

Α Μ Α Ρ Τ Ω Λ Ω Ν

Σ Ω Τ Η Ρ Ι Α.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Δύω νοηθεσίοι ωφέλιμοι προεπόμενοι ταύτη τῇ σωτηρίῳ Βίβλῳ.

Ἐστῶντας καὶ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις νὰ ἀπομείνη κατηραμένη διὰ τὴν προπατορικὴν ἀμαρτίαν, καὶ ὡς ἄκαρπος καὶ κακὰ ἀναχυμένη, νὰ γεννᾷ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, καὶ ἄλλα ζιζάνια, κάμνει χρεία νὰ ἀνασπάσωμεν πρῶτον ταῖς κακαῖς ρίζαις, ἔπειτα νὰ φυτεύσωμεν χορτάρια ἀγαθὰ καὶ εὐκαρπα. Μὲ δύω γοῦν τρόπους ἡμπορεῖς νὰ καθαρίσῃς τὸ ἔσωθεν χωράφιον τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὰ κακὰ χορτάρια, τουτέστι τὰ ἀμαρτήματα. Πρῶτον μὲν νὰ ἀφανίσῃς τὰ βλαστάριά τους, ἐμποδίζοντας αὐτὰ νὰ μὴ ξεφυτρώσουσιν, ὅπου εἶναι αἱ ἔξωθεν πράξεις καὶ πονηραὶ ἐργασίαι· ὁ ὅποιος τρόπος εἶναι ὀλιγώτερον τέλειος, ὅτι μένουσιν αἱ ρίζαι τῶν ἐγκλημάτων ἔσωθεν, καὶ μὲ καιρὸν πάλιν ἀναβλαστάνουσιν. Ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι, οὐ μόνον νὰ ἐμποδίσωμεν τὰς ἔξωθεν πράξεις τῶν ἀμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ξεριζώσωμεν παντελῶς τὰς ρίζας ἐκ τῆς καρδίας μας τῶν αἰσχρῶν διαλογισμῶν, καὶ ῥυπαρῶν ἐνθυμήσεων· καὶ τοῦτο εἶναι τελειότερον τοῦ προτέρου· αὐτὸ νὰ ἐπιχειρίσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἦγουν πρῶτον νὰ κάμωμεν τρόπον, νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸ κακόν, ξεριζώνοντας το τελεῖως ἐκ τῆς καρδίας μας. Καὶ δεύτερον νὰ ἐμφυτεύσωμεν τὸ ἀγαθόν, καθὼς μᾶς νοηθετᾷ ὁ Προφητὰναξ Δαβὶδ, λέγων: "Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν· τουτέστι

φύγε ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ κάμε ἀρετὴν διὰ μετανοίας· ὅτι εἰς αὐτὰ τὰ δύω τελειοῦται ὅλη ἡ δικαιοσύνη. Κατὰ τὴν τάξιν ταύτην λοιπὸν διελομεν μοιράσει εἰς δύο μέρη τὴν ἐρμηνείαν μας. Εἰς μὲν τὸ α'. νὰ γράψωμεν τὰς ἀμαρτίας, ὅπου πρέπει νὰ φεύγωμεν, καὶ τὰ ἱατρικὰ βότανα τῆς θεραπείας αὐτῶν. Εἰς δὲ τὸ β'. νὰ ἱστορήσωμεν τὰς ἀρετάς, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, ὅπου χρεωστοῦμεν πρὸς τὸν εὐεργέτην Θεόν, πρὸς τὸν πλησίον, καὶ πρὸς τοῦ λόγου μας. Εἰς τὸ ὅποιον νὰ εἰποῦμεν περὶ τῆς ψυχοφελοῦς Ἐξομολογήσεως, καὶ ἱεραῆς Κοινωνίας, καὶ περὶ τῶν τεσσάρων ἐσχάτων, καὶ ἄλλα ὅσα μᾶς φωτίσει ὁ Κύριος. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ ἀρχίσωμεν περὶ τῶν ἀμαρτιῶν, γράφομεν ἐνταῦθα δύο ἀναγκαίας ἐρμηνείας περὶ ἀξίας τῆς ἀρετῆς, διὰ νὰ τὴν ἐγνωρίσῃ πᾶς ἕνας, καὶ ἰδὼν τὴν πολλὴν ὠφέλειαν, τῆς ὁποίας διὰ μέσου τῆς ἀρετῆς ἀξιώνεται, νὰ μὴ βαρεθῇ πᾶσαν θλίψιν τε καὶ στενοχωρίαν, ὅπου τοῦ ἔλθῃ διὰ αὐτήν.

"Ὅστις ἐμίσησεν ἐκ καρδίας τὰς ἀμαρτίας του, καὶ πεφωτισμένος ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος, βούλεται νὰ δουλεύσῃ τοῦ κοινῶν Δεσπότη καὶ Βασιλέως μας, τὸ ἀρχαιότερον πρᾶγμα, ὅπου πρέπει νὰ κάμῃ, εἶναι τοῦτο· ἦγουν νὰ στοχασθῇ ἀκριβῶς καὶ νὰ καταλάβῃ, ὅτι αὐτὴ ἡ νέα τάξις καὶ ἐπιστήμη, ὅπου δι-

199994

2
 λει νὰ ἐπιχειρηθῆ εἶναι ἡ ἀξιοτέρα ἐργασία, ἡ θαυμαστοτέρα σοφία, τὸ μεγαλύτερον ἀγαθόν, καὶ ὠφελιμώτερον καλόν, ἀπὸ ὅσα εἰς τὸν Κόσμον εὐρίσκονται, μάλιστα νὰ εἰποῦμεν καλῆτερα, ἄλλο ἀγαθὸν δὲν εὐρίσκεται ποσῶς, ὅπου νὰ εἶναι ὄντως ἀληθινόν, οὔτε ἄλλο ἐπιτήδευμα πάρεξ τοῦτο, ὅπου εἶναι τέλος ὄλων τῶν υποθέσεων, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος « Ἐνός δὲ ἐστὶ χρεία » Ἐνα πρᾶγμα μόνον μᾶς κάμνει χρεία, ἤγουν νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ δουλευώμεν τοῦ Κυρίου. Αὐτὸ μᾶς λέγει καὶ ὁ σοφὸς Σολομὼν εἰς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν, « Φοβοῦ τὸν Θεόν, καὶ φύλασσε τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ». ὅτι τοῦτο εἶναι ὅλος ὁ ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο τὸ τέλος ἐπλάσθη παρὰ Θεοῦ. Καὶ εἴτι ἄλλο εἶναι ἔξω ἀπὸ τοῦτο, λέγεται ματαιότης ματαιοτήτων, καθὼς λέγει ὁ αὐτὸς Σολομὼν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτῆς Βίβλου. Διὰ νὰ συλλάβῃς γοῦν τὴν ἀρετὴν ταύτην εἰς τὴν καρδίαν, καὶ νὰ τὴν ποθήσῃς ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς, κάμνει χρεία νὰ συλλογίζῃσαι τὰς ἀναριθμήτους εὐεργεσίας καὶ δωρεάς, ὅπου ἔλαβες ἀπὸ τὸν πανάγαθον Θεόν, καὶ τὰ πολλὰ σου καὶ ἀμέτρητα ἁμαρτήματα νὰ μελετᾷς τὰ ὑστερινὰ σου, ἤγουν τὸν θάνατον τὴν φοβεράν κρίσιν τοῦ Κυρίου, τὴν δόξαν τοῦ Παραδείσου, καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν συντύχη σαφέστερα εἰς τὸ τέλος τῆς Βίβλου. Διὰ ταῦτα πάντα δηλοῦσι τὴν ἀξίαν ταύτης τῆς υποθέσεως, καὶ τὸ μέγα χρέος ὅπου τῆς ἔχομεν. Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον, ὅπου πρέπει νὰ στοχασθῆ, ὡς εἴρηται, ὅστις ὀρέγεται νὰ κληρονομήσῃ τὴν Βασιλείαν ἐκείνην τὴν ἀνεκλάλητον. Τὸ δεύτερον εἶναι νὰ ἐτοιμασθῆς ἐπιμελῶς, γνωρίζωντας τὴν ἀξίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς υποθέσεως ταύτης. Καὶ γνωσκωντας, ὅτι δὲν εἶναι κανένα πρᾶγμα εἰς τὸν Κόσμον μεγάλου καὶ πολυτίμητου, ὅπου νὰ μὴν ἔχη καὶ τινὰ δυσκολίαν, νὰ ἀνδρίζῃσαι μὲ πολλὴν μεγαλοφυχίαν εἰς τὰς θλίψεις καὶ εἰς πάντα τὰ λυπηρὰ, ὅπῃ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην σοῦ

τύχοι, καὶ νὰ ὑπομείνης μὲ καρτερίαν, καὶ πολλὴν εὐχαριστίαν πρὸς Κύριον, συλλογίζομενος, ὅτι ὁ μαργαρίτης οὗτος καὶ θησαυρὸς, διὰ τὸν ὁποῖον πυκτεύεις καὶ κοπιᾷσεις, εἶναι τόσον ἀκριβὸς καὶ ἀτίμητος ὅπου τοῦ πρέπει τοιοῦτος κόπος καὶ ἐπιμέλεια, μάλιστα καὶ περισσότερον, καθὼς τὸν ἠγόρασαν οἱ Ἅγιοι ἅπαντες Μάρτυρες τε καὶ Ὅσιοι, ὅπου ἤξευραν πόσον χρῆζει. Καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἀπόκτησαν μὲ τόσους κόπους καὶ θλίψεις καὶ χύσιν αἵματος καὶ ὄχι μόνον οἱ Ἅγιοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Πρωτομάρτυς τῶν Μαρτύρων Χριστὸς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἦτον ἐδικτῆς αὐτῆς ἡ Μακαριότης καὶ Βασιλεία, καὶ ἠμπόρει νὰ τὴν ἔχη καὶ χωρὶς κόπον, ὡς Υἱὸς καὶ κληρονόμος τοῦ προανάρχου Πατρὸς. Ὅμως ἠθέλησε νὰ κοπιᾷσῃ μὲ τοσοῦτον πόνον καὶ βάσανον, μὲ ὀδυνηρὸν καὶ κατησχυμένον θάνατον, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ παραδείγμα, πῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σωθῶμεν χωρὶς πειρασμῶν καὶ θλίψεων, οὔτε νὰ ἀπολαύσωμεν ἄνευ πόνου καὶ κόπου αὐτὴν τὴν Μακαριότητα, ὅπου ἔλαβαν ὅλοι μὲ τὴν θλίψιν καὶ κακοπάθειαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ δειλιάσῃς καὶ ὀλιγοψυχήσῃς, ἐνθυμοῦ πάντοτε, πῶς ἐκεῖ ὅπου εἶναι λύπαις καὶ πικρίαις τοῦ Κόσμου, ἐκεῖ εἰσὶν οὐράναι παρακλήσεις καὶ παραμυθίαι τοῦ Πνεύματος. Ὅπου μάχαι καὶ ἐναντιότητες φύσεως, ἐκεῖ βοήθεια χάριτος, ἣτις ἐστὶ δυνατωτέρα τῆς φύσεως. Εἰς τόσον ὅπου εἶναι ζυγός, ἀλλὰ γλυκύς φορτίον, ἀμὴ ἐλαφρόν. Ὅτι ἐκεῖνο, ὅπου κάμνει ἡ φύσις βαρὺ, ἡ χάρις τὸ κουφίζει καὶ ἐλαφρύνει θαυμασιώτατα. Εἶναι θλίψις καὶ ζυγός, ἀλλὰ ἡ δύναμις τοῦ ἐλαίου τῆς θείας χάριτος φθείρει τοῦ ζυγοῦ τὸ βάρος καὶ ἀφανίζειτο. Λοιπὸν εἰάν τὸ πρῶτον σὲ δειλιάζει καὶ κάμνεισε ἀμελῆ τε καὶ ράθυμον, ἄς σὲ προθυμεύσῃ τὸ δεύτερον, καὶ μάλιστα τὸ ἀξίωμα τῆς θησαυροῦ τῆς αἰωνίου Μακαριότητος.



ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ .

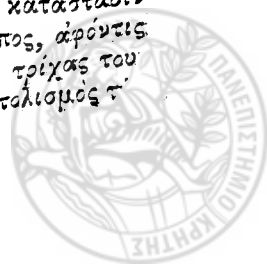
Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β' .

Περὶ θανασίμου ἀμαρτίας κοινῶς . Πόσας ζημίας παρέχει τοῖς ἀμαρτάνουσι .

Τὸ πρῶτον θεμέλιον τοῦ ἔργου τούτου, καὶ ὁ πρῶτος λίθος τῆς νοσητῆς οἰκοδομῆς ταύτης, μετὰ τὰς ἄνωθεν ἐρμηνείας εἶναι νὰ κάμῃς εἰς τὴν καρδίαν σου μία στερεὰν συγκατάθεσιν, καὶ ἀπόφασιν ἀμετάθετον, νὰ ἀποθάνῃς χίλιαις φοραῖς (εἰάν ἦτον δυνατόν) κἀλλιον, πᾶρεξ νὰ πράξῃς μία θανάσιμον . Διατί καθὼς μία γυνὴ τιμία καὶ ἐνάρετος προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ μᾶλλον, ἢ νὰ προδώσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἀνδρός της, νὰ κάμῃ αἰσχύνῃ καὶ ἐντροπήν, οὕτω χρεωστέϊ νὰ εἶναι καὶ ὁ Χριστιανὸς πιστὸς τοσοῦτον εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐτοιμὸς νὰ πάθῃ πᾶσαν ζημίαν τῆς ζωῆς ταύτης εἰς τὴν τιμὴν καὶ πρᾶγμα, ἃς ἦτον ἡ μεγαλήτερον, πᾶρεξ νὰ πταίσῃ παραμικρὸν τοῦ Θεοῦ· διατί ἡ μικροτέρα ζημία, ὅπου παθαίνει διὰ τὴν ἀμαρτίαν εἰς τὴν ψυχὴν, εἶναι μεγαλήτερον, παρὰ τὴν χειρότερον σωματικὴν, ὅπου ἠμπορεῖ νὰ τύχῃ . Καὶ ἐπεὶ οὐ μόνον μία ζημία συμβαίνει τῇ ψυχῇ ἐκ τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφοροι, τὰς γράφομεν ἐδῶ εἰς ἐνθύμησιν, διὰ νὰ καταλάβῃς πόσον ὄφελος, καὶ ποταπὸν κέρδος σοῦ δίδει ἡ ἀμαρτία, καὶ πόσα καλὰ ἀξιώνει τοὺς δούλους της· καὶ οὕτω νὰ φύγῃς ἀπὸ ταύτην ὡς ἀπὸ ὄφους .

Ἐν πρώτοις ὑστερεῖσαι τῆς χάριτος καὶ δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπου εἶναι τὸ μεγαλήτερον δῶρον τοῦ παναγίου Θεοῦ εἰς τὴν ζωὴν ταύτην . Ἡ ὁποία χάρις εἶναι ὡσαν ἕνας τρόπος καὶ σχῆμα ὑπερφυσικόν, ὅπου κάμνει τὸν ἄνθρωπον (εἰάν εἶναι ἀρμόδιον νὰ τὸ εἰποῦμεν) συγγενὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς θείας φύσεως μέτοχον . Ἔτι δὲ ὑστερεῖσαι τῆς θείας φιλίας καὶ οικειότητος, ἡ ὁποία συνοδεύει τὴν χάριν πάντοτε . Καὶ εἰάν εἶναι πολλὴ ζημία, νὰ ἀπολέσῃς τὴν φιλίαν ἐνὸς Αὐθίντου ἐπιγείου, ἢ Ἀρχοντος, ποταπὴ νομίζεις νὰ εἶναι τοῦ Ἐπουρανίου Βασιλέως καὶ Αὐτοκράτορος ;

Ἔτι ζημιῶσαι τὰς δωρεὰς καὶ δυνάμεις τοῦ παναγίου Πνεύματος, μὲ τὰς ὁποίας ἦσον στολισμένοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ καθωπλισμένοι κατὰ τοῦ δαίμονος . Ὑστερεῖσαι τῆς κληρονομίας τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας, ἡ ὁποία ἐκπορεύεται ἀπὸ τὴν ἄνωθεν χάριν, ὅτι ἡ δόξα διὰ τῆς χάριτος δίδεται . Ὑστερεῖσαι τοῦ πνεύματος τῆς υἰοθεσίας ὅπου μᾶς κάμνει υἱὸς Θεοῦ, καὶ μᾶς χαρίζει πνεῦμα καὶ καρδίαν τέκνων πρὸς αὐτόν . Ἔτι δὲ ζημιῶσαι τὴν εἰρήνην τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως, τὰς παρακλήσεις τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ τὸν καρπὸν καὶ μισθὸν πάντων τῶν καλῶν ἔργων, ὅπου ἐτέλεσες πρότερον, ἕως τὴν ὥραν ἐκείνην . Ὑστερεῖσαι δὲ τῆς πατρικῆς προνοίας, καὶ τῆς μετοχῆς τῆς δικαιοσύνης τοῦ Χριστοῦ· διατί δὲν εἶσαι πλέον ἠνωμένος μετ' αὐτοῦ ὡς μέλος ζῶν διὰ τῆς ἀγάπης καὶ χάριτος . Αὐτὰς ὅλας τὰς ζημίας λαμβάνεις διὰ μίαν ἀμαρτίαν θανασίμου, καὶ τὸ κέρδος σου εἶναι τοῦτο· μένεις κατακριμένος εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν· ἐξαιλείφεται ἀπὸ τὴν Βίβλον τῆς ζωῆς· γίνεσαι ἀντὶ τέκνον Θεοῦ, αἰχμάλωτος τοῦ πονηροῦ Δαίμονος, καὶ ἀντὶ ναὸς καὶ κατοικητήριον τῆς παναγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, γίνεσαι σπῆλαιον ληστών, καὶ φωλεᾷ δρακόντων καὶ βασιλισκῶν . Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀπομένεις ὡς τὸν Σεδεκίαν, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ναβουχοδουόσορ, ἢ ὡς τὸν Σαμψῶν, ἀφ' οὗ ἔχασε τὰς τρίχας, εἰς τὰς ὁποίας εἶχε τὴν δύναμιν, καὶ ἔμεινε ἀχαμνὸς καὶ ἀδύνατος, ὡσπερ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ τοῦ εἶδαν τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ἐχθροὶ του, καὶ τὸν εἶδσαν ὡς ἕνα ζῶον νὰ γυρίξῃ τὸν ἀλογόμυλον . Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρίσκεται ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ἀφ' οὗ χάσῃ διὰ τὴν ἀμαρτίαν τὰς τρίχας του ὅπου εἶναι ἡ δύναμις καὶ ὁ στολισμὸς τ'



θείας χάριτος, ἀχαμνός· καὶ ἀδύνατος εἰς ὅλα τὰ καλὰ ἔργα, καὶ τυφλός καὶ ἐσκοτισμένος εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῶν θείων πραγμάτων, καὶ φυλακωμένος εἰς τὰς χεῖρας τῶν πονηρῶν δαιμόνων, οἱ ὁποῖοι τὸν δένουσι εἰς τὴν ἄλυσον ὡσάν ἓνα ζῶον, νὰ κάμνη τὰ ἀπειπά της θελήματα. Φαίνεται σου γοῦν νὰ εἶναι αὐτὸ κατάστασις ἐνὸς λογικῆ ἀνθρώπου, καὶ ὀλίγη ζημία εἶναι αὐτῆ; ἔχουσι γινῶσι ὅσοι τολμῶσι καὶ κάμνουσι τόσας ἀνομίας μὲ τοιαύτην ἀνάδειαν; Κατὰ ἀλήθειαν τόσον φοδερόν πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀμαρτία, ὅπου ἔπρεπε νὰ τὴν τρομάξῃ πᾶς ἓνας περισσότερον ἀπὸ κεραυρὸν καὶ ἄλλο ὁμοίου τίποτες. Πᾶσαν φο-

ρὰν οὖν, ὅπου σὲ ἐρεθίζει ὁ δαίμων νὰ ἀμαρτίσης, στοχάζου τὰς ἄνω εἰρημένας ζημίας, καὶ βάλλετας εἰς τὴν στάθμην, ζυγιάσεται, καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς πλάστιγγος βάλλε τὴν γεῦσιν, τὴν ἡδονὴν, καὶ ἀπόλαυσιν, ὅπου δίδει ἡ ἀμαρτία. Καὶ μέτρησε συλλογιζόμενος ὡς ἄνθρωπος, εἰάν εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον, διὰ τόσου αἰσχροῦ καὶ βερυπωμένου κέρδος, νὰ ζημιωθῆς τόσους μεγάλους καὶ ἀτιμήτους θησαυρούς, νὰ γένῃς ὁμοῖος τοῦ Ἡσαῦ, ὅπου ἐπούλησε τὰ πρωτοτόκιά του, κληρονομίαν τοσοῦτον πολυτίμον, διὰ ἓνα σκεπέλι φακὴν ὁ ἀσύνητος.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'.

Περὶ τῶν μεγάλων ἀμαρτιῶν μερικῶς.

Επειδὴ εἶπαμεν κοινῶς διὰ πᾶσαν ἀνομίαν θανάσιμον, πόσον εἶναι βαρῆα, γράφομεν ἀκόμη ξεχωριστὰ ἓνα καθ' ἓνα ἀμαρτήματα, διὰ νὰ τὰ ἐγνωρίζῃ πᾶς ἓνας καλλίτερα νὰ τὰ φεύγῃ, ἢ ξεύρωντας τὸ βάρος καὶ τὸν κανόνα τους, νὰ μὴ προσφασίζεσαι ἄγνοιαν. Αἱ ἀμαρτίαι καὶ τὰ ἀνομήματα ὅπου πράττομεν, εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα, ἀμὴ ὅλα περικλείονται εἰς τὰ ἑπτὰ ταῦτα, Ἡγοῦν: Ὑπερηφανίαν, Φιλαργυρίαν, Πορνείαν, Ὀργὴν, Γαστριμαργίαν, Φθόνον, καὶ Ἀκηδίαν. Τὰ ὁποῖα λέγονται θανάσιμα, ὅτι εἶναι κεφαλαῖς, ρίζαις, καὶ θεμέλια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εὐγένουσι τὰ ἐπιλοιπα, καὶ διατὶ θανατώνουσι τὴν ψυχὴν μας. Μὲ τὰ ἑπτὰ ταῦτα μᾶς πολεμοῦσι τρεῖς μεγάλοι ἐχθροὶ καὶ θανάσιμοι, ἡ σὰρξ, ὁ Κόσμος, καὶ ὁ Διάβολος. Ἡ σὰρκα μᾶς πειράζει καὶ ρίπτει μᾶς εἰς τὴν Πορνείαν, Γαστριμαργίαν, καὶ Ἀκηδίαν. Ὁ Κόσμος μᾶς τραβίζει εἰς Φιλαργυρίαν, καὶ ἐπιθυμίαν ἀκόρεστον τῶν πραγμάτων, καὶ ὁ Δαίμων μᾶς κοντίζει εἰς τὴν Ὑπερηφανίαν, εἰς τὸν θυμὸν, καὶ εἰς τὸν Φθόνον. Ὁ ὁποῖος Δαίμων, ἀγκαλά καὶ νὰ εἶναι αἰτία εἰς ὅλας τὰς ἀνομίας, ὁμοῖως

πλέον ἀγωνίζεται, νὰ μᾶς ρίψῃ εἰς τὴν Ὑπερηφανίαν, διὰ νὰ γενουῦμεν αὐτοῦ μιμηταί, καὶ ἀκόλουθοι. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα ἕξ ἀνομήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ αὐτὰ θανάσιμα, καὶ γεννοῦνται ἀπὸ τὰ ἄνωθεν ἑπτὰ, ὁμοῖως δὲν εἶναι μικρότερα τούτων, ἀλλὰ μάλιστα καὶ μερικὰ τούτων εἶναι καὶ πλέον βαρύτερα, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν γράψῃ εἰς τὸ παρὸν Κεφ. Περὶ δὲ τῶν ἑπτὰ πρώτων θέλομεν συντύχῃ κατώτερα εἰς τὸ, ξ'. Κεφ. διὰ τὸ ἀσύγχυστον. Καὶ ἄς ἔχωμεν συγχώρησιν, εἰάν γράψωμεν τὸ ὕστερον πρότερον, ἔτι οὕτως ἀρμόζει καλλήτερα.

Τὸ πρῶτον καὶ βαρύτερον πάντων καὶ συγχαμερώτερον εἶναι ἡ κατηραμένη βλασφημία τὴν ὁποῖαν ἄλλος τινὰς δὲν τὴν ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Κόσμον, παρέξ ὁ εὐσεβὴς τῆς κακίας Διάβολος, ἔξεύρωντας, πῶς εἶναι χειρότερον ἀνομήμα, παρὰ πορνείας, καὶ φονικῆς, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσωτίαν καὶ βόρβορον, καὶ πῶς τοῦτο μόνου χθάνει εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ κολασθῇ ἀνελετημῶντα. Ὁ βλάσφημος καθολικῶς λέγεται ἐχθρὸς τοῦ Κυρίου· διατὶ εἰάν ἦτον αὐτῷ βολετὸν νὰ εἶχεν αὐτὴν τὴν ὄραν, ὅπου θυμῶντι-

ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

ται, τὸν Θεὸν εἰς τὰς χεῖράς του, ἢ τὸν Ἅγιον ἐκείνον, ὅπου βλασφημᾷ ὁ ἀνόητος, φαίνεται σου, πῶς τὸν ἐφόνευε, κινούμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμα, ὅπου ἐρεθίζει εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὁ Διάβολος· διὰ τοῦτο λέγει ὁ Αὐγουστίνος, ὅτι περισσότερον ἀμαρτάνουσιν ὅσοι ὑβρίζουσι τὸν Χριστὸν τῶρα, ὅπου βασιλεύει εἰς τὸν Οὐρανόν, παρὰ ἐκείνους, ὅπου τὸν ἐσταύρωσαν, ὅταν ἦτον σωματικῶς εἰς τὴν γῆν. Τοῦτο εἶναι τοσοῦτον βαρὺ ἀνόμημα, καὶ τόσον τὸ βδελύσσεται ὁ πανάγαθος, ὅπου οὐ μόνον μετὰ θανάτου κολάζει τὸν βλάσφημον ἀτελεῦτητα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωὴν ταύτην τὸν παιδεύει βαρύτερα, καθὼς θελετε ἀκούσει παρεμπρός, ὅταν ἀρχήσωμεν τὰ ἱατρικὰ τῶν ἀμαρτημάτων· ὅτι τῶρα μόνον γράφομεν τὸ βάρος αὐτῶν καὶ τὴν ποιότητα, ἔπειτα θελομεν εἶπῃ καὶ τὰς θεραπειάς τους. Αἱ γυναῖκες δὲν πίπτουσιν εἰς τοιοῦτον ἀνόμημα, ἀλλὰ κἀμνουςιν ἄλλο, ὅπου εἶναι τούτου παρόμοιον, ἤγουν, ὅταν τῶν ἔλθῃ καρμῖα ζημῖα καὶ συμφορὰ, στρέφουσι τὸν θυμὸν τους, καὶ μαίνονται κατὰ τῆς προνοίας καὶ δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγουσιν αἱ ἄφρονες, ὅτι δὲν κάμνει μερικαῖς φοραῖς δικαιοκρίσιαν· δηλαδή ὅταν ἀποθάνῃ τινὰς συγγενῆς καὶ ἀγαπημένους τους, ἢ τῶν στείλῃ τινὰ ζημῖαν μεγάλην, ἢ καὶ ἀσθένειαν, δὲν εὐχαριστοῦσιν, ἀλλὰ ἀναθεματίζουσι τὴν ἡμέραν ὅπου ἐγεννήθησαν, καὶ ἐπιθυμοῦσι τὸν θάνατον μὲ πολὺν θυμὸν. Ὀδύρονται καὶ παραπονοῦνται, πῶς δὲν ταῖς εὐχάζει ἀπὸ τὰς θλίψεις καὶ βύβασα, καὶ μερικαῖς φοραῖς παραδίδονται ἢ τετυφλωμέναις τοῦ Δαίμονος, καὶ δίδουσιν ἄλλαις κατάραις καὶ ἀναθεματισμοῦς εἰς τὸ λόγον τους. Αὐτὰ ὅλα εἶναι βλάσφημα καὶ τρόπος λαλιᾶς, ὅπου συντυχένουσιν οἱ ταλαίπωροι κολασμένοι, τῶν ὁποίων φαίνεται πῶς θέλουν εἶσθαι συμμέτοχοι καὶ συκληρονόμοι, ὅσοι λέγουν ἀπὸ τῶρα ὁμοία λόγια. Ἐάν σὺν ρωθᾶσαι, μὴ συναριθμηθῆς μετὰ τούτων, ταπεινώσε τοῦ λόγου σου, καὶ κλίνου τὴν κεφαλὴν σου εἰς ὄλαις ταῖς συμφοραῖς, ὅπου σὺ στείλῃ ὁ Κύριος, καὶ δέξουταίς ἀπὸ τὴν θεϊκὴν χεῖρα, ὡς ἓνα φάρμακον ἱατρικόν, καὶ ποτὲν ἠτοίμασμένον ἀπὸ ἓνα

πρακτικόν Ἰατρὸν καὶ σοφώτατον, εἰς τὴν δεξιάν σου, καὶ πιστεῦε ἀδιστακτικῶς, ὅτι ἡ δικαιοσύνην καὶ σοφίαν πολλὴν σοῦ ταῖς στέλλει εἰς ψυχικὴν σου ὠφέλειαν, διὰ τὸ τόσον εἶναι νὰ εἰπῆς, πῶς κάμνει ὁ Θεὸς κανένα πρᾶγμα ἄδικα, ὡσπερ νὰ ἐλεγεί, ὅτι δὲν εἶναι Θεός. Ἐάν εἰπῆς, ὅτι ἡ συμφορὰ εἶναι μεγάλη, καὶ ἡ σφοδρότης τῆς θλίψεως σὲ κάμνει νὰ λέγῃς λόγια βλάσφημα, στοχάζου μὲ γνώσιν, ὅτι δὲν ταῖς ἐλαφρύνεις ποσῶς μὲ τὴν ῥαθυμίαν, ἀλλὰ μάλιστα ταῖς αὐξάνεις μὲ τὴν ἀνυπομονησίαν σου· καὶ ἐάν θελῃς νὰ σοῦ φανοῦσι μικραῖς, σύγκρινέ ταις μὲ τὰ τέσσαρα ταῦτα, ἤγουν μὲ ταῖς ὠρεαῖς καὶ εὐεργεσίαις ὅπου ἔλαβες ἀπὸ τὸν Θεόν, μὲ ταῖς ἀνομίαις ὅπου ἐτέλειες κατ' αὐτοῦ, μὲ ταῖς τιμωρίαις τῆς κολάσεως ὅπου διὰ ταῦτα σοῦ πρέπουσι, καὶ μὲ τὴν δόξαν τοῦ Παραδείσου ὅπου σὲ ἐκδέχεται. Ἐάν εὐχαριστήσῃς τῷ Θεῷ εἰς αὐταῖς, καὶ μὲ κατ' ἓνα ἀπὸ ταῦτα τὰ τέσσαρα ταῖς συγκρίνης καὶ ζυγιάσῃς, πάσαι αἱ θλίψεις ὅπου ἠμποροῦν νὰ τύχουσιν, θέλουσι σοῦ φανεῖ ὀλίγα καὶ πολλὰ μικρότατα· πόσω γοῦν μᾶλλον νὰ ταῖς συγκρίνης καὶ μὲ τὰς τέσσαρας; Τὸ δεύτερον ἀμάρτημα, ὅπου πλησιάζει τῆς βλασφημίας, εἶναι ἡ ἐπιτορκία· ἤγουν νὰ ὀμνῇς ψεύματα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἢ τῆς Θεοτόκου, ἢ τὸν Σταυρὸν, ἢ ἄλλους Ἁγίους· ὅτι τοῦτο τὸ ἀνόμημα εἶναι κατὰ Θεοῦ, καὶ οὕτως εἶναι ἐκ φύσεως βαρύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλο, ὅπου νὰ γίνῃ κατὰ τοῦ πλησίον. Πᾶσα ἐπιτορκία εἶναι θανάσιμος ἀμαρτία, ὡς ὑβριστικὴ τῆς θείας μεγαλειότητος. Τὸ τρίτον εἶναι ἡ κλεψία· ἤγουν νὰ κρατῆς ἕξιλον πρᾶγμα καὶ ἀλλότριον εἰς τὰς χεῖράς σου στανικῶς τῆ κυρίως τῆ· ὅτι ὅσον καιρὸν τὸ κρατῆς οὕτως, εὐρίσκεισαι εἰς ἀμαρτίαν θανάσιμον. Καὶ δὲν φθάνει νὰ ἔχῃς γνώμην νὰ τὸ στρέψῃς μὲ καιρὸν, καθὼς τινὲς ἄγνωστα κάμνουσιν, νομιζόντες ὅτι δὲν εἶναι ἀμάρτημα· ἀλλὰ πρέπει νὰ δώσης εὐθύς καὶ τὴν ζημίαν, ὅπου ἔδωκες ἐκείνου ὅπου τὸ εἶχεν, ὅσον καιρὸν τὸ εἶχες· ἢ γοῦν ἐάν ἦτον στεκουμένον, νὰ δώσης τὴν ἐσωδίαν ὅπου σοῦ ἐδόθη, καὶ

κάθε ἄλλο διάφορον. Καὶ εἰάν δὲν ἔχῃς δύναμιν νὰ τὰ δώτῃς, ἀπὸ πολλήν πτωχείαν σου, τότε δὲν εἶσαι χρωστός οὔτε εἰς τὸ ἓνα οὔτε εἰς τὸ ἄλλο. Ὅτι δὲν προστάσσει ὁ Κύριος ἀδύνατα πράγματα. Μόνον ἀληθινὰ πρέπει νὰ προσεύχῃσαι, καὶ νὰ δέσῃσαι τοῦ Κυρίου διὰ τὴν ψυχὴν ἐκείνου, ὅπου τὸ εἶχεν, ὥσπερ νὰ σοῦ τὸ ἤθελε χάριση αὐτεξουσίως. Καθὼς εἶναι χρωστοὶ καὶ ὅλοι οἱ πένητες, νὰ προσβέβουσι διὰ τοὺς ἐλεοῦντας αὐτοὺς νὰ μὴν εἶναι ἀγάριστοι πρὸς τοὺς εὐεργέτας.

Τὸ δ' ἁμάρτημα εἶναι νὰ παρέβῃς καμμίαν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐντολὴν καὶ Κανόνα τῶν Διδασκάλων καὶ ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου εἶσαι χρωστός νὰ φυλάττῃς ἀπαρασάλευτα. Ἦγουν νὰ πηγύνῃς ὅλαις ταῖς Κυριακαῖς, Δεσποτικαῖς Ἑορταῖς καὶ ἄλλαις Ἑορταῖς μεγάλων Ἁγίων, εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας, Ἐσπερινόν, Ὁρθρον, καὶ Λειτουργίαν, νὰ ἐξομολογήσῃσαι, νὰ κοιωνῇς κἀν τρεῖς φοραῖς τὸν χρόνον, νὰ νηστεύῃς τὰς νηστίμους ἡμέρας, οὐ μόνον τὰς Τεσσαρακοσὰς, ἀλλὰ καὶ ὅλου τοῦ χρόνου τὰς Τετράδας τε καὶ Παρασκευὰς. Ἐξω τοῦ δωδεκαμήρου τῶν Χριστουγέννων, τὴν Προφωνήσιμον, τὴν Τυρινὴν, τὴν Διακαινήσιμον, καὶ τὴν τῆς Πεντακοστῆς Ἑβδομάδα, ὅπου εἶναι εἰς ἅλα κατάλυσις. Ἀμὴ ταῖς ἄλλαις τοῦ χρόνου ὅλου δὲν εἶναι συγχωρημένοι, εἰμὴ εἰάν τύχῃ Ἑορτὴ τινὸς Ἁγίου, καὶ τότε καταλύομεν μόνον οἶνον καὶ ἔλαιον. Ὁφάριον δὲ ἐσθίομεν ταῖς Δεσποτικαῖς Ἑορταῖς, καὶ τῆς Θεοτόκου, τοῦ Πραδρόμου τὴν γέννησιν, καὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τῆ κδ'. Ἰουνίου· εἰς αὐτὰς τὰς Ἑορτὰς μόνον γίνεται κατάλυσις ἰχθύων μετὰ τὴν Δείαν Ἱεουργίαν, καὶ ὄχι ἀφ' ἐσπέρας, ὅτι τότε εἶναι ἀσυγχώρητον, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἐτελείωσεν ἡ Πανήγυρις. Καὶ μὴ νομίσῃτε, πῶς εἶναι τοῦτο ὀλίγον πταίσαιμον, νὰ φαῖναι τινὰς ὀφάριον τὰς νηστίμους ἡμέρας. Εἰς τὸν ξδ'. Κανόνα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων γέγραπται οὕτως: Ἐπίτις εὐ νηστεύει τὴν ἁγίαν Τεσσαρακοστήν τοῦ Πάσχα, καὶ πᾶσαν Τετράδην καὶ Παρασκευὴν ὅλου τοῦ χρόνου, χωρὶς ἀσθενείας,

Ἱερέυς μὲν καθαιρείσθω, Λαϊκὸς δὲ ἀφορίζεσθω. Βλέπετε, πῶς ἐνομοθέτησαν ἴσα τὰς δ'· καὶ ε'· τοῦ χρόνου μετὰ τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστήν. Ὁ δὲ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρος εἰς τὸν ἡ. αὐτοῦ Κανόνα λέγει ταῦτα. Ὅποιος Ἱερέυς δὲν νηστεύει τὴν δ'· καὶ ε'· ὅλου τοῦ χρόνου, δὲν πρέπει νὰ κοιωνῇ τινὰς ἀπὸ λέγου του. Ὁ δὲ μέγας Ἀθανάσιος λέγει. « Ὁ καταλύων δ'· καὶ ε'· συσταυροῖ τὸν Κύριον μετὰ τοὺς Ἰουδαίους ». Τῇ μὲν δ'· παρεδόθη, καὶ τῇ ε'· ἐσταυρώθη. Μὴ τολμήσῃ λοιπὸν τινὰς νὰ καταλύσῃ τὴν νηστείαν ποσῶς, ἵνα μὴ πέσῃ εἰς τὸν ἀφορισμόν. Τοῦτο λέγομεν διὰ τοὺς ὑγιεῖς εἰς τὸ σῶμα, ἀμὴ οἱ ἄρρωστοι, τὰ μικρὰ βρέφη, οἱ ὑπεργηροί, αἱ γυναῖκες ὅταν γεννησούν, καὶ ἄλλοι, ὅπου νὰ ἔχουν αἰτίαν νόμιμον, δὲν ἔχουσιν ἁμαρτίαν, εἰάν καταλύσῃν οἶνον καὶ ἔλαιον μόνον, οἱ δὲ ἀσθενεῖς καὶ ὀφάριον. Περὶ δὲ τῆς Δείας Ἱεουργίας γίνωσκε ἀκριβῶς, ὅτι δὲν φθάνει μόνον νὰ στέκῃς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν σωματικῶς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν ὅλην, μετ' εὐλαβείας πολλῆς, νὰ μὴ συντυχέῃς μετὰ πνᾶ, ἀλλὰ νὰ προσέχῃς μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ, ἔχοντας τὸν νοῦν προσηλωμένον πάντοτε εἰς τὰ ἄχραντα, καὶ Δεία Μυστήρια, ὅπου εἰς τὸ Ἱερατεῖον ἐπιτελοῦνται. Ὅσαι εἰς ἐκείνους τοὺς ἄφρονας, ὅπου λέγουσι, καὶ συντυχένουσιν ἄπρεπα εἰς τὸν Νόον τοῦ Κυρίου, καὶ συγχύζουσι τὴν Ἀκολουθίαν. Καὶ μάλιστα τινὲς ἀσεβέστατοι, ὅπῃ τραγῶ δὲν καὶ χορεύουσιν εἰς τὰς Ἑορτὰς τῶν Ἁγίων καὶ δὲν αἰσθάνονται οἱ μωροὶ καὶ τετυφλωμένοι τὴν ἀνομίαν τῆς. Ὁ ἀσεβεῖς καὶ παράνομοι, καὶ τῶν δαιμόνων ἀπαδοὶ καὶ ὀμότροποι (ἐπειδὴ τέλειτε τὴν ὄρεξιν καὶ ἐπιθυμίαν τῆς), ποίαν χάριν οὐδεὶς ἔχει ἐκείνος ὁ Ἁγίος, νὰ τὸ ὑπάγετε μίαν λαμπάδα, ἢ ἄλλο τάσσιμον, ἔπειτα ἢ μόνον νὰ μὴν σταματήσῃτε εἰς τὴν Ἀκολουθίαν, καθὼς εἴστε χρωστοὶ, ἀμὴ νὰ χορεύετε ἔξωθεν; καὶ οἱ μὲν εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ μετὰ τῶν Ἱερέων νὰ φάλλουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ δοξολογῶσι τὸν Κύριον, καὶ ἐσεῖς ἀνάητοι νὰ πανηγυρίζετε ἀπέξω τοὺς δαίμονας; καὶ νὰ τοὺς χαροποιῆτε μετὰ τὸν χορὸν καὶ τρα-

ΑΜΑΡΤΩΛΟΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

γώδια, καὶ ἑτέρας πράξεις Ἑλληνικὰς, καθὼς ἔκαμναν τὸν παλαιὸν καιρὸν οἱ εἰδωλολάτραι; Χριστιανούς νὰ σᾶς ὀνομάσῃ τινὰς ἐσᾶς; ψεύδεσθε, ὅτε ἡ πρᾶξις σας εἶναι Ἑλληνικὴ, ὄχι Χριστιανικὴ ἀλλὰ ἄχρηστος. Κάλλιον ἦτον νὰ ἐκάθεσθε εἰς τὸν οἶκόν σας, πᾶρεξ νὰ θαρρήτε πῶς ἐπήγετε εἰς τὴν δόξαν τοῦ Ἁγίου ἐκείνου, διὰ νὰ τὸν ἔχετε βοήθειαν εἰς τὴν ψυχὴν σας, καὶ ἐσεῖς νὰ τὸν ἰδῆτε εἰς τὴν ὄραν τῆς ἀνάγκης ἀντίδικον. Μὴ νομίζετε, ἀδελφοί ἐν Χριστῷ, ὅτι εἶναι ὀλίγον ἁμάρτημα νὰ μὴν ὑπάγετε εἰς τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν τῆς Ἑορτᾶς· πολλὰ βαρῦ ἀνόμημα εἶναι αὐτό, καὶ φυλάττεσθε ἐπιμελῶς. Ἀφεῖτε τὴν δαιμονιωδῆ ταύτην συνήθειαν, καὶ μὴν ἀμελήτε τὴν Ἀκολουθίαν σας. Κάλλιον νὰ ζημιωθῆς τόσα χρήματα, πᾶρεξ νὰ ὑστερηθῆς ἀπὸ τὴν Σεῖαν Ἱεουργίαν. Ὅτι εἴτι ὑπηρεσία γένη τὴν Ἑορτήν, ἀφορίζεται. Οὐαὶ εἰς ἐκείνους, ὅπου πωλοῦσι καὶ ἀγοράζουσι τὰς Κυριακάς, καὶ τὰς λοιπὰς Ἑορτᾶς οἱ τρισάθλιοι, καθὼς εἶδα εἰς τὸν Μωρέαν καὶ ἑτέρας χώρας τῶν Μουσουλμάνων καὶ κάμνουσι, καὶ δὲν λειτουργοῦν τὴν Κυριακὴν, ἀλλὰ κάμνουσιν παζάρι οἱ ἄφρονες. Ἄλλ' οὐαὶ τοὺς, ὅτι βαρέως θέλουσιν τιμωρηθῆ. Ὅσον διὰ νὰ ἀγοράσῃς βρώσιμόν τι διὰ τὴν ζωτροφίαν σου δὲν κριματίζεσαι· ἀμὴ κτήνη, ἱμάτια, καὶ ἄλλα ὅμοια, δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πωλοῦνται εἰς τὰς Δεσποτικὰς Ἑορτᾶς, καθὼς τηροῦν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας.

Ἰξεύρετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὅσοι ἔχουσι δούλους, ὑπηρετάς, καὶ τέκνα, εἶναι χρεώσται μὲ σπουδὴν αὐτῶν πᾶσαν καὶ ἐπιμέλειαν, νὰ τοὺς στέλλουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰς Ἑορτᾶς, ὡς ἄνωθεν καὶ ἐάν δὲν τὸ κάμνουσιν, θέλουσιν δώσει ἀπολογίαν διὰ λόγου τους ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως.

Τὸ πέμπτον ἁμάρτημα εἶναι ἡ καταλαλιά καὶ κατακρίσις, μὲ τὴν ὁποίαν καταισχύρεις καὶ δυσφημεῖς τὸν πλησίον, καὶ ἀποδειχνύεις τὸν κακὸν καὶ πονηρὸν ἄνθρωπον· καὶ τοῦ κάμνεις πολλὴν ζημίαν καὶ κίνδυνον, διατὶ σηκώνεις τὴν τιμὴν καὶ τὴν φήμην του, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ὅλοι ἀκριβώτερον παρὰ τὸ πρᾶγμα τους, τινὲς δὲ

καὶ ὑπὲρ αὐτὴν τὴν ζωὴν τους. Τοῦτο κόμη εἶναι παλαιὰς ἁμαρτίας θανάσιμος, ὅταν ἡ κατακρίσις εἶναι διὰ μεγάλην ὑπόθεσιν, καὶ διὰ χρήσιμον ἄνθρωπον, ὅπου νὰ τὸν ἔχουσιν εἰς ὑπόληψιν. Ὡς πῶς τολμῶσι τινὲς ἀναιδέστατοι, καὶ καταλαλοῦν τὸν πλησίον εἰς πρᾶγμα ὅπου δὲν εἶδασιν, καὶ δημοσιεύουσι, καὶ τὸν φανερώνουσι κλέπτῃν, ἢ πόρνου, ἢ φονέα, καὶ ἑτέρα ὁμοιοῦσα, χωρὶς νὰ τὸ ἰξεύρουσι βέβαια; Ὡς ἄφρονες καὶ ἀσύνοτοι, στατήν κέλασιν νομίζετε, νὰ εὖρη ἡ ἀθλία ψυχὴ σας διὰ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν; Αὕτη εἶναι ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπησας; Δὲν λέγει ὁ Κύριος «Μὴ κρίνετε, καὶ ἢ μὴ κριθῆτε»; καὶ εἴστε χρεώσται διὰ ταύτην τὴν σωτήριον Ἐντολήν, ἐάν ἰδῆτε καὶ τινὰ τὴν ὄραν αὐτὴν, ὅπου κάμνει τὴν ἁμαρτίαν, νὰ τὸν σκεπάσετε ὅσον δύνασθε, διὰ νὰ καλυφθῆσιν καὶ τὰ ἐδικά σας πταίσματα, νὰ μὴ κριθῆτε τὴν ὄραν τῆς Κρίσεως. Καὶ ἐσεῖς χωρὶς κἄν ὡς τὸν ἰδῆτε, τὸν πομπεύετε, καὶ δημοσιεύετε ἄγνωστοι; χρεώσται εἴστε νὰ τοῦ ἐπιστρέψετε τὴν τιμὴν, ἢ γου νὰ ὁμολογήσετε δημοσίως, ὅτι ψεύματα τὸ εἶπατε ἀπὸ κακοσύνην σας· καὶ ἐάν δὲν κάμετε οὕτω, δὲν πρέπει νὰ σᾶς συγχωρήσῃ ὁ Πνευματικὸς. Ὅτι αἱ ἁμαρτίαι, ὅπου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ στρέψου εἰς τὰ ὀπίσω, ἢ γου φονικά, πορνείαι, καὶ ἄλλα ὅμοια, ταῦτα συγκαταβατικῶς συγχωρῶνται μὲ κανόνα βαρύτερον, καὶ μετανοίαν πρέπει πούσαν. Ἀμὴ ὅσα εἶναι δυνατόν νὰ διορθωθοῦσι, καὶ νὰ ἔλθου εἰς τὸ μὴ εἶναι, ὡσαν ἡ αἵρεσις, ἡ κλεψία, ἡ κατακρίσις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, δὲν πρέπει νὰ τα συγχωρήσῃ τινὰς, κατὰ τοὺς ἱεροὺς νόμους τῶν ὁσίων Πατέρων, ἐάν δὲν στρέψῃς ὀπίσω τὴν κλεψίαν, ἢ τὴν τιμὴν ἐκείνου, ὅπου ἐσυκοφάντισες, καὶ νὰ ἀφήσῃς τὴν αἵρεσιν.

Τὸ ἕκτον καὶ τελευταῖον ἁμάρτημα εἶναι τὸ ψῆδος, τὸ ὁποῖον, ὅταν εἶναι ὀλίγον τί διὰ μετεωρισμόν, δὲν εἶναι βαρῦ ἀνόμημα· ἀμὴ ὅταν τύχῃ εἰς μεγάλην ὑπόθεσιν, νὰ δίδῃ βλάβην καὶ ζημίαν πολλὴν τοῦ πλησίον, εἶναι ἁμαρτία μεγάλη καὶ εἴσαι χρεώσταις ἐσὺ, ὅπου ἦσουν αἰτία εἰς τοῦτο, νὰ τοῦ πληρώσῃς πᾶσαν ζημίαν, ὅπου ἔ-

λαβε διὰ λόγου σου. Ὅτι μὲ τὸ νὰ εἰπῆς ἐπὶ ἕνα ψεῦμα ἐνὸς ἀνθρώπου, τὸν ἐξημίωσες τόσα φλουρία, ἢ ἄλλην συμφορὰν ἔπαθε, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅπου ἤμπορεῖ νὰ τύχῃ, καὶ εἶσαι χρεώστης νὰ τὴν πληρώσῃς, εἰάν θέλῃς νὰ λάβῃς παρὰ Κυρίου συγχώρησιν. Αὐτὰ εἶναι, ἀδελφέ μου, τὰ

βαρύτερα ἀνομήματα μετὰ τὰ ἑπτὰ θανάσιμα, ὅπου θέλομεν γράψαι ἐδῶ παρεμπρός. Μάλιστα ἀπὸ ἐκεῖνα γεννοῦνται καὶ αὐτὰ καὶ ἄλλα διάφορα, ἀπὸ τὰ ὅποια πρέπει νὰ φεύγωμεν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν· διατὶ θανατώουσι τὴν ψυχὴν μας, καὶ τὴν φέρουσιν εἰς ἀπώλειαν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ΄.

Περὶ τῶν ἐλαφρῶν ἐγκλημάτων.

Αγχαλὰ καὶ τὰ ἄνω εἰρημένα ἀμαρτήματα εἶναι τὰ ἀρχαιότερα, καὶ πρέπει νὰ τὰ μισῆς ὀλοφύχως, ὅμως μὴ νομίσης, πῶς ἔχεις ἄδειαν καὶ συγχώρησιν, νὰ πίπτῃς εἰς τὰ μικρότερα πταίσματα, χωρὶς φόβου τινά, ἢ ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως· ἀλλὰ μάλιστα ἐνθυμούμενος, ὅτι ἔχεις νὰ δώσῃς ἀπολογίαν τῷ φοβερῷ καὶ ἀδεκάστῳ Κριτῇ περὶ παντὸς λόγου, ἐγκρατεῦου καὶ ἀπὸ ταῦτα, ὅση σοι δύναμις· διατὶ εἰάν εἰς τὰ ἀργὰ καὶ ἄκαιρα λόγια ἔχεις νὰ δώσῃς λόγον, διατὶ τὰ εἶπες χωρὶς ἀνάγκην ἢ χρείαν τινά, πῶς θαρρείς νὰ ἐξαλειφθοῦσι τὰ πολλὰ καὶ ἀναρίθμητά σου ἐγκλήματα, χωρὶς τινὰ ἔλεγχον καὶ κατάκρισιν; Ὅς τις καταφρονεῖ τὸν μικρὸν ἐγκραμενόν, ταχέως πίπτει εἰς τὸν μεγαλύτερον. Διὰ ἕνα καρφὶ χάνεις ἕνα πέταλον, καὶ διὰ αὐτὸν τὸν ὀλίγον σίδηρον ζημιώνουσαι ἕνα πολῦτιμον ὄλογον, καὶ διὰ ἕνα ἄλογον, θανατῶνεται ἕνας ἄνθρωπος· καὶ εἰάν ἐπιμελεῖτο ἐξ ἀρχῆς ὅπου τοῦ ἦλθεν ἢ ὀλίγη ζημία, δὲν ἐφρονεῖτο προκαίρειν διὰ τὴν ἀπροσεξίαν αὐτοῦ. Τὰ μεγάλα παλάτια καὶ αἱ οἰκοδομαὶ ὅπου χαλοῦσι, πρῶτον πίπτει ἕνας λίθος μικρὸς, καὶ ἀναίγει ὀλίγον εἰς ἕνα τόπον ὁ τοῖχος, ἔπειτα κατ' ὀλίγον ὀλίγον πίπτουσι τελείως, καὶ ἐδαφίζονται. Πολύλακίς συμδαίνει καὶ τινὰ μικρὰ ζῶα, ὡσάν νὰ εἰποῦμεν, μελίτσια, σφίκαις, σφοῦροι, καὶ ἕτερα ὅμοια, ὅταν εἶναι ἄπειρον πλήθος, φονεύουσιν ἕνα ἀρκοῦδι, ἢ λέοντα, ἢ καὶ ἄνθρωπον. Τάχα δὲν εἶναι τὰ σπειρία τῆς ἄμμου ἐλαφρὰ καὶ μικρότατα; ἀλλ'

εἰάν φορτώσῃς ἕνα καράβι, νὰ τὸ γεμίσῃς, βουλᾶ, καὶ πνίγεται· ἢ τάχα δὲν εἶναι αἱ βανίδες τοῦ ὕδατος πολλὰ μικραῖς; ἀλλὰ ἠνωμένας πολλαῖς καὶ ἀμέτρηταις, κάμνουσιν ἕνα ποτάμι μεγάλου καὶ φοβερώτατου, τὸ ὅποιον ἀφανίζει μεγάλας οἰκοδομάς καὶ σπίτια περίφημα, καὶ ξεριζώνει δένδρη ἀήττητα. Ὁ θεὸς Γρηγόριος λέγει, ὅτι μερικαῖς φοραῖς εἶναι κίνδυνος περισσότερος νὰ πέσῃ τινὰς εἰς μικρὰ παραπτώματα, παρὰ εἰς μεγάλα· διατὶ ὅσον μᾶλλον γνωρίζεται τὸ βαρὺ ἀνόμημα, τοσοῦτον ἐπιμελῶς διορθώνεται. Ἀμὴ τὸ μικρὸν ὅσον πλέον τὸ πράσσεις, χωρὶς ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως, τόσον εὐρίσκεσαι εἰς μεγαλύτερον κίνδυνον· καὶ ἀπλῶς τὰ μικρὰ παραπτώματα κάμνουσιν εἰς τὴν ψυχὴν ζημίαν πολλήν, ὅτι ταραττοῦσι τὴν εἰρήνην τῆς συνειδήσεως, σβύνουσι τὴν δέσμην τῆς ἀγάπης, ὀλιγοστεύουσι τὴν προθυμίαν, σμικρύνουσι τὸν πόθον, ἐλαττώουσι τὴν εὐλάβειαν τῆς πνευματικῆς πολιτείας, καὶ τέλος πάντων ἐναντιόονται εἰς τρόπον τινά τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐμποδίζουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν τούτου ἐνεργειαν. Διὰ τῆτο πρέπει, νὰ τὰ φεύγωμεν μὲ σπουδὴν πᾶσαν καὶ ἐπιμέλειαν, ὅτι ὁ μικρότερος ἐχθρὸς, ὅπου νὰ ἔχῃς (εἰάν δὲν προσέχῃς) δύναται κατὰ πολλὰ νὰ σὲ βλάψῃ. Ἄπεχε γοῦν ἀπὸ τοιαῦτα ἐγκλήματα, καὶ μάλιστα ἀπὸ ταῦτα: Λαιδορίαν, Πονηρίαν, Καύχησιν, Κενοδοξίαν, Μετεωρισμὸν, Γέλοια, Εὐτραπείαν, Ἀίσχρολογίαν, Πολυῦπιαν, καὶ ἕτερα ὅμοια,

ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

καὶ ἐξόχως παιγνίδια, χοροὺς, τραγῳδία, ἔχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Κτίστου σου, καὶ ἀπὸ τὰ ὅποια πρέπει νὰ φευγῆς ἐπιμελῶς διὰ μιωθῆς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ὅπου ἤκουσες νὰ μὴ πέσης εἰς τὰ μεγαλύτερα, καὶ γένῃς

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε΄.

Θεραπείαι καὶ ἰατρικὰ κοινῶς κατὰ πάσης ἀμαρτίας λίαν ὠφέλιμα .

Τί διάφορον, ἢ ὠφέλειαν λαμβάνει, Ἄγαπῆται, ἕνας ἄρρώστος, καὶ εἰς διαφόρους τόπους πεπληρωμένος, ἀπὸ τὸν Ἰατρὸν ἐκεῖνον, ὅπου τοῦ φανερώσῃ μόνον τὴν κλησιν τῆς ἀσθενείας του, καὶ τὴν ἐπωνομίαν τῶν διαφόρων πληγῶν, ὅπου τὸν βασανίζουσι καὶ ἑλίδουσιν, ἔπειτα νὰ μὴν ἐρμηνεύσῃ κανένα φάρμακον καὶ βότανον Θεραπευτικόν, νὰ ἰατρευθῆ; οὐδὲ τίποτα. Λοιπὸν ἐπειδὴ δὲν φθαίνει μόνον ὅσον εἴπαμεν, διὰ νὰ γνωρίζετε τὰ εἶδη τῶν ἐγκλημάτων, γράφομεν ἐδῶ τινὰς ἐρμηνείας καὶ Θεραπείας πνευματικὰς, καὶ ὠφέλιμα βότανα, κατὰ πάσης ἀμαρτίας κοινῶς. Τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἔχη πᾶς ἕνας εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, ὡς ἄρματα καὶ ὄπλα πνευματικὰ, διὰ νὰ πολεμῇ τοὺς ἐχθρούς. Οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμῶν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σὰρκα, ἀλλὰ πρὸς ἀοράτους καὶ πονηροὺς δαίμονας. Καὶ χρεωστούμεν, νὰ προσέχωμεν αἰεὶ καὶ πάντοτε νηφοντες, ἵνα μὴ νικηθῶμεν, καὶ ἀπολεισθῶμεν τὰ εὐράνια ἀγαθὰ, καὶ κατακριθῶμεν ἀθλιῶς εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν.

Τὸ πρῶτον ἰατρικὸν εἶναι νὰ ἐρευνησῆς ἐπιμελῶς τὰς ζημίας ὅλας ἐκεῖνας, ὅπῃ μᾶς προξενεῖ ἡ ἀμαρτία, καθὼς ἐγράψαμεν ἄνωθεν. Διὰ τὴν ὅστις συλλογισθῆ ἑμμελῶς ἐκεῖνας ὅλας τὰς συμφορὰς (εἴαν εἶναι ἄνθρωπος λογικὸς), δὲν πιστεύω νὰ ἔχη καρδίαν τόσον σκληράν καὶ ψυχὴν ἀναίσθητον, ὅπου νὰ μὴ φοβηθῆ, καὶ νὰ μισήσῃ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τὴν ἀμαρτίαν, ὡς πρόξενον τσαυτῆς ζημίας καὶ τηλικῶν τιμωριῶν καὶ κόλασεων.

Κατάλαβε τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς σου, ἥτις ἐπλάσθη παρὰ Θεοῦ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν. Καὶ ἕως ὅπου εὐρίσκειται χωρὶς ἀμαρτίαν, εἶναι τόσον ὠραία, εὐμορφος, καὶ στολισμένη μετὰ τὸσα χαρίσματα καὶ προικία πνευματικὰ, ὅπου αὐτὸς ὁ Δημιουργὸς καὶ πλάστης ἀγάλλεται

καὶ εὐφραίνεται νὰ κατοικῇ εἰς αὐτήν, καὶ πάντες οἱ ἄγιοι ἄγγελοι τὴν ὀρέγονται ἀμὴ εὐθὺς ὅπου τελέσῃ τὴν ἀμαρτίαν, ἀναχωρεῖ ὁ Κύριος ἀπὸ ταύτης, καὶ εἰσέρχεται ὁ διάβολος, καὶ μολύνει, καὶ κάμνει τὴν τοσοῦτον βερυπωμένην καὶ ἀσχημον, ὅπου εἴαν ἦτον δυνατόν νὰ τὴν ἐδλεπες, ὡ ἀμαρτωλὲ, ἤθελες φρίξῃ, καὶ νὰ τρομάξῃς τοῦ λόγου σου.

Φευγὲ τὰς αἰτίας καὶ τόπους τῆς ἀμαρτίας· ἦγον τὰ παιγνίδια, ταῖς κακαῖς συνοδίαις, τὸν περισσὸν πλοῦτον, ταῖς ἀγάπαις καὶ φιλίαις μετ' ἄσεμνα πρόσωπα, τὰς συντυχίας καὶ συμμιχίας τῶν γυναικῶν, τὰς ταραχὰς καὶ συγχύσεις τῶν ἀνδρῶν. Ἦγον νὰ μὴν υπάγῃς ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ὄχλος πολὺς, καὶν Ἐορτὴ καὶ Πανήγυρις γίνεται, ὅτι ἀίχμαλωτίζεται ὁ νοῦς σου, θεωρῶν καὶ ἀκούων τσαυτὴν συγχύσιν, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, νὰ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ ὅλους τοὺς κινδυνώδεις καὶ ψυχοβλαβεστέρους τόπους, διὰ νὰ μὴν ἀκούῃς, ἢ νὰ λαλήσῃς λόγια ἄπρεπα. Καὶ νὰ μὴ τρωγῆς, οὔτε νὰ πίνῃς ἀπὸ τὴν χρείαν περισσώτερον. Ὅτι ὅς τις δὲν φυλάττεται ἀπὸ τὰ τοιαῦτα, ἤμπορεῖ νὰ λέγεται κρεμμισμένος, καὶ νὰ πευθῆ ὡς ἀπεθαμένον τοῦ λόγου του. Διὰ τὴν ποταπὸν πάρος, καὶ ποῖαν ἀσφάλειαν ἤμπορεῖ νὰ ἔχη εἰς ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον ἄνθρωπος, νὰ μὴ πέσῃ, ὅταν τὸν ἀμώβῃ εἰς τὸν λάκκον ἄλλος τίς, καὶ κοντίζει του, ὅπου καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ πίπτει πολλάκις χωρὶς τινὸς ἄλλου συνεργίας; Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν προπατορικὴν ἀμαρτίαν ἔμεινεν ἀπὸ λόγου του εἰς τὸσπν χαυνότητα καὶ ταλαιπωρίαν, ὅπου πολλαῖς φοραῖς ἀπὸ τὴν πολλὴν του ἀσθενείαν πίπτει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ χωρὶς νὰ ἔχη κανένα ἐμπόδιον, πῶσφ μᾶλλον ἔχωντας καὶ τινὰ αἰτίαν; ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸν κοι-

νόν λόγον. Ὁ τόπος κάμνει τὸν κλέπτην. Σύγγραφε πολλάκις τὰ θεῖα Μυστήρια τῆς Ἐξομολογήσεως, καὶ Ἱερᾶς Κοινωνίας, ὅτι αὐτὰ εἶναι Θεραπείαι καὶ ἰατρικὰ ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν κατασκευασμένα, διὰ νὰ θεραπεύωμεν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ νὰ φυλαττώμεθα εἰς τὸ μέλλον, νὰ μὴ ἀμαρτήσωμεν πλέον, καὶ εἶναι ἡ μεγαλύτερη εὐεργεσία, ὅπου ἐλάβομεν εἰς τὸν νόμον τῆς χάριτος· καὶ ὠφελῆσαι πᾶσαν φοράν μετ' αὐτὰ, καὶ ἐξόχως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ σκανδάλου, εἶναι μόνιμον φάρμακον, καὶ βοτάνι ὠφελιμώτατον, νὰ ὀράμεθ' εἰς τὴν Ἐξομολόγησιν, ὅτι τότε ἔχεις περισστέραν χρείαν ἀπὸ χάριν καὶ δύναμιν διὰ νὰ πολεμήσῃς ἀνδρειωμένα, καὶ τότε σοῦ δίδεται θαυμάσιον διὰ τούτων τῶν Μυστηρίων. Ἔτι δὲ λαμβάνεις καὶ συμβεβλητὴν ἀπὸ τὸν Πνευματικόν, ὅταν ἀκούσῃ τὸν λογισμὸν σου εἰς τὴν Ἐξομολόγησιν.

Φεῦγε τὴν ἀμέλειαν καὶ ἀκηδῖαν τὴν γεννητήριαν πάντων τῶν παθῶν, ὅτι ὁ ὀκνηρὸς εἶναι ὡσπερ χωράφιον ἀγεώργητον, ὅπου γεννᾷ ἀκάνθας καὶ τριβόλους. Διὰ τοῦτο λέγει ἡ Σοφία, ὅτι πολλὰ κακὰ ἐρμήνευσε τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὀκνηρία. Ἀνάχυνε, καὶ καλλιέργησον τὴν νοστήν γῆν τῆς ψυχῆς σου μετ' ἀγαθῶν λογισμῶν καὶ καλῶν ἐργασιῶν, διὰ νὰ καρποφορῇ σίτον καλόν, καὶ νὰ μὴ γεννᾷ πονηρὰ ζιζάνια. Ἐργάζου λέγω πάντοτε ψυχικὴν τινα, ἢ σωματικὴν ἐργασίαν, διὰ νὰ μὴν εὐρίσκη τόπον ὁ Δαίμων, νὰ σὲ πειράξῃ· ὅτι ὁ νοῦς μας εἶναι σχεδὸν ἀεικίνητος, καὶ γυρίζει πάντοτε, ὡς ὁ τροχὸς τοῦ μύλου· καὶ εἴαν δὲν τοῦ βάλωμεν ἡμεῖς σιτᾶσι καλόν, τοῦ βάνει ὁ ἐχθρὸς λιθάριον, καὶ τὸν φθείρει, διὰ τὴν τὸν πυρῶνει καὶ ἐξάπτει, μάλιστα μετ' τὴν φλόγα τῆς πορνείας τὴν ἀταπεινῶτον. Λοιπὸν φεῦγε τὴν ὀκνηρίαν, ὅσον ἡμπορεῖς, καὶ ἐξόχως τὸ πρῶτ' ὡς ἐξυπνήσεις, ἔγειρε παρθεύς ἀπὸ τὸ κρεβάτι, καὶ ὡς εἶναι ἡ πρώτη σου ἐργασία ἡ ἄμωμος Προσευχή, ἢ ὅποια εἶναι ἡ γλυκύτερα παραμυθία τοῦ πνεύματος, καὶ εἰ αὐτῆς καταφρονεῖς ἐν εὐκολίᾳ τὰ πρόσκαιρα πράγματα, καὶ ἀποκτᾷς τὴν πνευματικὴν εὐλαδειαν, καὶ

λαμβάνεις κατὰ τῆς ἀμαρτίας ἰσχὺν καὶ δύναμιν. Μετὰ δὲ τὴν Προσευχὴν ἀνάγνωθε τινὰ βιβλίον ὠφελίμου, ὅτι μετ' αὐτὴν ἀνάγνωσιν τῆς θεῖας Γραφῆς φωτίζεται ὁ νοῦς πολλά, καὶ καταλαμβάνει τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἄπτει ἢ δέλησις εἰς εὐλαδειαν, καὶ γίνεσαι ἰσχυρότερος κατὰ τῆς ἀμαρτίας, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν προθυμότερος.

Ἐξέταξε καθὲ βράδην τοῦ λόγου σου, ὅταν ὑπάγῃς νὰ κοιμηθῆς, πῶς ἐπέρασεν ἡ ἡμέρα σου. Ἐάν ἔπεσες εἰς ἀμαρτίαν τινὰ τῶν κάτω γεγραμμένων, καὶ κλαῦσον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ὑπερφημίαν σου, διὰ τὴν ἐχθραν, φθόνον, κατακρίσιν, ματαιίαν λύπην, ἢ ἀγαλλίασιν τῶν βιωτικῶν πραγμάτων, διὰ τὰ ψεύματα, καὶ ἄκαιρα λόγια, ἐμπαιγμοὺς, καὶ ὑβρισμοὺς κατὰ τοῦ πλησίον, καὶ ἀχρήστους ὅρκους, διὰ τὴν ὀκνηρίαν σου καὶ ἀμέλειαν εἰς τὴν ἀρετὴν, ἀγάπην τοῦ Δεσπότη καὶ Κτίστου σου, καὶ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγνωμοσύνην σου εἰς τὰς εὐεργεσίας ὅπου σοῦ ἔκαμε, διὰ τὴν ῥαθυμίαν σου καὶ ἀκηδῖαν εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ ἀσπλαγγίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ πένητας. Διὰ ταῦτα πάντα λέγω καὶ ἕτερα ὅμοια, ὅπου γνωρίζεις ὅτι ἔπαισες, μετανόησον, καὶ αἴτησον συγχώρησιν παρὰ τοῦ Δεσπότη, μετ' ἰσχυρῶν στερεῶν καὶ ἀληθινῶν διορθώσεως. Καὶ ὅταν λούσης τὴν στρωμνὴν σου μετ' ἰσχυρῶν, ὡς ὁ Προφήτης Δαυὶδ, νὰ κοιμηθῆς ἀναπαυτικώτερα, τότε θέλεις ἀπολαύσει γαλήνην εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ πνευματικὴν ἀγαλλίασιν, καθὼς τινὲς ἐνάρετοι ὡμολόγησαν, ὅτι ἐμπράκτως ἐγνωρίσαν.

Τὸ ἔβδομον καὶ τελευταῖον ἰατρικόν εἶναι, νὰ μισήσῃς ὀλοτέλα τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ ματαιότητα, καὶ νὰ μὴ βάνῃς προσῶς εἰς τὸν νοῦν σε τῶν ἀνθρώπων τὰ λόγια, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἀρχαιότερον, ὅπου πρέπει νὰ φυλάξῃ, ὅστις θέλει νὰ γένη φίλος Θεοῦ, ἢ γονὺν νὰ γένη ἐχθρὸς τοῦ κόσμου θανάσιμος. Εἰ δὲ μὴ ἀδύνατον εἶναι νὰ δουλεύῃ δῶν ἀθένητας, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ἀκρότης πάντων τῶν ἀγαθῶν, ὁ δὲ κόσμος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. Διὰ τοῦτο εἴαν δὲν μισήσῃς τελείως τὸν κόσμον, δὲν ἡμπορεῖς νὰ κάμῃς προσῶς τινὰ ἀρετὴν. Ὅτι ἀδύνατον

ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

εἶναι νὰ εἶσαι φιλόκοσμος καὶ φιλόθεος, ἢ φιλόχρυσος καὶ φιλόχριστος. Αὐταῖς ἡ ἐρμηνείαις ὅπου ἐγράψαμεν, εἶναι κοινῶς διὰ πάσης λογῆς ἀμαρτίαν. Τώρα δὲ πάλιν γράφομεν ἄλλαις μερικῶς, καὶ ξεχωριστὰ διὰ

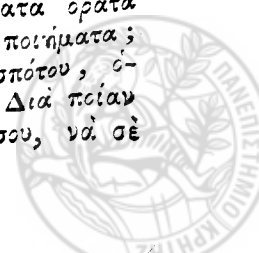
πᾶσαν ἀμαρτίαν θανάσιμον, εἰς νο-
τῶν ἐντυγχανόντων ὀφελιμώτεραις.
Θέλομεν εἰπῆ πρῶτον διὰ τὴν βλασφημίαν.
ἔπειτα διὰ τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἀμαρτήματα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Σ'.

Περὶ τῆς μισοθείου καὶ ἀσεβειστάτης Βλασφημίας.

Καθὼς ὁ ὕμνος καὶ ἡ δοξολογία εἶναι θραυστότερη καὶ ψυχοφειλέστερη πρᾶξις ἀπὸ ὄλαις ταῖς ἄλλαις τῶν ἀνθρώπων, καὶ πρέπει οὐ μόνον ἡμεῖς τὰ λογικὰ κτίσματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα καὶ ἀναίσθητα νὰ ὑμνοῦσι καὶ νὰ δοξάζουσι τὸν Θεὸν κατὰ τὸν Δαυὶδ· πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς, ὁ ἥλιος, ἡ Σελήνη, τὰ ὄρη, τὰ ξύλα, τὰ πετεινὰ, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα. Οὕτω πάλιν εἶναι ἡ ἀσχημότερη πρᾶξις, καὶ τὸ χειρότερον ἀνόμημα, καὶ φοβερώτερον πάντων, ἡ ἀθεσμος καὶ διαβολομίμητος βλασφημία, τὴν ὁποίαν τολμῶσι τινὲς δαίμονες μᾶλλον ἢ ἄνθρωποι, καὶ λέγουσι μὲ ἀναίδειαν, καὶ ἀναισχυντίαν τοιαύτην, ὅπου θανατάξω πολλὰ καὶ ἐξίσταμαι, πῶς ὑπορέζει ἡ γῆ, καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα τῶν βλάσφημων, καὶ δὲν ἐγείρονται κατ' αὐτοῦ νὰ τὸν θανατώσουσιν. Ὡ τῆς ἀχαριστίας σου βλάσφημη! Πάντα τὰ κτίσματα οὐράνια καὶ ἐπίγεια ὑμνοῦσι τὸν Κτίστην, καὶ τὸν δοξάζουσιν· οἱ Ἄγγελοι, ὁ ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοί, τὰ δένδρα καὶ ἔλα του τὰ ποιήματα, καὶ σὺ ὅπου ἔλαβες ἀπὸ τὴν εὐσπλαγχτίαν αὐτοῦ καὶ ἄπειρον ἀγαθότητα, τόσας ἐργασίας καὶ χάριτας, ὁ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ τιμηθεὶς καὶ ὁμοίωσιν, ἀντὶ νὰ τὸν δοξολογῆς, νὰ τὸν εὐχαριστῆς εἰς τοσαύτην αὐτοῦ ἀγαθότητα, τολμᾷς ἀνόητε καὶ τὸν βλασφημῆς μὲ τόσῃ ἀναίδειαν; Τίς ἄνθρωπος εὐρέθη ποτὲ εἰς τὸν κόσμον, τοσοῦτον ἄφρων καὶ ἄδικος, νὰ καταρασθῆ καὶ νὰ βλασφημῆσῃ τὸν φίλον καὶ εὐεργέτην του; Τὰ ἄλογα καὶ ἄγρια θηρία καταπραΰνουσι τὴν ἑαυτῶν ὁμότητα, καὶ γίνονται ἡμερᾶ καὶ ἐγνωμένα πρὸς τὴς εὐερ-

γέτας, καθὼς παρεμπρὸς εἰς τὸ περὶ Ἀγνωμοσύνης Κεφ. Θέλομεν ἱστορίσαι σαφέστερον, καὶ σὺ γίνεσαι τῶν θηρίων ἀνοητότερος; ἐννόησον ἄφρων, τίς σου ἔκαμε τόσας ἐνεργεσίας; Τίς σου ἐχάρισε τόσας δωρεάς καὶ χαρίσματα, ὡς ὁ Δεσπότης Χριστὸς καὶ δημιουργὸς σου; Τίς σε τοσοῦτον ἠγάπησε, καὶ ἀπὸ κινδύνου διαφόρους ἐλύτρωσεν; ὅπου οὔτε πατὴρ, ἢ φίλος ἠγαπημένος σου, ἔκαμε ποτὲ, οὔτε ἡμπορεῖ νὰ καμῆ, τὰ ὅσα ἐπραξέ διὰ λόγου σου, οὗτος ὁ πιστότατος φίλος σου; Πῶς δὲν αἰσχύνεσαι γοῦν, ἀχάριστε, εἰς τοιαύτην ἀπανθρωπίαν, ὅπου δείχνεις εἰς τοιοῦτον πλουσιοπάροχον εὐεργέτην σου; Τίς ἐτόλμησε ποτὲ νὰ ὑβρίσῃ τὸν Ἄρχοντα, ὅπου τὸν τρέφει διηνεκῶς, καὶ ἐνδύνειτον; τί λέγω κατ' ἐκάστην; μίαν φορὰν μόνον νὰ σὲ φιλεύσῃ, ἢ νὰ σὲ ἐνδύσῃ τινὰς, τοῦ ἐνθυμᾶσαι πάντα τὴν καλωσύνην, καὶ εὐφημῆσεις του πανταχοῦ, καὶ λέγεις καλὸν διὰ λόγου του, διὰ νὰ φανῆς πρὸς αὐτὸν εὐχάριστος. Καὶ τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸν Κύριον τῶν Κυρίων, ὅπου ὅσα ἀγαθὰ ἐξουσιάζεις εἶναι ἐδικὰ του ποιήματα, εἰς ὑπηρεσίαν σου καὶ κυδέρουσιν, δὲν εὐχαριστᾷς, ἀλλὰ βλασφημᾷς ἀφρονέστατε; Ὁ ἄρτος ὅπου τρώγεις, ὁ αἶνος καὶ τὰ διάφορα βρώματα, ἡ γῆ ὅπου σὲ βαστᾷ καὶ τρέφει, ἡ θάλασσα, ὁ οὐρανὸς ὅπου σὲ σκέπει, ὁ ἥλιος ὅπου σὲ θερμαίνει καὶ φέγγεισεν, καὶ τελεσφορεῖ τὴν γῆν, οἱ Ἄγγελοι ὅπου σὲ φυλάττουσι, καὶ πάντα τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα ὁρατὰ τε καὶ ἀόρατα, τίνας εἶναι ποιήματα; ἐκείνου τοῦ παντοδυναμοῦ Δεσπότη, ὅπου βλασφημᾷς, ἀναιδέστατε. Διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ ἔκαμε; δι' ἀγάπην σου, νὰ σὲ



ὑπηρετοῦσιν, ἀγάριστε. Λαίπὸν πῶς ἔχεις ψυχὴν καὶ καρδίαν, καὶ ἀνοίγεις τὸ παρβέβηκεν στόμα σου, καὶ κινῆς τὴν καταρραμμένην σου γλῶσσαν εἰς ὕβριν τοιοῦτου Δεσπότου παντελήμονος; εἴαν σε παρεξήγη ὁ θυμὸς τῆς καρδίας, καὶ ἡ κακὴ σου συνήθεια, βλασφήμησε τὸν ἕχθρόν καὶ ἀντιδικόν σου διάβολον, ὅστις ξεστρέχει τὴν ζημίαν σου πάντοτε, καὶ ὄχι τὸν λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρά σου, ὅπου ἔλαβε θάνατον διὰ λόγου σου, οὔτε τοὺς Ἁγίους, ὅπου βοηθοῦσι, καὶ ξεστρέχουν τὴν σωτηρίαν σου. Σποχάστου, παρακαλῶσε, ὅταν εἶσαι χωρὶς πάθος, νὰ καταλάβῃς τὸ βάρος ταύτης τῆς ἀνομίας, καὶ πόσον αὐστηρῶς κανονίζεται εἰς τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γραφήν, νὰ τὴν μισήσῃς, καὶ νὰ φοβηθῇς. Εἰς τὸ Λευϊτικὸν φαίνεται γεγραμμένον, ὅτι ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς τοῖς Ἰσραηλίταις, εἴτις βλασφημήσῃ τὸ ὄνομά του, νὰ τὸν λιθοβολοῦσιν εὐθύς τὴν ἕβραν ἐκείνην. Καὶ τώρα πάλιν εἰς τινὰ Καστρη καὶ Χώραις, οὐ μόνον Χριστιανῶν ἀλλὰ καὶ ἀπίστων, καθὼς γράφουσιν οἱ πολιτικοὶ νόμοι, δὲν φονεύουσι τὸν βλάσφημον, ἢ καὶ ἀνασποῦσι τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὸν λάρυγγα, καὶ ἀλλεστρόπως τὸν κολάζουσιν αὐστηρῶς εἰς πάντων παράδειγμα; Ὅταν ἐκατακρίνασι τὸν Ναδουβαί, γράφει πῶς τὸν ἐγκάλεσαν, ὅτι εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Βασιλέα, θέλοντες νὰ εἰποῦσιν, ὅτι ἐβλασφήμησε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Βασιλέα. Ἐστὶ δὲ ὅταν ἀναφέρῃ διὰ τὴν γυναῖκα τοῦ Ἰωδ, πῶς τοῦ ἔλεγε νὰ βλασφημήσῃ διὰ τὰς θλίψεις ὅπου τοῦ ἦλθασι, γράφει, πῶς τοῦ εἶπεν. Εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐ μόνον εἰς τοὺς δύο τόπους τούτους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς γράφεται οὕτω, διὰ νὰ μὴ φανερώνηται ξεκαθαριστῶ αὐτὴ ἡ ἀσεβεία. Βλέπεις πόσον εἶναι ὁ συχαμὸς τῆς βλασφημίας, οὐ μόνον νὰ τὸ ἀναφέρῃ τινὰς εἶναι αἰσχρὴ καὶ φόβος ἀνείκαστος; Ὡς ἀγνωσία καὶ ἀλογία σου ἄνθρωπε, πῶς δὲν αἰσθάνεσαι πῶς ὑβρίζεις; τάχα τινὰ Σηιτὸν ἄνθρωπον, ἢ Βασιλέα ἐπίγειον; οὐχί, ἀλλὰ τὸν ὑπέρτιμον Κριτὴν ἀπάσης τῆς εἰκουμένης, τὸν Κτίστην καὶ δημιουργὸν τῶν ἀπάντων, τὸν Κύριον τῶν Κυρίων,

καὶ Βασιλέα τὸν προαιώνιον, ὃν ὕμνουσι τὰ Χερουδίμ, καὶ Σεραφίμ ἐν φόβῳ δοξάζουσιν, οὐ τῷ νεύματι ὑποτάσσονται τὰ στοιχεῖα, ἢ θάλασσα, καὶ ὁ ἄνεμος· ὃν αἱ ἄβυσσοι φρίττουσι· πᾶν γόνυ καρπεῖ ἐπουρανίων, ἐπιγείων τε, καὶ καταχθονίων. Τοιαύτην καὶ τοσαύτην μεγαλειότητα καταφρονᾷ ἕνας σκοληξ ἀναξιώτατος, καὶ μεμολυσμένος ἀμαρτωλός, ὡς ἂν ἐσενα, ὅπου σοῦ πρέπει διὰ τὰς ἀνομίας σου μυρίαὶ κολάσεις καὶ ἀναριθμηταί; Αὐτὰ ὅπου εἶπαμεν ἕως ὧδε, ἔχει διὰ πρῶτον φάρμακον τῆς ἀσεβείας ταύτης, ἦγον πῶς εἶναι χειρότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνομήματα, καὶ εἶναι πολλὴ σε ἀχαριστία, νὰ ἀμύνεσαι κατὰ τοῦ Σωτῆρος καὶ εὐεργέτου σου.

Ἐνόησον, ὅτι τὸ ἀμάρτημα τοῦτο εἶναι παντελῶς ἀνωφελές οὐ μόνον ψυχικῶς, ἀλλὰ καὶ σωματικῶς· ὅτι ἀγκαλιὰ καὶ ὄλαις ἢ ἀμαρτίαις νὰ βλάπτουσι τὴν ψυχὴν, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ταῖς φεύγῃ πᾶς ἕνας ὡς ὀφίδια φαρμακερὰ καὶ θανάσιμα· ἔμωσ εἶναι μερικαῖς, ὅπου εἴαν καὶ τὴν ψυχὴν θανατώνουσιν, ἀλλὰ δίδουσι καὶ τοῦ ἀθλίου σώματος παραμικρὰν ἠδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν. Διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄγνωστοὶ ἄνθρωποι δολώνονται ὡς τὰ πετεινά, καὶ πίπτοντες εἰς τὰς παγίδας τοῦ διαδόλου, θανατώνονται. Ἄμῃ ἀπὸ τοῦτο τὸ ἀσεδὲς ἀνόμημα δὲν λαμβάνουσι καρπὸν τινὰ, ἢ κέρδος, ἢ γέυσιν, ἢ ἠδονὴν, οὔτε ὄφελος. Εἰπέ μου ἄνθρωπε, ὅταν ἀπὸ τὴν πολλὴν σου θλίψιν καὶ συμφορὰν, ἢ μεγάλην ζημίαν ὅπου σοῦ τύχη, σὲ ἐρεθίσῃ ὁ δαίμων καὶ βλασφημήσῃς, τί κέρδος ἔλαβες; ποῖαν ἠδονὴν ἀπέλαυσες; πόσον διάφορον ἦν ἤρῃσες; καὶ ποταπὴν ὠφέλειαν ἐδοκίμασες; ἄραγε ἐλάφρυνεν ὁ πόνος διατι ἐβλασφήμησες, ἢ κουφοτέρα ἐγένετο ἡ ὀδύνη σου; ἐθεραπεύθη ἢ συμφορὰ καὶ ἡ θλίψις σου, καὶ ὀλιγόστευσεν ἢ ζημία σου; δὲν καταλαμβάνεις, ἀνόττε, πῶς ἔκαμες τὴν πληγὴν μεγαλήτερον καὶ τὴν ζημίαν σου περισσύτερον; ἐκεῖ ὅπου ἦτον ἕνας πόνος μόνος τοῦ σώματος, ἀπὸ τὸν ὁποῖου ἐδουνοῦσαι νὰ θεραπευθῇς μετ' ὑπομονῆν, ἐπρόσθεσες καὶ ἄλλας πληγὰς καὶ τραύματα μετ' τὴν βλασφημίαν εἰς τὴν ψυ-

ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

χίν, ἥτις εἶναι ζημία μεγαλύτερη ἀπὸ ὅσων ἠμπορεῖς νὰ πάθῃς προσητέρα.

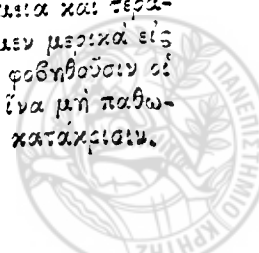
Γίνωσκε, ὅτι οἱ καλοὶ καὶ εὐγνωμόνες δούλοι τῶν Βασιλείων, οὐ μόνον δὲν βλασφημοῦσιν αὐτοὶ τοὺς Κυρίους των, ἀλλὰ οὔτε κἄν ὑπομένουσι νὰ τοὺς βλασφημήσῃ ἄλλος τις ἐμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ σὺ ἀκόμη τὸ ἴδιον ἤθελες κάμῃ, διὰ νὰ φανῆς πιστὸς πρὸς τὸν πρόσκαιρον Βασιλέα. Πόσω οὖν μᾶλλον πρέπει νὰ εὐλαβῆσαι τὸν ἀληθινὸν Βασιλέα τὸν Ἐπουράνιον; Καὶ σὺ τολμᾷς ἀναίσχυντε καὶ τὸν βλασφημᾷς εἰς τὸ πρόσωπον; Μίσησε πόσον ἀδίκον καὶ συχαντερόν πράγμα εἶναι, καὶ πάσης εὐσεβείας ἀλλότριον. Ἐπειδὴ οὔτε Μουσουλμάνοι, ἢ Σκύθαι, ἢ Τάρταροι τολμῶσι ποτέ νὰ βλασφημήσουσι τὸν Θεόν, ἢ κἄν τὸν Μωάμεδ, ἀλλὰ τὸν ἔχουσι εἰς τσαύτην εὐλάβειαν· καὶ πάλιν οἱ Ἑβραῖοι ἔχουσι συνήθειαν, ὅταν ἀκούσωσι βλασφημίαν, νὰ σχίζουσιν αὐτῶν τὰ ἱμάτια, νὰ φράσσουν τὰ ὦτα, καὶ νὰ λιθοβολοῦσι τὸν βλάσφημον. Πῶς εἶσαι γοῦν ἐσὺ ἀναιδέστερος τῶν Ἰουδαίων, καὶ δὲν φοβᾷσαι νὰ τρέμῃς εἰς τσαύτην ἀσέβειαν;

Ἐὰν θέλῃς νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ ταύτην τὴν ἀνομίαν, συνήθισε νὰ ὑμνῆς καὶ νὰ δοξάζῃς τὸν Κύριον, καὶ τὴν Δέσπειναν, καὶ τοὺς Ἁγίους, ἥγουν νὰ προσεύχεσαι συγχάκις, νὰ εὐχαριστᾷς κατ' ἡμέραν, καὶ εἰς ἡμέρας γράμματα, ἀναγίνωσκε κατανοητικῶς Εὐχὰς, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ὠφελιμώτερον ἐπιτήδευμα, καὶ οὕτως ἔκαμναν καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι πρὸ τοῦ νόμου, καὶ ὕστερον καὶ τοῦ Δαυὶδ, Εὐλογῆσω τὸν Κύριον ἐν παντί καιρῷ. Καὶ μὲ τὸν τρόπον τούτου ἀπὸ ὀλίγου εἰς ὀλίγον, γεννᾶται εἰς τὴν ψυχὴν σου μία καλὴ συνήθεια τῶν θείων ὑμνων· τὸ ὅποιον πάντοτε γίνεται εἰς τὸν θρανὸν ἀπὸ τοὺς Ἄγγελους· καθὼς καὶ ἡ βλασφημία εἶναι μία ἀντίθεος φράσις, ὅπῃ συντυχαίναν εἰς τὸν Ἄδην οἱ δαίμονες. Ἡ τρεῖς αὐταῖς νοθεσίαις, ὅπου ἐγράψαμεν, νομιζῶ νὰ φθάνουσι πρὸς σωφρονισμὸν τῶν βλασφημῶν.

Εἰδὲ καὶ εἶναι τις τῶν τούτου σκληρὸς εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἀκατανύκτος, νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν ταύτην μὲ ὅσα ἐγράψαμεν, κἄν ἂν ἐνθυμηθῇ τὰς φοβεράς τιμω-

ρίας, μὲ τὰς ὁποίας ἐπαίδευσεν ὁ Θεὸς θαλμοφανῶς εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἐκεῖνοι ὅπου τὸν ἐδιδασκλήσαν. Καὶ κἄν ἀπὸ τούτου θέλῃ γνωρίσει, πόσον ἐχθρεύεται ταύτην τὴν ἀνομίαν, καὶ κολάζει πόσον βαρύντατα. Ἀληθές ἐστιν εἶναι (καθὼς τὸ μαρτυρεῖ ὁ Προφήτης Ἡσαΐας) ὅτι ὁ Κύριος ἐπέτελεν ἕνα Ἄγγελον, καὶ ἐφόρευσε μίαν νύκτα ἐπὶ Χιλιὰδας Ἀσσυρίους, διὰ τὴν βλασφημίαν τοῦ ἀσεβεστάτου Συναχειρίν τοῦ Βασιλέως αὐτῶν. Δικαία τιμωρία καὶ παιδεία, διὰ νὰ καταλάβῃ ὁ ὑπερήφανος τύραννος, πόσον ἦτον ἰσχυρὸς Δεσπότης, ἐπειδὴ καὶ ἕνας του δούλος ἐδυνήθη νὰ ἀρπάξῃ εἰς τσάσην ὄραν τὴν δύναμιν ἑλὴν τοῦ στόλου του, εἰς τὸν ὅποιον ἐκαυχᾶτο ὁ δαίλιος· καὶ οὐ μόνον ταύτην τὴν παιδείαν τοῦ ἔδωκεν ὁ δίκαιος Κριτῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ἡμέρας ὑπῆγαν ὁ Ἀνδραμέλεχ καὶ Σαρσάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατριάρχου Ναασράχ, καὶ ἐφόρευσαν τὸν πατέρα τους, καὶ ἐδασιλεύσε Ναχορδάν ὁ ἄλλος τοῦ υἱοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ὅτι δίκαιον ἦτον νὰ ἀποστατήσουν ἀπὸ τὸν πατέρα τὰ τέκνα τὰ, κατὰ τὴν ἀποστατήσεν ἐκ Θεοῦ μὲ τὴν βλασφημίαν, ὁ ἀφρονέστατος.

Ἐτι δὲ μόνον διατί ἐργάσθησαν οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τοῦ Μωυσέως, καὶ ὁ πογγυρμὸς ἐλογίζετο κατὰ τοῦ Κυρίου, τοὺς ἐπαίδευσεν ὅλας, καὶ ἀπέθαναν εἰς τὴν ἐρημον ὅσοι ἐγόγγυσαν· καὶ εἰς αὐτοὶ διὰ μόνον τὸ ἀμάρτημα τοῦτο ἐθανατώθησαν, ποταπὴν κολασίν νομιζοῦν νὰ κληρονομήσουσι οἱ βλασφημοῦντες μὲ τσάσην ἀναίδειαν τὴν θείαν μεγαλειότητα; Οὐ μόνον δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅπῃ ἐφαίνετο Θεὸς ἐκδικήσων, ἐγίνοντο τσαῦτα ἐξαίσιμα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν Ἐνσαρκίαν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν ὅπου ἐνεδύθη τὴν σάρκα μας, καὶ ἐδοκίμασεν ἡμῶν τὴν χαυνότητα, καὶ ἔδειξε τσαῦτας ἐλεημοσύνας πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀγνώμονας, ὅμως παρορμίζεται μεγάλως καὶ σκανδαλίζεται κατὰ τῶν βλασφημῶν. Ἀμύνεται κατ' ἐκάστην, καὶ ἐκδικαίω- νεται κατ' αὐτῶν μὲ πόλλα σημεῖα καὶ τέρατα. Ἀπὸ τὰ ὅποια νὰ γράψωμεν μερικά εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ φοβηθοῦσιν οἱ βλάσφημοι, νὰ μετανοήσουν, ἵνα μὴ παθῶσιν ὁμοίαν, ἢ καὶ δριμυτέραν κατάκρισιν.



Γράφει ὁ Ἐπίσκοπος Βικέντιος εἰς τὴν Βίβλον αὐτοῦ, ὅπου, ὠνόμασεν Ἠθικὸν Καθρέπτην, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Φραγκίαν ἕνας πολίτης, συνηθισμένος εἰς τὸ θεοστυγές τοῦτο ἀνόμημα, καὶ μίαν ἡμέραν ἔχασεν ἄσπρα πολλά, ἐκεῖ ὅπου ἔπαιζε τὰ χαρτία· καὶ δὲν τοῦ ἔμεινε, εἰμὴ μόνον μία φόλλα. Ὡς ἀπελπισμένος οὖν ὁ ἀσύνητος, ἐδλασφήμα τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Παναγίαν, ἐπικαλοῦμενος τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος ἐφάνη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἠρώτησε τί τὸν ἤθελεν; Ὁ δὲ ἀσύνητος ἀπεκρίνατο αὐτῷ, λέγων, Χαρίζω σου τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά μου, καὶ ἔπαρε τὴν φόλλαν αὐτὴν διὰ ἀρράδωνα. Ὁ δὲ Δαίμων λαβὼν αὐτήν, ἐγένετο ἄφαντος καὶ τῆ ἑπαύριον ἐκεῖ ὅπου ἔστηκεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου του, διαλογιζόμενος μὲ Ἐλίψιν πολλὴν ὀλονήστικος, ὥσπερ ἔξω φρενῶν καὶ ἀπεγνωσμένος, ἐπέρασε μία πτωχὴ, καὶ ζητᾶ του δι' ἀγάπην Θεοῦ ἐλεημοσύνην. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ: Μὴ μοῦ ζητᾶς δι' ἀγάπην Θεοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν ἔχω μέρος, ἀλλὰ ζήτησον διὰ ὄνομα τοῦ δαίμονος, ὅπου εἶναι αὐθέντης μου. Ἀκούσασα ἡ πτωχὴ λόγον τοιοῦτον, ἐτρόμαξε, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τοὺς γείτονας, ἀνήγγειλεν αὐτοῖς τὴν υπόθεσιν. Οἱ ἑποιοὶ ὑπήγασι, καὶ τὸν ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν τῆς αὐτοῦ Ἐλίψεως. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Αὐτοὶ δὲ παρακινουντές του εἰς μετάνοιαν νὰ κλαύσῃ τὴν ἀνομίαν του, καὶ νὰ ζητήσῃ συγχωρησῆναι τῷ Θεῷ, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἦτον βολετὸν νὰ κάμῃ, διατὶ ἐδόθη αὐτεξουσίως τῷ δαίμονι. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐδόθησεν οὕτω. Τώρα ἐρχονται, νὰ μὲ πάρουν οἱ ἄρχοντες τῆς κολάσεως. Οὐαὶ μου τῷ Ἀδλίῳ. Ἀφαιτέ με νὰ ὑπάγω, νὰ μὴ μοῦ δώσουν περισστέραν κόλασιν. Θελόντες δὲ νὰ τὸν κρατήσουν οἱ ἄνθρωποι, τὸν ἄρπασαν βιαίως οἱ δαίμονες, καὶ τὸν ἐπήραν εἰς τὴν κόλασιν οὐσσωμον, ἀφίνουτες τοὺς παρестῶτας εἰς μέγαν φόδον καὶ ἐκπληξιν.

Εἰς τὴν αὐτὴν Χώραν ἔπαιζε τὰ χαρτία ἕνας στρατιώτης, καὶ διατὶ ἔχανε, ἐδλασφήμασεν ὁ ἀσύνητος, καὶ εὐθύς δαι-

μονισθεῖς, πίπτει κατὰ γῆς, καὶ ἐτάρασσε, καὶ ἐκτύπα εἰς τοὺς λίθους τὴν κεφαλὴν, ἐσθίων τὰς σάρκας του, καὶ εὐγάζων ἀφροῦς ἐκ τοῦ στόματος, ἐμουγγᾶτο ὡσάν ἕνα βόδι, καὶ οὕτως ἐξέψυξεν.

Ἄλλος πάλιν ἔπαιζε τὰ χαρτία καὶ ἐδλασφήμασε, καὶ εὐθύς ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, τρίζων τοὺς ὀδόντας, καὶ ἐτήκοντο αἱ σάρκες του τόσον, καὶ ἀνελύοντο, ὅπου ἔγεινεν (ὡ τῷ θαύματος) ὥσπερ βρέφος μικρὸν εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔγιναν τόσον μικροὶ ὡς ἐνὸς πετεινοῦ, καὶ ἀπλῶς ἔγεινεν ἕνα ἐλεεινὸν θέαμα τοῖς ὀρῶσι, καὶ οὕτω μὲ βίαιον πόνον καὶ ὀδύνην ἀνείκασεν ἐξέψυξεν ὁ τρισάθλιος.

Ἐτι δὲ καὶ εἰς τὸ Παρίσιον ἦτον ἕνας Ἀμαξέρης, καὶ ἐδλασφήμα διὰ πᾶσαν ὀλιγὴν αἰτίαν· καὶ μίαν ἡμέραν, ὅπου ὑπήγαγεν εἰς τὸν ἅγιον Διουσίον τὸ ἀμάξι του γεμάτο ἀνθρώπους, ἔπεσεν ἐξ οὐρανοῦ κεραυνός, καὶ κατέκαυσε μόνον ἐκεῖνον, χωρὶς νὰ βλάβῃ ἄλλου τινά, οὔτε ἄλογον, οὔτε κἄν ἀπὸ τὸ ἀμάξι κομμάτι ξύλον, καὶ ὅλοι οἱ περιεστῶτες ἐτρόμαξαν.

Ἄλλος τίς ναύτης ἐπέρνα ἕνα ποτάμι μὲ μίαν βάρκα, καὶ διατὶ τὸν ἐπέπραξεν ὁ ἀνεμος, ἐδλασφήμασε, καὶ εὐθύς τὸν ἔρριψεν ὁ ἀνεμος εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἐδόυλησεν ὡσάν λίθος, μὲ ὅλον ὅπου ἤξευρε νὰ πλῆη καλώματα, καὶ εὐγάζοντες του ἀπὸ τὸν βυθὸν οἱ συντροφοὶ, ἦυρασι, καὶ ἦτον ἀνασπασμένη ἡ γλῶσσά του.

Ἐτι δὲ ἦτον δύο Μακελάρηδες περίσσα βλάσφημοι, καὶ καθὼς ἐπουλοῦσαν τὸ κρέας μίαν ἡμέραν, ἐσκανδαλίσθησαν ἀλλήλους τους, καὶ ἐμάλωσαν, καὶ εὐγάζοντες τὰ μαχαίριά τους, ἐσφαξεν ἕνας τὸν ἄλλον· πίπτοντες οὖν νεκροὶ εἰς τὴν γῆν, ἐκρέμοντο ἢ κατηραμέναις των γλῶσσαι ἔξω τοῦ στόματος. Τότε παρευθὺς (ὡ θαυμασίας τοῦ Θεοῦ καὶ δικαίας κρίσεως) ἐσυνάχθησαν ἀπάνω των ὅλοι οἱ σκύλοι τῆς πόλεως, ὥσπερ νὰ τοὺς ἤθελεν ἔχη τινὰς ἐπιταυτοῦ συναγμένους, καὶ ἐξέσχισαν βιαίως, καὶ ἐκατάφαγαν ἐκεῖνα τὰ θεοργιστὰ λείψανα. Αὐτὰ ὅλα τὰ φοβερά κολαστήρια, ὅπου εἴπαμεν κατὰ τῶν βλασφημῶν, γράφει ὁ ἄνωθεν Βικέντιος, καὶ ἄλλα πολλά, ὅπου δια-

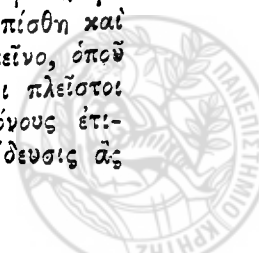
συντομίαν τὰ παρατρέχω. Ἀμὴ νὰ γράψω ἄλλα τρία φοβερώτερα, μήπως καὶ τρομάξουν εἰ βλάσφημοι, καὶ μετανοήσων τὴν ἀνομίαν τους.

Εἰς τὴν ἀνωθεν πόλιν τοῦ Παρισίου, ἦτον εἰς περιφημὸς Ἄρχωντας, ἄνθρωπος σοφὸς καὶ γραμματισμένος, ἀμὴ κατὰ πολὺ ἀπερρήφανος· οὗτος, ἀφ' οὗ ἔκαμε μίαν φεράν διάλεξιν ὑψηλὴν καὶ βαθεῖαν περὶ Φιλοσοφίας, εἶπεν εἰς τὸ τέλος καὶ ταύτην τὴν βλασφημίαν ὁ τρισκατάρατος: Τρεῖς ἄνθρωποι εὐρέθησαν εἰς τὸν κόσμον, οἳ τινες μὲ ταῖς διδασκαίαις καὶ πολυξενείαις αὐτῶν ἐξουσίασαν, καὶ ὑπόταξαν εἰς τὸ θελήμα τους ὅλην τὴν Κτίσιν. Ὁ Μωϋσῆς, ὁ Χριστὸς, καὶ ὁ Μωάμεδ. Ὁ Μωϋσῆς ἠπάτησε τοὺς Ἑβραίους. Ὁ Χριστὸς ἐπλάνησε τοὺς Χριστιανούς. Καὶ ὁ Μωάμεδ πάντα τὰ Ἔθνη. Εὐθὺς ὡς εἶπεν ὁ ἀσεδέστατος Σίμων ταύτην τὴν βλασφημίαν, ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ παντοδυναμοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς ὡς ἀπεθαμένος, καὶ πηγέοντες τὸν βαστακτὸν εἰς τὸν οἶκον του, ἐκαίετο βασανιζόμενος τρία νυχθήμερα μὲ ἀμετρον ὀδύνην καὶ κόλασιν, καὶ φοβεράς πληγὰς, ὅπου ἀοράτως ἐλάμβανεν εἰς ὅλον τὸ σῶμά του, καὶ ἔχασε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν λαλίαν, καὶ μόνον ἐμουγγάτο, ὡς λέων. Μετὰ ταῦτα φθάνωντας εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἐδόθησε οὕτω μὲ τρεμερὰν φωνήν: Ἄλκιθά βοήθη μου (αὕτη ἦτον ἡ παλλακίδα του), καὶ μὲ τὴν ἐλεεινὴν φωνήν ταύτην ἔδωκε τὴν μιαν τὴν ψυχὴν τῷ δαίμονι. Ἔλαβεν οὖν τόσος τρόμος καὶ φόβος ὅλους τοὺς διδασκάλους τοῦ Παρισίου, ὅπου ἦσαν ὡσπερ ἐξεστικοὶ εἰς τοιαύτην ἐκδίκησιν τοῦ Κυριοῦ, καὶ ἐφυλάγοντο εἰς τὸ μέλλον μετὰ πολλῆς προσοχῆς, νὰ μὴ τῆς κίση λόγος παραμικρὸς βλασφημίας, καὶ πάθωσι τούτου ὅμοια.

Ἐτι δὲ γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος εἰς τὴν τετάρτην βίβλον τῶν Διαλόγων, ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην ἦτον εἰς Ἄρχων, καὶ εἶχεν υἱὸν μενογενῆ, καὶ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀμετρον ἀγάπην δὲν τὸν ἐπαίδευσεν ὁ ἀδύνατος, ἀλλὰ ὑπέμενεν ὅλας τὰς ἀταξίας αὐτοῦ, καὶ ἔστωντας νὰ συνηθίσῃ τὸ κα-

τηραμένον τέκνον νὰ βλασφημᾷ τὸν Θεόν, χωρὶς ποσῶς νὰ τὸ παιδεύσῃ ποτὲ ὁ ἀγνώστος κύριος, μίαν ἡμέραν, ὅταν τὸ ἐκούρει εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐρχεται τοῦ παιδίου φόδος πολὺς, καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν πατέρα του ταῦτα: Κρύψου με πάτερ, ὅτι οἱ μαῦροι παραστέκουσιν ἐδῶ, νὰ μὲ πάρουσι. Τοῦτο δὲ ἔλεγε διὰ τοὺς ζοφεροὺς δαίμονας, ὅπου ἔβλεπε. Καὶ τότε πάλιν ἀπὸ τὸν φόδου του ἐβλασφήμησε τὸν Θεόν, καθὼς ἦτον συνηθεισμένον τοῦ τετυφλωμένου πατρὸς τὸ κατηραμένον τέκνον. Καὶ εὐθὺς μὲ τὴν βλασφημίαν, παραχωρήσει Θεοῦ, ἐπῆραν τὴν ψυχὴν του οἱ δαίμονες.

Ὁμοίως ἦτον ἄλλο ἓνα παιδί, καὶ εἶχε συνηθειαν νὰ βλασφημᾷ τὸ κατηραμένον· καὶ μίαν φεράν παίζοντας μὲ τοὺς ἄλλους παῖδας, ἐβλασφήμησε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἄραν ἐκείνην τὸ ἄρπαξαν οἱ δαίμονες οὐσσωμον, καὶ πλεον ποσῶς δὲν ἐφάνη, οὔτε ἠκούσθη τίποτε διὰ λόγου του. Τοῦτο δὲ ἔγινε, διὰ νὰ καταλάβουσι οἱ βλάσφημοι, ὅτι εἰὼν τὰ μικρὰ βρέφη κολάζει τόσο αὐστηρὰ ὁ ἐλεήμων Θεός, τὰ ὅποια ἔχουσι μικρότερον παισίμιον εἰς τὴν ἀμαρτίαν, διὰ τὴν ὀλίγην τους γνῶσιν καὶ μικρὰν φρόνησιν, εἰς πᾶνον κίνδυνον εὐρίσκονται οἱ μεγάλοι, ὅπου γνωρίζουν τὸ σφάλματος, καὶ ἰσχύρουσι πόσῃ ἀνομίαν κάμνουσι μὲ τὴν βλασφημίαν, καὶ νὰ φοβηθῶσι, μὴ τοὺς παιδεύσῃ ὁ Κύριος μὲ τοσαύτην καὶ τραυητέραν κόλασιν. Καθὼς ἔπαθαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἰς διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους, οὐ μόνον τοὺς περασμένους χρόνους, ἀλλὰ καὶ τώρα εἰς τὰς ἡμέρας μας, καθὼς τὸ ἰσχύρουσιν ὅσοι ἔτυχαν παρόντες, καὶ ἐφάνησαν διαφοραὶ κρίσεις, καὶ φοβεραὶ κολάσεις· τινὲς ἐτόλμησαν νὰ βλασφημήσουσι κατ' αὐτοῦ, καὶ ἄλλους ἐκατόκαυσεν οὐρανῶθεν μὲ κεραυνόν, ἄλλων ἔστρεψεν εἰς τὸν αὐχένα τὸ πρόσωπον, καὶ ἔμειναν εἰς τοὺς ὀρώντας παραξένον θέαμα, ἄλλων ἐκαρφώθη μὲ βέλος ἡ γλῶσσά τους, ἄλλων ἐπίσθη καὶ κατεφλέχθη ὀλότελα τὸ μέλος ἐκείνο, ὅπου εἶπε τὴν βλασφημίαν, καὶ ἕτεροι πλείστοι κατὰ διαφόρους τόπους καὶ χρόνους ἐτιμωρήθησαν, τῶν ὁποίων ἡ παιδεύσις ἄς



είναι παράδειγμα και νουθεσία εἰς τοῦ λόγου σου, και φοβήσου μὴ πάθῃς και σὺ τὰ ὅμοια τούτοις και χεῖρονα. Ἔτι δὲ ἤμπορῆς νὰ ἀφελῆθῃς, διὰ νὰ ξεριζώσῃς ἀπὸ λόγου σου τὸ ἔγκλημα τούτο, νὰ κάμῃς μίαν ἀπόφασιν εἰς τὸν νοῦν σου, ὅτι πλέον νὰ μὴ βλασφημήσῃς διὰ τινὰ αἰτίαν, εἰάν ἦτον ἡ σφοδρότερα ἡλίψις και συμφορὰ, ὅπου ἤμπορεῖ νὰ τύχῃ και πάλιν εἰάν πέσῃς ἐξ ἀπροσεξίας, ἀπὸ τὴν κακὴν συνήθειαν, μὴν ἀφήσῃς νὰ περάσῃ ἐκείνη ἡ ἡμέρα, πᾶρεξ νὰ ὄραμῃς εἰς τὴν Ἐξομολόγησιν, και ἄρες πᾶσας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ σώματος, διὰ νὰ θεραπεύσῃς τὴν ψυχικὴν σου πληγὴν, καθὼς ἔκαμες εἰς τὴν σωματικὴν. Και μὴν ὑπομείνῃς καὶν μίαν στιγμὴν ἀδιόρθωτος, ὅτι ἡ ἀμαρτία, ὅπου δὲν ἐξαλειφθῆ διὰ μετανοίας, τραδίζει τὸν ἀμαρτωλὸν μὲ τὸ βάρος τῆς εἰς ἄλλο ἀνόμημα· διὰ τούτο ξέδραμε τὴν Θεραπείαν ταχύτερον. Εἶδὲ και δὲν τύχῃ ἐκεῖ πλησίον, ὅπου εἶσαι, Πνευματικὸς, νὰ εἰπῆς κατὰ τὴν ὥραν τὸν λογισμὸν σου, κάμε τὸν κανόνα ἐτούτου, ὅπου σοῦ δίδω ἐγὼ ὁ ἀνάξιος· ἦγεν εὐθύς ὅπου ἐξέληθ ἐκ τοῦ στόματός σου ἡ βλασφημία, δάγκαιε δυνατὰ τὴν γλῶσσαν σου, ὅπου ἔκαμε τὴν ἀμαρτίαν, και ἄς αἰματώσῃ, ἢ καὶν ἄς λάθῃ πόνου πολὺν διὰ νὰ τὸ ἐνθυμᾶσαι εἰς τὸ ἐρχόμενον· και πάλιν ὁσαύκις πέσῃ, κάμε τὸ ὅμοιον, ἕως νὰ ξευνηθείσῃς· και μὲ τούτου τὸν τρόπον ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν, νὰ λυτρωθῆς και τελείως καθὼς και ἄλλοι ἐπράξασι, ὅτι καθὲ τίποτες εἶναι συνήθεια, και μὴ δειλιάσῃς τὸν πόνον, ὅτι κάλλιον νὰ πονήσῃς ἐδῶ πρὸς ὥραν ὀλίγην, πᾶρεξ νὰ κολασθῆς αἰώνια.

Ἐξδομον και τελευταῖον ἰατρικὸν εἶναι, νὰ φεύγῃς τὰς αἰτίας και τόπους ὅπου σε κάμνουν και πίπτεις εἰς τούτο τὸ ἔγκλημα· διατι ὅς τις δὲν προσέχει τὸν ἐγκρεμὸν, Σανατόνεται. Αἱ δὲ αἰτίαι, ὅπου σοῦ λέγω νὰ βλέπεσαι, εἶναι αὐταὶ αἱ δύο: Ἡρῶτον ὁ ὄρκος, τὸν ὅποιον πρόσεχε, νὰ μὴν εἰπῆς ποτέ σου, μὰ τὸν Θεόν, ἢ τὴν Παναγίαν, ἢ τινὰ Ἅγιον, καθὼς μᾶς παραγγέλλει ὁ Κύριος εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, και ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, και τούτο, διατι ἀπὸ τὸν ὄρκον πίπτεις εἰς τὴν ἐπιπορκίαν,

και ἀπ' αὐτὴν εἰς τὴν βλασφημίαν. Ὅτι καθὼς ἡ πολυλογία φέρνει τὴν ἀμαρτίαν, οὕτω και ἡ πολιορκία τὴν βλασφημίαν· και ὅς τις δὲν φυλάγεται ἀπὸ τὴν ἀργολογία, πίπτει εἰς τὴν αἰσχρολογία. Μὴν ὁμοίως γοῦν διάτινα πρόσεχιν· εἶδὲ και ἀστοχῆσῃς, ἄς εἶναι τὸ ἰατρικὸν (ὡς ἄνωθεν εἶπαμεν εἰς τὴν βλασφημίαν) νὰ δαγκάσῃς τὴν γλῶσσαν, ἢ νὰ ραπίσῃς τὸ πρόσωπον, ἢ νὰ κάμῃς ἄλλον κανόνα παραμικρὸν, ῥ. μετανοίας, ἢ νηστείαν, ἢ ξηροφαγίαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἢ ἄλλο εἶτι σὲ φωτίσῃ ὁ Κύριος, και τούτο σοῦ βοηθᾷ πολλά νὰ κάμῃς πᾶσαν ὥραν, ὅπου πέσῃς εἰς τούτο, ἢ ἄλλο ἀνόμημα, διατι τὸ ἐνθυμᾶσαι ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην φορὰν, και ξεσυνηθᾶς τὸ κακὸν θεία χάριτι. Και διὰ νὰ φυλάγῃσαι ἐπιμελέστερα, ἐξίταζε πολλάκις τοῦ λόγου σου, και μάλιστα τὸ βραδύ, ὅταν ὑπάγῃς νὰ κοιμηθῆς, και στοχάζου, εἰάν ὤμοσες τὴν ἡμέραν ἐκείνην, και δὲν ἔκαμες τὸν κανόνα, κάμετον τότε, ὅπου ἔχεις ἀδειαν περισσότερην, νὰ κλαύσῃς τὴν ἀμαρτίαν σθ. Και οὕτω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου, εἰς ὀλίγον καιρὸν τελείως λυτρώνεσαι ἀπὸ τὴν κακὴν ταύτην συνήθειαν.

Δευτέρα αἰτία τῆς βλασφημίας εἶναι τὸ παιγνίδιον, και μάλιστα τὰ χαρτία, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ φύγῃς ὡσπερ τὸν οἶνον, τετίστι νὰ μὴ παίξῃς ἄσπρα, ἢ ἄλλο πρᾶγμα, στοχαζόμενος εἰς αὐτὸ τὰς πολλὰς σου ζημίας, ὅτι πρῶτον μὲν χάνεις τὰ χρήματα, β'. τὴν τιμὴν και φήμην σου, διατι δὲν σὲ εὐλαβούνται ποσῶς, ἀλλὰ πάντες σὲ ἐξουθενοῦσι, καθὼς σοῦ πρέπει. γ'. ζημιώνεσαι τὸν καιρὸν τὸν πολῦτιμον, ὅπου σοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός, νὰ τὸν ἐξοδιάξῃς εἰς ἀγαθὰ ἔργα, διὰ νὰ λάθῃς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Ἡ ὅποια ζημία εἶναι τρανῆτερη (τοῦ καιροῦ λέγω) παρά τοῦ πράγματος, διατι πρᾶγμα ὅσον θείεις εὐρίσκεις, ἀμὴ καιρὸν ὄχι, ὅτι πλέον δὲν στρέφει εἰς τὰ ὀπίσω. Και ἀπλῶς εἰπεῖν, τὸ παιγνίδιον εἶναι αἰτία σχεδὸν ὀλεθρῶν τῶν ἀμαρτημάτων, διατι κάμνει τὸν ἄνθρωπον φιλαργυρον, και ἡ φιλαργυρία εἶναι ρίζα πάντων τῶν κακῶν. Λοιπὸν φανερὸν εἶναι, ὅτι ὅς

τις παίζει τὰ χεῖρηματά, εὐρίσκεται εἰς αὐτὸ τὸ πάθος, ἐπειδὴ πλεονεκτᾷ, καὶ πάσχει νὰ ἐγδύσῃ τὸν ἀδελφόν του, νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα του. Φυλάγου λοιπόν, ἀδελφέ, ὅσον δύνασαι, οὐ μόνον νὰ μὴ παίζῃς ἐσὺ, ἀλλὰ μῆτε καὶ νὰ υπάγῃς, ὅπου ἕτεροι παίζουνσιν, ὅτι κανένα διάφορον δὲν λαμβάνεις, ἀλλὰ ζημίαν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν πάντοτε. Καὶ οὕτως ἔχων τὴν πρέπουσαν ἐπιμέλειαν, λυτρῶνσαι ἀπὸ ταύτην τὴν ἀνομίαν.

Εἶναι καὶ ἄλλη βλασφημία δευτέρα τῆς ἄνωθεν, ὅπου λέγουσιν τινὲς ἀνόητοι ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, καὶ παραδίδουσι τὸν ἀδελφόν, λέγοντες: Νὰ τὸν πάρῃ ὁ δαίμων, ἢ ἀνάθεμα τον, καὶ ἕτερα ὅμοια. Ὡ τῆς ἀγνωσίας σου ἄνθρωπε! ποίαν ἐξουσίαν ἔχεις ἐσὺ, καὶ δίδεις τὸν ἀδελφόν σου τοῦ πονηροῦ; ἠγόρασάς τον; φαίνεται σου καλὰ καμωμένον, νὰ παραδίθῃς τὸν ὁμόπιστον καὶ πλησίον σου, ὅπου ὁ Κύριος ἔχυσε τὸ ἄχραντον αὐτοῦ καὶ πολυτίμητον αἶμα, διὰ νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ

Διαβόλου, καὶ σὺ τὸν παραδίδεις; Σαρρεῖς καὶ ἐκείνον λαμβάνει; ἐσεῖνα κληρονομᾷ, φρενολήπτει. Ὁ Ἀπόστολος Ἰούδας γράφει εἰς τὴν Ἐπιστολὴν αὐτοῦ διὰ τὸν Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ὅταν ἐδιακρίνετο, διαλεγόμενος μετὰ τὸν δαίμονα διὰ τὸ σῶμα τοῦ Μωϋσέως, ὅτι δὲν ἐτόλμησεν ὁ Ἄγγελος νὰ βλασφημήσῃ τὸν δαίμονα, καὶ εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν, ὅπου ἐναντιεῖτο ὁ τρισκατάρατος τοῦ Θεοῦ προστάγματός· ἀλλὰ εἶπέ του: Ὁ Κύριος νὰ σοῦ δώσῃ ἐπιτίμιον, διάβολε. Ὅταν οὖν ἔχῃς καὶ σὺ τίποτε διαφοράν μετὰ τινά, ἄφες νὰ κάμῃ τὴν κρίσιν ὁ δίκαιος Κριτὴς, καὶ περισσότερον βλάβεις τὸν ἐχθρόν σου, νὰ ὑπομείνῃς τὴν ζημίαν ὅπου σοῦ ἔκαμε, νὰ εἰπῆς, ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὕρῃ, πάρεξ νὰ τὸν παραδώσῃς τῷ δαίμονι. Ἀρκοῦσι τσσαῦτα διὰ τὴν βλασφημίαν, καὶ ἐνθυμούμενος τὰς ἄνωθεν ἐρμηνείας ἐπιμελοῦ τὴν σωτηρίαν σου, ὅσον δύνασαι, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τσοῦτον ἀνόμημα, καὶ τότε νὰ χαίρῃσαι περισσότερον, πάρεξ νὰ ἦθες εὕρη πλεον ἀτίμητον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ.

Περὶ τῆς ἀντιθείου καὶ δαιμονικῆς Ὑπερηφανίας.

Η Ὑπερηφανία εἶναι ρίζα καὶ πηγὴ πάσης ἀμαρτίας. Ὁ Διάλογος Γρηγόριος εἰς τὰ ἠθικά τὴν εὐγάνει ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἀμαρτημάτων, καὶ λέγει οὕτως: Ἡ Ὑπερηφανία ἢ βασιλισσα σα πάσης ἀμαρτίας, εὐθὺς ὅπου νικῆσῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ αἰχμαλωτίσῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, τὸν δίδει εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ, νὰ τὸν θανατώσουσιν. Ἡ Ὑπερηφανία εἶναι μητέρα πασῶν τῶν ἀνομιῶν. Ὅθεν ὁ Ἰσίδωρος τὴν ἐκωνόμασεν εἰς τὴν β'. βίβλον τῆς ἐτυμολογίας, ἀφανισμένου πασῶν τῶν ἀρετῶν, ὅτι ὀλονῶν κάμνει πόλεμον, καὶ ἐναντιεῖται ταις. Ἀμὴ διατὶ τὸ κυριώτερον τῆς εἶναι, νὰ καταφρονᾷ τὴν ὑπακοήν, διὰ τοῦτο κοινῶς λέγεται, ἐχθρὸς τῆς ταπεινώσεως, καὶ ἀντίδικος. Οἱ βαθμοὶ τῆς εἶναι πέντε, καθὼς λέγει ὁ αὐ-

τὸς Γρηγόριος εἰς τὸ κγ'. βιβλίον. Γίνωσκε γοῦν, ὅτι μερικά ἀγαθὰ λέγονται πνευματικά, ἦγον ἢ χάρις, ἢ προφητεία, τὸ ποιεῖν σημεῖα, καὶ ἕτερα ὅμοια. Ἄλλα εἶναι τῆς φύσεως, ὡσάν ἢ γνώσις, ἢ εὐμορφία, καὶ ἢ δύναμις. Ἄλλα τῆς τύχης, ἦγον πλοῦτος, τιμαῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Τύχην δὲ λέγομεν κατὰ τὴν τοῦ λόγου συνήθειαν ἔπου λέγει ὁ κόσμος, ὄχι νὰ πιστεύωμεν τύχην καὶ ριζικόν, καθὼς ἐφρονοῦσαν οἱ Ἕλληνας. Μὴ γένοιτο. Ἀυτὰ τὰ ἀγαθὰ χαρίζει ὁ Κύριος, οὐ τινος θέλει, καθὼς θέλει, ὅταν θέλῃ, καὶ ὅσον θέλει. Ὁ πρῶτος οὖν βαθμὸς τῆς ὕπερηφανίας εἶναι, ὅταν ἔχῃς μερικὰ ἀπὸ ταῦτα, καὶ δὲν τὰ γνωρίζεις ἐκ Θεοῦ, ἀλλὰ Σαρρεῖς, ὅτι τὰ ἔχεις ἀφ' ἐαυτοῦ σου. Ὁ β'. εἶναι, ὅταν γνωρίζῃς πῶς τὰ ἔχεις ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀμὴ ὄχι χάριτα,

ἀλλὰ διατὶ σοῦ πρόπουσι, καὶ εἶσαι ἄξιος νὰ ἔχῃς. Ὁ γ'. εἶναι, ὅταν παρρησίᾳ, πῶς ἔχῃς τινὰ ἀγαθὰ, ὅπου δὲν τὰ ἔχῃς. Ὁ δ'. εἶναι, ὅταν καταφρονᾷς τοὺς ἄλλους, καὶ ἐπιθυμᾷς νὰ σέ τιμοῦσιν ὡς ἀξιώτερον ἀπ' ἐκείνους. Ὁ πέμπτος καὶ ὑστερος βαθμὸς εἶναι, ὅταν καταφρονᾷς τοὺς ἱερούς νόμους, καὶ δὲν ὑποτάσσεσαι εἰς αὐτούς, καθὼς οἱ ὅσιοι Πατέρες ἐνομοθέτησαν, οὕτως εἰς τὴν νηστείαν, ὡσάν καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην Ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν. Εἰς ὅλους αὐτὰς τοὺς βαθμοὺς εἶναι ἀμαρτία, ἀμὴ εἰς τὸν ἐ. περισσότερον ἀμαρτάνει ὁ ὑπερήφανος, ὅτι εἰς τρόπον τινὰ καταφρονᾷ τὸν Θεόν, ὃ πρέπει πᾶσα τιμὴ καὶ δόξα, ὡς Δεσπότης ἡμῶν, ὅπου εἶναι, καὶ Βασιλεὺς τῆς μεγαλειότητος. Οἱ κλάδοι τῆς ὑπερηφανίας, καὶ συγγατέρες τῆς εἶναι, ἰβ'. Περιεργία, Ἀλαζονεία, Κενοδοξία, Καύχησις, Ἰδιοραθυμία, Ἀυθάδεια, Ἀπόνοια, Πρόφασις, Προσποιουμένη Ἐξομολόγησις, Ἀποστάσια ἢ παραβάσις, Ἐλευθερίας ἄδεια, καὶ τὸ ὑστερον ἢ τῆς ἀμαρτίας συνήθεια, ἧτις περιέχει μίαν τινὰ καταφρόνησιν τῶν Ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὰ τὰ ἰβ'. ἐγκλήματα αὐξάνουσι πολλὰ τὴν μητέρα τους, καὶ εἰάν ποθῆς νὰ λυτρωθῆς ἀπὸ ταύτην, φεῦγε, καὶ μίσα ὁμοίας πράξεις. Ὁ αὐτὸς Γρηγόριος λέγει εἰς τὸ σβ'. βιβλίον Κεφαλαιῶν κβ'. καὶ κγ'. ὅτι καθὼς ἡ ταπεινώσις εἶναι σημεῖον τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ, πῶς ἔχουν νὰ ἀπολαύσουσιν τὴν οὐρανίου Βασιλείαν, οὕτω καὶ ἡ ὑπερηφανία εἶναι ἀφευδῆς μαρτυρία τῶν κολασμένων, ὅτι πῶς θείλουσι ταπεινωθῆ εἰς τὸν Ἄδην, νὰ τιμωροῦνται αἰώνια, κατὰ τὰ Δεσποτικά λόγια. Πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ὅσον δεξιάζεσαι ἄνθρωπε, καὶ ὑπερηφανεύεσαι μοναχός σου, τόσον εἶσαι περισσότερον καταφρονημένος καὶ μισημένος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅς τις ἀντιτάσεται τοῖς ὑπερηφάνοις, καὶ ταπεινῶναι, καὶ διασκορπίζει τὰς διανοίας τῆς καρδίας αὐτῶν, καθὼς εἶπεν ὁ Δεσπότης μας. Ἡ ταπεινώσις εἶναι χάρις πᾶσῶν τῶν χαρίτων. Ἡ δὲ ὑπερηφανία πάντων τῶν ἀγαθῶν ἐμπόδιον, καὶ αἰτία τῶν ἐγκλημάτων. Ἐξ

αὐτῆς γεννᾶται ἡ αἵρεσις, ἡ ἔχθρα, ἡ κλιψία, καὶ ἄλλα διάφορα, τὰ ὅποια εἶναι ὡς οἰκοδομαῖς καὶ ὀσπήτια πλησίον ἐνὸς πύργου ὑψηλοῦ θεμελιωμένα, ὅπου δὲν ἤμποροῦσιν οἱ πολεμοῦντες νὰ τὰ ρίξουσιν διατὶ ὁ πύργος τὰ βοηθᾷ καὶ φυλάγεται, οὕτω καὶ ἡ ὑπερηφανία δυναμῶναι τὰ ἐπίλοιπα ἀμαρτήματα, καὶ δὲν ἀφίνει νὰ νικήσῃ ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι πολλοί, ὅπου ἔστρεψαν τὰ ξένα καὶ ἀλλότρια πράγματα, ὅπου κρατοῦσιν ἀδίκως, ἀμὴ αὐτὴ τοὺς κάμνει, καὶ αἰσχύονται νὰ τὰ ὁμολογήσουσιν, καὶ δὲν τὰ δίδουσι. Καὶ πάλιν οἱ φιλάργυροι ἄφηναν τὰς ὠφελείας καὶ ζούρας ἐν εὐκολία, ἀμὴ διὰ νὰ μὴ πτωχεύσουσιν καὶ τοὺς καταφρονῶν, δὲν τὸ στέργουσιν. Ἄλλοι πάλιν ἐσυγχωροῦσαν τὴν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, ὅπου τοὺς ἔκαμναν οἱ ἔχθροί τους, καὶ ἄφηναν τῷ Θεῷ τὴν ἐκδίκησιν, ἀμὴ οὗτος ὁ δαίμων δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ κάμνουν τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ φαίνεται τοὺς, ὅτι εἰάν δὲν θανατώσουσιν τὸν ἔχθρόν τους, δὲν ἔχουσι πρόσωπον νὰ παρρησιασθῶσιν εἰς τὸ παζάρι, νὰ τοὺς ἰδοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. Βλέπεις, πόσην βοήθειαν λαμβάνουσι τὰ ἐπίλοιπα ἀμαρτήματα, ἀπὸ τὸν πύργον τῆς ὑπερηφανίας, καὶ δὲν θύονται τὰ ὅπλα τῶν θείων φωτισμῶν, καὶ αἱ βουμπάρδαι τῶν διδασκάλων νὰ τὰ χαλάσουσιν; Ἐάν οὖν θείης, νὰ νικήσῃς τοιοῦτον πόλεμον, κάμνε τρόπον, νὰ ρίψῃς τὸν πύργον τῆς ὑπερηφανίας πρότερον, καὶ τότε νικᾷς τὰ ἐπίλοιπα. Διὰ νὰ θεραπεύσῃς αὐτὸ τὸ ἀνόμημα, ἄνθρωπε, παραχωρεῖ ὁ Κύριος, καὶ πίπτεις εἰς ἄλλα μεγάλα ἐγκλήματα, τὸ ὅποιον δὲν ἐκαμνεῖ ὁ πάνσοφος Ἰατρός, εἰάν αὐτὸ δὲν ἦτον πάντων τῶν ἄλλων χειρότερον. Ἐκαυχῆθη ὁ Προφητᾶναξ, λέγωντας: Ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ εὐθυρία μου οὐ μὴ σαλευθῶ, ἤγουν, δὲν θείλω ἀμαρτήσῃ, καὶ διὰ νὰ τὸν ταπεινώσῃ, καὶ νὰ τοῦ θεραπεύσῃ ὁ Κύριος τὴν ὑπερηφανίαν ταύτην, τὸν ἀφῆκε, καὶ ἔπεισεν εἰς τὴν μοιχείαν καὶ φόνον. Ἐπερηφανεύθη ὁ Πέτρος, ὅταν ἔλεγεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, ὅτι ἐμελλον νὰ τὸν ἀφήσουσιν ὅλοι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων, νὰ φύγουν, καὶ λέγει του, εἰάν ὅλοι οἱ Συ-

ΑΜΑΡΤΩΛΟΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

ναπόστολοί μου σὲ ἐγκαταλείψουσιν, ἐγὼ δὲν σὲ ἀφίνω, ἐὰν ἔξουρα, νὰ θανατωθῶ δι' ἀγάπην σου. Καὶ διὰ ταύτην τὴν ἔπαρσιν αὐτοῦ, παρεχώρησεν ὁ Κύριος, καὶ τὸν ἀρνήθη τρισσῶς διὰ νὰ ταπεινωθῆ ὑστερον, νὰ δούρεται τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, νὰ μὴν ὑψηλοφρονᾷ. Ἔτζι δὲ πόσοι καὶ ποταποί Ἀσκηταὶ εἰς τὴν ἔρημον ἐνάρετοι, ὅπου ἐδίωκον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δαιμόνια, καὶ ἄλλα σημεῖα καὶ τέταρα ἔκαμναν, καὶ ὑστερον ἔπεσον εἰς μεγάλα πτώματα, Κρεοφαγίαν, Φονικὰ, Πορνείας, καὶ εἰς ἄλλα διάφορα, καθὼς φαίνεται εἰς τὸν Μεταφραστήν, εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, καὶ ἄλλα Βιβλία, τὰ ὅποια ἀφίνω διὰ βραχυότητα. Ἀμὴ ὅστις θέλει, ἄς τὰ ἀναγνώσῃ, νὰ ἐκλαγῆ, καὶ νὰ ταπεινωθῆ ὁλοφύγως. Ἐπιδοῦν οὖν διὰ Θεραπείαν τῆς υπερηφανίας παραχωρεῖ ὁ Κύριος τοιαῦτα ἀνομιήματα, φανερόν, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἀπ' ὅλα χειρότερη. Πολλάκις δὲ πάλιν ἀφίνει ὁ Θεὸς καὶ καταλαλοῦσι τινὰς ψευδῶς, ὅτι ἔπραξαν τινὰ ἀνερμίαν, καὶ τοῦτο τὸ κάμνει ὁ πᾶνσοφος Ἰατρός, διὰ νὰ τοὺς ταπεινώσῃ ἀπὸ τὴν ἔπαρσιν, καὶ στέλλει τοὺς καὶ ἐτέρας θλίψεις, διὰ νὰ μὴ πέσουσιν εἰς υπερηφανίαν, καθὼς τὸ μαρτυροῦν ὁ Οὐράνιος Παῦλος, λέγων: Ἐδόθη μοι Ἄγγελος τοῦ Σατανᾶ νὰ μὲ κολαφίσῃ, διὰ νὰ μὴν υπερηφανευθῶ ἀπὸ τὴν μεγαλότητα τῆς ἀποκαλύψεως. Εἰς τὸ στάδιον ὅπου πολεμοῦσαι ἀρεταὶ μὲ ταῖς ἀμαρτίαις, ὅταν νικήσῃ ἡ ἀρετὴ, φεύγουσιν ὅλα τὰ ἐλαττώματα, καὶ μόνον ἡ υπερηφανία ἐπιμένει, καὶ πολεμᾷ ἕως θανάτου τὸν ἄνθρωπον. Ὅταν οὖν νικήσῃς ὅλα τὰ πάθη, ετοιμάσου νὰ πολεμᾷς τὴν κενοδοξίαν, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐὰν νικήσῃς, δὲν ἐκατέρωθως τίποτες. Ἐὰν εἶσαι λέγω σὺφρων, ἐγκρατής, ἐλετήμων, καὶ νῆχης καὶ ἄλλας ἀρετὰς διαφόρους, τότε μάλιστα φυλάγου ἀπὸ τὴν υπερηφανίαν ἐπιμελῶς, ἡ ὁποία δὲν φεύγει ποτέ της ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν πολεμᾷ ἕως τὴν ὄραν τοῦ θανάτου, τότε ὅπου ὅλα τὰ πάθη δὲν τολμᾶσι πλέον νὰ πλησιάσουσι. Καὶ ἐὰν δὲν φυλαχθῆς ἀπὸ ταύτην, ἐξημιώθης ὅλους τοὺς κόπους σου. Καθὼς ἔπαθεν ὁ Φαρισαῖος ἐκεῖνος, ὅστις ἐκατέρωθως πολ-

λὸς ἀρετῶν, ἔπειτα τὸν ἐκίνησεν ἡ υπερηφανία, καὶ καταβαίνων ἀπὸ τὸ Ἴερόν κατέκρηθη ὁ ἄθλιος. Οὐ μόνον δὲ οὗτος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐνάρετοι φίλοι τοῦ Θεοῦ περιήρηται Ἀσκηταί, ἐξημιώθησαν τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν οἱ ταλαιπώροι, ὅπου ἐπέρασαν ὅλην τους τὴν ζωὴν εἰς τὴν ἔρημον ἐστίνοντες χροστάρια ἄγρια, καὶ ὀλίγον ὕδωρ, ἢ ξηρὸν ἄρτον χωρὶς ἄλλην παραμυθίαν τοῦ σώματος, ἔπειτα μόνον διὰ ἓνα ὑψηλόφρονα λογισμὸν ἐκολάσθησαν. Περὶ τούτου θέλωμεν γράψαι ἐδῶ εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου δύο παραδείγματα, διὰ νὰ φοβηθῶσιν οἱ υπερήφανοι, καὶ νὰ ταπεινωθῶν ἐξ ὅλης καρδίας, ἀκούοντες ὅτι ποταπῆς διαγωγῆς ἀνθρώποι ἀπολέσθησαν. Ὁ Ἐλεάζαρ ἔκαμνε μίαν νίκην περιήρητον, ὅταν ἐφόνευσε τὸν ἐλέφαντα, ὁ ὁποῖος πίπτουτας ἐφόνευσε τὸν φονευτὴν του, καὶ ἔμεινεν ὑποκάτω τοῦ θηρίου ἀπεθιμένος, διὰτὶ δὲν ἐφυλάχθη μὲ ἐπιμέλειαν. Οὕτω καὶ σὺ, ὅταν νικήσῃς ἓνα ἀμάρτημα, νόμισον ὅτι ἓνα θηρίον ἐφόνευσες, ἀμὴ ἐὰν δὲν φυλαχθῆς καλῶς, νὰ φύγῃ μακρόν τῆς κενοδοξίας, αὐτὴ ἡ νίκη σὲ θανάτωσῃ, καὶ νικήτῃς νικᾶσαι μᾶλλον, καὶ ἀπ' ἐαυτοῦ σου φονεύσαι. Ὁ πρῶτος, ὅπου ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ὑστερος νὰ ἐπιστρέψῃ, εἶναι ὁ υπερήφανος. Κατὰ πολλὰ μισᾷ καὶ βδελύττεται ὁ πρῶτος καὶ ταπεινὸς τῆ καρδίας τὴν υπερηφανίαν καὶ κατεβάξῃ την ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ τοὺς ταπεινὸς ὑψώνει. Ἐταπεινώσε τὸν Πέτρον διὰ μίσου μιᾶς παιδίσκης, τὸν Γολιάθ διὰ τοῦ Δαυὶδ, ἔπου ἦτον ἓνα παιδί μικρόν, καὶ ἐφόνευσε τοιοῦτον γίγαντα. Ἐταπεινώσε τὸν Ὀλοφέρνην, καὶ ἔκοψε μίαν γυναῖκα τὴν κεφαλὴν του. Ἐξώρισεν τὸν Ἀδάμ ἀπὸ τὸν Παράδεισον. Ὑστέρησε τὸν Σαουλ καὶ Ῥαββὰμ ἀπὸ τὸ Βασίλειον. Ἐθανάτωσε τοῦ Σαναχειρίμ, ῥ. κ. χιλιάδας λαόν. Ἐπνίξε τὸν Φαραὼ μὲ ὅλην τὴν στρατιάν αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλους πολλοὺς υπερηφάνους ἐπαίδευσεν ὁ πανάγαθος μὲ πικρότατον θάνατον, οὐ μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἄγγελους (ὅσοι δηλονότι υπερηφανεύθησαν) ἐξώρισεν Οὐρανόνθεν, καὶ κατέκρινεν αὐτοὺς εἰς τὴν αἰώνιον

κίλασιν. Ἐκεῖ γούν ἡ ὑπερηφανία ἔκαμε πούς Ἀγγέλου Δαίμονας, καί ἡ ταπεινώσις κάμνει Θεοῦ τόν ἄνθρωπον φυλάττου καί μὴ κενοδοξήσης ποτέ σου, ὅτι κἀν μίαν αἰτίαν δέν ἔχης νά υπεραίρεσαι. Ἐν ανομία συνελείφθης. Ἐν ἀμαρτία ἐγεννηθῆς. Ἡ ζωή σου ὄλη μέ θλίψεις καί βάσανα, καί ὁ θάνατος ταλαιπωρία. Ὅτι γῆ εἶ, καί εἰς γῆν ἀπελευσῆ. Ἐάν στοχασθῆς, εἶσαι χῶμα καί στάκτη, καί νά ἐνθυμηθῆς τόν βρωμισμένον τάσιν, ὅπου τελειώνει ἡ δόξα σου, καί τήν ζῆμιν ὅπου αὐτοῦ προξενεῖ ἡ κενοδοξία, θέλεις τήν μισήσῃ ὀλότεια, ἐνθυμούμενος τήν βρώμα, τήν κόπρον, τούς σκώληκας, οὓς κληρονομεῖς μετά θάνατον, ὅταν σέ καταπατοῦσιν οἱ πένητες, ὅπου ἐξουθενεῖς ἐσὺ τώρα καί καταφρονεῖς, ἀνόητε. Ὡ τῆς ἀφροσύνης σου υπερήρανε, διατί δέν στοχαζέσαι ἐκεῖνο, ὅπου θεωρεῖς καδ' ἐκάστην εἰς τὰς Ἐκκλησίας καί Κοιμητήρια; Καθῶς εἶναι παράξενον καί ἐκαντίον τῆς τάξεως, νά ὑπερηφανεύεται ἕσπες βαστάζει καδ' ὄραν ἐπάνω του τήν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου, οὕτως εἶναι πρᾶγμα παράξενον νά κενοδοξῆς, καί νά ἐπαίρειςαι, ἄνθρωπε, διατί βαστάζεις τήν ἀπόφασιν τῆς Ἀδαμιαίας παρακοῆς. Ἡ δ' ἄν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτω ἀποθαινεῖσθε. Ἐάν εἰς τήν ἀρετήν καί σοφίαν σου ὑπερηφανεύεσαι, ἢ εἰς ἄλλην χάριν καί ἐπιστήμην, ὅπου νομίζεις νά ἔχης, ὅλα εἶναι δωρεαί καί χαρίσματα τοῦ Κυρίου, δια τὰ ὅποια μέλλεις νά ἀποδώτῃς λόγον ἐν ὄρα Κρίσεως. Οἱ γάρ δυνατοί δυνατῶς ἐταξήσονται, καί τὰ ἐξῆς. Αἱ ἀρεταί εἰσιν ἐργασίαι τοῦ παναγίου Θεοῦ, καί πρέπει ὅσον περισσεύεις τῆς ἄλλου εἰς ἀξιώματα, ἢ σοφίαν, ἀνδρείαν, δύναμιν, πλοῦτον, καί ἕτερα ὅμοια σωματικά χαρίσματα, ἢ καί ψυχικά, ἢ γούν σωφροσύνην, ἐγκράτειαν, καί ἄλλας ἀρετάς, τῶν μᾶλλον πρέπει νά ταπεινώεσαι, ὅτι ὅλα αὐτά τὰ δωρήματα ἄνωθεν εἰσιν ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων. Αἱ ἀμαρτίαι μόνον, καί τὰ ἐγκλήματα εἶναι ἐδικά σου; καί ἐάν θέλῃς εἰς αὐτά νά καυχᾶσαι, εἶναι ἀφροσύνη σου καί ἀγνωσία ἀνεικαστος. Στίβασε γούν ὡσαν εἶνα δεμάτι τὰς ἀμαρτίας σου, καί τὰς ἀρε

τάς τοῦ πλησίον, βάλλετα ἔμπροσθέν σου, καί τότε νά γνωρίσῃς ἀμαρτωλόν τοῦ λόγου σου, καί δίκαιον τόν πλησίον σου. Καί μὴ συλλογίζεσαι τὰς σᾶς ἀρετάς, καί τῶν ἄλλων τὰ ἐλαττώματα. Μὴ βλέπῃς τὸ κάρπος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καί τὸ δοκάρι ὅπου εἶναι εἰς τόν ἐδικόν σου νά μὴν αἰσθάνεσαι, ἵνα μὴ κατακριθῆς, ὡς ὁ μέγαλαυχος Φαρισαῖος. Ἐβαλεν ὁ Θεὸς τόν Ἀδὰμ ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου, ἄθεν ἐκπέτωκε, δια νά βλέπῃ τόν ἐρεκτόν καί ἀξιώπατον τόπον, ὅπου δια τήν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ ὑστερήθη, νά ταπεινώετα. Στοχαζέου καί σὺ καλὰ τήν περασμένην σου πολιτείαν, ὅτι ἡ ἐνθύμησις τῶν ἀμαρτιῶν εἶναι κατὰ τῆς κενοδοξίας ἰατρία ὠφέλιμος; πῶς εἶναι βολετόν, νά ὑπερηφανυθῆ ἕνας σκώληξ ἀχρεῖος πεφορτισμένος ἀπὸ ἀμαρτίας, καί ἕνα ἀγγεῖον γιμάτου κόπρον καί δυσωδίαν; Εἰς τί ἐπαίρειςαι καί καυχᾶσαι, ἀναίσθητε; εἰς τὰς στολάς καί εὐμορφά σου ἐνδύματα; ὃ τῆς ἀνοίας καί ἀφροσύνης σου. Εἰς αὐτά, ὅπου ζητᾶς καί διακονᾶσαι ἀπὸ οὐδαμινά καί ἀναξιωτέρᾳ σου κτίσματα, υπεραίρεσαι; ὁ ἐγγεικὸς ἄνθρωπος ἐντρέπεται νά ζητᾶ καί νά διακονᾶται ἀπὸ χωρικούς ἀνθρώπους καί εὐτελεῖς, καί ὑπομένει τήν πενίαν μᾶλλον, ἢ νά ζητήσῃ ἀπὸ χειρότερου τοῦ εἰς τήν εὐγένειαν. Οὕτως ἔπρεπε καί σὺ, κενοδοξε, νά αἰσχύνεσαι, ὅτι πῶς διακονᾶσαι, καί λαμβάνεις τήν εὐμορφίαν ὅπου βαστάς, ἀπὸ τὰ κτήνη καί θηρία ἀνῆμερα. Τὰ μεταξωτά, τὰ ρούχα, καί αἱ πολυτίμητες γούναις ὅπου φορεῖς, εἶναι ἀπὸ ποταπά καί ἀνάξια κτίσματα ἐπαρμένα, δια τοῦτο, ἐάν καυχᾶσαι εἰς αὐταῖς ταῖς μάταιαις καί ζωγραφισταῖς στολισίαις, εἶσαι ἀσύνετος. Διατί γούν ὑπερηφανεύεσαι, στάκτη καί γῆ καταπατημένη καί ἀχρηστος, ὅπου διακονᾶσαι τήν τροφήν, τήν ἐνδυμασίαν, καί ὑποδήματα, ἀπὸ ταπεινότερά σου καί ἀναξιώτερα κτίσματα; τί διάφορον λαμβάνεις ἀπὸ τόν πλοῦτον αὐτόν καί τιμῆν τήν πρόσκαιρον; δέν εἶναι ἐδικά σου ταλαιπωρε, αὐριον ἀποθαινεῖς, καί τὰ ἀφίνεῖς παντήρημα. Ἀνοιξον τούς ὀφθαλμούς σου, νά στοχασθῆς τόν ἑαυτόν σου, νά ἰδῆς

πραγματα, όπου να σε κάμουν να ταπεινωθής, και να φοβηθής την κρίσιμ του μεγάλου Θεού, όπου εκδεχόμεσθην. "Οτι όστις γνωρίζει του λόγου του ταπεινώνεται, διατι έτούτο είναι Ιατρικόν κατά της αλαζουείας λίαν ωφέλιμον, ήτις είναι Δαιμονικόν σύμμημα μάλλον, ή ανθρώπινον. Στοχαζόμενα εκείνα τα υπερήφανα πνεύματα την ευγένειάν τους, ήγήθησαν κατά του Θεού εν τω Ουρανῳ. Καί σύ γήινε σκώληξ, όπου είσαι εις ταύτην την έξορίαν και δακρύων κοιλάδα, έπαίρεσαι κατά του Θεού, μεμυόμενος τον Διάβολον, έχοντας έσύ περισσότερην αίτιαν να ταπεινώσσαι, παρά όπου είχαν οι υπερήφανοι. "Αγγελοι. Τοῦτο ας σου είκαι πρώτη νοουσία κατά της υπερηφανείας, ήγειν πόσον την έχθρεύεται ο πολυέσπλαγγος και πανάγαθος Κύριος, και δέν έσυγχώρησε τοίς Αγγέλοις, αλλά τους έξώρισεν Ουρανῳθεν αίωνια. Τι θέλομεν πάθη γούν ήμείς οι ανάξιτοι σκώληκες, εάν νικηθούμεν από τοιούτου άνομήματος;

Στοχάσου την ταλαιπωρίαν σου, άνδρωπε, ότι ή μελέτη της άσθενείας σου δείχνει, ποταπός είσαι ψυχή τε και σώματι, και θέλεις εύρη πολλάς αίτίας εις του λόγου σου, να άσχυρθής μάλλον, ή να υπερηφανωθής, ένθυμούμενος, όσον εις το σώμα την ποταπήν και ταπεινήν ύλην, όπου έγίνηκες, κατά δε την ψυχήν, τα διάφορα άμαρτήματα όπου έπραξες, και απλῶς είπειν, όσον έρευνήσεις τάς άσθενείας σου, τόσο γνωρίζεις την αναξιότητά σου και ταπεινώνεται. "Υπαγε εις τό λή. Κεφ. να καταλάβης την δυστυχίαν σου, και όταν στοχασθής αυτά όλα, εύρίσκεις Θεραπειάν κατά της κενοδοξίας Διαματίου, καθως φαίνεται εις το Λαυσαϊκόν, πῶς ήρώτην ενας αδελφός τον Α'66ά Παμβῶ, τί ήτου κάλλιον; να ήτυχαζή μοναχός εις την έρημον, ή να υπάγη εις τό Κοινόδιον; Καί άπεκρίθη ο γνωστικός γέρων λέγωντας. "Οταν γνωρίζη του λόγου τε ο άνθρωπος ότι ποταπός είναι, και να ταπεινώνεται, όπου υπάγη ήμπορεί να σέκη, αμή εάν υπερηφανωεται, εις τινά τόπον δέν αναπαύεται.

άσετήν, όπου να μή την έχουν οι άλλοι, γίνωσκε, ότι εάν περισσεύης έσύ εις ατήν τον πλησίον σου, εις άλλαις πολλαις σε υπερβαίνει εκείνος. Λόγου χάριν, έσύ υηστεύεις, και δουλεύεις περισσότερον, και αυτός έχει αγάπην και υπομονήν, όπου είναι θεαρεστότεραί άρεταί από την υηστείαν σου. Καί απλῶς είπειν, στοχάζου των άλλων τάς άρετάς, και σου τά έγκλήματα, ως άνωθεν ειρηται, ότι τουτο σε φυλάγει με ταπεινώσιν πάντοτε, και έξάπτει τον πόθον σου εις διάρθρωσιν, και ούτω λυτρώεσαι από τον άνεμον της κενοδοξίας, ός τις σου έμποδίζει την απόκτησιν της σωτηρίας και θείας χάριτος.

Ένωήσασ, ότι οι υπερήφανοι ού μόνον παρά Θεού έχθρεύονται, και έχουν και τάς άλλας ζημίας, όπου έγράψαμεν, αλλά και εις την ζωήν ταύτην τους μισούσιν οι άνθρωποι. "Οτι άλλον δέν συγγένονται τόσο, όσον τον υπερήφανον, ός τις μή έχων έδώ φίλους καρδιακούς, έχει θλίψεις πολλάς εις τάς έργασίας. Πέρνεται διά μεγάλος, και εάν δέν τον τιμήτων, ταράσσεται, και θλίβεται έσωθεν. Οι υπερήφανοι εύρίσκονται εις φόδους, και κινδύνους πολλούς, εις φιλονικίας και μάχας, διατι συνερίζονται με τους όμοίους αυτών, και συζηλώνει ένας του άλλου των. "Οθεν εις τάς Ιστορίας των Ρωμαίων φαίνεται, ότι έδωσαν ενός Βασιλέως ένα στέφανον πολυτίμητον, ο δε λαβών αυτόν εις τάς χείρας του, είπε ταύτας; "Α διάδημα ευγενικόν μάλλον, ή καλότυχον, ότι ός τις γνωρίζει πίσους, περισπασμός, φρουκιδας τε, και κινδύνους είσαι γεμάτον, εάν σε εύρισκην εις την γήν χαμαί, σί έκαταρρύνει. Τοῦτο, όπου είπεν ο σοφός Βασιλεύς διά τό διάδημα, είπε και διά την αξίαν και τά πολυτίμητα πράγματα, όπου ποθούν ενώ εις τον κόσμον οι υπερήφανοι, τά όποια όσον είναι εκλεκτά και χρήσιμα, τόσο έχουν κινδύνους και περισπασμούς περισσότερον, ότι ή υπερηφανία είναι ένα ήνέδρον περυστευμένον και άναχυμένον υπό του Δαίμονος. Οι κλόνοι του είναι πολλά ύψηλοι, και δείχνουσι εύμορφοι, αμή είναι αδύνατοι, και όσον άνέβης ύψηλότερα, τοσούτον πίπτει έλαττω-

"Ετι δε εάν υπεραίρεται πῶς, έχεις τινά

τερα. Τὸν ταπεινὸν ὅλοι τὸν ἀγαποῦσιν, εἴτε πταίσιμον ἄλλο καὶ ἂν ἔχη. Ὁ ταπεινὸς νικά τὸν θυμωμένον μὲ τὴν ὑπομονήν, καὶ τὸν υπερήφανον μὲ ταπεινώσειν. Ὁ Κύριος ὑψώνει περισσότερον ὅσοι ταπεινῶνται, παρὰ ἐκείνους, ὅπου ποθοῦν καὶ ζητοῦσι τὰ μεγαλεῖα. Ἔψωσε τὸν Ἰακώβ ὑπὲρ τὸν Ησαῦ. Τὸν Ἰσαὰκ ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Τὴν Ἄνναν ὑπὲρ τὴν Φαινάνναν. Τὸν Δαβὶδ ὑπὲρ τὸν Σαουλ. Τὸν Τελώνην ὑπὲρ τὸν Φαρισαῖον. Τὸν πτωχὸν Ἀζάρον ὑπὲρ τὸν πλούσιον. Καὶ πλεον τούτων πάντων ὑπερύψωσε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς ὑπὲρ τοῦς ἄλλους ἐκουσίως ταπεινωθέντα. Καὶ τούτο ἔχε τελευταίαν σε νευθεσίαν καὶ χρησιμωτέραν, ἐὰν βέλῃς νὰ ὑψωθῇς εἰς δόξαν αἰώνιον ἤγουν, νὰ μιμᾶσαι κατὰ τὸ δυνατόν σου, τὸν Κύριόν μας, στοχαζόμενος, ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἄνθρωπος ταπεινός, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν μεγάλην πληγὴν τῆς υπερηφανίας. Ὡ τῷ βουδύματι, ὁ Θεὸς ἐκένωσεν ἑαυτόν, καὶ ἐταπεινώθη τοσοῦτον. Ἐγεννήθη εἰς ἓνα σπλάγιον, ἀνεκλήθη εἰς φάτυνην, ἐπολιτεύθη πολλὰ πτωχῶς, ἐπέραςε καταφρονεμένος, ἐνιψε τοὺς πόδας τῶν Μαθητῶν. Καὶ τέλος πάντων μετὰ πολλοὺς ὕβρισμους, κολαφισμοὺς, καὶ ἐμπτύσματα, ἔλαβε σκληρὸν καὶ κατησχυμένον θάνατον. Ἄς ἐντραπεῦσιν οἱ ἄφρονες υπερήφανοι, ὅπου καταφρονεῖσι τὸ θεῖον ὑπόδειγμα. Τί ἄλλο περισσότερον ἔκαμαν χρεῖα διὰ τὴν σωτηρίαν μας, καὶ δὲν τὸ ἔκαμεν ὁ πανάγαθος; Μιμήσθε γοῦν τὸν Δεσπότην σου, μίσσησον τὴν κενοδοξίαν, καὶ πόθησον τὴν ταπεινώσειν, ἀνευ τῆς ἰστίας πάσαι αἱ ἀρεταὶ οὐδὲν χρεῖζουσιν. Ἀυταμώνου μὲ ταπεινὸς ἀνθρώπων, καθίξε εἰς τὸν εὐτελέστερον τόπον, κάμνε

ταῖς ταπειναῖς ὑπηρεσίαις. Μὴν εἰπῆς ποτέ σου λόγον τινα ἢ πράξιν νὰ κάμῃς, ὅπου νὰ φανῆς ἀπὸ τοῦς ἄλλους καλλιτέρας. Εἰς τὸ φαγιτόν, ἐνδύματα, καὶ ἕτερα ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, ἄς λείπουν ταί περισσότερα καὶ εὐμορφα, μόνον τὰ χρειάζόμενα ἔχε. Καὶ ἀπλῶς ὅσον δύνασαι, πρέπει νὰ μιμᾶσαι πάντοτε τὸν Δεσπότην, τὴν Παναγίαν, καὶ πάντας τοὺς Ἁγίους, ὅπου ἐπολιτεύθησαν μὲ ἄκραν ταπεινώσειν. Διατί, καθὼς τὰ εὐκαρπα δένδρη ὅσον εἶναι ἀπὸ τὸν καρπὸν φορτωμένα, τοσοῦτον κλίνουσιν εἰς τὴν γῆν τὰς κορυφὰς αὐτῶν καὶ κλονάτια· οὕτω καὶ οἱ πιστοὶ καὶ ἐνάρετοι δούλοι τοῦ Θεοῦ, ὅσον ἀποκτοῦσι παρ' αὐτοῦ εὐεργεσίας καὶ χάριτας τόσον γνωρίζουν τὸ χρέος τους, καὶ ταπεινῶνονται περισσότερον ὅσον εἶναι εἰς τὰς ἀρετὰς ὑψηλότεροι. Ὅτι ὁ Κύριος εἶπεν, ὅταν ποιήσωμεν ὅσα μᾶς προστάσει, τότε νὰ λέγωμεν, πῶς εἴμεσθεν ἀχρεῖοι δούλοι καὶ ἐνωφελεῦτοι. Ἐὰν ἡ θεία μεγαλειότης ἐταπεινώθη τόσον ἕως θανάτου, διατί νὰ ὑψῶνεται ἡ ἀνθρωπίνη ἀσθένεια; Ὁ Ἄβελ μᾶς ἐρμήνευσε τὴν ἀβώτητα. Ὁ Ἐνὼχ τὴν καθαρότητα. Ὁ Νῶε τὴν μεγαλοφυχίαν καὶ τὴν ἐλπίδα. Ὁ Ἀβραὰμ τὴν ὑπακοήν καὶ φιλοξενίαν. Ὁ Ἰακώβ τὴν μακροθυμίαν. Ὁ Ἰωσήφ τὴν σωφροσύνην. Ὁ Μωϋσῆς τὴν πραότητα. Ὁ Γεώργιος τὴν ὑπομονήν. Ὁ Δαυὶδ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἐχθρούς, καὶ ὁ Ἡλίας τὸν θεῖον ζήλον. Ἀμὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθε, διὰ νὰ διδάξῃ ταπεινώσειν, λέγων: Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶτος εἰμὶ καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ. Διδάσκει μας ὅλας τὰς ἀρετὰς, ἀμὴ εἰς ταύτην μᾶς παρακινᾷ περισσότερον, καὶ ὡς δοχεῖον τῶν ἄλλων καὶ θησαυροφυλάκειον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η'.

Περὶ Κενοδοξίας.

Η' Κενοδοξία εἶναι πρωτότοκος θυγατέρα τῆς υπερηφανίας· διὰ τούτο πολλάκις λέγεται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τῆς μητρὸς τῆς, πρώτη τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἀμαρτημάτων. Ἀπὸ

τὴν ὁποῖαν γεννοῦνται καὶ ἕτερα πολλὰ ἑλαττώματα. Περὶ ταύτης νὰ εἰποῦμεν ὀλίγον τίποτε, ἐπειδὴ ἐγράψαμεν ἱκανῶς διὰ τὴν μητέρα τῆς. Γίνωσκε ἀκριβῶς, διὰ νὰ κα-

ταλαίβης τὴν φύσιν τῆς, ὅτι τὰ ἀνθρώπινα τιμητικὰ ἀγαθὰ εἶναι πέντε. Ἐπαινος, Τιμὴ, Φήμη, Δόξα, καὶ Αἰδῶ, ἢ εὐλάβεια. Ἐπαινος εἶναι, νὰ ἐγκωμιάζῃς τινὰ μὲ ἀγαθὰ λόγια, διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ. Τιμὴ εἶναι, νὰ προσέχῃς, καὶ νὰ τὸν εὐλαβῆσαι εἰς σημεῖον τῆς αὐτοῦ ἐκλεκτότητος. Φήμη εἶναι μία φανέρωσις καὶ μαρτυρία τῶ λαοῦ εἰς τίποτες ἔργον τιμημένον. Δόξα εἶναι μία καθαρὰ ἐπίγνωσις τῆς ἀξιοῦτος τῶν ἄλλων, ἐνωμένη μὲ ἔπαινον. Εὐλάβεια εἶναι μία πράξις, μὲ τὴν ὁποίαν τιμᾶς προπύτων τῶ πλησίον τὴν ἀγαθότητα. Κενοδοξία γοῦν εἶναι μία ἄτακτος ὄρεξις, νὰ ἐπιδείχῃς, καὶ νὰ φανερώῃς τὴν ἀξίαν σε καὶ εὐγένειαν, ἢ τινὰ ἀγαθοεργίαν, διὰ νὰ λάβῃς δόξαν, ἢ φήμην, ἢ ἄλλο τι τῶν ἄνωθεν. Ἀμὴ ἐὰν τὸ κάμῃς εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ νουθέτησιν τοῦ πλησίον, δὲν ἀμαρτάνεις, ὅτι ὁ Κύριος θέλει νὰ φανερώσῃ τα καλὰ ἔργα, διὰ νὰ δοξάζεται ἡ χάρις του. Εἰς τὴν κενοδοξίαν ἀμαρτάνει πολλά, ἕως τις ξετρέχει κανένα ἀπὸ τὰ προῖκθέντα πέντε ἀγαθὰ μὲ γνώμην κακὴν, ἢ γοῦν νὰ βάνῃ τὸ ἕτερον του τέλος εἰς αὐτὰ. Ὅς τις καυχᾶται πῶς ἔκαμεν ἀμαρτίαν, ἢ γοῦν πῶς ἐφύνησεν, ἢ ἐπόρνησεν, ἢ ἕτερον ὁμοιον. Ὅς τις διὰ τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων παραβαίνει τὸν νόμον, ὡσάν οἱ Κριταί, οἳ τινες διὰ νὰ μὴ χάσουσι τὴν φιλίαν τοῦ Βασιλέως, ἢ ἄλλου Ἀρχοντος, ἢ τὸ ὀφείλιον αὐτῶν, κάμνουσιν ἀδικοκρίσιαν. Εἴτις δὲ ἀνθρωπίνην δόξαν τολμᾷ καὶ κάμνει μίαν ὑπηρεσίαν, ὅπου δὲν γινώσκει, καὶ ζημιώνεται ὁ πλησίον, ὡσάν νὰ εἰποῦμεν, νὰ διδάσκῃ, νὰ ἰατρεύῃ, νὰ ῥητορεύῃ εἰς τὴν κρίσιν, νὰ μαυθαῖν παιθία, καὶ ἄλλα ἕμοια. Αἱ Συγατέρες τῆς Κενοδοξίας εἰσὶν ἑπτὰ. Ἡ μὲν πρώτη καύχησις, ὅταν ὑψώῃς τοῦ λόγου σου μὲ λόγια περισσότερον, ἀπὸ ὅσων εἶναι εἰς τὴν εὐγένειαν, ἢ εἰς τὴν γνώσιν, ἢ πλούτον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἡ β'. Εὐρησις καινῶν πραγμάτων, ὡσάν νὰ εἰποῦμεν, νὰ εὐρῆς νέαν μέθοδον, νὰ κάμῃς φαγία, φορέματα, καὶ ἕτερα, καὶ νὰ κάμῃς τοὺς ἄλλους νὰ σε θαυμάζουσιν. Ἡ γ'. εἶναι ὑποκρισία, ὅταν υποκρίνῃσαι, καὶ προσ-

ποιῆσαι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετώτερος, τὸ ὅποιον, ἐὰν τὸ κάμῃς καὶ διὰ νουθέτησιν ἄλλων, ἀμαρτάνεις. Ἡ δ'. εἶναι δυσπειθεια, ἢ γοῦν πῆσμα. Ἡ ε'. Ἀσυμφωνία. Ἡ σ'. Φιλονεικία. Καὶ ἡ ζ'. Παρακοή. Αὐτὰ τὰ ἑπτὰ εἶναι ἀμαρτήματα ἄπρεπα, ἀμὴ ὄχι θανάσιμα. Ἐξω νὰ τὸ κάμῃς τινὰς διὰ καταφρόνησιν τοῦ Θεοῦ νόμου, ἢ πολὺ σκάνδαλον τοῦ πλησίον. Γίνωσκε δὲ ἀκριβῶς, ὅτι ὁ καμπόνηρος δαίμων ἔχει συνήθειαν νὰ κάμῃς τρεῖς λάκκους εἰς πᾶσαν ἀγαθὴν ἐργασίαν νὰ σε ῥίψῃ εἰς ἕνα τούτων, ἐὰν τοῦ βολῆσῃ. Πρῶτον βάνει δυσκολίαν, καὶ σοῦ ἀποδείχῃ τὴν πράξιν ἀδύνατον, διὰ νὰ σε κάμῃ νὰ δειλιάσῃς, νὰ μὴ ἀρχίσῃς τὸ ἀγαθόν, β'. μηχανάται καὶ ἀγωνίζεται νὰ σε καταπίσῃ νὰ μὴ τὸ κάμῃς διὰ τὸν Θεόν, ἀλλὰ διὰ ἄλλον σκοπὸν, καὶ μὲ ἄλλην γνώμην, καὶ ἐὰν ἴδῃ πῶς δὲν σε ἐνίκησεν εἰς ἕνα τῶν δύο τούτων, πάσχει νὰ σε ῥίψῃ εἰς τὸν γ'. λάκκον, ἢ γοῦν ἐπαινᾷ καὶ δοξάζεισε, διὰ νὰ κενοδοξήσῃς, νὰ σκορπίσῃ ἢ Κενοδοξίαν τὸν καρπὸν τῆς ἀγαθοεργίας. Ἀρκοῦσι τσσαῦτα διὰ τὴν Κενοδοξίαν, ἐπειδὴ ἕνα λογίζεται μὲ τὴν μητέρα. Καὶ τὰς ἐρμηνείας, ὅπου ἐγράψαμεν εἰς αὐτὴν, ἢ μπορεῖς νὰ ἔχῃς καὶ εἰς τούτην. Ἐξω δὲ ἐπ' ἐκείνας, ἔχε καὶ ταύτην ξεχωριστὰ διὰ τὴν Κενοδοξίαν.

Ἀληθέστατον εἶναι, ὅτι ἦτον εἰς τὸν κόσμον ἀνθρωποὶ περίφημοι καὶ ἐξακουστότεροί σου, ὅμως ἀπέθανον, καὶ ἴσως ἔχουσι νὰ τιμωροῦνται αἰῶνια εἰς τὴν κόλασιν, καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐπαινοῦμεν καὶ εὐφημίζομεν, ἐκδιηγούμενοι τὴν δόξαν αὐτῶν. Τί ἕφελος τοὺς δίδει λοιπὸν ἡ μεγάλη φήμη, καὶ τὸ ἐξακουστόν ὄνομα ἐδῶ εἰς τὴν γῆν; Καὶ τίνα βοήθειαν ἔχει ἡ ψυχὴ τους, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸν ἐπαινον; οὐδὲ μίαν. Λοιπὸν ὀφελιμώτερον σου εἶναι, νὰ στρέψῃς τὴν ὀφθαλμὸς σου, ὡ ἀνθρώπε, ἀπὸ τὴν ἐπίγειον καὶ πρόσκαιρον δόξαν, εἰς τὴν οὐράνιον καὶ αἰδιον, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰς αὐτὸ νὰ ἐξοδιάσῃς πᾶσάν σου πράξιν, ὅτι δὲν σε ἔπλασε διὰ τὴν γῆν καὶ ματαιίαν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀληθὴ καὶ οὐράνιον. Ταύτην δὲ τὴν ζωὴν σοῦ εὐδωκε,

διὰ τὴν ἀπολαύσῃς τὸ τέλος σου διὰ μέσου
της. Τὰ μέσα εἶναι ἡ ἀρεταῖς καὶ καλιερ-
γίαις. Ἄφες οὖν τὴν ματαιότητα τῆς δόξης
τοῦ πλάνου κόσμου, εἰάν θελήσῃς νὰ ἀξιωθῆς
τῆς Ἐπουρανίου, ἢν ὁ Θεὸς σοῦ ἠτοίμασε.
Καὶ κάμνε τὰ γ. ταῦτα, μὲ ὄσσην ἔχεις δύναμιν,
διὰ νὰ φύγῃς παντελῶς τὴν Κενοδοξίαν. α.
ἔχε κρυπτάς τὰς ἀγαθοεργίας καὶ ἀρετάς
σου, νὰ μὴ τὰς γνωρίσῃς τινάς. β. ὅταν σὲ
ἐπαινοῦν οἱ ἄνθρωποι, συλλογίζου τὰς ἀμαρ-
τίας σου, καὶ ἔχε πόνον καὶ λύπην καρδίας
εἰς τὸν ἐπαινον ὅπου σοῦ δίδουσι διὰ τὴν
ὀλίγην ἀρετὴν ὅπου βλέπουσιν ἀμὴ τὰς ἀ-
μαρτίας σου δὲν ἤξεύρουσι. γ. καὶ τελευ-
ταῖον, πρόσφερε καὶ δίδε τῷ εὐεργέτη Θεῷ
καθεσού ἐπαινον, ὅτι αὐτὸς εἶναι αἰτία παν-
τὸς ἀγαθοῦ, καὶ αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα
καὶ εὐχαριστία· διατὶ ὅσον καλὸν καὶ ἂν
ἔπραξῃς, δὲν πρέπει νὰ καυχῆθῃς, οὔτε νὰ
κενοδοξήσῃς, ὅτι ἄνευ τῆς θείας βοήθειας
καὶ χάριτος, τίποτα δὲν ἐκατώρθωνες ἀπὸ
λόγου σου. Ἐάν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἰ-
κὸν τῶν ἀρετῶν, μάτην κοπιῶμεν. Κάλλιον
εἶναι νὰ εἶσαι ἀμαρτωλὸς μὲ ταπεινώσιν,
πάρεξ δίκαιος ὑπερήφανος· ὅτι εἰάν καὶ κα-
τορθώσῃς πᾶσας τὰς ἀρετάς, καὶ νὰ ἔχῃς
ὑψηλοφροσύνην, κολάζεσαι, καθὼς ἀπὸ τὰ
ὑψώ αὐτὰ παραδείγματα ἤμπορεῖς νὰ πι-
στωθῆς τὴν ἀλήθειαν, τὰ ὅποια ἀρμύζουσιν
εἰς τὸ ἄνωθεν τῆς ὑπερηφανίας Κεφάλαιον,
ἀμὴ διὰ νὰ μὴ γένη ἐκεῖνο πολλὰ μέγαλον,
καὶ τοῦτο μικρότατον, τὰ ἐγράψαμεν ἐδῶ.

Εἰς τὸ ἀνθισμένον Λιθαδίον φαίνεται,
ὅτι εἰς ἓνα Μοναστήριον ἦτον εἰς Μοναχὸς
πολύλογος, τὸν ὁποῖον ἐβαρέθη μίαν ἡμέ-
ραν ὁ Πρεσβυτέρως, καὶ τοῦ εἶπε, νὰ σιωπή-
σῃ, καὶ νὰ μὴ συντύχῃ πλέον ποσῶς. Ὁ
θεὸς ἐσιώπησεν αἰσχυρθεῖς, καὶ ἀπ' ἐκείνης
τῆς ὥρας δὲν ἐλάλησε λόγου τινά, καὶ τό-
σον ἐπρόκοψε μὲ τὴν ἀρετὴν ταύτην τῆς
σιωπῆς, ὅπου ἤξιώθη νὰ γνωρίσῃ τὰ ἀπό-
κρυφα τῶν ἀδελφῶν. Καὶ ἀπεκάλυψεν αὐ-
τῷ ὁ Θεὸς μυστήρια πόμπολλα. Εἰς τὰ
ἔρια αὐτοῦ τοῦ Μοναστηρίου ἦτον τις Ἐρ-
ρημίτης ὀνομαστός καὶ περιήφημος, ὃς τις
ἀσθενήσας εἰς θάνατον, ἐμήνυσεν εἰς τὸ
Μοναστήριον, νὰ υπάγῃ τινὰς Πνευματι-
κός, νὰ τὸν κοινωνήσῃ τὰ Ἅγια. Ἐκίνη-

σεν οὖν εὐθύς ὁ Ἠγούμενος μὲ τὸν ἀδελ-
φὸν ἐκείνου τὸν ἀλαλον, καὶ πηγένωντας,
τοὺς ὑπήντησεν ἓνας ληστής, ὃς τις ἤρχετο
καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Ἀσκητὴν δι' εὐλάβειαν,
νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ εὐλογίαν. Καθὼς οὖν
ἔκοινῶνε ὁ Ἀσκητής, ἦτον ἐκεῖ πλησίον
καὶ ὁ ληστής μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολ-
λοῦ κρίνωντας ἀνάξιτον τοῦ λόγου του, νὰ
στέκῃ ἔμπροσθεν τοιοῦτου Ἁγίου. Τότε λέ-
γει μετὰ δακρύων πρὸς τὸν Ἀββᾶν, Ἅγιε
τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς ἐσένα ἄμποτε νὰ ἦτον
ἡ ψυχὴ καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ εἰς τὰ
μέτρα τῆς ἀρετῆς σου. Τότε ὁ ἄγνωστος
Ἀσκητής δὲν ἐταπεινώθη νὰ εἰπῇ, Ἀδελ-
φέ, ἀμαρτωλὸς εἶμαι καὶ ἐγώ, ὡς τοῦ λόγου
σου, ἢ ἄλλα τοιαῦτα, ἢ καὶ νὰ σιωπήσῃ
μὲ πόνον καρδίας εἰς ἐκείνον τὸν ἐπαινον,
ἀμὴ εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν ληστήν: Πᾶς ἔ-
νας τὸ ἀγαθὸν ὀρέγεται. Ταῦτα ἀκου-
σας ὁ ἀλαλος, ἔκλαυσε πικρῶς. Ἐπειτα
στρέφοντας πρὸς τὸ Μοναστήριον, ἠκολού-
θει καὶ ὁ ληστής μὲ πολλὴν χύσιν δα-
κρύων, ὅπου ἦτον θαῦμα ἐξαισίον· καὶ
θρηνηῶν ἐξ ὅλης καρδίας, ἐζήτηε νὰ ἐξομ-
λογηθῇ, ἔχων γνώμην βεβαίαν καὶ στερεάν,
νὰ μὴν ἀμαρτήσῃ πλέον εἰάν ἔπερναν καὶ
τὴν ζωὴν του, ἀλλὰ νὰ περάσῃ ἀσκητικὰ
τὸν βίον αὐτοῦ. Καὶ οὕτως ἀκολουθῶν μὲ
τὴν μετάνοιαν ἐκείνην καὶ συντριβὴν καρ-
δίας, ἐξέφυξε. Τοῦτο βλέπων ὁ Μοναχός,
ἐγέλασε, καὶ ἐχάρη λίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθα-
σαν εἰς τὸ Μοναστήρι, τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἠ-
γούμενος τὴν αἰτίαν, διατὶ ἔκλαυσεν, ὅταν
ἔκοινῶνε τὸν Ἐρημίτην; καὶ ἐγέλασεν, ὅ-
ταν ὁ ληστής ἐξεφύχῃσεν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ· ὅταν ἔκοινῶνησεν ὁ Ἀσκητής, ὅπου
εἶπεν ὁ ληστής, νὰ ἦτον ὡσπερ ἐκείνου, ὑ-
περηφανεύθη, θαρρῶντας εἰς τὴν νηστείαν
αὐτοῦ καὶ ἀσκησιν, καὶ ἐκολάσθη ὁ ἄθλιος,
ὅτι ὁ Κύριος μισεῖ τοὺς ὑπερηφάνους, καὶ
τοὺς βδελύττεται. Καὶ πάλιν ὁ ληστής ἤρ-
χετο κατόπιν μὲ πολλὴν συντριβὴν καρδίας,
νὰ ἐξομολογηθῇ, καὶ εἶχε γνώμην νὰ ὑ-
πάγῃ εἰς τὴν ἀσκησιν, νὰ κάμῃ μεγάλην
μετάνοιαν καὶ ἀγῶνα ἕως θανάτου, καὶ
τελευτήσας εἰς αὐτὴν τὴν θεάρεστον γνώ-
μην, ἐσώθη. Ἐτι δὲ εἰς τὸ Πατρικὸν ἀνα-
γνωσεται τὸ φοβερὸν τοῦτο καὶ θρηνηῶν

πολλῶν καὶ δακρῶν ἀξιὸν ἐκδιτήγημα, τὸ ὅποιον γράφα ἐδῶ εἰς τὸ τέλος τούτου τοῦ λόγου, διὰ σφραγίδα τῶν ἄλλων, νὰ τὸ βλέπουσιν οἱ ἐνάρετοι, νὰ ἔχουσι φόβον καὶ προσοχὴν, νὰ μὴ χάσουν ἀθλίως τοὺς κόπους τοὺς. Ἦτον οὖν εἰς Ἀσκητῆς εἰς τὴν ἔρημον, καὶ μαθὼν ὅτι ἀπέθανεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃς τις εἶχεν ἓνα παιδίον τριῶν χρόνων, ἀπελθὼν ὁ γέρον, ἐπῆρε τὸ βρέφος εἰς τὸ κελλίον του, καὶ τὸ ἀνέθρεψε μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, νοθετήσας αὐτὸ εἰς τὴν τάξιν τῆς Μοναδικῆς πολιτείας, καὶ ἐφύλαττε πολλὴν σκληραγωγίαν καὶ ἀσκησιν, τόσον ὅπου ἐθαύμαζεν ὁ γέρον πολλὰ, βλέπωντάς το νὰ ἔχη τοσαύτην ζέσιν εἰς τὰ Πνευματικά. Ἐνήστευεν, ἀγρύπνα, ἐμετάνοιζε, καὶ ἄλλα ὅμοια ἐπραττεν· ὅθεν ὁ γέρον ἐδόξαζε τὸν Θεόν, θαρρῶντας, ὅτι ἦτον ἅγιος ἄνθρωπος. Ὅταν οὖν ἐφθασεν ὁ νέος εἰς τοὺς ἰή. χρόνους, ἀπέθανεν· Ὁ δὲ γέρον ἐδέετο τοῦ Θεοῦ κατ' ἐκάστην, νὰ τοῦ φανερωσῆ, εἰς ποῖον μέρος τοῦ Παραδείσου ἀνέπαυσε τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ. Οὕτω πολλάκις εὐχόμενος, εἶδεν ἕκστασιν, καὶ

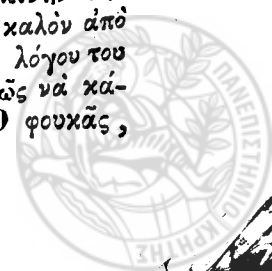
βλέπει τὸν παῖδα εἰς τόπον βρωμεσμένον, καὶ δυσωδέστατον. Καὶ ἐκραύγασε μεγαλοφώνως ἀπὸ τὴν λύπην πρὸς Κύριον, λέγων ταῦτα μετὰ δακρῶν. Ὁ Θεὸς πολυέλεε, καὶ τί ἀδικίαν ἔκαμες, νὰ βάλῃς τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐνάρετον εἰς τὴν κόλασιν, ὅπου ἦτον Παρθένος καὶ ἐγκρατῆς. Ὑμῖ δὲν ἔφαγε ποτέ του, μόνου μὲ χορτάρια καὶ ὕδωρ ἐτρέφετο, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀγαθοεργίας ἐτέλει διηνεκῶς. Λοιπὸν, διατί νὰ τὸν κολάσῃς τὸν ἀθλίον; Ταῦτα εἰπὼν, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ. Μὴ βλασφημῆς ὡ γέρον, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν κάμνει ποτὲ ἀδικίαν. Ὅταν ἐνουθέτας τὸν παῖδα εἰς τὰς τάξεις τῆς ἀσκήσεως, διατί ἄγνωστε, δὲν τοῦ ἐρμήνευσες τὴν ταπείνωσιν; γίνωσκε γὰρ, ὅτι ἐνόμιζεν εἰς τὸν νοῦντου, πῶς ἦτον Ἅγιος, καὶ δι' αὐτὸ δικαίως ἀπόλετο. Ὁ γὰρ Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντινάσσεται. Λάβετε παραδειγμα, ὡ ἀκροαταί, καὶ μὴν ὑπερηφανευθῆ τινάς, κὰν ὅλας τὰς ἐντολάς φυλάξῃ, ἀλλὰ μᾶλλον ἄς εὐτελίξῃ τοῦ λόγου του εὐταῦθα, ἵνα ἐκεῖ δοξασθῇ αἰῶνια.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Θ'.

Περὶ Φιλαργυρίας.

Τὰ πολλὰ καὶ διάφορα πράγματα, ἡγουν χρυσιον, ἀργύριον, λίθοι τίμιοι, ὡσάν καὶ κάθε ἄλλο πολυτίμον, γεννοῦσιν εἰς τὴν καρδίαν μας μίαν τινὰ ὄρεξιν, καὶ πόθον νὰ τὰ ἰδοῦμεν. Ἐκ δὲ τῆς ὄρασεως γεννᾶται ἡ ἐπιθυμία νὰ τὰ ἀποκτήσωμεν εἰς ἀπόλαυσιν. καὶ ὠφέλειάν μας, καὶ οὕτως ὅταν τὰ βάλλωμεν εἰς τὰς χεῖράς μας νικούμεθα ἀπὸ τὴν μισαδέλφον φιλαργυρίαν, ἥτις εἶναι μία ἀγάπη ἄτακτος καὶ ἐπιθυμία ἀχόρταστος, νὰ ἀποκτήσωμεν περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἔχομεν, καὶ ποτὲ δὲν χορταίνει ὁ φιλαργυρος, ἀμὴ ὅσον συναίξει, τοσοῦτον καίεται ἀπὸ τὴν δίψαν χειρότερα, ὡς ἡ θάλασσα ὅπου δὲν χορταίνει τόσα ποτάμια ὅπου δέχεται, καὶ ἡ στία ξύλα,

ἀμὴ ὅσον τῆς δώσης περισσότερα, τόσον χωνεύει καὶ τρώγειτα. Πρεπόντως ὁ μέγας Παῦλος ἐπωνόμασε τὴν φιλαργυρίαν, ρίζαν πάντων τῶν κακῶν, καὶ εἰδωλολατρείαν, ὅτι ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνομήματα, ἄλλο δὲν εἶναι τούτου ἀπανθρωπότερον. Ὁ φιλάργυρος οὐκ ἔχει ἀγάπην, οὔτε γινώσκει πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ ἀδελφούς, ἀλλ' ἔχει τοὺς συγγεγαῖς καὶ φίλους ὡς ἄλλοτρίους, καὶ μόνον τὰ χρήματα ἀγαπᾷ, σίβεται, προσκυνᾷ ὡσπερ εἰδῶλα, διὰ τοῦτο δὲν ἔχει μέρος εἰς τὴν Βασιλείαν ἐκείνην τὴν Ἐπουράνιον. Μὴν ἐλπίζης ποτὲ καλὸν ἀπὸ τὸν φιλάργυρον, ὅτι εἰάν εἰς τοῦ λόγου του εἶναι κακὸς καὶ ἀπάνθρωπος, πῶς νὰ κάμῃ εὐσπλαγχίαν εἰς ἄλλον; Ὁ φουκᾶς,



ἤγουν τὸ πῆλινον ἀγγεῖον, ὅπου κρύπτουσι τὰ ἀργύρια, ὅλα λαμβάνει, καὶ τὰ κρύπτει ὅσα τοῦ δῶση, καὶ ποτὲ δὲν σοῦ δίδει κἄν ἓνα ἀπ' ἐκεῖνα, ἕως νὰ εἶναι ἀκέρατος. Ἀμὴ ὅταν συντρίψῃς του, σοῦ τ' ἀφίνει ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος. Οὕτως εἶναι ὁ φιλάργυρος, ὅσα τοῦ δώσουν φυλάττει, καὶ κρύπτειτα, καὶ δὲν δίδει τινὸς ἀπὸ ταῦτα κἄν ἓνα ἄσπρον ἕως τὸν θάνατον. Τότε τὰ ἀφίνει στανικῶς ὁ τρισάθλιος, καὶ ἀπολαμβάνουσι ἄλλοι τὸν πλοῦτον, ὅπου αὐτὸς ὁ ἄφρων ἐσύναξε μὲ ἰδρῶτα καὶ κόπον πολὺν, καὶ ψυχικὴν κόλασιν, πολλακίς δὲ τὸν κληρονομοῦσιν ἐχθροὶ καὶ ἀλλότριοι. Ὁ Φιλάργυρος οὐκ εἶδε ἀλήθειαν, οὐ ποδεῖ φήμην, δὲν ἤξευρει ἀγάπην, ἀλλὰ φιλεῖ τὸν χρυσὸν ὑπὲρ τὸν Χριστὸν, ἤγουν ἀγαπᾷ τὸν πλοῦτον περισσότερον, παρά τὸν Θεόν. Δὲν εἶναι πράγμα χειρότερον οὔτε ἐδῶ, οὔτε εἰς τὸν Ἄδην ἀπὸ τὸν Φιλάργυρον. Οἱ ἄλλοι ἀμαρτωλοὶ, ἂν καὶ διὰ λόγου τους εἶναι ἀχρεῖοι καὶ ἐπιζημίοι, κἄν εἰς τὸν πλοῦτον εἶναι ὠφέλιμοι, ἀμὴ ὁ Φιλάργυρος εἶναι κακὸς εἰς ὅλους, καὶ εἰς τοῦ λόγου του. Ἀπὸ ὅλους εἶναι πτωχότερος, διατι τοῦ λείπουσιν ὅλα τὰ πράγματα, ὅσα ἔχει, καὶ ὅσα δὲν ἔχει. Ἐκεῖνο ὅπου ἔχει, δὲν τὸ ὀρίζει, ἀλλὰ εἶναι δούλος καὶ σκλάβος του. Τῆς πενίας λείπουσι ὀλίγα πράγματα, ἀμὴ τὸν Φιλάργυρον δὲν τὸν χορταίνει ὅλος ὁ κόσμος. Καθὼς ὁ Ἄδης δὲν χορταίνει ποτὲ, ὑποδεχόμενος τόσας ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, οὕτω καὶ ὁ Φιλάργυρος εἰς τὰ χρήματα. Ἐξυπνος κρατεῖ τὸ χρυσίον εἰς τὰς χεῖράς του. Χρυσίου ψηλαφᾷ, χρυσίου στοχαζέται, καὶ μελετᾷ κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν. Κοιμώμενος δὲ, τὸ αὐτὸ φαντάζεται εἰς τὸν ὕπνον του. Ὅλοι οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπολαμβάνουσι κἄν εἰς τὸν κόσμον τοῦτου παραμικρὰν ἠδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν· ὁ δὲ Φιλάργυρος, οὔτε ἐδῶ, οὔτε εἰς τὸν ἄλλον. Τὰ ἴδια τέκνα του τοῦ ἐπιποθοῦσι τὸν θάνατον, διὰ νὰ λάβουν τὸ πρᾶγμα του. Ἀνάξιος εἶναι τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὁ φιλάργυρος, καὶ πρέπει του νὰ ἀποθάνῃ κρεμασμένος εἰς τὸν αέρα, ὅπου εἶναι ἡ οἰκία τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων, ὡς τὸν προδότην Ἰούδαν ὅπου δια

τὴν Φιλαργυρίαν αὐτοῦ ἐπούλησε τὸν ἀτίμητον. Ὅταν δὲν ἐπιθυμᾷς, ἄνθρωπε, ἐπιθυμία πράγματα, ἔχει ἡ καρδιά σου γαλήνην καὶ εἰρήνην ἀνείκαστον· ποθῶν δὲ ταῦτα, εἶσαι ὑποκείμενος εἰς φόβον καὶ πόνον, διατι ἐπιθυμᾷς ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἔχεις, καὶ ὅταν τὸ ἀποκτήσῃς, φοβᾷσαι μήπως καὶ χάσῃς το. Ἡ βραχυτέρας τῆς ζωῆς ἐλέγχει τὰς ἀτάκτους ἐπιθυμίας μας. Εἰς μάτην συναίγεις πλοῦτον, Φιλάργυρε, ὅτι δὲν δύναται νὰ σοῦ δώσῃ τινα παραμυθίαν τοῦ σώματος. Μόνον καίεσαι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον εἰς τὴν πικρίαν τῆς ἐπιθυμίας σου, καὶ αὔριον ἀφίνεις τὰ πράγματά σου παντήρημα, καὶ ἀπέρχεσαι εἰς τὸν ἄχαρον ἄδην, ὅπου μέλλεις νὰ φλογίζεσαι αἰωνίως εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Ποῖον ὄφελος γοῦν λαμβάνεις, ταλαίπωρε, ἀπὸ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν, ὅπου συναίγεις μὲ τόσον κόπον καὶ μέριμναν; Ἐνθυμήσου τοῦ πλουσίου ἐκεῖνου, ὅπου ἐχαίρετο, πῶς ἐκάρτισεν ἡ χώρα του, καὶ ἔλεγε πρὸς ἑαυτὸν· Ἀναπαύου ψυχὴ μου, τρώγε, πίνε, ὅτι ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ διὰ πολλοὺς χρόνους. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός. Ὁ ἄγνωστε, αὐτὴν τὴν νύκτα πέρνουσι τὴν ψυχὴν σου, καὶ τί νὰ γένη τὸ πρᾶγμα σου; τίς νὰ τὸ πάρῃ; τί ὄφελος λαμβάνεις ἀπὸ ἐκεῖνο, ταλαίπωρε; Αὐτὴν τὴν παραβολὴν ἔπρεπε πάντα νὰ ἐνθυμοῦνται οἱ πλούσιοι, ὅτι τῆς νυκτὸς ἡ ἐνθυμῆσις εἶναι κατὰ τῆς Φιλαργυρίας Θεραπεία καὶ φάρμακον. Ἐν εὐκολία καταφρονᾷς τὰ προσκαιρα, εἰάν ἐνθυμᾷσαι τὸν θάνατον, ὅτι τότε μὲ πολλὴν θλίψιν βιαίως χωρίζεσαι ἀπ' αὐτὰ ὅλα, ὅπου μὲ τοσαύτην ἀδικίαν ἀπόκτησες. Καὶ τίνα βοήθειαν δύναται τότε νὰ σοῦ δώσῃ ὁ πλοῦτος, ὅπου σὲ ἀφίνει εἰς τὸν τάφον γυμνὸν, ἀπελπισμένον καὶ βρωμισμένον, νὰ σὲ φάγουν οἱ σκώληκες, καὶ οἱ κληρονόμοι νὰ λάβουν τὸ πρᾶγμα σου; Ἐπεὶ οὖν δὲν λαμβάνεις οὐδ' ἐν ἀπ' αὐτὰ τὰ προσκαιρὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, στείλέ τα μὲ τοὺς πένητας τώρα, νὰ τὰ εὕρῃς τότε βοήθειαν. Ὁ Μέγας Βασιλεὺς γράφει εἰς μίαν Ὁμιλίαν κατὰ τῶν φιλαργύρων. Ὁ ἄρτος ὅπου κρατεῖς, ἀσπλαγγνε πλούσιε, εἶναι τοῦ πτωχοῦ τοῦ πεινασμένου.

Τὸ ἔνδυμά ὁποῦ φυλάγεις, εἶναι τοῦ γυμνοῦ. Καί τὸ ἀργύριον ὁποῦ κλειδώνεις, εἶναι τοῦ πένητος, ὁποῦ τὸ χρειάζεται. Καί ἀμαρτάνεις πολλά, ὅταν ἔχεις περισσότερον ἀπὸ τὴν χρείαν σου, καὶ δὲν τὸ δίδεις αὐτοῦ εἰς βοήθειαν. Ἡ Φιλαργυρία εἶναι μία ἄτακτος ἀγάπη νὰ ἀποκτήσης πλοῦτον, τὴν ὁποῖαν ἐπωνομάζει ὁ Αὐγουστίνος, ἰὸν τῆς ἀγάπης, ἣσαν φαρμάκι ὁποῦ θανατώνει τὴν ψυχὴν, διὰτι προτιμᾷ τὸν πλοῦτον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ τοῦ λόγου σου. Ἀπὸ τὴν Φιλαργυρίαν γεννοῦνται ἄλλα ἑπτὰ ἀμαρτήματα, κατὰ τὸν ἄνωθεν Γρηγόριον, καὶ ὅλα πορεύονται εἰς τὸ τέλος τῆς μητρὸς αὐτῶν, ἣγουν συναΐγουσι πλοῦτον ὑπὲρ τὴν χρείαν. Τὸ πρῶτον εἶναι ἡ Σκηνησία, καὶ φειδωλία, ἣτις εἶναι μία σκληρότης τῆς καρδίας, ὁποῦ σὲ κάμνει νὰ θησαυρίζης ἀνελεήμονα, καὶ δὲν σπλαγγνᾷσαι τὸν πένητα. Τὸ β' εἶναι, καὶ λέγεται Ταραχὴ τοῦ νοῦς, καὶ γεννᾶται ἀπὸ τὸν φόβον, ὁποῦ ἔχεις νὰ χάσης τὸν πλοῦτον, ἢ ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν πληθύνῃς. Τὸ γ' εἶναι Βία, ὅταν ἀρπάξεις βιαίως τὰ ἀλλότρια διὰ τὸ αὐτὸ τέλος. Τὸ δ' εἶναι Ψεῦδος, ὅταν μὲ δολερῶς καὶ ἀπατηλῶς λόγους πέρνεις τὰ ἀλλότρια. Τὸ ε' εἶναι Ἐπιπορκία, ἣγουν ὀμνύεις ψεύματα, διὰ νὰ κερδήσης τίποτες. Τὸ σ' εἶναι Δόλος, ὅταν μὲ ἀπατηλὰ καὶ δολερὰ λόγια καὶ ἔργα πλανᾷς τὸν πλησίον σου. Τὸ ζ' καὶ τελευταίου λέγεται Προδοσία, καθὼς ἔκαμεν ὁ Ἰούδας εἰς τὸν Δεσπότην. Εἰς αὐτὰ ὅλα ἀμαρτάνεις τρισσῶς· α'. εἰάν ἔχῃς δύναμιν, καὶ δὲν βοηθᾷς εἰς τὴν χρείαν τοῦ πένητος· β'. εἰάν διὰ τὴν πολλὴν προσπάθειαν καὶ ἀγάπην τοῦ πλοῦτου, παραβαίνεις τὸν νόμον καμμίαν φοράν, καὶ δὲν κάμνεις τὸ ὀφειλόμενον, τουτέστιν ἀμελᾷς τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἐργάζεσαι τὴν Ἐορτὴν, διὰ νὰ αὐξήσης τὸν πλοῦτον, καὶ ἄλλα παρόμοια· γ'. εἰάν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δίδῃς μεγάλου σκάνδαλον, ἢ ζημίαν τινὰ τῷ πλησίον ἢ τε σωματικὴν, ἢ ψυχικὴν. Ἡ Φιλαργυρία σὲ κάμνει καὶ ζημιώσασαι τὰ οὐράνια ἀγαθὰ δι' αὐτὰ τὰ προσωρινὰ καὶ μάταια, καὶ

αἰχμαλωτίζεις τὴν καρδίαν σου, ὡς ἂν ἕνας τυράννος, μὲ τὴν ἀπλήστον ἐπιθυμίαν τοῦ πλοῦτου. Αὕτη εἶναι τοῦ διαβόλου τὸ ἀγκιστρον σκεπασμίνου καὶ δολωμένου μὲ τὸ χουσίον, καὶ μετ' αὐτὸ πλανᾷ καὶ τοὺς κάμνει δούλους ταλαιπωρημένους τοῦ πλοῦτου, καὶ τοὺς περιέχει, ὡς αἰχμαλώτους εἰς σιδηρᾶν ἄλυσον. Διατί γοῦν, ἄφρων, συναΐγεις πλοῦτον ἐπίκηρον; νομίζεις τάχα νὰ τὸν χαρῆς εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, καὶ ν' ἀπολαύσης εἰς τοὺς οὐρανοὺς τὸν αἰώνιον; πλανᾷσαι, ὅτι ἡ Φιλαργυρία δὲν σοῦ δίδει τινὰ ἀπολαύσειν, ἀλλὰ μάλλον ὀδύνην καὶ βάσανον. Καὶ πάλιν ὁ Κύριος δὲν δίδει τοῖς φιλαργύροις τὸν οὐράνιον πλοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ἐκουσίως πτωχοῖς, οἱ τινες εὐγαλαν τὸν πόθον τοὺς ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα αὐτὰ καὶ μάταια ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, καὶ ἐπέθησαν τὰ οὐράνια. Τοῖς δὲ φιλαργύροις νὰ δώσῃ κόλασιν καὶ τιμωρίαν αἰώνιον, ὅτι διὰ τὴν ἀχορταγίαν τοὺς ἐπροτίμησαν τὴν γῆν ὑπὲρ τοῦ οὐρανοῦ, ποθοῦντες ἐπίκηρα πράγματα. Κύτταξε γοῦν, πόσῃν τιμωρίαν σοῦ δίδει ἡ Φιλαργυρία, καὶ πόσον ὄφελος. Καὶ μὴ θησαυρίζῃς ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, ἐπεὶ οἱ θησαυροὶ οὗτοι φθείρονται, καὶ δὲν δύvονται νὰ χορτάσουσι τὴν ἐπιθυμίαν σου. Ἀλλὰ ἐπίστρεψον εἰς ἐκεῖνο τὸ ὄντως ἀγαθόν, ὁποῦ ἠμπορεῖ μόνον νὰ θεραπεύσῃ τὴν καρδίαν σου, τουτέστιν, ὁποῦ σοῦ ἠτοίμασεν ὁ Κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἀμὴν αὐτὰ πάντα τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ εἶναι γεμάτα χολῆν καὶ θλίψιν. Ὅταν δὲν τὰ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ποθοῦσι, καὶ ὅταν τὰ ἀποκτήσουσι, τὰ συγχέονται. Ἀρκούσι τσαυτὰ διὰ πρώτην σου νοθεσίαν κατὰ τῆς ἀσπλάγγχου Φιλαργυρίας.

Δεύτερον. Ἐάν εἶσαι πτωχός, καὶ ποθεῖς νὰ πλετήσης (τὸ ὅποιον εἶναι Φιλαργυρία τρανῆτερη, πάρεξ νὰ εἶχῃς πλοῦτον, καὶ νὰ τὸν ἠγάπῃς), εὐχαρίστησον τῷ Θεῷ διὰ τὴν πενίαν σου· ὅτι εὐκολώτερον εἶναι νὰ κάμῃ ἀρετὴν ὁ πτωχός, παρά ὁ πλούσιος. Τοῦτο γινώσκοντες οἱ ἔξω σοφοί, ἐμισοῦσαν τὸν πλοῦτον, διὰτι τοὺς ἐμποδίζε ν' ἀποκτήσουσι σοφίαν καὶ ἄλλας ἀρετάς. Καὶ εἰάν αὐτοί, ὁποῦ Χριστοῦ φωτισμον δὲν εἶχασιν, μόνον ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς φύ-

σεως ὀδηγούμενοι, ἐπροτιμοῦσαν τὴν πτωχείαν, δυνάμενοι νὰ ἔχουσι πλοῦτον, διὰ ποίαν αἰτίαν ἐσὺ πεφωτισμένος ἀπὸ φωσ ὑψηλότερον τῆς χάριτος, δὲν γνωρίζεις αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, νὰ κάμῃς ἀρετὴν τὴν ἀνάγκην, εὐχαριστῶν τῷ πασόφῳ Θεῷ, ὅπου σοῦ ἔδωκε τὴν πενίαν, ὡσερ μέσον καὶ ὄργανον τῆς σωτηρίας σου ἀσφαλέςτερον; Κατάλαβε τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Ἐάν αὐτοί, λέγω, μόνον διὰ τὴν ἔξω σοφίαν τοῦ Κόσμου ἐκαταφρονοῦσαν πλοῦτον, ἐνήστευσαν, ἐταλαιπωροῦντο ὀλόγυμνοι, δὲν ἔπειναν ὑδωρ εἰς τὴν δίψαν τους, καὶ ἄλλας στενοχωρίας, καὶ θλίψεις ἐδίδοσι τῆς σαρκός, διὰτὶ νὰ μὴ τὸ κάμῃς ἐσὺ ὅπου εἶσαι μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐλπίζεις νὰ ἀπολαύσῃς τὸν Οὐράνιον πλοῦτον καὶ ἀφθαρτον; τοῦ ὁποίου δὲν ἀξιόνηται τινὰς πλούσιος, ἐάν δὲν περάσῃ τὴν τεθλιμμένην ὁδὸν καθὼς καὶ πάντες οἱ ἄγιοι, καὶ αὐτὸς ὁ Δεσπότης Χριστὸς ὁ Ἐπουράνιος Βασιλεὺς· διὰτὶ δὲν νοουθεῖσαι μὲ ἄλλων παράδειγμα; Ζητῶντας πλοῦτον ὁ Γιεζῆς ὁ δούλος τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίου, ἐκληρονόμησε τὴν λέπραν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Μὲ Δείαν κρίσιν ὑστερήθησαν τοῦ πρόσκαιρου βίου διὰ τὴν Φιλαργυρίαν αὐτῶν ὁ Ἀνανίας μὲ τὴν Σαπφείραν. Ἴδε τὸν ἄθλιον Ἰούδαν, εἰς πόσον κακὸν τὸν ἔφερε τοῦτο τὸ πάθος.

Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἕτερα παραδείγματα εὐρίσκεις εἰς τὴν Δείαν Γραφήν, μὲ τὰ ὅποια γνωρίζεις, πὼς εἶναι τὸ μέρος τῶν πτωχῶν ἀσφαλέςτερον, εὐχαριστοῦντες τῷ εὐεργετῇ Θεῷ εἰς τὴν πενίαν αὐτῶν, νὰ σωθῶσι.

Τρίτον καὶ τελευταῖον, ἐάν εἶσαι πλούσιος, συλλογίσου, πόσον εἶναι μάταια καὶ ψευδῆ αὐτὰ ὅλα τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ. Ἦσαν πολλοὶ πλούσιοι περίσσια καὶ ἐντιμώτατοι, καὶ ὕστερον ἤλθασιν εἰς πενίαν ἐσχάτην· ὅτι μίαν ὥραν εἶναι βολετὸν νὰ ζημιωθῆς ὅσον πλοῦτον ἔχεις, ἢ καὶ εἰς τὸν θάνατόν σου τὸν ἀφίνεις, καὶ γίνεται ὁ θρηνώδης ἐκεῖνος καὶ φοδερὸς διαμερισμὸς, νὰ κυριεύσουν τὸ σῶμα οἱ σκώληκες, τὰ πράγματα οἱ κληρονόμοι, καὶ τὴν ψυχὴν σου οἱ ἀσπλαγχοὶ δαίμονες, νὰ τὴν κολάζουν αἰῶνια.

Δίδε γοῦν ἐλεημοσύνην τὸ κατὰ δύναμιν, ἵνα μὴ σὲ νικήσῃ τῆς Φυλαργυρίας ὁ ὄφις, καὶ πάθῃς το ὡς τὸν κάτωθεν πλούσιον. Καὶ ἐάν ὀκνεύῃ ἡ ἑρεξίς σου, βιάξέ τιν· ὅτι δὲν ἔχεις βεβαιότερον πρᾶγμα ἀπ' ἐκεῖνο, ὅπου διαμερίζεις πτωχοῖς, ὅπου τινὰς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ κλέψῃ, μήτε ποσῶς φθειρῆται, ὡς ἐτοῦτον τὸν πλοῦτον τὸν πρόσκαιρον.

Φοδερὸν τῆς Ἀσπλαγχνίας Ὑπόδειγμα.

Γράφει ὁ Διδάσκαλος Σίμων, ὅτι εἰς τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας πλησίον τοῦ Σπαλάθου, εὐρίσκεται μία λίμνη πολλὰ βαθύα, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσι τοῦ χωρικοῦ, διὰτὶ λέγουσιν, ὅτι τοὺς περασμένους χρόνους, ἐκατίκα εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον εἰς χωρικός πλουσιώτατος ἀπὸ πρόσκαιρα πράγματα, ἀπὸ δὲ σπλάγγυος καὶ ἔλεος πρὸς τοὺς δεομένους, πτωχὸς καὶ ἄμοιρος· ὅτι ὅσον εἶχε βίον πολὺν, ἀργύριον, χρυσίον, καὶ ἄλλα τσιαῦτα, τόσον δὲν ἐδύνετο νὰ ἰδῇ πτωχὸν εἰς τὴν ὕψαν του ὁ τρισάθλιος, ἀλλὰ ὕβριζε, καὶ ἐδίωκέ τους. Οὗτος εἶχε γυναῖκα, παῖδας, καὶ ἑγγονας. Μίαν ἡμέραν δὲ ὅταν ἦτον αὐτὸς ὁ ἀσπλαγγυὸς μὲ τοὺς δούλους

του εἰς τὰ χωράφια, καὶ ἐδούλευαν, καὶ δὲν ἦτον εἰς τὸν αἶκον αὐτοῦ, πάρεξ μία νύμφη ὅπου εἶχεν, ἐνάρετος, μὲ δύο τῆς τέκνα, ὑπῆγεν ἕνας πτωχὸς ὠραίος τὴν ὄψιν καὶ θαυμάσιος, ὅστις ἐζήτησε τῆς γυναικὸς ἐλεημοσύνην. Αὐτὴ δὲ τοῦ ἔδωσεν ὅ, τι ἐδουλεμοσύνην. Αὐτὴ δὲ τοῦ ἐνουθέτησε μὲ ἀγάπην καὶ νύμφη, ἔπειτα τὸν ἐνουθέτησε μὲ ἀγάπην καὶ σπλάγγυος, νὰ πηγῆν, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ὁ πενθερός της, ἢ ἄλλος τῶν συγγενῶν αὐτῆς ἀσπλαγγυος, νὰ τοῦ δώσουν τινὰ ἐνόχλησιν. Ὁ δὲ πτωχὸς εἶπε πρὸς αὐτὴν τὸ βράδου πρόσεχε ἀκριβῶς ὅταν ἴδῃς νὰ ἀναδύσῃ μία πηγὴ εἰς τὸ μέσον τοῦ αἴκου σου, λάβε τὸ ἕνα σου τέκνον, καὶ φύγε εἰς ἐκεῖνο τὸ ὄρος, νὰ φυλαχθῆς ἀβλαβὸς· ὅτι ὁ Κύ-

καὶ ταραχήν ἄμετρον. Καὶ ἐξελθὼν τοῦ Μουαστηρίου, εἶδε πλῆθος ἀναρίθμητον, ὡσπερ νὰ ἦτον ἄνθρωποι καθεζόμενοι ἐπάνω εἰς μαύρα ἄλογα, τοὺς ὁποίους ἠρώτησε δύο φοραῖς, τί ἄνθρωποι ἦσαν; καὶ δὲν ἀπεκρίθησαν. Τότε ὁ Ἀντώνιος ἐκατάλαβε, πῶς ἦτον ὀπτασία· καὶ προσευξάμενος ὀλίγον μετὰ φόβου πολλοῦ, τοὺς ὤρκισεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, νὰ εἰποῦσι, τίνες ἦσαν, καὶ ποῦ ὑπήγειαν; Τότε τοῦ λέγει εἰς ἀπ' ἐκείνους. Δαίμονες εἴμεσθεν, καὶ ὑπάγετε εἰς τὸ Κάστρον, νὰ πάρωμεν ἓνα φιλάργυρον τοκευτήν, περίσσα πλούσιον εἰς τὴν ἀνομίαν, νὰ τὸν βάλωμεν σύσσωμον εἰς τὴν κόλασιν, καθὼς μᾶς ἔδωκεν ὁ Κύριος Σέλημα, διὰ ἄλλων παράδειγμα. Λέγει τοὺς ὁ Ἀββᾶς. Ὁρκίζωσας εἰς τὸν Θεόν, νὰ περάσετε πάλιν ἀπ' ἐδῶ, ἀφ' οὗ τὸν ἐπάρετε. Εἰσελθὼν οὖν πάλιν προσπύχεται, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν ἀκούσας τὴν ταραχήν ἐξῆλθε, καὶ θεωρεῖ τὸν ταλαίπωρον φιλάργυρον, καὶ τὸν εἶχασι δίπλα ὡς ἓνα σακκὸν γεμάτου ἄχυρα, ἐπάνω εἰς ἓνα ξέστρωτον ἄλογον, καὶ ἐφώναζαν: Ἰδοὺ τὸν τοκευτήν, ὁποῦ ἔπιπε τῶν ὄφρανοῦν καὶ χηράδων τὰ αἵματα. Ὁ δὲ Ἀντώνιος ἔμεινεν ἔντρομος καὶ περίλυπος εἰς ταιούτου ἕλειον καὶ φρικωδέστατον θέαμα. Ἀφ' οὗ ἐξημέρωσεν, ὑπήγασι δύο ἄρχοντες παῖδες τοῦ ἀνωθεν φιλαργύρου, παρακαλοῦντες τὸν ἀνω εἰρημένον Ἀντώνιον, νὰ ὑπάγη εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, νὰ κάμη διδασχὴν· διατι ἐβούλοντο, νὰ τὸν τιμήσουν περίσσα, μὲ πολλὴν ἐξοδον. Ὁ δὲ ἀπελθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, τοὺς εἶπε, νὰ δείξουν τὰ λείψανον, καὶ αὐτοὶ εἶχασιν ἓνα κιβούρι κερφωμένον, γεμάτου ἄλλα τίποτες διὰ νὰ βαρῆ, τάχα πῶς ἦτον ὁ πατέρας τους· καὶ εἶπαν, ὅτι δὲν ἦτον βολετόν νὰ τὸ ἀνοίξουν, διαφόρους αἰτίας προφασιζόμενοι. Λέγει τοὺς ὁ Ἀββᾶς, Ἐμὲ γελᾶτε, ταλαίπωροι.

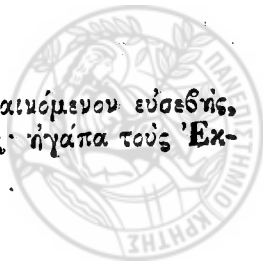
σήμερον εἶδα ἐγὼ τὸν πατέρα σας, μὲ πόσῃ αἰσχύνῃ καὶ βάσανον τὸν ὑπήγειαν οἱ δαίμονες εἰς τὴν κόλασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχετε νὰ ὑπάγετε καὶ ἐσεῖς, εἰάν δὲν στρέψετε τοῖς πτωχοῖς ὅλα τὰ κακῶς καὶ ἀδίως ἐπαρμένα παρὰ τοῦ τρισαθλίου πατρὸς σας· καὶ μὴ πειράζεσθε, νὰ τοῦ ετοιμάσετε κιβούρι γεμάτου χορτάρια, οὔτε νὰ τοῦ κάμητε προπομπὴν καὶ ἐξοδον, ὅτι οἱ δαίμονες τὸν ἔκαμαν, ὡς τοῦ ἔπρεπε, καὶ τὸν ὑπήγειαν εἰς τὴν γέεναν τοῦ πυρός, νὰ φλογίζεσθαι μὲ τὸν ἄλλον πλούσιον πάντοτε. Ταῦτα ἀκούοντες, ἔμειναν μὲ πολλὴν αἰσχύνῃ καὶ ἔντροπῃ, βλέποντες φανερωμένον ἐκεῖνο, ὁποῦ αὐτοὶ ἐθαρόουσαν νὰ κρύψουσι, καὶ ἀφήκαν τὴν ἐξοδον ἀτελείωτον.

Ἐπι δὲ γράφει εἰς τὸν Διάλογον ὁ Καισάριος, ὅτι ἀπέθανεν εἰς φιλάργυρος, καὶ παρήγγειλε τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, νὰ τοῦ κάμη μίαν καλοσύνην. Αὐτὴ δὲ ἔταξεν αὐτῷ μετ' ὄρκου, νὰ μὴ τοῦ παρακούσῃ εἰς ὅσον τὴν προσταξήν, μὴ γνωσκούσα τούτου τὴν ἀνοίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τούτο τὸ σακκοῦλι τὰ φλωρία, Σέλω νὰ βάλῃς εἰς τὸ μνημῆμά μου, μὲ τρόπον ἐπιδέξιον, νὰ μὴ σὲ ἰδῆ τινὰς ἄλλος, καὶ κλέψῃτα ὕστερον. Ἀφ' οὗ γοῦν ἀπέθανεν ὁ τρισαθλῖος, ἔκαμεν ἡ γυνὴ διὰ τὸν ὄρκον, τὸ Σέλημα, καὶ ἔβαλε τὰ φλωρία ὑποκάτω εἰς τὸ λείψανον, ὡσπερ νὰ ἦτον προσκέφαλον. Ἀμὴ ἀπ' ἐκείνους, ὁποῦ τὸν ἐνταφίασαν, τὸ ἐπονῆρευσαν δύο τινές, καὶ ὑπήγαν νυκτός, νὰ τὰ κλέψουσιν. Ὡς οὖν ἀνοίξαν τὴν ἄρκαν μὲ μίαν ἀναμμένην λαμπάδα θεωροῦσι δύο δαίμονας φοβεροὺς καὶ ἔστεκαν ἀνωθεν τοῦ λειψάνου· ὁ εἰς εὐγανεν ἀπὸ τὰ σακκοῦλι τὰ φλωρία, καὶ εἶδιδε τὰ τοῦ ἄλλου, ὅστις ἔσχιζε τὸ στῆθος τοῦ νεκροῦ καὶ τὰ ἐκάρφωεν εἰς τὴν καρδίαν του, λέγωντας· Χρυσίον ἐπίθυμάς, ἀχόρταγε; ὡς χορτάσῃ ἡ καρδία σου, ὡς ὀρέγεται. Ταῦτα ἰδόντες, ἐφυγαν μὲ μεγάλου φόβου καὶ τρόμου ἀνεύκαστον.

Ἄτερον Ὑπόδειγμα.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Φραγκίας ἦτον τίς ἄλλος ἔχω ἀχόρταγίαν παλλήν εἰς τὸν πλού-

τον. Ἐδειγμα δὲ εἰς τὸ φαινομένον εὐσεβείας, καὶ προσπύχεται πολλάκις ἡγάπα τοὺς Ἐκ-



κλησιαστικούς, δια να σκεπάξῃ τὴν φιλάργυρον γνώμην του· οἱ ὅποιοι τὸν ἐσυμβούλευαν νὰ μετανοήσῃ, μὴ κολασθῇ. Ὁ δὲ προφασίζόμενος ἔλεγεν, ὅτι τὰ ἐδίδεν ἐλεημοσύνην. Οὕτως ἐπέρασεν τὴν ζωὴν του, καὶ τὴν ὥραν, ὅπου εὐγενεὴ ἢ μιαιότης του ψυχῆ, ἤλθασιν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· δύο μαύροι φοβεροὶ σκύλοι, καὶ πηδοῦσιν εἰς τὸ στῆμα, ὅπου ἐκοίτετο ταλαιπωρημένος, με ὀδύνην καὶ πόνον δριμύτατον. Ἐπειτα, ἀφ' οὗ ἐβάλασι τὴν γλῶσσαν τους εἰς τὸ στόμα του κολλαῖς φοραῖς, εὐγαλε καὶ αὐτὸς ὁμοίως τὴν γλῶσσαν του, καὶ τὴν ἐκρέμασε μίαν σπιθαμὴν ἔξω τοῦ στόματος· καὶ τότε τὴν ἀνέσπασαν με ταῖς ρίζαις οἱ σκύλοι, καὶ τὴν ἐπῆραν με τὴν ψυχὴν του εἰς τὴν ἀβυστον γένναν. Καὶ τὸ σῶμα ἔρριψαν, καὶ τὸ ἐφάγασιν τὰ θηρία.

Γράφει ὁ Ἐπίσκοπος Βικέντιος, ὅτι ἦτον ἓνας φιλάργυρος, ὅστις ἀφ' οὗ ἐδείκνησε μίαν νύκτα με τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του ἐκοιμήθη. Καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν ἐξύπνησε, φωνάζων ἰσχυρῶς μετὰ πολλοῦ φόβου. Ἡ γυνὴ του ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τοῦ φόβου του. Ὁ δὲ εἶπεν· εἰς τὸ Κριτήριον τοῦ Χριστοῦ με ὑπήγασι τὴν ὥραν ταύτην, καὶ μοῦ ἔδωσαν τόσαις κατηγορίαις, ὅπου δὲν ἔξυρρα πῶς νὰ προφασισθῶ, νὰ εὐρω τινα βοήθειαν. Καὶ οὕτως ἔδωκεν ὁ Κριτὴς κατ' ἑμοῦ τὴν ἀπόφασιν, νὰ καίωμαι πάντοτε εἰς τὴν κόλασιν, καὶ παρέδωκέ με εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δαιμόνων, διατὶ με ἐκαρτέρει πολλὴν καιρὸν πρὸς μετάνοιαν, καὶ δὲν ἠθέλησα ν' ἀφήσω τὴν ἀμαρτίαν. Ταῦτα εἰπὼν, ἄρπαξεν ἓνα ἱμάτιον ἐνός του δούλου, καὶ βάνει το, καὶ ὑπῆγε δρομαίως εἰς μίαν Ἐκκλησίαν τῶν Μοναχῶν, ὅπου ἔφαλλον τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ὁρθρου. Ἀφ' οὗ ἔξημέρωσε, τοῦ ἐλέγασιν νὰ ἐξομολογηθῇ, μήπως καὶ συγχωρήσῃ του ὁ Κύριος, νὰ μὴ τὸν κολάσῃ. Ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἦτον βολετὸν πλέον νὰ εὕρῃ συγχώρησιν. Τέλος πάντων, καθὼς τὸν ὑπήγαυαν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἐπερνοῦσαν πλησίον ἐνός ποταμοῦ, βλέπουσιν ἓνα καράβι παράξενον, ὅπου ἄλλην φορὰν δὲν ἐφάνη ποτὲ ὁμοίόν του, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἦτον τινὰς ἄνθρωπος. Ἀμὴ αὐτὸς ἔλεγε, πῶς ἦτον γεμάτον Δαίμονας,

καὶ ἄλλων ἐπιταυτοῦ νὰ τὸν ἐπάρουσιν, ὅτι τινες τὸν ἄρπαξαν εὐθύς, καὶ ἐχάθη εἰς μίαν στιγμὴν με τὸ πλοῖον, καὶ πλέον ποσῶς δὲν ἐφάνη.

Ἐπι δὲ γράφει ὁ αὐτὸς Βικέντιος διὰ ἄλλου φιλάργυρου, ὅτι ἦτον βαρῶς ἀσθενήμενος, καὶ μίαν ἡμέραν ἀπέστειλε τὸν δούλόν του, νὰ εὐγάλη ἓνα σακκὸν σιτάριον, νὰ τὸ δώσῃ τοῖς πτωχοῖς. Ὁ δὲ ἀπελθὼν, ἤνε τὸν σωρὸν γεμάτον ὀφίδια. Τοῦτο ἀκούσας ὁ ἀσθενής, ἐμετανόησε τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, ἐξομολογήθη, ἔκλαυσε πικρῶς, ἔστρεψεν ὅλας τὰς ἀδικίας, καὶ ἔκαμνε ἐλεημοσύνας. Ἐπειτα, ἀφ' οὗ ἐκοινωνῆσε τὰ ἄχραντα Μυστήρια, ἤλθεν εἰς τὸ τέλος· καὶ προστάζει νὰ τὸν ρίψουσιν, ὅταν εὐγῆ ἡ ψυχὴ του, ὀλόγυμον, νὰ τὸν φάγῃ τὰ ὀφίδια διὰ καινοῦ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ψυχικὴν του συγχώρησιν, νὰ μὴ τὸν τρώγουν οἱ Δαίμονες παντοτινὰ εἰς τὴν κόλασιν. Καὶ καθὼς τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν σωρὸν, τὸν ἔραγαν οἱ ὄφεις συγκόκκαλον, καὶ οὕτως ἐχάθησαν, καὶ πλέον ποσῶς δὲν ἐφάνησαν. Ἐπι δὲ ἀπέθανεν ἄλλος φιλάργυρος ἀμετανόητος, καὶ δὲν ἠθέλεν ὁ Ἐνορίτης του νὰ τὸν θάψῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διατὶ δὲν ἐξομολογήθη, ὅτι ἐκοινωνῆσεν εἰς τὸν θάνατον του. Οἱ δὲ συγγενεῖς τοῦ ἀπεθαμένου ἐφόβησαν τὸν Ἱερέα, εἰάν δὲν τὸν θάψῃ, νὰ τοῦ κάμουν πολλὴν ζημίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, νὰ τὸν θέσουν ἐπάνω εἰς ἓνα ἄλογον, νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ὑπάγῃ ἀφ' ἑαυτοῦ του ὡς βούλεται· καὶ ὅπου σταματήσῃ τὸ ἄλογον, εἰς αὐτὸν τὸν τόπον νὰ τὸν ἐνταφιάσουσιν. Ἐστερξαν οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ, ἔχοντες εἰς τὸν νοῦν τους, νὰ κάμουν τὸ ἄλογον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ ὡς ἔθεσαν εἰς τὸ κτήνος τὸ μιαιόν λειψανον, ἔδραμεν εὐθύς με πολλὴν σπουδὴν, καὶ ἐσταμάτησεν (ὡ τοῦ θανάτου) ὑποκάτω εἰς μίαν φουρκαν, ὅπου ἐκρεμνοῦσαν τοὺς ληστές· καὶ με ὅσαις ξυλιαῖς ὅπου τοῦ ἔδωσαν, δὲν ἠθέλησε νὰ σαλεύσῃ ποσῶς ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον· τότε γνωρίσαντες τὴν δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶπασιν οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ πλέον τίποτες, ἀλλὰ τὸν ἄφησαν, καὶ ἔκαμαν ἓνα λάκκον εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, καὶ τὸν ἔχωσαν

ὡς ἕνα κλέπτην . Καὶ ὄντως κατὰ ἀλήθειαν κλέπται φανεροί , λησται καὶ ἄρπαγες εἶναι ὅλοι οἱ φιλάργυροι , ὅπου ἀδικοῦσι τοὺς πτωχοὺς , καὶ πίνουσι ὡς ἀδδέλλαι τὸ αἷμά τους , καὶ αὐτοὶ μὲν χορταίνουσι καὶ παχύνουν , καὶ οἱ πένητες ἀποθαίνουν ἀπὸ τὴν πείναν καὶ γυμνότητα . Ἄλλ' οὐαὶ εἰς αὐτοὺς , ὅτι ἐδῶ μὲν ἔχουσι τὰ θελήματά τους , καὶ περνοῦσι πρόσκαιρην εὐτυχίαν μὲ πόνον καὶ κόπον τῶν ὄφραων καὶ χηρῶν , ἐκεί δὲ νὰ εὐρίσκωνται εἰς τοσαύτην δυστυχίαν , ὅπου νὰ μὴν ἔχουν τινὰ ἀνεσιν , ἀλλ' αἰεὶ καὶ πάντοτε νὰ φλογίζονται μὲ τοὺς ἀσπλάγχχνους καὶ ἀνελεήμονας Δαίμονας .

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι .

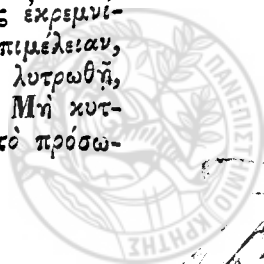
Περὶ τῆς κτηνώδους Πορνείας .

Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐστὶ , καὶ ὁ φθειρὼν τοῦτον τὸν ναὸν , φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός ; λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος . "Ὅλαι αἱ ἄλλαι ἀμαρτίαι ῥυπῶνουν καὶ μολύνουσι μόνον τὴν ψυχὴν ἄμῃ τοῦτο τὸ βδελυρὸν ἀνόμημα τῆς πορνείας μελύνει ὅλον τὸν ἀνθρώπου ψυχῆ τε καὶ σώματι . Ματαίᾳ καὶ ψευδῆς εἶναι πᾶσα εὐμορφία τῶ σώματος , καὶ ἄφρονες καὶ τυφλοὶ ὅσοι ζημιώνονται τὴν οὐράνιου ἀγαλλίασιν διὰ τόσον βραχέαν ἡδονὴν καὶ ῥερυπωμένην ἀπόλαυσιν . "Ὅταν εἶναι ἡ χρῆσις τούτων τῶν ἀφροδισιαιῶν πράξεων διὰ τὴν αὐξησιν τοῦ γένους ἡμῶν κατὰ τὸ Θεϊκὸν πρόσᾳγμα , καὶ γίνεται μὲ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν , ὡς οἱ ἱεροὶ τῶν Πατέρων νέμοι διακελεύουσι , δὲν εἶναι ποσῶς ἀμαρτήμα . Ἡ πορνεία εἶναι ἕνα θανάσιμον ἔγκλημα , ὅπου νικᾶται εὐκολώτερα , φεύγουσα τελείως τὴν δοκιμὴν καὶ τοὺς τόπους , πάρεξ πολεμῶσα . Καὶ ὅστις θάρρει νὰ δοκιμάσῃ καμμίαν πράξιν σαρκός , ἔπειτα νὰ ἐγκρατεῦται τελείως , λαυθάνεται . Διατὶ εὐκολώτερον εἶναι , νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην ἕνας παρθένος ἀπὸ τὸν γηρευόμενον . Ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός , ἀδελφέ , εἶναι ἕνα ἀχαλίνωτον ἄλογον , καὶ ὅσους ἐγκρεμνοὺς εὕρη , πίπτει καὶ τραυματίζεται . Ἡ δὲ σωφροσύνη εἶναι τὸ χαλινάρι , ὅπου κωλύει καὶ ἐμποδίζει τὴν , καὶ ὅστις δὲν θέλει νὰ ἐγκρεμισθῆ , ἄς κρατῆ τὸν χαλινὸν ἰσχυρῶς , νὰ δίδῃ τῆς σαρκός νὰ τρώγῃ ὅσον τὴν φθάσει , καὶ ὄχι περισσότερον . "Ὅστις βορρωθῆ εἰς τοῦτο τὸ ἔγκλημα , δύσκολα ἡμπορεῖ νὰ στρέψῃ εἰς μετάνοιαν , οὔτε νὰ σηκώσῃ εἰς οὐρανὸν τὰ ὄμματα , ἀλλὰ κυττάζει , ὡσπερ τὰ κτήνη , ὅλος τὴν γῆν , μὴ ἔχων ποσῶς λογικόν , καὶ τυφλώττεται τοιούτοτρόπως , καὶ πράττει ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τοιαύτας ἀπρεπείας , ὅπου ἔμπροσθεν ἐνός του δούλου , ἢ βρέφους μικροῦ δὲν ἐτόλμα ποσῶς νὰ τὰς κάμνη . Περὶ ταύτης τῆς ἀμαρτίας λέγει ὁ Παῦλος , ὅτι δὲν κληρονομοῦσι Βασιλείαν Θεοῦ , ὅσοι εὐρίσκονται εἰς αὐτήν . "Ἦτις εἶναι μία στία καὶ πῦρ τῆς κολάσεως . Ἡ ὕλη τῆς εἶναι γαστριμαργία ἢ φλόξ , ἀσχημία ἢ στάκτη , ἀκαθαρσία ἢ καπνός , αἰσχύνη καὶ ἐντροπή ἢ σπίθαις , καὶ τὸ τέλος αὐτῆς τιμωρία καὶ φθορὰ τοῦ σώματος , σμικροσμός τῆς ἀρετῆς , καὶ τοῦ νόμου παράβασις . Δι' αὐτὸ κάμνει χρεῖα νὰ ἔχῃς πολλὴν φροντίδα καὶ ἐννοιαν κατ' αὐτῆς , καὶ ἰσχυρὰ ὄπλα ἵνα μὴ σὲ νικήσῃ . Καὶ καθὼς φεύγεις ἀπὸ τὴν σίαν , νὰ μὴ σὲ καύσῃ , οὔτω πρέπει νὰ φεύγῃς καὶ ἀπὸ ταύτην τὴν λαύραν τῆς σαρκός καὶ τὸ πῦρ τῆς κολάσεως . Μὴ θάρρήσης ποσῶς εἰς τὴν ἀπερασμένην σωφροσύνην σου καὶ ἐγκράτειαν , διατὶ πολλοὶ ἀφ' οὗ ἔλαβον νίκας , ὕπερον ἀθλίως ἠττήθησαν . Καθὼς τὸ πῦρ μαλακώνει τὸν σίδηρον , καὶ τὸν μετατρέπει εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ , οὔτω καὶ ἡ φλόξ τῆς πορνείας μαλακώνει τοὺς σιδηροὺς ἀνδρας , ἀν ἦσαν οἱ ἰσχυρότεροι . Διὰ τοῦτο φεύγε τοὺς τόπους τοῦ κινδύνου , τὰς αἰτίας , καὶ πᾶσαν ὕλην αὐτοῦ ,

γνώσκων σου τὴν χαυνότητα. Καὶ μὴ πι-
στεύσης τοῦ λόγου σου, ὅτι ἐναρετωτέροί
σοῦ ἐνικήθησαν. Ἀδύνατον εἶναι, νὰ υπά-
γῃς εἰς τὸν μύλον, καὶ νὰ μὴν ἀλευρωθῆς,
ἢ νὰ κρατῆς πύσσαν, καὶ νὰ μὴ κολλήσῃ
εἰς τὰς χεῖράς σου. Ὅσον ἐσμίγῃς με τὸν
κόσμον καὶ με τὰς γυναῖκας, τὸσον μολύ-
νῃσαι, ὅτι εἰάν δὲν σμίξῃς τὴν στίαν με
τὰ λινοξύλα, δὲν ἐξάπτει. Καθὼς ἀπὸ
τὸν κτύπον τῆς πέτρας καὶ τοῦ σιδήρου
ἐξάπτει ἡ στία, οὕτως ἀπὸ τὰ λόγια τῆς
γυναϊκῆς, εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἀνδρὸς ἐρεθίζε-
ται ἡ ἡδονὴ τῆς πορνείας· καὶ εἰάν δὲν φυ-
λαχθῆς ἀκριβῶς, νὰ φεύγῃς τὸν κίνδυνον,
ταχέως νικᾷσαι· ὅτι ὀλίγοι εἶναι ὅσοι δὲν
ἐπλήρωσαν συνδοσίαν καθόλου εἰς τὴν νεό-
τητα, ἢ εἰς τὸ γῆρας αὐτῶν, τοῦ Δαίμονος
τῆς πορνείας, ἢ με τὴν πρᾶξιν, ἢ κατὰ
νοῦν καὶ διάνοιαν· διατί εἰς ταύτην τὴν ἀ-
μαρτίαν, οὐ μόνον αἱ ἐξωθεν πράξεις κω-
λύονται, ἀλλὰ καὶ αἱ τούτων ἐπιθυμίαι.
Τουτέστι νὰ μὴ κυττάξῃς εὐμορφα πρῶ-
σωπα, ἢ νὰ ἐγγίξῃ, ἢ χεῖρ σου με ἄλλου
σάρκα, ἢ νὰ στολιζέσαι, νὰ νύβῃσαι, νὰ
ξυρίζῃσαι, καὶ νὰ εὐμορφίζῃς τὸ πρόσω-
πον, νὰ σὲ ὀρέγωνται, καὶ ἄλλα τοιαῦτα·
ἢ νὰ χορεύῃς, νὰ τραγωδῆς, νὰ παίξῃς
δαιμονικὰ ὄργανα, καὶ ἑτέρας πράξεις ὁ-
μοίας. Τὰ ὅποια εἶναι βαρῆα ἐγκλήματα,
καὶ πρέπει νὰ τὰ μισᾷς, καὶ ὅσα ἄλλα
γνωρίζεις, καὶ βλέπτουν σε· καὶ ἐξόχως
τὸν πολὺν οἶνον· καὶ τὴν ἀκηδῖαν νὰ φεύ-
γῃς, ὡπερ τοὺς ὄφεις, ὅτι αὐτὰ αὐξάνου-
σι πολλὰ τὴν πορνείαν. Καὶ πρέπει πάν-
τοτε νὰ ἐργάζῃσαι, διὰ νὰ φεύγῃς οἱ λογισ-
μοί, καὶ μάλιστα ὅταν ἔχῃς εἰς τὴν σάρκα
σου πλεμον. Καὶ ἐπάνω εἰς ὅλας τὰς ἐργα-
σίας σου ἄς εἶναι αὐτή· ἤγουν νὰ ἀναγνωθῆς
τὰς ἐρμηνείας, ὅπου γράφομεν ἐδῶ κάτω εἰς
νουθεσίαν σου, νὰ τὰς ἔχῃς αἰεὶ καὶ πάντο-
τε ὡπερ ὄπλα τινὰ καὶ ἄρματα εἰς τὸν πό-
λεμον τῆς σαρκός· ὅστις, ἐπειδὴ εἶναι πολ-
λὰ ἰσχυρὸς τῶν ἄλλων καὶ χαλεπώτερος,
διατί ἔρχεται ἀπὸ ἐχθρῶν, ὅπου εἶναι μα-
ζῆ σε πάντοτε, καὶ ἔχεις εἰς τοῦτον μέγαν
τὸν κίνδυνον, διὰ τοῦτο γράφεμον καὶ ἡμεῖς
μεγάλαις ἐρμηνείαις καὶ ἰατρικαῖς ἰσχυρότε-
ρα, διὰ νὰ δυνηθῆς πρῶτον με τὴν θείαν

χάριν καὶ ἄραχον δύναμιν, τοῦ παντοδύ-
ναμου Θεοῦ νὰ νικᾷς τοὺς ἐχθρούς σου,
καὶ β'. με τὰ ὄπλα ταῦτα, τὰ ὅποια ἔχε
διὰ παντός ἔτοιμα, οὐ μόνον εἰς τὸν καιρὸν
τοῦ πολέμου ἀλλὰ καὶ ὅταν εἶσαι ἀναπαυ-
μένος, διὰ νὰ τὰ συνθῆσῃς καλλίτερα.

Πρῶτη σου νουθεσία λοιπὸν καὶ ἰατρι-
κὸν ὑφέλιμον κατὰ τῆς πορνείας, συμβου-
λευμένον ἀπὸ τοὺς σοφοὺς διδασκάλους
μας, ἄς εἶναι ἡ ἐπιμελής τήρησις καὶ φυ-
λάξις πασῶν τῶν αἰσθησέων, καὶ μάλιστα
τῆς ὁράσεως, ὅτι τὰ ὄρματα εἶναι ἕνας
λιμένας, ὅπου εἰσέρχονται ἡ ματαιότητες
ὄλαις εἰς τὴν ψυχὴν μας. Αὐτὰ εἶναι αἱ
θύραι, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἰσβαίνει τὸ ἰφ-
βόλον φαρμάκι τῶν ἡδονῶν, καὶ μολύνει
μας τὴν διάνοιαν, καὶ ἀχαμνύει τὴν θέ-
λησίν, καὶ συγκαταβαίνει. Ὅταν δὲ γένη
ἡ συγκατάθεσις, ἤγουν, νὰ ἀποφασίσῃς νὰ
πράξῃς τὸ πονηρὸν, εἶναι σχεδὸν ὡσάν νὰ
τὸ ἔκαμες. Ἐκ γὰρ τοῦ ἔρᾶν τίκτεται τὸ
ἔρᾶν, καὶ ἐκ τοῦ ἔρᾶν ἡ συγκατάθεσις γί-
νεται, ἐκ δὲ τῆς συγκαταθέσεως ἡ πρᾶξις
τελεῖται. Ἦγουν ὅταν ἰδῆς ἕνα καλὸν κας
ῥαῖον πρᾶγμα τὸ ἐπιθυμᾷς, καὶ οὕτως
ἀποφασίζεις εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ τὸ ἀπο-
λαύσῃς, εἰάν εὖρης καιρὸν ἐπιτήδειον, ἔπειτα
κάμνεις τελείως καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀμαρ-
τίας. Καὶ εἰάν δὲν τὸ ἐβλεπῃς, ἐλλείπῃσι τὰ
ἐπίλοιπα. Μὴ κυττάξῃς λοιπὸν ποτὲ ἐκεῖνο
ὅπου σοῦ δίδει ζημίαν, ἐνθυμούμενος πόσον
κακὸν ἔπαθον οἱ Προπάτορες, διὰ νὰ κυτ-
τάξουν τὸ ἀπηγορευμένον ξύλον εἰς τὸν
Παράδεισον. Δι' ἣν αἰτίαν εἰς θάνατον κατ-
τεκρίθησαν οὐ μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς
ὅλοι τοὺς οἱ ἀπόγονοι. Ἐάν δὲν ἐβλεπῇ ὁ
Δαβὶδ τὴν Βηρσαβέ, δὲν ἔκαμνε τὴν μοι-
χείαν καὶ φόνον. Ὁ ὀφθαλμὸς ἐμώρανε τὸν
σοφὸν Σολομῶντα, καὶ ἐτέλεσε τοιαύτην ἀ-
σέβειαν. Καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐνάρετοι καὶ
θαυμαστοὶ ἄνθρωποι πρὸ τοῦ νόμου, καὶ μετὰ
τὸν νόμον, διὰ νὰ ἰδοῦσι τὴν ῥαϊάν ὄψιν
τῶν γυναικῶν, ἔπαθον μεγάλην ζημίαν.
Καὶ εἰάν αὐτοὶ τοιοῦτοι ἐλεεινῶς ἐκρεμνί-
σθησαν, διὰ νὰ μὴ προσέχουν με ἐπιμελείαν,
τίς ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀδυνάτους νὰ λυτρωθῆ,
εἰάν δὲν φυλαχθῆ με ἀσφάλειαν; Μὴ κυτ-
τάξῃς γοῦν ποτὲ γυναῖκα εἰς τὸ πρόσω-

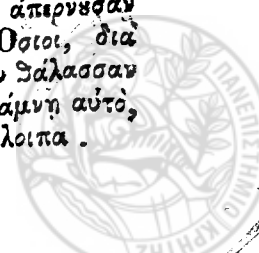


πον, ὅτε μὲ θάρρος καὶ σπλαγχνικὰ τῆς συντυχῆς, ὅτε νὰ προχασθῆς τὸ κάλλος τῆς, ἀλλὰ μᾶλλον στοχάζου τὴν φθορὰν τῆς σαρκός, πῶς γίνεται μετὰ θάνατον. Τοῦτο θέλει νὰ εἰπῇ ὁ Δεσποτικὸς λόγος: Ὅταν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίξῃ σε, εὐγαλέ τον, ἤγουν νὰ μὴν ἰδῆς ἐκεῖνο ὅπου σοῦ δίδει ζημίαν, ἀλλὰ νὰ ὑστερηθῆς τῆς ψυχοβλαβοῦς ὀράσεως· καὶ οὕτως εὐγάνεις τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, τουτέστι τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν καὶ ὄρεξιν. Δευτέρα αἰσθησις εἶναι ἡ ἀκοή· καὶ σφάλισε τὰ ὦτα, νὰ μὴν ἀκούῃς τραγῳδία τῆς Σειρίνης· ἤγουν ἄπρεπα καὶ πορνικὰ λόγια, ὄργανα μουσικὰ, καὶ ἕτερα ὅμοια, ὅτι ὅλα ταῦτα ἐξάπτουσι τὴν σαρκικὴν φλόγα, καὶ μάλιστα ὁ χορὸς καὶ τὰ τραγῳδία. Τρίτη σου αἰσθησις εἶναι ἡ ὄσφρησις· καὶ μὴ βαστάς μύσκον, τριαντόφυλλα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὅπου νὰ δίδουσι εὐωδίαν. Εἰς τοῦτο δὲν κάθομαι, νὰ πειράζωμαι, ὅτι αὐτὰ εἶναι πράγματα, ὅπου τὰ βαστοῦν αἱ γυναῖκες, καὶ ὄχι ἄνδρες, καὶ πάλιν ὄχι αἱ γνωστικαὶ γυναῖκες, ἀλλ' αἱ ἄσμεναι τε καὶ ἄφρονες. Τετάρτη εἶναι ἡ ἀφή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φυλάγῃσαι μὲ περισσότερην ἀκρίβειαν, ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν ψηλάφῃσιν, καὶ νὰ μὴ τελειώσῃς τὴν πράξιν, εἰάν βολῇ καὶ ὁ τόπος. Διὰ τοῦτο ὁ σοφὸς Ἱερώνυμος γράφει ἐνὸς Κληρικῶ φίλου του τὰ λόγια ταῦτα. Νεποτιανέ ἀδελφέ μου, πρόσεχε ἀκριβῶς, ὡσάκις ὑπάγεις ὡς Κληρικὸς νὰ ἐπισκέψῃς παρθένον, ἢ χήραν τινά, νὰ μὴν εἰσέλθῃς ποτὲ μοναχὸς εἰς τὸν οἶκόν της, ἀλλὰ πάντοτε νὰ ἔχῃς τινὰ εἰς τὴν συνοδίαν σου, νὰ φυλάγῃσαι διὰ λόγου του· καὶ μὴν ἀποδέχεσαι ἐπιστολάς, καὶ δωρήματα ἀπὸ τοιαῦτα πρόσωπα, ὅτε νὰ τοὺς στείλῃς ἐσὺ τὸ παράπαν, ὅτι ὅλα ταῦτα εἶναι ξύλα, ὅπου ἐξάπτουσι τὴν φλόγα τῆς σαρκός. Βλέπεις, πῶς καὶ οἱ ἐνάρετοι πρέπει νὰ προσέχουν ἐπιμελῶς; Εἰς τοὺς πολέμους, ὅπου κάμνουσιν ἀνάμεσόν τους οἱ ἄνθρωποι, ὅσον δείχνει τὸ λημνὴν καὶ ἀφοδίαν ὁ ἕνας, καὶ δὲν στρέφει τὸν νῶτον τοῦ ἐχθροῦ του, ἀλλὰ πολεμᾷ τὸν ἀνδρειωμένα, τῶσον τὸν νικᾷ κατὰ κράτος. Καὶ ὅταν φεύγῃ τὴν μά-

χην διὰ τὸν φόβον καὶ τὴν δειλίαν του, τότε ὁ ἐχθρὸς του, τὸν θανατῶνει· ἀμὴ εἰς τοῦτον τὸν πνευματικὸν πόλεμον κατὰ τῆς σαρκός, ὅστις φοδᾷται καὶ φεύγει, αὐτὸς νικᾷ· καὶ εἰτις θάρρῆσει εἰς τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, νὰ πολεμᾷ τὸν ἐχθρόν του, νικᾷται ἐλευσινῶς ὡς ἀδύνατος. Εἰς ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ἀμαρτήματα εἶναι βολετὸν νὰ πολεμᾷς τὸν ἐχθρόν σου, καὶ νὰ τὸν νικᾷς. Λόγου χάριν· ἤμπορεῖς νὰ ἔχῃς χρήματα πάμπολλα, καὶ νὰ νικήσῃς τὴν φιλαργυρίαν· νὰ φανῆς μὲ ἱμάτια εὐμορφα, νὰ ἔχῃς τιμὴν καὶ δόξαν ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ νὰ μὴν ὑπερφηανεύσαι· νὰ βλέπῃς εἰς τὴν τράπεζαν φαγητᾶ εὐμορφα, καὶ νὰ νικήσῃς τὴν γαστριμαργίαν· ἀμὴ νὰ εὐρίσκεσαι συγκατοικὸς γυναιξί, καὶ νὰ φυλάξῃς σωφροσύνην, εἶναι ἀδύνατον. Ὅτι καθὼς εἶναι ὑπὲρ τὴν φύσιν, νὰ ἔχῃς εἰς τὸ στήθος σου ἄνθρακας καὶ νὰ μὴ καγῆς, οὕτως εἶναι ἀδύνατον, νὰ συναυλίζῃσαι μὲ γυναῖκα, νὰ συνομιλῆς αὐτῇ, καὶ νὰ μὴ θελχθῆς ὑπὸ τοῦ πυρός τῆς φιληδονίας. Φεῦγε τὴν πράξιν τῶν γυναικῶν, ὅτι δὲν εἶσαι ἰσχυρότερος τοῦ Σαμφῶν, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Ὀλοφέρους, καὶ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅπου ἐνικοῦσαν χιλιάδες ἀνθρώπους καὶ ἐθανάτωναν, ἔπειτα τοὺς ἐνίκησαν αἱ γυναῖκες, καὶ ἐλευσινῶς αὐτοὺς ἐθανάτωσαν. Ἐάν ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, ὁ ἐκ κοιλίας μητρὸς ἡγιασμένος, ὅπου δὲν ἦτον τινὰς ἀγιώτερος ἀπὸ αὐτόν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ φύγῃ καθὲς λογῆς ἔγκλημα, πῶς νομίζεις ἐσὺ νὰ στέκῃς εἰς τὸν κόσμον, καὶ νὰ μὴ νικηθῆς; πλανᾶσαι ἐσὺ, καὶ ὅσοι λέγουν, ὅτι εἶναι μισθὸς περισσότερος, νὰ βλέπῃς ἕναν ὠραῖον καρπὸν, καὶ νὰ ἐγκρατεῦσαι, πᾶρεξ νὰ μὴ τὸν ἔχῃς. Τοῦτο εἶναι βολετὸν εἰς τὰ λοιπὰ ἀμαρτήματα, ὡς ἄνωθεν εἶπαμεν, ἀμὴ εἰς τὰ σαρκικὰ ὅσοι τὸ λέγουσι, ψεύδονται, ὅτι ὅλοι τοὺς εἶναι τυφλοὶ καὶ πεπλανημένοι, καὶ μάλιστα τινὲς Μοναχοὶ καὶ Πνευματικοί, (ἀπὸ τοὺς ὁποίους εὐγένουν τούτα τὰ φλυαρίσματα) ὅπου ἔχουσι εἰς τὰ Μοναστήρια γυναῖκας, καὶ τοὺς ὑπηρετοῦν, καὶ ἔχουσι εἰς τοῦτο νὰ ἐξεταχθῶν φοβερῶς τὴν ὄραν τῆς Κρίσεως, διατί ἂν δὲν κάμνουσι καὶ ἀμαρτίαν αὐτοὶ

(τὸ ὅποιον εἶναι ἀδύνατον, νὰ κρατοῦσι τὴν φλόγα, καὶ νὰ μὴ καίωται) ἀλλὰ καὶ οἱ ὄρωντες σκανδαλίζονται, καὶ τοὺς κατακρίνουσιν. Ὅθεν πρέπει νὰ φυλάγεται πᾶς ἕνας ἐπιμελῶς, νὰ μὴ δίδῃ σκάνδαλον τῷ πλησίον· καλὰ καὶ λέγει ὁ νόμος, νὰ εἶναι συγχωρημένον, νὰ ἔχη τινὰς Μοναχὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ ἢ τὴν ἀδελφὴν μόνον, νὰ τὸν ὑπηρετῇ δὲν πρέπει ὁμως τῶρα πλέον νὰ γίνεται, ὅτι ἡ πονηρία ἐπλήθυνε, καὶ κάμνει χρεία νὰ βλεπώμεσθον ἀπὸ πρόσκομμα . Δὲν γράφω περισσότερον εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, διὰ νὰ μὴ με κατακρίνετε Ἱεροκατήγορον, ἀμὴ ὅλοι τὸ ἤξευρετε, πόσοι ὠλισθησαν εἰς τοῦτο τὸ ἔγκλημα, καὶ ἐγένησαν γέλωσ καὶ διήγημα εἰς τὸν κόσμον, καὶ αὐτοὶ ἠθελαν προσέχη εἰς τὴν ἀρχὴν, δὲν ἐγένοντο. Μὴ τολμήσῃ γοῦν τις τοῦ Μοναδικοῦ τάγματος νὰ ἔχη γυναῖκα εἰς τὸ Μοναστήριον διὰ τινὰ πρόφασιν, ὅπου ἤμπορεῖ νὰ τύχη, καὶ μάλιστα ὁ Ἱερωμένος· καὶ εἰάν εἶναι Ἐφημέριος εἰς γυναικίον Μοναστήριον, ὡς λειτουργήσῃ, ἢ ἄλλην τινὰ ὑπηρεσίαν τελέσῃ πνευματικὴν, ἃς πηγένη εἰς τὸ κελίον του χωρὶς συνομιλίας πολλὰς, οὔτε νὰ φάγῃ τίποτε, ἢ νὰ πίνῃ, ὅτι καθὼς εἶναι ἀσυγχώρητον, νὰ φάγῃ ἢ γυνὴ εἰς ἀνδρῶν Μοναστήριον, ὁμοίως καὶ ὁ ἀνδρας εἰς τὸ γυναικίον . Ἡ πέμπτη καὶ τελευταία αἰσθησις εἶναι ἡ γεῦσις τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φυλάγῃς ὑπὲρ ταῖς ἄλλας διὰ τὸν Κύριον, ἡγοῦν νὰ μὴ τρώγῃς, οὔτε νὰ πίνῃς πολὺ, ὅτι ἄλλο δὲν πληθύνει, οὔτε αὐξάνει τόσον τὸν πόλεμον τῆς σαρκὸς, ὡς ἡ γαστριμαργία καὶ ἡ μίθη· καὶ πάλιν ἡ νηστεία καὶ ἡ ἐγκράτεια εἶναι φάρμακα ἰατρικὰ καὶ ὠφέλιμα εἰς τὸ πάθος αὐτὸ τὸ ἀνήμερον. Μὴ κολακεύῃς τὴν σάρκα λοιπὸν, οὔτε νὰ τῆς δίδῃς τινὰ ἡδονάθειαν, εἰάν θέλῃς νὰ τὴν ἔχῃς εἰς τὴν ὑποταγὴν σου. Ὅτι καθὼς τὸ κρέας μὲ τὸ ἄλας, ἢ ἔξος, ἢ σμύρναν, ὅπου εἶναι πικρὰ καὶ δριμαῖα πράγματα διαφυλάγεται σῶσον πολὺν καιρὸν, καὶ εἰάν δὲν τοῦ βάλουεν ἕνα ἀπὸ ταῦτα, ταχέως σαπίζει καὶ φθείρεται, οὕτω καὶ ἡ σάρκα μας ἔταν αὐτὴν διὰ τῶν ἡδονῶν κολακεύομεν, γέμει ἀμαρτίας καὶ φθείρεται, καὶ μετὰ τὴν σκληραγωγίαν διαμένει εἰς πᾶσαν

ἀρετὴν καὶ φυλάγεται. Ἐγκρατεῦς γοῦν, ὅσον δύνασαι, νὰ βασιανίζῃς τὴν σάρκα σου, ἐνθυμούμενος τὴν χολὴν καὶ τὸ ἔξος, ὅπου ἐπότισαν εἰς τὸν σταυρὸν τὸν Δεσπότην, καὶ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν τῶν Πατέρων μας εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου καὶ ἐψητὸν δὲν ἔτρωγαν, ἀλλὰ πάντα ὠμά καὶ ἄψητα· καὶ ἐξόχως ὁ μέγας Παῦλος ὅπου ἐβασάνιζε τὴν σάρκα αὐτοῦ, καθὼς λέγει : Ὑποποιᾶζω μου τὸ σῶμα, καὶ δουλαγωγῶ . Εἰάν οὖν ἐκεῖνοι ἔκαμναν οὕτως, καὶ ἐτυραννοῦσαν τὴν σάρκα τους, διὰ νὰ νικήσων τοῦτον τὸν πόλεμον, πόσον, πρέπει νὰ κάμωμεν ἡμεῖς οἱ χαῦνοι καὶ ἄρρωστοι ; Ἀπονέκρωνε λοιπὸν καὶ σὺ τὴν σάρκα μετὰ τὴν ἀποχὴν τῶν ἡδέων βρωμάτων, μὴ φορῆς ἰμάτια μαλακά, μὴ κοιμᾶσαι εἰς κρεββάτια εὐμορφα, ἀλλὰ παιδεύε τὴν σάρκα μετὰ ἀγρυπνίαις, χαμευνίαις, καὶ ἄλλα ὅμοια, νὰ τὴν ὑποτάσῃς τῷ πνεύματι, ὅτι μέγα θανάσιον εἶναι, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τοῦτον τὸν θάνατον, ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ ἔχων πᾶσαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν, διατὶ, ὅσον ὀλιγένων τὰ ξύλα, τοσσῦτον ἡ φλόξ μαραινεται . Εὐγαλε τὴν ὕλην νὰ σθῆσῃς τὴν στίαν . Ἄφες τὸν οἶνον, καὶ τὰ διάφορα βρώματα, νὰ ἀφανίσῃς τὸ σκάνδαλον. Ὅς τις κολακεύει τὸν δευλόν του, καὶ τοῦ δίδει ἐκλεκτὰ καὶ εὐμόρφα βρώματα, τὸν κάμνει καὶ ἀποσατίζει ἕως τὸ ὑπερον· ὅς τις δίδει τῇ σαρκὶ ἡδονὰς καὶ ἀνάπαυσιν, δυναμώνει τὸν ἐχθρόν του, καὶ δίδει του ἄρματα νὰ τὸν θανατώσῃ. Λέγει ὁ μέγας Χρυσόστομος καὶ ἄλλοι διδάσκαλοι, ὅτι, Ὅ τὴν ἑαυτοῦ θεραπεύων γαστέρα, καὶ πνεῦμα πορνείας νικῆσαι βουλόμενος, ὁμοίος ἐστὶ τῷ μετὰ ἐλαίου τὸ πῦρ σβεννύοντι· ἡγοῦν, ὅς τις ποθεῖ νὰ μὴ πορνεύσῃ, ἔπειτα τρώγει καὶ πίνει, εἶναι ὡς ἐκεῖνον, ὅπου χύνει λάδι, νὰ σβῆσῃ τὴν στίαν. Καὶ καλῶ τὸ λέγουσι, διατὶ ὅταν εἶναι τινὰς χορηγός, τὸν κυριεύει ἔτος ὁ πόλεμος, καὶ χωρὶς ἐγκρατείας δὲν κατορθώνει σωφροσύνην, ἔτε ἄλλην τινὰ ἀρετὴν. Δι' αὐτὸ ἀπερῆσαν τοσαύτην σκληραγωγίαν οἱ Ὅσιοι, διὰ νὰ ἡμερώσουν αὐτὴν τὴν ἀγρίαν θάλασσαν τῆς σαρκὸς, καὶ ὅσον ἠέλασι κάμνη αὐτὸ, ἐκατόρθωσαν ἐν εὐκολίᾳ τὰ ἐπίλοιπα .



Τὸ β' ὄπλον κατὰ τῆς σαρκὸς εἶναι: νὰ διώξης ταχέως τρὺς κακοὺς λογισμοὺς καὶ τὰς ῥυπαρὰς ἐνθυμήσεις, εὐθὺς ὅπου εἰσέλθουσιν εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ σκανδαλίσκουν τὴν σάρκα σου. Εἰς τοῦτο βάνε πολλὰν ἐπιμελείαν, εἰάν δυνηθῆς νὰ μὴ τοὺς ἀφήσῃς νὰ χωρέσουν ποσῶς εἰς τὸν λογισμὸν τῆς πορνείας, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμηθῆς ἄλλο τίποτες πνευματικόν, νὰ σοῦ δίδῃ κατάνυξιν καὶ εὐλάβειαν. Ὅτι ὅσον περιστάσι ὦρα πολλή, τόσον ρίζώνουσι περισσότεροι, καὶ εἶναι δύσκαλον τότε νὰ τοὺς διώξῃς· διατὶ εὐκολώτερα σβύνεις τὴν σίαν, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ ἐξάπτῃ, πᾶρεξ ὅταν χρονίσῃ, καὶ κατακυριεύσῃ ὅλον τὸ δάσος. Μὲ ὀλιγώτερον κόπον ξεριζώνεις ἓνα νεοφύτευτον δένδρον, παρὰ ὅταν ριζώσῃ στεφρῶς. Κάλλιον ἀντιστέκεσαι τοῦ ἐχθροῦ σου εἰς τὴν Σύραν, ὅπου εἶναι τόπος στενός, πᾶρεξ νὰ ἀφήσῃς νὰ εἰσέλθῃ, νὰ κατακυριεύσῃ τὸν οἶκόν σου. Ὁ λογισμὸς τῆς πορνείας εἶναι ἀγαμνός, ὥσπερ ἓνα βλαστάριον γόστου, καὶ εἰάν ἀντισταθῶμεν εἰς τὴν ἀρχὴν, ὅταν τὸν βάλλῃ ὁ δαίμων εἰς τὴν καρδίαν μας, τὸν συντρίβομεν εὐκολα, ἀμὴ εἰάν τὸν δεχθῶμεν μετὰ ἡδονῆς καὶ γλυκύτητος, νὰ σταματήσωμεν εἰς αὐτόν, γίνεται δυνατός ὡς τὸν αἰδήρου, καὶ ἔχομεν πολλὸν κόπον νὰ τὸν νικήσωμεν. Εἰ δὲ πάλιν καὶ τύχῃ ἀπὸ ἀκηδίας σου καὶ ἀμελείαν, νὰ στερεωθῇ ὁ αἰσχρὸς λογισμὸς εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ κινδυνεύεις νὰ πέτῃς εἰς ὄλισθον, δράμε ταχέως εἰς προσευχὴν, καὶ βόησον μεγαλοφώνως πρὸς τὸν Δεσπότην, καὶ αἰτήσον βοήθειαν εἰς τὴν χεῖραν σου, καθὼς ποιοῦσιν οἱ Σαλατιεύοντες, περικυκλούμενοι ὑπὸ σφοδροῦ καὶ γαλιπεῦ κλύδωνος, καὶ θεήσον ἐξ ὄλης σου τῆς καρδίας, νὰ μὴ σὲ ἐγκαταλείψῃ, καὶ πνιγῆς εἰς αὐτὸν τὸν νοσητὸν κλύδωνα, καὶ λέγε Ἐλπίμως ἀπὸ τῆς Σείαν Γραφῆν. Ὁ Θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. Κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μου πῦσον. Μὴ παραδῆς τοῖς νοσητοῖς θάρσιος φυγῶν ἐξομολογουμένην σοι. Μὴ εἰσενέγκῃς τῆμα εἰς πείρασμόν, καὶ ἄλλα τριαῦτα, καὶ μελέτα τὸ πάθος τοῦ Δεσπότη, πῶσα ὑπέμεινε, διὰ νὰ θανατώσῃ αὐτὴν τὴν ἀμαρτίαν, ὅπου

σὲ παρακινᾷ νὰ πράξῃς ὁ ἀνθρωποκτόνος Διάβολος. Καὶ παρακάλει τὴν Ἀειπαρθένον Δέσποιαν, καὶ ἄλλους Ἁγίους, νὰ σοῦ βοηθήσουν, νὰ νικήσῃς τὸν πόλεμον. Καὶ εἰάν εὑρίσκειται ὁ Πνευματικὸς σου πλησίον, ἢ ἄλλος ἐνάρετος ἄνθρωπος, δράμε εἰπέ του, νὰ σοῦ δώσῃ τινα βοήθειαν, καὶ μὴ ἀμελήσῃς, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο εἶναι ὄλος ὁ κίνδυνος ὅτι εἰάν δὲν πορνεύσῃς καὶ μετὰ τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ μόνον δεχθῆς τὸν ῥυπαρὸν λογισμὸν μετὰ ἡδύτητα, νὰ αἰσθάνεσαι εἰς ἐαυτὸν ἡδονὴν, καὶ αὐτὸ πορνεία λογίζεται, καὶ δυνατὰ κανονίζεται.

Συλλογίσου τὰς πολλὰς τιμωρίας, ὅπου ἔστειλεν ὁ παντοκράτωρ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον διὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν. Ἐκατάκασεν ἐκεῖνα τὰ πεντε Κάστρη τῶν Σοδόμων. Ἡθάρισεν ἐκ Σεμελίου τὴν Χωρὸν Συχημ. Ἐξολόθρευσεν ἄλην τὴν φυλὴν τοῦ Βεγιαμίν. Ἐθανάτωσε τὸν Ἀμοῦν. Ἐκάμε τοῦ Δαβὶδ ζημίαν πολλήν. Ἀπέκτεινε τοὺς δύο γέροντας, ὅπου ἐσυκοφάντησαν τὴν Σωσάνναν. Ἄλλὰ τί νὰ λέγωμίαν καὶ μίαν ξεχωριστά; διὴ τὴν αἰτίαν ταύτην τῆς βδελυρᾶς ἀμαρτίας ἔστειλε τὸν φοβερόν ἐκεῖνον κατακλωσμόν, καὶ ἐπνιξεν ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὄλος τὰς μεγάλας τιμωρίας, διὰ τὴν ἀμαρτίαν αὐτὴν ἔστειλεν ὁ Κύριος. Καὶ πρέπει νὰ τρέμουσιν, ὅσοι εὑρίσκονται εἰς αὐτὴν, μὴ πάθουσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια.

Γίνωσκε ἀκριβῶς, ὅτι εἰάν θελῇς πάντοτε νὰ εἶσαι εἰς τοῦτον τὸν βόρβορον τῆς σαρκὸς, νὰ θεραπεύσῃς τὸν ἀρεξίν σου, νομίζων ὅτι νὰ χορτάσῃς, πλανᾶσαι, διατὶ εἶναι ἡ ἀμαρτία ἀχορτάγος· μάλιστα ὅσον συνηθᾷς εἰς τοῦτο τὸ ἐγκλήμα, τόσον ἡ ἐπιθυμία σοῦ ἐξάπτει χειρότερα καὶ τῆς σαρκὸς τὸ σκάνδαλον· ἡ δύναμις σου ἀλιγοσταύει, καὶ οἱ πειρασμοὶ πληθύνουσιν, καὶ ἔτω γίνεται μία ἕξις καὶ συνήθειο, ὅπως δὲν δύνασαι νὰ τὰς ἀφήσῃς ὕστερον. Διατὶ, ὅταν δὲν ἐναντιωθῆς τῆς συνηθείας, γίνεται ἀνάγκη Πάτχῃς γοῦν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ πολεμήσῃς, καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου ἐν εὐκολίᾳ λυτρώεσαι· διατὶ ὅσον πλέον ἐναντιωθῆς τῆς ἀμαρτίας μετὰ ἀνδρείαν καὶ δύναμιν, τόσον ταχέως τὸ σκάνδαλον ἀ-

φανίζεται, και συ μένεις ἀγαλλιωμένος, ὅτι νίκησες τὸν Διάβολον, και οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἔρχονται νὰ σε ὑπηρετοῦν, καθὼς και τὸν Κύριον, ὅταν νίκησες τὸν πειράζοντα. Εἰ δὲ και νικηθῆς ἀπὸ ῥαθυμίαν, ἢ μὲν ἠδονὴ τῆς ἀμαρτίας θέλει περάσει ὡς ἀστραπὴ ἐν τάχει, ἢ δὲ πικρία τῆς συνειδήσεως, ὅπου μένει εἰς τὴν ψυχὴν, και ἡ σύγχυσις, θέλει σὲ θλίβῃ μὲ περισσοτέραν βίαςαν, ἀπὸ ὅσην ἠθέλες ἔχει νὰ ὑπομείνῃς μιᾶς ὥρας σκάνδαλον.

Ἐὰν δὲν τολμᾷς ἐνώπιον τινὸς ποταποῦ ἀνθρώπου, νὰ ἀμαρτήσῃς διὰ τὴν αἰσχύνην τῆς βδελυρᾶς πράξεως, πῶς δὲν ἐντρέπῃσαι, ἀγνωστῆ, τὸν φύλακα τῆς ψυχῆς σου, ὅπου παραστέκει διηνεκῶς, και φυλάγει σε; ἀλλὰ τί λέγω Ἄγγελους αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀπερίγραπτος ἐπίσκειται εἰς καθ' ἓνα τόπον. Και τολμᾷς, ἀναιδέστατε, και τελεῖς τοιαύτην βδελυρᾶν πράξιν ἐνώπιον τοῦ δημιουργοῦ και Σωτῆρός σου, ὅπου ἔπαθε τόσον διὰ νὰ σε λυτρώσῃ ἀπὸ τῆν ἀμαρτίαν ταύτην, ἥτις ρυπάνει τὴν ψυχὴν και τὸ σῶμα και ὅλα τὰ μέλη σου, ὅπου ἔγιναν μέλη Χριστοῦ εἰς τὸ θεῖον Βάπτισμα, και ἀπὸ ἔμοιον τῶν Ἀγγέλων, ὅπου ἦσαν, ὅταν εἶχες τὴν ἀμφοσύνην, σὲ κάμνει τῶν κτηνῶν και ἀλόγων παρόμοιον. Ἐὰν μόνον μὲ τὸν λόγον, νὰ σε εἰπῇ τινὰς ζῶον ἢ κτῆνος, τὸ ἔχεις εἰς ὕβριν και ἀπειθεῖς, διατί γίνεσαι, ἀγνωστῆ, ἐκουσίως, ὡσπερ τὸν χοῖρον, ὅταν εὐγένῃ ἀπὸ τὴν κόπρον και βόρβορον, ὅπου ἔχει συνήθειαν και κυλιέται; Κύτταξέ τον πόσῃν εὐμορφίαν ἔχει, πόσον μυρίζει, πῶς στρέφεις ἄλλοθεν τοὺς ὀφθαλμούς σου νὰ μὴ τὸν βλέπῃς, και φράσσεις ἀπὸ τοῦ βροῦμου τὴν ρίναν, και δὲν ὑποφέρεῖς νὰ ἐγγίξῃ καν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σοῦ ἐνδύματος; ἀμὴ πῶς δὲν βδελύττεισαι τὸν ἑαυτὸν σου, τρισύθλιε, ὅπου εἶσαι πλέον τούτῃ ρεφυκωμένος εἰς τὴν ψυχὴν, τὸ ὅποιον εἶναι χειρότερον τοῦ ρύπου τὸ σῶμα; ὅτι τότε ἠμπορεῖς νὰ ξεπλυθῆς εἰς ἓνα λουτρόν, ἀμὴ εἰς τὸν μολυμαῖον τῆς ψυχῆς δὲν σε καθαρῖζει; ἄλλο νερὸν, πάρεξ τῶν δακρῶν τῆς μετανοίας τὸ πολυτίμητον.

Ὅταν ἔχῃς τὸ σκάνδαλον τῆς σαρκός, γέ-

λασὲ τὴν ὀρέξιν σου, και εἰπέ της ἅτι εἰς ὄλβην ὄραν κάμνεις τὰ θέλημά της; και ὅταν παρέλθῃ ἡ ὥρα, τάξε πῶς ἔκαμες τὴν ἀμαρτίαν, και ἐπλήρωσες τὴν ἐπιθυμίαν σου, και ἔπερασεν ἐκείνη ἢ κατηραμένη γλυκύτης, και συλλογίσθη, τί ἐκέρδησες, και πόσον διάφορον ἔλαβες; ἐπειδὴ ἐὰν τὴν ἔκαμες και ἐμπράκτως, καμμία ἠδονὴ ἢ γυῖσις δὲν σε ἔμενε, νὰ τὴν αἰσθάνεσαι ὕστερον, ἀλλὰ ἐπέρνα εἰς μίαν στιγμὴν, και ἠφανίζετο ἢ ἀπολαυσις, ὡσπερ σκιά, και ὡς ὄνειρον τῆς παρελθούσης νυκτός; και μόνον σοῦ ἔμεινε τὸ χρέος, νὰ κλαίῃς τὴν ἀνομίαν σου, ἢ αἰσχύνην τῆς Ἐξομολογήσεως, ὁ κόπος και ἡ πείραξις νὰ δουλεύῃς τὸν τυκάνονα, ὁ ἐλεγχος τῆς συνειδήσεως, νὰ σε θλίβῃ ἀκαταπαύστως, και (τὸ χειρότερον ἀπὸ ὅλα) ἡ κατάκρισις τῆς αἰωνίου κολάσεως, νὰ καιγεσαι ἀτελεύτητα εἰς τὸ πῦρ ἐκείνο τὸ ἄσβεστον. Ὡ τῆς κακίας σου, πονηρέ; εἰς πόσῃν ἀναισθησίαν και ἀγνωσίαν φέρνεις τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον, διὰ μιᾶς στιγμῆς φαρμακευμένη ἀπόλαυσις, νὰ λαμβανῇ τιμωρίας και ἀτελεύτητον κόλασιν; Ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἀμαρτωλε, ἔσχισε τὴν σκέπην ὅπου σοῦ ἔβαλεν ὁ Διάβολος εἰς τὸ πρόσωπον, και δὲν βλέπεις τὰς παγίδας αὐτοῦ, οὔτε αἰσθάνεσαι τὴν ζημίαν σου.

Ἐθόσμος νοθεσία ἄς εἶναι ἡ ἐνθύμησις τοῦ θανάτου, ὅτι ἄλλος λογισμὸς δὲν φαίνεται τόσον, διὰ νὰ παύσῃς τὴν πύρωσιν τῆς σαρκός, ὡσπερ ἐτούτος, ἦσαν νὰ στοχασθῆς τὸν βόρβορον και τὴν ἀσχημίαν τῆς ποταποῦ γίνεται μετὰ θάνατον ἐκείνο τὸ πρόσωπον, ὅπου φαίνεται τῶρα τοσοῦτον ὠραῖον και εὐμορφον, τὰ ὄμματα χύνονται, τὸ στόμα μένει μελανὸν και ἀραχνιασμένον, τὸ χροῖμα και ἡ ὄψις χλωμῆ, ἢ κεφαλὴ γδαρμένη, και ἀπλῶς γίνεται μία μορφή ἀσχημος, και ἓνα φοβερὸν θέαμα. Αὐτὰ ὅλα στοχάζου, ἔταν σοῦ ἔλθῃ ὁ λογισμὸς τῆς πορνείας; και τάξε, πῶς βλέπεις μέσα εἰς τοῦ τάρου βρωμεσμένην αὐτὴν τὴν σάρκα, ὅπου ἐρέξῃσαι, και μὲ τὸν τρόπον ἐτούτον ἐλπίζω νὰ νικήσῃς τὴν ἀμαρτίαν, καθὼς ἔκαμεν εἰς ἐνάρετος Ἀσκητής, ἄς τις ἐπειράζετο ἀπὸ κακὸν λογισμὸν και ἐνθύμησιν τινὸς γυναικὸς πολ-

λα ωραίας, όπου ἐγνώριζεν εἰς τὸν κόσμον· καὶ μίαν ἡμέραν ἐρχόμενος ἕνας τοῦ φίλος νὰ τὸν ἰδῆ, τοῦ εἶπεν, ὅτι ἡ ἄνωθεν γυνὴ ἐτελεῖται. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Ἀσκητῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸ μνήμα τῆς μίαν νύκτα, καὶ γεμίζει ἕνα μανδύλιον ἀπὸ τὴν δυσώδη ὕλην καὶ βρωμῶν ἐκείνου τοῦ λειψάνου τῆς γυναικὸς, ὅπου ἦτον σαπημένον, καὶ στραφεῖς εἰς τὴν κέλλαν αὐτοῦ, ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην ὡσαύτως ἤθελεν ἔχη εἰς τὴν σάρκα ὀλίγον πόλεμον, ἔβανεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τὸ μανδύλιον μὲ τὴν βρωμῶν, καὶ ἔλεγε πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα: Χόρτασε τώρα, πόρνε, τὴν δυσωδίαν ὅπου ὀρέγεται, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐλυτρώθη τοῦ πειρασμοῦ θεῖα χάριτι. Καὶ οὐ μόνον ἀπεδαμένον σῶμα, ἀλλὰ καὶ ζωντανὸν νὰ ἐρευνήσης ἐπιμελῶς, ποταπὸν εἶναι ἔσωθεν ἀπὸ τὴν φλοῦδα καὶ ἔνδυμα ἤθελες κάμνη τὸ ὅμοιον. Ναι ἐπ' ἀληθείας, εἰάν ἐφαίνετο ὅσον εἶναι κρυμμένον ἔσωθεν τοῦ τοῦ δέρματος, νὰ τὸ ἔβλεπες, ἤθελες ὁμολογήσῃ, ὅτι ἡ ωραιότης ἐκείνη ὅπου τοσοῦτον ὀρέγεται, δὲν εἶναι ἄλλο τίποτε μόνον ἕνας ζωγραφισμένος τάφος γεμάτος βρωμῶν, ὅπου φαίνεται ἔξωθεν εὐμορφος, καὶ ἔσωθεν εἶναι ὅλος ἀκαθαρσίαν πεπληρωμένος. Ἐάν οὖν, ὅταν ἰδῆς κομματὶ φλέγμα, ἢ ἄλλην τινὰ ἀκαθαρσίαν, εἰς τὸ ἔνδυμα σκ, συγχέουσαι καὶ μὲ τὴν ἄκραν τῶν δακτύλων σκ νὰ ἀπλώσης, διατὶ γίνεσαι τοσοῦτον ἀναίσθητος, καὶ ὀρέγεται ἕνα ἀγγεῖον γεμάτου φλέγμα καὶ βόρβορον; Ναι κατὰ ἀλήθειαν, τοῦτο τὸ σῶμα ἐπιμελῶς ἐρευνώμενον, ἄλλο δὲν εἶναι, πᾶρεξ ἕνας σαύκος πηλοῦ, ἕνας ἀσὸς δυσωδίας, ἕνα δοχεῖον ρύπου παντὸς καὶ ἀκαθαρσίας πεπληρωμένον.

Εἰ δὲ καὶ τύχη, νὰ ἔχῃς τοσοῦτον σκάνδαλον, καὶ φλογώδη πυρῶσιν τῆς σαρκὸς, ὅπου νὰ μὴ φθάνουσιν ὅλα τὰ ῥηθέντα ἰατρικὰ νὰ σὲ ὠφελήσουν, ἄς εἶναι τοῦτο τὸ δριμύτερον βότανον καὶ καυστικώτερον φάρμακον, μὲ τὸ ὅποσον ἐνίκησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ταύτην τὴν ἀνήμερον καὶ ἀταπεινωτὸν φλόγα ἤγουν βάλλε εἰς τὸν νοῦν σου, πῶς βλέπεις ἕνα πηγάδι γεμάτο στίαν καὶ λαύραν ἀστεκτον, καὶ παραστέκου, νὰ σὲ ρίψουν

οἱ δαίμονες εἰς αὐτό, ὅταν τελέσης τὴν ἀμαρτίαν, ὅτι πᾶσα θλίψις καὶ πόνος, νικᾶται μὲ τὸν φόβον τῆς σφοδρτέρας κολάσεως· καὶ εἰάν δὲν φθάνῃ οὗτος ὁ φόβος τοῦ νοητοῦ πυρὸς νὰ καταπραῦνῃ τῆς σαρκὸς σου τὸ σκάνδαλον, κάμετο καὶ ἐμπράκτως εἰς τὴν αἰσθητὴν φλόγα ταύτην τὴν πρόσκαιρον, καθὼς ἔκαμαν τινὲς Ὅσιοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, νὰ γράψωμεν ἕνα ἢ δύο εἰς νοῦν θεσίαν καὶ παράδειγμα.

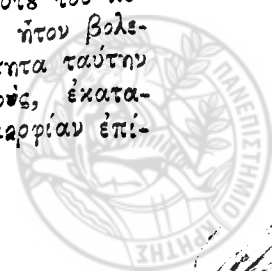
Γράφει ὁ Μεταφραστὴς Συμεὼν τῆ ἰγ'. Φερουαρίου, ὅτι μίαν γυνὴ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἀσκήτευεν ὁ ὅσιος Μαρτινιανός, καὶ σᾶσα ἔξωθεν τοῦ κελλίου αὐτοῦ ἔκλαιε λέγουσα, ὅτι ἔχασε τὸν δρόμον, καὶ παρεκαλεῖ αὐτὸν, νὰ τὴν δεχθῆ νὰ μὴ τὴν φαίγουν τὰ θηρία. Ὁ δὲ Ἅγιος σπλαγχνισθεῖς, ὑπεδέχθη αὐτὴν εἰς τὸ ἔξωθεν μέρος τοῦ σπηλαίου, καὶ αὐτὸς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἐνδότερον, καὶ προσήχητο ὅλην τὴν νύκτα διὰ νὰ μὴ πείσῃ εἰς πειρασμόν. Τὸ πρῶν εὐγένει, καὶ βλέπει τὴν στολισμένην μὲ ἄλλην φορεσίαν εὐμορφην, ὅπου τὴν εἶχεν ἀφ' ἐσπέρας κρυμμένην, καὶ τότε τὴν ἐνεδύθη μὲ ἐπιμέλειαν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐσκανδαλίσθη ὡς ἄνθρωπος, ὅχι ἀπὸ τὴν στολὴν αὐτῆς, ὅσον ἀπὸ τὰ λόγια, ὅπου τοῦ εἶπεν εἰς ἔπαινον τῆς ὑπανδρίας, ὅτι οἱ περισσότεροι Ἅγιοι ἐγνώρισαν κόσμον, καὶ ἐδύνοντο καὶ αὐτοὶ νὰ ἀσκητεύουν ἀντάμα, καὶ ἡ σμίξις τῆς σαρκὸς δὲν τοὺς βλάπτει. Τέλος πάντων (διὰ νὰ μὴ μακραίνω τὸν λόγον) ἔκαμεν ὁ Ἅγιος συγκατάθεσιν, καὶ ἔβαλε γνώμην νὰ τελέσῃ τὴν ἀμαρτίαν. Ἀλλ' ὁ πανάγαθος τὸν ἐφύλαξε, καὶ ἐνθυμήθη τοῦ πυρὸς τῆς κολάσεως. Ἐξάψας οὖν στίαν μεγάλην, ἔπεσεν εἰς τὸ μέσον, μετὰ δακρῶν λέγωντας· εἰάν δύνασαι, ἄθλιε, νὰ βαστάξῃς αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον φλόγα, θέλεις ὑποφέρῃ καὶ τὴν αἰώνιον. Ἡ δὲ Γυνὴ φοβηθεῖσα, εἶπεν αὐτῷ, δεομαί σου Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, μὴ θανατωθῆς διὰ τὴν αἰτίαν μου ἄδικα. Τότες ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἅγιος, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν αἰγιαλόν, νεύματι Θεοῦ τὸν ἐστήκωσεν ἕνας Δέλφινος, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς ἕνα ξηρονῆσι. Ἡ δὲ γυνὴ ἔμεινε εἰς τὰ κελλίον του, καὶ ἐσώθη. Συντέμνω τὸν λόγον

διά βραχύτητα. Ἀμή ὅς τις ὀρέγεται νὰ ἰδῇ τὸ τέλος τοῦ Ἁγίου, ἅς ἀναγνώσῃ τὸν βίον του, νὰ μάθῃ πῶς ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Νησί ἄλλη γυναῖκα, καὶ ἤυρέ του, διατί ἐτζακίσθη ἐκεῖ πλησίον ἕνα καράβι, καὶ αὐτὸς πάλιν ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, ἢ δὲ γυνὴ ἔμεινε, καὶ ἠγάσασε.

Φαίνεται δὲ καὶ εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅτι ὑπῆγε μία γυνὴ εἰς τὸ κελλίον ἄλλου τινὸς Ἀσκητοῦ, διὰ νὰ τὸν μολύνη ἢ πάντολμος, καὶ αὐτὸς τὴν ἐδέχθη ὁμοίως διὰ τὸν φόβον τῶν Σηριῶν. Καὶ τὴν νύκτα ἐσκανδαλίσθη τοσοῦτον ὁ Ἀσκητής, ὅπου (μὴ εὐρίσκων ἄλλην βοήθειαν, νὰ λυτρωθῇ τῶν παγίδων τοῦ Διαβόλου) ἔβαλε εἰς τὸν λύχνον τὰς χεῖράς του, καὶ ἔκαυσεν ὅλα του τὰ δάκτυλα. Ἡ δὲ γυνὴ ἔγεινεν ὡσεὶ λίθος ἀπὸ τὸν φόβον τῆς, καὶ ἐξέψυξε. Τὸ πρῶτ' ἰδὼν αὐτὴν νεκράν ὁ Ὄσιος, διὰ προσευχῆς τὴν ἀνέστησεν. Ὁ ἅγιος Βενέδικτος πάλιν ἐκυλίσθη εἰς τὰς ἀκανθὰς ὀλόγυμνος, καὶ αἱματωθεὶς, μετὰ τὸν πόνον ἐκείνον ἐπέρασε τῆς σαρκὸς τὸ σκάνδαλον. Ἄλλος ἐκυλίσθη εἰς τὴν χιόνα. Ἄλλος εἰσῆλθεν ὀλόγυμνος εἰς ὕδωρ ψυχρότατον, καὶ ἄλλος ἔδιδεν ἄλλην παιδευσιν τῆς σαρκὸς του, καθὼς τὸν ἤθελε φωτίσει ὁ Κύριος. Κάμε γοῦν καὶ σὺ τὸ ὅμοιον, βάλλε μόνον τὸν ἕνα σου δάκτυλον εἰς τὸν λύχνον, καὶ εἰάν δύσεσαι νὰ ὑπομείνης, τέλεσον καὶ τὴν ἀμαρτίαν. Ἀμή εἰάν μόνον τὴν καρβουνίδα τῆς λαμπάδος δὲν ἠμπορεῖς νὰ σβύσης μετὰ τὸ ἔκρον τοῦ δακτύλου σου, πῶς νὰ ὑποφέρῃς ἐκείνην τὴν ὀριμυτάτην φλόγα τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως; Ἀλλὰ διὰ νὰ καταλάβῃς καλλίτερα πόθεν γεννᾶται ἡ ὀφειλὴ τῆς σαρκὸς, ἀκουσον, καὶ μὴ ὀκνεύσης νὰ ἀναγνώσῃς ὅλον ἐτοῦτο τὸ Κεφάλαιον εἰάν εἶναι καὶ τῶν προγεγραμμένων τρανῆτερον· ὅτι συνήθειαν ἔχουσι πανταχοῦ, ὅταν πολεμῆται ἕνα Καστρον, νὰ βανοῦσιν ὅλην τὴν δύναμιν καὶ βοήθειαν εἰς πολίταις εἰς τὸ ἀγαμνότερον μέρος ὅπου εἶναι ἡ περισσώτερη χρεία, διὰ νὰ μὴ νικῆσουσιν οἱ ἐχθροὶ τους. Οὕτω καὶ ἡμεῖς γινώσκοντες, ὅτι εἰς τοῦτο τὸ ἔγκλημα εἶναι εὐάλωτος καὶ χαυνότερος ὁ ταλαίπωρος ἄν-

θρωπος, δίδομεν καὶ τὰ ἱατρικὰ περισσώτερα τε καὶ δρασιχωτέρα.

Ὁ Κύριος ἔβαλεν εἰς τὰ ποιήματά του τὴν εὐμορφίαν, διὰ νὰ ὑψώσῃ τὸ πνεῦμά τους οἱ ἄνθρωποι, νὰ γνωρίζουν τὸν Κτίστην τους, ὅσον εἶναι ὀφειότερον ἕνα κτίσμα, καὶ σύρει σε τὸ κάλλος αὐτοῦ νὰ τὸ ἀγαπᾷς, τόσον πρέπει εἰάν ἔχῃς γνῶσιν, νὰ ἐξάφῃς τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν τοῦ Ποιοτοῦ ἀγάπην καὶ ἔρωτα. "Ὅτι τὴν εὐμορφίαν δὲν τὴν ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἀφ' ἑαυτοῦ του, ἠγουν ἀπὸ τὴν σάρκα, ἀλλ' ἔρχεται ἀπὸ τὴν ψυχὴν· ἠτις ὅταν χωρίσῃ τοῦ σώματος, ἀπομένει αὐτὸ ἄμορφον, ἄσχημον, καὶ ἀνείδεον, καὶ ἀπλῶς πᾶσα ἡ εὐμορφία αὐτοῦ διαλύεται, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι αἰτία τῆς ὀφειότητος, ὡς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ καὶ ὁμοίωσις. Καὶ ἀπὸ Θεοῦ λαμβάνουσι τὴν λάμψιν καὶ ὀφειότητα ὅλα τὰ εὐμορφα κτίσματα. Λοιπὸν ἀγάπα τὴν ψυχὴν μάλιστα, κα' μὴν ὀρέγεσαι μάταιον κάλλος, ὅπου μαραίνεται μετὰ ὀλίγην ἀσθένειαν. Τρέχουσιν ἡ ἡμέραις μας καὶ ἡ νεότης παρερχεται· πλησιάζει τὸ γῆρας, καὶ τρέχομεν σπουδαίως εἰς τὸν θάνατον. Καὶ ποταπὸν νὰ γένη τότε τὸ ὀφειῖόν μας πρόσωπον, ὅταν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀσχημίζουσι, καὶ γίνονται δυσώδη καὶ ἄμορφα, ὅπου ἔδειχναν ὀφειῖα τὸ πρότερον. Ὁ Ἡσαΐας παρομοιάζει τὸ ὀφειῖον τοῦ σώματος ὡς τὸν χόρτον, ὅς τις εἶναι σήμερον πράσινος, καὶ αὔριον ξηρὸς, τὸ πρῶτ' τρυφερός, καὶ τὸ δηληνὸν μαραμένος. Οὕτως ἀφανίζεται καὶ ἡ πρασινάδα, καὶ ἡ ὀφειότης ἅπασα τῆς νεότητος. "Ὅταν οὖν ἴδῃς εὐμορφον πρόσωπον, στοχάζου, πόσος βρῶμος καὶ δυσωδία εἶναι κρυμμένη ἐσωθεν τῆς φαινομένης εὐμορφίας, καὶ ζωγράφιας τῆς φύσεως, καὶ ἐνθυμίσου, πῶς γίνεται μετὰ θάνατον. Μὴ τὸ παρὸν, ἀλλὰ τὸ μέλλον στοχάζου. Μὴ κυττάξῃς τὸ σῶμα, ἀλλὰ ἐρεύνα τὸ πνεῦμα. "Ὅτι ὅσον εἶναι ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν ὀφειότερος, τοσοῦτον καὶ ἡ ψυχὴ ἀπὸ ὅλα τούτῃς τοῦ κόσμου τὰ κτίσματα. Καὶ εἰάν ἦτον βλεπτόν, νὰ ἐδέλαμεν τὴν ὀφειότητα ταύτην μετὰ τὸς σωματικούς ὀφθαλμούς, ἐκαταφρονούσαμεν πᾶσαν ἄλλην εὐμορφίαν ἐπί-



γειον. Ἀμή δια νὰ μὴν ὑπερηφανευθῶμεν, καθὼς ἔπαθον τινὲς ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους, δι' αὐτὸ δὲν θέλει ὁ Κύριος, νὰ βλέπωμεν ἐδῶ τῶν ψυχῶν μας τὴν ωραιότητα. Κάμε εὖν τρόπον, καὶ κοπίαζε νὰ εὐμορφίξης τὴν ψυχὴν σου, νὰ τὴν στολίζης μὲ πράξεις ἀγαθὰς, διὰ ν' ἀποκτήσης τὴν εὐμορφίαν ὅπου ὀρέγῃσαι. Ἐὰν εὐρίσκετο ποδὲς μία πηγὴ, νὰ ἔχη τόσον χάριν τὸ ὕδωρ αὐτῆς, ὅπου ὅς τις πλυθῆ μετ' ἐκεῖνο, νὰ γίνεταί, μόνον τρεῖς ἡμέρας ἀσχημος καὶ ὕστερον νὰ μείνῃ νέος ωραιότατος πάντοτε, τίς δὲν ἔστεργε μετὰ πάσης χαρᾶς νὰ υἰφθῆ εἰς ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ, νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἀσχημίαν τῶν τριῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ εἶναι ὕστερον ὄλην του τὴν ζωὴν ωραιότατος; Ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι ἀεὶ καὶ πάντοτε εὐμορφος, πλύνου τὴν ψυχὴν σου μὲ τῆς μετανοίας τὰ δάκρυα, καὶ βασάνιζε τὴν σάρκα σου μὲ νηστείας καὶ προσευχαῖς, καὶ ἐὰν εἶσαι ἐδῶ τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς ζωῆς ταύτης ἀσχημος, ἀλλὰ εἰς τὸν Παράδεισον θέλεις χαίρεισαι, νὰ λάμπῃς ὡς Ἥλιος. Ἐὰν εἶσαι γέρον τώρα, ἀσθενής, καὶ παράσημος, ἐκεῖ ἀνίστασαι νέος, ὑγιής τε, καὶ ωραιότατος ὡσπερ Ἄγγελος, ἐὰν ἠελουσί φυλάξης ἐδῶ σωφροσύνην, νὰ εὐμορφίσης μὲ ἀρεταῖς τὴν ψυχὴν σου. Καὶ πάλιν ἐὰν εἶσαι τώρα τῷ σώματι εὐμορφος, τὴν δὲ ψυχὴν νὰ ρυπώσης μὲ ἀμαρτίαις, ἀνίστασαι τότε μὲ ἀσχημον πολλὰ καὶ συγκαμερὸν πρόσωπον. Μὴν ὀρεχθῆς οὖν ἄστατον καὶ μάταιον κάλλος, ἐνθυμούμενος τὰς πολλὰς ζημίας, ὅπου ἔγειναν ἀπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην. Ἡ εὐμορφία τῶν θυγατέρων Καῖν, ἦτον αἰτία καὶ ἠφανίσθη ἔλος ὁ κόσμος. Διὰ τὴν ωραιότητα τῆς Ἑλένης ἐρονεύθησαν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα μυριάδες ἄνθρωποι, καὶ κατηδάφισαν τὴν περίφημον καὶ πλουσιωτάτην Τρωάδα, καὶ ἄλλα πολλὰ κακὰ, καὶ ζημίαι διαφερροὶ ἔγιναν, καὶ γίνονται διηνεκῶς διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, οὐ μόνον ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ σώματος· διατι ἡ πορνεία ὀλιγοστεύει τὴν ἀνδρείαν, σμικραίνει τὴν ζωὴν, ἀφανίζει τὸ κάλλος τοῦ σώματος, κάμνει σε καὶ σκορπίζεις κακῶς τὰ χρήματα, χάνεις τὴν τιμὴν καὶ φήμην σου,

καὶ δὲν σε εὐλαβοῦνται ποσῶς οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὴ φέρνει τὴν ἀσθένειαν, καὶ ἄλλα κακὰ διαφορὰ, ἀπὸ τὰ ὅποια λυτροῦσαι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου, ἐὰν στοχάζῃσαι καὶ μελετᾷς τὰς προγεγραμμένας ἐρμηνείας, καὶ τὰ κάτωθεν ὀῶ παραδείγματα, τὰ ὅποια ἱστορίσαμεν ἐδῶ εἰς τὸ τέλος, διὰ νὰ καταλάβῃ πῶς ἔνας, πόσον εἶναι μισητὸν παρὰ Κυρίου τοῦτο τὸ ἔγκλημα.

Γράφει Πέτρος ὁ Δαμιανός, ὅτι ὅταν ἐσπούδαζε τὰ γράμματα εἰς τὴν Πάρμαν, ἐσυνέβη μία φοβερὰ κρίσις τοῦ δικαίου Κριτοῦ πρὸς νοθεσίαν ἡμῶν, καὶ λέγει οὕτως· Εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς αὐτῆς πόλεως, ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη, εἶναι ναὸς ἀφιερωμένος τῶν ἀγίων Μαρτύρων Γερβασίου, καὶ Προτασίου. Μίαν νύκτα γοῦν ὅπου ἦτον ἡ ἀγρυπνία αὐτῶν, ἦγον εἰς τὰς ἰδ' τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐγερθεὶς ἕνας γεωργὸς ἀπὸ τὴν στρωμνὴν, πρίχου ξήμερῶση, ὑπῆγε νὰ βοσκήσῃ τὰ ζῶά του. Βλέπων δὲ αὐτὸν ἕνας του γείτονας, ὅπου ἠγάπα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ γεωργοῦ, προσποιούμενος, ὅτι εἶχε θερμασίαν, καὶ πίπτει εἰς τὸ στρώμα μὲ τὴν γυναῖκα, ἥτις νομίζουσα ὅτι ἦτον ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δὲν ἐσύντυχεν. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐτέλεσε τὴν μοιχείαν ὁ ἀσεβής, ἠγέρθη τῆς κλίνης, καὶ ἀνεχώρησε. Γενομένης ἡμέρας, ἦλθεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὡς εὐλαβῆς ὅπου ἦτον, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Λειτουργίαν, νὰ φάγῃ Ἀντίδωρον. Ἡ δὲ γυνὴ κατέκριεν αὐτὸν, καὶ ἐλοιδώρησε, λέγουσα· Μίαν ὄραν δὲν ἐδυνήθης νὰ ἐγκρατευθῆς ἀπὸ τὴν ρυπαρὰν μίξιν τῆς σαρκὸς διὰ τὴν ἀγάπην τῶν Ἀγίων, ταλαίπωρε, καὶ τώρα πάλιν ἔχεις τόσον ἀναίδειαν, καὶ ὑπάγεις νὰ φάγῃς Ἀντίδωρον; Ὁ δὲ θουμάσας, τὴν ἠρώτησε, διατι ἐσύντυχεν οὕτως; καὶ ἀπὸ λόγον εἰς λόγον ἐγνώρισεν, ὅτι ἄλλος ἀπῆλθεν ἀντὶς αὐτοῦ, καὶ ἠπάτησέ την· Τότε ἀρχίζει ἡ πτωχὴ νὰ ὀδύρεται (διατι ἦτον πολλὰ τιμητικὴ καὶ ἐνάρετος) κλαίεσα πικρῶς εἰς τὴν πανουργίαν, ὅπου τῆς ἔκαμαν. Ἀπελθούσα δὲ εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων, ἐδόθησε ταῦτα ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης αὐτῶν, εἰς ἐπήκοον πάντων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ὁ γινώσκων τὰ

πάντα, ὁ ἐρευνῶν καρδίας, καὶ ἐτάζων διανοίας, ἢ χάρις σου γινώσκει τὴν γνώμην μου, ὅτι καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα μου ἐγκρατεῖοι μου πάσας τὰς ἑορτάς, καὶ τώρα ἐξ ἀγνοίας ἠπατήθην, καὶ ἤμαρτον ἢ ταλαιπώρος. Δέομαι σου γοῦν, πολυεύσπλαγχε Κύριε, ὡς ἐλεήμων Θεὸς νὰ μοῦ συγχωρήσῃς τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ὡς Κριτὴς δίκαιος νὰ κάμῃς ταχέαν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ αἰσθητοῦ ἐκείνου, ὅπου με ἠπάτησε μετὰ δόλου καὶ πανουργίας, νὰ τὸν δημοσιεύσῃς εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ παράδειγμα, ἵνα δοξασθῇ τὸ σὸν πανάγιον ἔννομα. Ναὶ Κύριέ μου, ἐπάκουσόν μου τῆς ἀμαρτωλῆς, διὰ πρεσβειῶν τῶν ἐνδόξων Μαρτύρων σου Γερασιίου, Πρέτασιίου, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων, ἀμήν. Ταῦτα εἰπούσα (ὡ τῆς ταχέας ἐκδικήσεως) ἐσῆλθεν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ μοιχοῦ ὁ διάβολος, καὶ τὸν ἔβριψεν εἰς τὴν γῆν, κατασπῶν αὐτοῦ ἐλεεινῶς τὰ ἐντόσθια, καὶ ἐκτύπα τὴν κεφαλὴν ἰσχυρῶς εἰς τοὺς λίθους, καὶ δὲν τὸν ἀφήκε τὸ δαιμόνιον, ἕως ὅπου ἐνώπιον πάντων με πληγὰς διαφόρους τελείως αὐτὸν ἐθανάτωσε. Ταῦτα ἰδόντες οἱ παρεστῶτες, ἐτρόμαξαν.

Ἐτι δὲ ἦτον εἰς στρατιώτης εἰς τὰ μέρη τῆς Τεφτορίας, ὅς τις ἠγέρθη μίαν νύκτα ἀπὸ τὴν κλίνην, ὅπου ἐκοιμάτο μετὰ τὴν γυναῖκά του, καὶ πορευθεὶς ἐμοίχευσε· ἔπειτα στραφεὶς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὡς τὸν εἶδεν ἢ γυνή του, ἐφώναζεν ἀπὸ τὸν φόβον καὶ ἔτρεμε. Συναχθέντες οὖν οἱ δοῦλοι αὐτῶν εἰς τὰς φωνὰς τὴν κυρίας τους, ὡς τὸν εἶδον, ἐχάθη τὸ αἷμά τους ἀπὸ τὸν φόβον,

καὶ ἔφυγον ἀπὸ τὸν οἶκον ἐκεῖνον, φωνάζοντες ἰσχυρῶς, διατι ἔδειχνε τὸ πρόσωπον τοῦ μοιχοῦ ὡς δαίμονος. Ταῦτα βλέπων ἐκεῖνος, ἐκατάλαβεν, ὅτι διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ μετετράπη ἢ ὄψις του εἰς μορφὴν φοβεράν καὶ ἄσχημον. Λοιπὸν ἔσβυσε τοὺς λύχνους, καὶ ἐκρύβετο ἕως νὰ ξεμερῶσῃ. Καὶ τὸ πρῶτ' εὐγῆκε, πηγένωντας νὰ εὕρητινὰ πνευματικὸν νὰ ἐξομολογηθῇ. Εἰς δὲ τὸν δρόμον ὅσα βόδια καὶ ἄλλα ζῶα ὑπήντησεν, ἔφευγαν εὐθύς ἀπὸ λόγου του, ὡσάν ἀπὸ κεραυνόν, καὶ ἐτρόμαζαν, οὐ μόνον τὰ κτήνη, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι. "Ὅταν οὖν ἔφθασεν εἰς ἓνα ναόν, καὶ τὸν εἶδεν ἓνας Πνευματικὸς, ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ τὸν ἐξώρριζε, νομίζωντας, ὅτι ἦτον δαιμόνιον. Ὁ δὲ στρατιώτης ἐσύντυχεν ἀπέξω μετὰ δακρύων, ὅτι δὲν ἦτον διάβολος, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀμαρτίαν ἔγεινεν οὕτω φοβερός τὴν θείαν καὶ ἄσχημος, καὶ λαβὼν ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ κανόνα, ὡς ἔπρεπε, ἔστρεψεν εἰς τὴν προτέραν μορφὴν, ἔπειτα πορευθεὶς, ἐδιόρθωσε τὴν ψυχὴν του μετὰ τὴν μετάνοιαν. Βλέπετε, ἄνθρωποι, πόσῃν ζημίαν μᾶς κάνει ἢ ἀμαρτία; Σειρεῖτε, ποταπὰς μορφὰς τῶν δαιμόνων ἔχομεν νὰ βλέπωμεν εἰς τὴν κόλασιν; Πολλὰ καὶ ἀναρίθμητα θαύματα εἶχα νὰ γράψω εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὅπῃ ἔγιναν εἰς διαφόρους καιροὺς, καὶ ἀπόθαναν ἱκανοὶ πρὸ καιρὸς διὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν, ἀμὴ ἀφίνωτα, διατι ἐμάκρυνα πολλὰ τὸ Κεφάλαιον, καὶ κάμνω τέλος, διὰ νὰ γράψω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἀμαρτήματα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Α'.

Περὶ Θυμοῦ καὶ Ὁργῆς.

Ο θυμὸς εἶναι μία ὄρεξις ἐκδικήσεως, καὶ ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καλὸς καὶ κακός. Καλὸς θυμὸς εἶναι, ὅταν κάμῃς πρεπουμένην ἐκδίκησιν, διὰ νὰ διορθώσῃς πταισίμον, ἢ νὰ φυλάξῃς δικαιοσύνην. Καὶ οὗτος ὁ θυμὸς, ὡσάν λογικὸς καὶ δίκαιος, οὐ μόνον δὲν εἶναι ἀμαρτήμα, ἀλλὰ καὶ

μισθὸν ἔχεις· μάλιστα δὲ νὰ μὴ θυμωθῆς, ὅταν ἔχῃς αἰτίαν νόμιμον, καὶ ἔχεις ὀφείκιον καὶ χρεὶς ἐπάνω σου ὡς Προστώτῳ, νὰ παιδεύῃς ἀταξίας δὲν ἔχεις ἀμαρτίαν, καθὼς λέγει ὁ Σέτος Χρυσόστομος εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, Ὁμιλία, ια'. ὅτι ὅποιος δὲν θυμῶνεται μετὰ νόμιμον αἰτίαν, ἀμαρ-

τάνει. Ἡ γὰρ ἄλογος ὑπομονὴ σπέρνει ἐγκλήματα, τρέφει τὴν ἀμέλειαν, καὶ παρακινᾷ εἰς τὸ πονηρὸν, οὐ μόνον τοὺς κακοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀγαθοὺς. Καλὸς θυμὸς εἶναι, ὅταν ἰδῆς τινὰ νὰ ἀμαρτάνῃ φανερά μὲ καταφρόνησιν τοῦ ἱεροῦ νόμου, καὶ θυμωθεὶς κατ' αὐτοῦ, νὰ τὸν παιδεύσῃς· λόγου χάριν, ὅταν δουλεύουσι τὴν Ἑσπέρην, καὶ ἐλέγξῃς τοὺς, ἢ νὰ χορεύουσι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ τοὺς δειρῆς, καθὼς ἔκαμε καὶ αὐτὸς ὁ Δεσπότης, καὶ ἔδειρε μὲ τὸ φραγγέλιον τοὺς πωλοῦντας εἰς τὸν ναὸν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Κακὸς θυμὸς εἶναι, ὅταν θυμώνῃσαι ἄτακτα, καὶ παιδεύεις ἕνα ἀδίκως, ἢ περισσότερα ἀπὸ τὸ πρέπον, ἢ δὲν εἶναι κατὰ τὴν τάξιν τοῦ λογικοῦ, καὶ τότε εἶναι ὁ θυμὸς ἀμαρτία, ὅτι ὑπερβαίνει τὸ λογικὸν καὶ ταραττεῖτο· καὶ πρέπει νὰ κάμῃς τρόπον, νὰ μὴ κυριεύῃ ὁ θυμὸς, οὔτε νὰ προπορεύεται τοῦ λογικοῦ, ἀλλὰ ὡς δούλος νὰ τοῦ ἀκολουθᾷ· διατι ἀπὸ τὸν θυμὸν γυνουδῶνται καὶ ἄλλα ἐγκλήματα, ἢ γονὴν ἢ ὀργήν, ἢ κραυγὴν, ἢ βλασφημίαν, ἢ μάχην, ἢ ὕβριν, καὶ ἕτερα ὅμοια. Εἰς τοῦτο τὸ ἀνόμημα ἀμαρτάνεις διαφόρως· πρῶτον, εἰάν κάμῃς ἐκδίκησιν κατὰ τινος χωρὶς ἐξουσίαν καὶ πρόσταγμα τῆς δικαιοσύνης· β'. εἰάν διὰ τὸ ἄτακτον σκάνδαλον καὶ πολὺν θυμὸν ἀμελήσῃς τὸ χρέος σου, ἢ γον, νὰ μὴν ὑπάγῃς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ νὰ μὴ κάμῃς ἕτερας ψυχωφελεῖς πράξεις· γ'. εἰάν βλασφημᾷς, τὸ ὁποῖον εἶναι μεγαλύτερον ἀνόμημα ἀπὸ ἅλα, καθὼς ἤκουσας εἰς τὸ, δ'. Κεφάλαιον· Τέταρτον, εἰάν ἀνάθεματίζῃς, ἢ νὰ καταρᾷσαι τοῦ λόγου σου, ἢ τὸν πλησίον σου, λέγωντας, νὰ τὸν ἐπάσῃ ὁ ἐχθρὸς, ἢ νὰ τοῦ εὖσῃ τὸ δεῖνα κακόν. Καὶ τὸσον εἶναι τὸ ἀμαρτήριον περισσώτερον, ὅσον εἶναι ἐκεῖνος ὁποῦ καταρᾷσαι ἀξιώτερος ἄνθρωπος· ἢ γον Πατῆρ, ἢ Μητήρ, ἢ Προεστῶς σου, καὶ μεγαλιήτερος. Ἀμὴ εἰάν ἐπιθυμᾷς ἀσθενεῖαν τινὰ, ἢ Σλίψιν ἄλλην σωματικὴν τινὸς ἀμαρτωλοῦ πρὸς ἐπιστροφὴν, ἢ ἄλλο τέλος καλόν, δὲν εἶναι ἀμαρτήριον. Εἰς ταῦτα καὶ ἕτερα ὅμοια πταίει ὁ θυμῶδης ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅς τις ὀρέγεται νὰ λυτρωθῇ, ἄς ἀναγνῶθῃ τὰς ἐρημικίας, ὁποῦ ἐγράψαμεν κατὰ τῆς ὑπε-

ρηφανείας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ θυμὸς τίχεται· ὅθεν οἱ ὑπερήφανοι εἶναι θυμῶδεις καθολικῶς, καὶ μὲ ὀλίγην αἰτίαν ὀργίζονται. Ἐτι δὲ γράφομεν καὶ ἕτερας ὀλίγας νουθεσίας πρὸς διόρθωσιν καὶ ψυχικὴν σου ὠφέλειαν.

Ἐν πρώτοις γίνωσκε, ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ σὲ ὕβρισην, ἢ ἀλλεοτρόπως σὲ ἐξημίωσεν, ἔκαμεν περισσώτερον κακόν τοῦ λόγου του, παρά ἐσεῖνα· καὶ πάλιν ἐσοῦ, εἰάν κατ' αὐτοῦ θυμώνῃσαι, καὶ θέλεις νὰ κάμῃς ἐκδίκησιν, περισσώτερον βλάπτεις τοῦ λόγου σου· ὅτι κατὰ τὸν μέγαν Χρυσόστομον, δὲν βλάπτεται τινὰς ἀπὸ ἄλλου, εἰμὴ μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ του· καὶ πρέπει, νὰ μὴν ἀμύνῃσαι κατὰ τῶν Σλιδόντων σε, οὔτε νὰ ποθῆς τὴν ζημίαν τους· ἐπειδὴ πάντες εἰμεσθὲν ἀδελφοὶ καὶ μέλη τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, καὶ πρέπει νὰ συμπονοῦμεν ἕνας τὸν ἄλλον μας. Φαίνεται σου πρέπον, εἰάν τύχῃ νὰ βαρέσῃ ἢ χεῖρ τοῦ ποδός σου, ἢ τὸ ἕνα ποδάρι τοῦ ἄλλου (καθὼς συμβαίνει ἐξ ἀπροσεξίας πολλάκις) νὰ πάρῃς καὶ σὺ ἕνα λίθον νὰ βαρέσῃς τοῦ ἄλλου ποδός; οὔτως εἶναι ἄφρων καὶ ἄγνωστος, ὅς τις κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἀμύνεται.

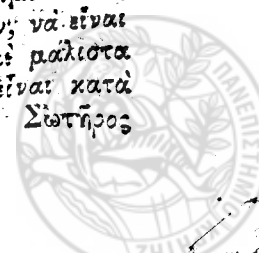
Πάσχῃσαι νὰ μὴ νικηθῆς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, οὔτε νὰ κάμῃς πράξιν, ἢ νὰ εἰπῆς λόγον, ὁποῦ νὰ φανῇ ἔξω τὸ σκάνδαλον, ἀλλὰ ἀναχώρησον ἀπ' ἐκεῖνον ὁποῦ σοῦ ἔπταισε, καὶ ποίησον ἄλλην ὑπηρεσίαν, ἕως νὰ σβίσῃ ἢ φλῆξ τοῦ θυμοῦ, νὰ σοῦ περάσῃ ἢ μάνιτα. Καὶ αὐτὸ, ὁποῦ σὲ ἐρεθίζει ἢ ὀρεξίς, καὶ παρακινᾷσαι νὰ πράξῃς, ὅταν εἶσαι θυμωμένος, βάλλε καιρὸν εἰς τὸ μέσον καὶ διωρίαν, καὶ μὴ τὸ κάμῃς, ἕως νὰ καλοσυνεύσῃς, νὰ ἐξετάξῃς ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσιν, εἰάν εἶναι πρέπον νὰ γένη, καὶ δὲν σοῦ ἔρχεται δι' αὐτὸ καμμία ζημία τῆς ψυχῆς, ἢ τοῦ σώματος· διατι πολλοὶ ἐκάμασι πράγματα εἰς τὸν θυμὸν τους, ὁποῦ τὰ ἐμετανοήσαν ὕστερον. Περὶ τούτου φαίνεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅτι ἠρώτησαν τὸν Ἀββᾶν Ἡσαΐα, διὰ ποίαν αἰτίαν, τὸν ἐφοβούτο τοσοῦτον αἱ δαίμονες; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, λέγων· διατι ἀπὸ τὴν ὄραν, ὁποῦ ἔγινα Καλαγηρὸς, δὲν ἀφῆκα νὰ εἰπῇ ἀπὸ τὸ στόμα μου ὁ θυμὸς, ἀλλὰ τὸν ἐκλεί-

δωσα ἔσωθεν. Καὶ πάλιν ὁ Ἀββᾶ Ἀγαθῶν ἔλεγεν, ὅτι ποτὲ δὲν ἀφῆκε νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τοῦ ἀδελφοῦ, ἀλλὰ ἔβανε μετάνοιαν, καὶ ἠφάνιζε τὸ σκάνδαλον. Οὕτω κάμνε καὶ σὺ, νὰ λυτρωθῆς τοῦ θυμοῦ, νὰ μὴ κυριεύσῃς ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε διὰ πάσαν ὀλίγην ὑπόθεσιν, νὰ ὀργίζεσαι.

Αὐτὰ, ὅπου εἴπαμεν, συμφέρουσιν, ὅταν σοῦ πταίῃσῃ ἄλλος τινάς, καὶ εἶσαι κατ' αὐτοῦ θυμωμένος· ἀμὴ ὅταν εἶναι ἄλλος σκανδαλισμένος εἰς τοῦ λόγου σου, καὶ ὑβρίζει σέ, κάμε ἓνα ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα· ἢ ἀναχώρησον ἀπὸ σιμά του, ἕως νὰ τοῦ περάσῃ τὸ σκάνδαλον, ἢ καὶ δὲν σοῦ βολῆ νὰ πηγένης εἰς ἄλλον τόπον, καταπράυνον αὐτοῦ τὸν θυμὸν μὲ ταπεινὰ λόγια· ὅτι ἡ γλυκαῖα συντυχία σδύνει τὸν θυμὸν, καὶ ὁ σκληρὸς λόγος τὸν ἐξάπτει. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἠμπορῆς νὰ κάμῃς ἓνα ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα, καὶ σιωπήσῃς, ὅταν βλέπῃς αὐτὸν θυμωμένον, καὶ ἰκέτευσον τὸν Κύριον διὰ λόγου του· ὅτι ἐπαινετώτερον εἶναι νὰ φύγῃς τὸν θυμὸν σιωπῶντας, παρὲξ νὰ τὸν νικήσῃς ἀντιλογούμενος.

Εἰ δὲ καὶ ὁ θυμὸς σου δὲν εἶναι ἀπὸ αἰτίαν ἀνθρώπου τινός, ἀλλὰ διὰ συμφοράς καὶ θλίψεις ὅπου σοῦ ἔρχονται, ἔξευρε, ὅτι ὁ Κύριος σοῦ τὰς στέλλει σωφιλίαν πρὸς ὠφέλειαν, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ἀμαρτίας σου· καὶ πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν, καὶ νὰ εὐχαριστᾷς τῷ Θεῷ, ὅπου τὰς στέλλει πρὸς τὸ συμφέρον σου· καθὼς ἔκαμναν καὶ ἄλλοι πολλοί, ὅπου εἶχασιν περισσοτέρας θλίψεις, καὶ μὲ τὸ ἐκείνων παράδειγμα σωφρονίζεσαι. Ἐνθυμήσου τοῦ πολυάθλου καὶ ἀδαμαντίνου Ἰωβ, ὅπου ὑπέμεινε μὲ κάσπην καρτερίαν τσαυτάς πληγὰς καὶ ζημίας, χωρὶς ποσῶς νὰ συντυχῇ βαρετὸν λόγου πρὸς Κύριον. Ἐπι δὲ τοῦ προφήτου Ἠλιού, ὅπου δὲν ἐπαροξύνθη, νὰ θυμωθῇ μὲ τὰς αἰτιολογίας τῶν ἀχαριστῶν Ἰουδαίων. Τοῦ πραοτάτου Δαυὶδ, ὅπου ἔπαθε τῶσους διωγμούς, ὑβρεῖς, καὶ ἀτιμίας, καὶ δὲν ἐθυμώθη νὰ κάμῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν του ἐκδίκησιν. Οὐ μόνον δὲ οἱ παλαιοὶ Ἅγιοι, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον οἱ τῆς νέας χάριτος, καθὼς λέγει ὁ Ἱερὸς Ἀκούης εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων· ὅτι

ὅταν ἔδειραν οἱ Φαρισαῖοι τοὺς Ἱεροῦς Ἀποστόλους, ἐκείνοι ἐχαίροντο, πῶς τοὺς ἠξίωσεν ὁ Θεός, νὰ καταφρονεθῶν δι' ἀγάπην του· καὶ πάλιν ὑστερον μὲ τὴν αὐτὴν καρτερίαν καὶ ἀγαλλίασιν ἔχυσαν τὸ αἷμά τους, καὶ ἀπέθανον διὰ τὸν Δεσπότην καὶ ἕτεροι ἀναρίθμητοι Μάρτυρες. Τούτους μιμήθητι, καὶ ὑπόμεινον τὴν θλίψιν καρτερικῶς, ἵνα σοὶ γένηται σωτηρίας πρόξενος. Μίσησον τὸν θυμὸν, ὅτι αὐτὸς σέ κάμνει καὶ ἀστογᾷς τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἰδίας συνειδήσεως. Τυφλώνει τὴν ψυχὴν, διατὶ τὴν ὑστερεὶ τοῦ λογικοῦ, καὶ τῆς κρίσεως, καὶ ἐγκρομνίζει τὴν εἰς συμφοράς διαφορῶν. Κάμνει καὶ ζημίαν τοῦ σώματος, διατὶ ταρασσεῖ τοὺς χυμοὺς, καὶ βλάπτει τὴν κρᾶσιν· διὰ τοῦτο οἱ θυμώδεις εἶναι ὀλιγόχρονοι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀσθένειας. Ὁ θυμὸς ὑστερεῖ τὸν ἀνθρώπον τῆς ἔσωθεν εἰρήνης καὶ ἔσωθεν, ὅπου εἶναι τὸ ἀκριβώτερον πρᾶγμα τούτου τοῦ κόσμου, καὶ κάμνει τον καὶ περὶ δυστυχισμένην ζωὴν καὶ περίλυπον. Τέλος πάντων τσαυτῶν θλίβει, καὶ ταραττει τὸν ἀνθρώπον ὁ θυμὸς, ὅπου μῆτε ψυχικῶς, οὔτε σωματικῶς ἐργασίας καλῶς ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ, ἀλλὰ ἀναξίας τε καὶ ἀχρήστους. Καθὼς ὁ κλέπτης ἐπιθυμᾷ νὰ ἀψῇ ἢ στίᾳ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πλησίον, διὰ ν' ἀρπάσῃ καὶ νὰ κλέψῃ τίποτες, οὕτω καὶ ὁ Δαίμων ἔστρεχει νὰ ἐξάψῃ εἰς τὴν καρδίαν σου τὸν θυμὸν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν ψυχὴν σου, νὰ κλέψῃ ἔτι ἀγαθὸν εὖρη καὶ ν' ἀπολέσῃ. Ἀσχημὸν καὶ ἀπρεπέστατον εἶναι, νὰ στρέξῃ ἓνας εὐγενέστατος Ἄρχων, νὰ τὸν δέσῃ ὁ δούλος του, νὰ τὸν σέρνῃ εἰς τοὺς δρόμους, ὥσπερ δαιμονιζόμενον, νὰ κάμῃ ἀταξίας διαφορῶν καὶ πράξεις ἀξίας γέλωτος. Τί ἄλλο εἶναι ὁ θυμὸς, εἰ μὴ ἓνας σου δούλος ἀνάξιος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου νικώμενης, ποιεῖς πράξεις ἀφροσύνης, καὶ ἔργα ἀγρίου ζώου μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπινα; Τίνος ἄλλου εἶναι παρόμοιον τὸ θυμωμένον σου πρόσωπον, παρὲξ ἑνὸς σαλοῦ καὶ δαιμονιζόντος ἔξω φρενῶν; Φαίνεται σοῦ πρόπον; νὰ εἶναι τοιοῦτος ὁ λογικὸς ἀνθρώπος, καὶ μάλιστα ὁ Χριστιανός, ὅπου πρέπει νὰ εἶναι κατὰ μίμησιν τοῦ Διδασκάλου. καὶ Σωτῆρος



Χριστοῦ, ταπεινός καὶ πραότατος ; Κυριεὺς γοῦν τὸν θυμὸν νὰ μὴ σὲ νικᾷ, εἰμὴ ὅταν προστάσῃ τὸ λογικόν· καὶ εἰάν οὕτω ποιήσῃς, ἀποκτᾷς εἰς τὴν γῆν τιμὴν, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν στέφανον. Ἀμὴ εἰάν νικηθῆς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, διώκεσαι ἐκ τῶν οὐρανῶν ὡς ἀνάξιος. Οἱ ἄνθρωποι νὰ σὲ φεύγουν ὡς ζῶον ἀνήμερον, καὶ αὐτὸς ὁ θυμὸς νὰ σοῦ γένη θάνατος. Ὁ θυμὸς εἶναι ἕνα σχοινίον ἰσχυρόν, μὲ τὸ ὁποῖον μᾶς τραβίξει· ὁ Δαίμων εἰς διάφορα ἀμαρτήματα, καὶ δὲν βλέπομεν ποῦ ὑπάγομεν. Ἡ δὲ πραότης εἶναι ἡ μάχαιρα, ἣτις κόπτει τὸ σχοινίον ἐτοῦτο τόσον εὐκόλα, ὅσον τὴν ἀκονίσῃς καλλίτερα εἰς τὴν πέτραν, ἣτις ἐστίν ὁ Χριστός, στοχαζόμενος καὶ μιμούμενος τὴν τούτου πραότητα· ὅτι μὲ ταπεινάς πράξεις νικᾷ τοὺς ἀτάκτους καὶ αὐθάδεις, ὅπου θλίβουσι τὴν εἰρήνην τῶν ἀγαθῶν. Αὐτὴ ἡ πραότης εἶναι ὡσπερ σκ-

τάριον κατὰ τῆς σπάθης τῶν ἐχθρῶν μας, καὶ κάμνει χρεῖαν, νὰ τὴν ἔχωμεν ἐτοιμὴν πάντοτε, οὐ μόνον εἰς τὰς δυστυχίας, ἀλλὰ καὶ εὐτυχίας, διὰ νὰ μὴν ὑπερφανεσώμεσθην. Ὅτι αὐτὴ κάμνει τὸν ἄνθρωπον εἰρηνοποιὸν καὶ φρόνιμον, καὶ δὲν κυττάζει ποτὲ τὸ κακὸν ὁποῦ τοῦ κάμνουσιν, οὔτε ἐκεῖνον τὸν κακοποιὸν ἄνθρωπον, ὅπου τοῦ δίδει τὴν θλίψιν· ἀλλὰ μόνον σκοπεῖ καὶ λογιάζεται μὲ τὸν ἑαυτόν του, τί πρέπει νὰ κάμῃ ὡς μαθητὴς τοῦ πραοτάτου Χριστοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Πᾶσαν ἡμέραν οὖν τὸ πρῶτὸ μελέτα, καὶ ἀποφάσιζε εἰς τὸν λογισμόν σου νὰ ὑπομένης πᾶσαν θλίψιν, ὅπου σοῦ τύχῃ, καὶ ὑποδέχου τὴν παιδείουσιν, ἠξέυρωντας, ὅτι ὁ ἐλεήμων Θεὸς σοῦ τὴν ἔστειλε διὰ ἀβραάδωνα τῆς αἰωνίου Μακαριότητος. Ἦς γίνωιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΒ΄.

Περὶ Γαστριμαργίας.

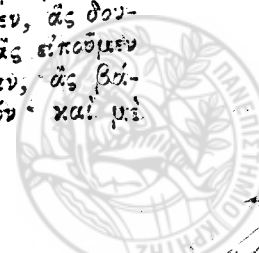
Η Γαστριμαργία εἶναι ἕνα ἐλάττωμα, ὅπου μᾶς παρακινᾷ εἰς ἄτακτον φαγητόν καὶ ποτόν διὰ τὴν ἡδονήν, καὶ κάμνει μᾶς νὰ εὐγένωμεν ἀπὸ τὴν τάξιν τοῦ λογικοῦ. Ὅτι οἱ Διδασκαλοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας λέγουσι, καὶ ἐξόχως ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν ιγ'. Ὁμιλίαν κατὰ Ματθαῖον, ὅτι ἡ Γαστριμαργία εἶναι μέγαλον ἀμάρτημα. Αὐτὴ ἐξώρισε τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ τοῦ Παράδεισου, αὐτὴ ἔκαμε νὰ ἔλθῃ ὁ κατακλυσμός εἰς τὸν Κόσμον, τοὺς Ἰσραηλίτας ἐθωλολάτρης εἰργάζατο, καὶ ἄλλα κακὰ ἔκαμε τοῖς ἀνθρώποις διάφορα. Διὰ τὸ ὅταν δὲν στενοχωροῦμεν τὴν κοιλίαν, ζημιούμεσθην πάσας τὰς ἀρετὰς, καὶ ἐξόχως τὴν σωφροσύνην· διὰ τὴν ἡ Γαστριμαργία αὐξάνει κατὰ πολλὰ τὴν πορνείαν· ὅτι ἡ πληρομὴ τῶν βρωμάτων καὶ τὰ κολακεύματα τῆς γαστρὸς ἐξάπτουσι τὴν φλόγα, καὶ πίπτει εὐκόλα, καθὼς ἤκουσες εἰς τὸ δέκατον Κεφ. Διὰ τοῦτο κάμνει χρεῖα

νὰ εἶσαι πάντοτε ὀπλισμένος καλὰ κατὰ τῆς γαστρὸς, καὶ νὰ μὴ τῆς δίδῃς ὅσα ζητᾷ, ἀλλὰ μόνον ὅσα χρειάζεται, κατὰ τὸν μέγαν Χρυσόστομον. Δίδε τῇ γαστρὶ ἀχρᾷζει λαθεῖν, οὐχὶ δὲ ἀζητεῖ. Δὲν ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ τρώγῃ, ἀλλὰ τὰ φαγητὰ ἔκαμε, διὰ νὰ πορευέται, νὰ τρώγῃ ὅσον νὰ μὴν ἀποθάνῃ. Τὸ φαγητόν εἶναι ὡσάν ἕνα ποτόν θεραπευτικόν, ἡγοῦν καθάρσιον, καὶ εἰάν λάβῃς περισσώτερον ἀπὸ τὴν χρεῖαν σου, βλάπτεισαι. Ἡ Γαστριμαργία εἶναι θυρα καὶ ἀρχηγὸς πολλῶν ἐγκλημάτων, καὶ ὅστις αὐτὴν κατὰ κράτος νικᾷ, κυριεύει καὶ τὰ λοιπὰ ἀμαρτήματα. Δι' αὐτὸ καὶ ἐκαῖνοι οἱ Ὅσιοι, ὅπου ἀσκήτευσαν εἰς τὴν ἔρημον, ἐβιάζοντο νὰ τὴν κυριεύσουσιν, γινώσκοντες, ὅτι εἰάν δὲν νικηθῇ ἐν πρώτοις τοῦτο τὸ πάθος, δύσκολα ἀφανίζονται τὰ ἐπιλοιπα.

Τὰ εἶδη λοιπὸν καὶ οἱ τρόποι, μὲ τοὺς ὁποίους ἔχει συνηθίαν ἡ Γαστριμαργία

νά μᾶς πειράξῃ, εἶναι πέντε, καθὼς λέγει ὁ ῥηθεὶς Γρηγόριος εἰς τὸ κζ'. Κεφ. τῆς λ'. βιβλίου τῶν Ἠθικῶν. α'. εἶναι ὁ καιρὸς· β'. ἡ ποσότης· γ'. ἡ ποιότης· δ'. ὁ τρόπος· καὶ ε'. ἡ φροντίς. Πρῶτον μᾶς πειράζει καὶ παρακινᾷ νὰ προλάβωμεν τὸν καιρὸν χωρὶς ἀνάγκην, ἢ χρεῖαν τινά· ἦγουν νὰ φάγουν προτιήτερα ἀπὸ τὴν πρέπουσαν ὥραν· β'. νὰ ζητούμεν ἀκριβὰ καὶ εὐμορφα φαγητά· γ'. νὰ φάγωμεν καὶ νὰ πῖωμεν περισσότερον ἀπὸ τὴν χρεῖαν· δ'. μᾶς πειράζει εἰς τὸν τρόπον, νὰ τρώγωμεν μὲ πολλὴν ἐπιθυμίαν ἀρπακτικὰ καὶ ἀχόσταγά· ε'. καὶ τελευταῖον εἰς τὴν φροντίδα, καὶ ἐτοιμασίαν τοῦ φαγητοῦ, νὰ τὸ κατασκευάσωμεν ἐκλεκτὸν μὲ ἀρτισίας πολλὰς, νὰ μᾶς νοστιμίξῃ. Καὶ διατὶ γυνουῦνται πολλοὶ ζημίαι ἐκ τῆς Γαστριμαργίας, καὶ πάθη διάφορα, δι' αὐτὸ τὴν συναριθμοῦσιν εἰς τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα· ὅτι αὐτὴ παχύνει τὸν νοῦν, καὶ ἀναβαίνουσι καπνοὶ πολλοὶ εἰς τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὸν στόμαχον, καὶ κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον ἀνέτοιμον εἰς τὴν θεωρητικὴν καὶ ἀπρόθυμον. Αὐτὴ ἀποκοιμίζει τὸ λογικόν, αὐξάνει τὰ πάθη, κάμνει φαυλιστὰς τοὺς ἄνθρωπους, καὶ πολυμιλῶν μετωριζόμενοι, καὶ λέγουσιν ἄπρεπα λόγια. "Ὅτι τὸ λογικὸν σκοτιζέται ἀπὸ τὴν κραίπαλην, καὶ δὲν ἤμπορεῖ νὰ κρατῇ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς αἰσθήσεις εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· καὶ τὸ χειρότερον, ὅτι ἀπὸ ταύτην γυνῶνται καὶ ἡ ἀκαθαρσία. Εἰς τοῦτο τὸ πάθος ἁμαρτάνουν θανάσιμα, ἔσοι ἔχουσι Θεὸν τὴν κοιλίαν τους· ἦγουν ἔχουσι τὸ ὑστερον τέλος αὐτῶν εἰς τὴν βρώσιν καὶ πόσιν, καὶ σφύρομενοι ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τῆς Γαστριμαργίας, δὲν ἐνουσιάζονται τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου. "Ἐτι δὲ καὶ ὅσοι μεθύουσιν ἐν γυνῶσι, ἢ βιάζουσι, καὶ ἀναγκάζουσι ἄλλους νὰ πῖουσιν οἶνον στατικῶς τους, καὶ εἴτις φαῖγη πασχαλιῶν, ἡμέραν νηστειμῶν, ἢ ταῖς ἀγίαις Τεσσαρακοσταῖς, ἢ σφαιριῶν τὴν τετάρτην καὶ τὴν παρασκευτὴν, δηλονότι ἔξω ἀπὸ ταῖς λελομένας. Τὰ δὲ λοιπὰ τῆς Γαστριμαργίας ἐγκλήματα δὲν εἶναι θανάσιμα, ἦγουν νὰ τρώγῃς εὐμορφα βρώματα, νὰ τὰ ἐπιμελᾷσαι, νὰ προλάβῃς τὴν

ὥραν, ἢ νὰ φάγῃς καμπόσου περισσότερον, καὶ ἄλλα ὅμοια. "Ἐξω ἀληθινὰ εἶναι τὸ κάμνης μὲ τέλος θανάσιμον, ἢ μὲ ζημίαν πολλὴν καὶ σκάνδαλον τοῦ πλησίον, ἢ νὰ προηγορήσῃς, ὅτι ἔχει νὰ σοῦ ἔλθῃ μεγάλη ἀσθενεῖα ἀπὸ τὴν Γαστριμαργίαν, καὶ δὲν ἐγκρατευθῇς, ἢ ἐξοδιάζεις πολλὰ εἰς ζωτροφίαν σου, διὰ τὴν ἐποῖαν αἰτίαν πτωχεύει ὁ οἶκός σου· ἢ ἰξεύρεις, πῶς εἶναι ἄλλοι πτωχοὶ πλησίον σου, ὅπου δὲν ἔχουσι τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν, καὶ δὲν τοὺς σπλαγχνίζεσαι, ἀμὴ τρώγῃς ἐσὺ διάφορα βρώματα, καὶ τοὺς πένοντας ποσῶς δὲν συμπονεῖς, νὰ τοὺς ἐλεήσῃς. Αὐτὰ ὅλα εἶναι θανάσιμα ἁμαρτήματα· ἀμὴ εἰάν δὲν ἦτον καὶ ἁμαρτία ἡ Γαστριμαργία, καὶ νὰ μὴν ἐκωλύετο, κἂν διατὶ μᾶς βλάπτει σωματικῶς, ἔπρεπε νὰ τὴν μισοῦμεν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ μόνον εἰς τὰ ἄλογα ζῶα νὰ εὐρίσκεται, ὅπου τρέφονται διὰ τὸ μακελλίον, καὶ ὄχι εἰς τοὺς λογικοὺς ἄνθρώπους, ὅπου ἐπλάσθησαν διὰ ν' ἀπολαύσουσι τὸν Θεὸν αἰωνίως εἰς τὸν Παράδεισον. "Ὅσον κρατεῖς ἰσχυρῶς μὲ χαλιναγοῦ τὴν σάρκα σου, ὠφελᾷσαι, διὰ νὰ ἀποκτήσῃς τὰς ἀρετάς. Κράτησον οὖν τῆς γαστρὸς, εἰάν βέλῃς νὰ εἶσαι ἄνθρωπος, καὶ φυλάγου ἐπιμελῶς, νὰ μὴ νικηθῇς εἰς τὸ α. εἶδος τῆς γαστριμαργίας, ἦγουν νὰ μὴ προλάβῃς τὴν διατεταγμένην ὥραν, οὔτε νὰ τρώγῃς παρὲξ δύο φοράς τὴν ἡμέραν, γεῦμα καὶ δεῖπνον, ὅταν δηλονότι εἶναι ἡμέραις ἀπολυταῖς (ἀμὴ τίς Τεσσαρακοσταῖς, τὰς τετράδας, καὶ παρασκευάς, καὶ παραμονάς τῶν ἑορτῶν, μίαν φοράν μόνον) καὶ ἔξω ἀπὸ τὰς δύο φοράς μὴ τολμήσῃς νὰ φάγῃς. Εἰ δὲ καὶ πειράξῃ σε ὁ λογισμὸς νὰ προλάβῃς τὴν ὥραν καμμίαν φοράν, ἐναντίωσόν του ἔσον δύνασαι, καθὼς ἐκάμην ἐκεῖνός ὁ Μοναχός, ὅπου γράφει τὸ Λαουσαϊκόν, ὅτι ἐπειράζετο ἀπὸ τὸν λογισμὸν ἐποῦτον, καὶ τοῦ ἔθανεν εἰς τὸν νοῦν ὁ θαίμων, νὰ φαῖγη τὸ πρῶτ', καὶ αὐτὸς ἔλεγε πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα· ἔχει ὑπεμονὴν, καὶ τὴν τρίτην ὥραν νὰ φάγῃς· καὶ τότε πάλιν ἔλεγεν, ἄς δουλεύσωμεν ὀλίγον ἐργόχειρον, ἢ ἄς εἰκοσῶμεν καμπόσους ψαλμούς· καὶ πάλιν, ἄς βάλωμεν τὸ παξιμάδι εἰς τὸ νερὸν· καὶ μὴ



του τρόπου ἐποῦτον μετὴν μίαν καὶ ἄλλην πρόφασιν ἐπέρινα τὸν καιρὸν ἕως τὴν Δ'. ὦραν τῆς ἡμέρας, καὶ οὕτως ἐλυτρώθη τοῦτου τοῦ πάθους.

Τὸ β' εἶναι ἡ ποιότης, ἤγουν νὰ ξετρέχῃς ὀρεκτικὰ καὶ εὐμορφα βρώματα, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου φυλάγου περισσότερον, καὶ τρώγῃς τοιαῦτα φαγῖα, ὅπου νὰ μὴν εἶναι ἠδονικὰ, οὔτε νὰ δίδουσι τῆς σαρκὸς σου πολλὴν σπατάλην, εἰμὴ μόνον νὰ σὲ διαφυλάττουν εἰς τὴν ζωὴν· καὶ ἐὰν σοῦ φαίνωνται ἄνοστα, νὰ σοῦ ἐρμηνεύσω μίαν ἀρτισίαν γλυκυτάτην καὶ πολλὰ νόστιμον, νὰ τρώγῃς μόνον ἄρτον ξηρὸν μετ' αὐτῆς, καὶ νὰ σοῦ φαίνεται ζάχαρι· ἤγουν, ἄφες νὰ περάσῃ ἡ Δ'. ὦρα τῆς ἡμέρας, νὰ πεινάσῃς καλὰ καλὰ, καὶ τότε τρώγῃς, νὰ ἰδῆς γλυκύτητα ὅπου ἔχει τὸ φαγητόν, ἐὰν ἦτον τὸ ἀνοστότερον. Καὶ θυμῷ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν τῶν ὁσίων Πατέρων, ὅπου ἔτρωγαν μόνον ἄρτον ξηρὸν μετὰ ὕδατος, καὶ μαγέρεμα ποτέ τους δὲν ἐδοκίμαζαν, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅτι μίαν φορὰν ἦλθεν ὁ Ἀδδᾶ Ἡσαΐας ἀπὸ τόπου μακρὸν εἰς τὸ καλλίον του, καὶ διατὶ ἦτον ξηρὸν ἀπὸ τὴν καῦσιν τὸ στόμα του, ἐξέστανεν ὀλίγον νερόν μετ' ἄλας, καὶ ἔβραγε τὸ ψωμίον, καὶ βλέπων αὐτὸν ἄλλος Ἀδελφός, ἐσκανδαλίσθη, καὶ λέγει του· ἐὰν θελῆς ψωμί, ὑπάγε εἰς τὸν Κόσμον, ἀμὴ ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον δὲν πρέπει νὰ κάμνῃς τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα. Ἴδες Πατέρων ἀυστηρότητα; Βλέπετε ἐγκράτειαν; Εὐτράπου γοῦν, ὦ λαιμαργε, καὶ αἰσχύνθητι, καὶ μὴ ζητᾷς εὐμορφα φαγῖα, νὰ μὴν εἶσαι ὅμοιος τῶν Ἑβραίων, ὅπου ἐπιθυμοῦσαν κρέατα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπαρῶζον κατ' αὐτῶν τὸν Κύριον.

Τὸ γ' εἶδος εἶναι ἡ ποσότης, ἤγουν νὰ φάγῃς περισσότερον ἀπὸ τὴν χρεῖαν τῆς φύσεως, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου κάμνει χρεῖα νὰ φυλάγῃσαι ἀπὸ τὰ ἄλλα, ὅτι τοῦτο εἶναι πολλὰ ἐπικίνδυνον· ἡ γὰρ πλησμονὴ τοῦ οἴνου καὶ τῶν βρωμάτων σκοτίζει τὸ λογικόν, καὶ εὐγενεῖς ἀπὸ τὰς φρένας σου. Ἐχεις καρδίαν πασιχάρου, τραγωδᾶς, χαίρεςαι, σκιρτᾶς, καὶ ἀγάλλεσαι, καὶ μετὰ παρῶς καὶ πορνικῶς διαλογισμοὺς μολύ-

νεσαι, τὰ ὅποια δὲν κάμνεις, ὅταν ἔχῃς μόνον τὸ ἀρκετόν σου φαγομένου. Προσεχε γοῦν ἀπὸ ταῦτα, μὴ βαρυνθῇ ἡ καρδία σου ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ, διὰ νὰ δυνηθῆς νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν μέλλουσαν ὀργὴν καὶ ζημίαν, ὅπου γεννᾶται ἀπὸ τοῦτο τὸ πάθος.

Τὸ δ' εἶδος τῆς Γαστριμαργίας εἶναι ὁ τρόπος, ὅταν ἐσθίῃς μετὰ πολλὴν ἐπιθυμίαν ἀρπακτικὰ, καὶ κυττάζεις μετὰ προσοχὴν τὰ βρώματα, καὶ βιάζεσαι νὰ τρώγῃς ὀλίγηρα. Καὶ τοῦτο εἶναι μία ἀταξία χειρώδης, καὶ πρᾶξις τῶν κτηνῶν, καὶ ὄχι ἀνθρώπου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φυλάγῃσαι, καὶ νὰ ἔχῃς τὸν νοῦν σου εἰς τὴν Ἀνάγνωσιν. Εἰ δὲ καὶ δὲν γίνεται Ἀνάγνωσις, νὰ ὑψώγῃς τὸν λογισμὸν σου πρὸς τὸν Θεὸν μελετῶν αὐτοῦ τὸ σωτήριο πάθος, καὶ προσευχόμενος νοερῶς, διὰ νὰ τρέφεται καὶ ἡ ψυχὴ σὺν τῷ σώματι, νὰ μὴν εἶσαι ὅλος δοσμένος εἰς τὰ ψυχοβλαβῆ τε καὶ γήϊνα.

Τὸ ε' καὶ ὑπερον εἶναι ἡ περίσσεια φροντίς καὶ περισπασμός, νὰ ξετρέχῃς μετὰ τὴν μέριμναν εὐμορφα καὶ διάφορα βρώματα· τὸ ὁποῖον ἐὰν δὲν μισθήσῃς ὡς ψυχοβλαβές, θέλεις εἶσαι ὅμοιος ἐκείνων, ὅπου ἔχουσι, κατὰ τὸν Παῦλον, Θεὸν τὴν κοιλίαν τους, τῆς ὁποίας δουλεύουν μετὰ αὐτὴν σπουδῆν, καὶ ἐπιμέλειαν τὴν, ὅσην ἔπρεπε νὰ ἔχουν εἰς τὴν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ δουλειαν. Διὰ νὰ λυτρωθῆς γοῦν ἀπὸ τὸ πάθος τοῦτο, σοῦ βοηθοῦσιν αἱ κάτω γεγραμμέναι νουθεσίαι καὶ φάρμακα.

Ἐν πρώτοις ἐννόησον, πῶσον βᾶρος καὶ τάλαιπωρίαν δίδει ἡ κραιπάλη εἰς τὸν στόμαχον, καὶ πῶσον διάφορον καὶ ἀπόλαυσιν δύνονται νὰ δώσουσι τὰ εὐμορφα βρώματα, τῶν ὁποίων ἡ γεῦσις καὶ νοστιμάδα δὲν κρατεῖ πάρεξ μόνον, ὅσην ὦραν τὰ ἔχεις εἰς τὸ στόμα σου· ἀμὴ ἀφ' οὗ περάσῃ κατὰ τὸν τοῦ λαιμοῦ, δὲν μένει πλέον σημεῖον γλυκύτητος, ἢ ἐνθουμῆσις ἀπολαύσεως. Καὶ ἂν δὲν πιστεύῃς, εἰπέ μου, πῶσαν γεῦσιν, ἢ νοστιμάδα αἰσθάνεσαι σήμερον ἀπὸ ὅλα ἐκείνα τὰ ὡραῖα βρώματα καὶ ποτὰ ὅπου ἔφαγες, καὶ ἐπιεῖς ὅλην σου τὴν ζωὴν, εἰς τόσας φιλίαις καὶ συμπάσιαις, ὅπου ἔτυχε; πῶση γλυκύτης σοῦ ἔμειεν ἀπ' ὅλα ἐκείνα; πῶσα γεῦσις σοῦ εὐρίσκειται ἀπὸ τόσα καλυ-

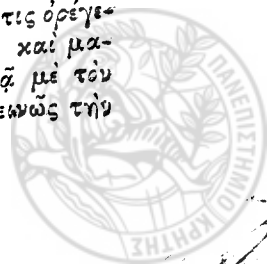
τελή συμπόσια, και τράπεζαις ἐκλεκταῖς, ὅπου εἰς τὸν καιρὸν σε ἀπολαύσες; Βλέπεις, πῶς εἶναι, ὡσπερ νὰ μὴν ἐδοκίμασες τίποτες; μία ἡδονὴ γούν, ὅπου κατέρχεται τόσο τάχιστα, ταξε πῶς ἐπέρασεν, ὅταν σε πειράξῃ ὁ λογισμὸς δι' αὐτὸ, και μὴ κάμῃς τῆς σαρκὸς σου τὸ θέλημα, ὅτι εἰάν φαίγῃς ἐσὺ ἀφ' ἐσπέρας διάφορα βρώματα, και ἕνας πτωχὸς μόνον ἄρτον και ὕδωρ, τῇ ἐπαύριον δὲν ἔχετε καμμίαν διαφορὰν, λέγω εἰς τὴν γεῦσιν τοῦ βρώματος, διατὶ εἰστε ἴσια ἀμφότεροι, ἀμὴ ἔχι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς, ὅτι σὺ μὲν ἔχεις τῆς κραιπάλῃς τὴν ἁμαρτίαν, αὐτὸς δὲ τὸν μισθὸν τῆς πενίας.

Ἀναριθμησον τὰς ἀταξίας τε και ζημίας, ὅπου γυνουῦνται ἀπὸ τοῦτο τὸ πάθος, τὴν ἄσωτον ἔξοδον, ὅπου σκορπίζεις τὸ πρᾶγμα σου, τὸν πολὺν σου κόπον και μόχθον, νὰ θεραπεύῃς τὴν κοιλίαν σου, τὰς διαφορὰς ἀσθενείας, ὅπου γυνουῦνται ἀπὸ τὴν πολυφαγίαν και μέθην, τὸν σκοτασμὸν τοῦ νοῦς ὅπου δὲν δύνεσαι, ὅταν χορτάσῃς, νὰ κάμῃς τινὰ πνευματικὴν ἢ και σωματικὴν ὑπηρεσίαν, και ἐπάνω εἰς ὅλα στοχάζου τὴν παντοτινὴν πείναν ἐκείνην, και δίψαν αἰώνιον, ὅπου κληρονομᾷς μετὰ θάνατον, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἀληθεστάτην ἀπόφασιν, ὅπου λέγει εἰς τὸν Ἱερὸν Λουκᾶν « Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἐμπεπλησμένοις » και τὰ ἐξῆς, ἡγουν οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὅπου εἰστε τῶρα καλά χορτάτοι, ὅτι ἔχετε νὰ πεινᾶσθε αἰωνίως, και νὰ διψήσῃτε, νὰ ζητᾶτε κατὰ τὸν ἀσπλαγγυεν πλοῦσιον μίαν βανίδα νερόν, και νὰ μὴ σᾶς τὸ δίδουσιν. Ἀπὸ τὰ ὅλα στοχάζου, και ἄλλα ὅμοια, ὅπου σου φέρνει ἢ πολυφαγία, και μάλιστα ποταπὴ μέλλει νὰ γένη εἰς τὸ ὕστερον ἢ σὰρξ αὐτῆ, ὅπου τὴν τέρπεις τοσοῦτον, και κολλακεύεις, διὰ νὰ εὔρουσιν καλὴν νομὴν και βοσκὴν οἱ σκώληκες.

Ἐνθυμοῦ, και μελέτα διηνεκῶς ἐκεῖνον τὸν αἰθῖον και οὐράνιον δαίπνον, ὅπου μᾶς ἔταξεν ὁ Δεσπότης εἰς μίαν παραβολὴν εἰς τὸ ἰδ'. Κεφ. τοῦ Λουκᾶ, πῶς μᾶς ἔχει καλεσμένους και εἰάν ποθῆς ν' ἀπολαύσῃς τοιοῦτον δαίπνον βασιλικώτατον, κάμνει χρεία νὰ ἐγκρατεῦσαι εἰς τὸ γεῦμα τῆς ζωῆς ταύτης, διὰ νὰ χορτάσῃς τότε καλλί-

τερα, καθὼς κάμνουσι και ἐδῶ τινές, ὅταν τοὺς ἔχουσι καλεσμένους εἰς δαίπνον τινα, και δὲν τρώγῃν τὸ γεῦμα, ἢ ὀλίγον τίποτες, διὰ νὰ μὴν ὑστερηθοῦσι τοιοῦτου δαίπνου.

Τέταρτον, και ὕστερον πάντων, ἐνθυμοῦ τὴν ἐγκράτειαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅπου ἐνήστευσεν εἰς τὴν ἔρημον ἡμέρας μί. και εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν ἐπότισαν ὄξος και χολὴν οἱ ἀχάριστοι. Και ποτὲ μὴν ἐνγάλης τὸ πάθος τοῦ Δεσπότης μᾶς ἀπὸ τὴν σὴν διάνοιαν, ἀλλὰ ἐνθυμούμενος αὐτὸ μέπνον και θλίψιν πολλὴν τῆς καρδίας, φεῦγε τὰς φιλίας και τὰς τραπέζας, ἔπου εὔρισκονταί ποικίλα και διάφορα βρώματα, εἰς ταῖς ὁποίαις εἶναι δύσκολον νὰ φυλάξῃς ἐγκράτειαν, διατὶ νικᾶσαι ἀπὸ τὴν ὄρασιν, καθὼς τὸ ἔπαθον οἱ προπάτορες, διὰ νὰ ἰδοῦσι τὸν ὠραῖον καρπὸν, και ὑπέστησαν τοιαύτην ζημίαν, αὐτοί τε και ἡμεῖς ἅπαντες οἱ τούτων διαδόχοι. Ὁ ἀληθῆς ἐγκρατευτὴς πρέπει νὰ στοχάζεται τρία πράγματα. Πρῶτον, τοὺς ἀνθρώπους με τοὺς ὁποίους συναναστρέφεται, νὰ συμφωνᾷ μετ' αὐτοὺς εἰς τὴν ὄραν τῆς τραπέζης, ὅτι εἰάν προλάβῃ τὸν καιρὸν χωρὶς ἀνάγκην μεγάλην, ἢ νὰ ἀργήσῃ, οἱ ἄλλοι σκανδαλίζονται, και δὲν εἶναι ἐγκρατευτὴς καλός, ὅτι δὲν φυλάγει τὴν τάξιν. Ἔτι δὲ και εἰς τὴν τῶν βρωμάτων ποιότητα, ὅτι εἰάν ἐτοιμάζουσιν ἕνα φαγητὸν διὰ ὅλους, και ὁ ἕνας νὰ θέλῃ ἄλλα, δὲν εἶναι ἀρετὴ εἰς ἐκεῖνον. Εἶπα χωρὶς ἀνάγκην, ὅτι εἰάν εἶναι ἀσθενὴς και ἔχει χρείαν, εἰάν προλάβῃ τὴν ὄραν, ἢ νὰ ἀργήσῃ ἄλλο φαγητὸν, δὲν ἔχει ἀμάσθημα, ἀμὴ εἰάν τὸ κάμη διὰ τὸ κακὸν τοῦ θέλημα, ἁμαρτάνει. Ἰξευρε δὲ ἀκριβῶς και ταῦτα τὰ δύο, ὅς τις με γογγυσμὸν και κατὰκρισιν ἐγκρατεῦεται, δὲν εἶναι δούλος τῆς ἐγκρατείας, τῆς ὁποίας ἢ ἀρετὴ γίνεται με γαλήνην καρδίας και ἀγαλλίασιν. Ἔτι δὲ ὅς τις νηστεύει δι' ἀνθρωπαρέσειαν, δὲν ἔχει καθόλου μισθὸν τινα, ὅτι τὸ τέλος τῆς ἐγκρατείας εἶναι ἢ δόξα τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας δὲν ἀξιώνεται ὅς τις ὀρέγεται τὴν τοῦ Κόσμου κενὴν δόξαν και ματαιότητα, ἀλλὰ μᾶλλον κληρονομᾷ μετ' αὐτῶν γεγραμμένου λαθροφάρου ἐλεωνῶς τὴν



ἀτελεύτητον κόλασιν. Ἐγκρατεύου γοῦν ἔσον δύνασαι, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν πολυποσίαν, ὅτι ἡ μέθη ἐμποδίζει τὸ λογικόν, καὶ γίνεται αἰτία πολλῆς ζημίας καὶ χαλασμοῦ ψυχῆς τε καὶ σώματος. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τὸν οἶνον πάντες οἱ ποθεύοντες σωτηρίαν ψυχῆς· καὶ ἐξαιρέτως οἱ νέοι, αἱ γυναῖκες, οἱ Κριταί, οἱ Ἱερεῖς, καὶ Μονάζοντες, διατι οἱ νεώτεροι ἔχουσι πλὴν σκάνδαλον καὶ ἐπιθυμίαν τῆς σαρκός, καὶ μὲ κρασί γίνεται ἡ ὁρμὴ πλεον ἄτακτος, καὶ ἡ ὄρεξις ἀγαλίνωτος, καθὼς λέγει ὁ Μέγας Παῦλος πρὸς Τίτον ἐν Κεφ. β'. Καὶ αἱ γυναῖκες ὁμοίως πρέπει νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τὸ κρασί, διατι δὲν ἔχουσι δύναμιν, νὰ ἀντιτάσσωνται τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, τὰς ὁποίας αὐξάνει ὁ οἶνος. Διὰ τοῦτο γράφει ὁ Βαλέριος Μαξιμὸς εἰς τὸ α'. Κεφ. τῆς β'. Βίβλου, ὅτι τὸν παλαιὸν καιρὸν αἱ γυναῖκες τῆς Ῥώμης δὲν ἔπιναν οὐδὲ ποσῶς τὸ κρασί. Οἱ Κριταὶ δὲ, διὰ νὰ κυβερνεῦν τὸν λαόν, καθὼς πρέπει, καὶ νὰ μὴ κάμνουσιν ἀταξίας· διὰ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς Παροιμίαις κωλύεται εἰς τοὺς Βασιλεῖς ὁ οἶνος, διὰ νὰ κρίνουν ὀρθῶς. Τέταρτον καὶ περισσώτερον πάντων, πρέπει νὰ ἐγκρατεύωνται τὸν οἶνον ὅλοι οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τὴν Ἀκολουθίαν, νὰ τὴν ἀναγινώσκουσι μὲ εὐλάβειαν, κατανύξιν, καὶ φόβον, τὸ ὁποῖον δὲν δύνονται νὰ κάμουν ὅταν χοροτάσουσιν. Ἀγαπητέ, ἡ σὰρξ εἶναι ἕνας αὐθάδης καὶ ἄτακτος σου ἐχθρὸς, τὴν ὁποίαν ἔσου κολακεύεις, τόσον σὲ πολεμᾷ σκληρότερα· οἱ Στρατιῆγοὶ αὐτῆς εἰσὶν αἱ ἐπιθυμίαι τε καὶ αἰσθησεις· τὰ ὄπλα τῆς, καὶ διάφορα φαγία καὶ πόματα· αἱ πληγαί, ὅπου δίδει τῆς ψυχῆς, εἶναι τὰ ἀμαρτήματα τοῦ δὲ σώματος ἡ ζημία εἰσὶν οἱ πόνοι τῆς κεφαλῆς, τοῦ στομάχου, καὶ τῶν πλευρῶν. Καὶ εἴαν θέλῃς νὰ τὴν νικήσῃς, πολεμησέτην μὲ τὴν ἐγκράτειαν, ἡ ὁποία τῆς πέρνει τὰ ὄπλα καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν ὑποτάσσει εἰς τὴν τοῦ λογικοῦ κυριότητα. Ὅτι καθὼς ἡ κρατὴν εἶναι αὐξήσις τῆς πορνείας, οὕτω καὶ ἡ ἐγκράτεια εἶναι τῆς σωφροσύνης φύλαξ πιστός, ἧτις χαλινοῦσα τὴν σάρκα, κάμνει τὸν ἄνθρωπον κύριον

πῶν παθῶν, καὶ νικητὴν τῶν μηχανημάτων τοῦ δαίμονος. Μισήσατε οὖν, ἀδελφοί, τὴν Γαστριμαργίαν, ὡς αἰτίαν ἐγκλημάτων, ἐξόχως δὲ φεύγετε ἀπὸ τὴν λαθροφαγίαν ὡς ἀπὸ ὄφρατος, διατι εἶναι πολλά ψυχοβλαβῆς καὶ ζημιώδες ἀνόμημα, καὶ τοσοῦτον βδελυκτὸν παρὰ τοῦ Σωτῆρος, ὅπου μόνον δι' αὐτὸ κολάζει τὸν ἄνθρωπον, καθὼς ἐφάνη πολλάκις, ὡς γέγραπται εἰς διαφόρους τόπους, μὲ αξιοπιστὰ παραδείγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ γράψωμεν ἕνα εἰς μαρτυρίαν τῶν λοιπῶν ἀψευδέστατον.

Λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ, Μέρος α'. εἰς τὰ ξη'. παραδείγματα, πῶς τοῦ ἐδιηγήθη ἐκ στόματος εἰς Ἱερεὺς ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν τῆς Ἀσίας τὸ ὄνομα Ἀθανάσιος, ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ἦτον εἰς Μοναχὸς περιβόητος, καὶ περίφημος εἰς ἕνα Κοινόδιον, τὸν ὁποῖον εὐλαβούντο κατὰ πολλά, οὐ μόνον οἱ Ἀδελφοὶ τοῦ Μοναστηρίου, ἀλλὰ καὶ οἱ κοσμικοὶ, ὅπου ἦτον εἰς τὰ περίχωρα, διατι ἦτον ἡ φήμη του πανταχοῦ, διὰ τὰς ἀρετὰς ὅπου εἶχεν εἰς τὸ φαινόμενον, ὅστις ἦτον μὲν εὐλαβῆς καὶ ταπεινὸς τῷ σχήματι, ἀγρύπνα καὶ προσήυχετο ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, καὶ ἐνήστευεν εἰς τὸ φανερόν, ἀμὴ εἰς τὸ κελλίον του ἐλαθροφάγιζεν ὁ ταλαίπωρος μὲ τόσῃν ἐπιδεξιότητι, ὅπου τινὰς δὲν τὸ ἔξευρε, καὶ οὕτως ἐπέρασε τὴν ζωὴν αὐτοῦ, μὴ ἀμελῶν τὰς ἔξωθεν ἀρετὰς, οὔτε τὴν ἀμαρτίαν ταύτην μετανοῶν. Τὴν ὥραν δὲ ὅπου ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἐπροσκάλεσεν ὅλους τοὺς Ἀδελφούς, οἱ τινες εὐθὺς ἐσυναχθήσαν, νομίζοντες νὰ ἀκούσουσι ἅγια πράγματα ἀπὸ τοιοῦτον ἐνάρετον ἄνθρωπον, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπε ταῦτα ὁ ἀσθενὴς, ὅλος ἔντρομος ἀπὸ φόβον τῆς ἐκδεχόμενης κολάσεως: Νὰ ἔξεύρετε, Πατέρες, ὅτι ὁπόταν ὑποκρίνομαι πῶς νηστεῶ μετ' ἐσᾶς δὲν ἦτον ἀλήθεια, μόνον διὰ νὰ μὲ ἐπαίνατε, ἐνήστευα εἰς τὸ φανερόν, ἔπειτα ἔτρωγα ἀπόκρυφα ὅσον ἤθελα, καὶ δι' αὐτὸ κατεκρίθηκα σήμερον μὲ δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, διατι δὲν ἐξωμολογήθηκα ποτὲ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν μου, καὶ τώρα παρεδόθηκα εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐνὸς δράκοντος, καὶ μὲ ἔχει δεδωμενον χεῖραί

καὶ πόδας με τὴν οὐρανὸν σου, καὶ βάνει ταύτην τὴν ὥραν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα μου, καὶ λαμβάνει τὸ πνεῦμά μου. Ταῦτα λέγων ἐξέφυξεν ὁ τρισάθλιος, καὶ ἐπῆρεν ὁ νοπηὸς Δράκων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν κόλασιν. Ἴδετε, ἀδελφοί, καὶ τρομάξετε, ὅτι καὶ διὰ μόνον ἓνα ἔγκλημα δύνα-

ται νὰ κολασθῇ ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὲν τὸν ὠφελοῦσιν αἱ λοιπαὶ ἀγαθοεργίαι. Ἄς μισήσωμεν οὖν τὴν Γαστριμαργίαν, καὶ μέσσην, καὶ μάλιστα τὴν λαθροφαγίαν, ἵνα μὴ συγκληρονομήσωμεν κατὰ τὸν ἄνω εἰρημένου τὴν ἀτελεύτητον κόλασιν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Γ'.

Περὶ Φθόνου, ἐξ οὗ καὶ ὁ Φόνος τίκτεται.

Ο φθόνος, κατὰ τὸν Δαρασκηνὸν Ἰωάννην, εἰς τὴν β'. Βίβλον περὶ Πίστεως, εἶναι μία πικρία καὶ λύπη, ὅπου ἔχει τινὰς εἰς τὸ ἀγαθὸν τοῦ πλησίον, τὸ ὁποῖον νομίζει νὰ εἶναι οἰκτεῖον κακόν. Διατι ὁ φθονερός λαμβάνει τὸ ἀλλότριον ἀγαθόν, ὡς ἐδικόν του κακόν, εἰς ὅσον ἐκεῖνο τὸ ἀγαθὸν σμικρύνει τὴν ἐκείνου δόξαν καὶ ὄφελος, καὶ δι' αὐτὸ λέγεται ὁ Φθόνος λύπη τοῦ ἀλλοτρίου ἀγαθοῦ. Ἐπι δὲ ὁ Φθόνος χαίρεται τὸ κακόν τοῦ πλησίον, εἰς ὅσον ἀξιάγει ἀπ' ἐδῶ ἢ οἰκεία δόξα καὶ ὄφελος. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει, εἰς τὴν β'. Βίβλον τῆς Ρῆτορικῆς, ὅτι δύο τάξεις ἀνθρώπων εἰσι δεδουλωμένοι εἰς ἐτούτο τοῦ φθόνου τὸ ἔγκλημα. Πρῶτον οἱ φιλόδοξοι, οἱ τινες ποσοῦντες νὰ ἀποκτήσουσι φήμην μεγάλην καὶ ὄνομα, δὲν ὑποφέρουσι νὰ τοὺς περισσεύουν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ πικραίνονται τὴν ἐκείνων δόξαν καὶ ἔπαινον, ὅτι σμικραίνει τὴν ἐδικὴν τους. β'. εἰσὶν οἱ μικρόψυχοι, οἱ τινες κρατοῦσι διὰ μεγάλα τὰ ἀλλότρια, νομίζοντες, ὅτι τοὺς περισσεύουν οἱ ἄλλοι, καὶ δι' αὐτὸ πικραίνονται τὸ καλόν τους. Ὁ φθόνος εἶναι φυσικὸν μεγάλον ἀνόμημα διατι εἶναι ἐναντίον τῆς ἀγάπης, ἢ ὅποια θέλει νὰ χαρῶμεσθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ νὰ λυπούμεσθαι τὸ κακόν τοῦ πλησίον μας.

Εἰ τις πικραίνεται τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου, εἰς ὅσον ἐπι φοβάται ἀπὸ ταύτην τὴν ἐδικὴν του ζημίαν, ἢ ἄλλου τινός, αὐτὸ δὲν εἶναι ἀμαρτήματα, κατὰ τὸν ἄνωθεν Γρηγόριον, ὅς τις λέγει εἰς τὴν κβ'. βίβλον, Κεφάλαιον, ια'. ταῦτα. Πολλάκις συμβαίνει

καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ μᾶς πικραίνει χωρὶς ἔγκλημα φθονικόν. Τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστι φθόνος καθολικὸς, ἀλλὰ τοῦ φθόνου ἐνέργεια. Πολλάκις λυπᾶται τις, ὄχι πῶς οἱ ἄλλοι ἔχουσιν ἀγαθὰ, ἀλλὰ διατι ἐπιθυμᾷ καὶ αὐτὸς ν' ἀποκτήσῃ, καὶ τῆτο λέγεται ζήλος, ὅς τις εἰάν εἶναι διὰ πνευματικὰ πράγματα, οὐκ ἔστιν ἀμαρτία, ἀλλὰ μισθός· διὰ σωματικὰ πάλιν, βολεῖ νὰ εἶναι ἀμαρτία, καὶ νὰ μὴ εἶναι, κατὰ τὸ τέλος, ὅπῃ κινᾷ τὸν ἄνθρωπον. Συμβαίνει καὶ πικραίνεται τινὰς εἰς τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, ὅπου ἔχουσιν οἱ πονηροὶ καὶ ἄτυχοι ἄνθρωποι, καὶ τοῦτο εἶναι ἀμαρτήματα, διατι ὅσα κάμη ὁ Κύριος, πρέπει νὰ τὰ λαμβάνωμεν εἰς ἐ καλὸν μέρος, ὅτι πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησε καὶ ποιεῖ, καὶ δὲν φθάνει ἡ ὀλίγη μας γνῶσις νὰ καταλάβῃ τὴν ἀπειρον ἄδυσσον τῆς αὐτοῦ σοφίας. Τὰ γὰρ κρίματα Θεοῦ ἄδυσσος πολλή. Ὁ δὲ χειρότερος φθόνος ἀπὸ ὅλων εἶναι, ὅταν τις θλίβεται τοῦ πλησίον τὰ θεϊκὰ χαρίσματα, τὸ ὁποῖον συναρτιᾷ μεῖται με ταῖς ἀμαρτίαις, ὅπου εἶναι κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ φθόνος εἶναι μεγάλον ἀνόμημα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον γεννῶνται ἄλλα πέντε ἀμαρτήματα. Τὸ μὲν, α'. καὶ χεῖρον πάντων, λέγεται μίσος, ἐξ οὗ καὶ ὁ φθόνος τίκτεται· διατι καθὼς ἡ χαρὰ γεννᾷ τὴν ἀγάπην, οὕτω καὶ ἡ λύπη τὸ μῖσος, διὰ τοῦτο τὸ φθονερὸν μισητὸν, τοῦ δίδει λύπην. Τὸ β'. εἶναι ἡ καταλαλιά· ὅταν ὁ φθονερός σμικραίνει τὴν δόξαν τῶν ἄλλων ἀπόκρυφα. Τὸ γ'. κατάκρισις, ὅταν φανερά ὀλιγοστεύει τὴν φήμην καὶ δόξαν του.

Τὸ δ' λέγεται σκίρτησις εἰς τὸ κακὸν τοῦ πλησίον, ἤγουν ἔταν ὁ φθονερός νομίζων, ἔτι ἐσμίκρυνε τὸν ἔπαινον καὶ δόξαν ἄλλου, εὐδοκίεται καὶ χαίρεται. Τὸ ἐκαὶ τελευταῖον εἶναι ἡ θλίψις, ὅταν ὁ φθονερός θλίβεται, βλέπων τὰ ἀγαθὰ τοῦ πλησίον. Διὰ τὴν ἡγεύρη γοῦν, πότε ὁ φθόνος εἶναι ἀμαρτήμα, καὶ πότε δὲν εἶναι, διὰ τὴν φυλάξαι, γίνωσκε, ὅτι μὲ δύο τρόπους θλίβεται τινὰς τὸ καλὸν τοῦ ἑτέρου· ὁ πρῶτος εἶναι μὲ τάξιν τῆς φύσεως, χωρὶς τὴν θέλησιν ὁ ἄνθρωπος ἐκείνην τὴν λύπην. Λόγου χάριν, ἀκούεις τὴν ἔπαινοῦσιν ἄλλον, πῶς εἶναι σοφός, ἡ πλούσιος, καὶ τὰ λοιπά, καὶ αἰσθάνεσαι ἔσω σου ὀλίγην λύπην αὐτὴν τὴν ὦραν μόνου, ὅπου τὸ ἤκουσες. Εἰς τοῦτο δὲν ἔχεις ἀμαρτίαν, διὰτὶ δὲν εἶναι μὲ θέλημά σου, ἀλλὰ τῆς φύσεως μας ἐνέργεια, ὅπου κλίνει εἰς τὸ κακόν. Αὐτὰ ὀνομάζουσι οἱ διδάσκαλοι πρῶτα κινήματα, τὰ ὁποῖα, εἴαν εὐθὺς ὅπου τὰ στοχασθῆς, τὰ ἐκθάλης ἀπὸ τὴν σὴν διάνοιαν, κἀμνεὶς ἀρετὴν, καθὼς ἐγράψαμεν εἰς τὸ, ἰ. Κεφ. διὰτὶ εἰς ὅλα τὰ ἀμαρτήματα ἐνεργοῦσι κοινῶς αὐτὰ τὰ πρῶτα κινήματα· καὶ εἴαν δὲν φυλαχθῆς ἐξ ἀρχῆς τὴν τὴν θανάτωσης, τρανεύουσιν ὑστερον, καὶ εἶναι πολλὴ δυσκολία τὴν τὴν νικήσης. Ὁ ἕτερος τρόπος εἶναι, ὅταν ἐκουσίως λυπεῖσαι καὶ θλίβεσαι, ἀκούοντας τὴν ἐγκωμιάζουσιν ἄλλον· ἡ ὁποῖα λύπη, ὅσον ὑπάρχει διὰ μεγάλην ὑπέβασιν, τόσον εἶναι βαρύτερον ἔγκλημα, ὁμοίως καὶ ἡ καταλαλιά καὶ κατάκοις, ὅταν εἶναι εἰς αἰσχύνην, καὶ ἀτιμίαν πολλὴν τοῦ πλησίον. Φεῦγε εὖν, ἀδελφέ, τὸν πατέρα τοῦ φρόνου, ὅτι πολλαὶ ἀνομίαι καὶ ἄδικαι θάνατοι ἐγεννήθησαν ἐξ αὐτοῦ. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου, διὰ τὸν φθόνου τοῦ δαίμονος, εἰσῆλθε διὰ τῆς Ἀδαμιαίας παρακοῆς, εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁ θάνατος. Ὁ φθόνος ἔκαμεν ἀδελφοκτόνον τὸν Κάιν. Αὐτὸς ἔκαμε τοὺς ἀδελφούς τοῦ Παγκάλου Ἰωσήφ, καὶ τὸν ἑβραῖον εἰς ἓνα πηγάδι, τὴν τὸν φονεύσουσι. Διὰ τὸν φθόνου ἐφαρμάκωσαν τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον, καὶ ἄλλους Βασιλεῖς ἐξακουστούς, ἀηττήτους στρατηγούς, καὶ σοφωτά-

τους διδασκάλους, καὶ ἄλλους ἀνθρώπους περιφίλους καὶ πλουσίους ἄρχοντας. Οὐ μόνον δὲ ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὸν Δεσπότην τῶν Ἀγγέλων, τὸν Ποιητὴν, καὶ Σωτῆρα, καὶ Εὐεργέτην τῶν ἡμῶν, αὐτὸς ὁ καταραμένος φθόνος ἔκαμε τοὺς ἀχαρίστους καὶ ἀσεβεῖς Ἰουδαίους, καὶ τὸν ἑσταύρωσαν· καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα φονικά ἐνέργησεν εἰς τὸν κόσμον ὁ φθόνος, καὶ κατ' ἐκάστην ἐργάζεται. Διὰ τοῦτο πρόσχε ἀκριδῶς, τὴν μὴν ἀφήσης ποσῶς τὴν συλληφθῆ εἰς τὴν ψυχὴν σου αὐτὴ ἡ θανατηφόρος καὶ ἰσθόλος ἔχιθνα, ἀλλὰ τὴν θανατώσης εὐθὺς, πρὸ τοῦ τὴν φαίγη τὴν καρδίαν, καὶ τὰ λοιπά σου ἐντόσθια, ὅταν τρανεύση. Καθὼς τὸ φαρμακερὸν ὀφίδι, ὅπου ὀνομάζουσι ἔχιθνα, καὶ ὅταν θέλῃ τὴν γεννηθῆ, τρώγει τὰ σπλάγχνα τῆς μητρός, καὶ φονεῖ τὴν, καὶ οὕτως ἀνοίγει τὴν κοιλίαν τῆς, καὶ γεννᾶται. Φεῦγε γοῦν τοιοῦτο θνητὸν θανατηφόρον, ὅπου βασανίζει τὸν φθονερόν ψυχῆ τε καὶ σώματι· διὰ τοῦτο τὸ ὀνομάζει ἀσθεστον πῦρ ὁ μέγας Χρυσόσταμος. Αὐτὸ ὑστερεῖ τὸν ἄνθρωπον τῆς ἔσωθεν εἰρήνης, καὶ εὐρίσκειται πάντα τεταραγμένους, συλλογιζόμενος, πῶς τὴν νικήσῃ τὸν ἀδελφόν· καὶ καθολικὰ ὁ φθόνος εἶναι ἓνας δῆμιος καὶ φονεὺς, ὅπου θλίβει, καὶ κολάζει καθ' ὦραν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ φθόνος ἔχει γονεῖς τὴν ὑπερηφανίαν καὶ φιλαυτίαν, καὶ διδάσκαλον τὸν Διάβολον. Ἡ σπουδὴ του εἶναι, τὴν σκοτίση, καὶ τὴν βλάβη τὸ ὄνομα τοῦ πλησίον· καὶ ὅταν τοῦτο δὲν δύναται τὴν κάμη, τρώγει καὶ τὸν τόπου, εἰς τὸν ὅπου εὐρίσκειται, καθὼς ἡ σκουρία τὸν αἰθρον. Ποῖον καλὸν ἡμπορεῖς τὴν λάβης εὖν, ἄνθρωπε, τὴν φωλεύη τοιοῦτον θνητὸν θανατηφόρον εἰς τὴν καρδίαν σου; Ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ἀμαρτήματα δίδουσι καὶ τὴν σαρκὶ παραμικρὰν ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν, ἀμὴ ὁ φθόνος εἶναι ἓνα κολαστικὸν ἀνόμημα, ὅς τις, ὡσπερ τις ἄλλη κολασίς, θλίβει ἀπαραμύθητα, καὶ τιμωρὰ ἀλύπητα, καὶ εἶναι βλαβερώτερος εἰς ἐκείνου, ὅπου τὸν ἔχει μᾶλλον, ἢ εἰς τοὺς ἄλλους. Τοῦτο τὸ πάθος βλάπτει τὴν ψυχὴν θλίβει καὶ μαραίνει τὴν σάρκα, καταφλέγει τὴν καρδίαν, ξηραίνει καὶ ἀδυνα

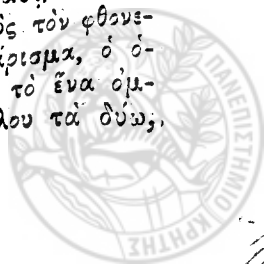
μίζει τὸ σῶμα, χλωμαίνει τὴν ὄψιν, καὶ ἀπλῶς, θλίβει καὶ ἀφανίζει ὄλον τὸν ἀνθρώπου. Καὶ καθὼς τὸ σκολήκιον ἐκεῖνο, ὅπου κράζουσι Βότριντα, τρώγει τὰ πολυτίμα ἱμάτια, καὶ τὰ ἀφανίζει ὀλότελα, οὕτω καὶ ὁ Φθόνος ἐσθίει, καὶ κατατῆκει τὸν φθονερόν, καὶ ὅσον βλέπει τὸν ἄλλον εὐτυχημένον, τόσον χειροτερεῖ αὐτόν, καὶ μαραινέται. Τῆτο ἄς εἶναι τὸ, αἰ. ἰατρικόν καὶ ἐρμηνεία κατὰ τοῦ Φθόνου .

Δεύτερον δίδωκε ἀπὸ σοῦ κατὰ κράτος τοῦτο τὸ πάθος, ἐάν θέλῃς νὰ μετέχης τῆς θείας χάριτος, ἥτις σὲ κάρμει καὶ χαίρεισαι εἰς ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὅπου ἔχουν οἱ ἄλλοι. Καὶ εἰς ταῦτα πρέπει μάλιστα νὰ ἀγαλλεσαι, πῶς ἔχουν εὐτυχίαν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ὄχι νὰ θλίβεσαι, ὅτι, ἐάν ἔχῃς τὴν ἀγάπην, ἀπολαμβάνεις καὶ σὺ ὡς ἐδικήν σε τὴν χαρὰν τοῦ πλησίον σου, καὶ ἔχεις καὶ τῆς ψυχῆς τὴν ὠφέλειαν, ὅπου σοῦ ἀνταμείδει τὸν μισθὸν ἐκεῖνον διὰ τῆς ἀγάπης ὁ Κύριος. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Θεῖος Χρυσόστομος, πῶς εἶναι μεγάλη καὶ θαυμαστή ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης, ὅτι χωρὶς νὰ ἐγδύσῃ ἄλλον τινά, κλέπτει τὰ πάντα, καὶ τραδίζειτα πρὸς τοῦ λόγου της, διατι, ὅταν χαίρεισαι τὸ ἀγαθὸν τοῦ πλησίον, τὸ ἀπολαμβάνεις καὶ σὺ ὡς ἐδικόν σου, καὶ τὸ ἀγαλλεσαι. Βίαζε λοιπὸν καὶ παρακίνα τὴν φύσιν σου πρὸς τὴν τοῦ πλησίον ἀγάπην, ἠξεύρων, ὅτι πάντες ἐσμεν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα μὲν, ὅτι ἐξ ἐνὸς Πατρὸς καὶ Μητρὸς ἐγέννηθήμεν, Ἀδάμ τε καὶ Ἐῤῥας. Κατὰ πνεῦμα δὲ, λελυτρωμένοι μετὰ τὸ τίμιον Αἷμα τοῦ Ἡοιητοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Ἐχομεν μίαν Ἐκκλησίαν, μίαν Ἥσιν, ἓν Βάπτισμα, καὶ ἐλπίζομεν μίαν καὶ μόνην Μακαριότητα, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ καλὸν τοῦ ἐνὸς νὰ εἶναι κοινὸν εἰς ἅπαντας. Δὲν εἶναι δίκαιον οὖν νὰ χωρῇ φθόνος πρὸς εἰς τοῦ λόγου μας, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ συγχαίρωμεθεν ἀνευ ζηλίας τινὸς τὸ ἀγαθὸν τοῦ πλησίον μας, καὶ νὰ συμπονούμεν εἰς τὰς θλίψεις αὐτοῦ, ὡς καὶ εἰς τὰς ἡμετέρας, καὶ νὰ θλιδῶμεθεν. Καὶ ἐάν σοῦ φανῇ παράξενον, νὰ ἀγαπήσῃς ἕνα ἀλλότριον καὶ ἀγνωρίστον, ὅπου τίποτε καλὸν δὲν σοῦ ἔκαμεν, ἐνθυμήσου, ὅτι σὺ

ἦσουν ἀναξιώτερος, ὁ δὲ Κύριος σοῦ ἔκαμε τὸσας καὶ τοιαύτας εὐεργεσίας, καὶ δὲν θλίβει ἄλλην ἀντάμειψιν ἀπὸ λόγου σου, παρὲς νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, καὶ ὅσον καλὸν ποιήσῃς ἐκεῖνου τοῦ ξένου, τὸ δέχεται ὁ πανάγαθος, ὡσπερ νὰ τὸ ἔκαμες καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡοιητοῦ καὶ Σωτῆρός σου. Ἔχε τὴν ἀγάπην οὖν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς ὅλας τὰς ἀληθινὰς ὠφελείας, εἰδὲ καὶ εἶσαι φθονερός, ζημιώνεις μόνον τοῦ λόγου σου .

Τρίτον καὶ ὑστερον φάρμακον κατὰ τοῦτο τοῦ ὄφους, ἔχε ταυτην τὴν νοουθεσίαν, ὅπου εἶναι νόμος τῆς φύσεως, λέγων Ὁ σὺ μισεῖς, ἐτέρῳ μὴ ποιήσῃς, ἦγουν τὸ κακὸν ἐκεῖνο, ὅπου δὲν θέλεις νὰ σοῦ κάμῃ ἄλλος, μήτε σὺ τὸ κάμῃς τοῦ ἀδελφοῦ σου. Καθὼς γοῦν δὲν θέλεις νὰ θλιβῆται ἄλλος εἰς τὴν χαρὰν σου, ἢ νὰ ἀγαλλεταί εἰς τὴν θλίψιν σου, οὕτω δὲν πρέπει καὶ σὺ νὰ φθονῇς τὸ ἀγαθὸν τοῦ πλησίον, οὔτε νὰ χαίρεισαι τὴν ζημίαν του. Εἰ δὲ καὶ δὲν τὸ κάμῃς οὕτω, δὲν εἶσαι λογικὸς, ἀλλὰ ἀνευ καὶ ἀφρονέστατος. Ναὶ ἐπὶ ἀληθείας, ἕνας φθονερός εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰς φρένας του, ὅτι προτιμᾷ τὴν ζημίαν του, ἐάν δύναται μετ' αὐτὸ νὰ βλάβῃ ἐκεῖνον, ὅπου φθονεῖ καὶ ζηλεύει του. Καθὼς ἐφάνη σαφίστατα εἰς διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους μετὰ πολλὰ παραδείγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ γράψωμεν ἕνα, διὰ νὰ καταλάβῃς τί μῖσος καὶ τί φαρμάκι ἔχει ὁ φθονερός εἰς τὴν καρδίαν του .

Φαίνεται εἰς τῶν Ἑλλήνων τὰς Ἱστορίας, ὅτι εἰς Βασιλεὺς ἠθουλήθη νὰ δοκιμάσῃ τὴν φύσιν τοῦ φθονεροῦ καὶ τοῦ Φιλαργύρου, καὶ προστάσει νὰ φέρουσιν ἐμπροσθεν του δύο ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ὁ ἕνας ἦτον κατὰ πολλὰ φθονερός, καὶ ὁ ἄλλος Φιλάργυρος, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Ἄς μοῦ ζητήσῃ ὁ ἕνας σας εἶτι χάρισμα θέλει, νὰ τοῦ τὸ δώσω μετὰ χαρᾶς μετὰ τοῦτο, νὰ λάβῃ ὁ ἕτερος δύο φοραῖς τόσον, ὅσον μοῦ ζητήσῃ ὁ πρῶτος. Ἐπιφρονεῖκούσαν οἱ δύο ὥραν πολλήν, μὴ θέλωντας νὰ ζητήτῃ ὁ ἕνας, διὰ νὰ μὴ λάβῃ ὁ ἄλλος διπλά. Τότε κελεῖται ὁ Βασιλεὺς τὸν φθονερόν, νὰ ζητήσῃ πρῶτος τὸ χάρισμα, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ τοῦ εὐγάλη τὸ ἕνα ὀμμάτι, διὰ νὰ εὐγάλη τοῦ ἄλλου τὰ δύο,



προτιμῶν τὸ οἰκεῖον κακόν, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ἄλλαν ἀπὸ τὸν φθόνου του, παρέξ νὰ λάβῃ κἀνένα μεγάλου δῶρον, διὰ τὴν νὰ μὴ λάβῃ διπλοῦν ὁ ἕτερος. Ἴδες, εἰς πόσῃ τυφλότητι καὶ ἀναισθησίᾳ εὐρίσκεται, ὅς τις κυριευθῆ ἀπὸ τὸ κατηραμένον πάθος τοῦτο καὶ ἀνωφέλευτος; Φεῦγε οὖν, ἄνθρωπε, ὅσον δύνασαι ἀπὸ τὸ ἰσοδύλον ἐτούτο Σηρίου, καὶ πρόσθευε τῷ Θεῷ πολλάκις διὰ

ἐκείνου ὅπου φθονεῖς, καὶ λέγε εἰς τοὺς ἀνθρώπους καλὸν διὰ λόγου του, καὶ ὅταν σοῦ βολῆ, κάμε του τινὰ καλωσύνην, εἰαυ εἶναι καὶ στανικῶς σου, ὅτι με τὴν δυναστείαν ταύτην, ὅπου βιάζεις τὴν Σελήσιν σου, σὲ ἀξιώσει ὁ Κύριος τοῦ τῆς ἀγάπης χαρίσματος, με τὸ ὅποιον τελείως λυτρώνεσαι ἀπὸ τὸν ἀδικον φθόνον καὶ ἀνωφέλευτον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Δ'.

Περὶ Ἀκηδίας, ἢ τοῦ Ἀμελείας.

Ἡ προτιμωτέρα πράξις, ἢ ἀγιωτέρα ἔργασια, καὶ πλεον ψυχοφελής καὶ θεαίρεστος, εἶναι ἡ Ψαλμωδία καὶ ἡ Προσευχή, ὅπου γίνεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. Μάλιστα ἤμπορῶ νὰ εἰπῶ ἀψευδέστατα, πῶς εἶναι Ἀγγελικὴ καὶ οὐκ ἀνθρωπίνῃ ἐγχείρησις, ἐπειδὴ τὴν αὐτὴν ὑμνωδίαν καὶ αἴνεσιν, ὅπου δοξολογοῦσιν οἱ ἄγιοι Ἄγγελοι ἀκαταπαύστως ἐν οὐρανῷ τὸν Βασιλέα πάσης τῆς Κτίσεως, αὐτὴν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιτοι προσφέρομεν ἐπὶ γῆς κατ' ἐκάστην, οὐχ ὅσον καὶ ὅταν ἐφείλομεν, ἀλλ' ὅσον ἀνάμεθα, κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν. Ἐπειδὴ οὖν τοιοῦτον Δεσπότην καὶ Βασιλέα τῶν Βασιλευόντων ὑμνοῦμεν οἱ ποταποὶ καὶ ἀνάξιοι, πρέπει νὰ στεχωμέσθην μετὰ πάσης εὐλαβείας, καὶ κατανύξεως, χωρὶς τινὸς ἀκηδίας, ἀλλὰ με προσοχὴν τῶσιν, ὅσιν εἶχαμεν ἰστάμενοι ἐνώπιον τινὸς ἐπιγείου Βασιλέως, νὰ συντυχένωμεν. Μάλιστα με φόβον καὶ τρόμον περισσώτερον τῶσιν, ὅσον εἶναι τοῦ ἐπιγείου ὁ Ἐπουράνιος ἀξιώτερος. Πρέπει οὖν, ὅταν ψάλλωμεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, νὰ μὴ λέγωμεν τὰ λόγια μόνον με τὸ στόμα ἕξοι χωρὶς κατανύξεως, ἀλλὰ με προσοχὴν τοῦ νοῦ, με καθαρότητα καρδίας, μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ κατανύξεως, με γῆσιν τῆς ψυχῆς καὶ γλυκύτητα τῶσιν, ὅσιν εἶχαμεν, εἰάν ἐπρωῶγαμεν τὴν ἐκλεκτοτέραν καὶ ὠραιότεραν· διατὶ ὅσοι με τούτων τὸν τρόπον προσεύχονται, συμ-

ψάλλουσι μετ' αὐτῶν καὶ οἱ Ἄγγελοι, καὶ συνυμνοῦσι τὸν Κύριον, καθὼς εἶδασι πολλάκις τινὲς ἐνάρετοι ἄνθρωποι. Ταῦτα γινώσκων ὁ πονηρὸς καὶ φθονερὸς Δαίμων, ἀγωνίζεται νὰ μᾶς συγχίξῃ τὸν νοῦν εἰς τὴν προσευχὴν, με διαφόρους λογισμοὺς μερίμων βιωτικῶν, καὶ σαρκικῶν ἐνθυμήσεων, διὰ τὴν νὰ μᾶς ζημιώσῃ τοῦ κόπου τοῦ μισθῶν καὶ ὠφείλειαν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἴμεσθην ἐγρήγοροι πάντοτε, καὶ νὰ μὴ βαθυνοῦμεν, νὰ πίπτωμεν εἰς τὴν ἀκηδίαν, ἣτις ἐστὶ τὸ τελευταῖον ἀνόμημα τῶν ἐπτά θανάσιμων· ἀμὴ δύναται πολλά νὰ ζημιώσῃ τὴν ταλαίπωρόν μας ψυχὴν. Διὰ τοῦτο νὰ γράψωμεν καὶ ἡμεῖς τινὰς ἐρμηνείας κατὰ τῆς ἀκηδίας, ψυχοφελεῖς, καὶ μερικὰ παραδείγματα, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐπιλοιπα, διὰ τὴν νὰ φοβηθοῦσιν οἱ ἀμελεῖς, νὰ ἀναγινώσκουσι τὴν Ἀκολουσίαν μετ' εὐλαβείας καὶ κατανύξεως.

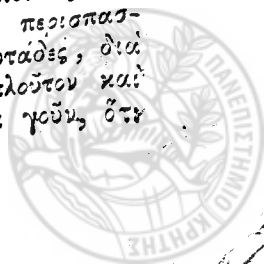
Ἡ Ἀκηδία, κατὰ τὸν ἐκ Δαμασκοῦ Γεωάννην εἰς τὴν περὶ Ἱστορίας βιβλίον, εἶναι μία λύπη, ὅπου κυριεύει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κάμνει νὰ ἀμελῇ εἰς τὰ πνευματικά, νὰ ἀρχήσῃ τινὰ ἔργασίαν θεαίρεστον, ἢ καὶ εἰάν τὴν ἀρχήσῃ, ἀκηδιᾷ νὰ τὴν τελειώσῃ. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἐλάττωμα, ὅπου κλίνει τὸν ἄνθρωπον νὰ λυπᾶται εἰς τὸ πνευματικόν. Ἡ Ἀκηδία εἶναι ἓνα θανάσιμον ἀμάρτημα ἀπὸ τὰ ἐπτά, κατὰ τὸν ἄνωθεν Γρηγόριον εἰς τὸ λά. βιβλίον τῶν Ἠθικῶν, ὅτι ἀπὸ ταύτην γινούσθαι.

καὶ ἕτερα, ὅσων νὰ εἰποῦμεν, ὅς τις δὲν ὑπάγῃ τὴν Ἑσπέρην νὰ ἀκούσῃ τὴν Ἀκολουθίαν, καὶ μάλιστα τὴν Ἱεροουργίαν. Εἰ δὲ ἐστὶ Μοναχὸς ἀπασαν τὴν Ἀκολουθίαν αὐτοῦ καθ' ἑκάστην, ἢ δὲν κάμνει τὸν κανόνα του, ἢ δὲν φυλάγει ἄλλας ἐντολάς, ἐποῦ εἶναι χρωστός. Αὐτὰ εἶναι θανάσιμα ἀμαρτήματα. *Ἐτι δὲ εἴτις διὰ τὴν ἀμελείαν αὐτοῦ δὲν μανθάνει ἐκεῖνο, ἐποῦ χρεωστῆ νὰ ἤξεύρῃ κατὰ τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ καὶ ἐφρίκιου. Τούτέστιν ὁ Διδάσκαλος, ἐποῦ εἶναι χρωστός, νὰ ἤξεύρῃ τὰ ἄρθρα τῆς Πίστωσης ὁ Πνευματικὸς, τὸν νόμον καὶ Ἐξομολόγησιν ὁ Ἰατρός, τὰς Θεραπείας καὶ τὰ βότανα ὁ Ῥήτωρ, τοὺς νόμους καὶ τὰς κρίσεις καὶ πᾶς τις ἄλλος, ἐποῦ μετέρχεται ἀμαρκαίαν ἐπιστήμην, εἶναι εἰς χρεὼς νὰ ἤξεύρῃ κατὰ τὴν τέχνην του, διὰ νὰ μὴ δίδῃ σκάνδαλον καὶ ζημίαν εἰς τὸν λαόν. Εἰ δὲ μὴ, ἔχει μεγάλην ἀμαρτίαν, ὅταν διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτοῦ δὲν κάμῃ τὴν τέχνην του, καθὼς πρέπει. *Ἐτι δὲ ἀπὸ ταύτην τὴν Ἀκηδίαν τίκονται δύο ἀσεδέσταται θυγατέρες παρανόμου μητρός· οἷν ἡ πρώτη λέγεται ἀπόγνωσις ἤγουν, ὅταν τις διὰ τὴν ἀκηδίαν αὐτοῦ καὶ ἀμελείαν φεῦγει τὴν Μακαριότητα, καὶ λέγει, ὅτι δὲν εὐρίσκει σωτηρίαν ψυχῆς. Ἡ δευτέρα εἶναι μικροψυχία, ὅταν τοῦ φαίνονται δύσκολα τὰ πνευματικά ἀγαθὰ, καὶ ἀμελεῖ νὰ κατορθώσῃ τινὰ ἀρετὴν, ὅθεν ὑστερεῖται διὰ τῆς ἀκηδίας, τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας. Γίνωσκε, ἄνθρωπε, ὅτι πολλὰ ἀγωνίζεται ὁ Δαίμων, νὰ μᾶς ρίψῃ εἰς ταυτην τὴν ἄσωτου θυγατέρα τῆς Ἀκηδίας, τρέψῃ τὴν ἀπόγνωσιν, ἐποῦ εἶναι τὸ χειρότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνομήματα· διατὶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ θώσῃς περισσοτέρων λύπην τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ, ὡσπερ νὰ εἶπῃς, ὅτι δὲν εὐρίσκεις ποτὲ σωτηρίαν καὶ ἄφεισιν. Φεῦγε τὴν Ἀκηδίαν, νὰ μὴ πέσῃς εἰς τὴν ἀπόγνωσιν, ἐποῦ εἶναι σχεδὸν ὡσπερ ἄρνησις Θεοῦ. Μὴ φροντίξῃς πρόσκαιρα πράγματα, ὑπὲρ τὴν χρείαν, νὰ εἶσαι εἰς τὰς σαρκικὰς ἠδονὰς πρόθυμος, καὶ εἰς τὰς πνευματικὰς ἀμελής τε καὶ ράθυμος, ὅτι μακραινεῖς τὸσον ἀπὸ τὸ τέλος σου, τὴν οὐράνιον ἀγαλλίασιν, ἐποῦ σοῦ εἶναι δύσκολον νὰ φθά-

σῃς, ἕως τὸ ὕστερον. *Ἐγε τὸν πόδον σου ὄλου εἰς τὸν Θεόν, καὶ περιπάτει ἐδὸν ἐνάρετον, ἢ ὅποια νὰ ὀδηγᾷ εἰς τὴν ἁγίαν Ἱεροουαλήμ, ὅπου ὁ Κύριος σὲ ἐκδέχεται νὰ ἀγαλλεσαι σὺν αὐτῷ αἰῶνια· καὶ μὴν ὀκνεύῃς, ἀλλὰ κάμνε πᾶσαν ἡμέραν τινὰ ἐργασίαν πνευματικὴν· καὶ ὅταν ἀκηδίῃς εἰς τὴν προσευχὴν, ἢ ἄλλην ἀγαθοεργίαν, ἢ ἔξουρε, πῶς εἶναι ὁ πονηρὸς καὶ πειράζει σε, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἀγαθόν, καὶ σὺ μὴ τὰ σκόψῃς, ἀλλὰ τελείωσέ το, νὰ νικήσῃς τὸ πνεῦμα τῆς Ἀκηδίας ἢ ὅποια εἶναι περίσσεια ψυχοβλαδῆς ἐγκλημα, καὶ κάμνει χρεῖα, νὰ εἶσαι καθωπλισμένος κατὰ, ἕως ἐποῦ φρεῖς ἐτοῦτο τὸ φθαρτὸν σῶμα, διὰ νὰ νικήσῃς αὐτὴν τὴν ἀμαρτίαν, κατὰ τῆς ὁποίας βοηθᾷσαι πολλὰ μὲ τὰς ἐρμηνείας, ὅπῃ γραφομεν ἐδῶ κάτω πρὸς νοουθεσίαν σου. Καὶ πρῶτον.

Βάλε κατὰ νοῦν τὴν φοικτὴν ἀπολογίαν, ἐποῦ ἔχεις νὰ θώσῃς τὴν φαθεράν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, διὰ τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς, ἐποῦ σοῦ ἐχάρισεν ὁ Κύριος, νὰ ζήσῃς εἰς τοῦτου τὸν κόσμον, διὰ νὰ κάμῃς ἐργα ἀγαθὰ καὶ θεάρεστα· καὶ εἰάν διὰ τὰ ἀργὰ καὶ θεάρεστα, καὶ ἄκαυρα λόγια, καθὼς λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγελίον, ἔχομεν νὰ ἐρωτηθῶμεν, πῶσῃ μᾶλλον διὰ τὸν τιμημένον καιρὸν, ἐποῦ δαπανοῦμεν καὶ ἐξοδιάζομεν ἄκαυρα; Τοῦτου τὸν λόγισμὸν ἐμελέτα διὰ παντὸς εἰς Μοναχὸς ἐνάρετος εἰς ἕνα Κοινόδιον, καὶ πᾶσαν φεράν, ἐποῦ ἤθελε κτυπήσῃ τὰς ὄρας τὸ Ἐρολόγιον, ἔλεγεν· Οὐαί μοι τῷ ἀθλίῳ, ὅτι ἐπέρασεν ἄλλη μία ὥρα τῆς ζωῆς μου, περὶ τῆς ὁποίας ἔχω νὰ θώσω ἀπολογίαν τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, καὶ μετὰ ταῦτα ἠγωνίζετο νὰ ἐξοδιάσῃ καλλίτερα τὴν ἐρχομένην, παρά τὴν περασμένην ὥραν. Ἐάν οὖν ἀφήσῃς καὶ σὺ νὰ περάσῃ ἄκαυρος ὁ καιρὸς σε, θέλει ὀδυρεσθαι ὕστερον, πῶς ἐζημιώσῃς τοιοῦτον θησαυρὸν πολυτίμητον ἀπὸ τὴν πολλὴν σου ἀμελείαν.

Δεύτερον, ἐννόησον πόσους κόπους καὶ μάχους, πόσους κινδύνους καὶ περισπασμούς ὑποφέρουσιν οἱ πραγματευτάδες, διὰ νὰ ἀποκτήσωσι φθειρόμενον πλοῦτον καὶ τιμὴν πρόσκαιρον. Ἀσχύνθητι γοῦν, ὅτι



αὐτοὶ μὲν κομποῦντες ῥευστὰ καὶ μάταια πράγματα, βάνουσιν ἐπιμέλειαν περισσότερην παρὰ εἰσένα, ὅπου ξεστρίχεις ἀληθινὰ καὶ αἰώνια. Τινὲς δὲ ὑπηρετοὶ τῶν Βασιλέων καὶ Μεγιστάνων ἔχουσι τιαυτὴν φροντίδα, καὶ δείχνουσι τσαούτην σπουδὴν εἰς τὴν δούλευσίν τους, ὅπου δὲν στέκουσιν εἰς ἓνα τόπον, οὔτε κοιμῶνται ἡμέραν καὶ νύκτα, ἀλλὰ δουλεύουσι τσαούτον ἐπιμελῶς χωρὶς ἀκηδίας τινὰ καὶ ἀμέλειαν, διὰ νὰ ἀρέσουσι τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ σὺ διὰ νὰ εὐαρεστήσῃς τὸν Βασιλέα τῆς Κτίσεως, δὲν ἔχεις τινὰ φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν; Περί τούτου φαίνεται εἰς τὸν βίον τῆς Ὀσίας Πελαγίας, ἣτις ἦτον πόρνη τὸ πρότερον, ὅτι ἰδὼν αὐτὴν ὁ Ἐπίσκοπος Νόννος νὰ φορῆ τόσα κόσμια χρυσᾶ καὶ μαργαρίτας, ἔκλαυσε πρὸς τὸν Θεὸν λέγων· Συγχωρησόν μοι Κύριε, ὅτι μιᾶς ἡμέρας στολισμὸς ἐτέτης τῆς πόρνης ὑπερβαίνει τῆς ζωῆς μου ὅλης τὴν ἐπιμέλειαν ὅπου βάνω διὰ νὰ στολιζῶ τὴν ψυχὴν μου. Τὸ αὐτὸ λέγουσι καὶ διὰ τὸν Ἀβδᾶ Παμβῶ, ὅτι ἰδὼν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν μιὰν γυναῖκα ὁμοίως στολισμένην, ἐδάκρυσε, καὶ ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν, ἀπεκρίνατο οὕτως: Κλαίω καὶ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς γυναίκος, καὶ διὰτι ἐγὼ δὲν ἐπιμελοῦμαι, διὰ νὰ ἀρέσω τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι μῆ, ὅσον ἐκείνη, διὰ νὰ ἀρέσῃ τοῖς ἀνθρώποις.

Διὰ νὰ παρακινᾷσαι εἰς ἀγαθοεργίας, καὶ νὰ κοπιᾷς εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, ἐνθυμοῦ καὶ μελέτα διὰ παντός τὸν ἐνδοξον καρπὸν καὶ ἀναρίθμητον, ὅπου ἔχεις νὰ ἐσωδιάσῃς εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, διὰ τὸν μικρὸν κόπον ὅπου βάλῃς ἐδῶ πρὸς ὦρας· ὅτι εἰάν ὁ γεωργὸς καλλιεργᾷ, καὶ σκάπτει τὴν γῆν, καὶ σπέρνει μὲ τόσους ἀνέμους καὶ ὑέτους τὰ γεννήματα, καὶ μὲ χιόνια ψυχρότατα τοῦ χειμῶνος, καὶ ὑπεμένει καρτερικῶς ἐκείνην ὅλην τὴν κακοπάθειαν, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς θεικῆς ἐσωδίας, ἣ ὁποία πολλακίς τὸν ἀπατᾷ, καὶ δὲν λαμβάνει κἄν τὸν σπόρον ὁ τάλας, ἀλλὰ ζημιώνεται ἐτούτου καὶ ὅλους τοὺς κόπους του, πόσον εἶναι πλεον εὐλογον καὶ ὠφελιμώτερον, νὰ κοπιᾷς καὶ νὰ βασανίζεται εἰς ταύτην τὴν βραχυτάτην ζωὴν, εἰς δούλευ-

σιν τοῦ μεγαλοδώρου καὶ πλουσιοπαρόχου Δεσπότου μας, ἐλπίζοντας τσαούτην ἐσώδιον τῆς μελλούσης ζωῆς, ἣτις δὲν ὀλιγοστεύει ποτὶ, καθὼς ἡ Πίστις κηρύττει εἰς ὅλην τὴν θείαν Γραφήν, καὶ τάσσει μας ἀψευδέστατα; Ἐάν ὁ στρατιώτης δὲν συλλογίζεται τὴν θλίψιν καὶ κακοπάθειαν τῆς στρατιᾶς, ἀλλὰ καταλιμπάνει τὴν οἰκίαν πόλιν, τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς, τὴν γυναῖκα καὶ τέκνα του, ἔτι δὲ καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δὲν ψηφᾷ, ἀλλὰ εἰσεβαίνει εἰς διαφοροὺς κινδύνους, διὰ νὰ λάβῃ τιμὴν πρόσκαιρον, βραδείου φαρτῶν, καὶ δῶρον μικροτάτον, διὰτι νὰ μὴ κοπιᾷς καὶ ἐσὺ ὀλιγον, διὰ νὰ λάβῃς τιμὴν ἀληκτον, καὶ ἀμαράντινον στέφανον; Ἐάν ὁ μισθωτὸς ἐργατῆς, ἀκάπτης, ἢ κτίστης, ἢ ἄλλος τεχνίτης ὁμοίως, δὲν στοχάζεται τὸν κόπον καὶ ἰδρωτὰ τῆς ἡμέρας ὅλης, ἐνθυμίσμενος, ὅτι τὴν ἐσπέραν ἀπολαμβάνει τὸ θανάριον, διὰτι νὰ μὴ δουλεύσῃς καὶ σὺ τὴν ζωὴν ταύτην μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν πολλὴν καὶ ἀμέτρητον πληρωμὴν, ὅπῃ λαμβάνεις ἀναμφισβόλως εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, τῆς ὁποίας δὲν ἀξιώνεται ποτὶ τινὰς χωρὶς κακοπαθείας καὶ θλίψεως;

Μελέτα δὲ τοὺς πόνους ἐκείνους τοὺς ὀριμυτάτους, ὅπου θίλεισαι πάσχη εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὅσοι διὰ τὴν ἀμελείαν τους δὲν ἐκοπίασαν, νὰ φυλαξοῦσι τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου· ἀμὴ ἀπέθαναν ὡς ἄσκαρπα δένδρη, χωρὶς νὰ κάμουν τινὰ ὠφέλειαν. Τὸ ὅποιον εἰάν πολλακίς ἐσυλλογίζουσουν, ἤθελες εἶσαι πάντοτε ἔξυπνος, νὰ ὑπομένης πᾶσαν θλίψιν καὶ πόνον καρτερικῶς, καθὼς εἶπεν ὁ Ἀβδᾶς Ἀχιλάς, ὅταν τὸν ἠρώτησεν εἰς ἀδελφός, λέγων, διὰτι ἀμελῶ εἰς τὸ κελλίον μῆ, Πάτερ, καὶ δὲν ἔμπορῶ ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀκηδίαν νὰ κάθωμαι; λέγει του ὁ Ὁσίος, διὰτι δὲν εἶδες τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν ὅπου ἐλπίζομεν, οὔτε τὴν ἀτελεύτητον κόλασιν, ἣτις ἐκδέχεται τοὺς ὀκνηροὺς καὶ ῥαθυμοὺς· ὅτι εἰάν ἐμελέτας τὰ ὄνω δὲν ἀκηδίας ποσῶς, εἰάν ἦτον καὶ τὸ κελλίον σου γεμάτον ὄφεις καὶ σκώληκας.

Πέμπτη σὲ νουθεσία ἄς εἶναι αὐτὴ ὅπου γράφει ὁ θείος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολήν, ἥγουν νὰ φρονῆς τὸ πάθος

τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ νὰ ἐρευνᾷς τὴν πολιτείαν αὐτοῦ, ὅτι οἱ κόποι καὶ αἱ θλίψεις, ὅπου ὑπέμεινεν ἀπὸ τὴν ἱεράν φάτινν ἕως τὸν σωτήριον Σταυρὸν, εἶναι ἀρκετοὶ νὰ ἐλαφρύνουν τοὺς ἐδικούς μας, οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς παρακινήσουν νὰ τὸν συνοδεύσωμεν, γινώσκοντες, ὅτι ἀπρεπον εἶναι καὶ ἀδικον νὰ φανῆ ὁ δούλος ἀπὸ τὸν Δεσπότην τρανιτέρος. Διατί, ἐὰν αὐτὸς ἐκοπίασεν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην τοσῶτον διὰ τὴν ἡμετέραν ἀγάπην, πῶς νὰ μὴ κοπιᾶσωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ σωτηρίαν μας; Ὁ Τίος καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐκοπίασε, καὶ ὑπέμεινε τόσας θλίψεις διὰ νὰ σὲ σώσῃ, ἄνθρωπε, καὶ σὺ ἀμεριμνᾷς, καὶ ἀκηδιάς, οὐδὲν περὶ τούτου φροντίζων, ἢ ἐργαζόμενος; Αὕτη ἡ μελέτη ἔκαμνε τοὺς Ἁγίους πάντας νὰ περιπατοῦν εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου μὲ τοσαύτην Σέρμην καὶ ἐπιμέλειαν. Μὲ τοιοῦτον σκοπὸν ὑπέμειναν χαίροντες ἐκείνους τοὺς ἀμετρήτους κόπους καὶ τὰ παλαίσματα, τὰς νηστείας καὶ πάντα τὰ λυπηρὰ τῆς ζωῆς ἐτούτης, καθὼς φαίνεται εἰς τόπους διαφόρους τῆς νέας Γραφῆς, καὶ ἐξόχως εἰς τὸ παρὸν ὑπόδειγμα κατὰ τῆς ψυχοβλαβοῦς ἀκηδίας· τὸ ὁποῖον γράφομεν μετὰ πάσης ἀληθείας, καθὼς τὸ νῦραμεν γεγραμμένον εἰς τυπωμένον βιβλίον ἔκπαλαι.

Ὅπου λέγει, πῶς ἦτον τρεῖς στρατιῶται ἀνδρειωμένοι πολλὰ καὶ ἀήττητοι, οἳ τινες ὤμοσαν ἀλλήλοις, νὰ μὴ ξεχωρίσῃ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ποτέ τους. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκαμαν ἀνδραγαθίας πολλὰς εἰς διαφόρους πολέμους, καὶ ἐπῆραν νίκας καὶ τρόπαια, ἐπέρασαν μίαν ἡμέραν ἀπὸ ἕνα δάσος πολλὰ μέγαλον καὶ ὠραιότατον, καὶ ἀπὸ τὴν τόσῃ αὐτοῦ εὐμορφίαν ὑπήγεσαν ὡσπερ ἕξοτικοὶ ὄλην τὴν ὁδοπορίαν ἐκείνην, χωρὶς ποσῶς νὰ συντύχη ἕνας τοῦ ἄλλου. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔφθασαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους, ἠρώτησεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διατί ἐπέρασαν τόσον τόπον χωρὶς ποσῶς νὰ λαλήσωσι λόγον οὐδένα; Ὁ δὲ εἰς ἀπεκρίνατο, λέγων, μάρτυς μου ὁ Κύριος, ἀδελφοί, βλέπωντας ἐγὼ τόσῃ ὠραιότητα δένδρων, ἐφωτίσθην ἕσω εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ ἐστοχάζουμου μὲ ἀρρήτων τρόπον ἐκ Θεοῦ φωτός

τὴν τοῦ Παραδείσου εὐμορφίαν καὶ ὠραιότητα, καὶ εἰς ταύτην τὴν ἔκστασιν ἐπέρασα μὲ τόσῃ ἀγαλλίασιν καὶ ἠδύτητα, ὅπου δὲν ἤξευρα, εἰς τὸ δάσος ἦμου, ἢ εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰτία τῆς σιωπῆς μου. Τότε ὠμολόγησαν καὶ οἱ ἄλλοι δύο, ὅτι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια ἔπαθον. Ὁ δὲ γηροντότερος εἶπεν αὐτοῖς. Πιστεύω, ὅτι ὅλον ἐτούτο μᾶς ἐουνέθη μὲ θέλημα τοῦ παναγάθου Θεοῦ, διὰ νὰ ἀπαρνηθεῖμεν τὸν κόσμον, καὶ καθὼς ἐδουλεύαμεν ἕως τῶρα εἰς τὴν στρατιάν τὴν πρόσκαιρην διὰ τιμὴν καὶ πλοῦτον ἐπίκτηρον, οὕτως ἄς δουλεύσωμεν κἄν ἀπὸ τῶρα καὶ ἔμπροσθεν τοῦ Δεσπότης Χριστοῦ διὰ τὴν ψυχὴν μας, καταφρονῶντες τούτου τὸν κόσμον, καὶ τὴν αὐτοῦ ματαιότητα, καὶ ἄς υπάγωμεν εἰς ἕνα Μοναστήριον, νὰ πευθεῖμεν τὴν ἀμαρτίαν μας, διὰ νὰ λυτρωθεῖμεν τῆς αἰωνίου κολάσεως. Μ' αὐτὰ καὶ ἕτερα ὁ πεφωτισμένος γέρον ἐπίσειε καὶ αὐτοὺς, νὰ ἀκολουθήσουν τὴν γνώμην του, καὶ οὕτως ὑπῆγαν εἰς ἕνα Κοινόβιον, ποιοῦντες ἕνας τοῦ ἄλλου ὑπόσχεσιν, νὰ μὴ ξεχωρίσουν ποσῶς, ἀλλὰ καθὼς ἐδουλεύσαν συνδικῶς τοῦ ἐπιγείου, οὕτως ἀντάμα νὰ ἀγωνίζωνται εἰς τὴν στρατείαν τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκαμαν ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὸ Μοναστήριον, ἔπεσαν εἰς ἀκηδίαν οἱ δύο νεώτεροι, καὶ ἤθάνοντο ἀμετρον λύπην, καὶ θλίψιν τόσῃ εἰς τὴν ψυχὴν, ὅπου ἠβουλήθησαν νὰ ἀναχωρήσουν ἐκ τῆς Μονῆς, νομίζοντες, ὅτι δὲν θέλουσιν δυνηθῆ νὰ ὑπομείνουσιν ἕως τέλους. Ἀπῆλθον οὖν εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἄλλου συντρόφου τους, νὰ τοῦ εἰποῦσι τὸν λογισμόν τους. Ὁ δὲ ἰδὼν αὐτοὺς, ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν ὄψιν, πῶς εἶχασιν πειρασμὸν, καὶ τοὺς ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· Ἡμεῖς εἴμεσθεν περίλυποι τόσον, ὅπου δὲν ἡμποροῦμεν πλέον νὰ ὑπομείνωμεν ταύτην τὴν τεθλιμμένην ζωὴν, καὶ μελετοῦμεν νὰ υπάγωμεν εἰς τὸν κόσμον. Ὁ δὲ ἐνάρετος γέρον εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ, ἀδελφοί, ἔχω τὴν σὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν, ὅπου ποτέ εἰς τὸν κόσμον δὲν ἐγευθηκα τοιαύτην γλυ-

κῆτητα, ὅσῃν ἀπολαμβάνω τώρα μὲ τὴν Σείαν βοήθειαν. Αὐτὴ δὲ ἡ λύπη, ὅπου σὰς ἐκούριευσεν, εἶναι ἀπὸ ἀμέλειάν σου, διατι δὲν κάμνετε τινα ἔργασίαν πνευματικὴν, νὰ διώκετε τὴν ψυχθλαβὴ ἀκηδίαν ἐκ τῆς καρδίας, αὐτὴ ἐγὼ δαπανῶ τὸν καιρὸν εἰς ἑσάς Ἀναγνώσεις, διὰ νὰ μὴ με νικήσῃ ἡ ἀκηδία. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ δῶ, ἐθαύμασαν, ἰξεύροντες, ὅτι ἦτον ἀγράμματος, ὡσπερ καὶ αὐτοί, καὶ ἐρώτησάν τον, τί γράμματα ἦσαν ἐκεῖνα, ὅπου ἀνέγνωθεν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. Τρία γράμματα ἔμαθα ἀπὸ τὴν ὄραν, ὅπου ἦλθαμεν εἰς ἐτοῦτο τὸ Μοναστήριον, εἰς τὴν μελέτην τῶν ὁποίων δαπανῶ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας μου, ἐν ὅλη τῇ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ μου, καὶ εὐρίσκω τόσα πράγματα εἰς τὴν μελέτην ταύτην, καὶ διαφορὸς αἰτίας στοχασμοῦ, ὅπου δὲν μοῦ φθάνουσιν αἱ ἡμέραι καὶ νύκτες ὅλου τοῦ χρόνου, εἰς τὴν ὁποίαν σπουδὴν αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ μου τόσῃ ἀπλάουσιν, ὅπου δὲν ἔχει χωρὴν ποσῶς ἢ κατηραμένη ἀκηδία, ἀλλὰ διώκεται ὡσεὶ καπνὸς ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἰάν ποθῆτε νὰ μάθετε τὰ γράμματα ταῦτα, προσέχετε νὰ σὰς τὰ εἰπῶ.

Τὸ, ἀ. γράμμα εἶναι μαῦρον, καὶ τοῦτο ἀναγνώσκω, καὶ μελετῶ ἀπὸ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου ἕως τὸ μεσονύκτιον, στοχαζόμενος πάσας τὰς ἀμαρτίας μου, αἱ τινες διὰ τὸ βάρος καὶ πλῆθος αὐτῶν ἠμαύρωσαν καὶ ἐσκότησαν τὴν ἀθλίαν ψυχὴν μου, καὶ οὕτω κλαίω πικρῶς, καὶ ὀδύρομαι τὴν ἀσέβειαν τῆς προτέρας μου πολιτείας, καὶ μὲ ταιαύτην συντριβὴν καὶ πόνον καρδίας ἑλίβομαι περισσῶς, ἰξεύρωντας, ὅτι δὲν Σέλω δυναθῆ νὰ τελέσω τὴν πρέπουσαν ἱκανοποίησιν καὶ μετάνοιαν, κατὰ τὰς πράξεις καὶ αἰσχροσυργίας μου. Μετὰ ταῦτα διαβαίνω εἰς τὴν πικρὰν μελέτην τοῦ φορικώδους θανάτου, διὰ νὰ στέκω εἰς φόβον καὶ τρόμον πάντοτε, καὶ προθυμιάζομαι, διὰ νὰ δυναθῶ νὰ περάσω ἐκεῖνο τὸ ἀπαραίτητον πάλαισμα, καὶ λέγω ταῦτα κατὰ διάνοιαν. Οἱμοι τῷ ἀθλίῳ, τί ποιήσω ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ὅταν ἡ ψυχὴ μου χωρίζεται ἐκ τοῦ σώματος; Τίς νὰ μεῦ βοηθήσῃ, ὅταν, μὲ κυκλώσουν οἱ Δαί-

μονες, θριαμβεύοντες πάσας τὰς ἀνομίας μου; Πῶς νὰ δώσω λόγον διὰ τὰ αἰσχρὰ καὶ ἀπρεπὰ λόγια, ὅπου διαφορῶς εἰσύντοχα; Καὶ ἀρόντις κλαύσω εἰς τοῦτον τὸν στοχασμὸν ἱκανῶς, ἀπέρχομαι εἰς τὸ τρίτον τὸ φοβερὸν καὶ πικρότατον, καὶ ἀναλογίζομαι ἐκεῖνας τὰς ἀνεκδιηγήτους κολάσεις τοῦ ἄδου, εἰς τὰς ὁποίας Σέλω κατακριθῆ, εἰάν δὲν κάμω τὴν ἱκανὴν μετάνοιαν καὶ τὸν ἀγῶνα, ὅπου μοῦ πρέπει κατὰ τὰς πράξεις μου· καὶ εἰς ταύτην τὴν μελέτην ἐκθαπνῶ περισσοτέραν ὄραν, στοχαζόμενος τὰς διαφορὰς τιμωρίας ἐκείνης τῆς αἰωνιζούσης κολάσεως, τὸ ἄσβεστον πῦρ, τὸ σκότος, τὸν τάρταρον, τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, τὴν γέενναν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἅπαντα. Καὶ βλέπων, ὅτι ὁ Κύριος μὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς κοσμικῆς ματαιότητος, καὶ μὲ ὠδήγησεν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας, ὅπου ἠμπορῶ μὲ τὴν χάριν του καὶ βοήθειαν, νὰ λυτρωθῶ ταιαύτης κολάσεως, εὐχαριστῶ καὶ δοξάζω τον, καὶ ἀγωνίζομαι περισσότερον, διὰ νὰ νικήσω τοὺς διαβολικοὺς πειρασμοὺς, καὶ τὰ ὀλέθρια πάθη τῆς ἀγαλινώτου σαρκὸς, τὴν ὁποίαν εἰάν δὲν ἀπονεκρώσω τελείως, νὰ τὴν ὑποτάξω τῷ πνεύματι, ἔχω νὰ κατακριθῶ εἰς τὰς ἄνωθεν τιμωρίας αἰῶνα. Ταῦτα συλλογίζομαι, ἀδελφοί μου, εἰς τὸ μελανὸν στοιχεῖον, ὅπου σὰς εἶπον, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς νυκτὸς ἕως τὸ μέσον, καὶ μερικαῖς φοραῖς ἕως τὸ πρῶτ, ὅτι στοχαζόμενος ταιαῦτα φοβερὰ πράγματα, ἀπὸ τὸν πολὺν τρόμον διαβαίνω σχεδὸν ἄσπνός ὅλην τὴν νυκτὰ· εἰς αὐτὴν τὴν μελέτην δίδομαι, καὶ ἀσχολῶμαι ἀπὸ τὸ πρῶτ ἕως τὴν ὄραν· ἐκδιαίω τὴν ψυχὴν με νὰ συμπονή, καὶ νὰ συμπάσχη εἰς τοὺς πόνους ἐκείνους καὶ ἑλίψεις, ὅπου ἔπαθεν ὁ εὐσπλαγγνος Κύριος διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐξόχως ἐμοῦ τοῦ ἀχαρίστου, ὅπου τὸν ἐκαταφρόνησα τόσαις φοραῖς μὲ τὰς ἀνομίας μου. Διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν, εὐρίσκω περισσοτέραν ὕλην καὶ ἀφορμὴν, νὰ θρηνηῶ καὶ νὰ ὀδύρομαι ἄμετρα, διὰ τὸ Δεσποτικὸν πάθος τοῦ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρός μου, ὅπου οὐ μόνον

πηγῆς δακρύων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα μου πρέπει νὰ χύσω, καὶ τὴν ζωὴν ν' ἀφανίσω, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ παθόντος Δεσπότη μου. Τὸ τρίτον γράμμα εἶναι χρυσὸν καὶ λαμπρότατον, εἰς τὸ ὁποῖον μελετῶ, καὶ στοχαζομαι (ὅσον χωρεῖ νὰ καταλάβῃ ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος μετὴν θεῖαν δύναμιν) ἐκείνην τὴν ἀνεκλάλητον ὠραιότητα, τὴν ἄμετρον δόξαν, τὴν ἀνεκφραστον ἡδονὴν, καὶ τὸ κάλλος τὸ ἀμήχανον, ὁποῦ οἱ Ἅγιοι ἀπολαμβάνουν εἰς τὸν Παραδείσον εὐφραϊνόμενοι. Καὶ ἐδῶ αἰσθάνομαι μεγάλην παράκλησιν, καὶ κινουῖμαι μᾶλλον εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ δουλεύειν τοῦ Κυρίου μου, συλλογιζόμενος, ὅτι διὰ τόσον ὀλίγον κόπον, ὁποῦ ὑπομένω εἰς ταύτην τὴν ζωὴν πρόσκαιρα, ἔχει νὰ μοῦ δώσῃ ὁ μεγαλόδωρος τοσαύτην ἀνταμειψιν πλουσίαν καὶ ἀτελεύτητον. Τοῦτο τὸ γράμμα ἀναγινώσκω ἀπὸ τὴν Δ'. ἕως τὸ βράδυ, καὶ οὕτω δαπανῶ τὸν καιρὸν, καὶ νικῶ κατὰ κράτος τὴν δαιμονικὴν ἀκηδίαν. Οὕτω λοιπὸν ποιήσατε καὶ ἐσεῖς, ἀδελφοί, ἐὰν θέλετε νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὴν λύπην αὐτὴν, ὁποῦ σᾶς πειράζει. Ἀπὸ τοιούτους λόγους ψυχωφελεῖς τοῦ ἐναρέτου ἐκείνου ἀνδρός κατανουγέυτες οἱ ἕτεροι δύο, ἔζησαν εἰρηνικῶς ὕστερον, καὶ ἐτελειώσαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Μοναστήριον. Οὕτω, ἀδελφέ μου, καὶ σὺ ἔχε ὑπομονὴν, καὶ κοπίαιζε κατ' ἐκάστην, ἔχων τὸν καθρέπτην ἐποῦτον ἔμπροσθεν εἰς τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, νὰ στοχαζοσαι τὸ ὑπόδειγμα.

Τὸ ὕστερον πάντων καὶ τελευταίου φάρμακον κατὰ τῆς ἀκηδίας, ἃς εἶναι τοῦτο, ἦγον, νόμισον νὰ εἶναι ἡ τελευταία καὶ ὕστερινή σου ἡμέρα σήμερον, καὶ αὔριον ἀποθαίνεις ἐξ ἀποφάσεως. Καὶ τοῦτο χωρὶς ἀμφιβολίαν ἡμπορεῖ νὰ τύχῃ, καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὸ ἔπαθον, ὁποῦ σήμερον ἔφαγαν καὶ ἐχάρηκαν, καὶ αὔριον δὲν ἐξημερωθῆσαν. Πίστευσον οὖν, ὅτι ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐργασίαν καὶ δουλεύειν στέκει, ἢ νὰ σωθῆς, ἢ νὰ κολασθῆς, καὶ παρακινουῖς εἰς τὸ ἀγαθόν, καὶ βιάζου ἀγωνιζόμενος, καὶ λέγε ταῦτα κατὰ διάνοιαν. Ὁ κόπος μου δὲν εἶναι πλέον, παρέξ μόνον τὴν σήμερον, καὶ ἐὰν κουρασθῶ ὀ-

λίγον, καὶ βασανισθῶ, ὅταν ἀποθάνω, ἀστοχῶ τὸν κόπον καὶ τὴν κουρασιν, μετὸ διάφορον ὁποῦ λαμβάνω, καὶ τὴν ὠφέλειαν. Καὶ μετὸν λογισμὸν τοῦτον ἐπιζω μάλιστα νὰ ὠφελθῆς, ἀναγινώσκων καὶ τὸ κάτω γεγραμμένον ὑπόδειγμα.

Φαίνεται εἰς τὸν Καθρέπτην τῶν ὑποδειγμάτων, καὶ εἰς ἄλλας Βίβλους, ὅτι κοιμώμενος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ἀδελφὸς ἀπὸ πολλὴν αὐτοῦ βαθυμίαν τε, καὶ ἀμέλειαν, ὅταν ἐπάλλασιν οἱ ἄλλοι τὸν Ὄρθρον κατὰ τὸ συνήθες, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν Δεσπότην Χριστὸν προσηλωμένον εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ ἔστρεφεν ἀπὸ τὸν ὑπνώδη Μοναχὸν τὸ πρόσωπον ὀπίσθεν, λέγων πρὸς αὐτόν· Ὁκνηρὲ δουλε καὶ ῥάθυμα, οὐκ εἶ ἄξιος τοῦ ὄραν με εἰς πρόσωπον, ὑπνώδης ὢν καὶ βεθυθισμένος τῇ ἀκηδίᾳ ἐν τῷ ὑμνεῖν καὶ δοξάζειν με, οὔτε τῆς ἐμῆς ἀπολαύσεως μακαριότητος ἐν τῇ οὐρανίῳ μου βασιλείᾳ. Ὁ γὰρ ὀκνῶν ὑμνολογεῖν με, τῆς αἰωνίου δόξης οὐ τεύξεται. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Δεσπότη, ἐξύπνησεν ὁ Ἀδελφὸς ἐκεῖνος σύντρομος ὄλος καὶ ἐκπληττόμενος εἰς τοιαύτην ἀπόφασιν τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως, καὶ μετὰ πόνου καρδίας καὶ θλίψεως ἐδιώρθωσε τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν, φοβούμενος τὴν κατάκρισιν καὶ τιμωρίαν τῆς αἰωνίου κολάσεως.

Ἄλλος δὲ τις ἐρημίτης ἐπειράζετο πολλὰ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ὑπερηφανίας καὶ ἀκηδίας, καὶ προσήυχετο πρὸ Θεοῦ κατ' ἐκάστην, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν πειρασμὸν τοῦτον. Λοιπὸν διὰ νὰ σκορπίσῃ τοὺς διαλογισμοὺς, ἔγραψε εἰς ἓνα σανίδιον τὴν ἐρμηνείαν ταύτην, καὶ τὴν ἐστοχάζετο κατ' ὄραν, καὶ τὴν ἀνεγίνωσκε μετὰ προσοχῆς καὶ κατανώξεως, λέγωντας· Ὁ ψυχὴ μου ἀθλία, ἐξέτασον ἀκριβῶς τὴν συνείδησίν σου, νὰ καταλάβῃς τὰς πράξεις σου, πῶς ὀδεύεις εἰς τὴν δουλεύειν τοῦ Κυρίου, τῶρα ὁποῦ δύνασαι νὰ κάμῃς ἀρετὴν, νὰ σωθῆς· εἰ δὲ καὶ ἀμελήσῃς θέλεις κατακριθῆ εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Μὴν ἀμνημονῆς, ταλαίπωρε καὶ ἀχάριστε τὴν εὐεργεσίαν, ὁποῦ σοῦ ἔκαμεν ὁ Δεσπότης, νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ

ματαιότητα τοῦ ἀπαταιῶνος κόσμου, καὶ νὰ σὲ φέρῃ εἰς τὴν ἀγίαν ταύτην ἡσυχίαν τῆς ἐρήμου, ὅπου δύνασαι νὰ σωθῆς, ἐάν ἀγωνίζεσαι, καὶ μὴ καταδαπανᾷς εἰς μάτην τὸν πολύτιμον καρπὸν, νὰ σὲ νικᾷ ἡ κατηραμένη ἀκηδία· ἵνα μὴ ἐλθῶν ἐξάφνου ὁ θάνατος, εὐρεθῆς ἐρημος παντός ἀγαθοῦ, καὶ τότε νὰ κλαίῃς ἀκαταπαύστως τὴν περασμένην σου πολιτείαν. Στοχάζου τὸν φόβον καὶ τρόμον, ὅπου θέλεις λάθῃ, ὅταν σὲ παραστήσουν εἰς ἐκεῖνο τὸ φοβερόν Κριτήριον, νὰ δώσης ἀπολογίαν περὶ πάσης ἀργολογίας καὶ πονηρῆ διαλογισμῆς. Συλλογίζου, πόσον μισεῖ καὶ κολάζει τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὁ πανάγαθος Κύριος, καὶ οὔτε τοῖς Ἀγγέλοις ἐσυγχώρησεν, οὔτε τοὺς γενναρχὰς ἀφῆκεν ἀτιμωρήτους, καὶ ὅλον τὸν κόσμον διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ παντελῶς καὶ ἐλεινῶς ἐξηφάνησε. Πῶς οὖν ν' ἀφήσῃ ἀπαίδευτον ἐσένα, ἀχάριστε, ὅπου ἐπαρέ-

βης τοσάκις τὰ θεῖα προστάγματα; Πρόβλεπε, ψυχὴ μου, ταύτην τὴν κρίσιν, ὅπου θέλουσι φανερωθῆ πᾶσαι αἱ πράξεις καὶ αἰσχρουργίαι σου, νὰ ταῖς ἀκούσουν ὅλοι οἱ Ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι, νὰ ταῖς σταθμίσῃ ὁ φοβερός Κριτὴς μὲ τὰς ἀρετάς, ὅπου ἐπραξες, νὰ σὲ στείλῃ εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἢ εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν, ὅπου δὲν δύνονται φίλοι καὶ συγγενεῖς νὰ σοῦ βοηθήσουσιν, ἢ ὑπὲρ σοῦ νὰ δημηγορήσουσι ῥήτορες· ἀλλὰ μόνον τὰ ἔργα σου νὰ παραστέκουν εἰς ἐλεγγόν σου, ταλαίπωρε. Αὐτὰ, ὅπου ἐμελέτα ὁ Ὅσιος, καὶ ἕτερα ὁμοία, συλλογίζου καὶ σὺ, ἀδελφέ μου, καὶ καθ' ὦραν βιάζου, νὰ ἀφανίσῃς τὴν ψυχοβλαβῆ ἀκηδίαν, ὅπως ἴσθῃς τοῦ αἰώνιου πυρός, καὶ ἀξιωθῆς τῆς οὐρανίου μακαριότητος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ε'.

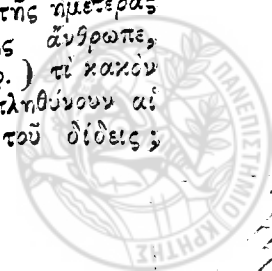
Περὶ Ἀγνωμοσύνης.

Πολλὰ καὶ διάφορα ἀμαρτήματα ἐτέλεσαν οἱ Ἰσραηλιταί· ὅμως δὲν τοὺς ἐβαρέθη τόσον ὁ Κύριος εἰς τὰ ἄλλα, ὅσον εἰς τὴν πολλὴν τους ἀγνωμοσύνην, ἣτις ἐστὶ βαρύτερον ἔγκλημα. Διὰ νὰ τοὺς κάμῃ γοῦν ὁ πανάγαθος νὰ γνωρίσουν τὸ πταίσιμόν τους, προσκαλεῖ ὡς μάρτυρας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν εἰς τὸ ἀ. Κεφ. τοῦ Ἡσαΐου, νὰ ἀκούσουσιν τοσοῦτον δίκαιον ἐγκαλέσιμον, καὶ εὐλογον παραπόνου, λέγων Ἡσαΐου Ὁρανε, καὶ ἐνωτίζου ἡ γῆ. Υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δὲ με ἠδέτησαν. Ἐγὼ βοῦς τὸν κτησάμενον, καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, Ἰσραὴλ δὲ με οὐκ ἔγνώ. Στοχάσου, εἰς ποίαν κατάστασιν φέρει ἡ ἀχαριστία τὸν ἄνθρωπον, καὶ κάμνειτον χειρότερον τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων ἀναισθητότερον. Ἐνα ζῶον γινώσκει τὸν εὐεργέτην, καὶ ἀκολουθεῖ τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, καὶ φυλάγει τον. Οἱ ἄγριοι λέοντες, ἄρκτοι, ἀσπίδες, καὶ

ἄλλα θηρία ἀνήμερα, ἐγδύνονται τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, πρᾶνουνσι τὴν γνώμην αὐτῶν, καὶ δεῖχνουσιν εὐχαριστίαν πρὸς ἐκείνους, ὅπου τοὺς κάμνουν παραμικρὸν ἀγαθόν. Οἱ δὲ πρᾶεις καὶ ἡμεροὶ ἄνθρωποι ἐγδύνουσι τὰς καρδίας τους μὲ ἀγριότητα θηριώδη, καὶ γίνονται εἰς τοὺς εὐεργέτας ἀγνώμονες· τόσον ὅπου φαίνονται ἀνθρωπόγνωμα τὰ θηρία, καὶ οἱ ἄνθρωποι θηριόγνωμοι. Καθὼς, ὅταν ἰδῇ τις ἓνα τέρας, φοβεῖται καὶ τρέμειτο, ἦγουν ἓνα Σάτυρον ἢ Κένταυρον, ἢ ἄλλο παρόμοιον, νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως τὸ μέσον ἄνθρωπος, ἀπ' ἐκεῖ καὶ κάτω ταῦρος ἢ ἄλογον· αὐτῷ πρέπει νὰ φοβούμεθα καὶ τὸν ἀχάριστον ἄνθρωπον· ὅτι εἰς μὲν τὴν φύσιν εἶναι ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν εἰς τὴν γνώμην θηρίον, ἢ μᾶλλον εἶπεῖν καὶ αὐτῶν τῶν θηρίων ἀπανθρωπότερος. Πολὺ κακὸν εἶναι ἡ ἀχαριστία, καὶ τὴν καταργί- ζουσιν οὐ μόνον Χριστιανοὶ καὶ ὀρθόδοξοι

ἀλλὰ αἰρετικοί τε καὶ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνας δὲν τὴν ἐσυγχωροῦσαν ποσῶς, καθὼς εἰς τὰς Ἱστορίας τους φαίνεται. Οὐ μόνου δὲ οἱ ἄνθρωποι τὴν ἐδοξάσαντο τόσο, ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ Χριστὸς, περιπατῶν εἰς τὸν κόσμον σωματικῶς, ὑπέδεχτο εὐσπλαγγῶς τοὺς ἀμαρτήσαντας, πόρνους, καὶ ληστὰς, καὶ τελῶνας, καὶ δὲν ἐβαρέθη, οὔτε τινὸς ἐπαραινέθη, εἰμὴ μόνου τῶν ἀχαρίστων. Ἐθεράπευσε τοὺς δέκα λεπροῦς, καὶ ὕστερον ἠρώτησε διὰ τοὺς ἀχαρίστους ἑννέα, οἳ τινες δὲν ἔγνωσαν τὴν εὐεργεσίαν ὅπου τοὺς ἔκαμε, καὶ εἶπε· δὲν ἐκαθαρίσθησαν δέκα; Ἀμὴν ποῦ εἰσὶν οἱ ἄλλοι ἑννέα, καὶ δὲν ἔστρεψαν νὰ δοξάσουσι τὸν Θεόν; μὲ ταῦτα τὰ λόγια δείχνει, πῶς θαυμάζει, καὶ σκανδαλίζεται εἰς τοὺς ἀχαρίστους· ὅτι δὲν εἶναι πρᾶγμα νὰ διδῆ τόσῃ ἐκπληξιν, ὡς τὸν ἀγνωμονα, ὅς τις δὲν γνωρίζει τὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας. Ὅταν ἔδιδεν ὁ Θεὸς ἐπάνω εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος τὸν νόμον τοῖς Ἰουδαίοις, ἐκείνου τὸν ἴδιον καιρὸν ἐπροσκύνα ὁ μαρὸς λαὸς καὶ ἀχάριστος τὸ μωσαχάριον. Ἐτι δὲ, ὅπου τὸν Δεσπότης Χριστὸς ἔδωκε τὸ ἄχραντον αὐτοῦ καὶ ἄγιον Σῶμα εἰς τροφὴν τοῦ κόσμου, τὴν αὐτὴν ἡμέραν (ὅπου ἦτον ἡ ἀγία καὶ μεγάλη εἰ) ὅταν ἐκείνος ἠτείμαζε τὰ Ἱερά τῆς Εὐχαριστίας Μυστήρια (ὅπου δὲν ἔμπορεῖ νὰ εὐρεθῆ ἀγαθὸν μεγαλῆτερον, καὶ ἐκλεκτοτέρα εὐεργεσία, ὡσπερ αὐτὴ, νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς τοῖς ἀνθρώποις εἰς τροφὴν καὶ ζωὴν τὴν Σάρκα καὶ Αἷμα του) τότε αὐτοὶ ἐξέτρεχαν νὰ θανατώσουν τὸν εὐεργέτην τους. Ὡ τῆς ἀχαριστίας! Βαβαὶ τῆς ἀγνωμοσύνης τους. Ἀλλὰ τί κάμνει χρεία, νὰ γράφω παλαιὰ καὶ ἀλλότρια, καὶ δὲν ἔρχομαι εἰς τὰ σημερινὰ τὰ ἐδικά μας; Πῶς νοῦς δύναται νὰ καταλάβῃ, καὶ ποῖα γλώσσα νὰ διηγηθῆ τὰς ἀμετρήτους δωρεὰς καὶ ἀναριθμήτους εὐεργεσίας, ὅπου μᾶς ἔδωκεν ὁ πανάγαθος Θεὸς καὶ Δεσπότης μας; Πῶς νὰ δυνηθῶμεν, καὶ μὲ τί τρόπον νὰ ἔμπορέσωμεν, νὰ τοῦ εὐχαριστήσωμεν, καθὼς πρέπει, διὰ ὅσα ἐλάβομεν, καὶ ὅσα ἐλπίζομεν; Ἐὰν ὅλα τὰ αἰσθητὰ κτίσματα ἐκ φύσεως ἀγαποῦσι τοὺς εὐεργέτας,

καὶ ὁ νόμος τῆς εὐγνωμοσύνης ἔχει τοσαύτην δύνάμιν, ὅπῃ βάνει ὑπὸ τὸν ζυγὸν αὐτῆ καὶ τὰ ἀγριώτερα τῶν θηρίων· διατί νὰ γένω ἐγὼ σκληρότερος τούτων, νὰ μὴν ἀγαπῶ, νὰ σέβωμαι, καὶ εὐχαριστῶ ἐκείνου ὅπου τόσο μὲ εὐεργέτησε; Σὺ Κύριε ἐποίησας τὴν ψυχὴν μου κατ' εἰκόνα σου καὶ ὁμοίωσιν· ἐστόλισάς με μὲ τοιαύτην ποικιλίαν ὀργάνων, μελῶν, ἀρμονιῶν, καὶ αἰσθησέων, μὲ τόσῃ σοφίαν καὶ σύνεσιν· καὶ πάλιν εἰς ὅ, τι κάμνει χρεία εἰς ἐμὴν διαφύλαξιν, τὸ ἐνεργεῖ ἡ μεγαλειότης σου. Ἡ πρόνοιά σου μὲ κυβερνᾷ κατ' ἐκάστην. Τὰ κτίσματα μὲ δουλεύουσι. Τὰ βρώματά σου μὲ τρέφουσι. Οἱ οὐρανοὶ, μὲ σκέπουσιν. Οἱ Ἄγγελοι μὲ φυλάττουσι. Ἡ σοφία σου μὲ νοθετᾷ. Καὶ ἡ εὐσπλαγγγία σου ὑπομένει μακροθύμως τὰς ἀμαρτίας μου. Τίς μου δίδει τὸ εἶναι καὶ τὴν ζωὴν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἅπαντα, εἰμὴ σὺ ἡ πηγὴ τοῦ εἶναι, ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων, καὶ παροχὸς πάσης δωρεᾶς τε καὶ χάριτος; Πόσον οὖν εἶσαι χρεώστης, ὦ ἄνθρωπε, ἐκείνου ὅπου τοσοῦτον σὲ εὐεργέτησεν; Ἐὰν ἔλειπεν ἓνα μέλος τοῦ σώματός σου, καὶ νὰ σὲ θεράπευσῃ τινὰς ἰατρὸς χωρὶς πληρωμῆν, ἀλλὰ μόνου διὰ καλωσύνην, καὶ ἀγαθότητα, πόσον ἔπρεπε νὰ εἶσαι καὶ σὺ ὀφειλέτης του; καὶ τοῦ παναγαθοῦ Θεοῦ καὶ παντελεήμονος, ὅπου σοῦ ἐχάρισεν ὅλα τὰ μέλη, χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ἅπαντα, πόσον εἶσαι χρεωφειλέτης του; Καὶ ἂν τοσοῦτον ὀφειλῆς διὰ τὰς εὐεργεσίας τῆς φύσεως, πόσον χρεωστὴς διὰ τῆς χάριτος; Πῶς νὰ τὸν πληρώσῃς διὰ τὸ ἄγιον Ἰῶδωρ ἐκεῖνο καὶ Αἷμα τὸ ἄχραντον, ὅπου ἔτρεχεν ἀπὸ τὴν τιμίαν αὐτοῦ πλευράν, καὶ τότε σὲ ἔλαβε μὲ τὴν ἱεράν κολομβήθραν διὰ υἱὸν θετὸν, δίδωντάς σου ἐκείνους ὅλους τοὺς θησαυροὺς καὶ στολίσματα, ὅπου τοιαύτης ἀξιοῦτος πρέπουσι; Ἀφίνω πᾶσαν ἄλλην εὐεργεσίαν, καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν ὑπέρτιμον καὶ μεγίστην τῆς ἡμετέρας λυτρώσεως. Ἐὰν ἀμαρτήσῃς ἄνθρωπε, (λέγει ὁ Ἰῶβ εἰς τὸ, λέ. κεφ.) τί κακὸν κάμνεις τοῦ Θεοῦ; καὶ εἰάν πληθύνουσι αἱ πονηρίαι σου, ποῖαν ὕβριν τοῦ δίδεις;



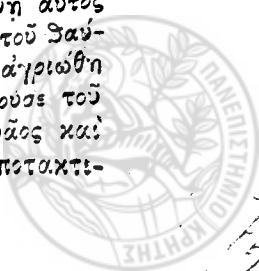
καὶ πάλιν ἐὰν κατορθώσης ἀρετάς, τί χρειάζεται ἀπὸ λόγου σου; Ἐκεῖνος εἶναι Θεὸς πλουσιώτατος, σοφὸς τε καὶ παντοδύναμος· οὐ ὁ πλοῦτος, ἢ σοφία, καὶ δυνάμις, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πληθύνῃ, ἢ νὰ ὀλιγοστεύσῃ, ἀλλὰ ἐκεῖνος ὅπου ἦτον, πρὸ τοῦ νὰ καίμῃ τὸν κόσμον, αὐτὸς εἶναι τώρα, οὔτε μικρότερος οὔτε τρανιέρος· οὔτε εἶναι περισσώτερον δοξαζόμενος, ἐὰν σωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι τε καὶ οἱ ἄγγελοι νὰ τὸν ὑμνοῦσιν· οὔτε πάλιν, ἐὰν κολασθῶσιν ἅπαντες, εἶναι ὀλιγώτερον δοξαζόμενος· οὕτως ὁ τοιοῦτος Δεσπότης καὶ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευντων, ὄχι δι' ἀνάγκην αὐτοῦ ἢ χρεῖαν τινά, ἀλλὰ δι' ἀγάπην καὶ ἔλεος ἄπειρον, ἐκαταδέχθη νὰ κλινή τούς οὐρανούς, νὰ κατέβῃ εἰς τὴν ἔσθραν ταύτην, νὰ ἐνδύθῃ τὴν θνητὴν μας σάρκα, νὰ σηκώσῃ πάντα τὰ χρεῖα, καὶ ἀμαρτίας μας, καὶ νὰ λάβῃ τόσους ἐμπαιγμούς καὶ γέλωτας δι' ἀγάπην μας, καὶ τέλος πάντων ἐποιείδιστον θάνατον. Ὡς τῆς ἀφάτου σου εὐσπλαγχνίας καὶ ἀγαθότητος, Δέσποτα. Αἰνεσάτωσάν σε οἱ οὐρανοὶ, Κύριε, καὶ οἱ ἄγγελοι ὡς διηγούνται τὰ σὰ θαυμάσια· ἔτι ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι μὴ δυνάμενοι ἀποδοῦναι τὴν ὀφειλομένην εὐχαριστίαν, μετ' ἐκπλήξεως καὶ σιωπῆς θαυμάζομεν τὴν οἰκονομίαν σου. Δι' ἐμὲ τὸν ἀχρεῖον οἰκέτην σου ἐγεννήθη ὁ ἀκατάληπτος, περιετρίβη τῇ σαρκὶ ὀκταήμερος, καὶ ἐπεριπάτει εἰς τὴν γῆν, λ'. χρόνους. Δι' ἐμὲ ἐκπιάσας, ἴδρωσας, ἐνήστευσας, ἐδάκρυσας, καὶ ἐδοκίμασας πάντα τὰ τῆς σαρκὸς ἰδιώματα. Δι' ἐμὲ σε ἐρράπισαν, ὕδρισαν, ἐφραγγέλωσαν, καὶ τέλος πάντων σου ἔδωσαν ἀνειδισμένον πολλὰ καὶ ἄτιμον θάνατον. Μετ' ἐμὲ τί τρόπον οὖν νὰ θνηθῶ νὰ πληρώσω, δὲν λέγω πᾶσαν αὐτὴν τὴν εὐεργεσίαν, ἀλλὰ καὶ μίαν βράνιδα μικρὴν ἀπὸ τοῦ ἀχραντοῦ αἶμα, ὅπου ἔχυσες διὰ λόγου μου; Πῶς εἶναι δυνατόν, νὰ μὴν ἀγαπῶ ἐκεῖνον, ὅπου με ἀγάπησε τόσο, καὶ με ἐξέδραμε μετ' ὅσου κόπον, καὶ με ἐξαγύρασεν; Ἀλλὰ πῶς ἔμπορῶ νὰ κρύψω με σιωπῆν ἐκείνην τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν καὶ χάριν τῶν χαρίτων, καὶ τῶν μυστηρίων τοῦ μυστηρίου τῆς ἀναιμάκτου

θυσίας, τῆς ἀγίας (λέγω) δωρεᾶς, ὅπου μεταλαμβάνομεν οἱ ἀνάξιοι; διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἠθέλησε νὰ συναναστρέφεται εἰς τὴν γῆν μετ' ὅσους ἀνθρώπους ὁ Κύριος, νὰ μᾶς δίδεται κατ' ἐκάστην εἰς τροφήν καὶ βοήθειαν; Μίαν καὶ μόνην φοράν ἐθυσιάσθη εἰς τὸν σταυρὸν διὰ λόγου μας, ἀμὴ ἐδῶ θύεται κατ' ἡμέραν εἰς ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν μας. Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡς θυσία νόμιμος. Ὡς ἀνάμνησις σωτηρίας. Ὡς εὐχάριστος Εὐχαριστία. Ὡς ἄρτε τῆς ζωῆς. Τροφή γλυκυτάτη, βασιλικὸν φαγητὸν, καὶ μάννα γέμον πᾶσαν ἡδύτητα. Τίς δύναται, κατὰ τὴν τύχην, νὰ σε ἐπαινήσῃ; τίς νὰ σε λάβῃ ἀξίως, καὶ τίς νὰ σε τιμήσῃ μετ' ὅσων εὐλάβειαν, καθὼς πρέπει; Ἀδυνατεῖ ἢ γλωσσά μου νὰ σε ἐγκωμιάσῃ κατὰ τὴν ὄρεξιν· οὔτε ἔμπορῶ νὰ σε μεγαλύνω, κατὰ τὴν πόθον, καὶ ὡς ἀρμόζει τοσαύτης μεγαλειότητος. Ὡς τῆς ἀφάτου σου ἀνοχῆς μακροθύμῃ Κύριε· πῶς ἀφίνεις, καὶ ψηλαφοῦσί σε τὰ χεῖρα τῶν ἀναξίων ὑπηρετῶν, ὅπου εἰσὶν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν τοῦ Σατανᾶ οἰκητήρια; Ὅμως διὰ νὰ ἐπισκέψῃς, καὶ νὰ παρηγορήσῃς τοὺς φίλους σου, καταδέχεσαι, νὰ σε ὑπηρετοῦσι τοιοῦτοι ἄνθρωποι, καὶ λαμβάνουσί σε εἰς τὰ ἀκάθαρτα καὶ βερυπωμένα τοὺς στόματα. Μίαν καὶ μόνην φοράν, ἀδελφεὶ, ἐπουλήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουδα τοῦ ἀγνώμονος, ἀμὴ εἰς τοῦτο τὸ φρικῶδες μυστήριον πουλεῖται μυριάκις καὶ ἀναριθμηταῖς. Μίαν φοράν ἐκαταφρονήθη εἰς τὸ ἐκούσιον πάθος, ἀμὴ ἐδῶ εἰς τὴν Ἱερὰν Τράπεζαν ὑπεμένει ὕδρις καὶ ἀτιμίας χιλιάδες φοραῖς, καὶ τοῦτο ὅλον ἀνέχεται μετ' ἀμαρτυρίαν ἀμέτρητον, διὰ νὰ νικηθῶμεν ἀπὸ τόσας εὐεργεσίας· νὰ τρέχωμεν πρὸς αὐτὸν, καθὼς λέγει εἰς τὸν Ἰωάννην Κεφ. ιβ'. Ἐὰν ἐγὼ ὑψωθῶ, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν. Μετ' ὅσων ἄλυστον νὰ μᾶς σύρῃς πρὸς ἐσένα, Χριστέ μου; μετ' ὅσων ἀγαπῆς καὶ μετ' ὅσων δωρεῶν καὶ χαρίτων. Τίς νὰ μὴ νικηθῇ ἡμεῖς μετ' ὅσων εὐεργεσιῶν;

Ἐὰν ἡ βράνις τοῦ ὕδατος ὅπου νὰ σταθῇ διηνηκῶς εἰς τὴν σκληρὰν πέτραν, φθάσει

νά τὴν ἀνοίξη, πῶς νὰ μὴ φθάσουν οἱ πο-
 τάρμοι τοσοῦτων χαρίτων καὶ εὐεργεσιῶν
 νὰ καταλύξουν, καὶ νὰ ἀπαλύνουσι τὴν
 καρδίαν μας; Ἐὰν ὁ λίθος καὶ ὁ τού-
 του σκληρότερος σίδηρος εἰς τὴν φωτίαν,
 γίνονται πῦρ διὰ μετοχῆς, πῶς νὰ μὴν ἐ-
 ξάψῃ καὶ νὰ πυρωθῇ ἡ καρδία μας περι-
 κυκλουμένη ἀπὸ τὴν λαύραν ἀγάπης;
 Πῶς δύνασαι οὖν, ἀχάριστε ἄνθρωπε, νὰ
 καταφρονῆς τοιοῦτον Δεσπότην, παραδαί-
 νων αὐτοῦ τὰ προστάγματα; Πῶς ἀπλώ-
 νεις τὰς χεῖρας εἰς ἀμαρτίαν; Πῶς ὑψώ-
 νεις τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ κυττάζεις κάλ-
 λη κτισμάτων, καὶ κοσμικὴν ματαιότητα;
 ὁμοίως καὶ τὰ ἐπίλοιπα μέλη σου, πῶς
 τολμᾷς καὶ χεῖσαι καὶ τὰ δουλεύεσαι εἰς
 ὑπηρεσίαν τῆς ἀμαρτίας, καὶ καταφρόνη-
 σιν τῶν μελῶν τοῦ Σωτῆρός σου, ὅπου ἐ-
 παιδεύθησαν ὅλα, καὶ ἔπαθον δριμυτάτους
 πόνους διὰ τὴν σωτηρίαν σου; Ὅταν ἐκείνη
 ἡ ἄσεμνος γυναῖκα τοῦ Ἡετερρῆ ἐπαρα-
 κίνα εἰς τὴν ἀμαρτίαν τὸν Πάγκαλον Ἰω-
 σήφ, τῆς ἔλεγε τὰ λόγια ταῦτα: Ἰδες, πῶς
 ὁ αὐθέντης μου ἐχάρισεν ὅλον του τὸ πρᾶγ-
 μα νὰ τὸ ὀρίξω, ἔξω ἀπὸ σένα τὴν συμ-
 βίαν του. Πῶς ἤμπορῶ γοῦν νὰ πράξω
 κατ' αὐτοῦ τοιοῦτον ἀνόμημα; καὶ δὲν εἶ-
 πεν, ὅτι δὲν ἔπρεπεν, ἀλλὰ πῶς δὲν ἐδύ-
 νετο νὰ τὸ κάμῃ, δείκνυοντάς μας νὰ κατα-
 λάθωμεν, ὅτι ἡ μεγάλας εὐεργεσίαις οὐ
 μόνον πέρνουσι τὴν βέλῃσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν
 δύναμιν εἰς ἓνα κάποιον τρόπον, καὶ δένου-
 σι τοῦ ἀνθρώπου τὰ μέλη, νὰ μὴν ἠμπορῇ
 νὰ βλαῖψῃ τὸν εὐεργέτην του. Ἐὰν οὖν αἱ
 εὐεργεσίαι ἐκείναι ἦτον ἀξίαι εὐγνωμοσύ-
 νης, πόσον εἶναι ἀξιώτερα τὰ χαρίσματα
 καὶ αἱ δωρεαί, ὅπου μᾶς ἔδωκεν ὁ παν-
 τοδύναμος Κύριος; Ὁ Ἡετερρῆς ἔδωκε
 τῷ Ἰωσήφ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ ὁ Θεὸς
 ἐχάρισεν ἐσένα ὅλον τὸν κόσμον, τὸν οὐ-
 ρανόν, καὶ τὴν γῆν, τὸν Ἥλιον, τὴν θά-
 λασσαν, τοὺς ποταμοὺς, τὰ ὄψαρια, τὰ ζῶα,
 τὰ πετεινά καὶ εἴτι ἄλλο εὐρίσκειται ὅλα
 τὰ ἔκαμεν εἰς ὠφέλειάν σου, καὶ οὐ μόνον
 ὅλα τὰ κτίσματα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κτί-
 στής τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, μᾶς ἔδω-
 θηκεν εἰς πολλοὺς τρόπους διὰ Πατέρας
 μας, Κυβερνήτης, Ἀυτοῦτης, Διδάσκαλος,

Βοηθός, καὶ διὰ τὰ πάντα ὅλα. Ὁ Πατήρ
 μᾶς ἔδωκε τὸν Υἱόν. Ὁ Υἱὸς μᾶς ἤξιώ-
 σε τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὸ δὲ τὸ ὁ-
 μοῦσιον Πνεῦμα μᾶς ἀξιώνει τῆ προσάρ-
 χου Πατρός, ὃς ἐστὶν ἀπάντων τῶν ἀγα-
 θῶν προβολεύς. Ἐὰν οὖν, ἄνθρωπε, εὐόι-
 σκεσαι δεδεμένος μὲ τοσαύτας εὐεργεσίας
 καὶ χάριτας, πῶς νὰ τολμήσῃς, νὰ παρορ-
 γίσῃς τοιοῦτον πλουσιοπαροχὸν εὐεργέτην;
 Ὡς ἄφρων, ἂν σοῦ ἤθελε χάρισῃ τινὰς ἓνα
 πολυτίμητον πρᾶγμα, λόγου χάριν, ἓνα
 χωρίον, ἓνα καράδι, ἢ ἄλλο παρόμοιον,
 νὰ χρηθῆς δέκα χιλιάδας φλουρία, δὲν ἤ-
 σουν χρεώστης νὰ τοῦ δουλεύῃς ἔλην σου
 τὴν ζωὴν, νὰ τὸν ἀγαπᾷς, καὶ νὰ κάμνῃς
 εἴτι σὲ προστάξῃ προθύμως; καὶ ἐὰν τύχῃ
 χρεία νὰ χύσῃς καὶ τὸ αἷμά σου δι' αὐ-
 τόν, νὰ μὴ φανῆς ἀχάριστος εἰς τὴν
 καλωσύνην, ὅπου σοῦ ἔκαμε; Ναὶ ἀναμφι-
 βόλως, καθὼς εἰς πολλοὺς τὸ εἶδαμεν.
 Καὶ ἐὰν εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸσου ὀλί-
 γου χάρισμα, φαίνεσαι τοσοῦτον πιστὸς
 καὶ εὐχάριστος, πῶς δὲν κάμνεις τὸ ὅμοιον
 εἰς τὸν πλουσιόδωρον εὐεργέτην σου, τὸν
 ποιητὴν τοῦ παντός ὅπου σοῦ ἐχάρισεν
 ὅσα προεγράψαμεν; Ὁ ἀναισθητότερος τῶν
 θηρίων, πῶς δὲν αἰσθάνεσαι τὴν τοσαύ-
 την ἀχαριστίαν σου; Τίς ἄγριος λέων, ἢ
 ἄλλο θηρίου ἐτόλμησε ποτέ, νὰ κακοποιή-
 σῃ τὸν εὐεργέτην του;
 Φαίνεται εἰς τὸν Συναξαριστὴν εἰς τὰς
 διὰ τοῦ Μαρτίου, ὅτι ὁ Ὅσιος Γεράσιμος
 ἤδρεν ἓνα λέοντα, ὅπου ἦτον καρφωμένον
 κορμάτι ξύλον εἰς τὸ ποδάρι του, καὶ διατι-
 τοῦ τὸ εὐγάλε, καὶ ἐθεράπευσε τὴν πλη-
 γὴν, δὲν τὸν ἀφῆκε πλέον ὁ λέων ἀπὸ τῆν
 ὄραν ταύτην· ἀλλὰ τοῦ ὑποτάσσετο πάν-
 τοτε, ἔλην του τὴν ζωὴν, καὶ τοῦ ἐδίδεν
 ἓνα ὄναριον, καὶ τὸ ἔθωσκε κατ' ἐκάστην,
 καὶ τὸ βράδυ τὸ ἔφερνε εἰς τὸν γέροντα.
 Καὶ μίαν ἡμέραν ἐκλεψαν τινὲς τὸ γαδού-
 ριον· ὁ δὲ Ἅγιος ἐνόμισεν, ὅτι ὁ λέων τὸ
 ἔφαγε, καὶ τὸν ἐκανόνισε, νὰ φέρνῃ αὐτὸς
 τὸ ὕδωρ ἀντὶς τοῦ ὄνου· καὶ (ὡς τοῦ θά-
 νματος) δὲν ἐναντιώθη ὁ λέων, δὲν ἀγριώθη
 κατὰ τὴν φύσιν του, οὔτε παρήκουσε τοῦ
 προστάγματος· ἀλλὰ ὑπέμεινε πρῶτος καὶ
 ταπεινός, καὶ τὸν ἐφόρτωνεν ὁ ὑποτακτι-



κός τοῦ Ὁσίου, καὶ ἔφερεν τὸ νερόν εἰς τὸ Μοναστήριον, ἕως τὸν ἄλλον χρόνον. Καὶ τότες ἔτυχε καὶ ἐπέρασαν οἱ πραγματευτάδες ἐκεῖνοι, ὅπου ἐπῆραν τὸν ὄνον, καὶ ὡς τὸν εἶδεν ὁ λέων, ἄρπαξε τὸ σχοινίον, ὅπου ἦτον δεμένος, καὶ τὸν ὑπήγε τοῦ γέροντος· ὃς τις ἐσυγχώρησε τὸν λέοντα, καὶ τοῦ ἔκαμε σχῆμα νὰ ὑπάγη, ὅπου βούλεται. Τότε ὁ λέων κλίνας τὴν κεφαλὴν, ἀνεχώρησεν· ἀμὴ πάλιν δὲν ἀστόχησε τοῦ Ὁσίου, ἀλλὰ ὑπήγεγε κάθε ὀκτὴ ἡμέρας καὶ ἐπροσκυνάτου. Μετὰ δὲ τὴν τελευταίην τοῦ Ἀγίου, ἀπελθὼν ὁ λέων κατὰ τὸ σῆμα, τοῦ εἶπεν ὁ ὑπηρέτης, πῶς ἐκοιμήθη ὁ Ὁσιος, καὶ ἔδειξέ του τὸ μνήμά του, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὁ λέων σχήματα θηρίων, καὶ ὀδυρμῶν, ὡς ἄνθρωπος· ἔπειτα εἰς τὸ ὕστερον ἐβρυχήσθη μὲ βίαν καὶ μεγάλην φωνήν, καὶ οὕτως ἐξέφυξεν. Ἔτι δὲ εἰς τὰς, ε. τοῦ αὐτοῦ Μηνός εἰς τὴν αὐτὴν Βίβλον φαίνεται, ὅτι μία λέαινα, ἤγουν θηλυκὸν λεοντάρι, ὑπήγεν ἕνα τῆς τέκνου τυφλὸν εἰς ἕνα Ἀσκητὴν ὀνόματι Μάρκον, δεσμένη τούτῃ μὲ σχήματα νὰ τὸ θεραπεύσῃ. Ὁ δὲ Ὁσιος πύσας εἰς τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ τὸ ἰάτρευσεν. Αὐτὴ δὲ ἔφερε τοῦ Ὁσίου ἕνα δερμάτι κριοῦ διαπληρωμὴν τῆς εὐεργεσίας. Τὸ αὐτὸ φαίνεται καὶ εἰς τὰς 15. τοῦ Ἰαννουαρίου Μηνός, καὶ ἄλλα πολλὰ εὐρίσκονται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν εἰπῇ τίς, ὅτι ταῦτα ἔγιναν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν τῶν Ὁσίων ἐκείνων ἀνδρῶν, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν θηρίων, ἀκούσατε καὶ ἄλλο θαυμασιώτερον, ὅπου ἔγινεν εἰς ἀπίστους ἀνθρώπους ἀμαρτωλοῦς καὶ εἰδωλολάτρας, ὅπου χάριν

Θεοῦ δὲν εἶχασιν, καὶ οὕτω νὰ αἰσχυνθῆτε, νὰ κλαύσετε τὴν ἀχαριστίαν, ὅπου εἰδείξετε πρὸς τὸν εὐεργέτην Θεὸν καὶ Σωτῆρά μας.

Εἰς τὴν Ῥώμην ἔβαλαν τινὰ ἄνθρωπον Ἄνδροδον καλούμενον, εἰς τὸν τόπον ὅπου εἶχασιν τοὺς λέοντας καὶ ἄλλα θηρία, νὰ τρώγουν τοὺς καταδίκους, καὶ ἔκει ἔτυχεν ἕνα μεγάλον λεοντάρι, καὶ τοῦ ἐβόηθησε, φυλάγωντάς του ἀπὸ τὰ ἄλλα, καὶ δὲν τοῦ ἔγγιζαν. Ὁθεν ὁ Βασιλεὺς ἐκκληττόμενος τοιοῦτο τεράστιον, εὐγαλεν ἔξω τὸν ἄνθρωπον, ὃς τις ἐρωτηθεὶς, ἀπεκρίνατο· Μίαν ἡμέραν ἐνθυμοῦμαι, πῶς ἐπέρνουν ἀπὸ ἕνα δάσος τὸ μεσημέριον, καὶ εἰσελθὼν εἰς ἕνα σπήλαιον νὰ ἀναπαυθῶ, ἤρρηκα ἕνα λέοντα, ὃς τις ἐσήκωσε τὸν ἐμπροσθεν πόδα ὅπου δὲν ἐδύνετο νὰ πατήσῃ, καὶ μοῦ ἔκαμε σχήματα νὰ τὸν θεραπεύσω. Λοιπὸν προσελθὼν ἐγὼ μετὰ θάρρους, εὐγάλα τὸ ξύλον, ὅπου εἶχε, καὶ ὡς ἐδυνήθη τὸν ἰάτρευσα, καὶ αὐτὸς μοῦ ἔφερεν ὕστερα ἀπὸ τὸ κυνήγιον κρέας, καὶ ἔτρωγα τέσσαρας ἡμέρας ὅπου ἔκαμα εἰς ἐκεῖνο τὸ σπήλαιον. Λοιπὸν καταλαμβάνω, ὅτι εἶναι αὐτὸς ὁ λέων, καὶ γνωρίσας τὸν εὐεργέτην, ἔδειξε πρὸς με σήμερον εὐγνωμοσύνην θαυμάσιον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἠλευθέρωσε τὸν ἄνθρωπον, χαρίζοντάς του τὸν λέοντα ὃς τις ἀκολουθεῖ αὐτῷ εἰς ὅλην τὴν Ῥώμην ὡς ἀρνίον ἡμέρον, καὶ δὲν ἔβλαπτε τινὰ ἄνθρωπον. Ὁθεν ἅπαντες ἔφριττον τοιοῦτον θαυμάσιον, καὶ ὠνόμαζον τὸ λεοντάρι ξενιστὴν τοῦ Ἀνδροδου, καὶ ἐκεῖνον πάλιν θεραπευτὴν τοῦ λέοντος.

ΕΤΕΡΟΝ ΟΜΟΙΟΝ

Ἀφ' οὗ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ Γορφέδης, κυνηγῶντας μίαν ἡμέραν, ἤρρεν ἕνα λέοντα, καὶ ἐπόλεμα μὲ ἕνα ἄρην μεγάλον καὶ φοβερωτάτου· ὃς τις εἶχε τὴν οὐρανὸν του τυλιγμένην εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ λέοντος, καὶ τὸσον τὸν ἔσφιγγε, ὅπου ἐκινδύνευε νὰ τὸν πνίξῃ.

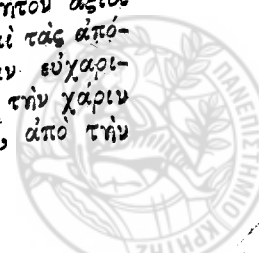
Τότε ὁ Βασιλεὺς φωνεύσας τὸν ὄφιν, ἐλύτρωσε τὸν λέοντα· ὃς τις ἐνθυμούμενος τὴν εὐεργεσίαν, ἠκολούθει τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ὑπηρετοῦσε ἀντὶς λαγονικόν, καὶ τοῦ ἔφερεν ἀπὸ τὸ κυνήγιον ζῶα διάφορα. Καὶ μίαν ἡμέραν, ὅπου ἐμπήκεν ὁ Γορφέδης εἰς καρδίαν νὰ πηγάνῃ, ἀφῆκεν εἰς

τὴν γῆν τὸν λέοντα· ὅς τις ἐφώναζε, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀπομείνῃ, καὶ βλέπωντας ἔτι ἐμάκρυνε τὸ πλοῖον, καὶ δὲν τὸν ἔπερναν, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν νὰ τοὺς φθάσῃ, καὶ αὐτὸς ἐπνίγη εἰς τὸ μεσόστρατον.

Πολλὰ ὅμοια παραδείγματα φαίνονται εἰς τὰς βίβλους, μὲ τὰ ὁποῖα ποικιλοτρόπως ἔδειξαν τὰ ἄγρια θηρία πρὸς τοὺς εὐεργέτας γνωμῆν εὐχάριστον, τὰ ὁποῖα ἀφίνω διὰ βραχύτητα, καὶ μόνον ἓνα νὰ γράψωμεν ὡς πιστότερον.

Διηγεῖται ὁ μέγας καὶ θεῖος Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, ὅτι μίαν νύκτα ἐθανάτωσεν ἓνας ἄνθρωπος ἄλλου τινα, τοῦ ὁποίου ἠκολούθα ἓνας σκύλος, καθὼς ἔχουσι συνηθίαι, νὰ σύρουν κουτάβια εἰς τὴν συνοδίαν αὐτῶν· ὁ ὁποῖος σκύλος ἔσπεκεν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐφύλαγε τὸν Κύριον αὐτοῦ τεθανατωμένον. Ὅταν ἐξημέρωσεν, ἐναύαθησαν πολλοὶ νὰ τὸν βλέπουν ἐρωτῶντες, τίς τὸν ἐφόνευσεν. Ἐπῆγε δὲ καὶ ὁ φονεὺς ἐκεῖνος προσποιούμενος, ὅτι δὲν ἔξευρε τίποτε· τὸν ὁποῖον ἰδὼν ὁ σκύλος, ἐγνώρισε πῶς ἦτον αὐτὸς ὁποῦ τὸν ἐφόνευσεν, καὶ ἔδραμεν ὡς λυσσασμένος ἀπάνω του νὰ τὸν φάγῃ, καὶ ἔκαμε τόσον μὲ τινα σχήματα, ὁποῦ ἔκαταλαβαν οἱ παρεστῶτες τὴν αἰτίαν τοῦ δράματος, καὶ ἐγνώρισαντες τὸν φονέα, τὸν ἔδωσαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὸν ἐπαίδευσεν. Δὲν σοῦ φαίνονται ταῦτα μεγάλα πράγματα; Ἐὰν οὖν τὰ ἄλογα ζῶα διὰ ὀλίγον ἄρτον ἔχουσι τόσην ἀγάπην πρὸς τοὺς αὐθέντας τους, πῶς γίνεσαι σὺ τοῦ σκυλίου ἀνοητότερος; Ἐὰν αὐτὸς ὠργίσθη, καὶ ἐθυμώθη κατὰ τοῦ φονέως ἐκείνου, πῶς δὲν ὀργίζεσαι καὶ ἐσὺ ἐκείνους ὅπῃ ἐφόνευσαν τὸν Δεσπότην σου; καὶ ποῖοι εἶναι; αἱ ἁμαρτίαι σου. Αὐταὶ τὸν ἔδεσαν, τὸν ἐφραγγέλλωσαν, καὶ εἰς τὸν Σταυρὸν ἐκαθίλωσαν· διατι γοῦν δὲν θυμῶνεσαι κατ' αὐτῶν, καὶ νὰ αὐξήσῃς πρὸς Κύριον τὴν ἀγάπην σου; ἰξεύρων, ὅτι ὅσα ἔπαθεν, ἦτον διὰ νὰ βάλῃ τὴν ἔλθρον τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν καρδίαν μας. Διὰ νὰ θανατώσῃ τὴν ἁμαρτίαν ἀπέθανε· διατι γοῦν ἐσὺ ἀφανίζεις τοὺς ἰδρωτάς καὶ κόπους τοῦ Χριστοῦ, διαμμένων ἐκουσίως εἰς

τὴν αἰχμαλωσίαν ἐκείνην, ἀφ' ἧς σὲ ἐλύτρωσε μὲ τὸ πολῦτιμον αὐτοῦ καὶ ἀχραντον αἵμα; Πῶς δὲν τρέμεις, μόνον νὰ ἀκούσῃς τὴν ἁμαρτίαν, ἐπειδὴ διὰ νὰ τὴν ἐξαλειψῇ ὁ Κύριος, ἔλαβεν ἐπώδυνον θάνατον; Τί ἄλλο περισσότερο θέλεις, ὡσάν νὰ προσηλωθῇ εἰς τὸν Σταυρὸν ὁ ἀθάνατος; Τίς ἐτόλμα ποτὲ νὰ ἁμαρτήσῃ, εἰάν ἔβλεπεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν Ἄδην καὶ τὸν Παράδεισον; μάλιστα θυμασιώτερον εἶναι νὰ βλέπῃς τὸν Θεὸν προσηλωμένον εἰς τὸν Σταυρὸν, παρὰ ὅλον ἐτοῦτο. Πῶς ἔχεις γοῦν τοιαύτην ἀναισθησίαν, καὶ δὲν ἀναχωρεῖς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, τρισαύθλιε; Δὲν εἶναι παράξενον, νὰ ἁμαρτήσῃς ὡς ἄνθρωπος· ἀμὴ νὰ σοῦ δίδῃ χεῖρα καὶ βοήθειαν ὁ Θεὸς διὰ νὰ σ' εὐγάλη ἀπὸ τὴν δυσωδίαν αὐτῆς, καὶ σὺ νὰ μὴ θέλῃς νὰ ἐγερθῆς, νὰ καθαρισθῆς, εἶναι ἄσχημον. Δὲν εἶναι ἐντροπή, νὰ σκοντάψῃς, νὰ πέσῃς εἰς ἓνα λάκκον γεμάτου βόρβορον· ἀμὴ νὰ σὲ παρακαλῇ ἄλλος, νὰ σοῦ βοηθῇ νὰ σηκωθῆς, καὶ νὰ μὴ θέλῃς, εἶναι μεγάλη σου καταφρόνεις. Ἐὰν εἶναι παράξενον, νὰ πέσῃς εἰς τὸ κρεβάτι ἀσθενημένος· ἀλλὰ εἶναι μεγάλη σου ἀγνωσία, νὰ μὴ θέλῃς νὰ σὲ θεραπεύσῃ ὁ Ἰατρός. Γνώρισον τοῦ Σωτῆρος τὴν εὐεργεσίαν καὶ ἀγαθότητα, καὶ εὐχαρίστησον διηνεκῶς καὶ στόματι, λέγων μετὰ τοῦ Ψαλμοῦ· Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν μοι ἀνταπέδωκεν; Οὐδὲν τῆς ἀχαριστίας χειρότερον. Τὰ καλά, ὁποῦ ἔχουν οἱ ἄφρονες, δὲν τὰ γνωρίζουσιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλὰ θαρροῦσιν ὅτι τὰ ἔχουσι μὲ τὴν γνώσιν αὐτῶν καὶ προμήθειαν, καὶ προσκυνοῦσι τοῦ λόγου τους, ὡσπερ εἰδῶλα. Τὸν πλοῦτον, ὁποῦ ἔχουσι οἱ ἀχάριστοι, λέγουν, ὅτι τὸν ἀπόκτησαν μὲ τὴν πολλὴν τους προκοπὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Τῆς υἰείας τους κάμνουσιν αἰτίαν τὴν πολλὴν τῆς κυδέρνησιν. Τὴν εὐμορφίαν λέγουν ὅτι ἐκληρονόμησαν ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ τὴν Μητέρα τους. Τὰς δόξας καὶ τιμὰς, ὁποῦ ἔχουσι, λέγουσι πῶς ἦτον ἄξιοι διὰ τὰς καλὰς τους πράξεις, καὶ τὰς ἀπόκτησαν, καὶ ἀπλῶς εἰς οὐδεμίαν εὐχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, οὔτε γνωρίζουν τὴν χάριν ἀπὸ τὴν θείαν αὐτοῦ ἀγαθότητα, ἀπὸ τὴν



ὅποιαν ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἐκπορεύονται. Γνωρίσατε, ἄνθρωποι, τὰς εὐεργεσίας τῆς Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Ἐλθετε, νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν. Εἶπωμεν καὶ ἡμεῖς μετὸν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην. Τί νὰ ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ διὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας ὅπου μᾶς ἔκαμε; Διὰ τὴν φθαρμένην μας φύσιν ἐγένη ἄνθρωπος ὁ Θεός, καὶ ἐκατοίκησεν εἰς ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ὁ λυτρωτής, πρὸς τοὺς ἀχαρίστους ὁ εὐεργέτης, πρὸς τοὺς ἐσκοτισμένους ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης· ἐπὶ τὸν Σταυρὸν ὁ ἀπαθής, ἐπὶ τὸν Ἄδην τὸ φῶς, ἐπὶ τὸν Θάνατον ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ἀνάστασις διὰ τοὺς πεσόντας. Εὐχαριστοῦμεν, εὐλογοῦμεν, καὶ δοξολογούμεν σε Κύριε, τὸν ἐν τρισὶ χαρακτῆρσιν ὁμοσίῳ ἓνα καὶ μόνον Θεόν, τὸν δημιουργὸν ἡμῶν καὶ Σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀφθονοπάρου, τὸν ποιήσαντα τὸν Οὐρανὸν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς δημιουργηθέντα. Εὐχαριστοῦμέν σοι Κύριε, ὅπου μᾶς ἔκαμες ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι, καὶ ἐχάρισές μας τὴν μεγάλην κτίσιν ταύτην νὰ μᾶς δουλεύη, τὴν γῆν νὰ μᾶς δίδῃ τοὺς διαφόρους καρπούς, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην νὰ μᾶς φωτί-

ζουσι, τὴν θάλασσαν, τὰς λέμνας, τοὺς ποταμούς, νὰ μᾶς τρέφου καὶ νὰ ποτίζουσιν. Ἐτι δὲ προσκυνοῦμεν, δοξάζομεν, καὶ ὑπερευχαριστοῦμεν τὴν εὐσπλαγγίαν σου, διὰ τὴν ἀνακαίνησιν ἡμῶν καὶ ἀνάπλασιν, ὅπου ἐκαταδέχθης νὰ γένῃς πτωχὸς ὁ πλούσιος, ἐν χρόνῳ ὁ ἄχρονος, καὶ ὁ ἀπαθῆς παθῆτος διὰ λόγου μας, καὶ ἔλαβες θάνατον, διὰ νὰ ἀθανάτισῃς ἡμᾶς, καὶ νὰ μᾶς φέρῃς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀποκατάστασιν. Εὐχαριστοῦμέν σοι διὰ τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν τῆς Ἱερᾶς Μεταλήψεως, διὰ τῆς ὁποίας μετέχομεν τῆς θείας σου χάριτος. Διὰ ταύτας ὅλας τὰς εὐεργεσίας καὶ ἄλλας πολλὰς, ὅπου μᾶς κάμνεις καὶ ἑκάστην, ψυχῇ τε καὶ σώματι, εὐχαριστοῦμεν καὶ προσκυνοῦμέν σε, δεόμενοι τῆς σῆς εὐσπλαγγίας, νὰ μὴ μᾶς ὑστερήσῃς τῆς Βασιλείας σου, ἀλλὰ νὰ μᾶς ἀξιώσῃς διὰ τὴν οἰκείαν σου ἀγαθότητα, νὰ σέ δοξάζωμεν αἰώνως σὺ τοῖς Ἀγγέλοις, καὶ πᾶσι τοῖς δούλοις σου, καὶ νὰ σέ προσκυνοῦμεν τὸν ἓνα ἐν Τριάδι Θεόν, Πατέρα, Υἱόν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας. Ἀμήν.

• Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΣ'.

Περὶ θλίψεων διαφόρων, καὶ ὅτι ὅσοι σηκώνουσι τὸν Σταυρὸν ἐκουσίως, τοὺς γίνεται ἐλαφρὸς· καὶ ἀκουσίως, βαρύτερος.

Ιδού ἐγράψαμεν ἱκανῶς περὶ πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν, καὶ ἡμπορεῖ πᾶς ἓνας εἰς ὅποιον ἔγκλημα πολεμεῖται ὑπὸ τοῦ δαίμονος περισσότερο, νὰ ἀναγνώθῃ ἐκεῖνο τὸ Κεφ. νὰ εὕρισκῃ πολλὴν Θεραπείαν μετὰ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν. Τώρα δὲ πάλιν γράφομεν περὶ διαφόρων θλίψεων, ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι ἔχουσι πολλὰς ἀσθενείας, πενίας, στενοχωρίας, καὶ διωγμούς· διὰ τὴν ὅποιαν αἰτίαν παραπονοῦνται πρὸς Κύριον, καὶ θλίβονται, μὴ γνωσκόντες τὴν εὐεργεσίαν, ὅπου τοὺς κάμνει ἡ εὐσπλαγγία του μετὰ δικαίαν κρίσιν, καὶ στέλλει τοὺς πρόσκαιρον θλίψιν, διὰ νὰ μὴ

τοὺς κολάσῃ αἰώνια. Εἰς τοῦτο ἐπαρακινήθηκα μάλιστα, διὰ τὴν ἡκουσα τινὰς, ὅπου εἶχασιν βαρεὰν ἀσθένειαν, νὰ βλασφημοῦν ὡς ἀνυπομόνητοι, καὶ ἐλυπήθηκα πολλὰ εἰς τὴν συμφορὰν τῆς, ἔξευρωντας, ποταπὴν ἀπόλαυσιν ζημιώνονται τῆς Οὐρανίου Μακαριότητος, καὶ πόσῃ τιμωρίαν προξενουσὶ τῆς ἀθλίας ψυχῆς τους εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, διὰ τὴν ἀνυπομονησίαν καὶ ῥαθυμίαν τους. Καὶ παρακαλῶ σας, ὅσοι ἀποκτήσετε ταύτην τὴν βίβλον, εἰάν τύχῃ τινὰς ἀσθενὴς ἀγράμματος, ὅπου νὰ ἔχη θλίψιν πολλήν, νὰ τοῦ ἀναγνώσῃς τοῦτο τὸ μέρος τῆς βίβλου, διὰ νὰ γνωρίσῃ πόσῃ ὀφεί-

λείαν λαμβάνει ἡ ψυχὴ, νὰ μὴ παραπο-
νάται τοῦ Θεοῦ, καὶ κολασθῆ ὁ ταλαίπωρος,
νὰ ἔχη διπλὴν τὴν βάσανον, ἦγουν· ἐδῶ
πρόσκαιρα τὴν σωματικὴν ἀσθενείαν, καὶ
εἰς τὴν ψυχὴν τὴν αἰώνιον κόλασιν. Καὶ
ὅς τις καμῆ αὐτὴν τὴν πνευματικὴν ὑπη-
ρσίαν, νὰ παρηγορήσῃ τὸν τεθλιμμένον,
ὡς ἰξεύρη, ὅτι περισσότερον μισθὸν ἔχει,
παρὰ νὰ τοῦ δώσῃ ἀρχήρια, ὅτι ἐκεῖνα
μὲν εἰσὶν εὐεργεσία καὶ ἔλεος τῷ σώματι,
τοῦτο δὲ τῆς ψυχῆς· καὶ ὅσον διαφέρει ἡ
ψυχὴ τοῦ σώματος, τόσον καὶ ἡ εὐεργε-
σία τῷ πνεύματι εἶναι ἀναμφισβότως προ-
τιμωτέρα τοῦ σώματος.

Οἱ ἄνθρωποι ἐξ ἀρχῆς, ὅταν εἰσερχώ-
νται εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ἡ πρώτη πρά-
ξις, ὅπου ἐρμηνεύει ἡ φύσις νὰ κάμωσιν,
εἶναι ὁ κλαυθμὸς, καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τὸ-
το εἶναι κοινὸν εἰς ὅλους, τόσον Βασιλεῖς
καὶ Ἄρχοντας, ὅσον εἰς τοὺς πτωχοὺς τε
καὶ πένιτας· ὅτι κατὰ μὲν τὴν τοῦ Κόσ-
μου συνήθειαν, εἶναι καμπόση διαφορὰ ἀ-
ναμέσων δούλου καὶ Βασιλέως, ἀλλ' εἰς τὰ
τῆς φύσεως πράγματα δὲν εἶναι καμμία
διαφορὰ, ἀλλὰ μὲ ὅμοιον τρόπον εἰσερχόμε-
θα πάντες εἰς τὴν ζωὴν, καὶ εὐγένεσθαι
μὲ τὸν θάνατον. Ὅλοι λοιπὸν εὐρίσκόμε-
σθαι εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ὡσπερ εἰς ἓνα
λαγκάδι δακρῶν· διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγ-
κη νὰ ἔχωμεν λύπην, καὶ δὲν εἶναι τινὰς
τόσον εὐχαριστημένους, ὅπου νὰ μὴν ἀνα-
στενάξῃ διὰ τινὰ θλίψιν. Ἄλλος οὐδύρεται
τὴν στενοχωρίαν καὶ τὴν πτωχείαν του.
Ἄλλος πευθεῖ διὰ τὰς ἀσθενείας καὶ πό-
νους τοῦ σώματος. Ἄλλος θλίβεται τὸν
θάνατον τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων του,
καὶ ἀπλῶς πᾶς ἕνας κατὰ τὸν πόνον του.
Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής εἰς τὸ μ'.
Κεφ. ὅτι εἶναι βαρὺς ὁ ζυγὸς, ὅπου βαστά-
ζουσι τὰ τέκνα τοῦ Ἀδάμ ἀπὸ τὴν γένναν
ἕως τὸν θάνατον, τὸ ὁποῖον λέγει διὰ τὰς
ταλαίπωρίας, ὅπου μετέχουσιν ἅπαντες.
Καὶ εἰάν εὐρεθῆ καὶ τινὰς τοσοῦτον εἰς τὸν
κόσμον εὐημερημένους, νὰ μὴν ἔχη καμ-
μίαν θλίψιν εἰς τὸ φαινόμενον, ὅμως ἡ ἔ-
σωθεν τιμωρία καὶ βάσανος τῆς συνειδή-
σεως, δὲν τοῦ λείπει, τόσον ὅπου χωρὶς νὰ
εἶναι τινὰς, νὰ θλίβῃ ἔξωθεν τὸν ἀμαρτω-

λόν, ἔχοντας εὐτυχίαν εἰς τὸ πρᾶγμα του,
εἶναι ἔσωθεν θλιβόμενος μᾶλλον, ἢ ἔξω-
θεν. Ἐπειδὴ οὖν τινὰς δὲν εἶναι ὅπου νὰ
μὴν ἔχη θλίψιν, ὡς καμῆ τρόπον πᾶς ἔ-
νας, νὰ τὴν ὑπομένῃ μετὰ χαρᾶς· ὅτι δὲν
εἶναι ἄλλη ὁδὸς ὠφελιμωτέρα εἰς ψυχικὴν
σωτηρίαν, ὡς τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην
τῶν θλίψεων, μετὰ τῆς ὁποίας μιμούμεσθαι,
καὶ ἀκολουθεῖν τὸν τεθλιμμένον Χρι-
στὸν τὸν Δεσπότην μας· ἐπειδὴ αὐτὸς ἐ-
προτίμησε ταύτην τὴν ὁδὸν διὰ λόγῃ του,
καὶ διὰ τοὺς ἠγαπημένους του, λέγων πρὸς
ἡμᾶς, ὅτι δὲν ἤμποροῦμεν νὰ ἤμεσθαι
αὐτοῦ Μαθηταί, εἰάν δὲν βαστοῦμεν τὸν
Σταυρὸν, νὰ τοῦ ἀκολουθήσωμεν. Μὴν ἐλ-
πίξῃ γοῦν τινὰς, νὰ προκόψῃ εἰς τὴν ὁδὸν
τοῦ Κυρίου, νὰ γένη συγκληρουόμενος αὐτοῦ
μετὰ τῶν Ἁγίων εἰς τὸν Παράδεισον, εἰάν
δὲν περάσῃ ἀπὸ τὰ ὕδατα ταῦτα τῶν
θλίψεων, καθὼς ὁ Δεσπότης, καὶ πάν-
τες οἱ Ἅγιοι διὰ τοῦ Σταυροῦ ἐδοξά-
σθησαν. Καὶ μὴ ραθυμῆσῃ ἀπὸ ἀμέλειαν,
ἀκούων, ὅτι ἔχει νὰ σηκώσῃ Σταυρὸν·
διὰτὶ καλὰ καὶ πρότερον ἦτον καταφρο-
νεμένος καὶ καταδίκη ληστῶν, ὅμως μὲ
τὸ νὰ ἀποθάνῃ εἰς αὐτὸν ὁ Δεσπότης
μας, τὸν ἐτίμησε τόσον καὶ τὸν ἠγίασεν,
ὅπου τινὲς τὸν ἠγάπησαν καὶ ἐπόθησαν,
καὶ ἐδιψοῦσαν νὰ ἀποθάνουσιν εἰς αὐτόν,
ὡς ὁ Ἀνδρέας, ὁ Πέτρος, καὶ ἕτεροι. Τι-
νὲς δὲ διὰ τὴν εὐλάβειαν τοῦ Σταυροῦ ὁμο-
λογοῦσι τὸν Χριστὸν εἰς τὰς θλίψεις τοὺς·
ἦγουν, ὅταν εὐρίσκωνται ἀβρῶστοι, ἢ εἰς
πεινίαν ἐσχάτην, ἢ τεθλιμμένοι ἀπὸ ἄλλας
αἰτίας, τὰ ὁποῖα ὅλα ὑπομένουσι δι' ἀγά-
πην Χριστοῦ μετ' εὐχαριστίας. Καὶ εἶναι
τοσοῦτον εὐγενικός αὐτὸς ὁ Σταυρὸς τῶν
θλίψεων, καὶ τόσον ὁ Κύριος τὸν ὀρέγεται,
ὅπου ἔταξε, νὰ εἶναι ἀντάμα μὲ τὸν τε-
θλιμμένον εἰς τὴν θλίψιν του, νὰ τὸν λυ-
τρῶνῃ, καὶ νὰ τὸν δοξάξῃ θαυμασιώτατα.
Μετ' αὐτοῦ εἰμὶ ἐν θλίψει. Ἐξελοῦμαι αὐ-
τόν, καὶ δοξάσω αὐτόν. Τίς νὰ μὴν ἐπι-
θυμήσῃ γοῦν θλίψεις διὰ νὰ ἔχη τοσοῦτον
γλυκύτατον σύντροφον, πιστόν τε, καὶ πάν-
τοδύναμον; Τούτῃ εἶναι ἡ εὐσπλαγχνία
τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀγαθότης, ὅπου μᾶς δίδει
αὐτὰ τὰ παραμικρὰ καὶ πρόσκαιρα θλίβε-

ρὰ διὰ τὰ μᾶς δώσει εἰς τὴν βασιλείαν του τὰ ἀνεκλάλητα ἀγάθᾳ καὶ αἰώνια. Ἐπὶ ἀληθείας πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμεν ἐκείνους, ὅπου μᾶς κακοποιοῦσι, καὶ ὀνειδί- ζουσι μᾶλλον, ἢ ἐκείνους ὅπου μᾶς κáμνουσι καλὸν καὶ εὐεργετοῦσί μας· ὅτι ὅσοι μᾶς θλίβουσιν, εἶναι αἰτία καὶ καθαρίζονται αἱ ψυχαί μας, καὶ λαμβάνομεν τῶν ἀμαρτημάτων συγχώρησιν· καὶ ὁ ἐλεήμων Θεὸς μᾶς δείχνει μεγαλῆτερον σημεῖον ἀγάπης, ὅταν μᾶς στέλλῃ θλίψεις καὶ βάσανα, πάρεξ νὰ μᾶς δίδῃ ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον, καὶ πνευματικὴν παράκλησιν. Τοῦτο γινώσκοντες οἱ πιστοὶ Χριστιανοί, ποθοῦσι τὰς θλίψεις, καὶ ὅταν τοὺς ἔλθουσι, τὰς ὑποδέχονται ὡς ἐκ χειρὸς Κυρίου ἀγαλλιωμένοι, καὶ ὅταν δὲν ἔχουσι θλίψιν, λυποῦνται πολλὰ καὶ πικραίνονται, νομίζοντες, ὅτι τοὺς ἐγκατέλιπεν ὁ Θεὸς, καὶ βιάζονται αὐτοὶ νὰ κολάζουσι τὴν σάρκα μενηστεῖαις, ἀγρυπνίαις, καὶ ἄλλα ὅμοια. Καὶ πάλιν ὅσοι μισοῦν τὸν Σταυρὸν, ἠμποροῦσι νὰ παρεμοιασθῶν με τοὺς Δαίμονας, ὅπου τὸν βλέπουσι, καὶ φεύγουσι. Πολλοὶ τρέμουσι τὸν Σταυρὸν, διατὶ θαρρόουσιν, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος Παράδεισος, εἰμὴ μόνος οὗτος ὁ φαινόμενος Κόσμος· καὶ διατὶ τὸν ποθοῦσι, ξετρέχουσι ὅλα τοὺς τὰ θελήματα, πολιτευόμενοι ὡς ἄλογα ζῶα. Καὶ ὅταν τοὺς ἔλθῃ καμμία θλίψις, παραπονοῦνται, καὶ βλασφημοῦσι οἱ ἄφρονες, καὶ πάσχουσι νὰ φύγουν ἐκείνο, ὅπου δὲν δύονται. Ἄλλοι δὲ πάλιν μισοῦσι τὸν Κόσμον, καὶ ἐκ καρδίας ποθοῦσι τὸν Σταυρὸν, καὶ ὅταν ἔλθῃ, δὲν φεύγουσι, ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς αὐτὸν ὑποδέχονται, λέγοντες μετὰ τοῦ Ἀποστόλου: Μὴ γένοιτο νὰ καυχηθῶμεν εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου μας. Ἐπὶ ἀληθείας ἔπρεπε νὰ μισοῦμεν ἐκείνους, ὅπου μᾶς ἐμποδίζουσι τὸν Σταυρὸν, καὶ νὰ ἀγαποῦμεν, ὅσους μᾶς θλίβουσιν, ὡς φαίνεται εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὅταν ὁ Πέτρος παρεκάλει τὸν Κύριον, νὰ μὴ λάβῃ τοιοῦτον θάνατον, καὶ ἐλυπᾶτο ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὅπου τοῦ εἶχε, νὰ τὸν ἰδῇ ὁπῶς πάσχοντα, ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ὀργιζόμενος, λέγων· Ὑπαγε ὀπί-

σω μου Σατανᾶ, ὅτι σκάνδαλόν μου εἶσαι, ἐπεὶ δὲ οὐ φρονεῖς θεῖκα, ἀλλ' ἀνθρώπινα πράγματα. Ἀπὸ τοῦτο νὰ καταλάβῃς, ὅτι αἱ θλίψεις εἰσὶν εὐάρεστοι τῷ Κυρίῳ. Καὶ εἴτις εἶπῃ τὸ ἐναντίον, νὰ τὸν μισοῦμεν ὡς τὸν Διάβολον, τοὺς δὲ θλίβοντας νὰ εὐχαριστοῦμεν, καθὼς ἔκαμεν ὁ Κύριος, ὀνομάζοντας φίλον τοῦ τὸν Ἰούδαν, ὅταν τὸν ἐπρόδωσε μετὰ τὸ φίλημα, δίδοντας μας ὑπόδειγμα, νὰ ἔχωμεν ὡς φίλους μας τοὺς διώκοντας, ὡς τῆς ἡμῶν σωτηρίας ἔργα. Ἀγνωσία μας εἶναι, νὰ φεύγωμεν ἕναν ἐχθρὸν, ὅπου νὰ γίνεταί ἰσχυρότερος εἰς τὴν θλίψιν, ἢ ὅποια ὄσον τὴν φεύγομεν, τόσον μᾶλλον μᾶς κυριεύει, καὶ ὅταν τὴν ὑποδεχθῶμεν μετὰ χαρᾶς, τὴν ῥίπτομεν εἰς τὴν γῆν, καθὼς ὁ Κύριος ἔκαμε, λέγων τοῖς ἐχθροῖς· Ἐγὼ εἶμαι, καὶ εὐθὺς τοὺς ἔρριψε κατὰ γῆς. Δὲν κάμνουσι οὕτως οἱ ὀλιγόψυχοι καὶ φιλόσαρκοι, ἀμὴ θαρρόουσιν, ὅτι φεύγοντες τὰς θλίψεις, λυτρώνονται· ἀλλὰ πλανοῦνται οἱ ἄφρονες, ὅτι ὁ Σταυρὸς θλίβει μᾶλλον ἐκείνους ὅπου τὸν φεύγουσι, εἰς καθὲ τόπον· καὶ ὅταν θαρρόουσιν εἰς τὴν ἀνυπομονὴν καὶ βλασφημίαν τοὺς νὰ τὸν φύγουν, τότε τὸν σηκώνουσιν εἰς τὸ πῆισμά τους, μετὰ τιμωρίαν τρανῆτερον, καὶ κληρονομοῦσιν εἰς ἐκείνον τὴν κόλασιν, καθὼς ἔπαθεν ὁ κακὸς ληστής, διὰ τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ, ὁ ἀσύνητος. Ἔτεροι δὲ ἀπολαμβάνουσι εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν Παράδεισον· ἤγουν ὅσοι εὐχαριστοῦσι τῷ Θεῷ εἰς τὰς θλίψεις, καὶ ὁμολογοῦσι, πῶς εἶναι ἄξιοι πάσης τιμωρίας, ὡς ὁ καλὸς ληστής, ὅπου ὠμολόγησεν εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν Δεσπότην· τὸν δὲ ἕτερον ἀποστόμωσε, λέγων, δὲν φοβᾶσαι τὸν Θεόν; ἡμεῖς πάσχουμεν δικαίως κατὰ τὰ ἔργα μας, καὶ τὰ ἐξῆς. Βλέπετε εὐγνωμοσύνην ληστοῦ; οὕτω ποιοῦσιν οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον. Γνωρίζουσι τοῦ λόγου τους, ἀξίους θανάτου· δὲν ἀπελπίζονται, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμολογοῦσι τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Σταυρὸν, παντοδύναμον, καὶ δέονται αὐτοῦ, νὰ τοὺς ἀξιῶσῃ τῆς Βασιλείας του· καὶ ὅσον ὑπομένουν καρτερικῶς, τόσον ὁ Σταυρὸς τοὺς γίνεταί ἐλαφρότερος· καὶ τόσον πόθον ἔ-

χουν να τὸν σηκώνουσι, ὅπου δὲν τοὺς φαίνεται, πῶς βαστοῦσι Σταυρὸν· ἀλλὰ καλύπτει ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πᾶσαν θλίψιν, καὶ πικρίαν Σταυροῦ, καὶ αἰσθάνονται μίαν ζέσιν καὶ γλυκύτητα ἔσωθεν μετὴν ζώσαν πίστιν, ὅπου νικᾷ καὶ ὑπερβαίνει πᾶσαν τιμωρίαν καὶ βάσανον.

Οἱ δὲ ραθυμοὶ καὶ ἀνυπόμονοι θλίβονται πολλά, καὶ γογγύζουσι κατὰ τοῦ Χριστοῦ, λέγοντες μετὰ ληστοῦ τοῦ κακόφρονος, εἰάν εἴσαι ὁ Χριστὸς, σῶσον τοῦ λόγου σου καὶ ἡμᾶς. Ὁ τῆς ἀφροσύνης καὶ ἀγνωσίας τους! Καὶ τόσοι εὐρισκόμενοι εἰς βαρείαν ἀσθένειαν, ἢ πτωχείαν ἐσχάτην, ἢ ἄλλην θλίψιν παρομοίαν, δὲν ἔχουν ὑπομονὴν, ἀλλὰ βλασφημοῦσιν οἱ ἄνεμοι τὸν Χριστὸν, λέγοντες κατ' αὐτοῦ· εἰάν ἦσουν Θεός, δὲν ἄφνης νὰ σὲ σταυρώσουν μετ' οὗτοιαύτην αἰσχύνῃ. Καὶ ποίαν βοήθειαν δύνασαι νὰ δώσης ἡμᾶς, εἰς τοσαύτην ἀπορίαν καὶ θλίψεις καὶ βάσανα, ὅπου ἔχομεν; Ὁ ἀχάριστε ἄνθρωπε! Τί ἄλλο περισσότερο ἐπρεπε νὰ ποιήσῃ ὁ πανάγαθος διὰ σέ, καὶ δὲν τὸ ἔκαμεν; Αὐτὸς ἔδωκε τὸν μονογενῆ Υἱὸν αὐτοῦ εἰς θάνατον ἐπονείδιστον· καὶ σὺ ἄνομε καταφρονᾷς, καὶ ὑβρίζεις τον εἰς τόσον μικρὸν σταυρὸν θλίψεως, ὅπου σὺ ἔστειλε, διὰ νὰ καθάρισῃ μετὴν ὑπομονὴν τὰς ἀμαρτίας σου, ἵνα μὴ κατακριθῆς εἰς κόλασιν ἀτελεύτητον; Ἴδου λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅτι ὅς τις βαστᾷ τὸν Σταυρὸν στανικῶς, τοῦ γίνεται μία κλάδις αἰώνιος, τοῦ Φαραῶ, τοῦ κακοῦ ληστοῦ, καὶ ἐτέρων· καὶ ὅποιος τὸν σηκώνει μετὰ χαρᾶς, τοῦ γίνεται ἀγαλλίασις, καὶ ἐνθουμσις διηνεκής τοῦ Σωτῆρος, μία ἐλπίς στερεά, καὶ ἀρραβὼν τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐν τῷ Παραδείσῳ, ὡς τὸ εἶδαμεν εἰς τὸν καλὸν ληστήν, ὅς τις ἤκουσε παρὰ Κυρίου: Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ. Ἐπ' ἀληθείας ἕνας ὑψηλὸς βαθμὸς τελειότητος εἶναι, νὰ στέκη τινὰς προσηλωμένος εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ νὰ μὴ παραπονᾷται τοῦ Θεοῦ, ἢ τῶν ἀνθρώπων ἢ τοῦ Σταυροῦ, πῶς εἶναι πολλά βαρὺς· ἀλλὰ νὰ ὑπομένῃ καρτερικῶς δι' ἀγάπην Θεοῦ, καὶ νὰ ἐλέγῃ μετ' σπλάγγχνος ἐκείνους, ὅπου δὲν τὸν

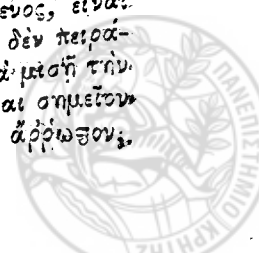
ὑπομένουν ἐνάρετα. Ὁ μακάριος, ὅς τις εὐχαριστᾷ τῷ Θεῷ εἰς τὴν πτωχείαν αὐτοῦ καὶ ἀσθένειαν, εἰς τὴν ὑστέρησιν τῶν τέκνων καὶ συγγενῶν, καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην θλίψιν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον εὐλογεῖ καὶ δοξάζει τὸν Κύριον πάντοτε, καὶ ὑπομένει καθεὶ Σταυρὸν δι' ἀγάπην του· καθὼς ἔκαμναν οἱ ἅγιοι Μαρτύρες, δοξάζοντες τὸν Θεὸν εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Μαρτυρίου, καὶ εὐχαριστοῦντες τον, ὅτι ἤξιώσεν αὐτοὺς, νὰ ἀποθάνουν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Ὁ ἀδελφοί μου Χριστιανοί, εἰς τὸν Σταυρὸν εὐρίσκομεν δόξαν, καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀπόλαυσιν. Ἐάν ἐστοχαζόμεσθον ἀκριβῶς τοῦ Δεσποτικοῦ Σταυροῦ τὴν βαρύτητα, ἤθελε μᾶς φανῆ ὁ ἐδικὸς μας περισσα κοῦφος καὶ ἐλαφρέτατος· ὅτι ὁ Κύριος ἦτον ὀλόγυμνος χωρὶς τινὰ βοήθειαν, ὅθεν ἔλεγε· Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες. Καὶ ἡμεῖς δὲν εἴμεσθον γυμνοί, οὔτε εἰς τοιοῦτον Σταυρὸν, ἀλλὰ ἔχομεν μικρὰν παράκλησιν ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς· οὔτε λείπει ἀπὸ ἡμᾶς ὁ Θεός, ἐπειδὴ ἔταξε, νὰ εἶναι μετ' ἐμᾶς εἰς τὰς θλίψεις, καὶ μετὴν ἐκείνου βοήθειαν ἠμποροῦμεν νὰ ὑπομείνωμεν. Ὁ τῆς ἡμῶν ἀθλιότητος! Ὁ ἀληθὴς Θεός ἔπαθε τὸσας τιμωρίας, καὶ τοιοῦτον σκληρότατον θάνατον διὰ τὰς ἡμῶν ἀμαρτίας· καὶ ἡμεῖς εἰ ποταποὶ καὶ παμβέβηλοι νὰ μὴν ὑπομείνωμεν ὀλίγον πόνον, ὅπου μᾶς ἔστειλεν ἡ ἀγαθότης αὐτοῦ πρὸς διόρθωσιν; Ὁ ἀγνωσία μας, νὰ ζητοῦμεν τὸν Χριστὸν μετ' πᾶσάν μας ἀπόλαυσιν. Ἐκεῖνος δέεται διὰ τοὺς αὐτὸν σταυρώσαντας, λέγων· Ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιούσι, καὶ ἡμεῖς δὲν δελομεν νὰ συγχωρήσωμεν ἐκείνους, ὅπου μᾶς πταίσουν παραμικρὸν. Ὁ ληστής τὸν ὁμολογᾷ εἰς τὸν Σταυρὸν· καὶ ἡμεῖς οἱ ἀχάριστοι τὸν ἀρνούμεσθον εἰς τὴν θλίψιν, λέγοντες· εἰάν ἦσουν Θεός ἤθελες κάμνῃ δικαίαν κρίσιν, νὰ στείλῃς τὰς θλίψεις τῶν ἀσεβῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων, καὶ ὄχι ἡμᾶς, ὅπου δὲν ἐπταίσαμεν. Ὁ τῆς ἀνομίας ἡμῶν καὶ ἀνατασθησίας. Νὰ μᾶς νικήσῃ εἰς τὴν πίνατθουσίαν. Νὰ μᾶς νικήσῃ αὐτὸς εἰς τὴν τσαύτην τιμωρίαν, καλλίον ἀπὸ ἡμᾶς τὴν

ωφέλειαν τῆς θλίψεως, καὶ νὰ κλέψῃ τοιαύτως εἰς τὴν ὑπερῆν ὄραν τῆς ζωῆς αὐτοῦ τὸν Παραδείσου; καὶ νὰ καταισχυρῆ ὅσους ἐκαυχούντο, νὰ ὑπάγῃ μετὰ τοῦ Δεσπότη εἰς φυλακὰς καὶ εἰς θάνατον; Ὅτω πρέπει νὰ κἀμνωμεν καὶ ἡμεῖς, νὰ ὁμολογοῦμεν τὸν Χριστὸν εἰς πᾶσαν θλίψιν καὶ βάσανον, ἐάν ἦτον καὶ πικρότατος θάνατος, ἄχι ὡς ληψῆς μετανοημένος, ἀλλ' ὡς ἀληθεῖς Χριστιανοὶ καὶ τέκνα Θεοῦ· διατι πάντοτε πρέπει νὰ ἔχωμεν θλίψεις, καὶ χωρὶς βασάνων δὲν ἀξιῶνεται τινὰς ἀναπαύσεως· ὅτι ἐάν ὁ Δεσπότης ἔπαθε τόσο, καὶ μετὰ τὸ πάθος εἰσῆλθεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ μακαριότητα, πᾶσω μᾶλλον ἀρμόζει, νὰ πάθῃ οἱ δοῦλοι του, διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν Βασιλείαν, ὅπου δὲν εἶναι ἐδικὰ τους; Πῶς βολῆ νὰ εἶναι ὁ δοῦλος ἀπὸ τὸν Δεσπότην τρανιέρος, καὶ ὁ μαθητὴς ἀπὸ τὸν διδάσκαλον; Ἐρεῦνησε τῶν δικαίων πάντων καὶ ἁγίων προπατόρων τοὺς βίους ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου, νὰ καταλάβῃς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. Ἰδὲ τὸν δίκαιον Ἄβελ, πῶς τὸν ἐφόνευσεν ὁ ἀδελφός του. Ἀναρίθμησον τὰς θλίψεις καὶ παροικίας τοῦ Ἀβραάμ, τὰς ὁποίας ἐκληρονόμησαν οἱ τούτου υἱοὶ καὶ διάδοχοι, ὁ Γασάκ, ὁ Ἰωσήφ, ὁ Μωϋσῆς, καὶ ἄλλοι Προφῆται καὶ Πατριάρχαι. Τίς νὰ μὴ θανατώσῃ εἰς τόσους πόρους τοῦ αἰμυνήστου Γῶβ καὶ παμμάκαρος, τὸν ὅποιον μαρτυρᾷ αὐτὸς ὁ Δεσπότης, πῶς ἦτον, θεοσεβὴς τε καὶ ἀμεμπτος; Πόσα ἔπαθε ὁ Προφῆταναξ, καὶ πάντες οἱ πρὸ τοῦ νόμου Πατέρες; καθὼς πρὸς Ἑβραίους ὁ μακάριος Παῦλος ἐδήλωσεν· ὅτι ἔλαβεν ἐμπαιγμὸς καὶ μάστιγας, δεσμοὺς καὶ φυλακὰς, λιθασμούς, καὶ ἄλλους διαφόρους θανάτους. Καὶ ἐάν ἔγινε τόσο, εἰς ἐκεῖνον τὸν παλαιὸν καιρὸν, ὅπου δὲν ἦτον νόμου τελειώσεις, καὶ δὲν τοὺς ἐθάρυνεν ὁ Θεὸς μετὰ πολὺ φορτίον, ὡς Ἔθνος ἀγαμῶν καὶ ἀδύνατον, πόσον νομίζεις νὰ ἔπαθον τῆς νέας Διαθήκης οἱ Ἅγιοι; οἱ ὅποιοι, καθὼς ἔλαβον φῶς περισσώτερον, διὰ νὰ γνωρίζουν τοὺς κεκρυμμένους θησαυροὺς τοῦ Σταυροῦ, καὶ πλεον δύναμιν, διὰ νὰ τὸν ἐγκωνοῦν μετ' εὐκολίαν, ὅσον ἔπασχον, τό-

σον μᾶλλον καὶ ἐδόξαζον καὶ ἐδοξάζοντο· καὶ ἀπλῶς πάντες ἀκολούθησαν τὸν στρατηγὸν μας Χριστὸν, ὃς τις προπορεύεται πάντων, καὶ βαστάζει τὸ φλάμπουρον τοῦ Σταυροῦ, μετὰ τὸ ἑπαῖον προστάζει, νὰ τοῦ ἀκολουθήσωμεν ὅλοι, ὅσοι ποθοῦσι νὰ λάθωσιν τῆς δόξης τὸν στέφανον. Ὁ Χριστὸς ἐθλίβη δι' ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς δὲν θελοῦμεν νὰ θλιβῶμεν πρὸς σωτηρίαν μας; Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἠθέλησε νὰ ὑψωθῆ πρὸς τὸν Πατέρα διὰ μέσου τῆς καταφρονήσεως, καὶ ἡμεῖς οἱ ποταποὶ ἀκώληκες ποθοῦμεν τιμὰς καὶ ἐγκώμια; Δὲν μᾶς ἔπαξεν ὁ Χριστὸς εἰς τούτον τὸν κόσμον χαρὰν, ἢ ἀπολαύσιν, ἀλλὰ μόνον Σταυρὸν καὶ θλίψιν καὶ βάσανον, καθὼς τὸ ἀποδείχκει ὁ σοφὸς Αἰρηναῖος μετὰ ταῦτα τὰ λόγια· Ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ, ἐάν θέλῃ νὰ ζήσῃ κατὰ τὰ Εὐαγγέλιον, δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ Σταυρὸς καὶ Μαρτύριον· τὸ ἐναντίον ἔλθῃ τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος τάσσει πλοῦτον, ἡδονὴν, καὶ ἀπολαύσιν· ἔπειτα οἱ μαρτοὶ καὶ πλανημένοι φιλόκοσμοι, μετὰ τὸν ὀλίγον καιρὸν τῆς εὐημερίας, νὰ βασανίζονται εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν παντοτινὰ μετ' ἄρρητον κόλασιν. Καὶ πάλιν ὅσοι μετ' ὑπερμονὴν εἰς τὰς θλίψεις ἀκολουθήσωσι τῷ Χριστῷ, διὰ τὴν ὀλίγην καὶ πρόσκαιρον κακοπάθειαν, ὡς τέκνα Θεοῦ, καὶ συγκληρονόμοι Χριστοῦ, θέλωσιν ἀπολαύσει αἰώνια ἐκεῖνην τὴν ἀνείκαστον δόξαν τοῦ Παραδείσου καὶ ἀνεκλάλητον. Λοιπὸν φανερόν εἶναι, ὅτι ἡ στενὴ ὁδὸς εἶναι ὠφέλιμωτέρα τῆς πλατείας καὶ εὐρυχωροῦ τῶν κοσμικῶν ἀπολαύσεων. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ πανάγαθος Θεὸς μᾶς παιδεύει ἐδῶ, ὡς Πατὴρ φιλόστοργος, ὅπου ἀγαπᾷ τὰ παιδιὰ του, καὶ καθ' ἐκάστην νοθεύει καὶ ἐλέγχει· καὶ ὅταν ἰδῆ, ὅτι δὲν διορθῶνεται μετὰ τὸν λόγον μόνον καὶ μετὰ τὸ πρόσταγμα, τὸς δίδει καὶ μάστιγας πρὸς ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν. Ὅτι ἐάν δὲν μᾶς ἤγάτα ὁ Κύριος, δὲν μᾶς ἐθλίβεν, ἀλλὰ μᾶς ἄφηνε νὰ κἀμωμεν τὰ θελήματά μας. Καὶ πρέπει νὰ τοῦ γνωρίζωμεν μεγίστην εὐεργεσίαν, εὐχαριστοῦντες αὐτῷ, ὅτι μᾶς παιδεύει πρόσκαιρα, διὰ νὰ μὴ μᾶς κολάσῃ αἰώνια, καθὼς λέγει ὁ Ἰακώβος· ὅτι εἰς τὰν

ζωῶν ταύτην συγχωρεῖ ὁ Κύριος τοῖς ἀμαρτωλοῖς, καὶ ἀνόμοις, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ καὶ φίλων δὲν συγχωρεῖ. Εἰς τὰ μὲλλουσαν, δελεῖ συγχωρήσει τοῖς ἐκλεκτοῖς, καὶ τοὺς ἀμαρτωλοὺς νὰ κολάσῃ. Λοιπὸν ὁ γνωστικός ἀνθρώπος, ὅπου ἤξευρει τὴν ματαιότητα τῶν κοσμικῶν ἀπολαύσεων, ταῖς μισεῖ, καὶ καταφρονεῖ ἐκ καρδίας· καὶ ὅταν ἔχη θλίψιν, τὴν ἀνισταθμίζει μὲ τὴν αἰώνιον δόξαν· καὶ ὄχι μόνον τὴν ὑπομένει ἀγόγγυστα, ἀλλὰ καὶ χαίρεται εἰς αὐτὴν, γινώσκων, ὅτι δὲν εἶναι ἄξια τὰ παθήματα ταῦτα πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν, τῆς ὁποίας δὲν ἀξιώνονται οἱ φιλόκοσμοι, ὅπου ἔχουσιν εὐτυχίαν, καὶ ἀπόλουσιν· ὅτι ὁ ἀγαπῶν τὴν ἀμελείαν καὶ ἀνάπαυσιν, οὐκ ἔστιν ἄξιος τῆς μελλούσης ἀγαλλιάσεως. Ἄς φοβηθῶν, ὅσοι δὲν ἔχουσι θλίψεις, μήπως καὶ εὐρεθῶσιν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν κολασμένων οἱ ἄλλοι. Ὡς πόσους πλανᾷ ὁ πλούτος, καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ κόσμου, ἡ αὐτάρκεια, ἡ ὑγεία, ἡ παρουσία τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων αὐτῶν, καὶ παρρησίαν, ὅτι διατὶ τοὺς ἀγαπᾷ ὁ Θεός, τοὺς δίδει εὐμερίαν καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν. Ὡς τοὺς ἄφρονας, καὶ δὲν τὸ γνωρίζουσιν, ὅτι πῶς ὅσον μένουσιν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, εἶναι ἀσθενεῖς καὶ πτωχότατοι, καὶ τοὺς ἐγκατέλειπεν ὁ Δεσπότης διὰ τὴν ἀναισχυντίαν αὐτῶν; Σημεῖον φανερόν καὶ ἀψευδέστατον εἶναι, ὅταν ἰδῆς τινὰ πλούσιον ἀμαρτωλόν, καὶ ἔχει εὐτυχίαν πολλήν, καὶ τοῦ ἔρχονται τὰ πράγματα ὅλα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐμίσησε. Καὶ ἂν δὲν πιστεύης τοῦτο, ἀκουσον ἕνα θαῦμα ἐξαισίον νὰ τρομάξῃς, ὅπου τὸ γράφει ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, ὃς τις ἰδὼν αὐτὸ ὀφθαλμοφανῶς, μᾶς τὸ ἀφῆκεν εἰς τὰ συγγράμματά του διὰ παράδειγμα. Ηἰγνῶνυτας εἰς τὴν Ῥώμην οὗτος ὁ ἅγιος, ἐσταμάτησε μίαν νύκτα, νὰ ἀναπαυθῆ εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς πλουσίου εἰς ἕνα χωρίον, τὸν ὁποῖον ἠρώτησεν ὁ ἅγιος, πῶς ἐπέρνα εἰς τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, καὶ ἂν ἔλαθε θλίψιν κανένα καιρὸν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ, Δέσποτά μου, ἔχω πλεῖτον πολὺν, δούλους, τέκνα, ἀνεψιούς, καὶ ἐγγόνια, καὶ ὅλα

μου τὰ πράγματα μού ἔρχονται εὐτυχισμένα, καὶ ποτὲ τινὰ θλίψιν μὲ τὴν εὐχὴν σε δὲν ἔδοξαίμασα. Ὅτε παρευθὺς ἐμερθεῖς ὁ ἅγιος, εἶπε ταῦτα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· ἄς φύγωμεν ὀγλήγγρα, τέκνα μου, ἀπὸ τὸν κατηραμένον οἶκον τοῦτου, ὅτι ὁ Κύριος δὲν εἶναι ἐδῶ· σπουδαίως ἀναχωρήσατε, πρὸ τοῦ νὰ μᾶς εὕρῃ ἡ δεῖα δίκη. Οὕτως εἶπε, καὶ εὐθὺς μὲ βίαν πολλήν ἀνεχώρησε. Καὶ (ὦ τοῦ θαύματος) ἀκόμη δὲν ἦτον ἕνα στάδιον μακρὰν ἀπ' ἐκείνου τὸν τόπον, καὶ ἤνσιξεν ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν ἐκείνου τὸν πλεῖστον, μὲ ὅλον τὸν οἶκον, τοὺς συγγενεῖς καὶ τὰ πράγματα. Ταῦτα βλέπων ὁ Μακάριος, εἶπεν· Ὁ πόσην εὐπλαγγυίαν μᾶς κάμνει ὁ Κύριος, ὅταν παιδεύει καὶ θλίβει μᾶς εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ πόσον θυμῶνεται κατ' ἐκείνων, ὅπου ἔχουσι χάριν. Ἐπρεπε νὰ τοῦ γνωρίζωμεν, καὶ νὰ τοῦ εὐχαριστοῦμεν εἰς τὰς ἐπισκέψεις ὅπου μᾶς στέλλει, διὰ τὴν πολλὴν ὠφελείαν, ὅπου εὐρίσκουμεν δι' αὐτῶν ὑπομένοντες, ἧ ὁποῖαις εἶναι σημεῖον, πῶς εἴμεσθεν φίλοι του, καὶ μᾶς παιδεύει ὡς τέκνα του, κατὰ τὸν Ἀπόστολον. « Ὁν ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει, καὶ τὰ ἐξῆς ». Λοιπὸν εἰάν εἴστε χωρὶς παιδεύσιν, γινώσχετε, ὅτι δὲν εἴστε υἱοὶ νόμιμοι, ἀλλὰ νόθοι. Διατὶ γοῦν νὰ μισοῦμεν τοιαύτην παιδεύσιν; διατὶ νὰ μὴν ἀποδεχθῶμεν τοιοῦτου σφοδράτου ἰατροῦ θεραπείαν; Διὰ νὰ λάβωμεν τὴν ὑγείαν τοῦ σκληροκορώτου σώματος, ὑπακούομεν τῶν σαρκικῶν ἰατρῶν, καὶ στέργομεν νὰ μᾶς ἰατροῦσιν (ὅπου ἤμποροῦσι νὰ σφάλουν ὡς ἄνθρωποι) μὲ τιμρὰ ποτὰ, καὶ κοπήν σιδήρου, καὶ πυρὸς καύματα· καὶ ἀπ' ἐκείνου τὸν πάνσοφον ἰατρὸν, ὅπου δὲν ἔμπορεῖ νὰ σφάλῃ ποτὲ, δὲν ὑποδεχόμεθα διὰ τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν τὴν θεραπείαν τῶν θλίψεων; Μεγάλῃ δυστυχία εἶναι τῶν ἀνόμων ἡ εὐτυχία· ὅτι βλέποντες ἐκείνοι πῶς δὲν παιδεύονται, τελοῦσιν καὶ πράττουσι χειρότερα ἀνομήματα· καὶ οὕτω πάλιν νὰ μὴν εἶναι τινὰς παιδευόμενος, εἶναι σημεῖον κολάσεως, ὅτε ὁ ἐχθρὸς δὲν κειράζει τοὺς φίλους του. Καὶ πάλιν νὰ μισῇ τὴν θλίψιν, νὰ μὴ τὴν δέχεται, εἶναι σημεῖον θανάτου· καθὼς βλέπομεν εἰς τὸν ἄρρώστον,



ὅταν μισῇ τὰ ἱατρικά, καὶ τὸν ἱατρὸν ἀποστρέφεται. Φανερόν· εἶναι γοῦν, καθὼς ἀπεδείξαμεν, ὅσον ἀγαπᾷ τινὰ ὁ Θεὸς περισσότερο, τόσον τοῦ δίδει ἐδῶ πρὸς ὧραν, σωτηριώδη καὶ ὠφέλιμον τῷ πνεύματι παιδεύειν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ζ'.

Διὰ ποίαν αἰτίαν οἱ δίκαιοι ἔχουσι θλίψεις εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, καὶ οἱ ἀμαρτάνοντες ἄνεσιν.

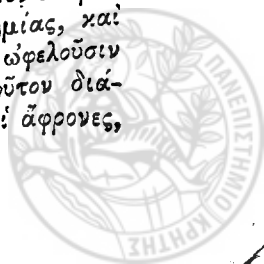
Μὴ παραζηήλου ἐν πονηρευομένοις, μὴ δὲ ζήλου τοὺς ποιῶντας τὴν ἀνομίαν, ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηραυθήσονται, λέγει ὁ Προφήτης Δαυὶδ. Πολλαὶ ἀδικίαι καὶ ἀνομίαι γίνονται τὴν σήμερον εἰς τὸν Κόσμον. Αὐτοὶ δὲ, ὅπῃ ταῖς πράττουσι, φαίνεται, πῶς ἔχουσι εὐτυχίαν καὶ μακαριότητα. Οἱ δὲ εὐλαβεῖς καὶ ἐνάρετοι, διαφόρους θλίψεις καὶ βάσανα. "Ὅμως μὴ θυμαῖς εἰς τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε, νὰ ζηλεύῃς εἰς τὸ πονηρὸν, καὶ νὰ προκρίνῃς τῶν ἀμαρτωλῶν τῶν μερίδα, νεμίζοντας τάχα ὅτι πῶς νὰ εἶναι καλότυχοι· διατὶ τοὺς ἀγαπᾷ ὁ Κόσμος, καὶ δίδει τοὺς πλοῦτον καὶ μακαριότητα πρόσκαιρον. Περὶ τούτου καὶ ὁ Προφήτης Ἀβδακούμ ἐθαύμαζε, λέγων· Διατὶ, Κύριε, οἱ ἀσεβεῖς καταδυναστεύουσι τοὺς δικαίους, καὶ δὲν τοὺς βοηθᾷς; Τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Προφήτης Ἰερემίας, καὶ ἕτεροι ἔλεγον· Διατὶ, Κύριε, ἔχουσι οἱ ἄνομοι τόσῃν εὐτυχίαν εἰς τὴν ζωὴν τους; Πόθεν ἔρχεται τόσον ἀγαθὸν ἐνός, ὅπου κακῶς πολιτεύεται; Ταῦτα ἐλάλησαν οἱ Προφῆται, ἔχι διὰ νὰ μὴ γνωρίζουσι, πῶς δίκαιοι εἶναι αἱ κρίσεις τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς φανερώσουσι, πόση διαφορά εἶναι ἀπὸ τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ, ἕως ταύτην τὴν ἀνθρωπίνην, ἣτις δὲν φθάνει νὰ καταλαβῇ τὴν πάνσοφον οἰκονομίαν τοῦ παναγαθοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν δίδει τὰς θλίψεις τοῖς ἀνόμοις ἐδῶ, διὰ νὰ τοὺς κολάσῃ αἰώνια, καὶ παιδεύει μᾶλλον τοὺς φίλους του, διὰ νὰ τιμηθῶσι πλέον εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν, νὰ λάβουσι ἀξιώτητον στέφανον. Τὰ βόδια, ὅπου μελιτοῦν νὰ σφάζουσι εἰς τὸ μακελλίον, ἀφίχονται καὶ βόσκουσι ὅπου θέλουσι, διὰ νὰ πα-

χύνουν, ἀμὴ τὰ καματερά, ὅπου φυλάττουσι διὰ τὴν δούλευσιν, κρατοῦσι σιμάτους, καὶ βασανίζουσι. Οὕτω καὶ ὁ Θεὸς ἀφίχει εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, καὶ παχαίνουν οἱ ἄνθρωποι καὶ μοχθηροὶ εἰς τὰς ἔθονας τῆς σαρκὸς καὶ ἀπόλαυσης, διατὶ εἶναι προωρισμένοι τῆς αἰωνίου κολάσεως· ἀμὴ τοὺς δικαίους πειράζει καὶ βασανίζει, διὰ νὰ τοὺς ἔχη πάντοτε εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ τοῦ οὐράνιου. Τὰ κάρπιμα δένδρα, ὅπου δίδουσιν ὄφελος καὶ διάφορον, τὰ βραδύζουσι οἱ ἄνθρωποι καθὲν χρόνον, καὶ μαστιγῶν οὖσι, καὶ τσακίζουσι τὰ κλωνάρια τους, διὰ νὰ τοὺς δώσουσι τὸν καρπὸν, τὰ δὲ ἄκαρπα, ὅπου δὲν δίδουν τινὰ ὠφέλειαν, ἀγκυλὰ καὶ δὲν τὰ βραδύζουσι ὡσπερ τὰ εὐκαρπα, ἀλλ' ὅμως ἀφ' οὗ τραφῶσι καὶ μεγαλώσουσι, τὰ κόπτουσι καὶ ξεριζώνουσι παντελῶς, καὶ τὰ καίουν ὡς ἀνωφέλευτα· οὕτω καὶ οἱ ἐνάρετοι, ὅπου δίδουν ὄφελος, οὕτω καὶ οἱ ἐνάρετοι, ὅπου δίδουν ὄφελος, μετὰ τὰ ἔργα τους, λαμβάνουσι εἰς τὸν Κόσμον θλίψεις καὶ μαστιγὰς· τοὺς δὲ ἀμαρτωλοὺς δὲν παιδεύει ἐδῶ ὁ δίκαιος Κριτὴς, ἀλλὰ τοὺς φυλάττει νὰ τοὺς καταναλώσῃ τελευταῖον εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Λέγει ἡ Γραφή τῶν Βασιλειῶν, ὅτι τοὺς Αἰθιοῦς ὅπου ἔβαναν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἐπέλεκοῦσαν, καὶ ἐπέπτυναν ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἠθέλασι φτιάσῃν καὶ νὰ τοὺς εὐθύνουσιν ἰκανῶς μετὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν, τοὺς ἔθεταν εἰς τὸν τόπον τουὺ χωρὶς παραχῆν καὶ κτύπον σφύρας ποσῶν ἢ ἄλλου τινὸς ὄργανου σύγγυσι. Τοιοῦτο τρόπον καὶ ὅσοι ἔχουσι νὰ βαλθοῦσι ὡς λίθοι ἐντοιμοὶ εἰς τὴν Σίαν οἰκοδομήν τῆς ἐπουρανοῦ Ἱερουσαλήμ, κάρνει χρεῖα νὰ πελεκισθῶσιν ἐδῶ ἔξω εἰς τοῦτον τὸν Κό-

σμον, με σφύραις τιμωριῶν καὶ θλίψεων· ὅτι εἰς τὸν θεῖον οἶκον ἐκεῖνον δὲν εἶναι καμμία θλίψις, ἢ σύγχυσις, ἢ πῆνα, ἢ δίψα, ἢ τιμωρία, ἢ βάσανος, καθὼς λέγει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν. Αὐτὴ γοῦν εἶναι ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἀφίνει τοὺς φίλους του καὶ πάσχουσιν ἐδῶ διαφόρους θλίψεις, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχωμεν μεγάλην χαρὰν, ἔταν ἔρχονται· νὰ ταῖς ὑποδεχώμεθα ὡς δῶρον καὶ χάρισμα, καὶ ὡς ἰατρειάν, ὅπου μᾶς στέλλει μὲ πολλὴν ἀγάπην ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος.

Ἐὰν ὁ Κύριος, ὅταν ἐθεύλετο ὁ Πέτρος νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πάθος αὐτοῦ μὲ τὴν μάχαιραν, τὸν ἐκαταδίκασε, λέγων· Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θῆκην. Τὸ ποτήριον, ὅπου μοῦ ἔδωκεν ὁ Πατὴρ, δὲν θέλεις νὰ πῶ; ὀνομάζων ποτήριον ἀπεσταλμένον ἐκ τοῦ Πατρὸς, τοὺς ἐμπαιγμοὺς, τιμωρίας, καὶ θάνατον, ὅπου ἐμελλε νὰ πάθῃ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν· διατι νὰ μὴν εἰποῦμεν καὶ ἡμεῖς τὸ αὐτό, καὶ νὰ πιστεύωμεν, ὅτι πᾶσαι αἱ θλίψεις καὶ τὰ ἐναντία ὅπου μᾶς ἔρχονται, εἶναι ποτήριον θεραπευτικόν, καὶ ἰατρειᾶ ὅπου μᾶς στέλλει ὁ ἐπουράνιος ἰατρός, μὲ πατρικὴν ἀγάπην πρὸς σωτηρίαν μας; Ἰδοὺ λοιπόν, ὦ Χριστιανέ, μίαν παράκλησιν νὰ τὴν ἔχῃς, πιστεύων, ὅτι πᾶσαι αἱ θλίψεις ἢ ἀπὸ δαιμόνων ἐπήρειαν ἔλθωσιν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων, ἢ ἄλλης τινὸς περιστάσεως, εἶναι μία ὠφέλιμος θεραπεία, ὅπου σοῦ στέλλει ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος, διὰ νὰ καθαρισθῇ ἡ ψυχὴ σου· καὶ ἐὰν πικρίζῃ εἰς τὴν σὴν γένειν, ὅταν τὴν πίνῃς, μὴ βαρεθῆς, ὅτι ἡ πικρία ἐκεῖνη σὲ προξενεῖ τὴν ποθυμένην ὑγίαν, καθὼς τὰ βότανα καὶ ἰατρικὰ τοῦ σώματος, ὅπου κατασκευάζουν οἱ ἰατροί, εἶναι ἀνοστα καὶ πικρώτατα. Πολλάκις δὲ εὐγάνουν καὶ αἷμα, καὶ καίουσι, καὶ κόπτουν τὰ ἄχρηστα καὶ διεφθαρμένα μέλη, καὶ ρίπτουν αὐτά· τὰ ἑποῖα ὅλα ταῦτα δίδουσι πόνον πολὺν καὶ τιμωρίαν τῷ πάσχοντι· ὅμως τὰ ὑπομένει καρτερικῶς, γινώσκων, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀπολαμβάνει τὴν ποθυμένην ὑγίαν· ἔτω καὶ πᾶσαι αἱ θλίψεις καὶ τὰ λυπηρὰ, ὅπου μᾶς ἔρχονται εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, εἰσὶν ἰατρειᾶ πνευματικαί, στελλόμεναι παρὰ τοῦ Οὐρα-

νίου ἰατροῦ εἰς ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς μας. Τοῦτο ἐσημείωνεν ἡ γολὴ ἐκεῖνη, ὅπου ἔβαλεν ὁ Ἰωάννης εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του, μὲ τὴν ὁποίαν ἀπόλαυσε τὸ φῶς. Μὲ τὴν πικρίαν τῶν θλίψεων λυτρώνεται ὁ ἁμαρτωλὸς ἀπὸ τὴν ψυχικὴν ἀδελφίαν, κατὰ τὸ Μέγα Ἰγρηγόριον, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ τυφλωμένοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, φωτίζονται μὲ τὴν τιμωρίαν. Ὅταν ἔρριψαν τὸν Ἰωάννη οἱ ἀδελφοὶ του εἰς τὸ ξηροπήγαδον, δὲν ἐνόησαν τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἕως ὅπου τοὺς ἔστειλεν ὁ Θεὸς τὴν μεγάλην θλίψιν, καὶ τότε ὠμολογοῦσαν, λέγοντες· Δικαίως πάσχουμεν αὐτὰ ὅλα διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ὅπου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ μας ἐπραξαμεν. Ἰδὲ, πόσην ὠφέλειαν δίδει ἡ θλίψις, νὰ φωτίξῃ τοὺς τυφλοὺς, καὶ τοῖς ἀγνώστοις νὰ δίδῃ συνέσειν; Δὲν ἤθελεν ὁ Πέτρος, νὰ τοῦ νίψῃ τοὺς πόδας ὁ Κύριος, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τότε τὴν πάνσοφον γνώμην τοῦ διδασκάλου του, καθὼς αὐτὸς τοῦ εἶπεν, ἐκεῖνο ὅπου κάμνω ἐγὼ, ἐσὺ δὲν ἰξεύρεις τώρα, ἀμὴ ὕστερα θέλεις τὸ γνωρίσει. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦ εἶπεν, ὅτι ἐὰν δὲν τὸν νίψῃ, δὲν ἔχει μέρος μετ' αὐτοῦ, ἐσταμάτησε μετὰ φόβου πολλοῦ καὶ τὸν ἔνιψεν. Οὕτω καὶ σὺ δὲν γινώσκεις τώρα τὴν αἰτίαν, διατι σὲ πλύνει ὁ Κύριος μὲ τὰ ὕδατα τῶν θλίψεων, ἀμὴ ὅταν ἰδῆς τὴν λαμπρότητα, ὅπου λάβῃ ἡ ψυχὴ σου ἀπὸ τούτου τὸν νιπτῆρα τῶν λυπηρῶν, θέλεις εὐχαριστᾶ τῷ Δεσπότη, ὅπῃ ἐὰν δὲν σὲ ἤθελε νίψῃ, δὲν εἶχες μέρος μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Βασιλείαν του. Ἔως ὅπου εἶχεν ὁ ἄσωτος Ὑῖος τὸν πατρικὸν πλοῦτον, ἐξεδίαζεν, ἔτρωγεν, ἔπινεν, ἔκαμνε τὰ δελήματα του, καὶ δὲν ἤρχετο ποτὲ εἰς μετάνοιαν, ἀμὴ ὡς τὸν ἔκαυσε ὁ πάνσοφος ἰατρός μὲ τὸ πῦρ τῆς πενίας, τοῦ λιμοῦ, καὶ τῆς ἄλλης ταλαιπωρίας, ἀφῆκε τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον σωφρονισμένος. Εἴτι κάμνει ὁ κόπανος εἰς τὸν σίτον, τὸ ρῖνι καὶ ἡ λίμα εἰς τὸν σίδηρον, καὶ ἡ κάμινος τοῦ χρυσοῦ, τὸ αὐτὸ κάμνει καὶ ἡ θλίψις εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἡγοῦν καθαίρει πάσης ἀσχημίας, καὶ ἐκλαμπρύνει τον. Ἐὰν οὖν μᾶς ὠφελοῦσιν αἱ θλίψεις, καὶ προξενούσι τοσοῦτον διάφορον, διατι νὰ ταῖς μισοῦμεν οἱ ἄφρονες,



καὶ νὰ μὴν εὐχαριστοῦμεν τὸν Ἐπουράνιον ἰατρὸν, ὅπου ταῖς δίδει εἰς υἰγιάν μας, καθὼς εὐχαριστοῦμεν καὶ τὸν σωματικόν, καὶ μετὰ χαρᾶς τὸν πληρώνομεν; Ὅσοι ἔχουσι φῶς παραμικρὸν καὶ φόβον Θεοῦ, πιστεύουσιν, ὅτι ὅλον ἐκείνο ὅπου τοὺς συμβαίνει, ἔρχεται ἄνωθεν ἐκ Θεοῦ, ὅτι οἱ ἄνομοι δὲν ἤθελαν ἔχη εἰς τοὺς δικαίους ἐξουσίαν τινὰ ἐὰν δὲν ἦτον Θεοῦ παραχώρησις, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Πιλάτῳ· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν ἐν ἐμοί, εἰμὴ ἦν σοι δωρημένον ἄνωθεν. Καὶ τῆτο δὲ μόνον εἰς τοὺς ὀρατοὺς ἐχθρὸς εἶναι βέβαιον, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀόρατους· ὅτι ἐὰν καὶ σπουδαζῇ ὁ δαίμων πάντα, νὰ πειράζῃ τοὺς δικαίους, καὶ νὰ τοὺς θλίβῃ, ὅμως ὅλη του ἡ βία καὶ δύναμις εἶναι ματαία, καὶ ἄκαιρος, ἐὰν δὲν τοῦ δώσῃ τὴν ἐξουσίαν ὁ Κύριος. Τοῦτο, λέγω, γινώσκοντες οἱ πτωχοὶ, βιάζουσι τοῦ λόγου τους, νὰ νικήσῃ τὸν πειρασμὸν μετὰ τὴν θεῖαν δύναμιν, καὶ δὲν παραπονοῦνται τοῦ μέσου, ὅπου τοὺς θλίβει, οὔτε κυττάζουσι τὸ ὄργανον, ὅπῃ δίδει τὴν ζημίαν. Δὲν λέγουσι τύχην, ἢ ριζικόν, ἀλλὰ πάντα ὑποδέχονται εὐχαρίστως ἀπὸ χειρὸς Κυρίου πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομημένα. Δὲν θυμῶνεται κατὰ τῶν θλιβόντων αὐτοὺς, ἢ ἄλλων κτισμάτων, ἀλλὰ μάλιστα τοὺς ἀγαποῦσιν ὡς αἰτίαν τῆς σωτηρίας τους. Καθὼς καὶ Ἰωβ ὁ μακάριος, ὅταν ἔπαθε τσοσούτας ζημίας, δὲν εἶπεν, αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ μου τὰ ἔδωσαν οἱ γονεῖς, αὐτὰ τὰ τέκνα τὰ ἐγέννησεν ἡ ὁμοζυγὸς μου, καὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι, τὸ πῦρ, ἢ παραχῆ τῶν ἀνέμων, καὶ οἱ δαίμονες με ὑστέρησαν, ἀλλὰ εἶπεν· Ὁ Κύριος μου τὰ ἔδωκεν, ὁ Κύριος τὰ ἐπῆρε. Καθὼς ἐφάνη τοῦ Κυρίου, οὕτως ἐγένετο. Εὐλογημένον νὰ εἶναι τὸ ὄνομα του. Ὅμοίως καὶ ὅταν ἦτον ἀσθενημένος καὶ ὅλος πεπληγμένος, ἔλεγε· Τὰ καλὰ ἐδέχθημεν ἐκ χειρὸς Κυρίου, καὶ τὰ κακὰ νὰ μὴν ὑπομείνωμεν; Οὕτω καὶ ὁ Πάγκαλος Ἰωσήφ γινώσκων, ὅτι ἦτον

θεϊκῆ νεότης, νὰ πάθῃ ἐκεῖνο, ὅπου τοῦ ἔκαμαν οἱ ἀδελφοὶ του, δὲν ἐσκανδαλίσθη ποσῶς, οὔτε εἶχεν ἄμυναν κατ' αὐτῶν. Οἱ φιλόσαρκοι καὶ ἀτελεῖς ἄνθρωποι, ὅπῃ διὰ τὴν μικροψυχίαν αὐτῶν, δὲν ἔχουσι εἰρήνην ποτέ, δὲν γνωρίζουσι τῆς θλίψεως τὴν ὀφέλειαν, οὔτε γνωθοῦσι τὴν αἰτίαν, ἀλλὰ μόνον θυμῶνεται κατὰ τῶν θλιβόντων αὐτοὺς, καὶ ἀμύνονται. Καθὼς ὁ σκύλος, ὅταν τῆ δώσῃ τις μετὰ τὸν λίθον, τὸν ἀρπάζει, καὶ θαγκάνειτον ἀπὸ τὸν θυμὸν του, οὕτω καὶ αὐτοὶ βλέπουσι τὸν Θεὸν οἱ ἄφρονες, ὅπου τοὺς παιδεύει, ἀλλὰ μόνον τὰ ὄργανα μάχονται, καὶ διὰ τὴν ἀνυπομονησίαν τες, δὲν εὐγάζουσι ἀπὸ τὴν θλίψιν τινὰ ὀφέλειαν. Ὁ γνωστικὸς μαθητῆς, ὅταν τὸν δέρῃ ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ πατέρας του, δὲν κυττάζει τὴν ράβδον, νὰ ἀμύνεται κατ' αὐτῆς (ἐπειδὴ αὐτὴ δὲν κινᾶται ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς) ἀλλὰ μόνον δέεται καὶ παρακαλεῖ τὸν μαστίζοντα, νὰ τὸν κυπηθῇ, νὰ τὸν παιδεύσῃ κουφότερον. Οὕτω καὶ ὁ εὐγνώμων Χριστιανός, δὲν κυττάζει ποτέ ἐκείνον, ὅπου τὸν θλίβει, ἐὰν εἶναι τραυνότερος ἢ μικρότερος, ἐὰν δικαίως ἢ ἀδικῶς τὸν ἐζημιώσῃ, ἀλλὰ ζητᾷ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν, λέγων ἐν ἑαυτῷ τοιαῦτα· Πρέπει σὲ τοῦτο ἀμαρτωλέ, καὶ ἄλλο χειρότερον. Εὐλογημένοι οἱ σὲ διώκοντες, καὶ οὕτω μεμφομένοις ἑαυτὸν, καὶ δεόμενος ὑπὲρ τοῦ πλησίον, νικᾷ τὸν Διάβολον, καὶ τῆς σαρκὸς τὴν ὑπερηφανίαν. Καὶ ἐὰν ἰδῇ, ὅτι ὁ Σταυρός καὶ ἡ θλίψις αὐξάνει περισσότερον, ὑποδέχεται ταύτην μετ' εὐλαθείας, γινώσκων, ὅτι ὁ Κύριος ἐστὶν ἐν αὐτῇ. Εὐχαριστᾷ αὐτοῦ εἰς τοιαύτην ἀγίαν ἐπίσκεψιν, καὶ οὕτως τὴν ἐλαφραίνει πολλὰ, καὶ μένων νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος, ἀπολαμβάνει μισθὸν ἀναρίθμητον. Ὁ θαυμαστῆς καὶ ἀπῆλπῆτος δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ, καὶ μακάριος ὅς τι τὸν γνωρίζει, καὶ εὐχαρίστως αὐτὸν ὑποδέχεται ὡς ἐκ προσώπου Κυρίου διὰ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν στείλλόμενον.

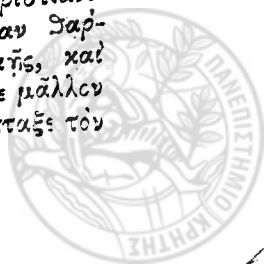


Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Η'.

*Οτι πρέπει να επιθυμοῦμεν τὰς θλίψεις διὰ τὴν ὠφέλειαν, ἣν δι' αὐτῶν ἀπολαμβάνομεν.

Δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ ὁ φιλόσαρκος καὶ μικρόψυχος, ὅτι ὅποταν μία ψυχὴ εὐσεβῆς καὶ φιλόχριστος ἔχῃ θλίψεις καὶ πειρασμοὺς, τότε μᾶλλον πλησιάζει τῷ Θεῷ, καὶ αὐτὸς πρὸς ἐκείνην· οὕτως ἔχει ἀναμφιβόλως ἡ ἀλήθεια, ὅτι ὅς τις ὀλίγον πάθη διὰ τὸν Χριστὸν, ὀλίγον ἔχει καὶ τὸν μισθόν, καὶ ὅσον μᾶλλον βασανισθῆ, τόσον παρά Θεοῦ θέλει δοξασθῆ εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν οὐράνιον. Τοῦτο δὲν καταλαμβάνει ὁ σαρκικός, ὅτι ὡς ἀσθενὴς ὁποῦ εἶναι ἡ σὰρξ, ἐναντιεῖται, καὶ μισᾷ τὸ πάθος ὀλοτέλα. Ἀρμὴ ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ὁποῦ εἶναι σχεδὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς τὰ πάθη ἐλεύθερος, τὸ γινώσκει καλά, καὶ ἰξεύρειτο, καὶ πάντοτε ἐπιμελᾶται νὰ χαλιωνῇ τῆς σαρκὸς τὰς ὀρέξεις, καὶ νὰ τὴν ὑποτάσῃ τῷ πνεύματι, ὡς χεῖρον τῷ κρείττονι. Ὡ τῆς χάριτος, καὶ δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ! Ὅταν ὁ Χριστιανὸς ζημιώνεται πράγματα, χρήματα, καὶ ἕτερα ἀξιώματα, τότε μᾶλλον κερδαίνει καὶ ἀποκτᾷ. Ὅταν ἔχῃ τινα βαρῆαν ἀσθένειαν, ἢ ἄλλην θλίψιν, τότε σκιρτᾷ καὶ εὐφραίνεται. Ὅταν αὐτὸν καταφροῦν ὁ κόσμος, καὶ τὸν βδελύττεται, τότε εἶναι μάλιστα ἐνδοξος· καὶ ὅταν εἶναι πληγωμένος καὶ δριμύτατα κολαζόμενος, καὶ πάσχει σκληροτάτου θάνατον, τότε εἶναι μᾶλλον νικητὴς, τροπαιοῦχος, καὶ ὑπερβαύμαστος. Ὡ τῶν παραδόξων πραγμάτων! Ὅτ πολέμιοι καὶ φονεῦντες, νὰ νικῶνται φρικτῶς ἐμπαίζομενοι· καὶ οἱ πολεμούμενοι καὶ φονευθέντες, νὰ μένουσιν ἄτρωτοι καὶ ἐντίμως αἰεὶ δοξαζόμενοι. Ὡ σοφοὶ τοῦ κόσμου, διώχεται τῶν Χριστιανῶν, καὶ τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων σκληροὶ πολεμιοὶ. Τάχα δὲν τὸ γινώθετε, ἄφρονες, ὅτι ὅποταν ἐξουθενεῖτε καὶ καταπατεῖτε (ὅσον εἰς τὴν σάρκα) τὸν Χριστιανόν, καὶ θάρρειτε, ὅτι ἐσθύσετε τὸ ὄνομά του καὶ παντελῶς ἐξαλείψατε, τότε εἰστε αἰτία εἰσεῖς, καὶ τὸν ὑψώνετε ἐνώπιον Θεοῦ, με

τὰς τιμωρίας ὁποῦ τοῦ δίδετε; καὶ δοξάζεται παρά Θεοῦ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα; Καθὼς συνέβη τῷ Γωσήφ, ὁποῦ τὸν ἐπούλησαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς διὰ τὸν φόβον τους, νομίζοντες με τοῦτον τὸν τρόπον, νὰ τὸν ἀφανίσουν ὀλοτέλα, νὰ μὴν ἀκουσθῆ πλέον εἰς τὸν κόσμον τὸ ὄνομά του· ἀλλὰ ἐκείνον τόσον ὁ Κύριος τὸν ἐτίμησε, καὶ ἐδόξασε, ὁποῦ ὅταν ἐπέρνα πᾶς ἕνας ἀπ' ἐμπροστάτου, ἔκλινε τὸ γόνυ καὶ ἐπροσκύνατον. Τὸ αὐτὸ γέγονε καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας, οἱ τινες καταφρονησάντες τὸν ἐπίγειον βασιλέα διὰ τὸν ζῆλον τῆς οὐρανοῦ, δὲν ἠθέλησαν νὰ προσκυνήσουσι τοὺς θεοὺς αὐτοῦ, οὔτε τὴν τοῦτου χρυσεῖαν στήλην. Ὅθεν ἐρρίψεν αὐτοὺς ὁ ἀνόητος εἰς τὴν κάμινον, νομίζοντας νὰ ἀφανισθοῦσιν ἀπὸ τὴν στίαν· ἀλλ' αὐτοὶ ἐξηλθον ἀκέραιοι ἀπὸ τὴν κάμινον τοῦ πυρός, καὶ ἐδοξάσθησαν ὑπὸ πάντων· ὁ δὲ βασιλεὺς κατασχύνθη, ὁμολογῶν, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος θεὸς ἰσχυρὸς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν νὰ θαυματουργᾷ, εἰμὴ μόνος ὁ θεὸς τοῦ Σιδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγῶ. Ποίαν θλίψιν οὖν δριμυτέραν ἐμπόρου νὰ ἔχουσιν οὗτοι οἱ νέοι, ὡσπερ θὰ τοὺς ρίψουσιν εἰς τὴν κάμινον; Ἀλλὰ ὅσον ἦτον ὁ διωγμὸς τρανήτερος, τόσον μᾶλλον ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐδοξάσθησαν. Τὸ αὐτὸ φαίνεται καὶ εἰς τὸν Προφήτην Δαυιδ, ὅταν τὸν ἐρρίψαν εἰς τὸν λάκκον, ἔπειτα ἰδὼν ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὲν τὸν ἔφαγαν οἱ λέοντες, ἐθαύμασε, καὶ προστάσσει νὰ ρίψουν ἐκείνους, ὁποῦ τὸν ἐκατάβαλαν, τοὺς ὁποίους ἐξέσχισαν εὐθύς τὰ θηρία, καὶ ἐκατάφαγαν. Ὡ ἀνθρωπίνῃ σοφίᾳ ψευδομένη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀφροσύνη καὶ πονηρία· πόσῃ διαφορὰν ἔχεις ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ σοφίαν· ὅτι ὅταν θάρρῃς, νὰ νικᾷς, με τὸ νὰ κακοποιῇς, καὶ φονεύῃς τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ, τότε μᾶλλον ὑψώνεις καὶ μεγαλύνεις τοὺς. Κύτταξέ τὸν



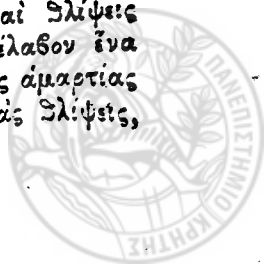
ἀνόητον Ἡρώδη, πῶς διὰ τὴν θάνατόν σου τὸν Χριστὸν, ἐφόνευε τόσην πληθύν ἀνεύθυνον· μὴ γνώθωντας ὁ ἀσύνητος, ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν σου ἐπροξένησε τὴν ζωὴν, κάμνωντάς τοὺς, νὰ ἀπολαύσουσιν τὸν τοῦ Μαρτυρίου ἀφάρτου στέφανον· καὶ ὁ φόνος, μετὰ τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε νὰ τοὺς ἀφανίσῃ, ἦτον αἰτία, νὰ τοὺς ἐφορτάξῃ τώρα ἡ Κτίσις, καὶ ἔμεινεν αὐτὸς μὲν περιγελασμένος, ὁ δὲ Χριστὸς ζῶν αἰδίως ὑπερδοξασμένος.

Ἄλλα τί νὰ εἰποῦμεν διὰ τοὺς μεγάλους Βασιλεῖς καὶ Ἀυτοκράτορας, οἱ τινες ἐνόμιζαν νὰ ἐξαλείψουσιν τὴν Χριστιανοσύνην τελείως, ὅταν ἐκόλαζαν τοὺς Πιστοὺς μετὰ τὰς τιμωρικὰ ὄργανα; ἀμὴν διὰ τὴν δὲ εἶναι σοφία, οὔτε βουλή κατὰ τοῦ Κυρίου, ὅσον οἱ Πιστοὶ ἐκολάζοντο, τοσοῦτον ἡ Πίστις ἤυξανε, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν Χριστιανῶν ἐμεγάλωνεν. Ὡς καὶ ἡ καρτερία Χριστιανῶν εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ἀήττητον Πίστιν· ἐπειδὴ καὶ καμμία δύναμις ἐξωθεν δὲν ἤμπορεῖ νὰ σὲ νικήσῃ, εἰς τὴν πιστὴν καρδίαν ἐκείνην ὅπου εὐρίσκειται· ἦτις εἶναι τσοῦτον στερωμένη διὰ μέσου σου, ὅπου δὲν ψηφᾷ θάνατον, διὰ τὸν Χριστὸν τὸν Σωτῆρά μας. Ὁ ἀγαπῶν τὸν Σταυρὸν, εἴαν καὶ εἰς θλίψεις εὐρίσκειται, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Μαρτύριον, στέκει στερεὸς εἰς τὴν Πίστιν, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, δὲν αἰσθάνεται πλέον Σταυρὸν, ὡσπερ νὰ μὴ τὸν εἰσῆκωνε· καὶ αἰσθανόμενος εἰς αὐτὸν τὸν Παράδεισον, ἀγαλλεται μετὰ τοὺς Ἀπαστόλους εἰς τοὺς ὀνειδισμούς, καὶ ραπίσματα καὶ ἄλλα τοιαῦτα· καὶ οὕτως ἀθλῶν, νικᾷ τοὺς ἀνθρώπους, τὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸν Διάβολον, καὶ μετὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ πραότητα ταπεινῶναι ἐκείνους, ὅπου τὸν θλίβουσι. Καθὼς ἕνας ἐνάρετος ἀδελφός ὅπου εἶχε θλίψεις ἀπὸ τινος, μοῦ εἶπεν ἀπάνω εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην αὐτὰ τὰ λόγια· Ἐγὼ θέλω νὰ κάμω κόπον μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὑπεμένων τὰς ὕβρεις καὶ διωγμούς, χωρὶς προῶς νὰ ἀνταποκρίνωμαι, ἕως ὅπου οἱ θλίβοντές με νὰ με ἀγαπήσουσιν ὑστερον, καὶ ὅσοι με ἐδυσφήμισαν, ἔχωντας ἐγὼ εἰς αὐτοὺς εὐσπλαγγίαν, καὶ δάμενος τὸ Θεὸν δι' αὐτούς, καὶ λεγωντάς καλὸν δι' ἐκείνους, νὰ με τιμῶσιν εἰς ὀλίγον καιρὸν, καὶ ὅσοι

ἠθέλησαν νὰ με βλάψουσι, κάμνοντάς τοὺς ἐγὼ δι' ἀνταμείψιν ὅσον καλὸν δυνηθῶ, νὰ μετανοήσουσιν τὸ σφάλμα τους, ἐλεγχόμενοι ἀπὸ τὴν οἰκείαν συνείδησιν, νὰ ἔλθουσιν ταχέως, νὰ μοῦ ζητήσουσιν συγχώρησιν. Βλέπεις ἀρετὴν θαυμάσιον; Πολλὰς φορὰς συνέβαινε τοῦ ἐναρέτου ἀνδρός, καὶ ἐταπεινῶνε μετὰ τὴν πολλὴν ὑπομονὴν τοὺς ἐχθροὺς του, καὶ τοῦτο ἐκ θείας προνοίας καὶ γνώσεως, ἦτις ἐνέργειαι, καὶ ἐγένετο ἡ ἐκβασις τῶν πραγμάτων κατὰ τὸν λόγον του. Ἡ ὑπομονὴ τῶν θλίψεων μᾶς κάμνει, καὶ νικοῦμεν, καὶ δοξαζόμεσθαι οὐ μόνον παρὰ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ παρὰ ἀνθρώποις. Ὅταν ἐκέλευσεν ὁ ἀσεβέστατος Νέρων νὰ καθηλώσῃ εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν Πέτρον, εἴαν ἤθελεν εἰπεῖν ἄλλος τίς πρὸς τὸν βασιλέα τὰ λόγια ταῦτα, ἀρα ψεύματα ἦτον ἢ ὄχι; ἦγον· Ὁ Νέρων, ὅπου τώρα φαίνεσαι Κύριος καὶ Δεσπότης, καὶ πᾶς ὁ λαὸς προσκυνῶν καὶ δοξάζει σε, καὶ τὸν πτωχὸν αὐτὸν Πέτρον καταφρονᾷς, καὶ κατέκρινας ὡς κακοῦργον εἰς θάνατον, γίνωσκε, ὅτι θέλει ἔλθῃ καιρὸς, νὰ σὲ βλασφημᾷ πᾶς ὁ κόσμος, καὶ πάλιν τὸ μνημόσυνον τοῦτ' ἐστὶν παρὰ σοῦ καταφρονεμένου Πέτρου, νὰ πανηγυρίζῃ ὅλη ἡ Κτίσις χαρμονικῶς· νὰ τοῦ κτίσουσιν εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν πολυτίμους Ναοὺς νὰ ἀσπάζωνται μετ' εὐλαθείας οἱ βασιλεῖς τὴν εἰκόνα του. Εἰπέτε μοι, ἀδελφοί, με πόσους κόπους καὶ τρόπους ἐγύρευσεν ὁ Ἀλέξανδρος νὰ κάμῃ, νὰ τὸν προσκυνᾷ ὁλος ὁ κόσμος, καὶ δὲν ἠμπόρεσε καὶ αὐτὸ ὅπου ἕνας ἀνδρειωμένος, ὡσὼν ἐκείνουν, μετὰ ὅλα του τὰ βασίλεια, πλοῦτον καὶ ὅλην τὴν δυναστείαν του, δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ, ἠξιώθησαν διὰ τοῦ Σταυροῦ χωρὶς νὰ τὰ ζητήσουσιν ποσῶς, ὁ Πέτρος, Παῦλος, καὶ οἱ λοιποὶ Μάρτυρες καὶ Ὅσοι. Καὶ διὰ τὸ ὅσον πάθη τίς δριμυτέρας θλίψεις καὶ τιμωρίας, τόσον εἶναι καὶ ἡ δόξα τρανήτερον, παρὰ εἰς ὅλους τοὺς Ἁγίους· ἐπειδὴ αὐτὸς ἔπαθε πλέον, παρὰ ὅσον ἡμῶν ποροῦν νὰ πάθουν ἀντάμα πάντες οἱ ἄνθρωποι. Ὅτι νομίζοντες οἱ ἀχόρταχοι ἴσθαι δαίτι, νὰ ἀφανίσουσιν τὸ ὄνομα του ὀλοῦτα τὰ ἔδωσαν σκληρὰς τιμωρίας, ὀνειδισμούς καὶ κατησχυμένον θάνατον διὰ τῶν ὁποίων

τοῦ ἐπροξένησαν τιμὴν καὶ δόξαν εἰς τὸ πάθος ἐκείνο, παρὰ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Ὁ θαῦμα παράδοξον! Αὐτὴν τὴν ὥραν, ὁποῦ ἐκρέματο νεκρὸς ὁ Χριστὸς, τότε τὸν ὠμολόγησεν ὁ Ἐκατόνταρχος Θεὸν ἀληθῆ εἰς τὸ πείσμα τῶν Ἰουδαίων· ὁ καλὸς ληστής τὸν ὠμολογᾷ Θεὸν, καὶ τοῦ ζητᾷ τὸν Παράδεισον· ἐτι δὲ καὶ τὰ ἀναίσθητα στοιχεῖα ἐθλίβησαν, ἡ γῆ ἐτρόμαξεν, ὁ ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη σκοτιζοῦνται δείχνοντες θλίψιν, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ Κτίστης τῆς φύσεως ἔπαθε. Καὶ διατὶ εἶδασιν εἰς ἔκλειψιν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, οἱ λίθοι συντρίβονται, ραΐζουν ἀπὸ τὴν θλίψιν τους, δείχνοντες, ὅτι ὁ ἀληθὴς ἀκρογωνιαίος λίθος εἰς διαφόρους τόπους ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων συντρίβεται, καὶ αὐτῶν αἱ καρδίαι μένουσιν εἰς ἀπιστίαν, ὡς λίθων ἀναισθητότεραι. Ὁ τίτλος, ὁποῦ τοῦ ἔθεσαν εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ καταφρόνησιν τοῦ ἔφερε μεγαλύτερην δόξαν, διατὶ ἦτον ὑψηλὰ, καὶ πᾶς ἕνας ἀνέγνωθεν, ὅτι ὁ Χριστὸς μόνος εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, τὴν ὁποίαν βασιλείαν δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ, εἰμὴ μόνου εἰς τὴν ἀκμὴν καὶ ἄνθος τῶν θλίψεων, ὅπως πρότερον, ὅταν ἔκαμεν τὰ θαῦματα, καὶ εἶχε τόσην τιμὴν, δὲν ἔσπεργε, νὰ τὸν ψηφίσουσι βασιλέα. Οἱ νεκροὶ ἀνίστανται εἰς αἰσχύνην τῶν Ἰουδαίων, ὠμολογοῦντες, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀληθὴς ζωὴ. Οὕτω μένει νικημένη ἡ ἀνθρωπίνη σοφία, καὶ ἡδύναμις τῶν ἀσεβῶν Ἰουδαίων ἀφανισμένη καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν σφαλερὰν τους γνώμην πλανημένοι, ὁποῦ ἐθαύρουσαν, νὰ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, αὐτοὶ οἱ ἀνόητοι τὸν ὑπερύψωσαν, καὶ ἐδόξασαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὐτοὶ γοῦν εἶναι τῶν θλίψεων οἱ καρποὶ καὶ ὠφέλεια, ἤγουν τιμὴ, δόξα, νίκη, καὶ τρόπαιον εἰς ἐποῦτον τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα. Τίς νὰ μὴ πεθῆσῃ τὸ πάθος λοιπὸν, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τελειότητος, γινώσκων, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι εὐπροσδεκτότερος τῷ Κυρίῳ, ὡς ὅταν εὐρίσκειται κατὰ μίμησιν αὐτοῦ προσηλωμένος μὲ καρτερίαν εἰς τὸν Σταυρὸν; ὅτι οὕτω μᾶλλον νικᾷ τὸν Δαίμονα, καὶ τοῦ λόγου του· ὑψώνεται ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δοξάζεται. Ἐπειδὴ

οὐν αἱ θλίψεις εἰσὶν ὠφέλιμοι, διὰ νὰ ἐισέλθωμεν εἰς αὐτῶν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν, πρέπει νὰ ταῖς ζητοῦμεν, ἢ καὶ νὰ ταῖς ἐπιθυμοῦμεν, διὰ νὰ μιμηθῶμεν τὸν Κύριον, καὶ ὅταν ἔλθουσι, νὰ ταῖς ἀποδεχώμεσθαι ἀπὸ τὴν δεξιᾶν του χεῖρα μετὰ χαρᾶς, ὡς λίθους ἀκριβοὺς καὶ μαργαριτάρια ἀτίμητα· καὶ τοῦτο μάλιστα χρεώσται νὰ κάμνη, ὅς τις ἐπιθυμᾷ νὰ προκοφῆ εἰς τὴν πνευματικὴν πολιτείαν, καὶ ν' ἀπαρνηθῆ τὸν κόσμον τελείως. Ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη τοῦ αἰῶνος τούτου εἶναι σαρκικὴ καὶ ἐμποδίζει τὸν δεῖον ἔρωτα, καὶ δι' αὐτὸ ἐπίγειος ἀγάπη δὲν εἶναι βολετὸν νὰ σβύσῃ τελείως, καὶ νὰ ξεριζωθῆ ἀπὸ τὴν καρδίαν μας, χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς θλίψεως, διὰ τοῦτο ἔχαιρετο εἰς αὐτὰς ὁ Παῦλος καυχόμενος. Ἄλλὰ ἠμπορεῖ τινὰς νὰ εἰπῆ, ὅτι ὁ Παῦλος τὰς ἐπεθύμα, ὅτι ἦτον ἅγιος, καὶ ἐδύνετο νὰ τὰς ὑπομένῃ· ἀμὴ ἡμεῖς εἴμεσθαι ἀσθενεῖς, καὶ δὲν ἠμποροῦμεν. Εἰς αὐτὸ σοῦ ἀποκρίνομαι, πῶς ὁ Παῦλος δὲν ἐθάρρει εἰς τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἀλλὰ εἶχε εἰς τὸν Θεόν τὴν ἐλπίδα του, ὅτι δὲν τοῦ ἠθέλε δώσῃ περισσοτέραν θλίψιν, ἀπὸ ὅσην ἐδύνετο νὰ βαστάξῃ, καὶ ἐπιβλέπων εἰς τὴν ἀμαχον δύναμιν τοῦ Κυρίου μᾶλλον, ἢ εἰς τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ, τεθαύρηκώς ἔλεγε: Πάντα δύναμαι ἐν τῷ ἐνδυναμένῳ με Χριστῷ. Ὅσοι γοῦν αἰσθάνονται τινὰ παράκλησιν ἔσωθεν, καὶ φῶς δεῖκόν, μακάριοι αὐτοὶ, εἰάν ἐπιθυμοῦν νὰ θλιθῶσι, διὰ νὰ μιμηθῶσιν εἰς τὸ παθεῖν τὸν Χριστὸν κατὰ τὸ δυνάμενον. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀδύνατον· ὅτι οὐ μόνον τοὺς Μάρτυρας, ἀλλὰ καὶ τὸν Δεσπότην αὐτὸν δυνάμεθα, εἰάν θέλωμεν, νὰ μιμηθῶμεν μὲ τὴν ἐδικήν του βοήθειαν. Τινὲς δὲ εἶχασιν τόσον πόθον, νὰ πάθουσιν ὕβρεις καὶ θλίψεις διὰ τὸν Κύριον, ὁποῦ ὅταν δὲν τοὺς ἤρχοντο ἀπὸ ἄλλους, ἐθλίβον αὐτοὶ ἑαυτούς, καὶ διαφόρως ἐκόλαζον, ὡς ὁ Συμεὼν καὶ Δαυιδ οἱ στυλῖται, καὶ ἄλλοι πολλοί, ὁποῦ ἐπέρασαν ὀλόγυμνοι τὴν ζωὴν τους, καὶ ὑπέμειναν πενίαν ἐσχάτην, καὶ θλίψεις διάφορας. Ὅσοι δὲ πάλιν συνέλαβον ἕνα δεῖον μῖσος καθ' ἑαυτῶν διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, δύνονται νὰ ζητοῦσι τὰς θλίψεις,



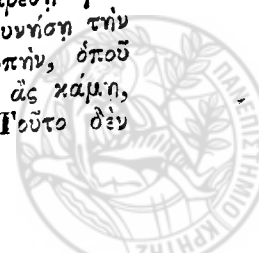
δεόμενοι νὰ τοὺς παιδεύσῃ ὁ Κύριος, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Προφήτην Δαβὶδ· ὅς τις γινώσκων πταισθῆναι καὶ ἀμαρτωλὸν ἑαυτὸν, ἐδυσχέρανε, καὶ λυπούμενος, ὅτι διὰ τὴν αὐτοῦ ἀμαρτίαν ἀπόθαναν τόσαι χιλιάδες ἀνθρώποι, ἐδεήθη πρὸς Κύριον, νὰ στρέψῃ πρὸς αὐτὸν τὴν μάστιγα, καὶ ἔλεγε ταῦτα: Ἐγὼ, Κύριέ μου, ἠμάρτησα, καὶ τὸ πονηρὸν ἐποίησα, ἀμὴν αὐτὰ τὰ πτωχὰ πρόβατα οὐδὲν ἔπαισαν· διὸ δέομαί σου, ἄς ἐπιστρέψῃ κατ' ἐμοῦ ὁ θυμὸς σου. Καὶ πάλιν εἰς ἄλλον τόπον: Δοκίμασόν με, Κύριε, καὶ πείρασόν με. Καὶ πάλιν: Ἐτοιμος εἰς μάστιγας. Ἐτι δὲ καὶ ὁ Προφήτης Ἱερεμίας στοχαζόμενος τὴν ὠφέλειαν τῶν θλίψεων, ἔλεγε: Παίδευσόν με Κύριε· ἀλλ' εἰς κρίσιν, καὶ οὐ κατὰ τὸν θυμὸν σου. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἀββακούμ, καὶ ἕτεροι πρὸ τοῦ νόμου, καὶ μετὰ τὸν νόμον (τοὺς ὁποίους δὲν γράφω διὰ βραχυτέτα), ἐδέοντο τοῦ Κυρίου μετὰ δακρύων, νὰ τὴν κολάσῃ ἐδῶ πρόσκαιρα διὰ ἀμαρτίας, ὅπου ὡς ἀνθρώποι καὶ αὐτοὶ ἐτέλεσαν, διὰ νὰ μὴ τοὺς παιδεύσῃ αἰῶνια. Πόσας εὐχαριστίας, λοιπὸν χρεωστοῦμεν νὰ δίδωμεν τῷ Θεῷ εἰς τὰς θλίψεις, καὶ νὰ τιμῶμεν αὐτὰς ὡς τόπον σεβάσμιον, εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκεται ὁ Δεσπότης μας, καθὼς αὐτὸς ἐπρόσταξε τῷ Μωϋσῆ, νὰ τιμῆσῃ τὸν τόπον, ὅπου εἶδε τὴν ὄρασιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἀκαυθώδη βᾶτον καὶ τοῦ εἶπε, νὰ μὴ πλησιάσῃ, ἀλλὰ νὰ εὐγάλη τὰ ὑποδήματα, ὅτι ὁ τόπος, ὅπου ἔστηκεν, ἦτον ἅγιος. Ὡραῖον καὶ θαυμαστὸν μυστήριον. Ὅταν ἤθελε νὰ φανῇ ὁ Θεὸς εἰς τὸν οὐρανὸν, ὡσάν νὰ εἰποῦμεν τῷ Πρωτομάρτυρι Στεφάνῳ, τῷ Προφῆτῃ Γεζεκιήλ, ἢ ἀπάνω εἰς τὸ ὄρος, ἐφαίνετο μὲ δόξαν πολλήν· ἀμὴν εἰς τὴν γῆν ἐφάνη τῷ Μωϋσῆ εἰς τὸ μέσον τῆς βᾶτου, ὅπου εἶναι ἕνα χορτάρι ἔβλον ἀγκίδας καὶ ἀκάνθας γεμάτων, διὰ νὰ καταλάβωμεν, ὅτι ἐκεῖνος ὅπου εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν προσκυνούμενος ὑπὸ τῶν Ἁγίων, καὶ δεξαζόμενος, ἐδῶ εἰς τὴν γῆν εὐρίσκεται εἰς τὰς ἀκάνθας τῶν θλίψεων. Καὶ καθὼς ὁ Μωϋσῆς δὲν ἤξιώθη, νὰ ἀπολαύσῃ εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, παρέξ ἀφ' οὗ τὸν εἶδεν εἰς τὴν γῆν ἐν μέσῳ τῶν ἀκαυθῶν, οὕτω καὶ

ἡμεῖς κάμνει χρεῖα νὰ κοπιᾶσωμεν νὰ εὐροῦμεν τὸν Κύριον πρῶτον ἐδῶ εἰς τὴν γῆν εἰς τὰς ἀκάνθας τῶν θλίψεων, ἐάν θέλωμεν μετὰ τὴν ζωὴν ταύτην, νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν δόξαν αὐτοῦ τῆς οὐρανόου μακαριότητος. Ὡ ἀχάριστοι ἡμεῖς καὶ ἀνόητοι! ἐάν εἰς τὰς θλίψεις εἶναι πᾶσα χαρὰ καὶ ἀπολαυσις, διατί νὰ ταῖς μισοῦμεν, καὶ νὰ μὴ ταῖς ποθοῦμεν, μάλιστα ὅπου εἰς αὐτὰς εὐρίσκομεν τὸν Παράδεισον, καὶ αὐτὸν τὸν Χριστὸν, ὅς τις εἶναι ἢ ὄντως εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις; Ὅσοι ἰξεύρουσιν, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου εἰς τὴν ἀσθένειαν τελειώνεται (καθὼς ἐκεῖνος εἶπε τῷ Παύλῳ) συλλογιζόμενοι τὴν ὠφέλειαν τῶν θλίψεων, τὰς ἐπιθυμοῦσιν, αἰσθανόμενοι τὸν Κύριον ἐν αὐταῖς, καὶ ἔχοντες τὸν Παῦλον ὑπόδειγμα, ὅς τις ταῖς ἐπέθυμα, καὶ ὑπήγγενεν εἰς αὐτὰς χαρούμενος, καθὼς αὐτὸς λέγει εἰς τὰς Πράξεις: Ὑπάγω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπως μὴ λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, πῶς ἔχω νὰ ὑπομείνω θλίψεις καὶ φυλακὰς, ἀμὴ τίποτα δὲν ἐννοιάζομαι περὶ τούτου, ὅτι οὐ μόνον νὰ δεθῶ εἶμαι ἔτοιμος, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνω διὰ τοῦ Κυρίου τὸ ὄνομα. Καὶ (ἐκεῖνο ὅπου εἶναι νὰ θαυμάζωμεν εἰς τοῦτον τὸν Ἅγιον περισσότερον) ἐπέθυμα νὰ πάθῃ καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον διὰ ὑπερβάλλουσαν ἀγάπην, καὶ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν του. Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Μωϋσῆ φαίνεται, ὅτι δεόμενος τοῦ Κυρίου διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ λαοῦ, ἔλεγεν· ἢ συγχώρησέ τους τὴν ἀνομίαν, ἢ ἐξάλειψόν με ἀπὸ τὴν Βίβλον τῆς ζωῆς. Ὁμοίως καὶ ὁ Προφῆτης Μιχαίας ἔστεργε, νὰ εὐρεθῇ ψεύστης καὶ ἀλλότριος τῶν φωτισμῶν τοῦ Πνεύματος, μόνον νὰ λυτρωθῶν οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ αἰχμαλωσίας, ὅπου τοὺς ἐπροφήτευσεν, λέγων: Ἦθελον νὰ ἦμουν χωρὶς Πνεύματος, καὶ αὐτὰ ὅπου σὰς λέγω νὰ ἦτον ψεύματα. Παράδειγματα κατὰ ἀλήθειαν εἶναι ταῦτα εἰς τὸν Χριστιανὸν ἄκρας τελειότητος· ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγάπην, ὅπου εἶχασιν, δὲν ἐννοιάζοντο νὰ χωρισθῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὴν τοῦ πλησίον ὠφέλειαν. Θέλει φανῇ οὗτος ὁ τρόπος τῆς προσευχῆς εἰς ἕνα ἀμελῆ καὶ φιλαυτον,

σχιδόν εἰπεῖν μία βλασφημία τε καὶ ἀπογνωσῆς. Ἄλλ' ὅς τις ἔχει τὸ ἐγκάρδιον πῦρ, νὰ τὸν κατακαίῃ ὁ ζῆλος τῆς τιμῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς τῶν ψυχῶν σωτηρίας, ἔχοντας ἐλπίδα εἰς τὸν Χριστὸν, παραδίδεται εἰς τὰς θλίψεις, καὶ ἐπιθυμᾷ νὰ πάθῃ πᾶσαν κόλασιν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα, καὶ τῆτο γεννᾶται ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὡς εἴρηται. Ὁθεν ὁ ἐλεήμων Θεὸς οὐ μόνον δὲν θυμῶνεται κατὰ τῶν τοιούτων, νὰ τοὺς κολάσῃ, ἀλλὰ μάλιστα βραβεύει, καὶ ἀξιῶνει τοὺς ὠρεαῖς καὶ χαρίσματα, καθὼς ἔκαμε τοῦ Μωϋσέως, καὶ τοῦ Παύλου. Οὕτε πάντοτε δίδει θλίψιν ἐκείνου, ὅπου τὴν ζητᾷ καθὼς εἰς τὸν Δαβὶδ ἐφάνη σαφέστατα, ὅς τις δεόμενος τῷ Κυρίῳ, νὰ παιδεύσῃ αὐτὸν καὶ τὸν οἶκόν τε, διὰ τὰς αὐτοῦ ἀμαρτίας, καὶ τὸν λαὸν νὰ ἐλευθερώσῃ, με τὴν ὑπερβάλλουσαν ταύτην ἀγάπην, ἔκλινε τὸν μακρέθυμον εἰς τοιαύτην εὐσπλαγγίαν, καὶ ἔλεος, ὅπου μῆτε αὐτὸν, οὔτε τὸν λαὸν ἐτιμώρησε. Βλέποντες οὖν ἡμεῖς τὴν ὠφέλειαν, ἣν ἐπροξένησαν εἰς τοὺς ἐναρέτους αἱ θλίψεις, ἠθέλαμεν εἶσθαι τυφλοὶ καὶ ἀναίσθητοι, καὶ πάσης ἀγάπης ὑστερημένοι, νὰ θαρροῦμεν, ὅτι ὁ Κύριος μᾶς παιδεύει εἰς κόλασιν, ἢ πῶς νὰ μὴν ἠμποροῦμεν νὰ ταῖς ὑπομείνωμεν με τὴν ἐδικὴν του βοήθειαν. Μάλιστα εἶναι καὶ βλασφημία, νὰ τὸ βάλωμεν μόνον εἰς τὴν διάνοιαν, πῶς ὁ Κύριος κάμνει ἀνωφελῆ πράγματα. Ἐτι δέ, ὅποταν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν τὰς θλίψεις, καὶ δὲν μᾶς ἔλθουσι, ἔχομεν τὸν μισθὸν αὐτῆς τῆς ἀγίας ἐπιθυμίας, παρομοιοῦμενοι με τὴν τεθλιμμένην μας κεφαλὴν Χριστὸν τὸν ἐσταυρωμένον, ὅτι ὑποδέχεται τὴν καλὴν μας προαίρεσιν, καθὼς ἀποδείχνει ὁ Προφητᾶναξ, λέγων· Τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ προ-
 αέσχε τὸ οὖς σε. Ὁ τῆς σημερινῆς ἀμε-
 λείας, καὶ πῶς μισοῖ τὰς θλίψεις ἅπαντες; Ἰδοὺ τοῦ Παύλου τὴν προῤῥῆσιν. Καὶ ἔσανται οἱ ἄνθρωποι φίλαντοι. Καὶ ἄς λυ-
 πηθοῦμεν, καὶ ἄς δακρῶμεν, ἀδελφοί, ὅτι
 διὰ τὴν μικροψυχίαν μας δὲν ἔχομεν εἰς τὴν
 θλίψιν πόθεν καὶ ὄρεξιν, γνωσκοντες τὴν
 ἡμετέραν ἀσθένειαν, καὶ ἄς δεηθοῦμεν
 τοῦ παναγάθου Θεοῦ νὰ θερμάνῃ με τὸ

τίμιον Αἷμα αὐτοῦ, καὶ νὰ στερεώσῃ τὰς
 καρδίας μας. Ἄς κυττάξωμεν τοὺς ἀνδρειω-
 μένους στρατιώτας αὐτοῦ, ὅπου ἐδίδοντο χω-
 ρὶς δειλίαν τινὰ καὶ ἀφόβως εἰς θάνατον,
 ἔχοντες εἰς τὸν Χριστὸν τὸ θάρρος καὶ τὴν
 ἐλπίδα τους. Ἐπρεχον εἰς τὸ Μαρτύριον,
 καὶ ἐβόων μεγαλοφῶνως: Χριστιανοὶ εἴμε-
 σθεν. Δὲν ἐσυλλογίζοντο ποσῶς τὰ φοβερά
 κολαστήρια, οὔτε τὸ πῦρ ἐδειλιούσαν τὸ
 ἔξωθεν, ἔχοντες ἔσω εἰς τὴν καρδίαν σφο-
 δρότερον πῦρ τῆς ἀγάπης καὶ ζήλου τοῦ
 Θεοῦ ὅπου τοὺς ἔκαυγε περισσότερο, ὡς
 ἀληθῆ μέλη τοῦ Χριστοῦ ὅπου ἦσαν, καὶ
 δὲν ἐδύνοντο νὰ κρύπτουν τὸν Θεὸν ἔρωτα.
 Ὁ πεφωτισμένοι ἅγιοι Μάρτυρες, ὅτι διὰ
 τὸν Χριστὸν τὰ σώματα ὑμῶν ἐκουσίως εἰς
 θάνατον παρεδώκατε. Ὁ τῆς καλῆς πραγ-
 ματείας σας. Αἱματὰ ἐδώκατε, καὶ οὐρανοῦς
 ἐκληρονομήσατε. Ἀπαρνήθητε τοῦτον τὸν
 φθαρτὸν καὶ πρόσκαιρον κόσμον, καὶ ἀπο-
 λάβετε τὸν ἀφθαρτὸν καὶ αἰώνιον. Διὰ ὀλί-
 γης ὄρας παιδεύσιν ἀγάλλεσθε ἀτελεύτητα.
 Τίς νὰ μὴ ποθήσῃ θλίψεις λοιπὸν, ἐπειδὴ
 προξενούσι τοιαύτην Μακαριότητα; Νὰ μὲ
 ἠξίωσεν ὁ Θεὸς νὰ ἐγείρετο ὅλος ὁ κόσμος
 κατ' ἐμοῦ, νὰ μὲ ἔθλιβαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι
 ἄδικα, νὰ μὲ ὑβρίζουν, νὰ μὲ ἐμπαίζουσι,
 μόνον νὰ μὴν ὑστερηθῶ τοῦ Δεσπότου μου.

Ἐχοντας πόθεν εἰς τὰς θλίψεις ὁ μέγας
 Αὐγουστῖνος, ἐδέετο πολλάκις, καὶ ἔλεγε·
 Κύριε τιμώρησόν με εἰς τοῦτον τὸν κόσμον,
 καὶ παιδεύσον. Ἐδῶ θλίψιν καὶ κόλασόν
 με, μόνον δός μοι εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα
 συγχώρησιν. Καὶ πάλιν ἄλλην φοράν ἔλεγε
 καθ' ἑαυτὸν ταῦτα· Χρεῖα εἶναι, ψυχὴ μου,
 νὰ παιδευώμεσθεν καθ' ἡμέραν, καὶ θλίψεις
 νὰ πάσχωμεν, μάλιστα, εἴαν ἦτον βολετὸν,
 νὰ ὑπομείνωμεν ἱκανὸν καιρὸν καὶ αὐτοῦ
 τοῦ Ἄθου τὰ κολαστήρια, ὅπως ἀξιωθῶμεν
 τῆς δόξης τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, νὰ μᾶς
 συντάξῃ με τοὺς Ἁγίους του. Δὲν σοῦ φαί-
 νεται πρέπον, νὰ πάθῃς κάθε κακόν, διὰ
 νὰ γένῃς παντὸς ἀγαθοῦ εἰς τὴν ὄντως
 μακαριότητα μέτοχος; Μὴ βαρεθῇ γούν
 τὰς θλίψεις τινάς, ἀλλὰ ἄς ἐρευνήσῃ τὴν
 πολιτείαν αὐτοῦ, καὶ τὴν προκοπὴν, ὅπου
 ἐτέλεισεν εἰς τὴν ἀρετὴν, ἔπειτα ἄς κάμῃ,
 καθὼς τὸν φωτίζει ὁ Κύριος. Τοῦτο δὲν



δύνονται να καταλάβουν, ὅσοι εἶναι εἰς τὸ κόσμον τὸν βόραθρον κυλιώμενοι, ὅτι ὡς μεμακρυνένοι ἀπὸ Θεοῦ, ποθοῦντες τὴν γῆν μᾶλλον, ἢ τὸν Χριστόν, δὲν ζητοῦσι θλίψιν, οὔτε δουλείαν, διατι δὲν ἔχουν ἀκόμη ἔσωτους γεῦσιν τινα τοῦ Σταυροῦ, ὡς ψυχροί, καὶ φίλαυτοι. Ἄλλ' ὅς τις ἐγδύθη τὴν φιλαυτίαν καὶ θλίψιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύθη τὸν Χριστόν, δοκιμάζων τοῦ Σταυροῦ τὴν γλυκύτητα, οἱ τρίβολοι τοῦ ἔγιναν ἀγάπης πτερυιστήρια καὶ δωρήματα, τὰ ὅποια ἐξάπτουν αὐτοῦ τὴν ὄρεξιν, νὰ ποθῆ πάντοτε ἡλους, λόγγαις, σπόγγους, χολὴν, καὶ πᾶσαν πικρότητα, διατι φιλεῖ τὸν σταυρόν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄχι διὰ λόγου του, καὶ δὲν ζῆ πλέον ἢ σὰρξ εἰς αὐτὸν ἀλλὰ μόνον Χριστός ὁ ἐσταυρωμένος. Ἀμὴ ὀλίγοι εἶναι τὴν σήμερον, νὰ ἔχουσι τοιαύτην ἑρμηνυ τὸ πνεύματος, καὶ νὰ βιάζουσι τὴν λόγου τους. Ἄλλ' ὅς τις ἐκ καρδίας ἐπόθησε τὸν Χριστόν, οὐ μόνον θλίψεις ἐπιθυμῆ, ἀλλὰ καὶ μεγάλην εὐεργεσίαν νομίζει, νὰ τὸν ἀξιώσῃ ὁ Κύριος, νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομά του εἰς διαφόρους κολάσεις καὶ μαρτύρια πάνδεινα, ὡσπερ ὁ Ἱερὸς καὶ Θεοφόρος Ἰγνατίος, ὅπου ἐδίψα, νὰ τοῦ δώσῃν περίσση μαρτύρια, καὶ ὅλος ἀγαλλιώμενος ἔχαιρεν, ἰξεύρωντας, ὅτι μέλλει νὰ φαγωθῆ ὑπὸ τῶν θηρίων, καὶ μὲ ὑπερβάλλουσαν χαρὰν ἔκραξε· Πότε νὰ ἔλθουν οἱ λιόντες νὰ φάγουν τὰς σάρκας μου; Σίτος ὑπάρχω τοῦ Κτίστου μου, καὶ πρέπει νὰ ἀλειθῶ ἀπὸ τὰ ὀδόντια τῶν θηρίων, νὰ γένω ἄρτος ἡδύς τῷ Κυρίῳ μου. Τώρα ἀρχίζω, νὰ εἶμαι αὐτοῦ μαθητής. Δέομαι καὶ ἰκετεύω, νὰ συναχθοῦσιν ὅλαις ἢ κολασαῖς, σταυροί, θηρία, μελῶν ξισχισμοί, καὶ πᾶσαν ἄλλην βάσανον ὀριμυτέραν νὰ πάθω, μόνον νὰ ἀπολαύσω τὸν Δεσπότην μου Χριστόν τὸν γλυκύτατον.

Ἔτι δὲ ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας ἐπιποθῶν ἰκανὸν καιρὸν, νὰ πάθῃ δι' ἀγάπην Χριστοῦ, καὶ νὰ λάβῃ θάνατον, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸν πολυπόθητον Σταυρόν ἐβόησε πρὸς αὐτὸν τοιαῦτα, μὲ ὑπερβάλλουσαν ἀγαλλίασιν· Ὁ πανάγιε Σταυρέ, τόσο καιρὸν παρ' ἐμοῦ ποθόμενος, καὶ νῦν πρὸς τὴν ἐμὴν ἐπιθυμίαν ἐτοιμαζόμενος, ἰδοὺ ἔρχομαι πρὸς σὲ ἀγαλ-

λόμενος, καὶ ὑπόδεξαι χαρούμενος τὸν μαθητὴν ἐκείνου, ὅπου ἐκρεμάσθη εἰς ἐσένα. Σταυρέ πανσεβάσμι, οὐχὶ πλέον αἰσχύνῃ καὶ καταδίκη ληστῶν, οὔτε φοβερός ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ χαρὰ καὶ νίκη τῶν Ἀθλητῶν καὶ ἀήττητον τρόπαιον, διατι ἔλαβες χάριν καὶ ὠραιότητα ἀπὸ τὰ ἀχραντα μελῆ τοῦ Δεσπότη, εὐγαλέ με ἀπὸ τούτου τὸν κόσμον, νὰ μὲ ὑπάγῃς πρὸς τὸν ἐμὸν διδάσκαλον, ὅτι πρέπει εἶναι διὰ σοῦ νὰ μὲ λάβῃ, ὅς τις διὰ σὲ μὲ ἐλύτρωσεν. Ἐπειδὴ οὖν πᾶν ἀγαθὸν καὶ πᾶσα δόξα μᾶς ἔρχεται διὰ τοῦ Σταυροῦ, δεῦτε πάντες οἱ Πιστοὶ ἔλθετε νὰ τὸν ἐγκωμιάσωμεν οἱ φιλόχριστοι, καὶ χαρμονικῶς νὰ ὑμνήσωμεν, λέγοντες ἐξ ὅλης καρδίας πρὸς αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀνδρέου τοιαῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια· Χαίροις Σταυρέ κεχαριτωμένε, λαμπρὸν σημεῖον καὶ ἔνδοξον, φωτὸν εὐγενικώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρη καὶ ξύλα τοῦ ὄρυμου, ὅτι σὺ μόνος ἠξιώθης, νὰ βαστάσῃς τὴν τιμὴν τῆς ἐλευθερίας μας, καὶ νὰ ἐκπλύνῃς τὸν ῥύπον τῆς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ τὸν βόρβορον. Σὺ μόνος ἰδουήθης, νὰ ξεγυμνώσῃς τὸν ἀκόρεστον Ἄδην, καὶ νὰ στρέψῃς εἰς τὸν Παράδεισον τὸν παλαιὸν αὐτοῦ κτήτορα. Ὁ γλυκύτατε Σταυρέ καὶ παμπόθητε, ἐσὺ εἶσαι ὁ ζυγὸς ὁ χρηστός, καὶ τὸ ἔνδοξον φλάμπουρον, ὑπὸ τὸ ὅποῖον οἱ Ἅγιοι πάντες ἀγάλλονται, οἱ Ἄγγελοι συνευφραίνονται, καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ εὐρίσκουσιν ἔλεος. Ἐσὺ εἶσαι ὁ ὠραῖος ἐκείνος Παράδεισος, ἀπὸ τὸν ὅποῖον εὐγήκασιν οὐχὶ τέσσαρες, ἀλλὰ πέντε ποταμοὶ σωτηριωδέστατοι, οἱ τινες ἀρδεύουσιν ὅλον τὸν κόσμον, καὶ τὸν ποτίζουσιν. Ἐσένα τρέμει ὁ θάνατος, οἱ Δαίμονες φρίττουσι, καὶ ὀλολύζοντες φεύγουσι. Διὰ σοῦ αἱ πύλαι τῶν οὐρανῶν ἀνοίγονται, καὶ ὁ Πατὴρ εὐμενίζεται. Ὅς τις λάβῃ θάνατον εἰς ἐσένα, εὐρίσκει ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ἐσὺ εἶσαι τοῦ Νῶε ἡ κιβωτός, ὅπου μᾶς λυτρώνεις ἀπὸ τὸν κατακλυσμόν τῶν ἀμαρτημάτων. Σὺ εἶ ἡ κλίμαξ, διὰ τῆς ὁποίας ἀναβαίνομεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς οἱ ἄνθρωποι. Σὺ εἶ ἡ ῥάβδος καὶ τὸ ξύλον ἐκείνο, ὅπου πηγάζεις ἐκ πύτρας ὕδωρ τὸ ζῶν, καὶ γλυκαίνεις τὰ πικρά τῶν θλίψεων ὕδατα. Σὺ εἶ ἡ στάμνος

τοῦ Μωϋσέως, ἢ τὸ Μάινγα φυλάττεσα, οὐ-
 χι ἐκεῖνο, ὅπου ἔτρωγαν οἱ πατέρες ἡμῶν,
 καὶ πάλιν ἀπέθνησκον, ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπου
 ὅς τις τὸ φάγη, ἀθανατίζεται. Σὺ εἶ ἡ κι-
 βωτός, ὅπου φυλάττετε οὐ τὸν νόμον, ἀλλὰ
 τὸν δοτήρα τοῦ νόμου. Σὺ εἶσαι ὁ ἄρκευθος,
 εἰς τὴν σκιάν τοῦ ὁποίου ἀπεκοιμήθη ὁ
 Ἡλίας, καὶ δυναμωθεὶς ἐπεριπάτησεν ἡμέ-
 ρας τεσσαράκοντα. Ὡ πάντιμα Σταυρὲ καὶ
 πανένδοξε, ὄντως Σαυμάσιος εἶ, καὶ ἐκπλή-
 ξεως ἀξίος, ὅτι διὰ σοῦ, καὶ ἐν σοὶ ἐγένον-
 το Σαυμαστά τερατουργήματα καὶ ἐναντία
 τῆς φύσεως. Τίς εἶδεν, ἢ ἤκουσε ποτὲ νὰ
 νικηθῆ διὰ θανάτου ὁ θάνατος; ν' ἀνοίξῃ
 μὲ τὴν λόγχην τὸν θησαυρὸν τῆς χάριτος,
 ὅς τις πληγῶνι, νὰ φωτίζεται ὁ βλασφη-
 μῶν, νὰ λαμβάνῃ βραβεῖον καὶ χάρισμα
 ἐκεῖνος, ὅπου πρὸ καιροῦ ὀλίγου ἐλήσθετε,
 καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς μίαν ὥραν εἰς τὸν Πα-
 ράδεισον, προτῆτερα ἀπὸ καθέναν Ἀπόστο-
 λον; Ὅντως Σαυμαστός καὶ πανάγιος εἶσαι
 Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὅτι ἀπὸ αἰσχύνῃ καὶ
 καταφρόνησις, ὅπου ἦσουν τὸ πρότερον, καὶ
 παιδευτήριον τῶν ληστών, τῶρα εἶσαι τιμὴ
 λυτρώσεως, δόξα τῶν Δικαίων καὶ καύχη-
 μα. Ὡ φυτὸν ἀξιώτατον, ἐμφύτευσον εἰς
 τὴν ἐμὴν καρδίαν τὰς ρίζας σου, ἵνα στε-
 ρεωθῶσι, καὶ ἐκ τῆς πηγῆς τῶν δακρῶν
 μου ἀρδευόμεναι ποιήσωσιν ἐνώπιον τοῦ
 Θεοῦ καρπὸν ὠραῖον καὶ εὐσμον, ἢ μάλ-
 λον εἰπεῖν, μεταμόρφωσόν με ὅλον ἐν σοὶ μὲ
 τρόπον Σαυμάσιον. Ἡ ρίζα σου ἄς στερεωθῇ
 εἰς τοὺς πόδας μου, οἱ κλόνοι σου εἰς τὰς
 χεῖράς μου, ἢ κορυφή εἰς τὴν κεφαλὴν μου,
 καὶ διὰ νὰ γίνω ὅλος Σταυρός, καθήλωσον
 τοὺς πόδας μου, νὰ στέκουσιν εἰς ἐσένα ἀεί-

νηποι. Δίσε τὰς χεῖράς μου, νὰ μὴν ἐργά-
 ζωνται ἄλλο τίποτας, εἰμὴ τὸ τοῦ Κυρίου
 πανάγιον θέλημα. Ἄνοιξόν μου τὴν πλευ-
 ράν, καὶ πλήρωσον τὴν καρδίαν μου εἰς
 τὸν ἔρωτά σου. Κάμε νὰ μὴν βλέπουσιν
 ἄλλο τὰ ὄμματα, εἰμὴ σὲ, νὰ μὴν ἀκίωσι
 τὰ ὦτα, καὶ ἢ ὀσφρησις ἄλλο νὰ μὴν αἰ-
 σθάνεται. Ἀναπαύσου εἰς ἐμέ, καθὼς ὁ
 Χριστὸς εἰς σὲ ἀνεπαύσατο. Ὡ Σταυρὲ
 γλυκύτατε καὶ παμπόθητε, ἀξιώσόν με νὰ
 κρεμασθῶ καὶ ἐγὼ εἰς σὲ, καθὼς καὶ ὁ
 Κύριος, ὅτι εὐπρεπέστερον εἶναι, νὰ σταυρω-
 θῇ διὰ τὸν Δισπότνυ ὁ δοῦλος, πᾶρεξ διὰ
 τὸν οἰκέτην ὁ Κύριος. Ὡ Σταυρὲ παντευ-
 λόγητε, Σταυρὲ παμμακάριστε, Σταυρὲ σω-
 τηριωδέστατε, δὲν ἰξεύρω νὰ σὲ ἐγκωμιάσω,
 καθὼς σοῦ πρέπει, δὲν δύνομαι κατ' ἀξίαν
 νὰ σὲ τιμῆσω, οὔτε νὰ σὲ μεγαλύνω ὡς
 βούλομαι. Βοηθήσατέ μοι, ἀδελφοὶ ἐν Χρι-
 στῶ, μὲ τὰ ἔργα μᾶλλον, ἢ λόγια. Ἄς τὸν
 προσκυνήσωμεν εὐλαθῶς, ἄς τὸν ποθήσω-
 μεν ὀλοψύχως. Καὶ ὅταν ἔρχεται, ἄς τὸν
 περιλάβωμεν, καὶ ἄς τὸν ὑποδεχθῶμεν με-
 τὰ χαρᾶς, ὅτι ἀπ' αὐτὸν μᾶς ἔρχονται ὁ-
 λαις ἢ ὄωραϊς τε καὶ χάριτες. Οὗτος εἶ-
 ναι τὸ κλειδίον, ὅπου μᾶς ἤνοιξε τὸν Πα-
 ράδεισον. Μακάριοι ἡμεῖς, εἰάν ἀγαπήσω-
 μεν τὸν σταυρὸν τῶν θλίψεων, καὶ νὰ ταῖς
 ὑπομένωμεν εὐχαρίστως, ὅτι τότε θέλόμεν
 εἶσται εὐπρόσδεκτοι τῷ Θεῷ εἰς τὴν ζωὴν
 ταυτην, καὶ παρὰ Χριστοῦ ἀγαπώμενοι, ὡς
 σὺν αὐτῷ κακοπαθήσαντες καὶ συσταυρω-
 θέντες. Εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν νὰ συνδο-
 ξασθῶμεν αὐτῷ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶ-
 νας τῶν ἀτελευτήτων αἰώνων. Ἀμήν.



Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΘ'.

Πρώτη Παράκλησις τῶν τεθλιμμένων, ἢ ἐπίγνωσις τῶν οἰκείων ἀμαρτημάτων.

Εφθάναν ὅσα ἐγράψαμεν εἰς τὰ προγραφέντα Κεφ. πρὸς παρηγορίαν τῶν τεθλιμμένων· ὅμως διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως ἡμῶν καὶ χαυνότητα, νὰ γράψωμεν καὶ τινὰς παραμυθίας καὶ παρακλήσεις κοινῶς διὰ πᾶσαν θλίψιν, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ τύχη τοῦ καθ' ἑνὸς ἀπὸ διαφόρους αἰτίας. Ἐπειτα νὰ εἰποῦμεν καὶ μερικῶς διὰ πᾶσαν συμφορὰν καὶ ἐναντιότητα. Πρώτη σου γοῦν ἰατροεία, ὡς τεθλιμμένε, καὶ παράκλησις, ὡς εἶναι αὐτὴ, ἡγοῦν, πῶς σοῦ ἔπρεπαν περισσότεραις θλίψιαι ἀπὸ ὅσαις ἔχεις, διὰ τὰς πολλὰς ἀμαρτίας σου, ὅτι ὅλοι ἐπράξαμεν ἀμαρτίας, καὶ οὐδεὶς ἀναμάρτητος. Πάντες γὰρ ἐξέκλιναν, κατὰ τὸν Δαβὶδ, ἅμα ἠχρειώθησαν, τίς μὲ ἕνα τρόπον, καὶ τίς μὲ ἄλλον· καὶ εἰάν ἐξετάσης τοῦ λόγου σου, θέλεις γνωρίσει, ὅτι δικαίως παιδεύεσαι· καθὼς ὁμολογοῦν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς οἱ τρεῖς Παῖδες, λέγοντες· Κύριε ταῦτα πάντα ὅπου ἔκαμες εἰς ἡμᾶς, μὲ ἀληθινὴν κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐποίησας, ὅτι ἡμάρτομεν κατὰ σοῦ, καὶ δὲν ἐτέλεσαμεν τὰ προστάγματά σου, καὶ τὰ ἐξῆς τῆς ὠδῆς. Ἀναλόγησαι γοῦν ὅταν ἔλθῃ σοι τίς συμφορὰ, ποσάκις παρέδης τὸ θεῖον πρόσταγμα· ποσάκις φοραῖς ὑπερηφανεύθης, ἢ ἐβλασφήμησες· καὶ μὲ πόσους ἄλλους τρόπους ἔπαισες τοῦ Κυρίου, ἀχάριστε, εἰς τσαούτας εὐεργεσίας, ὅπου σοῦ ἔκαμε· καὶ πόσην ἀγάπην ἔχεις πρὸς τὸν πλησίον σου, ὅπου χρεωστεις νὰ τὴν ἀγαπᾷς ὡς τοῦ λόγου σου· καὶ οὕτω θέλεις ἐντραπή, ἀίσχυνόμενος τὰ ἐγκλήματατά σου, καὶ νὰ ὁμολογήσης, ὅτι αὐτὴ καὶ σφοδρότερα παιδεύσεις σοῦ ἔπρεπε μὲ δικαιοκρασίαν τοῦ Θεοῦ, ὅς τις δὲν ἀφίνει ἀμαρτίαν ἀπαιδευτοῦ, οὔτε τινα ἑρετὴν ἀβραδέυτοῦ. Ἐάν ἕνα καὶ μόνον

ἀμάρτημα ὑπερηφανίας τοῦ Ἐωσφόρου ἐτιμωρήθη τοσοῦτον ἀύστηρά, ὅπου ἦτον τὸ ἐκλεκτότερον ποίημα, πόσον πρέπει νὰ παιδευθῇ εἰς σκώληξ ἀνάξιος, ὡς τοῦ λόγου σου, ὅπου τόσαις φοραῖς ὑπερηφανεύθης κατὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ Σωτῆρός σου; Μία καὶ μόνη παράβασις τοῦ Ἀδάμ, ἔφερε τόσας ζημίας καὶ βάσανα οὐ μόνον ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ παντός τοῦ γένους ἡμῶν· καὶ εἰάν δὲν ἤθελε πάθῃ ὁ Δεσπότης, νὰ ἰκανοποιήσῃ τὴν ἀμαρτίαν αὐτὴν μὲ τὸ Αἷμά του τὸ πολυτίμιον, ἐκολάζομεσθεν ἅπαντες· καὶ σὺ, ὅπου ἐτέλεσες τόσας παρακοὰς καὶ ἐγκλήματα, πόσης τιμωρίας καὶ κολάσεως νομίζεις νὰ εἶσαι ἀξιός; Ἐάν αὐτὰ νουνεχῶς ἐστοχαζουσόν, εἶτι καὶ ἂν ἔπασχες, σοῦ ἐφαίνετο οὐδέτιποτας, συγκρίνων αὐτὸ μὲ ὅσα σοῦ ἔπρεπον, καὶ ἔπαθον ἄλλοι διὰ μικρότερα ἀμαρτήματα. Διὰ τὰς ἀνομίας τῶν ἀνθρώπων ἐπνίγη ὅλος ὁ Κόσμος εἰς τὸν κατακλυσμὸν ἐκείνου τὸν φοβερωτάτον· ἐκαύθησαν αἱ πέντε Πόλεις τῶν Σοδόμων, καὶ μὲ ἄλλαις πικραῖς τιμωρίαις ἐπαιδευθήσαν διὰ τὴν ἀμαρτίαν πολλοὶ καὶ ἀμέτρητοι. Πόση διαφορὰ εἶναι λοιπὸν ἀπὸ τὴν ὀλίγην θλίψιν, ὅπου σοῦ στέλλει ὁ παντελεῆμων Θεός, ἕως ἐκείναις ταῖς φοβερωτάταις; Ἐάν, ὅς τις ὑδρίσῃ ἕνα Βασιλέα ἐπίγειον, τὸν κολάζουν τοσοῦτον ἀνελεῆμονα, ποταπὴ τιμωρία πρέπει ἐσενα ὅπου ἐκαταφρόνησες μὲ τὰς ἀνομίας σου ποσάκις τὸν Βασιλέα καὶ Δεσπότην ἀπάσης τῆς Κτίσεως; Κατάλαβε τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα, ὅπου σοῦ δίδει αὐτὴν τὴν ὀλίγην θλίψιν ἐδῶ, διὰ νὰ σὲ λυτρώσῃ τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, καθὼς ἤθελεν εὐχαριστήσῃ ἕνας ὅπου νὰ ἐχρεώσῃ τινὸς χιλια φλουρία, νὰ πληρώσῃ μόνον τὰ δέκα, καὶ τὰ ἐπίλοιπα νὰ τοῦ ἀφήσῃ ὁ δα-

νειοτής. Τοῦτο γινώσκοντες πολλοὶ ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς σταίλῃ εἰς τὴν ζωὴν ταύτην διαφόρους κολάσεις διὰ νὰ μὴ τοὺς κατακρίνῃ εἰς ἐκείνην τὴν ἀτελεύτητον. Ἐδῶ μᾶς παιδεύει, ἀδελφέ, ὁ πολυεὐσπλαγχνος Κύριος μὲ μίαν ράβδον κάρυνην πολλὰ ἐλαφρὰ καὶ γλυκύτατα χωρὶς πόνου πολὺν, ἀμὴ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν μᾶς κολάζει μὲ μίαν ράβδον σιδηρᾶν ὀδυνηρῶς καὶ ἐλεεινότετα, καὶ συντρίβει, καὶ κατατσακίζει μας, ὡσπερ τὰ ἀγγεῖα τοῦ κεραμέως, κατὰ τὸν Δαβὶδ. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ράβδῳ σιδηρᾷ ὡς σκευὴ κεραμέως συντρίψεις αὐτούς. Διὸ, ἀδελφέ, καθὼς ὁ ληστὴς ὠ-

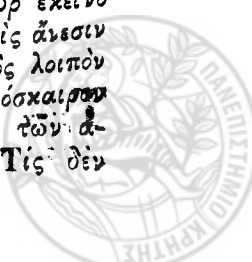
μολόγησεν εἰς τὸν Σταυρὸν, πῶς ἔπαθε δίκαια κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, οὕτω καὶ σὺ γνώρισον, καὶ ἐμολόγησον τὸ αὐτὸ εἰς τὰς θλίψεις σου, καὶ εἰπέ: Κύριέ μου, δικαίως πάσχω, καὶ περισσότερον μοῦ ἔπρεπεν. Εὐλογον εἶναι νὰ πονοῦσι, καὶ νὰ ὀδυνοῦνται τὰ μέλη, ὅπου ἔγιναν τῆς ἁμαρτίας ὄργανα, καὶ νὰ διώκεται, καὶ νὰ καταφρονᾶται ὅς τις τὰ σὰ προστάγματα καταφρόνησε. Καὶ ἐὰν οὕτως εἰπῆς ἐξ ὅλης καρδίας σου, ἐλαφραίνει ἡ παιδευσίς σου, ἐξαλείφονται σου τὰ ἀνομήματα, καὶ ἀξιῶνσαι, νὰ σοῦ ἐνθυμηθῇ ὁ Δεσπότης, ὡς τοῦ εὐγνωμονος ληστοῦ, νὰ σὲ βάλῃ εἰς τὸν Παράδεισον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ'.

Β'. Ὅτι διὰ τῶν προσκαιρῶν τούτων θλίψεων λυτρωταὶ ὁ τεθλιμμένος τῶν αἰωνίων κολάσεων.

Εἰὰν ἐσυλλογίζουσου τὴν δριμύτητα τῶν αἰωνίων κολάσεων, σοῦ ἤθελαν φανῆ ἡ μεγαλύτεραις θλίψαις τῆς παρούσης ζωῆς ὡς παίγνια, ὅτι ἡ μικρότερη κόλασις τοῦ Ἄδου εἶναι χειρότερη ἀπὸ ὅλαις αὐταῖς ταῖς πρόσκαιραις. Στοχάζου λοιπὸν, ὦ τεθλιμμένε, ἐκείνον τὸν ἄχαρον τόπον, καὶ ζοφωδέστατον, διὰ νὰ νικήσῃς τὸν μικρόν μὲ τὸν μεγαλύτερον πόνον, καὶ νὰ ὀσύσῃς μὲ τὴν μίαν φλόγα τὴν ἄλλην. Ἐννόησον τὴν σφοδροτάτην ἐκείνην βάσανον, τὸ παμφάγον πῦρ, τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, τὸν ψυχρότατον τάρταρον, τὸ σκότος τὸ ἑξώτερον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ὅλα ἄξια θρήνων καὶ πένθους καὶ ὀδυρμῶν, τὴν φοβερὰν ὄψιν τῶν δαιμόνων, καὶ ἀπλῶς τὴν διαφορὰν πασῶν τῶν κολάσεων, μὲ ταῖς ὁποῖαις ἔχουσι νὰ τιμωροῦνται πᾶσαι αἱ αἰσθησεις ἡμῶν, χωρὶς ἐλεημοσύνην τινὰ ἢ ἐλπίδα νὰ τελειώσουσιν ποτέ· καὶ ἀφ' οὗ ἐρευνήσῃς τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς, ἐνθυμήσου πόσαις φοραῖς σοῦ ἔπρεπε, νὰ κατακριθῆς εἰς τὰ αὐτὰ κολαστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα μέλλει νὰ φλογίζωται· ἄλλοι διὰ μικρότερα ἁμαρτήματα ἀπὸ τὰ ἐδικά σου, διατί ἀπέ-

θανον ἐξάρνου, καὶ δὲν εἶχασιν καιρὸν νὰ μετανοήσουσιν. Ἐὰν γοῦν εἶσαι ἄξιος τῶν αἰωνίων ἐκείνων τιμωριῶν, δὲν τὸ ἔχεις μεγάλην εὐεργεσίαν, νὰ σοῦ δώσῃ ὁ ἐλεήμων Θεὸς τὰς μικρὰς θλίψεις αὐτὰς, ὅπου ἔχεις, διὰ νὰ λυτρωθῆς ἀπ' ἐκείναις ταῖς παντοτιναῖς καὶ δριμύταταις; Πόση διαφορὰ εἶναι ἀπὸ τὴν ἐδικὴν σου πτωχείαν, ἕως ἐκείνην τὴν ἐσχάτην πενίαν καὶ τάλαιπωρίαν ἀνείκαστον, ὅπου πάσχουν εἰς ἐκείνον τὸν ἄχαρον καὶ ἀπαράκλητον τόπον, ὅπου δὲν δίδεται μία ράνιδα νερὸν τοῦ διψῶντος, νὰ καταψυχίσῃ τὴν γλωσσάν του; Τί ἔχει νὰ κάμῃ ἡ θλίψις, ἡ ὀδύνη καὶ πόνοι τῆς ἀσθενείας σου, ἡ ὕβρις, ἡ ἀτιμία, ἡ λύπη, καὶ πᾶσα ἄλλη στενοχωρία, ὅπου ἤμορεῖ νὰ σοῦ τύχῃ ἐδῶ πρόσκαιρος, μετ' ἐκείνην τὴν ἄκραν τάλαιπωρίαν, ὅπου θέλουσιν ἔχη οἱ τάλαιπυροι κολασμένοι, νὰ κοιτῶνται εἰς τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον, νὰ φλογίζωνται χωρὶς ἄνισιν ἀτελεύτητα; Τίς ἄνθρωπος λογικὸς λοιπὸν νὰ παραπονεθῇ εἰς αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον θλίψιν, μὲ τὴν ὁποίαν λυτρῶνεται τῶν ἀτελευτήτων ἐκείνων κολάσεων; Τίς δὲν



προκρίνη κάλλιον νά περάσῃ ὅλη του ἡ ζωὴ εἰς θλίψεις, εἰς ταλαιπωρίας διάφοραις, πᾶρες νά κολάζεται μετὰ θάνατον ἀτελευτητά; Ἄκουσον δὲ καὶ ὑπόδειγμα, νά πιστωθῆς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν.

Φαίνεται εἰς μίαν Βίβλον ὀνομαζομένην Κῆπος Παραδειγμάτων, εἰς φύλλα. υλθ'. ὅτι ἀπέθανεν εἰς ἄνθρωπος, ὃς τις εἶχε τέκνα καὶ σύζυγον, καὶ τῇ ἐπαύριον κατὰ Θεοῦ παραχώρησιν ἀναστήθη ὁ τεθνηκώς, καὶ ὑπῆγεν εὐθὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀπέδωκε τῷ Θεῷ τὴν εὐχαριστίαν, ὡς ἔπρεπεν. Ἐπειτα ἠτοίμασε τὸν οἶκόν του, διαμοιράζων πτωχοῖς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ· καὶ τῶν τέκνων, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἔδωκεν ὀλίγον μέρος, ὅσον τοῦ ἔφθανε, νά πορευθοῦν πτωχικά. Ἐπειτα ἀναχωρήσας εἰς τόπου ἔρημον, ἔκτισε μίαν καλύβαν πλησίον εἰς ἓνα ποτάμι, καὶ ἀσκήτευε μετὰ μεγάλῃ σκληραγωγίᾳ· καὶ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος εἰσῆρχετο μετὰ τὰ ῥάσα ὅλα εἰς τὸ ποτάμι, καὶ ἔσταματα, ἕως νά παγώσῃ ἀπὸ τὴν ψύχραν τὰ ῥάσα του, καὶ ὅταν ἤθελε γένη ὅλος ὡσπερ ἓνα κομματί κρύσταλον παγωμένον, ἐξῆρχετο μισαποδαμένος ἀπὸ τοῦ ποταμὸν, καὶ ἔχων προητοιμασμένον ἓνα χάλκωμα νερὸν βραστὸν, εἰσέβαινεν ἔσω, καὶ ἔστεκεν ἕως νά λύσῃ ὁ πάγος, ἔπειτα ἔμβαινε πάλιν εἰς τὸν ποταμὸν, ὡς τὸ πρότερον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ χάλκωμα, καὶ οὕτως ἔκαμεν ὅλον τὸν χειμῶνα. Οἱ δὲ ἄλλοι Ἐρημίται ὅπου ἦσαν πλησίον αὐτοῦ, τὸν ἐνουθεοῦσαν, νά παύσῃ τοιαύτην σκληρότητα, ἵνα μὴ θανατωθῇ πρὸ καιροῦ μετὰ τοιοῦτον τρόπον τῆς ἀσυνήθους ἐκείνης κολάσεως. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ταῦτα, εἰάν ἠθέλετε εἰδῆ, ἀδελφοί καὶ Πατέρες μου, ὅσα εἶδα ἐγὼ εἰς τὴν κόλασιν, τὴν ἡμέραν ὅπου ἀπέθανον, μεγαλύτερον ἀγῶνα

ἐκάμνετε. Παρακινούμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν, νά τοὺς ἐξηγήθῃ ταῦτα διὰ τὸν Κύριον, ἀπεκρίνατο· Ὅταν ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ ἀθλίου μου σώματος, μεῖ ἐσυνώδευσεν εἰς νέος λαμπρότατος, καὶ ἀπῆλθον εἰς μέγα λαγκαδίον, ὅπου ἦσαν δύο λίμναις, ἡ μία γεμάτη στία καὶ πῦρ σπινθηροβολοῦσα, καὶ ἡ ἄλλη πάγος καὶ χιόνι ψυχρότατον· αἱ ὅποιαι λίμναις ἦτον γεμάταις ψυχὰς ἀνθρώπων, καὶ τὰς ἐτιμωροῦσαν οἱ δαίμονες, καὶ εὐγάζοντες αὐτὰς ἀπὸ τὴν μίαν λίμνην, καὶ εὐγάζοντες αὐτὰς ἀπὸ τὴν μίαν λίμνην, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἄλλην, καὶ πάλιν εἰς τὴν πρώτην· καὶ οὕτως με ὑπῆγαν εἰς τόπον ζοφώδη καὶ σκοτεινόν, ἀπὸ τὴν ὅποιον εὐγένεσι φωναῖς ὀδυρμοί, καὶ ὀλολυγμοί ἀναριθμητοί, ἀμή νά εἰδῶ τινὰ δὲν ἐδύνομον, μόνον ἔβλεπα, καὶ εὐγένεσιν ἀπάνω ἀπὸ τὸν πυθμῆνα τοῦ Ἄδου τινὲς ἄνθρωποι ὅλον πῦρ ὡσάν σπύθαις, καὶ ἤρχετο βρῶμος καὶ δυσωδία ἀνεύκαστος. Βλέπων δὲ ταῦτα ἔδραμας πρὸς με πλῆθος δαιμόνων, με ἐγκρίφους πεपुरακτωμένους νά με ἀρπάσουσι, καὶ τότε φανῆσα μία λάμψις, ὡς ἄστρον, δὲ τοὺς ἀφῆκεν, ἀλλὰ εἶπεν αὐτοῖς: Ὁ Δεσπότης ἐπρόσταξε, νά στρέψῃ εἰς τὸ κορμὴ αὐτῆ ἡ ψυχὴ, νά κάμῃ μετάνοιαν, καὶ οὕτω με ἐζώωσαν. Διὰ τοῦτο, ἀγαπητοί, προκρίνω νά κολάζωμαι κάλλιον ἐδῶ καιρὸν ὀλίγον, παρά εἰς τὸν Ἄδην αἰῶνια. Οὕτως ἐποίει ὁ ἀδαμάντινος, ἕως τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου, ὅπου ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς δι' αὐτῆς τῆς προκαιροῦ κατὰ λάσεως. Ἔχε γοῦν καὶ σὺ ὑπομονὴν εἰς τὴν θλίψιν σου· μὴ γογγίζης, ἀλλὰ μάλλον εὐχαρίστησον εἰς τὴν καλοσύνην, ὅπου σὺ κάμνει ὁ πανάγαθος Κύριος, νά σε λυτρώσῃ μετὰ τὸν ὀλίγον πόνον αὐτοῦ, ἐκείνων τῶν ἀνεκδιηγήτων κολάσεων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΑ΄.

IV. Παράκλησις. Ἡ ἀπόλαυσις τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος.

Τρίτη σου Παράκλησις ἃς εἶναι ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀφράστου ἐκείνης καὶ ἀρρήτου δόξης τοῦ Παραδείσου, γνωσκουμένη εἰάν καρτερικῶς ὑπομείνης τὴν θλίψιν σου.

οὐ μόνον λυτροῦσαι τῆς ἄνω εἰρημένης κο-
 λάσεως, ἀλλὰ ἀξιοῦσαι τῆς αἰωνίου Μα-
 καριότητος, ὅπου νὰ ἔχῃς πολλήν ἀνάπαυ-
 σιν, δόξαν, πλοῦτον, εὐτυχίαν, αὐτάρκειαν
 παντός ἀγαθοῦ, νὰ ἀγαλλεσαι πάντοτε, νὰ
 μακαρίζῃς τὰς θλίψεις ὅπου σοῦ ἐπροξένη-
 σαν τοιαύτην Μακαριότητα. Αὕτη ἡ μελέτη
 γλυκαίνει πᾶσαν θλίψιν καὶ βάσανον, ὅτι
 ἡ ἐνθύμησις τῆς πληρωμῆς κουφίζει τὴν
 τιμωρίαν τῆς μᾶστιγος, καθὼς ἤξευραν
 καλῶς οἱ Ἅγιοι πάντες, Ὅσοι, καὶ Μάρ-
 τυρες, γινώσκοντες, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθή-
 ματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν
 δόξαν· ἤγουν ὅλα τὰ πάθη καὶ θλίψεις,
 ὅπου ἔχομεν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, δὲν
 πρέπει νὰ τὰ βάνωμεν ποσῶς εἰς τὸν νοῦν
 μας, οὔτε νὰ τὰ κάμνωμεν ἄξια μετ' ἐκεῖνα
 τὰ ἀγαθὰ, ὅπου ἐλπίζομεν νὰ ἀπολαύσωμεν
 εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θεῖα χάριτι. Εὐ-
 φραΐνου λοιπὸν, στοχαζόμενος ἐκείνην τὴν
 Ἐπευράνιον πόλιν, τὰ Βασιλικά καὶ ὠραῖα
 παλάτια, τοὺς κρυσταλλοειδεῖς ποταμοὺς,
 καὶ τὴν λοιπὴν ὠραιότητα, ὅπου γράφει ὁ
 Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, διὰ νὰ μᾶς
 δώσῃ νὰ καταλάβωμεν με τοιαύτας μετα-
 φορὰς μέρος τί ἀπ' ἐκείνην τὴν ἄπειρον εὐ-
 μορφίαν, καὶ πλευσιότητα τῆς μακαριότη-
 τος Πατρίδος μας. Ἀναλόγησαι τὸν ἀειθ-
 μὸν τὸν ἀμέτρητον, Ἀγγέλων τε καὶ ἀν-
 θρώπων, ὅπου στέκουσιν με τὴν εὐταξίαν,
 καὶ συμφωνίαν, καὶ ἀγάπην, καὶ ἀγαλλία-
 σιν, εὐφραινόμενοι, ἄδοντες καὶ ψάλλοντες,
 ὑμνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον, ὁ-
 ποῦ ἐπλήρωσε τοσοῦτον πλουσιοπάροχα τὸν
 μισθὸν τοῦ κόπου τους. Ἀμὴ ἀπάνω εἰς ὅλα
 ἐνθυμήσου, ὅτι ἐλπίζεις νὰ βλέπῃς ἐκεῖνο
 τὸ θεῖον πρόσωπον, ὅπου ποθοῦσιν οἱ ἅγιοι
 Ἄγγελοι νὰ εἰδοῦσιν, ἐκείνην τὴν θεῖαν εὐ-
 σίαν, τῆς ὁποίας ἡ ὄρασις εἶναι ἡ τελεία
 Μακαριότης. Με τὴν ἐλπίδα ταύτην ὑπέμει-
 ναν οἱ Ὅσοι πάντες τὰς νηστείας, ἀγρυ-
 πνίας, καὶ πᾶσας τὰς τῆς ἐρήμου σκληρα-
 γωγίας, πιστεύοντες, ὅτι με τὰς θλίψεις ἐ-
 κείνας ἐκληρονομοῦσαν τὴν ἀτελεῦτητον Βα-
 σιλείαν. Αὕτη ἡ ἐλπίς ἦτον ἡ ἀγκυρα, ὅπου
 ἔκαμνεν ὄλους τοὺς Ἁγίους, νὰ στέκουσι
 στερεοὶ καὶ ἀκίνητοι εἰς τὸσοὺς κλύδωνας,
 ὅπου ἔπαθεν εἰς ταύτην τὴν κυματοῦσαν

θάλασσαν τούτου τοῦ βίου. Διὰ τῆτο καὶ
 ὁ Δεσπότης μας, ὅπου γινώσκει καλλιώτερα
 πάντων, πόσον πρέπει νὰ πλησιάζωμεν εἰς
 τὴν ἀγκυρα, ἀφ' οὗ ἐκάλεσε τοὺς πτωχοὺς
 μακαρίους καὶ τοὺς πενθοῦντας, καὶ τοὺς
 ἀδίκως δεδιωγμένους, τοὺς εἶπε νὰ χαί-
 ρονται καὶ ἀγαλλιώνται, διὰτὶ θελεῖ εἶναι
 πολὺς ὁ μισθὸς καὶ ἡ πληρωμὴ τους εἰς τοὺς
 οὐρανοὺς. Ἐπειδὴ λοιπὸν οὕτως ἔχει, χαῖρε
 καὶ ἀγάλλου εἰς τὰς βασάνους, γινώσκων,
 ὅτι ὅσον εἶναι οἱ πόνοι δριμύτεροι, τόσο
 περισσότερο κέρδος σοῦ ἐτοιμάζεται, καθὼς
 ἤθελεν ἔχη πολλήν χαρὰν ἕνας, ὅπου νὰ
 τὸν ἐλιθοβολοῦσαν με ἄνθρακας, σμαράγ-
 δους, ἀδάμαντας, καὶ ἑτέρους λίθους πο-
 λυτίμους, καὶ νὰ ἐπόνῃ ὀλίγον ἡ σάρκα τῆς,
 ἀλλὰ ἤξεύρωντας, πῶς με τοὺς λίθους ἐκεί-
 νους, ὅπου τοῦ ἔρρίπταν, ἐγίνετο πλούσιος,
 ὑπόμεινε με καρτερίαν πολλήν, νὰ εὐχαρι-
 σταῖ μάλλον, καὶ ὄχι νὰ ἀμύνεται τοὺς λι-
 θάζοντας. Οὕτως πρέπει νὰ εὐχαριστᾷς καὶ
 σὺ ἐκείνους, ὅπου σὲ θλίβουσι, καὶ περισ-
 σότερον τόσο, ὅσον εἶναι ἡ ψυχὴ τιμωτέρα
 τοῦ σώματος, ὅτι ἐκείνον μὲν ὠφελοῦσι σω-
 ματικά με τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον, καὶ ἐ-
 σίνα πνευματικά καὶ αἰώνια· διὰτὶ κατὰ
 ἀλήθειαν οἱ πόνοι, οἱ διωγμοί, καὶ αἱ θλί-
 ψεις σου, καὶ πᾶσα ἄλλη ἐναντιότης καὶ
 κακοπάθεια, εἰάν αὐτὰς ὑπομείνης με καρ-
 τερίαν, σοῦ θελοῦν γένη τόσοι μαργαρίται,
 καὶ λίθοι τίμιοι, νὰ στεφανωθῆς εἰς τὸν
 Παράδεισον. Καὶ διὰ νὰ πιστωθῶμεν
 αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ἠθέλησεν ὁ Κύριος,
 νὰ τὴν φανερώσῃ καὶ αἰσθητῶς εἰς τινὰς
 δούλους του, νὰ τὴν ἰδοῦμεν καὶ με τὰ ὄμ-
 ματα τῆς σαρκὸς, καὶ ἄκουσον νὰ θαυμά-
 σῃς. Μία γυνὴ εὐλαθῆς καὶ ἐνάρετος εἶχεν
 ἕνα πόνημα εἰς τὸ στήθος γεμάτο σκώλη-
 κας, ὅπου τῆς ἔτρωγαν τὴν σάρκα, καὶ ἠ-
 σθάνετο ὀδύνη πολλήν, καὶ ἐβλίβετο πε-
 ρίσσα, διὰτὶ δὲν ἐδύνετο ἰατρος, νὰ τὴν
 θεραπεύσῃ. Μίαν ἡμέραν ἐξομολογηθεῖσα
 εἰς ἕνα Πνευματικὸν ἔμπειρον καὶ σοφώ-
 τατον, τῆς εἶπε, νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα σκώληκα
 ἀπὸ ἐκείνους, ὅπου ἐδαπανοῦσαν τὴν σάρ-
 κα τῆς, καὶ αὕτη δὲν ἠθέλε νὰ τοῦ ὑπακού-
 σῃ, διὰτὶ τῆς ἐφαίνετο πρᾶγμα ἀνάμωστον.
 Ὅμως ἐπειδὴ τὴν ἐπαρακάλεσε περισσῶς,

τοῦ ὑπήκουσε, καὶ εὐθὺς ὡς τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν χεῖρά του, ἐγένη τὴν ὥραν αὐτήν (ὡ τῷ θανάτου) ὁ δυσωδέστατος σκώληξ, ἕνα λιθάρι πολυτίμον, εὐμορφον, καὶ τίσου λαμπρότατον, ὅπου ἔδειχνε νὰ χρεῖζη θησαυροῦ ἀνεύκαστου. Τότε τὴν ἐνουθετήσεν ὁ Πνευματικὸς με λόγους ψυχοφελεῖς, ἀποδείχνωντάς της, πόσῃν ὠφέλειαν ἐλάβανεν ἀπὸ τὴν ἀφόρητον ἐκείνην πληγὴν καὶ παρηγορηθεῖσα, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ τὴν θεραπεύσῃ ποσῶς, ἐπειδὴ ἡ ἀσθένεια τῆς ἐδίδη τοιαύτην ὠφέλειαν. "Ἐτι δὲ φαίνεται εἰς τὸν Μεταφραστὴν τῆ, ἀ. τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτι ὁ Ὅσιος Συμεὼν ἰστάμενος ἀπάνω εἰς ἕνα στύλου χρόνους πολλούς, ἐσαπήθη ὁ μηρὸς αὐτοῦ ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον, καὶ ἔτρεχαν σκώληκες· ἀπελθὼν δὲ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν πρὸς τὸν Ὅσιον, χάριν εὐλογίας, καὶ ἰστάμενος κάτωθεν εἰς τὸν στύλον, καὶ ἀκροώμενος τὴν διδασχὴν τοῦ Ἁγίου, ἔπεσεν ἕνας σκώληξ, καὶ λαβὼν αὐτὸν ὁ Ἄρχων διὰ εὐλάβειαν, τοῦ εἶπεν ὁ Ὅσιος: Τί τὸν θέλεις τὸν βρωμεμένον σκώληκα; ῥίψε του, νὰ μὴ μολύνῃς τὰς χεῖρας σου, εὐγενέστατε. Ὁ δὲ ἀνοίξας τὴν χεῖρα αὐτοῦ νὰ ἰδῇ, εἰάν ἦτον σκώληξ,

καθὼς τοῦ εἶπε, βλέπει, καὶ ἔγεινεν· (ὡ τοῦ θανάτου) ὁ πρῶν σκώληξ δυσωδῆς καὶ ἄχρηστος, λίθος ὠραίός τε καὶ πολυτίμος. Ἰδοὺ μὲ πόσαις ἀποδείξαις ἠμπορεῖς νὰ πιστωθῆς, ὅτι αὐτὰ, ὅπου τῶρα σὲ θλίβουσι, σοῦ θέλουσι δίδῃ τότε ἄφατον εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν, ὅταν ὁ Κύριος σὲ ὑποδεχθῆ εἰς τὸν Παράδεισον, λέγων σου· Εὐ δούλε ἀγαθὴ καὶ πιστὴ, εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου. "Ὡ ποίαν ἀγαλλίασιν θέλεις λάβῃ, ὅταν συναριθμηθῆς μετὸν οὐράνιον ἐκείνον στρατὸν, νὰ μὴν ἔχῃς πλέον πέναν, ἢ δίσπαν, ἢ ψύχραν, ἢ καῦσιν, ἢ ἄλλο τι λυπηρὸν, ἀλλὰ μάλιστα πλησμονὴν τελείαν, αἰδίου ἀνάπαυσιν, ἄκραν ἀγαλλίασιν, καὶ παντὸς ἀγαθοῦ ἐμπλησμένην ἀπόλαυσιν, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, νὰ κληρονομήσῃς ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ὅπου ὀφθαλμὸς δὲν εἶδεν, οὔτε νοῦς ἀνθρώπου, νὰ καταλάβῃ δύναται, καὶ ταῦτα οὐχὶ δέκα ἢ ἑκατὸν καὶ χιλίους χρόνους, ἀλλὰ εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἐννόησον οὖν, εἰάν εἶναι δίκαιον νὰ γογγύσῃ, ἢ νὰ ὑπομείνῃ καρτερικῶς πᾶσαν βίασαν ταύτης τῆς προσκαίρου ζωῆς, ὅς τις ἐλπίζει νὰ ἀπολαύσῃ τοσαύτην Μακαριότητα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΒ'.

Δ'. Παράκλησις. Ἡ μελέτη τοῦ Δεσποτικῆ Παθους.

Καθὼς τὸ πάθος καὶ ὁ Θάνατος τοῦ Δεσπότη, ἦτον αἰτία τῆς σωτηρίας μας, καὶ θεραπεία τοῦ θανάτου, οὕτω καὶ ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐνθύμησις αὐτοῦ τοῦ Παθους εἶναι Παράκλησις καὶ ἰατρικὴ πᾶσῶν τῶν θλίψεων, ὅπου μᾶς συμβαίνουσιν ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον. Ὅτι καθὼς ἐκεῖνο τὸ ἀπηγορευμένον ξύλον, ὅπου ἐφάγασιν οἱ Προπάτορες, ἦτον αἰτία τῆς ἀπωλείας μας, οὕτως ἠθέλησεν ἡ Θεία πρόνοια νὰ γένῃ τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ αἰτία τῆς σωτηρίας μας. Ὑπὸ τὴν σκιὰν τούτου τοῦ δένδρου ἐκάθετο ἡ νύμφη, δοκιμάζουσα τὴν αὐτοῦ εὐκαρπίαν τε καὶ γλυκύτητα, καθὼς εἰς τὸ Ἄσμα Κεφ. β'. φαίνεται. Τὸ αὐτὸ ἠμπορεῖς νὰ δοκι-

μάσῃς καὶ σὺ ἀπὸ τὴν καῦσιν τῶν θλίψεων, εἰάν καθίσῃς εἰς τὴν σκιὰν αὐτοῦ τοῦ δένδρου τοῦ τιμίου Σταυροῦ, μελετῶν μετ' εὐλαθείας τοὺς πόνους, τοὺς ἐμπαιγμούς, καὶ τὸν ἐπονείδιστον θάνατον, ὅπου ἔλαβεν εἰς αὐτὸν ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς. Ταύτην τὴν θεραπείαν ἔδιδεν ὁ Ἀπόστολος τοῖς Ἑβραίοις, νὰ ἀναλογίζωνται, νὰ μελετοῦσι καθ' ἑκάστην τοῦ Χριστοῦ τὸν θάνατον, διὰ νὰ μὴ βαρεθοῦσι τὰς θλίψεις, τοὺς κόπους, καὶ διωγμούς, ὅπου εἶχαν νὰ πάθουσιν· διατὶ ὅσον πλέον ἀσχολήσωμεν εἰς τὴν μελέτην αὐτήν, καὶ καθίσωμεν ὑπὸ τὴν σκιὰν τούτου τοῦ δένδρου, τόσον θέλομεν συναῆξαι ἀπὸ τὸν καρπὸν αὐτοῦ περισσότερον. Ἐδύ-

νέτο να μᾶς λυτρώσῃ ὁ Κύριος, καὶ να ἐργάσῃ τὴν σωτηρίαν μας με' ὀλίγην βίασιν, καὶ βραχυτέραν αὐτοῦ καταφρόνησιν· ἀλλὰ διὰ να φανῇ καλλιώτερα ἢ πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ ἔμπυρος ἀγάπη, καὶ να ἔχωμεν τὸ πάθος του, καταφυγὴν καὶ παραμυθίαν εἰς τὰς θλίψεις μας να ταῖς ὑπομένωμεν, ἠθέλησε, καὶ ἔπαθε τόσον, καθὼς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος μᾶς συμβουλεῖ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ Ἐπιστολήν, λέγωντας: Χριστοῦ παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὀπλίσασθε. Ὅσπερ να ἔλεγε· Καθοπλισθῆτε με' τὴν μελέτην τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, καὶ δὲν θέλετε γροικῆσαι ποσῶς τὰς πληγὰς καὶ θλίψεις, ὁποῦ λαμβάνετε εἰς ταύτην τὴν παροικίαν σας, ὅτι αὐτὰ τὰ ὄπλα σας θέλουσι βοηθήσει. Ἐὰν σᾶς περιλάβουν ἀσθένεια καὶ πόνοι σωματικοί, ὀπλισθῆτε, μελετῶντες τοὺς δριμυτάτους πόνους τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, καὶ μετ' ἐκείνους πράυνετε τοὺς ἐδικούς σας. Ἄν σᾶς θλίβῃ ἡ πτωχεία καὶ ἡ ὑστέρησις τῶν ἀναγκαίων, ἐνθυμηθῆτε τὴν ἐσχατιάν τῆς πενίας αὐτοῦ, τὸν πτωχὸν καὶ στενωτάτον κραββατον τοῦ Σταυροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνεπαύθη ὀλόγγυμος, μὴ ἔχων, ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει, καὶ εἰς τὴν δίψαν αὐτοῦ, δὲν τοῦ ἔδωκαν κἄν ἕνα ποτήριον ὕδωρ, ἀλλὰ χολὴν καὶ ὄξος πικρότατα. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐκουσίος καὶ ἀνεύκαστος τοῦ Δεσπότη πτωχεία, σᾶς κάμνει ὑπομονητικούς εἰς τὴν ἐδικὴν σας. Ἐὰν θλίβεσθε, πῶς καταφρονᾶ καὶ ἐξουθενείσας ὁ Κόσμος, ἰδέτε τον, πῶς αὐτὸς εἶναι μάλιστα καταφρονημένος, ἑσταυρωμένος ἐν μέσῳ δύο λησῶν, ὑβριζόμενος ὑπὸ πάντων καὶ ἐμπαίζόμενος ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ τότε θέλετε γνωρίσει, ὅτι ἡ ὕβρις μας δὲν εἶναι κἄν τίποτας· καὶ ἡ ἀπλῶς εἰπεῖν, δὲν εἶναι βολετὸν να σᾶς τύχη καμμία θλίψις, ὁποῦ να ἦτον ἀπ' ἐκείνην τρανῆτερη· διὰ τοῦτο ἔχετε τὴν μελέτην αὐτὴν, Θεραπείαν κατὰ τῶν θλίψεων, καὶ μὴ λυπεῖσθε ποσῶς, ἀλλὰ χαίρεσθε με' τὸν Ἀπόστολον, γινώσκοντες, ὅτι εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ Πάθος τοῦ Χριστοῦ εὐρίσκεται ἡ σωτηρία, ἡ ζωὴ καὶ ἡ Θεραπεία μας. Λοιπὸν ἐργάζου, ὡ τε-

θλιμμένε, ταύτην τὴν ἰατροίαν εἰς ὅλα τὰ πάθη σου, συλλογίζόμενος ὅσα ὑπέμεινε δι' ἀγάπην σου ὁ Θεὸς καὶ Δεσπότης σου, ὅτι τότε δὲν τολμᾶς ν' ἀνοιξῆς στόμα, να παραπονεθῆς εἰς τὰ θλίψεις σου, ἀλλὰ μάλιστα θέλεις χαίρεσαι, πῶς ἠξιώθης να γίνῃς παραμικρὸς μιμητὴς τοῦ πάθους του. Καθὼς τὸ ἐναντίον ἠθέλες ἔντραπῆ, ἂν σοῦ ἔσταλλεν εὐτυχίαν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, χωρὶς να πάθῃς τίποτας δι' ἀγάπην του, ὅτι τότε ποσῶς εἰς τὴν πολιτείαν δὲν τοῦ ὁμοιάζεις. Εἶπέ μου, ἐὰν ἠθέλες εἰδῆ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα σου, να περιπατῆ ἀνυπόδητος εἰς τὸν δρόμον, να εἰσαι εἰς τὴν συνοδίαν αὐτοῦ, δὲν τὸ εἶχες διὰ ὄξυν καὶ ἔπαινον, να τοῦ ἀκολουθᾶς με' τὸν αὐτὸν τρόπον; Οὕτως ἔκαμαν οἱ δούλοι τοῦ Προφήτου Δαβὶδ, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν β' Βίβλον τῶν Βασιλειῶν, ὅτι φεύγων αὐτὸς ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, διωκόμενος ὑπὸ Ἀβεσσαλωμ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ἐπεριπάτει ἀνυπόδητος, ἔχων τὴν κεφαλὴν σκεπασμένην καὶ κλαίωτας με' τὸν ὁποῖον τρόπον τοῦ ἀκολουθοῦσαν ὅλοι οἱ δούλοι του, διὰ να δείξουν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ἀσθέντην αὐτῶν. Ἐὰν οὖν διὰ τὸν ἐπίγειον ἔκαμνες τόσον, καὶ ὑπέμενες στενοχωρίαν μετὰ χάρας δι' ἀγάπην του, πῶσω μᾶλλον πρέπει να κάμης διὰ τὸν Χριστὸν τὸν Οὐράνιου Βασιλέα σου; Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ ἀληθεῖς καὶ εὐγνώμονες δούλοι του, ὅταν ἰδοῦσιν, ὅτι δὲν τοὺς στέλλει θλίψεις ὁ Κύριος, ταῖς εὐρίσκουσιν αὐτοὶ ἀπὸ λόγου τους, θλίβοντες τὴν σάρκα με' νηστείας, ἀγρυπνίας, καὶ προσευχάς, καὶ ἄλλους ἀγῶνας, διὰ να συμπάσχουν με' τὸν Χριστὸν, καὶ να μιμηθοῦσι τὸ Πάθος του. Ἐὰν οὖν αὐτοῦ ἐκουσίως πεθοῦσι τὰς θλίψεις, ὁποῦ δὲν τοὺς στέλλει ὁ Κύριος, διατι να μὴν ἀποδεχθῆς ἐσὺ αὐτὰ τὰ λυπηρά, ὁποῦ σοῦ ἔρχονται ἀπὸ τῆς πανσόφου προνοίας αὐτοῦ, καὶ να τὸν εὐχαριστήσῃς εἰς αὐτὴν τὴν ἐσπλαγχνον παιδεύσιν; Ἐπ' ἀληθείας, ἐὰν ἔχωρη φθόνος εἰς τοὺς ἀγίους Ἀγγέλους, ἄλλου τινὸς δὲν ἐζήλευαν, ὡσπερ ἐκείνου, ὁποῦ πάθη διαφόρους θλίψεις ἔνεκεν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν Κόσμον, διὰ τὴν μεγάλην ἀνταμοιβὴν καὶ βραβεῖον πλου-

σισπάροχον, ὅπου ἔχει νὰ λάβῃ εἰς τὸν Παράδεισον. Γνώρισον οὖν τὴν μεγίστην ἐνεργείαν, ἑαυ εἶσαι δούλος πιστὸς τοῦ Κυρίου σου, καὶ εὐχαριστήσας, δόξασον αὐτοῦ τὸ πανάγιον ὄνομα, ὅπου σὲ ἀξιῶναι καὶ γίνεσαι αὐτοῦ μιμητῆς· καὶ οὕτω

σοῦ θέλουσι γένη γλυκία τὰ τῶν θλίψεων ὕδατα, με τὴν ἐνεργείαν τοῦ Σταυροῦ, καὶ θῶς ἐγλυκάνθησαν καὶ τῆς Μερρίας τὰ πικρότατα νάματα, ὅταν ἔβαλεν εἰς αὐτὰ τὸ ξύλου ὁ Μωϋσῆς, ὅπερ ἐσήμαμε τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ πανάγιον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΓ΄.

Πέμπτη Θεραπεία, ἡ Προσευχή.

Ἄπανα ἡ Θεία καὶ Ἱερά Γραφή τῆς νέας τε καὶ παλαιᾶς Διαθήκης, μᾶς παρακινᾷ κατὰ πολλὰ εἰς τὴν Προσευχὴν, καὶ κηρύττει μας τὴν ὑπερβαύμαστον ἀρετὴν καὶ εὐγένειάν της· Ἄμην ἄς ἀφήσωμεν τὰς ἄλλας ἐνεργείας, ὅπου κάρνει, καὶ μόνον ἄς εἰποῦμεν διὰ τὴν ἐδικὴν μας ὑπόθεσιν. Καρῖως καὶ καθολικὰ με τὴν προσευχὴν ἐδρίσκομεν εἰς τὰς θλίψεις βοήθειαν, καθὼς πολλάκις ἐφάνη. Ὁ Προφητὰναξ λέγει, πῶς ὅταν εἶχε θλίψιν τινὰ, ἐβόα πρὸς Κύριον διὰ προσευχῆς, καὶ εὐθὺς τὸν ἐλύτρωσεν, ὡς φαίνεται εἰς τὸν γ. κ. καὶ ριζ. Ψαλμὸν, καὶ εἰς ἄλλους πολλούς. Καὶ διὰ τοῦς Ἑβραίους λέγει ὁ αὐτὸς, ὅτι πολλάκις ἐβόων πρὸς Κύριον, καὶ ἐλύτρωσέν τους ἀπὸ τὰς θλίψεις. Ὡσαύτως καὶ ὁ Βασιλεὺς Μανασσῆς, διὰ προσευχῆς ἔτυχε παραθεοῦ λύτρωσιν, καὶ ἀμαρτημάτων συγχώρησιν. Οἱ Θεοπάτορες, καὶ ἡ τοῦ Σαμουὴλ Μήτηρ Ἄννα διὰ προσευχῆς ἐλυτρώθησαν τῆς στειρώσεως. Καὶ ἀπλῶς αὐτὸ τὸ καταφύγιον εἶχασιν ὅλοι οἱ Ἅγιοι δούλοι τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς θλίψεις τους, ὅτι δὲν μακραινέ ποτὲ ἡ εὐσπλαγγία τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν προσευχὴν τοῦ δικαίου, καθὼς αὐτὸς ἔταξε, λέγων: Ἐπικάλου με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου, καὶ ἐξελευμαί σε, καὶ δοξάσεις με. Καθὼς ὅσοι περνοῦσι μεγάλον καὶ βαρύν ποταμὸν, διὰ νὰ μὴ θειλιάσουν, δὲν κοττάζουσι τὰ ποτάμια ὕδατα, ἀλλὰ ἀπάνω πρὸς Οὐρανὸν, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅταν μᾶς περικυκλώσῃ τὰ τῶν θλίψεων ὕδατα, ὅπου συμβαίνουσι πολλάκις εἰς τὴν παρεκίαν μας, μὴν ἔχωμεν εἰς τὴν θλίψιν τὰ ὄμμα-

τα, διὰ νὰ μὴ παραχθοῦμεν, ἢ νὰ μικροφυκῶσωμεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἄς στραφοῦμεν πρὸς Οὐρανὸν, ὅπου εἶναι ἡ σωτηρία μας, ἐπικαλοῦμενοι με δέησιν ταπεινὴν τὴν θεϊαν χάριν καὶ ἔλεον, ὅτι ἐξ Οὐρανοῦ μᾶς ἐρχεται ἡ βοήθεια. Καὶ διατι ὁρῆγεται ὁ Κύριος, νὰ τρέχωμεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὰς θλίψεις μας, διὰ τοῦτον τὰς στέλλει πολλάκις, διὰ νὰ μᾶς σύρουν τὰ λυπηρὰ πρὸς ἐκεῖνον, διατι εἴμεσθεν ὡς τὰ βρέφη, ὅπου ὅταν δὲν τοὺς λείπει τίποτε, ὡς τινὰ θλίψιν ἔχουσι, γυρίζου ἀλημερῆς, καὶ παίζουσι, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶν τῶν γονέων τους· ἀμὴν ὅταν πεινάσου ἢ πέσουσι καὶ βαρῆσουσι ποθεύ, τότε τρέχουσιν εἰς τοὺς γονεῖς μετὰ δακρύων, νὰ τοὺς δώσου βοήθειαν. Τὸ θυμίαμα εἶναι τῆς προσευχῆς ἀντίτυπον, τὸ ἀποῖον ὅταν τὸ βάλῃς εἰς τὰ ἀνθράκια, ἀνεβαίνει ἡ εὐωδία πρὸς Οὐρανὸν. Οὕτω καὶ ἡ προσευχὴ γενομένη εἰς τὸ πῦρ τῶν θλίψεων, κατευθυνθεῖσα ἀνέρχεται πρὸς τὸν Κύριον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μᾶς ἐρχεται ἡ βοήθεια. Μὴ νομίσετε, ὅτι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε παρέδωκαν ἡμῖν οἱ ἅγιοι Πατέρες τὴν Προσευχὴν περυσότεραν ἀπὸ ὅλα, ἀλλὰ διατι ἐγνωρίζαν τὴν ἀκρίβειάν της, ὅτι καθὼς αὐτὴ εἶναι μέσον, καὶ λαμβάνομεν ὅλα τὰ καλὰ διὰ μέσου της, οὕτως ἀκόμη λυτροῦμεσθεν δι' αὐτῆς πάντων τῶν κακῶν καὶ δυσχερῶν, ὅπου μᾶς συμβαίνουσι. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Δεσπότης ἔλεγε τοῖς ἑαυτοῦ Μαθηταῖς: Γρηγορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Καὶ πάλιν ὁμιλῶντας διὰ τοὺς διωγμούς ὅπου θέλουν εἰ-

σται τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, εἶπε: Γρηγορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ νὰ δυναθῆτε, νὰ ὑπομείνετε αὐτὰ ὅλα τὰ θλίβερά, ὅπου μέλλει νὰ ἔλθουν, τὸ ὅποιον κάμνοντες καὶ ἡμεῖς, θέλομεν εὐρηβοῦσθαι. Ἐπεὶ οὖν ἡ προσευχὴ εἶναι τοσοῦτον ὠφέλιμος, μὴ βαρεθῆς, νὰ μελετῆς ἡμέραν καὶ νύκτα τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ,

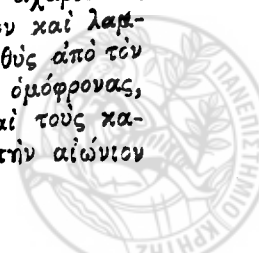
καὶ νὰ προσεύχου εἰς τὰς θλίψεις. Καὶ εἰάν ἰδῆ ὁ φιλόσοφος καὶ πολυέλεος Κύριος, ὅτι συμφέρει σοὶ ἡ θεραπεία τοῦ σώματος, δίδει σοὺ τὴν. Εἰ δὲ πάλιν εἶναι διὰ κόλασιν τῆς ψυχῆς σου, καλλίον νὰ εἶσαι ἀσθινὴς πρὸς ὦραν τῷ σώματι, πᾶρξ νὰ τιμωρεῖσαι αἰωνίως εἰς τὴν Ἄδσ τὰ κολαστήρια.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ Δ'.

Μία μελέτη εἰς τὰς θλίψεις λίαν ὠφέλιμος.

Αὐτὸ, ὅπου εἶπαμεν εἰς τὸ ἄνωθεν Κεφ. ἡτοῦ ἡ γνώμη μας μόνου διὰ τὴν νοερὰν Προσευχὴν. Τώρα πάλιν γράφομεν τὴν μελέτην ταύτην, διὰ τοὺς ἰδιώτας καὶ ἀπλουστέρους, ἧτις εἶναι πολλὰ ὠφέλιμος διὰ τὴν ὑπέθεσιν ταύτην τῆς θλίψεως. Τὸ ἀρχαιότερον τέλος γοῦν αὐτῆς τῆς μελέτης εἶναι, νὰ καταλάβῃς τοῦ λόγου σου, ἄνθρωπε, ψυχῇ τε καὶ σώματι, τί ἦσουν πρὸ τῆς γεννησεως, καὶ τί εἶσαι τὴν σήμερον, ὅτι ἀπὸ τὴν ἐπίγνωσιν ταύτην καταλαμβάνεις καὶ τὸν Θεόν, ὅπου εἶναι δύο μεγάλα χαρίσματα. Διὰ νὰ ἔλθῃς γοῦν εἰς ταύτην τὴν γνώσιν, ἐρεῦνησον, καὶ στοχάσου τὰ κάτωθεν ἑπτὰ πράγματα. Πρῶτον. Τί ἦσουν πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῆς εἰς τὸν Κόσμον, ὅπου δὲν εἶχες ψυχὴν, οὔτε σῶμα, ἢ τινὰ αἰσθησιν, ἀλλὰ ἦσουν οὐδετιποτας, ὅπου εἶναι ὀλιγώτερον ἀπὸ ἓνα ἄχυρον ἢ χορτάριον ὅτι αὐτὰ μὲν ἔχουσιν τὸ εἶναι καὶ ὑπαρξιν, καὶ σὺ δὲν εἶχες, ἀλλὰ ἦσουν οὐδὲ καν τιποτες, δηλονότι πρὸ τῆς συλλήψεως. Δεύτερον. Στοχάσου τὴν εὐσπλαγγίαν τοῦ παναγαθοῦ Θεοῦ, ὅπου σὲ ἔκαμε κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, δίδωντάς σου τὸ σῶμα, μετὰ ποικιλίαν ὀργάνων, μελῶν, καὶ αἰσθησέων, καὶ τὴν ψυχὴν μετὰ τὸν νοῦν, καὶ τὴν θέλησιν, ἐνθύμησιν, καὶ ἄλλας δυνάμεις. Γ'. Ἐννόησον πόσον εὐχαριστίαν ἔπρεπε νὰ δείχνης πρὸς τοῦτον τὸν πλουσιόδοτον καὶ πανάγαθον εὐεργέτην σου, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἔλαβες τοιαῦτα χαρίσματα, πόσον εἶσαι χρεώστης νὰ τοῦ δο-

ξάζης, μετὰ πόσον ἐπιμέλειαν νὰ τοῦ δουλεύῃς, καὶ νὰ φυλάγῃς, νὰ μὴ τοῦ σφάλῃς ποσῶς, διὰ νὰ μὴ τὸν παραπικράνης, ἐπειδὴ, ἂν εἶχες λάβῃ μόνου μίαν εὐεργεσίαν ἀπὸ τινὰ πρόσκαιρον Ἄρχοντα, ἠθέλις τὸν ἀγαπᾷ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας σου, καὶ νὰ σεβαίνης εἰς διαφόρους κινδύνους τῆς ζωῆς, διὰ νὰ μὴ φανῆς πρὸς αὐτὸν ἀχάριστος. Δ'. Ἀναλογίζου τὴν πρὸς αὐτὸν τὸν Κτίστην ἀγνωμοσύνην σου, διατί ἔπραξες ὅλον τὸ ἐναντίον, ἀφ' ὅσου ἦσουν χρεώστης νὰ κάμῃς, ὅπου ἀντὶ νὰ τὸν ἀγαπᾷς, νὰ τὸν ὑμνῆς, νὰ τὸν δοξάζῃς, καὶ νὰ τοῦ εὐχαριστᾷς εἰς τὰς δωρεάς, ὅπου ἔλαβες παρ' αὐτοῦ, τὸν ἐκαταφρόνησες τοσαύκις καὶ παρεπίκρανες, ἀγαπήσας πρόσκαιρα καὶ μάταια πράγματα, καὶ προτιμήσας τὸ κτίσμα παρὰ τὸν Κτίσαντα. Ε'. Στοχάσου πόσαις τιμωρίαις σοὺ ἔπρεπαν, διὰ τὴν ἀχαριστίαν σου ταύτην, πόσον δίκαιον εἶχε ὁ Κύριος νὰ σὲ ὑστερήσῃ ἀπὸ τῶν χαρισμάτων ὅλα ὅπου σοὺ ἔδωκε· καθὼς ἔκαμε τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὐδᾶς, ὅπου διὰ μίαν καὶ μόνην παρακοὴν αὐτῶν, τοὺς ὑστέρησε τῆς Μακαριότητος, ὅπου εἶχασιν πρὶν ἀμαρτήσου· καὶ εἰάν οὕτως ἔχῃ, μετὰ πόσον παιδεύσιν, σοὺ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῆς διὰ τοσαύτας παρακοάς καὶ ἀχαριστίας σου. Ἐάν αὐτὸν τὸν ὑπέρτιμον καὶ λαμπρότατον Ἄγγελον ἐξώρισεν εὐθύς ἀπὸ τὸν Παράδεισον, μετὰ ὅλους τοὺς ὁμόφρονάς, διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν, καὶ τοὺς κατεδίκασε καὶ κατέκρινεν εἰς τὴν αἰώνιον



κόλασιν, πόσον πρέπει να πάθης ἐσὺ, ὅπου ὑπερηφανεύθης τσακίς, καὶ ἐναντιώθης τῆς θείας μεγαλειότητος; οὗτος ὁ στοχασμὸς σέ θέλει κάμη κατ' ἀλήθειαν, νὰ ὑπομένης ὅλας τὰς θλίψεις σου, καὶ νὰ ὁμολογήσῃς, ὅτι ἐλιγώτερον πάσχεις ἀπὸ ὅσον σοῦ ἔπρεπεν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ νὰ θαυμάσῃς, πῶς σέ βαστᾷ ἡ γῆ, πῶς φωτίζει ὁ ἥλιος καὶ θερμαίνει σε, πῶς σέ ὀροσιζει τὸ ὕδωρ, καὶ ἀπλῶς εἶπεν, πῶς ὑπομένουν τὰ στοιχεῖα, καὶ ἔλα τὰ κτίσματα, καὶ δὲν ἐγείρονται κατὰ σοῦ, νὰ σέ θανατώσουσιν. Ἐκτον. Ἐννόησον τὴν ἀγαθότητα τοῦ Δεσπότητος μας, ὅς τις δυνάμενος νὰ σέ τιμωρήσῃ βαρέως, οὐ μόνον μὲ πρόσκαιρον, ἀλλὰ καὶ μὲ αἰώνιον κόλασιν, σέ ὑπομένει ἢ ἀπειρος εὐσπλαγχνία του, ἀναμένωντας τὴν μετάνοιάν σου· καὶ ἐὰν σέ παιδεύῃ παραμικρὸν μὲ ἐλίγην θλίψιν, τὸ κάμνει μὲ πατρικὰ σπλάγγνα διὰ καλόν σου, διὰ νὰ εὐγῆς ἀπὸ τὴν κακὴν ἑσθὸν νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν εὐθείαν, κεκαθαρμένος διὰ τῶν θλίψεων, καὶ οὕτως νὰ σέ ἀξιώσῃ τῆς Οὐρανοῦ Μακαριότητος. Ποῖος πατὴρ ἔδειξε ποτέ τοσοῦτον σπλάγγνος εἰς τὰ παιδιά του, ὅσον ὁ φιλόστοργος καὶ εὐσπλαγχνος οὗτος πρὸς ἐσένα, ἀχάριστε; Ποῖος φίλος ἐφύλαξε ποτέ εἰς τὸν Κόσμον τόσην ἀγάπην καὶ πίστιν πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ, ὅσην ὁ πανάγαθος οὗτος πρὸς σέ; ὅς τις ποτέ δὲν σοῦ ἔλειψεν εἰς ὅλας τὰς χρεῖας σου, μὲ ὅλον ὅπου ἐσὺ ἐψεύσθης πρὸς ἐκεῖνον τσακίς, ἀγνωμονέστατε; Ὅντως εἰς ἐσένα ἐπληρώθη τὸ ρῆτόν ἐκεῖνο τοῦ Ἡσαΐου, ὅπου λέγει, ὡς ἐκ προσώπου Κυρίου. Ἐφύτευσα ἄμπελον, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθας. Νῦν οὖν ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς διαρπαγὴν, καὶ καθελῶ τὸν τῶχον αὐτῆς, καὶ ἔσται εἰς καταδάτημα. Ἐβδόμημον καὶ τελευταῖον. Ἐνθυμοῦ μὲ πόσους τρόπους εἶσαι χρεώστης τοῦ Ποιητοῦ καὶ

Σωτηρὸς σε, διὰ νὰ καταλάβῃς, πῶς εἶναι πρέπειν καὶ δίκαιον, νὰ δαπανήσῃς ὅλην σου τὴν ζωὴν εἰς τὴν δούλευσίν του καὶ νὰ τὸν τιμᾷς, νὰ τοῦ εὐχαριστᾷς πάντοτε διὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας ὅπου σοῦ ἔκαμε, καὶ νὰ ἀποδέχεσαι πάντα τὰ λυπηρὰ, καὶ θλίψεις ὅπου σοῦ στέλλει, ὡσπερ καὶ τὰς εὐτυχίας, καὶ νὰ καταφρονᾷς τιμὴν καὶ πρᾶγμα, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μᾶλλον, ἢ νὰ τοῦ πταισῇς ποσῶς, παραβαίνων καμμίαν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, ἐὰν ἦτον καὶ ἡ μικρότερη, καὶ νὰ μισᾷς τὴν προτέραν ἀχαριστίαν σου καὶ ἀμέλειαν, καὶ νὰ τοῦ προσκόπτῃς εἰς τὴν ἀρετὴν, ὅσον δύνασαι. Ἰδοὺ πόσην ὀφείλειαν λαμβάνεις ἀπὸ τὴν παροῦσαν μελέτην, τὴν ὁποίαν, διὰ νὰ ἐνθυμᾷσαι καλλιτέρα, σοῦ ξαναγράφω ἐδῶ εἰς τὸ τέλος τὰ ἀνωγεγραμμένα ἐπτά εἰς βραχύτητα. Ἐγχευ νὰ στοχαζῆσαι.

Α'. Τί ἦσούν, πρὸ τοῦ νὰ πλασθῆς ἀπὸ τὸν Θεόν.

Β'. Πόσην εὐεργεσίαν σοῦ ἔκαμε, νὰ σέ πλάσῃ.

Γ'. Πόσην ἀντάμειψιν τοῦ χρεωστῆς.

Δ'. Πόσην ἀχαριστίαν τοῦ ἔδειξες εἰς τὰ ἀγαθὰ ὅπου ἔλαβες.

Ε'. Πόσην τιμωρία σοῦ ἔπρεπε διὰ ταύτην σου τὴν ἀχαριστίαν.

Σ'. Πόσων ἀγαθῶν σέ ἠξίωσε, ἀντὶ τῶν κακῶν ὅπου σοῦ ἐπρέπασιν.

Ζ'. Καὶ ὕστερον πάντων, πόσον πρέπει νὰ πράξῃς, καὶ ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν, διὰ νὰ ἰλαρύνῃς τὸν εὐεργέτην, νὰ μὴ σὲ κολάσῃ αἰώνια.

Ταῦτα δὲ στοχαζόμενος, μὴ σπουδάζῃς ἀλλὰ ἐρεῦνα, καὶ συλλογίζουτα ἀναπαντικὰ, ἐὰν σοῦ φανῇ τὴν πρώτην φοράν, πῶς δὲν σοῦ ἔδωκαν καρπὸν τινὰ ἢ ὀφείλειαν μὴν ἀμελήσῃς ποσῶς εἰς αὐτό, ὅτι ἄλλοι φορατὲς ἀναμφισβόλως καρπώνεσαι, καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοὶ μὲ ταύτην τὴν μέθοδον χάριτι Θεοῦ ὠφελήθησαν.



Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ Ε΄

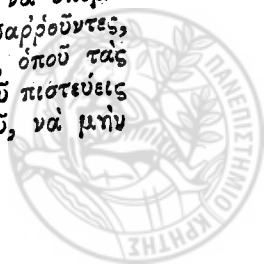
Περὶ τῆς ἀγίας Δωρεᾶς. Ζ'. Τῶν τεθλιμμένων Παράκλησις.

Εἶναι τὸσον πολὺς, καὶ ἀνεξάντλητος ὁ
 Ψησαυρὸς, ὅπου μᾶς ἀφῆκεν εἰς τὰ ἄχραν-
 τα Μυστήρια ὁ Δεσπότης μας, ἡγουν εἰς
 αὐτὸν τὸν πανάγιον Ἄρτον, ὅπου δὲν φθά-
 νει γλῶσσα ἀνθρώπινος, ἢ Ἀγγελικὴ, νὰ
 εἰπῇ τελείως τὴν χάριν του. Διὰ τοῦτο ἀ-
 νάμεσα εἰς τὰ ἄλλα του ἐπιθετα, ὅπου ὀνο-
 μάζεται, λέγεται πρεπόντως Εὐχαριστία,
 ἡγουν καλὴ χάρις, ὅτι ἀπὸ ὅσαις χάραις
 ἔκαμεν ὁ Θεὸς τοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶναι ἄλ-
 λη καλλίτερη ἀπὸ ταύτην, εἰς τὴν ὁποίαν
 εἶναι κεκρυμμένοι ὅλοι οἱ Ψησαυροὶ τῆς
 τοῦ Θεοῦ σοφίας καὶ γνώσεως, καὶ δι' αὐ-
 τῆς ἀπολαμβάνομεν πᾶν ἀγαθόν. Ἐπει-
 οὖν ἡ χάρις τούτου τοῦ Μυστηρίου εἶναι
 τὸσον πολλὴ καὶ ἀνείκαστος, ὅπου ὠφελοῦν-
 ται πάντες οἱ ἀσθενημένοι, καὶ ὑγιαίνου-
 σιν, ἃς τὸ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ Πί-
 στευς, ὅταν ἔχωμεν τινὰ θλίψιν, ὅπως τύ-
 χωμεν τῆς Θεραπείας αὐτῆς καὶ λυτρώσεως,
 κατὰ τὸν Δαβὶδ. Ἠτοίμασας ἐνώπιόν μου
 τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με·
 ἡγουν εἰς ταύτην τὴν τράπεζαν, ὅπου τοῦ
 ἔδειξεν ὁ Θεὸς δι' ἀποκαλύψεως, εὐρίσκετο
 βρώσις, ὅπως εἶναι αὐτὸ τὸ Μυστήριον, καὶ ὅς
 τις τὸ δοκιμάσῃ, βοηθᾶται πολλὰ εἰς τοὺς
 διωγμούς, καὶ θλίψεις ὅπου συμβαίνουσιν
 εἰς τὴν ζωὴν ταύτην. Οὗτος εἶναι ὁ Ἄρτος,
 ὅπου στηρίζει τὰς καρδίας ἡμῶν, οὗτος ἔ-
 καμνε τοὺς ἀγίους Μάρτυρας καὶ Ὁσίους,
 καὶ ὑπέμειναν τόσας θλίψεις ἀγαλλιώμε-
 νοι. Δράμε γοῦν καὶ σὺ εἰς ταύτην τὴν Ἱε-
 ρὰν Τράπεζαν, ὅταν ἔχῃς καρμίαν θλίψιν
 ἢ διωγμὸν νὰ βοηθηθῆς κατὰ τῶν θλι-
 βόντων σε, καὶ ἐὰν δὲν εὔρης εὐθὺς παρά-
 κλησιν, μὴ ἀμελήσῃς ποσῶς ἀπὸ τὴν ἱερὰν
 ἐργασίαν ταύτην, ὅτι συχνάζωντας τὴν ἀ-
 γίαν Μετάληψιν, μετὰ καιρὸν ὠφελεῖσαι
 Σαυμάσια. Οὗτος γὰρ ὁ Ἄρτος ἐστὶ τῶν
 ἀσθενῶν ἰατρία, καὶ τῶν τεθλιμμένων
 παράκλησις, καθὼς ἐκ πείρας καὶ δοκιμῆς

ἐγνώρισαν ὅσοι πιστῶς καὶ εὐλαδῶς ἐκοι-
 νῶνησαν. Διὰ τὴν γοῦν νὰ μὴ δράμῃς εἰς
 αὐτὴν τὴν βοήθειαν, νὰ εὔρης τὸσον εὐκο-
 λα Θεραπείαν χωρὶς τινὰ πληρωμὴν, καὶ
 χάριν εἰς ὅλας τὰς θλίψεις σου. Τί λογῆς
 βάσανον καὶ πάθος νὰ ἔχῃς, καὶ νὰ μὴ
 σὲ Θεραπεύῃ ὁ Δεσπότης, ὅπου λαμβάνεις
 εἰς αὐτὸ τὸ Μυστήριον; Γνώρισον οὖν τὴν
 ὠφέλειαν τῆς ἰατρείας αὐτῆς, ἥτις σοῦ ἔρ-
 χεται ἄνωθεν, καὶ κοινῶνα ὅσον ἡμπορέ-
 σεις συχνώτερον, διὰ νὰ εὔρης εἰς τὰς
 θλίψεις μεγάλην ἄνεσιν παρὰ Θεοῦ καὶ
 βοήθειαν.

Αἱ ἐρμηνεῖαι, ὅπου ἐγράψαμεν ἕως τῶ-
 ρα, εἶναι τὸσον ὠφέλιμα, ὅπου ὅς τις τὰς
 ἀναγνώσῃ με προσοχὴν, ἀπολαμβάνει με-
 γάλην ἄνεσιν. Ὅμως διὰ τὴν ἡμπορεῖ νὰ
 εἰπῇ τινὰς, πῶς ἀρμόζουσι μόνον τῶν
 γραμματισμένων ἀνθρώπων, ὅπου δύνον-
 ται νὰ ταῖς καταλάβουν, ἀμὴ ὅς τις εἶναι
 ἀγράμματος δὲν καρπώνεται, θέλωμεν γρά-
 ψει ὀλίγα τινὰ, διὰ νὰ βοηθηθοῦν δι' αὐ-
 τῶν οἱ ἐν θλίψεσι πτωχοὶ τε καὶ ἄρρώστοι,
 με τὸ φῶς τοῦ λογικοῦ, καὶ με τὸν Νόμον
 τῆς δικαιοσύνης.

Ἡρῶτον οὖν ἐνόησον, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ
 ἄπιστοι ὁμολογοῦσι καὶ νομίζουσιν ἀληθέ-
 στατα, ὅτι ἡ ὑπομονὴ νικᾷ τὴν τύχην, ὅχι
 νὰ εἶναι ἀληθινὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκεῖνοι ἐπί-
 στευσον, πῶς εἶναι τύχη καὶ ριζικόν, ἀπὸ
 τὸ ὁποῖον μᾶς ἔρχονται ὅλα τὰ καλὰ καὶ
 ἐναντία εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, ὅτι αὐτὴ
 εἶναι γνώμη τῶν Ἐθνῶν ψευδομένη· ἀμὴ
 ὁ πιστὸς Χριστιανὸς ὁμολογᾷ καὶ πιστεύει,
 ὅτι ὅσα ἔλθουσιν, ἢ λυπηρὰ, ἢ χαρούμενα,
 ὅλα εἶναι με Θεοῦ νεῦμα καὶ πρόσταγμα.
 Εἰὰν οὖν οἱ Ἕλληνες ἐβιάζοντο νὰ ὑπομέ-
 νουν τὰς θλίψεις καρτερικῶς παρρησιάζοντες,
 ὅτι οὕτως ἐνικουῶσαν τὴν τύχην, ὅπου τὰς
 ἔστειλε, διὰ τὴν ἐσὺ Χριστιανέ, ὅπου πιστεύεις
 πῶς ἔρχονται με θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴν



ἔχης αὐτὴν τὴν ὑπομονὴν, μὲ τὴν ὁποίαν ἠμπορεῖς νὰ εὕρης νίκην καὶ μεγάλην ὠφέλειαν; Διὰ τὴν νὰ ζημιώῃσαι τοσοῦτον ἀπὸ τὴν πολλὴν ραθυμίαν σου; Τί ὄφελος, νὰ δυσχεραίνῃς εἰς τὴν πενίαν σου καὶ ἀσθένειαν; Τί διάφορον λαμβάνεις, νὰ βλασφημήσῃς; Ποῖον καρπὸν, νὰ παραπονήσῃς; Δὲν βλέπεις, ταλαίπωρε, πῶς ἐσκληρυνες τὴν πληγὴν χειρότερα, καὶ δίδει σου περισσώτερον πόνου, καὶ χάνεις καὶ τῆς ὑπομονῆς τὸν καρπὸν καὶ ὠφέλειαν; Ἐννόησον, ὅτι ὅλον αὐτὸ, ὅπου πάσχεις, εἶναι ἰατρεία, ὅπου σοῦ ἔστειλεν ὁ Κύριος διὰ νὰ σὲ σώσῃ, καὶ οὕτως ἐλαφρύνει μὲ τὴν καρτερίαν ὁ πόνος σου, καὶ δίδει σου ὁ Κύριος δύναμιν νὰ τὴν ὑπομένῃς, ἢ ταχέως σὲ λυτρῶναι, ὅταν σε βλέπῃ νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν, νὰ μὴ σκανδαλίζῃσαι. Γίνωσκε, ὅτι δὲν εἶσαι μόνος ἐσὺ εἰς τοιαύτην θλίψιν καὶ

βάσανον, ἀλλὰ εἶναι ἄλλοι ὅπου πάσχουσι περισσώτερον, καὶ οὕτως ἔχε παρηγορίαν. Ἐννόησον δὲ τοὺς ἀμέτρους πόνους καὶ τιμωρίας, ὅπου ἔπαθεν οἱ Ὅσοιοι καὶ Μάρτυρες πάντες, οἱ τινες ἦσαν ἄνθρωποι, ὡς καὶ σὺ, σάρκα φοροῦντες, καὶ ἐξέτρεξαν τὸ αὐτὸ τέλος, ὅπου ζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς, ἡγῶν τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν. Διὰ τὴν γοῦν μὴν ὑπομένῃς καὶ σὺ μικρὰν βάσανον, ἔχων αὐτὸν τὸν Θεόν, ὅπου εἶχας καὶ αὐτοί, βοηθόν τε καὶ ἀντιλήπτορα; Ἐὰν εἴπῃς, ὅτι αὐτὰ ἐγίνοντο τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, σοῦ ἀποκρίνομαι, πῶς εἶναι πολλοὶ καὶ τὴν σήμερον ὅπου σὲ περισσεύουσιν εἰς τὰς θλίψεις, ἀσθενεῖς, πτωχοὶ, ὄνειδισμένοι καὶ διαφόρως βάσανιζόμενοι· καὶ εἰάν ποτε ἔχουν ὑπομονὴν, διὰ τὴν νὰ μὴ εὐχαριστῆς καὶ σὺ τῷ Θεῷ εἰς τὰς θλίψεις σου

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ Σ'.

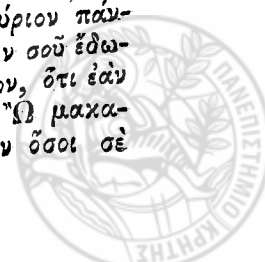
Παράκλησις εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ πένητας.

Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας θλίψεις, ὅπου βάσανιζοῦν τὸν ἄνθρωπον εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, εἶναι ἡ πενία, καὶ ὑστέρησις τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων, καὶ μάλιστα ὅταν βλέπῃ τοὺς ἄλλους καὶ περισσεύουσιν ὧν αὐτὸς ὑστερεῖται. Θεωρεῖ, πῶς ἕτεροι ὅμοιοι καὶ μικρότεροί του ἔχουσιν ἀργύρια, ἀμπελῶνας χωράφια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Βλέπει τοὺς ἐμπεπλησμένους, καὶ τοῦ λόγου τε πεινασμένον. Ἐκείνους καλὰ ἐνδυμένους, καὶ ἐαυτὸν γεγυμνωμένον, καὶ ἀπλῶς αὐτοὶ μὲν ἔχουσιν ὅσα χρειάζονται, καὶ αὐτὸς ὁ πτωχὸς δὲν ἔχει κἄν ψωμί νὰ χορτάσῃ· διὰ τοῦτο θλίβεται τόσον, ὅπου μισεῖ τὴν ζωὴν, καὶ παρακαλεῖ νὰ τοῦ ἔλθῃ ὁ θάνατος. Τοῦτο γεννᾶται ἀπὸ τὴν ὀλίγην μᾶς γνώσιν, διὰ τὴν δὲν γνωρίζομεν τὰ ἀληθινὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ κακὰ, ὅπου μᾶς δίδουσι βλάβην, ὅτι τότε ἠθέλαμεν ἔχειν χαρὰν εἰς τὰς θλίψεις, καὶ εἰς τὰς εὐτυχίας νὰ λυπούμεθα. Θαρρόῦσιν οἱ ἄγνωστοι, ὅτι ὁ πλοῦτος εἶναι μεγάλου ἀγαθόν,

καὶ δι' αὐτὸ ἐχθρεύονται τὴν πενίαν καὶ δὲν στοχάζονται, ὅτι εἰς τοῦτο μᾶλλον λαοβάνονται, μὴν ἰξεύροντες τὴν τιμὴν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀξίαν του. Ἐρευνήσον, ὦ Χριστιανέ, ποταπὸν εἶναι ὁ πλοῦτος ὅπου ποθεῖς, καὶ θλίβεσαι τόσον τὴν τῶν σου στέρησιν. Ὁ Κύριος τὸν παρομοιάζει μὲ τὰς ἀκάνθας, διὰ τὴν ἀγκυλώνει ἐκεῖνοὺς ὅπου τὸν ἔχουσι· καὶ οὕτως, τί ἄλλο εἶναι ἐκεῖνοι οἱ διαλογισμοὶ καὶ φροντίδες, ὅπου ἔχουν οἱ πλούσιοι, πῶς νὰ αὐξήσουν, καὶ νὰ πληθύνουν τὸν πλοῦτόν τους, καὶ πῶς νὰ τὸν φυλάξουν ἀπὸ διαφόρους κινδύνους εἰμὴ ἀγκίδες καὶ πληγαῖς, ὅπου λαμβάνουσιν ἀπ' αὐταῖς ταῖς ἀκάνθαις εἰς τὴν καρδίαν τους; Ὁ Παῦλος λέγει πρὸς Τιμόθεον, ὅτι ὅσοι ποθοῦσι πλοῦτον, πίπτουν εἰς πειρασμούς καὶ παγίδας τοῦ Δαίμονος, καὶ εἰς πολλὰς ἐπιθυμίας ἀνωφελεῖς, ὅπου φέρουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς θάνατον καὶ ἀπωλείαν. Ὡσαύτως καὶ ὁ Δαβὶδ συμβουλεύει ὅσους ἔχουσι πλοῦτον, νὰ μὴ βάνουσιν εἰς αὐτοὺς

τὴν καρδίαν τους, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσουσι, καὶ ἐλέγχει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, πῶς ποθεῖσι τὴν ματαιότητα, καὶ ζητοῦσι ψεῦδος, διατὶ ὡς λογικοὶ ἔπρεπε νὰ κυβερνοῦνται ἀπὸ τὸ λογικὸν μέρος, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ ἐπιθυμητικὸν ὡς ἄλογα ζῶα, ποθεῦντες αἰσθητὰ καὶ φαινόμενα πράγματα, τὰ ὅποια ὡς μάταια καὶ φθαρτὰ δὲν δύνονται νὰ δώσουν ἀληθῆ χορτασμόν, ἀλλὰ μάλ-
 λον λιμὸν καὶ δυστοχίαν ἀνείκαστον. Ταύτην τὴν ἀλήθειαν ἐγνώρισαν καὶ οἱ Φιλόσοφοι τῶν Ἑλλήνων μὲ τὸ φῶς μόνον τῆς φύσεως, ὡς ὁ Διογένης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἰσοκράτης, καὶ ἄλλοι πολλοί, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐψήφησαν ἐπιγίειον πλοῦτον, οὔτε ποσῶς τὸν ἐπόθησαν, μάλιστα δὲ τὸν ἐκαταφρόνησαν. Καὶ σὺ, Χριστιανέ, πεφωτισμένος μὲ τὸ φῶς τῆς πίστεως, καὶ διδασχμένος μὲ τόσας νοουθεσίας, καὶ διάφορα παραδείγματα, νὰ μὴ γνωρίσῃς αὐτὸ, ὅπου ἐκείναι ἐγνώρισαν; Ὁ χρυσὸς, ὁ ἄργυρος, οἱ τίμιοι λίθοι, καὶ ἄλλα ὅσα ὁ Κόσμος ὀρέγεται, δὲν εἶναι ἄλλο, πᾶρεξ ὀλίγη γῆ ἀνοφελῆς. Διατὶ γοῦν νὰ ποθῆς τοιαῦτα ἀνάξια πράγματα, καὶ νὰ λυπῆσαι, ὅταν σοῦ λείπη αὐτὴ ἡ κόπρος τῆς γῆς; Χαῖρε καὶ ἀγάλλου μάλ-
 λον, ὅταν εἶσαι πτωχός, ἅτι τότε δὲν ἔχεις φροντίδας καὶ κινδύνους, ὅπου ἔχουν οἱ πλούσιοι, ψυχῆς τε καὶ σώματος. Μεγα-
 λήτερον εὐτυχία εἶναι ἢ κατὰ Θεὸν πενία, πᾶρεξ νὰ ἐξουσιάζῃς ὅλους τοὺς θησαυ-
 ροὺς τοῦ ματαίου Κόσμου. Δὲν σοῦ φαίνε-
 ται χάρις μεγάλη, νὰ εἶσαι συνοδοιπόρος καὶ μιμητὴς τοῦ Δεσπότου σου, καὶ μετό-
 χος τῶν αὐτοῦ Παθημάτων; Ἐρεῦνῃσε τὴν πολιτείαν αὐτοῦ, νὰ ἰδῆς, πῶς ὑπέμεινε πενίαν ἐσχάτην· ἐγεννήθη εἰς πενιχρὸν σπηλαιον· ἀνεκλίθη εἰς φάτνην τῶν ἀλό-
 γων· ἐπέρασιν ὅλην του τὴν ζωὴν μὲ πτω-
 χείαν ἀνείκαστον· τέλος πάντων, ἀπέθανεν εἰς τὸν Σταυρὸν ὀλόγυμος, μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνας, οὔτε κἂν ἓνα ποτήριον νερόν εἰς τὴν δίψαν του. Καὶ ταύτης τῆς πτωχείας ἠθέλησε νὰ μετέχη ἡ ἄχραντος Μήτηρ αὐτοῦ, οἱ Ἀπόστολοι, καὶ πάντες οἱ φίλοι καὶ δοῦλοί του. Ὁ Κύριος ἐδιάλεξε τοὺς πτωχοὺς, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ μετόχους τῆς Βασιλείας του. Ἐὰν οὖν θέλῃς νὰ συνα-

ριθμηθῆς μετὰ τούτων, καὶ νὰ τὸν μιμη-
 θῆς εἰς ὀλίγου μέρος, ἔπρεπε νὰ τοῦ εὐχα-
 ριστῆς εἰς τὰς θλίψεις σου. Κατάλαβε γὰρ τὴν ἀσφάλειάν σου καὶ ἀξιοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην ὅπου ἔχεις, καὶ μὴ λυπῆσαι εἰς τὴν πτωχείαν σου, ἐπειδὴ ἔχεις πλοῦτον πνευ-
 ματικόν, ὅς τις εἶναι τοῦ σωματικοῦ καλ-
 λιώτερος. Ἐὰν εἶσαι πένθης εἰς τὸ φαινόμε-
 νον, ἔξευρε, πῶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἶσαι πολλά ἀγαπωμένος; τοῦ ὁποῖου οἱ ὀφθαλμοὶ προ-
 σέχουσιν εἰς τὰς δεήσεις τῶν δικαίων· καὶ ἰξεύρωντας ἡ χάρις του, πῶς σε βλάπτουν εἰς τὴν ψυχὴν, δὲν σοῦ δίδει τὴν πλησμο-
 νὴν τῶν πραγμάτων, ὅπου ζητᾷ ἡ ἐπιθυμία σου· ὅμως δὲν σοῦ θέλει λείψει ἀπὸ τὰ ἀναγκαϊότερα τῆς ζωῆς σου, εἰάν φροντίξῃς τὴν σωτηρίαν σου, καθὼς εἰς τὸν Ματθαίου μᾶς ἔταξε, λέγων· Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βα-
 σιλείαν τῶν Οὐρανῶν, καὶ ταῦτα πάντα, ἤγουν τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, ἐγὼ σᾶς τὰ δίδω. Ἴδὲ λοιπὸν, νὰ μὴ σοῦ λείψη αὐτὴ ἡ Πίστις, ὅτι τοῦτο εἶναι πτωχεία χειρότερη· ἀμὴ εἰάν πιστεύῃς τὸν λόγον του, δὲν σὲ θέλει ἐγκαταλείψει· καὶ οὕτω μὴ ζητῶν, οὔτε ποθῶν πλοῦτον ῥέοντα, θέ-
 λεις εἶσαι πλουσιώτερος παρὰ νὰ τὸν εἶχες, νὰ εἶσαι φιλάργυρος· ὅτι πλουσιώτατος εἶ-
 ναι ὅς τις εἰς τὸ ὀλίγον εὐχαριστεῖται, πα-
 ρὰ ἐκεῖνος, ὅπου δὲν χορταίνει εἰς τὸ πολὺ, καὶ συγχίζεται. Ἐπιμελήσου γοῦν, ἀδελφε, νὰ ξεριζώσῃς αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἐπιγείων πραγμάτων ἀπὸ τῆς καρδίας σε, καὶ εὐχαρίστησον τὸν Θεὸν διὰ τὴν πτω-
 χείαν σου· ὅτι μίαν ἡμέραν ἀποθαίνεις σὺ, καὶ ὁ πλούσιος, καὶ τότε τελειώνει ἐκεί-
 νου ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ πτωχεία σου, καὶ μέ-
 νετε γυμνοὶ καὶ οἱ δύο, καθὼς ἐγεννήθητε, καὶ σᾶς θάπτουσι χωρὶς διαφορὰν τινα, ὅσον εἰς τὴν σωματικὴν κατάστασιν, ἀμὴ εἰς τὴν ψυχὴν, πολλὴ καὶ μεγάλην· ὅτι ὁ πλούσιος ἔχει νὰ κολάζεται αἰωνίως, καὶ σὺ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ μετὰ τὸν πτωχὸν Λάζαρον, νὰ ἀγάλλεσαι εὐ-
 φραϊνόμενος, νὰ δοξάζῃς τὸν Κύριον πάν-
 τоте, νὰ τοῦ εὐχαριστῆς, πῶς δὲν σοῦ ἔδω-
 κε πλοῦτον εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ὅτι εἰάν ἦσσαν πλούσιοι, δὲν ἐσώνουσαν. Ὡ μακα-
 ρία πενία, καὶ νὰ σὲ ἐγνώριζαν ὅσοι σὲ



ἔχουν, καὶ θλίβονται, νὰ ἴξουραν τὴν ὠφέλειαν, ὅπου σοῦ ἀξιώνονται: "Ὁ τῆς μωρίας ἡμῶν, πῶς δὲν γνωρίζομεν οἱ ἀσύνητοι τὴν εὐεργεσίαν, ὅπου μᾶς κάμνει ὁ Κύριος διὰ τῆς πενίας, ὁ ὁποῖος εἶπεν, ὅτι τῶν πτωχῶν εἶναι ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, τὴν ὁποίαν δὲν κληρονομοῦσιν οἱ πλούσιοι. "Ὅταν εἰς Βασιλεὺς χάριση τιμὸς ἀνθρώπου κανένα Κάστρον, νὰ τὸ ὀρίξη, τοῦ χρῆζει πλέον μία Ἐπιστολὴ γεγραμμένη ὑπὸ χειρὸς τοῦ Βασιλέως, παρέξ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ ποσότητα· ὅτι μὲ τὴν Ἐπιστολὴν αὐτὴν τὴν Βασιλικὴν λαμβάνει τὴν ἐπαρχίαν τῆς Πόλεως, ἀμὴ μὲ ἀργύρια δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀπολαύσῃ ποτὲ τὸ ποθούμενον. Ἡ πενία ἔχει τὴν Ἐπιστολὴν τοῦ Κυρίου, μὲ τὴν ὁποίαν κληρονομεῖς, πτωχέ, τὸν Παράδεισον, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. "Ὡς τε εὐκολώτερα εἰσέρχεσαι μὲ τὴν Ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸν Παράδεισον, παρέξ μὲ ὄλον τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον. "Ἄς ποθῇ γοῦν τὸν πλοῦτον ὁ Ἑλληνας, ὅπου δὲν πιστεύει τὸν Κύριον. Ἄς τὸν ζητᾷ ὁ Ἰουδαῖος· ἀμὴ ἐσὺ, Χριστιανέ, ἔχεις τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, καὶ δὲν χρειάζεσαι πρόσκαιρα. Οὐαί σας, πλούσιοι κακοδαίμονες, ὅτι εἰς τὸν πλοῦτον, ἔχετε τὴν εὐδαιμονίαν σας παράκλησιν. Ἐὰν θέλῃς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν πλούσιε, ὕπαγε εἰς τὸν οἶκον τοῦ πένητος, νὰ τὴν ἀγοράσῃς μὲ τὴν ἐλεημοσύνην, ὅπου τοῦ δώσης· ὅτι ἐδική του λογίζεται, καὶ γίνεσαι αὐτῆς κληρονόμος, εἰάν ὑπομείνης

ἐδῶ τὴν πενίαν εὐχαρίστως. Χαῖρε γοῦν, πτωχέ, καὶ ἀγάλλου, ὅτι εἰς τοιαύτην κατάστασιν εἶσαι μάλιστα πλουσιώτατος, ἐπειδὴ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν εἶναι ἐδική σου, καὶ ἠμπορεῖς νὰ τὴν πουλήσῃς τοῖς εὐεργέταις σου, χωρὶς νὰ ζημιωθῇς ἐσὺ ποσῶς τοσοῦτον πλοῦτον Μακαριότητος. Ἡ πενία εἶναι ἐλευθέρᾳ ἀπὸ τὴν φοδερὰν ἐκείνην ἀπόφασιν, ὅπου μέλλει νὰ εἴπῃ κατὰ τῶν πλουσίων ὁ Κύριος· Ἐπίνασα, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. "Ὅτι ὁ πτωχὸς μὴ ἔχων τί νὰ δώσῃ, δὲν εἶναι χρεώστης εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης. Ἡ πενία δὲν χρειάζεται ἐπίγεια καὶ ἐπίκηρα πράγματα· μόνον ἐκεῖνος εἶναι πτωχὸς, ὃς τις ποθῇ νὰ ἀποκτήσῃ ὅσα δὲν ἔχει, καὶ ὃς τις δὲν ἐπιθυμᾷ τίποτα, εἶναι πλούσιος· ὅτι δὲν εἶναι πτωχὸς ὁποῖος εὐχαριστεῖται εἰς τὴν πενίαν αὐτοῦ, καὶ δοξάζει τὸν Κύριον. Μακάριος ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος, ὅπου ἔχει τὸν Θεὸν βοηθὸν εἰς τὰς θλίψεις του, εἰς τὴν στενοχωρίαν, παραμυθίαν καὶ θάρρος, δόξαν καὶ στέφανον εἰς τὴν Βασιλείαν τῆς αἰωνίου Μακαριότητος. Μακαρία ἡ πενία, ὅτι ἀφανίζει τὴν ὑπερηφανίαν, τὴν αἰτίαν πολλῶν ἐγκλημάτων, ἀνοίγει τὰς θύρας τῶν Οὐρανῶν, καὶ ἀξιώνεται μετὰ τῶν ἀγίων Μαρτύρων, νὰ λάβῃ τὸν τῆς ὑπομονῆς στέφανον. Χαῖρε γοῦν, πτωχέ, καὶ εὐφραίνου, καὶ ἀγωνίζου, νὰ συνοδύσῃς τὸν Ἀσπότην, πτωχόν, γυμνόν, εἰς τὸ ξύλου προσηλωμένον, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς τὸν πλοῦτον τῆς ἐνδόξου αὐτοῦ Ἀναστάσεως εἰς τὴν Βασιλείαν τὴν Ἐπουράνιον, ἧς γένοιτο, κτλ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΖ΄.

Παράκλησις διὰ ἐκείνους, ὅπου ἦσαν πλούσιοι, καὶ ἐπτώχευσαν.

Φθάνουσιν ὅσα ἐγράψαμεν ἄνωθεν, νὰ παρηγορηθῇ πᾶς ἕνας πτωχὸς, νὰ μὴ γογγύξῃ εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ. Ἄμὴ διατὶ εἶναι τινές, ὅπου θλίβονται περισσότερον, διατὶ ἦσαν πλούσιοι πρότερον, ἔπειτα ἤλθον εἰς ἐσχάτην πενίαν, ἐνθυμούμενοι τὴν αὐτάρκειαν ὅπου εἶχασιν, παραπονοῦνται καὶ

κλαίουσι, θέλομεν γράφει ὀλίγα τινα εἰς τὸ παρὸν Κεφ. διὰ παραμυθίαν αὐτῶν καὶ παράκλησιν. "Ὅς τις οὖν εἶναι ἀπὸ τούτων τὸν ἀριθμὸν, ἄς μὴν ἐνθυμᾶται τὰς αἰτίας τῆς δυστυχίας του, πῶς τοῦ ἤλθασιν ὅτι αὐτὸ τοῦ δίδει μεγαλήτερον θλίψιν καὶ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ ἄς στοχάζεται τὸ κτλ.

δος τῶν ἀμαρτημάτων αὐτοῦ νὰ εὐχαριστᾷ τὸν Κύριον εἰς τὴν ὀλίγην παιδείου, ὅπου τοῦ ἔδωκεν ἐδῶ πρόσκαιρα, διὰ νὰ μὴ τὸν κολάσῃ αἰῶνια. Εἶπέ μου, Χριστιανέ, ὅπου θλίβεσαι, καὶ ἔχεις τόσην λύπην πῶς ὑστερήθης τοῦ πλούτου. Τὰ χρήματα, χωράφια, οἴκους, καὶ ἄλλα ὅμοια, ὅπου ἐζημιώθης, τίς σοῦ τὰ ἔδωκε; πού τὰ ἦρες; πῶς τὰ ἀπόκτησες; Δὲν ἰξεύρεις, ὅτι ὅταν ἦλθες εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, δὲν εἶχες τίποτα ἀπὸ ταῦτα, οὔτε καὶ ἓνα κομμάτι παλαιόρασον, νὰ σκεπάσῃς τὴν αἰσχύνην σου; καὶ αὐτὰ ὅλα, ὅπου ἀπόκτησες σοῦ τὰ ἔδωκε δανεικὰ ὁ πανάγαθος, νὰ τὰ ἐξουσιάζῃς, καὶ νὰ τὰ χაίρεισαι, ἕως νὰ τοῦ φανῆ, νὰ τὰ πάρῃ; Ἀμὴ διατί θλίβεσαι, καὶ σοῦ κακοφαίνεται, νὰ δώσῃς τὸ δάνειον; Διατί δὲν μιμῆσαι Ἰωβ τὸν πολυάθλον, Εὐστάθιον τὸν Πλακίδαυ, καὶ ἄλλους ἐναρέτους δούλους τοῦ Ποιητοῦ, ὅπου ἐζημιώθησαν περισσότερο σου χιλιοπλασίως, καὶ δὲν ἠγανάκτησαν, οὔτε εἶπαι λόγον ἄπρεπον; ἀλλὰ γινώσκοντες, ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς τὰ ἐχάρισεν, ἔλεγον μετ' εὐχαριστίας. Ὁ Κύριος τὰ ἔδωκεν, ὁ Κύριος τὰ ἐπέηρε· καθὼς ἤρεσε τῷ Κυρίῳ οὕτως ἐγένετο· ἅς εἶναι τὸ ὄνομά του εὐλογημένου. Εἶπέ μου, ὦ ἄγνωστε, εἰάν εἰς Ἄρχων ἤθελε δώσῃ ἐνός πτωχοῦ δανεικὰ ἑκατὸν φλωρία, ἢ ἀμπελῶνας, ἢ χωράφια, ἢ καὶ ἄλλα εἰσοδικὰ πράγματα, νὰ τρώγῃ τὸ διάφορόν τους καὶ τὴν ὠφέλειαν, ὡς νὰ τοῦ φανῆ νὰ τὰ πάρῃ, πάλιν, ἔπειτα εἰς ὀλίγους χρόνους νὰ λάβῃ ὁ Ἄρχων τὸ δάνειον, ἦτον πρέπον νὰ τὸ βαρεθῇ ὁ πτωχός, νὰ γογγύξῃ κατὰ τοῦ πλουσίου, πῶς τὸν ἀδίκησεν, ἢ μᾶλλον νὰ τοῦ εὐχαριστᾷ, ὅπως τοῦ τὸ ἀφῆκε τοσοῦτον καιρὸν καὶ ἐχάρητο; Ὁ ἀχάριστε ἄνθρωπε, ὅταν σοῦ δίδῃ πλούτου ὁ Κύριος, καὶ αὐξάνουν τὰ πράγματά σου, τὸν εὐλογῆς καὶ εὐχαριστᾷς τον, καὶ ὅταν ψοφήσῃ τὰ κτήνη σου, ἢ τζακισθῆς εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἀποθάνῃ ὁ συγγενής καὶ φίλος σου, ἢ σοῦ ἔλθουν ἄλλαι ζημίαι διάφοραι, παραπονεῖσαι τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ἀτιμάζεις ἄθλιε; Ὅταν σοῦ δίδῃ τὸ πρᾶγμα, τὸν γνωρίζεις διὰ Αὐθέντην καὶ Κύριον, καὶ ὅταν τὸ

πάρῃ, γογγύζεις καὶ κατακρίνεις τον; μάλιστα ὅπου τὸ κάμνει διὰ καλόν σου, καὶ ὑστερεῖσε τοῦ πράγματος, ὅταν ἰδῇ, πῶς αὐτὸ εἶναι αἰτία τῆς ἀπωλείας σου. Καθὼς ὁ σωματικὸς ἰατρός, ὅταν γνωρίσῃ, πῶς ἓνας ἄνθρωπος ἔχει περισσὸν αἷμα, καὶ κινδυνεύει ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν νὰ τὸν πνίξῃ καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς θάνατον, τὸν φλεδοτομᾷ, καὶ εὐγάνει τὸ κακὸν αἷμα, καὶ ῥίπτειτο· οὕτω καὶ ὁ Θεὸς ὁ πάνσοφος ἰατρός, γινώσκων, ὅτι τὸ πρᾶγμα ὅπου εἶχες, ἠμπορεῖ νὰ σε θανατώσῃ εἰς τὴν ψυχὴν, ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὅπου εἶχες εἰς αὐτὸ καὶ προσπάθειαν, σοῦ τὸ ἐπέηρε, καὶ εὐγαλέτο ὡς κακὸν αἷμα, ὅπου σε ἔβλαπτε. Διὰ τοῦτο εὐχαρίστησον τὴν πρόνοιαν καὶ σοφίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐσπλαγχτίαν καὶ εὐεργεσίαν, ὅπου σοῦ ἔκαμεν. Ἀναγινώσκειται εἰς τὰς Ἱστορίας τῶν Ῥωμαίων διὰ ἓνα Φιλόσοφον Ἕλληνα, ὅτι γινώσκων ὡς φρόνιμος τὴν ζημίαν, ὅπου τοῦ ἔδιδεν ὁ πλοῦτος αὐτοῦ καὶ τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ἐσύναξεν ὅλα, καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγωντας· Καλλίον νὰ σᾶς πνίξω ἐγώ, παρά ἐσεῖς νὰ πνίξετε ἐμένα. Ἐάν οὖν ὁ Ἕλλην ἔκαμεν οὕτω, διὰ νὰ μὴν ἔχη φροντίδα καὶ μέριμναν εἰς τὴν Φιλοσοφίαν πόσον πρέπει νὰ κάμῃς ἐσὺ, Χριστιανέ, ὅπου γνωρίζεις, πόσην ζημίαν σοῦ δίδει ὁ πλοῦτος εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ πόσον μακαρίζει ὁ Δεσπότης τοὺς πένητας; Ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔχεις τοιαύτην θερμότητα, νὰ δώσῃς τὸν πλοῦτόν σου ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς μετὰ τὴν χειρὰ σου, εὐχαρίστησον τῷ Θεῷ, ὅπου σοῦ ἐπέηρε τὸν κόπον, καὶ ἔκαμεν ὅσον ἔπρεπε νὰ πράξῃς ἐσὺ, καὶ ἐπέηρεν ἐκεῖνο, ὅπου σε ἔβλαπτε, καὶ ὑστερήσῃ σε ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, διὰ νὰ κληρονομήσῃς τὰ Οὐράνια. Ἐνόησον ἀκόμη, ὅτι εἰς τοῦτο τὸν Κόσμον εἴμεθα πάροιχοι, καθὼς γράφομεν εἰς τὸ, λδ'. Κεφ. καὶ περιπατοῦμεν δρομαίως, νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Πατρίδα μας τὴν Οὐράνιον, καὶ ὅσον εἴμεθα φορτωμένοι βαρῆα πράγματα, τόσον δυσκολώτερα περιπατοῦμεν τὸν δρόμον μας· καὶ εἰάν ἦτον τινὰς, νὰ σηκώσῃ μέρος ἀπὸ τὸ φορτίον μας, ἠθέλαμεν τοῦ εὐχαριστήσῃ εἰς τὴν

καλοσύνη, ὅπου μᾶς ἔκαμε. Λοιπὸν μὴ παραπονήσῃς τοῦ Δεσπότης Χριστοῦ, ὅπου σοῦ ἐπῆρε τὸ βάρος, διὰ νὰ φθάσῃς ταχύτερα εἰς τὴν Πατρίδα σου, ὑστερημένος τοῦ πράγματος, καὶ εὐχαρίστησον μᾶλλον τὸν εὐεργέτην σου. "Ἰξευρε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀντὶ τῶν ἐπιγείων πραγμάτων ὅπου ἔχασες, τὰ ὅποια μὲ κάθε τροπὴν εἶχες νὰ αφήσῃς ἐδῶ μετὰ τὸν θάνατον, σοῦ εἶναι ἐτοιμασμένα ἕτερα ἀγαθὰ τελειότερα καὶ ἀξιότερα παρὰ ὅπου δύνασαι νὰ ἐπιθυμήσῃς, τὰ ὅποια θελεῖς κληρονομήσῃς, ἐάν λαθῇς ὀλίγην ὑπομονήν, νὰ εὐχαριστᾷς τῷ Θεῷ εἰς τὴν πενίαν σου· ἀμή ἐάν γογγύξῃς καὶ βλασφημᾷς, κάμνεις ζημίαν μεγαλύτερην, ὅτι ἔχασες καὶ αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, καὶ ὑστερεῖσαι καὶ τὰ αἰώνια, καὶ ζημιώνῃσαι τὸν Οὐράνιον ἐκείνου καὶ πολῦτιμον Μαργαρίτην, ὅπου λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου ἐν Κεφ. ιγ'. πῶς ἔδωκεν ὁ φρόνιμος ἔμπορος ἐκείνος ὅσα καὶ ἂν εἶχε, καὶ τὸν ἠγόρασεν. "Ὡ καὶ νὰ ἴξευραν οἱ ἐν θλίψει τὴν ἀξίαν τοῦ τιμίου τούτου Μαργαρίτου, ἠγουν τῆς πτωχείας, ὅτι δὲν ἐχρειάζοντο τότε λόγους, εἰς αὐτὴν παρακλήσεως, μάλιστα ἠθέλασι χαίρεσθαι, γνωρίζοντες τὸν μέγα θησαυρὸν ὅπου ἔχουσι. Διὰ

παραπονήσῃς, Χριστιανέ, καὶ γογγύξῃς εἰς τὴν πτωχείαν σου, ὅπου αὐτὴ εἶναι εἰς κλῆρος ἀσφαλέστατος καὶ ἀκίνδυνος χωρὶς τινὰ κρίσιν καὶ ἐναντιότητα; μία εἰρηνικὴ κατάστασις παρ' οὐδενὸς φθουρούμενη, μία ἐλευθερία ἀτάραχος, ἀφοβος, καὶ ἀμέριμνος; Ἐάν ἡ πενία μᾶς κάμνῃ νὰ ἀπολαύσωμεν μέγα πλοῦτον, πλησμονὴν καὶ αὐτάρκειαν, διατὶ νὰ μὴ τὴν ποθοῦμεν, πλεόν παρὰ θησαυροὺς τοὺς ρίοντας; ὁ Χριστὸς λέγει, Μακάριοι ὅσοι πεινοῦσι ἐδῶ πρόσκαιρα, ὅτι θελοῦσι χορτάσει αἰώνια. Καὶ πάλιν, εἰς ἄλλον τόπον. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὅπου εἶσθε ἐμπειπλησμένοι, καὶ χορτάτοι, ὅτι ἔχετε νὰ πεινάσῃτε αἰώνια. Τίς οὖν νὰ μὴ προτιμήσῃ τὸ παντοτεινὸν ἀγαθὸν καὶ Οὐράνιον; Ἐάν οὖν θελῇς νὰ ἔχῃς, Χριστιανέ, ὑπομονὴν εἰς τὴν θλίψιν σου, ἐρεῦνησον ἐπιμελῶς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ζημίαν, τόσον τοῦ πλοῦτου ὅπου ὑστερήσῃς, ὡσάν καὶ τῆς πτωχείας ὅπου ἔχεις, καὶ θελεῖς γνωρίσει, ὅτι ἀγκαλιὰ καὶ νὰ μισοῦσι τὴν πενίαν οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ὡς σαρκικοὶ καὶ ἄγνωστοι, ὅμως αὐτὴν ἔπρεπε νὰ τιμῶσι πάντες μᾶλλον, ἢ τὸν μάταιον πλοῦτον, ὅπου τινὰ ὠφέλειαν δὲν τοὺς δίδει, ἀλλὰ μᾶλλον αἰώνιον κόλασιν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΗ.

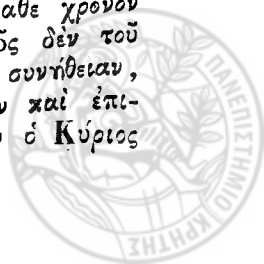
Παρακλήσις διὰ τοὺς ἀρρώστους καὶ ἀσθενεῖς τῷ σώματι.

Ὅσον εἶναι πθεινότερη καὶ εὐκταίωτερη ἡ υγεία ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα τόσον πᾶς ἕνας θλίβεται περισσότερον εἰς τὴν ἀρρωστίαν του, παρὰ εἰς τὰς ἄλλας συμφορὰς καὶ ζημίας, ὅπου τοῦ ἔρχονται. Ὅς τις οὖν ἔχει πόνον τινὰ, ἢ βάρειαν ἀσθένειαν, ὡς ἀναγνώσῃ τὴν Παράκλησιν ταύτην, νὰ εὐφρανθῇ. Ἐάν ἐγνώριζαν οἱ ἀρρώστοι τὴν ὠφέλειαν, ὅπου δίδασιν εἰς τὴν ψυχὴν αἱ ἀσθένειαι καθὼς αἰσθάνονται τὸν πόνον τοῦ σώματος, ἐπαρηγοροῦντο. Θαυμασιώτατα, νὰ ἐλαφρύνῃ ὁ πόνος καὶ ἡ ὀδύνη του· ὅτι ὅσῃ ἢ σὰρξ βασανίζεται, τοσοῦτον ἡ

ψυχὴ θεραπεύεται, καὶ τοῦτο μόνον ἔφθανε, νὰ παρηγορηθῇ πᾶς ἀρρώστος. Μὴ νομίσης, ἄνθρωπε, ὅτι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε σοῦ στέλλει ὁ Κύριος τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ διὰ τὸν πολὺν καρπὸν, καὶ ὠφέλειαν, ὅπου λαμβάνει δι' αὐτῆς ἡ ψυχὰ σου, καὶ λαμπρύνεται, ὡσπερ χρυσὸς εἰς τὸ χωνευτήριον· διὰ τοῦτο ἀφήκε τὸν Ἰωβ, καὶ ἐβασανίσθη μὲ τούτους πόνους, καὶ ἐπληρώθη τοιοῦτοτρόπως, διατὶ ἐγίνωσκε τὸν πολὺν μισθόν, ὅπου ἠθέλε νὰ ἀξιώθῃ, ὑπομένωντας τὰς ὀδύνας καρπερικῶς· καὶ διὰ τὸ θαυμαστὸν ὑπόδειγμα τῆς ὑπομονῆς του, περισσότερον ἐλαμ

πρὸνυθῆ καὶ ἐδοξάσθη εἰς τὸν Κόσμον, καὶ ἐβραβεύθη παρὰ Θεοῦ διὰ τὸ πάθος καὶ τὰς ὀδύνας του, παρὰ διὰ τὰς πολλὰς ἀγαθουργίας, ὅπου ἐτέλεσε πρότερον. Τοῦτο εἶναι τὸ κέροδος, ὅπου οἱ δίκαιοι ἀποκοτῶν εἰς τὴν ἀσθένειαν, ἀμὴ οἱ ἀμαρτωλοὶ (χωρὶς τοῦτο) ἠμποροῦσι νὰ συναξέων πολὺν καρπὸν, εἴαν εὐχαριστῶς αὐτὰς ὑπομένουσι. Πρῶτον μὲν, μετὴν τοῦ σώματος ἀρρώστιαν ἡ ψυχὴ θεραπεύεται ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀμαρτημάτων· ὅτι καθὼς μετὸ πικρὸν ποτοῦ καθαρίζονται οἱ κακοὶ χυμοὶ τοῦ σώματος, καὶ ἡ σὰρξ θεραπεύεται, τοιούτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος μετὸν πόνου καὶ θλίψιν τῆς ἀρρώστιας γνωρίζει τὰς ἀμαρτίας τες, τὰς ὁποίας δὲν ἐστοχάζετο πρότερον, καὶ μετανοῶν, ἐξομολογεῖται καὶ κλαίει ταις, ζητᾶ συγχώρησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ κάμνει ἄλλαις ἀγαθοεργίαις διαφόραις· καὶ οὕτω λαμβάνει εἰς τὴν ψυχὴν ὑγίαν, ὅπου τοῦ ἔλειπε. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Προφήτης διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας, ὅταν ἐπλήθυναν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, τότε ἐγύρευσαν ἰατρείαν, γινώσκοντες, ὅτι τὰ ἀμαρτήματα ἦσαν αἰτία τῆς ἀσθενείας τους, καὶ ἐπέστρεφον ἐν μετανοίᾳ πρὸς Κύριον. Δεύτερον, ἡ ἀσθένεια σοῦσηκῶνει τὴν δύναμιν, καὶ δὲν ἠμπορεῖς ν' ἀμαρτησῆς, ὅπου εἶναι καὶ αὐτὸ πολλὴ ὠφέλεια εἰς τοὺς ραθυμούς καὶ ἀμελεῖς, οἱ τινες δὲν ἠμποροῦσιν ἀφ' ἑαυτοῦ τους νὰ ἐγκρατεύωνται. Εἶναι πολλοὶ ὅπου ὅταν εἰσὶν ἰσχυροὶ καὶ ὑγεῖς, δαπανοῦσι τὴν δύναμίν τους εἰς ἀμαρτίας· καὶ ὅταν ἀσθενοῦν τῷ σώματι, οὔτε δύνανται, οὔτε θέλουν νὰ κάμουν κανένα κακόν, ἀλλὰ μᾶλλον μετανοοῦσιν ὅσα τὸ πρότερον ἔπραξαν, ὅτι κατὰ πολλὰ σωφρονεῖ τὴν ψυχὴν ἡ βαρὴ ἀσθένεια. Τρίτον δὲ, ὠφελοῦσιν οἱ πόνοι καὶ αἱ θλίψεις τῆς ἀρρώστιας, εἴαν ἔχῃς ἀγογγύσως ὑπομονὴν, καὶ ἰκανοποιοῦσαι διὰ τὴν συγχώρησιν τῶν ἀμαρτιῶν, ὡσπερ τὸν κανόνα, ὅπου κάμνεις θεληματικῶς καὶ ἐκούσια, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἔπρεπε νὰ συλλογίζεσαι εἰς τὴν ἀρρώστιαν, διὰ νὰ ἐλαφρυνῆ ὁ πόνος σου, ἤγουν τάξε, πῶς ἡ μακρὰ νηστεία, ὅπου κάμνεις καὶ ὑστερεῖσαι τῶν βρωμάτων καὶ τῶν πομάτων, εἶναι ἀντὶ τῆς ἐγκρατείας ὅπου

ἐχρεώσταις νὰ κάμῃς διὰ κανόνα τῆς καὶ πάλης καὶ μέθης, ὅπου ἐτέλεσες. Οἱ πόνοι τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ἄλλων μελῶν ὅπου σὲ θλίβουν, εἶναι ἀντὶ ἐκείνων, ὅπου ἔπρεπε νὰ δώσῃς τοῦ σώματος διὰ τὰς ἡδονὰς καὶ ἡδονάθειαν, ὅπου ἄλλον καιρὸν ἀπόλαυσες· καὶ ὅταν δὲν ἠμπορεῖς νὰ κοιμηθῆς τάξε πῶς κάμνεις ἀγρυπνίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προσεύχου ἀδιαλείπτως μετὰ δακρῶν, ἐνθυμούμενος τὰς ἀμαρτίας σου, καὶ τὰς δωρεὰς καὶ εὐεργεσίας ὅπου ἔλαβες, ἀπὸ τὸν Δεσπότην. Καὶ κάμνωντας οὕτω, λαμβάνεις καρπὸν καὶ ὄφελος περισσότερον, παρὰ νὰ ἦσυν ὑγίης καὶ ρωμαλαῖος τῷ σώματι. Δ'. Αἱ ἀσθένειαι καὶ οἱ πόνοι σου σὲ κάμνοῦσι μιμητὴν τοῦ Σωτῆρός μας, ὅπου ἔπαθε τοσοῦτον διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν. Αὐτὴ ἡ μελέτη σὲ κάμνει, νὰ μὴν αἰσθάνεσαι τὸν πόνον τῆς ἀρρώστιας σου, γνωρίζοντας, ὅτι ὅσον περισσότερον πάσχεις, τόσῳ μᾶλλον παρομοιοῦσαι τῷ Χριστῷ, καὶ συσταυρῶνεσαι αὐτῷ, καὶ οὕτως ἔχεις νὰ συνδοξασθῆς καὶ εἰς τὸν Παράδεισον. Διὰ τοὺς καρπούς αὐτοὺς γοῦν, ὅπου εὐγανομεν εἰς τὰς ἀρρώστιας, μᾶς ἐπισκίπτει δι' αὐτῶν ὁ ἐλεήμων Θεός, διὰ νὰ εὐρωμεν σωτηρίαν, καὶ οὕτω πρέπει νὰ μὴ γογγύζωμεν εἰς αὐτὰς, ἀλλὰ νὰ χαίρωμεθα, καθὼς ἔκαμναν οἱ Ἀπόστολοι, γινώσκοντες τῆς θλίψεως τὴν ὠφέλειαν, καὶ μάλιστα ὁ πανεύφημος Πέτρος, ὅς τις δὲν ἤθελε νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀσθενησμένην του Συγατέρα, δυνάμενος νὰ τὸ κάμῃ, καθὼς καὶ ἄλλους ἀρρώστους μόνον μετὴν σκιάν αὐτοῦ ἐθεράπευσε, καὶ μίαν ἡμέραν τὴν ἰάτρυνε διὰ τὴν ἰκεσίαν τῶν Μαθητῶν νὰ τοὺς ὑπηρετήσῃ, καὶ μετὰ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ἐπρόσταξε πάλιν, νὰ πέσῃ εἰς τὸν κραββατον μετὴν προτέραν ἀσθένειαν, διὰ νὰ μὴν ὑστερηθῆ ἀπὸ τὴν ὠφέλειαν, ὅπου ἐλάμβανεν ἡ ψυχὴ της διὰ τὴν ἀρρώστιαν τοῦ σώματος. Ταῦτα ἐφρόνει καὶ ἕνας ἄγιος Ἐρημίτης, ὅπου ἦτον κάθε χρόνον ἀσθενής, καὶ μίαν φορὰν, πῶς δὲν τοῦ ἦλθεν ἡ ἀσθένεια κατὰ τὴν συνήθειαν, διὰ τοῦτο εἶχε μεγάλην θλίψιν καὶ ἐπικραίνετο, πῶς τὸν ἐγκατέλειπεν ὁ Κύριος



ἐκείνον τὸν χρόνον, καὶ δὲν τὸν ἐπίσκεψε, καθὼς εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν σαφέστερον φαίνεται. Ἰδοὺ λοιπὸν πόσον ὀρέγονται τὴν ἀσθενεῖαν οἱ ἐνάρετοι, καὶ δὲν ψηφῶσι πόνον καὶ ὀδύνην τοῦ σώματος, γινώσκοντες τὸ ψυχικὸν κέρδος, ὅπου λαμβάνουσι. Πάσχησον οὖν, ἀδελφέ, νὰ εἶσαι ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν τοιούτων· καὶ εἰάν ἡ ὀδύνη τῆς μακρᾶς ἀσθενείας σὲ θλίβῃ, ἃς σὲ παρηγορῇ ὁ καρπὸς καὶ τὸ ὄφελος, ὅπου κερδίζεις ἀπὸ ταύτην. Ἐάν ἡ Δερμασία σὲ βασανίζῃ, ὑπόμεινον, ὅτι εἰς ὀλίγον καιρὸν σοῦ περᾶ, καὶ μετὰ θάνατον ὑπάγεις εἰς τόπον φωτεινόν, νὰ ἔχῃς εὐφροσύνην αἰώνιον διὰ τὴν ὀλίγην βάσανον, ὅπου ὑπέμεινες πρόσκαιρα. Ἐάν θλίβῃσαι, πῶς εἶσαι τυφλός, καὶ δὲν ἤμπορῆς νὰ ἰδῆς τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, χαίρει μάλιστα εἰς τοῦτο, ὅτι δὲν ἔχεις αἰτίαν μετὰ τὸν Ἱερεμίαν νὰ κλαίῃς, λέγων· Οἱ ὀφθαλμοὶ τὴν ψυχὴν μου ἐκλέψασιν· οὔτε νὰ δέσαι μετὰ τοῦ Προφήτου, νὰ φυλάττῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ὁ Κύριος, ἵνα μὴ ἴδωσι ματαιότητα. Δὲν ἦτον καλλιώτερον αὐτοῦ τοῦ Δαβὶδ, νὰ ἦτον τυφλός, παρέξ νὰ ἰδῇ τὴν Βηρσαβεὶ, τῆς ὁποίας ἡ ὄρασις τὸν ἔκαμε καὶ ἔπραξε τοιαῦτα ἐγκλήματα; καὶ πόσοι ἄλλοι μεγάλοι ἄνθρωποι ὠλίσθησαν μετὰ τὴν ὄρασιν καὶ ἐλείνωσ ἀπωλέσθησαν, καὶ εἰάν τυφλοὶ ἐσώωντο. Γίνωσκε δὲ ἀ-

κριθῶς καὶ τοῦτο, ὅτι μὴ ἔχων τοὺς ἔξωθεν ὀφθαλμοὺς, τοὺς ὁποίους ἔχουσι κοινῶς καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἔχεις τοὺς ἔσωθεν τῆς ψυχῆς, καὶ μετ' αὐτοὺς βλέπεις ἐκείνο τὸ θεῖον πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς, τὸ ὁποῖον ἀκαταπαύστως ὀρῶσιν οἱ Ἄγγελοι. Ὁμοίως εἰάν εἶσαι κωφός καὶ ἄλαλος, μὴ πικραίνεσαι, ὅτι τότε ἔχεις μᾶλλον ἡσυχίαν καὶ προσοχὴν, νὰ ἀκουσῇς τὰ λόγια, ὅπου λαλεῖ τῆς ψυχῆς σου ὁ Κύριος· ἐτι δὲ λυτρῶνεσαι ἀπὸ ψυχοδραβεῖς ἀκοῆς καὶ αἰσχρολογίας, ἀπὸ τραγωδία καὶ ἄλλα ἔργα μισόθεα, ὅπου προξενοῦσι τὴν κόλασιν ἐκείνων, ὅπου τὰ πράττουσι· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, εἰάν θλίβῃσαι, πῶς εἶσαι χλωρός, καὶ παράλυτος, καὶ δὲν ἔχεις τινὴ χαρὰν, ἢ ἀπόλαυσιν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον; συλλογίζου ἀπὸ πόσους κινδύνους λυτρῶνεσαι μετὰ τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ πόσην ὠφέλειαν δίδουσι τῆς ψυχῆς σου αὐταῖς ἡ ἀσθενείαις, αἱ ὁποῖαι ταχέως παρέρχονται, καὶ μετὰ θάνατον ὑπάγεις εἰς ἓνα πανευφρόνου τόπον καὶ Παράδεισον ὠραιότατον, νὰ ἀγάλλεσαι πάντοτε μετὰ Ἀβραάμ, καὶ Ἰωβ τοῦ παμμάκαρος, καὶ πάντων τῶν Θεῶν εὐαρεστησάντων· καὶ τότε νὰ εὐχαριστᾷς καὶ νὰ δοξάζῃς τὸν Κύριον, ὅπου σοῦ ἔκαμε τοσαύτην εὐεργεσίαν, νὰ σὲ καθαρῶς ἀπ' ἐδῶ μετὰ ὀλίγην καὶ βραχυτάτην ἀσθένειαν, διὰ νὰ μὴ σὲ κολάσῃ αἰώνια.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΘ'.

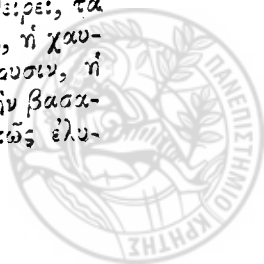
Ἑσχάτη Παράκλησις διὰ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς.

Οταν ἐπιστρέφῃ τις ἀπὸ τὴν παροικίαν εἰς τὴν πατρίδα του, ἔχει πολλὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν, πῶς ἔλαβε τέλος ἡ ἐξορία του, καὶ ἔρχεται νὰ ἰδῇ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἡγαπημένους του. Καὶ ἔταν τις εὐρίσκειται πεπεδημένος καὶ δεδεμένος εἰς ζοφώδη καὶ σκοτεινὴν φυλακὴν, καὶ νὰ τοῦ δώσουν ἐλευθερίαν, νὰ ὑπάγῃ ὅπου ὀρέγεται, σκιρτᾶ, χορεύει, καὶ Συμφωνίας ἐμπίπεται, πῶς εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν βρωμισμένον τόπον ἐκείνου τῆς κα-

ταδικῆς, καὶ ἦλθεν εἰς φωτεινὸν καὶ λαμπρότατον. Καὶ ὅπότεν εἰς χειμαζόμενον καὶ βασανιζόμενον ναύτης, φθάσῃ εἰς τὸν ποθούμενον λιμένα λευτρωμένος ἀπὸ τὸν σφοδρότατον κλύδωνα τῆς κυμαινόμενης καὶ ἀγριωμένης θαλάσσης, χαίρεται πολλὰ καὶ ἀγάλλεται, ὅτι ἐφθάσεν εἰς τὸν ποθούμενον τόπον, καὶ δὲν φοβᾶται πλέον κανένα κίνδυνον. Παροικία, σκοτεινὴ φυλακὴ, καὶ κυμαινόμενη θαλάσση, λέγεται ἡ ζωὴ τούτη, ἀγαπητοὶ ἀδελ-

φοί και κοιλά του κλαυθμῶνος, και ἔως ὅπου εὐρισκόμεθα εἰς τούτον τὸν κόσμον, ἔχομεν θλίψεις και στενοχωρίας, βασανιζόμενοι εἰς τοῦτο τὸ νοσητὸν πέλαγος ἀπὸ διαφόρους κινδύνους, ὡς ἂν ἕνα καράβι, ὅπου τὸ πολεμοῦσιν ἐναντιοὶ ἄνεμοι· και ὅταν μὲ τὸ Σέλημα τοῦ Θεοῦ ἀποθάνωμεν, τότε τελειώνει ἡ ἔξορία μας, τότε φθάνομεν εἰς τὸν λιμένα τῆς ἀναπαύσεως, τότε εὐγένει ἡ αὔλος ψυχὴ και ἀθάνατος ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν τοῦ σώματος, και ὑπάγει εἰς τόπον ἀνέσεως, ὅπου δὲν εἶναι λυπη, ἢ στεναγμός, ἀλλ' εὐφροσύνη και ἀγαλλίασις. Καὶ ἔς τις πικραίνεται και λυπεῖται, πῶς ἀποθαίνει, και φίλον του, πῶς ἐκοιμήθη και ἀνεπαύθη, εἶναι ἔξω φρενῶν και ἀσύνετος. Εἶναι πρέπον, νὰ λυπηθῇ ἕνας παροικος, ὅταν τελειώσῃ ἡ ἔξορία του; ἢ ἕνας ταξιδιάρης, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τὸ ξύλον του; ἢ ἕνας φυλακωμένος, ὅταν λυτρωθῇ ἐκ τῶν δεσμῶν και ἀλύσεων; ἢ μάλιστα νὰ εὐφρανθῶσιν οἱ τοιοῦτοι ἀγαλλιωμένοι; Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὁ Παῦλος ἐνόμιζε τὰς θλίψεις του ελαφράς, ἐνθυμούμενος τὴν ἡμέραν τῆς ἐξόδου αὐτοῦ, ὅταν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν περίλυπον και παμμόχθηρον ζωὴν ταύτην, και ἀπῆλθεν εἰς τὴν χαρμόσυνον και αἰώνιον, ὅπου ὁ Θεὸς τοῦ ἠτοίμασε. Διὰ τοῦτο δὲν ἐφοβᾶτο τὸν θάνατον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπικραίνετο διὰ τὴν ἄργηταν τῆς ἡμέρας ταύτης, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμα μὲ τόσῃν ὄρεξιν, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν πρὸς Κορινθ. β'. Ἐπιστολὴν, ὅπου λέγει: Οἶδαμεν, ὅτι εἰάν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομηὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποιήτων αἰώνιου ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στεναζόμεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπευδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, και τὰ ἐξῆς. Καὶ ἄλλην φοράν πάλιν γράφει πρὸς Φιλιππησίους τὸν πόθον, ὅπου εἶχε νὰ ἀναλύσῃ, νὰ ὑπάγῃ μὲ τὸν Χριστόν. Ἐτι δὲ και ὁ Προφήτης Δαβὶδ ἐπικραίνετο και αὐτὸς, πῶς δὲν τὸν εὐγανεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην, και ἔλεγεν· Οἶμοι, ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη. Ἐάν οὖν οὗτοι και ἕτεροι ἐνάρετοι ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦσαν νὰ

τελειώσῃ ἡ ἔξορία τους, εἰάν ὁ θάνατος εἶναι τέλος τῆς μάχης, και ἀρχὴ τῆς εἰρήνης, τέλος τοῦ καμάτου, και ἀρχὴ τῶν βραβείων, διατι νὰ θλίβεσαι τὸν θάνατον τοῦ ἠγαπημένου σου, ἢ πατήρ σου εἶναι, ἢ υἱός, ἢ ἀνὴρ, ἢ γυνή, ἢ τίς ἄλλος τῶν φίλων σου; Ἀλλὰ θέλεις εἰπῆ, ὅτι ἡ φύσις σὲ ἀναγκάζει νὰ κλαύσῃ διὰ τὴν συγγενεῖαν τῆς σαρκός, και ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου ἦτον συνήθεια νὰ θρηνοῦσι τοὺς τεθνεώτας, οὐ μόνον οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ και αὐτοὶ ὅπου ἐπίστευον εἰς τὸν ὄντως Θεόν, ὡς φαίνεται εἰς τὴν Γένεσιν, και ἔκλαυσεν ὁ Ἀβραάμ τῆς Σάρρας τὸν θάνατον, και μάλιστα ὁ Ἰωσήφ, ὅπου ἔκαμε θρήνον και κοπετὸν εἰς τὸν θάνατον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ Ἰακώβ, και πᾶσα ἡ Αἴγυπτος. Ἐτι δὲ οἱ Ἑβραῖοι ἐθρήνον τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως ἡμέρας, λ'. Ἀλλὰ και αὐτὸς ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐδάκρυσεν εἰς τὸν Λάζαρον. Ἄκουσον, ἄνθρωπε. Δὲν εἶναι ἀμαρτία, νὰ κλαύσῃς σύμμετρα μὲ εὐταξίαν και τρόπον εὐλογον, ὅτι ἡ φύσις τὸ δίδει, ἀμὴ ὁ περισσὸς θρήνος εἶναι κακός, νὰ θλίβεσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον, νὰ μὴ θέλῃς νὰ παρηγορηθῇς καθόλου, και νὰ ὀδυρασαι, ὡσπερ νὰ ἦσιν ἀλλόπιστος, νὰ μὴν εἶχες ἐλπίδα νὰ ἴδῃς τὸν φίλον σου εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, και θρηνεῖς τον, ὡς ἂν νὰ ἐχάθη ὀλότελα, και νὰ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ἐάν πιστεύσῃς εἰς τὴν θείαν Γραφήν, ὡς Χριστιανός, δὲν πρέπει νὰ θλίβεσαι, και νὰ κλαίῃς τὸν συγγενῆ σου ἀν ἐκοιμήθη, ἐξομολογούμενος μὲ κατανύξιν, και ἐκοινωνῆσε τὰ θεία Μυστήρια, ὅτι ἐσωθῇ, και μέλλει πάλιν νὰ ἀναστηθῇ εἰς τὴν κοινὴν Ἀνάστασιν, νὰ συσφρανεσθε αἰωνίως εἰς τὸν Παράδεισον. Χαῖρε λοιπόν, και ἀγάλλου, πῶς ἐλυτρώθη ὁ φίλος σου ἀπὸ τοὺς κόπους και μόχθους, ἀβρώστιας και βάσανα, και ἀπὸ διαφόρους κινδύνους τῆς παρούσης ζωῆς, ἢ ὁποία εἶναι βραχέα πολλά, και ὑποκειμένη εἰς πόνους και ταλαιπωρίας. Ὁ ἀὴρ τὴν φθίρει, τὰ βρώματα τὴν θάπανοῦσιν, ἢ πῖνα, ἢ χυρότης, και αἱ φροντίδες τὴν θλίβουσιν, ἢ λύπη και πᾶσα ἄλλη ταλαιπωρία τὴν βασανίζει. Διατι γοῦν νὰ μὴ χαρῆς, πῶς ἐλυ-



τρῶθη ὁ φίλος σου ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρά; διατι νὰ μὴν εὐφραυθῆς, πῶς εὐγῆκεν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς νοσητῆς Σαλασσης, καὶ μέγαν κλύδωνα τούτου τοῦ κόσμου καὶ νὰ εὐχαριστήσῃς τῷ παναγάθῳ καὶ εὐεργέτῃ Θεῷ, ὅπου τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν, καὶ τοῦ ἔλυσε τὰ δεσμά διὰ νὰ ὑπάγῃ ἀνεμποδίστως εἰς τὴν Πατρίδα του, ὅπου δὲν εἶναι λύπη, ἢ στεναγμός, ἢ πέννα, ἢ δίψα, ἢ ψύχος, ἢ καῦμα, οὔτε ἄλλο ὅμοιον Σιβερόν, ἀλλὰ μάλιστα θέλει χαίρεται νὰ ἀπολαμβάνῃ μίαν πλησμονὴν αἰώνιον καὶ ἀνάπαυσιν; Εἶπέ μου, τί ὠφέλειαν δίδεις τοῦ τεθνηκότος, νὰ κλαίῃς, νὰ μυρολογᾶσαι, νὰ δέρευσαι; οὐδὲ τίποτε, ἀλλὰ μάλιστα ζημίαν τοῦ κάμνεις εἰς τὴν ψυχὴν μετὰ δάκρυα τῆς ἀπιστίας σου, διατι ὅταν κλαίῃ τινὰς ὑπέριμετρα, φαίνεται, πῶς κάμνει ὡς Ἐθνικός καὶ Ἕλληνας, ὅπου δὲν ἔχουν ἐλπίδα τινὰ Ἀναστάσεως. Μάλιστα δὲ ἀναγινώσκειται διὰ τινὰς ἀπὸ τούτους, πῶς ὑπέμειναν τὸν θάνατον τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτῶν μετὰ καρτερίαν, καὶ γενναίωτα. Ὁ Περικλῆς ὁ Δούξ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ὥραν ὅπου ἀπέθανον τὰ παιδιὰ του, ὑπῆγεν εἰς τὸ Θέατρον, στεφανωμένος κατὰ τὸ σῆθος, ὡς καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας, καὶ ἐνδεδυμένος λαμπρότατα. Τὸ αὐτὸ γράφουσι καὶ διὰ τὸν Δίωνα ἀπὸ τὴν Συρακοῦσαν, ὅτι συντυχένοντας μίαν ἡμέραν μετὰ τοὺς φίλους, τοῦ ἤφρασαν ἀγγελίαν, πῶς ἔπεσεν ἕνα του παιδιὸ ἀπὸ τὸ δῶμα καὶ ἀπέθανεν. Ὁ δὲ ἐπρόσταξε νὰ τὸ θάψουσι, καὶ ποσῶς δὲν ἠλλοιώθη τὸ πρόσωπόν του, οὔτε ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ, ἀλλὰ ἐστέκετο μετὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐσυντύχουε, ὡς τὸ πρότερον. Ἐπι δὲ ὁ Τελαμῶν ἀκούων, ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς του, δὲν ἐταράχθη ποσῶς, ἀλλὰ εἶπεν, ἀπὸ τὴν ὥραν ὅπου ἐγεννήθη, τὸ ἤξευρα πῶς μέλλει νὰ ἀποθάνῃ, ἀποδείχωντας μετὰ ταῦτα τὰ λόγια, ὅτι ἐπειδὴ ὁ θάνατος εἶναι φυσικός εἰς τὸν ἀνθρώπου καθὼς καὶ ἡ γέννησις, δὲν πρέπει νὰ θλιβῆται ὅταν ἔλθῃ. Ἐὰν οὖν αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες μετὰ τὸ φῶς μόνον τοῦ λογικοῦ ἐνιχνῶσαν τῆς σαρκὸς τὴν προσπάθειαν, πῶς δὲν αἰσχύνεσαι σὺ ὡς Χριστιανὲ, ἀλλὰ φέρεσαι τα-

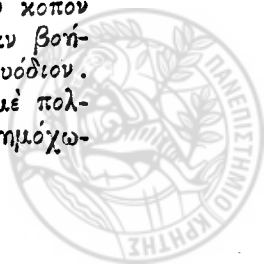
πεινότερος τῶν ἀπίστων καὶ ἀγνωστότερος ὅπου ἔχεις τὸ φῶς τῆς πίστεως καὶ ἐλπίδος, ὅπερ ἐκεῖνοι δὲν εἶχασιν; Ἐὰν δὲν φθάνουσιν ὅσα εἶπαμεν ἕως τώρα, νὰ σὲ παρηγορήσουν, ὡς ἀνθρώπε, καὶ νὰ σμικρύνουν τὸν πόνο, ἐνόησον, ὅτι ἐὰν ἔκλαιες εἰς ὅλην σου τὴν ζωὴν, νὰ κόπτης τὰς σάρκας σου; τὰ δάκρυα δὲν σοῦ δίδουν τινὰ ὠφέλειαν; οὔτε δύνανται νὰ ἀναστήσουν τὸν τεθνεῶτα. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Προφήτης Δαβὶθ, ὅταν ἦτον ἀσθενής ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἔκλαιε, ἐνήστευε, καὶ ἐδέετο τοῦ Κυρίου μετ' ἐυλαθείας καὶ κατανύξεως νὰ τὸν δώσῃ τὴν θεραπείαν, ἔπειτα, ὅταν ὁ νέος ἀπέθανεν, ἀφῆκεν ὁ γέρον τὰ δάκρυα, ἠγέρθη ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἐνίφθη. Εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, λέγων ταῦτα πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὅπου ἀποροῦσαν εἰς τοῦτο, καὶ ἐθαύμαζον. Ἐγὼ ἔκλαιον, καὶ ἐδέουμου τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ, ἕως ὅπου ἦτον εἰς τὴν ζωὴν τὸ παιδίον μου, νὰ μοῦ τὸ χάρισῃ ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸ γῆρας μου. ἀμὴ τώρα, ὅπου ἀπέθανεν, καὶ ἐγένη τοῦ Κυρίου τὸ Σελήμα, διατι νὰ οὐδῶμαι πλέον; διὰ νὰ στρέψῃ εἰς τὴν ζωὴν; ἀλλὰ δὲν ἔρχεται, ἀμὴ ἐγὼ μᾶλλον ὑπάγω ταχέως νὰ τὸ εὕρω, ὅπου εὐρίσκειται. Οὕτως εἶπε καὶ σὺ διὰ τὸν συγγενῆ καὶ ἠγαπημένον σου, ὅπου θλίβεσαι τόσο τὸν τοῦτο θάνατον. Εὐχαρίστησον τῷ Θεῷ λέγων, ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο. Ἄφες τὴν λύπην, ἣτις δὲν ὠφελεῖ τὸν ἀπεθαμένον, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν βλάπτει, καὶ παροργίζει τὸν Κύριον. Κάμε δέησιν διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ φίλου σου, δὸς ἐλεημοσύνην, ὅσον δύνασαι, πλήρωσον τοὺς Ἱερεῖς νὰ κἀψουσιν Μνημόσυνα καὶ Ἱερουργίας, ὅπου ὠφελοῦσι πολλὰ τοὺς ἀπεθαμένους. καὶ ποιῶν οὕτω, ὠφελεῖς οὐ μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοῦ λόγου σου, καθὼς λέγει Νικηφόρος ὁ Ξανθόπουλος εἰς τὸ Τριῶδιον τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀποκρίου, ὅτι, ὁ ἔλαιον, ἢ κηρὸν, ἢ ἄλλο τί ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων προσφέρων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τοῦ μισθοῦ μετέχει εἰς τὴν ἀγάπην ὑπὲρ τῆς τοῦ πλησίον ἐνδεικνυμένος σωτηρίας, ὡσπερ ὁ ἕτερον ἀλείφων μύρον, ἐκεῖνος αὐτὸ πρῶτον εὐωδιάζει, καὶ

τὰ ἐξῆς, ὅσα λέγει εἰς τὸ ἄνωθεν Συναξάριον· καὶ ἀποδείχνει μὲ ἀξιολογίους μαρτυρίας τῶν ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅτι μεγάλην ὠφέλειαν δίδουσι τοῖς κοιμημένοις αἱ Λειτουργίαι καὶ τὰ Μνημόσυνα ὅπου γίνονται διὰ λόγου τους, καὶ οὐ μόνον τοὺς τελευτήσαντας ὠφελοῦσιν αἱ δεῖται καὶ ἱεραὶ Λειτουργίαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ζῶντας, καθὼς ἐφάνη πολλάκις, καὶ τὸ εἶδαμεν ὀφθαλμοφανῶς, διὰ τὴν πιστωθῆσιν οἱ ὀλιγόπιστοι· ὅτι εἰάν τοὺς ζῶντας, ὅπου δὲν ἔχουσι τόσῃν χρείαν ἀπὸ βοήθειαν, ὠφελοῦσιν αἱ Ἱεουργίαι καὶ τὰ Μνημόσυνα, πῶς μᾶλλον τοὺς τελευτήσαντας; καὶ ἄκουσον ὁ ἀντιλεγόμενος; δὴ, ἢ τρία ὑποδείγματα, νὰ πιστωθῆς τὴν ἀλήθειαν.

Φαίνεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ἦγον εἰς τὴν ζωὴν τῶν ὁσίων Πατέρων, ὅτι ὁ μακάριος Παῦλος ὁ ἀπλοῦς ἐδιηγήθη πρὸς τοὺς λοιποὺς Πατέρας τοιοῦτον θαυμασίον, λέγωντας· Εἶχα ἓνα μαθητὴν ἀμελῆ πολλὰ, ὃς τις ἐπίπτε κρυφὰ μου εἰς διάφορα ἀμαρτήματα. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν, ἐπαρακάλουν τὸν Κύριον καὶ τὴν Παναγίαν Θεοτόκον, νὰ μοῦ φανερώσουν, εἰς ποῖον τόπον εὐρίσκειτο· καὶ προσευχόμενος ἡμέρας πολλὰς, εἶδα εἰς ὀπτασίαν τὸν μαθητὴν ὑπὸ δῶά τινῶν βασταζόμενος, καὶ ἦτον ὡσπερ λίθος, ἠστρακὸν ἀπὸ τῆν κεφαλὴν ἕως τοὺς πόδας, μὴν ἔχοντας ποσῶς τινα ἐνέργειαν ψυχῆς, οὔτε σώματος. Ταῦτα βλέπων, ἐλυπήθηκα πολλὰ, ἐνθυμούμενος τὰ Δεσποτικά λόγια, ὅπου ἐπρόσταξε, νὰ δέσουν τὰς χεῖρας καὶ πόδας ἐκείνου, ὅπου δὲν εἶχεν ἔνδυμα γάμου, καὶ νὰ τὸν βάλλουσιν εἰς τὸ σκοτὸς τὸ ἐξώτερον. Ἀφ' οὗ γοῦν ἦλθα εἰς τὸν ἑαυτὸν μου ἀπὸ τῆν ἔκστασιν, ἀρχισα νὰ θλίβωμαι πολλὰ, νὰ ἀδύμωνῶ, εἶδα ἐλεημοσύνας, ἕκαμνα Λειτουργίας, παρεκάλου ἡμέραν καὶ νύκτα τὴν παντοδυναμον Ἀνασσα, καὶ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, νὰ τὸν ἐλεήσῃ, καὶ ἕκαμνα πολλὰς ξηροφαγίας με ὄλον τὸ γῆρας μου. Μετὰ πολλὰς ἡμέρας λοιπὸν βλέπω τὴν Παναγίαν καὶ λέγει· Τί ἔχεις Πατρία, καὶ θλίβεσαι; καὶ εἶπον αὐτῇ διὰ τὸν Ἀδελφόν, Δέσποινά μου, ὅτι τὸν εἶδα τάλαιπωρούμενον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Δὲν με ἐπαρακάλεσες νὰ σοῦ τὸν δεῖξω;

Γοῦ ἐπήκουσα τῆς δεήσεώς σου. Ἐγὼ δὲ εἶπον· Ναὶ Κυρία μου ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ τὸν ἰδῶ κακῶς ἔχοντα, ὅτι τί τὸ ὄφελος, νὰ τὸν ἰδῶ καὶ νὰ θλίβωμαι; Τότε μοῦ λέγει ἡ πολυῦμνητος· Ὑπαγε, καὶ διὰ τὸν μόχθου σου καὶ ταπεινώσειν, καὶ δι' ἀγάπην σου, νὰ σοῦ τὸν δεῖξω πάλιν, νὰ εὐφραυθῆς. Καὶ τῇ ἐπαύριον βλέπω τὸν ἀδελφόν ἐρχόμενον πρὸς με περιχαρῆ περιπατοῦντα, καὶ λέγει μοι· Αἱ προσβείαι σου, Πάτερ, ἐδυσώπησαν τὴν Παναγίαν Θεοτόκον (ὅτι πολλὰ σὲ ἀγαπᾷ) καὶ παρεκάλεσε τὸν Σωτῆρα, καὶ με ἔλυσεν ἀπὸ τὰ δεσμά τῶν ἀμαρτιῶν μου, ὅπου ἦμουν δεδεμένος προτῆτερα. Ταῦτα εἰπόντος μοι, βλέπω εὐθέως τὴν Παναγίαν, καὶ λέγει μοι· Ἐπληροφορήθης κἄν τώρα, πρεσβυτά, διὰ τὸ τέκνον σου; Ἐγὼ δὲ εἶπον· Ναὶ, Δέσποινα, καὶ πλείστα εὐχαριστῶ τῇ φιλανθρωπία σου. Ἡ δὲ εἶπέ μοι· Ὑπαγε λοιπὸν, ἐνθυμῶ τοῦ ἀδελφοῦ πάντοτε εἰς τὰς προσευχάς, δίδε ἐλεημοσύνας, ὅτι πολλὰ ὠφελεῖ τὸν κοιμηθέντα ἢ ἐλεημοσύνη καὶ προσφορά μετὰ πίστεως.

Γράφει ὁ μέγας Γρηγόριος εἰς τοὺς Διαλόγους του, ὅτι εἰς τὴν θάλασσαν ἐξζακίσθη ἓνα καράβι, τὸ ὁποῖον εἶδασιν ἀπὸ μακρόθεν οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως, ἀπὸ τῆν ὁποίαν ἦσαν οἱ ναῦται, καὶ νομίζοντες, ὅτι ἐπνίγησαν ὅλοι, ἐλειτούργησεν εἰς Ἱερεὺς δια ἕναν τοῦ ἀδελφόν, ὅπου ἦτον μέσα εἰς τὸ καράβι, καὶ τὸν ἐμνημόνευσεν, ὡς ἀπεθαμένον. Τῇ ἐπαύριον εἶδε τὸν ἀδελφόν του, καὶ ἦλθε ζωντανὸς εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἐρωτῶν αὐτόν, πῶς ἐγλύτωσε ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ἀπεκρίνατο· Καθὼς ἐξζακίσθη τὸ πλοῖον ἀρπαξὰ ἓνα σαυίδι, καὶ ἐπλεον μετ' ἐκείνο, ὅσον ἐδύνουμου, ἔπλετα μετὰ ὡραν πολλὴν ἀτόνησα, καὶ δὲν ἤμπορουν πλεον νὰ κολυθῶ, καὶ τότε βλέπω ἓναν ὠραιότητον νέον, καὶ δίδει μοι ἓνα ψαμί εὐμορφον πολλὰ καὶ θαυμασίον, καὶ λέγει μοι νὰ τὸ φάγω, καὶ ὡς τὸ ἔφαγα, ἐπῆρα τόσῃν δυνάμειν, ὅπου δὲν αἰσθανουμου πλεον τὸν κόπον οὐδὲ ποσῶς, ἕως ὅπου με τὴν Θεῖαν βοήθειαν ἐφθασα εἰς τὴν στερεάν κατευόδου. Ἄλλος τις ἐσκαπτε τὴν γῆν με πολλοὺς συντρόφους, ὅπου εὐγαναν ἀστημόχω-



μα τῆς Αὑθεντίας, καὶ σκάπτουτες πο-
 λά βαθία, ἔπεσεν ἐπάνω τους ὁ βουνός,
 καὶ τοὺς ἐπλάκωσεν ὄλουε, καὶ ἀπόθαναν,
 ἔξω ἀπὸ ἕνα, ὁ ὁποῖος ἔτυχαν ὑποκάτω
 πέτραις μεγάλαις, καὶ δὲν τὸν ἐθανάτω-
 σαν, διὰτὶ ἔστεκαν ὄρθαιε, καὶ αὐτὸς εἰς
 τὸ κάτωθεν μέρος, πλὴν ἦτον Σαρμμένος
 ζωντανός, διὰτὶ τινὰς δὲν τὸ ἐθάῤῥει πο-
 τέ, πῶς δὲν ἀπόθανεν, ἀλλὰ ὄλοι ἐνόμι-
 σαν, πῶς ἐτελειώθησαν ἅπαντες. Ἡ γυ-
 ναῖκα ἐκείνου τοῦ ζῶντος, ὡς εὐλαδῆς καὶ
 πιστὴ Χριστιανή, ἐπλήρωσεν ἕνα Ἱερέα,
 νὰ κάμῃ, μί. Λειτουργίας διὰ τὴν ψυχὴν
 τοῦ ἀνδρός της, καὶ τοῦ ἐπήγευεν εἰς τὴν
 Ἐκκλησίαν καθ' ἐκάστην μίαν προσφοράν,
 καὶ ἕνα ἀγγεῖον κρασί, καὶ μίαν λαμπάδα,
 ὡς πτωχὴ ὅπου ἦτον. Ὁταν εἶπεν ὁ Ἱε-
 ρεὺς τὰς εἰκοσι Λειτουργίας, ἐφθόνησεν
 ὁ Δαίμων τῆς γυναικὸς τὴν εὐλάβειαν, καὶ
 μετασηματισθεῖς, τὴν ὑπῆντησε τὸ πρῶτῷ,
 ὅταν ἀπῆρχετο εἰς τὸν ναὸν μὲ τὰ προσφο-
 ρα, καὶ λέγει της· Ὁ Ἱερεὺς εἶχεν ὑπηρε-
 σίαν βιαστικὴν, καὶ ἐλειτούργησε ταχύτε-
 ρον, καὶ μὴ κοπιᾷς νὰ πηγίνης, καὶ με-
 θαύριον Σίλεις τοῦ δώσει τὸ ὀφειλόμενον.
 Οὕτως ἔκαμεν ὁ παμπόνηρος ἄλλας δύο
 ἡμέρας. Ἀναμεταξὺ δὲ ὅπου ἐγίνοντο αἱ
 Λειτουργίαι, ἔβαλαν πάλιν ἄλλους ἀν-
 θρώπους, καὶ ἔσκαπτον εἰς ἐκεῖνον τὸν
 τόπον, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν φωνὴν ὑποκά-
 τω τῶν λίθων, καὶ ἔλεγε· Σκάπτετε δι'
 ἀγάπην Θεοῦ ἐπιδέξια, ὅτι ἀνωθεν μου
 εἶναι δύο πέτραις, νὰ μὴ πέσουν, καὶ μὲ
 θανατώσουν. Οἱ δὲ ἐθαύμασαν, καὶ σκά-
 πτουτες ἐκ πλαγίου, εὗρον τὸν ἀνθρώπου
 ζωντανόν, καὶ τὸ ἀνήγγειλαν τῆς γυναικὸς
 αὐτοῦ, καὶ δραμόντες ὄλοι οἱ τοῦτο ἀκού-
 σαντες, νὰ εἰδοῦσι τοῖσδε ἐξάισιον τε-
 ρατούργημα, καὶ ἐρωτῶντες αὐτόν, πῶς
 ἔζησε τόσας ἡμέρας χωρὶς τροφὴν, ἀπε-
 κρίνατο οὕτω· Καθ' ἡμέραν μου ἔδιδε τι-

νὰς ἀοράτως, ἕνα ψωμί, καὶ ἕνα κανάτι
 κρασί, καὶ μίαν λαμπάδα ἦτον ἐμπρο-
 σθὲν μου, καὶ ἔτρωγα, ἔξω ἀπὸ γ. ἡμέ-
 ρας, ὅπου μῆτε τροφὴν ἐγεύθηκα, οὔτε φῶς
 εἶδον καὶ ἐπικραυθῆκα πολλά, ὀδυρόμενος
 τὰς ἀμαρτίας μου, διὰτὶ ἐνόμιζα ὅτι ἀ-
 ποθαίνω. Μετὰ ταῦτα πάλιν εἶδον τὴν
 τετάρτην ἡμέραν τὴν ἀναρμένην λαμπάδα,
 τὸν ἄρτον, καὶ τὸν οἶνον, ὡσπερ τὸν πρῶτε-
 ρον, καὶ ἐχάρηκα, δεξαζῶντας τὸν Θεόν,
 ὅπου δὲν με ἐγκατέλειπεν ἕως τέλους. Ταῦ-
 τα ἀκούσασα ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ἐκατάλαβε
 τὴν ἐννοίαν, καὶ τὴν ἐδιηγῆθη ἅπασιν ὅτι
 ἐκεῖνα τὰ δῶρα, ὅπου ἔδιδε τοῦ Ἱερέως, καὶ
 ἐλειτούργα, ἔφερονεν ὁ Ἄγγελος τοῦ ἀνδρός
 της, καὶ ἐπορευέτο. Βλέπετε, ἀδελφοί, τὴν
 δύναμιν τῆς Ἱερουργίας; Ἐάν εἰς τοὺς
 ζῶντας ἐργάζει τοιαῦτα τερατούργηματα,
 πόσον νομιζετε νὰ ὠφελᾷ τοὺς κεκοιμημέ-
 νους; Εἶχα καὶ ἄλλα πολλά παραδείγ-
 ματα, ἀμὴ διὰ νὰ μὴν εὐγῶ ἀπὸ τὸ προ-
 κείμενον περισσὰ δὲν τὰ γράψω, διὰτὶ
 ἔχω μάλιστα νὰ συντύχω πολλά περὶ
 καταφρονήσεως κόσμου εἰς ἐτοῦτο τὸ ἀ-
 μέρος τῆς βίβλου, τὸ ὁποῖον εἶναι πολ-
 λά ὠφελίμον, διὰτὶ οἱ περισσότεροι ἀν-
 θρωποι νικοῦνται ἀπὸ τὸν πλάνου κόσ-
 μου καὶ προτιμοῦσιν ἡδονὰς φθειρομένας
 τῶν αἰωνίων εὐφροσυνῶν, καὶ πρέπει νὰ
 βοηθῆσω καὶ εἰς ἐτοῦτο τὸ κατὰ δύνα-
 μιν, καθὼς ἔκαμα ἕως τῶρα μὲ τὴν Θεῖαν
 βοήθειαν. Μὴ θρηνεῖς γοῦν τὸν ἡγαπημέ-
 νου σου, ἐάν ἐτελεύτησε εἰς τὴν ὀρθόδο-
 ξον Πίστιν, ἀλλὰ μόνον, ὅταν ἔχῃς φίλον
 καὶ γνωρίσης πῶς ἀποθαίνει, συμβούλευ-
 σέτον νὰ διορθωθῇ διὰ μετανοίας καὶ
 ἐξομολογήσεως, νὰ κοινωνήσῃ τὰ Θεῖα
 Μυστήρια, καὶ τότε εἶσαι βέβαιος, ὅτι
 δὲν ἐκολάσθη, οὔτε πρέπει νὰ τὸν μωρο-
 λογᾷσαι, ἀλλὰ νὰ χαίρεσαι, ὅτι ἀπῆλθεν
 εἰς ζωὴν αἰώνιον.

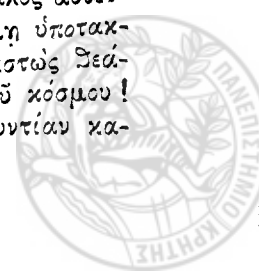


Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α' .

Περὶ ἀφροσύνης ἐκείνων, ὅπου ποθοῦσι πρωτεῖα· καὶ ὅτι ὁ κόσμος ἀμνημονεῖ τοὺς φίλους, καὶ τοὺς ἐχθροὺς του μνημονεῖ μετ' ἐγκωμίων .

Ἀπόλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἡ-
 χου, λέγει ὁ Προφήτης, ἦγουν ἐχάθη ἡ
 ἐνθυμησις τοῦ φιληθόνου καὶ σαρκικοῦ ἀν-
 θρώπου μετ' τὸν κτύπον τῆς κοσμικῆς μα-
 ταιότητος. Μὴν ὀρέγεσαι, κενόδοξε, νὰ ἀ-
 νέθης εἰς ἀξίαν μεγάλην, ὅτι εἰς τὴν ἀνά-
 βασιν εἶναι κίνδυνος. Ἐγνωρίσαμεν πολ-
 λούς μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς τῶν ὁποίων
 ἡ μνήμη δὲν μένει ἕως τὴν σήμερον. Διατί
 γοῦν κοπιᾷς εἰς μάτην, καὶ βασανίζεσαι
 νὰ ὀρίξης ἄλλους, καὶ νὰ ἔχῃς πρωτεῖον,
 καὶ μεγαλεῖον εἰς τοῦτον τὸν κόσμον; Τά-
 χα εἰς τὴν αὐτὴν ἀξίαν καὶ βαθμὸν ὑψη-
 λόν, ὅπου ἐπιποθεῖς νὰ ἀνέθης, δὲν ἦ-
 σαν ἄλλοι προτιήτερα, τῶν ὁποίων ὁ κόσ-
 μος δὲν ἐνθυμᾶται, οὔτε ποσῶς ἐννοιάζε-
 ται; Στοχάσου, ποταπὸν τέλος εἶχασιν
 αὐτοί, καὶ τὸ ὅμοιον ἔχεις νὰ πάθῃς καὶ
 σὺ, ὅτι δὲν ἄλλαξεν ὁ κόσμος τὴν παλαιάν
 του συνήθειαν. Ἐννόησον, μετ' ποῖον τρό-
 πον ἀνέθησαν, καὶ πῶς ἐκατέβησαν· καὶ
 ὅτι, ὅσον ἦτον μεγάλη ἡ ὑψωσις, τοσοῦτον
 ἦτον ἀθλία καὶ ταπεινὴ ἡ κατάπτωσις·
 καὶ καταπατοῦσι τῶρα τοὺς τάφους τοὺς
 ἐκείνοι, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ ζῶντες ἐκατα-
 φρονοῦσαν, καὶ δὲν ἐδέχοντο νὰ τοὺς πλη-
 σιάσουν· τὰ σώματά τοὺς ἔγιναν στάκτη,
 καθὼς καὶ σὺ μεθαύριον γίνεσαι. Διὰ
 τοῦτο δὲν πρέπει νὰ βλέπῃς τὰ παρόντα,
 ἀλλὰ τὰ μέλλοντα νὰ στοχάζεσαι. Μὴ ψη-
 φᾷς τὴν τιμὴν, ὅπου δίδει ὁ κόσμος εἰς τὴν
 πρόσκαιρον ζωὴν ταύτην, ἀλλὰ πρόβλεπε,
 καὶ μελέτα μετ' ἡ γνώσιν ἐκεῖνο, ὅπου μέλλει
 νὰ σοῦ συνέβῃ, ὅταν παρέλθῃ ἡ βραχυ-
 τάτη σου ζωὴ αὕτη. Καὶ εἰάν κάμῃς οὐ-
 τως, θέλεις περάσει τὸν βίον ἀκύμαντον,
 εὐχαριστημένος εἰς τὸ εἶναι, καὶ σπᾶσιν,
 ὅπου εὐρίσκεισαι. Πρόσεχε νουνεχῶς, μὴ
 σὲ πλανέσῃ ὁ λογισμὸς, καὶ πιστεύσῃς;

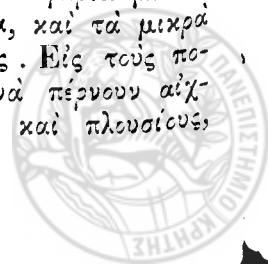
ὅτι δουλεύεις κάλλιον τοῦ Δεσπότου εἰς
 ὑψηλὸν βαθμὸν καὶ ἀξίωμα, παρέξ εἰς
 ποταπὸν καὶ ταπεινὸν ὅπου εὐρίσκεισαι·
 διατί μετ' τοιαῦτα ψευδῆ καὶ μάταια,
 ἀπατᾷ ὁ πονηρὸς Δαίμων τοὺς ἀπλου-
 στέρους ἀνθρώπους, καὶ ἐπιποθεῖσι προφά-
 σει τοῦ ἀγαθοῦ νὰ λάβουν Ἡγεμονείας,
 Ἐπισκοπᾶς, καὶ ἄλλα πρωτεῖα, διὰ νὰ
 κάμουν τάχα καλσύνην, νὰ κυβερνήσουν
 εἰς ὁδοὺς σωτηρίας τὸ ποίμνιον θεάρεστα,
 νὰ δώσουν ἐλεημοσύνας εἰς πένητας,
 καὶ ἄλλας διαφοροὺς εὐεργεσίας· ἀμὴ
 αὐτοὶ ὅλοι οἱ ἀεροβατεῖς καὶ ὑπερήφανοι
 λογισμοὶ εἶναι ψευθεῖς καὶ ἀπάτη τοῦ
 Δαίμονος, ὅτι αἱ τιμαὶ μετατρέπουσιν
 ἦθη, καθὼς τὸ λέγουσιν οἱ Λατῖνοι « Ho-
 nores mutant Mores »· καὶ τυφλώνουσι
 τοὺς ἀνθρώπους, καθὼς τὸ ἔπαθεν ὁ ἁ-
 θλιὸς Ἀρχιερεὺς, ὅπου θέλεις ἀκούσει πα-
 ρεμπρός. Οἱ μεγάλοι δὲν ὀρίζουν τοῦ λό-
 γου τοὺς, καὶ οἱ Προσεστῶτες ἔχουσι με-
 γαλήτερα χρεὴ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Εἰάν εἰς
 τὸ παρὸν ὅπου εἶσαι ἐλεύθερος καὶ κύριος
 τοῦ λόγου σου, δὲν τελειώνεις ἐκεῖνα τὰ ὀ-
 λίγα ὀφειλήματα, ὅπου εἶσαι χρεώστης,
 πῶς νὰ πληρώσῃς τὰ μεγάλα μετ' ἐλευθε-
 ρίαν ὀλιγότερη; Τὸ μικρὸν φορτίον δὲν
 δύνεσαι, καὶ τὸ μέγαλον πῶς νὰ σηκώσῃς;
 Ἄν εἶναι καὶ πᾶσα μικρὰ ἔννοια καὶ λο-
 γισμὸς φθάνει νὰ σὲ συγχύσῃ εἰς τὴν προ-
 σευχήν, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐργασίας τοῦ
 Πνεύματος, πῶς ἐμπορεῖς νὰ δεηθῇς τοῦ
 Θεοῦ, ὅταν εἶσαι περικυκλούμενος ἀπὸ
 τόσους λογισμοὺς καὶ φροντίδας; Ὅς τις
 δὲν εἶναι δοῦλος καλὸς, οὔτε καλὸς αὐθέν-
 τος δὲν γίνεται. Εἴ τις δὲν κάμῃ ὑποτακ-
 τικὸς ἐνάρετος, δὲν γίνεται Προσεστὼς θεά-
 ρετος. Ὡ τῆς ταλαιπωρίας τοῦ κόσμου!
 εἰς πόσῃ ἀναίδειαν καὶ ἀναίσχυντίαν κα-



τήντησε σήμερον, νὰ δίδουσιν οἱ Πνευματικοὶ χιλιάδας γρόσσα, νὰ ἀγοράζουσιν Ἡγουμενεῖα, Μητροπόλεις, καὶ ἄλλα πρωτεῖα παρόμοια. Ὡ τῆς ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης σας! τί ἀγοράζετε ἄγνωστοὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν; Δίδετε τόσα φλουρία, νὰ λάβετε ρέουσιν δόξαν καὶ τιμὴν πρόσκαιρον, ἔπειτα νὰ ἔχετε μετὰ θανάτου τὴν παιδευσιν καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον; Τοὺς περασμένους χρόνους δὲν ἤθελαν ποσῶς οἱ φιλόχριστοι ἐκεῖνοι Πατέρες, νὰ λάβουν κανένα ἀξίωμα θεληματικῶς, ἀλλὰ τοὺς ἐψήφισαν βιαίως, ἀφ' οὗ τοὺς ἤθελαν γνωρίσῃ, πῶς ἦσαν ἄξιοι· καὶ πολλοὶ πάλιν θερμότεροι εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ ταπεινώσιν, ἔκοπταν ἓνα μέλος, ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ ῥίνα ἢ ὠτα ἢ ἄλλο μέρος, διὰ νὰ μὴ τοὺς δώσουν ἀξίωμα, καὶ ἐσεῖς πληρῶντε ἄθλιοι, νὰ σᾶς κάμουν Ἡγουμένους εἰς τὰ τρανὰ Μοναστήρια, καὶ Ἀρχιερεῖς εἰς Ἐπαρχίας πλουσίας, διὰ τὴν ὑπερηφανίαν καὶ φιλαργυρίαν σας; Τὴν ψυχὴν σας δὲν εἶστε ἄξιοι νὰ κυβερνήσετε νὰ σωθῇ, καὶ τόσας ἄλλας κρεμάτε ἀπάνω σας; διὰ τὰς ὁποίας ἔχετε νὰ δώσετε λόγον ἐν τῇ φοβερᾷ ἐπεινῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξετάσεως. Ταῦτα σᾶς λέγω, ἀγαπητοὶ οὐχὶ διὰ αἰσχύνῃν ὑμῶν, ἢ κατὰκρίσιν, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ ποδῶν τὴν σωτηρίαν ὑμῶν· καὶ παύσατε παρακαλῶσας, δι' ἀγάπην Χριστοῦ, μὴ ἀγοράζετε τὴν ζημίαν σας, μήτε βάλετε μεσίτας εἰς τὴν Αὐθεντίαν, νὰ λάβετε κανένα ἀξίωμα· καὶ ἄς κάμουν εἴτε γίνεται χωρὶς ἄσπρα, ὅταν δὲν ὑπάγῃ τινὰς νὰ δέεται· ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Πατριαρχικὸν Ἀξίωμα χωρὶς ἄσπρα τὸ ἔδιδαν πρότερον· μάλιστα ἤκουσα καὶ ἀπὸ τινὰ γέροντα, ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν ὅπου ἐπῆραν οἱ Μουσουλμάνοι τὸ Βυζάντιον, ἔδιδε τόσα φλουρία ὁ βασιλεὺς χάρισμα, διὰ νὰ εὐρίσκηται εἰς τὴν πόλιν Ἀρχιεπίσκοπος, νὰ συνάζωνται οἱ Χριστιανοὶ, νὰ κατοικεῦσι, νὰ ἔχῃ διάφορον· καὶ μετὰ καιρὸν, ὅταν ἐσυνερίζοντο οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ ἔδωκαν μεσίτας, τίς νὰ τὸ πάρῃ, ἔκοψεν ὁ βασιλεὺς τὸ δῶρον ἐκεῖνο, ὅπου ἔδιδε· καὶ τώρα κατήντησεν ἡ Ἐκκλησίας μας εἰς τοιαύτην ταλαιπωρίαν, καὶ πληρῶνει τόσα φορτία ἄσπρα τοῖς ἐξωτέροις,

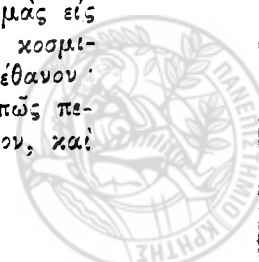
ὅταν ψηφίσουσιν Πατριάρχην, καὶ τοῦτο ὅλου εἶναι αἰτία ἐδικήμας καὶ πταισίμων. Φρόντισον λοιπὸν, ἀδελφέ μου, νὰ εἶσαι φίλος Θεοῦ. Ἀγάπα τὴν τῆς συνειδήσεως κατάρτητα. Ἀφιερῶσου ὀλοτελῶς τῷ Κυρίῳ, καὶ αὐτὸς σε ὑψῶναι, εἰάν εἶναι θέλημά του, καὶ γνωρίσῃ, ὅτι εἶναι διὰ ἔφελος τῆς ψυχῆς σου. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἐπιτύχῃς τοῦ ποθευμένου, ἔχε ὑπομονὴν, καὶ εὐχαρίστησον τῷ Θεῷ, ὅς τις γνωρίζωντας, ὡς καρδιογνώστης, καὶ προγινώσκων τὰ μέλλοντα, ὅτι ἦτον διὰ κόλασίν σου, δὲν σοῦ τὸ ἔδωκε, ὡς κάμνει ὁ φιλόπαις πατήρ, ὅταν τοῦ ζητᾷ ὁ ἄγνωστος υἱὸς ἓνα ζήτημα, τούτεστι μάχαιραν, ἢ τίποτας ἄλλο, ὅπου τοῦ δίδει ζημίαν, ἀφ' οὗ τὸ λάβῃ εἰς χεῖράς του, καὶ δι' αὐτὸ δὲν τοῦ τὸ δίδει, νὰ μὴ πληγωθῇ. Ἄς εἶσαι γοῦν ταπεινός, καὶ μὴ ἐννοιάζεσαι, οὔτε ποθέσης τὰ ὄνειρατα τῶν προσκαιρῶν τιμῶν, ἵνα μὴ δι' αὐτῶν πληγωθῇς ἀνιάτρευτα. Ἔως οὗ ἦτον μικρὸς ὁ Σαουλ καὶ ταπεινός ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἦτον ἅγιος· ἀμὴ ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸ Βασιλείον, ἐγένη κακός· περίσσα καὶ ὑπερήφανος. Ἔως ὅπου ἦτον ὁ Δαβὶδ πτωχός καὶ διωγμένος, ἐφυλάγετο μέγας φίλος Θεοῦ μετὰ τὸν ὅποιον πολλάκις ἐσύντυχεν· ἀμὴ εὐθύς ὡς ἔλαβε τὴν Ἀξίαν, ἔπταισε βαρῶς εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἠνόμησεν. Ὁμοίως καὶ Σολομῶν ὁ Υἱὸς αὐτοῦ, γενόμενος ὑπὸ Θεοῦ μέγας εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν σοφίαν, εὐγῆκε τόσον ἀπὸ τὴν γνῶσιν του, ὅπου ἐπροσκύνησεν ἀναίσθητα εἰδῶλα. Μὴ ποθέσης γοῦν τοσαῦτα πρωτεῖα καὶ ἀξιώματα, ὅπου φθίρουσιν ἤθη χρηστὰ καὶ αἰτοῦσιν ὅμοια σφάλματα, ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι θέλσιν παιδευθῇ πολλὰ μεγάλα. Δυνατοὶ γὰρ φῆσι δυνατῶς ἐτασθήσονται, καὶ τὰ ἐξῆς.

Τὰ δένδρη, ὅσα εἶναι εἰς τόπους ὑψηλοὺς πεφυτευμένα, ταχέως συντρίβει, καὶ θαπανᾷ ὁ ἄνεμος· διὰ τοῦτο μὴν ὀρέγεσαι τόπον ὑψηλόν, διατὶ εἶναι ὀλισθηρός τε καὶ πολυκίνδυνος. Τὰ μεγάλα ὀψάρια μένουσιν ἔσθθεν εἰς τὰ δίκτυα, καὶ τὰ μικρὰ εὐγένουσιν ἀπὸ τὰς τρύπας. Εἰς τοὺς πολεμους ἔχουν συνήθειαν νὰ πέρνουν αἰχμαλώτους τοὺς δυνατοὺς καὶ πλουσίους.



τούς δὲν ἀγαμνούς καὶ πένυτας ἀφίνουσι εἰς ἐλευθερίαν. Φεύγε γοῦν τοῦ κόσμου τὰς μεγαλεῖα, νὰ μὴ πέσης εἰς τὰς παγίδας τοῦ Δαίμονος. Στοχάσου, τί τέλος ἔδωσαν οἱ μεγάλοι, καὶ ἄς εἶσαι εὐχαριστημένος εἰς τὴν μικρότητα καὶ εὐτέλειάν σου. Μὴν ἐπιποθήσης ἀξίαν, ὅπου εἰς ὀλίγον παρέρχεται· διατί δὲν εἶναι κανένα μεγαλεῖον, οὔτε ἀξίωμα, ὅπου νὰ μὴ ταπεινωθῆ, καὶ νὰ πέση ἕως τὸ ὑστερον. Ὅταν κόπη τὸν αἶτον ὁ Σεριστής, καλὰ καὶ εἶναι μερικὰ στάχυα τῶν ἄλλων τρανύτερα, ὅμως ἀφ' οὗ τὰ κόψη, κατὰ γῆς, γίνονται ὅλα ἴσια· οὕτως καὶ εἰς τὴν πεδιάδα ταύτην τοῦ κόσμου, εἰάν εἶναι ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον τρανύτερος εἰς πλοῦτον, ἢ ἀξιώτητα, ἀλλὰ ὅταν μᾶς Σερίση μὲ φοβερὸν δρέπανι ὁ Θάνατος, μένομεν ἴσια ἅπαντες· καὶ εἰάν ἀνοιξῆς τὸν τάφον, δὲν γνωρίζεις τὸν πλοῦσιον ἀπὸ τὸν πτωχόν, οὔδὲ τὸν ταπεινὸν ἀπὸ τὸ μέγαν καὶ ὑπερήφανον, οὔτε εἶναι ποσῶς διαφορὰ ἀπὸ τοὺς ὑψηλοτάτους βασιλεῖς, ἕως τοὺς τεταπεινωμένους πένυτας. Γράφει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, ὅτι ἐξελθὼν ἀπὸ τὸν ναὸν εἰς Ἄγγελος, εἶπε μεγαλοφώνως πρὸς ἐκεῖνον, ὅπου ἐκάθετο εἰς τὴν νεφέλην· Λάβε τὸ δρέπανον Σέριζε, ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ Σέρους εἰμίωσεν. Αὔριον λοιπὸν μᾶς Σερίζει ὁ Θάνατος, καὶ ἔχομεν νὰ ἐνταφιασθῶμεν εἰς τὴν γῆν τὴν μητέρα μας· διὰ τοῦτο εἶναι ματαιότης τῆς ἀγνωσίας μας νὰ ποθοῦμεν εἰς τὴν γῆν μεγαλεῖα καὶ ἀξιώματα, ὅπου μᾶς προξενούσι τοσαύτην ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν. Ταπεινώσου γοῦν, ὦ ἄνθρωπε, ὅσον δύνασαι, καὶ εὐχαρίστα τῷ Σωτῆρι Θεῷ, καὶ αὐτῷ δούλευε, εἰάν Σείλης νὰ τιμηθῆς αἰώνια, καὶ νὰ μείνη τὸ μνημόσυνόν σου ἀνεξάλειπτον πάντοτε· ἀμὴ ὁ κόσμος ἔχει συνήθειαν νὰ ἀλτσημονᾷ τοὺς φίλους του, καὶ τοὺς ἐχθροὺς του νὰ μνημονεύῃ πάντοτε. Καὶ εἰάν ποθῆς νὰ σὲ τιμᾷ ὁ κόσμος, καὶ νὰ σοῦ ἐνθυμᾶται, καταφρόνησέ τον, τουτέστι μίσησον αὐτοῦ τὰς τιμὰς καὶ δόξας, φεύγων εἰς τὴν ἡσυχίαν νὰ τιμηθῆς πάντοτε, καθὼς ἔκαμαν οἱ Ὅσιοι, καὶ οἱ Ἀσκηταί, ὅπου διὰ νὰ μίσησον τὴν πρόσκαιρον

δόξαν καὶ πλοῦτον ρέοντα, τοὺς ἐνθυμᾶται ὁ κόσμος τῶρα, καὶ τοὺς τιμᾷ καὶ πανηγυρίζει τους. Εἰπέ μου, φιλόδοξε, πόσον ἐτιμηθῆ ὁ Παῦλος ὁ Θεσσαῖος ὁ πρῶτος Ἐρημίτης, διατί ἀπαρνήθη τὴν δόξαν τοῦ κόσμου, καὶ ἔκαμεν εἰς ἓνα ἐρημοσπήλαιον ἐννενήκοντα χρόνους, ζῶντας μόνον μὲ νερόν καὶ φοινίκια; Ὁ Ἀββᾶ Μάρκος τῆς Θράκης, ὅπου ἔκαμεν εἰς τὸ ξηροῦσι, π. χρόνους, καὶ ἔτρωγε χόρτα, καὶ ἐπινεν ὕδωρ θαλάσσιον; Ὁ Ἰωάσαφ ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰνδίας, ὅπου ἀφῆκε τοσαύτας τιμὰς, καὶ ἀπῆλθεν εἰς μίαν ἐρημον ἄβατον καὶ ἀσκήτετε μὲ τὸν Βαρλαάμ, λέ. χρόνους μὲ νερόν καὶ χορτάρια; ὁ Ἀλέξιος, ὅπου ἔκαμε χρόνους, ἰζ'. εἰς τὸ πατρῶν προαύλιον, πτωχὸς καὶ ἀγνωρίστος, ὑπὸ τῶν δούλων αὐτοῦ ὑβρίζομενος, βλέπων τὸν Πατέρα, καὶ τὴν Μητέρα, καὶ τὴν ἐμόζυγον, χωρὶς νὰ ἐμολογήσῃ, τίς ἦτον, εἰμὴ μόνον μετὰ τὴν κοίμησιν; Πόσῃν τιμῇ ἔχουσιν εἰς ὄλον τὸν κόσμον, ὅσοι αὐτὸν κατεφρόνησαν, καὶ ἐμίσησαν, ὡπερ ὁ μέγας Εὐθύμιος, Ἀντώνιος, Σάββας, Ὀνούφριος, Ἀθανάσιος, καὶ Πέτρος, οἱ ἐν τῷ Ἄθῳ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι Ἀσκηταί, οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ τρυφεραὶ κορασίδες ὀνομασταῖς καὶ ἀνώνυμαις, ὅπου ἀπαρνήθησαν τὸν κόσμον, καὶ σαρκικὴν ἡδυπάθειαν; Τίνας ἐνθυμᾶται ἡ περίφημος Ῥώμη καὶ μεγαλόδοξος; τίνα ἐγκωμιάζει χαρμονικῶς καὶ πανηγυρίζει; ταχὰ τοὺς περιφήμους Βασιλεῖς καὶ ἐκλαμπροτάτους, τοὺς ἀνδρειωμένους Στρατηγούς, καὶ ἄλλους μεγάλους καὶ πλοῦσιους ἀνθρώπους, ὅπου εἰς αὐτὴν ἀνθήσασιν; οὐχί. Ἀλλὰ τίνα, ἓνα φαρᾶν εὐτελεῖ, καταφρονημένου καὶ γυμνόν, καὶ πτωχόν ἀνυπόδητον, ἦγον τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, ὃς τις ἐκαταφρόνησε τὸν κόσμον, καὶ ἐκεῖνον ὁ κόσμος τότε δὲν τὸν ἐψῆφα ποσῶς. Οἱ Βασιλεῖς, οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Ἡγεμόνες, καὶ Ἀρχοντες εὐλαβούνται, καὶ προσκυνούσι ὅσους ἐμίσησαν, καὶ κατεφρόνησαν τὰ πλοῦτη καὶ τὰς τιμὰς εἰς τὰς ἐποίας αὐτοὶ οἱ μεγάλοι καὶ κοσμητοὶ Αὐθεντάδες ἔζησαν, καὶ ἀπέθανον· τόσον, ὅπου ἀψευδέστατα φαίνεται, πῶς περισσότερον τιμῶνται ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ



μνημονεύονται ὅσοι αὐτὸν κατεφρόνησαν καὶ ἐμίσησαν, παρὰ ἐκείνους, ὅπου τὸν ἐπόθησαν, καὶ ἐδούλευσαν. Ὅσους ὁ κόσμος ἐμίσησεν, ὁ Θεὸς ἠγάπησεν, καὶ ἐτίμησε, καὶ κάμνει τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς τὸν κόσμον περίφημον. Κατάλαβε γοῦν, καὶ γνωρίσον, ὅτι ὅσον οἱ εὐλαβεῖς καὶ ἐνάρετοι φεύγουν τὸν κόσμον, τόσον αὐτοὺς δοξάζει ὁ Κύριος· καὶ ὅταν εὐρίσκονται εἰς ἄσπετον τόπον καὶ ἀφανέρωτον, μισοῦντες πᾶσαν δόξαν ἀνθρώπων, διὰ τὴν ψυχὴν τους ἀγωνιζόμενοι, τότες ὁ Θεὸς στέλλει κήρυκας καὶ δημοσιεύει εἰς τὸν κόσμον ὅλον τὴν δόξαν του. Ἐὰν ἤθελε δουλεύσει τὸν κόσμον ἡ Ὁσία Μαρία ὅλην τῆς τὴν ζωὴν, ὡς περ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἡλικίας τῆς, ἦτον ἀστοχημένον τὸ ὄνομά της ὀλοτέλα· ἀμὴ διατὶ ἀπαρνήθη τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἐμίσησε, καὶ ἔκαμε μζ' χρόνους εἰς τὴν Ἐρημον, τρεφομένη με νερόν καὶ χορτάρια, ἐφανέρωσεν ὁ Κύριος εἰς πάντα τὸν κόσμον τὴν δόξαν αὐτῆς, καὶ τὴν εὐφημοῦσι τόσον, ὅπου ἐκέρδησε περισσότερον φεύγουσα, παρὰ ὅπου ἔθελεν ἀποκτήσει ζητούσα δόξαν τοῦ κόσμου καὶ ματαιότητα. Ὡς τῆς ἀγνωσίας ἡμῶν, πῶς πλανώμεσθην οἱ ἄφρονες, καὶ ποθοῦντες τιμᾶς, καὶ ζητοῦντες μεγαλεῖα, καταφρονούμεσθην, καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, ὅπου κρατοῦμεν ἡμεῖς διὰ φύλαξίν μας, μᾶς ἀφανίζουσι, καὶ σαβρόντες νὰ κερδήσωμεν, ζημιούμεσθην. Τί βέλομεν οὖν πρωτεία, καὶ ζητοῦμεν τιμᾶς, βλέποντες ὅτι ὅσοι ἦσαν μικροὶ καὶ καταφρονεμένοι, τιμῶνται σήμερον τοσούτων, καὶ μεγαλύνονται; Ὅσον ζητοῦμεν νὰ μᾶς ἐνθυμούνται οἱ ἄνθρωποι, τόσον αὐτοὶ μᾶς ἀμνημονοῦσι. Τινὰς δὲν τιμᾶται τόσον, οὔτε δοξάζεται, ὅσον ἐκεῖνος, ὅπου φεύγει τὴν δόξαν, καὶ μισᾷ τὴν τιμὴν. Τινὰς δὲν εἶναι πλουσιώτερος, ὡς ἐκεῖνον, ὅς τις εἰς τὴν πανίαν εὐχαριστᾷ καὶ δοξάζει τὸν Κύριον. Τινὰς δὲν μεγαλύνεται τόσον,

ὅσον ἐκεῖνος, ὅπου ταπεινοὶ τοῦ λόγου του, καὶ κατὰ Θεὸν εὐτελίζεται. Εἰπέ μου, φιλόκοσμε, πόσοι γραμματισμένοι Φιλόσοφοι, ἀνδρειωμένοι στρατιῶται, καὶ Βασιλεῖς πλουσιώτατοι ἦτον εἰς τὸν κόσμον, καὶ τώρα εὐρίσκονται ὀλίγη στάκτη καὶ κόκκαλα; Ποῦ εἶναι ὁ πλοῦτος, ἡ ὑπερηφανία, καὶ δὲν ἔμεινε τούτων καμμία ἐνθυμησις; Παρῆλθον ὡσεὶ σκιά, καὶ ὡς ὄνειρον ἠφανίσθησαν. Πόσους ἀνθρώπους μεγάλους καὶ πλουσίους ἐγνωρίσαμεν, με τὲς ὁποίους πολλάκις ἐφάγαμεν, καὶ ἐχάρημεν εὐφραίνόμενοι, καὶ τώρα εὐρίσκονται ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν ἐνταφιασμένοι, ὡς περ ποτὲ νὰ μὴν ἦτον; Ἀπόθαναν ὅλοι τους, οὔτε πλέον πρὸς ἡμᾶς ἐπιστρέφουσιν, ἀλλ' ἡμεῖς πηγυνομεν εἰς ὀλίγον καιρὸν νὰ τοὺς εὐρωμεν. Ὡς πόσον παρέρχονται τάχιστα ὅλα τοῦ κόσμου τούτου τὰ πράγματα, καὶ δὲν μένει καμμία ἐνθυμησις, ὅτι ὅλα τὰ φθίρει ὁ πανδαμάτωρ καιρὸς, καὶ τρέπεται. Μόνος ὁ Θεὸς εἶναι ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος, ὅπου ποτὲ δὲν ἀλλάσσει, οὔτε παρέρχεται, ἀμὴ τὰ ἐπίλοιπα ὅλα ταχὺ διαλύονται, καὶ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον χωρίζομεν αὐριον, νὰ μᾶς φάγουν οἱ σκώληκες, νὰ γένωμεν στάκτη καὶ χῶμα τῆς γῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπλάσθημεν· διὰ τοῦτο εἶναι μεγάλη μας ἀφροσύνη, νὰ ποθοῦμεν τούτου τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ὡς περ νὰ εἶχαν τινα στερεότητα καὶ ἀσφάλειαν. Ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, φιλόκοσμε, καὶ μὴ ζητᾷς προσκαιροὺς τιμᾶς, καπνοὺς, καὶ ὄνειρα, ὅτι ταῦτα πάντα εἶναι φθορὰ γεμάτα, καὶ ταχὺ ἀφανίζονται. Ἄλλα πόθησον τὴν ἀγάπην καὶ φιλίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν αἰεὶ καὶ πάντοτε διαμένουσαν· καὶ ἐὰν αὐτὴν ἀποκτήσης, βέλει στέκη τὸ μνημόσυνον σου εἰς τὸν κόσμον αἰώνιον, καὶ νὰ ἀξιωθῆς εἰς τοὺς οὐρανοὺς δόξαν καὶ τιμὴν ἀτελεύτητον, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡς πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

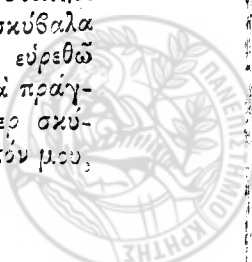


Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Λ Α'.

Περὶ τῆς ματαιότητος τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, καὶ περὶ τῆς τοῦ Κόσμου καταφρονήσεως.

Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης, λέγει ὁ σοφὸς Σολομών. "Ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πράγματα εἰσὶ κενὰ, ψευδῆ τε, καὶ μάταια, ἔξω ἀπὸ τὴν δουλευσιν τοῦ Κυρίου. Ματαία καὶ ἄστατος εἶναι πᾶσα κοσμικὴ δόξα, καὶ πλανημένοι καὶ ἄγνωστοι ὅσοι εὐδοκοῦσι, καὶ χαίρονται εἰς πλοῦτον, τιμαῖς καὶ ἀπόλαυσεσ τῆς βραχυτάτης ζωῆς, ἐπειδὴ ὀπίσω τούτων ἀκολουθᾷ θλίψις καὶ θρῆνος αἰώνιος. Ματαία εἶναι κατὰ ἀλήθειαν ἡ ζωὴ μας, τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ Κόσμου τούτου, ἡ βραχυτάταις χαρᾶς καὶ ἀπόλαυσεσ τῆς παραχθῶδους καὶ κυμαινομένης ταύτης ζωῆς, καὶ μόνου καλότυχοι ὅσοι ἀπαρνοῦνται τὸν Κόσμον, καὶ τὰ τοῦ Κόσμου διὰ τὸν Κύριον, καὶ περιπατοῦσι τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τὴν Οὐράνιον, ὅτι ἀστοχοῦντες τὸν Κόσμον, θέλουσι ζῆσαι εἰρηνικὴν ζωὴν καὶ ἀκύμαντον, μὴ ἔχοντες τινα νὰ τοὺς διασείσῃ ἀπὸ τοὺς πνευματικὸς ἀγῶνας, καὶ τῆς ψυχῆς τὴν γλυκύτητα. Περισσότερον ὠφελᾶσαι νὰ εἶσαι πτωχός, ἢ πλούσιος, ἰδιώτης καὶ ταπεινός, παρά μάταιος γραμματισμένος καὶ ὑπερήφανος, τὸ ὅποιον θέλει φανερώσει ἡ φοβερὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ δευτέρας ἐλεύσεως, ἡμέρα ὅπου θέλει σοῦ χρεῖζαι περισσότερον τότε νὰ ἔχῃς καθαράν τὴν συνείδησιν, πάρεξ πῶς ἐδίδαξες ὀμιλίας πανσόφους· ὅτι δὲν μᾶς ἐρωτοῦσι τότε τί εἵπαμεν, ἀλλὰ τί ἀγαθὸν ἐτελέσαμεν. Μέτρησον οὖν πόσον καιρὸν ἔδαπάνησεσ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ Κόσμου, ἀπὸ τὴν ζωὴν, ὅπου σοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός, διὰ νὰ τοῦ δουλεύῃς, ἀχάριστε, ἢ νὰ εἰπῶ καλλιώτερα, διὰ νὰ ἀγωνίζεσαι νὰ σωθῆς, ἀμὴ ἐκεῖνος χρεῖαν δὲν ἔχει ἀπὸ τὰς πράξεις σου. Ὁ περασμένος καιρὸς ἤρηνισται, καὶ πλέον ὀπίσω δὲν ἔρχεται. Αἱ ἡμέραι δρομείως

παρέρχονται, καὶ ὁ θάνατος καρτερεῖ, καὶ ἀπαντεχνέει σε. Τί ὄφελος οὖν νὰ λάβῃς, καὶ πόσον διάφορον ἀπὸ τοὺς κόπους, ὅπου ἔκαμες εἰς τὰ πρόσκαιρα μάταια πράγματα; Ἐάν στοχασθῆς εἰς τοὺς φίλους σου, δὲν ἦνρες φιλίαν ἀληθῆ εἰς ὅσους εὐηργέτησεσ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀχαριστίαν καὶ μηχανήματα. Λοιπὸν εἴτι ἔκαμες, ἔχασίς το, καὶ ὅλως ἀπόλετο. Ἡ ἐλίγη εὐχαριστία τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ πρόσκαιρα πράγματα σὲ νοθετοῦσι, ὅτι μόνου τὸν εὐεργέτην καὶ Σωτῆρα Θεὸν χρεωστέεις ν' ἀγαπᾷς, καὶ νὰ τοῦ δουλεύῃς, ὅστις παραχωρεῖ διὰ ὄφελός σου, καὶ εὐρίσκει εἰς τὸν Κόσμον ἀχαριστίαν, διὰ νὰ στρέφῃς εἰς αὐτὸν νὰ λαμβάνῃς βοήθειαν. Ὅσον καιρὸν ἐξοδιάσῃς εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, ἐστὶ καρπερός καὶ ὠφέλιμος, ἀμὴ ὅλοι οἱ ἐπίλοιποι κόποι καὶ μόχθοι εἰσὶν ἀπολεσμένοι καὶ μάταιοι. Οὐαὶ σοι, ἀμαρτωλέ, ὅτι ἀπώλεσας τὸ ἄνθος τῆς νεότητός σου εἰς δουλευσιν τῆς σαρκός, τοῦ Κόσμου, καὶ τοῦ ψυχοφθόρου Δαίμονος, καὶ προτιμᾷς τὸ φθαρτὸν μέρος, ὅπου ταχὺ διαλύεται, καὶ τὸ ἀθάνατον ἀμελεᾷς, καὶ δὲν θέλεις νὰ κοπιᾷσῃς, ὅταν ἔχῃς δύναμιν διὰ λόγου του, ἀλλὰ καρτερεῖς τοὺς ἐσχάτους χρόνους τοῦ βίου σου, ὅταν δὲν ἠμπορεῖς πλέον νὰ ἀμαρτήσῃς, νὰ δουλεύσῃς διὰ τὴν ψυχὴν σου, ἀνόητε. Ὡ τῆς ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης σου, νὰ ἀφίνης τὴν πηγὴν ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἀληθινὴν ἀνάπαυσιν τῆς καρδίας σου, διὰ τὰ κόπρα τοῦ πλάνου Κόσμου καὶ σκύβαλα. Ὁ μακάριος Παῦλος λέγει εἰς τὴν πρὸς Φιλίπ. β'. Ἐπιστολήν. Πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἠγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ· ἠγουν, ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πράγματα ἀπαρνήθηκα, καὶ ἔχω τα ὡσπερ σκύβαλα, διὰ νὰ ἀπολαύσω τὸν Χριστὸν μου,



καί νά εὐρεθῶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Βασιλείαν
του. Πολλή σου ἀφρόσυνη εἶναι, ὡ ἀνθρώ-
πι, νά μὴ καταφρονήσης ὅλα τὰ κτίσματα,
ἵνα ἀπολαύσης τὸν Κτίστην. Δὲν εἶσαι τοῦ
Θεοῦ ἄξιος ἂν δὲν μισήσης τὸν Κόσμον
διὰ τὸν Κύριον. Ἄλλὰ τί νομίζεις νά εἶναι
ὁ Κόσμος, καὶ τὸν ἀγαπᾷς μὲ τόσῃν προ-
σπάθειαν; Ἄλλο δὲν εἶναι ἐπιμελῶς ἐρευ-
νώμενος, παρέξ μία φυλακὴ τῶν ζώντων,
τάφος τῶν ἀπεθαμένων, σχολεῖον ἀμαρτη-
μάτων, ἐχθρὸς τῶν εὐγενικῶν καὶ ἀγαθῶν
ἔργων, καὶ τῶν ἐναρέτων καταφρόνησις.
Ὁ Κόσμος ταχέως παρέρχεται, καὶ πᾶσα
σου ἐπιθυμία ὡς ἀστραπὴ ἀφανίζεται. Μί-
σησον οὖν τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον, νά γέ-
νης αἰώνια πλούσιος. Καταφρόνησον τὴν
τιμὴν, νά τιμηθῆς περισσότερον. Ἀπαρνή-
σου πᾶσαν σαρκικὴν ἡδυσπάθειαν, ἵνα ἀ-
πολαύσης τρυφὴν τὴν Οὐράνιον. Μίσσησον
τὴν προσωρινὴν ἀνάπαυσιν, νά ἀναπαυ-
σαι αἰωνίως. Πόθησον γυμνότητα, νά ἐν-
δυθῆς στολὴν Θεοῦφαντον. Ἀγάπησον τὸ
πένης, νά χαίρεσαι πάντοτε. Πόθησον
ὀνειδισμούς καὶ ὕβρεις διὰ τὸν Κύριον, νά
δεξασθῆς ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων· καὶ ἀπλῶς
εἰπεῖν, μίσσησον καὶ καταφρόνησον τὰ φθα-
ρτὰ καὶ πρόσκαιρα, ἵνα ἀπολαύσης τὰ παν-
τοτινὰ καὶ Οὐράνια. Ὁ Δεσπότης ἔγινε
διὰ τὴν ἀγάπην σου δοῦλος, καὶ σὺ ποθεῖς
τιμᾶς καὶ δόξας ἀναίσχυντε; Ταπεινώσου,
ταλαίπωρε ὑπερήφανε. Μίσσησον τὴν σαρκι-
κὴν ἡδυσπάθειαν, καὶ δαπάνησον τὸ βραχὺ
τῆς ζωῆς εἰς καταφρόνησιν τοῦ πλοῦ καὶ
κοπρίας τοῦ Κόσμου, ὅς τις ταχέως πα-
ρέρχεται. Πίνοντες οἱ φιλόκοσμοι τὰς ἡ-
δονὰς τοῦ αἰῶνος τούτου, θανατώνονται
ἐξάφνου μὲ πρόσκαιρον θάνατον καὶ αἰώ-
νιον, εἰς τὴν ἀμαρτίαν ἀποκοιμώμενοι,
καθὼς ὁ Ὀλοφέρνης τὸ ἔπαθεν, ὁ ὁποῖος
ἐξυπνώνας ἀπὸ τὴν μέθην, εὐρέθη χωρὶς
κεφαλὴν εἰς τὸν Ἄδην, καὶ ἦτον χειρότερη
ἢ ἀξίνη, ὅπερ ἐθανάτωσε τὴν ψυχὴν του·
παρὰ τῆς σώφρονος Ἰουδιᾶ τὴν μάχαιραν,
παράδειγμα ὠφέλιμον εἰς ἡμᾶς, διὰ νά
φεύγωμεν τὴν μέθην καὶ ἡδονὰς τὰς τοῦ
σώματος. Εἶπέ μου, ἄνθρωπε, τί νά γένης,
ὅταν ἀκούσης νά σοῦ εἰποῦσιν, ἄφρων, τὴν
νύκτα ταύτην ἀποβαίνεις, καὶ χωρίζεσαι

εἰς τὸ πείσμα σου ἀπὸ τὴν σάρκα, ἀπὸ τὸν
πλοῦτον, καὶ ἀπόλαυσης; Τί νά κάμης τό-
τε, ὅταν ἀκούσης τὸν Κύριον νά εἰπῇ εἰς
κατηγορίαν σου, καὶ τῶν λοιπῶν φιλόκο-
σμων ὁμοίων σου: Ποῦ εἶναι τώρα οἱ θεοί
τους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχαν τὸ θάρρος
τους, καὶ δὲν ἔρχονται νά τοὺς βοηθήσουν
εἰς τοιαύτην ἀνάγκην; Ἐπεὶ οὖν ὅλα σου
τὰ ὑπάρχοντα δὲν δύνονται τότε νά σέ λυ-
τρώσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δικαίου Κρι-
τοῦ, τί καθευδεις, καὶ δὲν συλλογίζεσαι τὴν
γλυκυτάτην ἀπόλαυσιν τῆς τῶν Οὐρανῶν
Βασιλείας, καὶ τὴν δριμύτητα τῆς ἀτελευ-
τήτου κολάσεως; Διὰ τί προκρίνεις τὰ εὐ-
δαμινὰ καὶ ἀνάξια τοιαύτης Μακαριότη-
τος; Εἶπέ μου, ἂν ἤθελαν βάλῃ οἱ κριταί
τινὰ κακοποιὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν φυλακὴν,
διὰ νά τὸν θανατώσουσι, καὶ αὐτὸς νά ἰδῇ
μίαν θυρίδα εἰς τὸν τοῖχον, ἀπὸ τὴν ὁ-
ποῖαν νά ἴμπορῇ εἰς στενοχωρηθῆ, νά
εὐγῆ ὀλόγυμνος, καὶ αὐτὸς νά λυπηθῇ τὰ
ῥούγά του, νά μείνῃ ἔσω, νά τὸν χαλάσου-
σι, δὲν ἦτον ἔξω ἀπὸ τὸν νοῦν του, νά χάσῃ
τὴν ποθυμένην ζωὴν διὰ ἱμάτια ἀχρη-
στα; Ναὶ ἀληθέστατα· φρενέληπτος καὶ
δαιμονισμένος εἶναι ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος,
ὅτι εἰς ἔγωγε γινώσκω, οὐ μόνον ἐνδύματα,
ἀλλὰ καὶ μέρος τοῦ δέρματος καὶ τῆς σαρ-
κὸς ἔστεργε νά ξεσχίσῃ, καὶ αἷμα νά χύσῃ,
μόνον νά μὴ ἀποθάνῃ παντέλεια. Ἀκου-
σον, φιλόκοσμε, τί μᾶς λέγει ὁ Κύριος
« Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι τε-
θλιμμένη ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγασα εἰς τὴν ζωὴν ».
Ἡ στράτα εἶναι ἡ στενὴ θυρίδα τῆς φυλα-
κῆς, καὶ ἡμεῖς εἴμεσθεν οἱ κατακεκριμέ-
νοι εἰς θάνατον, καὶ δὲν ἰξεύρομεν, εἰς
αὐριον τελειωθῆ ἢ ἀπόφασις, νά λάβωμεν
τὸν ὀφειλόμενον θάνατον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
δὲν εἶναι ἄλλος τρόπος νά λυτρωθῶμεν, εἰ-
μὴ νά ἐγδυθῶμεν ἀπὸ τὸν πλοῦτον, θησαυ-
ροὺς καὶ ἐνδύματα, διὰ νά δυνηθῶμεν νά
περάσωμεν τὴν στενὴν θυρίδα τῶν θλίψεων,
ὅπως εὐρωμεν ὕστερον εὐρυχωρίαν εἰς τὸν
Παράδεισον. Ὡ πόσοι καὶ πόσαις εὐρίσκον-
ται, ὅπου προτιμοῦν ὑπὲρ τὴν ψυχὴν αὐτῶν
τὰ ἱμάτια, καὶ ἔχουσι κάλλιον τὸν πλοῦ-
τον, νά ἀπάγουσι καλὰ ἐνδυμένοι καὶ χαρ-
τάτοι μὲ τὸν ἄφρονα πλούσιον εἰς τὴν κο-

λασιν, παρά μὲ τὸν Δάζαρον πτωχοὶ καὶ
 ξεσχισμένοι εἰς τὸν Παράδεισον. Γύρεφε,
 ταλαίπωρε ἄνθρωπε, νὰ λυτρωθῆς τοῦ Σα-
 νάτου, καὶ μὴ λυπηθῆς στολάς καὶ φορέ-
 ματα, ἀλλὰ γυμνώσου καὶ ρίψετα ἀπὸ λό-
 γου σου. Ἡδονὰς τοῦ σώματος μίσησον,
 καὶ καταφρόνεσον πάντα τὰ σαρκικά, νὰ
 λυτρωθῆς ἀπὸ ψυχικὸν θάνατον. Ἐάν σω-
 σης τώρα τὸν πλοῦτον σου εἰς πτωχοὺς, τὸν
 εὐρίσκεις εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ἑκατονταπλά-
 σιον, νὰ εὐφραίνεσαι. Εἶδὲ καὶ λυπηθῆς
 τον, αὐριοῦ στανικῶς σου τὸν ἀφίνεις παν-
 τέρημον. Εὐγάλε τὸν χιτῶνα καὶ τὸ ἱμά-
 τιον, ὅταν σὲ τραβίξει ὁ Κόσμος, νὰ σὲ
 ρίψῃ εἰς τὸ θέλημά του, καὶ ἄφες τοῦτο,
 καθὼς ἔκαμεν ὁ πάγκαλος Ἰωσήφ, ὅταν
 τὸν ἔσυρνε ἡ κυρά του νὰ τὴν μοιχεύσῃ,
 καὶ ἐπροτίμησε ν' ἀφήσῃ τὸν χιτῶνα εἰς τὰς
 χεῖράς της, πάρεξ νὰ τὸν ἀγαπᾷ αὐτὴ, καὶ

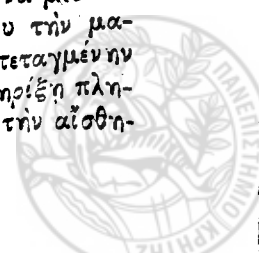
νὰ χάσῃ τοῦ Θεοῦ τὴν φιλίαν. Οὕτω πρέ-
 πει νὰ κάμῃ πᾶς ἕνας μᾶς, οὐ μόνον χι-
 τῶνα καὶ ἄλλα ἱμάτια, ἀλλὰ καὶ ὅλα ὅσα
 μᾶς ἐμποδίζουν νὰ ρίψωμεν, διὰ νὰ σώ-
 σωμεν τὴν ψυχὴν μᾶς. Ἄς μισήσωμεν οὖν
 τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον ὡς ἀνωφέλευτον,
 ἄς καταφρονέσωμεν τὸν Κόσμον, πρὶν νὰ
 μᾶς στρέψῃ αὐτὸς θυμωμένος τὸ πρόσωπον.
 Ἄς ἀφήσωμεν ἑκουσίως, ὅσα στανικῶς μᾶς
 ἀφίνωμεν αὐριοῦ. Ἄς κάμωμεν ὡς οἱ φρόνι-
 μοὶ ἔμποροὶ, νὰ δώσωμεν φθαρτὰ καὶ ἐπί-
 κηρα πράγματα, ἵνα ἀπολαύσωμεν ἄφ-
 θαρτα καὶ αἰεὶ διαμένοντα. Ἄς ἐγδυθῶμεν
 πάσης ἀγάπης καὶ προσπαθείας βιωτι-
 κῆς, ἵνα ἀπολαύσωμεν εἰς τὴν γῆν τὸν
 Παράδεισον, καὶ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς τὴν
 αἰώνιον ἀγαλλίασιν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
 Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α Β'.

Ὅτι ἡ ἀπόλαυσις τοῦ Κόσμου εἶναι πικραῖς, καὶ πρέπει νὰ ταῖς
 μισᾷ πᾶς ἕνας, καὶ νὰ ποθῇ τὴν Οὐράνιον βασιλείαν.

Ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ μου,
 καὶ ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐφράνθην,
 εἶπεν ὁ Δαβὶδ· ἤγουν, ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου
 πᾶσαν παράκλησιν, καὶ παραμυθίαν τοῦ
 Κόσμου, καὶ μόνον ἐνθυμοῦμαι τοῦ Θεοῦ,
 καὶ εὐφραίνομαι. Τώρα, ὅπου εἶσαι εἰς τὴν
 ἔξορίαν ταύτην τοῦ Κόσμου, χαίρου, φιλό-
 χριστε, καὶ ἐπεθύμα νὰ μὴν ἔχῃς τινὰ πα-
 ράκλησιν, διατὶ εἶναι πρόσκαιρος, καὶ πρέ-
 πει νὰ τὴν καταφρονᾷ ἡ καρδία σου. Δὲν
 ἤμπορεῖς νὰ ἀπολαύσῃς ποτὲ εἰς τὸν Κό-
 σμον τελείαν ἀνάπαυσιν οὔτε ἀληθινὴν ἀ-
 γαλλίασιν, ὅτι εἶναι γεμάτος θλίψιν καὶ
 πικρότητα. Στοχάσου, πόση ἀνοστία εἶναι
 κρυμμένη εἰς τὴν ὀλίγην τοῦ Κόσμου γλυ-
 κύτητα, ὅπου φαίνεται ἔξωθεν. Ἐνόησον
 τὸν πόνον καὶ πικρίαν τῆς συνειδήσεως,
 ὅπου ἀκολουθεῖ τῆς ἀμαρτίας, καὶ θλίβει
 τὴν καρδίαν σου πάντοτε. Ὁ Κόσμος εἶ-
 ναι πικρὸς, καὶ τὸν ἀγαποῦσιν, ἀμὴ ἂν
 ἴτου γλυκὸς, τί ἤθελαν κάμῃ οἱ ἄνθρω-

ποι; Ἦνωσε καὶ ἔσμιξεν ὁ φιλόστοργος
 Πατὴρ ἡμῶν καὶ φιλότεκνος, τὴν πικρίαν
 καὶ θλίψιν μὲ ταῖς χαραῖς καὶ παραμυ-
 θιαῖς τοῦ Κόσμου, διὰ νὰ μισοῦμεν τὴν
 ζωὴν ταύτην, καὶ νὰ ποθοῦμεν τὴν μέλ-
 λουσαν. Ὅταν θέλῃ νὰ ἀπογαλακτίσῃ τὸ
 βρέφος ἢ μῆτηρ αὐτοῦ βάνει ὀλίγην ἀλῶνην,
 ἢ ἄλλο πικρὸν εἰς τὸ βυζὶ της, καὶ δοκιμά-
 ζου τὸ παιδί τὴν πικρίαν, μισᾷ καὶ ἀστο-
 χᾷ τοῦ γαλακτος τὴν γλυκύτητα, καὶ λαμ-
 βάνει στερρότεραν τροφήν καὶ ὠφελιμωτέ-
 ραν· οὕτω καὶ ὁ πανάγαθος Κύριος, ὅταν
 ἰδῇ τοὺς φιλοκόσμους, πῶς ὀρέγονται τὰς
 σαρκικὰς ἀπολαύσεις, καὶ δὲν θέλουν ν' ἀ-
 παρνηθοῦσι τὸν Κόσμον, τοὺς στέλλει καμ-
 πόσην πικρίαν θλίψεως, καὶ ὡς τὴν γευθῆν
 καὶ τὴν δοκιμάσουν, ἀρχίζουν νὰ μισοῦσι
 τὸν Κόσμον, γνωρίζοντας τούτου τὴν μα-
 ταιότητα, καὶ ζητοῦσι τὴν διατεταγμένην
 τροφήν, ἣτις δύναται νὰ τοὺς στηρξῆ ἡ πλη-
 ρέστατα· καὶ δὲν προσέχουν εἰς τὴν αἰσθη-



σιν καὶ σαρκικὴν γεῦσιν, ὡσπερ τὰ βρέφη, ἀλλ' ὡς τέλειοι ἄνδρες ἀρχίζουν νὰ διάγουν ἐνάρετα· καὶ τοῦτο εἶναι εὐσπλαγγία πολλή καὶ ἀγαθότης τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, νὰ ἐνώη τὰς ἀπολαύσεις τοῦ Κόσμου μετ' ἑλπίεις καὶ συμφορὰς, διὰ νὰ τὰς ἀπαρνούμεθα, καὶ νὰ ποθεύμεν τὴν ὄντως εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν. "Ὅμως βλέπομεν, ὅτι οἱ περισσότεροὶ ἀγαποῦσι τὴν ἑλιβεράν ἀπόλαυσιν καὶ πικρίαν τοῦ Κόσμου γλυκύτητα, ὑπὲρ τὴν χαροποιάν τοῦ Χριστοῦ ἑλπίσιν, καὶ πικρίαν τὴν πανευφροσύνον, καὶ ἀκολουθοῦντες τὰ φεύγοντα, μισοῦσιν ἀφρόνως τὰ αἰεὶ καὶ πάντοτε διαμένοντα. Οὗτοι ὁμοιάζουσι τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, ὅπου δὲν νοοῦσι τὴν πικρίαν τῶν ἀλμυρῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς αὐτὰ ἐγεννήθησαν. Οὕτω καὶ οἱ φιλόσαρκοι ἐπήρασι τὴν συνίθειαν καὶ ἔξιν τῆς ἀμαρτίας, ὅθεν δὲν αἰσθάνονται αὐτῆς τὸ βάρος καὶ τὴν πικρότητα. Ὁ Κόσμος ἑλίδει μετὰ τὰς πικροταίς του ἐκείνους ὅπου γυρεύουσι νὰ δοκιμάζουσι τὸν Θεόν, διὰτὶ ἰξεύρει, πῶς μετὰ τὴν γεῦσιν τοῦ πνεύματος ἀγαμνεύει ἢ σάρεξ, καὶ νεκρώνεται· διὰ τοῦτο ζήτησεν χάριν παρὰ Θεοῦ καὶ βοήθειαν νὰ σοῦ ἀνοστήσουν ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πράγματα, καὶ μόνου ὁ Χριστός νὰ εἶναι εἰς τὴν ψυχὴν σου γλυκύτατος. Διὰτὶ δε τις ποθεῖ νὰ δοκιμάσῃ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, κάμνει χρεῖα νὰ μισήσῃ πρῶτον ὅλα τὰ ἐπίγεια, καὶ ὅταν αὐτὰ τοῦ φανοῦσι πικρά καὶ ἄσυστα, τότε ἡ ψυχὴ ἀξιῶνεται νὰ λάβῃ πᾶσαν πνευματικὴν παράκλησιν. Αἱ ἀπολαύσεις καὶ παραμυθίαι τοῦ Κόσμου τούτου ἔχουσιν ἀληθῆ πικρίαν, καὶ ψευδῆ γλυκύτητα, πόνον βέβαιον, καὶ ἀμφίβολον ἡδονὴν, κοπιαστικὴν ἀνάπausιν, καὶ ἑλιβεράν ἀγαλλίασιν, τιμὴν ἄτιμον, καὶ δόξαν εὐκαταφρόνητον, δυστυχῆ εὐτυχίαν, καὶ μεταίαν ἐλπίδα Μακαριότητος. Διὰ τοῦτο ὁ πάνσοφος Θεὸς ἤνωσε μετὰ τὰς ἐπιγίους ἀπολαύσεις τῶσαις πικρότητες, διὰ νὰ ζητοῦμεν ἐκεῖνυ τὴν ἀληθῆ καὶ ἀψευδιστάτην Μακαριότητα. Ὁ τῆς ἀγαθότητος καὶ σοφίας τοῦ Θεοῦ μας! πρεπόντως, ἀδελφέ, ὠκονόμησε νὰ εἶναι γεμάτη πικρία καὶ ὀδύνη ἐτούτη ἡ ἔξοσίμας,

διὰ νὰ μὴν αἰχμαλωτίζεται, καὶ νὰ νικᾶται ἡ καρδιά μας ἀπὸ τὴν ταύτης γλυκύτητα. Εἰς ὅλαις τοῦ Κόσμου ταῖς τιμαῖς εἶναι οἱ διαλογισμοὶ μάταιοι, καὶ αἱ συμφοραὶ πανόδυνοι. Πᾶσα γὰρ ἀνθρωπίνῃ γέμει ἑλπίεως, καὶ ὅσοι ἔχουσιν εὐτυχίας, κάθε μικρὰ λύπη τοὺς δίδει βάσανον. Μεγάλον εἶναι τὸ σφάλμα καὶ ἡ ζημία σου, ἄνθρωπε, νὰ ἔχη τῶσαις συμφοραῖς αὐτὴ ἡ ζωὴ, καὶ νὰ τὴν ποθῆς, ὡς γλυκείαν καὶ νόστιμον. Ὁ τῆς ἀνοίας σου, πῶς ἔχεις θεραπείαν καὶ ἀνάπausιν εἰς αὐτὴν τῶσους χρόνους, καὶ δὲν γνωρίζεις τὴν θανάσιμόν σου ζημίαν καὶ κίνδυνον; καθὼς εἶναι ἕνας ἀρρώστημένος, ὅταν μισᾷ τὸ καλὸν φαγητὸν καὶ ὠφέλιμον, καὶ προκρίνει τὰ βλαβερά καὶ ἄχρηστα, διὰτὶ εἶναι χαλασμένος ὁ στομάχος του, καὶ δὲν τοῦ νοστιμίζουσι τὰ ἰατρικὰ βότανα, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν κινδυνεύει εἰς θάνατον. Οὕτως ἡμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν ὀλίγην ἐλπίδα καὶ θάρρος ζωῆς εἰς ἐκεῖνον, ὅπου δὲν τοῦ ἀρέσουςι τὰ θεῖα λόγια τοῦ Χριστοῦ ζωηρὰ καὶ γλυκύτατα, ἀμὴ γυρεύει τὰ βλαβερά καὶ πικρὰ φαγία τοῦ Κόσμου· ὡσπερ τοὺς ἀχαρίστους Ἑβραίους, ὅπου τοὺς ἐτρεφεν ὁ Κύριος μετὰ ἄρτον Οὐράνιον, καὶ αὐτοὶ ἐγγύγυζαν κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ἐπιποδοῦντες τὴν ἀναξίαν τροφήν τὴν Αἰγύπτιον. Ἐνώησον οὖν τὴν πικρίαν, ὅπου εἶναι περιχυμένη εἰς τὰς κοσμικὰς ἀπολαύσεις, καὶ τοῦτο μόνου φθάνει νὰ σὲ κάμῃ, νὰ μισήσῃς πᾶσαν παραμυθίαν ἐπίγειον· ὅτι ὁ σκώληξ τῆς συνειδήσεως, ὅπου τρώγει τὴν καρδίαν σου καθ' ἐκάστην, πικραίνει ὅλας σου τὰς ἡδονὰς, καὶ πρέπει ταῖς κοσμικαῖς ἀπολαύσεις εἰς ἑλπίεις πικρόταταις. Μὴν ἐπιθυμᾷς οὖν τσσαύτην ἐπίγειον ἀγαλλίασιν, ἀλλὰ μόνου ποθεῖ τὴν Οὐράνιον, ὅπου βασιλεῦει ὁ Θεοπότης Χριστός, καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι, καὶ ἡ εὐφροσύνη αὐτῶν ὑπάρχει αἰώνιος. Τί ὄφελος λαμβανόμεν, νὰ κολακεύωμεν αὐτὴν τὴν βρωμισμένην σάρκα, νὰ τὴν τρέφωμεν μετὰ τῶσιν ἀνάπausιν εἰς τὴν ὀλίγην μας ζωὴν ταύτην, ἔπειτα νὰ μᾶς βάλλουσι εἰς τιμωρίαν αἰώνιον; Τί διάφορον πέρνομεν, νὰ μᾶς τιμοῦσιν ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκεῖ νὰ κα-

παισχυνθούμεν από τους Δαίμονας, και να καταφρονεθώμεν ενώπιον Θεού και Ἀγγέλων; Ἐπαινος ἀληθινά και τιμὴ μεγάλη ἄς εἶναι να πάθωμεν, και να καταφρονεσοῦμεν ἐδῶ δια τὸν Χριστόν, και τότε παρ' αὐτοῦ δοξαζόμεσθεν, καθὼς μᾶς εἶπε· Μακάριοι, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι. Χαίρετε και ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν περὺς ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. Μακάριος, ὅς τις ὑπομένει θλίψεις δι' αὐτόν και στενοχωρίας, ὅτι ἡ πληρωμὴ του εἶναι εἰς τὸν Οὐρανὸν ἀναρίθμητος. Μὴ περιδιαβάξης, ὦ ἄνθρωπε, εἰς τοῦ Κόσμου τὴν ματαιότητα, ἀλλ' ἐπίστρεψον πρὸς Κύριον, ὅς τις εἶναι ἡ ὄντως πηγὴ τῆς παρακλήσεως, και ἀγαθὴ βρῦσις τῶν ἀπολαύσεων. Ἀμὴ ὅλα πράγματα, ὅπου γυρεύεις να ἔχης εἰς τοὺς ἄνθρώπους, χάνεις τα, ὅτι εἰς αὐτὰ δὲν εἶναι καμμία παράκλησις. Εἶδὲ και εὐρῆς παραμικρὰν ἀπόλαυσιν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, δὲν εἶναι στερεὰ ἕως τὸ ὕστερον, ἀλλὰ πᾶσα τίς ἡδονὴ τελειώνει μὲ θλίψιν

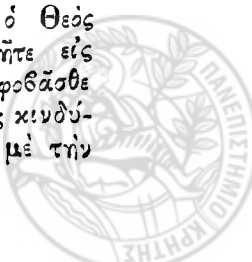
και βᾶσανον, μόνον ἡ παράκλησις τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ διαμένει αἰεὶ και πάντοτε, ὅτι δὲν εἶναι βολετόν να μεταστραφῆ εἰς πικρίαν, οὔτε ἡ πνευματικὴ παρηγορία να γυρίσῃ εἰς πόνον και τιμωρίαν. Αὐτὴ ἡ ἐπίγειος ἀπόλαυσις εἶναι βραχεία και ἀστατος, ἀμὴ ἡ Οὐρανία εἶναι ἀσφαλεστάτη και αἰώνιος. Ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, φιλόκοσμε. Στοχάσου τὸ ὄφελος και τὴν ζημίαν, ὅπου ἔχεις, ποθῶν τοῦ Κόσμου τὴν ματαιότητα, και θρήνησον τὴν ταλαίπωρόν σου ψυχὴν. Καταφρόνησον ταύτης τῆς ζωῆς τὴν ἀπόλαυσιν, βλέποντας εἰς πόσους κινδύνους εὐρίσκονται ὅσοι εἰς αὐτὴν πολιτεύονται, ἧτις εἶναι γεμάτη πικρίας και θλίψεις διαφοραῖς. Ναί ἀγαπητέ, μίσησον αὐταῖς ὄλαις ταῖς ματαιότητες, διὰ ν' ἀπολαύσης τὴν Οὐρανίον Βασιλείαν, τὴν αἰώνιον ἐνάπαυσιν, και ἀφραστον ἀγαλλίασιν· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α Γ'.

Περὶ κινδύνων τῆς ζωῆς ἡμῶν, και βραχύτης.

Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει, λέγει Δαβὶδ ὁ θεόπνευστος. Εἰς πολλοὺς και διαφόρους κινδύνους εἶναι ὑποκείμενον τὸ ἄνθος τοῦ χορταρίου, ὃ ἥλιος τὸ ξηραίνει, ὃ ἄνθρωπος τὸ πατεῖ, τὸ ζῶον τὸ βόσκει, ἡ στία τὸ καιεῖ, τὸ ὕδωρ τὸ μαδεῖ, και ρίπτει το, ὃ ἄνεμος τὸ πέρνει, και διασκορπίζει το, και ἡ καύσις μαραίνει, και ἀφανίζει το. Οὕτως εἶναι και ὃ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ὅπου δὲν ἡμπορεῖ ἡ γλῶσσα να διηγηθῆ τοὺς κινδύνους τῆς παρούσης ζωῆς, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ὑποκείμενος, εἰς πόνους, θλίψεις, συμφορὰς, ἀσθενείας, πνιγμούς, θαλάσσης και ποταμῶν, καύσεις πυρός, ἐγκρημνύς, και ἄλλα παρέρμοια. Ἐπι

κυκλωμένη ἀπὸ τόσοις κινδύνους και ἐνέδρας, πρέπει να διάγῃς ἐνάρετα, διατι ὅπου ἀρετὴ πολιτεύεται, αὐτὴ λογαῖται πολιτεία σεβάσμιος. Εἰσὶ τινές, ὅπου ἀρχίζου να ζῆσιν ἐν ἀρετῇ, ὅταν τοὺς πλησιάσῃ ὃ θάνατος. Ὁ γνωστικός δὲν ἐννοτάζεται να εἶναι ἡ ζωὴ του μακρὰ και βέβηλος, ἀλλὰ κατὰ τὴν σοφίαν καλὴ και ἐνάρετος. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακροὺς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Ὅς τις ζήσῃ ἐνάρετα, δὲν ἀποθνήσκει πώποτε. Κάμετε γοῦν, ὦ ἄνθρωποι, τρόπον να ζῆτε, ὄχι κατὰ τὰ σαρκικὰ θελήματα, ἀλλὰ καθὼς ὃ Θεὸς ἐπρόσταξεν, ἐὰν ὀρέγεσθε να ζῆτε εἰς τοὺς αἰῶνας ἀθάνατοι, να μὴ φοβᾶσθε τοῦ Κόσμου τὰ ἐνέδρα. Εἰς πολλοὺς κινδύνους εἴμεσθεν καταπλεγμένοι, και μὲ τὴν

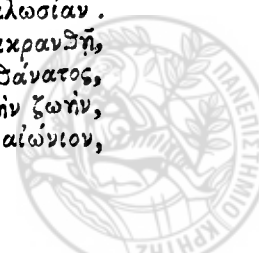


ταχύτητα, ὅπου τρέχουμεν εἰς τὸν θάνατον, πρέπει νὰ βιαζώμεσθαι νὰ διορθωθῶμεν, ἵνα μὴ μείνωμεν ἔξω τοῦ νυμφῶνος, ὀνόητα ἐδουρμένοι. Τρέχουσιν αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς μας, ὡσπερ τὸ πλοῖον, ὅταν ἀρμενίξῃ μὲ βίαιον ἄνεμον. Ναὶ ἀφευδέστατα, ἡ ζωὴ μας εἶναι ὡσαν ἕνα καράβι, ὅπου δὲν τὸ ἔκτισαν διὰ νὰ στέκῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ τρέχῃ δρομέως, νὰ φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα ταχύτερον. Οὕτω καὶ σὺ, ἄνθρωπε, δὲν σε ἔπλασεν ὁ Κύριος διὰ νὰ στέκῃς εἰς τὴν ἀμέλειαν, ἀλλὰ νὰ ἐργάζεσαι, νὰ κοπιᾷς, καὶ νὰ βασανίζεσαι, ἕως νὰ φθάσῃς εἰς τὸν τῆς σωτηρίας λιμένα. Ἐπάγει τὸ πλοῖον μὲ πολλὴν ταχύτητα, καὶ δὲν ἀφίνει ἴχνη, οὔτε σημεῖον τοῦ δρόμου του, οὕτω καὶ ἡ ζωὴ μας παρέρχεται τάχιστα, χωρὶς νὰ μᾶς ἀφίνη τινὰ ἐνθύμψιν, ἀλλὰ ἔαλησμονοῦνται ὅλοι οἱ πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, οὔτε ποσῶς αἱ πράξεις τους φαίνονται. Πολλοὶ καὶ διάφοροι εἰσὶ τῆς θαλάσσης οἱ κίνδυνοι, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι τὸ πλοῖον ὑποκείμενον. Κτυπᾷ εἰς τὴν ξέραν, καὶ ἀνοίγει εἰς δύο, καθίζει εἰς τὴν ἄμμον, ἢ φερτοῦνα τὸ πνίγει, οἱ βίαιοι ἄνεμοι τὸ ρίπτουσι δίπλα, καὶ τσακίζεται, καὶ οἱ κουρσάρειοι πολεμοῦν, καὶ τὸ καίουσιν. Οὕτω καὶ ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, πίπτει εἰς διαφόρους κινδύνους καὶ βάραθρα, μισθεύει ἀπὸ τὸν λιμένα τὸ πλοῖον μὲ χαρὰν καὶ πολλὴν ἀγαλλίασιν, μὲ φλάμπουρα, ἄρμενα, καὶ καιρὸν ἐπιδέξιον, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας δίδει εἰς ξέραν τινὰ, καὶ συντρίβεται, καὶ στρέφουσιν εἰς θλίψιν ἢ χαραῖς ἢ προσηύχεται. Οὕτως εἶναι καὶ εἰς τοὺς γάμους του. Κάμνουσι χαρὰν μεγάλην οἱ συγγενεῖς, καὶ εὐθυμοῦσιν οἱ φίλοι του, ἀμὴ ὅλα ταῦτα εἶναι μάταια καὶ ψευδῆ, ὅτι εἰς ὀλίγον καιρὸν τοῦ συμβαίνει καμμία θλίψις καὶ συμφορὰ, ὅπου τὸν φέρνει εἰς θάνατον, καὶ στρέφουσιν ἢ χαραῖς εἰς πένθος, καὶ ἡ εὐθυμία εἰς δάκρυα. Ἐκεῖνος ὅπου ταξιδεύει, εἰάν καθέται εἰς μίαν γωνίαν τοῦ πλοίου, ὅταν ἀρμενίξῃ, δουλεύει, καὶ περιπατεῖ τάχιστα, οὕτω καὶ σὺ, καλὰ καὶ φαίνεται σου πῶς στέκεται ἀργός, ὅμως γίνωσκε, ἔτι περιπα-

τεῖς δρομέως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν πρὸς θάνατον. Παρέρχεται ἡ ζωὴ σου, ἄνθρωπε, ὡσπερ μία ἀναθυμίασις τῆς γῆς, καὶ ἕνα σύμφερον, ὅπου ὡς φανοῦσιν εἰς τὸν ἀέρα τὰ διασκορπίζει ὁ ἄνεμος. Εἰς μίαν στιγμήν τρέπεται εἰς χῶμα καὶ σπᾶκταν ἐκεῖνος, ὅπου ἔδειχεν εὐγενικός τῶν ἄλλων καὶ καλλιώτερος. Τί ἄλλο εἶναι ὁ βίος οὗτος, πᾶρεξ μία ῥοπή, ὅπου τρέχει ὡς ἄνεμος, καὶ μία ἀκτίς τοῦ Ἡλίου; Μέτρησον οὖν τὰς ἡμέρας ὅλας τῆς ζωῆς σου, εἰπέ με τί ἐγέναν; Παρήλθον ὡσεὶ σκιά τοῦ Ἡλίου, καὶ ὡς ἀράχνη. Βραχέα πολλὰ εἶναι αὕτη ἡ ζωὴ μας, καὶ τοσοῦτον ταχέως παρέρχεται, ὅπου μῆτε μία ὥρα λογίζεται, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀδάμ, ὅτι ὅποιαν ἡμέραν φάγη ἀπὸ τὸ ἀπηγορευμένον ξύλον, εἶχε νὰ ἀποθάνῃ ὅμως ἔζησε χρόνους πολλοὺς μετὰ τὸ ἀμάρτημα. Διὰ τὸν Θεὸν ἐδήλωσεν, ὅτι ὅλη μας ἡ ζωὴ εἶναι ὡσαν μία ὥρα, καθὼς παρεμπρὸς Δάειος ἀκούσει σαφέστερα. Ὁ Δαυὶδ λέγει: Ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης· καὶ δὲν εἶπε κατὰ τοὺς Ἐξηγητὰς, ὅτι νὰ εἶναι ψεύσται πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ μόνον, ὅτι πᾶς ἕνας εἶναι ψεῦμα. Ἡ ζωὴ μας εἶναι ψεῦδος, ὅτι φαίνεται μακρὰ, καὶ εἶναι βραχέα. Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα καὶ ἐταπεινώθην· διὰ τὸ ἐπίστευσα, καὶ ἐγνωρίσα τοῦ λόγου μου πῶς εἶμαι ψεῦδος, διὰ τοῦτο ἐταπεινώθηκα. Φαίνεσαι, ὅτι εἶσαι τίποτας, ἄνθρωπε, ἀμὴ δὲν εἶσαι ἄλλο, εἰμὴ μόνον ἕνα ἀμφιβόλαιον καὶ εἰκὼν ἀδυναμίας καὶ χαυνότητος, κατὰ τὸν Προφήτην. « Ἄνθρωπος ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ». Διὰ τὸν Θεὸν εἶναι τύπος τῆς ἀληθείας, καὶ ἡ ζωὴ μας αὕτη ἡ πρόσκαιρος δὲν εἶναι ἀληθινή, ἀλλὰ μόνον τύπος καὶ μία σκιά τοῦ θανάτου, καὶ ἕνα φάντασμα, ὅπου ταχέως παρέρχεται. Ποία χαρὰ, ἢ ἀπόλαυσις εἶναι, ὅπου νὰ μὴ ἀφανίζεται, ὡσεὶ ἀστραπὴ καὶ νὰ φθείρεται; Ὁ πλούτος διασκορπᾶται, ἡ τιμαῖς καὶ δόξαις, ὡσεὶ καπνὸς διαλύονται· ἀναχωρεῖ ἡ νεότης, τὸ κάλλος μαραίνεται, ἡ εὐμορφία ὡς ἀστραπὴ ἀφανίζεται· καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ πρόσκαιρα, ὡς ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ διαφθεί-

ρονται. Ἐνα καλὸν μόνον ἔχει ἡ ταλαι-
 πωρος αὕτη ζωὴ, ἦγουν πῶς ἔμπορεῖ ὁ
 ἁμαρτωλὸς νὰ διορθωθῆ διὰ μετανοίας,
 καὶ ὁ ἀγαθὸς νὰ γένη καλλίτερος. Αὐτὰ
 εἶναι πολύτιμα πωρικά, ὅπου εἰς τὴν πα-
 ρούσαν ζωὴν συλλέγονται, καὶ δι' αὐτὸ μᾶς
 διαφυλάττει, καὶ περισκέπει ὁ Κύριος· καὶ
 πρέπει νὰ δαπανοῦμεν τὴν ζωὴν μας κα-
 τὰ τὴν γνώμην αὐτὴν, ἦγουν νὰ φυλαγω-
 μεν τὰς ἐντολάς του, καὶ νὰ μὴ ποθεῖμεν
 ἠδονὰς τῆς σαρκὸς καὶ ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ
 νὰ ἔχωμεν θλίψεις καὶ βάσανα. Καὶ δια
 νὰ μὴ βαρεθοῦμεν τὸν πολὺν κόπον, μᾶς
 ἐσμίκρυνε τὴν ζωὴν ὡς φιλάνθρωπος, διὰ
 τὴν πολλὴν εὐσπλαγγίαν του· διατί εἶναι
 ἄκρα ἀγαθὸς εἰς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἔκα-
 μεν ὅλα τὰ κτίσματα μὲ ἄπειρον σοφίαν
 καὶ πρόνοιαν· δι' αὐτὰ ὀλιγόστευσε τὴν
 παρούσαν ζωὴν, διὰ νὰ τὴν μισοῦμεν, ὡς
 πρόσκαιρον καὶ εὐόλισθον, καὶ νὰ ποθεῖ-
 μεν τὴν ἄρρευστον καὶ αἰδίον, ὅτι ἐάν
 ἐξοῦσαμεν τῶρα εἰς τοὺς ἐσχάτους καιροὺς
 (ὅπου γέμει ὁ Κόσμος ἀπὸ τῆς πονηρίας)
 οκτακοσίους χρόνους, καθὼς ἐξοῦσαν ἐκεῖνοι
 οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, θάρρῳ ὀλίγοι ἐσώου-
 ντο, διατί ὅλοι ἐδίδοντο εἰς τὴν φιληδονίαν
 καὶ βόρβορον. Αὕτη εἶναι ἡ αἰτία (μὴ
 φαίνεται) διὰ τὴν ὁποίαν ἠθέλησεν ὁ Θε-
 ος τῆς μας, ἀπὸ χιλίους χρόνους σχεδόν,
 ὅπου ἐξοῦσαν οἱ παλαιοί, νὰ μὴ φθάνωμεν
 τῶρα κἄν, ῥ. καλὰ καὶ ἄλλοι γράφουσιν
 ἄλλαις αἰτίαις διαφοραῖς· ἦγουν, ὅτι οἱ
 παλαιοὶ ἔτρωγαν συγκεραστά καὶ μέτρια
 μιᾶς λογῆς φαγητὸν, εἴτι ἐγέννα ἡ γῆ αὐ-
 τομάτως, ἦγουν καρποὺς τῶν δένδρων, χορ-
 τάρια καὶ βότανα ἄγρια, ἀμὴ τῶρα θανα-
 τῶνει περισσοτέρους ἢ κραιπάλῃ καὶ μέθῃ,
 παρὰ τὴν μάχαιραν. Ἐτι λέγουσιν, ὅτι τὰ
 πράγματα, ὅπου ἔκαμεν ἡ γῆ τότε, ἦσαν
 ἄβλαβα καὶ καλλίτερα, διατί τὸ περισσότε-
 ρον ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἦτον τοῦ Ὀκει-
 νοῦ ποταμοῦ, ὅπου ἔφθειρε τὴν γῆν, καὶ δὲν
 κάμνει πλέον τὰ γεννήματα ὑγιέστατα, ὡς
 τὸ πρότερον. Τρίτον δὲ ἦτον καὶ θάλημα
 Θεοῦ, νὰ ζῶσι τότε τὸσον καιρὸν, διὰ νὰ
 πληθύνῃ ὁ Κόσμος ταχύτερον. Ἐπεὶ οὖν,
 ἄνθρωπε, ἡ ζωὴ αὕτη εἶναι βραχεῖα καὶ
 ἄστατος, μὴ νικηθῆς ἀπὸ τὴν ἀγάπην τῆς,

νὰ πείσης εἰς τὰς παγίδας τῆς· ἀλλὰ μίση-
 σον αὐτὴν ἐξ ὅλης καρδίας σου. Εἶναι πολ-
 λοί, ὅπου διάγουσι τοσοῦτον ἀμέριμνα,
 ὡσπερ νὰ μὴν ἀποθαίνασι πώποτε, οὔτε
 φροντίζουν οἱ ἄγνωστοι περὶ τῆς αὐτῶν
 σωτηρίας, ἀλλὰ δίδονται ἀμέριμνος εἰς
 πάντα τὰ τῆς σαρκὸς θέλματα. Ἐάν ἐ-
 στοχαζόντο οἱ τοιοῦτοι τὸ ἄστατον καὶ
 βραχὺ τοῦ παρόντος βίου, καὶ τὸ αἰδίον
 τῆς Οὐρανοῦ Μακαριότητος, ἐκαταφρο-
 νοῦσαν τὴν ζωὴν ταύτην, ὅτι δι' αὐτὸ τὴν
 ἐσμίκρυνεν ὁ πανάγαθος Θεός, καθὼς εἶ-
 πον. Διατί βλέπων, ὅτι ἡ πονηρία τῶν
 ἀνθρώπων ἐπλήθενε, καὶ ἡμάρτανον μὲ
 τόλμην πολλὴν καὶ αὐθάδειαν, θάρρουντες
 εἰς τὴν μακρὰν ζωὴν, τὴν ἐσμίκρυνε, διὰ
 νὰ μὴ ἐλπίζουσιν εἰς τὴν πολυχρονίαν, νὰ
 ἀμελοῦσιν αὐτῶν τὴν μετάνοιαν. Διὰ τοῦτο
 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Προφήτης· Ἐξελίπομεν
 ἐν τῇ ὀργῇ σου. Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν
 ἐναντίον σου. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν
 ἐξείλιπον. Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ ἀράχνη ἐμ-
 λέτων. Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν, ὁ ἔτη.
 Τὴν ταλαιπωρίαν καὶ βραχυτέτητα τῆς ζωῆς
 παρομοιάζει μὲ τὴν ἀράχνην, ἡ ὁποία μὲ
 κόπον καὶ μόχθον ὑφαίνει τὸ ἀχαμνὸν ἐ-
 κεῖνο ὕφασμα, καὶ πᾶς ὀλίγος ἀνεμος κα-
 ταξοσχίζει, καὶ ἀφανίζει το· οὕτω καὶ ἡ
 ζωὴ μας, τὴν ὁποίαν μὲ τόσον κόπον καὶ
 βάσανον διάγομεν, εἰς μίαν στιγμὴν τὴν
 ἀφανίζει ὀλίγη ἀσθένεια. Διὰ τοῦτο μὴν
 ἀγαπάτε ἄτακτα τὴν πρόσκαιρον ζωὴν αὐ-
 τὴν καὶ ἀνύπαρκτον, διατί δὲν εἶναι Οὐ-
 ράνιος, ἀλλ' ἐπίγειος, δὲν εἶναι Πατρίδα,
 ἀλλ' ἐξορία μας. Μάταιος οὖν καὶ ἀνόη-
 τος, ὅς τις περιπατεῖ ἀμέριμνα εἰς τοῦτον
 τὸν Κόσμον, χωρὶς νὰ ἔχη φροντίδα καὶ
 ἔννοιαν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Οὐράνιον ἀπό-
 λαυσιν. Τίς φυλακωμένος εἰς ζοφερὸν τό-
 πον δὲν ἐπιθυμᾷ νὰ ἰδῆ τὸ φῶς τὸ λαμ-
 πρότατον; οὗτος ὁ Κόσμος δὲν εἶναι ἡ κα-
 τοικία μας, ἀλλὰ μία αἰχμαλωσία καὶ φυ-
 λακὴ Βαβυλωνίως· καὶ ὅς τις ἐπιθυμᾷ
 μακρὰν ζωὴν, ὀρέγεται τὴν αἰχμαλωσίαν.
 Μὴ λυπηθῆ γοῦν τινὰς, οὔτε πικρανθῆ,
 ἔταν τοῦ πλησιαζῆ ὁ ζωηφόρος θάνατος,
 ὅτι διὰ τοῦ θανάτου ὑπάγει εἰς τὴν ζωὴν,
 διὰ τῆς φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν αἰώνιον,



καὶ διὰ τῆς βραχυτάτης εἰς εὐφροσύνην αἰεὶ διαμένουσιν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ Δ'.

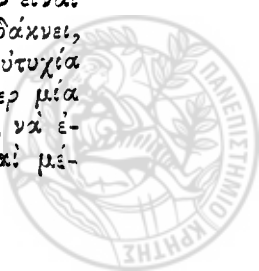
Ὅτι δὲν πρέπει νὰ καυχᾶται τις εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ σώματος· ἀλλὰ τὸ τέλος αὐτοῦ νὰ στοχάζεταιται.

Μὴ πεποιθήσασθε ἐπ' ἄρχοντας ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, εἰς οὓς ἔστι σωτηρία, λέγει ὁ Δαυὶδ. Μὴ ἔχῃς τὴν ἐλπίδα σου εἰς κανένα κτίσμα, ἢ εἰκόνα εὐμορφῆς, ἢ εὐγένειαν αἵματος, ἢ ἄλλην τινὰ ἀξίαν εὐλόγησον· ἐπειδὴ ὁ Κόσμος ὅλος εἶναι μάταιος, καὶ ὅς τις ἐλπίζει εἰς πρόσκαιρα πράγματα, Σεμελιοῖ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰς τὰ τρεχάμενα ὕδατα. Μὴ ἐπαινεθῆς, οὔτε καυχῆθῃς εἰς αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα, οὔτε θαρβύνης εἰς συγγενεῖς καὶ φίλους, ὅτι ἔλα ταῦτα εἰς ψευδῆ καὶ μάταια. Καὶ μὴ πιστεύσῃς εἰς τὴν πολλὴν σου ἀνδρείαν καὶ δύναμιν, ὅτι ὁ Κόσμος εἶχε τόσους ἀνδρειωμένους, τῶν ὁποίων ἡ ἐνθύμησις καὶ τὰ ὀνόματα ἠφανίσθησαν. Μὴ καυχῆθῃς εἰς τὰ πλούσιά σου παλατία, ὅτι ἡ ζωὴ σου εἶναι πολλὰ ὀλίγη· καὶ οἱ παλαιοὶ ὅπου ἔζουσαν, ὡς χρόνους, ἐκατοικεῦσαν εἰς καλύβας καὶ σπήλαια· καὶ σὺ, ταλαίπωρε, πριχῶ νὰ τελειώσῃς, σοῦ ἔρχεται θάνατος, καὶ χάνεις τὸν κῆπον σου, καὶ μένον κληρονομᾷς τὴν κόλασιν διὰ τὰς ἀδικίας, ὅπου ἔκαμες τῶν πτωχῶν, ἕως νὰ κτίσῃς ποσαύτην οἰκοδομήν, καθὼς λέγει ὁ Προφήτης Ἰερεμίας. « Ἄθλιος ὁ οἰκοδομῶν τὸν οἶκον ἐν ἀδικίᾳ ». Μὴ καυχᾶσαι εἰς τὴν συγγενειάν σου, ὅτι ἀπὸ μίαν ὕλην ἐπλάσθημεν ἅπαντες. Μὴ κενδοξῆς εἰς τὴν εὐμορφίαν τοῦ σώματος, ἵνα μὴ γένης ὅμοιος τοῦ ἀπεθαμένου, ὅπου ὑπερηφανεύεται εἰς τὴν ζωγραφίαν τοῦ τάφου του. Τὸ σῶμα τοῦ ἀμαρτωλοῦ εἶναι τάφος, καὶ κηβὸς τῆς ἀπεθαμένης ψυχῆς. Μὴ καυχᾶσαι εἰς τὴν ὑγείαν καὶ ῥώσιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ μᾶλλον τότε φοβήσου, καὶ τρώμαξαι τὴν κόλασιν τῆς ἀθλίας ψυχῆς σου, ὅτι δὲν εἶναι μεγαλύτερος κίνδυνος, ὥστε νὰ ἔχῃς τὸν

ἐχθρόν σου κλεισμένον εἰς τὴν οἰκίαν σου. Ἡ ὑγεία τοῦ σώματος εἶναι αἰτία τῆς ψυχικῆς ἀσθενείας, κατὰ τὸν Παῦλον. Ὅσον ὁ ἔξω ἄνθρωπος φθείρεται, τοσοῦτον ὁ ἔσω ἀνακαιοῦνται. Καθὼς εἶναι πολλὴ ἀφροσύνη, νὰ χαίρεται τις εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ τὴν κεφαλὴν νὰ ἔχη πεπληγωμένην, οὕτως εἶσαι καὶ σὺ ἀνόητος, εἰάν καυχᾶσαι εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος, ἔχοντας τὴν ψυχὴν σου ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον. Μὴ καυχῆθῃς εἰς τὰ γράμματα καὶ σοφίαν σου, ὅτι δὲν ὠφελεῖσαι ποσῶς εἰς αὐτό, εἰάν δὲν εἶναι ἡ πολιτεία κατὰ τὴν γνῶσιν σου. Ὅταν ὁ πόθος δὲν αὐξάνει εἰς θεῖον ἔρωτα, ἡ γνῶσις σου εἶναι αἰτία περισσοτέρας τυφλότητος. Ὅταν ἦτον τὸ σκότος εἰς ἕλην τὴν Αἴγυπτον, ἦτον εἰς τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ φῶς λαμπρότατον. Ἐάν ἦτον ὁ σοφώτερος ἄνθρωπος, καὶ νὰ εἶναι ὑστερημένος τῆς Θεῖας ἀγάπης, εἰς τὸ σκότος πάντα περιπατεῖ, ὅτι μόνον τοῦ Θεοῦ ἡ ἀγάπη φωτίζει τὸν νοῦν, χωρὶς τοῦ ὁποίου φωτός (εἰάν εἶχες τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος,) πάντα περιπατεῖς ὡς τοὺς Αἰγυπτίους μέσον τοῦ σκοτους. Μὴ θαρβύνης εἰς πλοῦτον, οὔτε εἰς ἄλλο τίποτε πρόσκαιρον, ὅτι ὅλα ταῦτα εἶναι ῥευσάτα καὶ ἀνάξια. Δὲν ἔχει γνῶσιν σὺδεποσῶς ὁποῖος Κριτῆς καμῆ ἀπόφασιν, χωρὶς νὰ ἀκούσῃ πρῶτον τὰ δύο μέρη. Ἐάν προτιμᾷς τούτου τοῦ Κόσμου τὰ πράγματα, ἡ αἰτία εἶναι, ὅτι δὲν εἶδες τὰ Θεῖκα μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἀκριβοῦς ἡμῶν Πίστεως. Οἱ φιλόκοσμοι δίδουσι τὴν ἀπόφασιν εἰς ἔπαινον Κόσμου, προτιμῶντες τὸν πηλὸν τῆς γῆς, καὶ τὸν βόρβορον, διατὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀκούσουν τὸ ἄλλο μέρος τοῦ πνεύματος· καὶ

δι' αὐτὸ τιμῶσι τὸν Κόσμον, καὶ τὸν ὀρέγονται, διατι δὲν εἶδασιν, οὔτε ἔδοκίμασαν τὸν Θεόν. Ὅτι ὅπου τὴν δοκιμάσῃ τὸ πνεῦμα, τότε μισᾷ τὴν σάρκα, καὶ ὅτε γευθῆ κατὰ τὸν Θεόν, τότε καταφρονᾷ τελείως τὰς ἡδονὰς ἀπάσας τοῦ σώματος. Μὴ νικηθῆς σὺν ἀπὸ σαρκικῆν ἡδονάβειαν ἵνα μὴ γενῆς ὅμοιος τῶν κτηνῶν, κατὰ τὸν Δαυῖδ. "Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν, οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι, καὶ ὠμοιώθη αὐτοῖς." Ἦγουν εὐρισκόμενος ὁ ἄνθρωπος εἰς πολλὴν τιμὴν πεπλασμένος παρὰ Θεοῦ, δὲν ἐκατάλαβε διὰ ποίου τέλος τὸν ἔπλασεν, ἀλλὰ ἔγινεν ὡσερ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ δὲν ἐγνώρισε τὸ μέλλον, ἦγουν τὸ πικρὸν τέλος τῆς κοσμικῆς ματαιότητος, ἀλλὰ μόνον ἐπρόσχε, καὶ ἐκύτταξε τὴν παροῦσαν τιμὴν καὶ ἀπόλαυσιν, ὅπου εἶχεν ἔμπροσθεν, χωρὶς νὰ στοχασθῆ τὴν μέλλουσαν παιδευσιν. Ἐκεῖνο ὅπου κάμνει ὁ φρόνιμος ἐξ ἀρχῆς, τὸ κάμνει ὁ ἄγνωστος εἰς τὸ τέλος. Γνωστικὸν ἀνθρώπου εἶναι νὰ προβλέπῃ πρὶν κάμῃ τὴν ἀμαρτίαν, τί μέλλει νὰ πάθῃ· καὶ τοῦ ἄφρονος εἶναι ἴδιον νὰ εἰπῆ, δὲν ἐθάξρου νὰ πάθω τόσον κακόν· καθὼς εἶπεν ὁ ἄφρων ἐκεῖνος φιλάργυρος πλούσιος εἰς τὴν κόλασιν. Μὴ κυττάξῃς ἐκεῖνα, ὅπου σοῦ δείχνει ὁ Κόσμος, ὅτι πᾶσά του ἢ ἀπόλαυσις τρέχει ὀρομέως πρὸς θάνατον. Μὴ βλέπῃς τὸ παρὸν, ἀλλὰ τὸ μέλλον στοχάζου. Μὴ κυττάξῃς τὸ σήμερον, ἀλλὰ μελέτα τὸ ἔσχατον, καὶ συλλογίζου τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ τότε καταφρονᾷς μετὰ χαρᾶς πᾶσαν τοῦ Κόσμου τὴν ματαιότητα. Βραχεία καὶ πρόσκαιρος ἢ τῆς καρδίας ἀπόλαυσις· καὶ ἢ παιδευσίς ἀτελεῦτῃτος. Ὁ Κόσμος ἔχει συνήθειαν νὰ δίδῃ τοῖς φίλοις του γεῦμα καλόν, καὶ δεῖπνον κακόν καὶ πανόλεθρον· καθὼς καὶ οἱ ἄνθρωποι βάνουσι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ συμποσίου τὸν καλὸν οἶνον, ὡς εἶπεν ὁ Ἀρχιτρικλινος. Ἀρχίζει μετὰ χαρὰν, καὶ τελειώνει μετὰ θρήνων. Ἀμή εἰς τὸ πλουσιώτατον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡδύτατον φίλευμα εἶναι ὅλον τὸ ἐναντίον, ἦγουν φυλάγει τὸν καλὸν οἶνον ὕστερα. Δίδει τὰς θλίψεις εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ εἰς τὸ τέλος παράκλησιν. Καθὼς

ἔκαμε τῷ Ἰσραὴλ, τοῦ ὁποίου ἔδωκεν εἰς τὴν ἀρχὴν κόπους καὶ θλίψεις πολλὰς εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὕστερον παραμυθίας καὶ καρπιμον γῆν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν. Τὸ αὐτὸ ἔκαμε μετὰ τὸν Ἰακώβ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λάβαν, μετὰ τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἄλλους πολλούς. Ἀμή ὁ Κόσμος ὅλον τὸ ἐναντίον. Σκεπάζει εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ λυπηρὸν, διὰ νὰ τὸ δώτῃ ὕστερα· καὶ ὅταν θάρσῃς πῶς εἶσαι ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τῆς τιμῆς καὶ δόξης ὑψούμενος, σὲ λακτίζει, καὶ πίπτεις κάτω. Καθὼς τὸ κάμνει ὁ δῆμιος, ὅπου ἀνεβάξει τὸν κατόδικον εἰς τὴν σκαλιὰν τῆς φούρκας, καὶ ὅταν τὸν ὑπάγῃ εἰς τὸν ὑψηλότερον βαθμὸν, τὸν ἐγκοσμιώνει κάτω, καὶ πνίγει του. Πρόδλεπε οὖν τῶν πραγμάτων τὴν ἔκδασιν, ὅτι ἀπὸ τοῦτο γνωρίζεις τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ. Τὸ τέλος τῆς ἡδονῆς εἶναι παιδευσίς, τὸ τέλος τῆς κραιπάλης ἀσθένεια, τὸ τέλος τῆς ταλαιπωροῦ ταύτης ζωῆς σκοτεινός καὶ ἀραχνιασμένος τάφος, στάκτη, γῶμα, φθορά τε, καὶ σκώληκες, καὶ τὸ τέλος τῆς ἀμαρτίας πόνοι, θλίψεις, καὶ κόλασις ἀτελεῦτῃτος. Εἰπέ μου, ἀμαρτωλέ, ἐὰν ὑπήγευες εἰς μίαν στρατάν, καὶ νὰ σοῦ εἰπῆ τινὰς, πῶς εἶναι κλέπται καὶ ληστάρχοι παρεμπρὸς, ὅπου φουεύουσι τοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἔστρεφες ὀπίσω εὐθύς, νὰ γυρεύσῃς ἄλλην ὁδὸν ἀκίνδυνον; Εἰς τὸν ὀρόμον, ὅπου περιπατεῖς, ἄνθρωπε, εἰσὶ ψοχοφόροι λησταί, οἱ τινες φουεύουσι τοὺς ὁδοιπόρους, καὶ τοὺς κλέπτουσι τὴν χάριν καὶ τοὺς μισθοὺς· λοιπὸν ἐπίστρεψον, ἵνα λυτρωθῆς ἀπὸ τὸν ψυχικὸν θάνατον, ὅτι κατὰ τὸν Παῦλον ἢ πληρωμὴ τῆς ἀμαρτίας ἐστὶν ὁ θάνατος. Μὴ κυττάξῃς τὸ εὐμορφον χρῶμα τοῦ οἴνου εἰς τὸ ποτήριον, ὅτι εἰς μὲν τὸν λάρυγγα, τὴν ὄραν ὅπου τὸ πίνει, εἶναι γλυκὺ καὶ νόστιμον, ἀμή ὕστερον, καθὼς λέγει· ἢ Σοφία, δάκνει τὴν καρδίαν σου ὡσεὶ ὄφις, καὶ θανατώνει σε. Οὕτω καὶ ὁ Κόσμος εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι εὐμορφος καὶ πασιχαρος, ἔπειτα δάκνει, καὶ τρώγει σου τὴν συνειδήσιν. Ἡ εὐτυχία καὶ πᾶσά του ἀπόλαυσις, εἶναι ὡσερ μία ἀναμμένη λαμπάδα, ὅπου ἄπτε· ἔως νὰ ἐχῇ κηρὸν ἢ ἔλαιον, ἔπειτα σβύνει, καὶ μέ-



νει μόνον ὁ καπνός καὶ ὁ βρῶμός της εἰς τὴν ἔσφρησιν. Οὕτω καὶ τὰ πρόσκαιρα πράγματα σου δείχνουσιν εὐμορφα καὶ λαμπρά, ἀλλὰ τὸ τέλος εἶναι θλίψεις καὶ βία, καὶ οἱ τάλανες ἀμαρτωλοὶ νὰ διαλύσων ὡσάν τὸ κηρὶ καὶ καπνόν, κατὰ τὸν Προφήτην. Ὡς ἐκλείπει καπνός, ἐκλείπεται ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν. Ἐὰν ἔχῃς γνῶσιν, συλλογίσου τὸ μέλλον ἐπιμελῶς, καὶ διδάξου ἀπὸ τὸ ἀπερασμένον, νὰ γνωρίσῃς, πόσον καρπὸν εὐγαλῆς ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ πράγματα, ὅπου τώρα, κἂν νὰ ἐνθυμηθῆς, αἰσχύνεσαι. Ἐὰν ἦσων εἰς τὴν ὑψηλοτέραν δόξαν τοῦ Κόσμου, ἴξενρε, ὅτι ταχέως παρέρχεται. Ὁ Δαυὶδ λέγει, πῶς εἶχασιν οἱ Ἑβραῖοι ἀκόμη τὴν βρῶσιν εἰς τὸ στόμα τους, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἰς ἐκείνους. Ὡς ἀρχήσων οἱ φιλόσαρκοι νὰ δικιμάζων ταυτην τὴν ρέουσαν ἡδονὴν τοῦ Κόσμου, φθάνει εὐθὺς ἡ Δεῖα δίκη, καὶ τοὺς παιδεύει διὰ τὴν ἀμαρτίαν τους. Εἰπέ μου, φιλήδονε, ἐὰν ἦσων πολλὰ διψασμένους καὶ ἐπισκύπτων εἰς μίαν ὠραίαν βρῶσιν, ἐκύτταξες ὀφθάλμια φαρμακερὰ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ὕδατος, ἐτόλμας ποσῶς νὰ τὸ δοκιμάσῃς με ὅλην τὴν δίψαν σου; Ὡς τις ἐπιμελῶς στοχασθῇ τὸν βυθὸν καὶ τὸ τέλος τῶν ἡδονῶν ἐτούτου τοῦ Κόσμου, καὶ προσδέξῃ τὸν βρῶμον, τὴν φθορὰν, καὶ τοὺς σκώληκας, ὅπου ἔχων νὰ γενοῦσι τὰ σώματα πάντων ἡμῶν, ἔφυγε δρεμῆς, διὰ νὰ μὴ πῖν ἀπὸ τὰ Σολερά καὶ Σανασίμα ὕδατα τούτου τοῦ Κόσμου· ἀμὴ διὰτὶ εἴμεσθον μεθυμένοι ἀπὸ τῶν ἡδονῶν, καὶ δὲν βλέπομεν τοὺς ὄφεις καὶ σκώληκας, τὰς θλίψεις, τοὺς πόνους, καὶ Θάνατον, ὅπου ἔχει τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ μετὰ πόθου τὸ πίνομεν; Ὡσπερ ὁ ἔδοιπόρος, ὅταν εἶναι πολλὰ διψασμένος, πίνει ὅπου φθάσει, καὶ ἂν ἔχη σκώληκας τὸ νερόν, κάμνει τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ μὴ βλέπῃ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἀδιαφόρως πίπτομεν εἰς τὰ Σελήματα τῆς σαρκὸς χωρὶς καμμίαν ἐγκράτειαν, ἀλλ' εὐθὺς, ὅπου τὰ γευθῇ ἡ καρδιά μας, αἰσθάνεται τὸν πόνον αὐτῶν, καὶ τυράννησιν. Ἐπεὶ οὖν τὸ τέλος

τοῦ Κόσμου εἶναι τοσοῦτον ψυχοβλαβής, μίσσησέ τον ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, καὶ στοχάσου τὸ ἀληθινὸν τέλος σου, διὰ τὸ ὅποιον σὲ ἔπλασεν ὁ Θεός. Αὐτὸ πόθει, καὶ ὀρέγου διηνεκῶς, ὅλα τὰ πράγματα φυσικὰ ποθοῦσι τὸ τέλος τους, καὶ εἰς αὐτὸ κατὰ τὴν φύσιν τους σέρνονται. Ὅλοι οἱ ποταμοὶ εὐγένουν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ πάλιν εἰς αὐτὴν ἐπιστρέφουσιν. Ἡ Θάλασσα, ἀπὸ τὴν ὅποιαν εὐγῆκεν ἡ ψυχὴ μας εἶναι ὁ ποιητὴς καὶ πλάστης μας, εἰς τὸν ὅποιον ἐπιθυμᾷ πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ δὲν ἔμπορεῖ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον νὰ εὔρῃ καμμίαν ἀνάπαυσιν, ὅτι ὁ Θεός εἶναι τὸ ὕστερον τέλος της, διὰ τὸν ὅποιον μόνου ἐπλάσθη. Δι' αὐτὸ δὲν εὐρίσκει ἡ καρδιά τινὰ ἀνάπαυσιν, ἕως νὰ φθάσωμεν εἰς αὐτὸν τὸν δημιουργὸν καὶ Σωτῆρά μας. Ὅλα τὰ κτίσματα ἔκαμε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνθρώπου, νὰ τὸν δουλεύουν, καὶ νὰ τὸν ὑπηρετοῦν πάντοτε, ἀμὴ τὸν ἀνθρώπου ἔκαμε δι' αὐτὸν, ἡγῶν διὰ τὸν Θεὸν νὰ τὸν δοξάζῃ νὰ τὸν ὑμνολογᾷ, καὶ νὰ τὸν σέβεται· ἐξαίσιον πρᾶγμα καὶ παράδοξον, νὰ τὸ στοχασθῇ νὰ τὸ διηγᾶται τινὰς, ὅτι ὅλα τὰ κτίσματα δὲν εὐγῆκαν ποσῶς ἀπὸ τοῦ Δεσπότη τοῦ πρόσταγμα, καὶ μόνον ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἀξιοτέρον πρᾶγμα, τὸ λογικόν δημιουργημα, ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ τιμηθεὶς εὐρίσκεται παραβάτης, καὶ δὲν ξετρέχει τὸ τέλος του. Ὁ Οὐρανός δὲν ἐπαρασάλευσεν ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου τὸν ἐστερέωσεν ὁ Δημιουργός· ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, καὶ οἱ ἄλλοι ἀστέρες, κάμνουσι κατ' ἐκάστην τὸν ὁρόμον τους. Ἡ γῆ ὅπου εἶναι Σεμελιωμένη ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, δὲν ἐμετασάλευσεν, οὔτε ἀφῆκε τὴν ἐνέργειαν καὶ ὑπηρεσίαν της, ἀλλὰ δίδει μας τοὺς καρποὺς καὶ γεννήματα. Ἡ ζωὰ καὶ λοιπὰ, καθὼς τὰ ἐπρόσταξεν. Ἡ Θάλασσα δὲν εὐγένει ποτὲ ἀπὸ τὸν ὄρον, ὅπου τῆς ἔδωκεν, ἀλλὰ στέκει πάντοτε εἰς τὸν τόπον της, καὶ δεξιούται, καὶ τρέφει ἡμας με τσαυτὴν ποικιλίαν βρωμάτων· ἀήρ, τὸ πῦρ, τὸ ὕδωρ, καὶ πάντα τὰ κτίσματα μᾶς ὑπηρετοῦσι, καὶ τελειοῦσι τὸ Δεῖον πρόσταγμα, καὶ οὐ μόνον αὐτὰ τὰ ἄψυχα, ἀλλὰ καὶ τὰ ζωὰ καὶ πετεινά, αἰετὰ, ὄρνιθες, ἐπίγεια, καὶ θαλάσσια, ὅλα ποσῶς

ἐπαρέβησαν τοῦ Θεοῦ προστάγματος, καὶ σὺ μόνου, ἀνόητε, καὶ τῶν κτηνῶν ἀναισθητότερε ἀνθρώπε, ἐγένης παρήκοος καὶ παραβάτης τοῦ Κτίστου σου; Δὲν σὲ ἐπλασε διὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ διὰ τὸν Οὐρανόν, οὔτε ἐκτίσε σε, διὰ νὰ ποθῆς φθαστὰ καὶ μάταια πράγματα, ἀλλὰ μόνου αὐτὸν τὸν Θεόν. Τὰ κτήνη, ὅπου ἔκαμε διὰ τὴν γῆν, ἔχουσι τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὴν στρεφόμενην, καὶ ὅλον ἐκείνην κοττάζουσι, καὶ περιπατοῦσι μὲ ποδάρια τέσσαρα, διατὶ ὑπάρχου πάλιν, ὅταν φορήσουσιν εἰς αὐτὴν τὴν γῆν, ὅτι αὐτὴ εἶναι τὸ τέλος τους. Ἀρχὴ σου ἀνθρώπε, ἐπλάσθης διὰ τὸν Οὐρανόν, καὶ δι' αὐτὸ περιπατεῖς ἔρθιος διὰ νὰ κοττάζῃς τὸν δρόμον, ὅπου ἔχεις νὰ ὀδεύσῃς μεθ' αὐτοῦ. Δὲν σὲ ἐπλασεν ὁ Κύριος διὰ νὰ κυριεύσῃς φθαστὰ καὶ μέοντα πράγματα, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν ἀνω Ἱερουσαλήμ, τὴν πατρίδα σου, ὅπου εἶναι τὸ μακαριώτατον τέλος σου, καὶ ἐκεῖ ἀπολαμβάνεις τὸν Θεὸν ἀτελεύτητα. Ἠρώτησεν ὁ Προφήτης, λέγων: Τίς ἀναθήσεται εἰς τὸ ἔρος τοῦ Κυρίου; ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἀγίῳ αὐτοῦ; Ἀθῶος χερσὶ, καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαθεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἤγουν: Τίς νὰ ἀνέβῃ εἰς τὸ ἔρος τοῦ Κυρίου; ἢ τίς νὰ σταθῇ εἰς τόπον τὸν ἅγιον αὐτοῦ; Ἀποκρίνεται αὐτὸς λέγων: Ὅστις δὲν ἔλαθεν ἀκαιρα τὴν ψυχὴν του. Εἰς μάτῃν πέρνεις ἓνα πρᾶγμα, ὅταν δὲν κάμῃς μετ' αὐτὸ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ χρείαν σου, διὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἔλαδες. Ἀκαιρα καὶ εἰς μάτῃν ἐπῆρες ἓνα ἱμάτιον, ἢ σκιάδι, ἢ ὑποδήματα, ἢ ἄλλο τίπο-

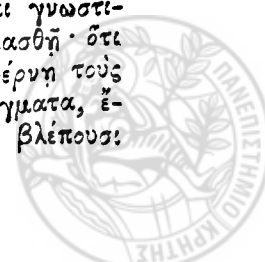
τες ὅμοιον, εἰάν δὲν τὰ βάνῃς ἐπάνω σου. Λοιπὸν εἰς μάτῃν ἔλαδες τὴν ψυχὴν, εἰάν μετ' αὐτὴν δὲν δουλεύεσαι, νὰ κάμῃς τὰς ὑπηρεσίας, διὰ τὰς ὁποίας σὲ ἔπλασεν ὁ Θεός. Ἐδωκέ σου τὴν μνήμη, νὰ τοῦ ἐνθυμάσαι, τὸν νοῦν νὰ τὸν γνωρίζῃς, καὶ τὴν βίλησιν νὰ τὸν ἀγαπᾷς, διὰ τοῦτο εἶσαι χρωστικὸς νὰ τὸν ποθῆς ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας σου, νὰ τοῦ δουλεύῃς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, διὰ ν' ἀπολαύσῃς ἐκεῖνο τὸ δεδοξασμένον τέλος σου. Εἴτις οὖν ἔχει ψυχὴν, καὶ δὲν πολιτεύεται ἐνάρετα, εἶναι παρόμοιος τῶν κτηνῶν. Ὅς τις ἔχει τὸ νοῦν ἀσχολούμενον, καὶ δοσμένον εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τιμᾶς καὶ πλοῦτον, καὶ ἐπιποθεῖ προσωρινὰ ἀγαθὰ, εἰς μάτῃν λογίζεται πῶς ἔλαδε τὴν ψυχὴν, ὅτι δὲν τὴν ἐποίησεν ὁ Κύριος διὰ ταύτας τὰς ἐργασίας. Ἡ μακαριότης εἶναι τὸ ὕστερον τέλος σου, ἀνθρώπε, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπηρετοῦσιν ὅλα τὰ κτίσματα, ὅτι μήτε πλοῦτος, οὔτε σοφία, ἢ ἄλλο ὅμοιον ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ σὲ ἀναπαύσῃ, ἢ νὰ σοῦ δώσῃ τινα θεραπεία. Ἄφρον, ἄφρον, τοὺς ὀφθαλμούς σου. Σήκωσε τὴν καρδίαν σου ἀπὸ τὴν ψυχολογίαν προσπάθειαν τῶν προσκαιρῶν κτισμάτων, καὶ μόνου ἀγάπα τὸν Θεόν, ἐπειδὴ διὰ τοῦτο σὲ ἔπλασε. Καταφρόνησον πάσας τοῦ Κόσμου τὰς ἡδονὰς, εἰάν βίλης νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ ἐπιπόθητον τέλος σου, ἤγουν εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν, νὰ ἀπολαύσῃς Θεὸν τὸν πανάγαθον, χωρὶς τοῦ ὁποίου ποτὲ δὲν ἀξιώνεσαι τελείαν χαρὰν, οὔτε καμμίαν ἀπόλαυσιν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΔΕ΄.

Περὶ ἀπάτης, ἀσχημίας, καὶ ψευδοῦς ὑποσχέσεως, καὶ πονηρᾶς τοῦ Κόσμου ἀνταποδόσεως.

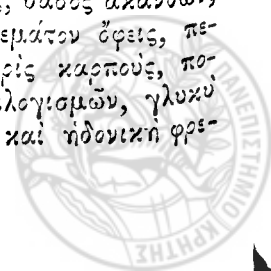
Ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, λέγει ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης. Ἠγουν, ὃς τις περιπατεῖ εἰς τὸ σκότος, δὲν ἔξεύρει ποῦ ὑπάγει. Ὅποιος ζῆ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον τὸν ψεύτικον, πρέπει νὰ ἔχη

πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ νὰ εἶναι γνωστικός, καὶ περιδλεπτος, ἵνα μὴ κολασθῇ· ὅτι ὁ Κόσμος ἔχει συνήθειαν νὰ φέρῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰ ἐξωτερικὰ πράγματα, ἐπειτα νὰ τοὺς τυφλώνῃ, νὰ μὴ βλέπουσι:



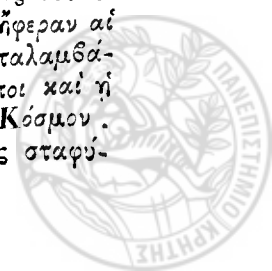
τά ἐσωτερικά. Δείχνει τοῦ σαρκικοῦ τὰς ἡδονάς, ἀμὴ δὲν τοῦ φανερώσει τὸν ῥυθμὸν καὶ βόρβορον, ὅπου εἶναι κεκοιμημένοι εἰς τὴν αὐτῶν ματαιότητα. Ἐμφαίνει τοῦ φιλαργύρου τὴν εὐγένειαν καὶ τιμὴν τοῦ χρυσοῦ, ἀμὴ δὲν τοῦ δείχνει τὰς πολυταράχους φροντίδας, καὶ τοὺς ἀμέτρους κινδύνους, μὲ τούς ἐποίους ἀποκτάται ὁ πλούτος. Παρακινᾷ τοὺς κενυδόξους εἰς τὰς τιμὰς τῶν ἀξιοματίων, νὰ λαμβάνουσιν Ἡγευμενεῖα, καὶ ἄλλα πρωτεῖα, διὰ νὰ τοὺς σέβωνται καὶ τιμοῦν οἱ ὑπήκοοι, ἀμὴ δὲν τοὺς δείχνει τὸ χρέος, ὅπου τοὺς ἀκολουθεῖ, ἤγουν πῶς κρέμονται εἰς τὴν ψυχὴν τους ὅλοι τους οἱ ὑποτασσόμενοι, καὶ χρεωστοῦσι νὰ τοὺς νουθετοῦσι, νὰ τοὺς ὁδηγοῦν, καὶ νὰ τοὺς παιμαίνουσιν εἰς νομὴν σωτηρίας, ἵνα μὴ κλασθῶσι, καὶ αὐτοὶ δώσουν δίκην τῆς ἀμελείας. Δείχνει τῶν γαστριμαργῶν τὴν τῶν βρωμάτων ἡδονὴν καὶ γλυκύτητα, ἀμὴ τὰς ἀταξίας, ἀσθενείας, καὶ ἄλλας ζημίας ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὅπου γεννοῦνται ἀπὸ τὴν κραιπάλην καὶ μέθην, δὲν τοὺς λέγει· καὶ ἀπλῶς σκεπάζει πᾶσαν ἀμαρτίαν μὲ ἄλιγον ἥδυσμα καὶ ἀπόλαυσιν, χωρὶς νὰ φανερώσῃ τινὸς τὴν λύπην τοῦ τέλους καὶ κακοπάθειαν. Ἐάν εὖν βέλῃς, φιλόκοσμοι, νὰ γνωρίσῃς τοῦ πράγματος τὴν ἀλήθειαν, μὴ κυττάξῃς τὸ ἔξωθεν, ὅπου σοὺ δείχνει ὁ πλάνος Κόσμος, ἀλλὰ εὐχαλε τὴν σκέπην, νὰ καταλάβῃς τὸ ἔσωθεν. Πίστευσόν μοι, ὅτι ὅλον σου τὸ κακὸν συμβαίνει, διὰ νὰ μὴ βέλῃς νὰ στοχασθῆς τὰ ἔσω τῆς ἀμαρτίας, ἤγουν τὴν πικρίαν, τὸν βόρβορον, καὶ τὴν πλάνην, ὅπου τοσοῦτον ἀρέγῃσαι. Ἐμπαίξομεν, καὶ περιγελοῦμεν τοὺς Ἰσραηλίτας, διὰ τὸ τοὺς ἔστειλεν ὁ Θεὸς ἐξ Οὐρανοῦ τὸ ἥδύτατον Μάννα, καὶ αὐτοὶ ἐπιθυμοῦσαν τὰ πράσσα τῆς Αἰγύπτου καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ δὲν ἐννοοῦμεν οἱ ἄφρονες, ὅτι περισσοτέρας κατακρίσεως καὶ κολάσεως ἄξιοι εἴμεσθην ἡμεῖς, ὅπου μᾶς δίδει ὁ Πανάγαθος Κύριος τὸν Οὐράνιον Ἄρτον, τὴν γλυκύτητα καὶ ζωηρὰν βρώσιν τοῦ Παραδείσου, καὶ ἡμεῖς εἴμεσθην τοσοῦτον τετυφλωμένοι καὶ ἄγνωστοι, ὅπου προτιμοῦμεν τὸ ἄνοστον φαγητὸν καὶ ἀνάξιον τῶν κρομ-

μῶν τῆς ἀμαρτίας, δηλονότι τὴν βδελυρὰν καὶ οὐδαμινὴν ἀπόλαυσιν. Τοσαύτην γεῦσιν καὶ νοστιμάδα αἰσθάνονται τὰ βρέφη εἰς τὸ γάλα τῆς βυζάστρας, ὡς τε ἀστοχοῦσι τὴν μητέρα, ὅπου τὰ ἐγέννησε μὲ τόσον πόνον καὶ βάσανον ὁμοίως καὶ τινὲς ἄνθρωποι γεύομενοι τὴν ὀλίγην τοῦ Κόσμου γλυκύτητα, ἀστοχοῦσι τοῦ Κτίστου, ὅπου τοὺς ἐπλασε, καὶ μὲ τόσον πόνον τοὺς ἐξαγόρασεν. Ὁ χωρικός καὶ ἄγροικος παρῆρῖ, ὅτι δὲν εἶναι πρᾶγμα καλῆτερον ἀπὸ τὸ χωρίον καὶ τὴν καλύβαν του, διατί δὲν εἶδε τὰ ὠραῖα παλάτια, τῶν πολυτιμῶν Πόλεων. Τὸ βρέφος κλαίει, ὅταν εὐγῆ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, διατί δὲν γνωρίζει πόσον εἶναι καλλίτερος ὁ Κόσμος οὗτος ὅπου γεννᾶται, ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτον προτιότερα. Ἐκεῖνοι οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι τοῦ Κόσμου εἶχασιν εἰς πολλὴν τιμὴν τὰ κάστανα καὶ βελάνια, ὅπου ἔτρωγαν, καὶ τὰ σπῆλαια καὶ καλύβας, ὅπου οἰκοῦσαν, διατί δὲν ἦσαν φανερωμένα τὰ σιτάρια, τὰ κρασία, καὶ ἄλλα ὠραῖα βρώματα, οὔτε σπῆτια ἀσβεστόκτιστα καὶ πολυτίμητα παλάτια, νὰ γνωρίσουσι τὴν μεγάλην διαφορὰν ἀπ' ἐκεῖνα ἕως ἐτούτα. Οὕτω καὶ οἱ φιλόσοφοι ἄνθρωποι, διατί δὲν εἶδασιν τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ τὰ Οὐράνια, οὔτε ἐγνωθῆσαν τὴν ἀξίαν ἐκείνην καὶ τὴν γλυκύτητα, τὴν εὐγένειάν τους ὠραιότητα, τιμοῦσι πολλὰ τὰ φθαρτὰ ταῦτα καὶ πρόσκαιρα, καὶ τὰ κρατοῦσι διὰ μεγάλα καὶ πολυτίμητα· ἀμὴ εἴαν ἐκεῖνα ἐδλέπασιν, ἐκαταφρονοῦσαν ἀναμριδολῶς αὐτὰ τὰ ψεύτικα. Εἰπέ μου, φιλόσοφε, τί πρᾶγμα εἶναι οὗτος ὁ Κόσμος μὲ ὅλα του τὰ καλὰ (εἴαν αὐτὸν ἐπιμελῶς ἐρευνησῆς, νὰ γνωρίσῃς ταῖς ἀπάταις καὶ τοὺς δόλους του) παρεξένας οἶκος γεμάτος σύγχυσιν, ἕνα σχολεῖον ματαιότητος, ἕνα δίκτυον πανουργίας μεστόν, ἕνα λαβύρινθος ἐγκλημάτων, σκοτεινὴ φυλακὴ, λίμνη γεμάτη λάσπαις· μία κοιλὰς τοῦ κλαυθμῶνος, καὶ κλυθωνίζομενη θάλασσα, γῆ ἄκαρπος, θάσος ἀκαυθῶν, λιθάδιον πράσινον καὶ γεμάτον ὄφεις, περιβόλαιον ἀνθισμένου χωρὶς καρπούς, ποταμὸς δακρῶν, πηγὴ διαλογισμῶν, γλυκύφαρμάκι, μῦθος σύνθετος, καὶ ἡδονικὴ φρε-



νόληφία; Πόσα καλά ἔχει, νὰ μὴν εἶναι ψευδῆ καὶ μάταια; Ἡ ἀνάπαυσις του εἶναι παμμόχθηρος, ἡ στερεότης χωρὶς θεμέλιον, ὁ φόβος ἀνάιτιος, οἱ κόποι καὶ πόνοι του ἀκαρποὶ, τὰ δάκρυα ἀνωφέλευτα, ἡ ἐλπίδα του ματαία καὶ ἀκαιρος, ἡ χαρὰ του ψεύτικη, ἡ θλίψις ἀληθινῆ, καὶ ἡ τάξις του γεμάτη ἀστασίαν καὶ σύγχυσιν. Γίνωσκε οὖν ἀψευδέστατα, ὅτι ἡ θεραπεία καὶ εἰρήνη, ὅπου ζητᾶς, δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν Κόσμον, ἀλλὰ εἰς τὸν Κτίστην τούτου καὶ ποιητῆν, οὔτε εἰς τὴν τῶν πραγμάτων ἀπόκτησιν, ἀλλὰ εἰς τὴν αὐτῶν καταφρόνησιν. Γύρισε γοῦν ὅλην τὴν γῆν καὶ θάλασσαν, καὶ περιπάτησε ὅπου θέλεις, ταλαίπωρος ἐσὺ καὶ τρισαθλιος, εἴαν δὲν ὑπάγῃς εἰς τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρά σου. Αὐτοῦ οὖν πόθησον, ἀνθρῶπε, καὶ ἀγάπησον ὅλη τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν σου, καὶ μὴ πλανηθῆς εἰς τὴν σκιάν τῶν φθειρομένων πραγμάτων, οὔτε νὰ τυφλώσῃς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ἢ ζωγραφίαις αὐτῶν, νὰ σὲ ὀδηγήσῃ εἰς πικρὸν καὶ πανόλεθρον θάνατον. Μὴ πιστεύσῃς ποτὲ νὰ εἶναι τινὰς καρπὸς καὶ διάφορον εἰς ὅλον ἐκεῖνο, ὅπου θεωρεῖς εἰς τὸν Κόσμον, ὅτι ὅλος εἶναι γεμάτος φύλλα κενὰ ὡσπερ τὸ δένδρον τὸ ἀκαρπον. Τὰ μυστὰ καὶ ἀγνωστα βρέφη βλέπῃσι τὴν ἀναμμένην λαμπάδα πῶς φέγγει, καὶ τρέχουσι μετὰ χαρᾶς νὰ τὴν πιάσῃσι, θαρρῶντας νὰ εἶναι καλὸν καὶ εὐμορφον τιποτα, καὶ αὐτὰ καίονται, καὶ κλαίουσιν ὕστερα. "Ομοιοὶ τούτων εἰσὶν οἱ φιλόκοιμοι, οἱ τινες, ὡς ἀφρονες, χωρὶς τινὰ κρίσιν τοῦ λογικοῦ, πλανοῦνται ἀπὸ τὴν φαινομένην εὐμορφίαν τοῦ Κόσμου, καὶ πίπτοντες εἰς τὴν λαυραν τῶν ἡδονῶν καὶ ἀμαρτημάτων, ἀπομένουσι μὲ κενὰ καὶ εὐκαιρα χέρια κατακαυμένα ἀπὸ τὴν στίαν τῆς συνειδήσεως. Μὴ δώσῃς οὖν ὧτα εἰς τὰ ψευδῆ τοῦ Κόσμου τασίματα, εἴαν θέλῃς νὰ μὴ πέσῃς εἰς τὴν παγίδα του, ὅτι ὅλαις ἢ κολακείαις του εἰσὶ μάταιαις, μὲ ταῖς ὁποίαις ἀπατᾷ τοὺς ἀπλουστέρους, καὶ θανατῶνει τους. Ἡ φιλία, ὅπου σοῦ δείχνει, εἶναι μόνον διὰ νὰ σὲ πλανήσῃ· ὅτι εἴαν καὶ σοῦ φαίνεται χαροποιὸς εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ εἶσαι σήμερον εὐτυχὴς καὶ πλούσιος, αὔριον ὕστε-

ρεῖσαι ἀπὸ ὅλα ταῦτα, καὶ μένεις πτωχὸς καὶ πένης ταλαίπωρος. Ἐάν σε προσκαλῇ, καὶ λέγῃ σου, ὅτι εἰς τὰς ἡδονὰς εἶναι γούσις καὶ νοστιμάδα, καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἀμαρτήματα νὰ κάμῃς ἐποῦτο, ἢ ἐκεῖνο, μὴ τοῦ πιστεύσῃς· διατὶ ὅσοι ἔχουσιν εὐτυχίαν, καὶ στέκουσιν εἰς βαθμὸν ὑψηλόν, κινδυνεύουσι νὰ πέσουν εἰς τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ λέοντος. Ὁ Κόσμος δείχνει ὠραῖος καὶ εὐμορφος, ἀμὴ ἔσῃθην εἶναι πρίσσα ἄσχημος, ὡς τὸ εἶδωλον, ὅπου εἰς τὸ προσωπον δείχνει εὐμορφον, καὶ μέσα εἶναι κομματὶ ξύλου σαπημένον καὶ ἄχρηστον. Οἱ ψαράδες κρύπτουσι μὲ δόλον τὸ ἄγκιστρον, διὰ νὰ πλανῶσι τὰ ὀψάρια, νὰ τὰ θανατώσου, οὔτω καὶ ὁ Κόσμος σκεπάζει μὲ ὀλίγην ἡδονὴν τὸ ἰσθόλον φαρμάκι, καὶ θανατῶνει σε. "Ὡ πόσοι ταλαίπωροι ἀποθύσκουσι, γεόμενοι τὸν ἴον καὶ φαρμάκι εἰς τὴν ὀλίγην ἡδονὴν τοῦ Κόσμου τούτου, τὴν πρόσκαιρον. Ἄς συναχθοῦσιν ὅλοι οἱ ζῶντες, ἄς σηκωθῶν οἱ ἀπεθαιμμένοι, νὰ εἰποῦσιν, εἴαν εἴχασιν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν ταύτην χαρὰν τινὰ χωρὶς θλίψεως, ἀγάπην δίχως ἔχθραν, εἰρήνην ἄμαχον, ἀνάπαυσιν ἄριθον, ὑγίαν ἄνοσον, καὶ τροφήν καὶ ἐνδύματα ἄνευ κόπου καὶ δίχως βάσανον. Ὁ Κόσμος, τάσσει ἡδονὰς καὶ δίδει πικρίας· τάσσει ἀνάπαυσιν, χαρὰς, τιμαῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ δίδει ἀτιμίας, θλίψεις, καὶ δάκρυα· τάσσει σου μακρὰν καὶ εὐτυχιστάτην, καὶ σοῦ δίδει ὅλον τὸ ἐναντίον· τάσσει νὰ εἶναι στεγνός καὶ ἀτρεπτος, καὶ αὐτὸς ἀλλάσσει, καὶ τρέπεται εἰς ὀλίγον, καὶ σὲ κάμνει αἰχμάλωτον, καὶ εἰς θλίψεις καὶ συμφορὰς ὑποκείμενον. Δὲν γνωρίζουσι οἱ σαρκικοὶ τὴν ἀπάτην ταύτην τοῦ πλάνου Κόσμου, ἕως νὰ ξημερώσῃ, νὰ φανῇ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἡγουν, ὅταν περάσῃ ἡ νύξ καὶ τὸ σκότος τῆς παρουσίας ζωῆς· καὶ ἀπελθῶν ὁ θάνατος σφαλῆξ, ἢ νὰ εἰπῶ καλλιώτερα ἀνοιξὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τους, τότε λέγω γνωρίζουσι τὸ πικρὸν τέλος, εἰς τὸ ὁποῖον τοὺς ἤφρασαν αἱ τιμαὶ καὶ ὁ πλοῦτός τους, καὶ καταλαμβάνουσι πόσον εἶναι μάταιοι οἱ κόποι καὶ ἡ φροντίδες, ὅπου εἴχαν διὰ τὸν Κόσμον. Δὲν συναίγουσιν ἀπὸ τὰς ἀκανθὰς σταφύ-

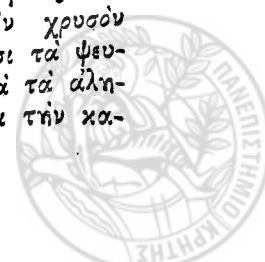


λια, ὅτε ἀπὸ τῶν τριβόλων σῦκα, εἶπεν ὁ Κύριος. Οὕτω καὶ σὺ μὴ ἐλπίζης νὰ εὐγάλης ἀπὸ τὸν Κόσμον ἄλλο, εἰμὴ ψεύματα, ὅτι ὅλος εἶναι πλάνος καὶ ψεύστης. Ὁταν ὁ δαίμων ἀνέβασεν εἰς τὸ πτερυγιον τοῦ Ναοῦ, καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἔρους τὸν Κύριον, τοῦ ἔδειξε τὰς Βασιλείας τοῦ Κόσμου, καὶ λέγει του· ὅλα ταῦτα σοῦ δίδω, εἰάν με προσκυνήσης. Ἐψεύσθη ὁ δόλιος, τάσωντας ὅσον δὲν ἠμπόρει νὰ δώσῃ, καὶ δὲν ἦτον παράξενον νὰ ψευματίσῃ ὁ δαίμων, ὅτι αὐτὸ ἔπραξε καὶ εἰς τὸν Παράδεισον, ὅταν ἔταξε τοὺς προπάτορας, νὰ γένουν Θεοί, ἀμὴ ἠπατήθησαν, καὶ ἔπεσαν εἰς τὴν ἀμαρτίαν. Τὸ ὅμοιον κάμνει καὶ με ἡμᾶς καθ' ἑκάστην, ὅτι ὡς τῆς Ἐδᾶς ἀπόγονοι καὶ κληρονόμοι τῆς Ἀδαμιαίας ἀπάτης, πιστεύοντες τὰς ψευδεῖς ὑποσχέσεις τοῦ δαίμονος καὶ τοῦ Κόσμου, πίπτομεν εἰς διάφορα ἀμαρτήματα, εἰς τὰ ὅποια δὲν εὐρίσκεται ἡδονή, ἢ ἀνάπαυσις, καθὼς αὐτοὶ μᾶς ἔταξαν, ἀλλὰ πικρίαί, θλίψεις, καὶ ἄλλα ὅμοια, ὅπου τυραννοῦσι, καὶ βασανίζουσι, τὴν καρδίαν τοῦ πλανημένου ἀμαρτωλοῦ, χωρὶς καρμίου συμπάθειαν. Μὴ πιστεύσης γοῦν τοῦ Κόσμου, τολαίῳρε, εἰς ὅσα σοῦ τάσσει, διὰ τὴν σοῦ δίδει ἔλκεν τὸν ἐναντίον, καὶ ἂν σοῦ δώσῃ καὶ καλὸν τίποτας εἶναι πρὸς ὧσαν ὀλίγην, καὶ ὕστερα σοῦ τὸ πέρνει, καὶ μένεις εἰς περισσοτέραν θλίψιν, παρὰ νὰ μὴ τὸ ἠθελῆς δοκιμάσῃ ὀλοτέλα. Μίσησον οὖν τὸν Κόσμον, καὶ δούλευσον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς τις εἶναι ἀληθιστάτος, καὶ δίδει σοῦ ἑκατονταπλασίως τὴν πληρωμὴν, καθὼς ἔταξε, καὶ ὁ λόγος του εἶναι ἀμετακίνητος, ἀμὴ ὁ Κόσμος εἶναι τρεπτός καὶ ἀστατος, καὶ ἀλλάσσει καθ' ὄραν, καὶ ὅσους τιμᾶ καὶ δοξάζει σήμερον, ἐξουθενεῖ, καὶ καταισχύνει τοὺς αὔριον, καὶ πίπτουσιν εἰς πενίαν ἐσχάτην ὅσοι εὐρίσκονται εἰς πλοῦτον καὶ δόξαις ὑψούμενοι, καὶ ἄλλοι πολλοί, ὅπου δὲν ἐξουσίαζαν τίποτες, γίνονται μεγάλοι καὶ ἔνδοξοι· καὶ τοῦτο συμβαίνει διὰ τὴν ἀναξίαν τοῦ Κόσμου, ὅς τις δὲν ἔχει κανένα πρᾶγμα στερόν καὶ ἄτρεπτον, ἀλλὰ πάντα ρευστὰ καὶ εὐόλισθα. Βλέπομεν πολλοίκις τὸν Ἥλιον, καὶ

εὐγένει φωτεινὸς καὶ ἐκλαμπρος τὸ πρωί, καὶ εἰς ὀλίγην ὄραν ἐγείρονται σύνεφα, καὶ ἀστράπτει, βροντᾶ, ρίπτει χαλαζί, καὶ κάμνει πολλὴν καταιγίδα καὶ σύγχυσιν. Τί ἄλλο μᾶς σημειώνει τοῦτο, παρὲξ τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ Κόσμου καὶ τροπὴν ἀπροσδόκητον; Ἀκόμη δὲν εἶναι τελειωμένη μία χαρὰ, καὶ ἔρχεται συμφορὰ καὶ μεγάλη πίκρα καὶ ἄμετρος. Ἀκόμη δὲν ἔχουσι τινὲς τελειωμένους τοὺς γάμους τους, καὶ στρέφουσιν ἢ χαράς εἰς δάκρυα. Σήμερον σὲ ἀγαπᾶ εἰς Ἄρχοντας, καὶ τάσσει νὰ σοῦ καμῆ πολὺ καλόν, καὶ αὔριον τρέπει τὴν ἀγάπην εἰς μίσος, καὶ σοῦ ξετρέπει τὸν θάνατον. Καὶ τοῦτο ὅλον γίνεται, διὰ τὴν δὲν ἔχει ποσῶς ὁ Κόσμος τινὰ στερότητα, ἢ ἀλήθειαν· τὸ ὅποιον ἐγνώσθη σαφέστατα, οὐ μόνον εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Δεσπότην μας, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν ἐδέχθη πᾶσα ἡ πόλις μετὰ πολλὴν τιμὴν καὶ δόξαν ἀμέτρητον, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα τὸν ἐξέθρισαν με ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν. Τὴν Κυριακὴν ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντησιν με βάρια καὶ κλάδους δένδρων, καὶ τὴν Παρασκευὴν τὸν ἐθεῖραν ἀπανθρώπως, καὶ ἐμαστιγώσαν. Τὴν Κυριακὴν εὐγάζαν τὰ φορέματά των, καὶ τὰ ἀπλώναν εἰς τὴν γῆν, ὅπου ὁ Δεσπότης διέβαινε, καὶ τὴν εὐγάλασι τὰ ἐδικά του, καὶ ἐφραγγέλωσάν τον ὀλόγυμον. Πρῶτον ἔλεγον, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ὕστερον τῷ Πιλάτῳ, Ἄρον, Ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Εἰσῆλθε τὴν Κυριακὴν εἰς τὴν Πόλιν με τιμὴν καὶ δόξαν, ὡπερ Θεός, καὶ τὴν Παρασκευὴν ἐξῆλθε με ἀτιμίαν καὶ αἰσχύνην ἀμέτρητον, καὶ ἐσταύρωσάν τον ὀλόγυμον, ὡπερ νὰ ἦτον ληστής καὶ κακοποιὸς ἄνθρωπος. Δὲν σοῦ φαίνεται αὐτὴ μεταβολὴ καὶ τροπὴ τοῦ κόσμου τοσοῦτον ταχέα καὶ ἀκατάστατος. Μὴν ἔχης γοῦν εἰς τὸν κόσμον τὸ θάρρος σου, διὰ τὴν εἶναι εὐμετάτρεπτος, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν Δεσπότην ἔχε τὴν ἐλπίδα σου, καὶ δούλευέ του με ἔλκεν σου τὴν ψυχὴν, ὅτι αὐτός ἐστὶν ἀναποδότης πλουσιώτατος, ἀμὴ ὁ κόσμος εἶναι ἀχάριστος.

καὶ σοῦ δίδει κακὸν ἀντὶ καλοῦ, κατὰ τὸν Προφήτην « Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν ». Διὰ καλὰ πρόσκαιρα δίδει ὁ κόσμος αἰώνιον κόλασιν, καὶ ὁ Κύριος δι' ὀλίγον κόπον χαρίζει δόξαν, τιμὴν, καὶ ἀγαλλίασιν ἀτελεύτητον. Διὰ μίαν βραχυτάτην ἡδονὴν, ὅπου δίδει ὁ κόσμος τοῖς δούλοις του, τοὺς ἀγγαρεύει μὲ φορτία δυσβάστακτα· καὶ ὁ Θεὸς μὲ ὀλίγην παιδείουσι, ὅπου στέλλει εἰς τὴν ζωὴν ἐτούτην τοῖς φίλοις του, τοὺς κάμνει μετόχους τῆς αἰώνιου ἀγαλλιάσεως. Διὰ πρᾶγμα μικρὸν καὶ τιμὴν ὀλίγην, ὅπου δανεῖζει ὁ κόσμος τοῖς φίλοις του, πληρώνεται πολλὰ ἀκριβᾶ, καὶ βάνει τοὺς εἰς πτωχείαν καὶ ἀπορίαν αἰώνιον· καὶ ὁ Κύριος διὰ ὀλίγαις ἡμέραις, ὅπου ἔλθει τοὺς δούλους του, τοὺς χαρίζει μεγάλους θησαυροὺς καὶ ἄπειρον ἀγαλλίασιν. Μίσησον οὖν τὴν βραχέαν ἡδονὴν ταύτην τοῦ κόσμου, διὰ ν' ἀπολαύσῃς τὴν αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ὁ Κύριος μᾶς προστάσσει νὰ κάμνωμεν ἑλαφρὰ καὶ εὐκόλα πράγματα, ὁ δὲ κόσμος βαρῆα καὶ δύσκολα. Ὁ Θεὸς κελεύει νὰ συγχωροῦμεν τοῖς ἐχθροῖς, καὶ ὁ κόσμος μᾶς λέγει νὰ κάμνωμεν τὴν ἐκδίκησιν, διὰ τὴν ἑποῖαν πίπτομεν εἰς πολλοὺς κινδύνους καὶ βάσανα. Ἦμπορεῖς νὰ εὐφραίνεσαι μὲ τὸν Δεσπότην ἀναπανόμενος, καὶ σὺ προτιμᾶς νὰ εἶσαι μὲ τὸν κόσμον βασανιζόμενος; Δουλεύων τῷ Θεῷ, ἀποκτᾶς δύω ἀπολαύσεις, καὶ δουλεύωντας τοῦ κόσμου, ἔχεις διπλὴν τὴν κῆλασιν. Τὰχα δὲν τὸ στοχάζεσαι, ὅτι ὀρίζωντάς σε ὁ κόσμος νὰ ζητᾶς τιμὴν καὶ πλοῦτον, καὶ ἄλλα ἔμοια, σοῦ δίδει κόπους καὶ πολλὴν βάσανον, καὶ παραγγέλλωντάς σου ὁ Κύριος νὰ εἶσαι πτωχὸς καὶ πένθης, σὲ λυτρῶναι φροντίδων πολλῶν καὶ συγχύσεων, καὶ διάγεις ζωὴν καὶ βίον ἀτάραχον. Ἐὰν ἐπάσχεις διὰ τὸν Χριστὸν ἐκουσίως τὸν κόπον, ὅπου ὑπομένεις διὰ τὸν κόσμον, ἤθελες ζῆσθαι χαρούμενος εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν νὰ λάβῃς τὴν ὄντως Μακαριότητα. Καὶ σὺ βασανίζεσαι ἄκαιρα διὰ τὸν ἀγνώμονα κόσμον, καὶ χάριν καμμίαν

δὲν σοῦ ἔχει, οὔτε κανένα μισθὸν λαμβάνεις ἀπὸ τὴν σάρκα καὶ τὸν Διάβολον, ὅπου πληροῖς τὰ θελήματα του. Εἰς τὸ ὕστερον, ὅταν σὲ διώξῃ ὁ κόσμος, θέλεις γνωρίσει τὸ μέγα φορτίον καὶ βάρος, ὅπου ἐβάστας ἀπάνω σου, δουλεύων αὐτῶν τῶν τριῶν ἐχθρῶν σου, ὅποταν ἀντὶ νὰ σὲ πληρώσου διὰ τὸν κόπον σου, σὲ ἀπαρνηθοῦσι, καὶ εὐσεθῆς ὀλομόναχος. Ὅταν δύω ἢ τρεῖς βοηθοῦσι τινὸς ἀνθρώπου, καὶ σηκώνει κανένα βαρὺ φορτίον, δὲν αἰσθάνεται τόσον τὸ βάρος ἐκεῖνος ὁ ἕνας· ἀμὴ ὅταν τὸν ἀφήσῃσι μοναχόν, τότε γροικᾷ τὴν βαρύτητα. Τώρα σοῦ βοηθοῦσιν, ὁ κόσμος, ἡ σάρκα, καὶ ὁ Διάβολος, νὰ σηκῶνῃς τὸ βαρὺ φορτίον τῆς κακῆς συνειδήσεως, ἀμὴ ὅταν ἔλθῃ ὁ θάνατος, σὲ ἀφίνουσι αὐτοὶ οἱ τρεῖς φίλοι σου μοναχόν εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Ὁ κόσμος, ὅπου δουλεύεις τώρα τοσοῦτον ἐπιμελέστατα, σὲ ἀπαρνᾶται εἰς τὴν μεγάλην ἀνάγκην, καὶ ἀφίνεσι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἰσχυροῦ Κρατοῦ, νὰ δώσῃς ἀυστηροτάτην ἀπολογίαν διὰ ὅλην τὴν πολιτείαν σου, καὶ τότε θέλεις τρομάζει, νὰ φοβηθῆς. Φοβερόν γάρ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Μὴ δουλεύῃς οὖν ἐνὸς ἀχαρίστου, ὅπου ἰξεύρεις, πῶς σὲ ἀπαρνᾶται εἰς τὴν μεγαλύτερην χρεῖαν σου. Ὅλιγον καιρὸν χαίρεσαι τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ ἔρχεται σου ὁ θάνατος, καὶ τότε ἀφίνεις τὸν πλοῦτον, τὰς ἡδονάς, καὶ τίποτες ἐξ αὐτοῦ δὲν λαμβάνεις, εἰμὴ μόνον τιμωρίαν αἰώνιον. Μὴ φοβοῦ τοὺς κόπους καὶ ἔλιψεις, ὅπου τελειώνουσι μὲ τὸν θάνατον, ἀλλὰ φοβοῦ ἐκεῖνα τὰ κολαστήρια, ὅπου ἀρχίζουσι μετὰ θάνατον. Πάντες οἱ ἀγαπημένοι καὶ φίλοι σου, αἱ τιμαί, ὁ πλοῦτος, καὶ ὅλη ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις, δὲν σὲ εὐγάζουσι ἀπὸ τὰς φρικτὰς τιμωρίας ἐκείνας, οὔτε σοῦ δίδουσι τινὰ ὠφέλειαν. Φύγε λοιπὸν ἀπὸ τὸν κόσμον, ὅτι καμμίαν τάξιν δὲν ἔχει, ἀλλὰ εἶναι γεμάτος ἀνομίας καὶ σφάλματα. Πλέον φιλοῦσι τὸν χρυσὸν παρὰ τὸν Χριστὸν πλέον τιμοῦσι τὰ ψευδῆ καὶ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, παρὰ τὰ ἀληθινὰ καὶ αἰώνια· κἀλλιον ἔχουσι τὴν κα-



κίαν ὑπὲρ τὴν ἀρετὴν, καὶ ὑψώνουν τοὺς κακοὺς καὶ δοξάζουσι· καὶ τοὺς καλοὺς καταφρονούν καὶ ὑβρίζουσι. Διὰ τοῦτο γοῦν δὲν εὐρίσκεις σωτηρίαν, ἐὰν δὲν ἀπαρητηθῆς τελείως τὸν κόσμον, καὶ ἐκ καρδίας νὰ τὸν μισήσῃς, καταφρονῶν πᾶσαν τῆς

σαρκὸς ἡδυπάθειαν· καὶ οὕτω δι' αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὰ οὐνεύρατα, ὅπου μισήσεις ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον, ἀξιῶνεσαι τῆς οὐρανοῦ μακαριότητος, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, Ὡς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΔΣ'.

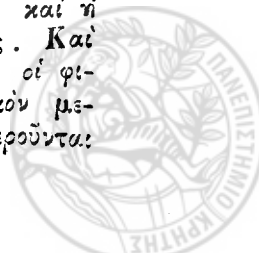
Περὶ ματαιότητος, κινδύνου τε, καὶ βραχύτητος τῆς τιμῆς τοῦ κόσμου.

Εμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν, ἤγουν, πολλὰ τιμημένοι εἶναι οἱ φίλοι σου, καὶ δυνατοὶ εἰς τὰς ἐξουσίας τους. Ἐὰν ποθῆς τὴν τιμὴν, ὦ ἄνθρωπε, ἄς εἶσαι φίλος τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὅς τις ἔχει φίλον τὸν Κύριον, ἀξιῶνεται πολλὴν τιμὴν καὶ ἀφθαρτον στέφανον. Μεγάλῃ σου ἀγνωσία εἶναι, νὰ βάνῃς τόσον κόπον καὶ ἐξοδον, νὰ ἀποκτήσῃς τιμὴν πρόσκαιρον, ὅπου ταχέως παρέρχεται. Ὅσοι ἦτον φίλοι Θεοῦ, ἐκεῖνοι μόνον τὴν σήμερον τιμῶνται χαρμονικῶς καὶ δοξάζονται· καὶ πάλιν αὐτὴν τὴν τιμὴν, ὅπου ἔχουν οἱ Ἅγιοι, δὲν τὴν ἀπόκτησαν ξετρεχόντες αὐτήν, ἀλλὰ μισοῦντες καὶ φευγοντες ἀπὸ ταύτης ὅσον ἐδύνοντο. Ἐὰν οὖν ποθῆς νὰ τιμηθῆς, ταπεινώσου καὶ καταφρόνα τοῦ λόγου σου· καὶ ἐὰν ὀρέγεσαι νὰ σὲ γνωρίσῃ ὅλος ὁ κόσμος, πάσχῃς νὰ γένῃς εἰς ὅλους ἀγνωρίστος, ὅτι ὅσον ποθεῖς τὴν τιμὴν καὶ γυρεύεις τὴν, τοσοῦτον ἀναχωρεῖ καὶ φεύγει σε, ὡς ἡ σκιά σου, ὅπου δὲν ἔμπορεῖς ποτὲ νὰ τὴν φθάσῃς. Στοχαζόμενος ὅτι εἶσαι χῶμα καὶ σάακτῃ, δὲν θέλεις ποθεῖσαι ματαιίαν τιμὴν, τὴν ὁποίαν οἱ ἄγνωστοι καὶ τυφλοὶ τοσοῦτον ξετρεχούσι. Μὴ θέλων τιμὴν, ἀξιῶνεσαι ταύτης διὰ τῆς ἐκουσίῃ καταφρονήσεως. Ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης τὴν ἡμέραν τῆς μεγαλότερης τιμῆς αὐτοῦ, ἦτον καβαλάρης εἰς ἓνα ταπεινὸν ὄναριον, καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνδόξου νίκης του, ἔλαβεν εἰς τὸν Σταυρὸν καταφρονεμένον καὶ ἐπονείδιστον θάνα-

τον. Ἡ τιμὴ τοῦ κόσμου εἶναι μία ψευδομένη εὐτυχία καὶ πολυτάραχος, καὶ ἄφρων ὅς τις ταύτην ὀρέγεται, ὅτι δι' αὐτῆς πάσχει αἰχμαλωσίαν καὶ βάσανον, ὁ δὲ ταύτην καταφρονήσας, διάγει ζωὴν καὶ πολιτείαν ἀκύμαντον. Ἐὰν ὀρέγεσαι, ἄνθρωπε, νὰ ἀποκτήσῃς κανένα πρᾶγμα ἄξιον καὶ πολυτίμον, κάμε τρόπον νὰ ἀποκτήσῃς τὸν Κύριον, ὅπου ἐξουσιάζει τὰ πάντα, καὶ ἐὰν αὐτὸν ἔχῃς εἰς τὴν καρδίαν σου, ἐκυρίευσες περισσότερο ἀπ' ὅσον ἠμπορεῖς νὰ ἐπιθυμήσῃς. Ἐδόθη σου ἐπιθυμητικόν, ἵνα ποθῆς οὐράνια, καὶ ὄχι ἐπίγεια πρᾶγματα· ἤγουν νὰ εἶσαι φίλος Θεοῦ, κληρονόμος τῆς δόξης, καὶ μιμητὴς τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος· καὶ τοῦτο εἶναι ἡ ἀγία ἐκείνη παραγγελία ὅπου διδάσκει, νὰ καταφρονῶμεν ὅλα τὰ φθαρτὰ καὶ ἐπίγεια, καὶ μόνον νὰ ποθοῦμεν τὰ Ἐπουράνια. Δυσκολώτερον καὶ ἐναρετώτερον εἶναι, νὰ δαμάζωμεν τὴν σάρκα, καὶ νὰ νικῶμεν τὰ πάθη τῆς, πᾶρξ νὰ διώκωμεν Δαίμονας. Ἐὰν ἐσοχάζοντο οἱ κενόδοξοι, ὅπου καυχῶνται εἰς τὸν ἄχρηστον πλοῦτον, καὶ εἰς τὴν ἀξίαν καὶ εὐγένειαν τῆς βρωμεσμένης σαρκὸς τους, καταφρονούντες καὶ καταπατοῦντες τοὺς ταπεινοὺς, πῶς ἔχουσι νὰ σαπῇ θοῦν καὶ αὐτοὶ, καὶ νὰ ἀφανισθοῦσι; Δαρρῶν ἐκαταφρονούσαν ταύτην τὴν φθειρομένην δόξαν, καὶ πρόσκαιρον ἀγαλλίασιν, ἠξέφροντες, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ δοξασθῇ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν τινὰς ἄνθρωπος. Ὡς φιλόκοσμοι ἄφρονες, ὅσοι Δαρρῶν νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν οὐρά-

νιον βασιλείαν με τὰς ἡδονὰς καὶ τὸν πλοῦτόν σας, δὲν ἀκούετε τί λέγει ὁ Κύριος διὰ λόγου σας; ὅτι εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ὄμματι τῆς βελώνας μία καμηλός, πᾶρεξ ἑσεῖς νὰ ὑπάγετε οὕτως εἰς τὸν Παράδεισον, σπαταλῶντες, καὶ ἔχοντες ὅλα σας τὰ θελήματα. Κλαύσατε οὖν, ἄθλιοι, καὶ πενθήσατε, ὅπου στενοχωρᾶτε τοὺς ἀγαθούς, καὶ καταφρονᾶτε τοὺς πένητας, διατί εἰστε περιπλεγμένοι εἰς τὸν μάταιον πλοῦτον τοῦ κόσμου, καὶ δὲν βλέπετε τοῦ καιροῦ τὴν βραχύτητα, ὅπου δὲν ἤξευρετε, εἰάν εἶναι ἡ ὑστερινή σας ἡμέρα σήμερον, νὰ σᾶςβάλουν εἰς τὸν ἄχαρον ᾄδῃν, ὅπου θέλετε ἔχει δριμυτέραν τὴν κόλασιν, ὅσον ἦτον μεγαλήτερη ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον ἢ δόξα σας καὶ ἀπόλαυσις. Ποῦ εἶναι τόσαις Χώραις καὶ Κάστηρ περίφημα, ὅπου ἦσαν εἰς τὸν κόσμον, τὸν καιρὸν τῶν Ἑλλήνων; Ἡ μεγάλη καὶ ὑπερήφανος Βαβυλὼν, ὅπου ἐκαυχᾶτο, καὶ ἔλεγε, πῶς ἦτον βασίλισσα πασῶν τῶν πόλεων, καὶ δὲν χηρεῖ, οὔτε νὰ ἰδῇ θρήνον ποτέτης, δὲν ἐκατακάη ὄλη, καὶ ἐτελείωσε μετὰ πολλὰς πληγὰς, πῆναν, καὶ δίσαν, καὶ θάνατον; Ἔτι δὲ ἡ περίφημος καὶ περιδόνητος ἐκεῖνη Τρωάς, ἣτις εἶχε τοσοῦτον πλοῦτον καὶ μεγαλοπῆτα, ὅπου ἐγύριζε τὸ τειχοκάστρον της, τὴν μίλια, ποῦ φαίνεται τῶρα κἂν ὁ τόπος τῶν Σεμελιῶν της; Ποῦ εἶναι αἱ, ῥ. Πόλεις ἐξακουσταὶ καὶ περίφημοι, ὅπου εἶχε τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἡ Κρήτη μας; ἡ Γορτύνη λέγω, ἡ Κνωσσός, καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι, καὶ τῶρα δὲν ἔχει εἰμὴ τὰς τίσσας; Τί ἔγιναν, καὶ ποσῶς δὲν φαίνονται σήμερον; Τότε ἀνθούσαν εἰς τὰς εὐτυχίας αὐτῶν, καὶ τῶρα παντελῶς ἠφανίσθησαν. Στοχάσου γοῦν τὸ τέλος, ὅπου ἔχουσιν αἱ τιμαὶ καὶ δόξαι τοῦ κόσμου, νὰ ταῖς μισήσῃς. Δὲν εἶδες πολλάκις, ὅταν καμνουσιν εἰς τὸ παζάρι καμμίαν πανήγυριν, πῶς ἐνδύνουσιν ἕνα γλυπτὸν με ἄργυρον καὶ χρυσόν, με λίθους τιμίους, καὶ ἄλλα ἀκριθὰ στολισίδια, καὶ ἔως οὗ κρατῆ ἢ πανήγυρις, ἀκολουθοῦσι ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὰ πλοῦσια καὶ πολῦτιμα

πράγματα, καὶ τὰ πέρουον αὐτοὶ ὅπου τὰ ἐδάνεισαν; Οὕτως εἶσαι καὶ σὺ, ταλαίπωρε ἄνθρωπε, φαίνεσαι μέγας καὶ δυνατός, περίφημος εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν καὶ θρόνον πολῦτιμον καθεζόμενος, ἀμὴ ἡ τιμὴ σου δὲν εἶναι, πᾶρεξ μόνου ἕως νὰ κρατῆ ἢ πανήγυρις τῆς βραχυτάτης σου ζωῆς ταύτης, ὅπου σὲ προσκυνοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, ὡσαν εἰκόνα τῆς ταπεινῆς καὶ πεπατημένης γῆς, ὅπου εἶσαι ἐστολισμένος ἀπὸ δάνεια πράγματα. Ναι ἀφενδέστατα, δανικὰ ἔλαβες ἕσα καὶ ἂν ἐξουσιαζῆς, καὶ τίποτας ἐδικόν σου πρᾶγμα δὲν ἔχεις, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὰ πάρῃς μετὰ σοῦ εἰς τὸν θάνατον. Ξένα εἶναι τὰ ἱμάτια καὶ ἡ στολισίαις, ὅπου φορεῖς, καὶ φαίνεσαι εὐμορφος, διὰ νὰ τιμήσῃς τὸν οἰκοκύριον, ἠγουν τὸν κόσμον, τοῦ ὁποίου μένει ἔλος ὁ πλοῦτός σου. Ποῦ νὰ ὑπάγουν λοιπὸν ἡ δόξαι σου εἰς τὸ τέλος τῆς πανηγύρεως, ὅταν σὲ κυριεύσῃ ὁ θάνατος, καὶ λάβῃ ἡ ζωὴ τὴν εὐμορφίαν, καὶ ὁ κόσμος τὴν τιμὴν, ὅπου σοῦ ἐδάνεισαν; Τότε μένεις πτωχὸς καὶ ξεγυμνωμένος ἀπὸ τὴν τιμὴν, πλοῦτον, καὶ ὠραιότητα, καὶ σὲ βάνουσι εἰς ἄσχημον τάφον καὶ σκοτεινότητα. Πολλοὺς βασιλεῖς ἐγνωρίσαμεν, Ἡγεμόνας πλουσίους, καὶ ἄρχοντας, ὅπου ἐνδύνοντο πορφύραν καὶ βύσσον, καὶ χρυσοῦφαντα, εἰς τοσαύτην ἀξιοπῆτα εὐρισκόμενοι, ὅπου πολλοὶ τοὺς ἐδέοντο, καὶ σχεδὸν ὡς Θεοὺς τοὺς ἐπροσκυνοῦσαν, ὅμως τοὺς ἔθαψαν εἰς τὰ μνήματα χωρὶς τιμὴν τινὰ ἀξιοπῆτος. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Προφήτης: Εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον ὡς τὰς Κέδρους τοῦ Λιβάνου, καὶ παρήλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὐρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ. Χθὲς ἐτιμούντο οἱ μεγάλοι, καὶ σήμερον ἔλειψαν. Χθὲς πᾶς ἕνας ἐσυντύχενε δι' αὐτοὺς, καὶ σήμερον ἠφανίσθησαν, καὶ ἐπέρασεν ὁ ἄνεμος ἐκεῖνης τῆς ματαιότητος. Παρῆλθε ταχέως ἡ ἡμέρα τῆς πανηγύρεως, καὶ ἡ τιμὴ τους ἐτράπη εἰς οὐδενίποτας. Καὶ μακαρία ἡ ὥρα, νὰ μὴν εἴχασιν οἱ φιλόκοσμοι ἄλλην ζῆμίαν καὶ κακὸν μεγαλύτερον, εἰμὴ μόνου πῶς ὑστεροῦνται.



τὴν τιμὴν καὶ πλεῖτον αὐτῶν εἰς τὸν θάνατον, ἀλλὰ ὑπάγουσιν, τελειώνοντες τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῶν εἰς σαρκικὰς ἡδονὰς, νὰ τιμωροῦνται αἰῶνια. Ἴδου τί διάφορον σοῦ διδουσι, καὶ ποίαν ὠφέλειαν λαμβάνεις ἀπὸ τὰς τιμὰς σου, φιλόκοσμε. Ὁ ἀληθὴς δούλος τοῦ Θεοῦ δὲν ὀρέγεται τιμὴν πρόσκαιρον, ὅτι εἶναι ματαία καὶ ἄστατος, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ξετρέχει τὴν τιμὴν τοῦ Κυρίου του, παρὰ τὸ ἐδικόν του διάφορον. Μὴ ζητᾷς οὖν τιμὰς τοῦ κόσμου, εἴαν θέλῃς νὰ ἀπολαύσῃς τὴν οὐράνιον· μὴν ἀφήσῃς διὰ τὴν σκιά τὴν ἀλήθειαν· μὴν εἶσαι, ὡς τὸ μωρὸν βρέφος ἄγνωστος, ὅπου ἔχει κἀλλιον ἓνα ἀναμμένον κάρβουνον, παρὰ κομμάτι χρυσοῦ, καὶ ἓνα κάλαμον νὰ καθαικευῇ, παρὰ ἓνα πολῦτιμον ἄλογον. Ὁ πλούτος τοῦ κόσμου καὶ αἱ τιμαὶ εἰσὶ σκιαὶ καὶ ὀνειράτα πρὸς σύγκρισιν τῶν οὐράνιων ἀγαθῶν, καθὼς παρεμπρὸς θέλομεν γράψῃ σαφέστερον. Ἐὰν ἐγνωρίζῃς εἰς πόσους κινδύνους εὐρίσκονται οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι ὅπου ἔχουσι τιμὰς εἰς τὸν κόσμον, ἤθελες καταφρονέσῃς μὲ καλὴν ὀρεξίν ὅλους αὐτοὺς τοὺς καπνοὺς τῶν ματαίων τιμῶν καὶ ὀνειράτα. Εὐρισκόμενος ὁ Προπάτωρ εἰς τὸν Παράδεισον μὲ δόξαν πολλὴν καὶ ἀνείκαστον, ἤμαρτε μεγάλως, παραβαίνων τὸ Θεῖον πρόσταγμα. Ὁ δὲ τεθλιμμένος Γῶβ καὶ πολυθάλος, βασιανίζόμενος ὑπὸ πολλῶν ὕλιψεων, δὲν εἶπε κἀν λόγον ἄπρεπον εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς, ὅπου τὸν ἐκύκλωσαν· καὶ ἀπ' αὐτὸ ἤμπορεῖς νὰ καταλάβῃς, πόσος κινδύνος εἶναι εἰς τὰς ἀξίας τοῦ κόσμου, καὶ πόση ἀσφάλεια εἰς τὴν ταπεινότητα καὶ εὐτέλειαν. Ὅσοι στέκουσιν εἰς ὑψηλὸν τόπον, κινδυνεύουσι νὰ πέσουσιν, ἀμὴ ὅσοι εἶναι κάτω εἰς τὴν στερρᾶν γῆν, δὲν φοβοῦνται· οὕτω καὶ ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὰ ὕψη τῶν τιμῶν, ἐγκρεμνίζονται εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς κολάσεως· οἱ δὲ ταπεινοὶ καὶ εὐτελεῖς σώζονται. Ἡ ὀκνηρία καὶ ἀμέλεια, ἡ μήτηρ πολλῶν καὶ μεγάλων ἐγκλημάτων, κυριεύει μᾶλλον εἰς τοὺς μεγάλους καὶ ἐνδόξους τοῦ αἰῶνος τούτου, ἢ τοὺς πένητας· οἱ πλούσιοι δαπανοῦσι τὴν ζωὴν τους εἰς

ὀκνηρίαν, εἰς μετεωρισμοὺς καὶ παιγνίδια, τρώγοντες καὶ πίνοντες μὲ πολλὴν αὐτάρκειαν, καὶ ἀμαρτάνουσι περισσότερον παρὰ τοὺς πτωχοὺς ὅπου δουλεύουσι μὲ ἰδρωτὰ καὶ κόπον πολλὴν τὴν ζωοτροφίαν τους. Τὸ καλοκαίρι βλέπεις καμμίαν φορὰν ἀστραπαῖς φοβεραῖς, ἀκούεις βρονταῖς μεγάλαις, καὶ θεωρεῖς μαῦρα σύγνεφα, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν μὲ μίαν βραγδαίαν καὶ δυνατὴν βροχὴν ἀφανίζεται ἡ τόση ταραχὴ καὶ μένει γαλήνῃς ὁ οὐρανὸς, καὶ ὁ κόσμος λαμπρὸς ὡς τὸ πρότερον, καὶ ἄλλο σημεῖον δὲν ἀπομένει τῆς μεγάλης ἐκείνης ταραχῆς καὶ συγχύσεως, εἰμὴ μόνον ὀλίγη λάσπη καὶ τὴν καταπατοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὡ βραχέα τιμὴ τοῦ πρόσκαιρου κόσμου! πόσους μεγάλους Ἀρχοντας ἐγνωρίσαμεν, ὅπου ἐπεριπατοῦσαν εἰς ταῖς πλατείαις, συντροφευμένοι μὲ τόσοὺς δούλους καὶ στρατιώτας, ὅπου δὲν τοὺς ἐχωροῦσαν οἱ δρόμοι, καὶ πῶς ἓνας ἐθαύμαζε τὴν δόξαν καὶ παρρησίαν τους, τῶν ὁποίων τὴν σήμερον δὲν ἔμεινε καμμία ἐνθύμησις; Ἦλθεν ὁ θάνατος, καὶ ἠφανίσθησαν εἰς δύο ἡμέρας· καὶ ὅλη τους ἡ παρρησία, ἡ δόξα, ὁ πλοῦτος, καὶ τὸ μεγαλεῖον ἐτελείωσαν εἰς ὀλίγον πηλόν, καὶ δὲν ἀποφαίνεται τίποτε, παρὲξ τὸ χῶμά τους καὶ οἱ σκῶληκες ὅπου ἔφαγαν τὰς τρυφεράς καὶ εὐγενικάς αὐτῶν σάρκας, καὶ οἱ ζῶντες καταπατοῦσι τοὺς τάφους τους. Ἐπέρασε τάχιστα ὅλη τους ἐκείνη ἡ ματαιότης, καὶ ἄλλο δὲν ἔμεινεν ἀπὸ λόγου τους, παρὲξ ὀλίγον χῶμα καὶ πηλὸς ἄτιμος. Καλὰ λέγει ὁ Προφῆταναξ, ὅτι. Ὡς εἰκὼν πορευέται ἄνθρωπος, ὡσπερ μία εἰκὼν καὶ ζωγραφία, ὅπου δὲν ἔχει τινὰ ὑπόστασιν, οὕτως εἶναι καὶ ὁ κόσμος, συμβεβηκὸς καὶ τύπος τῆς ὑποστάσεως. Ἡ τιμὰς του καὶ ἡ μεγάλας ἀξίαι εἶναι εἰκόνες ἀνύπαρκταις. Εἰδὲς εἰς μίαν κόλλαν χαρτὶ ἱστορισμένα κάστη, βασιλεία, θάλασσαν, ποταμοὺς, βουνὰ, δένδρα καὶ ἄλλα ὅμοια, καὶ σπάζοντες εἰς τὸ χαρτὶ ὀλίγον ὕδωρ καταχαλᾷ, καὶ ξεσχιζέει το, καὶ φθείρονται ὅλαις ἐκείναις ἡ ζωγραφίαις; Ὁ κόσμος εἶναι τὸ χαρτὶ ὅπου εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀφανίζεται. Τί ἄλλο εἶναι ἢ καρδιά τοῦ

υπερηφάνου ανθρώπου, πάρεξ μία σφαῖρα, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἱστορισμένος ὁλος ὁ κόσμος, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν παρέρχεται, καὶ πᾶσα μικρὰ συμφορὰ καὶ τὸν ὑστερεῖ τῆς ζωῆς, καὶ φθείρει τον; Μὴ γυρευσης οὖν, ἄνθρωπε, ζωγραφιστὸν πλοῦτον, καὶ τιμὴν ἀνύπαρκτον, ἀλλὰ φρόντισον νὰ ἀποκτήσης ὅσα ὁ καιρὸς δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἀφανίσῃ, οὔτε γηρατεία νὰ φθείρῃσιν. Ὡ πεπλανημένοι φιλόκοσμοι, ὅπου διὰ νὰ κερδήσετε τὸ ὄνειρον τοῦτο καὶ ζωγραφίαν τῆς προσκαιροῦ τιμῆς, κοπιᾶτε τοσοῦτον ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ βασανίζεσθε. Ἀφίνετε τοὺς οἴκους καὶ τὰ παιδιά σας, καὶ εἰς μεγάλους κινδύνους πίπτετε· καὶ πολλάκις χάνετε τὸ πρᾶγμα καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν σας, τρισάθλιοι. Ὡ τῆς ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης σας! Ἡ τιμὴ τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι ὁ ἐσταυρωμένος Χριστός· καὶ ἡ δόξα μας, νὰ πάθωμεν θλίψεις, διωγμοὺς, ἀτιμίαν, καὶ καταφρόνησιν δι' ἀγάπην του, καὶ ἡμεῖς οἱ ἀναίσθητοι ξετρέχομεν προσκαιροὺς τιμᾶς, ἡδονᾶς, καὶ πᾶσαν σαρκικὴν ἡδονήν. Ἡ ἀληθινὴ τιμὴ εἶναι ἡ ἀρετὴ, ἡ ὁποία δὲν εἶναι χάρισμα τῶν ἐπιγείων βασιλείων, οὔτε με ἀργύρια ἀγοράζεται, ἀλλὰ ἀποκτάται διὰ τῆς εὐτελείας καὶ ταπεινώσεως.

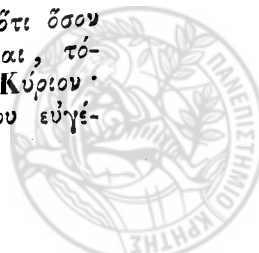
Ἀφ' οὗ ἄρχησαν νὰ τιμοῦνται τὰ χρήματα, ἔλειψεν ἡ ἀληθινὴ τιμὴ, καὶ κατέπεσε ὁ μόνον ἐκείνην τὴν τιμὴν χρεωστέες, ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρετὴν, τὰς δὲ ἄλλας τιμᾶς τοῦ κόσμου, ὅπου ποθοῦσιν οἱ ἄφρονες, νὰ μισήσης, στοχαζόμενος ὅτι μέλλει νὰ γένη τὸ σῶμά σου στάκτη, νὰ τὸ φάγῃσιν οἱ σκώληκες. Τὸ παγῶνι εἶναι πολλὰ ὠραιότατον ἀπὸ ὅλα τὰ πετεινά, καὶ διὰ ταύτην τὴν εὐμορφίαν αὐτοῦ ὑπερηφανεύεται, καὶ ἀπλῶνι τὰς πτέρυγας, καὶ κάμνει τὴν οὐράντου ὡς περ τροχόν, καὶ μεγαλαυχεῖ, ἔπειτα κυττάζοντας τὰ ποδιὰ τὰ πῶς εἶναι μαῦρα καὶ ἄσχημα, συνάγει πάλιν τὰ πτερά του, καὶ ταπεινώνεται. Ὁταν οὖν ἔλθῃ καὶ εἰς ἐσένα, ὦ ἄνθρωπε, ὁ ἄνεμος τῆς κενοδοξίας, νὰ σὲ φουσκώσῃ, νὰ σοῦ φαίνεται πῶς εἶσαι ἀπὸ τοὺς ἄλλους καλλίτερος, διατὶ ἐπαινῶν καὶ τιμῶσιν σε, στοχάσου τοὺς πόδας, ἦγουν τὴν σάρκα σε, πῶς εἶναι ἀπὸ τὴν καταπατημένην γῆν γενομένη, εἰς τὴν ὁποίαν πάλιν ἔχεις νὰ ἐπιστραφῆς εἰς τὸ ὕστερον, καὶ οὕτω θέλεις ταπεινωθῆ. Πρέπει νὰ εὐχαριστᾶς, ὅταν καταφρονεθῆς διὰ τὸν Χριστόν, ὅπως συνδοξασθῆς μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν οὐράνιον, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α Ζ'.

Περὶ τοῦ γινώσκειν σαυτὸν, καὶ περὶ δυστυχίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Στοχαζόμενος ὁ Προφήτης Ἰερεμίας τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἔλεγε· Ἰνα τί ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους; Ἰνα τί οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ μητρὸς μου, καὶ ἐγενετό μοι ἡ μήτηρ τάφος μου; Ἐάν αὐτός ὁ ἐκ κοιλίας μητρὸς ἡγιασμένος ἔλεγε ταῦτα, τί νὰ εἰπῶ ἐγὼ ὁ ταλαιπώρος, ὁ ἐν ἀμαρτίαις συλληφθεὶς, καὶ γεννηθεὶς εἰς ἀτοπίαν καὶ ἀνομήματα; Σπούδασον, ἄνθρωπε, νὰ γνωρίσης τοῦ λόγου σου, ὅτι περισσότερο ἐπαινοῦ ἔχεις

νὰ καταλάβῃς τὸν ἑαυτὸν σου, πάρεξ νὰ μάθῃς τοὺς δρόμους τῶν ἀστέρων, τὴν χάριν τῶν χορταρίων καὶ πάντων τῶν βοτάνων, τῶν ἰατρικῶν τὴν δύναμιν, τὴν φύσιν τῶν ζώων, καὶ τὸ εἶναι πάντων τῶν ὄντων. Στοχάσου, λέγω, ἐπιμελῶς καὶ ἐρευνήσον, νὰ καταλάβῃς τοῦ λόγου σου. Εἴσελθε μετ' ἐνὸς τοῦ νοῦν εἰς τὴν καρδίαν σου μέσα, νὰ ἐξετάσῃς τὸ εἶναι σου, ὅτι ὅσον καλλίτερα γνωρίσης ποταπὸς εἶσαι, τόσον μᾶλλον καταλαμβάνεις τὸν Κύριον· διατὶ γινώσκων τὴν τῆς ψυχῆς σου εὐγέ-

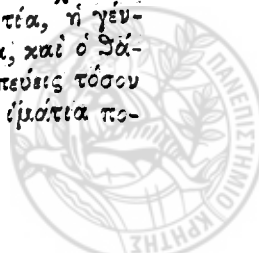


νειαν; ἔρχεσαι καθαρώτερα εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς θείας μεγαλειότητος. Ἐχε πάντοτε ἐνώπιόν σου τὴν βραχύτητα τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ἡμετέρας φύσεως, ὅτι μὲ τὴν ὁδὸν αὐτὴν εὐρίσκεις τὸν Κύριον. Γνωθώντας τοῦ λόγου σου, ταπεινώνεσαι, καὶ ταπεινούμενος, φοβᾶσαι τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος φόβος εἶναι ἀρχὴ τῆς σοφίας, κατὰ τὸν μέγαν Βασιλεῖον. Ἐάν θελῃς νὰ μάθῃς τίς εἶσαι, λάβε τὸν καθρέπτην, κύτταξε μέσα, καθὼς τὸ κάμνουν αἱ γυναῖκες, ὅταν θέλουν νὰ ἰδοῦσι τὴν ἀσχημίαν των. Ὁ καθρέπτης σου εἶναι ἄλλος ἄνθρωπος, καὶ καθὼς αὐτὸς εἶναι ὀλίγον χῶμα, σπάκητι, καὶ ἕνας σκώληκας, οὕτως εἶσαι καὶ σὺ, εἴαν εἶχες ὅλον τὸν πλοῦτον τοῦ κόσμου, καὶ τὴν βασιλικὴν εὐγένειαν. Κύτταξε γοῦν ἕνα ἀποθαμμένον, νὰ ἰδῇς πῶς εἶσαι ἕνα ἀγγεῖον γεμάτο βρώμα καὶ δυσωδία, μία εἰκὼν μὲ ὀλίγον χρῶμα, ὅπου ἡ ζωὴ σου ἐδάμεισεν. Ἐκεῖ στοχάσου τὴν ῥίζαν τῆς γενεαλογίας σου, τὴν δύναμιν, τὴν ἐξουσίαν, τὴν τιμὴν, καὶ τὸν πλοῦτόν σου, καὶ τὰ ἐπίλοιπα πρόσκαιρα ἀγαθὰ, πόσον καιρὸν κρατοῦσι, καὶ ποταπὸν τέλος ἔχουσι. Καθὼς εἶσαι σὺ τώρα, ἦτον καὶ ἐκεῖνος ἕνα καιρὸν· καὶ καθὼς εἶναι αὐτὸς, ἔχεις νὰ γένης καὶ σὺ ὀγλήγορα, καὶ εἴαν ἐμμελῶς ἐρευνήσῃς τοῦ λόγου σου, θέλεις εὐρεῖ ὕλην καὶ αἰτίαν νὰ ταπεινώνεσαι· ὅτι ἄλλο δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸ σῶμα, πᾶρεξ ἕνα ἀγγεῖον φορὰ γεμάτων ὡς εἴρηται, καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα (εὐγάνωντας τὴν θεῖαν χάριν) ἕνας ἐχθρὸς τῆς δικαιοσύνης, κληρονόμος τῆς κολάσεως, φίλος τῆς ματαιότητος, καταφρονητῆς τοῦ Κυρίου, καὶ ἕνα κτίσμα πρόθυμον εἰς τὴν ἀμαρτίαν, καὶ εἰς τὸ καλὸν ἀπόκοπον. Τί πρᾶγμα γοῦν εἶσαι, ἄνθρωπε, πᾶρεξ ἕνα ζῶν ἀπὸ κάθε μέρος ταλαιπῶρον; εἰς τὰς βουλὰς σου τυφλός, εἰς τὰς ὁδοὺς σου ἀμέριμνος, εἰς τὰς πράξεις καὶ λόγια μάταιος, καὶ ῥερωπυμένος εἰς τὰς ὀρέξεις σου, καὶ ἀπλῶς εἰς ὅλα τὰ τίποτες σου πολλὰ μικρός, μόνον εἰς τὴν σφαλερὰν σου δόξαν νομίζεσαι μεγαλώτατος. Ἡρωϊκὸν πρᾶγμα καὶ εὐ-

γενικώτατον εἶναι, νὰ γνωρίσῃ τινὰς τοῦ λόγου του, καὶ κάμῃ τρόπον νὰ καταλάβῃ, τίς εἶσαι, εἴαν θελῃς νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ πολλὰ ἐλαττώματα. Μὴ καταφρονῇς τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ μὴν ὑπερηφανεύεσαι, καὶ ἔχε ὑπομονὴν ὅταν σὲ ὑβρίσουσι, γνωρίζοντας πῶς εἶσαι ἀμαρτωλός, καὶ ἀξίος ζώοντας καταφρονήσεως. Πολλάκις ἤρῳτα ὁ Κύριος τοὺς ἀσθενεῖς, ὅπου ἐθεράπευε, τί ἠθέλασιν· ὄχι πῶς δὲν ἔξευρε τὴν γνώμην τους, ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσουν τὴν ἀνάγκην καὶ δυστυχίαν τους, καὶ νὰ τὴν ὁμολογήσῃν ἐκ στόματος. Δὲν φαίνεται εἰς τὸ Ἰερὸν Εὐαγγέλιον νὰ ἐθεράπευσε κανένα σῶλόν· ἡ αἰτία εἶναι, ὅτι φρενήρης δὲν γνωρίζει τοῦ λόγου του, ἀλλὰ θαρρῆναι πῶς ἔχει τὸν νοῦν του, καὶ οὕτω γίνεται τῆς αὐτοῦ θεραπείας ἀνάξιος, τὴν ὁποίαν δὲν δίδει ὁ Κύριος ἐκείνοις, ὅπου δὲν γνωρίζουσι τὴν ταλαιπωρίαν αὐτῶν καὶ ἀσθένειαν. Δεομένου ὁ Δαβὶδ, νὰ τὸν ἐλεήσῃ ὁ Κύριος, καὶ γνερύοντας τρόπον νὰ τὸν ἐξιλεώσῃ, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸ πταίσισμον, ἔψαλλεν: Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ τὰ ἐξῆς· Εἰς μέγαν κίνδυνον εἶναι ὁ ἀσθενής, ὅπου δὲν γνωρίζει τὴν ἀρρώστίαν του. Οἱ φρενήρεις πάσχουν μεγάλην ἀσθένειαν, καὶ δὲν τὸ νοοῦσιν, οὔτε πικραίνονται, ἀλλὰ γελοῦσι καὶ χαίρουται, καὶ τούτους πρέπει νὰ κλαίῃ τινὰς περισσότερον. Ὅς τις δὲν γνωρίζει τοῦ λόγου του, εἶναι τῶν ἀλόγων ἀναξιώτερος. Τὸ κακὸν μας, ἀδελφοί δὲν εἶναι ἔξωθεν, ἀλλὰ ἔσωθεν· ὅθεν δυσκόλως τὴν ἰατροεῖαν λαμβάνομεν, μὴ γινώσκοντες ἡμῶν τὴν ἀσθένειαν, διατὶ πληγαὶ ὅπου δὲν φαίνονται, καὶ ἀμαρτίαι ὅπου δὲν γνωρίζονται, κακὰ καὶ δύσκολα διορθώνονται. Εἰς τοῦτο γοῦν τὸ ἐγχείρισμα χρεωστίς νὰ βάλῃς ὅλον τὸν πόθον σου, ὅτι τοῦτο σου χρήζει περισσότερον, παρὰ νὰ ἔξωρες ὅλα τὰ Βιβλία τῶν Φιλοσόφων. Καρποῦ ταλαβε γοῦν, τίς εἶσαι, πόθεν ἦλθες, ποῦ εὐρίσκεσαι, καὶ ποῦ ὑπάγεις, τουτέστι, τί ἦσον πρὸ τῆς γεννήσεως, εἶσαι ἀπὸ τὴν γέννησιν ἕως τὸν θάνατον, εἶσαι ἀπὸ ποταπὸς γίνεσαι μετὰ θάνατον. Πρὸ τῆς γεννήσεως ἦσον μία ὕλη ἀκάθαρτος· ἐσυλλήφθης εἰς φοβρὰν σαρκός, καὶ καν-

σιν πορνείας, και (τὸ χειρότερον) εἰς με-
τοχὴν ἀμαρτίας. Ἐξήλθες ἀπὸ τὰ μη-
τρῶα σπλάγγνα μὲ δάκρυα, και περιπα-
τεῖς πρὸς τὸν τάφον. Λέγεις πῶς εἶσαι
πλούσιος, και σὺ εἶσαι πτωχὸς και πέ-
νης, και δὲν τὸ στοχαζέσαι. Ἐνθυμήσου
τὸν λόγον τοῦ Παύλου, ὁποῦ λέγει· Τί
ἔχεις, ὁποῦ νὰ μὴ τὸ ἔλαβες ἀπὸ ἄλλον;
εἶδὲ και ἔλαβες, τί καυχᾶσαι; Ἐὰν εἶσαι
λογικὸν κτίσμα, κατ' εἰκόνα Θεοῦ και ὁ-
μοίωσιν, και χωρητικὸς τῆς μακαριότητος,
γνώρισον τὴν Δεσποτικὴν εὐεργεσίαν, ὁποῦ
σὲ ἐλύτρωσε τῆς ἀμαρτίας μὲ τὸ ἄχραντον
Πάθος του, και ἄλλας πολλὰς καλοσύνας
σοῦ ἔκαμε· και ταπεινώσου ἕως ἐσχάτου
τῆς γῆς, καθὼς ἔκαμαν ὅλοι οἱ Ἅγιοι, γι-
νώσκοντες, ὅτι ὅλον ἐκεῖνο ὁποῦ εἶχασιν,
ἦτον δῶρον Θεοῦ· ὅθεν διὰ νὰ μὴ φανού-
σιν ἀχάριστοι πρὸς τὸν εὐεργέτην, ἐπέρασαν
τοσαυτὴν σκληραγωγίαν και κακοπάθειαν.
Ὅτω πρέπει νὰ κάμης και σὺ, νὰ μισήσης
τὸν κόσμον ὁλόκληρον, και νὰ πεθήσης τὸν
Σωτῆρα και εὐεργέτην σου, ὁποῦ ἔλαβε διὰ
τὴν ἀγάπην σου θάνατον. Και εἰάν ἐκεῖνος
ὁ ἀναμάρτητος ἔπαθε τόσον, πόσον εἶσαι
χρεώστης νὰ πάθῃς ἐσὺ ἐρυπωμένε ἀμαρ-
τωλὲ και παμβέβηλε; Ταῦτα διαλογιζόμε-
νος, μὴν ὑπερηφανεύεσαι τὸ παράπαν, ἀλλὰ
ταπεινώσου κατὰ πολλὰ, ἐπειδὴ εἶσαι ἀπὸ
τὸ εὐτελέστερον στοιχείον τοῦ κόσμου. Τὰ
ἄστρον και τοὺς πλανήτας ἐποίησεν ὁ Θεὸς
ἀπὸ τὸ πῦρ, τὰ πετεινὰ ἀπὸ τὸν ἀέρα,
τὰ ὀφάρια ἐκ τοῦ ὕδατος, και τοὺς ἀνθρώ-
πους και κτῆνη ἀπὸ τὴν γῆν. Ἐὰν οὖν
θέλῃς νὰ παρομοιωθῆς μὲ τοὺς ἰχθύας
και ἄλλα ὅμοια, ὁποῦ εἰς τὸ ὕδωρ ἐκτί-
σθησαν, εὐρίσκεσαι ταπεινότερος· μὲ τὰ
πετεινὰ και ἄλλα πράγματα τοῦ ἀέρος,
εἰς τὰ ἄστρον και ἄλλα σώματα τοῦ πυ-
ρός, γνωρίζεσαι περισσὰ ἀναξιώτερος, τό-
σον ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖς νὰ ὁμοιωθῆς τῶν
οὐρανίων σωμάτων, οὔτε νὰ καυχῆθῃς,
ὅτι ὑπερβαίνεις τὰ ἐπίγεια, μόνον ἀλη-
θινὰ μὲ τὰ κτῆνη παρομοιάζεις· ἐπειδὴ
μία καταστάσιν ὄσον εἰς τὸ σῶμα, και
ἕνα θάνατον ἔχουν οἱ ἄνθρωποι και τὰ
ζῶα, και γίνονται γῆ, ἐξ ἧς ἐγεννήθησαν.
Ἐπεὶ ἐνόησον, πόσα βάσανα και στενο-

χωρίας ἔχεις, και πόσα δάκρυα χύνεις ἕως
ν' ἀνατραφῆς, μὲ πόσους φόβους, πόνους,
περισπασμούς, και ἄλλα πλεῖστα ὀδυνηρὰ
διάγεις εἰς ταύτην τὴν ἐξορίαν σου. Ἄν
εἶσαι γοῦν ὁ εὐγενικώτερος, ὁποῦ νὰ ἐγεν-
νήθῃ εἰς τὸν κόσμον, πρέπει νὰ γνωρί-
σης τοῦ λόγου σου, ποταπὴν ἔχεις τὴν ἀρ-
χήν, και τὸ τέλος σου· και εἰάν ἡ ὠραιότης
τοῦ σώματος, ἡ εὐγένεια τῆς συγγενείας,
και ἡ εὐτυχία τοῦ πλούτου, σοῦ ἐπῆραν αὐ-
τὴν τὴν ἐπίγνωσιν, και δὲν ἐξεύρεις τὸ εἶ-
ναί σου, ἄκουσον τί λέγει ὁ Αὐγουστίνος:
Οὐαί μοι τῷ τالαιπῶρῳ, τί ἄλλο εἶμαι,
παρεῖς ἕνα ἀγγεῖον γεμάτο κόπρα, φοβρά τε
και δυσωδία, ἕνας σκώληξ ἀναξιώτατος,
πτωχὸς, γυμνός, ἐν ἀνάγκαις και χρεῖαις
πολλαῖς ὑποκείμενος; Δὲν ἐξεύρω, ποταπὴ
ἦτον ἡ ἔλευσίς μου εἰς τοῦτον τὸν κόσμον,
οὔτε πῶς, και πότε νὰ εἶναι ἡ ἀναχώρησις.
Παρέρχονται ὡσεὶ σκιά αἱ ἡμέραι μου, ἡ
ζωή μου ὀλιγύνει διηνεκῶς, εἶμαι χροῦς δυ-
στουχῆς και υἱὸς ὀργῆς, σκεδὺς γενόμενυ
διὰ ὕβριν και καταφρόνησιν. Ἐγεννήθην
εἰς μολυσμὸν ἀμαρτίας, και ἔχω νὰ ἀπο-
θάνω μὲ πολλὴν ὀδύνην και τιμωρίαν. Τί
ἄλλο γοῦν εἶσαι, ἄνθρωπε, εἰμὴ ἕνα βρω-
μερὸν πλάσμα, γεμάτο ἀπάσης ἀκαθαρσίας;
Ἐὰν ἐπιμελῶς ἐρευνήσης τὴν ὕλην, ὁπῶς εὐ-
γένει ἀπὸ τὸ σπέρμα, τὴν μήτην, τοὺς ὀφ-
θαλμούς, τὰ ὠτα, και τ' ἄλλα μέλη τοῦ
σώματος, δὲν εἶδες πρᾶγμα συγχαμερότε-
ρον. Ὡ τῆς ταπεινότητος και ἀναξιώτητος
τῆς φθαρτῆς ἡμῶν και γεώδους φύσεως!
Ἐὰν στοχασθῆς τὰ δένδρη τῆς γῆς και
χορτάρια, αὐτὰ κάμνουσι φύλλα, ἄνθη,
και καρποὺς εἰς τὴν ὄψιν ὠραῖα, και εἰς
τὴν γεῦσιν γλυκύτατα, και ὁ τالαιπῶρος
ἄνθρωπος γεννᾷ συγχαμερὰ και βρωμε-
σμένα βδελύγματα. Κατὰ τὸ δένδρον εἶναι
και οἱ καρποὶ, ἀδύνατον γὰρ ποιῆσαι καρ-
ποὺς ἀγαθοὺς τὸ πονηρὸν δένδρον. Ἐὰν
οὖν εἶσαι τοιοῦτος, ἄνθρωπε, ἵνα τί ὑπερη-
φανεύεσαι; Ὡ πηλὲ, διατί μεγαλαυχεῖς και
ὕψωνεσαι; Ὡ στάκτη, εἰς τί καυχᾶται;
Ἐὰν ἡ συλληψίς σου εἶναι ἀμαρτία, ἡ γέν-
νησις και ἡ ζωὴ σου τالαιπωρία, και ὁ θά-
νατος ἀπαραίτητος, διατί θαρραλεύεις τόσο
τὴν σάρκα σου μὲ φαγητὰ και ἰμάτια πο-



λύτιμα, ὅπου γίνονται σκωλήκων βρώμα, καὶ τὴν ψυχὴν ὅπου μίλλει νὰ παρασταθῆ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν, δὲν καλλωπίζεις ἀνόητε; Δὲν εἶναι ἀταξία, νὰ προτιμᾷς τὴν δούλην, καὶ νὰ ἀτιμάζῃς τὴν Δέσποιναν; Γίνωσκε, ὅτι ἡ σὰρξ σου εἶναι ἕνας ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς σου οἰκιακὸς καὶ θανάσιμος, καὶ ὅταν τῆς δίδῃς τροφὴν καὶ ποτόν, ἐδυναμώσῃς τὸν ἀντίδικόν σου, καὶ ὅταν ἐνδύνης καὶ στολίζῃς τον μὲ ἱμάτια πολυτίμητα, ἐγδύσῃς τὴν ψυχὴν σου ἀπὸ τὰς οὐρανίους στολάς, ὅπου λαμβάνουν ἔσοι περάσσουν ἐδῶ πτωχείαν ἐκούσιον. "Ἐχει τόσας θλίψεις, κόπους, καὶ βάσανα ἢ παρούσα ζωὴ, ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν διὰ θλίψιν καὶ τιμωρίαν τὸν θάνατον, ἀλλὰ μάλιστα ἐλευθερίαν καὶ λύτρωσιν. Ζωὴν περικυκλωμένην ἀπὸ τόσους κινδύνους καὶ ἐνεδρα, ἔπρεπε θάνατον μᾶλλον, ἢ ζωὴν νὰ τὴν ὀνομάζωμεν, οὔτε εἶναι ζῶν νὰ χρειάζεται τὰς πράγματα, ὡς ὁ ἄνθρωπος. "Ὅλα τὰ ζῶα γεννῶνται ἐν εὐκολίᾳ, καὶ ὡς γεννηθῶν, ἐγείρονται ἔρθια, καὶ δὲν χρειάζονται βοηθόν τινα, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ τους γαλακτοτροφῶνται, καὶ περιπατοῦσιν ὡς βούλονται, καὶ ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος δελεῖ τόσους βοηθοὺς καὶ συλλήπτορας νὰ τοῦ παραστέκουν νὰ γεννηθῆ, ἐπειτα τὸν σπαργανώνουσι, καὶ τὸν ἔχουσι δεδεδεμένον ἕνα χρόνον, καὶ πάλιν ἀφ' οὗ τραγέψῃ, εἶναι τοσοῦτον πένης καὶ ἐνδεῆς, ἔπειθ διακονᾶται ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα τὴν ἐνδυμασίαν καὶ ὑπεδύματα, ὅπου αὐτὰ τὰ ἔχουσι ἀπὸ λόγου τους, καὶ οὐ μόνον εἰς τὸ ἐνδυμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωοτροφίαν εἶναι ἀνόμοιος ἀπὸ τὰ ἄγρια ζῶα καὶ πετεινά, ὅπου εὐρίσκουσι τὰ ἀναγκαῖα χωρὶς κόπου, καὶ δίχως νὰ τὰ ζητήσουσιν ἄλλου τιμῆς. ἀμὴ ὁ ἄνθρωπος, κάμνει χρῆμα (μετὰ τὴν Ἀδαμιαίαν ἀράν) νὰ εὐγάξῃ τὸν ἄρτον μὲ περισσὸν κόπον καὶ ἰδρώτα πολλὸν τοῦ προσώπου του. Μερικὰ ζῶα ἔχουσι πετὰ καὶ πετοῦσιν, ἀλλὰ ἔχουσι ὀδόντια μεγάλα καὶ ὄνυχας διὰ νὰ πληγῶνουσι τοὺς ἐχθροὺς, ἵνα εὐρίσκουσι εἰς τὴν ἀνάγκη βελήθειαν, ἀλλὰ πάλιν ἔχουσι ποδάρια ἐλαφρά καὶ ὀγλήγορα νὰ τρεχου ταχέως, νὰ φεύγουν ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ἀπὸ ταῦτα

ὅλα εἶναι ὑστερημένος ὁ ἄνθρωπος, ὅτι δὲν ἔχει τίποτας ἀπὸ λόγου του, ἀμὴ ὅλον ἐκείνο ὅπου φαίνεται πῶς ἔχει, εἶναι εὐγαλμένον ἀπὸ ἄλλα μικρότερα κτίσματα, καὶ τοῦτο ὅλον εἶναι μυστήριον καὶ οἰκονομία τοῦ πανσόφου Θεοῦ, διὰ νὰ ταπεινώνεται ὁ ἄνθρωπος, νὰ ρίπτῃ πᾶσαν λογῆς κευδοξίαν καὶ εἴησιν. Στοχάσου γοῦν τὴν ταλαίπωρίαν σου, ἄνθρωπε, καὶ συλλογίσου τὴν θλίψιν, τὸν πόνον καὶ θρήνον, μὲ τὸν ὅποιον εἰσῆλθες εἰς τὴν ζωὴν, καὶ μὲ πόσους κόπους εἰς αὐτὴν πολιτεύεσαι, καὶ πάλιν μὲ πόσον πόνον ἀπὸ ταύτην ἐξέρχεσαι. Μεγάλῃ σου ἀγνωσία εἶναι λοιπὸν νὰ ὀρέγῃσαι τοιαύτην σκοτεινὴν φυλακὴν, διατί ἔχει τόσας θλίψεις καὶ βάσανα, τὰ ὅποια εἶναι ἀρχαὶ καὶ ἀρραδῶνες διὰ τοὺς σαρκικούς ἐκείνων τῶν τιμωριῶν τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως. Ὁ Κύριος ἠθέλησε νὰ εἶναι τόσον ὀδυνηρὰ ἡ ζωὴ μας, διὰ νὰ τὴν μισοῦμεν, καὶ νὰ ποθοῦμεν τὴν ἄλυπον καὶ αἰώνιον, ὅτι εἴαν ἦτον αὐτὴ ἄνευ κόπου καὶ θλίψεως, ἠθέλε μᾶς σέρνῃ τόσον εἰς τὴν ἀγάπην τῆς, ὅπου νὰ ἀστοχοῦμεν τελείως τῆς ἀληθοῦς ζωῆς, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπλάσθημεν. Τὰ λυπηρὰ καὶ αἰ συμφοραὶ ὅπου πάσχεις, σε προσκαλοῦσι νὰ ποθῆς τὴν οὐράνιον ζωὴν, τὴν πανευφρόσυνον καὶ ἀπέραντον, τόσον ὅπου θλίβωντας καὶ πληγῶνωντας σε οὕτως ὁ βίος, βοᾷ καὶ λέγει σου, νὰ μὴ τὸν ὀρέγῃσαι. Φαίνεται εἰς τὸν καθρέπτην τῶν ὑποδειγμάτων, ὅτι εἰς Βασιλεὺς ἠρώτησεν ἕνα Φιλόσοφον, νὰ τοῦ εἰπῆ τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας ὀδοιπόρος μιᾶς ἡμέρας, ὅτι ἡ ἐνθύμησίς του ταχέως παρέρχεται, καὶ ὡς ἀστραπὴ ἀφανίζεται. Τρέχει ὀρεμῶς πρὸς θάνατον, κοιμῶμενος, ἀγρυπνῶν, ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐγχείρησιν μετεροχόμενος, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐτοιμάξῃ καθημερινὰ τὰ εὐτάφια, ἐπειδὴ δὲν ἰξεύρει τὴν ὥραν τῆς τελειώσεως. Ἐπι δὲ ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται εἰς μάχην καθημερούσιον μὲ τὸν Κόσμον, τὴν σάρκα καὶ τὸν Διάβολον, οἱ ὅποιοι τὸν πολεμοῦσι διηνεκῶς, καὶ τοῦ στένουσι τοσαύτας παγίδας καὶ δίκτυα, ὅπου κινδυνεύει εἰς ψυχικὸν θάνατον. Διὰ τοῦτο ἄς εἴσαι καθω-

πλισμένος, ὡς Βασιλεῦ, κατὰ τῶν τριῶν ἐχθρῶν τούτων, νὰ φυλάγῃ με πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὅτι ἡ σὰρξ πολεμᾷ, καὶ μᾶς σκανδαλίζει με τὴν ἐπιθυμίαν τῆς βδελυρᾶς πράξεως, ὁ Κόσμος με τὴν ἀκόρεστον φιλαργυρίαν, καὶ ὁ Δαίμων με τὴν ὑπερηφανίαν καὶ ματαίαν δόξαν τὴν πρόσκαιρον. Διὰ τοῦτο εἴαν ἡ σὰρξ σε πειράξῃ, καὶ παραινᾷ σε εἰς ἀμαρτίαν, ἐνθυμῶ, ὅτι ταχὺ διαλύεται καὶ μετατρέπεται εἰς σάκτην καὶ σκώληκας, καὶ (εἴαν τελέσῃς τὴν ἀμαρτίαν) νὰ κατακριθῆς εἰς τὴν αἰώνιον κέλασιν. Εἶδὲ καὶ πειράζει σε ὁ Κόσμος νὰ ἀποκτήσῃς περίσσια πράγματα, γνῶρισον τὴν ἀχαριστίαν αὐτοῦ πρὸς ἐκείνους, ὅπου τοῦ δουλεύουσι τὴν ζωὴν τους ὅλην, καὶ ὕστερα τοὺς διώκει γυμνοὺς εἰς τὸν τάφον, χωρὶς νὰ λάβουσι τίποτε ἀπὸ ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα. Εἶδὲ καὶ ῥίψῃ σε ὁ Δαίμων εἰς ὑπερηφανίαν καὶ ἔπαρσιν, ἐνθυμῶ τὴν ἀκραν τοῦ Κυρίου ταπεινώσιν, ἡ ὅποια εἶναι σκουτᾶριον ἰσχυρώτατον κατὰ τῆς Δαιμονικῆς αὐτῆς ἀμαρτίας, καὶ μὴν ἀστοχίσης τὸ ὠραιότατον ἐκεῖνο παράδειγμα τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ἀειμνήστου Βασιλέως Θεοδοσίου, ὃς τις ἐπρόσταξε καὶ ἔθεσαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ καθίζει μετὰ πάσης μεγαλειότητος ἐνώπιον πάντων τῶν Ἀρχόντων, ὡσπερ νὰ ἦτον εἰς τὸ παλάτιον· ἔπειτα λέγει ταῦτα εἰς ἐπήκοον πάντων: Προστάξω σε θάλασσα με τὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν μου, νὰ μὴ παρέθῃς τοὺς ὄρους σου, οὔτε νὰ ὑγράνῃς τὸν θρόνον μου. Ταῦτα εἰπόντος, οἱ μὲν Ἀρχοντες ἐθαύμα-

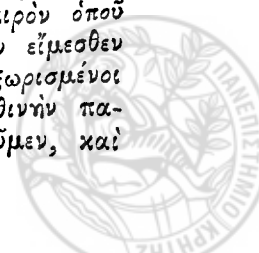
ζον, μὴ ἰξεύροντες τὴν αἰτίαν τοῦ δράματος· ἡ δὲ θάλασσα κατὰ τὴν ταύτης συνήθειαν παρῆλθε τὸν ὄρον, καὶ ἔβρεξεν οὐ μόνον τὸν θρόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν Βασιλέα ἕως τὴν κορυφὴν· ὁ ὅποιος εἶπε ταῦτα πρὸς τοὺς ὄρωντας: "Ἄς μάθουσι, καὶ ἄς γνωρίσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἡ δύναμις τῶν κοσμικῶν Βασιλέων εἶναι ματαία καὶ ῥέουσα, καὶ ἄλλος δὲν εἶναι νὰ τοῦ πρέπη τοιοῦτον ὄνομα, εἰμὴ μόνον ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, καὶ Δημιουργὸς ἀπάσης τῆς Κτίσεως, εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ὁποίου καὶ δέλῃσιν ὑποτάσσεται ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, καὶ ἡ θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ὄρατά καὶ τὰ ἀόρατα πράγματα. Ταῦτα εἰπὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ πλεόν· ἀπὸ τὴν ὄραν ἐκείνην δὲν ἔβαλεν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὸ Βασιλικὸν διάδημα, ἀλλὰ εἰσῆλθεν εἰς τὸν θεῖον ναόν, καὶ τὸ ἔθεσε μετ' εὐλαθείας εἰς τὴν ἀγίαν κορυφὴν τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ, αὐτὸν ὁμολογῶν καὶ κηρύττων Θεὸν καὶ Βασιλέα πάσης τῆς Κτίσεως. Ἐρευνήσον οὖν καὶ σύ, ὦ Βασιλεῦ, τὰς πράξεις σου, καὶ κάμε τρόπον νὰ μὴ χάσῃς διὰ τὴν ἐπίγειον Βασιλείαν τὴν ἐπουράνιον. Ταῦτα ἀκούσας παρὰ τοῦ Φιλοσόφου ὁ Βασιλεὺς, ἐπῆρε πολλὴν ὠφέλειαν. Ἄς καταφρονήσωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, τοιαύτην ζωὴν δυστυχῆ καὶ ῥέουσαν, καὶ μὴν ὀρεγώμεσθαι τρεπτά καὶ μάταια πράγματα, ἵνα τῶν αἰώνιων καὶ ἀφθάρτων ἀξιωθῶμεν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΔΗ΄.

Ὅτι ξένοι καὶ πάροικοι ἐσμὲν ἐν τῷ βίῳ, καὶ οὐ χρεῖ ποθεῖν ἡμᾶς σαρκικὰς ἀπολαύσεις, ἐπειδὴ εἰσὶν ὡσεὶ ὄνειρον.

Πάροικος ἐγὼ εἶμι ἐν τῇ γῇ, καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου, λέγει ὁ Προφήτης Δαβὶδ εἰς τὸν ρυή. Ψαλμῶν. Καὶ πάλιν εἰς τὸν ριθ'. Οἴμοι, ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη. Πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχὴ μου. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀ-

πόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους, β'. Ἐπιστολήν, ὅτι ὅλον τὸν καιρὸν ὁποῦ ζοῦμεν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον εἴμεσθαι ξένοι, καὶ παρεπίδημοι, καὶ ἐξωρισμένοι ἀπὸ τὸν Παράδεισον, τὴν ἀληθινὴν πατρίδα μας, τὴν ὅποιαν ἐπιποθοῦμεν, καὶ



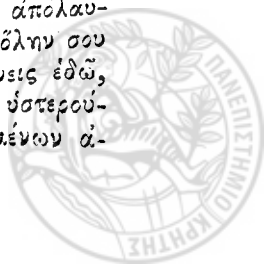
ἐπιζητοῦμεν διηνεκῶς μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὅτι ἐδῶ οὐκ ἔχουμεν μένουσαν πόλιν, καθὼς λέγει αὐτὸς πρὸς Ἑβραίους, ἀλλὰ τὴν μέλουσαν ἐπιζητοῦμεν. Ἐὰν οὖν εἴμεσθην ἐξορίσται ἀπὸ τὴν Πατρίδα μας τὴν αἰώνιον, ἐδῶ μόνου πρὸς ὥρας εὐρισκομέσθην, καὶ αὐριον τελειώνει ἡ ἐξορία μας, καὶ πηγένομεν· τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἔχουμεν φροντίδας καὶ περισπασμούς εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον; Ταξιδιάρης, ὁδοιπόρος, πάροικος καὶ ἐξωρισμένος εἶσαι, ἄνθρωπε, καὶ ἰξεύρεις καλά, ὅτι ὁ ξένος ὡς παρεπίδημος ἔχει πολλὰς θλίψεις εἰς τὴν ξενητείαν καὶ βάσανα, πείναν, δίψαν, γυμνότητα, καὶ ἄλλας διαφόρους ταλαιπωρίας, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἡμεῖς, ὡς πάροικοι τοῦ Κόσμου τούτου, εἴμεσθην κρατημένοι καὶ ὑποκείμενοι. Ὁ ξένος, ὅπου εὐρίσκεται μακρὰν ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ τὴν πατρίδα του, ἐπιθυμᾷ κατ' ἐκάστην νὰ στρέψῃ πρὸς ἐκείνην ταχύτερον, οὕτω καὶ ἡμεῖς οἱ ἐξοριστοὶ πρέπει νὰ μὴν ἔχουμεν ἄλλο τι εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ διάνοιαν, πᾶρεξ νὰ πορευόμεν, πότε νὰ στρέψωμεν εἰς τὴν ἀληθῆ Πατρίδα μας τὴν οὐράνιον. Ἐπεὶ οὖν εἶσαι πάροικος, διατί οἰκοδομεῖς πύργους ὡς ἄνθρωπε; καὶ ἐξοδιάζεις ἄκαιρα τόσα χρήματα, νὰ κτίξης οἴκους καὶ παλάτια εὐρύχωρα εἰς τὴν ἐρημίαν ταύτην τοῦ Κόσμου, περιπατῶντας νὰ φθάσης εἰς ἐκείνην τὴν κάρπιμον γῆν καὶ χώραν εὐρύχωρον, καὶ παλάτια ωραιότατα τῆς νοτιῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας; Εἰπέ μου, ὦ ὁδοιπόρε, ὅταν περιπατῆς εἰς τὸν δρόμον, καὶ εὕρης μίαν καλύβαν ἢ σπήλαιον, καὶ εἰσέλθῃς ὀλίγον, ἕως νὰ περάσῃ ἡ καύσις τοῦ Ἡλίου, ἢ ἡ βροχή, ἐννοιάζεσαι διὰ τὴν ὀλίγην ὥραν ἐκείνην ὅπου σταματᾷς εἰς τὴν καλύβαν, εἰς τὴν εἶναι μικρὴν, νὰ τὴν τρανεύσης, ἢ ἂν χρειάζεται ἄλλο φθιάσιμον μέλλει σε ποσῶς, νὰ κάθῃσαι νὰ κτίξης; ὄχι, ἀλλὰ ὑπομένεις, ἂν ἔχη καὶ ὀλίγην στενοχωρίαν, ἐλπίζωντας εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ ὑπάγῃς νὰ ἀναπαυθῆς εἰς τὸν οἶκόν σου. Τοιούτοτρόπως εἶσαι διαδάτης καὶ ὁδοιπόρος εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ὦ ἄνθρωπε, ὅπου δὲν κάμνεις ἐδῶ οὔτε μίαν ὥραν. Σήμερον ἦλθες, καὶ αὐριον πηγνείς εἰς τὴν πατρίδα σου.

Διατί γοῦν ἔχεις τόσους περισπασμούς καὶ φροντίδας, νὰ κτίξης οἴκους τρανοὺς καὶ παλάτια εὐρύχωρα, νὰ ἀποκτήσης τιμὴν καὶ δόξαν, ἄργυρον, χρυσόν, καὶ ἄλλην κοσμικὴν ματαιότητα, ὅπου ὅλα ταῦτα σὺν σοὶ παρέρχονται, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν ἀφανίζονται; Στοχάζου, καὶ φρόντιζε διὰ τὴν ἀληθῆ Πατρίδα σου τὴν Οὐράνιον, καὶ ἐκεῖ κτίσε ἀπὸ τῶρα τὴν κατοικίαν σου, νὰ σὲ προὔπαντήσουν οἱ Ἄγιοι, νὰ εἰσέλθῃς μὲ πολλὴν ἀγαλλίασιν. Διὰ μίαν ὥραν ὅπου σταματᾷς εἰς τὴν καλύβαν, δὲν ἤμπορεῖς νὰ κακοπαθήσης, ἀμὴ γυρεύεις νὰ τὴν τρανεύσης; Ἐὰν εὐρίσκοσθην, λέγω, πολὺν καιρὸν εἰς ἐτοῦτον τὸν Κόσμον, δὲν σὲ ἐκαταδίκαζα νὰ συνάγῃς πλοῦτον, νὰ οἰκοδομᾷς, νὰ ζητᾷς κοσμικὴν δόξαν καὶ ματαιότητα, ἀμὴ ἐπειδὴ ἡ πρόσκαιρος αὐτὴ ζωὴ εἶναι τόσο ὀλίγη, καὶ ὁ θάνατος ἀδηλος, ὅπου δὲν ἰξεύρεις εἰς ἀποθάνῃς αὐριον, πρέπει σοὺ καταδίκη, καὶ ἔλεγχος εἰς ποθῆς αὐτὰ τὰ ψευδῆ καὶ μάταια, ὡσπερ νὰ ἦσαν ἐδῶ αἰώνια. Ὡ τῆς ἀφροσύνης καὶ ματαιότητος! πολλοὶ ἔκτισαν οἴκους, καὶ ὠκοδόμησαν πύργους, καὶ δὲν ἐκατοίκησαν εἰς αὐτοὺς ἕνα χρόνον, ἢ μῆνα, ἢ ἑβδομάδα, καὶ ἄλλοι πάλιν τοὺς ἄρχισαν, ἀμὴ δὲν ἔσωσαν νὰ τοὺς τελειώσουν, καὶ τῶρα τοὺς χαίρονται ἄλλοι, καὶ αὐτοὶ οἱ ἄφρονες εὐρίσκονται εἰς στενοχωρίαν ἀπαρμύθητον· καὶ δὲν ἔχουν ἀπὸ τινὰ βοήθειαν, διατί δὲν εἶχασιν γνῶσιν, ὅταν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοὺς ὁ καιρὸς τῶν βραβείων καὶ τῶν στεφάνων, νὰ φροντίσουν ἀπ' ἐδῶ παλάτια ἀφθόρα καὶ αἰεὶ διαμένοντα, ἀμὴ ἐκτίσασιν τὰ πρόσκαιρα, καὶ ὑστεροῦνται τὰ αἰώνια. Μὴ σοὺ φαίνονται ἀγαπητῆ, παραμύθια ταῦτα, ἀλλὰ πιστεύωντας τα ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, καὶ γινώσκων, ὅτι τάχιστα καὶ δραμαίως τρέχεις εἰς θάνατον, μὴ ἀμελήσης τὴν σωτηρίαν σου. Ἄλλα καθὼς ὁ στρατοκόπος ὑπόμνει μίαν νύκτα στενοχωρίαν εἰς τὴν ταβέρναν, καὶ δὲν βάνει ποσῶς εἰς τὸν νοῦν του τὴν κακοπάθειαν, ἐλπίζωντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χωρὰν του αὐριον, νὰ ἀναπαυθῆ καθὼς βουλεταί, οὕτω καὶ σὺ ὑπόμεινε τοὺς κόπους καὶ στενοχωρίας τῆς παρούσης ζωῆς, στο-

χαζόμενος αὐτῶν τὴν βραχύτητα, πῶς βα-
 στοῦσι καιρὸν ὀλίγον, καὶ φθάνεις ταχέως
 εἰς τὴν πατρίδα σου τὴν Οὐράνιον. Τοῦτο
 μόνον σέ κάμνει νὰ χαίρῃσαι, καὶ γράφετο
 εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ τὸ ἐνθυμᾷσαι ἀεὶ πάν-
 ποτε, ἤγουν, νὰ στοχαζῇσαι τῆς μελλούσης
 ζωῆς τὴν αἰδιότητα, πῶς δὲν ἔχει τέλος
 ποτέ, καὶ εἰάν τὴν παρομοιάσῃς με ταύτην
 τὴν πρόσκαιρον, θέλεις εὖρη, ὅτι ἂν ἔζησες
 καὶ χιλίους χρόνους, δὲν εἶναι αὐτὴ οὔτε
 καὶ μία ὥρα εἰς ἐκείνην τὴν παντοσυνήν
 καὶ αἰώνιον. Τοῦτο ἔκαμνε τὸν Ἀπόστολον
 νὰ χαίρῃται εἰς τὰς θλίψεις τῆς παροικίας
 του, ἐνθυμούμενος, ὅτι ἦτον πάροικος, καὶ
 ἐπεριπάτει νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Πατρίδα τοῦ
 τὴν Οὐράνιον, καθὼς ἔγραφε πρὸς Κοριν-
 θίους, λέγων· Ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ'
 οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ
 ἐξαπορούμενοι, διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκα-
 ταλιπόμενοι, καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀ-
 πολλύμενοι, καὶ τὰ ἐξῆς· ἤγουν, ἔχμεν
 θλίψεις καὶ διωγμούς, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐγκα-
 ταλείπει· ὁ Κύριος κοπιᾷζομεν, καὶ δὲν
 κουραζόμεσθην, οὔτε ἐκλείπομεν, διατὶ ἡ
 θλίψις μας εἶναι πρόσκαιρος, καὶ ἡ ἀπό-
 λαισις αἰώνιος. Λοιπὸν εἰάν εἶσαι ὁδοιπό-
 ρος, μὴ θλίβεσαι καὶ ἀκηδίας πῶς ἔχεις
 πείραξιν εἰς τὸν δρόμον, ἢ πῶς δὲν σε
 γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι αὐρίου φθάνεις
 εἰς τὴν πατρίδα σου. Διὰ τοὺς ἀγίους Προ-
 πάτορας λέγει ὁ Παῦλος, ὅτι ὡς ξένοι καὶ
 παρεπίδημοι ἐκατοικούσαν εἰς τὰ ὄρη καὶ
 σπηλαία, εἰς ταῖς καλύβαις καὶ ταῖς ὀπαῖς
 τῆς γῆς, οὔτε ποτέ τοὺς εἶχαν ἀνάπαυσιν,
 ἀλλὰ πάντα στενοχωρούμενοι, καὶ θλιβό-
 μενοι. Κάμε καὶ σὺ τὸ ὅμοιον, εἰάν θέλῃς
 νὰ εὖρης ἐκεῖ εὐρυχωρίαν καὶ ἀγαλλίασιν·
 μὴ προτιμᾷς νὰ ἔχῃς ἐδῶ πρὸς ὥρας τὰ
 κακά σου θελήματα, καὶ ἐκεῖ νὰ θλίβεσαι
 πάντοτε.

Ἐάν ἦτον ἓνας κατάδικος, ὅπου νὰ τοῦ
 πρέπη θάνατος διὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ,
 καὶ ὁ Κριτής νὰ τοῦ εἴπῃ, νὰ διαλέξῃ ἓνα
 τῶν δύο τούτων, ἢ νὰ περιπατῇ τρεῖς ἡ-
 μέρας εἰς ταῖς πλατείαις νηστικός καὶ γυ-
 μνός με κομμάτι παλαιόρασον, νὰ κλαίῃ
 τὰς ἁμαρτίας του, νὰ παρακαλῇ τοὺς ἀν-
 θρώπους νὰ τὸν συγχωρήσουσι, καὶ μετὰ

τὰς τρεῖς ἡμέρας, νὰ μὴ τοῦ δώσουσιν
 ἄλλην παιδεύσιν, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος
 ὅλην του τὴν ζωὴν, νὰ ἀγάλλεται· ἢ πάλιν
 τὸ ἐναντίον, νὰ ἔχῃ ἀδειαν τρεῖς ἡμέρας,
 νὰ τρώγῃ, νὰ πίνῃ, νὰ χαίρῃται, καὶ νὰ
 κάμῃ ὅλα του τὰ θελήματα, καὶ μετὰ τὰς
 τρεῖς ἡμέρας, νὰ τὸν βάλῃ εἰς μίαν σκοτει-
 νὴν φυλακὴν ἕως ὅλην του τὴν ζωὴν· ποῖον
 σὰς φαίνεται ἀπὸ ταῦτα τὰ δύο νὰ ἤθελε
 προτιμῆσῃ; Τίς δὲν τὸ ἰξεύρει, ὅτι ἀναμ-
 φιδόλως τὸ πρῶτον ἐδιάλεγεν, εἰμὴ νὰ ἦτον
 ἔξω φρενῶν, νὰ προτιμῆσῃ τὸ δεύτερον. Ὁ
 Χριστὸς εἶναι ὁ Κριτής, καὶ ἡμεῖς ὅλοι οἱ
 πταισμένοι κατάδικοι, καὶ μᾶς ἀφίνει εἰς
 τὴν ἐδικὴν μας προαίρεσιν, εἴτι θέλομεν νὰ
 κάμωμεν ἐκ τῶν δύο τούτων, ἢ νὰ πενθοῦ-
 μεν τὰς ἁμαρτίας μας, αὐτὰς τὰς ὀλίγας
 ἡμέρας τῆς βραχυτάτης ζωῆς μας, με πτω-
 χεῖαν πολλήν, πείναν, καὶ κάκωσιν τοῦ
 σώματος, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα νὰ
 ἀπελαύσωμεν τὴν Οὐράνιον ἀγαλλίασιν· ἢ
 πάλιν ἐδῶ νὰ κάμνωμεν τὰ θελήματά μας,
 θεραπεύοντες τὴν σάρκα εἰς τὴν πρόσκαιρον
 ζωὴν ταύτην, ἥτις δὲν εἶναι οὔτε τρεῖς ἡ-
 μέραις πρὸς σύγκρισιν τῆς μελλούσης, καὶ
 ἐκεῖ νὰ βασανίζόμεσθην εἰς ὅλας τὰς αἰ-
 σθήσεις αἰώνια. Ὡ πῶς μᾶς τυφλώνει ὁ
 δαίμονας, καὶ δὲν γνωρίζομεν τὸ συμφέρον
 μας, ἀλλὰ προτιμοῦμεν οἱ ἄφρονες τὴν βέ-
 ρουσαν ταύτην ζωὴν καὶ πρόσκαιρον, ὑπὲρ
 τὴν ἀβρόυστου καὶ αἰδίου. Ὁ Ἀπόστολος
 Πέτρος λέγει· Παρακαλωσας, ἀδελφοί, ὡς
 πάροικοι καὶ παρεπίδημοι ὅπου εἴστε, νὰ
 ἐγκρατεύεσθε ἀπὸ τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας,
 ὅπου κατὰ τῆς φυγῆς πολεμοῦσι. Κάμε
 γοῦν τρόπον νὰ πολιτεύεσθαι ὡπερ ξένος,
 ὅτι οἱ ξένοι καὶ πάροικοι περνοῦσι ζωὴν
 περίλυπον, δὲν ἔχουσι φίλους, ἢ ἠγαπημέ-
 νους, ἀλλὰ εἶναι ὀνειδισμένοι πάντοτε· οὐ-
 τω καὶ σὺ μὴν ἐννοιασθῆς νὰ κάμῃς μ.^ε
 τινα φίλιαν, μὴ φροντίξῃς περισσὰ πραγ-
 ματα εἰς περιποίησιν τοῦ σώματος, ὅτι ζη-
 μίαν πολλήν σοῦ δίδου εἰς τὴν ψυχὴν,
 μῆτε τῆς σαρκὸς σου δώσης πολλὴν ἀπολα-
 σιν, ἐπειδὴ αὐρίου πηγνείς, καὶ ὅλην σου
 τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον ἀφίνεις ἐδῶ,
 καὶ ἀπέρχεσαι γεγυμνωμένος, καὶ ὑστερού-
 μενος πάντων τούτων τῶν φειρομένων αἰ-



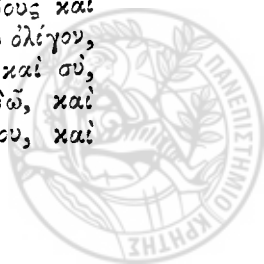
πολαύσεων, καὶ ὑπόδικος τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως γίνεσαι. Καὶ ἂν δὲν πιστεύης, εἶπέ μου, ποῦ εἶναι τῶρα ἡ δόξα τῶν πλουσίων καὶ ἰσχυρῶν Βασιλέων ἐκείνων, ὅπου ἐκυρίευσαν τόσας Ἐπαρχίας καὶ Κάστρον περιφέρμα; ποῦ εἶναι ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Ἔκτωρ, καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ ἀήττητοι ὅπου ἐφόρευε πᾶς ἕνας τὴν ἡμέραν χιλίους καὶ περισσώτερον; Ποῦ εἶναι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὅπου ἐκυρίευσε τὸν Κόσμον; Ποῦ οἱ Καίσαρες, καὶ ἄλλοι Βασιλεῖς πλουσιώτατοι; Ἐπέρασαν ὅλοι, καὶ ἠφανίσθησαν, ὡσπερ ξένοι καὶ παρεπίδημοι. Ναί, κατὰ ἀλήθειαν, τινὰς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἔμεινεν, ἀλλὰ δραμαίως παρῆλθον οἱ χρόνοι τους, καὶ δὲν ἴσταμάτησαν οὔτε μίαν ὥραν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, πρὸς σύγκρισιν τῆς μελλούσης αἰδιότητος. Ὅς τις γνωρίζει τὴν εὐτέλειαν τῶν προσκαιρῶν ἀγαθῶν, ὅτι πῶς εἶναι οὐδαμινὰ καὶ ἀνάξια, καὶ τῶν ὄνειρων ἀπατηλότερα, δὲν δελεῖ βάλλει ποσῶς τὴν καρδίαν του εἰς αὐτὰ τὰ ἐνύπνια, καθὼς τὰ παρομοιάζει ὁ Προφητᾶναξ, λέγων· Ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγερμένου, Κύριε, ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουθενώσεις· ἤγουν, ὡσπερ τὸ ὄνειρον ἐκείνων ὅπου ἐγείρονται ἀπὸ τοῦ ὕπνου, οὕτω δελεῖς σκορπίσει εἰς οὐδὲ τίποτες τὴν εἰκόνα τους. Ταῦτα ὁμιλεῖ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοὺς φιλοκόσμους καὶ σαρκικούς ὁ Προφήτης. Ὁνειρεύεται ὁ κοιμώμενος κενὰ καὶ μάταια πράγματα, καὶ ἐξυπνῶντας βλέπει, πῶς τὸ ὄραμα ἔστροφεν εἰς οὐδὲ τίποτες, ὁ ἐξυπνισμὸς σοῦ φανερώνει ὅτι τὸ ὄραμα ἦτον ψεύματα. Οὕτω καὶ ὁ θάνατος σοῦ ἀποδείχνει, ὅτι ἡ τιμαῖς ἐτούταις καὶ ἀξιώτητες ἄλλο δὲν εἶναι, μόνον εἰκόνες κεναῖς καὶ μάταιαις, συνθεμέναις διχῶς ζωὴν καὶ ἀλήθειαν. Ἀπεκοιμήθησαν ἄνθρωποι, καὶ ἔβλεπαν ὄνειρον, πῶς εἶχασιν πλοῦτον καὶ θησαυρὸν ἀναρίθμητον, καὶ ὅταν ἠγέρθησαν, εὐρήκασιν γεμάτα τὰ χεῖρά τες ἄνεμον. Ὅς τις ὄνειρεύεται, δὲν ἰσχύει τότε πῶς εἶναι τὸ ὄραμα ψεύματα, ἀλλὰ κρατεῖτο ἀναμφισβόλως ἀληθινόν, ἕως νὰ ἔχη κεκλεισμένα τὰ ὄμματα, ἀμὴ ὅταν ἐξυπνήσῃ, γνωρίζει ἀληθῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ εὐρίσκειται λανθασμένους. Οὕτω καὶ οἱ

φιλοκόσμοι θαρροῦσιν, ὅτι τὰ μάταια ταῦτα καὶ πρόσκαιρα ἀγαθὰ εἰσὶν ἀληθῆ καὶ ἀπέραντα, καὶ αὐτὰ εἶναι τῆς σκιάς ἀσθενέστερα καὶ ἀδυνατωτέρα, ὅπου δὲν βαστοῦσιν, εἰμὴ μόνον ὅσων ὥραν ἔχομεν κεκλεισμένα τὰ ὄμματα, εὐρισκόμενοι εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἀμὴ ὅταν ἐξυπνήσωμεν νοπ τῶς, καὶ ἀποθάνωμεν αἰσθητῶς, τότε δελοῦμεν γνωρίσει τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. Ἐἷνας πτωχὸς ὄνειρεύεται, πῶς εἶναι εἰς πλοῦτον καὶ τιμαῖς ἕως τὴν κορυφὴν σκαπασμένος, καὶ ξυπνῶντας εὐρίσκειται πτωχὸς καὶ καταφρονημένος. Ἄλλος πάλιν πεινασμένος ὄνειρεύεται, πῶς εἶναι εἰς πλουσιοπάροχον τράπεζαν, καὶ χορταίνει, καὶ ἐγειρόμενος τὸ πρωὶ εἶναι πολλὰ πεινασμένος καὶ ἄγευστος. Τόσων διαφορὰν ἔχουσι τὰ Οὐράνια ἀγαθὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ἐπίγεια, ὅσων ἐτούτα πάλιν τὰ γῆινα ἀπὸ ταῖς ἐπινοίαις καὶ τὰ ὄνειρατα. Ὅτι καθὼς εἶναι ὄνειρον ἐκεῖνο, ὅπου βλέπει ἕνας κοιμώμενος, πῶς ἦρε βουνοὺς χρυσίον, ἢ ἄλλον ὅμοιον, οὕτως εἶναι ὄνειρα αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα, ψευδῆ καὶ μάταια πράγματα συγκρίνωντάς τα μετὰ ἀληθινὰ, καὶ ἀφάρτα ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου Μακαριότητος. Ὁ Κόσμος εἶναι πλάνος, καὶ λανθάνει τοὺς φίλους του, νὰ θαρροῦσιν (ὡσπερ ἐκεῖνον ὅπου ὄνειρεύεται) πῶς εἶναι καὶ πολύτιμα καὶ ἄξια πράγματα ἐκεῖνα, ὅπου ὀρίζουσιν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, ἀλλὰ πλανοῦνται, ὅτι πάντα εἰσὶν ὡς νεφέλη, ὡσεὶ καπνός, καὶ ὡς ἄνεμος. Πολλάκις φαίνεται ἕνα σνερον εἰς τὸν αέρα, μέσα εἰς τὸ ὅποιον βλέπει ὡσαν πύργους, κάστρον, καράβια, καὶ ἕτερα ὅμοια, ἔπειτα εἰς μίαν στιγμὴν τὰ διασκορπίζει ὁ ἄνεμος, καὶ τὰ ἀφανίζει· ὅσως εἶναι καὶ αὐτὰ τὰ ψευδῆ καὶ μάταια πράγματα τοῦ Κόσμου, ὅς τις σοῦ βάνει εἰς τὴν διάνοιαν, πῶς εἶσαι μεγάλος καὶ ἀξιότιμος, καὶ σοῦ τάσσει τιμαῖς καὶ πλοῦτον ἀνείκαστον, ἀμὴ ὅλα εἶναι πύργοι καὶ κάστρον εἰς τὸν αέρα ἀνύπαρκτα· καὶ ὅποιος κληρονομεῖται εἰς αὐτὰ τὰ ἐνύπνια, εἶναι ὅμοιος ἐκεῖνου, ὅπου βούλεται (καθὼς λέγει ὁ Ἐκκλησιαστικός) νὰ πιάσῃ τὴν σκίαν εἰς τὰς χεῖράς του, ἢ νὰ φθάσῃ τὸν ἄνεμον πρὶν ἔλθῃ. Ὁ ἐπίγειος πλοῦτος δὲν εἶναι

πλοῦτος ἀληθινός, ἀλλὰ ἱστορίαις καὶ εἰ-
 κονίσματα. Ἐἴτι καὶ ἂν φαίνεται εἰς τὴν
 ζωὴν ταύτην μέγα καὶ εὐμορφον, δὲν εἶναι
 παντοτινόν, οὔτε πολύχρονον, ἀλλὰ σκιά,
 καπνός, καὶ ἐνύπνιον. Ἐἴπέ μου, φιλόκοσμος,
 ἐὰν ἐξυπνήσης τινα, ὅπου νὰ ἐβλεπεν ὄνει-
 ρον, πῶς εὗρηκε μέγαν θησαυρόν, καὶ κα-
 κοφανῆ του, νὰ Συμωθῆ κατὰ σοῦ λέγων,
 ὅτι ἐπῆρες τὸν πλοῦτόν του, ἢ νὰ χαίρεται
 εἰς τὸ ὄραμά του, καὶ νὰ θαρρῶν πῶς ἔγινε
 πλούσιος, δὲν ἔλεγες, ὅτι εἶναι ἀφρονέστατος,
 καὶ ἀνόητος; Τοιοῦτος καὶ χειρότερος εἶναι
 (λέγει ἡ Σοφία) ὅς τις νομίζει ἀληθινὰ
 αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα καὶ μάταια πράγματα,
 ὅτι ἄλλο δὲν εἶναι εἰς τοὺς φιλοκόσμους
 αὐτῆ ἡ ζωῆ, εἰμὴ σκιά καὶ ἐνύπνιον.
 Θαρρῶσι πῶς εἶναι καλότυχοι, καὶ δὲν
 εἶναι θαρρῶν, ἔτι ἔχουσι πολλὰ πράγματα,
 καὶ δὲν ἔχουσι καὶ τίποτας· νομίζουσι ὅτι
 θέλουσι ζῆσει πολὺν καιρὸν, καὶ αὐτοὶ δὲν
 ἐξημερώνονται αὐριοῦ, κοιμῶνται ἀμέριμνα,
 μὴ γινώσκοντες ἐὰν τοὺς κράζουσι σήμε-
 ρον, νὰ δώσουσι τῷ φοβερῷ Κριτῇ ἀπολο-
 γίαν διὰ τὰς πράξεις τους. Πολλοὶ κοιμῶν-
 ται εἰς τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς, ὡσπερ τὸν
 Σαρμῶν εἰς τὸ στῆθος τῆς Δαλιδάς, ὅταν
 τὸν ἐπίσασαν οἱ Φιλισταῖοι, καὶ εὐγάζοντες
 τοὺς ὀφθαλμούς του, τὸν ἔβαλαν νὰ γυρίσῃ
 τὸν ἀλογόμυλον. Ἐκοιμᾶτο ὁ Ὁλοφέρνης,
 ἔταν τὸν ἀπεκεφάλισαν. Οὕτως ἀποθαίνουσι,
 καὶ θάπτονται, ὅσοι εἶναι περιπεπλεγμένοι
 εἰς ἡδονὰς, καὶ ἀμαρτίας κοιμῶμενοι.
 Ὅσοι κοιμῶνται, δὲν ἔχουσι τινα αἰσθησιν,
 ἀλλὰ κοιτῶνται ὡσπερ νεκροί, οὔτως οἱ φι-
 λόσαρκοι ἄνθρωποι, ὅπου κοιμῶνται εἰς τὴν
 ἀμαρτίαν, καὶ οὔτε βλέπουσιν, οὔτε αἰσθάν-
 ονται τὸν Θεόν, οὔτε δοκιμάζουσι τροφήν
 τὴν Οὐράνιον, ὅπου εἶναι τὰ Θεῖα λόγια·
 δὲν βλέπουσι, οὔτε γνωρίζουσι τὴν εὐτέλειαν
 τῶν πραγμάτων, ὅπου ὀρέγονται, ἀλλὰ καὶ
 εἰς τὸ καλὸν εἰσὶν ἀναίσθητοι, κατὰ τὸν
 Προφήτην· Ὁφθαλμούς ἔχουσι, καὶ οὐκ
 ἔβουονται. Καὶ καθὼς ἓνας ἀσθενὴς καὶ ἀ-
 δύνατος, ὅπῃ ὀνειρεύεται πῶς κάμνει μεγάλα
 πράγματα καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ αὐτὰ
 εἶναι ὅλα ψεύματα, οὔτως εἰσὶ καὶ αὐτοὶ,
 ὅπου νομίζονται διὰ μεγάλοι καὶ ἰσχυροί,
 καὶ αὐτοὶ εἶναι ἀχαμνοὶ καὶ ταλαίπωροι.

Ἐνας, ὅπου κοιμᾶται, δὲν φοβάται τὰ
 ἄξια φόβου, ἀλλὰ τὰ μάταια καὶ ἀνύπαρ-
 κτα. Ἐὰν εἶναι λέγω τινας πλησίον του,
 ὅταν κοιμᾶται, νὰ τὸν φονεύσῃ μετὰ τὴν
 σπάθην, δὲν τὸν φοβάται, ἀμὴ ἐὰν βλέπῃ
 εἰς τὸ ὄραμά του, πῶς εὐρίσκεται εἰς κρη-
 μνὸν μέγαν καὶ κίνδυνον, φοβάται καὶ τρέ-
 μει ὡσπερ τὸν βάθρακα. Οὕτως οἱ σαρκι-
 κοὶ καὶ φιλόκοσμοι φοβοῦνται τὰς θλίψεις
 τῆς παρούσης ζωῆς, ὅπου ἄλλο δὲν εἶναι,
 εἰμὴ σκιά καὶ φαντάσματα, καὶ τὰς ὀδυ-
 νηράς τιμωρίας τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως
 οὐδὲ ποσῶς συλλογίζονται, ὅπου ἔχουσι νὰ
 τοὺς βασανίζουσι πάντοτε. Ὡ τῆς ἀφροσύ-
 νης σου καὶ ἀναισθησίας, ἀμαρτωλέ, πῶς
 δὲν γνωρίζεις, τὸ ὄφελός σου, ἀλλὰ προτιμᾷς
 νὰ ἔχῃς τὰ σαρκικά σου θελήματα μόνον
 μίαν ὥραν εἰς ταύτην τὴν παροικίαν σου,
 καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν ἄλλου Κόσμον νὰ ἔχῃς
 θλίψεις καὶ κολάσεις αἰῶνια. Μίσησον,
 ἄφρων, τὰς σαρκικὰς ἀπολαύσεις, μὴ προ-
 τιμήσῃς τὸν δρόμον τῆς κατοικίας σου,
 ἀλλὰ γίνωσκε, ὅτι εἶσαι ξένος καὶ παροικος
 εἰς ταύτην τὴν γῆν, καὶ περιπατεῖς σκεδαίως
 νὰ φθάσῃς εἰς τὴν ὄντως Μακαριότητα,
 καὶ ὅτι δὲν ἐδίωξεν τὸν ἄνθρωπον ὁ Κύριος
 ἀπὸ τὸν Παράδεισον διὰ νὰ εἶναι εἰς τὸν
 Κόσμον, ὡς εἰς ἄλλον Παράδεισον, νὰ ἔχῃ
 χαρὰς καὶ ἀπολαύσεις, ἀλλὰ νὰ κλαίῃ τὰς
 ἀμαρτίας του, καὶ νὰ κοπιᾷ ὡς ὁδοιπόρος,
 νὰ βασανίζεται, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὴν
 πατρίδα του. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ φρον-
 τίξῃς εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον ἄχρηστα
 πράγματα, ἀλλὰ μόνον ὅσα εἶναι τῆς ψυ-
 χῆς σου ὠφέλιμα.

Καθὼς οἱ ταξιδάροι καὶ ἔμποροι, ὅπου
 υπάγουσι νὰ πραγματεύσων εἰς Χώραν μα-
 κράν, δὲν ἀγροάζουσι ὅταν ἐπιστρέφουν εἰς
 τὴν πατρίδα τους βαρεῖα καὶ δυσδαστακτα
 πράγματα, ὅτι δὲν δύνονται νὰ τὰ βαστῶσι
 δρόμον πολὺν, διατὶ τοὺς δίδουσι πείραξιν,
 καὶ πολλάκις τὰ πέρνουσιν οἱ λησταί, καὶ
 τὰ χάνουσι ὁλότελα, ἀλλὰ διαλέγουσι μικρὰ
 καὶ χρήσιμα, τοῦτέστι λίθους ἀκριθοὺς καὶ
 μαργαριτάρια, ὅπου κάμνουσιν ὄγκον ὀλίγον,
 καὶ πολλὰ χερῶσιν, οὕτω καμὲ καὶ σύ,
 ὦ ἀκροτά, ὅτι ξένος εἶσαι ἀπ' ἐδῶ, καὶ
 αὐριοῦν υπάγεις εἰς τὴν πατρίδα σου, καὶ



πράγμα κανένα ἀπὸ ὅσα ἐξουσιάζεις δὲν εἶναι βολετὸν νὰ σηκίτης, νὰ βαστᾶς μὲ τοῦ λόγου σου, οὔτε σπήτια, οὔτε χωράφια, ἢ ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ ἄλλο ὅμοιον διατὶ εἶναι βαρῆα πράγματα, τὸ ταξίδι μακρὸν, ὁ δρόμος πολὺς, οἱ κίνδυνοι ἄπειροι, καὶ ἀφίνεις τὰ ἐδῶ ἅπαντα. Μόνον εἴν ἀκριβοῦς λίθους καὶ μαργαριτάρια χρήσιμα, τουτέστιν ἀγάπην, ἐλεημοσύνην, ταπείνωσιν, καὶ ἄλλας τοιαύτας ἀρετὰς, αὐτὰς ἤμπορεῖς νὰ βαστᾶς μὲ τοῦ λόγου σου, ὅτι τούτων οὐδεὶς δύναται νὰ σὲ ὑστερήσῃ. Διατὶ γὰρ, ἀγνωστε, ν' ἀγοράζης πράγματα, ὅπου μένεν εἰς τὸν δρόμον καὶ χάνεις τα; Διατὶ νὰ φορτώνεσαι ἐδῶ πλοῦτον πρόσκαιρον, καὶ ἐκεῖ νὰ εἶσαι πτωχὸς καὶ πένης, ὅπου ἔχεις νὰ στέκης αἰώνια; Ἄνοιξον, ἄφρων, τοὺς

ὀφθαλμούς σου, καὶ γνώρισον τὸ συμφέρον σου. Ἐγείραι ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἀμαρτίας. Ξέσχισε τοὺς βρόχους τοῦ πονηροῦ, καὶ φύγε ἀπὸ τὴν ἀπάτην ὅπου σὲ ἔχει βεβυθισμένον. Πώλησόν σου ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντα, ὅπου ἔχεις ἐδῶ εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ ἀγόρασον τὸν πολῦτιμον μαργαρίτην, καὶ βαστα ἀρετὰς, ἵνα ἀπέλθης εἰς τὴν Πατρίδα σου πλούσιος, νὰ ἀγάλλεσαι τιμημένος καὶ δοξαζόμενος μὲ τοὺς φίλους Ἀγγέλους καὶ συμπολίτας σου, νὰ ὑμνῆς μετ' αὐτῶν, καὶ νὰ συνδοξάζης, νὰ προσκυνᾶς τὴν Παναγίαν Τριάδα καὶ ἀδιαίρετον Μονάδα Πατέρα, Υἱόν, καὶ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν ἀτελευτήτων αἰώνων. Ἄμην.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.



Τ Η Σ Τ Ω Ν

Α Μ Α Ρ Τ Ω Λ Ω Ν

Σ Ω Τ Η Ρ Ι Α Σ

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Ν .

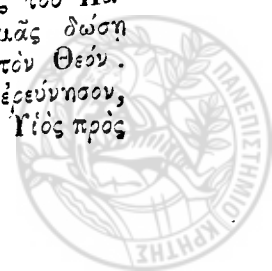
Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Περί τοῦ χρέους ὅπερ ὀφείλομεν τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ.

Σοφώτατα καὶ μὲ πολλήν γνῶσιν ἐμέρι-
σεν ὁ Προφητάναξ τὴν ἀκρότητα τῆς δι-
καιουσύνης ὅλης εἰς δύο μέρη, λέγων· Ἐκ-
κλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιήσου ἀγαθόν.
Ἐπεὶ οὖν ἐγράψαμεν ἰκανῶς διὰ τὸ ἐν μέ-
ρος, πρέπειν εἶναι νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα
τινὰ καὶ διὰ τὸ δεύτερον.

Εἰς τοῦτο τὸ μέρος τῆς δικαιοσύνης,
κἀμνεὶ χρεῖα νὰ δώσωμεν κατ' ἑνὸς τὸ ἴ-
διόν του, τουτέστι, τοῦ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆ-
ρος ἡμῶν, τοῦ πλησίον, καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας,
ὅτι ἡ τελείωσις ἐτούτου τοῦ ἔργου γινώσκει-
ται, νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος εὐταξίαν τε καὶ
διάκρισιν πρὸς ταῦτα τὰ τρία πρόσωπα·
καὶ ὅταν γένη τοῦτο, δὲν λείπεται ἀπὸ τινὰ
ἀρετῆν, ἀλλὰ εἶναι εἰς ὅλα δίκαιος. Καὶ διὰ
νὰ καταλάβῃς καλλίτερα τὴν ὑπόθεσιν, σοῦ
γράφωμεν τρεῖς συγκρίσεις, καὶ ὁμοιώσεις,
μὲ ταῖς ὁποίαις νὰ γνωρίσῃς πῶς ἔχεις νὰ
πράξῃς, διὰ νὰ εὕρῃς τὴν σωτηρίαν σου.
Μὲ τὰ τρία ταῦτα φυλάγεις τὴν δικαιοσύ-

νην τελείως, ἥγουν νὰ ἔχῃς πρὸς τὸν Θεὸν
καρδίαν Υἱοῦ, πρὸς τὸν πλησίον καρδίαν
Μητρὸς, καὶ πρὸς τοῦ λόγου σου καρδίαν
Κριτοῦ. Αὐτὰ εἶναι τὰ γ. μέρη, εἰς τὰ
ὅποια περιέχεται ἡ δικαιοσύνη πᾶσα, καὶ
σωτηρία μας, περὶ τῶν ὁποίων νὰ εἰποῦμεν,
καὶ πρῶτον περὶ Θεοῦ, ὅπου εἶναι ἀναγ-
καϊότερον καὶ ὑψηλότερον μέρος τῆς δικαιο-
σύνης. Εἰς αὐτὸ χρειαζόμεσθε τὰς τρεῖς
Θεολογικὰς ἀρετὰς, πίστιν, ἐλπίδα, καὶ
ἀγάπην. Μὲ τὰ χρεῖα ὅπου διαλαμβάνουσιν
αὐταῖς ἡ ἀρεταῖς, ἰκανοποιεῖ, καὶ πληρῶ-
νει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην ὁ ἄνθρωπος,
ἔχων πρὸς αὐτὸν τὴν εὐπειθῆ γνώμην καὶ
καρδίαν, ὅπου ἔχει ἕνας καλὸς υἱὸς καὶ
ἐνόρετος πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι μία
ἀπὸ ταῖς ἀρχαιότεραις ἐνεργεταῖς τοῦ Πα-
ναγίου Πνεύματος εἶναι, νὰ μᾶς δώσῃ
τοιαύτην καρδίαν πρὸς αὐτὸν τὸν Θεόν.
Στοχάσου τοίνυν ἐμμελῶς, καὶ ἐρευνήσου,
ποταπὴν καρδίαν ἔχει ὁ γνωστικὸς Υἱὸς πρὸς



τὸν Πατέρα αὐτοῦ, πόσῃ ἀγάπῃ τοῦ ἔχει, πόσον φόβον καὶ εὐλάβειαν, ποταπὴν ὑπακοὴν τοῦ κάμνει, πόσῃ πίστιν κέκτηται, καὶ ποταπὸν ζῆλον εἰς τὴν πατρῶαν τιμὴν, πῶς τοῦ δουλεύει χωρὶς πληρωμῆν, μὲ πόσον θάρρος τρέχει πρὸς αὐτὸν εἰς τὰς χρείας του, μὲ πόσῃ ταπεινώσειν ὑπομένει τὰς ὕβρεις καὶ παιδεύσειν, ὅπου τοῦ κάμνει, καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Ἔγε γοῦν καὶ σὺ τοιαύτην καρδίαν πρὸς τὸν Θεόν, εἰάν θέλῃς νὰ πληρώσῃς αὐτὸ τὸ μέρος τῆς δικαιοσύνης ἀνελλιπῶς. Εἰς ἐτούτο χρειάζεσαι ὀκτὼ ἀρετάς, α. τὴν ἀγάπην, β. τὸν φόβον καὶ εὐλάβειαν, γ. τὸ θάρρος, δ. τὸν ζῆλον τῆς τιμῆς τοῦ Θεοῦ, ε. τὴν καθαρότητα τῆς γνώμης, καὶ τὰ ἔργα τῆς αὐτοῦ θεραπείας, ς. τὴν προσευχὴν νὰ τρέχῃς πρὸς αὐτὴν εἰς ὅλας τὰς χρείας σου, ζ. τὴν εὐχαριστίαν τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ, τὸ ὕστερον τὴν ὑπακοήν, νὰ ὁμογνωμῆς μὲ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ καὶ σωτήριον Σελήσιν.

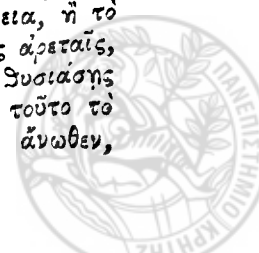
Κατὰ τὴν τάξιν ταύτην λοιπὸν, τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαιότερον, ὅπου χρεωστοῦμεν νὰ κάμωμεν, εἶναι νὰ ἀγαποῦμεν αὐτὸν τὸν Κύριον, καθὼς μᾶς ἐπρόσταξε, μὲ ὅλην μας τὴν καρδίαν, μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν καὶ διάνοιαν, καὶ τὰς δυνάμεις ἀπάσας, εἰς τρόπον ὅπου εἶτι καὶ ἂν εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τὸ ἴδιόν του, νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ σὲ σέβεται τοιοῦτον Δεσπότην· ὁ νοῦς καὶ ἡ διάνοια νὰ τὸν μελετᾷ, ἡ θέλησις νὰ τὸν ἀγαπᾷ, ἡ ὄρεξις, καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιθυμίαι νὰ κλίνουσιν εἰς ὅσα τοῦ δίδουσι τιμὴν, καὶ αἱ δυνάμεις πάντων τῶν μελῶν καὶ αἰσθήσεων νὰ ἐργάζουσι ὅλον ἐκεῖνο, ὅπου προστάζει αὐτὴ ἡ ἀγάπη, πρὸς τὴν ὁποίαν μᾶς προσκαλοῦσι καὶ ἔλκουσιν ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ αἰτίαι τῆς ἀγάπης, ὅπως εὐρίσκονται εἰς πάντα τὰ κτίσματα, ὅτι ὅλα ταῦτα συνίστανται εἰς μόνον τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἄκρον βαθμὸν τελειότητος.

Τὸ Δεύτερον, ὅπου χρεωστοῦμεν, διὰ νὰ ἀρέσωμεν τῷ Θεῷ, εἶναι ὁ φόβος, ὅχι δουλικός, ὅς τις γίνεται διὰ τὸν πόνον καὶ ἐδύνην τῆς τιμωρίας, ἀλλὰ φόβος φιλικός καὶ ἀγαπητικός διὰ νὰ μὴ λυπήσωμεν τοιοῦτον Πατέρα εὐσπλαγγυνὸν Κύριον, ὅτι

τοιοῦτον φόβον ἔχουσι τὰ καλὰ τέκνα, καὶ ἐγκρατεῦνται ἀπὸ ἄπρεπα πράγματα, διὰ νὰ μὴ λυπήσωσι τὸν Πατέρα τους. Τοιοῦτον φόβον ἔχει ὁμοίως ἡ ἐνάρετος καὶ εὐγενὴς γυνὴ, ἥτις ἐπιμελᾶται καὶ φυλάγεται μετὰ πολλῆς προσοχῆς εἰς ὅλας τὰς πράξεις, καὶ ὑπηρεσίας αὐτῆς, διὰ νὰ μὴ γένη οὐδεμία ἀταξία καὶ ζημία εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ σκανδαλίση τὸν ἄνδρα της. Οὗτος ὁ ἅγιος φόβος, ὅς τις εἶναι ἐξαιρετος δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, αὐξάνει εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ θορέεται, ὅταν συλλογιζώμεσθιν αὐτὰ τὰ δ' ἐπράγματα, ἧγουν τὸ ὕψος τῆς θείας μεγαλειότητος, τὸ βάθος τῶν κριμάτων αὐτοῦ, τὴν δικαιοσύνην ἐκείνου, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτημάτων ἡμῶν. Αὐτὰ πρέπει νὰ μελετοῦμεν εἰς τὴν καρδίαν διηνεκῶς, ὅτι ὁ λογισμὸς οὗτος διαφυλάττει εἰς τὴν ψυχὴν μας αὐτὴν τὴν ἀγίαν ἀγάπην, καὶ διώκει ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀμαρτίαν, καὶ μάλιστα, ὅταν εἴμεσθιν εἰς τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν, κάμνει νὰ στέκωμεν μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν, νὰ μὴ συντυχένωμεν, οὐτὶ νὰ στρέφωμεν τοὺς ὀφθαλμούς ἐδῶ κα, ἐκεῖ, καθὼς τινὲς ἀπαιδεῦτοι κάμνουσιν, ἀλλὰ νὰ προσέχωμεν μὲ φόβον πολὺν καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὴν Βασιλικὴν ἐκείνην μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ τῶν ἀπάντων, ὅς τις θύεται ὑπὸ τοῦ Ἱερέως μὲ θυμαστοῦν τρόπον καὶ ἀκατάληπτον. Ἀλλὰ περὶ τούτου, ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινωνίαν, θέλωμεν γράφει σαφέστερον. Ἡ τρίτη ἀρετὴ εἶναι τὸ θάρρος, ἧγουν καθὼς ἕνας Υἱὸς εἰς ὅλας τὰς θλίψεις καὶ χρείας, ὅπου τοῦ ἔλθουσιν, εἰάν ἔχη πλοῦσιον τὸν πατέρα καὶ μέγαν ἄρχοντα, εἶναι βέβαιος ὅτι δὲν τοῦ θέλει λείψει ἡ βοήθεια τῆς πατρῴας κηδεμονίας· οὕτω καὶ πᾶς ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχη εἰς τούτο τὸ μέρος τοιαύτην καρδίαν πρὸς τὸν Θεόν, ἐξεύρωντάς ὅτι ἔχει διὰ Πατέρα ἐκεῖνον, ὅπου ὀρίζει ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ κυβερνᾷ τὸ Βασιλεῖον τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, καὶ τὸ διακρατεῖ μὲ τὴν παντοδύναμον αὐτοῦ σοφίαν καὶ κυριότητα, καὶ οὕτω δὲν θλίβεται εἰς ὅσα ἐναντία τοῦ ἔλθουσι, ἀλλὰ στρέφει πρὸς αὐτὸν μὲ θάρρος, ἐλπίζωντάς εἰς

τὴν εὐσπλαγχίαν αὐτοῦ, νὰ τὸν εὐγάλη ἀπὸ τὰ λυπηρὰ διὰ ὄφελός του, καὶ διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὰ χρηστότερα. Ὅτι, εἰάν ὁ Υἱὸς ἔχη τόσον θάρρος πρὸς τὸν Πατέρα του, καὶ μετ' αὐτὸ κοιμᾶται ἀμέριμνος, πόσω μᾶλλον πρέπει νὰ ἐλπίζῃς ἐσὺ εἰς ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι Πατὴρ πάντων τῶν γεννητόρων, καὶ πλουσιώτερος πάντων τῶν πλουσίων; Ἐάν δὲ εἶπῃς, ὅτι ἡ ὀλίγη σου δουλεύσις καὶ ἀρετὴ, ὅπου ἔδειξες πρὸς τὸν Δεσπότην αὐτὸν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν σου, σὲ κάμνει καὶ δειλιᾶς, ἡ ἰατρεία τούτου εἶναι, νὰ μὴ στοχαζέσαι τότε τὰς ἀμαρτίας σου, ἀλλὰ τὴν ἀπειρον εὐσπλαγχίαν τούτου τοῦ ἐπουρανοῦ Πατρὸς, ὃς τις ἔταξε τὴν βοήθειάν του ἐκεῖνων, ὅπου ἐπικαλέσουσι τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα μὲ ταπεινώσειν, καὶ καταφύγουν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ. Ἐπειδὴ καὶ εἶδαμεν τινὰς ὅπου εἶχασιν ἔχθραν ἀλλήλους τους, καὶ ὑποδέχθησαν τοὺς ἐχθρούς τους εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κινδύνου εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, καὶ ἐφύλαξαν αὐτούς, καὶ τοῦς ἐβόηθησαν, ὡσπερ νὰ ἦσαν φίλοι πιστότατοι. Καὶ εἰάν οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τόσῃν ἀνεξικακίαν καὶ ἀγαθότητα, πόσῃν νομίζεις νὰ ἔχη ὁ Ἐπουρανοῦς σου Πατὴρ, ὅπου σοῦ ἔκαμε τοσαύτας ἐνεργεσίας; Ἐχε γοῦν εἰς ἐκεῖνον τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐλπίδα σου, καὶ αὐτὸς σοῦ στέλλει βοήθειαν. Ἡ δ' ἀρετὴ εἶναι ὁ ζῆλος τῆς τιμῆς τοῦ Θεοῦ, τουτέστι, νὰ εἶναι ὁ πόθος σου ὅλος καὶ ἔννοια, νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀυξάνῃ ἡ πρὸς αὐτὸν εὐχαριστία, καὶ νὰ γίνεταί τὸ θείηματόν, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὁ σφοδρότερός σου πόνος, καὶ ἡ τρανήτερη θλίψις νὰ εἶναι, ὅταν ἰδῇς πῶς τοῦτο δὲν γίνεταί. Τοιαύτην καρδίαν καὶ ζῆλον εἶχασιν οἱ Ἅγιοι ἅπαντες, περὶ τῶν ὁποίων ἔρηται ταῦτα. Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὄνειδιμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Καὶ πάλιν. Ὁ ζῆλος τῆς δόξης σου, Κύριε, ἀδυναμίσει, καὶ ἐγήρασε τὰ σάρκας μου. Διὰ τί ἦτον τοσαύτη ἡ θλίψις, ὅπου ἐλάμβανον διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον, ὅπου εὐγενεὺς ὁ πόνος τῆς ψυχῆς εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἔδιδοε σημεῖον εἰς ὅλον

τὸν ἔξω ἄνθρωπον. Ἡ πέμπτη εἶναι ἡ εὐθύτης τῆς γνώμης καὶ καθαρότης, ἧγουν εἰς τὰς πράξεις ὅλας καὶ ἐργασίας μας, νὰ μὴ ζητοῦμεν κανένα ὄφελος αἰώνιον, οὔτε πρόσκαιρον, οὔτε νὰ προτιμοῦμεν τοῦ λόγου μας, ἀλλὰ μόνον τὴν δόξαν, τὴν εὐδοκίαν, καὶ ὑπακοὴν τοῦ Δεσπότην μας. Τοῦτο πρέπει νὰ ἐρευνεῦμεν, καὶ νὰ προτιμοῦμεν εἰς τὰς ἐργασίας ἡμῶν πάντοτε, ἔχοντες ζῆλον εἰς αὐτὸν ἀνυπέρβλητον, φοβούμενοι μήπως καὶ κυττάξουν οἱ ὀφθαλμοὶ μας εἰς ἄλλο τίποτα, πάρεξ τὸν Θεὸν καὶ Σωτήρᾶ μας. Εἶναι πολλοὶ πλούσιοι ἀπὸ καλὰ ἔργα, οἱ τινες θάρρῳ, ὅταν ἐξεταχθοῦσιν εἰς τὸ Θεῖον Κριτήριον, νὰ εὐρεθῶσιν χωρὶς αὐτῆς τῆς γνώμης τὴν εὐθύτητα, ἡ ὁποία εἶναι ὁ ὀφθαλμὸς, ὅπου λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, ὅτι εἰάν εἶναι καθαρὸς, κάμνει ὅλον τὸ σῶμα φωτεινόν, καὶ εἰάν εἶναι πονηρὸς, τὸ κάμνει σκοτεινόν καὶ ἄχρηστον. Εὐρίσκονται τινὲς εἰς ὀφθίκιον καὶ ἀξίωμα, ἐκκλησιαστικοὶ τε καὶ κοσμικοὶ, οἱ τινες βλέποντες, ὅτι οἱ ἐνάρετοι ἀξιῶνται μεγάλων τιμῶν, πολιτεύονται θεία, πλύνοντες τὰς χεῖράς τους ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, διὰ νὰ μὴ μολύνουσι τὴν τιμὴν τους, ἀλλὰ τοῦτο κάμνουσι, διὰ νὰ τοὺς εὐλαβῆται ὁ Κόσμος, καὶ νὰ τοὺς ἀγαποῦσιν οἱ Ἀρχηγοὶ τους, νὰ τοὺς δίδουν ἀξιώματα μεγαλύτερα, τόσου ὅπου αὐταὶ αἱ πράξεις καὶ ἐργασίαι δὲν κινοῦνται ἀπὸ ἀγάπην ἢ ζῆλον πρὸς Θεὸν, οὔτε ἔχουσι τὴν ὑπακοὴν καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ διὰ τέλος, ἀλλὰ μόνον τὴν οἰκίαν δόξαν καὶ ὄφελος. Ὅς τις οὖν τὰ τοιαῦτα μετέρχεται, εἰ καὶ φαίνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅλος καπνὸς καὶ σκιά δικαιοσύνης αἱ πράξεις του· ὅτι ἀπὸ τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς χωρὶς τοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης καὶ φόβου Θεοῦ, εἶχασιν πολλοὶ τινὲς τῶν Ἑλλήνων, ὡσπερ ὁ Πλάτων, ὁ Ἰσοκράτης, καὶ ἕτεροι· ἀλλ' ὁμως οὐδὲν ὠφελήθησαν· ὅτι δὲν ἦτον εὐπροσδεκτος Θεῷ ἡ σοφία, οὔτε ἡ εὐγένεια, ἢ τὸ ὕψος τῆς γνώσεως, οὔτε ἡ ἠθικὰς ἀρεταῖς, οὔτε αἱ θλίψεις τοῦ σώματος, εἰάν θυσιάσῃς καὶ τὰ ἴδια τέκνα, εἰμὴ μόνον τοῦτο τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης πεμπομένον ἀνωθεν,

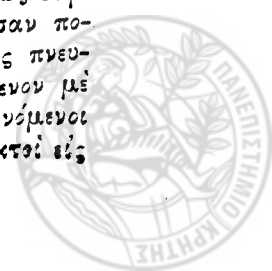


καὶ εἶτι γεννᾶται ἀπὸ ταύτην τὴν ῥίζαν, καὶ ἐκπορεύεται. Τὸ γὰρ καλὸν οὐκ ἔστι καλόν, εἰάν μὴ καλῶς γένηται· ὅτι τὰ μικρὰ καὶ ποταπὰ ἔργα μὲ ὑψηλὴν καὶ ἀγάπην γνώμην εἶναι ὑψηλά τε καὶ ἄξια, καὶ πάλιν τὰ μεγάλα ἔργα καὶ ὑψηλά μὲ εὐτελεῖ γνώμην εἶναι ἀνάξια, διατι δὲν ἐπιβλέπει τόσον ὁ Κύριος εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἔργου, ὅσον εἰς τὴν γνώμην τῆς ψυχῆς, ἥτις κινᾶται ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐθύτητος. Ἡ ἕκτη ἀρετὴ εἶναι ἡ Προσευχὴ, διὰ τῆς ὁποίας προστρέχομεν τὸν καιρὸν τῆς ἀνάγκης πρὸς τὸν Πατέρα μας, καθὼς ποιοῦσι τὰ μικρὰ βρέφη, ὅπου διὰ κάθε ὀλίγον φόβου τρέχουν εἰς τὴν μητέρα τους, καὶ οὕτω μὲ τὴν προσευχὴν ἐνθυμούμεσθε πάντοτε τοῦ Πατρὸς μας, καὶ πλησιάζομεν εἰς αὐτόν. Ὑπάγετε παρεμπρὸς εἰς τὸ περὶ προσευχῆς Κεφ. νὰ ἰδῆς μὲ πόσῃ εὐλάβειαν πρέπει νὰ γίνεταὶ αὐτὴ ἡ Ἀγγελολομίμητος ἐργασία. Ἡ ζ'. ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ἐπίγνωσις καὶ εὐχαριστία τῶν πατρικῶν εὐεργεσιῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγάλα χρεῖα πρὸς τὸν Θεόν, καθὼς εἰς τὸ περὶ Ἀγνωμοσύνης Κεφ. γέγραπται. Ἡ ὀγδόη καὶ τελευταία ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ὑπακοή, εἰς τὴν ὁποίαν τελεῖται ἡ δικαιοσύνη πᾶσα, τὴν ὁποίαν δὲν ἀφήσαμεν ὕστερον, ὡς μικροτέραν τῶν ἄλλων, ἀλλ' ὡσπερ σφραγίδα καὶ τέλος πασῶν τῶν ἀρετῶν, καὶ πρέπει νὰ ἔχῃς ὀλοτελα νευκρωμένον τὸ δέλημά σου, νὰ μὴν εὐρίσκειται εἰς ἐσένα καθόλου ἐναντίωσις τοῦ Θεοῦ δελήματος. Εἰς τὴν ὑπακοὴν ταύτην εἰσὶ βαθμοὶ τρεῖς. Α'. νὰ ὑπακούῃς εἰς πάσας τὰς ἐντολάς καὶ φωτισμοὺς τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ προτιμᾷς νὰ πάθῃς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ κολαστήρια, πᾶρεξ νὰ τελέσῃς ἁμαρτίαν θανάσιμον, νὰ παρέβῃς τὸ Θεῖον πρόσταγμα. Β'. βαθμὸς εἶναι, νὰ ὁμογνωμῆς εἰς τὸ δέλημα τοῦ Κυρίου, νὰ τοῦ εὐχαριστᾷς εἰς τὰ καλὰ καὶ εὐθελῆ ὅπου ἔλθουσι, φρονῶν, ὅτι χωρὶς τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ βουλήματος δὲν σοῦ ἔρχεται τίποτε καλόν, ἢ κακόν· καὶ οὕτω νὰ τὸν δοξάζῃς εἰς τὴν τιμὴν καὶ ἀτιμίαν, εἰς τὴν ὑγίαν σου καὶ ἀσθένειαν, εἰς τὴν ζωὴν τε καὶ θάνατον, κλίνωντας πάντα τὴν κεφαλὴν, καὶ εὐχα-

ριστῶντας, τόσον εἰς τὰς θλίψεις, ὡσπερ ἀπολαύσεις, ὅπου σοῦ στείλει, μὴ κυττάζωντας τὴν παιδείου τῆς σαρκός, ἀλλὰ τὴν στοργὴν καὶ τὸ φίλτρον, ὅπου σοῦ ἔχει· ἐπειδὴ μὲ ὄσσην ἀγάπην κολακεῖ τὸν υἱὸν ὁ πατήρ, μὲ τόσσην πάλιν τὸν παιδεύει, ὅταν τοῦ πρέπη. Εἰς τὴν ὑπομονὴν ταύτην τῶν θλίψεων βάνουσι γ'. βαθμοὺς οἱ διδάσκαλοι. α'. νὰ ταῖς ὑπομένῃς καρτερικῶς. β'. νὰ ταῖς ἐπιθυμᾷς δι' ἀγάπην Θεοῦ· καὶ γ'. νὰ χαίρεσαι εἰς αὐτάς. Ὁ α'. βαθμὸς ἐγνωρίσθη εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Γωβ σαφέστατα· ὁ β'. εἰς τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπου εἶχασιν τινὲς Μάρτυρες, καὶ ἐδιψούσαν νὰ λάβωσι καὶ ἕτερα κολαστήρια· ὁ δὲ γ'. εἰς τὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, ὅπου εἶχασιν οἱ Ἀπόστολοι, πῶς ἤξιώθησαν νὰ πάθωσι διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου· καὶ μάλιστα ὁ οὐράνιος Παῦλος, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὃς τις ἐδοξάζετο εἰς τὰς θλίψεις του, ἐχαίρετο εἰς τὰς ἀτιμίας καὶ διωγμοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους εὐφραίνετο, καθὼς εἰς διαφόρους τόπους τῶν Ἐπιστολῶν αὐτοῦ φαίνεται. Οὗτος εἶναι ὁ ὑψηλότερος βαθμὸς τῆς ἀγάπης, καὶ τελειότητος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀλίγοι φθάνουσι, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἴμεσθεν ὅλοι χοιῶσται νὰ ἔχωμεν αὐτὸν τὸν γ'. βαθμὸν, οὔτε τὸν β'. ἀλλὰ μόνον τὸν α'. ἡγοῦν νὰ ὑπομένωμεν τὰς θλίψεις μὲ γνώμην εὐχαρίστον, καὶ ὃς τις δὲν ἔχει ἐτούτον τὸν πρῶτον, δὲν σώνεται. Ὁ γ'. βαθμὸς τῆς ὑπακοῆς καὶ ἔσχατος εἶναι, νὰ ὑπακούῃς τῶν Προεστώτων, οἱ τινες εἰσὶν ἐπίτροποι καὶ δούλοι τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλον ἐκεῖνο, ὅπου προστάζουσιν, ἐνθυμούμενος τὰ Δεσποτικά λόγια. «Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ». Εἰς ταύτην τὴν ὑπακοὴν ὁμοίως εὐρίσκονται τρεῖς βαθμοί· ὁ πρῶτος νὰ ὑπακούῃς μὲ τὴν ἔξωθεν ἐργασίαν μόνου, χωρὶς νὰ στέρεξῃ ἡ δέλησις καὶ ὁ λογισμὸς σου. Ὁ β'. εἶναι νὰ ὑπακούῃς μὲ τὸ ἔργον καὶ μὲ τὴν δέλησιν. Ὁ γ'. μὲ τὴν δέλησιν καὶ τὸν λογισμὸν, καὶ οὗτος εἶναι ὁ ἐκλεκτότερος βαθμὸς τῆς ὑπακοῆς, ὃς τις ἔχει πολλὴν ταπεινώσιν καὶ διακρίσιν. Ἐάν οὖν ἔχῃς αὐτάς τὰς ὀκτὼ ἀρετάς, ἐπιλήρωσες αὐτὸ τὸ πρῶτον καὶ ἀκρότατον μέρος

τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀπόδωσες τὸ χρέος τῷ εὐεργέτῃ καὶ Σωτῆρί σου. Ἄλλα πρὸ τοῦ νὰ δώσωμεν τέλος, γράφομεν τινὰς ἐρμηνείας ἀναγκαίας καὶ ωφέλιμους, διὰ τὴν γνωρίσῃς ποῖαι ἀρεταὶ εἰσὶ τιμιώτεραι τῶν ἄλλων καὶ προτιμότεραι, νὰ μὴ λανθασθῆς. Ἰξευρε γοῦν, ἔτι πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ εἰς δύο τάξεις μερίζονται· καὶ ἄλλαι μὲν εἰσὶν ἔσωθεν τοῦ ἀνθρώπου πνευματικαῖς καὶ ἀόραταις, ἄλλαι δὲ ἔξωθεν ὄραταῖς, ὅπου φαίνονται. Εἰς τὴν πρώτην τάξιν βάνομεν τὰς Θεολογικὰς ἀρετάς, καὶ ὅσας ἄλλας ἐγράψαμεν ἄνωθεν (καὶ ἐξόχως τὴν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶ πᾶσῶν τῶν ἀρετῶν ἡ Βασίλισσα) καὶ ἑτέρας ὁμοίας αὐτῶν, τουτέστι ταπεινώσιν, σωφροσύνην, ὑπομονήν, διάκρισιν, εὐλάβειαν, πτωχείαν πνεύματος, καταφρόνησιν τοῦ κόσμου, ἀπάρνησιν τοῦ ἰδίου θελήματος, ἀγάπην Σταυροῦ, καὶ ἄλλας τοιαύτας, τὰς ὁποίας κράζομεν πνευματικὰς ἀρετάς, καὶ ἔσωθεν, διατὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν ψυχὴν κυριώτεραι. Ἄλλαις ἀρεταῖς εἶναι, ὅπου γίνονται φανερώτερα, ἢ γοῦν, ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ἀνάγνωσις, ἡ προσευχή, ἡ ψαλμωδία, καὶ ἄλλαις ὁμοίαις· αἱ ὁποῖαι καλὰ καὶ νὰ γίνωνται καὶ αὐταὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴν, ὅμως αἱ πράξεις αὐτῶν καὶ ἐργασίαι εἶναι φανερώτεραι τῶν ἔσωθεν ἀρετῶν, ὅπου δὲν ἠμπορεῖς τις νὰ ταῖς ἰδῆ, τουτέστι τὴν ἐλπίδα, πίστιν, ἀγάπην, καὶ τὰ ἑξῆς. Πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ αὐταὶ εἰσὶ λίαν ψυχοφελεῖς καὶ ἀναγκαῖαι εἰς σωτηρίαν, ἀμὴ αἱ πρῶται περισσότερον, ὅτι (καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος τῇ Σαμαρειτίδι) Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον. Φύλαγε τὴν εὐσέδειαν, ὅτι ἡ τοῦ σώματος πρᾶξις εἰς ὀλίγα εἶναι ωφέλιμος· ἀμὴ ἡ εὐσέβεια χρῆζει διὰ ὅλα, ἐπειδὴ καὶ αὐτῆς τάσσονται τὰ ἀγαθὰ τῆς παρουσίας ζωῆς καὶ τῆς ἄλλης. Διὰ τὴν εὐσέβειαν χροικᾶται τὸ σέβας τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἔλεος πρὸς τὸν πλησίον· διὰ τὴν σωματικὴν ἐργασίαν, ἡ ἐγκράτεια καὶ πᾶσα σκληραγωγία· ὅμως εἴαν ἐπαινοῦμεν τὰς ἔσωθεν τοῦ πνεύματος ἀρετάς, δὲν καταφρονοῦμεν τὰς ἔξω πάλιν ὁλότελα, ἔτι διὰ μέσου τῶν

μικρῶν αὐτῶν ἀποκτᾶς καὶ φυλάγεις ταῖς μεγαλύτεραις. Ἡ γὰρ ἡσυχία καὶ ἀναχώρησις σε λυτρώνει ἀπὸ τρεῖς ἀμαρτίας, ἡ γοῦν τῆς ὀρασεως, τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς συντυχίας· καὶ μετὴν σιωπὴν βοηθᾶσαι πολλὰ, καὶ φυλάγεις εὐλάβειαν, καὶ λυτροῦσαι διαφόρων ἀμαρτημάτων, ὅπου γυνουῦνται ἐκ τῆς πολυλογίας. Ἡ νηστεία πάλιν ἀδυναμίζει τὸ σῶμα, ὑψώνει τὸ πνεῦμα, καὶ ἐτοιμάζει μᾶς πρὸς ἀνάγνωσιν, μελέτην, καὶ προσευχὴν, καὶ ἀφίνομεν τὰς ἀργολογίας, φλυαρίας, καὶ λοιδορήματα, ὅπου διτηροῦμεσθαι ὅταν χορτάσωμεν, καὶ διδοῦμεσθαι εἰς τὴν ψαλμωδίαν καὶ προσευχὴν, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀκολουθίαν· αἱ ὁποῖαι πράξεις μᾶς παρακινοῦν πρὸς εὐσέδειαν, καὶ φωτίζουν τὸν νοῦν, καὶ φινόμεσθαι πρὸς τὰ πνευματικὰ καὶ θεῖα θερμοτέροι. Ὅς τις οὖν ποθεῖ νὰ ἀξιωθῆ τῆς χάριτος αὐτῆς, κάμνει χρεῖα νὰ περιπατῆ μετ' ἐπιμέλειαν πολλὴν καὶ φύλαξιν τῶν αἰσθησεων, καὶ νὰ εἶναι συγκραστὸς καὶ μέτριος εἰς τὴν ζωοτροφίαν, εἰς τὰ λόγια καὶ τὰ κινήματα, νὰ ἀγαπᾶ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν, νὰ ξετρούχη μετ' εὐλαβείας τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅλα ἐκεῖνα, ὅπου συνεργοῦσιν εἰς ταυτην τὴν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν. Ἀπὸ τοῦτο ὅλον ἠμπορεῖς νὰ καταλάβῃς τὴν διαφορὰν τῶν ἄνωθεν ἀρετῶν, ὅτι αἱ ἔσωθεν εἰσὶ τὸ τέλος ὅπου ποθεῖς, αἱ δὲ ἔξωθεν τὸ μέσον διὰ νὰ ἀποκτήσῃς τὰς ἔσωθεν. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ σωτηρία, καὶ ἡ δευτέρα εἶναι Θεραπεία. Αἱ μὲν ὡς πνεῦμα, αἱ δὲ ὡς σῶμα, τὸ ὁποῖον εἴαν εἶναι καὶ μικρότερον τοῦ πνεύματος, ὅμως ἀρχαῖον μέρος τοῦ συνθέτου ὑπάρχει, καὶ τὸ χρειάζεται ἡ ψυχὴ διὰ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ. Μετὴν ἄνωθεν ἐρμηνείαν, ἀδελφέ μου, λυτρώνεσαι ἀπὸ δύο ἔσχατα καὶ μεγάλα ἐγκλήματα, ὅπου ἐπολιτεύθησαν εἰς τὸν κόσμον, ἢ γοῦν, τὸ ἕνα παλαιὸν τῶν Φαρισαίων, καὶ τὸ ἄλλο νεώτερον τῶν Λουτέρων· ὅτι οἱ μὲν Φαρισαῖοι, ὡς σαρκικοί καὶ ὑπερήφανοι δὲν ἐψηφούσαν ποσῶς τὴν δικαιοσύνην, ἦτις εἰς τὰς πνευματικὰς περιέχεται, καὶ οὕτως ἔμενον μετὴν σκίαν τῆς ἀρετῆς, μόνον φαινόμενοι ἀγαθοὶ εἰς τὰ ἔξωθεν, ὅντες βδελυκτοὶ εἰς



τά ἔσωθεν. Οἱ Λούτεροι δὲ πάλιν ἀκούοντες ταύτην τὴν πλάϊνν τῶν Φαρισαίων, διὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ ἕνα ἔσχατον, ἔπασον εἰς ἄλλο τρανήτερον, τουτέστι νὰ καταφρονουσίεν ὅλως δι' ὅλου τὰς ἔξωθεν ἀρετάς. Ἀμὴ ἡ ἀληθῆς διδασκαλία φεύγει αὐτὰ τὰ δύο ἄκρα, καὶ ζητᾷ τὴν ἐν μέσῳ ἀληθειαν, καὶ ἀποδίδουσα τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς ταῖς ἔσω ἀρεταῖς, εὐλαβεῖται ἰκανῶς καὶ τὰς ἔξωθεν, ἐπειδὴ καὶ αἱ δύο τάξεις αὐταῖς εἰσὶν ἀναγκαῖαι εἰς τοῦτο καὶ χρειαζόμεναι. Γίνωσκε γοῦν, ὅτι εἶναι δύο τρόποι δικαιοσύνης, μία ἀληθῆς, καὶ ἕτερα ψεύτικη. Ἀληθῆς εἶναι αὐτή, ἣτις περιλαμβάνει τὰ ἔξω πράγματα, ὅπου εἶναι εἰς τὴν τελείωσιν αὐτῆς ἀναγκαῖα καὶ χρειαζόμενα. Ψεύτικη δὲ αὐτή, ὅπου ἔχει μερικὰ ἀπὸ τὰ ἔξω χωρὶς τὰ ἔσωθεν, ἣτις εἶναι χωρὶς ἀγάπης Θεοῦ, χωρὶς φόβου καὶ ταπεινώσεως, χωρὶς εὐλαβείας, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, καθὼς ἦτον ἐκείνη τῶν Φαρισαίων, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἠλεγχεν, ὄνειδίζων αὐτοὺς ὡς ὑποκριτάς, ὅτι ἀπαδεκατοῦσαν τὸ ἄνηθον καὶ ἡδύοσμον, καὶ τὰ ἀκριβὰ καὶ μεγάλα πράγματα, ὅπου ὀρίζει ὁ νόμος, δὲν ἐψηφούσαν, ἦγον τὴν κρίσιν, τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ πάλιν ἀλλαγθεὶν τοὺς λέγει, πῶς ἦσαν ἐπιμελεῖς νὰ πλύνουσιν τὰ ποτήρια, καὶ τὰς χεῖράς τους, αἱ δὲ καρδίαι αὐτῶν ἦσαν γεμάται πονηρίας καὶ ἀρπαγῆς, καὶ ὅτι ἦσαν τάφοι κεκοσμημένοι ἔξωθεν, καὶ ἔσωθεν γεμάτοι κόκκαλα. Αὐτὴ εἶναι ἡ δικαιοσύνη, ὅπου ἐλέγχει πολλάκις εἰς τὴν Σεῖαν Γραφήν ὁ Κύριος, λέγων: Οὗτος ὁ λαὸς μὲ τιμᾷ μόνον μὲ τὰ χεῖλη, ἀμὴ ἡ καρδία τους ἀπέχει μακρὰν ἀπὸ λόγου μου. Εἰς μάτην μὲ σέβονται, φυλάγοντες τὰς διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὄχι τὸν νόμον, ὅπου τοὺς ἔδωσα. Καὶ πάλιν εἰς τὸ α'. Κεφάλαιον τοῦ Ἡσαΐου λέγει: Τίμοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ἡμῶν; Πλήρης εἰμὶ ὀλοκαυτωμάτων. Θυσίαμα βδέλυγμά μοι ἐστὶ. Τὰς νεομηνίας ὑμῶν μισῶ ἡ ψυχὴ μου· καὶ τὰ ἔξῃς. Ἦγουν, τί τὸ πλῆθος τῶν θυσιῶν σας; Ἐχόρτασα τὰ ὀλοκαυτωμάτα τῶν ζώων, καὶ μὴ μοῦ προσφέρετε πλείον θυσιάς ἀκαιραῖς. Τὸ θυ-

μίαμά σας συγγένομαι. Τὰς συνάξεις, τὰς ἑορτάς, καὶ ἀρχιμηνίας σας μισῶ ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἕτερα ὅμοια εὐρίσκεις εἰς τὴν παλαιὰν Γραφήν, μὲ τὰ ὅποια φαίνεται τάχα πῶς ἀποψηφίζει, καὶ ἀποστρέφεται ὁ Θεὸς ὅσα ἐπρόσταξε νὰ τελουῦνται ἀπαρασάλευτα, μάλιστα ὅπου αὐτὰ εἶναι πράξεις τῆς εὐσεβείας, καὶ ἐγγίξει εἰς τὴν Σεῖαν τιμὴν τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος μὲ τὴν προσκύνησιν καὶ λατρίαν, ὅπου τοῦ γίνεται δι' αὐτῶν. Ἄκουσον, ἄνθρωπε, δὲν κατακρίνει ὁ Κύριος τὰς πράξεις αὐτὰς εἰς τὴν φύσιν τους, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου κἀμουν μόνον αὐτὰς, καὶ τὴν δικαιοσύνην δὲν ψηφούσιν, οὔτε τὸν φόβον του, καθὼς παρεμπρὸς τὸ ξεκαθαρίζει, λέγων· Πλοῦθητε, καὶ καθαρίσθητε. Εὐγάλετε τὴν πονηρίαν τῶν ψυχῶν σας ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου. Μὴ ἐργάζεσθε πονηρὰ ἀλλὰ μάθετε νὰ ἀγαθοποιήτε, καὶ τότε θέλω συχωρήσει τὰς ἀμαρτίας σας. Καὶ πάλιν εἰς ἄλλον τόπον λέγει· Ὅστις μοῦ θυσιάσῃ ἕνα βόδιον, ἢ ἕτερον ζῶον, τὸ ἔχω ὡσπερ νὰ ἐφύρουεν ἄνθρωπον, ἢ νὰ μοῦ ἐφερῃν αἷμα τῶν χοίρων, καὶ ὅς τις προσφέρῃ θυμίαμα, ὡσάν νὰ εὐλόγα ἕνα εἰδῶλον. Ἡ Θεὸς μου, διατι βδελύττεσαι τοσοῦτον αὐτὰ τὰ ἔργα ὅπου ἐπρόσταξες νὰ τελουῦνται; Εὐθὺς δίδει τὴν αἰτίαν ἐτούτου, λέγων· Αὐτὰ ἐπροτίμησαν εἰς τὰς ὁδοὺς τους, καὶ μὴ εὐαρεστήσουσι μετ' αὐτὰ, ἀμὴ τὰς πονηρίας αὐτῶν δὲν ἀφήκασιν, καὶ εἰς τὰ βδελύγματα τους ἐχαίρουτο. Καὶ εἰάν δὲν πιστεύης, ιδέτο σαφέστατα εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ μεγαλαύχου καὶ ἄφρονος Φαρισαίου, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν οὕτως: Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ὅτι δὲν εἰμαι ὡσπερ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἳ τινες εἰσὶν ἀσπαγῆς ἄδικοι, οὔτε ὡς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φοραῖς τὴν Ἑβδομάδα, δίδω ἐλεημοσύνην ἀπὸ ὅσα ἔχω τὸ δέκατον. Βλέπει εἰδῶ τὰ τρία κακὰ, ὅπου εἵπαμεν; τὴν ἐπαινήσιν, οὐκ εἰμὴ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν καταφρόνησιν τῶν ἄλλων, οὔτε ὡς οὗτος ὁ τελώνης, καὶ τὴν ψευδῆ ἀσφάλειαν, ὅπου ἐνομιζέτο δίκαιος, καὶ εὐχαρίσταν δι' αὐτὸ τῷ Κυρίῳ; Οὗτος εἶναι ἕνας κίνδυνος τόσοσ μεγαλὸς καὶ ἐπιζήμιος, ὅπου

είναι κάλλιον ἀναμφιβόλως νὰ εἶναι τινὰς ἀμαρτωλὸς καὶ κακὸς ἄνθρωπος, νὰ ὁμολογᾷ τὴν κακίαν του, πᾶρξ νὰ εἶναι ἐνάριτος ὑπερήφανος, ὅτι ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος, ὅταν γνωρίζῃ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ καὶ ἀναξιότητα, ἐτούτο εἶναι ἀρχὴ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας καὶ διορθώσεως· ἀμὴ ὅς τις δὲν γνωρίζει τὸ κακὸν του, οὔτε νομίζει πῶς εἶναι ἄρρωστος, πῶς νὰ λάβῃ τὴν Θεραπείαν του; Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Κύριος πρὸς τοὺς Φαρισαίους, ὅτι αἱ πόρνοι καὶ οἱ τελῶναι ὑπάγουσιν προτιήτερα ἀπ' ἐκείνους εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν οὐράνιον. Ἴδου ἀπεδειξαμεν ἕως ἄρτι, ὅτι οἱ φανεροὶ κίνδυνοι γνωρίζονται ὑπὸ πάντων, διὰ τὴν εἶναι ὡσπερ τὰ νησιά τῆς θαλάσσης, ὅπου ξεχωρίζου, καὶ φαίνονται· ἀμὴ οἱ ἀπόκρυφοι, ὅπου λογοῦνται ὡσάν ταις ξέραις, ὅπου σκεπάζεται ἡ θάλασσα, εἶναι ἀναγκαιότερον νὰ σημειωθοῦσι, νὰ τοὺς κυττάξῃ πᾶς ἕνας,

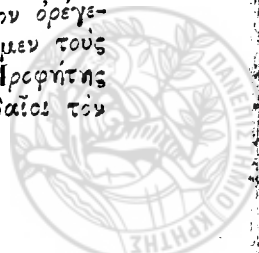
νὰ βλέπεται. Ἄλλὰ μὴ νομίση τινὰς, ὅτι ἐκαταφρονέσαμεν τὰς ἔξωθεν πράξεις, ἵνα τὰς ἔσω ἐγκωμιάσωμεν· διὰ τὴν δὲν φθάνουσι πάλιν αἱ ἔσω νὰ σωθοῦμεν χωρὶς τῶν ἔξωθεν, καθὼς εἶπε τοῖς Φαρισαίοις ὁ Κύριος. Καὶ ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κακεῖνα μὴ ἀφίεναι· ἤγουν, καὶ αὐτὰ ἔπρεπε νὰ κάμνετε, τουτέστι τὰς ἔξω πράξεις, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴν ἀφίεντε, ἵτοι τὰ ἔσωθεν. Ἡ ἀκρότης οὖν ταύτης τῆς ὑποθέσεως εἶναι, νὰ σημειώσωμεν ἕνα ῥόδον βαθύτατον τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς κάμῃ νὰ τρέμωμεν εἰς τὸ ὄνομα μόνον τῆς ἀμαρτίας. Καὶ ὅς τις αὐτὸν ἐμφυτεύσει, καὶ ῥιζώσει εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὡς ἡ ξεύρη, πῶς εἶναι μακάριος, καὶ ὡς οἰκοδόμησι εἶτι θελεῖ ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ θεμέλιον. Ἀμὴ ὅς τις πίπτει εὐκόλως εἰς ἀμαρτίας, ὡς κράζεται τυφλὸς καὶ ἀνόητος, εἰάν εἶναι εἰς τὸ φαινόμενον δίκαιος.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

Περὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης.

Τὸ δευτερον μέρος τῆς δικαιοσύνης εἶναι, νὰ κάμωμεν ἐκεῖνο ὅπου χρεωστοῦμεν πρὸς τὸν πλησίον, ἤγουν νὰ τὸν ἀγαποῦμεν, νὰ τὸν ἐλεοῦμεν, καὶ νὰ τὸν συμπονοῦμεν, καθὼς μᾶς προστάζει ὁ Κύριος. Ἀνάγνωσον τοὺς Προφήτας, τὸ Εὐαγγέλιον, τὰς Ἐπιστολάς, καὶ ἀπλῶς ὅλην τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γραφήν, νὰ ἰδῆς τόσους ἐπαίνους καὶ τοσαῦτα ἐγκώμια τῆς εὐποιίας, νὰ θαυμάσῃς, πόσον εἶναι τοῦτο τὸ μέρος ἀναγκαιότητος, καὶ πόσον μᾶς παραγγέλλει ὁ Κύριος, ποταπὸν χρέος ἔχομεν νὰ σπλαγχνισώμεθα τὸν πλησίον. Εἰς τὸν Ἡσαΐαν βάνει τὸ ἄκρον, καὶ τὴν τελείωσιν τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην· καὶ πρῶτον, ὅταν ἐγόγγυζαν οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Διὰ τὴν, Κύριε, ὅταν ἐνηστεύσαμεν, καὶ ἐθλίψαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν, δὲν ἐκύτταξες τὰς νηστείας μας, οὔτε ποσῶς μᾶς ἐψήφησες; Ἀποκρίνεται ὡς ἐκ προσώπου τοῦ αὐτοῦ Προφήτου, καὶ λέγει τοὺς

Διὰ τὴν τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας σας κάμνετε τὰ θελήματά σας, καὶ ὄχι τὸ ἐδικόν μου, καὶ σφίγγετε, καὶ πνίγγετε, τοὺς χρεωφειλέτας σας νηστεύετε, ἀμὴ ὄχι ἐπὶ τὰς μάχας καὶ τὰ κρίματα, οὔτε ἀπὸ τοῦ κακοποιεῖν τὸν πλησίον. Αὐτὴ ἡ νηστεία δὲν μοῦ ἀρέσει. Ἄλλὰ ξεσχίσετε τὰς γραφὰς τοῦ ψεύδους, καὶ τῆς ὀφελείας. Διαρρήξτε τὰ βίβια συναλλάγματα. Ἀφήτε τοὺς τεθλιμμένους εἰς τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, καὶ ἐπάρετε τὸν ζυγόν, ὅπου τοὺς ἐβάλετε. Ὅταν ἔχετε ἕναν ἄρτον, μοιράσατέ τον μὲ τὸν πτωχόν, καὶ ἀποδέχεσθε τοὺς ξένους καὶ πένιπτας. Καὶ ὅταν οὕτω ποιήσετε, καὶ σπλαγχνισθῆτε τοὺς ἐνδεεῖς καὶ τοὺς βοηθήσητε, τότε θέλω σᾶς δώσει ταδε, καὶ ταδε ἀγαθὰ, ὅσα λέγει ὁ αὐτὸς Προφήτης ἕως τέλους τοῦ Κεφαλαίου. Ἴδου πόσον ὀρέγεται ὁ ἐλεήμων Θεὸς νὰ ἀγαθοποιῶμεν τοὺς πένιπτας. Τὸ αὐτὸ γράφει καὶ ὁ Προφήτης Ζαχαρίας, ὅταν ἐρώτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν

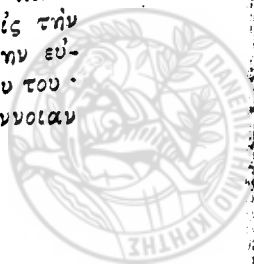


Κύριον, εἰν ἤθελε νὰ νηστεύσουν τόσας ἡμέρας, διὰ νὰ τοῦ ἀρέσουν, καὶ νὰ πληρώσουν τὸν νόμον του. Καὶ τοὺς ἀπεκρίθη ὁ πολυεύσπλαγγνος μὲ ποίας πράξεις ἐθεραπεύετο, λέγωντας· Προσέχετε νὰ φυλάξετε δικαιοσύνην, καὶ νὰ κρίνετε δίκαια τὸν πλησίον σας. Ποιήσατε ἔργα εὐποιίας, καὶ ἐλεημοναῖτε τοὺς ἀδελφούς σας. Ἡ ζῆτᾶτε αἰτίαν καὶ πρόφασιν, νὰ ἀδικάτε χήραν καὶ ὄρφανόν, τὸν ξένον, καὶ τὸν πτωχόν. Καὶ μὴ βαλῆ τις εἰς τὸν νοῦν του νὰ κατοικήσῃ τινά, καὶ οὕτω μού θέλετε ἀρέσει, καὶ τελειοῦτε τὸν νόμον μου. Ἐτι δὲ εἰς τὸν Ἡσαΐαν λέγει ταῦτα. Αὕτη εἶναι ἡ ἀνάπαυσίς μου, νὰ θρέψετε τοὺς πεινῶντας, καὶ τοὺς τεθλιμμένους νὰ παρηγορήσητε. Τὸ ὅποιον εἶναι ὄντως θαῦμα καὶ ἐκπλήξις, νὰ λαμβάνῃ ὁ πολυέλεος, διὰ εὐεργεσίαν του καὶ θεράπευσιν τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς εὐποιῖαν καὶ ἔλεος. Ἀμὴ εἰς ὅλα ταῦτα ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι, ὅταν ἀναγνώσω τὸ εἶς. Κεφάλαιον τοῦ Ἰεζεκιήλ, ὅπου ἀναριθμίζων ὁ Κύριος τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐλεινῶν Σοδόμων, διὰ τὰς οποίας ἐξωλόθρευθησαν, ὠνόμασεν αὐτὰ τὰ τρία ἀμαρτήματα, λέγων· Τοῦτο τὸ ἀνόμημα Σοδόμων, τῆς ἀδελφῆς σου. Ἐν ὑπερηφανίᾳ, ἐν πλησμονῇ ἄρτων, καὶ ἐν εὐθηνίᾳ, ἐσπατάλων αὐτῇ, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. Τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβάνοντο. Καὶ ἔταξε τὴν ἀσπλαγχίαν εἰς τὸν ὑστερον τόπον, ὡς χειρότερον ἀνόμημα τῶν ἄλλων. Διατί ὄντως ἡ ἀνελεημοσύνη εἶναι βαρὺ καὶ φοικτόν ἀνόμημα, ἐπειδὴ δὲν συμπονεῖς τὸν ἀδελφόν, καὶ ὁμόφυχόν σου. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια λέγουσιν οἱ θεῖοι Προφῆται. Ἀμὴ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅπου εἶναι νόμος ἀγάπης, τί νὰ εἰπῆ; Τίς δύναται νὰ εὐφημήσῃ, καὶ νὰ ἐγκωμιάσῃ ταύτην τὴν ἀρετὴν περισσώτερον, ὅπου ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐθεμελίωσεν ὅλην τὴν δικαιοσύνην τῆς φοβερᾶς ἀποφάσεως τῆς μελλούσης Κρίσεως εἰς τὰ ἔργα τῆς εὐποιίας, λέγων· Ἐφ' ἧσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τί ἄλλο θέλεις, ὡσαν ὅπου ἔθαλεν εἰς τὰς δύο αὐτὰς ἐντο-

λας τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης, καὶ τοῦ πλησίον, τὴν ἀκρότητα τοῦ νόμου καὶ τῶν Προφητῶν. Ἐν ταύταις ταῖς δυοῖν ἐντολαῖς, ὅλος ὁ νόμος, καὶ οἱ Προφῆται κρίμανται. Καὶ πάλιν εἰς τὴν ὑστερινὴν ὁμίλιαν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου τί ἄλλο μᾶς ἐπαράγγειλε νὰ φυλάγωμεν, ὡσπερ τὴν ἀγάπην; Αὕτη εἶναι ἡ ἐντολή μου, νὰ ἀγαπάτε ἕνας τὸν ἄλλον, καθὼς ἐγὼ σὰς ἠγάπησα. Καὶ πάλιν· Εἰς ἐτούτο θέλου γινώρισει πᾶς ἕνας, πῶς εἶστε μαθηταὶ μου, εἰν ἔγαπατε ἕνας τὸν ἄλλον σας. Οὗτε μόνον πρὸς ἡμᾶς εἶπε ταῦτα, ἀλλὰ ἔκαμει καὶ πρὸς τὸν Πατέρα εὐθύς προσευχὴν διὰ τὴν τήρησιν ἐτούτου τοῦ νόμου, καὶ εἶπε· Παρακαλῶ σε, ὦ Πάτερ, νὰ εἶναι ἀνάμεισόν τους ἕνα ἴδιον, ἡγοῦν εἰς τὴν ὁμόνοιαν καθὼς εἴμεσθεν καὶ ἡμεῖς, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ κόσμος, ὅτι σύ με ἀπίστευλας. Δίδοντας μας μὲ τοῦτον τὸν λόγον νὰ καταλάβωμεν, ὅτι ἡ ἀγάπη ἀνάμεισον εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ἔπρεπε νὰ εἶναι τόσον μεγάλη, καὶ ὑπὲρ φύσιν, ὅπου νὰ κἀνῃ οὐρανόους τοὺς ἐπιγείους ἀνθρώπους. Ἄλλα τί νὰ εἰπῶ διὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον; Πόσον τὴν ὑμεῖ καὶ ἐγκωμιάζει τὴν; πῶς ἐπαινεῖ καὶ φημίζει τὴν, καὶ προτιμᾷ ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἀρετὰς, λέγωντας, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ταχυτέρα ὁδὸς νὰ υπάγωμεν εἰς τὸν Παράδεισον; Ἄλλο πάλιν λέγει, ὅτι εἶναι τὸ τέλος τῶν ἐντολῶν, καὶ τοῦ νόμου παντός τὸ πλήρωμα. Ποῖα ἄλλα ἐγκώμια μεγαλιότερα ἢμπορεῖ τινὰς νὰ εἰπῆ ἀπὸ ταῦτα διὰ τὴν ἀγάπην; Ἐτι δὲ ὁ ἡγαπημένος Μαθητῆς Ἰωάννης τόσον μᾶς παρακινεῖ εἰς τὴν Ἀγγελικὴν, αὐτὴν ἀρετὴν, λέγωντας ταῦτα· Ὅς τις λέγει, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ἔπειτα μισᾷ τὸν ἀδελφόν του, ψεύστης εἶναι. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, καὶ ὁποῖος ἔχει τὴν ἀγάπην, εἶναι μετὸν Θεόν, καὶ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἰς πάντα τόπον καὶ ὧραν εἶχε συνήθειαν ὁ ἀγαπῶν, καὶ ἡγαπημένος οὗτος Ἀπόστολος νὰ ἐγκωμιάσῃ ταύτην τὴν ἀρετὴν· καὶ ἐρωτώμενος, διὰ ποίαν αἰτίαν ἔλεγε περὶ ἀγάπης τόσα ἐφύμνια, ἀπεκρίνατο, ὅτι αὐτὴ μόνον φθάνει πρὸς σωτηρίαν μας, εἰν ὡς πρέπει ταύτην φυλάξωμεν· καὶ πάλιν

ὅς τις εἶναι ἄμοιρος ταύτης, ὅσας ἄλλας ἀρετάς καὶ ἂν ἔχη, οὐδὲν ὠφελεῖται. Καθὼς ἀπὸ τὸ θρηνηθῆς ἐκαῖνο καὶ φοβερόν τοῦ Σαπρικίου διήγημα ἠμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ πιστωθῆ τὴν ἀλήθειαν, νὰ τρομάξῃ, τὸ ὅποιον θέλομεν γράφει εἰς τὸ τέλος τούτου τοῦ λόγου, διὰ νὰ τὸ μαθῶν ὅσοι δὲν τὸ ἤξεύρου, νὰ προσέχουν, ἵνα μὴ πάθωσιν ὁμοίαν παρὰ Θεοῦ ἐγκατάλειψιν. Ὅς τις οὖν ποθεῖ νὰ θεραπεύσῃ κατὰ ἀλήθειαν τὸν Θεόν, ἄς ἤξεύρῃ, ὅτι ἄλλος τρόπος δὲν εἶναι, ὡς ἡ τελειώσις τῆς ἀγάπης, ἀμὴ νὰ μὴν εἶναι γυμνῆ, καὶ ξηρὰ, ἀλλὰ μετὰς ἐνεργείας, ὅπου ἀκολουθοῦσι τὴν τελείαν ἀγάπην· εἰδὲ μὴ, δὲν εἶναι τελεία, καθὼς τὸ ἐδήλωσεν ὁ αὐτὸς Ἰωάννης, λέγων· Τέκνα μου, μὴν ἀγαπῶμεν μετὰ λόγια μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἔργα, καὶ μετὰ ἀληθείαν· διατι ὅς τις ἔχει ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ, καὶ ἰδὴ χρειαζόμενον τὸν πλησίον, καὶ δὲν βοηθήσει, πῶς εἶναι εἰς αὐτὸν τοῦ Θεοῦ ἡ ἀγάπη; Μὲ ἔξῃ τρόπους τελειοῖς τὴν ἀρετὴν ταύτην, τουτέστι, νὰ ἀγαπᾷς, νὰ συμβουλευῆς, νὰ βοηθᾷς, νὰ ὑπομένῃς, νὰ συγχωρᾷς, καὶ νὰ διδῆς καλὸν ὑπόδειγμα μετὰ θεϊκὰ λόγια καὶ πράξεις ἐνάρεταις. Ὅτι τινὲς μὲν ἀγαποῦσιν, ἀμὴ δὲν ὑπάγει παρεμπρὸς ἡ ἀγάπη τους. Ἄλλοι ἀγαποῦσι μετὰ καλὴν συμβουλήν, ἀλλὰ δὲν βάνουν χεῖρα εἰς τὸ σακκοῦλι, νὰ βοηθήσουν μετὰ ἔλεος. Ἄλλοι δὲ ἀγαποῦσι, νουθετοῦσι, καὶ ἐλεοῦσιν, ἀμὴ δὲν ὑπομένουσι τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ἀσθένειαν τοῦ πλησίον, οὔτε φυλάγουν τοῦ Ἀποστόλου τὴν ἐντολήν, ὅπου λέγει· Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτω τὸν νόμον πληρώσατε. Ἄλλοι πάλιν ὑπομένουν τὰς ὕβρεις μετὰ καρτερίαν, ἀμὴ δὲν συγχωροῦσι μετὰ εὐσπλαγχνίαν. Καὶ εἰάν δὲν ἔχουν καὶ μῖσος εἰς τὴν καρδίαν, ὅμως εἰς τὸ φαινόμενον δὲν δείχνουσι καλὸν πρόσωπον. Οὗτοι καλὰ καὶ τὸ πρῶτον φυλάγουσιν, ἀμὴ εἰς τὸ, β'. σφάλουσι, καὶ δὲν φθάνουσιν εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς τελειότητα. Εἶναι πάλιν ἄλλοι, ὅπου κάμνουσι ὅλα τὰ ἄνωθεν, ἀμὴ δὲν νουθετοῦσι τὸν πλησίον μετὰ λόγους, καὶ παραδείγματα, ὅπου εἶναι τὸ ἐκλεκτότερον μέρος τῆς ἀγάπης. Κατὰ τὴν αὐτὴν

τάξιν λοιπὸν ἠμπορεῖ πᾶς ἕνας, νὰ ἐξετάσῃ τοῦ λόγου του, πόσον μετέχει, καὶ πόσον τῆς ἀγάπης ὑστερεῖται. Ὅτι, ὅς τις ἀγαπᾷ εὐρίσκεται εἰς τὸν, α'. βαθμὸν, εἴ τις νουθετᾷ εἰς τὸν, β'. εἴτις βοηθᾷ εἰς τὸν, γ'. ὁ ὑπομένων, εἰς τὸν, δ'. ὅς τις ὑποδέχεται τὴν ὕβριν, καὶ συγχωρᾷ ἐκ καρδίας, εἰς τὸν, ε'. εἴτις δὲ στερεώνει καὶ νουθετᾷ τὸν πλησίον μετὰ λόγους, παραδείγματα, καὶ μετὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ πολιτείαν (τὸ ὅποιον εἶναι πράξις τῶν τελείων καὶ ἀποστολικῶν ἀνθρώπων) ἄς ἤξεύρῃ πῶς ἔφρασεν εἰς τὸ ἄκρον ταύτης τῆς ἀρετῆς. Αὐταὶ εἰσὶν αἱ στερεωτικαὶ πράξεις, ὅπου περιέχει ἡ ἀγάπη ἐν ἑαυτῇ, εἰς τὰς ὁποίας ἐνδείκνυται ὅσον χρεωστοῦμεν πρὸς τὸν πλησίον. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι ἀρνητικαὶ, μετὰ τὰς ὁποίας μᾶς ἐρμηνεύεται ὅσον δὲν πρέπει νὰ κάμωμεν· ἡγοῦν, μὴ κατακρίνης τινα· μὴ λάβῃς τὸ πρᾶγμα, ἢ τὴν γυναικᾶ αὐτοῦ, οὔτε μετὰ λόγους ὑβριστικὸς τὸν ἐξουθενήσης, καὶ μάλιστα μετὰ κακὴν συμβουλήν καὶ παράδειγμα. Ὅς τις ταῦτα φυλάξει, ἐτέλεσε τὴν θεῖαν ἐντολήν ταύτην. Ἐάν οὖν θέλῃς νὰ ἔχῃς εἰς τὴν ἐνθύμησίν σου ὅλον ἐτοῦτο, καὶ νὰ τὸ καταλάβῃς εἰς ἕνα λόγον, βιάζου νὰ ἔχῃς, καθὼς ἔπαμεν, καρδίαν μητρὸς πρὸς τὸν πλησίον, καὶ οὕτω πληρῶνεις τὴν ἐντολήν ἀνελλιπῶς καὶ παντέλεια. Κύτταξε γοῦν μίαν καλὴν καὶ γνωστικὴν μητέρα, μετὰ πῶτον τρόπον ἀγαπᾷ τὸ παιδίον της, πῶς τὸ ἐρμηνεύει, καὶ τὸ νουθετᾷ, πῶς τοῦ βοηθᾷ εἰς ὅλας τὰς χρείας του, καὶ ὥραις ὑπομένει μετὰ καρτερίαν τὰς ἀταξίας του, καὶ ὥραις τὰς παιδεύει δικαίως. Πολλάκις δὲ πάλιν καμῶνεται, καὶ προσποιεῖται, πῶς δὲν τὰς εἶδε, καὶ τὰς σκεπάζει μετὰ γνώσιν καὶ σύνεσιν, ὅτι μετὰ ὅλας ταύτας τὰς χάριτας ἡ ἀγάπη δουλεύεται, ὡς μήτηρ πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ Βασίλισσα. Στοχάσου, πῶς χαίρεται, καὶ ἀγάλλεται εἰς τὸ συμφέρον του, καὶ εἰς τὸ κακόν του ποιεῖ καὶ ἑλίδεται, ὡσπερ νὰ ἦτον καθολικὸ ἐδικόν της· πόσον ζήλον ἔχει εἰς τὴν τιμὴν αὐτοῦ καὶ ὠφέλειαν· μετὰ πόσῃ εὐλαβείαν ἰέεται τοῦ Θεοῦ διὰ λόγου του· τέλος πάντων, πόσῃ περισσοτέρῃ ἐννοίαν



ἔχει εἰς αὐτὸ καὶ φροντίδα, παρὰ εἰς τῷ λόγῳ τῆς, καὶ φαίνεται πολλακίς σκληρὰ εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς, διὰ νὰ εἶναι πρὸς αὐτὸ εὐσπλαγγχος. Καὶ εἰάν δυνήθῃς νὰ φθάσῃς εἰς τοιαύτην ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, χαρὰ εἰς ἐσένα, ὅτι ἔφθασες εἰς τὸ ἄκρον ταύτης τῆς ἀρετῆς. Καὶ εἰάν μὲ ἐρωτήσῃς, πῶς ἤμπορεῖς νὰ ἔχῃς τοιαύτην καρδίαν πρὸς ἕνα ξένον καὶ ἀλλότριον, τοῦ ἀποκρίνομαι, ὅτι πρέπει νὰ βλέπῃς τὸν πλησίον ὡς ἔργον τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ τέκνον αὐτοῦ, καὶ ὡσπερ μέλος ζῶν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς μᾶς κηρύττει τσακίς ὁ Θεὸς Ἀπόστολος, ὅτι ὅλοι εἴμεσθεν μέλη Χριστοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο νὰ ἀμαρτήσῃς κατὰ τοῦ πλησίον εἶναι σχεδὸν ὡσπερ νὰ ἥμαρτες καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ εὐεργετήσῃς τὸν πλησίον ὡσάν νὰ τὸ ἔκαμνες τοῦ Χριστοῦ· τὸσον ὅπου δὲν πρέπει νὰ θεωρῆς τὸν πλησίον ὡς ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡσπερ αὐτὸν τὸν Χριστὸν, ἢ ὡς μέλος αὐτοῦ, καθὼς εἶναι κατὰ ἀλήθειαν, οὐχὶ εἰς τὴν ὕλην τοῦ σώματος, ἀλλὰ εἰς τὴν μετοχὴν τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ βραβείου· ἐπειδὴ λέγει ὁ Κύριος, ὅτι θελεῖ γνωρίσει τὴν εὐεργεσίαν, ὅπου κάμωμεν τῷ πλησίον, ὡσπερ αὐτὸς νὰ τὴν ἔλαβεν. Ἐννόησον οὖν ὅλα τὰ ἄνωθεν τῆς ἀρετῆς ταύτης ἐγκώμια, καὶ πόσον μᾶς προσταζέει ὁ Κύριος νὰ τὴν φυλαγώμεν ἀκριβῶς, ὅτι εἰάν ποθῆς νὰ ἀρέσῃς τοῦ εὐσπλαγγχου Θεοῦ, δὲν εἶναι ἔργον τούτου θεωρεσιώτερον. Ἔτι δὲ εἰάν οἱ κατὰ σάρκα ἐδικοί τε καὶ συγγενεῖς ἔχουσι τὴν ἀγάπην καὶ φιλίαν ἀλλήλους τὸν μόνον διὰ ὀλίγην κοινωνίαν σαρκὸς καὶ αἵματος, πῶς δὲν δύναται εἰς ἐσένα Χριστιανέ, πλέον ἢ χάρις, ὑπὲρ τὴν φύσιν, καὶ ἡ ἔνωσις τοῦ πνεύματος μᾶλλον, ἢ τῆς σαρκὸς; Ἐάν εἰπῆς, ὅτι εἰς τοὺς κατὰ σάρκα συγγενεῖς εὐρίσκεται ἔνωσις καὶ μετοχὴ εἰς μίαν ρίζαν καὶ ἕνα αἷμα, ὅπου εἶναι κοινόν εἰς ὅλους, ἀνάγνωσον τὴν ἔνωσιν, ὅπου βάνει ὁ Παῦλος ἀναμέσον τῶν πιστῶν, ἐπειδὴ πάντες ἔχομεν ἕνα Πατέρα τὸν Θεόν, μίαν Μητέρα τὴν Ἐκκλησίαν, ἕνα Κύριον τὸν Χριστὸν, μίαν Πίστιν, ὅπου εἶναι ἕνα φῶς ὑπερφυσικόν,

τοῦ ὁποίου ἅπαντες κοινωνοῦμεν, καὶ ἐχωρίζομεν ἀπὸ ὅλα τὰ Ἔθνη, μίαν Ἐλπίδα, ἣτις ἐστὶν ἕνας κληρὸς τῇ δόξῃ, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ εἴμεσθεν ὅλοι μία ψυχὴ καὶ καρδία, ἕνα Βάπτισμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθημεν ὅλοι Υἱοὶ Θεοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Πατρὸς, καὶ εἴμεσθεν ἀδελφοί, ἕνα μίγμα, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀγία Δωρεὰ τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνωσιν γενόμεσθεν ἐν μετ' αὐτοῦ, καὶ μετέχομεν ἑνὸς πνεύματος, ὅπερ ἐστὶν τὸ Παῦγιον Πνεῦμα, ὅπου κατοικᾷ εἰς ὅλας τὰς ψυχὰς τῶν Πιστῶν διὰ τῆς πίστεώς τε καὶ χάριτος, καὶ ἐμφυχοὶ καὶ σπυρίζουσι τοὺς εἰς τὴν ζωὴν ταύτην. Καὶ εἰάν τὰ μέλη τοῦ σώματος, μὲ ὅλου ὅπου ἔχουσιν ἐργασίας καὶ σχήματα διάφορα, ἀγαποῦσαν τὸσον ἕνα τὸ ἄλλο, διὰ νὰ εἶναι ἐμφυχωμένα μὲ μίαν ψυχὴν, πόσον πρέπει νὰ ἔχουσιν οἱ Πιστοὶ ἀγάπην ἀλλήλους, ἐπειδὴ πάντες εἰσὶν ἐμφυχωμένοι μὲ τὸ θεῖον τοῦτο Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον, ὅσον εἶναι εὐγενικώτερον, τὸσον ἔχει περισσοτέραν δύναμιν, νὰ ἐργάξῃ ἐνότητα ὅπου εὐρίσκεται. Ἐάν οὖν ἡ ἔνωσις τῆς σαρκὸς καὶ αἵματος μόνου φθάνει νὰ ἐργάξῃ εἰς τοὺς συγγενεῖς τσαύτην ἀγάπην, πόσω μᾶλλον ἡ ἔνωσις καὶ κοινωνία τοῦ Πνεύματος τὸσον μεγάλα; Ἡρὸ πάντων δὲ, καὶ ἐπάνω εἰς ὅλας ἐννόησον τὴν νόμιμον ἀγάπην, καὶ εὐσπλαγγχίαν, ὅπου ἔδειξε πρὸς ἡμᾶς ὁ πολέλεος Κύριος, χωρὶς χρείαν αὐτοῦ, ἢ ὑμῶν ἀξίαν τε καὶ δικαίωμα, καὶ εἴμεσθεν διὰ τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν χρεῶσαι νὰ ἀγαποῦμεν τὸν πλησίον, ἐξ ὅλης μας τῆς δυνάμεως, διὰ νὰ πληρώσωμεν πιστῶς τὴν ἐντολήν, ὅπου μᾶς ἀφῆκε τὴν ὑστερινὴν ἡμέραν ὅταν ἐμίσησεν ἀπὸ τοῦτου τὸν κόσμον, λέγων· Ἐντολήν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαρτυρεῖσθε, εἰάν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις· τούτεστι, καθὼς ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα, χωρὶς νὰ ἐπράξετε πρὸς με τινα ἀγαθοεργίαν, ἀλλὰ μάλιστα εἰστε καὶ ἐχθροὶ μου διὰ τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα, καὶ σᾶς ἐσπλαγγχίσθηκα δωρεάν, καὶ ἐνεδύθη σαρκά,

διά να σᾶς φιλιώσω με τόν Πατέρα μου, οὕτω θέλω και ἐσεῖς να ἀγαπάτε ἕνας τόν ἄλλον σας. Καί παρακάτω λέγει· Καθώς με ἠγάπησεν ὁ Πατήρ, σᾶς ἠγάπησα και ἐγώ, και ἐάν τηρήσητε τὰς ἐντολάς μου, θέλετε μένει εἰς τήν ἀγάπην μου, και τὰ ἐξῆς. Βιάσατε οὖν ἀγαπητοί τήν θέλησιν ὑμῶν εἰς τήν ψυχωφελῆ ταύτην ἀρετήν και σωτήριον· ὅτι ὅσας ἀρετάς και ἄν ἔχη τίς ἀνευ ταύτης, καὶν παραδώσῃ τὸ σῶμα εἰς μάστιγας και εἰς θάνατον διὰ τόν Χριστόν, οὐδέν ὠφελεῖται, και ἀκούσατε θρηνηῶδες διήγημα.

Τῆς 9. τοῦ Φεβρουαρίου. Μηνός γράφει ὁ μεταφραστής, ὅτι ἱερεὺς τις, ὀνόματι Σαπρίκιος, εἶχεν ἔχθραν με ἕνα κοσμικόν, Νικηφόρον τοῦνομα, ἀπὸ συνεργίας τοῦ μισοκάλου δαίμονος, και δὲν ἤθελε να τὸν συγχωρήσῃ. Ἀναμεταξὺ ὅπου εἶχασιν αὐτὸ τὸ μῖσος, ἐπίασαν οἱ εἰδωλολάτραι τὸν Σαπρίκιον, και τὸν ἐθασάνισαν να ἀρνηθῆ τόν Χριστόν, και δὲν ἤθελεν, ἀλλὰ ἔσεκεν εἰς τήν πίστιν ἀνδρείως, και ὑπέμεινε διάφορα κολαστήρια. Τέλος πάντων, ἔδωκεν ὁ Ἄρχων ἀπόφασιν να κόψουν τήν κεφαλὴν αὐτοῦ. Τοῦτο μαθὼν ὁ Νικηφόρος, και γινώσκωντας, ὅτι ἐάν δὲν κάμουνσι διαλλαγὴν, δὲν τὸν ὠφελεῖ ποσῶς τὸ μαρτύριον, ἀπῆλθεν εἰς τήν φυλακὴν, ὅπου εἶχαι τὸν Σαπρίκιον, και πεσὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἐζήτηε συγχωρήσιν· ὁ δὲ καὶν να τὸν ἰδῆ δὲν ἐστράφη. Τῆ ἑπαύριον, ἀφ' οὗ τὸν εὐγαλαν οἱ δῆμιοι, και τὸν ὑπήγεσαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, προφθάνει ὁ ὄντως Νικηφόρος, ὅς τις ἐγίνωσκε ποταπὴν ζημίαν ἐλάμβανεν ὁ Σαπρίκιος, διὰ τὸ μῖσος αὐτό, και πίπτει ἐπὶ τῆς γῆς δεόμενος να τὸν συγχωρήσῃ, ἀμὴ ἐκεῖνος ἔμεινεν ὁ αὐτός, και δὲν ἔκλινε ποσῶς εἰς διαλλαγὴν,

πεπυρωμένος τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν ἀνθρωποκτόνον Διάβολον. Οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ και τὴν ὑστερην ὥραν, ὅταν δὲν ἐλείπετο ἄλλο, πᾶρεξ να κατεβάσῃ τὴν σπάθην ὁ δῆμιος, και ἐστέκετο ἀνωθεν αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου, κατέχων ἐν τῇ χειρὶ στέφανον, να τὸν στεφανώσῃ ὡς Μάρτυρα, ἐάν συγχωρήσῃ τὸν ἔχθρον του, προλαμβάνει παλιν ὁ ἀθλητῆς Νικηφόρος, και μετὰ δακρύων ἐδέετο συγχωρήσεως. Ὁ δὲ ἀνόητος και ἄσπλαγχνος τῇ καρδίᾳ δὲν ἔκλινε τὴν γνώμην αὐτοῦ εἰς φιλαδελφίαν· ἔθεν δικαίως ἐμισήθη παρὰ Θεοῦ, και τὸν ἐγκατέλειψε, και ἔπεσεν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν· ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν, ὡς ἠγέρθη ὁ Νικηφόρος ἀπὸ τὴν γῆν, ἦλθε μία δειλία εἰς τὸν Σαπρίκιον, και φοβηθεῖς τὸν θάνατον, εἶπε τοῖς δημίοις: Μὴ με φονεύσετε, και ἀρνούμαι τόν Χριστόν, και σέδομαι τοὺς θεοὺς σας. Ὁ τῆς ζημίας αὐτοῦ και τυφλότητος! Τίς να μὴ θρηνησῇ τριαύτην συμφορὰν, και ἀνταλλαγὴν ἀνόητου; Να καταλιμπάνῃ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὁ ἀσύνητος, διὰ να μὴ θέλῃ να συγχωρήσῃ τῷ ἀδελφῷ, και να προσκυνῆσῃ ἀναίσθητα εἰδῶλα. Εἶχα και ἄλλα πολλὰ να γράψω περὶ ἀγάπης, ἀμὴ ἀρκούσι ποσαῦτα, και μάλιστα τὸ παρὸν ὑπόδειγμα. Καί ὅς τις ἀκούων ταῦτα δὲν φοβηθῆ, να συγχωρήσῃ τῷ πταίσαντι, δὲν εἶναι ἀνθρωπος λογικός, ἀλλὰ μᾶλλον κτηνὸς ἀνόητος, και μὴν ἔχη ἐλπίδα ὁ τοιοῦτος σωτηρίας ποσῶς, ὅτι δὲν ὀξιώνεται να ἰδῆ τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν εἰς τὴν οὐράνιον ἀγαλλίασιν, ἀλλὰ θέλει βλέπει τὸν ὁμογενώμονα αὐτοῦ τῇ κακίᾳ και μισάνθρωπον δαίμονα εἰς τὴν ἀτελεύτητον γένναν. Ἦς ῥυσθίημεν διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἀειπαρθένου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, και πάντων τῶν Ἁγίων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'.

Περὶ κυβερνήσεως τοῦ σώματος, και τῆς τῶν παθῶν ἀπονεκρώσεως.

Ἰδοὺ θεία χάριτι ἐσυντύχαμεν με βραχὺτητα περὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν και τὸν

πλησίον ἀγάπης, και τώρα εἶναι πρέπει να γράψωμεν τινὰς ἐρμηνείας περὶ τῆς



τῶν παθῶν ἀπονεκρώσεως, καὶ κυβερνήσει· τοῦ σώματος, ὅπου εἶναι τὸ γ. μέρος τῆς δικαιοσύνης, μὲ τὸ ὁποῖον πληρώνομεν τὸ χρέος, ὅπου ὀφείλομεν. Γίνωσκε γοῦν, ὅτι τὸ ὀφείκιον καὶ ἡ ἐργασία ἐνὸς δικαίου καὶ γνωστικοῦ Κριτοῦ εἶναι, νὰ ἔχη καλὰ τεταγμένην τὴν ἡγεμονίαν, καὶ ἐμμελῶς διορθωμένην τὴν πολιτείαν του, εἰς τὸν ὁποῖον χρειάζονται δύο πράγματα, γνῶσις, καὶ ἀνδρεία. Γνῶσις μὲν, διὰ νὰ γνωρίζῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ, καὶ ἀνδρεία νὰ τὸ τελειοῖ μετὰ ἀυστηρίας. Καὶ διατί εἰς τὴν μικρὰν ταύτην πολιτείαν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δύο μέρη ἀρχαιότερα νὰ διορθωθοῦσι, ταυτέστι· τὸ σῶμα μὲ ὅλα τὰ μέλη καὶ αἰσθήσεις, καὶ ἡ ψυχὴ μὲ τὰς ἐπιθυμίας καὶ δυνάμεις, εἶναι ἀνάγκη νὰ γράψωμεν, πῶς νὰ ὀδηγηθοῦν εἰς τὸ ἀγαθόν, ταυτέστι νὰ τελέσουν τὸ χρέος μὲ ἐπιμέλειαν.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ κυβερνᾷς τὸ σῶμα μὲ ἀυστηρίαν, καὶ ὄχι μὲ κολακείαν, καὶ ἠδυπάθειαν, καθὼς ἤκουσες εἰς τὸ περὶ Πορνείας καὶ Γαστριμαργίας Κεφ.

Εἰς τοῦτο ἔχομεν ὑπόδειγμα πολλὰ περίφημα κάστηρ καὶ βασιλείας, ὅπου μὲ τὰς ἠδονὰς, καὶ ἀπολαύσεις ἐξέπεσον ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς αὐτῶν ἀξιοσύνης, καὶ ὀλοτελῶς ἠφανίσθησαν, διατί δὲν εἶναι ἄλλο νὰ μᾶς κάμῃ, χαυνούς καὶ ὀκνηρούς εἰς τὴν ἀρετὴν, ὡς ἡ πλησμονὴ τῶν πραγμάτων. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ περνοῦμεν σκληραγωγίαν εἰς τὴν ζωοτροφίαν, ἐνδυμασίαν, καὶ εἰς τὸν ὕπνου, καὶ ἀπλῶς εἰς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος. "Ἐτι δὲ νὰ ἔχομεν καὶ τὴν ἐξωθεν εὐταξίαν, φυλάγοντες ὅσα λέγει ὁ Αὐγουστῖνος, εἰς τὸ βᾶδισμα, εἰς τὸ ἐνδυμα, καὶ εἰς ὅλα τὰ κινήματα τοῦ σώματος, καὶ ἄς μὴ γίνεται τίποτας, ὅπου νὰ δίδῃ σκάνδαλον τοῖς ὀρθοῖς, ἀλλὰ μόνον εἴτι πρέπει τῆς τάξεώς μας. "Ἄς ἐπιμελῆται γοῦν ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ, νὰ περνᾷ εἰς τὸν κόσμον μὲ εὐταξίαν καὶ ταπεινώσειν, καὶ μὲ τσαυτὴν πραότητα, ὅπου νὰ ὠφελοῦνται ὅσοι τὸν βλέπουσι, νὰ λαμβάνουσιν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν τοῦ παραδείγμα, καὶ οὕτως ἡμπορεῖ νὰ φυλάγῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀτάραχον.

Περὶ Αἰσθήσεων.

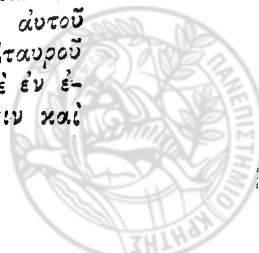
Τοῦτου γενομένου, κάμνει χρεῖα ἡ ἐπιμελής φυλακὴ τῶν αἰσθήσεων, καὶ ἐξαιρέτως τῶν ὀφθαλμῶν, ὅτι τὰ ὄμματα εἶναι λιμένες τῶν ματαιοτήτων, καὶ τῆς ἀπωλείας παράθυρα· καὶ πρέπει νὰ ἔχομεν εἰς αὐτὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὅτι ἀπ' αὐτὰ εἰσέρχεται εἰς τὴν ψυχὴν μας ὁ θάνατος. Εἰς τὴν ἀκοὴν ἄς ἔχομεν τὴν ὀφειλομένην τήρησιν, ὅτι ἀπὸ τὰς ὕρας αὐτὰς εἰσέρχονται πολλὰ ψυχοβλαβῆ πράγματα, καὶ ἐκταράττουσι τὴν καρδίαν. Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ κάμωμεν τὸ ὑπὸ τῆς Σοφίας συμβουλευόμενον, ἤγουν, νὰ περικυκλώσωμεν τὰ ὦτα μας μὲ ἀκάνθας, καὶ νὰ μὴν ἀκούωμεν τὰς γλώσσας τῶν σουρευτῶν, ταυτέστι, νὰ τοὺς ἐπιστομίζωμεν τοιουτοτρόπως, ὅπου νὰ μένουσι μὲ τόσον πόνον, ὡσπερ νὰ ἤθελαν βάλῃ, εἰς τὰς ἀκάνθας τὴν γλῶσσάν τους. Οὐ μόνον δὲ νὰ μὴν ἀκούωμεν καταλαλιάς, ἀλλὰ οὔτε πράγματα ἄλλα κενὰ τοῦ ματαιοῦ κόσμου, ὅπου δὲν μᾶς μέλλουσι τίποτες, οὔτε

μᾶς δίδουν τινὰ ὠφέλειαν, ὅτι τὰ τοιαῦτα μᾶς βλάπτουσιν εἰς τὴν προσευχὴν, διατί συνάζονται εἰς τὴν διάνοιαν, καὶ ἐμποδίζουν τὴν καρδίαν ἀπὸ τὴν θεωρίαν τῶν θεῶν πράξεων. Τὴν δὲ γεῦσιν πρέπει νὰ ἀπονεκρώσῃς μὲ τὴν ἐνθυμήσιν τῆς χολῆς καὶ τοῦ ὄξους, ὅπου ἐπότισαν εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν Δεσπότην μας, καὶ μὲ τὸ ὑπόδειγμα τῶν Ὁσίων, οἳ τινες ἔλαμψαν τσαυτὸν εἰς τὴν ἐγκράτειαν, ὅπου πᾶς ἕνας ἐκπλήττεται, ἀκούοντας τὴν ἀρετὴν. Αὐτοὺς γοῦν μιμήσου, καὶ φεῦγε τὰς διαφόρους βρώσεις καὶ τὰ ξορέσκια, ὅσον δύνασαι, καὶ μάλιστα τὴν οἰνοποσίαν, ἐνθυμούμενος τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ πλουσίου ἐκείνου, ὃς τις διατί ἦτον ἐμπεπλησμένος παντός ἀγαθοῦ, καὶ εὐφραίνετο ἐδῶ κατ' ἡμέραν, ζητᾷ πάντοτε μίαν ραϊίδα νερόν, καὶ δὲν τοῦ τὸ δίδουσι. "Ὁ δυστυχησμένη γεῦσις, ἐπειδὴ διὰ βραχείαν καὶ ποταπὴν ἠδονὴν ἀντιλαμβάνεις ἀτελεύτητον κόλασιν!

Περὶ προσοχῆς τῆς γλώττης .

Περὶ τῆς γλώττης γίνωσκε ἀκριβῶς, ὅτι κατὰ τὴν Σοφίαν, ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ στέκει εἰς τὴν καλὴν, ἢ κακὴν φύλαξιν τοῦτου τοῦ ὄργάνου, καὶ ἀπὸ ταύτης ἔρχονται σχεδὸν ὅλα τὰ καλὰ, καὶ κακὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὴν ὁποῖαν γνώμην στέργει καὶ ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, λέγων· ὅτι καθὼς τὰ μεγάλα καράβια κυβερνοῦνται μὲ ἓνα τιμῶνι μικρότατον, καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ ἄγρια ἄλογα, μὲ ἓνα μικρὸν χαλιναρί, οὕτω καὶ ὁστίς χαλιωνῶναι τὴν γλῶσσάν του, εἶναι ἄξιος, νὰ κυβερνᾷ καὶ τὴν ἐπίλοιπον αὐτοῦ πολιτείαν. Πρέπει γοῦν ὁσάκις συντύχης, νὰ προσέχης τέσσαρα τινὰ· τί, πῶς, πότε, καὶ τίνας ἐνεκεν. Ὅσον εἰς τὸ πρῶτον, ὅπου εἶναι ἡ ὕλη, τουτέστι, τίς καὶ ποταπὸν λόγου συντυχένεις, φύλαγε τοῦ Παύλου τὸ πρόσταγμα, ὅς τις λέγει· Μὴν εὐγένη κακὸς λόγος ἀπὸ τὸ στόμα σας, ἀλλὰ καλὸς καὶ ὠφέλιμος, πρὸς νουθεσίαν τῶν ἀκούοντων. Λοιπὸν καθὼς οἱ γνωστικοὶ ναῦται καὶ ἐπισήμονες ἔχουσι σημειωμένα εἰς τὸν χάρτην τῆς ναυτικῆς ὁδοῦ καὶ τὰς ξέρας καὶ τὰ κινδυνώδη περάματα, ὅπου ἢμποροῦσι νὰ συντριφθοῦν τὰ καράβιά τους, διὰ νὰ φυλάγονται ἀπὸ ταῦτα, οὕτω πρέπει νὰ σημειώσῃ ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὅλα τὰ κακὰ καὶ ἄσχημα λόγια, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ εἰς ψυχικὸν θάνατον. Ἐχε γοῦν ὡς λίθους ξέρας τῆς νοητῆς θαλάσσης ὅλα τὰ αἰσχρὰ καὶ ἄπρεπα λόγια, τὰ ψεύματα, καὶ κολακείας, τὰ πονηρὰ καὶ μάταια· καὶ ἐξόχως ὅσα εἶναι εἰς ἔπαινον σου, ἢ εἰς κατακρίσιν τοῦ πλησίου, διὰ νὰ λείψῃς ἀπὸ τὴν καταλαλιάν καὶ καύχησιν, ὅπου εἶναι δύο μεγάλα κακὰ. εἰς τὰ ὁποῖα οἱ περισσότεροι πίπτουσιν. Ὅμοίως νὰ φυλάγῃς κρυφὰ τὸ μυστήριον, ὅπου σοῦ ἐνεπίστευθη ὁ ἀδελφός σου, καὶ νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσῃς ποσῶς ἂν σοῦ ἔπερναν καὶ τὴν ζωὴν σου. Ὅσον εἰς τὸν τρόπον τῆς συντυχίας καὶ τὸν καιρὸν, πρέπει νὰ λέγῃς τὰ λόγια, ὅταν κάμνη χρεία, διατί, κατὰ τὴν Σοφίαν, δὲν ὑποδέχονται τὸν φρόνιμον λόγον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἄφρονος, ὅταν δὲν τὸν λέγῃ εἰς τὸν και-

ρὸν του. Ὅσοτερον δὲ πάντων καὶ τελευταῖον πρόβλεπε τὸ τέλος καὶ τὴν γνώμην, ὅταν συντύχης, νὰ εἶναι καλὴ καὶ θεάρεστος· ὅτι ἄλλοι ὁμιλοῦσιν ἀγαθὰ λόγια, διὰ νὰ τοὺς νομίζουσι διακριτικούς, καὶ ἕτεροι διὰ νὰ φαίνονται φρόνιμοι. Τὸ μὲν ἓνα ὑποκρισία, τὸ δὲ ἕτερον ματαιότης. Καὶ δι' αὐτὸ πρέπει, νὰ μὴν εἶναι μόνον τὰ λόγια ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ τὸ τέλος, ζητῶν πάντοτε μὲ καθαρὰν γνώμην τὴν θεῖαν δόξαν, καὶ τὴν τοῦ πλησίου ὠφέλειαν. Αὐτὰ ὅλα εἶναι ἀναγκαῖα καὶ χρειαζόμενα εἰς ἐκείνον, ὅπου συντυχένει, νὰ τὰ φυλάγῃ. Ἀμὴ διατί εἶναι δύσκολον νὰ μὴ παρέδῃς ἓνα ἀπὸ ταῦτα, εἶναι ὠφελιμώτερον νὰ δράμῃς εἰς τὸν λιμένα τῆς σωπῆς, ὅτι καὶ ὁ ἄγνωστος σωπῶν λογίζεται φρόνιμος. Ἐστῶντας δὲ νὰ εἶναι τὸ τέλος ταύτης τῆς υποθέσεως, νὰ κάμωμεν ἓνα ἄνθρωπον ἀγαθὸν καὶ ἐνάρετον, ἕξουρε, διὰ νὰ μὴ λαιθασθῆς, ὅτι εἶναι δύο καλωσύνας καὶ ἀγαθότητες· μία φυσικὴ ἐκείνων, ὅπου γεννοῦνται καλοὶ, καὶ τὸ ἔχουσι φυσικὰ ἀπὸ λόγου τους, καὶ ἡ ἄλλη πνευματικὴ ἐκ προαιρέσεως, ἣτις γίνεται ἀπὸ τὴν χάριν, καὶ ἀπὸ τὸν φόβον, καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ αὕτη εἶναι πάντων τῶν δικαίων. Ἐάν τις δὲ ἔχη τὴν πρώτην, ἢ γοῦν τὴν φυσικὴν, δὲν ἔχει τὸσον μισθόν, οὔτε δόξαν ἀποκτᾷ διὰ λόγου της, ἀμὴ ὅστις ἀποκτήσῃ τὴν ὑστερην, ἀξιώνεται τῆς οὐρανοῦ μακαριότητος. Διὰ τοῦτο κάμνει χρεία, ὡς εἴρηται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βίβλου, νὰ ξεριζώσωμεν τὰ ἐγκλήματα ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας, καὶ νὰ φυτεῦσωμεν τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ κυριεύσῃ τὸ πνεῦμα, εἴαν δὲν ἀποθάνῃ πρῶτον ἡ σὰρξ. Ταῦτα τὰ δύο εἶχεν ὁ μέγας Παῦλος, καὶ ἔλεγε· Χριστῶ συνεσταύρωμαι. Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός. Λέγωντας, ὅτι ἐσταυρώθη, καὶ δὲν ἔζη, ἐσημείωσε τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου τὸν θάνατον, καὶ ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπιθυμίας, ἃς ἐνίκησε μὲ τοῦ Σταυροῦ τὴν βοήθειαν. Καὶ λέγωντας, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός, ἐφανέρωσε τὴν ἀνάστασιν καὶ



πολιτείαν τοῦ νέου ἀνθρώπου, ὅτι πῶς δὲν ἦτον μὲ ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ μὲ τὴν χάριν καὶ δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὰ τὰ δύο τέλη ἐσημείωσε καὶ ὁ Κύριος, λέγων: Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι· ὅτι μὲ τὸ Ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, ἔδειξε τὸ πρῶτον, ὅπου εἶναι νὰ ἀπαρνηθῆ τινὰς τὴν ψυχήν καὶ φύσιν αὐτοῦ, μὲ ὅλας τὰς ἐρέξεις τε καὶ ἐπιθυμίας· τὸ β'. καὶ ὕστερον τέλος ἐφανέρωσε, λέγων· Ἀκολουθεῖτω μοι, τουτέστιν, ὡς μιμηθῆ τὴν πολιτείαν καὶ ἀρετὰς μου, καὶ λέγωντας· Ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, ἐφανέρωσε τὰς θλίψεις καὶ βάσανα, ὅπου ἔχει νὰ πάθῃ ὡς τις θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ ὕψος ταύτης τῆς ἀρετῆς, τῆς ὁποίας δὲν ἠξιώθη ποτὲ τινὰς μὲ σαρκικὴν ἠδυσπλασίαν καὶ ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ μὲ σταυροὺς καὶ θλίψεις, μὲ πτωχεῖαν, καὶ ἀπαρνη-

σιν τῶν σαρκικῶν βελημάτων, καὶ παντελῆ ἀπονέκρωσιν τοῦ σώματος, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος· Ὁ φιλῶν τὴν ψυχήν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχήν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. Δὲν εἶναι ὀλίγον, νὰ νικήσῃ τὴν φύσιν, νὰ κάμῃς πνεῦμα τὴν σάρκα, καὶ τὴν γῆν οὐρανόν, καὶ Θεὸν τὸν ἐπίγειον ἄνθρωπον. Ἐὰν κοπιᾷ τοσοῦτον καὶ βασανίζεσαι, νὰ κάμῃς ἕνα πράσινον χορτάρει πανί, νὰ τὸ ἐνδυσθῆς, διὰ τὴν διαφορὰν, ὅπου ἔχει τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, πῶσω μάλιστα κάμνει χρεῖα νὰ κοπιᾷς, καὶ νὰ βασανισθῆς εἰς τὴν ἐναλλαγὴν ταύτην, νὰ γένη Θεὸς ὁ ἄνθρωπος· Μὴ ἀμελᾷς οὖν καθ' ἐκάστην, ἀλλὰ ἐργάζου εἰς ταύτην τὴν μυστικὴν ἀμπελον, καὶ πολέμα κατὰ τῆς σαρκὸς μετὰ πάσης δυνάμεως· ὅτι ἡ πάλιν, ὁ κόπος, καὶ πόνος εἶναι πρόσκαιρος, τὸ δὲ βραβεῖον ἀτίμητον, καὶ πληρωμὴ ἀναρίθμητος.

Περὶ ψυχικῶν δυνάμεων.

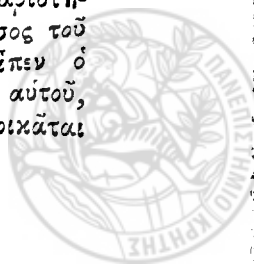
Ἐπειδὴ εἶπαμεν διὰ τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις, ἀνάγκη εἶναι νὰ γράψωμεν καὶ διὰ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ μάλιστα περὶ αἰσθητικῆς ἐπιθυμίας τε καὶ ἐρέξεως, ὅπου περιλαμβάνει ὅλα τὰ φυσικὰ κινήματα· ὡσπερ νὰ εἰπούμεν, ἀγάπη, μῖσος, χαρὰ, λύπη, ἐπιθυμία, θυμὸς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Τοῦτο εἶναι τὸ κυριώτερον μέρος, νὰ τὸ πολεμήσωμεν κατὰ κράτος. Ἐδῶ εἶναι ὅλη ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸ τειχόκαστρον· ὅτι ἀπ' ἐδῶ λαμβάνει τὰ ξίφη, ἀκονίζει τα, διὰ νὰ μᾶς πληρώνη βαθύτερα. Τοῦτο τὸ μέρος εἶναι τὸ χαυνότερον τῆς ψυχῆς καὶ σχεδὸν ἄλλη μία Εὐα, διὰ τῆς ὁποίας ὁ παλαιὸς ὄφις πολεμᾷ τὸ ἡγεμονικόν, ἤγουν τὸν νεῦν καὶ τὴν ψυχήν, διὰ νὰ κυττάξῃ τὸ ἀπηγορευμένον δένδρον. Ἐδῶ ξεσκεπάζονται καὶ φανερόνται περισσότερον οἱ πόλεμοι καὶ τὸ φαρμάκι τοῦ ὄφιος. Ἐδῶ αἱ νίκαι, αἱ πτώσεις, καὶ οἱ στέφανοι, ἤγουν αἱ πτώσεις τῶν χαύνων καὶ ἀμελῶν, ὅπου νικοῦνται διὰ τὴν βραθυμίαν τους καὶ ἀμέλειαν, καὶ οἱ στέφανοι καὶ τὰ βραβεῖα

τῶν Ἀθλητῶν, ὅπου διὰ τὴν προθυμίαν αὐτῶν λαμβάνουσιν. Ἐδῶ στέκει ὅλης τῆς ἀρετῆς ἡ πρᾶξις καὶ ἐπιχειρήσις, εἰς τὸ νὰ θαυμάξῃς, καὶ νὰ χαλινώσῃς τὰ ἄγρια καὶ ἀνήμερα ταῦτα θηρία. Οὗτος εἶναι ὁ ἀμπελῶν, ὅπου ἔχομεν νὰ σκάπτωμεν καθ' ἐκάστην, καὶ ὁ κῆπος, νὰ καθαρίζωμεν τὰ κακὰ φυτὰ, τὰς δὲ ἀρετὰς νὰ φυτεύωμεν. Λοιπὸν ἡ πρώτη ἐπιχειρήσις εἶναι, νὰ κρατῆς εἰς τὰς χεῖρας ἕνα δικέλιον, νὰ ἀνασπᾷς τὰ κακὰ χορτάρια, καὶ νὰ στέκῃς ὡς ἄλλος ἠνίοχος καὶ κυβερνήτης ἐπάνω εἰς τούτα τὰ πάθη, διὰ νὰ τὰ χαλινώσῃς καὶ νὰ τὰ ἐξουσιάζῃς ὡς βούλεσαι· νὰ πηγύνουν, ὄχι ὅπου θέλουσιν, ἀλλ' ὅπου εἶναι τὸ δίκαιον. Ἐδῶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ γνωρίζονται ὅπου δὲν κυριεύονται ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος· εἰς τοῦτο ἔχουσι μεγάλην διαφορὰν ἀπὸ τοὺς πνευματικούς οἱ σαρκικοὶ ἄνθρωποι, ὅτι αὐτοὶ μὲν, ὡς ἄλογα ζῶα, ὑπὸ τῶν τῆς σαρκὸς ἠδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν κυριεύονται· οὗτοι δὲ, ὡς τέκνα Θεοῦ, πορεύονται μὲ δι-



καιρῶν καὶ ἀσκησιν. Αὐτὴ εἶναι ἡ σμύρ-
να καὶ ἀπονέκρωσις ἢ τοσοῦτον ἐπαινετὴ εἰς
τὰς Γραφάς. Οὗτος εἶναι ὁ θάνατος καὶ
ὁ τάφος, εἰς τὸν ὁποῖον πολλάκις μᾶς προ-
σκαλεῖ ὁ Ἀπόστολος. Οὗτος ἐστὶν ὁ
Σταυρὸς καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ ἑαυτοῦ μας,
ὅπου κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον. Ἐδῶ εἶναι
ἡ κρίσις καὶ ἡ δικαιοσύνη, ὅπου οἱ Ψαλ-
μοὶ καὶ οἱ Προφῆται βοῶσιν. Ἐδῶ πρέπει
νὰ βάλωμεν περισσότερον κόπον, ὅπου
εἶναι ὁ κίνδυνος μεγαλύτερος. Εἰς ἐπιτοὺτα
βοηθᾶσαι πολλά μὲ τὰς νουθεσίας, ὅπου
ἐγράψαμεν εἰς τὸ πρῶτον Μέρος, νὰ τὰς
ἀναγινώσκῃς πολλάκις καὶ μάλιστα κατὰ
τῆς Ὑπερηφανίας, Φιλαργυρίας, καὶ Φι-
λαυτίας, ἤγουν Γαστριμαργίας, ὅπου εἶ-
ναι αἰτίαι καὶ ῥίζαι σχεδὸν ὅλων τῶν
ἀμαρτημάτων. Ὁμοίως δὲ, νὰ μὴ θείῃς
νὰ γίνεταί τὸ θείημά σου ποτέ, ἀλλὰ
νὰ τὸ κόπῃς, ὅτι πολλά καὶ μεγάλα ὠ-
φελᾶσαι μὲ τὴν ἐκκοπήν τοῦ θείηματος.
Καὶ διὰ νὰ συνηθίσῃς εἰς ταύτην τὴν θου-
μάσιον ἀρετὴν, κάμνει χρεῖα νὰ κόπῃς
τὸ θείημά σου πολλάκις καὶ εἰς τὰ πρε-
πούμενα πράγματα, διὰ νὰ μάθῃς νὰ τὸ ἀρ-
νήσῃς παντελῶς εἰς τὰ ἀπρεπα, καὶ οὕτω
νίκῃς τοῦ λόγου σου καὶ τοὺς δαίμονας, ὅ-
που εἶναι μεγαλύτερη νίκη, παρὰ νὰ κυρι-
εύσῃς ὅλον τὸν κόσμον. Διὰ νὰ ἀποκτήσῃς
λοιπὸν τὴν ἀπονέκρωσιν ταύτην, βοηθᾶσαι
μὲ τὴν ὑποτύπωσιν καὶ στολισμὸν τῆς θει-
λήσεως, ὅπου εἶναι τὸ λογικόν, ἢ ὁποῖα γί-
νεται μὲ τὰς τρεῖς ἀρετάς ταύτας. Ταπει-
νώσῃς τῆς καρδίας, πτωχεῖαν τοῦ πνεύμα-
τος, καὶ μῖσος ἁγίου τοῦ ἑαυτοῦ σου. Αὐ-
ταῖς εἶναι μεγάλαις ἀρεταῖς, καὶ βοηθοῦσι
πολλά κατὰ τῶν παθῶν. Ἡ ταπεινώσις εἶ-
ναι, νὰ καταφρονᾷς, καὶ νὰ εὐτελίζῃς τοῦ
λόγου σου, γνωρίζωντας ποῖος εἶσαι, νὰ ἐ-
ξορίζῃς ἀπὸ τὴν ψυχὴν σου ὅλα τὰ τέκνα
καὶ κλάδους τῆς Ὑπερηφανίας, καὶ τὰς ἐπι-
θυμίας τῆς τιμῆς, καὶ νὰ φρονῇς, πῶς
εἶσαι πάντων ἀναξιώτερος. Οὐ μόνον ἔσω
εἰς τὴν καρδίαν σου, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἔξω νὰ
καμῇς τὰς ταπεινοτέρας ἐργασίας, μὴ ψη-
φώντας τῶν ἀνθρώπων τὰ λόγια, εἰάν σε
κατακρίνουν, ἢ μέμφονται, διατι πρέπει νὰ
δίδουσι ὅλαις αἰ. πράξεις καὶ ἐργασίαι ἡ-

μῶν εὐωδίαν πτωχείας καὶ ταπεινότητος,
καὶ νὰ ὑποτασσώμεσθαι δι' ἀγάπην Θεοῦ
οὐ μόνον τῶν τραχητέρων καὶ ὁμοίων, ἀλ-
λά καὶ τῶν μικροτέρων μας. Μάλιστα, κα-
θὼς λέγουσιν ὅλοι κοινῶς οἱ διδασκαλοὶ,
ἡ ῥίζα πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ θεμιλιον ἐ-
στὶν ἡ ταπεινώσις, καὶ χωρὶς ταύτης ὅλαις
ἢ ἄλλαις δὲν σὲ ὠφελούσιν οὐδεποσῶς, καὶ
πρέπει νὰ φρονῇς, πῶς εἶσαι εὐτελέστερος
πάντων τῶν κτισμάτων τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, καὶ τῆς βρώσεως αὐτῆς, ὅπου
ἐσθίεις ἀναξίως· καὶ ἀπλῶς, νὰ μισᾷς
τοῦ λόγου σου ὡσάν ἓνα θράσον καὶ βδέ-
λυγμα, καὶ νὰ χαίρῃσαι, ὅταν σὲ κατα-
φρονούσι καὶ ὀνειδίζουσιν. Ἡ β'. ἀρετὴ
εἶναι ἡ πτωχεῖα, καὶ ἡ ἐκούσιος καταφρο-
νήσις τῶν βιωτικῶν πραγμάτων, εὐχαρι-
στῶν τῷ Κυρίῳ εἰς τὸ εἶναι ὅπου εὐρίσκε-
σαι, εἰάν ἦσουν καὶ ὁ πτωχότερος. Ἡ δὲ
ἀληθὴς πτωχεῖα εἶναι, οὐ μόνον νὰ μὴν
ἔχῃς ἴδιον τίποτε, ἀλλὰ καὶ νὰ μισᾷς τὸν
πλοῦτον διὰ τὸν Κύριον, ὡσάν ὅπου εἶναι
πρᾶγμα καὶ ὅλη Ὑπερηφανίας, Φθόνου,
Φιλαργυρίας θυμοῦ, Ἡδυπαθείας, καὶ
ἄλλων ὁμοίων, καὶ πρέπει οὐ μόνον νὰ εἶ-
σαι πτωχός, ἀλλὰ καὶ νὰ ποθῇς τὴν πε-
νίαν, καὶ τὰ αὐτῆς συνακολουθα, ἤγουν,
πεῖναν, δίψαν, κόπον, πτωχὴν οἰκίαν,
στρῶσιν καὶ τράπεζαν, ἐνδυμασίαν, καὶ
τὰ ἐπίλοιπα ὅλα πτωχὰ, κατὰ μίμησιν
τοῦ Δεσπότου μας. Καὶ ὅς τις δὲν ἔφθα-
σεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, δὲν ἠῦρεν εἰς τὴν
καρδίαν του τὴν εἰρήνην, ὅπου ἐπιθυμᾷ,
ὁ δὲ φθάσας, οὕτως μακάριος. Αὐτὴ ἡ
πτωχεῖα φέρνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τόσην
εἰρήνην τῆς καρδίας καὶ ἀνάπαυσιν, ὅπου
ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ ὁ Σένεκας, ὅτι, ὁποῖος
ἐκλείσει τὴν θύραν τῶν ὀρέξεων τῆς ἐπι-
θυμίας, δύναται νὰ παρομοιωθῇ μὲ τὸν
Δία εἰς τὴν μακαριότητα, δίδωντάς μας νὰ
καταλάβωμεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ εὐτυχία τοῦ
ἀνθρώπου εἶναι ἡ κατάπαυσις τῶν ἐπι-
θυμιῶν τῆς καρδίας, ὅς τις ἔφθασεν εἰς
τοῦτο, ἦλθεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς μακαριότη-
τος. Ἡ γ'. ἀρετὴ εἶναι τὸ ἅγιον μῖσος τοῦ
ἑαυτοῦ σου, περὶ τοῦ ὁποῖου εἶπεν ὁ
Κύριος, ὅτι: Ὁ ἀγαπῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,
ἀπολέσει αὐτήν· τὸ ὁποῖον δὲν γροικᾶται



διὰ τὸ κακὸν μῖσος, ὅπου ἔχουσιν οἱ ἀπεγνωσμένοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ διὰ τὸ μῖσος, ὅπου εἶχαν οἱ Ἅγιοι πρὸς τὴν σάρκα τους· διατί αὐτὴ εἶναι αἰτία πολλῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀρετὴν, διὰ τοῦτο τὴν ἐπαίδευσαν, καὶ ἐκόλαζαν μὲ τὴν σκληραγωγίαν, νὰ τὴν ἔχουσι δούλην τῆς ψυχῆς, διὰ νὰ μὴ τοὺς κάμνη πόλεμον εἰς τὴν ἀρετὴν. Μὲ τοῦτο τὸ ἅγιον μῖσος ὠφελᾶσαι περίσσεια κατὰ ἀλήθειαν εἰς τὴν

ἀπονεκρῶσιν τῶν παθῶν, καὶ μὴ δειλιάσης πόνου ποσῶς, ὅτι ἀλλέως δὲν θεραπεύσαι, εἰὰν δὲν εὐγάλης τὸ κακὸν αἷμα, καὶ νὰ κόψης τὸ σαπημένον μελός, καὶ τότε μιμᾶσαι τὸν ἐπιστήμονα καὶ ἐμπειρον χειρουργόν, ὅταν ἰατρεύῃ τὰς πληγὰς τοῦ ἀρρώστου, ὅπου δὲν λυπάται, νὰ κόψῃ, νὰ καύσῃ τὴν σαπημένην, διὰ νὰ λάβῃ ὁ ἀσθενὴς τὴν ποθουμένην ὑγίαν ταχύτερον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ.

Περὶ προσοχῆς καὶ ἀνδρείας, ἣν χρειαζόμεσθε εἰς ταύτην τῆς ἀρετῆς τὴν ἐγχείρησιν.

Εἰς ὅλον ἐκεῖνο, ὅπου εἶπαμεν ἄνωθεν, εὐρίσκεται πολλὴ δυσκολία, διὰ νὰ νικηθῇ ἡ φύσις καὶ ἡ κακὴ συνήθεια, καὶ ὅπως τὴν ἀρετὴν κατορθώσωμεν· διὰ τοῦτο γράφομεν ἐδῶ τινὰς βοηθείας, διὰ νὰ ἐλαφρύνωμεν τὸ βάρος τοῦ κόπου, καὶ νὰ εὐθύνωμεν τῆς ὁδοῦ τὴν τραχύτητα· ὅτι ὀλίγην ὠφέλειαν λαμβάνει τινὰς, γνωρίζοντας μόνον τὸ ἀγαθόν, εἰὰν δὲν ἔχη καὶ δύναμιν νὰ τὸ ἐκτελέσῃ. Ἡ δυσκολία δὲ, ὅπου εἶναι εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην, δὲν γεννᾶται ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς ἀμαρτίας, οὔτε τῆς ἀρετῆς, ὅτι ἡ μὲν ἀμαρτία εἶναι παρὰ φύσιν, καὶ ἡ ἀρετὴ κατὰ φύσιν, καὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι δυσκολία εἰς τὴν ἀμαρτίαν, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν εὐκολία, ἀλλὰ γεννᾶται ἀπὸ τὴν φθορὰν τοῦ ὑποκειμένου, ὅπου εἶναι ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου χαλασμένη καὶ διεφθαρμένη διὰ τῆς ἀμαρτίας. Ἀσιπὸν καθὼς εἰς τὸν ἀσθενησμένον φαίνεται ἄνοστος τὸ εὐμωρον φαγητόν, ὅπου εἶναι γλυκὺ εἰς τοὺς ὑγιαίνοντας, καὶ καθὼς μισοῦσιν οἱ ἄρρώστοι ὀφθαλμοὶ τὸ φῶς τὸ λαμπρότατον, ὅπου οἱ ὑγιεῖς ὀρέγονται, οὕτω καὶ ἡ ἀρετὴ μᾶς φαίνεται ἄνοστος, καὶ ἡ ἀμαρτία νόστιμος, ἔχι νὰ εἶναι οὕτως ἡ ἀλήθεια, ἀλλὰ διὰ τὴν κακὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου, ἥγουν τῆς καρδίας, ὅπου εἶναι χαλασμένη. Εἶναι χρεῖα γοῦν, νὰ εὐρωμεν τινὰ θεραπεῖαν, νὰ ἰατρεύσωμεν τὴν ἀ-

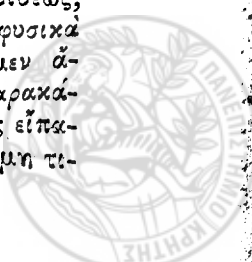
σθένειαν ταύτην, νὰ φέρωμεν τὴν καρδίαν μας εἰς κατάστασιν, ὅπου νὰ μισᾷ τὸ ἐναντίον, καὶ τὸ καλὸν νὰ ὀρέγεται, ὅτι χωρὶς τούτου εἶναι ἀδύνατον νὰ ξεριζώσωμεν τὰ πάθη, καὶ τὰς ἀρετὰς νὰ ἀποκτήσωμεν.

Ἐν πρώτοις οὖν χρειάζεσαι τὴν εὐλάβειαν, ἡ ὅποια εἶναι ἀνεσις καὶ δρόμος οὐράνιος, καὶ ἐμφύσημα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὕψωσις τῆς χάριτος αὐτοῦ, μία ἀκτίνα τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος, καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ μία θαυμάσιος ἔλλαμψις, ἥτις γεννᾶται ἀπὸ τὴν μελέτην καὶ στοχασμὸν τῶν θεῶν πραγμάτων, καὶ μεταμορφῶναι ταυτοτρόπως τὴν καρδίαν, ὅπου τὴν κάμνει βαρετὴν εἰς τὸ πονηρὸν, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν ἄοκνον, καὶ τῆς νοστιμίζου τὰ θεῖα πράγματα, καὶ τὰ κοσμικὰ τῆς φαίνονται ἄνοστα· καθὼς ἰξεύρουσιν οἱ πνευματικοὶ οἱ ὅποιοι ὅταν αἰσθάνωνται μεγάλην εὐλάβειαν, εὐρίσκονται πρόθυμοι εἰς τὸ ἀγαθόν, εἰς δὲ τὸ πονηρὸν ἀμελεῖς, καὶ ῥάθυμοι. Διὰ τοῦτο ὅς τις ποθεῖ νὰ ὠφεληθῇ, ἄς σπουδάξῃ ὅσον δύναται νὰ αὐξάνῃ αὐτὴν τὴν εὐλάβειαν, ὅτι ὅσον ἔχει περισσοτέραν εὐλάβειαν, τόσο εὐκολώτερα τοῦ γίνεται ἡ ἐναλλαγὴ τῆς καρδίας. Περὶ ταύτης τῆς εὐλαδειας γράφομεν σαφέστερον παρεμπρός εἰς τὸ ἦ. Κεφ. Καθὼς οὖν ὅσοι θέλουσι νὰ τυπώσουν καμμίαν εἰκόνα εἰς τὸ κερί, πρῶ-

τον τὸ ἀπαλένου εἰς τὰς χεῖράς τους, ἐπει-
 τὰ τὸ σφραγίζου, ὡς βούλονται, οὕτω καὶ
 ὅς τις θέλει νὰ τυπώσῃ τὴν τῆς ἀρετῆς εἰ-
 κόνα εἰς τὴν καρδίαν του, πρῶτον ἄς τὴν
 ἀπαλύνη μὲ τὴν θερμὴν τῆς εὐλαβείας, ἐπει-
 τα τὴν κάμνει, ὡς βούλεται. Οὕτω βλέπομεν
 καὶ κάμνουσιν ὅσοι ἐργάζονται δυνατὴν ὕ-
 λην καὶ ἀταπεινῶτον. "Ὅτι πῶς ἤθελε δυ-
 νηθῆ ὁ χαλκεὺς νὰ κάμῃ τὴν τέχνην του,
 χωρὶς τὴν θερμότητα τοῦ πυρός, μὲ τὸ
 ὅποιον ἀχαμνέει τὸν σκληρότατον σίδη-
 ρον, καὶ κάμνεται μὲ τὴν σφύρα ὥσπερ
 κηρὸν ἀπαλόν καὶ ὑπήκοον; Αὐτὰ γοῦν τὰ
 δύο χρειάζομεσθαι εἰς ταύτην τῆς καρδίας
 τὴν μεταμόρφωσιν, ἡγοῦν τὴν σφύραν τῆς
 ἀπουεκρώσεως, διὰ νὰ τζακίζωμεν, καὶ
 νὰ εὐθύνωμεν τῆς φύσεως τὰ ἐγκλήματα,
 καὶ τὴν θερμὴν τῆς εὐλαβείας, διὰ νὰ ἀπαλύ-
 νωμεν τὴν καρδίαν, νὰ τὴν κάμωμεν ταύτης
 τῆς σφύρας ὑπήκοον. Τοῦτο εἶναι τὸ κλει-
 δίου καὶ ἡ σφύρα τῆς σωτηρίας μας, ἡγοῦν ἡ
 εὐλάβεια, ὅπου εἴπαμεν, τὴν ὁποίαν εὐρί-
 σκεις, συχνάζων τὰ θεῖα μυστήρια, δηλουό-
 τι τὴν Ἱερὰν Κοινωνίαν, τὴν μελέτην τῶν
 Θεῶν, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πνευματικῶν
 Βίβλων, καὶ πᾶσαν ἄλλην Ἐκκλησιαστικ-
 κὴν Ἀκολουθίαν, τὰ ὁποῖα σοῦ εἶναι χρεῖα
 νὰ σπουδάξῃς καθ' ὥραν διηνεκῶς, διὰ νὰ
 τυπωθῆ ἡ εὐλάβεια αὕτη τοιοῦτοτρόπως εἰς
 τὴν καρδίαν σου, ὅπου νὰ μὴν ἡμπορῆς νὰ
 τὴν ἀστοχήσῃς. Καὶ καθὼς ἡ φύσις ἀρχί-
 ζει τὸ σῶμα τοῦ ζώου ἀπὸ τὴν καρδίαν,
 καὶ ἀπ' αὐτὴν εὐγένει ἡ ζωὴ καὶ ὅλα τὰ μέ-
 λη, οὕτω καὶ σὺ ν' ἀρχίζῃς τὴν πνευματι-
 κὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν προσευχὴν καὶ μελέτην,
 ὅτι μὲ τὸν τρόπον τοῦτο ἐρχεται τὸ πνεύ-
 μα τῆς ἀγάπης καὶ φόβου Θεοῦ εἰς ἐσένα,
 καὶ δίδει ζωὴν εἰς τὰ ἔργα σου.

"Ἐτι κάμνει χρεῖα νὰ ἔχῃς μίαν διηνεκὴν
 ἐπιμέλειαν, καὶ καθημερινὴν ἀγρυπνίαν καὶ
 προσοχὴν ἀξιεπαῖνον εἰς ὅλας σου τὰς πρά-
 ξεις, καὶ λόγους, καὶ ἐνθυμήματα, διὰ νὰ γί-
 νεται τὸ πᾶν μετρημένον μὲ τὴν κρίσιν τοῦ λο-
 γικοῦ. Εἰς τὸν τρόπον ὅπου, καθὼς ἕνας Ἀποκρι-
 σάρης ἀπεσαλμένος πρὸς ἕνα ἰσχυρὸν βα-
 σιλέα, ὅταν συντυχῆ ἔμπροσθεν τῆς Συγ-
 κλήτου πάσης, στέκει μὲ τσαύτην προσοχὴν
 καὶ εὐλάβειαν, οὐ μόνον εἰς τὰ λόγια, ἀλλὰ

καὶ εἰς τὴν εὐταξίαν τοῦ σώματος, καὶ εἰς
 ἄλλα ὅμοια πράγματα, οὕτω καὶ ὁ δούλος
 τοῦ Θεοῦ ἄς βιάζεται νὰ ἔχῃ μίαν παντοτι-
 νὴν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν ἀγρυπνον, διὰ
 νὰ φυλάγεται εἰς ὅλας τὰς πράξεις, καὶ ἐρ-
 γασίας του, ἢ συνομιλεῖ, ἢ ἐσθίει, ἢ εἰς τὸν
 οἶκόν του εἶναι, ἢ ἔξω ποῦ, διὰ νὰ πολιτεύ-
 ται κατὰ τὸν Νόμον τῆ Θεοῦ, κατὰ τὴν κρί-
 σιν τοῦ λογικοῦ, καὶ κατὰ τὴν εὐπρέπειαν
 τοῦ προσώπου του, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, νὰ ἔχῃ
 τσαύτην προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν, ὥσπερ
 νὰ ἔβλεπε τὸν Θεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
 Καθὼς εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ τὸν ἔβλε-
 παν οἱ Ἅγιοι μὲ τοὺς νοερούς ὀφθαλμούς
 τους, ὡς τὸ λέγει ὁ Προφητᾶναξ Δαβὶδ·
 Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου δια-
 παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶ. Καὶ εἰάν
 ἔχῃς πάντοτε τὸν Κύριον ἔμπροσθέν σου,
 ὦ ἄνθρωπε, πῶς νὰ τολμήσῃς νὰ πράξῃς
 τινὰ ἀσχημίαν, ἢ νὰ μὴ στέκῃς μὲ πολλὴν
 εὐλάβειαν; Τὸ πλῆθος τῶν ὀφθαλμῶν,
 ὅπου εἴχασιν ἐκεῖνα τὰ ζῶα, ἄπερ εἶδεν Ἰε-
 ζεκίηλ ὁ Προφήτης, ἐδήλουσαν τὴν ἀγρυπνον
 προσοχὴν, ὅπου πρέπει νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν
 ζωὴν ταύτην καὶ πολιτείαν ἡμῶν, πολεμοῦν-
 τες μὲ τόσους ἐχθρούς, διὰ νὰ εὐρίσκωμεν
 βοήθειαν, νὰ μὴ νικώμεσθαι. Τοῦτο εἰκόνι-
 ζει ἡ τάξις τῶν ἔξ' δυνατῶν, ὅπου ἔβλεπαν
 τὴν κλίτην τοῦ Σολομώντος, κρατοῦντες τὰ
 ἔξῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, διὰ νὰ μᾶς δώ-
 σουν νὰ καταλάβωμεν τοῦτον τὸν τρόπον τῆς
 ἀγρυπνίας καὶ προσοχῆς, ὅπου πρέπει νὰ ἔ-
 χωμεν, περιπατοῦντες ἀνάμεσα εἰς τόσους
 ἐχθρούς μας. Ἡ δὲ αἰτία ταύτης τῆς προσο-
 χῆς εἶναι ἡ ὑψηλότης, καὶ εὐγένεια τῆς ὑπο-
 θέσεως ταύτης, μάλιστα δὲ εἰς ἐκείνους, ὅπου
 ἐπιμελοῦνται νὰ φθάσουν εἰς τὸ τέλειον τῆς
 πνευματικῆς πολιτείας. "Ὅτι νὰ συνανασ-
 τρέψῃς, καὶ νὰ ζῆς, καθὼς θέλει ὁ Κύ-
 ριος, χωρὶς μῶμον καὶ ἐγκλημα εἰς τὴν ζωὴν
 ταύτην, καὶ νὰ μὴ φυλάγῃς τὸ πνεῦμα ἀβ-
 ρύπτου ἀπὸ σαρκικούς μολυσμούς, καὶ χω-
 ρὶς ἐγκάλεσιν διὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως,
 εἶναι πράγματα ὑψηλά, καὶ ὑπερφυσικά
 τόσον, ὅπου χρειάζεσαι ὅσα εἴπαμεν ἄ-
 νωθεν, καὶ ὅσα θέλομεν εἰπεῖν παρακά-
 τω, καὶ περισσότερα. Διὰ τὴν καθὼς εἴπα-
 μεν εἰς τὸ ἄ. Κεφ. δὲν εἶναι ἐπιστήμη τι-



μιώτερη, και τέχνη ακριβότερη, ὡσπερ νὰ εὔρης τὴν σωτηρίαν σου. Κύτταξε γοῦν τὴν προσοχὴν, ὅπου ἔχει ἕνας τεχνίτης, ἢ ζωγράφος, ἢ χρυσοκόμος, ἢ ἄλλος τις, νὰ κάμῃ ἕνα ἔργοχειρον ἐκλεκτόν, νὰ μὴ σφάλῃ. Ἰδέ, μὲ πόσῃ ἔννοιαν και φόδου περιπατεῖ εἰς, ὅταν βαστᾷ εἰς τὰς χεῖρας του ἕνα ποτήριον γεμάτου ὑγρὸν πολυτίμητον, διὰ νὰ μὴ χύσῃ τίποτες. Ξάνοιξε, ὅταν περνᾷ τινὰς ἕνα ποτάμι, και πατεῖ ἀπάνω εἰς κάποιαις πέτραις κακὰ Σεμέναις, πῶς φοδᾷται μὴ πέσῃ, νὰ πνιγῇ εἰς τὰ ὕδατα. Και πάσχησον, ὅσον δύνασαι, νὰ περιπατῆς και σὺ ὁμοίως μὲ τοσαύτην προσοχὴν τε και ἔννοιαν (και μάλιστα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιστροφῆς σου, ἕως νὰ συνηθίσῃς) χωρὶς ποσῶς νὰ κάμῃς ἔργον, ἢ νὰ συντύχῃς λόγον τινὰ ὅπου νὰ μὴν εἶναι θεᾶρεστος. Εἰς αὐτὸ σοῦ δίδει ἕνας Σοφὸς μίαν βουλήν ὠφέλιμον, λέγωντας· Ὅς τις ποθεῖ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀρετὴν, ἄς τάξῃ πῶς ἔχει τινὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μέγαν και χρησιμώτατον ἄνθρωπον, και βλέπειτον εἰς ὅλας τὰς πράξεις του, και ἄς κάμῃ, και ἄς λέγῃ, ὅσα ἔργα και λόγια ἔπραττεν, εἰάν αὐτὸν ἔβλεπεν ὀφθαλμοφανῶς, πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ εἶχε πολλὴν εὐλαθειαν. Βλέπεις, πῶς και οἱ ἔξω Σοφοὶ εἴχασιν εἰς τὴν ἀρετὴν τοσαύτην ἀκριβειαν; Τάξῃ οὖν, πῶς βλέπεις ἐνώπιόν σου, ὄχι τινὰ ἐπίγειον Ἄρχοντα, ἀλλὰ τὸν οὐράνιον Δεσπότην και βασιλέα μας, ἐπειδὴ ὡς Θεὸς ἀπερίγραπτος εἶναι παρῶν εἰς κάθε τόπον, και ἀκούει, και βλέπει σε. Λοιπὸν ἄς εἶναι τὰ ἔργα και λόγια σου καθὼς ἀρμόζει τοιαύτης μεγαλειότητος, ζητῶντας τοῦ Δεσπότου χάριν, νὰ σὲ διαφυλάττῃ διαπαντός χωρὶς πταισίμων. Αὐτὴ δὲ ἡ προσοχὴ, ὅπου συμβουλευομεν, πρέπει νὰ ἔχῃ δύο σκοπούς. Πρῶτον, νὰ βλέπωμεν τὸν Κύριον ἔσωθεν μὲ τοὺς νεφροὺς ὀφθαλμοὺς μας, νὰ στέκωμεν ἐνώπιον αὐτοῦ, προσκυνῶντες, ὑμνοῦντες αὐτὸν μετ' εὐχαριστίας, και προσφέροντες αὐτῷ θυσίαν εὐλαθείας εἰς τὸ θυσιαστήριον τῆς καρδίας μας. Δεύτερον, νὰ προσέχωμεν εἰς ὅλας τὰς πράξεις και λόγια, και διανοίας, νὰ μὴ παραστρατήσωμεν καθόλου ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ νὰ βλέπωμεν μὲ τὸ ἕνα ὁμ-

μα τὸν Κύριον, ζητοῦντες αὐτοῦ τὴν χάριν τε και βοήθειαν, και μὲ τὸ ἄλλο τὴν εὐταξίαν και πολιτείαν μας, και οὕτω νὰ δαπανοῦμεν τὸ φῶς, ὅπου μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς χρῆσιν, και σοχασμὸν τῶν θείων πραγμάτων, προσέχοντες τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, και ἀπὸ τὸ ἄλλο εἰς ὅλου ἐκεῖνο, ὅπου χρεωστοῦμεν νὰ πράξωμεν. Και εἰάν δὲν δυνηθῶμεν νὰ ἔχωμεν τὴν προσοχὴν αὐτὴν πάντοτε, ἄς βιαζώμεσθην νὰ τὴν ἔχωμεν κἂν τὸν περισσότερον καιρὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν· ὅτι δὲν μᾶς ἐμποδίζουν εἰς τοῦτο αἱ ἐργασίαι τοῦ σώματος· ἀλλὰ και εἰς αὐταῖς ἡμπορεῖ ἡ καρδιά νὰ στέκῃ ἐλεύθερος, διὰ νὰ ἀναχωρῇ πολλακίς ἀπὸ τὰ φροντίδας τοῦ κόσμου, και νὰ κρύπτεται εἰς τὰς πληγαῖς τοῦ Κυρίου μας.

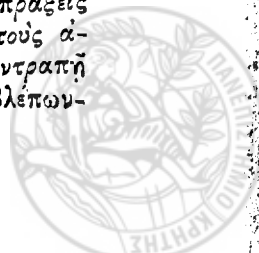
Ἐπει δὲ εἰς τὴν ἀρετὴν εὐρίσκονται δύο δυσκολίαις, ἡ μία, νὰ γνωρίσῃς τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν, και ἄλλη νὰ νικήσῃς τὸ ἕνα, και νὰ τελήσῃς τὸ ἕτερον· εἰς τὸ ἕνα χρειάζεσαι ἀγρυπνον προσοχὴν· και εἰς τὸ ἄλλο δύναμιν και πολλὴν ἐπιμέλειαν, και εἴτι λείπει ἀπὸ ταῦτα τὰ δύο, μένει τὸ ἔργον μας ἀτελείωτον. Διὰ τοῦτο γοῦν παρᾶνω εὐσυντύχαμεν περὶ προσοχῆς, και τώρα γράφομεν διὰ τὴν δύναμιν και ἐπιμέλειαν, ὅπου χρειάζεσαι, διὰ νὰ νικήσῃς τὴν δυσκολίαν τῆς ἀρετῆς. Γίνωσκε γοῦν, ὅτι και θῶς ὁ χαλκεὺς χρειάζεται τὴν σφύραν, νὰ τὴν ἔχῃ πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας του, διὰ τὴν σκληρότητα τῆς ὕλης ὅπου ἐργάζεται, ἢ γοῦν τοῦ σιδήρου, διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ τὸν φέρῃ ὑπήκοον εἰς τὸ θελήμα του, οὕτω και ὅς τις ἐπιποθεῖ νὰ σωθῇ, χρειάζεται τὴν δύναμιν ταύτην, ὡσπερ μίαν σφύραν πνευματικὴν, διὰ τὴν αἰτίαν τῆς δυσκολίας αὐτῆς, ὅπου εἰς τὴν ἀρετὴν εὐρίσκειται. Και χωρὶς αὐτῆς τῆς δυνάμεως, δὲν κατορθώνει ἀρετὴν, ὅτι ὅλαις ἔχουσι κόπον και δυσκολίαν· ἡ νηστεία λέγω, ἡ προσευχή, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ὑπακοή, ἡ σωφροσύνη, και αἱ λοιπαὶ ἅπασαι, και εἰάν δὲν ἔχῃς αὐτὴν τὴν δύναμιν, οὐδὲν ὠφελεῖσαι.

Καθὼς ἡ ράβδος τοῦ Μωϋσέως ἐποίησε μὲ τὴν θεῖαν δύναμιν και βοήθειαν τοιαῦτα σημεῖα και τέρατα, και ἐλύτρωσε

τοὺς Ἰσραλίτας ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, οὕτω
καὶ αὐτὴ ἡ ράβδος τῆς δυνάμεως θέλει νι-
κήσει ὅλας τὰς δυσκολίας, ὅπου μᾶς βάλη
ἐμπροσθεν ἡ φιλαυτία καὶ ὁ ἐχθρὸς μας
Διάβολος, καὶ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ εὐγώμην εἰς
τὸ φῶς μὲ νίκην μεγάλην καὶ ἐνδοξόν. Διὰ
τοῦτο μὴν ἀφήσης αὐτὴν τὴν ράβδον τῆς
βίας καὶ τῆς δυνάμεως, ὅτι κανένα θαῦμα
δὲν γίνεται δίχως αὐτῆς. Πᾶν γὰρ ἀγα-
θὸν μὲ πόνον καὶ κόπον γίνεται, καὶ χω-
ρὶς κόπου οὐδὲν κατορθοῦται. Διὰ τοῦτο
λέγει ὁ Κύριος, ὅτι ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρα-
νῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν
αὐτήν, τουτέστιν, ὅσοι βιάζουσι τὴν φύ-
σιν τους, καὶ κόπτουσι τὰ σαρκικά τους
δελήματα, μὲ πολὺν κόπον εὐρίσκεται ἡ
ἀναπαυσις, μὲ μάχην καὶ πόλεμον ἡ εἰ-
ρήνη, μὲ ἰδρώτα καὶ μόχθον οἱ στέφανοι,
μὲ κλαυθμὸν καὶ δάκρυα ἡ εὐφροσύνη καὶ
ἀγαλλίασις, καὶ μὲ τὸ μῖσος τοῦ ἑαυτοῦ
σου ἀπολαμβάνεις τοῦ Χριστοῦ τὸν γλυκύ-
τατον ἔρωτα. Διὰ τοῦτο τασάκις ἐλέγχεται
εἰς τὰς Παροιμίας ἡ ὀκνηρία, καὶ ἐπαινεῖ-
ται ἡ ἀνδρεία καὶ προθυμία, ὅτι ποτὲ δὲν
κάμνει καλὸν ἢ ἀμέλεια. Ἄλλο δὲν εἶναι
τιμιώτερον τῆς ἀρετῆς καὶ ὠφελιμώτερον,
καὶ πρέπει νὰ τὴν ποθοῦσιν ὅλοι, καὶ μὲ
πολὺν κόπον νὰ τὴν ξετρέχουσιν. Ἀμὴ διὰ
τὴν δυσκολίαν αὐτῆς καὶ τραχύτητα, ὀκ-
νεύουσι καὶ ἀμελοῦσιν οἱ ράβθυμοι, καὶ βᾶ-
νουσιν εἰς τὸ στήθος τὰς χεῖράς τους, καὶ
ἐσθίουσι τὰς σάρκας τους, λέγοντες· Πλέον
χρῆζει τὸ ὀλίγον μετὰ ἀναπαύσεως, πᾶρεξ
τὰ χεῖρια γεμάτα μὲ θλίψιν καὶ βάσανον.
Ἐπειδὴ οὖν δὲν εἶναι ἄλλο ἐμπόδιον τῆς
ἀρετῆς, εἰμὴ μόνου ἡ ἀνωθεν δυσκολία, ἃς
λάβωμεν ἀνδρείαν, νὰ εὐθύνωμεν τὴν τρα-
χύτητα, καὶ οὕτως ἀποκτῶμεν τὴν ἀρετὴν,
καὶ δι' αὐτῆς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν, τῆς
ὁποίας δὲν ἀξιώνονται, πᾶρεξ ὅσοι βιάζουσι
τοῦ λόγου τους, νικῶντες τὰ σωματικά τους
δελήματα. Μὲ τὴν ἀνδρείαν αὐτὴν ἀφανίζο-
μεν τὴν φιλαυτίαν μὲ ὅλον της τὸν φόρον,
καὶ διώκοντες ἔξω τὸν ἐχθρὸν τοῦτον, εὐθύς
εἰσέρχεται ὁ Θεὸς ἔρως εἰς τὴν καρδίαν μας.
Εἰς τοῦτο βοηθᾶσαι κατὰ πολλὰ μὲ τῶν
ἐναρέτων δούλων τοῦ Θεοῦ τὸ ὑπόδειγμα.

κνημοσύνην θαυμάσιον, διάγοντες ὅλην τους
τὴν ζωὴν πτωχοί, ἀνυπόδητοι, ὑστερού-
μενοι πάντων τῶν ἀναγκαίων τοῦ σώμα-
τος, ἐπιποθοῦντες, ὄχι πλησμονὴν βρω-
μάτων καὶ πομάτων, ἀλλὰ πείναν καὶ δι-
ψαν· ὄχι πλοῦτον καὶ αὐτάρκειαν πράγ-
ματος, ἀλλὰ ἐσχάτην πενίαν· οὐχὶ σωμα-
τικὴν ἡδυπάθειαν, ἀλλὰ σταυρὸν καὶ θλί-
ψιν καὶ βάσανον. Ναὶ ἀψευδέστατα, ἀπὸ
τὸ πρῶτον ὅπου ἄρχισε τοῦ Χριστοῦ μας
ἡ Ἐκκλησία, ἕως τὴν σήμερον, ὅπου εἶναι
χιλίοι ὀκτακόσιοι καὶ ἑξῆς χρόνοι, ἦσαν πάν-
τοτε καὶ εὐρίσκοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖ-
κες, ὅπου οὐ μόνου ὑστερήθησαν ἀπὸ ταῖς
χαραῖς καὶ ἀπόλαυσαις ὅλαις τοῦτου τοῦ
Κόσμου, καὶ ἀφήκασιν ἐκουσίως τὸν πλοῦ-
τον καὶ τὴν τιμὴν, ὅπου εἶχασιν, ἀλλὰ καὶ
εἰς ἀγῶνας σκληροὺς ἐδόθησαν καὶ ἀσκη-
σιν ὑπερθαύμαστον, εἰς Κοινόδιά τε καὶ
ἀσκητήρια, εἰς ἐρήμους τόπους, εἰς ὄρη
σκληρὰ καὶ ἀπεριπάτητα, εἰς σπήλαια καὶ
τρύπαις τῆς γῆς, εἰς ἀγρία δάση καὶ ἀκα-
τοίκητα, θλιβόμενοι, κακοχούμενοι, καὶ
βασανιζόμενοι ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ Ἡλίου,
καὶ τῆς νυκτὸς τὴν ψυχρότητα. Τὴν γῆν
εἶχασιν κρεβάτι, ὄροφον καὶ στέγην τὸν
Οὐρανόν, ποτὸν τὸ ὕδωρ, καὶ τροφήν τὰ
χορτάρια. Ἐφοροῦσαν ἱμάτια τρίχινα κα-
τὰ σάρκα καὶ σιδηραῖς ἀλυσες. Ἐνήστευαν,
ἀγρυπνοῦσαν ἡμέρας πολλὰς, ἠσφαλίζοντο
χρόνους ἱκανοὺς, χωρὶς νὰ συντύχουν τὸ
συνολον, καὶ ἀπλῶς, ἐξέτρεχαν τὴν τραχυ-
τέραν καὶ σκληροτέραν ζωὴν. Τινὲς δὲ ἀ-
νέβαιναν εἰς κιόνια καὶ στύλους καὶ ἔκα-
μναν ὑπερθεν μ'. καὶ ν'. χρόνους, καὶ ἄλ-
λοι ἄλλως ἐκόλαζον τὴν σάρκα, βασανιζό-
μενοι ἐδῶ πρόσκαιρα, διὰ νὰ ἀναπαυθοῦσιν
αἰώνια. Τί εἶναι λοιπὸν ἐναντιώτερον τῶν
ἐπιθυμιῶν τῶν ἐθνῶν, ὡσπερ νὰ ξετρέχη
τις διαφοροὺς τρόπους καὶ μηχανήματα;
Νὰ παιδεύῃ τὴν σάρκα μὲ πείναν καὶ δι-
ψαν, καὶ ἄλλα διάφορα κολαστήρια; Ἄλλὰ
τί νὰ εἰπῶ διὰ τοὺς ἄθλους τῶν Μαρτύρων
καὶ τὰ παλαίσματα; Τίς νὰ μὴ θαυμάσῃ
ἀναγινώσκων τοιαύτας ἠρωϊκὰς πράξεις
καὶ κατορθώματα; Τίς ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀ-
μελεῖς νὰ μὴν αἰσχυρῆ καὶ νὰ ἐντραπῆ
τὴν ὀκνηρίαν του καὶ καυνότητα; βλέπου-

Πολλοὶ Ἀσκηταὶ ἐπολιτεύθησαν μὲ ἀ-



τας τόσους ισχυρούς στρατιώτας, και κο-
ρασιδας ωραιας, να παραδιδωνται εθελου-
σιως εις θανατον; να μη φοβουνται του
πυρος την σφοδρότητα, ουτε να λυπουνται
το ανθος σωματικης ωραιότητος, αλλα να
μισουσι γυναίκα, τέκνα και αδελφους, μη-
τέρας και θυγατέρας, πλουτον, δόξαν, τι-
μήν, και πασαν άλλην του Κόσμου από-
λασιν, να λαμβάνουσι σκληρόν και έπο-
νεϊδιστον θάνατον; Δέν περνα ήμέρα, να
μήν εορτάζη ή Έκκλησία μας τινά Μάρ-
τυρα, πολλάκις δέ χιλίους, ή δέκα χιλιά-
δας την ήμέραν και περισσότερον, το όποιον
κάμνει, έχι τόσον δια να τιμούμεν εκείνους
μέ την πανήγυριν, όσον δια να λαμβάνω-
μεν ήμεις παράδειγμα από λόγου τους, να
προκόπτωμεν εις την άρετήν, βλέποντες
τάς διαφόρους τιμωρίας, όπου υπέμειναν
δια την Ουράνιον Βασιλείαν. Και ανά-
γνωσε τον Συναξαριστήν, να θανατώσῃ τῆς
ποικίλους τρόπους, και διάφορα είδη των
κολάσεων, όπου τούς έδιδαν οι άσπλαγγνοι
τύρανοι. "Άλλους έψηναν όπτους εις τούς
άνθρακας, άλλους έγδερναν ως πρόβατα,
και εξέσχίζαν, άλλους έπνιγαν εις τούς
ποταμούς και θαλάσσας, έβραζαν εις τα
χαλκώματα με λάδι, πίσσαν, και μόλυθον,
και άλλα τοιαύτα, άλλους εξέσχίζαν, έτό-
ξευον, έλιθοβολούσαν, έθαναν εις τροχούς,
έτρυπούσαν τούς άστραγάλους και κεφαλές
αυτών με τριβέλια, και με πυρωμέναις συ-
βλαις έπερωνούσαν τα ώτά τους, εξερρίζω-
ναν, και άνασπούσαν τούς όδόντας και ο-
νυχας, εκαταξέσχίζαν τάς σάρκας αυτών
μέ χειράγρας και έτερα όργανα, και άπλώς
έρευνούσαν, και εξέτρεχαν οι άσεβέστατοι
τύρανοι (ή μάλλον είπειν, οι πονηροί δαι-
μονες, όπου τούς τα έρμήνευαν) τα όριμύ-
τερα κολαστήρια, όπου ποτέ να ήκούσθη-
σαν. "Οτι δέν εξητούσαν οι άνομοι να θα-
νατώσουσι την σάρκα, όσον την ψυχήν, δια
να οδύσουσι την ευσέβειαν. Και ήτον το-
σαύτη ή άσπλαγγγία τους, όπου εκλιναν
των δένδρων βιαίως τάς κορυφάς, και έ-
δεναν εις το ένα τον ένα πόδα του Μάρτυ-
ρος, και εις το άλλο δένδρον τον έτερον,
έπειτα αφηναν, και στρεφόμεναι αι κορυ-
φαι εις τούς τόπους αυτών, εξέσχίζαν εις

δύο τα σώματα. Αυτά και άλλα όμοια έ-
καμναν οι άνηλειές και άπονοι, καθως εις
τα Συναξάρια φαίνεται, και ως τα άνα-
γνωση δε βούλεται, να θανατώσῃ εις τοσού-
τον ζήλον και διάπυρον έρωτα, όπου είχα-
σι, να μη λυπουνται τάς σάρκας τους, μά-
λιστα ή τρυφεραίς κορασιδες και ωραιότα-
ται. Η πάνσοφος Αικατερίνα, ή Είρήνη,
ή Βαρβάρα, ή Παρασκευή, και άλλαι όνο-
μασται άνωουμοι, όπου άστράπτασιν ως
την χιόνα αι σάρκες τους, και αυται ποσώς
δέν έψήφησαν την του σώματος ωραιότητα,
ουτε του πυρος εδειλίασαν την σφοδρότητα,
διατι είχασιν έσωθεν εις τα σπλάγγνα
άλλο πυρ αυλον ισχυρότερον, όπου εξαπτε
την καρδιαν τους εις έρωτα μεγαλήτερον,
έρωτα λέγω τον θεϊκόν προς εκείνα τα άί-
δια αγαθά και αφραστον αγαλλίασιν, και
μέ τον πόθον εκείνων έμίστησαν την πρόσ-
καιρον ήδονήν και απόλασιν. Βλέπεις,
Χριστιανέ μου, μέ πόσους κόπους ηξιώθη-
σαν αυτοι της Ουράνιου Μακαριότητος;
Δέν είχασιν άλλην σάρκα εκείνοι, και ή-
μεις άλλην, ουτε άλλον θεόν βοηθόν και
συλληπτορα, ουτε άλλην δόξαν εδέχοντο, ή
άλλους στεφάνους, ουτε άλλοι καιροί ήσαν
τότε, και άλλοι τώρα, καθως τινές ληρσουσι
ψευδόμενοι: άλλ' αυτός ο Ουράνος, αυτα τα
στοιχεία, όπου ήσαν τότε, είναι και τώρα
και εάν αυτοι μέ τοσούτους πόνους και αυ-
στηρόν θάνατον ήγόρασαν την αιώνιον
Βασιλείαν, διατι να μην άπονεκρώσῃς εσύ
κάν τάς σαρκικάς σου επιθυμίας; Αυτοι
υπέμειναν πείναν, και δίψαν, και κακοπά-
θειαν, και συ να μη νηστεύσῃς δύο ήμέρας
της Έβδομάδος; Αυτοι εκάμναν τόσους
χρόνους φυλακωμένοι εις τόπον σκοτεινόν
και ζοφώδη, και συ να μην άναχωρήσῃς
από τον Κόσμον, να κάμῃς άγώνα παρα-
μικρόν και μετάνοιαν; Εάν δέν φθάνσῃ
πάντων των Αγίων τα υποδείγματα, να
σε δυναμώσουν προς άρετήν, άρον τους ο-
φθαλμούς σου εις το πανάγιον ξύλον του
Σταυρου, να ιδής τίς είναι ο Έσταυρωμέ-
νος εκείνος, όπου έπαθε τοιαύτην ανεϊκα-
στον παιδείσιν δια την σήν αγάπην. Υπό-
δειγμα κατά αλήθειαν είναι τουτό, και
πολλής εκπλήξέως άξιον. Εάν ιδής τάς

Ἐλίψεις, τοὺς πόνους, καὶ τὰ βάσανα, δὲν ἠκούσθησαν εἰς τὸν Κύριον δριμύτερα. Ἐὰν κυττάξης τὴν τοῦ πάσχοντος ἀξιοτήτα, δὲν ἔμπορῆ νὰ εἶναι εὐγενικότερον. Ἐὰν ἐρωτᾷς τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους, δὲν εἶναι ποσῶς ἐθικόν του τὸ πταισίμον, οὔτε εἶναι χρεῖαν αὐτοῦ παιδεύεται, ἀλλὰ δι' οἰκίαν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα ἔλαβε τοιαύτην τιμωρίαν, ὅπου ὅλα τὰ πάθη τῶν Μαρτύρων, πάσαι αἱ Ἐλίψεις τῶν Δικαίων, καὶ πάντα τοῦ Κόσμου τὰ παιδευτήρια δὲν ἔμποροῦσιν οὐδεποσῶς νὰ παρομοιωθοῦσι μὲ ταῦτα. Τοσοῦτον ἦτον φοβερόν του Κυρίου τὸ Πάθος, ὅπου ἐτρόμαξεν ἡ γῆ, ὁ Οὐρανὸς ἐξέστη, οἱ λίθοι ἐσχίσθησαν, καὶ ἀπλῶς ὅλα τὰ ἀναίσθητα πράγματα ἠλοιοῦθησαν. Πῶς οὖν σὺ ὁ λογικὸς ἄνθρωπος γίνεσαι ἀναισθητότερος καὶ ἀχαριστότερος τῶν κτισμάτων; δὲν συμπάσχεις νὰ συμπονήσῃς τὸ πάθος τοῦ λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρός σου; Ὑπερήφανος, καὶ ἀναίσχυντος εἶναι κατὰ ἀλήθειαν ὅς τις βλέπει τὸν Κύριον τῆς μεγαλειότητος, νὰ περιπατῆ μετ' ὅλους τοὺς ἠγαπημένους φίλους του μετ' ὅσπν Ἐλίψιν καὶ βάσανον, καὶ αὐτὸς νὰ κάβεται εἰς τὸν θρόνον, νὰ περῶ τὴν ζωὴν του εἰς ἠδυσπάθειαν καὶ ἀνάπαυσιν. Ἐπρόσταξεν ὁ Βασιλεὺς Δαβὶδ τὸν Οὐρίαν, ὅταν ἦλθεν ἀπὸ τὸν πόλεμον, νὰ ἀναπαυθῆ εἰς τὸν οἶκόν του, ἀμὴ ὁ καλὸς καὶ εὐγνώμων δούλος εἶπεν. Ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ οἱ δούλοι τοῦ Βασιλέως μου κοιμοῦνται χαμαὶ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐγὼ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν μου, νὰ τρώγω, νὰ πίνω, νὰ ἀναπαύωμαι; δὲν τὸ καμνω, μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Βασιλείας σου. Ὡ πιστότατος καὶ εὐγνώμων δούλος,

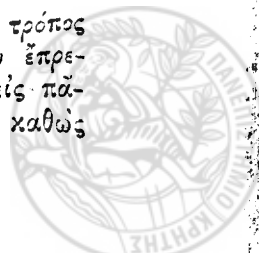
τοσοῦτον ἐπαίνων ἄξιος, ὅσον περνευμένος ἀνάξια. Καὶ πῶς εἰσὺ, Χριστιανέ, βλέπων οὕτως εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Δεσπότην σου, δὲν λέγεις τὸ ὅμοιον; Ἡ ἔμφυχος καὶ θεία κιβωτὸς πάσχει πόνους δριμυτάτους καὶ θάνατον, καὶ σὺ ποθεῖς ἠδονὰς καὶ ἀπολαύσεις; Αὕτη ἡ κιβωτὸς, ὅπου ἐδάστα κερυμμένον τὸ Μάννα καὶ τὸν Ἄρτον τῶν Ἀγγέλων, πάσχει, καὶ γεύεται ὄξος καὶ χολὴν διὰ λόγου σου, καὶ σὺ ζητᾷς ἐκλεκτὰ καὶ ἰσραϊὰ βρώματα; Αὕτη ἡ κιβωτὸς ὅπου εἶχε τὰς πλάκας τοῦ Νόμου (ἤγουν τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας καὶ γνώσεως τοῦ Θεοῦ) καταφρονεῖται, καὶ ὀνομάζεται ἄγνωστος, καὶ ξετρέχεις τιμὴν καὶ ἐπαῖνον; Στοχάσου τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ, ὅπου κοιμοῦνται κατάχαμα, ἤγουν τοὺς Προφήτας, Ἀποστόλους, καὶ Μάρτυρας, ὅπου ἐπέρασαν μὲ τόσας Ἐλίψεις καὶ παιδευτήρια τοῦτον τὸν δρόμον τῆς παροικίας τοῦς. Καὶ εἰάν οἱ Ἄγιοι ἅπαντες, καὶ αὐτὸς ὁ Ἄγιος τῶν Ἁγίων ἐπεριπάτησαν τὴν στενήν καὶ τεθλιμμένην ὁδόν, πῶς εἶναι βολετὸν νὰ ὑπάγῃ τις ἀπὸ ἄλλου δρόμου εἰς τὸν τόπον ἐκείνου τῆς αἰωνίου μακαριότητος εἰμὴ μόνον μετ' ὁ σταυρὸν τῶν Ἐλίψεων; Ὅς τις οὖν ἐπιποθεῖ καὶ ὀρέγεται νὰ γένη τῆς δόξης αὐτῶν κληρονόμος, ἀς γένη συγκοινωνὸς τοῦ πάθους του· εἰάν θελή νὰ συνευφραίνεται, καὶ νὰ συμβασιλεύῃ αὐτοῖς, μὴ βαρεθῆ νὰ συσταυρωθῆ μετ' αὐτῶν, νὰ πάθῃ Ἐλίψεις καὶ κολαστήρια, καὶ οὕτω διὰ προσκαίρου βασάνου, καὶ ἀτιμίας ἀξιωθήσεται τῆς αἰωνίου ἀγαλλιόσεως. Ἡς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε'

Περὶ Συντριβῆς τε καὶ Κατανύξεως.

Ἀναμεταξύ εἰς τὰ πολλὰ καὶ διάφορα ἐγκλήματα καὶ ἀπροσεξίας ἡμῶν, δὲν νομίζω νὰ εἶναι ἄλλα κανένα θρήνων πολλῶν καὶ πένθους ἄξιον τόσον, ὅσον ὁ ἀ-

προμελέτητος, καὶ ἀνεπιμέλητος τρόπος τῆς Ἐξομολογήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἐπιμελούμεσθην μᾶλλον, ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑπηρεσίαν τοῦ σώματος, καθὼς



προστάζει ἡ Ἐκκλησία μας. Καὶ ἐγὼ βλέπω καὶ οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ὑπάγουσι χωρὶς τινα προετοιμασίαν, χωρὶς μετανοίαν καὶ συντριβὴν τῆς καρδίας, ἢ ἐξέτασιν ποσῶς τῆς συνειδήσεως· καὶ διὰ τοῦτο ὅταν ἐξαγορευθῶσι, καὶ κοινωνήσουσιν, εὐθὺς ἐπιστρέφουσι πάλιν εἰς τὸν ἴδιον ἑμετὸν, ἤγουν πίπτουσι εἰς τὰ ἴδια ἁμαρτήματα· καὶ πρίχου περᾶση ὁ Μῆνας ξαναρυπώνονται ὡσπερ τοὺς χείρους εἰς τὴν λάσπην καὶ βόρβορον. Τοῦτο εἶναι μία μεγάλη καταφρόνησις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μυστηρίων, καὶ φαίνεται πῶς περιγελοῦσι, καὶ περιπαίζουσι τὸν Θεὸν καθὲρ χρόνον, ζητούντες συγχώρησιν τῶν προτέρων ἀνομιμάτων, καὶ τάσσοντες νὰ διορθώσουσιν τὴν πολιτείαν τους, ἔπειτα νὰ στρέφουσιν εὐθὺς εἰς τὰ ὅμοια καὶ ἕτερα πλείονα ἀνομήματα. Ὅς τις οὖν ἐπιθυμᾷ νὰ λυτρωθῆ τοιοῦτου κινδύνου, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ἐξ ὅλης του τῆς καρδίας πρὸς Κύριον μὲ ἀληθινὴν μετάνοιαν, ἄς ἀναγινώσκῃ πολλάκις τὰ κάτω γεγραμμένα Κεφ. ὅτι ἐδῶ τοῦ ἐρμηνεύομεν τινὰς ψυχοφελεῖς νοουθεσίας πρὸς τὴν μετάνοιαν, ἧτις εἰς τρία μερίζεται, ἤγουν· Συντριβὴν καρδίας, Ἐξομολόγησιν, καὶ Ἰκανοποίησιν. Περὶ τῶν ὁποίων νὰ γράψωμεν ἰκανῶς κατὰ τάξιν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν συντριβὴν πρότερον, ἧτις ἔχει τὸν πρῶτον τόπον τῆς μετανοίας, καὶ ἦτον ἀναγκαῖα κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, πρὸ τοῦ Νόμου, καὶ μετὰ τὸν Νόμον, αἰὶ καὶ πάντοτε. Ἡ συντριβὴ ἔχει τσαυτὴν δύναμιν, ὅπου μερικαῖς φοραῖς καὶ πρὸ τῆς Ἐξομολογήσεως εὐγάνει ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τὸν ἄνθρωπον (μόνον νὰ ἔχῃ γνώμην νὰ ἐξομολογηθῆ) καὶ φέρνει τον εἰς στάσιν χάριτος, καὶ κάμνει τον φίλον Θεοῦ, ἀπὸ ἐχθρὸν, ὅπου ἦτον τὸ πρότερον, τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἢ Ἐξομολογήσῃ μόνη, χωρὶς τῆς συντριβῆς ταύτης. Ὅς τις οὖν ἐρέγεται νὰ ἐπιστρέψῃ ἐξ ὅλης του τῆς καρδίας πρὸς Κύριον, καὶ ἐπιποθεῖ νὰ εἰσελθῇ ὡς ὁ ἄσωτος Υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικόν, ἄς ἐξεύρῃ, ὅτι ἡ πρώτη θύρα, ὅπου δεῖ νὰ περᾶσῃ, εἶναι ἡ συντριβὴ αὕτη. ἧτις ἐστὶν ἡ προσδεκτετέρα θυσία, ὅπου ἡμ-

ποροῦμεν νὰ προσφέρωμεν τῷ Κυρίῳ. Καρδίαν γὰρ συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. Αὕτη ἡ συντριβὴ μερίζεται εἰς δύο· τὸ ἓνα εἶναι μετάνοια τῶν περασμένων ἁμαρτημάτων, καὶ τὸ ἄλλο μία στερεὰ γνώμη καὶ βεβαία ἀπόφασις, νὰ μὴ πράξῃς πλέον ἁμαρτίαν εἰς τὸ ἐρχόμενον. Τὸ πρῶτον οὖν, ὅπου πρέπει νὰ κάμῃς, εἰάν ἐμετανόησες ἀλλοθῶς, εἶναι νὰ μισήσῃς ἐλοφύχως τὰς ἁμαρτίας σου, μὲ πόνον τῆς καρδίας ἀνεικαστον· ὅς τις νὰ μὴ εἶναι διὰ τὸν φόβον τῆς κολάσεως, ἢ διατὶ ἐζημιώθῃς τὴν Οὐρανίον Βασιλείαν, ἀλλὰ διατὶ μὲ τὴν βδελυρὰν ἁμαρτίαν ἐλύπησες, καὶ παρεπίκρανες τὸν πανάγαθον Κύριον, ὁ ὁποῖος, καθὼς εἶναι πρέπον νὰ τὸν ἀγαποῦμεν καὶ νὰ τὸν τιμῶμεν ὑπὲρ πάντα τὰ κτίσματα, οὕτως εἶναι δίκαιον νὰ ποιοῦμεν καὶ νὰ λυπούμεσθην, ὅταν πταίσωμεν, καὶ τὸν ζημιώσωμεν οἱ ἄφρονες, ὀδυρόμενοι μὲ θλίψιν καὶ δάκρυα περισσότερο, πᾶρξῃς νὰ ἠθέλωμεν χάσῃ τὸ ἀκριβώτερον καὶ ποθεινότερον πρᾶγμα, ὅπου νὰ εἶχαμεν· ὅτι ἡ μεγάλη ζημία δεῖλει καὶ πόνον σφοδρότερον. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐχθρευθοῦμεν τὴν ἁμαρτίαν μὲ μῖσος ἀπειρον, ἐπειδὴ μᾶς οἶδει ζημίαν ἀμέτρητον. Αὕτη ἡ συντριβὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν ὁ ἁμαρτήσας ἀνίσταται, εἶναι ἓνα χάρισμα Θεϊκόν καὶ εὐεργεσία, ὅπου ἡ ψυχὴ ἀξιώνεται ἀπὸ τὸν Δεσπότην. Ἀμὴ καλά καὶ εἶναι δῶρον Θεοῦ τοσοῦτον μέγα καὶ φανερόν, ὅμως πρέπει νὰ ἐτοιμασθῆς καὶ σὺ, ἄνθρωπε, νὰ κάμῃς ὅσον χρωστέεις ἀπὸ λόγου σου, διὰ νὰ ἀξιωθῆς νὰ τὸ λάβῃς· τουτέστι νὰ συναῖξῃς τὸν νοῦν σου ἐπιμελῶς, στοχαζόμενος ἐκεῖνα ὅλα τὰ πράγματα, ὅπου δύναται νὰ σε φέρουσι εἰς μῖσος τῆς ἁμαρτίας, καὶ καρδίας κατάνυξιν. Καὶ διὰ ν' ἀξιωθῆς ἐν εὐκλείᾳ ταύτης τῆς χάριτος, σοῦ γράφομεν εἰς ἐνθύμησιν τὰς ὑπογεγραμμένας νοουθεσίας, μὲ ταῖς ὁποῖαις ὠφελᾶσαι πολλὰ νὰ τὰς ἀναγινώσκῃς, μὲ τὴν πρέπουσαν προσοχὴν εἰς τόπον ἀταραχῆν καὶ ἡσυχώτερον, ὅπου δυναθῆς, διὰ νὰ μὴ διασκορπίζεται ἀλλαχόθεν ὁ λογισμὸς σου. Καὶ εἰάν σοῦ φανῇ μὲ ὄλον τοῦτο,

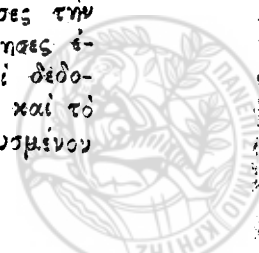
ὅπου ἀναγνώσεις ἰδῶ κάτωθεν, πῶς δὲν ἔφθασες εἰς ἐκείνον τὸν πόνον τῶν ἀμαρτημάτων σου ὅπου ἔπρεπε, μὴ δειλιάσῃς οὔτε ὀκνεύσῃς εἰς ἐτούτο τὸ ἐπιτήδευμα, ἀλλὰ συλλογίζου τὰ ἀναγνωσθέντα ἐπιμελῶς, καὶ ὁ Κύριος θείλει σοῦ βοηθήσει, καθὼς διὰ Ἡσαίου μᾶς ἔταξε, λέγων· Ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ γὰρ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς. Μόνον ἔχε ἀληθῶς τὸ β'. μέρος τῆς συντριβῆς, ὅπου ἔπαμεν, ἦγουν μίαν στεράν γνῶμην, νὰ μὴ πταισῆς πλέον τοῦ Θεοῦ με ἀμαρτίαν θανάσιμον. Καὶ καθὼς εἶσαι χρεώστης νὰ ἔχῃς γνῶμην, νὰ μὴ πταισῆς με ἀμαρτήματα μέλλοντα, οὕτως εἶσαι ἀναγκαιότατος νὰ χωρισθῆς ἀπὸ τὸν τόπον καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπου ἦμαρτες· τουτέστιν, εἰάν ἐπέσεις εἰς ἄπρεπον μίξιν τῆς σαρκός, νὰ ἀναχωρήσῃς ἀπὸ ἐκείνην τὴν γυναῖκα, ὅπου ἔπραξες τὸ ἀμάρτημα, ἢ νὰ τὴν διώξῃς ἀπὸ τὸν οἶκόν σου· ὅτι ἀ-

δύνατον εἶναι, ὅταν ξεσχισθῇ τὸ σκέπασμα τῆς εὐσχημοσύνης, καὶ γένη μία ὁδὸς εἰς τὸ πονηρὸν, νὰ φυλάγῃσαι τσοῦτον ἐπιμελῶς, νὰ μὴ ξαναπέσῃς. Διὰ τὴν ὁ τόπος κάμνει τὸν κλέπτην, ὡς λέγουσιν. Ἄληθῶς τὸ φάρμακον ἐτούτο εἶναι σκληρὸν καὶ δριμύτατον, νὰ χωρισθῆς ἀπὸ τὸ πρᾶγμα καὶ φίλους σου· ἀλλὰ καθὼς εἶναι μερικαὶ ἀσθένειαί τοῦ σώματος, ὅπου δὲν δύνονται νὰ θεραπευθοῦσι, παρέξ με στίαν καὶ σίδηρον, κόπτωντας πολλάκις ἓνα μέλος ἀκέραιον, διὰ νὰ λυτρωθῇ ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μερικαῖς φοραῖς ἀλλάσσει τὸν ἀέρα ὁ ασθενής, ὅταν εἶναι βλαβερὸς, καὶ ὑπάγει εἰς ὑγιέστερον τόπον καὶ ἀβλαβὸν διὰ τὴν υἰείαν τοῦ σώματος, οὕτως εἶναι καὶ τινὲς ψυχικαὶ ἀσθένειαί ὅπου δὲν ἔχουσιν ἄλλην θεραπείαν ἀπὸ ταύτην ὠφελιμωτέραν.

Πρώτη Νοθεσία πρὸς συντριβὴν τῆς καρδίας, περὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐγκλημάτων σου.

Εἰάν ὀρέγῃσαι νὰ παρακινηθῇς τὴν ψυχὴν σου εἰς συντριβὴν καὶ κατανύξιν, ἀναλογίζου τὰς ἀμαρτίας καὶ ἀχαριστίας σου πρὸς τασαύτας εὐεργεσίας, ὅπου παρὰ Θεοῦ ἤξιώθης. Καὶ εἰάν ἡ ἀμαρτία εἶναι χωρισμὸς ἀπὸ τὸ ἄκρον ἀγαθὸν καὶ ἀπὸ τὸ τέλος, διὰ τὸ ὅποιον ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος, στοχάσου ἐν πρώτοις τοῦτο τὸ τέλος, καὶ καταλαβῆς πόσον ἐμακρυνες ἀπὸ ταῦτα, καὶ ἐδόθης εἰς μάταια πράγματα. Τὸ τέλος, ὅπου σὲ ἐπλασεν ὁ δημιουργὸς εἰς τὸν Κόσμον ἐτούτου, δὲν ἦτον διὰ νὰ φυτεύῃς ἀμπελῶνας καὶ δένδρη διάφορα, οὔτε νὰ οἰκοδομῇς παλάτια πλούσια, ἢ νὰ συναγάγῃς πλοῦτον καὶ θησαυρὸν, οὔτε νὰ ἔχῃς εὐημερίαν εἰς ταύτην τὴν ἐξορίαν σου. ἀλλὰ διὰ νὰ ποθῆς τὸν Ποιητὴν, νὰ φυλάγῃς τὰς ἐντολάς του, καὶ οὕτω νὰ ἀπολαύσῃς τὸ ἄκρον ἀγαθὸν, διὰ τὸ ὅποιον ἐπλάσθης, ἦγουν τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν σοῦ ἔδωκε τὸν νόμον, νὰ πολιτεύῃσαι τὰ Μυστήρια, τὴν ζωὴν, τὰς ψυχικὰς δυνάμεις τὰς αἰ-

σθησίαις, καὶ μέλη τοῦ σώματος, διὰ νὰ τὰ δουλεύῃσαι εἰς ὑπηρεσίαν ἐκείνου· σοῦ τὰ ἔδωκε, νὰ τὸν γνωρίζῃς διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ νὰ τὸν ποθῆς ὀλοψύχως διὰ τὰς τὰς εὐεργεσίας ὅπου σοῦ ἔκαμε, καὶ μάλιστα διὰ τὴν σωτήριον σταύρωσιν, ἣν ὑπέμεινε δι' ἀγάπην σου. Ἐρεῦνησον οὖν εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, εἰάν εὐχαριστήσῃς, καὶ ἐπλήρωσες εἰς ὅλα ταῦτα τὰ χρέη σου, καὶ θείλεις γνωρίσει πόσον ἐπαρκεστράτησες ἀπὸ τὴν ὁδόν, ὅπου σοῦ ἐπρόσταξε νὰ παρεῖσαι. Ἐκεῖνος σὲ ἐπλασε, διὰ νὰ ἔχῃς εἰς αὐτὸν ὅλον τὸν νοῦν σου, τὴν μνήμην, καὶ τὴν θέλῃσιν, τὸν πόθον, τὴν πίστιν, καὶ τὴν ἐλπίδα σου, ἀλλὰ σὺ ἀπτόχησες ταῦτα πάντα, καὶ ἐδόθης ὅλος εἰς τὴν εὐτέλειαν τῶν κτισμάτων, ποθῆσας μᾶλλον αὐτὰ, ἢ τὸν δημιουργὸν καὶ Σωτῆρά σου. Στοχάσου, με πόσην ἀμελείαν ἰδαπάνησες τὴν ζωὴν σου, πόσαις φοραῖς ἐπιώρκησες ἐκεῖνο τὸ ὑπερύμνητον ὄνομα καὶ δεδοξασμένον ὑπὸ πάσης τῆς Κτίσεως, καὶ τὸ ὑβρίσας με τὸ μισρὸν καὶ μεμολυσμένον



σπάμα σου, πόσον ατίμησαι τὰς ἑορτάς, ἃς οἱ Πατέρες ἐνομοθέτησαν, διὰ νὰ δοξάζωμεν, καὶ νὰ ὑμνολογῶμεν τὸν Κύριον, νὰ πευθῶμεν τὰς ἀμαρτίας μας, καὶ σὺ ἐκαρτέρεις τὴν ἑορτήν, νὰ τελήσῃς τὰς αἰσχροουργίας σου, νὰ πανηγυρίσῃς τοὺς δαίμονας μὲ χοροὺς καὶ τραγωδία, καὶ ἑτέρας πράξεις Ἑλλήνων μᾶλλον, ἢ Χριστιανῶν ἀνοσιουργήματα. Πόσῃ τιμὴν καὶ εὐλάβειαν ἔχεις πρὸς τοὺς σαρκικούς σου γεννήτορας, καὶ πνευματικούς Πατέρας, καὶ Προεστῶτάς σου; Πόσῃ ἀγάπην ἀδελφικὴν πρὸς τοὺς γείτονας, ὅπου τοὺς ὕβρισες ποσάκις, καὶ ἐκατάκριτες; Ποσάκις ἐδοξοβωθήσῃς εἰς τὰς σαρκικὰς ἡδονάς, καὶ μίανες τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά σου, ὅπου τὸ ἡγίασεν εἰς αὐτῷ κατοικίαν ὁ Κύριος; Τίς νὰ διηγηθῇ τὰ ἄτακτα νεύματα τῶν ὀφθαλμῶν σου, τοὺς πορνικούς διαλογισμούς, τὰ αἰσχρά καὶ τὰ ἀσχημα λόγια; τὴν κενοδοξίαν, τὰς εὐρέσεις καὶ ῥαδιουργίας τῆς πονηρίας σου; τὰς ὕβρεις, δυσφημίας, καταλαλιὰς, κολακειάς, καὶ ψεύματα, μετορισμούς, εὐτραπελίας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς τὰ ὅποια καταδαπανᾷς τὴν ζωὴν σου, ὅπου ἔπρεπε νὰ ὀδύρεσαι; Ἐρευνήσον ὁμοίως περὶ τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἀμαρτήματα, νὰ

καταλάβῃς τὴν ὑπερηφανίαν τῆς καρδίας σου, τὴν τοσαύτην φιλαργυρίαν, ὅπου ἄλλο δὲν προσκυνᾷς, εἰμὴ χρήματα. Ἀναριθμησὺν τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης, νὰ ἰδῆς πόσάκις ἐκινδύνευσεν ὁ πλησίον, καὶ διὰ τὴν σπὴν ἀσπλαγγνίαν δὲν τὸν ἐβοήθησες. Ἀμὴ ἀπάνω εἰς ὅλα φοβήσου, καὶ τρόμαξε τὴν πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχαριστίαν σου, συλλογιζόμενος τὰς ἀναριθμήτους δωρεάς, ὅπου σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, καὶ σὺ ἐδαπάνησες τὴν ζωὴν καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς αὐτοῦ καταφρόνησιν καὶ κοσμικὴν ματαιότητα, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ὅπου ἔλαδες ἀπ' αὐτοῦ δωρεάν, εἰς τὰ ὅποια ἦσουν πλεον χρεώστης νὰ τοῦ δουλεύσῃς, ἔκαμες ὄπλα καὶ ὄργανα κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐτέλεσες περισσότερα ἀμαρτήματα. Τίς ἔχει γοῦν ὄμματα νὰ ἰδῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτάς, ὅπου ἐπραξας, καὶ νὰ μὴ κλαύσῃ ἕως νὰ εὐγάλῃ ἕνα ποτάμι δάκρυα; Τί ἄλλο πρᾶγμα νὰ καταλάβῃ, εἰάν αὐτὰ δὲν αἰσθάνεται; Διὰ ποῖον ἄλλον νὰ κλαύσῃ, καὶ νὰ θρηνηθῇ περισσότερο; Ἀληθινὰ θάρρῳ, νὰ μὴν εἶναι τινὰς τοσοῦτον ἀναίσθητος, νὰ λάβῃ πόνον εἰς τὴν καρδίαν, ταῦτα πάντα συλλογιζόμενος.

Β. Νοσησία. Πόσαι ζημίαι σοῦ ἔρχονται διὰ μέσου τῆς ἀμαρτίας.

Ὅταν ἀπαριθμήσῃς τὰ πλήθη τῶν ἐγκλημάτων σου, στοχάσῃς καὶ τὰς ζημίας ὅπου σοῦ ἔρχονται διὰ μέσου τῶν, διὰ νὰ καταλάβῃς πόσῃν ὠφέλειαν ἔχασες, νὰ παρακινηθῇς εἰς πόνον πολὺν καὶ μετάνοιαν ὅτι εἰς ἄλλο δὲν ὠφέλῃ ἢ λύπη καὶ ὁ πόνος, καθὼς λέγει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλη ζημία νὰ ἠμπορῇ νὰ ἰατρευθῇ μὲ θλίψιν καὶ πόνον, οὐκ ἔτι μόνον τῆς ἀμαρτίας. Διὰ τοῦτο πᾶσα λύπη καὶ πόνος εἶναι ἄκαιρος εἰς ὅλα καὶ μάταιος, ἔξω ἀπὸ τοῦτον. Ὅς τις οὖν ποθεῖ νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὸν τὸν ψυχοφελῆ καὶ σωτηριωδέστατον πόνον, ἃς συλλογηθῇ μὲ προσοχὴν καὶ ταπεινώσιν ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ὅπου ὑστερεῖται, καὶ τὰς ζημίας ὅλας ὅπου τοῦ ἔρχονται ἐκ τῆς ἀμαρτίας, διὰ νὰ γνωρίσῃ πόσον πρέπει

νὰ πικραθῇ, καὶ νὰ μετανοήσῃ ἐπιπόνως. Ὑπάγε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Βίβλου, ὅπου εἶναι γεγραμμένα αἱ ζημίαι ὅπου λαμβάνεις, καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ μεγάλα χαρίσματα, ὅπου ὑστερεῖσαι, ταλαιπώρε ἄνθρωπε, διὰ ἕνα θανάσιμον ἀνόμημα, νὰ τρομάξῃς βλέπων, ὅτι μένεις κατακεκριμένος εἰς αἰῶνον κόλασιν. Ἐξάλειψαι ἀπὸ τὴν Βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ αὐτὴ τέκνον Θεοῦ, ὅπου ἦσουν, γίνεσαι σκλάβος τοῦ Δαίμονος, καὶ ἀντιπάλος τῆς Ἁγίας Τριάδος, γίνεσαι σπύλαιον ληστῶν, καὶ οἰκητήριον βασιλείσκων. Ἀπὸ ταύτας τὰς ζημίας ὅλας ἡ τρανυτέρα, καὶ θρηνητὴν πολλῶν ἀξιώτερη εἶναι ἡ στέρσις τοῦ Θεοῦ, ὅτι αὐτὴ ἡ ζημία εἶναι ῥίζα καὶ αἰτία πασῶν τῶν ἄλλων. Γίνεσαι γοῦν, ὅτι τοῦτο τὸ ἄκρον ἀγαθὸν ζημιώσῃς.

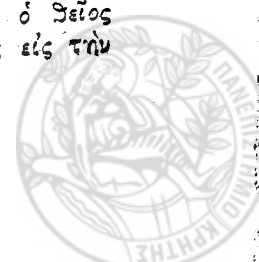
θαί, καὶ τὰ λοιπὰ ἅπαντα, εὐθὺς ὅπου τελείωσῃς τὴν ἀμαρτίαν, διὰ τὴν καταλάβῃς, εἰάν εἶναι πρέπον νὰ κλαίῃ, καὶ νὰ ὀδύρεται ἐξ ἑλῆς καρδίας, ὅς τις τοσοῦτον ζημιωθῇ, καὶ πείσῃ ἀπὸ τόσοῦ μέγαν πλοῦτον μακαριότητος καὶ ὕψος χαρίτων, εἰς τοιοῦτον πέλαγος δυστυχίας. Πῶς εἶναι βολετὸν νὰ μὴ κλαύσῃ, ὅς τις ἔπεισεν εἰς τοσοῦτον κλονὸν καὶ βαρῆρον ἀπωλείας; Ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ψυχὴ μου ταλαίπωρη, νὰ καταλάβῃς, τί ἦσαν τὸ πρότερον, καὶ ποταπὴ ἐγένηκες ὕστερον. Ἦσαν νύμφη τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ σκευὸς τῆς ἐκλογῆς, καὶ θρόνος τοῦ ἀληθινοῦ Σολομώντος. Ἦσαν καθέδρα τῆς σοφίας, Ἀδελφὴ τῶν Ἀγγέλων, καὶ κληρονόμος τῆς οὐρανοῦ μακαριότητος. Κλαῦσον οὖν μεγαλῶς, καὶ θρήνησον πᾶσαν φορὰν ὅπου ἀκούσῃς, πῶς ἦσαν, ὅτι δὲν ἔχεις πλέον ἐκεῖνα τὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ (τὸ ἐναντίου) ἔλαθες εἰς τσαυτὴν ξένην καὶ μοχθηρὰν ἀλλοίωσιν, ὅπου ἔγμεν ἡ νύμφη τοῦ Θεοῦ πόρνη καὶ μοιχαλίδα τῷ δαίμονος· ὁ Νὰς

τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐράπη εἰς σπήλαιον ληστῶν· τὸ σκευὸς τῆς ἐκλογῆς ἐκαταστάθη σκευὸς φθορᾶς· ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Χριστοῦ ἔγινε λασπη τῶν χοίρων καὶ βόρβορος· ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ, καθέδρα λιμοῦ· ἡ ἀδελφὴ τῶν Ἀγγέλων, εἰς τὴν ὑπακοὴν τῶν δαιμόνων, καὶ αὐτὴ ὅπου ἐπέτετο ὡσεὶ περιστέρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, σὺρνεται ὡσεὶ ὄφις ἐπὶ τῆς γῆς. Κλαῦσον, οὖν ψυχὴ μου δυστυχισμένη, καὶ θρήνησον, συλλογιζομένη τσαυτὰς ζημίας σου. Κλαῦσον, ὅτι ἐσένα κλαίουσι οἱ οὐρανοί. Θρήνησον, ὅτι ἐσένα θρήνεῖ ἡ Ἐκκλησία, καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι. Δάκρυσον, ὅτι ἡμεῖς, καὶ τὸ πονηρὸν δὲν ἐμετανόησες. Πένθησον, ὅτι ἐσένα ὀδύρονται οἱ Προφῆται, προσοῶντες τὸν θυμὸν τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καταπάνω σε. Κλαῦσον, ὅτι εἰς ἐσὲ κλαίεισι μᾶλλον, ἢ εἰς τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουσαλὴμ, τῆς Ἱερεμίου τὰ δάκρυα. Θρήνησον οὖν, ψυχὴ μου ταλαίπωρη, ἕως ὅπου νὰ ξεπλύνῃς τὸν ῥυπον τῆς ἀμαρτίας σου, καὶ νὰ στρέψῃς εἰς τὴν προτέραν εὐγένειαν.

Γ'. Νουθεσία. Ἦσον μισᾶ τὴν ἀμαρτίαν ὁ Κύριος.

Ὁρελάσαι ἀκόμη (διὰ τὴν ἀποκτίσιν αὐτὴν τὴν ἀγίαν λύπην καὶ μίσος τῆς ἀμαρτίας) τὴν στοχασθῆς, πῶσον τὴν μισᾶ ὁ Παναγῆτος· διατί, ὅσον εἶναι τινὰς καλὸς, τόσο ἀγαπᾷ τὴν ἀγαθότητα, καὶ τὴν πονηρίαν ἐχθρεύεται. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἀμέτρητα ἀγαθός, ἀκολουθᾷ νὰ ἔχη εἰς τὴν ἀγαθότητα πολλὴν ἀγάπην, καὶ εἰς τὴν πονηρίαν μίσος ἀμέτρητον, καὶ οὕτω βραβεύει τὸ ἕνα μὲ δόξαν αἰδίου, καὶ τὸ ἄλλο μὲ κόλασιν αἰώνιον, καὶ ἐνός ἀγαθοῦ ἀπείρου ὑστέρησιν. Διὰ τὴν καταλάβῃς οὖν ἐτοῦτο τὸ μίσος, στοχάσου τὰς φοβεράς τιμωρίας, ὅπου ἐστειλεν ὁ Κύριος διὰ τὴν ἀμαρτίαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ἐπνίξεν εἰς τὸν κατακλυσμὸν ὅλους τοὺς ἀμαρτῆσαντας. Ἀπίνω τὴν δικαίαν παιδείωσιν ἐκεῖνην τοῦ Ἑωσφόρου, καὶ πάντων τῶν ὑπερηφάνων πνευμάτων, ὅπου ἐξωρίσθησαν

οὐρανόθεν, τοῦ προπάτορος Ἀδάμ. μὲ ὄλην τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀφανισμὸν τῶν Σοδόμων, καὶ ἄλλας διαφόρους, ὅπου δὲν γράφω τώρα μίαν πρὸς μίαν, ἐπειδὴ τὰς ἡκούσας πρότερον, καὶ μένω τὴν μεγαλύτερην τιμωρίαν σοῦ ἐνθυμίζω, διὰ τὴν νὰ φοβηθῆς νὰ μισήσῃς τὴν ἀμαρτίαν, ὅτι αὐτὴ ἦτον αἰτία νὰ σταυρωθῇ ὁ Υἱὸς, καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ ἀθάνατος. Αὐτὴ ἦτον ἡ μεγαλύτερη παιδείωσις ἀπὸ ὅλας τὰς ἄνωθεν, διὰ τὴν ἄποσον καὶ ἀπειρον τοῦ παθόντος ἀξίαν τε καὶ εὐγένειαν. Ἀπὸ ὅλας τὰς τιμωρίας αὐτὰς καταλαμβάνεις τὸ αὐστηρὸν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκδικήσεως, καὶ τὸ μίσος, ὅπου ἔχει ἡ ἀγαθότης τοῦ πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, καὶ μὲ τὸν λογισμὸν ἐτοῦτον εἰσέρχεται ὁ θεῖος φόβος, καὶ ὁ πόνος τῆς ἀμαρτίας εἰς τὴν καρδίαν σου.



Δ'. Νουθεσία. Περί τῶν τιμωριῶν τῆς Κολάσεως.

Ὁμοίως ἠμπορεῖς νὰ παρακινήθῃς εἰς πένθος καὶ δάκρυα, ὅταν ἐνθυμηθῇς τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, καὶ τὰς φοβεράς τιμωρίας τῆς ἀτελευτήτου Κολάσεως, ὅπου πάντα τὰ μέλη καὶ αἰσθήσεις νὰ ἔχουσιν ὀδύνην ἀνείκαστον, τουτέστι, τὸν ὄρνυον αἱ ὀφθαλμοί, τὸν βρυγμὸν αἱ ὀδόντες, τὴν δυσωδίαν ἢ ὄσφρησις, ἢ ἀκοὴ κτύπους καὶ βροῆς ὀδουρῶν, δίψαν ἢ γεῦσις, πείναν ὁ στόμαχος, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ὅλα τὰ μέλη νὰ ἔχουσι τὴν ἰδίαν τιμωρίαν καὶ κολασίν, καθὼς εἰς τὸ τέλος τῆς Βίβλου σαφέστερον φαίνεται, καὶ τὸ ὀδυνηρότερον πάντων, νὰ ὀλιβῶνται, ὅτι ἡ παιδεία τούτων εἶναι αἰώνιος, καὶ ἀπὸ τοῦτο νὰ λαμβάνουσι οἱ ἀμαρτωλοὶ μεγάλην ἀπόγνωσιν, καὶ ἐνθυμούμενοι τὴν προτέραν ἀπόλαυσιν, ὅπου εἶχασιν, νὰ ὀλιβῶνται μᾶλλον, ὅτι πλέον δὲν ἠμποροῦν

νὰ ἔχουν τινὰ παράκλησιν, ἀλλὰ ἀτελεύτητον τέλος καὶ ἀθάνατον θάνατον, καὶ νὰ λέγῃ πᾶς ἕνας ἀμαρτωλὸς πρὸς τοῦ λόγου του· Ὁ ψυχὴ μου, ἔφθασε τὸ τέλος τῆς ὑπερηφανίας καὶ ἀφροσύνης σου, καὶ τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, ἃς ἠγάπησας καὶ ἐπόθησας μᾶλλον ἢ τὸν Θεόν. Ποῦ εἶσθαί τῶρα; Τί ἐγένητε ἡδουαῖς καὶ ἀπολαυσαῖς μου; Ποῖαν ὠφέλειαν μοῦ ἐδώσατε; Διὰ λόγου σας ζημιώνομαι τὴν οὐράνιον ἀπόλαυσιν, καὶ ἀγαθὰ τὰ αἰώνια, καὶ κληρονομῶ ἀτελεύτητον κολασίν. Ἐὰν εἰσὶ ταῦτα, ἀμαρτωλῆ, ἀληθέστατα, καὶ μέλλει νὰ τρώγουσι τότε αὐτοὶ οἱ σκώληκες τὴν καρδίαν σου ἀνωφέλευτα, δὲν εἶναι κάλλιον νὰ τὰ λέγῃς τῶρα μὲ ὄφελός σου, νὰ κατακρίνῃς τοῦ λόγου σου μετὰ δακρύων καὶ ὀδουρῶν πρὸ τῆς δίκης ἐκείνης τῆς φοβερᾶς, νὰ φύγῃς δίκην τὴν ἐνδικον;

Ε'. Νουθεσία. Περί τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Σωτῆρός μας.

Περισσότερον δὲ ἀπὸ ὅλα ταῦτα, αὐξάνει τὸν πόνον τῆς συντριβῆς σου τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Σωτῆρός σου· ὅτι ὅσον στοχαζέσαι τὰς καλοσύνας, ὅπου σοῦ ἔκαμεν ὁ πανάγαθος, τοσοῦτον μᾶλλον ἐντρέπεσαι τὴν πρὸς αὐτὸν ἀχαριστίαν καὶ πονηρίαν σου. Οὕτως εἶχασιν καὶ οἱ Προφῆται συνήθειαν, νὰ παρακινουσι τὸν λαὸν εἰς μετάνοιαν καὶ συντριβὴν τῆς καρδίας, καθὼς ἔκαμεν ὁ Νάθαν πρὸς τὸν Δαβὶδ, καὶ πρὶν τὸν ἐλέγξῃ διὰ τὴν μοιχείαν, τοῦ ἀνήγγειλε τὰς ἐνεργείας καὶ χάριτας, ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐνθυμήσου γοῦν καὶ σὺ τὰς θείας δωρεάς, καὶ ἐνεργείας, ὅπου σὲ ἐπλασεν ἐκ τοῦ μη ὄντος εἰς τὸ εἶναι, σὲ ἐλύτρωσε διὰ τοῦ παναχράντου αὐτοῦ καὶ τιμίου Αἵματος, σοῦ ἔχαρισε τὸ Ἱερὸν Βάπτισμα, σὲ διαφυλάττει ἀπὸ διαφόρων περιστάσεων, καὶ σκέπει σε, καὶ ἀπλῶς, ὅσα πράγματα εἶναι εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἅπαντα εἰσὶν ἐνεργεῖαι Θεοῦ πρὸς ὑπηρεσίαν σου· ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, καὶ ἡ θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ὁρατὰ τε

καὶ ἀόρατα, τὰ ὅποια ἀφίνω, διατὶ τὰ ἔγραφα εἰς τὸ ἱε'. Κεφάλαιον, καὶ ἀνάγνωσον αὐτὸ μετὰ τὴν νουθεσίαν ταύτην, ὅτι ἐκεῖ βλέπεις πάσας τὰς ἀχαριστίας σου. Πῶς τολμᾷς λοιπὸν, καὶ πικραίνεις μετὰ τὰς ἀμαρτίας σου τοιοῦτον ἐνεργῆτην πλουσιόπαροχον, ὃς τις ὑπέμεινε τόσους ὀνειδίσμοις καὶ ραπίσματα, φραγγελώσεις, καὶ σταυρικὸν θάνατον, διὰ νὰ σὲ λυτρώσῃ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ δαίμονος; Κύτταξέ γοῦν πόσας αἰτίας ἔχεις νὰ πενήθῃς ὀδυρόμενος, βλέπωντας ποσάκις ἐξανασταύρωσες ἕνα Δεσπότην τοσοῦτον γλυκύτατον. Ταῦτα πάντα συλλογιζόμενος, ἀναρίθμησον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὴν εὐσπλαγχτίαν αὐτοῦ, καὶ συμπάθειαν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν μεγάλην ἀγνωμοσύνην σου, καὶ ἐπιστρέφου εἰς αὐτὸν μετὰ συντετριμμένης καρδίας, αἰτιῶν συγχώρησιν, καὶ ἐξομολογούμενος πάσας τὰς ἀμαρτίας σου μὲ ταπεινώσιν. Οὗτοι εἰσὶν, ἀδελφέ μου, οἱ στοχασμοί, ὅπου ὠφελοῦσιν πολλὰ τοὺς ἀναγιγνωσκοντας, καὶ φέρουσιν εἰς τὴν καρδίαν τὴν συντριβὴν, ἢ ὅποια

ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ.

είναι τὸ κλειδίον τῆς μετανοίας· καὶ κά-
μνει χρεία νὰ τοὺς ἀναγινώσκῃς πολλάκις
μὲ προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν εἰς καιρὸν πρέ-
ποντα καὶ εὐάρμοστον, καὶ εἰς τόπον ἡ-
συχον καὶ ἀτάραχον, ὅτι πολλάκις φοραῖς
ἀρχίζει τινὰς προσευχὴν χωρὶς εὐλαβείας
καὶ κατανύξεως, καὶ μετὰ ὦραν ὀλίγην
κατανύγεται, καὶ τελειώνει τὴν εὐχὴν μὲ
τὰ δάκρυα. Διὰ τοῦτο ἀνάγνωθε καταμό-
νας τὰ προρρήθέντα χωρὶς ἀμέλειαν, καὶ
λέγε Εὐχὰς κατανυκτικὰς, ὅσας δύνασαι·
διότι, ὅταν ὁ μετανοῶν ἀποκτήσῃ πνεῦμα
συντριβῆς, τότε παρευθὺς ἐπιστρέφει πρὸς
αὐτὸν ἢ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος,
καὶ αὐτὸς λαμβάνεται ὡς τέκνον Θεοῦ. Ὁ
γὰρ εὐσπλαγχνὸς Πατὴρ προῦπαντᾶ, ἀσπά-
ζεται τὸν ἄσωτον παῖδα, καὶ προστάζει
νὰ τὸν ἐνδύσουν τὴν πρώτην στολὴν τῆς
χάριτος, καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὸ δακτυλι-
δίον τῶν Μυστηρίων τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας,
ἡγοῦν τὴν καινὴν ἐπίγνωσιν τῶν ἀποκρυ-
φῶν θεῶν πραγμάτων, τὰ ἐποῖα εἶναι εἰς
τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀμαρτωλῶν ἀγνωρί-
στα. Αὐτὴν τὴν ὦραν ἀγαλλονται τὰ εὐ-
ράνια, καὶ οἱ Ἄγγελοι πανηγυρίζουσι
ψάλλοντες, καὶ ἀπλῶς ἅπανα ἡ Οἰκουμένη
εὐφραίνεται ὅπου πρότερον ἐλυπεῖτο διὰ
τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀμαρτωλοῦ, καὶ τώρα
εἰς τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἀγαλλονται παν-
τα τὰ πέρατα. Ἐξαιρέτως δὲ ὁ Ποιμὴν ὁ
καλὸς, ὃς τις μὲ τόσον κόπον καὶ ἰδρώτα
ἤρε τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, καὶ συγχαίρει-
ται εἰς τὴν εὐρεσίν τούτου μὲ τοὺς φίλους
καὶ γείτονας. Γίνωσκε δὲ ἀκριβῶς, ὅτι
ὅσον εἶναι πολλὴ ἡ συντριβὴ καὶ ταπεινώ-
σις τοῦ μετανοοῦντος, τόσον ἔχει καὶ με-
γάλην διάθεσιν διὰ ὑψηλότερην χάριν,
καὶ ἀξιώνεται ἐλεημοσύνης μεγίστης· ὅτι
ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ κρίσις εἶναι προετοι-

μασία τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. Τῆς κρίσεως
εἶναι ἴδιον νὰ ἐξετάξῃ τὴν αἰτίαν, καὶ
τῆς δικαιοσύνης, νὰ τελειώσῃ τὴν ἀπόφα-
σιν. Ἡ ψυχὴ γοῦν, ὅπου ἔπραξε καὶ τὰ
δύω ταῦτα, τουτέστιν εἰσῆλθεν εἰς κρίσιν
μετ' αὐτῆς, καὶ μὲ ταπεινώσειν γνωρίζει τὸ
πταίσιμον, ὅπου ἔκαμε, νὰ καταφρονίσῃ
τὸν Κτίστην διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ κτίσμα-
τος, καὶ οὕτω τελειώνει κατ' αὐτῆς καὶ ἀ-
ποφασιν. Ὅτι, ὁ καταφρονήσας τὸν Θεόν,
νὰ ταπεινωθῆ ἕως ἐδάφους, καὶ νὰ εὐτελί-
σῃ τοῦ λόγου του, καὶ ὃς τις ἀτάκτως ἔλαβεν
ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν εἰς τὰ κτίσματα,
νὰ πονέσῃ καὶ παιδευθῆ ἀσπληρῶς διὰ
τὴν ἡδονὴν ταύτην τῆς ἀμαρτίας, διὰ νὰ
εἰτοιμασθῆ, νὰ γένη θρόνος Θεοῦ, καὶ τῆς
θείας σοφίας κατοικητήριον. Ἰξυρε δὲ καὶ
τοῦτο, ὅτι, ὅποταν θελεῖ ὁ Κύριος νὰ ὑψώ-
σῃ μίαν ψυχὴν εἰς ὑψηλότερα πράγματα,
τὴν προγυμναζεῖ μὲ ὀδυρμοὺς, ἐπιθυμίας
καὶ θλίψεις τοῦ πνεύματος, καὶ κακοπα-
θείαις τοῦ σώματος, διὰ νὰ τὴν ἀξιώσῃ
τῶν δωρεῶν αὐτοῦ. Θέλωντας, νὰ προπο-
ρεύεται πάντοτε οὗτος ὁ ὀριμὸς χειμὼν γε-
μάτος βροχαῖς καὶ ταραχαῖς, ἔπειτα νὰ
ἐρχεται τὸ πολυαυθὲς καὶ κάριμον ἔαρ
τῶν δωρεῶν καὶ χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ
Πνεύματος· καὶ ὅσον μέλλει νὰ εἶναι αἱ
δωρεαὶ μεγαλῆτεραι, τοσοῦτον πρέπει νὰ εἶ-
ναι καὶ αἱ θλίψεις τρανήτεραι, ὅπου διὰ
τοῦτο προτρέχουσι. Μὴ λυπηθῆ γοῦν τινὰς,
οὔτε πικραυθῆ, ὅταν ταῦτα πάσχη, ἀλλὰ
ἄς χαίρεται μάλιστα, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι
σημεῖον καὶ ἀρραβῶν τῆς μελλούσης χάρι-
τος, ὅπου θελεῖ νὰ τὸν ἀξιώσῃ ὁ Κύριος.
Ἄρχουσι τσαῦτα περὶ συντριβῆς, καὶ ἄς
ἔλθωμεν εἰς τὸ β'. μέρος τῆς Μετανοίας,
τουτέστιν εἰς τὴν ἀγίαν Ἐξομολόγησιν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Σ'.

Περὶ Ἐξομολογήσεως.

Ἄναμεταξύ εἰς τὰς λοιπὰς δωρεάς, μᾶς μὴν Θεός, καὶ τὸ τῆς Μετανοίας μυστήριον,
ἰδῶσεν ὁ πάνσοφος Ἰατρός καὶ Σωτὴρ ἡ- | διὰ νὰ ἀφανίζωμεν δι' αὐτῆς πάσας τὰς



ἐνέδρας τοῦ δαίμονος, δίδωντάς μας δύναμιν διὰ τὴν ἀπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα νὰ γενώμεσθην πάλιν μετὰ τὴν ἀμαρτίαν διὰ ταύτης τῆς μετανοίας ἀναμάρτητοι, ὡς τὸ πρότερον, καὶ ἀνεύθυνοι τῆς αἰωνίου κολάσεως. Τὸ β. γοῦν μέρος ἐστὶν ἡ ἀγία Ἐξομολόγησις, χωρὶς τῆς ὁποίας δὲν εἶναι βολετόν νὰ σωθῇ τις, διὰ ὅσας ἀβεταῖς καὶ ἂν ἔχη. Αὐτὴν τὴν Ἐξομολόγησιν ὀρέγεται περίσσω ὁ Κύριος, καὶ οἰκονομᾷ με ποικίλους τρόπους, νὰ γνωρίσῃ τὸ πταισιμὸν τοῦ ὁ ἀνθρώπου, νὰ τὸ εἰπῇ με καρδίας ταπεινώσειν. Διὰ τοῦτο ἐπαράκλινθη τὸν Προπάτορα, ὅταν ἔπεσεν εἰς τὴν παρακοὴν νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ, καὶ τοῦ εἶπεν Ἄδὰμ, ποῦ εἶσαι; τούτεστι ποῦ ἔπεσες, πόσον κακὸν ἔπραξες, στρέψε εἰς μετανοίαν, καὶ ὁμολόγησον τὸ ἀμάρτημά σου, νὰ λάβῃς συγχώρησιν. Τὸ αὐτὸ εἶπε τῆς Ἐύας, τοῦ Καὶν, καὶ εἰς ἄλλους διαφόρους τόπους τῆς παλαιᾶς Γραφῆς φαίνεται ὠφέλιμος ἡ Ἐξομολόγησις. Ὁ Σολομὼν λέγει, ὅτι ὁ κρύπτων ἀμαρτίας, καὶ τὰ ἐξῆς, ἤγουν ὅς τις κρύπτει τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, δὲν σώνεται, καὶ ὅποιος αὐτὰς ἐξομολογεῖται, λαμβάνει ἔλεος. Ἐπι δὲ καὶ ὁ Προφητὰναξ ἔπαινεῖ ταύτην τὴν πράξιν εἰς διαφόρους Ψαλμοὺς, λέγων Ἐξομολογήσομαι σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Αγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαί τῷ Κυρίῳ, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας λέγει, εἰάν ἔχῃς τίποτες ἀμάρτημα, ἀποκαλύψέ το, ἵνα δικαιωθῇς. Ἰδοὺ πὼς ἡ Ἐξομολόγησις δικαιώνει τὸν ἀνθρώπου. Εἶχα καὶ ἄλλας πολλὰς μαρτυρίας τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς, ἀλλὰ τὰς παρατρέχω, διὰτὶ ἔχω νὰ συντύχω πολλὰ διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι ἀρχὴ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Καὶ μὴν ἐντραπῆ τις νὰ ἐξομολογηθῇ ὅσα ἔπραξεν, ὅτι ἡ αἰσχύνη, ὅπου λαμβάνει, ὅταν τὰ λέγῃ τοῦ Πνευματικοῦ, εἶναι ἓνα μέρος τοῦ κανόνος· καὶ διὰτὶ ἡ ἐντροπὴ εἶναι βαρὴ τιμωρία, μᾶς προστάζει ὁ Κύριος νὰ ὁμολογοῦμεν τὰς ἀμαρτίας μας, νὰ λαμβάνωμεν αἰσχύνην ἀντὶ κολάσεως. Περί ταύτης τῆς Ἐξομολογήσεως ἔγραψαν τινὲς διδασκαλοὶ διαφόρους ἐρμηνείας, ἀμὴ διὰτὶ εἶναι πολὺλογοί, ἐου-

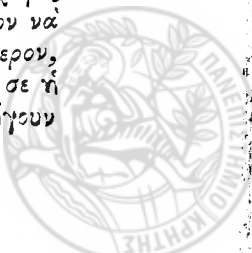
νάθροισα ἀπὸ ὅλων· ἓνα μικρὸν σύντομον τρόπον, ἵκανὸν καὶ ἀφοδίον νὰ ἐξαγγέλλῃ πᾶς ἓνας τὰς ἀμαρτίας του, ὡς χρεωστῆς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ χαῦνον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐάν ὀρέγῃσαι νὰ φιλοκαλήσῃς με τὴν Ἐξομολόγησιν, καὶ νὰ καθαρίσῃς ὅλους τοὺς ῥύπους τῆς συνειδήσεως, διὰ νὰ εὐρεθῇ ἡ ψυχὴ σου λαμπροσμένη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μὴν ὑπάγῃς ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν εἰς αὐτὸ τὸ μυστήριον, χωρὶς τὴν πρέπουσαν προετοιμασίαν, καθὼς ποιοῦσι τινὲς ἀμαθεῖς. Διὰ τοῦτο μὴτε ἐξομολογοῦνται καλῶς, οὔτε τι νὰ εἰπῶσιν ἡξέουρουν; ἀλλὰ φυλάξον ἀκριβῶς αὐτὰ, ὅπου εἰς νοθεσίαν σου γράφομεν, εἰάν βέλῃς νὰ λάβῃς τελείως τῶν ἀμαρτιῶν σου τὴν συγχώρησιν.

Πρῶτον ἐτοιμάσου δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας προτῆτερα, καὶ στοχάσου πόσος καιρὸς εἶναι ὅπου δὲν ἐξομολογήθῃς, καὶ ἀπὶ ἐκείνην τὴν ὥραν ἕως ἐδῶ ἐρεύνησε με πολλὴν ἐπιμέλειαν εἰς πόσα ἀμάρτηματα ἔπεσες, καὶ μὴν ἀμελήσῃς εἰς ἐτούτο ποσῶς, ἀλλὰ βάλε ἔννοιαν καὶ προθυμίαν τσαύτην, ὡσπερ νὰ ἦτον ἡ μεγαλύτερη ἀνάγκη τοῦ σώματος. Λόγου χάριν, εἰάν ἦσουν ἐπίτροπος, ἢ γραμματικὸς τινὸς Ἀρχοντος εἰς ὅλα του τὰ χωρία, νὰ δίδῃς τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ λαμβάνῃς τὴν ἐσώθειαν του, καὶ κάθε χρόνον νὰ σὲ κράζῃ, νὰ δίδῃς λόγον, τίνος καὶ τίνος ἔδωσες σῖτον, σῖνον ἔλαιον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, νὰ σοῦ τὰ κάμῃ καλά, τὰ δὲ ἐπίλοιπα νὰ πληρώσῃς, ὅπου ἐσοῦ ἔδαπάνησες, δὲν ἐπιμελήσῃς τόσον, ὅπου νὰ μὴν ἀσοχήσῃς ἓνα ἄσπρον, διὰ νὰ μὴν τὸ πληρώσῃς ἀπὸ ἐδικόν σου, καὶ ζημιωθῇς; Τόσῃν ἐπιμέλειαν πρέπει νὰ βάλῃς, καὶ περισσότερην εἰς ταύτην τὴν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν κινδυνεύεις νὰ ζημιωθῇς χίλια φλωρία, ἢ ἄλλα πρόσκαιρα πράγματα, ἀλλὰ ζωὴν αἰώνιον καὶ εὐφρόσυνον, νὰ κατακριθῇς εἰς κολασιν ἀτελεύτητον, εἰάν ἀμελήσῃς εἰς ταύτην τὴν ἐργασίαν. Εὑρένησον οὖν τὰς δέκα Ἐντολάς τοῦ Κυρίου, τὰ ἐπτά θανάσιμα ἀμάρτηματα, τὰς πέντε αἰσθησεις, τὰ ἄρθρα τῆς Πίστεως, τὰ ἐπτά ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης;

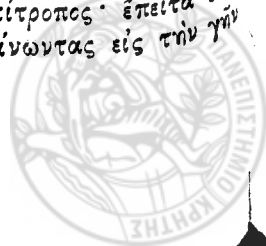
σωματικά, και πνευματικά, και πάσαν
 ἄλλην παραγγελίαν τῆς Ἐκκλησίας μας,
 συλλογιζόμενος, εἰς πόσους τρόπους, και
 πόσαις φοραῖς ἔπεσες εἰς τὴν ἁμαρτίαν, με
 νοῦν, με λόγον, ἢ με ἔργον, και ἔλα τὰ
 συνακόλουθα, περὶ τῶν ὁποίων γράφομεν
 ἐδῶ παρακάτω. Δεύτερον, εἶσαι χρεώστης
 νὰ εἰπῆς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἁμαρτημάτων
 σου, εἰάν ἐνθυμάσαι πόσαις φοραῖς ἤμαρ-
 τες, ἢ καὶ νὰ εἰπῆς πόσον καιρὸν εὐρί-
 σκωσουν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, και εἰάν ἡμάρ-
 τανες ὅσακις εἶχες καιρὸν ἐπιτήδειον, ἢ
 ἐγκρατεύουσαν ἡμέρας τινὰς διὰ νὰ κατα-
 λάθῃ ὁ ἰατρὸς τὴν τῆς ἀσθενείας ποιότητα,
 νὰ τὴν ἰατρεύσῃ κατὰ τὸ πρέπον. Τρίτον,
 δὲν φθάνει μόνον νὰ εἰπῆς τὸν ἀριθμὸν
 τῶν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ και τὰ συνακόλουθα,
 ἦγουν, **Ποῦ**. **Πῶς**. **Πότε**. **Με** τίνα, και
 ποταπὴν ἁμαρτίαν ἐτέλεσας, και ἄλλα
 τοιαῦτα, ὁποῦ βαρύνουσι τὸ ἀνόμημα, ὅτι
 νὰ ἁμαρτήσῃς με γυναῖκα ἀνανδρον, εἶ-
 ναι πορνεία· με ὑπανδρον, μοιχεία, ὁποῦ
 εἶναι βαρύτερον· με Καλογραφίαν Ἰερου-
 λία, ἢ μοιχεία πνευματικὴ· με συγγενῆ,
 αἰμομιξία· με κόρην στανικῶς τῆς, βία,
 και πρέπει νὰ εἰπῆς ὅσα βαρύνουσι τὸ ἀ-
 νόμημα· εἰς τί τόπον τὰ ἔκαμες· ὅτι βα-
 ρύτερον εἶναι νὰ ἁμαρτήσῃς εἰς τὸ φανε-
 ρὸν ἢ εἰς ἀφιερωμένον τόπον, παρέξ νὰ τὸ
 κάμῃς ἀπόκρυφα. Γίνωσκε δὲ ἀκριβῶς, και
 τοῦτο, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πολυδιηγήσῃς τοῦ
 Πνευματικοῦ ὄλην τὴν ἱστορίαν τῆς ὑπο-
 θέσεως, πῶς, και πῶς ἤμαρτες· ἀλλὰ εἰς
 ὀλίγα λόγια νὰ εἰπῆς μόνον τὸ ὄνομα,
 και τὸ εἶδος τῆς ἁμαρτίας, και τὸν ἀριθ-
 μόν, ὡσαύκις ἤμαρτες, και νὰ μὴ διηγῶ-
 σαι ἄχρηστα και ἄπρεπα λόγια, ὁποῦ δὲν
 κάμνουσι χρεία, οὔτε νὰ ὁμολογήσῃς τὸ
 ἄλλο πρόσωπον, ὁποῦ ἐπράξατε ἀντάμα
 τὴν ἁμαρτίαν, ἦγουν, νὰ μὴν εἰπῆς, ἔκλε-
 ψα με τοῦ δεῖνα ἀνθρωπον, ἢ ἐπόρνευσα με
 τὴν δεῖνα γυναῖκα, ἀλλὰ μόνον εἰπέ τὸ
 ἁμαρτήμα, τὸ δὲ ὄνομα δὲν εἶναι πρέπον
 νὰ φανερώσῃς. Γίνωσκε δὲ και τοῦτο, ὅτι
 τὰ σαρκικὰ ἁμαρτήματα γίνονται με τέσ-
 σαρους τρόπους· με τὸν νοῦν και διάνοιαν,
 με τὸν λόγον, με τὴν ἀφῆν, και με τὸ ἔρ-
 γον. Ἐάν οὖν ἤμαρτες με τὸ ἔργον, ἀρνεῖ

νὰ εἰπῆς, ἐπόρνευσα. Ἐάν ἐγγίξῃς με τὸ
 χέρι, εἰπέ πόσαις φοραῖς. Ἐάν με λόγον
 μόνον ἐσύντυχες, εἰπέ πῶς ἐλάλησες λόγια
 αἰσχρὰ και ἀσχημα, διὰ νὰ παρακινήσῃς
 εἰς τὸ κακόν, ἢ διὰ μετεωρισμὸν, και μὴ
 κάθῃσαι νὰ λέγῃς τί, και τί λόγον εἶπες.
 Εἰ δὲ πάλιν κατὰ διάνοιαν ἤμαρτες, φθά-
 νει νὰ εἰπῆς, ὅτι εἶχες βερυπωμένους λογι-
 σμοὺς τῆς πορνείας, ἐκουσίως, ἢ στανικῶς
 σου. Πέμπτον, και τελευταῖον ἐξέταξε νὰ
 εὕρῃς ἓνα Πνευματικὸν ἰατρὸν, νὰ εἶναι
 γραμματισμένος, ἢ ἔμπειρος εἰς τὴν πρᾶ-
 ξιν, νὰ γνωρίζῃ κατὰ τὰς πληγὰς, διὰ νὰ
 δίδῃ και τὰ ἰατρικὰ τῶν τραυμάτων ἀρ-
 μόδια, καθὼς ἤθελες κάμῃ εἰς τὴν σωμα-
 τικὴν πληγὴν νὰ γυρέψῃς τὸν σοφώτερον
 ἰατρὸν. Ὅτι εἶδαμεν πολλοὺς τὴν σήμερον,
 ὁποῦ διὰ νὰ μὴν ἠξεύρουν νὰ ἰατρεύσουσιν,
 ἐθανάτωσαν πολλοὺς ἀσθενεῖς, τὸ ὁποῖον
 ἠμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν και εἰς τοὺς Πνευ-
 ματικούς· διατι ὅταν ἓνας τυφλὸς γίνεται
 ὁδηγὸς ἄλλου τυφλοῦ εἶναι χρεία, καθὼς
 εἶπεν ὁ Κύριος, νὰ πέσουσιν εἰς τὸν λάκκον
 ἀμφότεροι. Ὅταν οὖν εὕρῃς καλὸν Πνευ-
 ματικόν, μὴν υπάγῃς πλῆσον εἰς ἄλλον τινά.
 Εἰ δὲ πραγματεύεσαι τὴν Ἐξομολόγησιν,
 οὐδὲν ὠφελάσαι. Λόγου χάριν, νὰ ἐξομο-
 λογηθῆς εἰς ἓναν τόσαις φοραῖς, ἔπειτα διατι
 ἐξανάπεσες πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν ἁμαρτίαν,
 ἐντρέπεσαι αὐτὸν τὸν Πνευματικὸν και πη-
 γένεις εἰς ἄλλον, διὰ νὰ λάθῃς ὀλίγην αἰ-
 σχύνην, ἢ κανόνα ἐλαφρότερον, τότε γίνω-
 σκε, ὅτι ἡ Ἐξομολόγησις αὐτὴ δὲν ὠφελεῖ,
 ἀλλὰ ἀδιόρθωτος εἶσαι, εἰάν δὲν υπάγῃς
 εἰς τὸν πρῶτον νὰ τὰ εἰπῆς.
 Ἡ Ἐξομολόγησις πρέπει νὰ ἔχῃ αὐτὰ
 τὰ δέκα ἰδιώματα, α. νὰ εἶναι ἀπλῆ και
 βραχεία, νὰ μὴ λέγῃς ἄκαιρα λόγια, ἱστο-
 ρίας και παραμύθια, καθὼς κάμνουσι τι-
 νές γυναῖκες ἀγνωσταῖς, ἀλλὰ μόνον τὰ
 χρειάζόμενα. β. ταπεινὴ, νὰ γνωρίζῃς,
 πῶς εἶσαι ἁμαρτωλὸς και ταλαίπωρος, και
 νὰ μὴ καυχᾶσαι, ἀλλὰ νὰ ἔχῃς λόγια τα-
 πεινὰ και σχήματα. γ. ἀληθῆς, χωρὶς
 ψεῦδος και πρόφασιν, μήτε ὀλιγώτερον νὰ
 εἰπῆς ἀπὸ ὅσα ἐπραξες, μήτε περισσώτερον,
 ἀλλὰ μόνον ὅσα γινώσκεις και ἐλέγχει σε ἡ
 συνείδησις, χωρὶς τινὰ πρόφασιν ἦγουν



νά μή λέγῃς, ὁ δαίμων μὲ ἤρθεῖς καὶ ἠμάρτησα, ἢ ὁ δείνας ἄνθρωπος ἦτον αἰτία, καθὼς λέγουσι τινὲς ἀφρονέστατα, καὶ νὰ ἐλαφρύνουν τὸ βάρος τῆς ἀμαρτίας τους, ἢ ὁποῖαις πρόσφασες εἶναι αἰτία, καὶ στρέφουσιν ἀσυγχώρητοι. Διὰ τοῦτο κάμνει χρεία (καθὼς λέγει ὁ Δαβὶδ· Εἶπα, ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ) νὰ κατακρίνης τοῦ λόγου σου, πῶς ἦσαν αἰτία καὶ ἡμάρτες, καὶ ὄχι ἄλλος τινάς· ὅτι καλὰ ἠμπορεῖ ὁ Δαίμων, ἢ ἄλλος τις νὰ σὲ παρακινήσῃ εἰς τὸ κακόν, νὰ σὲ δυναστεύσῃ δὲν δύνονται ὁμως, ὅτι εἰς τὸ θέλημα σου εἶναι, νὰ τὸ κάμῃς, ἢ ὄχι. Ὅσον οὖν κατακρίνης τοῦ λόγου σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὸ Πνευματικόν ἐτοῦτο Κριτήριον, τοσοῦτον ἐν οὐρανοῖς δικαιώσεαι, ὅτι μόνον εἰς τὰς ἐξωτερικὰς κρίσεις ὠφελᾶσαι προφασίζόμενος, ἀμὴ ἐδῶ, ὅσον προφασίζεσαι, τόσον μάλιστα κατακρίνεσαι· δ'. πρέπει νὰ εἶναι ταχεῖα ἢ Ἐξομολόγησις, ἦγουν, ὡς ἀμαρτήσεις, νὰ τρέχῃς πρὸς τὸν Πνευματικόν, καθὼς κάμνεις εἰς τὴν πληγὴν τοῦ σώματος· ε'. διακριτικὴ, μὲ εὐτακτα καὶ φρόνιμα λόγια, τόσον εἰς τὸν μετανοῦντα, ὡς καὶ εἰς τὸν Πνευματικόν, νὰ εἶναι γνωστικός, νὰ ἐξετάξῃ ἐπιθεξία, καὶ μάλιστα τὰς γυναῖκας μὲ εὐσχημα λόγια· ς'. νὰ εἶναι μετὰ αἰδούς, ἦγουν νὰ εὐλαβῆσαι, καὶ νὰ ἐντρέπῃσαι, ὅτι ἐλύπησες τὸν Θεόν, καὶ ἔβλαψες τὴν ψυχὴν σου καὶ τὸν πλησίον· καὶ καθὼς ὁ τελωνὴς δὲν ἐτόλμα νὰ κοττάξῃ πρὸς οὐρανὸν, νὰ αἰσχύνησαι, ἵνα παρὰ τῷ Θεῷ εὐρῆς ἔλεος, ὅτι ἡ ἐντροπὴ εἶναι ἓνα μέρος τῆς μετανοίας· ζ'. σῶα καὶ ἀκέραια, τουτέστι νὰ μὴ κρύψῃς τίποτας, διὰ νὰ εἴπῃς εἰς ἄλλον Πνευματικόν, καὶ τοῦτο εἶναι Ἱεροσυλία, ἔξω νὰ ἀστοχήσῃς ἀπὸ λήθην κανένα μικρὸν πταισμον, ὅτι τὰ μεγάλα ἀνομήματα δὲν ἀστοχοῦνται· ἢ. μυστικὴ, εἰς τόπον ἀπόκρυφον, νὰ μὴ τὴν ἀκούσῃ ἄλλος τινάς, καὶ ὅς τις παραφουκραστῇ, ἀμαρτάνει βαρέως· καὶ εἶναι χρεώστης νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσῃ ποσῶς, ἐὰν ἔκοπταν καὶ τὴν κεφαλὴν του· καθὼς καὶ ὁ Πνευματικὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ φανερώσῃ τὴν ἀμαρτίαν τινός, κἄν ἴδρῃσῃ αὐτὸν ὁ ἐξομολογηθεὶς, ἢ κἄν μεγάλην

ζημίαν τοῦ κάμῃ, ἀλλὰ νὰ τὴν ἔχῃ ἀπόκρυφον· δ'. θρηνητικὴ, μὲ δάκρυα καὶ λύπην ἀπὸ καρδίας, νὰ μισᾷς τὸ ἀμάρτημα, ἔχωντας εἰς τὸν νοῦν σου νὰ μὴ τὸ κάμῃς πλέον· ὅτι ἐὰν δὲν ἔχῃς γνώμην, καὶ θέλῃσιν στερεὰν, νὰ μὴν ἀμαρτήσῃς πλέον, καὶ νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸν τόπον, καὶ πρόσωπον, ἔπου ἂν ἔπεσες, δὲν εἶναι ἀληθινὴ ἢ μετάνοιά σου, οὔτε συγχωρημένος εἶσαι. Λόγου χάριν, ἐὰν ἐπόρευες μὲ γυναῖκα τοῦ οἴκου σου, νὰ τὴν διώξῃς, καθὼς εἶπομεν ἀνωθεν, ἢ μὲ ἄλλην, νὰ μὴν ὑπάγῃς πλέον νὰ τὴν ἀνταμώσῃς. Ἐὰν ἐβλασφημῃς εἰς τὸ παιγνίδι, νὰ μὴ παίξῃς πλέον. Ἐὰν προγινώσκῃς, ὅτι μέλλει νὰ μεθύσῃς εἰς τὸ συμπόσιον, ὁποῦ σὲ ἔχουσι καλεσμένον, νὰ μὴν ὑπάγῃς, ὅτι ἡ μέθη εἶναι σχεδὸν ὡς καὶ τὴν πορνείαν. Ἐὰν κρατῆς ἔτιον πρᾶγμα, νὰ τὸ δώσῃς εὐθύς. Ἄν σου ἔπαισις τινάς, νὰ τοῦ συγχωρήσῃς ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, καὶ ἄλλα ὅμοια. Εἶδὲ καὶ εὐρίσκεσαι εἰς ἐν ἀπὸ ταῦτα, φαίνεται πῶς δὲν εἶναι ἀληθὴς ἢ μετάνοιά σου, καὶ δὲν πρέπει ὁ Πνευματικὸς, νὰ σοῦ συγχωρήσῃ. Δέκατον καὶ ὕστερον, πρέπει νὰ εἶσαι ἔτοιμος πρὸς τὴν ἰκανοποίησιν, ἦγουν νὰ ἔχῃς εἰς τὸν νοῦν σου βεβαιῶς, νὰ κάμῃς τὸν κανόνα, ὁποῦ σοῦ δώσει ὁ ἰατρός, ἀσκήτως, ὅσον ἠμπορέσεις ταχύτερον. Ἐὰν προσέχῃ γοῦν πᾶς ἓνας ἐν ἀσφαλείᾳ εἰς ταῦτα τὴν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν, νὰ μὴ ζημιώνεται, θαρρῶντας πῶς εἶναι ἐξομολογημένος, καὶ νὰ μὴν εἶναι· ὅτι ἐὰν ἀστοχήσῃς ἓνα θανάσιμον ἀνόμημα ἀπὸ τῆς ἀμειλίαν σου, δὲν εἶσαι τελείως συγχωρημένος. Διὰ τοῦτο γράφομεν ἐδῶ κάτω τὰς δέκα Ἐντολάς τοῦ Κυρίου, δείχνωτάς σου, ποσάκις ἀμαρτάνεις εἰς πᾶσαν μίαν, διὰ νὰ ἔχῃς τὸν τρόπον τῆς ἐξομολογήσεως ἐν κελώτερον. Ὅταν οὖν ὑπάγῃς εἰς τὸν Πνευματικόν, σταμάτησον ἔμπροσθεν αὐτοῦ μετὰ ταπεινώσιν καὶ εὐλάβειαν, ὅσῃ ἔχεις πρὸς τὴν Εἰκόνα τοῦ Δεσπότου, ἀντὶς τοῦ ὁποῦ εἶναι αὐτός ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, ὡσπερ ποπονητῆς αὐτοῦ καὶ ἐπίτροπος· ἔπειτα εἰπὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτα, κλίνωντας εἰς τὴν γῆν τὸ πρόσωπον.



Πρώτη Ἐντολή: Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.

Δὲν ἠγάπησα Κύριον τὸν Θεόν μου, καθὼς με προστάζει, ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς καὶ δυνάμεως, οὔτε κατὰ χρέος τοῦ εὐχαρίστησα εἰς τὰς εὐεργεσίας, ὅπου μοῦ ἔκαμεν. Ἐπειτα εἰπέ ὅσα ἀμαρτήματα ἐνθυμᾶσαι, καὶ ἔπραξες κατὰ τῆς Ἐντολῆς ταύτης· ἦγουν, εἰάν ἔχῃς ἀμφιβολίαν τινὰ εἰς κανένα ἀπὸ τὰ Ἄρθρα τῆς Πίστεως· τὰ ὅποια περιέχονται εἰς τὸ Πιστεῖω εἰς ἕνα Θεόν, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐάν ἔκαμες μαγαίαν, ἢ γοητείαν· ἢ ἔχυσες μόλυθον, ἢ κάρβουνα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀσθενοῦς, ἢ ἀποδένεις ζῶα, νὰ μὴ τὰ φάγῃ ὁ λύκος, ἢ ἀνδρόγυνα νὰ μὴ σμιξοῦσιν, ἢ γιατρεύεις ζάλην, ἢ ἄλλας πράξεις ὁμοίας μετέρχεσαι. Εἴ τις ὀρέγεται νὰ ἰδῇ πόσον βαρέα

κανονίζονται τὰ τοιαῦτα, ἄς ἀναγνώσῃ τὸν Νομοκάνονα τὸ α'. Κεφ. τοῦ μ'. στοιχείου εἰς τὸν Ματθαῖον, καὶ τὸν ε'. Κανόνα τῆς Τρουλλῆς, καὶ τὸν πγ'. τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, νὰ θαυμάσῃ. Ὅσα γοῦν ἐνθυμᾶσαι καὶ ἔπραξες, ὅπου νὰ ἐγγίξουν εἰς τὸ σέβας τοῦ Θεοῦ, ἐξομολογήσου τα, καὶ μάλιστα, εἰάν εἶπες λόγον τινὰ βλάσφημον κατ' αὐτοῦ, ἢ τινὸς τῶν Ἁγίων. Ἐάν ἐπαπαρονέδης εἰς τὰς ἑλίψεις καὶ ἀρρώστιας σου, καὶ δὲν εὐχαρίστησες τῷ Κυρίῳ ὡς ἔπρεπεν. Ἐάν ἀναθεμάτισες τινὰ Χριστιανόν, ἢ παρέδωσες τῷ Διαβόλῳ, καὶ ἄλλα ὅσα ἐνθυμᾶσαι, καὶ ἔπραξες κατὰ τῆς ἐντολῆς ταύτης.

Β'. Ἐντολή: Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

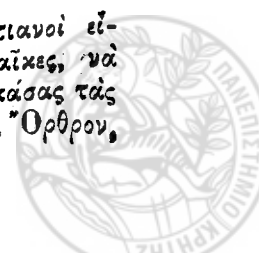
Περὶ δὲ τὴν β'. Ἐντολήν εἰπέ, πόσαις φοραῖς ὤμοσες τὸν Θεόν, ἢ τινὰ Ἅγιον, χωρὶς ἀνάγκης μεγάλης, ἀλήθειας, ἢ ψεύματα. Ἐάν ὤμοσες νὰ φυλάξῃς τάσιμον εὐλογον καὶ δὲν τὸ ἐφύλαξες, ἢ νὰ κάμῃς ζημίαν τινὸς καὶ τὸ ἔπραξες, διὰ νὰ μὴν ἐπιορκήσῃς, καὶ ἔβαλες ἄλλον, καὶ ὤμοσεν. Ἐάν δὲν νουθετᾷς τὰ τέκνα καὶ δούλους, νὰ μὴν ὀμνύουν. Γίνωσκε δὲ ἀκριβῶς, ὅτι ὅποταν τάξης, ἢ ὁμότης, νὰ κάμῃς τινὰ θεάρεστον πράξιν, εἶσαι χρεώστης νὰ τελέσῃς ταχέως τὸ τάσιμον διὰ νὰ μὴν ἀστοχήσῃς, καὶ ἔχῃς διπλοῦν τὸ ἀμαρτήμα, πῶς δὲν ἔκαμες τὸ ἀγαθόν, καὶ πῶς ἐπιώρησες. Εἴ δὲ καὶ δὲν εἶναι τῆς δυνάμεώς σου τὸ τάσιμον, ἢ δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου, δὲν σὲ βιάζει ὁ Νόμος νὰ τὸ τελέσῃς, μόνον διὰ τὸν ὄρκον κανο-

νίζεσαι. Ἐάν δὲ ταχθῆς, ἢ ὁμότης, νὰ κάμῃς καθὼς τινὲς ἀνόητα ἐκ τοῦ θυμοῦ νικώμενοι ὤμοσαν, δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ τὸ κάμῃς, ἀλλὰ διὰ μὲν τὸν ὄρκον νὰ κανονισθῆς βαρύτερα, τὴν δὲ ἀμαρτίαν οὐδαμῶς νὰ τελέσῃς, ὅτι κάλλιον ἦτον νὰ ἐπιορκήσῃς καὶ ὁ Ἡρώδης, πάρεξ νὰ φονεύσῃ τὸν Πρόδρομον. Ὅταν δὲ σὲ προσκαλέσουν εἰς τὸ Κριτήριον μάρτυρα, εἰπέ τὴν ἀλήθειαν, κὰν μέλλῃ νὰ θανατώσουν πολλοὺς μὲ τὴν μαρτυρίαν σου, καὶ μὴ ὁμότης ἐσὺ ψεύματα, νὰ κολασθῆς ψυχικὰ, διὰ νὰ μὴν ἀποθάνῃ ἄλλος σωματικὰ. Καλὰ καὶ τινὲς ἀγνωστα λέγουσιν ὅτι νὰ ψευδομαρτυρήσῃς τινὰς, ὅταν πέρνουσι ζωὴν ἀνθρώπου, διὰ νὰ μὴ τὸν θανατώσουν, δὲν εἶναι ἀμαρτήμα, ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια, ἀλλὰ ψεῦδος καὶ λῆρος σαφέστατα.

Γ'. Ἐντολή: Μνησθήτι ἀγαθῶν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου.

Εἰς τὴν Ἐντολήν ταύτην εἶσαι χρεώστης νὰ εἰπῆς, πόσας ἑορτάς τοῦ χρόνου ἔμεινες χωρὶς Ἐκκλησιαστικὴν Ἀκολουσίαν ἀπὸ ἀμέλειαν, καὶ μάλιστα τὴν ἱεράν

Λειτουργίαν. Ὅτι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ εἶναι χρεώσται, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νὰ πηγίνουσι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πάσας τὰς ἑορτάς, νὰ ἀκούουσιν Ἑσπερινόν, Ὅρθρον,

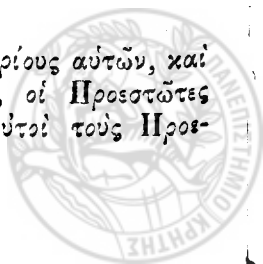


καὶ Λειτουργίαν, καὶ ὅς τις δὲν ὑπάγῃ, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἁμαρτανίου βαρέως. Διὰ τοῦτο ἔκαμαν οἱ Πατέρες τὴν ἀσκήσιον, νὰ πηγμένωμεν εἰς τὸν Νάον τοῦ Κυρίου, νὰ τὸν δεξιολογοῦμεν, ζητοῦντες τὴν τῶν ἁμαρτιῶν μας συγχώρησιν, καὶ ὄχι νὰ δαπανοῦμεν τὰς Κυριακάς, καὶ Δεσποτικὰς ἡμέρας εἰς χωρὺς καὶ τραγῳδία, καὶ ἄλλας Δαιμονικάς, ἢ καὶ σωματικάς ἐργασίας. Ὅμως εἶναι τινὲς πόσον ἀναίσθητοι καὶ τετυφλωμένοι ἀπὸ τὸν πονηρὸν, οἱ τινες βλέποντες, καὶ ἀκούοντες τὸν Ἱερέα νὰ λειτουργῆ, δὲν ἐννοιάζονται πῶς, οὔτε μέλει τοὺς τίποτας δι' αὐτὸ, ἀλλὰ καθονται εἰς τὸν οἶκόν τους οἱ ἀναίσχυντοι, ἢ στέκουσιν ἔξω εἰς τὰς πλατείας, καὶ φλυαροῦσιν. Ἀλλὰ καὶ ἀπέξω τῆς Ἐκκλησίας εἶδα πολλοὺς αὐτὴν τὴν ὄραν, ὅπου ἐλειτούργα ἔσω ὁ Ἱερεὺς, καὶ ἐσυντύχευαν αἰσχρὰ καὶ ἀκαίρα λόγια, ὥσπερ νὰ ἦσαν ἀλλότριοι καὶ Ἀγαρηνοὶ, νὰ μὴν ἐπίστευαν πῶς τὸ τῆς Εὐχαριστίας μυστήριον, τὸς ὁποῖος ὕβρισα περισσῶς, ἀποδείχνωντάς τους τὸ βάρος τῆς ἀνομίας τους. Καὶ ἔτω πρέπει οἱ Πνευματικοὶ καὶ Ἱερεῖς νὰ ἐλέγχουσι τοὺς τοιοῦτους, νὰ τοὺς βαρुकανονίζου, νὰ πηγένουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Καθὼς εἶχασιν συνήθειαν εἰς τὴν Φουρνὴν, καὶ τὴν Ἱεράπετρον, τοὺς χρόνους ὅπου ἔκαμα ἐκεῖ, καὶ ὡς ἤθελαν ἀκρίβη τὸν συμαντήρα, ἐσυναίγοντο ὅλοι, νέοι καὶ γέροντες, ἄνδρες τε, καὶ γυναῖκες, καὶ ἐπαίνεσα τὴν προθυμίαν τους, καὶ ἐξόχως ὁ φιλομόναχος καὶ φιλόχριστος Ἀφέντης Ἀνδρέας Καραβέλας, καὶ ὅλοι τοῦ οἴκου του, ὅπου οὐ μόνον τὰς Ἐορτάς, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σχεδὸν συνάγονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, οὐ μόνον τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ καὶ τὸ θέρος, ὅπου εἶναι αἱ νύκτες μικραὶ καὶ πάλιν ἐγείρονται εἰς τοὺς Ὀρθρούς. Τοῦτο γίνεται

ἀπὸ τῶν Ἱερέων τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ὅσοι ἀμελοῦσιν εἰς τοῦτο, θέλουσι δώσει ἀπολογία τῷ φοβερῷ Κριτῇ διὰ τὰ πρόβατά τους, διατὶ δὲν ἐπιμελοῦνται νὰ τὰ βόσκων εἰς ζωφόρους νομάς, μόνον γυρεύουν νὰ τρώγουν τὸ ὄφελος, καὶ τὰ πρόβατα ἄς ψοφίσουσι. Γίνωσκε δὲ ἀκριβῶς καὶ τοῦτο ὅτι οὐ μόνον σωματικῶς χρεωστῆς νὰ στέκῃς εἰς τὴν Ἀκολουθίαν, ἀλλὰ καὶ ψυχικῶς, ἦγουν μὲ προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν, νὰ μὴν εἶναι ὁ νοῦς σου εἰς βιωτικά πράγματα, ἀλλὰ νὰ μελετᾷ τοῦ Κυρίου τὸ Πάθος, καὶ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἐκκλησίας μυστήρια· ὅτι ἤμπορεῖς νὰ εἶσαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν σωματικῶς, καὶ ψυχικῶς νὰ πορνεύῃς κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν, καὶ πάλιν ἤμπορεῖς νὰ εὐρίσκεσαι εἰς ἓνα ὄρος σωματικῶς καὶ μὲ τὸν νοῦν εἰς Ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξομολογηθῆς, πόσαις φοραῖς ἦσεν εἰς τὴν Ἀκολουθίαν μὲ τοιούτους ὀυπαρούς λογισμοὺς, καὶ δὲν τοὺς ἐδίωξες. Ἐὰν ἐκύτταξες γυναῖκας μὲ γυμνὴν κακὴν. Ἐὰν ἔκαμες τινὰ ὑπηρεσίαν τὴν ἡμέραν τῆς Ἐορτῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃς πολλὴν ἀνάγκην. Τουτέστι, νὰ ἐσωδιάσῃς σίτον, ἢ οἶνον εἰς καιρὸν βροχῆς, διὰ νὰ μὴ τὰ χάσῃς, ἢ νὰ φθιάσῃς γέφυραν, νὰ περῶ ὁ λαὸς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὅπου εἶναι ἀνάγκη, δὲν εἶναι ἁμαρτία, ἀμὴ ἂν εἶναι βολετόν, ἄς γεννῶσι κρυφίως διὰ τὸ σκάνδαλον τοῦ λαοῦ. Πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν, ὅπου δὲν εἶναι ἀνάγκη, εἶναι ἁμαρτήριον νὰ κάμῃς τὴν Ἐορτήν, καὶ μὴ φλυαρῆ πᾶς ἓνας, λέγων, ὁ μῦλος, ὁ φούρνος, τὸ θέρος, ὁ τρύγος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα δὲν ἔχουσιν ἀργίαν. Εἰπέτε μου, πῶς τὰ κῦρετε γεγραμμένα; πῶς δὲν ἐρυθριάτε, ταλαίπωροι καὶ νὰ αἰσχυνθῆτε κἂν τοὺς μιαιρούς Ἰουδαίους, ὅπου κἂν ἄσπρον δὲν λαμβάνουν εἰς τὰς χεῖράς τους τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἵνα μὴ παρέδουν τὴν ψυχοσωτήριον ταύτην καὶ Δεσποτικὴν Ἐντολήν.

Δ'. Τίμα τὸν Πατέρα σου, καὶ τὴν Μητέρα σου.

Εἰς ταύτην τὴν Ἐντολήν γροικᾶται οὐ μόνον τὰ τέκνα νὰ τιμοῦσι, καὶ νὰ ἐπιμελοῦνται τοὺς γονεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς τὰ παιδία, οἱ δούλοι τοὺς κυρίους αὐτῶν, καὶ οἱ αὐθένται τοὺς δούλους, οἱ Προσωπῶτες τοὺς ὑποτακτικούς, καὶ αὐτοὶ τοὺς Προ-



στώτας, οἱ ἄνδρες τὰς γυναῖκας, καὶ αὐταὶ τοὺς ἄνδρας, οἱ γαμβροὶ τοὺς πενθερούς, καὶ πᾶσα ἄλλη συγγένεια. Καὶ ἐδῶ πρέπει νὰ ἐξεταχθῆ πᾶς ἕνας, πῶς ἐπορεύθη μὲ τοὺς εὐεργέτας καὶ γέροντας. Ἐν πρώτοις ἄς εἰπῆ ὁ Υἱός, εἰάν ἐκαταράσθη, ἢ κατεφρόνησε τοὺς γονεῖς του, ἢ παρήκουσεν, ἢ δὲν τοὺς βοηθᾷ εἰς ταῖς χρεαίαις, ἢ δὲν τοὺς καταδέχεται διὰ τὴν πτωχείαν τους. Ἐάν θείῃ τὸν θάνατόν τους, διὰ νὰ τοὺς κληρονομήσῃ, ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν τινὰ τοὺς ἐχθρεύεται. Ὅμοίως καὶ αὐτοὶ ἄς εἰποῦσιν, εἰάν ἐπιμελοῦνται τὰ τέκνα τους, νὰ τὰ ἐρμηνεύουν τὰς θείας Ἐντολάς, νὰ τὰ παιδεύουν, ὅταν δὲν περιπατοῦσι τὴν εὐθείαν ὁδόν, ἢ ἀφίνουν αὐτὰ καὶ κάμνουναι τὰ θελήματά τους. Τὸ αὐτὸ γροικᾶται καὶ διὰ τοὺς αὐθέντας πρὸς τοὺς δούλους, καὶ τοὺς Προεστῶτας πρὸς τοὺς ὑποτακτικούς. Ἐάν τοὺς ἐπιμελοῦνται εἰς τὰ ἀναγκαῖα ψυχῆς τε καὶ σώματος, νὰ τοὺς θεραπεύουν εἰς τὴν ἀσθένειαν, καὶ νὰ τοὺς συναγωνίζουσι εἰς τὴν Ἐξομολόγησιν, καὶ ἱερὰν Κοινωνίαν. Καὶ ὁ ὑποτακτικός, εἰάν ἐπαρήκουσε τὸν Προεστῶτα, ἢ κατεφρόνησεν, ἢ

κατέκρινεν, ἢ ἐγόγγυσεν, ἢ ὕβρισεν τοὺς γέροντας, ἢ ἀγνωμόνησε τοὺς εὐεργέτας. Οἱ γαμβροὶ, εἰάν ὕβρισαν τοὺς πενθερούς τους, ἢ ἐπεθύμησαν αὐτοῖς τὸν θάνατον, διὰ νὰ λάβουν τὸ πρᾶγμα τους. Ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα, εἰάν δὲν τὴν ἀφίνει νὰ πηγένη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰς Ἐορτὰς διὰ τὴν ζηλείαν του, νὰ μὴ τὴν ἰδῆ ἄλλος, ἢ διὰ κενοδοξίαν, πῶς δὲν εἶναι ἐνδυμένη καθὼς τὴν πρέπει, ἢ διὰ ἄλλο τέλος παρόμοιον, ἢ εἰάν τὴν ἔδειρεν ἀδίκως, ἢ ὑπὲρ τὸ πρόπον, ἢ τὴν βλασφημᾷ καὶ ἀναθεματίζει. Ὅμοίως ἄς εἰπῆ καὶ αὐτὴ, εἰάν δὲν τοῦ κάμνη ὑπακοήν εἰς τὰ πρεπούμενα πράγματα, ἀλλὰ φιλονεικᾷ, καὶ τοῦ καταράται, καὶ ἕτερα ὅμοια. Ἰστέον δὲ ἀκριβῶς καὶ τοῦτο ὅτι εἰάν εἶναι τίς γυνὴ πολλὰ ὠραία, καὶ σκανδαλίζονται οἱ ὀρῶντες ἀπὸ τὸ κάλλος της, ἄς καθεται εἰς τὸν οἶκόν της, νὰ προσεύχεται ὅσην ὥραν ψάλλουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ μόνου ὅταν θείῃ νὰ κοινωνήσῃ, ἄς πηγένη εἰς τὴν Ἐνορίαν της, καὶ τοῦτο ἂν βολῆ, νὰ μὴ εἶναι ἄνθρωποι πολλοὶ διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον.

Ε'. Μὴ φονεύσης.

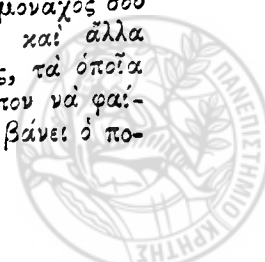
Εἰς τὴν Ἐντολὴν ταύτην γροικᾶται τὸ φονικὸν ψυχικὰ καὶ σωματικὰ, τουτέστιν, εἰάν ἐσυμβουλευσες τὸν πλησίον σου, νὰ περνεύσῃ, ἢ νὰ φονεύσῃ, ἢ ἄλλην ἀμαρτίαν νὰ πράξῃ, ἢ ἐσυνώδευσες, ἢ τοῦ ἐβοήθησες καὶ τὴν ἔκαμε, λογίζεσαι φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ σου πνευματικῶς. Περὶ δὲ τοῦ σώματος εἶπέ εἰάν ἐφόνευσες τινὰ, ἢ ἐμελέτησες νὰ τὸν θανατώσῃς, καὶ ὁ καιρὸς, ἢ ὁ τόπος, δὲν σοῦ ἐβόλεσεν. Ἐάν ἔχῃς ἔχθραν καὶ

μνησικακίαν καὶ ἐπιθυμίαν ἐκδικήσεως, ἢ ὕβρισες, ἢ ἐβρόάπισες, ἢ ἔδειρες, ἢ δὲν ἐσυγχώρησες τοῦ ἐχθροῦ σου, ἢ δὲν ἐζήτησες εὐὸς ἐκείνου συγχώρησιν, ὅπου τὸν ἐβλάψες, καὶ νὰ πληρώσῃς τὴν ζημίαν, ὅπου τοῦ ἔκαμες, ἢ ἂν ἔδειρες γυναῖκα, καὶ ἐβρόξε τὸ βρέφος, ἢ ἂν ἐφαγεν αὐτὴ βότανον, διὰ νὰ φονεύσῃ τὸ ἔμβρυον, ἢ διὰ νὰ μὴν ἐγγαστρῶνεται. Αὐτὰ ὅλα, καὶ ἄλλα παρόμοια, λογίζονται φονικὰ, καὶ αὐστηρῶς κανονίζονται.

Σ'. Μὴ μοιχεύσης.

Μὲ τρεῖς πρόπους ἠμπορεῖς νὰ πέσῃς εἰς ταύτην τὴν ἀμαρτίαν, καθὼς καὶ παραύω ἐγράψαμεν, ἢ ἡγουν μὲ ἔργον, μὲ λόγον, κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν. Εἶπέ οὖν μὲ ποῖον τρόπον, ἢ μαρτες. Ἐάν ἀμελήσῃς νὰ διώκῃς τοὺς λογισμοὺς, ἢ ἔκαμες συγκατάθεισιν νὰ τελέσῃς τὴν ἀμαρτίαν, ἢ εἶπες αἰσχρὰ καὶ

ἄπρεπα λόγια, ἢ ἐτραγωδήσῃς, ἢ ἐχόρευσες, ἢ ἐπόρνευσες, ἢ ἐγγίξεν ἡ σὰρξ σου μὲ ἄλλην, καὶ ἔμινε βέβουσις, ἢ μοναχὸς σου ἐμαλακίσθη, ἢ ἐνουπνιάσθη, καὶ ἄλλα ὅμοια ἠμπορεῖ νὰ πράξῃ τινὰς, τὰ ὅποια δὲν γράφομεν, διατι εἶναι ἀπρεπον νὰ φαίνονται ἢ αἰσχροσυργίαις, ὅπου βάνει ὁ πο-



νηρός εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ διάνοιαν. Ἀμή ἄς εἰπῆ πᾶς ἕνας πρὸς τὸν Πνευματικὸν ὅσα τὸν ἐλέγχει ἡ ἀγία συνείδησις. Ἐὰν ἐμίλησε μὲ τινὰ πάθος, καὶ γυνώμην

κακὴν, ἢ ἐψηλάφησεν ἀλλότριον μέλος, ἢ ξουρίζονται ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἢ βάνουν χρώματα εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἄλλα παράμοια τῶν πονηρῶν δαιμόνων εὐρέματα.

Ζ'. Μὴ κλέψης.

Πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους ἀμαρτίας περιέχει αὐτὴ ἡ ζ'. Ἐντολῇ, ὅτι δὲν φθάσει μόνον νὰ μὴ κλέψης, ἀλλὰ μῆτε νὰ ἀδικήσῃς τὸν πλησίον μὲ τρόπον τινὰ ραδιουργίας, ἀπάτης, δόλου, καὶ πονηρίας, νὰ λάβῃς τὸ πρᾶγμα του. Εἶπε οὖν, εἰάν κρατῆς ἀλλότριον τίποτες, ἢ ἐπῆρες ὠφέλειαν, ἢ ἐγάλασες τινὰ εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ τοῦ ἐπούλησες πρᾶγμα περισσότερον ἀπὸ ὅσα ἔχρηξες, διατι τοῦ ἔκαμες ὑπομονὴν νὰ σὲ πληρώσῃ εἰς τόσον χρόνον, ἢ νὰ ἀγόρασες ὀλιγώτερον ἀπὸ εἴτι ἔχρηξεν. Ἐὰν ἀδίκησες τοὺς ἐργάτας, ἢ ἐδέχθης

κλεψίαν εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἐὰν δὲν ὑπηρετᾷς πιστῶς τὸ ὄφφικίόν σου, ἢ κάμνεις ἀδικοκρισίαν διὰ τὰ δῶρα, καὶ πουλεῖς τὴν δικαιοσύνην. Καὶ εἰάν δὲν δίδῃς τὸ δέκατον τῆς ἐσωδίας σου ἐλεημοσύνην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τοῖς πτωχοῖς δι' ἀγάπην Χριστοῦ· καὶ ἐξόχως, εἰάν κρατῆς πρᾶγμα ξένον, νὰ τὸ στρέψῃς εὐθύς, εἰδὲ μὴ, δὲν σὲ ὠφελεῖ ἢ Ἐξομολόγησις, μῆτε ὁ Πνευματικὸς ἠμπορεῖ κατὰ τοὺς ἱεροὺς Νόμους νὰ συγχωρήσῃ τοιοῦτον ἀμάρτημα, πάρεξ νὰ στρέψῃς ὀπίσω τὸ ἀδικον.

Η'. Μὴ Ψευδομαρτυρήσῃς.

Αὐτὴ ἡ Ἐντολὴ ἔχει δύο κλάδους. Εἰς τὸν ἕνα εἶναι τὰ ἀμαρτήματα, ὅπου γίνονται εἰς τὴν κρίσιν ἀπὸ τοὺς Κριτὰς, τοὺς γραμματικούς, καὶ νοταρίους, καὶ τοὺς κρινομένους, καὶ μάρτυρας· καὶ εἰς τὸν ἄλλον κλάδον εἶναι αἱ δυσφημίαι, κατακρίσεις, σούραις, καταλαλῆσαι, ἐμπαιγμοί, καὶ λοιδορίαι τοῦ πλησίον. Ὅσον εἰς τὸ α'. Ἐξομολογήσῃς εἰς ὅσα ψεύματα ἔπεςες. Εἰς τὸ β'. εἰάν ἐψευδομαρτύρησες κακὸν τίποτες διὰ τὸν πλησίον, ἢ ἐφανέρωσες κανένα πταισίμον, ἢ ἐσούρευσες, ἢ ἐδίδες ἀκοήν τοῦ καταλαλοῦντος, ἢ ἐλοιδόρησες, ἢ ἔσπειρες σκάνδαλα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς νὰ τοὺς βάλῃς εἰς ἔχθραν,

ἢ ἔκαμες τρόπον μὲ τὰς πανουργίας σου, καὶ ἐκέρδησας εἰς τὴν κρίσιν ἀδικον πρᾶγμα, καὶ ἄλλα ὅμοια. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δὲν ἀμαρτάνεις μόνον ἐσὺ, ἀλλὰ καὶ ὅσοι σοῦ ἐβοήθησαν, καὶ συνήργησαν, καὶ μάλιστα οἱ μεσίται καὶ ῥήτορες, οἱ ὅποιοι εἶναι χρεῶστα νὰ πληρώσουσι τὴν ζημίαν ὅλην ἐκείνου τοῦ πτωχοῦ, ὅπου ἔχασε τὸ δίκαιόν του, διὰ τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Περὶ δὲ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, δὲν γράφομεν ἐδῶ μερικῶς, ἐπειδὴ εἰς ἄλλο μέρος τὸ εἴπαμεν, ἀμή καὶ αὐταῖς ἢ περισσότεραις εἶναι διὰ τὴν τοῦ πλησίον ὠφέλειαν.

Ἡ Θ'. Ἐντολὴ καὶ Γ'. περιέχονται εἰς τὴν Δ'. καὶ Ζ'. καὶ φθάνουσιν ὅσα περὶ ἐκείνων ἐγράψαμεν.

Οταν οὖν ἐξομολογηθῇς διὰ τὰς δέκα Ἐντολάς τοῦ Κυρίου, ἐρεύνησον καὶ τὰ ἐπτά θανάσιμα ἀμαρτήματα, τὰ ὅποια ἐγράψαμεν εἰς τὸ πρῶτον Μέρος, καὶ ἐκεῖ ὑπάγε, νὰ ἰδῇς εἰς ὅσα ἐγκλήματα ἔπεςες ἀπὸ ταῦτα, ἢ εἰς τὰς πεντε αἰσθήσεις, ἢ εἰς τὰ ζ'. ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης, ἀπερ

εἰσὶ ταῦτα· Νὰ θρέψῃς πεινῶντα. Νὰ ποτίσῃς διψῶντα. Νὰ λυτρώσῃς αἰχμάλωτον. Νὰ ἐνδύσῃς γυμνόν. Νὰ ὑποδεχθῇς ξένον. Νὰ ἐπισκέψῃς ἀσθενῆ. Καὶ νὰ ἐνταφιάσῃς νεκρόν. Ταῦτα δὲ Πνευματικὰ εἰσὶ ταῦτα· Νὰ συμβουλευθῇς τὸν ἀμειψόμενον. Νὰ νοθετήσῃς τὸν ἀμα-

Σῆ. Νὰ παρηγορήσῃς τὸν τεθλιμμένον. Νὰ διορθώσῃς τοὺς ἀμαρτάνοντας. Νὰ συγχωρήσῃς τῷ πταίσαντι. Νὰ ὑπομείνῃς τὴν ὕβριν καὶ ζημίαν, ὅπου σοῦ ἔκαμναν, καὶ νὰ προσεύχῃσαι διὰ πάντας. Αὐτὰ ὅλα, διὰ νὰ εἶναι εὐσπλαγγίας ἔργα, ὀνομάζονται τῆς ἐλεημοσύνης γεννήματα, καὶ ἐξομολογήσου ὅσα ἀπὸ ἀμέλειάν σου δὲν ἔκαμες. Ἐπειτα (διὰ νὰ δώσωμεν τέλος τῆς Ἐξομολογήσεως) ἀφόντις εἰπῆς ὅσα ἐνθυμᾶσαι καὶ ἔπραξες, διὰ νὰ μὴ ἔχῃς τινὰ ἀμφιβολίαν, πῶς ἀστόχησες ἀπὸ λήθην κανένα ἀμάρτημα, εἰπέ ταῦτα πρὸς τὸν Πνευματικὸν μετὰ φόβου καὶ εὐλαθείας, κλίνωντας τὰ γόνατα καὶ τὸν αὐχένα ἕως ἐδάφους:

Αὐτὰ πάντα τὰ ἀμαρτήματα, καὶ ὅσα ἄλλα γινώσκει ὁ Κύριός μου, πῶς ἔπραξα κατ' αὐτοῦ ἔργω τε καὶ λόγῳ, κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν, καὶ ὅλα ἐκεῖνα, ὅπῃ δὲν εἶπα ἀπὸ λήθην καὶ ἀγνωσίαν μου, καὶ ὅσα ἤμπορεῖ ὁ πονηρὸς δαίμων νὰ μὲ ἐγκαλέσῃ τὴν ὄραν τῆς Κρίσεως, αὐτὰ πάντα ἐξομολογοῦμαι τὴν σήμερον, καὶ ὡς ἀμαρτωλὸς κατακρίνομαι, αἰτῶν συγχώρησιν τῷ Κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ παρὰ σοῦ, Πάτερ, τὸν κανόνα τῶν ἐγκλημάτων μου. Οὗτος ὁ τρόπος τῆς Ἐξομολογήσεως εἶναι περίσσια ὠφέλιμος διὰ τινὰ ἀπίκρινα ἀμαρτήματα, ὅπου ἄκων καὶ στανικῶς ἀστοχοῦνται εἰς τὴν Ἐξομολόγησιν. Ἀμή

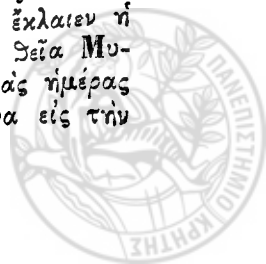
πολὺν εἰάν ἐνδυμηθῆς ὕστερον μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν κανένα ἀμάρτημα, δράμει νὰ τὸ εἰπῆς χωρὶς ἄλλο, ἢ δὲν σοῦ χρήξει πρῶς ἢ μετάνοια. Ὅτι μίαν ἀμαρτίαν μόνον θανάσιμον νὰ μὴ ἐξομολογηθῆς μὲ τὸ θῆλημά σου, ἤγουν νὰ τὴν κρυφῆς, ἐντροπόμενος ἀπὸ τὴν αἰσχύνην καὶ ἀσχημίαν τῆς πράξεως, κολάζεσαι ἀνελεημόνητα, καθὼς ἀπὸ τὰ κάτω γεγραμμένα ὑποδείγματα ἤμπορεῖς νὰ γνώρισῃς τὴν ἀλήθειαν ταύτην, τὰ ὁποῖα ἐμετάγραφα ἀπὸ τὴν βίβλον, ἐποῦ ὀνομάζεσι, Λειμῶνα τῶν Ἀυθίων. Εἰς τὸ α. Μέρος, εἰς φύλ. ρσ'. ἦσαν καὶ ἄλλα πολλά, ἀμὴ μόνον αὐτὰ τὰ τέσσαρα ἔγραφα διὰ νὰ μὴ μακρύνω πολλά ἀπὸ τὸ προκείμενον. Ὅς τις οὖν ἀναγνώσῃ ταῦτα, ἄς βάλῃ πολλὴν τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἀγίαν ἐξομολόγησιν νὰ μὴν τὸ πάθῃ ὡς τὰς γυναῖκας ἐκαίνας, ὅπου θῆλομεν γράψῃ· καὶ δίδω σας τὸν ἀληθῆ Θεὸν μάρτυρα ὅτι δὲν ἔβαλα τινὰ προσθήκην ἀπὸ λόγου μου, ἀλλὰ καθὼς εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν βίβλον, ἥτις ἐστὶν ἔκπαιλα τυπωμένη, ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα θαύματα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅπου εἶναι τὸ ὕστερον Μέρος τῆς βίβλου, μόνον ἀληθινὰ τὰ ἔγραφα μὲ βραχυλογίαν, καθὼς ἔχω συνήθειαν πάντοτε, ὅσα καὶ γράψω. Προσεύχετε ἐν τοῖς λεγομένοις ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ πάθῃτε καὶ ὑμεῖς ὅμοιαν κατάκρισιν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ'.

Περὶ τῶν τεσσάρων γυναικῶν, ὅπου ἐκολάσθησαν, διατὶ ἄφησαν μίαν ἀμαρτίαν ἀνεξομολόγητον.

Γυνὴ τίς ἔπραξε μίαν ἀμαρτίαν θανάσιμον, καὶ δὲν ἐτόλμησε ποτέ της νὰ τὴν ἐξομολογηθῆ ἀπὸ τὴν αἰσχύνην καὶ ἀσχημίαν τῆς πράξεως. Ὅμως ἔκαμνεν ἄλλας ἀρετάς· ἐδίδεν ἐλεημοσύνας, ἐνήστευεν, ἀγρύπνη, προσήυχετο, καὶ ἐξομολογοῦτο τὰ ἐπίλοιπα ἀμαρτήματα, καὶ ἐκοινοῦνα τὰ θεία Μυστήρια, νομίζουσα, ὅτι θέλει εὐρεῖ ἔλεος παρὰ Θεοῦ, νὰ τῆς συγχωρήσῃ

τὴν ἀπόκρυφον ἀνομίαν διὰ τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἀγαθοεργίας. Τέλος ἦλθεν εἰς βαρεάν ἀσθένειαν, καὶ ἐξομολογήθη τὰ λοιπὰ ἀμαρτήματα, ἀμὴ τὸ μέγα ἐκεῖνο δὲν ἐτόλμησεν ἢ ταλαίπωρος, καὶ εἰς τὸν θάνατον, νὰ τὸ ὁμολογήσῃ, μόνον ἔκλειπεν ἢ ἀγνωστος, καὶ κοιωνήσασα τὰ θεία Μυστήρια ἐτελεύτησε. Μετὰ πολλὰς ἡμέρας καθὼς ἦυχετο μία της Συγατέρα εἰς τὴν



κάμεράν της, ὡσφράνθη τσαούτην δυσωδίαν, ὅπου δὲν ἤμπόρει νὰ στέκη ἀπὸ τὴν κολλήν ὀδύνην, ὅπου ἠθάνετο. Στοχαζομένη οὖν εἰς ἓνα καὶ ἄλλο μέρος τοῦ οἴκου, νὰ καταλάβῃ πόθεν ἤρχετο τόσες βρώμας, εἶδεν ἄνωθεν τοῦ κραβδάτου μίαν σκιάν τόσον ἀσχημον καὶ φοβερωτάτην, ὅπου δὲν ἐδυνήθη νὰ στέκεται ὄρθιος, ἀλλὰ πίπτουσα κατὰ γῆς, ἔκραζε τὸν Δεσπότην Χριστὸν, καὶ τὴν Μητέρα αὐτοῦ εἰς βοήθειαν. Τότε ἦλθεν ἀπὸ τὴν σκιάν φωνή, λέγουσα: Μὴ φοβοῦ θυγάτερ, ὅτι γὼ εἰμὶ ἡ δύστηνος μήτηρ σου. Ἀπὸ τὸν λόγον αὐτὸν ἔλαβε θάρρος, ἡ νεάνις, καὶ ἐγερθεῖσα εἶπεν αὐτῇ: Πῶς εἶναι βολετόν, ὦ μητέρα μου, νὰ εἶσαι τόσον δυσωδῆς καὶ ἀσχημος, ὅπου ἦσουν τσοσούτον ἐνάρετος; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο: Εὐθυμάσαι, πῶς σοῦ εἶπα μίαν φοράν, ὅτι ἔπραξα ἓνα θανάσιμον ἀνόμημα, καὶ ποτέ δὲν τὸ εἶπα τινὸς Πνευματικῷ διὰ τὴν αἰσχύνην τῆς πράξεως; Διὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν ἐκατακρίθην εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, νὰ βασανίζωμαι ἀτελεύτητα, καὶ δὲν με ὠφέλησαν τὰ ἐπίλοιπα καλά, ὅπου ἔκαμα. Λέγει της ἡ κόρη, Ἀμὴ τώρα δύνομαι ἐγὼ νὰ σοῦ βοηθήσω, νὰ πληρώσω Ἱερεῖς, νὰ κάμνουνσι Λειτουργίας, καὶ ἄλλας πολλὰς ἐλεημοσύνας νὰ δώσω εἰς πτωχοὺς καὶ εἰς Μοναστήρια, ἴσως νὰ εὕρης συγχώρησιν. Ἡ δὲ εἶπεν: Οὐκ ἔστιν ἐν τῷ ἀδῆ μετανοια· ὅταν εἶχα τὸν καιρὸν, δὲν ἐδιωρθώθην με ὀλίγον κόπον ἢ ἀγνωστος, ἀμὴ τώρα εἶτι καὶ ἂν κόμης δὲν ὠφελεῖμαι· ὅτι εὐδὺς ὡς ἐχώρισα ἐκ τοῦ σώματος, με ἄρπαξαν οἱ πονηροὶ Δαίμονες, καὶ παρέστησαν εἰς τὸ Κριτήριον τοῦ Χριστοῦ, ὅς τις με ἐκύτταξε με φοβερὸν ὄμμα, καὶ ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον ἀπ' ἐμοῦ, εἶπε ταῦτα με βροντώδη φωνὴν καὶ φοβερωτάτην: Πορεύου ἀπ' ἐμοῦ, κατηραμένη, εἰς τὴν ἀτελεύτητον γένναν· καὶ εὐθὺς εὐρέθην εἰς τὸν βυθὸν τῆς κολάσεως. Λοιπὸν δὲν εἶναι πλέον διὰ λόγου μου ἔλεος· μόνον διὰ νὰ λάβετε ἐσεῖς οἱ ζῶντες ὑπόδειγμα, ἐσυγχώρησεν ὁ Κριτὴς νὰ σοῦ ἐμφανισθῶ σήμερον, διὰ νὰ κηρύξῃς εἰς πάντα τὴν βάσανόν μου νὰ φυλάγεσθε, νὰ μὴν τὸ πά-

θετε ὡσπερ ἐμένα. Εἶπε τοῦ ἀδελφοῦ σου νὰ διορθώσῃ τὴν πολιτείαν του, καὶ ἄφες καὶ σὺ τὰ νηπίδια καὶ στολισίας τοῦ σώματος· μήτε ποτέ σου ξουρίσης ἢ εὐμορφίσης τὸ πρόσωπον, ὅτι πολλαῖς γυναῖκες καὶ ἀναρίθμηταις διὰ τὴν αἰτίαν μόνου αὐτὴν ἐκολάσθησαν. Εἰ δὲ καὶ δὲν μοῦ ἀκούσης, ταχέως ἔρχεσαι νὰ με συνοδεύσης εἰς τὸν ζοφερὸν ἐκείνον τόπον καὶ ἀχαρον. Ταῦτά σοι εἶπον, ἵνα μὴ αὐξηθῇ ἡ ὀδύνη μου, ὅταν ἰδῶ καὶ ἐσαῖς ὀδυνομένους μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν γένναν. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ νεάνις, τὴν ἐρώτησε καὶ ἄλλα διάφορα περὶ τῆς κολάσεως, ἡ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ περὶ τούτων, λέγουσα: Τόσον μόνον ἐδυνήθη νὰ σοῦ εἰπῶ, καὶ μὴν ἐρωτᾷς περισσότερον. Ταῦτα εἰπούσα, ἠφανίσθη ὡς ἄνεμος, καὶ ἔμεινε τόση δυσωδία, ὅπου δὲν ἐδύνετο πλέον τινὰς νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἐκείνην τὴν κάμεραν· ἀλλὰ ἔκαμεν εἰς ἄλλου τόπου ἡ κόρη τὸ κρεβάτι της, καὶ ἐκείτετο ἀσθενῆς ἡμέρας πολλὰς ἀπὸ τοῦ φόβου καὶ τρόμου τοιαύτης ὀρασεως, καὶ προσκαλίσασα τὸν Πνευματικὸν αὐτῆς ὀνομαζόμενον Σεραφεῖμ ἀπὸ τὴν Βολωνίαν, τοῦ εἶπε καταλεπτῶς τὴν ἄνωθεν ὄρασιν, τὴν ὅποιαν ἐφανέρωσεν εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἔγραψε καὶ εἰς ἓνα βιβλίου αὐτοῦ, διὰ νὰ τὴν ἀναγινώσκουν οἱ μεταγενέστεροι, νὰ φυλάγονται ἐμμελῶς ἵνα μὴ κινδυνεύσωσιν.

Εἰς ἄλλο Κάστρον ἦτον τίς εὐγενεστάτη καὶ πλουσία γυνὴ, ἣτις ἔπραξεν αἰσχροτάτου ἀνόμημα, καὶ δὲν τὸ εἶπε τινὸς Πνευματικῷ διὰ τὴν αἰσχύνην τῆς πράξεως, νὰ μὴ τὸ μάθῃ καὶ ἄλλος τινὰς. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἔτυχεν ἓνας ξένος Ἱεραμόναχος μετὸν ὑποτακτικόν του, ὅπου ὑπήγευαν νὰ προσκυνήσουν τὸν ἅγιον Τάφον, καὶ βλέπουσα αὐτοὺς ἡ γυνὴ εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, ὅπου ἔκαμναν Ἐορτήν, καὶ ἐλειτούργησεν ὁ Πνευματικὸς, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν της νὰ ἐξομολογηθῇ εἰς αὐτόν, ἐπειδὴ, ἦτον ξένος, καὶ δὲν τὴν ἔξευρεν. Ἀπῆλθον οὖν εἰς ἓνα μέρος τοῦ Ναοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ τὰς ἀμαρτίας της. Ἀμὴ ὅταν ἐδούλετο νὰ εἰπῇ ἐκεῖνο τὸ μέγα ἀνόμημα, τῆς ἤρχετο τσαούτη αἰσχύνῃ ἐκ τῆς διαβολικῆς συνεργείας, ὅπου

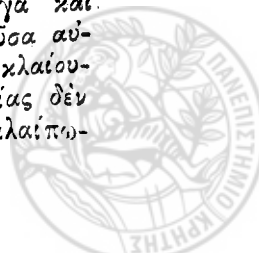
έκοκκίνιζε, και δέν εδύνετο να τό είπη. 'Ο δέ σύντροφος του πνευματικού ήτον άπλους, και έναρετος άνθρωπος, και μακρόθεν ιστάμενος έβλεπε πώς ευγενεν από τό στόμα της γυναικός ένα όφίδι εις κάθε άμάρτημα, όπου έξομολογώτο, και ύστερον πάντων είδεν ένα μεγάλο όφιν, και ευγαλε τρεις φοραίς την κεφαλήν του, να ευγη από τό στόμα της, έπειτα πάλιν έσύρθη έσω, και δέν έξήλθεν. "Οθεν είδε και τά λοιπά όφίδια, όπου ευγήκασι πρότερον, και απελθόντα εισήλθον πάλιν εις τό στόμα αυτής, διατί δέν είπε και τό άλλο άνόμημα. 'Αφ' ου γούν την έσυγχώρησεν ο Πνευματικός, απήλθεν εις την οδόν της. 'Ο δέ ύποτακτικός του είπε την όπτασίαν, ως άνωθεν. Τότες αυτός έκατάλαβε την ύπόθεσιν, και έστρεψεν όπισθεν, δια να φανερώση την όπτασίαν προς την γυναίκα, να την παρακινήση

να είπη και τό άλλο άνόμημα, και απελθόντες εις τό οίκον αυτής, την ηβραν από-θαμμένην, και κλαυσαυτες έκαμαν δέησιν, να τους άποκαλύψη ο Κυριος δια την ψυχήν της, τί έγινε. Και ιδου βλέπουσιν αυτήν καθέζομένην άπάνω εις ένα φοβερόν δράκοντα, και έτεροι δύο όφεις την είχασι προικυκλωμένην, και της έδιδαν οδύνην ανείκαστον. Τότε είπεν αυτοίς: 'Εγω είμι η άσεμνος γυνή, όπου έξομολογήθηκα σήμερα, και διατί δέν είπα ένα άνόμημα όπου έπραξα, με παρέδωκεν ο Κριτής, να με θανατώση ούτος ο δράκων, και να φλογίζωμαι εις ατελεύτητον κόλασιν· διατί με έκαρτέρει τόσο καιρόν να τό όμολογήσω, και έγώ η άγνωστος δια την άίσχυνήν τό έκρυψα. Και τώρα δέν έχω τινα έλπίδα σωτηρίας ποσώς η ταλαιπωρος. Ταυτα είπούσα, έγινεν άφαντος.

ΕΤΕΡΟΝ ΟΜΟΙΟΝ.

Ητον εις βασιλεύς εις την 'Ιταλίαν, ος τις είχε θυγατέρα ευλαδη και έναρετον, ητις έδιδε πολλὰς έλεημοσύνας, και επιμελείτο θαυμασίως τους πένητας. Παρεκαλει δε τον πατέρα της να την αφήση, να γενη Μοναχή, αμή από την πολλήν αγάπην όπου της είχε, δέν έστεργε να την χωρισθῆ, μάλιστα έβαλε τον Αρχιεπίσκοπον της Ρώμης, και την έσυμβούλευσεν, ότι πλέον μισθόν είχε να στέκη εις τον οίκόν της, να κάμνη τοιαύτας αγαθοεργίας, παρεξ να γενη Μοναχή, να ώφελήση μόνου του λόγου της. "Εμεινε γούν η κόρη σταυικώς της, δια να μην ευγη από την πατρώαν ύπακοήν, και έπερνα καθώς και πρωην έναρετα· αλλ ο δόλιος όφιν δέν ύπόφερε να βλέπη τοιαύτας πράξεις εις μίαν νεανίδα, και της έδωσεν εις την σάρκα πόλεμον, και ηγάπησεν ένα ευμορφον νεόν, όπου υπηρέτα τον βασιλέα, και τούτου την έπολέμησεν εις τούτον τον έρωτα, όπου την ενείκησε, και έπασε με τον νεόν εις άμαρτίαν. Είς ολίγον καιρόν έγνωρίσεν, ότι έγγαστρώθη, και είχε τόσην θλίψιν, όπου ήθελε να θανατωθῆ από την

έντροπήν της, να μην άκουσθῆ αυτή η πράξις εις τους ανθρώπους. 'Επιστευθη γούν την ύπόθεσιν μίας γυναικός γραίας, όπου την υπηρέτα, ητις της έδωκε βότανου, και έθανατωθη τό έμβρουον, οθεν δέν έμαθητευθη ποσώς τό γενόμενον, μόνου ελυπατο πολλά, και έθλίβετο, δια τας δύο αυτας άμαρτίας. 'Ο δέ βασιλεύς ιδών αυτήν ταλαιπωρημένην τοσούτου, ενόμισεν, ότι διατί δέν την αφήκε να μονάση έθλίβετο, και την ηρώτησεν, εάν θέλη να καλομερευθῆ· η δε άκούσασα τούτο έχάρη. Έβαλεν ούν αυτήν εις έναρετον Μοναστήριον, εις τό όποιον εκουρεύθη, και έφυλαγεν ολας τας τάξεις της μοναδικής πολιτείας άπαρασάλευτα. Τόσου, όπου δέν την είδασι ποτέ να γελήση, να άργολογήση, και όταν ήθελεν έλθη γυναίκες του παλατίου συγγενεις αυτής, η άλλαις Αρχόντισσαις, η ο βασιλεύς, να την επισκέψουν τους έσυντύχενον ολίγα και βραχύτατα λόγια, και άποχαιρετούσα αυτας, εισήρχετο εις τό κελλίον της, κλαιούσα τας ανομίας αυτής, τας οποίας δέν είπε ποτέ του Πνευματικού η ταλαιπω-



ρος, ταύτῃστι τὴν πορνείαν, καὶ τὸν φό-
νον ὅπου ἐτέλεσε, μόνον ἔκλαιε πρὸς Κύ-
ριον κατ' ἰδίαν, αἰτοῦσα συγχώρησιν. Τέ-
λος πάντων ἀπέθανεν, ἀφ' οὗ ἐξωμολογή-
θη τὰ λοιπὰ ἀμαρτήματα, καὶ ἐκοινώ-
νησε τὰ Θεῖα Μυστήρια. Μετὰ δὲ ἡμέ-
ρας τριάκοντα ἐφάνη εἰς ὄπτασίαν τῆς
Ἡγουμένης, καὶ λέγει τῆς, ὅτι ἐκολάσθη-
κα. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, πῶς εἶναι βολε-
τὸν, ὅπου ἦσουν τοσοῦτον ἐνάρετος, καὶ
εἶχες εἰς τὰ Θεῖα εὐλόθειαν πολλήν, καὶ
ζῆλον διάπειρον; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· δύο
μεγάλα ἀμαρτήματα ἐπραξα, τὰ ὅποια
δὲν ὠμολόγησα τοῦ Πνευματικοῦ ἢ ἀγνω-
στος, νομίζουσα, ὅτι ἔφθανε πῶς τὰ ἔ-
κλαιον τοῦ Χριστοῦ, ὅς τις μὲ ἐκατάκρινε
νὰ ὀδύνομαι διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν αἰώ-
νια, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀγαθοεργίαι δὲν μὲ
ῥωφάθησαν. Βλέπετε γυναῖκες; φυλάγε-
σθε, νὰ μὴ κρύψετε τινὰ ἀμαρτίαν, καὶ
κάλλιον νὰ ἐντραπήσῃς ἐδῶ ὀλίγον, ἂν εἶσαι
καὶ ἀρχόντισσα, πάρεξ νὰ ἔχῃς τότε αἰ-
σχύνην αἰώνιον, καὶ θάνατον ἀτελεύτητον·
ὅτι ἐδῶ μόνον ἐνὸς ἀνθρώπου τὸ λέγεις, ὅς
τις δὲν τὸ ὁμολογᾷ, ἐάν ἔκοπται τὴν κεφα-
λήν του, ἀμὴ ἐκεῖ πομπεύσῃ με αἰσχύνην
ανεῖκαστον, διατὶ τὸ μαυθάνουν ὅλοι οἱ
ἄνθρωποι. Μὴ προφασισθῆς νὰ εἴπῃς, ὅτι
ἐγὼ ἐγὼ πόθου νὰ ὁμολογήσω τὴν ἀνομίαν
μου, ἀμὴ φοβοῦμαι, διατὶ πολλοὶ Πνευμα-
τικοὶ καὶ Ἀρχιερεῖς ἠσέβησαν, καὶ ἐφανέρ-
ωσαν ἀμαρτίας πολλῶν, καὶ ἐκαταισχύν-

θησαν ὅσοι εἰς αὐτοὺς ἐξωμολογήθησαν.
Ἄκουσον, ὦ γυναῖ. Τοὺς περασμένους χρό-
νους βολετὸν νὰ ἐγίνεν αὐτό, ἀμὴ τῶρα ἀ-
πὸ ὀλίγου καιρὸν καὶ ἐδῶθεν ἔκαμεν ὁ Πα-
τριάρχης ἀφορισμὸν με ὅλους τοὺς Ἀρχιε-
ρεῖς, ὅτι ἐάν τύχη καὶ ἀρνηθῇ τὴν Πίστιν
εἰς τῶν Πνευματικῶν, ἢ Ἀρχιερέων, νὰ μὴ
πιστεύουσιν εἴτι εἴπῃ. Ὅτι ἐάν τὸν Χριστὸν
ἀρνήθῃ, τὴν αὐτοαληθειαν ὁ ἀνόητος, καὶ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δὲν ἐλέησε, πῶς νὰ πι-
στεύουσιν τοῦ τοιοῦτου, ὅπου ὡς ἀπεγνωσ-
μένος, ὅπου εἶναι, ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ, ὅχι
μόνον ὅσα ἰξεύρει, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ
ψεύματα, ὅσα τοῦ βάλλει εἰς τὸν νοῦν ὁ Διά-
βολος, ὅπου τὸν ἐκυρίευσε κατὰ κράτος,
καὶ δύναται νὰ δυσφημήσῃ ὅλας τὰς γυ-
ναῖκας, καὶ ἄνδρας, ὅπου ἐξωμολόγησε,
διὰ νὰ τοὺς καταισχύνῃ εἰς τοὺς ἀνθρώ-
πους, καὶ δι' αὐτὸ δὲν τοῦ πιστεύουσιν· ἀ-
μὴ ἐάν καὶ τινὲς τὸν πιστεύουσι, δὲν εἶναι
κάλλιον νὰ τὸ μάθουν τῶρα ὀλίγοι ἄνθρω-
ποι, πάρεξ νὰ κολασθῆς, ὡς αἱ ἄνωθεν;
Πιστεύσον μοι, ὅτι ἔστεργε κάθε μία ἀπὸ
τὰς γυναῖκας, ὅπου ἤκουσες ἄνωθεν νὰ
τῆς ἔδιδε δύναμιν ὁ Κριτής νὰ ἀναστηθῇ,
καὶ νὰ πηγένη εἰς ὅλας τὰς πόλεις, καὶ
Κάστρη βασιλικά νὰ ὁμολογᾷ παρρησίαν
εἰς πάντας τὴν ἀνομίαν τῆς, μόνον νὰ μὴν
τὴν κολάσῃ αἰώνια. Ναὶ κατὰ ἀλήθειαν,
δὲν ἐδειλία τότε τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε πο-
σῶς νὰ αἰσχύνεται, ὅτι ὁ μέγας πόνος
νικᾷ τὸν μικρότερον.

ΠΑΡΟΜΟΙΟΝ.

Εἰς ἓνα Μοναστήριον γυναικῶν ἦτορ τις
Μοναχὴ ἀνεψιὰ τῆς Ἡγουμένης, ἢ ὅποια
ἠγάπησεν ἓνα νέον, ὅς τις ἤρχετο πολλα-
κίς εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον διὰ νὰ βλέ-
πῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα
Μοναχὴ τὸν ἐπόθησε τόσον ὅπου ἐγύ-
ρευε τρόπον καὶ καιρὸν ἐπιθέξιον νὰ ἐνω-
δοῦσι ἀντάμα, νὰ ἀμαρτήσῃ ἐμπράκτως
μετ' αὐτοῦ, ἡγουν με τὸ ἔργον, ὅτι κατὰ
νοῦν καὶ διάνοιαν πολλακίς ἐπόρευεν.
Εἰς αὐτὸν οὖν τὸν ἄπρεπον πόθου ἐτέ-
λευτησεν ἢ ταλαίπωρος χωρὶς νὰ κάμῃ
τὴν ἐπιθυμίαν τῆς, ὅτι ὁ τόπος δὲν τῆς

ἐβόλεσεν. Εἰς τὸν θάνατόν τῆς ἐξωμολο-
γήθη τὰ λοιπὰ αὐτῆς ἀμαρτήματα, καὶ
λαβοῦσα τὴν Ἱεράν Κοινωνίαν, ἐτελεύτη-
σε, χωρὶς νὰ εἴπῃ τοῦ Πνευματικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν, ὅπου εἶχε νὰ ἀμαρτήσῃ, ἐάν
εἶχεν εὐρὴ καιρὸν ἐπιτήδειον. Ἡ Ἡγου-
μένη, ὅπου τὴν ἠγάπα πολλα διὰ τὴν συγ-
γένειαν, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὰ μνημόσυνά τῆς,
ἐδέετο τοῦ Κυρίου, νὰ τῆς φανερώσῃ εἰς
τί τόπον εὕρισκετο. Οὕτω προσευχομένη
μὲ νηστείας καὶ δάκρυα, μετὰ ἡμέρας πολ-
λάς, τὴν εἶδεν εἰς τὸ ὄραμά τῆς, καὶ ἦ-
τον ζοφώδης καὶ ἄσχημος, καὶ λέγει τῆς

Ἡγουμένης: Γίνωσκε, μῆτέρ μου, ὅτι ἐκολάσθηκα. Ἡ δὲ ἐθαύμασε, λέγουσα. Πῶς εἶναι βολετόν; ἐσὺ ἦσουν παρθένος· ἤλθες ἀπὸ μικρῆ εἰς τὸ Μοναστήριον ἐφύλαξες τὰς τάξεις πάσας τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἀμὴν διατί ἐκολάσθης; Ἡ δὲ εἶπε τὴν ἀνωθεν αἰτίαν. Λέγει τῆς Ἡγουμένη: Δὲν τὸ πιστεύω, ὁ ἐλεήμων Θεὸς διὰ μίαν ἐπιθυμίαν μόνου τῆς σαρκός, ὅπου δὲν τὴν ἐτέλεσες, νὰ σὲ κολάσῃ αἰώνια. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο: Μὴ θαυμάζεσαι, καὶ δικαίως ἐκατακρίθην, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ὑψίστου δὲν ὑποφέρουσι νὰ βλέπουνσι τινὰ ρύπον καὶ μολυσμὸν πράξεως, ἢ γνώμης, ὅπου νὰ μὴ ξεπλυσῆ με τὴν ἀγίαν Ἐξομολόγησιν· ἐγὼ γάρ, εἰάν καὶ τὴν ἀμαρτίαν ἐμπράκτως δὲν ἐπραξα, ἀλλὰ με τὴν γνώμην πολλάκις ἐπόρνευσα, καὶ εἰάν εὗρισκα τόπον καὶ καιρὸν ἐπιτήδειον, ἔκαμνα καὶ τὸ ἔργον. Γίνωσκε οὖν, ὅτι πολλοί, οὐ μόνου κοσμικοί, ἀλλὰ καὶ μοναχοί, κολάζονται, διατί δὲν ἐπιμελοῦνται τὴν ἐξαγόρευσιν· καὶ νουθέτησον τὰς ἀδελφὰς τοῦ Μοναστηρίου σου, νὰ ἐξομολογοῦνται ἐπιμελῶς, εἰάν ποθοῦσι τὴν σωτηρίαν τους. Ταῦτα ἰδοῦσα ἡ Ἡγουμένη, ὠδύρετο τῆς ἀνεψιᾶς τὴν ἀπώλειαν. Μὴν ἀπιστήσῃ τίς εἰς ἐτούτο, ἀγαπητοί, ἐπειδὴ εἶδαμεν (τὸ ἐ-

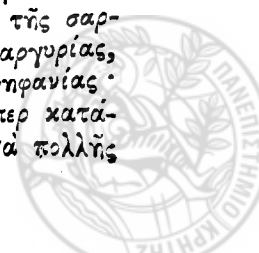
ναντίον) καὶ ἐσώθησαν πολλοί, ὅπου εἴχασι μόνου τὴν γνώμην νὰ πράξουν τὸ ἀγαθόν, ἀμὴν δὲν ἐπρόφθασαν, καθὼς εἰς τὸ Κεφ. ζ'. φαίνεται, καὶ ἐσώθη ἐκεῖνος ὁ ληστής, καὶ ἄλλα ὅμοια ὑποδείγματα φαίνονται εἰς τὰς βίβλους τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ ἐσώθησαν τινὲς με τὴν καλὴν γνώμην, χωρὶς νὰ τελέσουν τὸ ἀγαθόν. Λοιπὸν, καθὼς βραβεύει, τὴν καλὴν γνώμην ὁ πλουσιέθωρος, οὕτω πάλιν κολάζει τὴν πονηρὰν καὶ ἀκόλαστον. Εἶχα πολλὰς μαρτυρίας νὰ ἀναφέρω εἰς βεβαίωσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀμὴν μόνου αὐτῆ ἢ μία ἢ ἀψευδεστάτη τοῦ ἀληθεστάτου ἐκείνου καὶ Θεοῦ στόματος, ὅπου δὲν ἔσφαλε ποτέ, ἃς ἀναπληρώσῃ διὰ ὅλαις τῶν ἐπιγείων Διδασκάλων, οἱ ὅποιοι ὡς ἄνθρωποι ἤμποροῦσι πολλάκις νὰ σφάλλουν. Ὁ ἐμβλέψας γυναικί πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν, ἤδη ἐμίχρυσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Ἡμπορεῖς τίς νὰ ἐναντιωθῆ ποσῶς εἰς αὐτὰ τὰ Εὐαγγελικά λόγια; Μὴ γένοιτο. Ἄς προσέχη γοῦν πᾶς ἕνας, καὶ μὴν ἀμελῆ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, ὅτι ἔρχεται καιρὸς νὰ κλαίῃ ἀνόνητα, καὶ νὰ μὴν εὗρισκῃ τινὰ βοήθειαν. Ἄς κλαύσωμεν οὖν τώρα ὀλίγον, ἵνα ἐκεῖ εὐφρανθῶμεν αἰώνια ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ'.

Περὶ Ἰκανοποιήσεως, ἡγουν Νηστείας, Ἐλεημοσύνης, καὶ περὶ Προσευχῆς.

Τὸ γ'. καὶ τελευταῖον μέρος τῆς Μετανοίας λέγεται Ἰκανοποιήσις, τὸ ὅποιον εἶναι ὁ κόπος καὶ ὁ κανὼν τῆς ἀμαρτίας, ὃς τις ἔχει τρεῖς ἀρετὰς συνεργάτας καὶ βοηθοὺς, ἡγουν Νηστείαν, Ἐλεημοσύνην, Προσευχὴν· αἱ τινες ἀρεταί, με τὸ νὰ εἶναι βαρεταί εἰς τὴν σάρκα, καὶ κοπιαστικάι, δύνονται· πολλὰ εἰς ἰκανοποιήσιν καὶ κανόνα τῆς ἀμαρτίας, ὅπου ἐπράξαμεν, δίδοντες αὐτῆς τῆς σαρκὸς ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν. Καὶ διατί τὰ μεγαλύτερα ἀ-

μαρτήματα εἶναι αὐτὰ τὰ τρία, Ὑπερηφανία, Φιλαργυρία, καὶ Πορνεία, εἰς τὴν ὅποια γροικᾶται καὶ ἡ Γαστριμαργία, τὰ ὅποια, ὡς τρεῖς μεγάλοι γίγαντες, μᾶς πολεμοῦσι διηνεκῶς, διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἰκανοποιήσιν κατ' αὐτῶν μᾶς βοηθοῦσιν αὐτὰ τὰ τρία. Ἡ νηστεία κατὰ τῆς σαρκός, ἡ ἐλεημοσύνη κατὰ τῆς Φιλαργυρίας, καὶ ἡ προσευχὴ κατὰ τῆς Ὑπερηφανίας· ὁ γὰρ προσευχόμενος ἴσταται ὡσπερ κατάδικος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, μετὰ πολλῆς



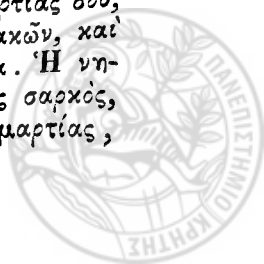
ταπεινώσεως. Ἐπι δὲ μὲ ταῖς ἀρεταῖς αὐταῖς προσφέρει ὁ ἄνθρωπος μίαν συσίαν τελείαν αὐτοῦ τε, καὶ τῶν πραγμάτων αὐτοῦ. Μὲ τὴν ἐλεημοσύνην προσφέρει τὸ πρᾶγμα του, μὲ τὴν νηστείαν συσιάζει τὴν σάρκα του, καὶ μὲ τὴν προσευχὴν προσφέρει τὴν ψυχὴν τῷ Κυρίῳ. Ἡ χρεία γοῦν καὶ τὸ ὄφελος τῆς ἱκανοποιήσεως ταύτης γνωρίζεται μὲ τὴν διαφορὰν, ὅπου βάνομεν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ Βαπτίσματος, καὶ τοῦ τῆς μετανοίας ἔτι τὸ Βάπτισμα. ὅπου εἶναι ἡ Σύρα πάντων τῶν Μυστηρίων, λογίζεται μία γέννησις τῆς ψυχῆς, ἥτις νεωστὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Χριστιανικὴν πολιτείαν, τῆς ὁποίας ἦεν ἄλλοτριος. Λοιπὸν, καθὼς ἓνα βρέφος ἀφίνει τὸ εἶναι ἕλον ἐκείνο, ὅπου εἶχε πρότερον, καὶ λαμβάνει ἄλλο καινόν, μὲ τὴν δύναμιν καὶ χάριν τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ, ὅπου ἀναγεννᾶται εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν διὰ τοῦ Βαπτίσματος τῶν δακρύων τῆς μετανοίας, ἀφίνει τὸ πρῶτον εἶναι τῆς ἀμαρτίας, ὅπου ἠτον ὑποκειμένη εἰς ἐγκλημα καὶ εἰς κόλασιν, καὶ λαμβάνει ἓνα νέον εἶναι πνευματικῆς πολιτείας καὶ χάριτος, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν μένει τίποτας πρᾶγμα τῆς προτέρας διαγωγῆς. Ἀλήθεια τὸ τῆς μετανοίας μυστήριον εἶναι ὡσερ καθάρσις καὶ Θεραπεία τῆς ψυχῆς, καὶ καμμίαν φορὰν Θεραπεύει τελείως, καὶ ὑγαιίνει τὸν ἀρρώστον καὶ πολλακις πάλιν ἀφίνει τινὰ λείψανα τῆς προτέρας ἀσθενείας, ἧγον κατὰ τὴν συντριβὴν τῆς καρδίας, ἡ ὁποία ὅταν εἶναι τελεία καθὼς πρέπει, λυτρώνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ κόλασιν. Ἀρὴ διατί σπανίως τυχεῖν τοιαύτη συντριβὴ, χρειάζομεσθιν πολλὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀνωθεν τριῶν ἀρετῶν, διὰ Θεραπείαν τῆς ἀμαρτίας παντέλειον. Ἐπι δὲ, καθὼς τὸ ἱερὸν Βάπτισμα περιέχει ἐν ἑαυτῷ πάσας τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἠνωμένας μὲ τὴν χάριν ἐκείνου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλα ταῦτα τὰ ἀγαθὰ προέρχονται, οὕτω καὶ ἡ Θερμοτάτη καὶ ἀληθὴς μετανοία περιέχει ὁμοίως ὅλους αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς καὶ δωρήματα, καὶ ἐξόχως ἓνα νέον φῶς, καὶ ἐπίγνωσιν τῶν πνευματικῶν καὶ Θεῶν πραγ-

μάτων, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκατο τυφλὸς ὁ ἄνθρωπος πρότερον, ὡσερ νὰ ἦτον εἰς τὸ σκότος καὶ σκιάν τοῦ θανάτου, καὶ φέρει μᾶς μίαν καινὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἥτις ἐστὶ τύπος τῆς ἀληθοῦς μετανοίας καὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν, καὶ αἰτιᾶ θουμαστῆς ἐνεργείας εἰς τὴν ψυχὴν μας. Καθὼς εἶναι τῆς ἐπιστροφῆς ἡ χάρις διάφοραις, εἰς ἄλλων τρανήτεραις, ὡσερ εἰς τὸν Παῦλον, καὶ εἰς ἄλλον μικρότεραις, οὕτως εἶναι καὶ αἱ ἐνεργεῖαι, καὶ τὰ ἔσω κινήματα, ὅπου ἐργάζει αὐτὴ ἡ ἀρετὴ, ἡ ὁποία αἰτιᾶ μίαν μετανοίαν καὶ ἑλίψιν εἰς τὴν ψυχὴν, διὰ τὴν παρακοήν, ὅπου ἔκαμε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιθυμᾶ νὰ παθῆ διάφορα κολαστήρια μᾶλλον, ἢ νὰ παραπικραίνῃ τοιοῦτον Δεσπότην καὶ οὕτως ἔχει περισσότερον φόβον τῆς Θεῆς μεγαλειότητος, βλέπων, ὅτι ἡ παράσις ἐκίνησεν εἰς ὀργὴν τὸν Παντοδύναμον, καὶ αἰσχυρόμενος νὰ παρρησιασθῆ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἔχει πολὺν πόθον νὰ ἱκανοποιήσῃ διὰ τὰς ἀμαρτίας του τῷ Κυρίῳ, μὲ κανόνα προπούμενον, νὰ τὸν ἐλαρύνη διὰ τὴν παρακοήν, ὅπου ἔκαμε, καὶ νὰ ἐκδικαιωθῆ κατὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἥτις ἦτον αἰτία τῆς ἀμαρτίας. Διὰ τοῦτο γοῦν πρέπει ἡ ψυχὴ, ὅπου ἐκαταφρόνησε τὸν Κτίστην διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ κτίσματος, νὰ Θεραπεύσῃ μὲ πόνον ἐκούσιον τὴν θεληματικὴν ἡδονὴν, καὶ μὲ θεληματικὴν ἑλίψιν τὴν ἐκούσιον ἀπόλαυσιν, διὰ τῆς ὁποίας ὑπερέθη τοῦ Θεοῦ φῶς. Καὶ ἐπειδὴ ἡ παιδεύσις καθαρίζει τὸ πταίσιμον, δίκαιον εἶναι νὰ ὑποδεχθῆ τὴν τιμωρίαν ὅς τις ἐτόλμησε νὰ τελεσῇ τὴν ἀμαρτίαν. Ἐπειδὴ οὖν ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτάνων ἐκαταφρόνησε τὸ ἄκρον ἀγαθόν, καὶ ἀντάλλαξεν αὐτὸ διὰ ἓνα κτίσμα οὐδαμινόν, καὶ ἐκαταφρόνητον, τὸ ὁποῖον εἶναι μεγάλη ὑβρις τῆς ὑπερτάτης καὶ ὑπερτίμου μεγαλειότητος, πρέπει εἶναι νὰ ταπεινωθῆ, καὶ νὰ καταφρονηθῆ ἐκουσίως ἕως ἐδάφους, ὅς τις ἐξῆυδρισε τοιοῦτον Δεσπότην. Μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον οὖν κοπιῶσιν ὅσοι τοὺς ἠνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Θεὸς μὲ τοῦτο τὸ οὐράνιον φῶς, καὶ ἱκανοποιούσι τὴν ἀμαρτίαν, διὰ νὰ ἀξιωθῶν συγχωρήσεως. Ἐπεὶ οὖν μὲ τρία πρᾶγματα ἀμαρτάνομεν εἰς τὸν Θεόν πε-

ρίσσοτερον, με τὸ πρᾶγμα, με τὸ σῶμα, καὶ με τὴν ψυχὴν, εἶναι χρεία νὰ κάμωμεν μετ' αὐτὰ τὴν ἱκανοποιήσῃν καὶ θυσίαν πρὸς τὸν Δεσπότην, ἥτις γίνεται μετὰς ἄνωθεν γ'. ἀρετᾶς. Μετὰ τὴν ἐλεημοσύνην θυσιάζομεν τὸ πρᾶγμα, μετὰ τὴν νηστείαν τὸ σῶμα, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν τὸ πνεῦμα. "Ἐτι δὲ πᾶσαι αἱ ἀμαρτίαι γίνονται ἢ κατὰ Θεοῦ, ἢ κατ' ἡμῶν, ἢ κατὰ τοῦ πλησίον, καὶ εἰς ταῦτα τὰ γ'. ἀμαρτήματα ἱκανοποιῶσι, καὶ πληρῶνουν αὐτὰ αἱ γ'. ἀρεταί. Ἡ νηστεία δὲ ἡμᾶς, ἢ ἐλεημοσύνη διὰ τὸν πλησίον, καὶ ἢ προσευχὴ διὰ τὸν Θεόν. "Ὅς τις οὖν ἐπιθυμᾷ νὰ ἰλαρύνῃ τὸν Θεόν πρὸς τοῦ λόγου του, πρέπει νὰ ἐπιμελῆται ταύτας τὰς ἀρετὰς, καὶ πρῶτον ὡς ἀρχίξῃ ἀπὸ τὴν ἁμωμον νηστείαν, ἢ ὅποια, καθὼς εἶπαμεν, μετὰ τὸν πόνον τῆς τιμωρίας πληρῶνει διὰ τὴν ἴδω-νὴν τῆς ἀμαρτίας, παιδεύουσα τὴν σάρκα, ἥτις ἦτον αἰτία τῆς παραδόσεως. Διὰ τῆτο ἐγκρατευσόμεθεν τῶν φθειρομένων βρωμά-των, ἵνα λάβωμεν ἄφεισιν τῶν ἀπηγορευμέ-νων σφαλμάτων, καὶ μετὰ μίαν βραχυτάτην νηστείαν νὰ φύγωμεν παντοσὴν τιμωρίαν καὶ νηστείαν αἰώνιον, ὅτι διὰ τὴν ἀμαρ-τίαν κληρονομοῦμεν τὸν ἄχαρον ἄδην, ὅπου οὐκ ἔστι παράκλησις, ἀλλὰ λιμός καὶ δά-κρυα πάντοτε. Μακαρία λοιπὸν ἡ νηστεία, διὰ τῆς ὁποίας λυτρῶμεσθεν τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς κολάσεως. Ἡ νηστεία ξεπλύνει τὰ ἀ-μαρτήματα, διαλύει τὰ πρότερα ἀνομήμα-τα, καὶ μᾶς ἀντικρίπτει ἀπὸ τὰ μέλλοντα. Ἡ νηστεία εἶναι ἰσχυρὸν προπύργιον τοῦ Θεοῦ, παλάτιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ τείχος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, φλόμπουρον τῆς Πίστεως, σημεῖον τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς σω-φροσύνης στερέωμα. Ἡ νηστεία λαμπρύνει τὴν ψυχὴν, ὑψώνει τὰς αἰσθήσεις, δουλα-γωγεῖ τὴν σάρκα τῷ πνεύματι, κάμνει τὴν καρδίαν συντετριμμένην καὶ ταπεινὴν, δια-λύει τὰ σύγνεφα τῆς ἐπιθυμίας, καταπραΰνει τὴν καυσὶν τῆς πορνείας, καὶ ἐξάπτει τὸ φῶς τῆς σωφροσύνης. Ἡ νηστεία εἶναι τῶν ἐπιθυμιῶν χαλινός, καὶ τῶν παθῶν ἀπο-νέκρωσις, ἀδελφὴ τῆς πτωχείας, τέκνον τῆς μετανοίας, μάχαιρα τῆς φιλαυτίας, φύλαξ τῆς ἡμῶν σωτηρίας, καὶ μεσίτρια

ἰσχυρὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα λάβωμεν ὑπ' αὐτοῦ δωρεὰς τε καὶ χάριτας. Δι' αὐτῆς οἱ Νινευίται τὸν Θεὸν ἐξίλεωσαν· δι' αὐ-τῆς οἱ Ἰσραηλίται εὐρήκασιν εἰς τὰς θλί-ψεις βοήθειαν· μετὰ τὴν νηστείαν οἱ τρεῖς Παῖδες ἐκυρίευσαν τοῦ πυρός· δι' αὐτῆς ὁ Ἡλίας ἔμπυρος ἀρματηλάτης γνωρίζε-ται· δι' αὐτῆς ὁ Μωϋσῆς ἐκ Θεοῦ τὸν Νό-μον ἐδέξατο· καὶ τί νὰ λέγω τὰ περισ-σά; Διὰ τῆς νηστείας ὁ Δεσπότης Χρι-στός προητοιμάσθη διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ὑπόδειγμα, πόσον εἶναι ἡ νηστεία ὠφέλιμος. "Ὅς τις οὖν ἐπιποθεῖ νὰ θεραπεύσῃ τὸν Κύριον νὰ κάμῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν του ἐκδίκησιν, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ὅλα τὰ ἄνωθεν ἀξιώ-ματα, ὡς καθοπλισθῇ μετὰ ἕνα ἅγιον μῖσος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἤγουν νὰ μισήσῃ τὴν σάρκα, νὰ τὴν παιδεύῃ μετὰ νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχαῖς, καὶ μετὰ ὅσαις σκληραγω-γίαις δυνηθῇ περισσότερον· ὅτι μετὰ τὸν τρό-πον τούτον οὐ μένον ἱκανοποιεῖ τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ κράτος νικᾷ τὸν ἰσχυρώτε-ρόν του ἐχθρόν, καὶ γίνεται ἡ φυγὴ σὺν τῷ σώματι. Ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τούτο ὅλον, ὅπου εἶπωμεν, ὡς γένη μετὰ τὴν πρέπυσαν διάκρισιν, ἤγουν ὅσον δύνασαι νὰ κάμῃς, χωρὶς νὰ θανατώσῃς τὸν ἄν-θρωπον, ὅτι πολλοὶ ἐπεχείρισαν ἐγκράτειαν περισσοτέραν τῆς δυνάμεώς τους, καὶ ἀσθέ-νησαν τόσο, ὅπου ὕστερα τὴν ἀφῆκαν ἐλό-τελα, διὰ νὰ ἀποκτήσουσι τὴν υἰγιαίν τους. Διὰ τοῦτο ὡς κάμῃ κατὰ τὸ δυνατόν του πᾶς ἕνας, ὅτι ἄλλος ἢμπορεῖ νὰ νηστεύσῃ ἡμέρας γ'. ἄνευ βλάβης, καὶ ἄλλος δὲν κά-μνει μίαν ἡμέραν. Μείζων οὖν πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡ διάκρισις.

Συνόδευσον δὲ τὴν νηστείαν μετὰ τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης, διὰ νὰ εἶναι ὠφέλιμο-τέρα καὶ διαφέροσα, ὅτι τόσο εἶναι ἡ νη-στεία χωρὶς ἀγάπην καὶ ἔλεος, ὥσπερ τὸν λύχνον χωρὶς ἐλαίου. Δὸς οὖν ἐλεημοσύ-νην, διὰ νὰ ὑπακούσῃ τὴν προσευχὴν σου ὁ Κύριος, νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας σου, νὰ σε λυτρώσῃ τῶν μελλόντων κακῶν, καὶ νὰ σοῦ χάρισῃ ἀγαθὰ τὰ αἰώνια. Ἡ νη-στεία καταμαραίνει τὰ πάθη τῆς σαρκός, καὶ ἀφανίζει τὰς αἰτίας τῆς ἀμαρτίας,



ἀμὴ δὲν δίδει τὴν τελείαν ὑγίαν χωρὶς τὴν ἀλειψὴν τῆς ἐλεημοσύνης, χωρὶς τὸν ποταμὸν τῆς εὐσπλαγγχίας καὶ τὴν ἐπιδρομὴν τῆς εὐποιίας. Ἡ νηστεία θεραπεύει τὰς πληγὰς τῆς ἀμαρτίας, ἀμὴ δὲν εὐγάνει τὰ στίγματα τοὺς δίχως τὸ λάδι τῆς συμπαιείας. Ὁ Ἐκκλησιαστής λέγει· ὅτι, καθὼς τὸ ὕδωρ σβένει τὸ πῦρ, οὕτως ἡ ἐλεημοσύνη ἀφανίζει τὴν ἀμαρτίαν. Λέγει δὲ ὁ Μέγας Ἀμβρόσιος· Μεγάλῃ ὄντως τῆς ἐλεημοσύνης ἡ δύναμις, ὅτι μὲ τὴν πηγὴν τῆς ἀγάπης αὐτῆς σβύνει τὴν λαύραν τῶν ἐγκλημάτων, εἰς πρόπον ὅπου εἶναι καὶ θυμωμένος ὁ Δικαστὴς κατὰ τοῦ ἀμαρτήσαντος, καὶ θέλει νὰ τὸν παιδεύσῃ, μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ συγχωρᾶ. Δὲν ἦυρεν ἄλλον τρόπον ὁ Προφήτης Δαυιδ νὰ λυτρώσῃ τὸν Ναβουχοδονόσορ ἀπὸ τὴν ἀπειλήν τοῦ Κυρίου, πᾶρξ τὴν εὐσπλαγγχίαν, καὶ λέγει του· Λάβε τὴν βουλήν μου, ὦ Βασιλεῦ, ἐξάλειψον μὲ τὴν ἐλεημοσύνην τὰς ἀμαρτίας σου, καὶ τὰς πονηρίας σου μὲ τὰ ἔργα τῆς εὐποιίας πρὸς τοὺς πτωχοὺς. Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἅγιος, γνωρίζωντας πόσῃ δύναμιν ἔχει ἡ ἐλεημοσύνη νὰ εὐμενίσῃ τὸν Πανοικτίρμονα. Ἐπειδὴ οὖν τοσοῦτον δύναται ἡ ἀρετὴ αὐτῆ, ὅς τις θέλει νὰ εὕρῃ ἔλεος παρὰ τῷ Θεῷ, ἅς ἐνδυσθῆ αὐτὸ τὸ ἱμάτιον, σπλαγγχιζόμενος τοὺς πτωχοὺς, τὰς χήρας, καὶ ὀρφανούς, μὲ τὸ πρᾶγμα ὅπου τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός. Εἰ δὲ καὶ εἶναι πτωχός, μὲ τὴν συμβουλήν καὶ μεσίτευμα, καὶ ὅταν ἄλλο δὲν δύναται, καὶ ἅς τοὺς συμπονήσῃ μὲ τὴν καρδίαν του, καὶ τόσον μισθὸν ἔχει. Ἐπειδὴ (κατὰ τὸν Διάλογον Γρηγόριον) δὲν δίδει ὀλιγώτερον ὅς τις συμπονεῖ τὸν πτωχὸν ἐκ καρδίας, ἀπὸ ἐκείνου, ὅπου τοῦ βοηθᾶ μὲ τὸ πρᾶγμα του, ὅτι ὁ μὲν δίδει χρήματα, ὁ δὲ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ὁ Μέγας Ἀγούστινος λέγει, ὅτι μεγαλῆτερη ἐλεημοσύνη δὲν εἶναι, ὡσπερ νὰ συγχωρήσῃς ἐξ ὅλης καρδίας τῷ πταίσαντι. Ἐπεὶ οὖν δὲν ἔμπορεῖ νὰ ζήσῃς μίαν ὥραν ἀναμάρτητος, συγχώρησον τοῦ ἀδελφοῦ σου, εἴαν ποθῆς νὰ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος τὰ ἔδικά σου πταισίματα. Τὸ αὐτὸ λέγει ὁ Καισάριος. Ὅς τις δὲν ἔχει νὰ λυτρώσῃ αἰχμάλωτον, ἢ νὰ ἐνδύσῃ γυ-

μὸν, ἅς βιάζεται νὰ μὴν ἔχη μῖσος εἰς τὴν καρδίαν κατὰ τοῦ πλησίον, καὶ νὰ μὴν ἀποδώσῃ κακὸν ἀντὶ κακοῦ τοῖς ἐχθροῖς του, ἀλλὰ μάλιστα νὰ τοὺς ἀγαπᾶ, καὶ νὰ προσεύχεται δι' αὐτούς, καὶ οὗτος ἅς ἔχη μεγάλην ἐλπίδα εἰς τὴν εὐσπλαγγχίαν, καὶ ὑπόσχουσιν τοῦ Δεσπότου μας, λέγων αὐτῷ· Δός μοι, Κύριε, ὅτι ἔδωσα. Συγχώρησόν μοι, ὡς καὶ ἐγὼ ἐσυγχώρησα. Δὲν γράφομεν ὡδε περισσώτερον περὶ ἐλεημοσύνης, διατὶ παρεμπρός θέλομεν εἰπεῖν ξεχωριστὰ διὰ τὴν ἀρετὴν ταύτην, ἣτις εἶναι περίσσα ὠφέλιμος εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν περᾶσωμεν μὲ βραχυλογίαν.

Τὸ γ. μέρος τῆς ἱκανοποιήσεως εἶναι ἡ Γερά Προσευχή, ἡ ὁποία ὅταν γένη μετὰ Πίστεως καὶ πολλῆς ταπεινώσεως, εἶτι ζητήσωμεν δι' αὐτῆς τῷ Κυρίῳ, ἀναμφιβόλως λαμβάνομεν, καθὼς μᾶς ἔταξεν εἰς πολλὰς τόπους τοῦ ἀγίου Εὐαγγελίου. Ἀμὴ ἀλήθεια νὰ ζητοῦμεν εὐλογία πράγματα, καὶ πρὸς ὠφέλιαν τῆς ψυχῆς μας, ὅτι πᾶσα προσευχὴ ὅπου νὰ γένη μὲ τοὺς προεπιμένους τρόπους, καὶ συνακόλουθα, ὅπου εἰς ἐτοῦτο κάμνουσι χρεῖα, κατευθύνεται, καὶ παρρησιάζεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπακούει τῆς ἡμετέρας αἰτήσεως. Εἰ δὲ καὶ ἀργήσῃ καμμίαν φοράν νὰ μᾶς ὑπακούσῃ, καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν χάριν, ὅπου ζητοῦμεν, τοῦτο τὸ κάμνει ὁ σοφώτατος εὐεργέτης, διὰ νὰ εἰμυθεν ἀγρυπνοὶ καὶ ἐπιμελέστατοι ὕστερα, ἀφ' οὗ μᾶς τὴν δώσῃ, νὰ τὴν φυλάγωμεν ἀκριβᾶ, καὶ νὰ μὴ τὴν χάσωμεν. Ἡ προσευχὴ ἀφανίζει τὰς ἀμαρτίας τοῦ προσευχομένου, καθὼς ἐφάνη εἰς τὸν Τελώνην. Αὐτὴ ἐκφοβεῖ, καὶ σκορπίζει τοὺς δαίμονας, ὀρίζει τὰ στοιχεῖα, τὸν Οὐρανόν, καὶ τὸν Ἥλιον, καθὼς ἐφάνη εἰς διαφοροὺς καιροὺς καὶ τόπους. Διὰ προσευχῆς ἔσχισεν ὁ Μωϋσῆς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλῖται πάντες, καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς ἐπνίγησαν. Ὡσαύτως καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ προσευχόμενος, ἐπέρασε τὸν Ἰορδάνην, ἐπρόσταζε τὸν Ἥλιον, καὶ ἐσταμάτησεν ἔξῃ ὥρας ἀπὸ τὸν δρόμον του. Τὸ ὅμοιον ἔκαμεν ὁ Ἀββᾶ Πατερμούθιος, καὶ ἄλλοι τινές. Ὁ Ἡλίας

ἐπρόσταξε τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ δὲν ἔβρεξαν μβ'. Μῆνες· καὶ τότε πάλιν ἔκαμε προσευχήν, καὶ ἦλθε βροχὴ ἀναριθμητος· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ διηγῶμαι ἕνα καθ' ἕνα, ἡ Προσευχὴ δύναται νὰ εὐγάλη ἀπὸ τὸν Ἄδην ψυχᾶς ἀνθρώπων, καὶ νὰ ζωώσῃ τὰ σώματα, νὰ ξεριζώσῃ ὄρη καὶ δένδρα ἀπὸ τὴν στερεάν, νὰ τὰ φυτεύσῃ εἰς τὴν ὑγρὰν φύσιν τοῦ ὕδατος, καθὼς εἶδαμεν, καὶ ἐκάμασι τινὲς ἐνάρετοι ἄνθρωποι· καὶ ἀπλῶς πάντα, ὅσα θελήσει νὰ κἀμῃ ἕνας πιστὸς, σημεῖα καὶ τέρατα, μόνον νὰ κἀμῃ μετ' εὐλαδείας καὶ πίστεως προσευχήν, νὰ μὴ διακριθῇ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ὑπακούειν τὸν ὁ Δεσπότης, καθὼς εἶπεν εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ταύτην τὴν προσευχήν ἐγκωμιάζει κατὰ πολλὰ ὁ μέγας Βασιλεὺς, καὶ λέγει ταῦτα περὶ αὐτῆς.

Προσευχὴ ἐστὶ συνουσία καὶ ἔνωσις ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ, Κόσμου σύστασις, Θεοῦ καταλλαγὴ, δακρῶν μήτηρ, ἀμαρτημάτων ἱλασμός, πειρασμῶν γέφυρα, πολέμου Στραῦσις, Ἀγγέλων ἔργον, πηγὴ ἀρετῶν, χαρισμάτων πρόξενος, νοὸς φωτισμοῦ, προκοπῆς ἀόρατος, τροφὴ ψυχῆς, ἀπογνωσεως πέλυξ, ἐλπίδος ἀπόδειξις, λύπης λύσις, πλοῦτος Μοναχῶν, Συμοῦ μείωσις, ἔσοπτρον προκοπῆς, καὶ ἵνα συνελὼν εἶπω, Προσευχὴ ἐστὶ τῶ ὄντως εὐχομένῳ, δικαστήριον, καὶ κριτήριον, καὶ βῆμα Χριστοῦ, πρὸ τοῦ μέλλοντος βήματος· ἦγον, ἡ Προσευχὴ εἶναι εἰς ἐκεῖνον, ὅπου προσεύχεται, ὡς ἕνα Δικαστήριον προτιθέμενον ἀπὸ τὴν φοβεράν κρίσιν τῆς β'. τοῦ Χριστοῦ Παρουσίας, καὶ κατακρίνεται ἀπὸ λόγου του ἐδῶ ὁ ἀμαρτωλὸς, διὰ νὰ εὐρεθῇ ἐκεῖ ἀνεύθυνος. Καλότυχος οὖν ὅστις κλαίει πικρῶς ἐνθάδε ἐνώπιον Θεοῦ προσευχόμενος, ὅτι αὐτὸς δὲν κρίνεται τότε εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο κριτήριον. Διὸ, ἀγαπητέ, ἀρχόμενος τῆς προσευχῆς, ἄφες τὰ φροντίδας καὶ αἰσθήσεις πάσας τοῦ σώματος, καταλίπε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, διάβηθι τὸν αἰθέρα καὶ τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περιέβλεψε τὰς στρατίας τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων, τὰ πολυόματα Χερουδὶμ, καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν τὴν κτίσιν

ἀνανεύσας τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέκεινα πάντων τὸν νοῦν ἀνυψώσας, ἐννόησον τὴν ἀπόρρητον, καὶ παντὸς ἐπέκεινα νοῦ, Θεῖαν φύσιν ἐνὶ ὄρωμένην, ἄτρεπτον, ἀναλλοίωτον, ἀπλήν, ἀσύμμετον, ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν ἀδιαίρετον, φῶς ἀπόσιτον, δύναμιν ἄφραστον, κάλλος ἀμήχανον, σφοδρῶς μὲν τῆς τερωμένης ψυχῆς καθαπτόμενον, λόγῳ δὲ δηλωθῆναι πρὸς ἀξίαν ἀδύνατον. Ἐκεῖ Πατὴρ καὶ Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τὰ τρία Θεός. Τρία ἅγια, σύνθρονα, ὁμοουσία, αἰδία. Μία Θεότης, μία Κυριότης, καὶ Ἁγιότης, πάντα περιέχουσα, δημιουργοῦσα, καὶ ἀγιάζουσα. Μία Θεότης καὶ Δύναμις. Εἰς Βασιλεὺς τῶν βασιλευσάντων, καὶ Κύριος τῶν κυριουσάντων.

Τοῦτον τὸν Βασιλεῖα ἐννόησον, ὃ ἀμαρτωλὲ, προσευχόμενος, ἵνα καταλάβῃς αὐτοῦ τὴν μεγαλειότητα, καὶ πόσον πρέπει νὰ τὸν ἀγαπᾷς, καὶ νὰ εὐλαβῆσαι τούτου τὸ ὄνομα, ὅτι αὐτὸς εἶναι Θεὸς παντέλειος, ὠραῖος πάνυ ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, πανάγαθος, πολυεὐσπλαγχνος, φοβερός τε καὶ δίκαιος. Ἐτι δὲ Πατὴρ φιλόστοργος, εὐεργέτης πλουσιοπαροχος, Λυτρωτὴς καὶ Σωτὴρ πολυέλεος· καὶ ὅποτεν τὸν στοχασθῆς μετὰ αὐτὰ τὰ ἐπίθετα, θέλεις γνωρίσει, μετὰ ποταπὴν καρδίαν πρέπει νὰ λατρεύῃς, καὶ νὰ σέβῃσαι τοιοῦτον Δεσπότην, ἦγον ὡς Θεὸν νὰ τὸν προσκυνᾷς, ὡς ὑπερένδοξον νὰ τὸν ὑμνῆς, ὠραῖον καὶ πανάγαθον νὰ τὸν ἀγαπᾷς, ὡς δίκαιον καὶ φοβερὸν νὰ τὸν τρέμῃς, ὡς Βασιλεῖα παγκόσμιον νὰ ὑποτάσσεισαι εἰς τὸ θέλημά του, ὡς εὐεργέτην νὰ τὸν εὐχαριστᾷς, καὶ ὡς Θεὸν νὰ τὸν δοξάζῃς, ὡς δημιουργῶ καὶ ποιητῆ νὰ τοῦ προσφέρῃς τοῦ λόγου σου, καὶ ὅσα ἐξουσιάζεις, ἐπειδὴ ὅλα εἶναι ἐδικά του χαρίσματα, καὶ ὡς Σωτῆρι καὶ λυτρωτῆ νὰ τοῦ ζητᾷς εἰς τὴν προσευχήν σου βοήθειαν. Αὐτὰς καὶ ἑτέρας ὁμοίας πράξεις ἀρετῆς χρεωστῆ τὸ λογικὸν κτίσμα πρὸς τὸν δημιουργὸν καὶ Κτίστην αὐτοῦ. Ὅτι, καθὼς ἐκεῖνος εἶναι τὰ πάντα ἐν πᾶσιν, οὕτω θέλει νὰ εὐλαβῆται, καὶ νὰ τιμᾶται ὑπὸ πάντων μετὰ ὅλας τὰς αἰσθήσεις τε καὶ κινήματα, τὸ ὅποσον καλά καὶ γίνεται εἰς ὅλας τὰς πράξεις, ὅπου τελοῦνται εἰς

δόξαν αὐτοῦ, ὅμως εἰς τὴν προσευχὴν πληροῦται· ἐξαιρετώτερα, ὅταν συνακολουθῶσιν αἱ πράξεις τούτων τῶν ἀρετῶν, ἦγουν πίστεις, ἐλπίδες, ἀγάπης, ταπεινώσεως, καὶ ἄλλων ὁμοίων. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ νομίσης, πῶς ἀπέχει ὁ Κύριος μακρὰν ἀπὸ λόγου σου, γίνωσκε, ὅτι ὡς αἰτία τῶν ὄντων καὶ Θεὸς ἀπερίγραπτος εἶναι παρῶν εἰς κάθε τόπον, καὶ μάλιστα ὅταν προσεύχῃσαι, στέκεται κατὰ ἀλήθειαν ἔμπροσθεν σου, ἀκούει τὰ λόγια, στοχάζεται τὴν εὐλαδίαν σου, καὶ ὀρέγεται σοὺ τὰ δάκρυα.

Βλέπων οὖν αὐτὸν με τοὺς νεορούς ὀφθαλμούς σου, ἔχε μίαν βαθυτάτην εὐλάβειαν ἐκ καρδίας, κατανοῶν αὐτοῦ τὴν μεγαλειότητα, καὶ σοὺ τὴν ἀναξιότητα, καθὼς ἔλεγεν ὁ δίκαιος Ἀβραάμ· Ἔτι λαλήσω πρὸς τὸν Δεσπότην μου. Ἐγὼ δὲ εἶμαι γῆ καὶ σποδός, καὶ στοχάσου ἐμμελῶς τὴν παντοδύναμον σοφίαν, τὴν φιλάγαθον γνώμην, καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιώματα τούτου τοῦ ὑπερτίμου καὶ ὑπερενδόξου Δεσπότη, τὰ ὁποῖα εἶναι τοσοῦτο θαυμάσια, ὅπου ὑπερβαίνουσι πάντα νοῦν, καὶ πᾶσαν διάνοιαν, οὐ μόνον ἀνθρώπινον, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Οὐρανίων Δυνάμεων. Οὗτος ὁ λογισμὸς ἀρκεῖ νὰ σὲ κἀνῆ, νὰ ταπεινωθῆς ἕως τὸν χεῖν τῆς γῆς, ὡς σκώληξ ἀναξιώτατος, ὁποῦ εἶσαι, νὰ στέκῃς μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου σου· καὶ ὅσον δοθῇ ἀσχολουμένη ἡ καρδιά σου εἰς τοιοῦτον φόβον, τόσον ὀλιγώτερον θέλει γυρίζει ὁ νοῦς σου εἰς βιωτικούς λογισμούς· ὅτι ὁ χαλινὸς τοῦ φόβου δὲν ἀφίνει τὴν καρδίαν νὰ περιπολεύῃ εἰς ἄλλους διαλογισμούς, ἐνώπιον τοσαύτης μεγαλειότητος. Διὰ τὴν εἰρήνην, ὅταν ὑπάγῃς νὰ συντύχῃς μετὰ τινὰ Βασιλέα ἐπίγειον, ἴστασαι μετὰ τόσον φόβον καὶ τρόμον, ὅπου εἶναι ἀνθρώπος ὡς καὶ τοῦ λόγου σου, πόσον πρέπει νὰ στέκεσαι ἐν φόβῳ, ὅταν συνομιλῆς διὰ προσευχῆς μετὰ τὸν Βασιλέα τῶν Ἀγγέλων, καὶ πάσης τῆς Κτίσεως; Στῆθι ἐν προσευχῇ, ὦ ἀμαρτωλέ, τοσοῦτον ταπεινῶς καὶ ἐλεεινῶς, καθὼς ὁ κατάδικος ἴσταται ἔμπροσθεν τοῦ Δικαστοῦ, διὰ νὰ σβύσῃς τὸν θυμὸν

τοῦ δικαίου Κριτοῦ μετὰ τὸ ἔξωθεν εἶδος, καὶ μετὰ τὸ ἔσωθεν ἦθος, ἵνα λάβῃς τελείαν τῶν ἀμαρτιῶν σου συγχώρησιν. Προσευχόμενος δὲ, ἄρξαι ἀπὸ θεολογίας καὶ αἰνῶν θεοπροπῶν, καὶ ὅταν μετὰ ταπεινοφροσύνης δοξολογήσῃς, τότε αἰτησαι, μὴ τροφὴν ἢ ὑγίαν σώματος, μὴ ἄλλο τί τῶν ἐπιγείων, ἀλλὰ τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τὰ δὲ ἄλλα ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, σοὺ τὰ δίδει καὶ χωρὶς νὰ τὰ ζητήσῃς, καθὼς μᾶς ἔταξε λέγωντας· Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Ἐάν οὖν θέλῃς νὰ κατευθυνθῇ ἡ προσευχή σου ὡς θυμίαμα, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ ὦτα τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ, βαλετῆς τὰς δύο πτέρυγας, ὅπου εἶπαμεν, νηστείαν καὶ ἔλεος, διὰ νὰ πετάξῃ μετ' αὐτὰς εὐκολώτερα· ὅτι ἡ νηστεία λεπύνει τὸν νοῦν, καὶ κουφίζει τὸ βάρος τοῦ σώματος, καὶ δυναμώνει τὴν προσευχὴν, καὶ ἡ προσευχὴ τὴν νηστείαν, καὶ τὴν συντριβὴν τῆς καρδίας, ὅτι ὅσον προσεύχῃσαι, τόσον ἔρχεται καὶ ἡ τῶν δακρυῶν κατάνυξις, καὶ ἀγωνίζου ὅσον δύνασαι νὰ μὴ τελειώσῃς τὴν προσευχὴν ποτὲ χωρὶς δάκρυα, καὶ πόνον καρδίας· καὶ τότε σοὺ ἔρχεται μία γλυκυτάτη παράκλησις πνεύματος, ὅσον συχνάζεις τὴν προσευχὴν καὶ τὰ δάκρυα, ὅπου ἀστοχᾷς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος, κατὰ τὸν Δαβὶδ. « Ἐπελαθόμεν τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτου μου, τοῖς δάκρυσί μου τὴν στρομνὴν μου βρέξω ». Ὅταν δὲ προσεύχῃσαι, ξέτρεχε ἡσυχίαν, εἰάν θέλῃς νὰ ἔρχεται ἡ κατάνυξις, ἦγουν, ἄς εἶσαι μοναχός, εἰς καιρὸν, καὶ τόπον, ὅπου νὰ μὴν ἀκούῃς ταραχὴν, οὔτε συντυχίας ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἔγῃς ὄλον τὸν νοῦν σου εἰς τὸν Θεόν, καὶ τούτο γίνεται τὴν νύκτα, ὅπου εἶναι σιωπὴ καὶ ἡσυχία εἰς ἅπαντα. Καὶ ὅταν κάμῃς ἰκανὴν προσευχὴν, καὶ ὅσα ἄλλα εἶπαμεν ἀνωθεν, ὑπάγε μετὰ φόβου καὶ Πίστεις εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινωνίαν, περὶ τῆς ὁποίας γράφομεν ἐδῶ κάτω, ὅτι φθάνουσιν ὅσα περὶ Ἱκανοποίησεως εἶπαμεν.

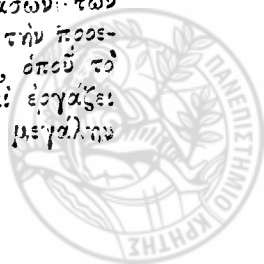


Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Θ'.

Περὶ προετοιμασίας τῆς Ἀρχάντου καὶ Ἱερᾶς Κοινωνίας.

Οπότεν ὁ Θεόπτης Μωϋσῆς ἐκατέβη ἀπὸ τὸ Σίνειον ὄρος, δὲν ἐδύνοντο οἱ Ἑβραῖοι νὰ τὸν βλέπουσιν εἰς τὸ πρόσωπον, ἀπὸ τὴν πολλὴν λάμπην ὅπου εἶχε, καὶ ἀκτινοδόλα ὡς ἄλλος Ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο ἐσκέπασε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μὲ ἓνα μανδήλιον, διὰ νὰ δύνηται πᾶς ἓνας νὰ τοῦ συντύχη. Οὕτως ἔκαμε καὶ ὁ Ἐπουράνιος Μωϋσῆς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅς τις, ἀφ' οὗ μᾶς εὐγαλεν ἀπὸ τὴν δεινὴν τῆς Αἰγύπτου αἰχμαλωσίας, ἐσκέπασε τὴν αὐτοῦ ὑπέρλαμπρον οὐσίαν μὲ τὰ συμβεδηκότα, καὶ εἶδη ταῦτα, τοῦ Ἄρτου καὶ τοῦ Οἴνου, διὰ νὰ μὴ μᾶς ἐκφοβῆ ἡ ἄπειρος λάμπις καὶ δόξα ὑπερτάτη τῆς Δείας μεγαλειότητος. Ὡ ἀπείρου δωρεᾶς, καὶ ἀνεκλαλήτου εὐεργεσίας! Ὡ ἀνεξαντλήτου πηγῆς, καὶ ἀφράστου ἀγαλλιάσεως! Πρεπιόντως καυχᾶσαι Μήτηρ Σιών, καὶ δοξάζεσαι εἰς τοιαύτην δωρεάν, ἥτις οὐρανόθεν σοι ἔρχεται, τοσοῦτον ἀξίαν, καὶ ὑπερθαύμαστον, ὅπου εἶναι ὁ στολισμὸς καὶ ἡ ὠραιότης σου. Δίκαιον εἶναι νὰ οἰκοδομῆς Ναοὺς πλουσιοπαρόχους, νὰ κτίξῃς σκηναὺς περιφήμευς, καὶ θαυμαστά καὶ εὐμορφα Βήματα, νὰ χρυσώῃς διάστυλα, νὰ ὑψώῃς πολυτίμους Τραπεζάς, νὰ ἐνδύῃς τοίχους μὲ βελούδα καὶ χρυσοῦφαντα, νὰ ἐξαπτης τοσαύτην φωτοχυσίαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἑτοιμασίαν ὑπρεπεστάτην νὰ κάμνῃς, εἰς τιμὴν καὶ εὐλόθειαν τοῦ ἀγίου τούτου καὶ προσκύνητου Μυστηρίου, ὅτι ὅσον πλούσιον πολιισμόν καὶ ἂν κάμῃς, πρέπει του· καλὰ καὶ ὅσον δύνασαι νὰ τελίσῃς, ὀλίγον εἶναι καὶ οὐδὲ τίποτες πρὸς ἐκεῖνο, ὅπου τοῦ πρέπει· μάλιστα δέ, ὅπότεν κάμῃς ὅσον ἡξέουεις, καὶ δύνησαι, δὲν αὐξάνεις ποσῶς τὴν ἀξίαν καὶ μεγαλεῖον τούτου τοῦ Ἄρτου, διατι ἔχει τὴν τιμὴν ἀφ' ἑαυτοῦ του, καὶ δίδει τὴν τοῖς ἄλλοις μᾶλλον, ἢ νὰ λαμβάνῃ παρ' αὐτῶν καν τίποτε, καὶ διὰ μέσου τούτου

οἱ Ἱερεῖς, αἱ Τράπεζαι, καὶ Κιβώτια τιμῶνται, καὶ ἀγιάζονται. Καὶ τί θαυμαζόν; ἐπειδὴ τὸ Μυστήριον τοῦτο περιέχει ἐν ἑαυτῷ ἐκεῖνον, ὅπου ἔκτισεν ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ εἶναι πέλαγος ἄπειρον πάσης τελειότητος κατὰ τὸν Δαβίδ. Μέγας Κύριος, καὶ αἰνετός σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας. Ἐπεὶ οὖν καὶ τέλος δὲν ἔχει τοῦ Θεοῦ ἡ μεγαλειότης, δὲν εἶναι βολετόν νὰ τοῦ αὐξήσωμεν τελειότητα, ὅτι εἰς τὴν ἀξίαν τούτου τοῦ Ἄρτου ἰλιγγιᾷ πᾶς νοῦς, καὶ τὸ ὄμμα σκοτιζέται, καὶ τόσον μᾶς ἔδωκεν ὁ Παναγάθος μὲ τοιαύτην μεγάλην καὶ θαυμασιωτάτην εὐεργεσίαν, ὅπου μὴ δυνάμενοι νὰ κάμωμεν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, μένομεν πρὸς αὐτὸν ἀχάριστοι. Τὸ πρέπει ἵπτον ἀδελφοί νὰ διηγηθῶ τὰς μεγάλας δυνάμεις καὶ ἐνεργείας τούτου τοῦ ἱεροῦ καὶ θαυμαστοῦ Μυστηρίου· ἀμὴ τοῦτο εἶναι ὕλης ἀπείρου καὶ ἀνεξαντλήτου θαλάσσης ὑπόθεσις, καὶ ἡ ποσότης τῆς Βίβλου δὲν τὴν χωρεῖ. Ὅθεν νὰ γράφω μόνον διὰ τὴν προετοιμασίαν, ὅπου χρεωστῆ νὰ κάμῃ ὅς τις μέλλει νὰ λάβῃ αὐτὸν τὸν Οὐράνιον Ἄρτον. Καὶ τοῦτο εἶναι ἀναγκαιότατον, διατι ἔχει τοιαύτην χάριν αὐτὸ τὸ Μυστήριον, ὅπου κατὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ κοινωνοῦντος, δέλει εἶσται καὶ ὁ ἀγιασμός, καὶ ἡ χάρις, ὅπου λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ὁ μετέχων· ὅτι κατὰ τὸν Φιλόσοφον, ὅλαις ἡ αἰτίαις ἐργάζουσι κατὰ τὴν ποιότητα, καὶ διάθεσιν, ὅπου εὐρωσιν εἰς τὰ ὑπεκείμενα. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπτεῖ τὸ πῦρ εἰς τὸ ξηρὸν ξύλον περισσότερο, παρὰ εἰς τὸ χλωρὸν. Λοιπὸν ὁ Χριστός, ὅπου εὐρίσκειται εἰς τοῦτο τὸ Μυστήριον, καὶ εἶναι αἰτία πασῶν τῶν χαρίτων, φανερόν εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ διόρθωσιν ἐκεῖνου, ὅπου τὸ λαμβάνει, κοινωνεῖ εἰς αὐτὸν καὶ ἐργάζει τὴν χάριν του· καὶ καθὼς δίδει μεγάλην



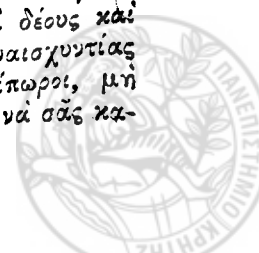
βοήθειαν ἐκείνων, ὅπου τὸν λαμβάνουσιν ἀξία, οὕτω πάλιν δίδει πικρότατον θάνατον εἰς τοὺς ἀναξίως μετέχοντας. Διὰ τὴν κατὰ τὸν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην, ὅλας τὰς ἐνεργείας, ὅπου ἐργάζεται ὁ ἐπίγειος ἄρτος σαρκικῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον, αὐτὰς καὶ περισσοτέρας μάλιστα αἰτιά καὶ ἐργάζεται εἰς τὴν ψυχὴν καὶ οὗτος ὁ Ἐπουράνιος. Λοιπὸν, καθὼς ἡ σωματικὴ τροφή στηρίζει, δυναμώνει, καὶ αὐξάνει τὰ σώματα, ὅπου δὲν ἔχουν ἀσθένειαν, καὶ ὅταν εἶναι ἄρρωστα, καὶ γεμάτα κακοὺς χυμοὺς, τοὺς δίδει ζημίαν μεγάλην, καὶ δι' αὐτὸ προστάζεν οἱ ἰατροί, νὰ ἐγκρατεύωνται τὸν καιρὸν ἐκείνον οἱ ἄρρωστοι, καὶ νὰ μὴ τρώγουσι τίποτε, τὸ αὐτὸ καίμει καὶ ἡ τροφή αὕτη ἡ ἔνθεος. Εἰς τοὺς ἐναρέτους καὶ εὐλαβεῖς, ὅπου προετοιμάζονται καθὼς πρέπει διὰ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, γίνεται ζωὴ ἀληθινή καὶ αἰώνιος. Εἰς δὲ τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ ἀνευλαβεῖς, ὅπου δὲν ἔχουν καθάραν τὴν συνείδησιν, οὔτε ἔκαμαν τὴν πρέπουσαν μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, καὶ ὅσα ἄλλα ὀφείλουσι, γίνεται ζημίας μεγάλης πρόξενος, καὶ θάνατος εἰς τὴν ψυχὴν τους, καὶ κόλασις, καθὼς ἔπαθεν ὁ προδότης Ἰούδας, καὶ ἕτεροι. Πῦρ γὰρ ὑπάρχει τοὺς ἀναξίους φλέγον. Ἀνάξιοι δὲ λογίζονται ὅσοι δὲν ἐκαθαρίσθησαν μετὰ τὴν αἰτίαν Ἐξομολόγησιν, ἢ δὲν ἐπλήρωσαν τὸν κανόνα, ὅπου τοὺς ἔδωκεν ὁ πνευματικὸς. Ἀξίους δὲ πάλιν λέγομεν ὅσοι κάμνουν τὴν κάτωθεν προετοιμασίαν τε καὶ διόρθωσιν. Ἐν πρώτοις γίνωσκε, ὅτι διὰ τὴν ἐτοιμασίαν ταύτην δὲν φθάνει ἐπιμέλεια τίς ἀνθρωπίνη, οὔτε Ἀγγελικὴ, εἴαν δὲν βοηθήσῃ ἡ χάρις τοῦ παντοδυναμοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸν ἐπικαλεσθῆς μετὰ θερμῶν πόθεν καὶ ταπεινότητος, νὰ σὲ ἐδηγήσῃ, νὰ σὲ βοηθήσῃ, καὶ νὰ καθάρῃσιν τὸν οἶκον, ὅπου ἔρχεται νὰ κενεψῇ. Βλέπομεν ὅτι ὅταν ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν πόλιν τίς Βασιλεὺς διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν, πορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν, διὰ νὰ μείνῃ εἰς κανένα χωρίον, δὲν καρτερεῖ νὰ τοῦ ἐτοιμάσσουν τὴν οἰκίαν οἱ χωρικοὶ (ἔτι ἐκεῖνοι δὲν εἶναι ἀξιοί, οὔτε ἔχουσι τὰ πρὸς τὴν χρείαν), ἀλλὰ στέλλει τοὺς δούλους αὐτοῦ,

καὶ τὴν πρέπουσαν ἐτοιμασίαν καὶ τὸ Βασιλικὸν πρόσωπον. Ἄς δεχθῶμεν οὖν καὶ ἡμεῖς, ἰκετεύοντες τὸν κοινὸν Δεσπότην, ἔπειθ' διὰ τὴν εὐσπλαγγνίαν αὐτοῦ καταδέχεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν βερυπωμένον μᾶς οἶκον, νὰ μᾶς κάμῃ τὴν χάριν, νὰ στείλῃ τὰ τάγματα τῶν Οὐρανίων Δυνάμεων, νὰ προετρεπίσουν τὸν οἶκον, ὅπου ἔχει νὰ εἰσέλθῃ ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς ὁ Οὐράνιος. Μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἔχωμεν καθαρὰν συνείδησιν ἀπὸ πάσαν ἀμαρτίαν θανάσιμον, κατὰ τὸν Προφήτην. Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου, ὅπου λογιᾶται νὰ πλῦνῃ τὰ ἔργα τῆς ἀμαρτίας, ἔπειτα νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ Θυσιαστήριον. Διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν μᾶς ἀποκρίνεται φοβερά ὁ Ἀπόστολος, λέγων· Ὅς ἂν ἐσθίῃ τὸν Ἄρτον τοῦτου, καὶ πίῃ τὸ Ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται, καὶ τὰ ἐξῆς, ὅσα εἰς τὸ α. Κεφ. τῆς πρὸς Κορινθ. Ἐπιστολῆς γέγραπται, μετὰ τὰ ὅποια λόγια μᾶς φανερώνει, ὅτι ὅσοι κοινωνήσουν μετὰ ἀμαρτίαν, εἶναι ὅμοιοι τῶν Ἰουδαίων, ὅπου ἐσταύρωσαν τὸν Χριστόν, ἔπειθ' ἡ κατὰ τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἀμφοτέρω ἡμαρτον. Ἐτι δὲ, ὅταν ἐνωθοῦσι δύο ἐναντία, τί μέλλει νὰ γένη εἰς αὐτὰ, πάρεξ νὰ φθαρῇ, καὶ νὰ ἀπολεσθῇ τὸ ἀχαμνότερον μέρος; Διὰ τὸ ὅταν εἶναι ὅμοια εἰς τὴν φύσιν, ἐν εὐκολίᾳ ἐνώονται, καὶ γίνονται ἕνα, ὡπερ ἕνα σίδηρον μετὰ τὸ ἄλλο, ἀμὴ τὸ πῦρ μετὰ τὸ ὕδωρ δὲν ἠμποροῦσι νὰ σμίξουσιν, χωρὶς νὰ φθέρῃ ἕνα τὸ ἄλλο. Ἐὰν οὖν διὰ μέσου τοῦτου τοῦ Ἄρτου ἐνοῦται ὁ ἄνθρωπος μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ σμίγουν, πῶς νὰ χωρίσουν τοιαύτης ἐνώσεως, πάρεξ νὰ φθαρῇ τὸ εὐτελέστερον μέρος, πῶς νὰ ἐνωθῇ μετὰ τὸν πονηρὸν ὁ πανάγαθος; ὁ ἀμόλυτος μετὰ τὸν βερυπωμένον; ὁ ταπεινὸς μετὰ τὸν υπερήφανον; ὁ πραῖτος μετὰ τὸν θυμώδη; ὁ πολυέλεος μετὰ τὸν ἀσπλαγγνον; ὁ ἀναμάρτητος μετὰ τὸν υπεύθυνον πάσης ἀμαρτίας καὶ κατακρίσεως; Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν πρέπει νὰ εἶναι ὀλίγη παρεμοίωσις ἀναμεταξύ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κοινωνούντος διὰ νὰ ἐνωθῶσιν ἀξίως. Εἰς αὐτὸ ἐμποδίζουσιν ὅλα τὰ ἀμαρτήματα, καὶ ἐναντιώνονται τούτου τοῦ Ἱεροῦ Μυστηρίου,

ἀμὴ περισσότερον πάντων αὐτὰ τὰ δύο, ἀπὸ τὰ ὅποια χρεωστῆ πᾶς τις νὰ φυλάγεται, ὅσον δύναται, ἤγουν, μῖσος, καὶ ἀκαθαρσίαν, ὅτι ὅσον εἰς τὸ πρῶτον οὗτος ὁ ἄρτος εἶναι μυστήριον ἀγάπης τε καὶ ἐνότητος, καὶ εἰς αὐτὸ μετέχουσιν οἱ Πιστοὶ μίᾳς τρεφῆς τε καὶ πνεύματος, καὶ γίνονται ἓνα διὰ τῆς ἀγάπης. Καὶ εἰ οὕτως ἔχει, ποία μεγαλύτερη ἀδικία, ὥσπερ νὰ ὑπάγῃς μὲ διαμερισμένην καρδίαν νὰ λάβῃς ἓνα μυστήριον ἐνότητος; Μὴ τολμήσῃ γὰρ τις νὰ προσέλθῃ εἰς ταύτην τὴν Τράπεζαν χωρὶς νὰ τελῆσῃ ἐκεῖνο, ὅπου προστάζει ὁ Κύριος λέγων. « Ἐὰν προσφέρῃς » τὸ δῶρόν σου εἰς τὸ Θυσιαστήριον, καὶ » ἐκεῖ ἐνθυμηθῆς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει » τίποτας σκάνδαλον μὲ τοῦ λόγου σε, ἄφες » τὸ δῶρόν σου, ὑπάγε πρῶτον, κάμε ἀγά- » πην μετ' ἐκείνου, ἔπειτα πρόσφερε τὸ » δῶρόν σου ». Μὲ τοιοῦτον τρόπον οὖν ἱκανοποιήσεως καὶ ἐτοιμασίας ὑπάγε εἰς ταύτην τὴν Οὐράνιον Τράπεζαν, εἰδὲ μὴ θέλει εἰπεῖ πρὸ τῆς τραπέζης ὁ Κύριος, Φίλε, πῶς εἰσῆλθες εἰς τοῦτον τὸν τόπον χωρὶς νὰ ἔγῃς ἐνδύμα γάμου, τουτέστι τὴν ἀγάπην, ἣτις καλύπτει πλήθος ἀμαρτιῶν. Τότε μὴ ἔχων τί νὰ ἀπεκριθῆς διὰ πρόφασιν, θέλεις ἀκούσει τὴν φοβερὸν ἐκείνην ἀπόφασιν παρὰ τοῦ Δεσπότη, ἤγουν· Δέσσετε τὰς χεῖρας, καὶ πόδας του, καὶ βαλετέ τον εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον.

Ἡ δευτέρα ἀμαρτία κατὰ τοῦ Μυστηρίου ἐστούτου εἶναι πᾶσα λογῆς ἀσχημία καὶ ἀκαθαρσία τοῦ σώματος, διατι οὗτος ὁ ἅγιος ἄρτος περιέχει ἐν ἑαυτῷ τὴν καθαρωτάτην ἐκείνην καὶ Παρθενικὴν σάρκα, ὅπου ἐγέννησεν ἡ Ἀειπάρθενος Κόρη καὶ πανάμωμος Μαρία. Καὶ πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ ἀμόλυντος ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὅς τις θέλει νὰ κοινωνήσῃ. Μάλιστα εἰάν τύχῃ καὶ τινὸς εἰς τὸν ὕπνον τῆς μίας σκιά, ἢ φαντασία σαρκικῆς ἡδονῆς, ὀρίζει ὁ Νόμος νὰ ὑστερήται τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῆς ἱερᾶς Κοινωνίας, τοῦ Ἀντιδώρου, καὶ παντὸς ἐτέρου ἁγιασμοῦ. Ὅτι, εἰάν εἰς τὸν παλαιὸν Νόμον ἓνας ἐνυπνιασμός ἐξώριζε τὸν ἄνθρωπον ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπὸ τὰς σκηνᾶς καὶ συνοδίας

τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, πῶσω μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Κοινωνίας καὶ μετοχῆς αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ; Οὐ μόνον δὲ ἀπὸ θανάσιμα ἀνομήματα πρέπει νὰ ἀπέχη ὅς τις θέλει νὰ κοινωνήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ μικρότερα, τὰ ὅποια ψυχραίνουν τὴν θέρμην τῆς εὐλαβείας, ἣτις ἐστὶν ἡ τρανήτερη προετοιμασία διὰ τὸ Μυστήριον τοῦτο, καὶ κάμνει χρεῖα νὰ ἀπέχη καὶ ἀπὸ ταῦτα, ὅσον δύναται, διὰ νὰ αὐξάνῃ ὁ πόθος, καὶ ἡ εὐλάβεια. Καὶ μὴ τολμήσῃ τις νὰ φάγῃ αὐτὸν τὸν Οὐράνιον ἄρτον ἀνεξομολόγητος, καὶ ἔχων τελεσμένην ἀμαρτίαν θανάσιμον, ὅτι πῦρ καὶ στίαν βάνει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὀφθίου, καὶ κληρονομᾷ με τὸν παραδότην Ἰουδαν τὴν αἰώνιον κόλασιν· ἄς φοβηθοῦσι τινές, ὅπου κοινωνοῦσι ἀνεξαγόρευτοι δι' ἀνθρωπαρέσκειαν, νὰ τοὺς εὐλαβοῦνται, πῶς εἶναι ἐνάρετοι, καὶ μάλιστα τινές ὑπανδραῖς γυναῖκες, ὅπου μοιχεύονται, ἔπειτα ὑπάγουσιν ἢ παρμιάραις καὶ μεμολοσμέναις, καὶ κοινωνοῦσι, διὰ νὰ μὴν ἔχουν ὑπόψιν οἱ ἄνδρες τους. Ὡ τρισαθλία, τὸ πρῶτον ἀμάρτημα τῆς μοιχείας ἦτον ὀλίγον τίποτας σιμὰ εἰς ἐτούτο· ὅτι ἐκεῖ μόνον μίαν Ἐντολὴν τοῦ Νόμου ἀπὸ τὰς δέκα παρέβηκες, ἀμὴ ἐδῶ καταφρονᾷς, καὶ συσταυρῶνεις μὲ τοὺς Ἰουδαίους αὐτὸν τὸν Θεὸν τῶν ἀπάντων, ὅπου δὲν εἶναι μεγαλύτερη τῆς ἀσεβείας. Καλλίον οὖν νὰ ἀπέχῃς μετ' εὐλαβείας, ἕως νὰ κοινωνήσῃς μετὰ τὴν βουλήν τοῦ Πνευματικοῦ, πᾶρξ νὰ λάβῃς ἀφορισμὸν ἀντὶ εὐλογίας. Καὶ εἰάν δὲν εὖρης πρόφασιν νὰ εἰπῆς τοῦ ἀνδρός σου, καλλίον νὰ σὲ φονεύσῃ (εἰάν εἶναι τόσον σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος) πᾶρξ νὰ κοινωνήσῃς ἀνάξια. Ὅτι· ἐδῶ μὲν λαμβάνεις πρόσκαιρον θάνατον, ἐκεῖ δὲ λυτρωῖσαι τῆς ὀδυνηρᾶς καὶ ἀτελευτήτου κολάσεως. Ἀλλὰ τί νὰ εἰπῶ διὰ τοὺς ἀνευλαβεῖς Ἱερεῖς, ὅπου τολμῶσιν οἱ ἀναιδέστατοι, καὶ ψηλαφοῦσι μὲ τὰ μεμολοσμένα τῆς χεῖρας τὸν ἀμόλυντον, καὶ ὑψιστον Βασιλέα τῆς δόξης, ὃν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι αὐτοφθαλμῆσαι οὐ δύναται, ἀλλὰ μετὰ δέους καὶ φόβου παρίστανται; Ὡ τῆς ἀναίσχυντίας σας! Πῶς δὲν φοβᾶσθε, ταλαίπωροι, μὴ πέσῃ κεραυνὸς ἐκ τῶν Οὐρανῶν νὰ σᾶς κα-



τακαύση; Διατί τολμᾶτε ἀνάξιοι ὄντες, καὶ τελεῖτε τοιαύτην φρικωδεστάτην Ψυσίαν; Διὰ τὸ μὴ σᾶς καταφρονέση ὁ Κόσμος, πῶς ἀφήκατε τὴν Ἱερωσύνην, καὶ ἱερουργᾶτε; Κἀλλιον νὰ καταφρονεθῆς ἐδῶ, ἄνθρωπε, εἰς ὀλίγον καιρὸν, πᾶρεξ νὰ συναυλίζεσαι αἰῶνια μὲ τὸς δαίμονας, νὰ ἔχῃς τὰς ὀδύνας ἐκείνας, ὅπου θέλομεν γράφει ἐδῶ ἔμπροσθεν. Ἄλλη ἀμαρτία χειρότερη ἀπὸ ταύτην δὲν εἶναι, νὰ γίνεσαι ἐκὼν καὶ θεληματικῶς καταφρονητής τῆς Θείας μεγαλειότητος. Ὅτι ὅσα καὶ ἂν ἔπραξες, μοιχείας, φόνους, καὶ ἄλλα ὅμοια, εὐρίσκεις ἔλεον καὶ συγχώρησιν διὰ μετανοίας, ἐπεὶ ἔγιναν ἀπὸ σκάνδαλου τῆς σαρκός, καὶ συνεργεῖα τοῦ δαίμονος, ἀμὴ νὰ ἱερουργᾶς, ἀνόητε, τίς σέ βιάζει, καὶ ἀναγκάζει σε; Πτωχὸς εἶσαι, καὶ δὲν ἔχεις τὰ πρὸς τὴν χρείαν; Κάμε ἄλλο ἐργόχειρον νὰ πορευέσαι, ἢ ζήτησον ἐλεημοσύνην. Εἶναι καὶ ἄλλοι ἀναρίθμητοι εἰς τὸν κόσμον, ὅπου ἔκαμαν παραίτησιν τῆς Ἱερουργίας, καὶ

τινάς δὲν τοὺς καταφρονᾷ, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς ἔχουσιν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν ὑπὲρ τῆς ἀνευλαδῶς λειτουργούντας. Ὅταν κάμῃ τίς ἀποχὴν τῆς Ἱερουργίας, εὐθὺς ὅπου τὸ τύχη συμφορᾶ, καὶ ἀμαρτήσῃ ὡς ἄνθρωπος, δὲν ὑστερεῖται τῆς ἀξίας, καὶ τῆς Θείας χάριτος, ἀλλὰ ἔχει μὲν τὴν Ἱερωσύνην, βάνει Ἐπιτραχήλιον, τελεῖ Ἀγιασμόν, Εὐχέλαιον, ἔξομολογᾷ, καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα τῆς Ἱερωσύνης μετέρχεται, καὶ μεταλαμβάνει ὁσάκις θέλει τὰ Θεῖα Μυστήρια, μόνον δὲ τῆς Ἱερουργίας ἀπέχει. Διὰ τοῦτο οὐ μόνον οἱ ἀμαρτήσαντες, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐνάρετοι, δειλῶντες τὸ πῦρ τῆς Θεότητος, ἀφήκασιν τὴν Ἱερουργίαν διὰ εὐλάβειαν· καὶ ἐὰν αὐτοὶ ἀξιοὶ ὄντες δὲν ἐθυσίαζαν, πῶς τολμᾶς εἰς ἀκάθαρτος ὦν, καὶ παρρησιάζεσαι ἐνώπιον τοσαύτης μεγαλειότητος; Πιστευσόν μοι, ὅτι πολλοὶ ἀνάξιοι ἐθανατώθησαν τὴν ὥραν, ὅπου ἐλειτούργοσαν, καθὼς ἔχεις νὰ τὸ πάθῃς καὶ σὺ ἐὰν δὲν ἀπέχῃς, ἀναίσχυντε, καὶ ἀνάγνωσον αὐτὸ ἐδῶ παρεμπρὸς.

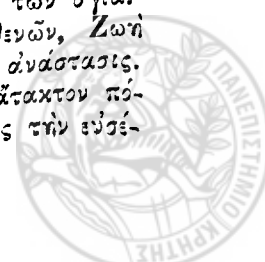
Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ.

Νὰ φοβηθῆς, μὴν ἔλθῃ καὶ εἰς ἐσέ ὁμοίως ἢ Θεῖα ἐκδίκησις. Ἄμὴ καὶ ὧδε, μείνης ἀπαίδευτος, ἐκεῖ σέ ἐκδέχεται φοβερωτέρα κόλασις, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃς, νὰ θρηνηθῆς τὴν ἀνομίαν σου. Τὸ β'. ὅπου χρειάζεται δε τρις θέλει νὰ κοινωνήσῃ ἀξίως, εἶναι μία εὐλάβεια ἔμπροσθεν. Καὶ ἐὰν ἐρωτήσῃ τί λογαῖται, καὶ ποταπὴ εἶναι αὐτὴ ἡ εὐλάβεια; Δὲν ἤξεύρω νὰ σοῦ τὴν ἐρμηνεύσω ἀλλεστρόπως, μόνον σοῦ λέγω, ὅτι εἶναι ἓνα νερὸν ἀπὸ διάφορα ἄνθη καὶ μυρωδικὰ συνθεμένον, καὶ εὐωδιάζει θαυμασία. Διατί ἡ εὐλάβεια εἶναι πνευματικὴ ἐνέργεια, συνθεμένη ἀπὸ ἄλλας αἰτίας, καὶ ἐπιθυμίας πνευματικῆς καὶ ἀγίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ εἶναι στολισμένη πᾶσα ψυχή. ὅταν ὑπάγῃ εἰς ταύτην τὴν ἱεράν Τράπεζαν. Ὡ Θεὲ παντοδύναμε, μὲ πόσῃ συντριβῇ καὶ κατάνυξι, μὲ πόσῃ φόβῳ καὶ τρόμῳ, μὲ πόσας πηγὰς δακρύων, μὲ ποταπὴν εὐλάβειαν καὶ ταπεινώσιν, μὲ πό-

σῃ σωφροσύνην σώματος καὶ καθαρότητα πνεύματος, πρέπει νὰ ἱερουργῆται τὸ φρικτὸν ἐτοῦτο καὶ Θεῖον Μυστήριον, ὅπου ἐν ἀληθείᾳ ἡ ἀγία σου Σὰρξ ἐσθίεται, καὶ πίνεται τὸ τιμιὸν Αἷμά σου, ὅπου τὰ Οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγεια σμίγονται, καὶ τὰ Θεῖα κοινωνοῦσι μὲ τὰ ἀνθρώπινα· ὅπου οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι παραστέκουσι, καὶ ἡ χάρις σου εἶναι ὁ Ἱερεὺς, καὶ ἡ προσφερομένη Ψυσία, μὲ τρόπον ἀρρήτων καὶ θαυμασίον; Τίς νὰ ἐξηγήσῃ κατὰ τὸ πρέπον τούτου τοῦ Ἄρτου τὴν ἀξιοσύνην, ἐὰν δὲν τὸν δυναμώσῃ ἡ εὐσπλαγχνία σου; Περὶ ταύτης τῆς εὐλαβείας νὰ ἤξεύρετε, ἀδελφοί, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγωμεν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος μὲ πολλὴν ταπεινώσιν καὶ εὐσέβειαν. β'. μετὰ ἀγάπης καὶ πίστεως· καὶ γ'. μὲ ἐπιθυμίαν τούτου τοῦ Ἄρτου, καὶ πόθον ἀνείκαστον. Αὐτὰ τὰ τρία χρειάζεσαι, διὰ νὰ ἐξυπνήσῃς τὸν φόβον καὶ τὴν εὐλάβειαν. Καὶ πρῶτον ἄρον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, καὶ

ἴδε, συλλογιζόμενος τὸ ἀπειρὸν μέγεθος καὶ τὴν ποσότητα τοῦ Δεσπότη. Ἐκεῖ κατὰ ἀλήθειαν εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ Ἄρτου καὶ τοῦ Οἴνου εὐρίσκεται οὐσιωδῶς, καὶ εἶναι κυρίως καὶ ἀληθῶς ἡ Θεία ἐκείνη μεγαλειότης, ὅπου ἔκαμεν ὅλον τὸν Κόσμον, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου τρέμουν οἱ Οὐρανοί, καὶ ὅλα τὰ κτίσματα, ἀπὸ τὸν ὁποίου λαμβάνει τὴν λάμψιν ὁ ἥλιος καὶ πάντα τὰ ἄστρα, καὶ οἱ ἄγιοι Ἄγγελοι ἴστανται ἑντρμοι, ὑμνοῦντες αὐτὸν, καὶ δοξολογοῦντες ἀκαταπαύστως. Ἄς καταλάβῃ πᾶς ἓνας λοιπὸν, πόσον πρέπει νὰ τρέμῃ, ὅταν ὑπάγῃ νὰ κοιωνήσῃ. Διὰ τῆτο καὶ ὁ Παῦλος εἶόα, λέγων. « Ἄς ἐξετάξῃ πρῶτον τὴν » συνειδήσιν του πᾶς ἓνας, καὶ οὕτως ἄς » φάγῃ τοῦτον τὸν Ἄρτον, καὶ ἄς πῖνῃ τὸ » Ποτήριον, ὅτι, ὅς τις ἐσθίει, καὶ πίνει » το ἀναξίως, τρώγει τὴν κοίσιν διὰ τὴν » ψυχὴν του, διατὶ δὲν τιμᾷ καθὼς πρέπει τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν. » Ἐὰν οἱ Ἑβραῖοι εἴχασιν τοσαύτην εὐλάβειαν εἰς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, ὅπου ἦτον μόνον σκιά καὶ τύπος, πόσῃν πρέπει νὰ ἔχῃς ἐσὺ Χριστιανέ, διὰ νὰ λάθῃς αὐτὸν τὸν Θεὸν ἀξίως εἰς τὴν καρδίαν σου; Ἐὰν κυττάξῃς τὸ εἶναι τῆς φύσεώς σου, καὶ τὰ ἀναρίθμητά σου ἐγκλήματα, θέλεις ταπεινωθῆναι νὰ εἰπῇς τοιαῦτα μετὰ δακρῶν; Πῶς νὰ τολμήσω ὁ ἀναξιώτατος σκώληξ νὰ ὑποδεχθῶ χωρὶς φόβου καὶ τρόμου τοιοῦτον Δεσπότην, ὅπου ἐτέλεσα κατ' αὐτοῦ τόσας ἀμαρτίας καὶ ἀνομήματα; Πῶς νὰ εἰσέλθῃ ὁ Ὑψιστος εἰς τὴν καρδίαν μου, ἥτις ἐγένη τοσαύτης οἰκατήριον ὀρσκότων, καὶ βασιλίσκων ἀισχρότατον σπηλαιον; Μὲ τοῦτον τὸν λογισμόν ταπεινώσου, ὅσον ἠμπορεῖς, τὴν καρδίαν σου, καὶ ὑπαγε ὡς ὁ ἄσπυτος Υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦ εὐσπλαγχνου Πατρὸς, καὶ μετὰ δακρῶν βόησον πρὸς αὐτόν. « Ἡμαρτον εἰς τὸν Οὐρανόν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι Υἱὸς σου· ποιήσον με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου ». Κλαῦσον, ὡς ὁ Τελώνης, καὶ βόησον. Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ. Ὑπαγε εἰς τὴν Τράπεζαν ταύτην με τίσῃν αἰδῶ καὶ ταπεινώσιν, ὅσῃν ἤθελεν ἔχῃ μία γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς, ὅπου νὰ

ἐπρόδωκε τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς νὰ τῆς ἐσυγχώρησε, νὰ τὴν ἐδέχθη πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν του· ἡ ὁποία Σαρρῶ δὲν ἤθελε τολμήσῃ, πλέον νὰ τὸν ἰδῇ εἰς τὸ πρόσωπον, ἐνθυμουμένη ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τὴν ἀδικίαν καὶ ἀτιμίαν ὅπου τοῦ ἔκαμε, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν καλωσύνην ἐκείνου καὶ ἀγαθότητα, ὅπου τὴν ἐδέχθη μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ὡς πρότερον, καὶ ἐσυγχώρησέ τῃς τὸ πταίσιμον. Ἐπειδὴ ὁμοίαν εὐσπλαγγίαν καὶ περισσοτέραν δείκνυσιν ὁ οὐράνιος Νομοῖος εἰς ἔτῃτο τὸ θεῖον Μυστήριον, ὑποδεχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τράπεζαν του τὴν ψυχὴν ἐκείνην, ὅπῃ διὰ τῆς ἀμαρτίας τὴν ἐγκατέλιπε, καὶ ἐγένε μοιχαλὶς ἐκτελῶσα τὸ Διαβόλου τὸ θέλημα, εἴτα ἐπιστρέφει πρὸς τὸν Θεόν, καὶ δὲν τὴν συγκαίεται, οὔτε οὐειδίζει αὐτῆς τὴν ἄνοιαν, ἀλλὰ μάλιστα τὴν περιλαμβάνει εἰς τὰς ἀγκάλας. Ἡ ἀγάπη δὲ καὶ ὁ πόθος θέλει ἐξάψῃ, συλλογιζόμενος ἀπὸ τὸ ἕτερον μέρος, καὶ στοχαζόμενος τὴν ἀπειρὸν εὐσπλαγγίαν, ἣν ἔχει πρὸς τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὁ Δεσπότης, ὅτι αὐτὴ τὸν ἔκαμε καὶ κατέθη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐνεδύθη τὴν σάρκα μας, καὶ ἐθανατώθη εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ λόγῃς μας. Καὶ οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ὑστερηθῶμεν αὐτοῦ, καὶ ἵνα μείνῃ μεθ' ἡμῶν πάντοτε, μετὰ τὸν σωτήριον αὐτοῦ θάνατον, ἠτοίμασεν ἀντ' αὐτοῦ ἐτοῦτο τὸ θεῖον Μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται αὐτὸς ὁ Σωτὴρ καὶ Δεσπότης μας· καὶ μᾶς τὸ ἀρῆκε, διὰ νὰ εὐρίσκουσιν, ὅσοι χρειάζονται θεραπείας, πᾶσαν ὥραν τὴν θύραν ἀνοικτήν, καὶ τὸ ἐργαστήριον, νὰ τρέχουσιν εἰς τὴν ἰατροίαν, νὰ θεραπεύωνται. Ὅτι καθὼς ἡ ἀγάπη ἦτον αἰτία, καὶ κατέθη εἰς τὴν γῆν, καὶ παρεδόθη εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν, ὅτω πάλιν ἡ ἀγάπη τὸν κάμνει, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον μετὰ τὸν τρόπον ἐτοῦτου τοῦ Μυστηρίου, καὶ δίδεται εἰς τὰς αὐτὰς χεῖρας, καὶ γίνεται στήριγμός τῶν δικαίων, τῶν δὲ ἀμαρτωλῶν ἰλασμός καὶ συγχώρησις. Οὗτος ὁ Ἄρτος εἶναι τροφὴ τῶν ὑγιαίνοντων, καὶ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, Ζωὴ τῶν ζώντων, καὶ τῶν νεκρῶν ἡ ἀνάστασις. Οὗτος ταπεινὸς τῆς σαρκὸς τὸν ἄτακτον πόλεμον, καὶ δυναμύνει τῆς ψυχῆς τὴν εὐσε-

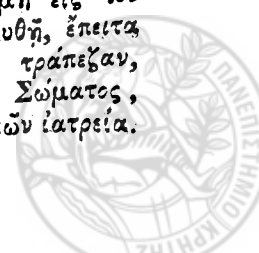


βειαν. Καθαίρει τὰς ἀμαρτίας, αὐξάνει τὰς ἀρετάς, ζωοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, δίδει του ὑπομονήν, Σερμαίνει, τρέφει, ἀνακαίνιζει, διαφυλάττει, καὶ δυναμώνει τον. Κάμνει τον πρῶτον, εἰς τὸν κόπον ὑπομονητικόν, εἰς τὰ πνευματικά εὐλαβέστερον, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, οὗτος ὁ ἱερός καὶ πανσέβαστος Ἄρτος εἶναι ἓνα πανδοχεῖον βασιλικόν, καὶ τὸ τίμιον Αἷμα αὐτοῦ διὰ τὴν κοινὴν ἰατρίαν πάντων τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀπεγνωσμένων. Διατὶ γοῦν, ἄνθρωπε, ὑστερεῖσαι διὰ ἀμέλειαν τοιαύτης μεγίστης δωρεᾶς; Δράμε μὲ ταπεινώσιν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὴν ἱεράν αὐτὴν Τράπεζαν, ὅτι εἰάν ἀσθενῆς, ἐδῶ λαμβάνεις τὴν ποθουμένην ὑγίαν. Ἐάν εἶσαι πτωχός, πλουτίζεσαι. Πεινασμένος, ἐμπίπλασαι παντός ἀγαθοῦ. Γεγυμνωμένος, ἐνδύεσαι. Κεκοπιακός, ἀναπαύεσαι, καὶ ἀπλῶς εἴτι ἀγαθὸν ἔχεις χρείαν, ἐδῶ τὸ εὐρίσκεις, εἰς ἐτούτο τὸ Μάννα τὸ οὐράνιον καὶ λίαν γλυκύτατον. Τὸ γ' εἶναι ὁ πόθος καὶ ἡ ὀρεξις πρὸς τοῦτον τὸν Ἄρτον, ἡ ὁποία αὐξάνει, εἰάν γνωρίζης τὰς δωρεὰς καὶ ἐνεργείας, ἃς ἐργάζει εἰς τὰς ψυχὰς, ὅπου τὸν δεχθῶσι μὲ τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν. Καὶ διὰ τὸ καταλάβης καλλίτερα, γίνωσκε, ἔτι, καθὼς ἀντὶς ἐκείνου τοῦ πρώτου Ἀδάμ, ὅς τις ἦτον ἀρχὴ καὶ αἰτία πάντων τῶν κακῶν καὶ τῶν θλίψεων, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς ἄλλον Ἀδάμ τοῦ προτέρου δευτέρου, ἤγουν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ὅπου εἶναι αἰτία εἰς ἡμᾶς παντός ἀγαθοῦ, οὕτω πάλιν ἀντὶς ἐκείνου τοῦ δένδρου τῆς παραβάσεως, ὅπου ἦτον πάντων τῶν κακῶν ἢ αἰτία, μᾶς ἔδωκε τούτου τὸν Ἄρτον, ὅς τις εἶναι ἡ πηγὴ παντός ἀγαθοῦ. Ὅθεν, καθὼς ἐθεραπεύθησαν ὄλαις ἢ πληγαῖς, ὅπου ἔγιναν ἀπὸ τὴν παρακοῆν τοῦ πρώτου Ἀδάμ μὲ τὴν ὑπακοήν τοῦ δευτέρου, τοιουτοτρόπως καὶ πᾶσαι αἱ ἀμαρτίαι καὶ ζημίαι, ὅπου ἐβλάστησαν ἀπὸ τὸ φαγητὸν τῆς παρακοῆς ἰατρεύονται μὲ τὸν Ἄρτον ἐτούτον τὸν ἀγιώτατον, διατὶ εἶναι ὡσπερ μία Πνευματικὴ Σηρικὴ κατασκευασμένη ἀπὸ τὴν πάνσοφον βουλήν τοῦ οὐρανοῦ ἰατροῦ, διὰ Σεραπείαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἥτις

ἐθανατώθη ἀπὸ τὸ φάρμακον ἐκεῖνο τοῦ παλαιοῦ ὄφεως. Ὅς τις λοιπὸν ὀρέγεται νὰ μάθῃ πόσα ἀγαθὰ μᾶς προξενεῖ ἐτούτος ὁ ἔνθεος Ἄρτος, ἃς ἀναορθομένη πόσα κακὰ καὶ ζημίαι ἤλθασιν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ξύλον τῆς βρώσεως. Ὅτι καθὼς περὶ αὐτοῦ εἶπεν ὁ Θεός. Ἡ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· οὕτω πάλιν εἶπε περὶ τούτου. Ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τῆς Ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ πάλιν παρακάτω λέγει. Ἐάν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ Αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Βλέπεις, πῶς ἐναντιεῖται πανσόφως αὕτη ἡ βρῶσις ἐκείνης, ὡς Σεραπεία τίς κατασκευασμένη κατὰ τοῦ πόνου καὶ τραύματος ἐκείνου τῆς πρώτης βρώσεως; Τούτο εἶναι ἓνα μέσον, μὲ τὸ ὁποῖον γνωρίζονται εἰς κάποιον μέρος αἱ ἐνεργεῖαι ἐτούτου τοῦ Ἄρτου. Τὸ ἄλλο μέσον εἶναι, νὰ καταλάβῃς τί περιέχει ἐν ἑαυτῷ τὸ ὑπέριμον ἐτούτο Μυστήριον· ἤγουν αὐτὴν τὴν Σάρκα τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία, ἐπειδὴ εἶναι ἐνωμένη μὲ τὴν Θεότητα, μετέχει πασῶν τῶν χαρίτων καὶ δυνάμεων αὐτοῦ τοῦ Λόγου. Καὶ ἀπὸ τούτου ἤμπορεῖς νὰ γνωρίσης πόσα ἀγαθὰ σοῦ ἐργάζει αὐτός ὁ Κύριος, ὅταν τὸ λάβῃς ἀξίως, ὅτι ἔρχεται διὰ νὰ σὲ τιμήσῃ μὲ τὴν παρουσίαν του, νὰ σὲ χρίσῃ μὲ τὴν χάριν του, νὰ σὲ Σεραπύσῃ, καὶ νὰ σὲ πλύνῃ μὲ τὸ τίμιον Αἷμα του· μὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ νὰ σὲ ἀναστήσῃ, νὰ σὲ φωτίσῃ καὶ νὰ τρώσῃ εἰς τὴν καρδίαν σε Σίτον ἔρωτα, νὰ σὲ χαροποιήσῃ μὲ τὴν ἀμέτρητον αὐτοῦ καὶ ἄποσον γλυκύτητα, καὶ νὰ σὲ κάμῃ μέτοχον τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ, καὶ πάσης εὐφροσύνης, καὶ ἀγαθότητος. Οὗτος ὁ Ἄρτος στηρίζει τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἐγείρει τοὺς πεπτωκότας. Δυναμώνει τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Δυναμώνει τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς θλιβομένους χαροποιεῖ. Φωτίζει τοὺς ἀσόφους. Θεραπεύει τοὺς ἀρρώστους. Προθυμοποιεῖ τοὺς ραθύμους καὶ ἀμελεῖς. Ἐξυπακούει τὰ πεπραγμένα ἐγκλήματα. Δίδει δύναμιν κατὰ τῶν μελλόντων. Ἀφανίζει τοὺς πειρασμούς. Αὐξάνει τὴν Πίστιν. Ἐξάπτει τὴν ἀγάπην. Στερειώνει τὴν ἐλπίδα. Καθαρίζει τὴν συνείδησιν,

καὶ κάμνει τὸν μεταλαμβάνοντα μέτοχον τῶν δικαιωμάτων τοῦ Χριστοῦ, καὶ τέλος πάντων, τοῦ δίδει τὸν ἀρραβῶνα τῆς αἰωνίου μακαριότητος . Ἐὰν οὖν ἐργάξῃ τοσαύτας εὐεργεσίας, καὶ μᾶς ταῖς δίδει δωρεὰν ὁ πανάγαθος, τίς νὰ μὴ ποθήσῃ τοσοῦτον πλοῦτον; Τίς νὰ μὴ ὀρεχθῆ τοιαύτην βρωσίῃ ἡδυστάτην καὶ νόστιμον; Διατί ἀμελᾶς, καὶ ζημιώνουσαι τοιαύτην μακαριότητα; Ὑπάγε μετὰ ταπεινώσεως, καὶ κοινωνήσον, ὅσακις κάμης τὴν προετοιμασίαν, ὅπου ἐγράψαμεν, ὅτι δὲν ἤμπορεῖς νὰ δεῖξῃς μεγαλύτερην εὐχαριστίαν πρὸς Κύριον, ὡσπερ νὰ κοινωνήσῃς ἀξίως τὴν Σάρκα του. Καὶ ὡφέλᾳ καὶ τοῦ λόγου σου τόσον, ὅπου γίνεσαι Θεὸς κατὰ μετοχὴν, μὴν ἀφίνωντας τὸ εἶναι τῆς ἀνθρωπότητος, καθὼς καὶ ὁ σίδηρος, ὅταν ἐνωθῆ μετὰ τοῦ πυρός, γίνεται πῦρ καὶ αὐτὸς κατὰ μετοχὴν. Ἐτι δέ, καθὼς εἶναι τάξις εἰς τὰ τῆς φύσεως πράγματα, τὸ πολὺ νὰ μετατρέπη τὸ ὀλίγον εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἤγουν εἰάν βαλῆς μίαν ράνιδα νερὸν εἰς ἓνα βαγῆνι κρασί, γίνεται καὶ τὸ ὕδωρ οἶνος, ὅτι ἦτον ὀλίγον τίποτας, καὶ ἐνικήθη ἀπὸ τὴν τοῦ οἴνου ποσότητα, ἢ πάλιν εἰάν ὀλίγον χύσης οἶνον εἰς τὴν θάλασσαν, γίνεται θάλασσα καὶ αὐτὸς, ὅτι νικᾶται ἀπὸ τὸ ἄμετρον πέλαγος· τοιοῦτοτρόπως καὶ σὺ, ὦ ἄνθρωπε, ὅταν ἐνωθῆς διὰ τῆς ἱερᾶς Κοινωνίας, μὲ τὸ ἄπειρον πέλαγος τῆς Θεότητος, καὶ δὲν μετατρέπεις ἐσὺ τὸν Θεὸν εἰς τὴν φύσιν σου, διατί δὲν εἶναι τίποτας εἰς τοσαύτην μεγαλειότητα, ἀλλὰ γίνεσαι ἐσὺ Θεὸς διὰ μετοχῆς, καὶ ἀγιάζεσαι θείᾳ χάριτι. Καὶ εἰάν οὕτως ἔχει, διατί νὰ μὴν ἔρχουσαι καθ' ἐκάστην εἰς ταύτην τὴν θυμασίαν Τράπεζαν; Τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων εἶχουσι συνήθειαν οἱ εὐλαβεῖς, καὶ ἐκοινωνοῦσαν καθ' ἡμέραν, οἱ δὲ ἀμελέστεροι μίαν φοράν τὴν Ἑβδομάδα, καὶ τὴν σήμερον οἱ περισσότεροι κοινωνοῦσι μίαν, ἢ δύο φοράς τὸν χρόνον. Οἴμοι, οἴμοι, πᾶς εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς ἐκεῖνοι καὶ ὄντως δούλοι Χριστοῦ, ὅπου διὰ μέσου τῆς ἀγίας Δωρεᾶς ἐτελέσαν σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ ἡμεῖς οἱ ἄφρονες ἐξ ἀμελείας δὲν θελομεν νὰ προκόψωμεν εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλὰ τολμῶμεν καὶ λέγωμεν,

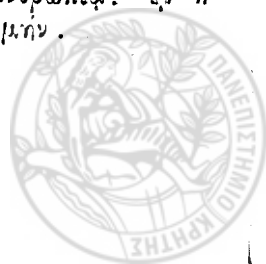
ὅτι δὲν εἶναι πλέον τοιοῦτος καιρὸς, οὐδὲ πρέπει νὰ συγνάξωμεν τοσαῦτον τὴν ἱεράν Κοινωνίαν; Ὡ τῆς ανοίας! Δὲν θελεῖ τάχα ὁ Κύριος νὰ σωθῶμεν καὶ ἡμεῖς, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι; Μάλιστα τῶρα εἶναι καιρὸς τῶν βραβείων καὶ τῶν στεφάνων. Νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, νῦν ἡμέρα σωτηρίας. Τῶρα, ὅπου ἐξεκλίναμεν εἰς τὸ πονηρὸν, θελεῖ νὰ δεῖξῃ καὶ εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος τὰ θαυμάσιά του, νὰ μᾶς κάμῃ Ἁγίους εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, μόνον νὰ ἐτοιμασοῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὑποδεχθῶμεν τὴν Δωρεάν, ἀποτασσόμενοι τῷ Σατανᾷ καὶ τῷ κόσμῳ, καθὼς ἐτάξαμεν εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Οὕτως ἔκαμαν ἐκεῖνοι οἱ πρῶτοι τῆς Πίστεως, ὅπου ἔδιδαν τὰ πράγματά τους ταῖς Ἀποστόλοις, καὶ καθ' ἡμέραν ἐμεταλάμβανον, ὅθεν ἐθερμαίνετο εἰς αὐτοὺς ἡ Πίστις, καὶ ἤψανε ἡ ἀγάπη τόσον, ὅπου δὲν ἐφοβούντο τὸν θάνατον, ἀλλὰ ἐδίδοντο ὀλοφύχως εἰς τὸ Μαρτύριον· καὶ τοῦτο καθολικὰ ἐκινᾶτο ἀπὸ τὴν χάριν καὶ δύναμιν τούτου τοῦ Ἄρτου τῆς ζωῆς, ὅπου καθ' ἐκάστην ἐλάμβανον. Ὅσοι λέγουσιν, ὅτι φθάνει νὰ κοινωνοῦμεν μόνον μίαν φοράν τὸν χρόνον, διατί εἶναι ὁ κόσμος γεμάτος ἀμαρτίας, καὶ δὲν εἴμεσθεν ἀξιοὶ νὰ κοινωνοῦμεν πολλάκις, δὲν ἤξευρουν τί φλυαροῦσι. Διατί, ὅς τις εἶναι ἀνάξιος νὰ κοινωνᾷ κάθε Μῆνα, οὔτε κάθε χρόνον δὲν εἶναι ἀξιός. Ὅτι εἰάν αἱ ἀμαρτίαι τοῦ Μηνὸς σὲ ἐμποδίζουν νὰ κοινωνήσῃς, φανερόν εἶναι, ὅτι τοῦ ἐνὸς χρόνου σὲ κάμνουν ἀναξιώτερον, διατί ὅσον περᾶσῃ καιρὸς περισσότερος, τόσον ἀμαρτάνεις χειρότερα. Ὁ Χρυσόστομος λέγει, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς Κοινωνίας, δὲν εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς Ἐορτῆς, ἀλλὰ ἡ καθαρότης τῆς συνειδήσεως, καὶ ὅς τις κοινωνήσῃ καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν μὲ τὴν πρέπουσαν προετοιμασίαν, ἔχει μισθόν, εἰτις δὲ πάλιν κοινωνᾷ κάθε χρόνον, μὲ βεβρωμένην συνείδησιν, καταχρίνεται. Ὁ ἄρρωστος χρειάζεται θεραπείας μᾶλλον, ἢ τὸν ὑγιαίνοντα, καὶ ἄς δράμῃ εἰς τὸν Πνευματικὸν ἰατρὸν νὰ θεραπευθῆ, ἔπειτα ἄς ἔλθῃ εἰς τὴν Πνευματικὴν τράπεζαν, νὰ κοινωνήσῃ τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος, ὅπως εἶναι ἡ καθολικὴ τῶν ἀμαρτιῶν ἰατρεία.



Μόνον ἀληθινὰ νὰ προετοιμάζεται πρότερον, καθὼς ἐγράψαμεν ἄνωθεν. Ὅταν δὲ βούλῃσαι νὰ λάβῃς τὸν βασιλεῖα τῆς δόξης, ὡ ἄνθρωπε, μὴν ὑπάγῃς ἀπερισκέπτως, ἀλλὰ φυλάγου ὀλίγας ἡμέρας προτύτερα εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐργασίας σου, νὰ μὴν ἁμαρτήσῃς, εἰάν εἶναι βολετόν, οὔτε εἰς μικρότατον ἐγκλημα, νὰ μὴ Σεωρῇς ματαιότητας, οὔτε νὰ ἀκούῃς ἄπρεπα λόγια, ἐξόχως δὲ νὰ φυλάγῃς καθαρὰν καὶ ἀρρύπτου τὴν Σύραν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔχει νὰ περάσῃ ὁ βασιλεὺς, ἤγουν τὸ στόμα, νὰ προσέχῃς μὲ πᾶσάν σου ἐπιμέλειαν, νὰ μὴ λαλῇς αἰσχρολογίας, μετωρισμοὺς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ περισσότερον νὰ φυλάγῃς τὴν καρδίαν ἀπὸ αἰσχροῦς καὶ ρεουπωμένους λογισμοῦς, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ κλίνη, εἰς τὴν ὁποῖαν ἔχει νὰ ἀναπαυθῇ ὁ Δεσπότης αὐτός· καὶ δὲν εἶναι πρέπειον νὰ εὕρῃ ἀκαθαρσίαν εἰς αὐτήν, καὶ τὴν συγκαθῇ ὁ ἀμόλυντος. Διὰ τοῦτο ἄφες πᾶσαν φροντίδα βιωτικὴν καὶ ὑπηρεσίαν ἐκείνας τὰς ὀλίγας ἡμέρας. Εἰ δὲ ἔχεις ἀναγκαίαν ὑπέθεισιν, πράξαι μὲ εὐταξίαν καὶ διάκρισιν, νὰ μὴν ἐμποδιοθῇ τῆς ψυχῆς ἡ εἰρήνη καὶ ἀνάπαυσις. Καὶ μὴν ἀμελήσῃς τὰ ψυχικὰ διὰ τὰ σωματικά, ἀλλὰ μελέτα, καὶ προσεύχου καὶν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς Εὐχαριστίας, συλλογιζόμενος πάντα τὰ ἄνωθεν, διὰ νὰ ἐγείρῃς τὸν φόβον τῆς ἀγάπης καὶ πόθου εἰς τὴν ψυχὴν σου πρὸς τὸν οὐράνιον Ἄρτον ἐτούτου· καὶ προσεύχου τῷ Θεῷ, καὶ τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν Παναρχαντου Θεοτόκου, δέόμενος, καὶ προσευων αὐτήν, νὰ σε ἀξιῶσῃ ἡ χάρις της, νὰ ὑποδεχθῇς τὸν Υἱὸν αὐτῆς καὶ Δεσπότην ἀξίως εἰς τὴν ψυχὴν σου εἰς ἄφεισιν τῶν ἁμαρτημάτων σου. Τὴν προτέραν ἡμέραν ὅταν Σέλης νὰ κοινωνήσῃς, ἤγουν ἀφ' ἑσπέρας νήστευε, μὴ φάγῃς τίποτε, καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἀγρύπνησον, προσευχόμενος μετὰ δακρῶν καὶ κατανύξεως. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἔμπορεῖς νὰ νηστεύσῃς, ἢ νὰ ἀγρυπνήσῃς ὅλην τὴν νύκτα, φάγε ὀλίγον ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ

Ἡλίου, καὶ ἀγρύπνησον καὶν τὴν ἡμισὴν νύκτα, καὶ προσεύχου, συλλογιζόμενος τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ βασιλέως, ὅπου μέλλει νὰ ὑποδεχθῇς εἰς τὸν οἶκόν σου. Ὅτι δὲν εἶναι πρέπειον νὰ χορτάσῃς ἀφ' ἑσπέρας καλά, καὶ νὰ κοιμᾶσαι ὡς κτήνος ὅλην τὴν νύκτα, καὶ τὸ πρῶν νὰ κοινωνήσῃς, ὅπου εἶναι ἡ βρωσις ἀκόμην εἰς τοὺς ὀδόντας σου. Εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος ἔχουσιν οἱ Μοναχοὶ ἰδιῶται συνήθειαν, καὶ νηστεύουσι, ὅταν Σέλου νὰ κοινωνήσουσι, ἀπὸ τὴν δευτέραν ἕως τὸ Σάββατον, κρασί καὶ λάδι καὶ τὰ ἐπίλοιπα, καὶ τρώγουσι μόνον μίαν φοράν τὴν ἡμέραν ξηροφαγίαν, ἤγουν ψομί καὶ νερόν με ἄψητα λάχανα, καὶ τὴν Παρασκευὴν πίνουσι μέγα ἀγίασμα διὰ προκαθάρσιν, καὶ τὸ Σάββατον κοινωνοῦσιν, ἀγρυπνοῦντες ὅλην τὴν περασμένην νύκτα καὶ προσευχόμενοι. Αὐτὴν τὴν τάξιν πρέπει νὰ φυλάγετε καὶ ἐσεῖς οἱ κοσμικοὶ. Μάλιστα οἱ Μοναχοὶ κοινωνοῦσι δέκα φοραῖς τὸν χρόνον, καὶ ἐσεῖς μεταλαμβάνετε μόνον δύο φοραῖς, καὶ πάλιν δὲν εἶστε ἄξιοι νὰ κάμτε ὀλίγην ἐγκράτειαν. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἔχου συνήθειαν, ὅταν Σέλου νὰ κοινωνήσουσι οἱ κοσμικοὶ, δὲν τρώγουσι τὴν β'. τὴν δ'. καὶ τὴν ε'. ὀλότλα τιποτας. Προσεύχου, καὶ ἀναγίνωσκε τὴν κατωγεγραμμένην Εὐχὴν.

Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἤγουν τὴν ἡμέραν, ὅπῃ ἔχεις νὰ κοινωνήσῃς, μὴ βάλῃς ἄλλον λογισμόν εἰς τὸν νοῦν σου, ἢ φρονήμα, πάρεξ νὰ μελετᾷς τοῦ Χριστοῦ τὸ Πάθος, τοὺς ἐμπαιγμοὺς, τὰ ραπίσματα, τὴν φραγγέλωσιν, καὶ τὸν ἐπουεῖδιστον θάνατον, ὃν δι' ἡμᾶς κατεδέξατο. Ἐπειδὴ τὸ τῆς Εὐχαριστίας Μυστήριον ἐγένη διὰ μνήμην τε καὶ ἐνθύμησιν τοῦ Δεσποτικοῦ Πάθους, πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸν νοῦν καὶ διάνοιαν ὅλως εἰς τοῦτο· ὅπως συμπάσχοντες τῷ Χριστῷ, συνοδοξασθῶμεν αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Ἡς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ. Ἡ ἢ ὀδοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

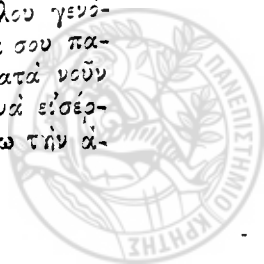


Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Α΄.

Προσευχή πρὸ τῆς Ἱερᾶς Μεταλήψεως.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, πολυέλεε, καὶ πολυεύσπλαγγνε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὅπου ἐσταυρώθης, καὶ παρέδωκας ἡμῖν τὰ ἄχραντα ταῦτα τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος σου Μυστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα κυρίως περιλαμβάνεσαι. Ἴδου σήμερον προσέρχομαι μετὰ φόβου καὶ τρόμου εἰς ταύτην τὴν φρικτὴν καὶ ἱερὰν Τράπεζαν, νὰ κοινωνήσω τοῦ Θεοῦ σου Σώματος. Ἀλλὰ δειλιῶ καὶ φοβοῦμαι, μήπως ἐρχόμενος ἀνέτοιμος καὶ ἀδιόρθωτος παροξύνω, καὶ παρακινήσω πρὸς ἀγανάκτησιν τοιοῦτον Δεσπότην παντοδύναμον ὃν τρέμουσιν αἱ νεραὶ πᾶσαι Δυναμίεις, καὶ πάντα τὰ κτίσματα, καὶ γένω ὑπόδικος βαρυτέρας κολάσεως. Πῶς νὰ τολμήσῃ ἕνας οὐδαμινὸς σκώληξ, ἕνα ἀγγεῖον ἀκάθαρτον, καὶ σκεῦος καταφρονήσεως, ἕνας ἐργάτης τῆς ἀνομίας, ἕνα τέκνον τοῦ Διαβόλου ταῖς πράξεσι, κληρονόμος τοῦ ἄδου, τῶν Δείων ἐντολῶν καταφρονητῆς, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἕνα κτίσμα ἀναξιώτατον, ἀμέτοχον παντός ἀγαθοῦ, καὶ δοχεῖον ἀπάσης ἀκαθαρσίας, νὰ ὑποδεχθῇ τὸν παντοδύναμον Θεὸν τῶν ἀπάντων; Πῶς νὰ ἐνωθῆ μετὸν ταπεινὸν ὃ ὑπερήφανος; ὃ ὀργίλος μετὸν πραότατον; ὃ ἐσκοτισμένος μετὸ λαμπρότατον φῶς; καὶ ὃ ρυπαρὸς καὶ πεφορτισμένος ταῖς ἀμαρτίαις μετὸν πανάγιον καὶ ἀμόλυντον; Οἱ Ἄγγελοι φρίττουσι, καὶ πάντα τὰ στοιχεῖα σὲ τρέμουσιν. Ὁ ἀγιώτερος πάντων ἀνθρώπων δὲν ἐτόλμα νὰ χειραπτήσῃ τὴν κορυφὴν σου τὴν ἄχραντον, καὶ ὠμολόγη, ὅτι δὲν ἦτον ἄξιος νὰ λύσῃ τὸν ἱμάντα τοῦ σου ὑποδήματος. Ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων σου ἔλεγεν· Ἐξέλιθε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι ἀμαρτωλὸς εἰμί, Κύριε. Οἱ πιστοὶ καὶ εὐλαβεῖς Ἐκατόνταρχος ὠμολόγη ὅτι δὲν ἦτον ἄξιος, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐγὼ πῶς νὰ τολμήσω πεφορτισμένος ταῖς ἀμαρτίαις νὰ σὲ δεχθῶ

εἰς τὸν οἶκόν μου. Ἐὰν τοὺς ἄρτους ἐκείνης τῆς Προθέσεως, ὅπου ἦτον μόνον σκιά τοῦ τοῦ Ἄρτου καὶ προεικόνισμα, δὲν ἔτρωγε τινὰς, παρέξ νὰ ἦτον καθαρὸς καὶ ἀμίαντος, πῶς ἐγὼ νὰ τολμήσω νὰ κοινωνήσω ὃ ἐναγής καὶ παμβέβηλος; Ἐὰν ἦτον μέγαν ἀνόμημα, νὰ ἐγγίξῃ τίς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, ἥτις ἦτον τύπος τοῦ τοῦ Ἄρτου, διὰ τὴν ὁποῖαν αἰτίαν ἐπαυδεύθη ὁ Ἱερεὺς ὁ Ζᾶν μετ' αἰφνίδιον θάνατον, πῶς νὰ μὴ φοβηθῶ ἐγὼ ὃ ἀνάξιος, μεταλαμβάνων σὲ τὸν Θεὸν τῶν ἀπάντων, μὴ πάθω βαρυτέραν κόλασιν; Οἱ Βαίθσαυῖται μόνον διατὶ τὴν ἐκύτταξαν ἀνευλαδῶς, τοὺς ἔδωκεν τὴν δεινὴν ἐκείνην ἀσθένειαν, καὶ ἀπόθανον χιλιάδες πεντήκοντα. Ὡ ἐκπλήξω; διήγημα νὰ τρομάξῃ πᾶσα καρδιά! Ἐκείνοι οἱ ἄθλιοι δὲν ἐκαταφρόνησαν τὴν Κιβωτὸν, οὔτε ἔψεξαν, ἀλλὰ μᾶλλον μετὰ χαρᾶς τὴν ἐδέχθησαν· καὶ μόνου πῶς τὴν ἐστοχάζοντο με ἀναίδειαν, ἀπόθανον τόσοι ἄνθρωποι. Ὡ τοῦ θάνατος! Ποῦ ἤκουσθη πετὲ, νὰ δώσῃς, ᾧ ἐλεήμων καὶ πολυεύσπλαγγνε, τόσοι κόλασιν, διὰ τοιοῦτον ὀλιγοπταίσιμον; Ὡ πανάγαθε Κύριε, πόσον εἶναι ἀξιώτερον τῆς Κιβωτοῦ αὐτὸ τὸ Μυστήριον. Πῶς νὰ μὴ δειλιάσω λοιπόν, ὑποδεχόμενος τὸν Θεὸν τσαύτης μεγαλειότητος; Φρίττω γοῦν ὃ ἄθλιος, καὶ ἐξίσταμαι, στοχαζόμενος τὸ ὕψος τῆς βασιλείας, καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐγκλημάτων μου, ὅτι πάντα τὰ σαρκικά μου ἐδαπάνησα εἰς διάφορα ἀνομήματα· ποτὲ δὲν ἐγκρατεύθηκα ἀπὸ τὰ σαρκικά μου θελήματα, οὔτε καμμίαν τῶν ἐντολῶν σε ἐφύλαξα. Πᾶσαν μου αἴσθησιν, καὶ πᾶν μέλος ἐμίαννα, ἐφθέρρα, ἠχρείωσα, ἐργαστήριον τοῦ Διαβόλου γινόμενος. Τὰ φιλάνθρωπα σπλάγγνα σου παρεπίκρανα ἐργοῖς τε καὶ λόγοις, κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν. Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ εἰσέρχωμαι εἰς τὸν Ναόν σου, νὰ βλίπω τὴν ἀ-



γίαν Εἰκόνα σου. Ἀνάξιος εἰμί τῆς τῶν Χριστιανῶν ἐπικλήσεως. Ἀναξίως πατῶ τὴν ὄψιν τῆς γῆς σου. Ἀναξίως ὄρω τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου σου. Ἀναξίως τὸν ἀέρα σου ἀναπνέω. Φοβοῦμαι νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν νυμφῶνά σου, ἵνα μὴ δεθῶ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ μὲ βάλουσιν οἱ Ἄγγελοι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, μὴ ἔχοντα γάμου ἔνδυμα. Πῶς νὰ τολμήσω, Δέσποτα τῶν Ἀγγέλων, νὰ σὲ ὑποδεχθῶ εἰς τὸ μεμολυσμένον μου σῶμα, ὅπου ἐγένη σπήλαιον λησῶν, ὄφρων καὶ βασιλείσκων κατοικητήριον; Πῶς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὅπου ἐγένη μοιχαλὶς τῶν Δαιμόνων; Πῶς νὰ ἀναπαυθῆς εἰς τὴν καρδίαν μου, ἥτις ἐστὶ δοχείον πάσης ραδιουργίας, ἀκαθαρσίας τε καὶ αἰσχρότητος; Πῶς νὰ περάσῃς, ἀμόλυντε, ἀπὸ τὰ βερυπωμένα μου χεῖλη καὶ βέβηλα; δὲν εἶναι μέρος εἰς τὴν ψυχὴν μου ἀρρῦπτον, διὸ αἰσχύνομαι νὰ παρῆρσιασθῶ ὁ ἀνάξιος. Πλὴν δὲ, ἐὰν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν μου ἐκφοδῆ καὶ τρομάσῃ με, ἀλλὰ ἡ ἄδυσσος τοῦ ἐλέους σου καὶ τὸ πέλαγος τῆς εὐσπλαγχνίας σου μὲ παρῆρρύνει. Ἡ ἀφάτος ἀγαθότης σου μοῦ δίδει ἐλπίδα νὰ παρῆρσιασθῶ, ἐνθυμούμενος ἐκεῖνα τὰ ἠδύτατα καὶ γλυκύτερα ἀμβροσίας καὶ νέκταρος λόγια, ὅπου εἶπες ἔταν ἦσουν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον σωματικῶς. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Καὶ πάλιν· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἤλθεν καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Ἐπεὶ οὖν, εὐσπλαγχνε, δὲν ἤλθες νὰ καλέσῃς δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς, καὶ νὰ ἀναπαύσῃς τοὺς πολυκοκκισμένους καὶ βαρυφορτωμένους, δέξαι καμὲ τὸν ἀνάξιον, πενθοῦντά με παρακάλεσον, τετυφλωμέ-

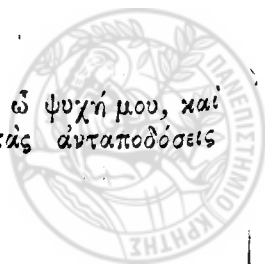
νον με φώτισον, νενεκρωμένον ζώωσον, πενόμενον πλούτισον, λιμώττοντα σίτισον, δεδιφασμένον με πότισον, καὶ ἀσθενῆ με θεραπεύσον. Μὴ μου βδελύξῃ τοὺς μώλωπας, Κύριε, ὅτι ὅσον εἶμαι πεπληγμένος, καὶ τετραυματισμένος ταῖς ἁμαρτίαις, τοσοῦτον θέλει θαυμασθῆ, καὶ δοξασθῆ ἐν ἐμοὶ ἡ χάρις σου, ὅτι δὲν ἐσχάθη τοιοῦτον μεμολυσμένον καὶ βέβηλον, ἀλλὰ ὑπερεπερίσσευσεν ὅπου ἡ ἀνομία ἐπλήθυνεν· ἡμαρτον ὑπὲρ τὴν πόρνην, ὑπὲρ τὸν Ἄσωτον ἀσώτως ἐδίωσα· καὶ ὑπὲρ τὸν Τελώνην ἠνόμησα. Ἀλλὰ καθὼς δὲν ἐκαταφρόνησες ἐκείνων τὰ δάκρυα, οὔτε ἐσχάθῃς τὰ ἀνομίας τους, ὡς οἰκτιρῶν καὶ πολυέλεος, οὕτω δέξαι καμὲ τὸν ἀνάξιον, καὶ συγχώρησον ἐνός ὅπου σοῦ ἔπαισε περισσότερον, καὶ ὀδύρεται ὀλιγώτερον. Ἐγὼ δὲν ἔχω τοσαῦτα δάκρυα νὰ ἐκπλύνω τοὺς σεβασμίους καὶ ἱερούς πόδας σου, ἀλλὰ τὸ ἄχραντον καὶ πολυτίμου Αἷμα, ὅπου ἔχυσες εἰς τὸν Σταυρὸν δι' ἀγάπην μας, φθάνει νὰ ξεπλύνῃ ὅλα τοῦ κόσμου τὰ ἁμαρτήματα. Δωρεῖάν σῶσον με τὸν κατάκριτον. Μὴ μοῦ γένη αὐξήσις τῆς ἁμαρτίας ἐτούτη μου ἡ αὐθάδεια· ὅτι οὐχὶ ὡς καταφρονῶν σοι προσέρχομαι, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐκ τῆς ὑστερήσεως τοῦ νοητοῦ λύκου θηριάλωτος γένωμαι. Ναί, γλυκύτετε Κύριε Ἰησοῦ, δέομαι τῆς σῆς ἀγαθότητος γεννηθῆτω μοι αὕτη ἡ ἀγία Μετάληψις, τῆς αἰωνίου σου βασιλείας ἀρράβων καὶ ἐφόδιον καὶ ἀξίωσόν με ἐδεῦσαι ἐν τῷδε τῷ βίῳ, καὶ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδόν, ὅπως διὰ τῆς προσκαίρου κακοπαθείας ἐπιτύχω τῆς αἰωνίου Μακαριότητος, τοῦ ἀνυμνεῖν καὶ δοξάζειν σε σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΒ'.

Ἐτέρα Προσευχὴ μετὰ τὴν Ἄχραντον Κοινωνίαν.

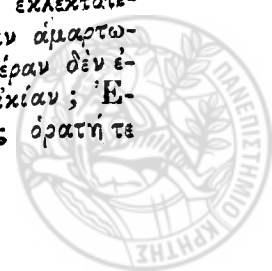
Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐ-

τοῦ. Εὐλόγει τὸν Κύριον, ὡ ψυχὴ μου, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις



αυτοῦ. Τὸν εὐίλατεύοντα πάσας τὰς ἀνομι-
 μίας σου, τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους
 σου. Τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν
 σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἔλεει καὶ οἰκ-
 τιρμοῖς. Τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν
 ἐπιθυμίαν σου. Μὴν ἀμνημονῆς, ὡ ψυχὴ
 μου ἀχάριστη, τὰς ἀναριθμήτους δωρεάς,
 ὅπου ἔλαβες παρὰ τοῦ ἀημιουργοῦ καὶ Σω-
 τῆρός σου, ἀλλὰ καὶ ὡραν ὑμολόγησας, καὶ
 δοξάζεις, προσκύνῃς, καὶ εὐχαρίστα τοιοῦτον
 εὐεργέτην πλουσιοπάροχον, διὰ τὰς πολ-
 λὰς εὐποιίας ὅπου σοῦ ἔκαμε, καὶ μάλι-
 στα τὴν σημερινὴν, νὰ καταδεχθῆ ἐκείνη
 ἢ ἄκρα μεγαλειότης, ἢ αἰδιος οὐσία, ὁ
 ἀναρχος καὶ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ
 Πνεύματι Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀ-
 καταλήπτως, ὁ ἀνέκφραστος, ὁ ἀόρατος καὶ
 τοῖς πᾶσιν ἀχώρητος, νὰ ἔλθῃ σήμερον,
 νὰ σὲ ἐπισκέψῃ μετὰ πασῶν τῶν οὐρα-
 νίων δυνάμεων. Ὡ ἀφράστου ἀνοχῆς! Ὡ
 ταπεινώσεως ἄβρῆτου, καὶ ἀνεκλαλήτου
 συγκαταβάσεως! Ἐκείνος, ὅπου δὲν χω-
 ρεῦσιν οἱ οὐρανοὶ, καὶ ὅλος ὁ κόσμος, ἠ-
 δέλησε διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐσπλαγ-
 χνίαν καὶ ἀγαθότητα, νὰ ἐνωθῆ θουμα-
 σίως μὲ μίαν ψυχὴν ἀμαρτωλὸν καὶ παμ-
 βέβηλον, διὰ νὰ τὴν καθαρῶς παυτὸς μο-
 λυσμοῦ, νὰ τὴν ἀγιάσῃ, καὶ νὰ τὴν θεώσῃ
 διὰ μετοχῆς τε καὶ χάριτος. Ὡ πολυέλεε
 Κύριε, ποῖαν εὐχαριστίαν καὶ ἀνταπόδο-
 σιν νὰ σοῦ κάμω, ὅπου ἦλθες σήμερον νὰ
 με εὐφράνης, καὶ νὰ με τιμήσῃς τοσοῦτον
 μὲ τὴν θουμαστικὴν παρουσίαν σου; Ἐάν
 εἶχα τόσας γλώσσας, ὅσα ἄστρη εἶναι εἰς
 τὸν οὐρανὸν, πάλιν δὲν ἠθέλα δυνηθῆ νὰ
 σὲ εὐχαριστήσω πρεπόντως εἰς τὴν εὐερ-
 γεσίαν αὐτὴν τὴν θουμασίαν. Ἐάν ἡ μή-
 τηρ τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ Προδρομοῦ σου,
 ὅταν εἶδε τὴν Πάναγνον σου Μητέρα, εἰ-
 σερχομένην εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ἐθαύμασε
 πῶς ἐκαταδέχθη ἡ Δέσποινα νὰ τὴν ἐπι-
 σκεψῇ, καὶ ἀγαλλομένη ἐδόθησε. Ποθε μοι
 τοῦτο, ἵνα ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου μου ἔλθῃ
 πρὸς με; πόσον πρέπει νὰ θουμάσω ἐγὼ
 περισσώτερον ὁ ἀναξιότατος σκώληξ, λέ-
 γωντας σὺν αὐτῇ. Ποθεν μοι τοῦτο; Πῶς
 ἠξιώθηκα πόσων ἀγαθῶν; ἵνα ἔλθῃ πρὸς
 με, σὺχὶ ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου μου, ἀλλ'

αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων, νὰ εἰσελ-
 θῇ ἐντός μου, νὰ με εὐφράνῃ, καὶ νὰ με
 τιμήσῃ τοσοῦτον; Ὡ ταπεινώσεις ἄφρα-
 στος! Νὰ καταδεχθῆς ὁ ὑπερούμνητος καὶ
 ὑπερένδοξος νὰ ἔλθῃς εἰς ἐμὲ τὸν ἀμαρτω-
 λότερον πάντων ἀνθρώπων, ὅπου σοῦ ἔπ-
 ταισα τασάκις, παραβαίνων τὰς ἐντολάς
 σου, καὶ γερόμενος ἐχθρῶν καταγώγιον,
 πόθεν μοι τοῦτο, Κύριε; Σὺ ὁ δεσπότης
 ἀπάσης τῆς Κτίσεως, ὁ ἔχων θρόνον οὐ-
 ρανόν, καὶ τὴν γῆν ὑποπόδιον, ὃν ὑμνεῖ
 Ἡ ἥλιος, καὶ δοξάζει ἡ Σελήνη, ὁ καθήμενος
 ἐπάνω τῶν Χερουβιμ, νὰ συγκατέβῃς εἰς
 τοσαύτην ταπεινώσιν; Εὐχαριστῶ σοί,
 Κύριέ μου, καὶ προσκυνῶ, καὶ δοξάζω σε
 ὁ ἀνάξιος ὅτι οὐ μόνον μὲ ἐπίσκεψες σή-
 μερον, ἀλλὰ καὶ ἐμεταμόρφωσες, καὶ ἠνω-
 σες εἰς τοῦ λόγου σου τὴν ψυχὴν μου μὲ
 θουμαστικὴν, καὶ παράδοξον ἔνωσιν, τὴν
 ὁποῖαν ἐπαρωμοιάσες εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγ-
 γέλιον μετ' ἐκείνην τὴν θείαν ἔνωσιν ὅπου
 ἔχεις μὲ τὸν Πατέρα. Ὅτι καθὼς ὁ Πα-
 τὴρ ἐν σοί, καὶ σὺ ἐν αὐτῷ, οὕτω καὶ πᾶς
 ὁ τρώγων σου τὴν Σάρκα, καὶ πίνων σου
 τὸ Αἷμα, μένει ἐν σοί, καὶ σὺ ἐν αὐτῷ.
 Ἐθαύμαζεν ὁ Προφητᾶναξ Δαβὶδ εἰς τὴν
 πολλὴν ἔνωσιν, ὅπου ἔχεις διὰ τὸν ἀνθρω-
 πον, καὶ ἔλεγε· Τί εἶναι ὁ ἀνθρωπος,
 Κύριε, καὶ τοῦ ἐνθυμᾶσαι, καὶ ἐπισκέ-
 πτεταις τον; Καὶ τώρα πόσον εἶναι ἐταῦτο
 θουμασιώτερον, οὐ μόνον νὰ τοῦ ἐνθυμᾶ-
 σαι ἀλλὰ καὶ νὰ γένῃς ἀνθρωπος δι' αὐ-
 τόν, νὰ ἀποθάνῃς, διὰ νὰ τοῦ δοθῆς εἰς
 βρωσὴν καὶ πόσιν, καὶ νὰ ἐνωθῆς μετ' ἐ-
 κείνου θουμασιώτατα; Ἐξεπλήττετο ὁ
 βασιλεὺς Σολομών, πῶς νὰ οἰκήσῃς εἰς
 τὸν Ναὸν ἐκείνον, ὅπου εἰς τόσους χρόνους
 καὶ μὲ τόσην ἐξόδον ἐκοδόμησε, καὶ ἐκ-
 θαμβούμενος ἔλεγεν· Εἶναι βολετόν, νὰ
 συγκατέβῃς εἰς τὴν γῆν ὁ Θεὸς ὁ ἀόρατος;
 Ἐάν οἱ οὐρανοὶ δὲν σὲ χωροῦσι, πῶς
 μᾶλλον ὁ οἶκος τοῦτος, ὅπου ἐγὼ ἐκοδό-
 μησα; Πόσον οὖν εἶναι θουμασιώτερον,
 νὰ θελήσῃς αὐτὸς ὁ Κύριος μὲ ἐκλεκτάτε-
 ρον τρόπον, νὰ οἰκήσῃς εἰς μίαν ἀμαρτω-
 λὸν ψυχὴν, ὅπου κἂν μίαν ἡμέραν δὲν ἐ-
 κοπίασε νὰ σοῦ ἐτοιμάσῃ τὴν οἰκίαν; Ἐ-
 θαύμαζε πᾶσα ἡ λογικὴ φύσις ὁρατὴ τε



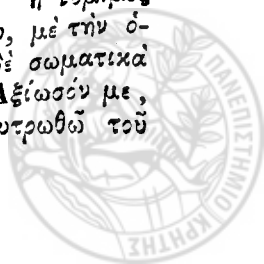
καὶ νοουμένη, βλέπουσα σὲ τὸν Θεὸν γενόμενον ἄνθρωπον, πῶς ἔστερξες νὰ κατέβης ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν, νὰ σταματήσης Ὡ. Μῆνας εἰς τὴν ἀφθορον μήτραν τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας. Καὶ ἦτον δίκαιον νὰ θαυμάζῃ, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι τὸ ἐκλεκτότερον ἔργον, καὶ ἡ ἀξιώτερη πράξις, ὅπου ἔκαμες. Ἀλλὰ ἐκείνη ἡ πανάχαρτος Μήτρα ἦτον χαριτωμένη, λαμπροτέρα τῶν ἡλιακῶν λαμπηδόνων, καθαρωτέρα πάντων τῶν ἀχράντων Δυνάμεων, καὶ πεποικιλμένη ἀπὸ ἀρετᾶς περισσώτερον παρὰ τὸν οὐρανὸν, καὶ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ οὕτως ἠξιώθη νὰ σοῦ γένῃ δοχεῖον καὶ οἰκητήριον. Πόσον οὖν πρέπει τώρα νὰ θαυμάσῃ πᾶσα ἡ Κτίσις, πῶς ἠθέλησας αὐτὸς ὁ Κύριος νὰ οἰκήσῃς εἰς τὴν βερυπωμένην ψυχὴν μου καὶ δυσωδεστάτην; Αἰνεσάτωσάν σε οἱ οὐρανοὶ, Κύριε. Εὐλογησάτωσάν σε οἱ Ἄγγελοι εἰς τοιαύτην ἐργασίαν καὶ μέγα ἔλεος. Ποία εὐεργεσία τρανήτερον; ποία μεγαλῆτερη χάρις, καὶ φίλτρον θερμότερον ἢμπορεῖ ποτε νὰ εὐρεθῇ, ὡσπερ ἐποῦτο; Ὡ αἰτία πάσης εὐφροσύνης καὶ ἀπολαύσεως! Πηγὴ χάριτων. Παθῶν ἀπονέκρωσις. Ἰατρικὸν σωτηριωδέστατον. Ἄρτε ζωῆς. Πῦρ τῆς ἀγάπης. Ἄνεσις πνεύματος. Ψυχῶν σωτηρία. Βασιλικὴ Τραπεζα. Ἄγγελων τροφή, καὶ γλυκύτης πάσης τῆς οὐρανοῦ μακαριότητος. Ποίαν ἀμειβὴν νὰ ἀνταποδώσω εἰς τοιαύτην χάριν, ὅπου μού ἔκαμες; Δέσποτα, καὶ πού ἔχω τόσην ἀγάπην εἰς τὸ σπλάγγνος, ὅπου μού ἔδειξες; Σὺ ὁ βασιλεὺς τῶν αἰῶνων ἠγάπησες τοσοῦτον ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον καὶ ἀνάξιον, καὶ ἐγὼ νὰ μὴν ἀγαπῶ, καὶ νὰ ποθῶ ἐσὲ τὸν ὕψιστον τῆς ψυχῆς μου Νομφίον, τὸν πλουσιώτατον; Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου, ἡ τροφή μου, καὶ ἡ ἀπόλαυσις. Πύρσων, Δέσποτα, εἰς τὸν πόθον σου τὴν καρδίαν μου, νὰ μετατραπῇ τοιοῦτοτρόπως, ὡσπερ τὸν σίδηρον εἰς τὴν κάρμινον, νὰ μὴν ὀρέγωμαι ἄλλο τίποτε εἰς τὸν κόσμον, εἰμὴ σὲ τὸ τῆς ψυχῆς μου ἐφετὸν τὸ ἀκρότατον. Ὡ πῦρ θεϊκόν! Ὡ γλυκεία πληγὴ! Ὡ φυλακὴ παμπόθητος! Διατι νὰ μὴ δεθῶ μὲ τοιαύτην ἀλ-

σον; Διατι νὰ μὴ πληγῶ μὲ τοιοῦτον βῆλος, καὶ νὰ καίωμαι εἰς τὸν θεῖον αὐτὸν καὶ σωτήριον ἔρωτα; νὰ τήκωνται τὰ ἐντόσθιά μου ὡσεὶ κηρὸς εἰς τὸ πῦρ, καὶ χιῶν ὡς εἰς τὸν ἥλιον; Τί νὰ ἐπιθυμήσῃς, ψυχὴ μου, καὶ νὰ μὴ τὸ εὖρης εἰς τοῦτον τὸν Ἄρτον; Πείσον ἀγαθὸν νὰ ποθήσῃς, καὶ νὰ μὴ τὸ ἀπολαύσης ἀφθόνως εἰς τοῦτο τὸ οὐράνιον Μάννα; Διατι πλαναῶσαι, ἄφρων, ζητοῦσα ψευδῆ καὶ μάταια πράγματα; Ἐὰν ποθῆς ἀγάπην, ἠδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν, ἐδῶ εἰσὶν αἱ ἐντιμότεραι καὶ ἠδύτεραι, ὅπου νὰ εὐρίσκωνται εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἐὰν θέλῃς πλοῦτον, δόξαν, τιμὴν, καὶ ἕτερα ὅμοια, ἐδῶ εἶναι ὁ οὐράνιος θησαυρὸς, ἡ πανκόσμιος τιμὴ, καὶ τὸ τέλος πάντων τῶν ἀγαθῶν, ὅπου πλουτίζει τὰ οὐράνια πάντα καὶ τὰ ἐπίγεια. Ἐὰν ἀξίαν ὀρέγεσαι, νὰ σὲ τιμοῦν, καὶ νὰ σὲ εὐλαθοῦνται, ἐδῶ ἀξιῶνεσαι τὴν μεγαλῆτερον τιμὴν, ὅπου ἢμπορεῖς νὰ ἐπιθυμήσῃς, ἐπειδὴ ἐνοῦσαι μὲ τὸν Θεόν, καὶ σὲ προσκυνοῦσι πάντες οἱ Ἄγγελοι, παριστάμενοι τοῦ Δεσπότου καὶ Βασιλέως τους, καθὼς κάρμνουσι οἱ δορυφόροι καὶ ὑπηρεταὶ τοῦ ἐπιγείου βασιλέως ἀκολουθοῦντες αὐτῷ, ὅπου ὑπάγει, καὶ τὸν φυλάγουσι καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, εἴτι ἀγαθὸν ὀρεκτότερον ἢμπορεῖς νὰ ποθήσῃς, τὸ εὐρίσκεις ἀναμφισβῶς εἰς τοῦτον τὸν θεῖον Ἄρτον. Διατι γοῦν νὰ ζημιώνεσαι ἐξ ἀμελείας τοσαύτην πλησμονὴν, καὶ γλυκύτητα, καὶ τοιοῦτον ἀτίμητον θησαυρὸν, ὃς τις ἀναργύρως σοῦ χαρίζεται; Μὴν εἶσαι πλέον πεπωρωμένη καὶ ἀγνωστος, μὴν ξετρέχῃς ἄλλας ἠδονὰς τῆς σαρκὸς, ἐπεὶ ξετρέχῃς τοιαύτης πνευματικῆς ἠδονῆς, καὶ οὐρανοῦ εὐφροσύνης καὶ ἀπολαύσεως. Μὴν ἐννοιάζεσαι πλέον τοῦ κόσμου τὴν ματαιότητα, μήτε φροντίσης βευστὰ καὶ μάταια, δυναμένη νὰ ἀπολαύσῃς εἰς αὐτὸ τὸ μυστήριον τὰ ἀληθινὰ καὶ οὐράνια. Ἐπεὶ οὖν μὲ ἠξίωσας, Κύριε, τοσαύτης σου φρικωδεστάτης Τραπεζῆς, ἐδέχθῃς με εἰς τὰς ἀγίας ἀγκάλας σου, ἠυφρανάς με μὲ τοσαύτην ἀπόλαυσιν, ἔκαμες με ὑπόχρεον μὲ ἀναριθμήτους εὐεργεσίας, καὶ ἔδωξες με μὲ ἀγάπης ἰσχυρὰν

άλυσον, ἀπὸ τῶρα καὶ ἔμπροσθεν ἀπαρ-
νοῦμαι διὰ ταύτην σου-τὴν ἀγάπην τὰς
φιλίας τοῦ κόσμου καὶ πᾶσαν ἀπόλαυ-
σιν. Δὲν εἶναι πλέον κόσμος οὔτε σαρκι-
καῖς ἡδοναῖς διὰ λόγου μου. Ἀποστήτω-
σαν ἀπὸ ἐμοῦ αὐτὰ τὰ ψευδῆ καὶ ἀπατηλὰ
ὀνειράτα, ὅτι τοῦτο μόνον εἶναι τὸ ὄντως
ἀγαθόν, τὸ ἀληθές καὶ ἀκρότατον. Ὅς
τις φάγη τὸν οὐράνιον Ἄρτον, δὲν εἶναι
πρέπειον νὰ φάγη πλέον τῶν ἀλόγων τὴν
βοῶσιν. Εἴ τις ἐδέχθη τὸν Θεὸν εἰς τὸν
οἶκόν του, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποδεχθῆ
ἄλλον κτίσμα ἀνάξιον. Ἐὰν ἡ ψυχὴ μου
ἠνώθη μετὰ τοῦ Ἐπουρανίου βασιλείως
διὰ μέσου τούτου τοῦ Ἄρτου, πῶς νὰ τα-
πεινωθῆ πλέον εἰς τὴν ματαίαν πλάνην
τῶν παλαιῶν πράξεων; Πῶς νὰ ἀνοίξω
τὴν θύραν τῆς καρδίας μου τινὸς αἰσχροῦ
λογισμοῦ; Πῶς νὰ ἀφήσω, νὰ εἰσέλθῃ εἰς
τὴν ψυχὴν μου πρᾶγμα ἐναγές καὶ ἀκά-
θαρτον, ὅπου καθηγιασθῆ με τὴν θείαν
χάριν τῆς παρουσίας σου; Πῶς νὰ συν-
τύχῃ αἰσχροῖ καὶ μάταια ἢ γλωσσο ἐκείνη,
ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπέρασες ὁ ἀμόλυτος;

Κυρίε μου γλυκύτατε, ἐπεὶ με τοσοῦτον
ἐτίμησας με τὴν παροῦσαν ἐπίσκεψιν, θεό-
μαι τῆς ἀγαθότητος, εὐλόγησόν με, καὶ
δός μοι δύναμιν νὰ τελειώσω τὸν δρόμον
τῆς παροικίας μου εἰς πολιτείαν ἐνάρετον,
νὰ μὴ πταίσω πλέον τῆς βασιλείας σου.
Ναί, παντοδύναμε, καὶ πλουσιόδωρε εὐερ-
γέτα, κάμε μου τὴν χάριν ταύτην, καθὼς
εἶχες συνθήθειαν, ὅπου καὶ ἂν ὑπῆγες σω-
ματικῶς, πάντοτε νὰ προσθέτης χάριν
εἰς χάριν, καὶ εὐλογίαν εἰς εὐλογίαν καὶ
ἀγιότητα. Κατῆλθες ἐξ οὐρανοῦ εἰς τού-
τον τὸν κόσμον, ὅς τις ἦτον ἐσκοτισμένος
ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ τὸν ἐφώτι-
σες, καὶ τὸν ἐλύτρωσες ἀπὸ τὴν ἀσέθειαν.
Εἰσῆλθες εἰς τὴν Παρθενικὴν μήτραν τῆς
παναμώμου σου Μητρὸς, καὶ τίς δύναται
νὰ διηγηθῆ τὴν τοσαύτην τιμὴν καὶ δόξαν,
ὅπου τῆς ἔδωσες, καὶ ἐθίωσες τὴν τοιου-
τοτρόπως, ὅπου ὅλος ὁ κόσμος ἐπίγειος
καὶ οὐράνιος τὴν προσκυνοῦσι καὶ σέβου-
ται, εἰς σωτηρίαν παγκόσμιον; Εἰσῆλθες
εἰς τὴν οἰκίαν Ματθαίου, καὶ ἀπὸ τελω-
νῆν τὸν ἔκαμες Εὐαγγελιστὴν καὶ Ἀπό-

στολον. Ἀπῆλθες εἰς τὸν οἶκον Ζακχαίου,
καὶ εὐθὺς μετετράπη θείαν ἀλλοίωσιν.
Εἰσῆλθες εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος Πέτρου
καὶ ἐθεράπευσες τὴν πενθερὰν αὐτοῦ.
Ὑπῆγες πολλάκις εἰς τὸν οἶκον Μαρίας
καὶ Μάρθας, καὶ τὰς ἡξίωσες πλοῦτον
πνευματικόν, καὶ πολλὰς δωρεάς τε καὶ
χάριτας. Ἀνῆλθες εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ
τόσον τὸν ὑλόγησες καὶ ἠγίασες, ὅπου ἦ-
τον αἰσχύνῃ καὶ καταδίκῃ ληστῶν τὸ πρό-
τερον, καὶ τῶρα τὸν προσκυνοῦσιν οἱ βα-
σιλεῖς, καὶ τὸν σέβονται. Εἰσῆλθες εἰς
τὸν τάφον νεκρὸς τῷ σώματι, καὶ ἐτίμη-
σες τὸν τοσοῦτον, ὅπου συνάγονται ἀπὸ
ὅλον τὸν κόσμον Ἀρχιερεῖς καὶ προσκυ-
νοῦσί του. Κατῆλθες εἰς τὸν ἄδην, καὶ
ἔσωσας τοὺς Προπάτορας με τὴν θείκην
παρουσίαν σου, καὶ ἔκαμες τὸν ἄδην ἄλλον
Παράδεισον. Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἐκαταδέχθης,
διὰ τὴν πολλὴν εὐσπλαγγίαν σου, νὰ εἰ-
σέλθῃς σήμερον εἰς τὴν ταπεινὴν οἰκίαν
τῆς ἀμαρτωλῆς μου ψυχῆς, εὐλόγησον αὐ-
τήν, Κυρίε μου, καὶ δός μοι δύναμιν καὶ
βοήθειαν νὰ εὐγνωμωνήσω εἰς τοιαύτην
εὐεργεσίαν, γενόμενός σου ἄξιον οἰκητήριον,
καὶ νὰ μὴ τελέσω πλέον ἀμαρτίαν θανασίμου
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, διὰ νὰ
ὀρέγῃσαι πάντοτε, καὶ νὰ μὴ ἀναχωρήσης
ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ νὰ με φυλάγη ἡ χάρις σου
ἕως τὴν ὥραν τῆς ἐξόδου μου ἀπὸ τὰς ἐ-
νέδρας τοῦ Δαίμονος. Ἀπονεκρῶσόν με τῷ
σώματι, καὶ ζώωσόν με τῷ πνεύματι.
Κάμε με νὰ μὴ ζῶ πλέον εἰς ἐμὲ, ἀλλ' ἀ-
νακαίνισόν με, καὶ δι' ἀγάπης εἰς σὲ με-
ταμόρφωσον. Ἐπαρέ μου τὸ φῶς τῶν σω-
ματικῶν ὀφθαλμῶν. Ὑστέρησόν με χειρῶν
καὶ ποδῶν, διὰ νὰ μὴ δύνωμαι νὰ κάμω
τινὰ ὑπηρεσίαν σωματικὴν, οὔτε νὰ βλέπω
κοσμικαῖς καὶ ψυχοβλαβεῖς ματαιότητες,
ἀλλὰ μόνον νὰ ζῶ σὺν σοί, καὶ σὺ ἐν ἐμοί.
Σὲ μόνον νὰ ποθῶ, νὰ ὀρέγωμαι, τὰ δὲ
σαρκικὰ θελήματα νὰ μισῶ ἐξ ὅλης καρδίας
μου. Ἡ χάρις σου νὰ εἶναι ἡ χαρὰ μου,
ἡ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις, ἡ νόμιμος
τροφή καὶ τροφή τῆς ψυχῆς μου, με τὴν ὁ-
ποίαν μόνον νὰ τρέφεται, τὰ δὲ σωματικὰ
βρώματα νὰ βδελύσσεται. Ἀξιώσόν με,
παντοδύναμε Δέσποτα, νὰ λυτρωθῶ τοῦ



πάθους τῆς φιληδονίας ὁ ἄθλιος, διὰ τὴν περᾶσω ζωὴν ἤσυχον καὶ ἀτάραχον. Οὐκ ἔστι γὰρ δυνατὸν λυτρωθῆναί με ἀνευ τῆς σῆς βοηθείας καὶ χάριτος. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθῆ, καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον, ἀνωδὴν ἔστι. Δέομαι μετὰ δακρῶν τῆς σῆς ἀγαθότητος, εὐσπλαγγνε καὶ πολυέλεε Κύριε, ἵνα ἐπιτύχω αὐτῆς τῆς αἰτήσεως διὰ

πρεσβειῶν τῆς παναμώμου καὶ ὑπερενδόξου Μητρός σου, καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων, ὅπως μετὰ τὴν παροικίαν μου ταύτην ἀξιωθῶ ἐκτυπώτερόν σου μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς Βασιλείας σου, καὶ δοξάζειν σε διὰ παντός τὸν ἕνα ἐν Τριάδι Θεόν, εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Λ Ι Ο Ν Ι Γ'.

Περὶ τῶν ἀναξίως τολμησάντων ἱερουργῆσαι, τινὰ θάνατῶσι, καὶ κρίσις τοῦ Παντοδυναμοῦ Θεοῦ.

Φαίνεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ἦγον εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ὀσίων Πατέρων, ὅτι εἰς Ἱερεὺς ἦτον εἰς ὄλην τὴν κεφαλὴν πληγωμένος περισσᾶ, χωρὶς τὴν βάρεσιν ποθῆς, ἀλλὰ ἀπὸ Θεοῦ παραχώρησιν ἐσάπησεν οὐ μόνον τὴν σὰρξ, ἀλλὰ καὶ τὰ κόκκαλα, καὶ εὐγενε τὴν δυσωδία καὶ ὕλη βρωμερᾶ, ὅπου ἦτον ἐλεινὸν θάνατον, οὔτε τινὰς ἐδύνατο τὴν σταματήσῃ πλησίον του. Ἰδὼν οὖν, ὅτι ἰατρός δὲν εὕρισκετο τὴν Δεραπεύσῃ, ἀπῆλθεν εἰς τὴν σκήτην, τὴν εὕρη τινὰ ἐνάρετον τὴν τοῦ βοηθήσῃ· καὶ ἐκεῖ τοῦ εἶπασιν τινές, ὅτι ὁ Ἀββᾶ Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐθεράπευσεν ἀσθενεῖς διαφόρους, καὶ μάλιστα μίαν γυναῖκα, ὅπου εἶχεν ὀδύνην ἀνιάτρευτον, καὶ ἔτρεχαν ἀπὸ ὄλην τῆς τὴν σάρκα οἱ σκώληκες, τὴν ὁποίαν ἰδὼν ὁ Ὀσιος ἐσπλαγγνίσθη, καὶ προσευχόμενος ἐπτά νυχθήμερα τὴν ἰάτρευσεν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἱερεὺς, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, δεόμενος τὴν τὸν Δεραπεύσῃ. Ὁ δὲ Ἅγιος ὡς προορατικὸς ἐγνώρισεν τὴν αἰτίαν, καὶ δὲν τοῦ ἀπεκρίθη κἂν λόγον σπλαγγνικόν, ἀλλὰ τὸν ἀφήκε, καὶ ἐκεῖτετο ἕξωθεν τοῦ κελλίου ἡμέρας τρεῖς. Οἱ γοῦν μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλυπήθησαν τὸν ἀσθενῆ, καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἀββᾶν, τὴν κάμη ἔλεος εἰς αὐτὸν τὸν τρισάθλιον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς: Δὲν εἶναι ἄξιός σου τὴν Δεραπευθῆ, καὶ μὴ τὸν λυπάσθῃ, ὅτι ὁ Κύριος τὸν ἐπαίδευσεν μετὰ τὴν ὀδύνηράν ἀσθένειαν ταύτην, διατὶ ἐπόρ-

νευσεν, ἔπειτα ἐτόλμησεν ὁ μεμολυσμένος καὶ ἐλειτούργησε, καὶ δὲν ἐφοβῆθη τὴν μὴ τὸν θανάτῶσιν ἢ Θεῶν δίκη, τὴν ὥραν ὅπου ἐψηλάφα ἐκεῖνον τὸν ἀμόλυτον Μαργαρίτην, καὶ τὸν ἐδέχθη εἰς τὸ μιᾶρον στόμα του ὁ ἀνόσιος. Εἰπέτε του γοῦν τὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶρα καὶ ἐμπροσθεν τῆς Ἱερουργίας, καὶ ἄς δοξάζῃ τὸν Κύριον, ὅπου τοῦ ἔκαμε πολλὴν εὐσπλαγγνίαν, τὴν τοῦ δώσῃ εἰς τὴν σάρκα αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον παιδεύσιν, διὰ τὴν μὴ τὸν κολάσῃ αἰῶνια. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἱερεὺς, ὅλος ἔντρομος εἰς τὸ προορατικόν τοῦ Ὀσίου, ἐκλαυσε πικρῶς, καὶ ὤμοσεν ὅτι πλέον τὴν μὴ τολμήσῃ τὴν ἐπιχειρηθῆ εἰς τὰ Ἅγια. Τότε τὸν ἐλυπήθη ὁ Ἅγιος, καὶ λέγει αὐτῷ: Πιστεύεις, πῶς ὁ Θεὸς γινώσκει τὰ ἀπόκρυφα ἔργα πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἢ ὄχι; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ναὶ ἀγιώτατε Πάτερ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐὰν οὖν γινώσκῃς τὸ βάρος τῆς ἀνομίας σου, καὶ ὁμολογᾷς, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀσθένεια σου ἦλθεν ἐκ Θεοῦ διὰ τὴν σὴν ἀναισχυρτίαν καὶ καταφρόνησιν, μετανόησον ἐξ ὄλης σου τῆς καρδίας, δεόμενος τοῦ πανοικτίρμονος μετὰ δακρῶν πολλῶν τὴν σὴν ἐλεήσῃ, τὴν μὴ σὴν παιδεύσῃ εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα. Ὁ δὲ Ἱερεὺς πάλιν ὤμοσε τὴν μὴ ἐπιχειρηθῆ πράξῃν τινὰ τῆς Ἱερωσύνης, καὶ τὴν διορθώσῃ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἔπρεπε. Τότε ὁ Ἅγιος ἔβαλε τὴν δεξιάν αὐτοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ πάσχοντος, καὶ ποιήσας εὐχὴν πρὸς Κύριον, εὐλόγησεν

αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλεν ὑγιῆ εἰς τὸν οἶκόν τα.

Ἔτι φαίνεται εἰς τὴν βίβλον τοῦ Λευι-
μῶνος τοῦτο τὸ θαῦμα, εἰς τὰ ρηθ'. Φύλ-
λα, τὸ ὁποῖον γράφει καὶ ὁ Καισάριος, καὶ
ἄλλοι τινὲς λέγουσιν, ὅτι ἦτον ἄλλος τις
Ἱερεὺς ἀνάξιος, καὶ πάντοτε, ὅταν ἤθελε
λειτουργήσῃ, ἀσθενοῦσαν ὄλα τὰ μέλη του
τὴν ὥραν ὅπου ἤθελε νὰ κοινωνήσῃ, καὶ
μάλιστα τὰ χεῖρά του ἔτρεμαν τόσο, ὅπου
ἐκινδύνευσε νὰ τοῦ πέσῃ τὸ Ποτήριον, καὶ
εἶχε μεγάλον ἀγῶνα ὁ ἄθλιος ἕως νὰ τε-
λειώσῃ τὴν Λειτουργίαν. Ἐν μιᾷ τῶν ἡ-
μερῶν ἔτυχε παρῶν εἰς πνευματικὸς εὐλα-
βῆς καὶ ἐνάρετος, ὃς τις εἶδεν ἕνα ἐξάϊσιον
Θεάμα, ἦγον, τὴν ὥραν ὅπου ἤθελε νὰ
κοινωνήσῃ ὁ Ἱερεὺς, μετετρέπη ὁ Μαργα-
ρίτης, καὶ ἔγινε βρέφος ζωντανόν, καὶ ἐ-
κώλυεν αὐτὸν τῆς ἱερέας Μεταλήψεως, ἦγαν
ἐπάλευε μὲ τὸν Ἱερέα καὶ τὸν ἐμπόδιζε νὰ
μὴ κοινωνήσῃ αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἐλάμβανε
βιαίως τὸ βρέφος, καὶ τὸ ἐπλησίαζεν
εἰς τὸ στόμα του νὰ τὸ φάγῃ, ἀμὴ αὐτὸ
ἔστρεφεν εἰς ἄλλο μέρος τὸ πρόσωπον, καὶ
δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ. Τέλος πάντων, ἀ-
φ' οὗ ἐφίλονεῖκῃσαν ὥραν πολλήν, εἰσῆλθε
τὸ Ἅγιον βρέφος εἰς τὸ ἀνάξιον. στόμα
τοῦ Ἱερέως, ἀμὴ μὲ πολλά θυμωμένον
καὶ σκανδαλιζόμενον πρόσωπον. Ταῦτα
ιδῶν ὁ Πνευματικὸς, ἐκατάλαβε τὴν αἰ-
τίαν, καὶ μετὰ τὴν Ἱερουργίαν ἐδιηγήθη
μυστικᾶ πρὸς τὸν Ἱερέα τὴν ὄρασιν, ἔ-
πειτα τὸν ἐνουθέτησεν οὕτως: Φυλάγου ἀ-
πὸ τώρα καὶ ἐμπροσθεν, μὴ τολμήσῃς ποτέ
νὰ ἱερουργήσῃς, ἵνα μὴ θυμωθῇ ὁ δίκαιος
Κριτῆς, καὶ σὲ θανατώσῃ μὲ κεραυνόν,
ἢ ρομφαίαν ἀόρατον, καθὼς καὶ ἄλλοι
πολλοὶ τὸ ἔπαθον, νὰ κολάσῃ καὶ τὴν ἀ-
θλίαν ψυχὴν σου αἰῶνια. Διορθώσου γοῦν
διὰ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, καὶ
κλαῦσον πικρῶς, ὅτι δὲν ἤξευρες εἰάν ξη-
μερωθῆς αὔριον. Ἐγὼ γὰρ πιστεύω ἀναν-
τιρρήτως, ὅτι διὰ τὴν σωτηρίαν σου μὲ
ἐφώτισεν ὁ Κύριος σήμερον νὰ ἔλθω εἰς
τὴν Λειτουργίαν. Λοιπὸν μὴ καταφρονή-
σῃς πλέον τὴν εὐσπλαγγίαν τοῦ Κυρίου
ἡμῶν, ὅπου σὲ ἐκατέρειε τόσο καιρὸν πρὸς
μετανοίαν, καὶ δὲν σὲ ἐξωλόθρευσεν ἀπὸ
τὸν Κόσμον, ὡς καταφρονητὴν καὶ ἀναί-

σχυντον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἱερεὺς ἐφοβήθη,
μετενόησεν ἐκ καρδίας, ἐξομολογήθη τὰς
ἀμαρτίας του, ἔκαμε κανόνα ὡς ἔπρεπε,
καὶ δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἐπιχειρισθῇ
εἰς τὰ Ἅγια, οὔτε εἰς τὰ πρότερα ἀμαρ-
τήματα ἔπεσεν, ἀλλὰ ἐτελείωσε μὲ πολι-
τείαν Θεάρεστον .

Πλησίον τῆς Μητροπόλεως Κωνσταν-
τίας τῆς Κύπρου εἶναι ἕνα χωρίον Τρα-
χιάδες καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον δέκα
χρόνους πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς αὐτῆς Νή-
σου ἦτον τὶς Πρεσβύτερος, ὃς τις ὑπὸ τοῦ
Διαβόλου ἐμπαιχθεὶς, ἔμαθεν εἰς ἄκρον
τὴν τῶν φαρμάκων καὶ μάγων ἐπιστήμην,
καὶ εἰς τόσῃν ἀθείαν καὶ καταφρόνησιν
ἦλθεν ὁ τρισάθλιος, ὅπου ἔτρωγε καὶ ἔ-
πινεν εἰς τὰ ἅγια Σκεύη μὲ ταῖς πόρναις
γυναῖκες· ὅθεν ἡ Δεῖα δίκη δὲν ὑπέμεινε
τσαυτὴν ἀναισχυντίαν, ἀλλὰ ἐφανέρωσεν
αὐτὸν εἰς τὸν Ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος τὸν ἐκα-
τάκρινεν εἰς θάνατον. Ἦτον δὲ τότε Ἄρ-
χιεπίσκοπος τῆς Νήσου ὁ ἀξιόμνημόνευτος
Ἀρχάδιος. Ὅταν οὖν ἤφεραν τὸν μιαρὸν
ἱερέα καὶ πάντολμον εἰς τὸ μέσον τοῦ Θεά-
τρου, καὶ ἦτον συνηγμένον ἄπειρον πλῆθος,
νὰ ἰδοῦσι τοῦ ἀσεβοῦς τὴν ἀπώλειαν, ἐλά-
λησε πρὸς αὐτὸν τοιαῦτα ὁ σύμβουλος τοῦ
Ἄρχοντος, ὃς τις ἦτον φρόνιμος περίσσα
καὶ λογιώτατος: Εἶπέ, ὦ μιαρὲ, καὶ πάσης
ἀσεβείας πεπληρωμένε, εἰάν καὶ τοῦ ἡμετέ-
ρου βήματος ὡς φθαρτοῦ κατεφρόνησας,
καὶ τοῦ μέλλοντος φρικτοῦ Δικαστηρίου δὲν
ἐφρόντισες, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἱερόν ἐκείνο
Βῆμα τῆς Δεῖας μεγαλειότητος πῶς ἐτόλ-
μας καὶ ἐπλησίαζες, ἄσπουδε; Πῶς ἔκανες
τὴν ἀναίμακτον ἐκείνην θυσίαν; Μὲ ποτα-
πὴν καρδίαν μεμολυσμένην ἐλάμβανες τὸν
ἀμόλυτον; Μὲ ποῖα χεῖλη Ἰουδαϊκὰ τὸν
ἠσπάζου; Μὲ ποῖα ἀκάθαρτα χεῖρια τὸν
ἐψηλάφας, τρισάθλιε; Μὲ ποῖα ὄμματα τὸν
ἐκύτταζες; Πῶς δὲν ἔτρεμες, νὰ δειλιάζης,
μήπως καὶ ἀνοίξῃ ἡ γῆ νὰ σὲ καταπίῃ,
ἢ νὰ πέσῃ κεραυνὸς οὐρανόθεν, νὰ γένῃς
πυρκαυστος, ἐπειδὴ λατρεύοντας καὶ προ-
σκυνῶν τὸν Διάβολον, ὡς χοῖρος βορβο-
ροκύλιστος ἐμετελάμβανες τὸν λαόν τὰ
δεῖα Μυστήρια; Τότε ὁ μιαρὸς ἀπεκρί-
νατο: Μὰ τὸν Θεόν, ὅπου μέλλει νὰ μὲ κο-

λάση διὰ τῶν χειρῶν σας τὴν ὥραν ταύτην, καὶ πολλῶ μᾶλλον εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως ἀτελεῦτητα, δὲν ψευδομαι, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὥραν, ὅπου ἔγινε γόνος καὶ φαρμακός, δὲν ἐλειτούργουν ἐγὼ, ἀλλὰ, ὅταν εἰσέβαινα εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, ἐκατέβαινε Δεῖος Ἄγγελος, καὶ μεῖ ἐδενεν εἰς τὸν κίονα ὀπισθόγων, καὶ αὐτός ἐτέλει τὴν Λειτουργίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἤθελε τελειώσῃ ὅλην τὴν Ἀκολουθίαν, νὰ κοινωνήσῃ τὸν λαόν, τότε μεῖ ἔλνε, καὶ ἐξήρχουμουν. Ταῦτα ἀκούσας ὁλος ὁ ὄχλος, ἐδόξασαν τὸν Κύριον, λέγοντες· Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Μεγάλη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων. Ταῦτα τοῦ λαοῦ βοήσαντος, ὁ παράνομος πρεσβύτερος καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου στόματος ἐπὶ πάντων, πυρὶ κατεκαύθη ὁ ἄβλιος.

Εἰς τὴν Φραγκίαν ἦτον ἄλλος Ἱερεὺς ἀνάξιος, καὶ ἱεραουργῶν μίαν Ἐροτήν, ὅπου ἦτον συναῦροισμένοι πολὺς λαός, τὴν ὥραν ὅπου ἤθελε νὰ κοινωνήσῃ, ἔπεσε πῦρ οὐρανθεν, καὶ κατέκαυσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀγκῶνας, ὅθεν ἔμεινεν ἐλειπνόν Δέσμα. Καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα εἶχα νὰ γράψω, διὰ νὰ φοβηθούσιν οἱ ἀνάξιος ἱεραργοῦντες, ἀμὴ διὰ βραχύτητα τὰ ἀφήνω, καὶ γράφω μόνου ἄλλο ἓνα πολλὰ φοβερώτατον.

Εἰς τὴν Σαξωνίαν ἦτον τὶς νέος Οὐντος τὸ ὄνομα, ὃς τις εἶχε πόθον νὰ μάθῃ γράμματα, καὶ δὲν ἐδύνητο, ὅτι ἦτον εἰς τὸν νοῦν περίσσα βραδύς καὶ ποσῶς δὲν ἐκαταλάμβανεν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐδέετο τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς Ἀειπαρθένου Μητρὸς αὐτοῦ, νὰ μάθῃ. Οὕτως ἔκαμε πολλάκις εὐχόμενος, καὶ μίαν νύκτα εἶδεν εἰς τὸ δράμα του τὴν Παναγίαν, καὶ λέγει του· Ἰδοὺ δίδωσι τὸ χάρισμα τῆς σοφίας, ἀμὴ φυλάγου καὶ σὺ, νὰ μὴ γένῃς πρὸς τὴν εὐεργεσίαν ἀχάριστος, καὶ λαβῆς τιμωρίαν ψυχῆς καὶ σώματος. Ἐγερθεὶς ἀπὸ τὸν ὕπνου ὁ νεανίας, εὐρέθη τόσον σοφὸς διδάσκαλος, ὅπου ὅλοι ἐθαύμαζον εἰς τὰς διαλέξεις αὐτοῦ, καὶ προβλήματα, καὶ ἐγνώρισαν, ὅτι δὲν ἦτον ἐξ ἀνθρώπων ἡ μάθησις, ἀλλὰ οὐρανθεν, καὶ εὐλαδοῦντο, καὶ ἐτιμοῦσαν του. Εἰς

ὀλίγον καιρὸν ἐτελεῦτησεν ὁ Μητροπολίτης, καὶ ἐψήφησαν αὐτὸν Ἀρχιερέα τῆς Πόλεως. Ὅς τις ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν ἀξίαν δὲν ἐπολιτεύετο ἐνάρετα, ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ ἀστοχῆσας τὴν μεγίστην δωρεάν, ὅπου ἔλαβε παρὰ Θεοῦ ὁ ἀχάριστος, δὲν ἐφύλαγε τὴν τάξιν καὶ Κανόνα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἔκαμνε πάντα τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα, καὶ τὸ χειρότερον ἐτόλμα ὁ ἀσυνειδήτος καὶ ἐλειτούργα, καὶ ἐχειροτόνα, πόρονος ὦν καὶ ἀκάθαρτος. Ὅθεν ἡ Δεῖα δίκη δὲν ὑπόφερε τοσαύτην ἀναισχυντίαν, ἀλλὰ τὸν ἐπαίδευσεν φοβερώς διὰ ἐτέρων παραδείγμα, νὰ τρομάξουν οἱ ὅμοιοι τούτου, νὰ μὴ τολμήσουν νὰ ἐπιχειρισθοῦν εἰς τὰ Ἅγια. Καὶ ἀκούσατε τὸ τέλος του.

Εἰς τὴν αὐτὴν Χώραν ἦτον τὶς Ἱερεὺς ἐνάρετος, Πέτρος ὀνόματι, ὃς τις ἔμεινε μίαν νύκτα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Μαυρικίου, ὅπου ἦτον ἡ Μητρόπολις, καὶ ἀγρύπνια προσευχόμενος, διατὶ ἔμελεται νὰ λειτουργήσῃ αὔριον. Ἰσταμένος οὖν εἰς τὴν προσευχὴν, ἦλθε βίαιος ἀνεμος τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἔσθυσεν ὅλας τὰς κανδήλας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειτα ἦλθαι τινὲς νέοι λελαμπρυσμένοι με πολλὴν φωτοχυσίαν, καὶ ἔθεσαν ἐπάνω εἰς τὴν ἀγίαν Τράπεζαν ἓνα θρόνον ὑπερλαμπρου περίσσα καὶ ἔνδοξον. Ὁ δὲ Ἱερεὺς ἔμφοδος γενόμενος, ἔστεκεν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ Ναοῦ νὰ ἰδῇ τὸ ἀποθησόμενον. Τότε ἦλθεν ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης, ἐνδεδυμένος στολὴν Πατριαρχικὴν, καὶ Βασιλικὸν διάδημα, καὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον, ἔνευσεν τοῖς Ἄγγελοις καὶ ἤφεραν τὸν ἄνωθεν Μητροπολίτην δεδεμένον χεῖρας καὶ πόδας, ὡσπερ κατάδικον. Τότε ἔρχεται πλησίον εἰς τὸν Κριτὴν ὁ Ἅγιος τῆς Μονῆς, ἦγον ὁ Μάρτυς Μαυρικός με τοὺς συνάθλους αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσαντες, εἶπεν αὐτῶ· Δέομαί σου Κριτὰ δικαιοσύνη νὰ παιδεύσῃς αὐτὸν τὸν ἀσεβῆ καὶ παράνομον, ὃς τις οὐκ ἔστι ποιμὴν, ἀλλὰ λύκος ἄρπαγος καὶ ἐδαπάνησε τὴν ἐσοδίαν τοῦ οἴκου μου εἰς τὰ σαρκικά του θελήματα. Ταῦτα λέγων ὁ Ἅγιος, ἐζήτηε καιρὸν ὁ κατάδικος νὰ μετανοήσῃ. Ὁ δὲ Κύριος ἀπεκρίνατο· Τώρα, ὅπου ἔφθασε τὸ τέλος σου, ζητεῖς καιρὸν διορθώσεως; τί ἔκαμνες πρότερον; Τότε ἡ

πανάμωμος Δέσποινα εἶπεν αὐτῷ: Δέομαί σου, δικαιοκρίτα Υἱέ μου, μὴ ἐλεήσης αὐτὸν τὸν ἀγνωμόνα, ἀλλὰ παιδεύσων αὐτὸν κατ' ἀξίαν τῶν πράξεων. Ὁ Δεσπότης οὖν ἐκέλευσε τοῖς Ἀγγέλοις νὰ κόψουσι τὴν κεφαλὴν του, καὶ οὕτως ἔλαβε πέρας ἡ ὀπτασία, καὶ ἔμεινε σκότος εἰς τὸν Ναὸν ὡς τὸ πρότερον. Ὁ δὲ Ἰερεὺς ἀπὸ τὸν φόβον ἔμεινεν ἡμίξηρος, καὶ ἐκείτετο. Ἀφ' οὗ ἐξημέρωσε, τὸν εὐρήκασιν ἀκόμη κατὰ γῆς καὶ δὲν εἶδοντο νὰ ἐγερθῆ, μόνον τοὺς εἶπε τὰ ὄραθεντα. Οἱ δὲ ἀπεκθόντες εἰς τὴν στρατομηνὴν τῶν Ἀρχιερέων, τὸν ἥρωαν ἀποπέφραλισμένον κατὰ ἀλήθειαν, καὶ πάντες ἐτρόμαξαν. Βλέπετε, πανιερώτατοι Ἀρχιερεῖς; Τοιαύτη κρίσις καὶ φοβερώτερα ἐκδέχεται τοὺς ἀναξίως ἱερουργήσας, καὶ μακαρία ἡ ὥρα, νὰ ἦτον μόνον ὁ τοῦ σώματος θάνατος, καὶ ὀλίγη ζημία ἦτον, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ πρόσκαιρος παιδείσις εἶναι ἀρραβὼν τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως. Καὶ μὴ νομισήτε, ὅτι διατι δὲν γίνονται τώρα τοιαύται κρίσεις τοῦ Θεοῦ, καὶ κολάσεις τῆς σαρκός, νὰ φύγετε καὶ τὸν τῆς ψυχῆς θάνατον θάνατον ὄχι κατὰ ἀλήθειαν ἀλλὰ μάλιστα νὰ παιδευθῆτε χειρότερα εἰς τὸ μέλλον Κριτήριον, διατι ἀκούετε, καὶ βλέπετε τοιαῦτα θαυμάσια, καὶ δὲν τὰ πιστεύετε, ἀλλὰ ἀγαπάτε τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον, ἢ τοῦ Θεοῦ, καὶ φιλεῖτε τὸν χρυσὸν ὑπὲρ τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον, ὡς ὁ Λαῦδας, προδίδετε δι' ἀργύρια. Ὀλίγη ἀμαρτία σᾶς φαίνεται αὕτη, νὰ χειροτονᾶτε τοὺς ἀναξίους διὰ τὰ χρήματα, ἢ διὰ φόβον τῶν ἀρχόντων, ἢ ἄλλην τινὰ παρόμοιον πρόφασιν; Μεγαλῆτερον ἀνόμημα εἶναι ὑπὲρ ὅλα ἡ σιμωνία, καθὼς λέγουσι κοινῶς οἱ διδάσκαλοι. Πῶς οὖν τολμᾶτε καὶ πουλεῖτε τὴν δόξαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Μὴ προφασίζεσθε, λέγοντες, ὅτι οἱ κρατοῦντες θείουσι ἀσπρα, καὶ εἰάν δὲν εὐγάλωμεν τὸ χρέος, πῶς νὰ πορευώμεν; Αὕτη ἡ πρόφασις; γίνωσκε, δὲν σὲ θίλει ὠφελήσει εἰς ἐκείνην τὴν φοβεράν ἡμέραν τῆς ἐξετάσεως, ὅτι τινὰς δὲν σὲ ἐδυναστευσε νὰ γένῃς Ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ ἐσὺ ποῦ ἐγύρευες διὰ τὴν κερδοδοξίαν σου καὶ φιλαργυρίαν. Καὶ εἰάν δὲν ἦτον αὕτη ἡ συνερίσια εἰς τοὺς Πνευ-

ματικούς, ἐψήφισαν ἕνα ἀναργύρω, ὁποῖον ἤθελε φωτίσῃ ὁ Κύριος. Ἀμὴν διὰ νὰ λάβῃς ἐσὺ τὴν δόξαν, τὸ ἀνέβασες τόσα ἀργύρια, καὶ οὐαὶ σου ὅταν πείσης εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τὰ κρυπτά τῆς καρδίας γινώσκοντος, ὅτι φοβερὸν τὸ ἔμπροσθεν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἦθελα νὰ λέγω καὶ ἄλλα, ὅσα ἀρμόζουσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἀλλ' ἵνα μὴ καταποχυνῶ τοιαύτην Ἀξίαν ὑπεράτην σιωνίῳ, μάλιστα καὶ αὐτὸ τὸ ὀλίγον ὅπου εἶπα, ὁ Κύριός τὸ γινώσκει, ἦτον ἀπὸ τὸν πολὺν πόθον ὅπου ἔχω, νὰ ὠφελήσω τοὺς ἀδελφούς μου, ὄχι διὰ ἄλλο τέλος, καὶ πᾶς ἕνας ἅς ἐρευνήσῃ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ, νὰ διορθωθῆ τώρα, ὅπου χρῆζον τὰ δάκρυά, ἵνα μὴ ὀδύρεται τότε ἀνόνητα ὅπου οὐκ ἔστι μετάνοια. Ὅσοι λέγω γνωρίζετε εἰς τοῦ λόγου σας κανένα ἀμάρτημα, ὅπου νὰ κωλύσῃ τὴν ἱερουργίαν, κάμτε παράτησιν, καὶ μὴν ἐντραπήτε ἀνθρώπους, οὔτε φοβήθητε πέναν καὶ κἄλλιον νὰ καταφρονήθητε ἐδῶ, ὑστερούμενοι τῶν σωματικῶν ἀπολαύσεων ἐποῦτον τὸν ὀλίγον καιρὸν τῆς βραχυτάτης ζωῆς σας, παρὲξ νὰ ἔχετε τόσας ὀδύνας, ὅσας θέλομεν γράψῃ ἐδῶ παρὲμπροσθεν. Ὅσοι δὲ πάλιν δὲν σᾶς ἐλέγχει τὸ συνειδὸς εἰς ἔγκλημα καθαίρεσέως, ἔχετε τὴν ἀξίαν, ἀμὴ φυλάγεσθε ἀρχαιότερα ἀπὸ τὴν σιμωνίαν, καὶ τὰ ἀσπρα ἐκεῖνα, ὅπου ἐλαμβάνετε εἰς τὰς Χειροτονίας, κἄλλιον νὰ τὰ ζητᾶτε (εἰάν εἰστέ ἐνδοεῖς) ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, ὃς τινες βλέποντες τὴν καλὴν σας γνώμην, θέλουσι εἶναι εὐλάβετα εἰς τοῦ λόγου σας, νὰ σᾶς βοηθοῦσι περισσότερον. Τὰ ἄλλα, ὅσα πρέπει νὰ κάμνετε, δὲν κάθομαι νὰ τὰ διηγούμαι, ὅτι καλὰ τὰ ἤξεύρετε μόνον ἐποῦτο σᾶς ἐνθυμίζω, ὅτι ὅσοι εὐρίσκεσθε εἰς ἀξίαν καὶ βαθμὸν ὑψηλὸν, πρέπει νὰ ἦσθε ἔναρετώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νὰ λάμπετε ὡς φωστῆρες, ὅπως βλέποντες τὰς ἀγαθοεργίας σας οἱ μικρότεροι, νὰ ὠφελούνται καὶ νὰ δοξάζουν τὸν Κύριον, καθὼς ἐκεῖνος σᾶς ἐπαράγγειλε, λέγων· «Ὅτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ καλά ὑμῶν ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. Λέγει δὲ καὶ ὁ

Θεὸς Χρυσόστομος εἰς τὸν περὶ Ἱερωσύνης λόγον: « Οὐ δεῖ τὸν ἱερωμένον γελᾶν, ἢ ἀργολογεῖν, ἢ λαλεῖν τὸ σύνολον, εἰμὴ πρὸς ὠφέλειαν ἐστὶ τῶν ἀκούοντων, ἵνα μὴ διὰ τῆς ἀργολογίας τὸ Πνεῦμα λυπηταὶ τὸ ἅγιον. Ἱερωσύνη τελεῖται ἐπὶ τῆς γῆς, τάξιν δὲ οὐρανίων ταγματῶν ἐπέχει. Οὐ γὰρ Ἄγγελος, οὐκ Ἀρχάγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Παράκλητος ταύτην διατάξατο. Χρῆ μὲν οὖν τὸν Ἱερέα, ὡσπερ Ἄγγελον εἶναι καθαρὸν, ἐπεὶ ἐν σαρκὶ τὴν τῶν Ἀσωμάτων διακονίαν μετέρχεται, Ὁ τοῦ Δαύματος! Βαβαὶ τῆς τοῦ Θεοῦ φιλαφροπίας καὶ ταπεινότητος. Ὁ μετὰ τοῦ Πατρὸς ἄνω καθηήμενος κατὰ τὴν ὄραν ἐκείνην ταῖς βροταίαις χερσὶ κατέχεται, καὶ δίδωσιν αὐτὸν τοῖς βουλομένοις ἀξίως περιπτύσασθαι. Οἱ Ἱερεῖς τὴν γῆν οἰκοῦντες, ἐν Οὐρανοῖς διοικεῖν ἐπετρέπησαν, καὶ ἐξουσίαν ἔλαβον τοῦ δεσμεῖν τε καὶ λύειν, ἣν οὔτε Ἄγγελοι, οὔτε Ἀρχαγγέλοις ἔδωκεν ὁ Θεός. Καὶ ἅπερ οἱ Ἱερεῖς ἐπὶ γῆς ἐργάζονται, διαβαίνει τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ ὁ Θεὸς ταῦτα κυροῖ, καὶ τὴν τῶν δούλων αὐτοῦ γνώμην ὁ Δεσπότης βεβαίωσι. Ὅτι γὰρ φησὶν ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς ὧν δὲ κρατῆτε, κερράτηνται. Χρῆ ταῖν τὸν Ἱερέα πάντοτε εἶναι ἐν εἰρήνῃ πολλῇ πρὸς πάντας, ἐν στεναγμοῖς ἀδολείπτως, ἐν πραότητι καὶ μακροθυμίᾳ, ἐν ἀγάπῃ πολλῇ. Ἐλεήμονα πρὸς τοὺς δεομένους, καὶ μὴ ἀποστρέφειν τὸν αἰτοῦντα, μὴ δίδοναι ἐπὶ τόκῳ, ἢ βλασφημεῖν, ἢ ψεύδεσθαι τὸ σύνολον, ἢ ὑβρίζειν ποτὲ τινά, οὔτε τὸν καταλαλοῦντα ἀκούειν, ἀλλὰ ἀποστρέφειν, οὔτε μεθύσκεσθαι οἴνω, οὔδὲ ἀπατάσθαι χορτασίᾳ κοιλίας· μὴ καλλωπίζεσθαι ἐν ἱματισμοῖς καὶ ὑποδήμασιν, ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς, εὐδὲ φθνεῖν ἐστὶν ἑτέρου τινός, ἢ μνησικακεῖν τὸν ὑβρίσαντα, ἀλλ' ἐξ ὅλης καρδίας ἀφίεναι αὐτῷ, καὶ συγχωρεῖν πρὸς ὠφέλειαν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁρώντων ».

« Ταῦτα πάντα ὀφείλει ὁ Ἱερεὺς προσέχειν καὶ φυλάττειν μετὰ ἀκριβείας, ἵνα μετὰ παρρησίας καὶ ἐν καθαρῷ συνειδότητι καὶ ἑτέροισι διδάσκη. Εἰ δὲ κατὰ ἀμέλειαν, ἢ ῥαθυμίαν οὐ προσέχει τοῖς λεγομένοις,

καὶ οὐ φυλάττει ἀσφαλῶς ταῦτα πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀκούοντων καὶ ὑπ' αὐτοῦ διδασκομένων, συμφέρει αὐτῷ μῦθος ὀνικός κρεμασθῆναι ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ριφθῆναι εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ πικραιθῆσθαι τὴν τοιαύτην διακονίαν ». Ἔως ὧδε εἶναι λόγια τοῦ Χρυσορρήμονος, τὰ ὅποια ἔγραψα οὕτως ἑλληνικῶς, καθὼς ἦτον, διὰ περισσοτέραν πίστωσιν, καὶ πᾶς ἕνας τὰ γροικᾶ, ἐπειδὴ δὲν εἶναι πολλὰ δεινὰ οὔτε δύσληπτα. Ἐάν οὖν πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἱερεὺς τοσοῦτον ἐνάρετος, πολλῶ μᾶλλον ὁ Ἀρχιερεὺς ὅσον εἶναι εἰς τὴν ἀξίαν ὑψηλότερος. Γνωρίσατε οὖν, ἀγιώτατοι Μύσται τῆς Παναγίας καὶ ὑπερουσίου Τριάδος, τὴν μεγίστην ἀξίαν ὅπου ἔλαβετε, καὶ καθὼς ἐτιμῆθητε ὑπὲρ τοὺς ἀσωμάτους Ἄγγελους, καὶ ἔχετε τοσαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς, οὕτως ἄς εἶναι ὁ βίος ὑμῶν καὶ ἡ πολιτεία Ἰσαγγελος, καὶ μὴ κάμνετε τινὰς ἀτάξιας, ὅπου καὶ οἱ κοσμικοὶ ἐντρέπονται νὰ σᾶς βλέπουσι. Πρέπον εἶναι οἱ Ἱερεῖς, νὰ τραγωδοῦν, νὰ χορεύουσι, νὰ παίξουσι τὰ χαρτία, ἀπαλέτια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα παίγνια ἄτακτα; Ὁ τῆς ἀνοίας, καὶ ἀφροσύνης σᾶς! Διατί καταφρονᾶτε, ταλαίπωροι, τὴν ὑπεράγγελον Ἀξίαν, ὅπου ἔλαβετε; Τί νὰ κάμουν οἱ κοσμικοὶ, ὅταν βλέπουσιν ὑμᾶς τοιαῦτα ποιεῦντας; Τί διαφορά εἶναι ἀπὸ ἐκείνους; Ἔως ἐσᾶς; Κλαύσατε, ἀδελφοί, τώρα ὅπου ἔχετε καιρὸν πολυτίμητον, καὶ μὴ τοῦ δαπανᾶτε κενὰ καὶ μάταια. Ἐπιμελεῖσθε τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν, καὶ ὄχι τὴν σωματικὴν ἠδυπάθειαν. Ἀπέχετε ἀπὸ ὅλα τὰ ἄνωθεν, ὅπου λέγει ὁ Σεῖος Χρυσόστομος, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τὴν κραιπάλην καὶ μέθην κάθε καιρὸν, ἀμὴ περισσώτερον ἀφ' ἐσπέρας, ἄταν θείης νὰ λειτουργήσης, ὡ Ἱερεῦ. Τάχα ὀλίγη ἀμαρτία σοῦ φαίνεται, νὰ φάγῃς καλὰ ἀφ' ἐσπέρας, νὰ μεθύσῃς, καὶ αὐρίου νὰ ἱεουργήσης, καὶ πάλιν νὰ κάμῃς τὸ ὁμοιον; Κρίνετο μοναχὸς σου, ὅτι εἰάν ἀναφέρω ὅλας τὰς μαρτυρίας τῶν διδασκάλων, ὅπου λέγουσι διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, μακραίνω πολλά, καὶ γίνεται ἡ βίβλος ὑπερμετρος μόνου αὐτῆν τὴν μίαν σοῦ ἐνθυμίζω τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ αὐτὸ ἄς ἀνα-

πληρώση διὰ τὰς ἄλλας, ἐπεὶ αὐτὸς εἶναι τῶν λοιπῶν διδασκάλων, ὁ Κορυφαῖος καὶ πρῶτιστος. Λέγει οὖν πρὸς Κορινθίους Κεφάλαιον 5'. Μὴ πλαναᾶσθε· οὔτε γὰρ πόρνοι, οὔτε μαλακοί, οὔτε μέθυσοι, Βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσουσι. Τάχα ἠμποροεῖς νὰ εἰπῆς πῶς τὸ λέγει ψεύματα; Ὅχι. Διατι ἦτον πεφωτισμένοι ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, τὸ ὅποιον ἐλάλει διὰ στόματος αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄλλοι παρ' αὐτοῦ ἐσοφίσθησαν. Ἴδου λοιπόν, ὅτι φρονεῖ ἴσα τὴν μέθην μὲ τὴν πορνείαν. Ἀμὴ πῶς δὲν φοβᾶσαι νὰ ἐγκρατευθῆς, ἢ καὶ νὰ ἀπέχῃς τῆς Ἱερουργίας ταλαιπωρε; Καλὰ σοῦ φαίνεται, σὺ ὁ Ἱερεὺς, ὁ Ἰσαγγελος τῆ ἀξία, νὰ γίνεσαι ὁμοῖος τῶν χοίρων; νὰ πίπτῃς εἰς τοὺς κοπρολάκκους ἀπὸ τὴν μέθην; Φυλάγηθε διὰ τὸν Κύριον ἀπὸ τὴν ἀπρέπειαν αὐτὴν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν

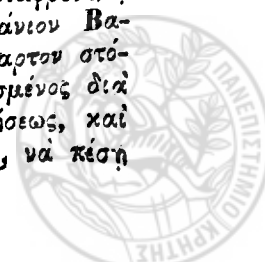
ἀσωτίαν. Μὴ καταφρονᾶσθε μοναχοί σας, ὅτι τότε δὲν σᾶς τιμῶσιν οἱ κοσμικοί, ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ σας ἀτιμάζετε τὴν ἀξίαν σας. Οὐ μόνον δὲ τὸν οἶνον πρέπει νὰ φυέγετε, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην πράξιν, ὅπου νὰ δίδῃ σκάνδαλον τοῖς ὀρθοῖς, ὅτι ὅταν οἱ κοσμικοὶ βλέπουσι τοὺς Ἱερεῖς καὶ κάμνουσιν ἀταξίας, καὶ παίζουσι, πράττουσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια, καὶ εἶναι αἰτία οἱ Ἱερεῖς διὰ τὸ κακὸν τοὺς παραδείγμα, καὶ ὑποστήσονται διττῶς τὴν κόλασιν. Ἐνα μὲν, πῶς ἤμαρτον, καὶ ἄλλο, πῶς ἦσαν αἰτία σκανδαλου εἰς τὸν πλησίον τους. Παύσασθε οὖν, ἀδελφοί, καὶ πατέρες μου, τῶν τοιούτων. Ἐπιμελεῖσθε τὴν ἀρετὴν. Φυλάξετε τὰς ὑποσχέσεις καὶ χρεῖα πρὸς Κύριον. Φροντίσατε διὰ τὴν ψυχὴν σας, καὶ ποτήσατε ἰκανὴν μετάνοιαν ὡδε πρόσκαιρα, ἵνα μὴ θρηνητε εἰς τὸν μέλλοντα κόσμον αἰῶνια.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Δ'.

Περὶ τῶν ἀναξίως κοινωνησάντων, καὶ παιδευθέντων παρὰ Θεοῦ ἐν τῷδε τῷ βίῳ, πρὸς ἡμετέραν νουθεσίαν τε καὶ ὑπόδειγμα.

Φαίνεται εἰς τὴν Βίβλον τῶν Ῥωμαίων Ἀρχιερέων, ὅτι ἐκοινωνήσαν τινὲς ἀναίσχυντοι τὴν ἁγίαν Λαμπρὰν, ἔπειτα ἐδόθησαν εἰς τὴν κραιπάλην καὶ μέθην καὶ ἄλλας ἀσωτίας, χωρὶς τινὰ εὐλάβειαν πρὸς τὰ θεῖα ἐκεῖνα καὶ Ἱερὰ Μυστήρια, ὅπου ἔλαβον οἱ ἀνάξιοι. Διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ ὁ ὑπ' αὐτῶν ὑβριζόμενος Θεός, καὶ τοὺς ἔδωκε τὴν πρέπουσαν παιδευσιν, καὶ ἔτρεχε τόσον αἷμα ἀπὸ τὰ βερυπωμένα αὐτῶν καὶ βέβηλα στόματα, ὅπου τοὺς ἔπνιγε, καὶ τελείως τοὺς ἐθανάτωσε, διατι ἐσέβαινεν ἔσω εἰς τὰ ἐντόσθιά τους, καὶ ἐστενοχωρᾶτο ἡ καρδία ἀπὸ τὴν πλησμονὴν τοῦ αἵματος, καὶ εὐγενεν ἡ μιαιφάνεια τους ψυχὴ καὶ πανάσωτος. Οὐ μόνον δὲ ταύτην τὴν τιμωρίαν τοὺς ἔδωκεν ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ τόσῃν βραγδαίαν βροχὴν καὶ ὑπέρμετρον ἔστειλεν, ὅπου ἠφάνισε τελείως ὅλα τὰ γεννήματα, σιτάρι, κριθάρι, καὶ ἄλλα ὅμοια. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ

ὄρακοντες εὐγῆκαν ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ ἔφαγαν τὰ ἄθλια σωματὰ τους, καὶ ἐθανάτωσαν ἄλλους πολλοὺς ἀνθρώπους τῆς πόλεως. Ὅθεν συναθροισθέντες οἱ Ἱερεῖς, ἔκαμναν λιτανείαν κοινῶς πρὸς τὸν Κύριον, νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν αἰτίαν ταύτης τῆς θλίψεως. Προσευχόμενος οὖν περὶ τούτου ἕνας ἐνάρετος ἀνθρώπος, φαίνεται Ἄγγελος Κυρίου, καὶ λέγει του Ὅς τις ἤθελε καταφρονῆσαι τὸν υἱὸν τοῦ Βασιλέως, νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, καὶ εἰς βόρβορον ἀκάθαρτον, πόση τιμωρία τοῦ ἔπρεπεν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, λέγων Ὁ τοιοῦτος ἦτον ἄξιός νὰ τὸν ξεσχίσουν εἰς μέρη χίλια. Ὁ δὲ Ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ Ἀμὴ ὅς τις καταφρονῆσαι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν Ἐπουράνιον Βασιλέα, νὰ τὸν δεχθῆ εἰς τὸ ἀκάθαρτον στόμα του, χωρὶς νὰ εἶναι ἐτοιμασμένος διὰ τῆς μετανοίας καὶ Ἐξομολογήσεως, καὶ ὕστερον παλιν, ἀφ' ὧ τὸν λάβῃ, νὰ κείσῃ



εἰς τὸν μολυσμὸν τῆς σαρκὸς, ποῖα παιδεύσεις τοῦ πρίπει; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, νὰ τὸν καύσουσι ζωντανόν, καὶ νὰ τὸν ἀναθεματίζουσι ὡς αἰρετικὸν ἀσεβέστατον. Λέγει τοῦ ὁ Ἄγγελος· Τοιαύτην ἀνομίαν ἐπράξασι οἱ ἀσεβεῖς αὐτοὶ ἀναίσχυντοι, οἵτινες ἐκοινώνησαν τὴν ἀγίαν Λαμπρὰν ἀναξίως, ἔπειτα πάλιν ἐχόρευσαν, ἐμέθυσαν, καὶ ἐπόρνευσαν, δι' αὐτὸ ἐθυμώθη ὁ Παντοδύναμος, καὶ σὰς ἔστειλε ταύτην τὴν παιδεύσιν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἐνάρετος ἐκείνος ἀνὴρ, εἶπε τοῖς ἄλλοις τὴν ὄρασιν, καὶ ἐτέλεσαν πάντες οἱ Ἱερεῖς τὴν θείαν Μυσταγωγίαν, καὶ ὕμνησαν τὸν Θεόν, καὶ οὕτως ἔπαυσεν ἡ καταγιγῆς, καὶ οἱ δράκοντες ἠφανίσθησαν.

Ἐτερος τις ἀπῆλθε νὰ κοινωνήσῃ, ἀνάξιος ὢν, ἤγουν, ἐπόρνευσεν ὁ ἀσύνετος, ἔπειτα δὲν ἐγκρατεύθη, ἀλλὰ ἐπῆγε διὰ ἀνθρωπαρέσκειαν, καὶ ἐμετάλαβε μὲ τὸς ἄλλους Χριστιανούς. Ἄλλ' εὐθὺς ὡς ἐδέχθη τὸν Μαργαρίτην εἰς τὸ παμμίαιρον στόμα του, ἐκλείσθη ὁ λαιμὸς του, καὶ τὸ μὲν ἄγιον Σῶμα τοῦ Δεσπότη ἐξεληθῶν, ἐπέταξεν εἰς τὸ Ἱερὸν Ποτήριον, ὃ δὲ ἀσεβῆς ἐκεῖνος ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐξέψυξεν.

Γυνή τις ἦτον εἰς μὲν τὸ φαινόμενον εὐλαβής, ἐν νησιαῖσι καὶ προσευχαῖς σχολάζουσα, ἀμὴ ἔσωθεν πολλὰ ὑπερήφανος, νομίζουσα ὅτι ἦτον καλὴ καὶ ἀγία. Ἦτον δὲ καὶ περίσση μνησικακος, τῶσον, ὅπου ὅταν ἤθελε σκανδαλισθῆ μὲ ἄλλην τινα, δὲν τῆς ἐσυγχώρα, οὔτε ποσῶς ἐδύνατο νὰ τὴν εἰδῆ πλέον, ἀλλὰ ἔμενεν ἀδιάλακτος. Εἰς τέλος ἠσθένησε καὶ προσκαλέσασα τὸν Πνευματικόν, ἐξωμολογήθη, ἀμὴ ὄχι πληρέστατα καὶ τελείως, ὡς ἔπρεπεν, ἀλλὰ ἀνωφελῶς τε καὶ ἄγνωστα μὲ βερυπωμένην συνείδησιν, καθὼς τὸ κάμνουσιν πολλάκις ἡ μωραῖς γυναῖκες ἀνεπιμέλητα, ὅπου ἀφήνουσι τὰ μεγάλα ἐγκλήματα, καὶ λέγουσι τὰ μικρότερα, καὶ ἄχρηστα, ἀμὴ τὰ τρανὰ κρύπτουσι διὰ τὴν ἀγνωσίαν, ἢ πονηρίαν αὐτῶν, διὰ νὰ μὴν αἰσχυνοῦσιν, διὸ καὶ ἀθλίως κολάζονται· καθὼς ἕνας δαιμονιζόμενος ὡμολόγησεν, ὅταν ἐξώρκιζε τὸν Πνευματικόν τὸ δαιμόνιον, νὰ εὐγῆ ἀπὸ

τὸν πάσχοντα, καὶ ἐρώτησέ του νὰ τοῦ εἰπῆ, τίνες ἐκολάζοντο εἰς τὸν ἀριθμὸν περισσότεροι, οἱ ἄνδρες, ἢ αἱ γυναῖκες; καὶ ὁ Δαίμων εἶπεν, ὅτι αἱ γυναῖκες. Ὁ δὲ Πνευματικὸς ἀπεκρίνατο, λέγων· Δὲν σοῦ πιστεύω, ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν κάμνουσι τινὰ πραγματείαν, ἢ συναλλάγματα, οὔτε πουλοῦσιν, ἢ ἀγοράζουσι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὅπου οἱ ἄνδρες μετέρχονται, ἀπατώντες ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ ἀδικεῖουσιν. Λέγει τοῦ ὁ Δαίμων· διὰ τέσσαρα ἀμαρτήματα, ὅπου κάμνουσι αἱ γυναῖκες, κολάζονται περισσότερον. Πρῶτον, διατί στολίζονται, καὶ εὐμορφίζουσι τὴν σάρκα τους μὲ χρώματα, νὰ δείχνουσι ὠραιότεραι ἀπὸ τὴν φυσικὴν εὐπρέπειαν, ὅπου ὁ Πλάστης τοὺς ἔδωκε· β'. διὰ τὰς μαντείας αὐτῶν καὶ παρατηρήματα, ὅπου γοητεύουσι, χύνουσι κάρβουνα, βάνουσι κληδόνας καὶ κλήρους, νὰ ἰδοῦσι τὸ ριζικὸν τους, δὲν δαμνίζουσι τὰς ἀρχιμηνίας, οὔτε στίαν δίδουσι μερικὰς ἡμέρας, πιστεύουσιν ὀρνέων φωνὰς, καὶ ἄλλας ὁμοίας μαντείας ποιῶσι· τρίτον, διὰ τὴν σούραν καὶ καταλαλίαν, ὅπου λέγουσιν, οὐ μόνον εἰς τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ δὲν προσέχουσι τὸς λεγομένους· τέταρτον δὲ, καὶ χειρότερον πάντων, διατί δὲν ἐξωμολογοῦνται καλῶς, νὰ τὰ εἰποῦσιν εἰς τὸν Πνευματικόν, ἀλλὰ λέγουσι ὀλίγα τινα διὰ τὸν τύπον μόνον πῶς ἐξωμολογήθησαν, καὶ οὕτω κοινωνοῦσαι ἀναξίως κολάζονται, ἤγουν αἱ ἄφρονες γυναῖκες. Οὕτως ἦτον καὶ ἡ ἄνωθεν, ἀλλὰ ἰδέτε καὶ τὸ τέλος τῆς, νὰ διορθωθῆτε, ἵνα μὴν ὑπάγητε ὡς ἐκεῖνη εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ἀφ' οὗ τὴν ἐξωμολόγησεν ὁ Ἱερεὺς, ἤφερε τὰ Ἅγια νὰ τὴν κοινωνήσῃ, καὶ αὐτὴ ἔστρεφεν εἰς τὸν τοῖχον τὸ πρόσωπον, καὶ δὲν ἐδύνατο καὶ νὰ ἰδῆ τὸν Μαργαρίτην, ἀλλὰ μάλιστα κατὰ θείαν συγχώρησιν, διὰ νὰ γνωρίσουσιν οἱ παρῆστοι τὴν δικαίαν αὐτῆς κατακρίσιν, καὶ αἰῶνον κόλασιν, ἐδόθησε ταῦτα μεγαλοφώνως· Καθὼς ἐγὼ διὰ τὴν ὑπερηφάνίαν μου δὲν ἐσυγχώρουσι τοὺς πταίοντάς μοι, οὔτε διαλλαγὴν ἔκαμνα μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ ἔστρεφα τὸν νῶτον αὐτοῖς, οὕτω καὶ τώρα ἀποστρέφει ὁ Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ

ἀπ' ἐμοῦ καὶ δὲν θέλει νὰ τὸν δεχθῆ ἢ ἀναξία ψυχὴ μου, οὔτε ποτὲ μου θέλω τὸν ἰδεῖ εἰς τὴν Βασιλείαν του, ἀλλὰ νὰ καίωμαι εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ταῦτα εἰπούσα, ἀθλίως ἐξέφυξεν. Ἐπίσκοπός τις ἐνάρετος καὶ γραμματισμένος ἔκαμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διδασχὴν τὴν πρώτην τετάρτην τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς περὶ Νηστείας, παρακινῶν τὸν λαὸν εἰς αὐτὴν τὴν Ἀγγελικὴν ἀρετὴν νὰ νηστεύουσιν ἅπαντες, πλοῦσοι καὶ πένητες ἴσια, καθὼς οἱ ἅγιοι Πατέρες ἐνομοθέτησαν. Οἱ γοῦν εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ ἐφύλαξαν τὴν νηστείαν ἀκριβῶς, ὡς ἔπρεπε. Τινὲς δὲ ἀναίσχυνοι γαστριμαργοί, ὧν ὁ Θεὸς ἠκυρία, ἐκατάλαλῆσαν τὸν Ἀρχιερεὰ πῶς δὲν ἤξευρε τί ἐλάλησεν, ἀμὴ ὁ Θεὸς δὲν ἐξετάζει ποτὲ τί τρώγει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἀνήγγειλαν τινὲς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον. Οἱ δὲ ἕκαστέραι νὰ τοὺς ἐλέγξῃ μὲ τρόπον καὶ εἰς καιρὸν ἐπιτήδειον. Λοιπὸν τὴν ἀγίαν Ἐβδομάδα, ὅταν ἦτον ἅπας ὁ λαὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔκαμε πάλιν διδασχὴν κατὰ τῶν γαστριμαργῶν, ἀποδείχνοντας, ὅτι ὅσοι δὲν ἐφύλαξαν ἀκριβῶς τὴν ὠρισμένην νηστείαν, ἦτον ὅμοιοι τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὐῆς. Καθὼς οὖν αὐτοὶ ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τῶν Παράδεισων διὰ τὴν παρακοὴν αὐτῶν, οὕτω προστάζω καὶ ἐγὼ (εἶπεν ὁ ἀγιώτατος Ἐπίσκοπος) νὰ εἶναι ὑπερημένοι τῆς Σείας καὶ Ἱερᾶς Κοινωνίας τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος, ὅσοι δὲν ἐφύλαξαν τὴν διατεταγμένην νηστείαν, καὶ νὰ μὴ μεταλάβουσιν ἕως τὴν ἀγίαν Πεντηκοστὴν. Οὕτως εἰπὼν, ἐκέλευσε τοῖς ἱερεῦσι, νὰ μὴ τολμήσῃ τις νὰ κοινωνήσῃ κανέναν ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν· καὶ οὕτως ἐποίησαν. Εἰς δὲ ἀπ' ἐκείνους αὐθάδης καὶ ὑπερήφανος, καταφρονήσας τὸν νόμιμον ὄρον τοῦ Ἐπισκόπου, ἐνεδύθη γυναικίαν στο-

λὴν ὁ ἀσύνετος, καὶ ἠνώθη μὲ τὰς γυναῖκας, διὰ νὰ μὴ τὸν γνωρίσουν, νὰ κοινωνήσῃ. Ὅθεν εὐθὺς ὁποῦ ἐδέχθη ὁ πάντολμος τὸ ἅγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου εἰς τὸ ἀκάθαρτον στόμα του, αὐτὸς ὁ Ἄρτος τῆς ζωῆς, καὶ σωτηριωδέστατος, ὁ τοῖς πιστοῖς παρέχων ὑγίαν καὶ πᾶσαν παρράκλησιν, ἐγένη εἰς αὐτὸν τὸν ταλαίπωρον αἰτία παντὸς πόνου καὶ σφοδρότατης ὀδύνης, καὶ ἀνεκδιηγήτου κολάσεως. Ἐπίσε γοῦν εἰς τὴν γῆν ὁ ἄθλιος μὲ φωναῖς μεγάλαις, ὁποῦ τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἐδιαμέριζαν βιαίως τὰ μέλη του· εὐήμεν ἀπὸ τὸ στόμα του αἷμα ἄμετρον, τόσον ὁποῦ πᾶς ἕνας ἐνόμισεν, ὅτι τὸ ξίφος τῆς δικαιοσύνης ἐχώρισε τὰ ἐντόσθιά του. Ἠρώτησαν δὲ αὐτὸν τὴν αἰτίαν τοιαύτης αἰφνιδίου κολάσεως, ἀμὴ δὲν ἐδύνητο νὰ συντύχη ποσῶς, μόνον ἐγδύθη τὰ γυναικεία ρούχα, καὶ τὸν ἐγνωρίσαν ἅπαντες, καὶ ἐθαύμασαν. Ὁ δὲ ἔκλαιεν ἐλειπῶς ζητῶντας μὲ σχήματα τὴν τῶν πεπραγμένων συγχώρησιν. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἐπίσκοπος, καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐπ' αὐτὸν, τοῦ ἀνέγνωσεν Εὐχὴν συγχωρήσεως, καὶ τότε ἐδυνήθη καὶ ἐλάλησεν, ὁμολογήσας τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ μὲ πόνον καρδίας, καὶ ροὴν δακρῶν θαυμασίων. Κανονίσας οὖν αὐτὸν ὁ Ἀρχιερεὺς, τὸν ἐθεράπευσε τῆς ὀδύνης. Ὁ δὲ εὐχαριστήσας τῷ εὐεργετῇ Θεῷ, ἐδιώρθωσε τὴν πολιτείαν αὐτοῦ ἐμμελῶς, καὶ ἐτελείωσε τὸν βίον ἐνάρετα. Ἀρκοῦσιν τοσοῦτα περὶ τῶν ἀναξίως κοινωνησάντων, καὶ ἄς εἰπούμεν ἕτερα δὺν διὰ τοὺς ἐναρέτους, ὅπῃ ἐκοινωνῆσαν εὐλαβῶς καθὼς πρέπει, διὰ νὰ γνωρίσετε πόσον ἀγαπᾷ ὁ Κύριος ἐκείνους, ὁποῦ πιστῶς καὶ συχνὰ κοινωνοῦσι τὴν Ἁγίαν αὐτοῦ καὶ πανάμωμον Σάρκα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ε'.

Περὶ τῶν ἐναρέτων γυναικῶν τῶν ἀξίως κοινωνησάντων.

Ἦτον τις γυνὴ ἐνάρετος πολλὰ καὶ ἀγιω-
 τάτη, ἥτις ἐκοινωνᾷ πᾶσαν Κυριακὴν μὲ
 πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγαλλίασιν πνεύ-
 ματος. Καὶ (τὸ θαυμασιώτερον καὶ ἐκ-



πλήξεως ἄξιον) ἀπὸ τὴν χάριν τῆς ἀγίας αὐτῆς Μεταλήψεως ἐφυλάγето ὑγιῆς ὄλην τὴν Ἑβδομάδα, χωρὶς ποσῶς νὰ δοκιμάσῃ τροφὴν ἐπίγειον, εἰ μὴ μόνον τὴν ἀγίαν Ἀναφοράν. Ὁ δὲ Ἐνορίτης αὐτῆς ἀνέφερε ταυτην τὴν θαυματουργίαν τῷ Ἐπισκόπῳ, ὅς τις τοῦ εἶπε νὰ τῆς δώσῃ νὰ φάγῃ ἄρτον ἀπλοῦν, νὰ μὴν εἶναι ἡγιασμένος, διὰ νὰ ἰδοῦσιν ἐὰν ἀπὸ θεῖαν χάριν καὶ δύναμιν τῆς ἤρχετο τοιαυτῆ βοήθεια, ἢ ἐκ φαντασίας καὶ πλάνης τοῦ δαίμονος. Ἡ γοῦν γυνὴ ἔφαγε τὸν ἄρτον, νομίζουσα ὅτι ἤπτον Σῶμα Κυριακόν, ὡς ταῖς ἄλλαις φοραῖς, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, ἐπεινάσε τόσον, ὅπου δὲν ἐδύνητο νὰ ὑποφέρῃ ὅθεν ἔδραμεν εἰς τὸν Πνευματικὸν κλαίουςα, καὶ εἶπέ του, ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῆς τὴν ὑστέρησεν ὁ Θεὸς τῆς προτέρας χάριτος, καὶ δὲν ἐδύνητο πλέον νὰ κάμῃ μίαν ὥραν νῆστις. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἐπίσκοπος, τὴν ἐκοινωνήσε τὸν ἅγιον Ἄρτον, καὶ εὐθὺς ἡ πείνα ἠφανίσθη, καὶ πᾶσα ἀνάγκη καὶ χρεία τοῦ σώματος. Ὁ δὲν ἐγνώσθη σαφέστατα, ὅτι ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἱεροῦ Ἄρτου ἐφυλάγето ὄλην τὴν ἑβδομάδα ἄσιτος, καὶ πλέον δὲν τὴν ἐμπόδισεν ὁ Ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὴν θεῖαν Μετάληψιν.

Ἄλλη τις κόρη εὐλαβῆς καὶ ἐνάρετος, εἶχε συνήθειαν νὰ κοινωνᾷ πᾶσας τὰς ἑορτάς τοῦ Ἐνιαυτοῦ, καὶ μίαν ἡμέραν δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν μεταλάβῃ ὁ Ἐνορίτης, λέγων αὐτῇ: Δὲν εἶναι πρέπον αἱ γυναῖκες νὰ κοινωνοῦσι τοσοῦτον συχνάκις· λοιπὸν ἔχε ὑπομονὴν ἕως τὴν δ' ἑορτήν. Ἡ δὲ εὐλαβῆς κόρη ἔλαβε πόνου πολὺν καὶ θλίψιν εἰς τὴν καρδίαν ἀνείκαστον. Ἐμεινεν οὐκ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ τὴν ἱεράν Λειτουργίαν, ἀφ' οὗ ἀνεχώρησαν ἅπαντες, καὶ προσήχето μὲ πολλὴν εὐλάβειαν κλαίουςα, ὅτι ὑστερήθη τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοσαύτης δωρεᾶς τε καὶ χάριτος. Οὕτω προσευχομένη, βλέπει ἕναν ἐνδεδυμένον στολὴν Πατριαρχικὴν, ὅς τις εἶχε κύκλω αὐτοῦ πολλοὺς ἱερεῖς τε καὶ Διακόνους μὲ στολάς ὡραίας κατὰ πολλὰ. Ὁ γοῦν Ἀρχιερεὺς ἰδὼν τὴν κόρην δακρυρροοῦσαν, τὴν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως, καὶ εἶ-

πεν αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ δὲ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, ἀνοιξε τὸ ἱερόν Ἄρτοφορίον, ὅπου ἦσαν τρεῖς ἅγιοι Ἄρτοι, καὶ λαβὼν τὸν ἕνα, τὴν ἐκοινωνήσε, λέγωντας· Λάβε τὴν Σάρκα μου εἰς ἀρραβῶνα τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ταῦτα εἰπὼν, ἀνῆλθεν εἰς οὐρανούς μετὰ πασῶν τῶν φαινομένων Δυνάμεων. Αὐτὴ δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μετ' εὐφροσύνης πολλῆς καὶ ἀγαλλιάσεως. Καὶ ἔλθων ὁ ἱερεὺς, ἀνήγγειλεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ ἀνοίξας τὸ ἱερόν Ἄρτοφορίον, καὶ ἰδὼν ὅτι δὲν ἦσαν πᾶρεξ μόνου οἱ δύο ἅγιοι Ἄρτοι, ἐπίστρεψε τὸ θαυμασίον, καὶ πλέον δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εὐλαβῆ κόρην τῆς ἱεράς μεταλήψεως, ἀλλὰ τὴν ἐκοινῶνα ὁσάκις ἠθέληεν. Ἐβουλόμην νὰ γράψω καὶ ἄλλα, ἀγαπητοί, ἀμὴ διατι ἔχω νὰ συντύχω πολλὰ περὶ τῶν τεσσάρων ἐσχάτων, ὅπου εἶναι περίσσα ἀναγκαῖα, δὲν καθόμαι νὰ πολυλογῶ περὶ τούτου, μόνον νὰ γράψω μερικὰ θαύματα ἀπὸ τὰ ἄπειρα, ὅπου ἐτέλεσεν ἐτοῦτο τὸ θεῖον Μυστήριον, διὰ νὰ πιστωθοῦσιν οἱ ἐναντιοὶ τῆς ἀληθείας, οἱ ψευδεῖς κατήγοροι, καὶ πικροὶ συκοφάνται, οἵτινες διαβάλλουσι, λέγοντες· Πῶς βολεῖ νὰ εἶναι ὁ Θεὸς ὅλος εἰς ἐκεῖνο τὸ μικρότατον μέρος τοῦ Ἄρτου; καὶ πῶς τὸν λαμβάνουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἴσια, ἢ πολὺ λάβῃ πᾶς ἕνας, ἢ ὀλιγώτερον, καὶ διαμερίζεται ἀμερίστως, καὶ εἶναι ὅλος εἰς καθὲ μικρότατον μέρος, καὶ δὲν ὀλιγοστεύει ποσῶς, καὶ πῶς δὲν μολύνεται ὑπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα; Εἰς τὰ ὅποια ἀποκρινόμεσθαι οἱ Ὀρθόδοξοι, προβάλλοντες πρῶτον τὴν θεῖαν αὐτοῦ καὶ παντοδύναμον δύναμιν, ἧτις κατὰ τὸ πρῶτον ἐποίησεν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος τὸν κόσμον ἅπαντα, μὲ λόγον μόνον ἀπλοῦν, καὶ ἐδημιούργησε τοιαῦτα θαύματα κτίσματα, ὁρατὰ τε καὶ ἀόρατα, οὕτω καὶ τώρα μετασκευάζει, καὶ μεταπλάττει ὅσα ἂν βούλεται. Δεύτερον δὲ ἀποδείχνωμεν, ὅτι καὶ εἰς μερικὰ τῆς φύσεως πράγματα βλέπομεν, καὶ τελείται τὸ ὅμοιον. Ὁ ἄρτος, ὅπου τρώγομεν καθ' ἑκάστην, μετατατρέπεται καὶ γίνεται σὰρξ, καὶ ὁ οἶνος αἷμα. Οὕτω πάλιν ὁ ἀπλοῦς ἄρτος διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος γίνεται Αἷμα καὶ

Σάρκα Χριστοῦ. Ἡ ράβδος τοῦ Μωϋσείως ἰγίνετο ὄφιν, καὶ πάλιν ράβδος. Ἡ γυνὴ τοῦ Λῶτ, στήλη ἀλός. Ἦτον μία πηγὴ εἰς τὴν Ἰταλίαν (καθὼς γράφει ὁ μέγας Ἀυγουστίνος εἰς τὴν περὶ τῆς Θείας Πόλεως βίβλον) καὶ ὅς τις ἔβανεν ἕνα ξύλον εἰς τὸ ὕδωρ αὐτῆς τῆς πηγῆς, ἰγίνετο λίθος τὸ ξύλον, καὶ ἄλλα ὅμοια πράγματα εὐρήσεις. Περὶ δὲ τῆς ποσότητος, ἤγουν, πῶς καὶ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος λαμβάνει τὸν Θεὸν σῶον καὶ ἀνελλιπῆ, φαίνεται εἰς τὴν Ἐξοδον, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἐτρέφοντο μὲ τὸ ἱερὸν Μάννα, ἕωσά τοὺς ἤρχετο οὐρανόθεν, καὶ ὁ ἕνας ἐμάζωνε περισσότερον ἀπὸ τὸν ἄλλον, πλην εἰς ὅλους εὐρίσκετο ἴσια τὸ μέτρον εἰς τὴν ποσότητα, τὸ ὁποῖον Μάννα ἦτον τύπος τοῦ τοῦ Ἄρτου καὶ προεικόνισμα. Ἐτι δὲ καὶ τὴν σήμερον εἰς τὰ τῆς φύσεως πράγματα γίνεται τούτου παρόμοιον, ἤγουν, ἀπὸ μίαν ἀναμμένην λαμπάδα ἄπτεις τόσας χιλιάδας κηρία, καὶ ὅλα λαμβάνουσι τὸ φῶς ἀπ' ἐκείνην τὴν μίαν, χωρὶς αὐτὴ νὰ ὑστερηθῆ ποσῶς τοῦ φωτός, ἢ νὰ ὀλιγοστεύσῃ, ἀλλὰ μένει σῶον καὶ ἀνελλιπές, ὡς τὸ πρότερον. Ἐνας διδάσκει τόσας χιλιάδας λαόν, καὶ πηγύει ὁ ἕνας λόγος εἰς πάντας τοὺς ἀκροατάς, καὶ τὸν ἐνωτίζονται ὅλοι πληρέ-

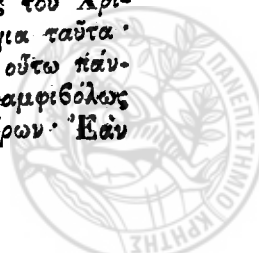
στατα. Ἐτι δὲ, ἐὰν τζακίσης ἕνα καθρίπτην νὰ τὸν κάμης χίλια τμήματα, εἰς καθ' ἕνα κομματί βλέπεις τὴν σκιάν σαυ ἀκέραιαν, καὶ ὄχι ἕνα μέρος μικρόν. Περὶ δὲ τὸ ἀμύλωντον καὶ ἀκηλίδωτον διαμένειν τὸν ἅγιον Ἄρτον ἐν ταῖς βερυπωμέναις ψυχαῖς, βλέπομεν, ὅτι οὗτος ὁ αἰσθητὸς Ἥλιος διαβαίνει ἀπὸ τόπους αἰσχροῦς καὶ βορβορώδεις, ὅμως αὐτὸς δὲν μετέχει ποσῶς τῆς δυσωδίας αὐτῶν, ἀλλὰ μάλλον ξηραίνει τοὺς ρύπους, καὶ καθαρίζει τοὺς. Οὕτω καὶ ὁ νοητὸς καὶ ἀμφοτος Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης εἰσέρχεται εἰς τοὺς ἀμαρτωλοὺς, καὶ λαμπρύνει τοὺς, χωρὶς ποσῶς νὰ μετέχη τῆς ἀκαθαρσίας ἐκείνων καὶ τοῦ μιάσματος. Ἀλλὰ διατὶ νὰ σμικραίνω τοιαύτην μεγαλειότητα ἄποσον, μὲ συγκρίσεις καὶ ὑποδείγματα λίαν μικροπρεπῆ, ὁ ἀνάξιος πρὸς τοσαύτην μεγαλοπρέπειαν; Ἄς ἔχω συγχώρητιν, ὦ Ἀκροατά, ὅτι αὐτὸ τὸ ὀλίγον, ὅπου εἶπα, καὶ τὰ κάτω γεγραμμένα τοῦ Μυστηρίου Σαυμάσια, δὲν τὰ ἔγραψα διὰ τοὺς πιστοὺς, ὅτι ἡμεῖς ἠξεύρομεν βέβαια πῶς πιστεύομεν ὀρθῶς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ ἐὰν τύχη τις αἰρετικὸς νὰ φιλονεικήσῃ τοῦτο, νὰ ἠξεύρη πᾶς τις νὰ τοῦ ἀποκρίνεται.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Σ'.

Μερικὰ Σαυμάσια τοῦ Δεσποτικῦ Σώματος.

Ἀναγιγνώσκειται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅτι ἕνας γέροντας Ἀσκητῆς ἐνάρετος μὲν εἰς τὴν πολιτείαν, ἀμὴ εἰς τὴν πράξιν ἀπλοῦς καὶ ἀγράφματος, δὲν ἐπίστευε πῶς νὰ εἶναι κυρίως καὶ ἀληθῶς ὁ Ἄρτος, ὅπου μεταλαμβάνομεν, Θεὸς φυσικὰ, ἀλλὰ τύπος μόνον, καὶ ὄχι ἀλήθεια. Τοῦτο ἀκούσαντες δύο γέροντες, γινώσκοντες τὴν μεγάλην ἀρετὴν τοῦ Ἀσκητοῦ ἐκείνου, ἐνόησαν, ὅτι διὰ τὴν ἀπλότητα ἐσύντυχεν οὕτως, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, ἀφ' οὗ τὸν ἐχαιρέτησαν, εἶπον αὐτῷ: Πάτερ, ἠκούσαμεν διὰ ἕναν Ἀββᾶν, ὅτι δὲν πιστεύει πῶς εἶναι ὁ Ἅγιος Ἄρτος

Σῶμα Χριστοῦ, ἀλλ' ἀντίτυπον. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: Ἐγὼ τὸν εἶπα τοῦτον τὸν λόγον. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ: Μὴ εἰπῆς πλέον τοιαύτην βλασφημίαν, ὅτι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ πιστεύουσι πῶς ὁ Ἄρτος μετατρέπεται εἰς Σάρκα Θεοῦ, καὶ ὁ Οἶνος εἰς Αἷμα. Διατὶ καθὼς ἐν ἀρχῇ ὁ Θεὸς λαβὼν χοῦν ἀπὸ τὴν γῆν, ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, οὕτω καὶ ὁ Ἱερεὺς, ὅς τις εἶναι ἐπίτροπος τοῦ Χριστοῦ, λέγει αὐτ' αὐτοῦ τὰ λόγια ταῦτα: Τοῦτο ἐστὶ τὸ Σῶμά μου. Καὶ οὕτω πάντες πιστεύομεν, ὅτι εἶναι ἀναμφιβόλως Σῶμα Χριστοῦ. Λέγει τοὺς ὁ γέρον: Ἐὰν



δὲν τὸ ἰδῶ αἰσθητῶς, δὲν τὸ πιστεύω. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἄς ἰκετεύσωμεν τὸν Θεόν, προσευχόμενοι μὲ νηστείαν καὶ δάκρυα ταύτην τὴν Ἑβδομάδα, νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὁ γέρον μετὰ χαρᾶς ἔστερξε, καὶ εὐχόμενος ἔλεγε· Κύριε, γινώσκεις, ὅτι δὲν τὸ λέγω διὰ πονηρίαν, ἀλλὰ διὰ ἀσφάλειάν μου, νὰ βεβαιωθῶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ στερεώσόν με τὸν δούλόν σου. Ὁμοίως καὶ οἱ ἕτεροι δὴ ἀπελθόντες εἰς τὰ κελία τους, ἐδίδοντο ταῦτα· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, φανέρωσον τὸ μυστήριον τοῦτο τῷ γέροντι, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τοὺς κόπους του. Ὁ δὲ Κύριος ἐπήκουσε τῶν δούλων αὐτοῦ. Τὴν Κυριακὴν ὑπήγασιν εἰς τὴν Λειτουργίαν οἱ τρεῖς μόνοι, καὶ ὅταν ἤθελεν ὁ Ἱερεὺς νὰ διαμερίσῃ τὸν Ἅγιον Ἄρτον, εἶδασιν καὶ ἐγένη ὁ Ἄρτος, βρέφος μικρὸν ζωντανόν, καὶ κατελθὼν Ἄγγελος οὐρανόθεν, ἐμέλισε τὸ βρέφος, καὶ ἔβαλε τὸ Αἷμα εἰς τὸ Ποτήριον. Μετὰ τὴν Λειτουργίαν ἐκοινωνήσαν οἱ δύο Ἄρτον καὶ Οἶνον. Ὁ δὲ γέρον πλησιάσας, καὶ λαθὼν τὴν μερίδα, βλέπει (ὦ τοῦ θαύματος) καὶ ἦτον Σάρκα ὠμῆ, καὶ ἔσταζεν Αἷμα. Ὅθεν ἐδόθη μετὰ φόβου· Πιστεύω, Κύριέ μου, ὅτι ὁ Ἅγιος Ἄρτος, ἵπου μεταλαμβάνομεν, εἶναι τὸ ἀχραντὸν Σῶμά σου, καὶ τὸ Ποτήριον τὸ τίμιον Αἷμά σου. Τότε ἐγένη πάλιν ἡ Σάρκα Ἄρτος, καὶ ἐκοινωνήσεν. Οἱ δὲ δύο εἶπον αὐτῷ· Ἠξεύρωντας ὁ Θεός, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δὲν ἤμπορεῖ νὰ φάγῃ Σάρκα ὠμὴν, ἠτοίμασεν οὕτως αὐτὸ τὸ μυστήριον εἰς εἶδος Ἄρτου καὶ Οἴνου, διὰ νὰ τὸν λαμβάνῃ πᾶς ἕνας μετὰ πόθου πολλοῦ. Εὐχαριστήσαντες οὖν τῷ εὐργέτῃ Θεῷ, ἀπῆλθον εἰς τὰ κελία τους ἀγαλλιωμένοι.

Ἦτον τίς βασιλεὺς εὐλαβὴς πολλὰ καὶ ἐνάρετος, ὃς τις εἶχε συνήθειαν νὰ ἀκούῃ κατ' ἡμέραν τὴν ἱεράν Λειτουργίαν, καὶ νὰ κοινωνᾷ πᾶσαν. Ἐορτὴν τὰ Σεῖα Μυστήρια μὲ πολλὴν ταπεινώσιν, καὶ εὐλάβειαν. Διὰ τὴν καθαρὰν οὖν αὐτοῦ καὶ σεάρεστον πελιτείαν, τοῦ ἔδειξεν ὁ ἐλεήμων Θεὸς μίαν ὀπτασίαν θαυμασίον περὶ τῆς Σεῖας Μυσταγωγίας, ἣν πύλαζετο κερύττον ὁ ἀξέπαινος, καὶ ἀκούσατε, νὰ

λάβετε πολλὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν. Ὅστος ὁ βασιλεὺς εἶχε πληρωμένους τρεῖς ἱερεῖς, νὰ λειτουργοῦσι κατὰ διαδοχὴν εἰς τὸν Ναόν, ὅπου εἶχε κτισμένον πλησίον τοῦ παλατίου αὐτοῦ, καὶ μίαν ἡμέραν ἀπῆλθεν ὁ εἰς Ἱερεὺς, καὶ ἠτοιμάσθη νὰ λειτουργήσῃ κατὰ τὸ συνήθει, νομίζοντας ὅτι θέλει ἔλθῃ καὶ ὁ βασιλεὺς καθὼς εἶχε συνήθειαν πάντοτε. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδειξε μίαν ὀπτασίαν θαυμασίον δι' ἐκστάσεως· ὅθεν δὲν ὑπῆγε σωματικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐβλεπε γοῦν εἰς τὸ ὄραμά του, ὅτι ἐστίκετο εἰς τὴν Λειτουργίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμαν τὴν μεγάλην Ἐξοδον, βλέπει καὶ ἦτον μία κολώνα ὄρθιος ἀπὸ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἕως ἀνωθεν τῶν οὐρανῶν, φωτεινὴ καὶ ὑπέρολαμπρος. Πλησίον δὲ αὐτῆς ἐστίκετο ἕνα βρέφος μικρὸν εἰς τὴν ἡλικίαν, τοσοῦτον ἐκλαμπρον καὶ ὅπου ὑπερέβαινε εἰς τὴν λάμπην τὸν Ἥλιον. Τὸν δὲ ἱερεῖα ἔβλεπε μεταδρφούμενον εἰς εἶδος κρυστάλλου. Ἐπειτα ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς τὸ Κοινωνικὸν ἐποίησαν ἀσπασμὸν ἀλλήλοις, ἦγουν ἐφίλησε τὸ βρέφος τὸν ἱερεῖα, καὶ αὐτὸς ἐκείνον. Ἐπειτα τοῦ ἐφάνη πῶς ἔτρωγε τὸ Σεῖον βρέφος τὸν ἱερεῖα, καὶ πάλιν, ἔμνε σῶος ὁ ἱερεὺς καὶ ἀκέραιος. Θαυβούμενος εἰς ταῦτα ὁ βασιλεὺς, ἐδόθησε πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπε· Τί στέκεσαι, καὶ δὲν μεταλαμβάνεις τὸ ἅγιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ; Ὁ δὲ Ἱερεὺς ἀπεκρίνατο· Ἡρώτου πρέπει νὰ μὲ λάβῃ αὐτὸ το Σεῖον βρέφος, νὰ μὲ μετατρέψῃ ἐν ἐαυτῷ, καθὼς βλέπεις, καὶ τότε νὰ κοινωνήσω καὶ ἐγὼ τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ ἅγιον Σῶμα. Λέγει του ὁ βασιλεὺς· Πῶς εἶναι αὐτὸ τὸ βρέφος; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅστος ἐστὶ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Δεσπότης τῶν ἀχραντῶν Δυναμῶν, καὶ ἀπάσης τῆς Κτίσεως. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν θεόμενος μετὰ θαυμάσιον ὁ ἐπίγειος τῆ οὐρανοῦ βασιλεὺς νὰ τὸν εὐλογῆσῃ, καὶ νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας τῆ. Τὸ δὲ Σεῖον βρέφος ἐκύτταξε τὸν βασιλέα μὲ ἰσχυρὸν πρόσωπον, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν μετὰ τὴν ἱεράν αὐτοῦ δεξιάν, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένος νὰ εἶσαι παρὰ τοῦ Πατρὸς, παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ταῦ-

τα εἰπὼν ὁ Δεσπότης, ἠγέρθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶδεν αὐτόν, καὶ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανούς με τὸν ἱερέα, καὶ ὄσους ἐμνημόνευσε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ παρέστησεν αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ εὐσπλαγγῆνου Πατρὸς. Ταῦτα ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἐξύπνησε, καὶ ἔλαβε πολλὴν εὐφροσύνην, πῶς τὸν ἤξιωσεν ὁ πανάγαθος νὰ ἰδῆ τοιοῦτον μυστήριον, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ἐφανέρωσε τινός, ἕως τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του, ὅπου τὸ εἶπεν εἰς ἡμετέραν νοθεσίαν καὶ ἀγαλλίαςιν.

Μεταλαμβάνοντας τὸν λαὸν ὁ Ῥώμης Ἀρχιεπίσκοπος Βονιφάτιος ὑπήγγεν ἕνα παιδίον ἐνὸς Ἰουδαίου, καὶ ἐκοινωνήσῃ, καὶ εὐθὺς ὅπου ἔλαβε τὸν Μαργαρίτην, ἐβόησεν ταῦτα: Βονιφάτιε, βάπτισόν με διὰ τὸν Κύριον, ὅτι τὸ ψωμίον ὅπου ἔφαγα, καίγει κατὰ πολλὰ καὶ φλογίζει με, καὶ βαπτίσας αὐτόν, ἔκαμαν σύγχυσιν οἱ Ἑβραῖοι. Ὁ δὲ πατήρ τοῦ νεοφωτιστοῦ ἔβαλε στίαν εἰς ἕνα μονόσπητον, ὅπου εἶχε γεμάτο ξύλα, καὶ ἐβρίψετο, νὰ τὸ κατακαύσῃ ἢ φλόξ. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἐπικαλέσθη τὴν Ἰπεραγίαν Θεοτόκον, νὰ τοῦ βοηθήσῃ. Οἱ γοῦν Ἰουδαῖοι ἐθυμώθησαν, ἀκούσαντες τῆς Παναγίας τὸ ὄνομα, καὶ ἐβρίχησαν εἰς τὴν στίαν καὶ τὴν γυναῖκα. Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Βονιφάτιος, ἔδραμεν εὐθὺς μετὰ τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν στίαν, εὐγάλε τὴν γυναῖκα μετὰ τὸ παιδίον σώους καὶ ἀβλαβεῖς, χωρὶς ποσῶς νὰ καῆ μία τρίχα ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τους, καὶ ἀπὸ τὰ βούχά τους τίποτες.

Γράφει ὁ Καισάριος, ὅτι ἕνας αἰρετικὸς ἔκανε διαφόρους μαντείας μετὰ τέχνην δαιμονικὴν, καὶ διέστρεψε τὸν λαόν, κάμνωντας θαυματουργίας πολλὰς κατὰ φαντασίαν, διὰ νὰ πλανᾷ τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν μισρὰν γνώμην αὐτοῦ. Καὶ διὰ νὰ στερεώσῃ τὴν γνώμην του, ἐσταμάτα, καὶ τὸν ἔθαναν εἰς τὴν στίαν ὥραν πολλήν. Τότε ἐπικαλούμενος τὸν δαίμονα εἰς βοήθειαν, ἔσθυεν ἢ φλόξ, καὶ αὐτὸς ἔμενεν ἀβλαβής. Ταῦτο μαθὼν ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς Πόλεως, ἔλαβε τὸ Ἅγιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ Ἄρτοφόριον, καὶ ἀπελθὼν πλησίον εἰς τὴν στίαν, προστά-

ζει νὰ δέσουν τὸν μάγου ἐκείνου μετὰ αὐσον, νὰ τὸν ρίψουσιν ἔσθην, ἵνα ἰδῆ καὶ αὐτὸς τὸ θαυμάσιον. Ὁ δὲ μάντις ἔσπεξε καὶ τὸν ἔδεσαν, καὶ τὸν ἐβρίψαν ἔσω, νομίζων ὅτι θελεῖ θαυματουργήσῃ ὡς πρότερον· ἀλλὰ ἐψύσθη ὁ δειλαῖος, ὅτι εὐθὺς ὅπου τὸν ἐβρίψαν, ἀρχίζει νὰ καταφλέγεται, ὅθεν ἐβόησεν μεγαλοφώνως καὶ εἶπε: Βοηθήσόν μοι, ὦ δαίμον, νὰ μὴ με ἀφανίσῃ ἢ φλόξ. Ὁ δὲ Διάβολος ἀπεκρίνατο, λέγων· Πολλάκις σοῦ ἐβοήθησα πρότερον, ἀμὴ τώρα πλέον δὲν ἠμπορῶ, διὰ τὴν στέκεται αὐτοῦ ὁ ἰσχυρότερός μου· οὕτω γοῦν καταφλέχθη ὁ ἄθλιος.

Ὁ αὐτὸς Καισάριος γράφει, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἔκαμαν τινὲς αἰρετικοί, ὡς ὁ ἄνωθεν, μετὰ ὑπερβολικὴν τέχνην ἐξαίσια πράγματα, καὶ ἐξόχως, ἐπεριπατοῦσαν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα ἐνὸς ποταμοῦ, καὶ δὲν ἐβουλοῦσαν, καὶ μετὰ τὰς μαντείας τοὺς ἔσθραν εἰς τὴν αἵρεσίν τους πολλοὺς ἰδιώτας. Ταῦτα βλέπων εἰς ζηλωτῆς Ἰερεὺς, ἔλαβε τὸ ἱερόν Ἄρτοφόριον, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν ποταμόν, εἶπε ταῦτα: Ἐξορκίζω σας, δαίμονες, μετὰ τὴν δύναμιν ἐτούτου, ὅπου κρατῶ εἰς τὰς χεῖράς μου, νὰ μὴ βοηθᾶτε αὐτοῖς τοῖς αἰρετικοῖς, διὰ νὰ μὴ κολάζεται ὁ λαός. Ταῦτα εἶπε, καὶ ἰδὼν ὅτι δὲν ἔγινε τίποτες θαυματουργία, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἐπεριγελοῦσαν οἱ αἰρετικοί, χορευόντες ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, καὶ οἱ πιστοὶ ἐστέκοντο περίλυποι, ἐβρίψε τὸ Ἄρτοφόριον εἰς τὸν ποταμόν, καὶ εὐθὺς ὡς ἐγγίξεν εἰς τὸ ὕδωρ, διελύθη πᾶσα ἡ ἀπάτη τοῦ δαίμονος, καὶ ἐβούλησαν ἔλθαι οἱ πλάνοι ὡς μόλυβδος. Οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἔλαβον ἀόρατως τὸ Ἄρτοφόριον, καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς τὴν ἱεράν Τράπεζαν. Βλέπων ὁ Ἰερεὺς τῶν αἰρετικῶν τὴν ἀπώλειαν ἐχάρη· ἀμὴ διὰ τὸν ἅγιον Ἄρτον εἶχε λύπην πολλήν, διὰ τὸν ἔδλεπε. Τὴν νύκτα ὄλην ἔκαμεν ἀγρυπνίαν, προσευχόμενος τῷ Θεῷ, νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἢ χάρις του νὰ τὸν εὔρῃ· καὶ τὸ πρῶτ' ὅτε εἶδεν εἰς τὴν ἀγίαν Τράπεζαν, καὶ ἐχάρη, διηγούμενος τοῖς πιστοῖς τὸ θαυμάσιον. Ἐτι δὲ γράφει ὁ ἄνωθεν, καὶ ἕτεροι πλεῖστοι ὅτι μία γυ-

νὴ βλέπουσα τὰ μελίσιά της πῶς δὲν ἐπρόκοπταν, ἀλλὰ ἐφοφοῦσαν, ἐπῆρε τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν, καὶ τὸ μὲν ἄχραντον Αἷμα ἐκατάπιε, τὴν δὲ θεῖαν Σάρκα ἐκράτησεν εἰς τὸ στόματις, καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς ἓνα γηφέλιον, ὅπου εἶχε μελίσιαι, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπῆγε νὰ ἰδῆ εἰάν αὐξήσαν, καὶ βλέπει εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀγγεῖον μέσαι, καὶ εἶχασιν ἡ μελίσιαις καμωμένον μὲ τὸ κερὶ ἓνα ναὸν ὑπερβαύμαστον μὲ τέχνην ὠραίαν καὶ εὐμορφον, ὅπου ἦτον ἐξαίσιον θεῖαμα. Τότε ἀνήγγειλε τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ ἦλθε μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιαματος καὶ πάντων τῶν Κληρικῶν, καὶ βλέπουσι τὸν ναὸν ἐκεῖνον, εἰς τὸ μέσου τοῦ ὁποίου ἦτον μία Τράπεζα, καὶ ἄνωθεν ταύτης ἐν Ποτήριον, εἰς τὸ ὅποιον ἦτον ὁ Ἄρτος. Ἐλαβεν οὖν ὁ Ἀρχιερεὺς τὸν ναὸν ἐκεῖνον, καθὼς εὐρίσκετο, καὶ τὸν ἐφύλαξεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐκπληττόμενοι εἰς τοιοῦτον ὠραιότατον τελεσιουργημα τῶν ἀλόγων ζῶων· διατὶ ἦτον μὲ τόσην τέχνην ἐκεῖνος ὁ κερένιος ναὸς συνθεμένος μὲ τόσα παραθυρα καὶ κίονια, ὅπου δὲν ἤξευραν νὰ τὸν κάμουν οἱ καλλίτεροι κτίσται, μὲ τοσαύτην σύνθεσιν καὶ εὐπρέπειαν.

Ἴερεὺς τίς ὑπῆγε νὰ κοινωνήσῃ ἓνα ἀσθενῆ, καὶ ἰδοῦσα μία πόρνη τὸν Ἴερέα νὰ παγένη μὲ τοσαύτην εὐλάβειαν ἀσκηπῆς, ὅπου ἦτον καιρὸς βροχερὸς, ἐκατανύχθη τῇ καρδίᾳ, καὶ δραμούσα μετὰ δακρῶν καὶ ἀνυπόδητος ὡς εὐρέθη, ἔπασσε κατὰ γῆς εἰς τὴν λάσπην, βῶσα ταῦτα: Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ οὕτως ἐλεήμων Θεὸς, ὅπου ἐγεννήθης ἐκ τῆς Ἁειπαρθένου Μαρίας, καὶ ἔπαθες διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, σῶσον καὶ ἐμένα τὴν ἀμαρτωλὸν καὶ παμβέβηλον, καὶ μὴ μνησθῆς πανοικτίρμων τὰς ἀσωτίας μου, ἀλλὰ συγχώρησόν μοι διὰ πρεσβειῶν τῆς ἀσπόρου τεκούσης σε. Ταῦτα λέγουσα μετὰ δακρῶν θερμῶν, ἐξῆλθε φωνὴ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐκεῖνο ποτήριον, καὶ εἶπέ της: Ἀφῶνταί σοι αἱ ἀμαρτίαι. Ὁθεν ἡ πρῶην πόρνη καὶ ἄσωτος λαβοῦσα πληροφορίαν τῆς σωτηρίας αὐτῆς, ἐμίσησε τὴν ἀμαρτίαν, ἔκαμε μεγάλου ἀγῶνα, καὶ ἐσώθη θεῖα χάριτι.

Εἶχα καὶ ἄλλα ὅμοια θαύματα νὰ γράψω περὶ τούτου ἄπειρα καὶ θαυμασιώτατα· ἀμὴ ἀρκοῦσι τοσαῦτα εἰς τοὺς ἀκρατάς, καὶ ὅς τις αὐτὰ τὰ ὀλίγα δὲν πιστεύσει ἀναμφιδόλως, ὁ τοιοῦτος, εἰάν ἰδῆ καὶ νεκροὺς ἀναστάντας, δὲν ἀφήνει τὴν μοχθηρίαν του.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ζ'.

Ὅτι οὐδεὶς ἔχων ὧδε σαρκὸς ἀνάπαυσιν, κληρονομήσει βασιλείαν οὐράνιον, ἀλλὰ διὰ πάλης τοῦ σώματος, καὶ τῆς τοῦ σωτηρίου Πάθους τοῦ Κυρίου μιμήσεως.

Οὐδεὶς δύναται δυοὶ Κυρίους δουλεύειν, ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀντιθέεται, καὶ τοῦ ἕτερου καταφρονήσει, λέγει εἰς τὸν Ματθαῖον ὁ Κύριος. Τουτέστι, δὲν εἶναι δυνατόν, νὰ δουλεύῃς δύο αὐθέντας, ὅπου νὰ ἔχουν ἔχθραν ἀνάμεσόν τους· ὅτι εἰάν κάμῃς ἐκεῖνο ὅπου ὁ ἓνας ὀρέγεται, ὁ ἄλλος πολλὰ τὸ πικραίνεται. Δὲν εἶναι βολετόν νὰ κάμῃς τὰ θελήματα τοῦ παναγάθου Θεοῦ,

καὶ τοῦ πονηροῦ Διαβόλου, ὅτι ὅσα τὸν ἓνα πικραίνουν, χαροποιοῦσι τὸν ἄλλον, καὶ τὸν εὐφραίνουν. Ἀδύνατον εἶναι νὰ ὀρέγῃς τοῦ κόσμου τούτου τὰ πράγματα, καὶ νὰ ἀπολαύσῃς καὶ τὸν Παράδεισον. Ἦθελε πᾶς ἓνας νὰ ἀξιωθῆ τῆς γλυκυτάτης τοῦ Σωτῆρος ἐνώσεως, ἀμὴ ὀλίγοὶ θέλουσι νὰ κοπιᾶσουν, καὶ νὰ καταφρονήσουν αὐτὰ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ, τὰ οὐδαμινὰ, καὶ ἀνάξια. Ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀπο-

λαύσου τὴν ἔσωθεν ψυχικὴν παράκλησιν, καὶ νὰ ἔχουσι καὶ τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, καθὼς δὲν εἶναι βολετὸν νὰ βλέπῃς τὸν οὐρανὸν μὲ τὸ ἓνα ὄμματι, καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴν γῆν. Ὁρέγονται πολλοὶ νὰ πετάξουσιν ἀπὸ τὰς ἡδονὰς τῆς προσκαιροῦ ζωῆς εἰς τὰς ἀπολαύσεις τοῦ Παραδείσου. Ἐπιποθοῦσι νὰ συναριθμηθοῦν μετὰ τῶν Ἁγίων, ἀμὴ νὰ πολιτεύονται, ὡσπερ ἐκείνοι δὲν θέλουσι. Προσκαλεῖ τους ἡ χάρις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἀμὴ ὁ ἔρωσ καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ κόσμου ψυχραίνει καὶ ἐμποδίζει τους. Ἀδύνατον εἶναι φιλόσαρκε, νὰ χαρῆς ἐτοῦτα τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ καὶ νὰ ἀπολαύσῃς ἐκεῖνα τῆς οὐρανόθεν Μακαριότητος, νὰ εὐφραίνῃς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν ψυχὴν, νὰ περάσῃς ἀπὸ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς εἰς τὴν τῶν Δικαίων ἀπόλαυσιν, καὶ νὰ φανῆς καὶ εἰς τοὺς δύο αἰῶνας ἔνδοξος. Ἄλλ' εἰάν θέλῃς νὰ μιμηθῆς τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃς προθύμως, κάμνει χρεῖα νὰ ἀποσπαθῆς τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα, καὶ νὰ μισήσῃς, καὶ νὰ ξεριζώσῃς τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου παντελῶς ἀπὸ τὴν καρδίαν σου, καὶ τότε νὰ δυναθῆς νὰ ἐμφυτεύσῃς τὸν θεῖον ἔρωτα. Διατί, ὅταν θέλῃς τινὰς νὰ σπείρῃς τίποτας εἰς τὴν γῆν, κάμνει χρεῖα νὰ καθαρίσῃς καλὰ τὸ χωράφιον, νὰ εὐγάλῃ ὅλα τὰ ἄγρια χορτάρια, καὶ νὰ καρπίσῃς τὸ ἡμέρα, καθὼς εἶπομεν εἰς τὸ πρῶτον Κεφ. Εὐγάλε λοιπὸν, καὶ ἀνάσπασε πρῶτον τοῦ κόσμου τὴν ἀγάπην, καὶ προσπάθειαν ἀπὸ λόγου σου, καὶ μίσησέ τον ἐλότελα, εἰάν θέλῃς νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν ὁ θεῖος ἔρωσ. Ὅτι ἀλλέως δὲν γίνεται, οὔτε δύνασαι ποτε νὰ ἀπολαύσῃς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, εἰάν δὲν μισήσῃς τοῦ κόσμου τὰς ἡδονὰς, νὰ ταῖς συχαθῆς ὡς πικρὰς καὶ βραχιάς, καὶ τότε εἶναι καθαρὰ καὶ ἔτοιμος ἡ ψυχὴ σου νὰ ὑποδεχθῇ τὴν θεῖαν παράκλησιν. Ἐάν οὖν ποθῆς νὰ χαίρῃσαι αἰωνίως εἰς τὸν Παράδεισον, μίσησον ὡδε πᾶσαν κοσμικὴν ἀπόλαυσιν, καὶ σαρκικὴν ἡδυπάθειαν. Μὴ ζητήσῃς τὸν Κύριον εἰς τὰ περιβόλια τοῦ κόσμου καὶ περιδιάδασαι ὅτι δὲν τὸν εὐ-

ρίσκεις, ἀλλὰ εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ βιάτους καθὼς τὸν ἤφρον ὁ Μωϋσῆς, ἤγουν εἰς τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ζωὴν. Οἱ δὲ φιλόκοσμοι τὸν ζητοῦσιν εἰς ταῖς χαραῖς καὶ ἀπόλαυσεις, διὰ τοῦτο δὲν ἀξιῶνται νὰ τὸν εὕρωσιν. Ἔως οὖν ἦτον ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον, δὲν τοῦ ἐφάνη ὁ Κύριος. Οὔτε σὺ ἀξιῶνεσαι ποτε σου νὰ τὸν ἴδῃς, ἔως ὅπου εὕρισκῃσαι εἰς τὸ σκοτὸς τοῦ κόσμου. Ἄφες τὸ παλάτιον τοῦ Φαραῶ, μίσησον τὴν τιμὴν ὅπου ἔχεις, καὶ πᾶσαν σωματικὴν ἡδονὴν, ἵνα λάθῃς τιμὴν ἀμάραντον ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ πνευματικὴν παράκλησιν. Ἐγκρατεῦσαι ἀπὸ τὰ φθαρτὰ καὶ ἀνωφέλευτα βρώματα, τῶν ὁποίων ἡ γεῦσις δὲν εἶναι, εἰμὴ μόνον ὄσπν ὠραντὰ καταπίνει. Ἐάν θέλῃς νὰ ἀξιωθῆς νὰ φάγῃς τὸ γλυκύτατον Μάννα καὶ τροφὴν τὴν οὐράνιον, μίσησον ἐκ καρδίας τα ὑπὸ τῶν οὐρανῶν πράγματα, ὅπου σοῦ δίδουσιν ἡδονὴν, εἰάν θέλῃς νὰ ὑψώσῃς τὸν νοῦν σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, νὰ ἀπολαύσῃς ἀόφρητον ἀγαλλίασιν. Ὁ στόμαχός σου, ταλαίπωρε, εἶναι γεμάτος βλαβεροὺς χυμοὺς, διὰ τοῦτο δὲν σοῦ νοστιμίζει τὸ γλυκὺ φαγὶ τὸ οὐράνιον. Πάντοτε εἶναι ἔτοιμος ὁ πανάγαθος νὰ κοινωνῇ τὰ χαρίσματα τοῦ ἁφθονα, καὶ πλουσιοπάροχα κατ' ἐνός, ὅπου νὰ προσφέρῃ καθαρὰν καὶ εὐκαιρον τὴν καρδίαν του ἀπὸ ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα· καὶ εἰάν δὲν ἔχῃς τὴν παράκλησιν αὐτὴν τὴν οὐράνιον, ἡ ἀφορμὴ, καὶ τὸ αἷτιον εἶσαι ἐσὺ, ὅπου δὲν τοῦ δίδεις ἄδειον τὸ ἀγγεῖον, νὰ τὸ γεμώσῃ ἀπὸ τὸ θεῖον μύρον· τουτέστιν, εἰάν ὁ Κύριος δὲν σοῦ δίδῃ τὴν χάριν ἐκείνην, ὅπου ἔδωκε τοῖς φίλοις αὐτοῦ, ἐδικόν σου εἶναι τὸ πταίσιμον, διατί δὲν ἐτοιμάζεις τὴν θέλῃσιν σου, καθὼς ἔκαμναν τοὺς καιροὺς ἐκείνους οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, Μάρτυρες, καὶ Ὅσιοι, οἱ τινες ἐμιμήθησαν τὸν Χριστὸν γυμνοὶ καὶ ξεσχισμένοι τὰς σάρκας, μαστιγούμενοι ἀπὸ τῶν θηρίων, τῷ πυρὶ καιόμενοι, μὲ σπάθαις καὶ ξίφη κατατεπνόμενοι, καὶ διαφόροις θανάτοις παραδιδόμενοι. Οἱ Ἀσκηταὶ δὲ πάλιν, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἐπέρασαν μὲ τοσαύτην κακοπάθειαν τὴν στενὴν καὶ

τεβλιμμένην ὁδὸν τὴν σωτήριον. Ἄμὴ τὴν σήμερον ἔλιγαι εἶναι, ὅπου νὰ μισήσουν τελείως τοῦ λόγου τους, καὶ πολλοί, ὅπου ἤθελαν νὰ δουλεύουσι δὺν αὐθεντῶν, τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον· ὅτι πῶς νὰ ὑπάγῃς ἐσὺ, ὅπου εἶσαι πλοῦτον καὶ τιμαῖς φορτωμένος, καὶ δίδεις τῇ σαρκὶ τσαούτην ἀπόλαυσιν, ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκονται ἔσοι ἴσαν γεγυμνωμένοι πάσης κοσμικῆς φιλίας, καὶ ἔβασανίσθησαν τοσοῦτον διὰ τὸν Κύριον. Ἄφες τὴν ματαίαν ἐλπίδα ταύτην, καὶ μὴ σοῦ φαίνεται βαρὺ νὰ μισήσῃς εὐ μόνον τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, καὶ ἡγαπημένους διὰ τὸν Κύριον, καθὼς ἐκεῖνος ἐπαράγγειλεν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγελίου, λέγων· Ὅς τις δὲν ἀπαρνηθῆ πατέρα, μητέρα, καὶ ἀδελφοὺς, τέκνα, γυναῖκα, καὶ τοῦ λόγου του δι' ἀγάπην μου, δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶναι μαθητὴς μου. Ἐάν οὖν ποθῆς νὰ ἀπολαύσῃς τοιοῦτον ἀγαθόν, μὴν ἐκνεύσῃς, οὔτε ποσῶς δειλιάσῃς, νὰ ἀπαρνηθῆς ἔλα τὰ πρόσκαιρα πράγματα. Καὶ εἴαν αἰσθάνεσαι πόνον καὶ θλίψιν, ἔχε ὑπομονὴν, καὶ μάχου πάντοτε μὲ τὴν σάρκα σου. Ὅτι ἡ παροῦσα ζωὴ εἶναι μία πάλη, καὶ καθημερινός πόλεμος, ἀναμεταξὺ ψυχῆς τε καὶ σώματος, καθὼς λέγει ὁ Προφήτης· Ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος βάνει εἰς ἓνα μόνον ἄνθρωπον δὺν ἀνθρώπους, καὶ τόσον ἡνωμένους ἀντάμα, ὅπου δὲν εἶναι βολετὸν νὰ στέκη ὁ ἓνας χωρὶς τοῦ ἄλλου, καὶ τοσοῦτον διαφόρους καὶ ἀντιδίκους, ὅπου τοῦ ἑνὸς ἡ ζωὴ εἶναι τοῦ ἄλλου ὁ θάνατος, τοσοῦτον δὲ ἡνωμένους ἀλλήλοις καὶ συλακωμένους ἀντάμα, ὅπου εἰσὶ δὺν, καὶ ἓνας λογίζεται καὶ λέγεται· εἷς, καὶ δὺν λαμβάνονται, καὶ ἀναμέσου ἐτούτων τῶν δὺν περνᾷ ὅλη ἡ πάλη τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ ἐναντιότης. Διὰ τοῦτο τοὺς ἔδωκεν ὁ Δημιουργὸς ἐπωνυμίαν διάφορον, ὀνομάζοντας τὸν ἓνα πνεῦμα, καὶ τὸν ἄλλον σάρκα. Καὶ ὁ Μέγας Παῦλος λέγει τὸν ἓνα ἔσω ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἄλλον ἔξω ἄνθρωπον, ὅς τις γράφω πρὸς Γαλάτας, λέγει οὕτως· Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελείητε, ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κα-

τὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς. Ἦγουν, πορεύεσθε καθὼς ὀρέγεται ἡ ψυχὴ, καὶ μὴν κάρνετε τῆς σαρκὸς τὰ βέλγηματα, διὰ νὰ μὴν ἀποθάνετε ψυχικῶς, ὅτι ὅσα ὀρέγεται ἡ σὰρξ, ἡ ψυχὴ τὰ συγκαίνεται, καὶ εἶτι· ἐπιθυμᾷ ἡ ψυχὴ, ἡ σὰρκα ἐχθρεύεται. Ὡ τῶν παραδόξων πραγμάτων! Ποταπὸς εἶναι οὗτος ὁ πόλεμος; Εἰς τὴν μάχην εὐρίσκεται ἡ ἀγάπη, καὶ εἰς τὴν εἰρήνην ὁ πόλεμος, εἰς τὸν θάνατον ἡ ζωὴ, καὶ εἰς τὴν ζωὴν ὁ θάνατος, εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἡ αἰχμαλωσία, καὶ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἡ λύτρωσις. Ἡ δύναμις τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐναρέτου ἀνθρώπου φαίνεται εἰς τὸ νὰ νικᾷ τοῦ λόγου του, νὰ πάθῃ, καὶ νὰ χαλινώσῃ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ. Πρέπει κατὰ ἀλήθειαν νὰ ἐπαινῆται, καὶ νὰ ἐγκωμιάζεται περισσότερο παρὰ ἐκεῖνον, ὅπου νικήσῃ βασιλείαν. Εἰς τὸν γ'. Ψαλμὸν λέγει ὁ Δαβὶδ· Κύριε σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως. Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐγράψαμεν, ὅταν ἐφευγεν ἀπὸ τὸν Υἱὸν τοῦ τὸν Ἄβεσσαλωμ, ὃς τις τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπῆρέ του τὸ βασίλειον. Διὰ τοῦτο χαίρεται, καὶ ψάλλει τὴν νίκην, πῶς ἐκέρδησε φεύγωντας τοὺς ἐχθρούς του. Πράγμα, ὅπου φαίνεται ἐναντίον τῆς τάξεως, νὰ ψάλλῃ ὡς νικητὴς, καὶ νὰ ἀγάλλεται, ὃς τις ἐφευγε νικημένος καὶ ζημιούμενος. Ἀκούσατε τὴν τοῦ λόγου ἀκρίβειαν. Ὁ Δαβὶδ εὐχαριστᾷ τὸν Θεὸν διὰ πλεόν μεγαλήτερον καὶ θαυμασιωτέραν νίκην, τουτέστιν, ὅτι ἐνίκησε τὰ πάθη καὶ ὀρέξεις αὐτοῦ, ὅταν εἰς τὸν διωγμὸν ἐκεῖνον τοῦ ἔρριπτεν ὁ Σεμὶς τὰς πέτρας, καὶ ἐβλασφήμει αὐτόν. Καὶ δὲν ἀφῆκεν, ὁ ἀγιώτατος βασιλεὺς καὶ πραότατος νὰ φωνεύσουσιν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ τὸν ὑβρίζοντα, ἀλλὰ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀφῆτέ τον νὰ μὲ βλασφημᾷ ὅτι βέλγημα Θεοῦ εἶναι διὰ τὰς ἀμαρτίας μου. Τοῦτο ἔκαμεν ὁ Προφήτης, ὅτι ὡς Κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του ἐνίκησε τοῦ λόγου του· διὰτὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμον ὁ ἄνθρωπος δὲν λογίζεται νικημένος, ἀλλὰ νικητὴς ὑπερβαύμαστος. Καὶ φεύγωντας ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, καταπολεῖ τὰς ἐπιθυμίας του, ἐναντιούμενος τῶν κακῶν κι-

νήσειν, καὶ εἰρηνεύων τὸν ἔξω ἄνθρωπον, καὶ ὑποτάσσων αὐτὸν, ὅπως βασιλεύσῃ ὁ ἔσω, τὸ ὅποιον εἶναι μία ἔνδοξος καὶ λαμπρότερα νίκη, πᾶρεξ νὰ νικήσῃ τὰ βασίλεια, καὶ τὰς Ἐπαρχίας ἑλας τοῦ κόσμου. Ταύτην οὖν τὴν πολυέραστον νίκην καὶ πολυέπαινον ἔψαλλεν ὁ παρμακάριστος Δαβὶδ. Καὶ διὰ νὰ καταλάβῃς, πῶς αὐτὴ ἡ νίκη λαμβάνεται μετὰ τὴν Δεῖαν δύναμιν καὶ βοήθειαν, διὰ τοῦτο δὲν εἶπε τοῦ Θεοῦ· Ἐγὼ ἐπλήγωσα τοὺς ἐχθρούς μου, ἀλλὰ ἐπάταξα. Φύγε γοῦν καὶ σὺ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου, νὰ νικήσῃς τοῦ λόγου σου. Ἄφες τὸν κόσμον, νὰ τὸν νικήσῃς. Δὲν εἶναι γοῦν νίκη τρανήτερη, ὥσπερ νὰ νικήσῃς τῆς σαρκὸς τὰ Σελήματα, καὶ νὰ ὑπομένῃς τὰς ὕβρεις· καὶ μὴ σοῦ φαίνεται βαρὺ ὅτι τοῦ σιωπῶντος, καὶ καρτερικῶς ὑπομένουτος, πολεμᾷ ὁ Κύριος διὰ ὄνομά σου. Καὶ εἰνὰ νικήσῃς, γίνωσκε ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν σοῦ ἦλθεν ἡ δύναμις καὶ βοήθεια. Εἰ δὲ καὶ νικηθῆς, εἶναι τὸ πταίσιμον ἐδικόν σου, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πιστὸς, καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ πειραχθῶμεν περισσότερο, ἀφ' ὅσον ἠμποροῦμεν νὰ ὑπομείνωμεν.

Συνήθειαν ἔχουσιν οἱ κριταὶ τοῦ πολέμου, νὰ ἰσομοιράζουσι τὰ ὄπλα ἐκείνων τῶν δύο ὁποῦ εἰσερχονται εἰς τὸ στάδιον, νὰ πολεμήσωσιν ἀντάμα· καὶ δίδουσι κατ' ἑνὸς ἴσῃα, διὰ νὰ μὴν ἔχη ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ποσῶς περισσότερο. Οὕτω καὶ ὁ δικαιοκρίτης Θεὸς, εἰσερχόμενοι ἡμεῖς εἰς τὸ Θέατρον τοῦ κόσμου τούτου νὰ πολεμήσωμεν τὸν ἐχθρόν μας, διαμοιράζει τὰ ὄπλα, καὶ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ μᾶς πολεμήσῃ μετὰ περισσότερο πειρασμὸν καὶ δύναμιν, παρὰ ὅσον ἠμποροῦμεν νὰ ὑπομείνωμεν. Τώρα γοῦν, εἰνὰ εἰσελθῶσι δύο ἀθληταὶ νὰ πολεμήσωσιν, ἀμφοτέρω ὅμοιοι εἰς τὰ ὄπλα καὶ δύναμιν, καὶ ὁ εἷς νὰ ἔχη συνεργὸν καὶ σύναθλον νὰ τοῦ βοηθᾷ, καὶ ὁ ἕτερος νὰ μὴν ἔχη, τίς ἀπὸ τοὺς δύο νομίζεις νὰ νικήσῃ τὸν πόλεμον; Ἄναμφιβόλως ἐκεῖνος, ὁποῦ ἔχει ἀντιλήπτορα. Πρόσεχε ἀκριβῶς. Οἱ στρατιῶται, ὁποῦ πολεμοῦσι κατ' ὄψαν καὶ μάχονται, εἶναι ἡ ψυχὴ μετὰ τὴν σάρκα σου, ὡς ἐχθροὶ Σα-

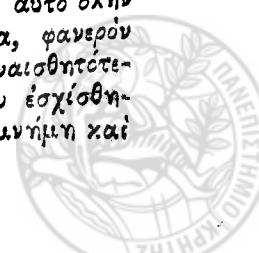
νάσιμοι ὁποῦ εἶναι, καὶ στέκει εἰς ἑσένα, ὅποιον βοηθήσεις ἀπὸ τοὺς δύο, νὰ νικήσῃ τὸν πόλεμον. Ἐὰν δίδῃς σπατάλην τῇ σαρκὶ μετὰ κραιπάλην καὶ μέθην καὶ ἡδοναῖς, νικᾶται ἡ ψυχὴ ἢ ταλαίπωρος. Εἰ δὲ καὶ βοηθήσῃς αὐτῇ μετὰ νηστείας, προσευχαῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, μένει νικήτρια. Τὸ πρέπον εἶναι λοιπὸν νὰ βοηθᾷς τὴν ψυχὴν περισσότερον, διὰτὶ εἰς ταύτην τὸν πάλην, εἰνὰ νικήσῃ ἡ ψυχὴ, νικοῦσιν ἀντάμα ἡ ψυχὴ σὺν τῷ σώματι, καὶ κληρονομοῦσι Βασιλείαν τὴν Οὐράνιον, νὰ χαίρωνται μετὰ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ εἰς παντοτινὴν ἀγαλλίασιν· ἀμὴν εἰνὰ νικήσῃ τὸ σῶμα, Σέλει τιμωρεῖται μετὰ τὴν ψυχὴν αἰωνίως εἰς τὴν ἀτελεύτητον κόλασιν. Ἐὰν οὖν ἀγαπᾷς τὴν σάρκα σου, δὲν ἠμπορεῖς νὰ τῆς κάμῃς καλὸν περισσότερον, ὥσπερ νὰ τὴν ὑποτάσῃς τῷ πνεύματι. Ἀμὴν ὅταν τὴν κολακεύῃς καὶ θεραπεύσῃς τὴν, τότε ἐπ' ἀληθείας τὴν μισᾷς, καὶ ἐχθρεύεσαι. Ἐννόησον οὖν πόσον εἶναι ἐνδοξότερα καὶ ὠφελιμωτέρα ἡ νίκη τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν τοῦ σώματος, καὶ βοήθα τῆς ψυχῆς ὅσον δύνασαι, καὶ κάμε δούλην τὴν σάρκα νὰ τῆς δουλεύῃ, ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι βραχύτατος, καὶ ὀλίγος ἡ νίκη ἔνδοξος, τὸ βραβεῖον πλοῦσιοπάροχον, καὶ ὁ στέφανος ἀμαράντινος. Καὶ εἰνὰ αἰσθάνεσαι εἰς τὴν πάλην ταύτην, θλίψιν καὶ βάσανον, μελέτα τὸ σωτήριον Πάθος τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅτι ἡ τούτου ἐνθύμησις σὲ κάμνει νὰ μισᾷς τῆς σαρκὸς τὰ Σελήματα, καὶ νὰ καταφρονᾷς μετὰ ὀλην σου τὴν καρδίαν καὶ ὄρεξιν τὰς κοσμικὰς ἡδονὰς· ὅτι μόνον αὐτὸ τὸ ὑπέδειγμα τῆς τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ πολιτείας εἶναι ἀρκετὸν νὰ κατασιγύνη ἐκείνους, ὁποῦ ὀνομάζονται Χριστιανοί. Διὰτὶ περισσότερον γινώσιν καὶ σοφίαν εὐρίσκει εἰς τοῦτο ἕνας ἰδιώτης ἀγράμματος, νὰ νικήσῃ τὴν ματαιότητα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ νὰ καταβάλῃ τοὺς δούλους του, παρὰ ἕναν σοφὸν διδάσκαλον. Διὰ τοῦτο εἴμεσθεν χρεῶστα νὰ μιμηθῶμεν τὴν ζωὴν καὶ τὸ Πάθος τοῦ Χριστοῦ μας, ἐπειδὴ εἶναι ματαιότης καὶ ἀγνωσία μας, νὰ στοχαζώμεσθεν χωρὶς αἴνου καὶ δόξαν Θεοῦ ἄλλα διάφορα τοῦ Κόσμου ψυχοβλαβῆ καὶ ἄ-

καιρα πράγματα. Μεγάλη μας αίσχυνή είναι, να έχουμε ἡμεῖς ἡδοναῖς καὶ ἀνάπαυσαις, βλέποντες τὸν Δεσπότην καὶ Βασιλέα μας εἰς θλίψιν καὶ βάσανον ἀπειρον· καθὼς εἶναι ἀπρεπον εἰς ἕναν στρατιώτην, νὰ θεωρῆ τὸν Δεσπότην αὐτοῦ νὰ λαμβάνῃ θάνατον εἰς τὸν πόλεμον, καὶ νὰ μὴ δράμῃ νὰ χύσῃ τὸ αἷμα του, καὶ νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν δι' ἀγάπην του. Ὁ τῆς ἀνοίας καὶ ὀκνηρίας σου Χριστιανέ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς ἀχαριστίας σου! Ἐὰν ποθῆς τιμὴν, πῶς δὲν κινᾶσαι, βλέπων τὸν Δεσπότην καὶ Βασιλέα σου νὰ θανατώνεται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, νὰ τοῦ βοηθήσῃς; Σημεῖον, ὅτι δὲν εἶσαι στρατιώτης αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲν μιμᾶσαι τὴν πράξιν του. Ἐὰν καυχᾶσαι ὅτι εἶσαι Χριστιανός, ἔπρεπε μᾶλλον νὰ φοβηθῆς, καὶ νὰ ἐντραπῆς, αἰσθανόμενος ἕσω σου τὴν ἀγάπην τῶν σαρκικῶν ἀπολαύσεων. Ὅλοι λεγόμεσθιν Χριστιανοί, ἀλλὰ ὀλίγοι μιμούμεσθιν τὸν Δεσπότην μας. Εἴμεσθιν ὅμοιοι εἰς τὸ ὄνομα, ἀμὴ εἰς τὰς πράξεις ἄνομοιοι. Ἡ πενιχρά φάτιχη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Κύριος, καὶ τὰ πτωχὰ καὶ εὐτελῆ σπάργανα, ἀπερ ἐνδύθη ἢ ἀπειρος καὶ δεῖα μεγαλειότης, μᾶς ἐρμηνεύουσι νὰ μισοῦμεν τὰς τιμὰς καὶ πλοῦτον τὸν πρόσκαιρον, καὶ ἀπλῶς, εἰάν ἐρευνηθῆς ὅλην τὴν πολιτείαν αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ τῶν ἀπάντων, θέλεις εὐρεῖ, ὅτι μᾶς ἐδίδαξε νὰ καταφρονοῦμεν πάντοτε τὸν μάταιον Κόσμον, καὶ εἰς τὴν ζωὴν μας, καὶ εἰς τὸν θάνατον. Ὅτι τὸσπν πτωχείαν εἶχεν εἰς τὸν Σταυρὸν ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, ὅπου εἰάν ἤθελε κατέβη εἰς τὴν γῆν, καθὼς τοῦ ἔλεγον οἱ Φαρισαῖοι ἐμπαίζοντες, δὲν εἶχε κανένα ράσου ξεσχισμένον νὰ σκεπασθῆ, ὅτι οἱ δῆμιοι ἐμοίρασαν αὐτοῦ τὰ ἱμάτια. Λοιπὸν, εἰάν εἶσαι Χριστιανός, καὶ πιστεύεις εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅπου τοσοῦτον ἐπαινᾷ τὴν πτωχείαν, διατι γυρεύεις τιμὴν καὶ πλοῦτον εἰς ταύτην τὴν παροικίαν σου; Ὁ Δεσπότης γυμνός εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ πτωχότατος, καὶ ἐσὺ καλὰ ἐνδεδυμένος με ἱμάτια πολυτίμητα. Ὁ Δεσπότης πεινασμένος καὶ διψασμένος, καὶ σὺ νὰ ἔχῃς τόσα φαγία εἰς τὴν τράπεζαν. Ὁ Χριστὸς

θανατωμένος εἰς τὸν Σταυρὸν, διὰ νὰ ἐξέλψῃ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ σὺ νὰ εὐρίσκῃσαι εἰς αὐτὴν κατ' ἡμέραν ἀμετανόητος; Ἐκεῖνος πολεμᾷ με τὸν Κόσμον, τὴν σάρκα καὶ τὸν Διάβολον, διὰ νὰ τοὺς θανατώσῃ, καὶ σὺ νὰ τοὺς ἔχῃς φίλους, νὰ τοὺς δουλεύῃς, νὰ κάνῃς ὅλα τοὺς τὰ θελήματα; Οὕτω μιμᾶσαι τὸν Χριστὸν ἀφροεστάτε, καὶ νομίζεις νὰ κληρονομήσῃς Οὐρανῶν Βασιλείαν; νὰ ὑπάγῃς με ἀπολαύσεις σαρκός, ὅπου ἀπῆλθον ἄλλοι με τόσας θλίψεις καὶ βάσανα; Πλανᾶσαι, ταλαίπωρε· ὅτι δὲν λογίζῃσαι οὕτω τοῦ Χριστοῦ μιμητῆς, ἀλλὰ τοῦ πλουσίου ἐκεῖνου, με τὸν ὁποῖον ἔχεις νὰ ὑπάγῃς εἰς ἕναν τόπον, νὰ βασανίζῃσαι. Διὰ τὴν ἡμετέραν ἀγάπην ὁ Μέγας Θεὸς πλουσιώτατος ὢν, ἔγινεν ἐκουσίως πτωχός καὶ καταφρονημένος, καὶ ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ τὴν φύσιν, οἱ ἀνάξιοι καὶ καταφρονημένοι, νὰ γυρευώμεν τοῦ Κόσμου πλοῦτον καὶ ἀξιοτίμητα; Αἰσχύνθητι γοῦν, Χριστιανέ, καὶ ἐντραπῆ, βλέπωντας τὸν Δεσπότην καταφρονημένον καὶ ἐμπαιζόμενον, καὶ τοῦ λόγου σου εἰς πολλὴν τιμὴν καὶ δόξαν ὑψούμενον. Ταπεινώσου νὰ μιμηθῆς τὸν Δεσπότην σου. Μίσησον τὸν Κόσμον καὶ ἡδονὰς τῆς σαρκός, καὶ πόθησον ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν, ἵνα συνδοξαθῆς με τὸν Χριστὸν εἰς τὴν Βασιλείαν του. Ἐὰν ἔλθῃσαι πόθος πλοῦτου, ἢ ὀρεξῆς ἐπιθυμιῶν, στοχάσου τὸν Σωτῆρά σου ὅλον πεπληρωμένον ἀπὸ τὰ ὀνύχια ἕως τὴν ἄχραντον κορυφήν. Καὶ εἰάν μετὰ προσοχῆς μελετήσῃς τούτου τὸ Πάθος, θέλεις μισήσῃς πᾶσαν σωματικὴν ἀπολαύσιν. Ἡ ἐνθύμησις τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶναι μία νόμιμος ἰατρεία διὰ νὰ καταφρονησῇς τὴν κοσμικὴν ματαιότητα, ταῖς χαραῖς ὄλαις, τοὺς μετεωρισμούς, εὐτραπείας, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ἐὰν εἶχες μίαν ἀκανθαν εἰς τὴν κεφαλὴν σου καθηλωμένην ἀπὸ τὸν στέραν τοῦ Χριστοῦ, ἀραγε ἐγαίρῃσαι νὰ γελᾷς, ἢ ἐθλίβουσαι; Θαρρῶ νὰ ἔστεκες τεθλιμμένος καὶ πολλὰ ἴσυχος, καὶ νὰ ἔτρεχαν διηνεκῶς ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς σου τὰ δάκρυα. Ἀμὴ διὰ ποίαν αἰτίαν, ἐπειδὴ εἶναι ὁ Δεσπότης Χριστὸς κεφαλὴ, καὶ σὺ μέλος

που, μετεωρίζεσαι και γελᾷς, διάγων ζωὴν καὶ πολιτείαν ἀμέριμνον; καὶ βλέπων κατ' ὄραν ἐνώπιόν σου αὐτὸν τὸν Σωτῆρά σου τοιουτοτρόπως πεπληρωμένον καὶ θανατωμένον διὰ λόγου σου, δὲν τὸν συμπονεῖ ἢ καρδία σου, νὰ κλαύσῃ μικρὸν, ἀλλὰ μᾶλλον ποθεῖς χαραῖς καὶ ἀπόλαυσις; Διατι καυχᾷσαι εἰς τὴν λύτρωσιν, ὅπου αἱ ἀλύσεις καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ Χριστοῦ σὲ ἐχάρισε; Διατι μεγαλαυχεῖς καὶ δοξάζεσαι εἰς τὴν σὴν σωτηρίαν, ἢ ὅποια εἶναι τοῦ Δεσποτικοῦ Πάθους ἐνέργεια; Διατι νὰ εἶσαι ἀχάριστος εἰς τὰς δωρεάς, ὅπου σὲ ἠξίωσε διὰ τῆς αὐτοῦ ζωοποιῦ, καὶ σωτηρίου νεκρώσεως; Μίσησον, ἄφρων, τὰ σαρκικά σου θελήματα, καὶ πόθησον τὴν πενίαν, καθὼς δὲν ἀπόκτησεν εἰς τὴν γῆν ὁ Κύριος τίποτας, ἵνα καὶ σὺ καταφρονήσῃς τὰ πρόσκαιρα. Ἡ εὐλαδὴς μελέτη τοῦ Δεσποτικοῦ Πάθους μᾶς κάμνει νὰ ἀπαρνηθοῦμεν πᾶσαν ἀπόλαυσιν. Ὁ Παῦλος γράφει πρὸς Φιλιππησίους, νὰ φρονούσι τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ, τουτέστι νὰ φυτεύσωμεν εἰς τὴν καρδίαν μας τὴν ἐνθύμησιν τούτου τοῦ φρικτοῦ Πάθους, καὶ νὰ τὸ ἱστορήσωμεν τοιουτοτρόπως, ὅπου νὰ μὴ ξετυπωθῇ παντελῶς. Διὰ τοῦτο χρεωσταίε νὰ ἔχῃς μίαν αἰσθητικὴν ἐννοίαν καὶ λύπην εἰς τὴν ψυχὴν περὶ αὐτοῦ τοῦ πάθους, καὶ πάντοτε νὰ συμπονῆς, νὰ θλίβεσαι, καὶ νὰ συσταυροῦσαι αὐτῷ τῷ Σωτῆρί σου, ὅπως καὶ συνδοξασθῆς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀναστάσεως. Εἶδὲ καὶ ἔχεις ἀνεσιν καὶ παραμυθίας σωματικὰς, μὴν ἐλπίζῃς εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ἀνάπαυσιν, κατὰ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον, ὅς τις λέγει ταῦτα: « Ὁ ἔχων ἀνάπαυσιν ἐν τῷ Κόσμῳ τῷ τῷ, τὴν αἰώνιον μὴ ἐλπίζετω εὐρεῖν. Ἡ γὰρ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν οὐκ ἔστι τῶν ἀναπαυομένων ἐνθάδε, ἀλλὰ τῶν ἐν θλίψει πολλῇ καὶ στενοχωρίᾳ διεληθόντων τὸν βίον. Κρεῖσσον γὰρ θάνατος ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ, ἢ ζωὴ μετὰ ὀκνηρίας καὶ αἰσχύνης. Ὁ δὲ Νύσσης Γρηγόριος λέγει οὕτω: Οἱ ἐν ἀνέσει ζῶντες καὶ τρυφῇ, ὑποκρινομένοι δὲ τὸν Χριστιανισμόν, ὅπερ ἐστὶν ἐναντίον τῷ Σταυρῷ, ἔτσι εἰσὶν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Σταυροῦ. Ὁ γὰρ Σταυρὸς ψυχῆς ἐστὶ

παρατεταμένη θανάτωσις, μὴδὲν ἀνετον ἐπιζητούσης. Λέγει δὲ ταῦτα καὶ ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος: Οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ ἐν τοῖς ἐν ἀναπαύσει διάγουσιν, ἀλλὰ τοῦ Διαβόλου. Καθὼς τις τῶν ἀγαπώντων Θεόν, εἶπεν: "Ὁμοσα, ὅτι κατ' ἐκάστην ἡμέραν ἀποθνῄσκω. Ἐν τούτῳ ἀφρίζονται οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν λοιπῶν, ἵνα αὐτοὶ μὲν ἐν θλίψεσιν, ὁ δὲ Κόσμος ἐν τρυφῇ καὶ ἀναπαύσει λαμπρυνεταί. Οὐκ ἠδὲ ἔδοξε γὰρ ὁ Θεὸς ἵνα ἀναπαυθῶσιν οἱ ἀγαπητοὶ αὐτοῦ, ἕως οὗ εἰσὶν ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ μᾶλλον ἠθέλησεν, εἶναι αὐτοὺς ἐν θλίψει καὶ μόχθοις, ἐν πτωχείᾳ, καὶ εὐτελείᾳ, ἐν χρείᾳ καὶ ἀρρώστια, ἐξουθενώσῃ, κολαφισμοῖς, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐγίνωσκε γὰρ ὁ Κύριος, ὅτι ἐκ ἔστι δυνατόν, ἐν ἀναπαύσει τοῦ σώματος ὄντας, ἐμμεῖναι ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκώλυσεν ἡμᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς ἡδονῆς τε καὶ ἀναπαύσεως. Στοχάζεται καὶ ὁ φιλόσοφος πολλάκις τὸ σωτήριον Πάθος, ἀμὴ διατι δὲν τὸ γροικᾷ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, οὔτε τὸν πόνον αἰσθάνεται νὰ κλαύσῃ θερμῶς, διὰ τοῦτο ἀκολουθεῖ εἰς τὰ σαρκικά του θελήματα. Δύω αἰτίαι εἶναι, ὅπου κάμνουσι, καὶ δὲν ἀκούεται ἕνα τίποτε, ἤγουν, ὅταν εἶναι ἀπὸ λόγου τοῦ πράγμα τόσο μικρὸν, ὅπου δὲν δύναται νὰ τὸ γροικῆσῃ τινὰς· ὡσὰν νὰ εἰπούμεν ἐν παραδείγματι, νὰ πέσῃ ἕνα φύλλον τοῦ δένδρου εἰς τὴν γῆν, δὲν ἀκούεται· ἀμὴ ἐὰν ξεριζωθῇ ὅλον τὸ δένδρον, νὰ συντριφθῇ, τὸ γροικουσὶν ὅλοι, οὐ μόνον ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα. Ἡ πάλιν, ὅταν ἡ αἰσθησις ἐστὶ νεκρωμένη, ἢ εἰς τὸν ὕπνον βεβυθισμένη, ὅπου ἂν εἶναι καὶ μέγα πρᾶγμα δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸ γροικῆσῃ, παρα νὰ τὴν ζωώσῃ τινὰς, νὰ τὴν κάμῃ νὰ τὸ ἀκούσῃ. Ἐὰν εὖ ἄνθρωπε, δὲν αἰσθάνεσαι τοῦ Χριστοῦ τὸ Πάθος, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ μεγαλύτερον καὶ ἀκριβώτερον ἔργον ὅπου ἔκαμεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Κόσμον, καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸ ὅλην του τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα, φανερόν εἶναι, πῶς εἶσαι τῶν λίθων ἀναίσθητος, οἱ τινες τὸν καιρὸν ἐκείνον ἐσχίσθησαν. Ἄς εἶναι γοῦν πάντοτε ἡ μνήμη καὶ



μελέτη τούτου τοῦ σωτηρίου Παθους εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἀντιμάχου, καὶ πόλεμα τὴν σάρκα σου, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς οὗτος εἶναι τῆς καθημερινῆς πάλης σαρκὸς καὶ πνεύματος. Καὶ μὴν ὀκνεύσης, οὔτε ἀκηδιάσης ποσῶς, ὅτι ὁ κόπος σου εἶναι ὀλίγος πολλὰ καὶ μικρότατος, ἀμὴ ἢ πληρωμὴ

καὶ τὸ βραβεῖον ὅπου λαμβάνεις ἀνείκαστον, καὶ ἀναρίθμητος ὁ μισθός, ὃν ἀποδώσει σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως ὁ πλοσιόδωρος Βασιλεὺς τῶν ἀπάντων Χριστὸς ὁ Θεός. Ὅ πρέπει πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Η'.

Ἵτι πρέπει νὰ καταφρονῶμεν τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον, καὶ νὰ θησαυρίζωμεν εἰς τὸν Οὐρανὸν διὰ τῶν πενήτων.

Ὅς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπαρχουσιν, οὐ δύναται μοι εἶναι μαθητῆς, εἶπεν ὁ Κύριος εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον, ἐν Κεφ. ιδ'. Ἦγουν, ὅς τις δὲν ἀφήσῃ ὅσα πράγματα καὶ ἂν ἔχη, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι μαθητῆς μου. Τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀκούσῃ οἱ φιλάργυροι πλούσιοι, διατὶ ἔφραξαν τὰ ὠτά τους μὲ μέταλλον, ὅπου κτυπᾶ εἰς αὐτὰ περισσότερο, παρά τὰ Δεσποτικά λόγια, καὶ ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦτον δὲν ἀκούεται ὁ Δεσπότης Χριστός, καθὼς καὶ ὁ μυλωνᾶς δὲν ἀκούει τὰ λόγια, ὅπου τοῦ λέγουσιν, ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῶν ὑδάτων, καὶ τοῦ μύλου τὸν ἦχον· διὰ τοῦτο κάμνει χρεῖα νὰ σταματήσῃ τὸ νερὸν, νὰ τ' ἀκούσῃς. Σήκωσε λέγω τὴν προσπάθειαν τοῦ πρόσκαιρου πλοῦτου, σταμάτησον τὴν φιλαργυρίαν σου, καὶ στενοχωρίσον τὰς κοσμικὰς σου ἐπιθυμίας, εἰάν θέλῃς νὰ ἀκούσῃς τὸν Κύριον, ὅπου σὲ κράζει. Εὐῶγαλε παντελῶς τὴν ἀγάπην σου ἀπὸ τὸν μάταιον πλοῦτον τοῦ Κόσμου, ὅς τις καθάπερ ὕδατα τρέχοντα κατὰ διαδοχὴν, ἐγκρεμνίζεται ἀπὸ πατέρας εἰς τέκνα με πολλὴν ταχύτητα, εἰάν πθῆς νὰ ἐνωτισθῆς τοῦ Χριστοῦ τὰ σωτήρια λόγια, ἅτινα εἶπε πρὸς ἐκαῖνον τὸν πλούσιον, ὅπου γράφει ὁ Λουκᾶς εἰς τὸ κη'. Κεφ. Πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔχεις θησαυρὸν ἐν Οὐρανῷ. Ἄλλ' αὐτὸς ὡς φιλάργυρος δὲν ὑπήκουσε τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ἔστρεψε περίλυπος, προτιμήσας τὸν πλοῦτον ὑπὲρ τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Διὰ

τοῦτο εἶπεν ὁ Κύριος, πῶς εἶναι πολλὰ δύσκολον νὰ σωθῆ ὁ πλούσιος· καὶ τοῦτο εἶπεν, ὅχι πῶς νὰ μὴν ἠμπορῆ ἐκ φύσεως νὰ σωθῆ, ὅθι μιν γὰρ πλουσίους πολλοὺς καὶ Βασιλεῖς καὶ ἡγίασαν, ὡς ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰωβ, ὁ Δαβὶδ, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ Θεοδοσίος, καὶ ἄλλοι πολλοί· ὅτι ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι κακός, ὅταν τὸν χρᾶσαι καλῶς· ἀλλὰ τὸ εἶπε διὰ δυσκολότητα, ὅπου εὐρίσκεται εἰς τὸν πλοῦτον. Ὅσον γὰρ ἀξάνουν τὰ χρήματα, τοσοῦτον καὶ ὁ πόθος τοῦ ἄφρονος φιλαργύρου γίνεται ἀχόρταγος, καὶ εἶναι δύσκολον νὰ τὰ μισήσῃ. Ὅ τῆς ἀγνωσίας σου, φιλάργυρε, πῶς αἰχμαλωτίζει ὁ Δαίμονας τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν ἀγάπην τῶν φθειρομένων πραγμάτων, καὶ τὰ ὀρέγῃς περισσότερο παρά τὰ Οὐρανια ἀγαθὰ, ὅπου κληρονομοῦσιν ὅσοι καταφρονῆσιν τὰ πρόσκαιρα, ὡς εὐτέλη καὶ ἀνάξια, τὰ ὅποια ἐσὺ ὀρέγῃς διατὶ δὲν γνωρίζεις τὴν τούτων εὐτέλειαν. Ἐρεύνησον, παρακαλῶσε, αὐτὸν τὸν πλοῦτον ὅπου ποθεῖς, λίθους τιμίους, μαργαρίτας, χρυσίον, ἀργύριον, τσόχαις, μεταξωτὰ χρυσοῦφαντα, ἀπὸ ποῖα ταπεινὰ καὶ ἀνάξια πράγματα γεννοῦνται, νὰ τὰ συγκαθῆς. Τί ἄλλο εἶναι ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, εἰ μὴ μόνον λάσπη καὶ ὕλη τῆς γῆς; Τί εἶναι ὁ σάρπειρος, ἀδάμας, ἀνθραξ, ὑάκινθος, σμάραγδος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα λιθάρια, εἰ μὴ μόνον ἄφρος αὐτῆς τῆς γῆς; Τί εἶναι τὰ βελουδά, οἱ καμογάδες, καὶ ἄλλα μεταξωτὰ ἱμάτια, πᾶσι μόνον κόπρα σκω-

λήκων; Τί είναι ἡ τζόχαις ἢ πολυτιμηταίς, πάρεξ μαλλί τῶν προβάτων; Τί είναι ἡ γούναις, ὅπου τιμοῦσι τοσοῦτον οἱ Ἄρχοντες, εἰμὴ μόνον δέρματα τῶν ἀλόγων ζώων; Τί ἄλλο εἶναι τὰ ζωγραφιστά καὶ χρυσομένα Παλάτια, οἱ ὑψηλότατοι πύργοι, τὰ εὐρυχωρά καὶ περίφημα κτήρια, ἡ μεγάλαις Χώραις, τὰ ἑξακουστά καὶ περιβόητα Κάστροι, παρὰ μόνον πέτραις καὶ χῶμα ἀψήφιστον; Καὶ ἀπλῶς, ὅσα καὶ ἂν ἔχη οὗτος ὁ Κόσμος εἶναι γῆ καταπατημένη καὶ ἄχρηστος. Ἐξέτασον οὖν ποταπὰ ἀνάξια πράγματα ποθεῖς, νὰ καταλάβῃς τὴν ἀγνωσίαν σου, ἐνθυμούμενος τὸ ῥητὸν τοῦ Ἡσαΐε. « Πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου ». Ἐὰν οὖν ὁ ἄνθρωπος, ὅπου εἶναι τὸ ἀξιώτερον πρᾶγμα τοῦ Κόσμου, καὶ ὅλη του ἡ δόξα εἶναι ὡσάν ἓνα χόρταρι ταπεινόν, εἰς τί νὰ παρομοιάσωμεν τὰ ἐπίλοιπα πράγματα, ὅπου εἶναι ἀναξιώτερα τούτου καὶ ταπεινότερα; Αἰσχύνθητι γοῦν φιλόκοσμοι, καὶ ἐντραπέου, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς σέ ἐπλασε διὰ νὰ ποθῆς αὐτόν, νὰ τὸν ἀπολαύσῃς, καὶ σὺ ἐταπεινώθῃς τοσοῦτον, ἀνόητε, καὶ ὀρέγῃσαι ταπεινά καὶ ἀνάξια κτίσματα; Γνώρισον, ἄνθρωπε, τὸ ἐκλεκτὸν εἶναι, καὶ τὴν εὐγενεϊαν, ὅπου σοῦ ἔδωκεν ὁ πλάσας σε κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, καὶ πόθησον τὰ ἐκλεκτὰ καὶ εὐγενικὰ πράγματα, ἢ γοῦν τὰ πνευματικὰ καὶ Οὐράνια, καὶ μίσησον αὐτὰ τὰ εὐόλισθα καὶ ἀνάξια, ἄργυρον, χρυσόν, καὶ λιθάρια. Ἐπειδὴ μῆτε ὁ Σολομὼν (καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος) μὲ ὅλην τὴν δόξαν του καὶ χρυσοῦφανα φορέματα καὶ μαργαρίτας, ὅπου εἶχεν ἐπάνω του, δὲν ἦτον τόσον εὐμορφα στολισμένος, ὡσπερ τὸ κρίνον τοῦ ἀγροῦ. Καὶ τίς φιλόχρυσος νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ χόρτος εἶναι: πλουσιώτερος τοῦ χρυσοῦ καὶ ὠραιότερος; Ἄκουσον, ἄνθρωπε καὶ μὴ σοῦ φανῆ παράξενον. Εἰς ὅπου ἀγαπᾷ ἓνα πρᾶγμα, ἂν εἶναι καὶ ἄσχημον, τοῦ φαίνεται εὐμορφον ἀπὸ τὴν ἀγάπην ὅπου τοῦ ἔχει. Οὕτω καὶ ἡμεῖς, διατι ἀγαποῦμεν ὡς φιλάργυροι τὰ σηρασένια καὶ χρυσοῦφανα, μᾶς φαίνονται αὐτὰ ὠραιότερα ἀπὸ τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ. Ἀμὴ ἐὰν στοχασθῶμεν καλὰ μὲ

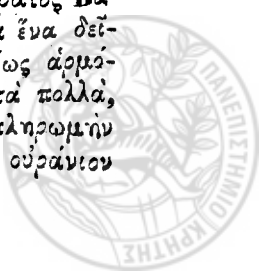
τὸ ὄμμα τῆς ἀληθείας, θέλομεν γνωρίσει, εἰς μὲν τὰ χρυσομένα ἱμάτια, τὰς ἀνθρωπίναις χεῖρας, ὅπου τὰ ὕφαναν, εἰς δὲ τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, τὴν παντοδύναμον Χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ὅπου ὠραίως καὶ παντόφως τὰ ἔξωγράψισε, καὶ τότε μᾶς ἤθελαν ἀρέσῃ κατὰ ἀλήθειαν αὐτὰ τὰ εὐλογημένα κρίνα περισσότερον ἀπὸ τὰ πλουσιώτερα ἱμάτια. Μὴν ὀρέγῃσαι γοῦν τὰ πρόσκαιρα πλοῦτη καὶ μάταια: τὸ ἀργύριον καὶ χρυσίον δὲν εἶναι τῶν ἀνθρώπων στολισματα, ἀλλὰ φορτία τῶν κτηνῶν καὶ κανένα ζῶον δὲν βαστᾷ περισσότερον φορτίον ἀφ' ὅσων δύναται, ὁ δὲ φιλάργυρος σηκώνει εἰς τὸν ὠμόν του ὅσα φορτία τοῦ βάλλουσιν. Ἐλαφρώσῃς ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ πλοῦτου, τρισάβλιε. Ὁ πτωχὸς σέ παρακαλεῖ νὰ σηκώσῃ μέρος ἀπὸ τὸ φορτίον σου, νὰ περιπατῆς ἐλαφρότερα, καὶ σὺ δὲν θέλεις; Καλλίον παλεύει ἓνα γυμνὸς παρὰ τὸν ἐνδεδυμένον καὶ φορτωμένον. Μὲ τὸν Δαίμονα ἔχεις νὰ παλαίσῃς, ὅπου εἶναι γυμνός: καὶ ἐὰν εἶσαι ἐσὺ ἐνδυμένος καὶ πεφορτισμένος, σέ ῥίπτει ἐν εὐκολίᾳ. Ὁ Κύριος πολεμᾷ γυμνὸς εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ λόγου σου, καὶ ἐὰν θέλῃς νὰ τοῦ ἀκολουθήσῃς, γύμνωσε τὴν καρδίαν σου ἀπὸ κάθε πρόσκαιρον ἀγαθόν, ἵνα λάβῃς ἑκατονταπλασίονα εἰς τὴν Οὐράνιου Βασιλείαν. Μίσησον ὅλα τὰ κτίσματα, ἵνα ἀπολαύσῃς τὸν Κτίστην. Ὅς τις ἔχει πράγματα πολλὰ, ἔχει ἐλευθερίαν ὀλιγώτερην νὰ ὑψώῃ τὴν καρδίαν πρὸς Κύριον. Καθὼς ἡμεῖς ἔχομεν συνήθειαν, καὶ κόπτομεν τὰς πτέρυγας τῶν πετεινῶν, ἵνα μὴ πετώσι, καὶ τὰ χάσωμεν, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς μᾶς ὑστερεῖ τοῦ πλοῦτου πολλακίς, διὰ νὰ μὴν ὑπερηφανευθῶμεν, καὶ ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἐὰν εἶχες ὅλον τὸ χρυσίον τῆς Ἀραβίας, γυμνὸς ἐξῆλθες ἐκ κοιλίας μητρὸς, γυμνὸς καὶ εἰς τὴν γῆν ἀπελεύσῃ. Ὁ τροχὸς τοῦ μύλου γυρίζει: ὀλημερίς, χωρὶς νὰ σταματήσῃ ποσῶς, ὅμως δὲν ἀλλάσσει ποτὲ τὸν τόπον του, ἀλλὰ ὅπου ἦτον τὸ πρῶν, ἐκεῖ καὶ τὸ βράδν. Οὕτω καὶ σὺ ἄνθρωπε γύριζε τὸν Κόσμον ὅλον, κοπιάζε, καὶ βασανίζου νὰ ἀποκτήσῃς τιμὴν καὶ πλοῦτον, εἰς τὸ ὑστερον ἀπελθὼν ὁ θάνατος, σέ εὕρισκει εἰς τὴν αὐτὴν κατά-

οτασιν ὁποῦ εἶχες, ὅταν ἐγεννήθης εἰς τὸν Κόσμον. Ἐνδύσου, καὶ φόρει ὅσα χρυσᾶ φορέματα θέλεις, ὅτι τότε εἰσβαίνεις εἰς τὸν τάφον ὀλόγυμος. Ἄνοιξον οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῶρα, στοχάσου τὸν βυθὸν τῆς ἀπάτης, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρισκσαι, τιμῶντας τοσοῦτον αὐτὸν τὸν πλοῦτον τὸν ἀτιμον καὶ ἀνάξιον. Διὰ τὴν ὁ ἀληθὴς πλοῦτος αὐξάνει περισσότερον, ὀλιγύνοντας ἢ φιλαργυρία, παρὰ ὅταν αὐξάνῃ ὁ θησαυρός, ὁ ὁποῖος πολλακίς εἶναι ζημία ἐκείνων ὁποῦ τὸν ἔχουσι. Δι' αὐτὸ ὑστερεῖ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁ Θεός, πανάγαθος ὢν, ἵνα μὴ μεθύσωσι μὲ τὸν πλοῦτον εἰς ταῖς ἀφροσύναις τους, καὶ τυφλωθῶσιν εἰς τὴν ματαιότητα τῶν τιμῶν τοιοῦτρόπως, ὁποῦ νὰ ζημιωθῶν τὰς ἀτιμῆτους τιμὰς καὶ πλοῦτον Οὐράνιον. Καὶ στοχάσου τὴν σοφίαν τοῦ Κτίσαντος· τὰ ἀναγκαῖα καὶ χρειάζομενα πράγματα ἔβαλεν ἄνωθεν τῆς γῆς εἰς τὸ φανερόν, νὰ τὰ εὕρισκῃς μὲτ' εὐκολίας, ἤγουν σίτον, ἔλαιον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, χωρὶς τῶν ὁποίων δὲν ἐμπορεῖς νὰ ζήσῃς· ἀμὴ τὰ περισσά, ὁποῦ δὲν σοῦ δίδουν τινα ὠφέλειαν, ἀπέκρυψεν ὑποκάτω τῆς γῆς, τουτέστι χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, διὰ νὰ μὴ τὰ ἀγαπᾷς οὔτε νὰ τὰ ξετρέχῃς, ὅτι εἶναι πολλή σου ζημία καὶ ματαιότης, κατὰ τὸν Προφήτην τὸν λέγοντα· Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; Ἦγουν, ἐσὺ ὁποῦ εἶσαι υἱὸς ἀνθρώπου λογικοῦ, μὴ διάγῃς τοσοῦτον ἀναισθητὰ, νὰ ποθῆς ἀγαθὰ ἐπίγεια, ὁποῦ ὁ Κύριος σὲ ἔπλασε, καὶ νὰ ἀπολαΐσῃς τὰ Ἐπουράνια. Δὲν εἶναι παράξενον, νὰ ξετρέχουν πλοῦτον οἱ ἄπιστοι, ὁποῦ νομίζουσι νὰ μὴν εἶναι ἄλλη ζωὴ μετὰ θανάτου, οὔτε ἔχουσι εἰς οὐρανοὺς καμμίαν ὑπόστασιν. Ἀμὴ ἐσὺ, Χριστιανέ, ὁποῦ ἔχεις εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ θησαυρὸν ἀνεξάντλητον, διὰ τὴν νὰ ποθῆς αὐτὰ τὰ ἐπίγεια; Ἄς τὰ ζητοῦσιν ὅσοι πτωχεύουσι μετὰ θάνατον, ἐκεῖνοι, ὁποῦ δὲν ἔχουσι ἄρτον εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἄς ὑπάγουν νὰ πάρουσι σίτον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ἀμὴ ἐσὺ, ὁποῦ σοῦ ἠτοιμάσθη ἡ φρικτὴ καὶ θαυμάσιος τράπεζα εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, νὰ ευφραίνεσαι αἰώνως

ἀπὸ τὸν ποταμὸν τῆς γλυκύτητος καὶ πηγὴν τὴν ἀένναον, διὰ ποίαν αἰτίαν νὰ χορτάσῃς ἐδῶ σκόρδα καὶ κρομμύδια, ὥσπερ τοὺς ἀχαρίστους Ἑβραίους, νὰ χάσῃς ἐκεῖνα τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, ἅπερ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; Καθὼς ἐκεῖνον, ὁποῦ ἔχουσι καλεσμένον εἰς Βασιλικὸν καὶ πλουσιώτατον φίλευμα, καὶ αὐτὸς γεμίζει τὴν κοιλίαν του βελάνια, κεράτια, καὶ ἔτι-ρα καταφρονημένα φαγητὰ, καὶ χάνει τὴν ὄρεξιν, καὶ δὲν ἔμπορεῖ πλέον νὰ φάγῃ τῆς εὐγενικῆς τραπέζης τὰ ὠραῖα ἐδέσματα, τοιοῦτοτρόπως συμβαίνει καὶ πολλῶν ὁποῦ εἶναι προσκαλεσμένοι εἰς τὴν θαυμάσιον καὶ πλουσιοπάροχον τράπεζαν τὴν οὐράνιον, καὶ αὐτοὶ χορταίνουσι ὥσπερ τοὺς χοίρους πίτυρα καὶ κεράτια, διὰ τοῦτο δὲν τοὺς νοστιμίζουσι τὰ ἐκλεκτὰ ἀγαθὰ τὰ οὐράνια, καὶ τοὺς φαίνονται ἡ ἀμαρτία γλυκυτέρα τῆς ἀρετῆς. Ἄλλ' οὐαὶ τους, ὅτι ἡ ψευδομένη αὐτῇ καὶ προσωρινῇ γλυκύτης θέλει μετατραπῆ εἰς πικρὰν χολήν, καὶ ἀτελεύτητον κόλασιν. Ἐὰν ἐκυρίευσ ὅλον τὸν κόσμον, ὦ ἄνθρωπε, δὲν θέλεις δυνήθῃ νὰ ἐξαλείψῃς μὲ τὸν πλοῦτόν σου ὅλον, τὴν ὄραν τῆς Κρίσεως, ἕνα παραμικρὸν ἀμάρτημα, κατὰ τὴν Παροιμίαν. Οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμου, δικαιοσύνη δὲ ρύεται ἐκ θανάτου. Ὅτι οἱ πλοῦσοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπέινασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. Πολλὴ διαφορά εἶναι ἀπὸ τὸν πνευματικὸν πλοῦτον ἕως ἐτοῦτον τὸν πρόσκαιρον, ὅτι αὐτὸς μᾶς προξενεῖ τὸν Παράδεισον, καὶ οὗτος τὴν κόλασιν. Αὐξάνει ὁ πνευματικὸς, ὅταν μεταδίδεται τοῖς ἄλλοις κοινωνικῶς, ὁ δὲ πρόσκαιρος ὀλιγύνει διδόμενος, καὶ φυλατόμενος οὐδὲν ὠφελᾶ, ἀλλὰ ἀπατᾶ, καὶ πλανᾷ μας, ὅτι δὲν βαστᾶ πολὺν καιρὸν, οὔτε τὰς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς μας χορταίνει. Ἀμὴ ὁ πλοῦτος, ὁποῦ μᾶς ἐμπιπλᾷ πάσης ἀρετῆς, εἶναι ἀληθὴς καὶ ὠφέλιμος. Ἰκέτευσον οὖν τὸν Κύριον νὰ καθάρισῃ τὸν νοῦν σου, νὰ γνωρίσῃς σαφέστατα τὴν ἀναξιότητα τῶν ἀγαθῶν, ὁποῦ ὀρέγεσαι, νὰ τὰ μισήσῃς τελείως, καὶ νὰ ποθήσῃς τὰ Ἐπουράνια, καθὼς αὐτὸς εἶ-

πεν εἰς τὸ ἱερόν Ευαγγέλιον· Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἦγεν, μὴ θησαυρίζετε εἰς τὴν γῆν θησαυροὺς, ὅπου ἡ σκουρὰ καὶ σάθρακας χαλοῦσι, φθείρει ἢ βότρυδα, καὶ οἱ κλέπται τοὺς πέρουσι· ἀλλὰ θησαυρίζετε εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου δὲν φθείρονται, οὔτε οἱ κλέπται ἠμποροῦν νὰ τοὺς πάρουσι. Ἀφρονέστατος καὶ ἀνόητος εἶναι ὅς τις ἔχει νὰ περάσῃ ἀπὸ ἕνα δάσος, εἰς τὸ ὅποιον εἰσὶ ληστὰὶ καὶ φονεῖς κεκρυμμένοι, ὅπου ἐγδύνουσι τοὺς ὁδοιπόρους καὶ θανατώνουσι, καὶ αὐτὸς φορτωθῆ χροσίον πολὺ καὶ ἀργύριον, δυναμιενος νὰ τὰ στείλῃ μὲ ἄλλον τρόπον εὔκολον καὶ ἀκίνδυνον εἰς τὸν οἶκόν του. Ὁ θάνατος εἶναι ἕνα πέραμα, εἰς τὸ ὅποιον ἔχουν νὰ ἐγδυθοῦσιν οἱ πλοῦσιοι ἀπὸ ὅλα τοὺς τὰ ὑπάρχοντα, διὰ τοῦτο εἶναι μωροὶ καὶ ἀσύνετοι νὰ θησαυρίζουσιν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ μὴ στείλουσιν τὰ χρήματα τοὺς μὲ τοὺς πτωχοὺς εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου εἶναι καὶ ἀφρονέστατοι ὅσοι στενωγοῦνται, καὶ ἀκριβεύονται μὲ πολλήν τους ταλαιπωρίαν, διὰ νὰ ἀφήσουν ἐδῶ θησαυρόν, τὸν ὅποιον μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν καταδαπανοῦσι ἀσώτως ἄλλοι, καὶ ματαιῶς διασκορπίζουσιν. Ὅλα τὰ κτίσματα ἐποίησεν ὁ Κύριος νὰ μᾶς ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ βοηθοῦν εἰς ταῖς χρείαις μας. Ἡ γῆ μᾶς δίδει τὰ δένδρη καὶ χορτάρια, τὸ ὕδωρ τὰ ὄψάρια, ὁ ἀῆρ τὰ πετεινά, ὁ οὐρανὸς τὰς ἀυγὰς τῶν φωστήρων, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. Μόνον ἐσὺ, ἀχάριστε ἄνθρωπε, δὲν βοηθᾷς τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς τὴν χρείαν του, ἀλλὰ θησαυρίζεις καὶ μεγαλύνεσαι μὲ τὰς δωρεὰς Θεοῦ τοῦ παντελεῆμονος. Ἐάν ποθῆς θησαυρόν, ταλαιπώρε, δὲν σὲ ἐμποδίζει ὁ Κύριος, ἀλλὰ μᾶλλον σοῦ ἐρμηνεύει τὸν τόπον, ποῦ νὰ θησαυρίζῃς, νὰ μὴ σοῦ τὴν κλέψουν, καὶ χάσῃς τὸν κόπον σου ἤγουν, νὰ δώσῃς τὸ πρᾶγμα σου τοῖς πτωχοῖς, καὶ ὅσον τοὺς δώσῃς, νὰ σοῦ τὸ ἀνταποδώσῃ αὐτὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἑκατονταπλάσιον. Θαυμάσιος τρόπος κατὰ ἀλήθειαν θησαυρίσματος, νὰ μετατρέπωνται τὰ εὐτελῆ καὶ οὐδαμινὰ πράγματα διδόμενα τοῖς πτωχοῖς, νὰ γίνονται λιθά-

ρια ἀτίμητα. Καὶ αὐτὸ ὅπου μυθολογοῦσιν οἱ Ποιηταὶ διὰ τὸν βασιλεῖα Μίδα, ὅτι πῶς εἶτι ἔθανεν εἰς τὰς χεῖράς του ἐγένετο χρυσίον, ἠμποροῦμεν ἡμεῖς νὰ λέγωμεν ἀψευδέστατα διὰ τὰς χεῖρας τῶν πενήτων, ἐπειδὴ ἡ ἐλεημοσύνη ὅπου λαμβάνουσι, γίνεται χρυσίον οὐράνιον, μὲ τὸ ὅποιον πλουτίζουν τοὺς ἐλεήμονας εὐεργέτας αὐτῶν. Μὴ βάλῃς εἰς τὸν νοῦν σου νὰ εἶναι χαμῆνον ὅσον δώσης πτωχοῖς, μάλιστα πλεονώφελος τοῦ λόγου σου παρ' αὐτοὺς, βάνωντας τὸν θησαυρόν σου εἰς τόπον καλόν καὶ ἀκίνδυνον. Ὁ Σολομὼν λέγει, ὅτι ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δαμιζει Θεῶ. Ἐπεὶ οὖν ὁ Κύριος λαμβάνει εἰς δάνειον ὅσον δώσης πτωχοῖς, ἀνάγκη εἶναι νὰ σοῦ τὸ πληρώσῃ μετὰ καιρόν. Καὶ μὴ βαρυκαρδῆς εἶναι ἀργήσῃ, ἀλλὰ χαίρου μάλιστα, ὅτι ὅσον βραδύνει νὰ σὲ πληρώσῃ, τόσον διάφορον περισσότερον θελεῖς ἔχει· ὅτι ἕνας, ὅπου δίδει μὲ τόκου τὰ χρήματα, παρακαλεῖ νὰ ἀργήσῃ ὁ χρεοφειλέτης νὰ τὸν πληρώσῃ, διὰ νὰ πληθύνῃ ἡ ὠφέλεια περισσότερον. Εἰπέ μοι, πλοῦσι, εἴν ἤρχετο μίαν νύκτα εἰς βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκόν σου ταπεινὰ ἐνδριμενος, νὰ σοῦ ζητήσῃ νὰ τὸν φιλεύσῃς, τάσσωντας νὰ σοῦ κάμῃ πολλήν ἀμοιβὴν εἰς τὸ παλατιον αὐτοῦ, δὲν ἐχαίρουσιν πῶς ἐκαταδέχθη ὁ Βασιλεὺς νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ νὰ τὸν ὑπηρετήσῃς ἐπιμελῶς καθὼς ἔπρεπε, νὰ τοῦ δώσῃς νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα βρώματα ὅπου σοῦ εὐρίσκοντο; Ἀκουσον, ταλαιπώρε τί λέγει ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων· Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε· τούτέστιν, ὅσον καλόν ἐκάμετε τοῦ εὐτελεστάτου πτωχοῦ, καὶ εἶτι ἐλεημοσύνην τοῦ ἐδώκατε, ἐμένα τὸ ἐκάμετε. Ὅταν οὖν ἔρχεται ἕνας πτωχὸς εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ζητᾷ ἀγάπην καὶ ἔλεος, εἴν εἶσαι Χριστιανός, καὶ πιστεύεις εἰς τὸ πάνσεπτον Ευαγγέλιον, γίνωσκε, ὅτι εἰς τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον εἶναι ὁ ἀόρατος Βασιλεὺς Χριστός, καὶ ζητᾷ σου ὄχι ἕνα δεῖπνον πλουσιοπάροχον καὶ Βασιλέως ἀρμόδιον, ἀλλ' ὀλίγον τίποτας ἀπὸ τὰ πολλὰ, ὅπου σοῦ περισσεύουσι, καὶ διὰ πληρωμὴν τάσσει νὰ σὲ ἀνταμείψῃ εἰς τὴν οὐράνιον



αὐτοῦ Βασιλείαν, ὅταν εἰπῇ πρὸς σέ καὶ πάντας τοὺς ἐλεήμονας· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, καὶ τὰ ἐξῆς. Τόση εἶναι τῆς εὐπορίας ἢ δύναμις, ὅπου χωρὶς αὐτῆς, κἂν ὅλας τὰς ἀρετὰς ἀποκτήσης, οὐδὲν ὠφελεῖσαι· ὅτι, ἐὰν εἶσαι σώφρων, ἐγκρατής, ταπεινός, καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀρετὰς στολισμένος, ἔπειτα νὰ εἶσαι ἀνελεήμων καὶ ἀσπλαγγνος, δὲν εὐρίσκεις παρὰ Θεῷ ἔλεος. Ἐὰν οὖν πιστεύης ταῦτα, διατί κλείεις τὴν θύραν, ὅταν ὁ Χριστὸς ἔρχεται, νὰ τὸν ἐλεήσης; Ἐὰν εἴχης πίστιν, ὑποδέχου σου τοὺς πιστοὺς ἀσμένως καὶ ἠλαρώς, νὰ στένης τράπεζαν, νὰ τοὺς ὑπηρετῆς με εὐλάβειαν, στογαζόμενος εἰς αὐτοὺς τὸν Κύριον, καθὼς τὸν ἔβλεπεν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος. Εἰς τούτου τὸν βίον φαίνεται, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὴν Ἀρχιερωσύνην, Ἠγουμένος ὦν εἰς ἓνα Μοναστήριον, ὑπῆγεν Ἄγγελος Κυρίου σηματοποιζόμενος ὅτι ἐτζακίσθη εἰς τὴν Σάλασσαν, καὶ νὰ τὸν ἐλεήσῃ. Ὅς τις τοῦ ἔδωκεν ὅσα χρήματα τοῦ εὐρέθησαν. Τὴν δευτέραν φοράν ὅπου ἦλθε, καὶ τὴν τρίτην, μὴν ἔχοντας ἄλλο, τοῦ ἔδωσε τὸ ἀργυρὸν ποτήριον τοῦ Ναοῦ ἐλεημοσύνην, καὶ δὲν τὸν ὠνείδισε πῶς ἦλθε δύω φορές πρότερον. Ὑστερον δὲ, ἀφ' οὗ τὸν ἐψηφίσασι Πάπαν, ἔπερι καθ' ἑκάστην ἰβ'. πτωχοὺς ἀπὸ τὸ παζάρι, καὶ τοὺς ἐφίλευε καὶ μίαν φοράν τοῦ ἐφάνησαν ἰγ'. εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ προσκαλέσας τὸν ἓνα, ὅπου ἔδειγνε σεβασμιώτερος πάντων, ἠρώτησεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν, τίς ἦτον; Ὁ δὲ εἶπε: Τὸ ὄνομά μου ἐστὶ θανατοῦτον, καὶ οὕτως ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοὺς. Βλέπεις, τί μέγα καλὸν εἰσὶν οἱ πτωχοί; Μακάριοι ὅσοι γνωρίζουν τὴν χάριν, ὅπου τοὺς κάμνει ὁ Κύριος, νὰ ἀπερχεται διὰ τῶν πτωχῶν εἰς τὸν οἶκον τους, καὶ τὸν ὑποδέχεται με τὸν ζῆλον καὶ ἐπιμέλειαν, ὅπου τὸν ἐδέχθη σωματικῶς ὁ Ζαχαρίας εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ Ἀβραάμ, ὁ Λῶτ, καὶ ἄλλοι προπάτορες ἐστέκοντο πολλάκις εἰς τὰς πλατείας, κυττάζοντες νὰ περάσουν ξένοι, ἢ πένητες, καὶ τοὺς ἐβίαζαν νὰ ὑπάγουν, νὰ τοὺς φιλεύσουν· καὶ πλέον πάντων ὁ Χριστομίμητος Ἀβραάμ. ἔλεγε πρὸς τοὺς

ὁδοιπόρους ταῦτα μετὰ δεήσεως: Ἐὰν εἶμαι ἄξιος νὰ εὖρω χάριν ἐνώπιόν σας, κάμετέ μοι τὴν καλωσύνην ταύτην, νὰ ἔλθετε, νὰ φιλευθῆτε εἰς τὴν οἰκίαν μου. Βλέπετε, πῶς ἐπαρεκάλει τοὺς ἐνδεεῖς νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ ὁ πλούσιος; καὶ τώρα δέονται (τετυφλωμένοι πλούσιοι) καὶ σὰς παρακαλοῦσιν οἱ πένητες μετὰ δακρῶν, νὰ ἀγοράσετε τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, καὶ ἐσεῖς κλείτε τὰ ὄμματα, καὶ συγγαίνεσθε βρωμομένους νὰ βλέπετε τοὺς κυρίους σας, καὶ φράζετε τὰ ὦτα, νὰ μὴν ἀκούετε τὰς φωνὰς τους; Ἀλλὰ τώρα μὲν ἐσεῖς ἔχετε τὰ δελήματά σας, εἰς ὅσα χρειάζεσθε, καὶ αὐτοὶ οἱ πτωχοὶ πείναι ἐσχάτην καὶ ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων ἀνεύχαστον. Εἰς δὲ τὸν μέλλοντα αἰῶνα μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν, αὐτοὶ μὲν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ θὰ ἀγάλλωνται, ἐσεῖς δὲ θὰ φλογίζεσθε εἰς τὴν γέννην ἀτελεῦτητα. Ἀνοίξατε τοὺς ὀφθαλμούς σας, πλούσιοι, καὶ προβλέψατε τὴν μεγάλην ἐκείνην ζημίαν σας. Μὴ φορῆτε τὰ μεταξωτὰ καὶ βύσσιννα, καὶ νὰ ἔχετε φυλαγμένα νὰ τὰ προσκυνάτε ὡς εἰδῶλα, καὶ οἱ πένητες νὰ ἀποβαίνουν ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν γυμνότητα. Οὕτως ἀκολουθεῖτε τῷ Χριστῷ, ἀσπλαγγνοι, καὶ θαρρόεστε νὰ ἀπολαύσετε τὸν Παράδεισον; Διὰ τίνα σας ἐργασίαν; Μόνον πῶς ἀνοίγετε τὸ παμδέβηλον στόμα σας, καὶ ὁμολογᾶτε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ; Καὶ αὐτοὶ οἱ δαίμονες τὸν ὁμολογοῦσιν, ὅτι εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀμὴ διατί ἐναντιοῦνται τοῖς θείοις προστάγμασι, κολάζονται ἀτελεῦτητα· με τοὺς ὁποίους ἀντάμα θέλετε ὑπάγει καὶ ἐσεῖς με τὸν πλοῦτόν σας, νὰ κατακαίεσθε εἰς ἐκείνην τὴν ἄσβετον φλόγα, νὰ ζητᾶτε μίαν ράνίδα νερόν, καὶ νὰ μὴ σὰς τὴν δίδουσιν. Ὡ τῆς μωρίας καὶ ἀφροσύνης σας! Ἐὰν ὁ πλοῦτός σας ὅλος τότε δὲν δύναται νὰ σὰς φέρῃ μίαν ράνίδα νερόν, διατί δὲν τὸν δίδετε τώρα, νὰ ἀγοράσετε ἀνεξαντλήτους πηγὰς; ἀμὴ τὸν φυλάγετε, νὰ τὸν κληρονομήσουσιν ἄλλοι; νὰ χαίρωνται, καὶ ἐσεῖς νὰ ὀδυνασθε αἰῶνια; Πιστεύσατε τοῦ Χριστοῦ, καὶ μὴ προσκυνάτε τὰ χρήματα, ἀλλὰ διαμοιράσετέ τα εἰς τοὺς πεί-

νητας, ἵνα λάβητε παρ' αὐτοῦ τὴν ἀμοιβὴν πολυπλάσιον. Λέγει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι δὲν ἔκαμεν ὁ Θεὸς τοὺς πλουσίους διὰ τοὺς πένητας, ἀλλὰ τοὺς πτωχοὺς διὰ τοὺς πλουσίους· ἤγουν, ἐθύνητο νὰ κάμη πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε, διὰ νὰ τοὺς ἐλεοῦσιν οἱ πλούσιοι, καὶ μὲ τὸν μισθὸν καὶ ἀγάπην νὰ τύχωσι συγχωρήσεως. Δότε οὖν τὸν πλοῦτον σας τοῖς πτωχοῖς, νὰ μὴ τοὺς τὸν χρεωστήτε, ὅτι αὐτὸς εἶναι αἰτία τῆς ἀπωλείας σας. Ἐάν μόνον ἕνα θανάσιμον ἀνόμημα κολάσει τὸν ἄνθρωπον, πῶς νὰ σωθῇ πλούσιος πεφορτισμένος τοῖς ἀμαρτήμασι; Ποῦ κατοικᾷ ἡ ὑπερηφανία, ἡ φιλαργυρία, πᾶρεξ εἰς τοὺς πλουσίους, εἰς εὐγενεῖς καὶ δυναστας; Αὐτοὶ ἐστὶν οἱ κλέπται, οἱ ἀρπάζοντες τὴν τροφὴν τῶν πτωχῶν καὶ τὸν κόπον τους, ὅπου τῆς θλίβουν, καὶ τοὺς βασανίζουσι, καὶ πίνουσι ὡσπερ ἀβδέλλαις τὸ αἷμά τους. Ὁ Κύριος τοὺς ἔδωκε τὸ πρᾶγμα, διὰ νὰ βοηθοῦσι τοῖς πένησι, καὶ αὐτοὶ ἐνδύνονται φορέματα πλούσια, καὶ καθ' ἑκάστην χερταίνουσι βρώματα, καὶ ποτὰ ὠραῖα, καὶ οἱ πτωχοὶ ἀποβαίνουν εἰς φόρους τῶν πόλεων ἀπὸ τὴν πείναν καὶ γυμνότητα. Αὐτοὶ κάμνουσι τοιαῦτα φιλεύματα, ὅπου ἐξοδιάζουσι χιλιάδες ἄσπρα, νὰ γεύσουν ἄλλους ὁμοίους τους, καὶ τοὺς πτωχοὺς σπρώχουσι καὶ διώκουν ἀπὸ τὰς θύρας τῶν οἰκῶν τους, χωρὶς νὰ τοὺς δώσουν ἐλεημοσύνην διὰ τὸν Κύριον, καὶ εἰάν δώσουν καὶ τίποτα καμμίαν φορᾶν, δὲν τὸ δίδουν ἐκ καρδίας μὲ γνώμην φιλόανθρωπον, ἀλλὰ μὲ κενοδοξίαν, νὰ τοὺς ἐπαινέσουν οἱ ἄνθρωποι. Ἐάν ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν στέκουσι μὲ εὐλάβειαν, ἀλλὰ διηγοῦνται διὰ πράγματα μάταια, πῶς νὰ πλουτήσουν, καὶ νὰ τελέσουν τὰ σαρκικά τους θελήματα. Οἱ νοῦς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τους δὲν εἶναι τὰ ἱερά τῆς Ἀκολουθίας λόγια, ἀλλὰ πρὸς τὸν γυναικίτην, νὰ βλέπουσι τὰς εὐμορφᾶς κορασίδας, νὰ ἀπολαμβάνουν τὰ κάλλη τους, καὶ ὄντες σωματικῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πορνεύουσι κατὰ νοῦν καὶ διανοίαν. Ὁ τῆς ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης σας, κλέυσις! Πόσον ζέλετε κλαίει ἀνόνητα εἰς

ἐκεῖνο τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Ὁ πᾶς θανάτωνετε πρό καιροῦ τὰς ψυχὰς σας καὶ τὰ σώματα! Πόθεν γεννοῦνται αἱ αἰσθηταὶ εἰς τὴν νεότητα, καὶ οἱ θάνατοι, πᾶρεξ ἀπὸ τὴν κραιπάλην καὶ μέθην καὶ τὴν συνουσίαν τῶν γυναικῶν; Διὰ νὰ δώσετε τῆς σαρκὸς ὀλίγην ἀπόλαυσιν, ἤτις εἰς μίαν ῥοπὴν ἀφανίζεται, στέργετε νὰ ἔχετε ὀδύνην καὶ τιμωρίαν αἰώνιον; Κάμετε τώρα ὅλα σας τὰ θελήματα, δαπανήσατε τοῦτον τὸν ὀλίγον καιρὸν εἰς μετεωρισμοὺς, χοροὺς καὶ τραγῳδία, εἰς παιγνίδια καὶ πέλμους, καὶ ἕτερα ὅμοια, συναΐξτε πλοῦτον διὰ τὰ παιδία σας καὶ τὰ ἔγγονα, αὐξήσατέ τους τὴν φήμην καὶ τὴν εὐγένειαν, διὰ νὰ δυνηθῶσιν αὐτοὶ νὰ κάμωσιν ὅσα κακὰ ἀφήκατε ἐσεῖς ἀτελείωτα, ἔπειτα νὰ ἔχετε ἀντάμα μετ' αὐτῶν τὴν βίασαν ἀτελεῦτητον. Συγχωρήσατέ μοι, ἄρχοντες, εἰάν ὀλίγον παρήλθον τὸν ἔρον τῆς διακρίσεως, ὅτι οὐχὶ διὰ πάθος ταῦτα λελάληκα, ἀλλὰ θείῳ ζήλῳ νικούμενος· καὶ ὅσοι ἔχουσι γινῶσιν, ἠξεύρω, δὲν σκανδαλίζονται, ἀλλὰ μάλιστα, γινώσκοντες τὴν τῶν λεχθέντων ἀλήθειαν, θέλουσι μοῦ εὐχαριστήσαι, καὶ νὰ ἐπιμεληθοῦσι τὴν σωτηρίαν τους. Ἀλλὰ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ἐπεὶ οὖν ὁ πλοῦτος αὐτὸς δὲν σοῦ δίδει τινὰ ὠφείλειαν, τί τὸν συναΐξεις; Ἀφροσύνη μεγάλη εἶναι νὰ συναΐξης πράγματα, ὅπου φυλαττόμενα φθείρονται, καὶ μεταδιδόμενα πολυπλασιάζονται. Ἐάν σκορπίσης ἐπὶ γῆς τὸ σιτάριον, καὶ αὐξάνει, λαμβάνεις δέκα εἰς τὸ ἕνα καὶ περισσότερον, ἀμὴ ἂν τὸ φυλάγῃς, σαπίζει, καὶ χάνεις το. Οὕτω καὶ αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα πράγματα, εἰάν τὰ δώσης εἰς τοὺς πτωχοὺς, σοῦ δίδουσι περισσὸν διάφορον, ὅχι δέκα ὡσπερ τὸν σῖτον, ἢ εἴκοσι, ἀλλὰ ἑκατὸν καὶ ἀμέτρητα, καθὼς ὁ Δεσπότης μᾶς ἔταξεν. Εἰ δὲ καὶ φυλάξῃς τα κλειδωμένα εἰς τὸ σεντούκί σου, φθείρονται· καθὼς οἱ Ἑβραῖοι ὅσον Μάννα ἐφύλαγαν διὰ τὴν αὔριον ἐσκοιλήκιαζε καὶ ἐσάπιζεν, οὕτω καὶ ταῦτα ὅσα φυλάξεις ἐδῶ, τόσα χάνεις, καὶ ὄφελος δὲν σοῦ δίδουσι. Θαυμάσιος τρόπος καὶ ἐναντίος τῆς τοῦ Κόσμου τάξεως, νὰ θησαυρίζῃς σκορπίζων, καὶ νὰ πλουταίνῃς

διαμερίζωντας. Ἐπεὶ ἡ συνήθεια τῶν πολλῶν εἶναι, ὅταν θέλουν νὰ θησαυρίσουν, νὰ περιμαζώνουν καὶ νὰ φυλάττουσι μὲ κόπον καὶ ἔχθραν πολλήν· διατι ἀρπάξουσι τὰ ἀλλότρια, καὶ ἀδικοῦσι πολλοὺς, οἱ τινες μισοῦσιν αὐτοὺς ὡς ἀσπλάγγους τε καὶ ἀμελεήμονας, καὶ σὺ φυλάττεις εἰς Οὐρανοὺς θησαυρὸν ἀσύλητον, σαρπίζων εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν βίον, καὶ ἔχεις φίλους καλοὺς τοὺς ὑπὸ σοῦ εὐεργετηθέντας, ἂν σοῦ τύχη χρεῖα, νὰ χύσῃς τὸ αἷμα τῆς διὰ λόγου σου. Μὴ φοβηθῆς νὰ πτωχεύσῃς ποτε ἀπὸ ἐλεημοσύνης, μάλιστα, ὅσον δίδεις, τόσον σοῦ τὰ πολυπλασιάζει ὁ Κύριος, καθὼς φαίνεται εἰς διαφόρους Βίβλους τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐξαιρέτως δὲ εἰς τὸν βίον τὸν σπλαγγικωτάτου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, ὅτι δὲν ἔδιδε δέκα φλωρία, ἢ εἰκοσι, ἀλλὰ λίτρας χρυσαίου, καὶ ὅσον αὐτὸς ἔδιδε, τοσοῦτον τοῦ ἔστελνεν ὁ Θεὸς περισσότερα· καὶ μίαν φορὰν, ὅπου ἐπροσεύχετο, τοῦ ἤκουσεν ἕνας καὶ ἔλεγε· Τώρα θέλει φανῆ, πολυέλεε Δέσποτα, τίς νὰ βαρεθῆ πρότερον, ἢ χάρις σου νὰ μοῦ στείλῃς τοὺς θησαυροὺς, ἢ ἐγὼ νὰ τοὺς διαμοιράζω τοῖς πένησι. Τοῦτο εἶπε, διατι τοῦ ἔστειλαν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν δέκα κεράμια μέλι· χάριν ἐλεημοσύνης, καὶ διὰ τὴν καλὴν του προαίρεσιν ἐμετασκέυασεν ὁ Παντοδύναμος τὸ μέλι, καὶ ἐγένη χρυσίον ἄδδλον. Βλέπεις πῶς αὐταμεῖβει ὁ Δεσπότης τοὺς ἐλεήμονας, οὐ μόνον εἰς τὸν μέλλοντα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα; Δὲν ψεύδεται ἡ Παροιμία, ὅπου λέγει· Ὅς τις ἐλεεῖ πτωχόν, δὲν θέλει ἰδεῖ ποτὲ πενίαν, ἀμὴ ὅς τις τὸν καταφρονᾷ, θέλει λιμαῖξει. Καὶ ὁ Δαβὶδ· Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανεῖζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. Δίδε λοιπὸν ἐλεημοσύνην, νὰ πληθύνῃ πάντα τὸ πρᾶγμα σου, ὡς καὶ τῆς χήρας ἐκείνης, ὅπου ἐφιλοξένησε τὸν Ἠλίαν, καὶ δὲν εὐκαίρεσαν ποτε τὰ ἀγγεῖά της ἀπὸ ἀλεῦρι καὶ ἔλεον, ἕως οὗ ἐγένεν ὁ καρπὸς εἰς ὅλον τὸν Κόσμον. Καὶ μὴν εἰπῆς, ὅτι εἰάν ἦτον ὁ Ἠλίας, ἢ ἄλλος Ἄγιος, ἔδιδες του, ἀμὴ τῶν σημερινῶν πτωχῶν δὲν δίδεις, διατι δὲν εἶναι ἐνάρετοι. Τοῦτο εἶναι πλᾶνη τοῦ δαίμονος, ὅτι εἰάν τοῦ Χριστοῦ

δὲν δίδεις, πῶς ἔδιδες τινὸς τῶν Ἁγίων; Ἐἴτε δώσης πτωχοῖς, τοῦ Χριστοῦ τὸ δίδεις, ὡς ἄνωθεν, ὅς τις ἀνατέλλει τὸν Ἥλιον, καὶ βρέχει εἰς ὅλους ἴσια, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, καὶ εὐεργετεῖ δικαίους καὶ ἀδίκους· καὶ μὴ θέλῃς ἐσοῦ νὰ φανῆς διακριτικώτερος ἀπὸ τὸν Θεόν, νὰ ἐξετάξῃς, ἢ καλὸς εἶναι ὁ πτωχός, ἢ κακός. Διατι ὅποιος δὲν ἐλεεῖ τὸν πένητα, οὐδὲ τὸν Πέτρον, Παῦλον, καὶ Ἰωάννην ποσῶς εὐσπλαγγίζεται. Μὴ ἀποβάλῃς οὐν ποτὲ εὐκερον τὸν πτωχόν, νὰ τοῦ εἰπῆς σύρε εἰς τὸ καλόν, ὁ Κύριος νὰ σοῦ πέμψῃ, καθὼς τινὲς λέγουσιν. Ἀλλὰ βοήθησον αὐτῷ ὅσον δύνασαι, καὶ εἰάν ἔχῃς πολὺ, δός του ὀλίγον, ὅτι δὲν κυττάζει ὁ Κύριος τὴν τοῦ δώρη ποσότητα, ἀλλὰ τὴν τοῦ παρέχοντος ἰλαρότητα· ὅθεν καὶ τὴν χήραν, ὅπου ἔβαλε τὰ δύο λεπτά, ἐπαίνεσε μᾶλλον, ἢ τοὺς πλουσίους, ὅπου ἔδωκαν μεγάλα χαρίσματα. Διατι πλέον μισθὸν ἔχει ἕνας πτωχός, ὅπου δὲν ἐξουσιάζει παρὰ δέκα ἄσπρα, καὶ δώσῃ τὰ δύο ἐλεημοσύνην, παρὰ εἰς πλούσιος νὰ δώσῃ δύο χιλιάδας. Στείλιτε οὐν, πλούσιοι, τοὺς θησαυροὺς σας εἰς τὴν ἀληθῆ Πατρίδα σας, νὰ τοὺς ἔχετε αἰωνίως, εἰάν εἴστε γνωστικοὶ καὶ φρόνιμοι ἔμποροι· ὅτι ὅποιος φυλάγει θησαυρὸν εἰς τὴν ξενιτείαν, ὅπου ἔχει νὰ σταματήσῃ ὀλίγας ἡμέρας, καὶ δὲν τὸν στείλῃ ἐκεῖ ὅπου μέλλει νὰ στέκῃ ὅλην του τὴν ζωὴν, εἶναι ἄφρων καὶ ἄγνωστος.

Ὅσοι θέλουν νὰ στείλωσι χρήματα ἀπὸ μίαν χώραν εἰς ἄλλην, φοδούμενοι τοῦ δρόμου τὸν κίνδυνον, πηγένουν καὶ τὰ δίδουσι παρακαταθήκην εἰς τὴν Αὐθεντικὴν κάμεραν, καὶ τοὺς κάμνουσιν οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Βασιλέως γράμματα, ὅτι ἔλαβον τόσας χιλιάδας δουκάτα, καὶ μετ' ἐκείνα τὰ γράμματα ὑπάγου, καὶ τὰ πέρνουσιν ἀπὸ τὸ ἄλλο Κάστρον, πληρώνοντες τόσα εἰς τὰ ἑκατὸν διὰ τὴν καλωσύνην ὅπου τοὺς ἔκαμαν, ὅτι εἰς τὸν δρόμον τοὺς τὰ ἔπερναν οἱ λησται καὶ τοὺς ἐφονεύασι. Κάμε καὶ σὺ, Χριστιανέ μου, τὸ ὅμοιον. Ἐάν ἔχῃς πλοῦτον πολὺν, ἢ ὀλίγον, καὶ γυρεῖς καλόν καὶ ἀσφαλές πέραμα νὰ τὸν στείλῃς εἰς τὴν ἀληθῆ Πατρίδα σου τὴν Οὐρανίου,

νά μή κινδυνεύσῃ καὶ χάσῃ του, δός του τοῖς πτωχοῖς ὅπου εἶναι οἱ δούλοι τοῦ Ἐπουρανίου Βασιλέως Χριστοῦ, καὶ αὐτοὶ σοῦ κάμνουσιν ἰδιόχειρα γράμματα, καὶ λαμβάνεις ἀπὸ τὸν Δεσπότην, ὄχι ἀφ' ὅσον ἔδωσες ὀλιγώτερον, καθὼς κάμνουν ἐδῶ εἰς τὰ πρόσκαιρα Βασιλεία, ἀλλὰ μὲ πολλήν ὠφέλειαν καὶ διάφορον ἀναριθμητόν, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, καὶ διὰ τοῦ φαρ-

τοῦ πλούτου τούτου ἀξιῶνεσαι τοῦ Ἐπουρανίου, νά εὐφραίνεσαι πάντοτε ἀγαλλόμενος μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡς πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνσεις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

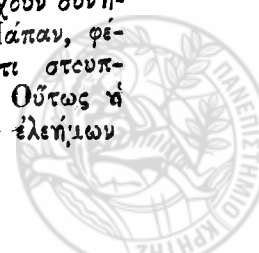
Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΘ'.

Περὶ τῶν τεσσάρων ἰσχύτων. Καὶ πρώτου περὶ μνήμης θανάτου.

Ἦ ἢ εἰ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ, εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀδάμ, διατὶ παρέβη τὸ θεῖον αὐτοῦ καὶ σωτήριον πρόσταγμα. Διὰ τῆς ἀμαρτίας λοιπὸν εἰσῆλθεν εἰς τὸν Κόσμον ὁ θάνατος, εἰς τὸν ὁποῖον εἴμεσθεν ὑποκείμενοι πάντες οἱ τῆς Ἐῤῥας ἀπόγονοι, καὶ πρέπει πάντοτε νά εἴμεσθεν ἔτοιμοι, ὅτι δὲν ἤξευρομεν τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν τῆς τελευτῆς μας. Ὅς τις μελετᾷ τὸν θάνατον καθ' ἑκάστην, δὲν τολμᾷ ποσῶς νά πταισῇ εἰς τὸν Θεόν, φοβούμενος τὴν παιδείυσιν, ὅπου ἀκολουθᾷ μετὰ τὴν παράβασιν. Ὁ Σολομῶν μᾶς δίδει μίαν βουλήν εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν, ψυχοφελῆ καὶ θανατάσιον, λέγων· Μνησθήτι τῶν ἰσχύτων σου, καὶ οὐχ ἀμαρτήσεις, ἡγοῦν ἐνθυμοῦ τὰ ὑστερινά σου, νά μὴν ἀμαρτήσῃς ποσῶς. Τὰ ἔσχατα εἶναι αὐτὰ τὰ δ' ὁ θάνατος, ἢ β'. τοῦ Χριστοῦ παρουσία, ἢ δόξα τοῦ Παραδείσου, καὶ ἡ τιμωρία τῆς ἀτελευτηότητος κολλάσεως. Ὅς τις ἐνθυμᾷται ταῦτα διηνεκῶς, νά τὰ μελετᾷ κατὰ νοῦν καὶ διάνυσιν, θέλει πολιτευθῆ καλὰ καὶ ἐνάρετα, ὅτι αὐτὰ μᾶς κάμνουν καὶ μισοῦμεν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἐπιμελούμεθα τὴν ἀρετὴν κατὰ δύναμιν. Δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ τὰ γράφω ἐδῶ εἰς τὸ τέλος τῆς Βίβλου, διὰ νά τὰ ἐνθυμᾶσαι καλλιτέρα, ὡς ἀκροατὰ, νά φοβᾶσαι τὴν τῆς ψυχῆς ἀτελευτητοῦ παιδείυσιν. Ἄς εἰποῦμεν οὖν πρώτον διὰ τὸν θάνατον, ἐπειτα θέλομεν γράψαι ἐμμελῶς καὶ διὰ τὰ ἐπιλοιπα.

Συνήθειαν εἶχασιν τὸν παλαιὸν καιρὸν οἱ Αἰγύπτιοι, ὅταν ἔκαμναν φιλίαν τινα, ἔφερναν εἰς τὸ μέσον τῆς τραπέζης ἓνα γλυπτόν ξύλον ἱστορισμένον τοιουτρόπως ὅπου σοῦ ἐφαίνετο πῶς ἦτον αὐτὸς ὁ θάνατος, καὶ τὸν ἔθεταν ἔμπροσθεν, διὰ νά τὸν βλέπουν οἱ καλεσμένοι ὄλοι, νά γεύωνται εὐτάκτως καὶ μέτρια. Ἐκεῖνος δὲ, ὅπου τὸν ἐβάστα, τοὺς ἔλεγε· Τοῦτου βλέποντες, καλεσμένοι, ἐσίεετε καὶ ἀπολαύσατε τῆς τραπέζης, στοχαζόμενοι καὶ τὸ τέλος σας. Ὡς σοφώτατοι Αἰγύπτιοι, ποταπὴ τέχνη καὶ μέθοδος ἦτον αὐτὴ ὅπου ἤνυρετε, διὰ νά φυλάγετε ἐγκράτειαν, καὶ νά φεύγετε τὰς ἀταξίας, ὅπου εἰς τὰ φιλεύματα γίνονται; Ἐπ' ἀληθείας δὲν ἠμποροῦσαν νά εὐρουσιν ἄλλο μέσον τούτου ὠφελιμώτερον εἰς αἰσχύνην καὶ κατάκρισιν ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, ὅπου ἀμεριμνοῦμεν, καὶ δὲν ἐνθυμούμεσθεν τοῦ θανάτου, ἀλλὰ κάμνομεν τόσας ἀπρεπείας εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἐτι δὲ εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅταν ἦτον Χριστιανωσύνη, τὴν ἡμέραν ὅπου ἠθέλασι στεφανώσῃ τὸν Βασιλέα, τοῦ ἠφερναν τέσσαρους λίθους διαφόρους τῷ χρώματι, καὶ τοῦ ἔλεγον νά διαλέξῃ ἀπὸ ποῖον λίθου ἠθέλε νά κτίσῃ τὸν τάφον του. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἔχουν συνήθειαν, ὅταν ψηφίσουσι νέον Πάπαν, φέρουσιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κομματί στυππί καὶ τὸ καίγουσι, λέγοντες· Οὕτως ἢ δόξα τοῦ Κόσμου παρήχεται. Ὁ ἐλεήμιον

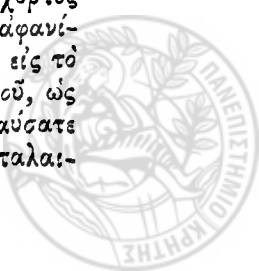


Γιῶάννης ἐπρόσταξεν, ἀφ' οὗ ἐγινε Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, νὰ κτίζου τὸν τάφον του, καὶ νὰ μὴ τὸν σκεπάσουσιν, ἀλλὰ νὰ παγγένη ἕνας τοῦ δούλος πᾶσαν Ἑορτήν, ὅταν ἐφόρει τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν, καὶ εἶχε τόσην δόξαν, νὰ τοῦ λέγη Δέσποτα, ὥρισε νὰ τελειώσου τὸν τάφον σου, ὅτι δὲν ἤξεύρεις τὴν ἡμέραν τῆς σῆς τελειώσεως. Τοῦτο ἐγένετο, διὰ νὰ μὴν ὑπερηφανευθοῦσι τοσοῦτον οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι διὰ τὴν πρόσκαιρον δόξαν, ἀλλὰ ἐνθυμούμενοι τοῦ θανάτου νὰ ταπεινώωνται. Ἡ ὄντως φιλοσοφία ἐστὶ μελέτη θανάτου, κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον. Ἐνθυμοῦ πάντοτε, ἄνθρωπε, ὅτι ὡς θνητὸς ὅπου εἶσαι ἔχεις νὰ ἀποθάνῃς μίαν ἡμέραν, ἐπεὶ οὐδεὶς δύναται νὰ φύγη αὐτὸ τὸ ποτήριον, ὅς εἶναι Βασιλεὺς, Πατριάρχης, καὶ πᾶς ἄλλος ἐπίσημος ἄνθρωπος. Ἐρχεται ὦρα (καὶ δὲν ἤξεύρεις ποτε) εἰς τὴν ὁποίαν ἐσύ, ὅπου ἀναγινώσκεις σήμερον ταύτην τὴν Βίβλον ὑγιῆς εἰς ὅλα τὰ μέλη καὶ αἰσθήσεις, νὰ εὐρεθῆς εἰς ἕνα κρεβάτι, ἀναμένων τὴν φοβεράν πληγὴν τοῦ θανάτου. Τότε συναζόνται αὐτοὶ οἱ διαλογισμοὶ νὰ σὲ θλίβουσιν, ὅτι πῶς ἀφύνης τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὑπάρχοντά σου παντῆρμα, τὰ ὁποῖα ἐσύναξες μὲ τόσον κόπον καὶ μόχθον, διὰ νὰ τὰ ἀπολαύσουσιν ἄλλοι, καὶ ἐσύ νὰ δώσης ἀπολογίαν τῷ δικαίῳ Κριτῇ διὰ τὰς ἀδικίας, ὅπου ἔκαμες, ἕως νὰ τὰ ἀποκτήσης. Τότε ἀναχωρεῖς ἀπ' ἐδῶ, καὶ τινὰς ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ ἡγαπημένους σου δὲν ἠμπορεῖ νὰ σοῦ δώσῃ τινὰ βοήθειαν, ἀλλὰ γίνεται ὁ θρηνώδης οὗτος διαμερισμός. Οἱ κληρονόμοι λαμβάνου τὸ πρᾶγμα σου, τὴν σάρκα οἱ σκώλικες, καὶ τὴν ψυχὴν σου οἱ δαίμονες, εἰ ὅποιοι νὰ σοῦ δίδουσι τόσους πολέμους τὴν ὦραν ἐκείνην τοῦ θανάτου, ὅπου νὰ ἀναστεναζῆς σφοδρῶς, ὀδυρόμενος ἄκαιρα τὴν αἰσχρὰν πολιτείαν σου, καὶ νὰ λέγῃς ταῦτα μετὰ δακρῶν· Οὐαὶ μοι τῷ ἀθλίῳ, πῶς ἠνάλωσα κακῶς τὸν καιρὸν, ὅπου ὁ Κύριός μου ἔδωκε διὰ νὰ διάγω ἐνάρετα, καὶ ἐγὼ τὸν ἐδαπάνησα εἰς μετεωρισμούς, εἰς πορνείας, καὶ ἄλλας αἰσχρουργίας ψυχολαβεῖς, καὶ τώρα φόβω πολλῷ καὶ τρέ-

μω συνέχομαι; πῶς νὰ παρασταθῶ τῷ δικαίῳ Κριτῇ; τίνας νὰ ζητήσω βοήθειαν; Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια θίλεις ἔχει εἰς τὸν νοῦν σου, ἀμαρτωλέ, νὰ ἀναθεματίσης τῆς σαρκὸς τὴν ἡδονὴν καὶ ἀπολαύσιν, ὅπου σὲ ἔκαμε νὰ εἰσελθῆς εἰς τόσον κίνδυνον, καὶ νὰ ὀδυρεσῇ ἀνωφύλευτα, ὅτι δὲν εὐρίσκεις τότε εἰς τοσαύτην ἀνάγκην τινὰ βοήθειαν. Καιρὸς δὲν εἶναι πλέον ζωῆς, οὔτε μετάνοια συγχωρεῖται, νὰ στρέψῃς ὀπίσω εἶναι ἀδύνατον, καὶ νὰ περᾶσης χωρὶς ἐξέτασιν ἀνημπόρετον. Διὰ τοῦτο ἂς εἶσαι τώρα ἔτοιμος, καὶ νοουθετήσου ἀπὸ ἐτέρων παραδείγματα. Ἐκεῖνος ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Βαθυλωνίας, καὶ πάσης Ἀσίας, ὁ Σαλαυτῖνος λέγω, ὁ τοσοῦτον δυνατὸς καὶ ἀνδρειωμένος, ὅπου ἐφόνευσε τόσους Χριστιανούς εἰς τὴν Παλαιστίνην, Συρίαν, καὶ Ἀντιόχειαν, ἀφ' οὗ ἔλαβε τόσας νίκαις, αὖξῃσε τὸ βασίλειόν του, ἤλθεν εἰς θάνατον, καὶ ἐπρόσταξεν ἕνα στρατιώτην νὰ βαστᾷ εἰς ἕνα κοντάρι τὸ ὑποκάμισον, μὲ τὸ ὅποιον εἶχε νὰ ἐνταφιασθῇ, νὰ τὸ δείχνῃ τοῦ λαοῦ ὄλου, λέγωντας· Ὁ αὐθέντης μας, ὅπου ὥριζε τόσα βασίλεια τῆς Ἀσίας, ἀποθνήσκει σήμερον, καὶ δὲν ἐξουσιάζει τίποτας ἄλλο, εἰμὴ μόνον τοῦτο τὸ ὑποκάμισον. Οὕτως ἔκαμεν ὁ γνωστικὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ, διατὶ ἐγνωρίσεν, ὅτι ἡ ἀγορταγία ὅπου εἶχε, νὰ ἀποκτήσῃ θησαυρούς καὶ Βασίλεια, ἦτον ὅλα καπνὸς καὶ ὑπερηφάνεια, διατὶ τὰ ἄφηνεν ὅλα ἐδῶ, καὶ ἀπῆρχετο ὀλόγουμος. Ὅμοιος, καὶ ὅταν ἐπληγῶθη ὁ ἐξακουστός στρατηγὸς ἐκεῖνος τῆς Καρθαγένης, Μάγνος ὀνόματι, πλησιάζας εἰς θάνατον, εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀννίδαν, καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅπου τοῦ ἐπαρστέκοντο· Οὐαὶ μοι ποταπὸν τέλος ἔχει ἡ ψυχὴ μου. Ὡ πόση ἀνοικία εἶναι, νὰ χαίρεται τίς εὐρισκόμενος εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν καὶ δόξαν εὐμάραντον! Ἡ εὐτυχία τῶν δυνατῶν εἶναι ὑποκειμένη εἰς πολλοὺς κινδύνους καὶ κλύδωνας. Ὡ ὕψος τῶν μεγάλων τιμῶν, πόσον ταχέως πίπτεις καὶ ταπεινώεσαι! Ὡ ἐλπίδα ψευτικῆ τῶν ἀνθρώπων! Ὡ κενὴ δόξα! Ὡ ζωὴ ἀμφίβολος καὶ παμμόγητος, γεμάτη κόπας καὶ βασανὰ! Ποῖαν ὠφέλιαν λαμ-

βάνω τώρα, ὅπου ἐγάλασα Κάστρον, ἠδάφισα πύργους καὶ τείχη ἀήττητα, ἠφάνισα Πόλεις, καὶ ἐνίκησα λαὸν ἀναριθμητόν. Τί διάφορον ἔχω, ἀδελφέ μου παμφίλτατε, πῶς ἔκτισα παλάτια πλούσια, καὶ εὐρύχωρα, μὲ ποικιλόχροα μάρμαρα στολισμένα μὲ χρυσίον καὶ ἄργυρον, καὶ τώρα νὰ ἀποθάνω ὡς πένης καὶ ἄσικος εἰς ἓνα χωράφιον; Μεγάλα πράγματα μελετᾶς καὶ φροντίζεις νὰ τελέσης ἐσὺ, ὅπου δὲν ἤξευρεις τὸ πικρότατον τέλος σου. Ἴδου ἐγὼ ἀπέρχομαι σήμερον, καὶ πλέον δὲν ἐπιστρέφω πρὸς σέ, ἀλλὰ σὺ μᾶλλον ἔρχομαι νὰ με εὕρῃς εἰς τὸν ἄχαρον Ἄδην μεθαύριον. Ἐτι δέ, ἔταν ἐπέθανεν ὁ Ἀλέξανδρος ἐσυναχθησαν πολλοὶ Φιλόσοφοι, εἰς ἀπὸ τούτους ὁποίους εἶπε ταῦτα πρὸς τοὺς παρестῶτας: Χθές δὲν ἐχώρει τὸν Ἀλέξανδρον, ἡ εὐρύχωρία, καὶ τὸ πλάτος ὄλου τοῦ Κόσμου, καὶ τώρα μόνον τρεῖς πήχαις γῆς τὸν ἐχώρῃσε. Καὶ πάλιν ἄλλος εἶπε: Χθές ἐδύνετο νὰ λυτρώσῃ πολὺν λαὸν ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ σήμερον δὲν ἤμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τοῦ λόγου του. Ἐτερος ἰδὼν αὐτοῦ τὸν τάφον κεχρυσωμένον, εἶπε ταῦτα: Χθές ἐθησαύριζεν ὁ Ἀλέξανδρος τὸ χρυσίον, καὶ τώρα θησαυρίζει τὸ χρυσίον ἐκεῖνον. Καὶ ἄλλος: Χθές ἐπάτει τὴν γῆν μὲ δόξαν ἀνεϊκαστον, καὶ τώρα ἡ γῆ τὸν σκεπάζει ὡς καταφρονημένον καὶ ἄτιμον. Καὶ οὕτω πᾶς ἓνας Φιλόσοφος ὠμίλησε διάφορα λόγια, ἄξια μνήμης, διὰ νὰ ἀποδείξουν τὴν ματαιότητα τῆς προσκαιροῦ ζωῆς, καὶ κοσμητικῆς ἀξιοσύνης. Βλέπεις, πῶς καὶ οἱ Ἕλληνες ὅπου δὲν εἶχασιν φῶς τῆς Πίστεως, ὠμολογοῦσαν τὴν ἀνοσίαν ἐκείνων, ὅπου φροντίζουν περίσσια πράγματα ἀνωφέλευτα; Αὐτοὶ μὲ τὸ φῶς τῆς γνώσεως μόνον ἐταπεινῶνουντο, καταφρονουῦντες τὰ πρόσκαιρα ὡς ἀνύπαρκτα, καὶ τώρα εἶναι τινὲς Χριστιανοί, ὅπου στοχαζόμενοι τὴν εὐγένειαν, τὴν φήμην, τὸν πλοῦτον, καὶ εὐτυχίαν τους, ἀστοχοῦσι, καὶ δὲν ἐννοιάζονται νὰ γνωρίσουν τοῦ λόγου τους, ἀλλὰ μεγαλαυχοῦσιν οἱ ἄφρονες, καὶ καταφρονοῦν τὸν πλησίον τους. Ἄς μελετοῦσιν οἱ τοιοῦτοι τὸν θάνατον, νὰ ἐνθυμοῦνται αἰεὶ καὶ πάντοτε, ὅτι πεταπαὶ γίνονται ἐκεῖνην τὴν ὥραν, ἔταν ἡ

ψυχὴ χωρίζεται ἐκ τοῦ σώματος. Ὅταν ἡ πονηρὰ τοῦ βίου πανήγυρις λυταί, ὁ πηλὸς μελανίζει· καὶ πάντα τὰ τοῦ σώματος ὄργανα τὰ πρὸ μικροῦ κινητὰ καὶ λίαν ὠραία, θεωροῦνται νεκρὰ ἀνενεργητα. Οἱ ὀφθαλμοὶ κεκλεισμένοι, ἡ γλῶσσα σιγῶσα, δεδεμένοι αἱ χεῖρες, οἱ πόδες ἀκίνητοι, καὶ ἀπλῶς, ἅπανα ἡ εὐμορφία τοῦ σώματος νὰ κατασταθῇ ἀσχημίαι· ἡ δύναμις νὰ ἀφανισθῇ, καὶ ἡ τιμὴ νὰ μετατραπῇ εἰς ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν. Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς τότε ἔταν τὸ κάλλος μαραίνεται ὡς ἄνθος, ὡς ἀτμὴς, καὶ ἐωθινὴ ὄρσος, καὶ πᾶσα δόξα ὡσεὶ σκιά ἀνύπαρκτος, καὶ ὡς ἐνύπνιον ἀκαιροφάνταστον ἀφανίζεται. Ποῦ τότε ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος; ἡ τῶν οἰκετῶν πλυμμύρα καὶ ὁ θόρυβος; οὐ παραμένει ὁ πλοῦτος, οὐ συνοδεύει ἡ δόξα, οὔτε τίς τῶν συγγενῶν καὶ φίλων δύναται ποσῶς βοηθεῖσαι τῆς ἀθλίας ψυχῆς, ἀλλὰ δακρυεὶ ἀνόνητα, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ ἐλεῶν αὐτῶν. Πρὸς τοὺς Ἀγγέλους τὰ ὄμματα ῥέπουσα, ἄπρακτα καθικτεύει. Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τὰς χεῖρας ἐκτείνουσα, οὐχ ἔχει τὸν βοηθοῦντα, ἀλλ' ἀπέρχεται εἰς ὁδόν, ἣν οὐδέποτε διώδευσε, καὶ παραγίνεται εἰς δίκαιον καὶ φοβερόν Κριτὴν, ἔνθα προσωποληψία οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐν ἀξιώματι ἴσω πλῆσιος καὶ πένης, Βασιλεὺς καὶ στρατιώτης παρίστανται. Ἐὰν αὐτὰ ἐστοχαζόντο οἱ Βασιλεῖς καὶ δυνάσταί, οἱ εὐγενεῖς καὶ πλούσιοι, οἱ Ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες, ἐταπεινῶνουντο, νὰ μὴ ἀδικοῦσιν, οὔτε νὰ καταφρονουῖσι τοὺς πένητας. Ἄκουσον, εὐγενέστατε ἄρχων (ὅπου μεγαλαυχεῖς τοσοῦτον, καὶ ὑπεραιρεσαι, καὶ διαγεις μὲ ἀναισχυντίαν εἰς ἀπόλαυσιν καὶ ἠδυπάθειαν τῆς σαρκός, ὡσπερ νὰ ἦσουν ἀθάνατος) τί λέγει Ἡσαΐας ὁ μεγαλόφωνος. “Ἠὲ, σα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου.” Καὶ ὅντως καθὼς ἀνατείλαντος τοῦ Ἡλίου, ὁ χόρτος ξηραίνεται, καὶ ἡ ὠραιότης αὐτοῦ ἀφανίζεται, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐπάνω εἰς τὸ ἄνθος τῆς εὐτυχίας καὶ πλοῦτου αὐτοῦ, ὡς ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἀπόλλυται. Κλαύσατε οὖν, πλούσιοι, ἐκλύζοντες ἐπὶ τῆς ταλαι-



πωρίας ὑμῶν, καθὼς σὰς λέγει ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, ὅτι ὁ πλοῦτός σας ἐσάπησε, καὶ τὰ ἱματῖά σας ἐγίναν σητόδρωτα, καὶ τὰ ἐξῆς. Γράφει ὁ Προφήτης Δαυιδὸς διὰ τὸν Βαλτάσαρ τὸν Βασιλέα τῆς Βαβυλωνίας, ὅτι ἔκαμε φίλευμα τῶν μεγιστάνων καὶ ἐσθίων, καὶ πίνων μὲ τὰς παλλακίδας ἐμέθυσε, καὶ τὴν νύκτα διὰ παιδείουσιν τῆς ἀνομίας του τὸν ἐφόνευσαν. Εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων φαίνεται, ὅτι ἰσταίμενος ὁ Ἡρώδης ἐνδεδυμένος πορφύραν βασιλικὴν ἀκροάζετο τοὺς ἐπαίνους καὶ ἐγκώμια γέμοντα βλασφημίας, ὅπου ἔλεγεν ὁ μωρὸς λαὸς· ὅθεν αὐτὴν τὴν ὥραν τοῦ ἐπλήρωσεν Ἄγγελος Κυρίου, καὶ γενόμενος σκωληκόδρωτος, παραχρῆμα ἐξέψυξε. Καὶ οὐ μόνον οὗτοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὁμοίως ἠρπάγησαν εἰς μίαν στιγμὴν, καὶ δὲν τοὺς ὠφέλησε ποσῶς ἡ δύναμις, ἡ εὐγένεια, καὶ ὁ πλοῦτος αὐτῶν, οὔτε ἡ σοφία καὶ μάθησις, νὰ φύγουν ἀπὸ τὸν θάνατον, ἀλλὰ μᾶλλον εὐρίσκονται διὰ τὴν δόξαν καὶ εὐτυχίαν τους εἰς ὀριμωτέραν καὶ πανώδυνον κόλασιν. Τί ἐγίναν οἱ φιλόκοσμοι ἐκεῖνοι, ὅπου ἐνθυμᾶσθε, καὶ ἔφαγαν μετ' ἐσᾶς, καὶ ἔπιαν φαγητὰ καὶ ποτὰ ὠραιότατα, ἐξοδιάζοντες τὸν καιρὸν ματαίως καὶ ἀφρόνως, εἰς κραυγὰν, καὶ μέθην, εἰς μετεωρισμοὺς, γέλοια, μύθους, χοροὺς, καὶ τραγωδία, καὶ εἰς ἄλλα μάταια πράγματα; Ποῦ εἶναι τώρα οἱ συγγενεῖς, καὶ φίλοι σας, οἱ ἀδελφοί, οἱ γονεῖς, καὶ τὰ τέκνα σας; Τί ἐγίναν, καὶ ποσῶς δὲν φαίνονται; Ὅλοι ἐπεριπάτησαν τὸν ἀγιαγερτὸν δρόμον, εἰσῆλθον εἰς τὸν ἄχαρον ἄδην, καὶ παντελῶς ἠφανίσθησαν. Δὲν ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον τους ἄλλο τί, μόνον σκωληκὸς, βρωμὸς, στάκτη, καὶ ξηρὰ κόκκαλα. Ἐδόθη ἡ σὰρξ αὐτῶν εἰς τροφήν τῶν σκωληκῶν, καὶ ἡ ψυχὴ τους νὰ βασανίζεται πάντοτε. Διὰ βραχείαν ἀπόλκυσιν, διὰ μικρὰν ἡδονὴν, καὶ ἄχρηστα γέλοια, καὶ διὰ παράκλησιν πρόσκαιρον, ἐκληρονόμησαν θλίψιν καὶ τιμωρίαν αἰώνιον, καὶ ἀντὶ τῆς κοσμικῆς συνοδίας, ὅπου εἶχασιν ἐδώ, συναυλίζονται τώρα μὲ τοὺς ζοφεροὺς καὶ ἀσχημοτάτους δαίμονας. Τί τοὺς ὠφέλησαν οὐν αἱ πρότεροι ἀπολαύσεις, ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα, οἱ

δοῦλοι, ὁ Κόσμος τῶν ἱματίων, καὶ ἡ λοιπὴ εὐτυχία ἢ πρόσκαιρος; Ἐπεὶ οὖν πάντα ταῦτα, ὡς ἀστραπὴ ἀφανίζονται, καὶ ὡς καπνὸς διαλύονται, καὶ δὲν ὠφελοῦσι ποσῶς μετὰ θάνατον, ἐνθυμοῦ κατ' ἐκάστην τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν φοβεράν, καὶ τάξει, πῶς ἀποθαίνεις σήμερον, καὶ τὰ ἀφήνεις ὅλα παντέρημα.

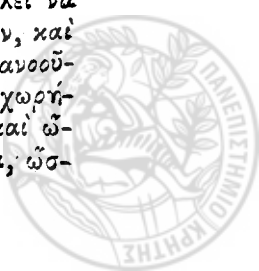
Πολλάκις εὐρίσκονται εἰς ἓνα χωράφιον, καὶ βόσκονται ὄρνιθες καὶ πετεινὰ διασκορπισμένα ὡδε κάκει σε, γυρεύοντας μυίας, ἀκρίδας, καὶ κώνωπας. Καὶ ἐκεῖ ὅπῃ γυρίζου ἀμέριμνα, ἐξαίφνης ἔρχεται ὁ ἄρπαγος λύκος, καὶ ἀρπάζει ἓνα ἀπὸ τὴν μίσσην, καὶ ξεσχίζει, καὶ τρώγειτο. Τὰ ἐπιλοιπα φεύγουν μετὰ φόβον πολλοῦ, καὶ κρύπτονται, ἀμὴ εἰς ὀλίγην ὥραν ἀστοχοῦσιν ὡς ἀγνωστα καὶ μωρὰ τὸν φόβον, ὅπῃ ἐπήρασι, καὶ εὐγενουσι πάλιν, καὶ βόσκονται. Στρέφει ὁ λύκος, καὶ ἀρπάζει ἄλλο, καὶ τρώγειτο, αὐτὰ δὲ πάλιν κρύβονται ὡς τὸ πρότερον. Ὅμως εἰς ὀλίγην ὥραν ἀστοχοῦσι τὸν κίνδυνον, καὶ περιδιαβάζουν χωρὶς φροντίδα θανάτου καὶ μέριμναν ἕως οὗ τὰ τρώγει ἓνα κατ' ἓνα, καὶ ἐξαλείφεται. Ὡ ἀνθρώποι ἀγνωστοί, εἰς ὁμοίαν κατάστασιν εὐρίσκεσθε, ὡς τὰ πετεινὰ, καὶ περιδιαβάζετε εἰς τὸν λειμῶνα τῶν ἡδονῶν τοῦ Κόσμου καὶ σαρκικῶν ἀπολαύσεων, ξετρέχοντες μυίαις καὶ πράγματα, παίγνια τοῦ αἰῶνος τούτου, διαγοντες χωρὶς ἔννοιαν καὶ φροντίδα τινὰ τῆς ψυχῆς σας, ὡσπερ νὰ εἴστε ἀθάνατοι πάντοτε. Ἀλλ' οὐαί σας, ἀφρονες, ὅτι ἔρχεται ἐξαίφνης ὁ ἄρπαγος θάνατος, καὶ λαμβάνει τὸν φίλον ἀπὸ τὸ μέσον σας· τὸν γνώριμον, τὸν συγγενῆ, τὸν ἠγαπημένον σας, καὶ τότε μένετε πάντες περίλυτοι μὲ φόβον καὶ τρόμον, λέγοντες: Κύριε ἐλέησον, ἀπέθανεν ἐκεῖνος, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ ἐντιμὸς, ὁ πλούσιος, καὶ ὁ σοφώτατος ἀνθρώπος, ἐκείνη ἡ ὠραία κόρη καὶ πάγκαλος. Ὡ πῶς ἠφανίσθη εὐμορφία τσαυτῆ, πῶς ἐχάθη τοιαύτη δύναμις, πῶς ἐσδυσεν ἡ πάμπωτος λαμπρὴ τῆς νεότητος; Οἴμοι, εἰάν ἤθελα ἀποθάνῃ ἐγὼ, ὅπου ἔπραξα τόσας ἀμαρτίας, ποῖον κακὸν ἐπάθεινα, καὶ ποῖα κόλασις μὲ ἐδίχετο; Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια λέγοντες,

μελετάτε νὰ ἐπιστρέψετε εἰς μετάνοιαν, ἀμὴ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀστοχᾶτε τὸν κίνδυνον, ἀμνημονεῖτε τοῦ τεθνηκότος φίλου σας, καὶ διδασθε πάλιν ὡς ἄγνωστα πετεινὰ εἰς τὰς κοσμικὰς ἀπολαύσεις, καὶ οὕτως ἔρχεται ὁμοίως ὁ θάνατος, καὶ λαμβάνει ἄλλου συγγενῆ καὶ φίλου σας, καὶ πάλιν ἄλλου ἐπαύριον, ἕως ὅπου πέρνει ὅλους, καὶ ἀποθνήσκετε ἀδιόρθωτοι. Ὁ ἄφρονες, καὶ ἀναισθητότεροι τῶν ἀλόγων ζώων. Δὲν εἶναι παράξενοι, νὰ πλανοῦνται τὰ ἀπονήρευτα πετεινὰ, διατὶ εἶναι ἄλογα ζῶα, καὶ δὲν ἠξεύρουσι τὸ συμπερὸν, οὔτε γνωρίζουν τὸν κίνδυνον, ἀμὴ εἰς εἰσὰς, Χριστιανεῖ, εἶναι ἐκπληξίς, ὅπου εἴστε μὲ ὄνω φῶτα ἐστολισμένοι, τοῦ λογικῆς, καὶ τῆς Πίστεως, καὶ διακρίνετε τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν, καὶ βλέπυτες τόσους κατ' ἐκάστην νὰ ἀποθνήσκουσι, δὲν ἐπιστρέφετε εἰς μετάνοιαν, οὔτε μελετάτε τὸν θάνατον.

Γράφει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος εἰς ἔβδομον βαθμὸν τῆς αὐτῆς Βίβλου, ὅτι εἰς Μοναχός, Ἰσχυῖος ὀνομαζόμενος, χωρηθίτης, ἔξισεν ἀμελῶς εἰς τὴν πολιτείαν, ἔπειτα ἀσθένει βαρέως, καὶ ἀνεχώρησεν ἀληθῶς ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασε μία ὥρα, ἀνέστη, καὶ μᾶς ἐπαρακάλεσε νὰ εὐγῶμεν ἔξω ἀπὸ τὸ κελλίον του. Ἐπειτα κτίσας τὴν θύραν μὲ λίθους καὶ ἄσβεστον, ἔμεινεν ἔσω δωδεκα χρόνους κτισμένος, χωρὶς ποτὲ νὰ συντύχη λόγον τινα, οὔτε νὰ φάγη ἄλλο τίποτε, εἰμὴ μόνον ὀλίγον ἄρτον, καὶ ἔχυνε δάκρυα ἀναρίθμητα, ἐνθυμούμενος τὰ φοβερά, καὶ ἐξαισία πράγματα, ὅπου εἶδεν εἰς ἐκείνην τὴν ἔκστασιν. Ἀφ' οὗ ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἐπλησίαζεν εἰς τὸ τέλος, ἐγαλάσαμεν τὸν τοῖχον, καὶ εἰσελθόντες, ἐπαρακαλέσαμεν αὐτόν, νὰ μᾶς εἰπῆ τίποτας λόγον ψυχωφελῆ πρὸς νοθεσίαν, ἀμὴ δὲν ἠθέλησε νὰ συντύχη ἄλλο τί, μόνον ταῦτα. Ὅς τις μελετᾷ τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀπολογίαν, ὅπου μέλλει νὰ δώσῃ εἰς τὸ φοβερόν τοῦ Κυρίου Κριτήριον, δὲν θελεῖ δυναθῆ νὰ ἀμαρτήσῃ πώποτε. Ταῦτα εἰπὼν, ἐκοιμήθη ὁ τρισμακάριστος, καὶ ἅπαντες ἐθαυμάσαμεν εἰς αὐτόν, ὅστις ἦεν πρότερον τόσον ἀμελής, καὶ εἰς μίαν ὥραν νὰ μετατραπῆ

εἰς τοιαύτην θαυμαστὴν καὶ θεῖαν ἀλλοίωσιν. Ἔως ὧδε εἰσὶ λόγια τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀμφιδάλη τινὰς εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ μαρτυρία εἶναι ἀξιόπιστος τοιοῦτου Ἁγίου, ὅς τις ἦτον παρὼν, καὶ εἶδεν ὀφθαλμοφανῶς τὴν ὑπόθεσιν. Μαλιστα πρέπει νὰ φοβηθῶμεν πολλὰ, συλλογιζόμενοι τὴν μετάνοιαν ὅπου οὗτος ὁ Ὁσιος ἔκαμε διὰ τὴν φρικτὴν ὀπτασίαν ἐκείνην καὶ ἔκστασιν, καὶ νὰ πασχίσωμεν νὰ τὴν μιμηθῶμεν τὸ κατὰ δύναμιν.

Εἰπέτε μου τὴν ἀλήθειαν εἰς ταύτην τὴν ἐρώτησιν. Ἐὰν ἤθελε προστάξῃ ὁ Βασιλεὺς νὰ σᾶς θανατώσουσιν ἅπαντας, ἀμὴ ὄχι μίαν ἡμέραν ὅλους, ἀλλὰ νὰ σᾶς ἔχουσι φυλακωμένους, καὶ νὰ εὐχάζουσι σήμερον δέκα, αὔριον εἴκοσι, τὴν ἄλλην τριακοντα, νὰ τοὺς θανατώσουν, χωρὶς ποσῶς νὰ ἠξεύρῃ πᾶς ἕνας τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, μόνον νὰ ἀπαντεχένη κατ' ὄραν τὸν θάνατον, μὲ ποταπὴν καρδίαν καὶ μελέτην, ἐστέκετε εἰς αὐτὴν τὴν φυλακὴν ἐσεῖς ὅλοι οἱ κατὰδικοί; Πῶς θὰ ἔδαπανᾶτε τὰς ὀλίγας ἡμέρας καὶ ὥρας σας; Ἀράγε εἰς παίγνια, μετεωρισμούς, φιλονεικίας, καὶ μάχας, καὶ ἄλλα ὅμοια; Οὐχί. Ἀλλὰ νὰ στέκεσθε ἡσυχάζοντες, μὲ εὐψυχίαν πολλὴν καὶ κατῆφειαν, συλλογιζόμενοι τὸν μέλλοντα ἀπαραίτητον κίνδυνον. Εἰ δὲ καὶ ἠθέλετε στοχαστῆ τινὰς ἀπὸ λόγου σας νὰ παίζου, νὰ μάχωνται, νὰ φιλονεικοῦσι, καὶ νὰ ἀργολογοῦσιν ἀμέριμνα, δὲν τοὺς ἐκατακρίνετε ὡς μωροὺς καὶ ἀγνώστους, ὅτι πῶς δὲν ἐφρόντιζαν διὰ τὴν ψυχὴν τες, νὰ ζητήσουσι τοῦ Θεοῦ συγχώρησιν, ἀμὴ ἐφλυαροῦσαν μετεωρίζοντες; Ὁ Χριστιανοί μου, εἰς τοιαύτην ἀπόφασιν εὐρισκόμεσθαι ἅπαντες ἡμεῖς τοῦ Ἀδάμ οἱ ἀπόγονοι, μετὰ τὴν ἐκείνου παράδεισιν, διὰ τὴν ὁποίαν κατεκρίθημεν ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ Βασιλέως εἰς θάνατον. Ἡ δ' αὖν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. Καὶ μέλλει νὰ ἀποθάνωμεν ὅλοι σήμερον, ἢ αὔριον, καὶ ἡμεῖς οἱ τυφλοὶ κα' ἀνοήτοι δὲν μετανοοῦμεν τὰς ἀμαρτίας μας, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ, ἀλλὰ θαπανοῦμεν τὰς ἡμέρας, καὶ ὥρας εἰς μετεωρισμούς καὶ παίγνιδια, ὡς



περὶ νὰ μὴν ἦτον τοῦ θανάτου ἢ ἀποφασίαι καταπάνω μας, ἀλλὰ νὰ εἴμεσθιν ἀθάνατοι πάντοτε. Ὡ τῆς ἀγνωσίας μας! Τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου βαστούμεν, νὰ μᾶς ἀποκεφαλίσουσιν αὐρίον, καὶ ἡμεῖς ζητούμεν σαρκικὰς ἀπολαύσεις καὶ κοσμικὴν ματαιότητα; Ἀνοίξατε τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμοὺς σας, ἁμαρτωλοὶ, συγχωρήσατε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, πνευθήσατε νῦν, καὶ θρηνη-

σατε ἕως ὅπου χρήζει τὸ δάκρυον, γρηγορήσατε, καὶ προσεύεσθε, καὶ μελετᾶτε τὸν θάνατον, ὅτι δὲν ἤξεύρετε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, ὅταν ἔρχεται ὁ Νυμφίος. Ἀγρυπνήσατε, διὰ νὰ εἰσέλθετε εἰς τοὺς γάμους μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων, ἵνα μὴ μένοντες ἕξω μετὰ τῶν μωρῶν, ὀδυρέσθε ἀκαιρα τὴν ζημίαν σας, καὶ πνευθῆτε ἀπαρηγόρητα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ'.

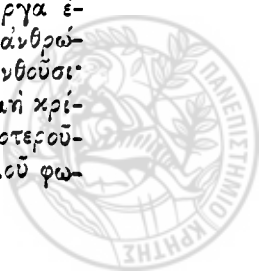
Περὶ τῆς β'. τοῦ Κυρίου ἐλεύσεως, καὶ τῆς κοινῆς τῶν ἀνθρώπων ἐξανάστασως.

Πολὺν φόβον καὶ τρόμον ἀνείκαστον ἔχει εἰς τῶτον τὸν Κόσμον ἕνας ἀποφασισμένος εἰς θάνατον, ὅταν τὸν εὐγάλουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν οἱ δῆμιοι, καὶ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸ Κριτήριον, νὰ τοῦ ἀναγνώσουσι τὴν πικροτάτην ἀπόφασιν, καὶ εἰς τσσαύτην ὀλιγοθυμίαν καὶ μικροψυχίαν ἔρχεται, ἀπὸ τὸν φόβον τῆς τιμωρίας, ὅπου χλωμαίνει ἡ ὄψις του, ἡ γλῶττα καὶ ὁ λάρυγξ ξηραίνεται, τὸ αἷμα χάνεται ἀπὸ πάνω του, καὶ τινὲς ἀπὸ τὴν ἄμετρον ὀλιγοθυρίαν, ὅπου λαμβάνουσιν, εὐγένει ἰσχυρῶς ἢ ψυχῆ τους, πρὸ τοῦ νὰ τοὺς θανατώσῃ τὸ ξίφος. Ἀλλὰ τί ἔχει νὰ κάμῃ ὄλον ἐτοῦτο, συγκρίνωντάς το μὲ τὸν φόβον ἐκεῖνον, καὶ σύγχυσιν, ὅπου θέλουσι λάβῃ οἱ ταλαίπωροι ἁμαρτωλοὶ τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν φοβεράν τῆς δευτέρας τοῦ Δεσπότη ἐλεύσεως; ὅταν τοὺς κρᾶζουσιν οἱ ἄγιοι Ἄγγελοι νὰ δώσουσι ἀπολογίαν φρικτὴν τῷ ἀδεκάστῳ Κριτῇ, διὰ ὅλας τὰς πράξεις καὶ λόγια, καὶ διαλογισμοὺς τῆς καρδίας τους; Τί νὰ γένουσι τότε; πῶς νὰ κρυφθῶσι; πῶς νὰ βοηθηθῶσιν οἱ τάλανες; Ἐκεῖ δάκρυα δὲν χρήζουσι τίποτας, ἢ μετάνοια οὐδὲν ὠφέλᾳ, αἱ προσευχαὶ δὲν ἀκούονται. Ἀφ' οὗ ἡ τελευταία ὥρα τῆς ζωῆς τελειώσῃ, δὲν δίδεται πλέον καιρὸς πρὸς μετάνοιαν. Πλῆτος, δυναστεία, καὶ ἄλλα τοῦ Κόσμου ὅμοια δὲν ὠφελοῦσι ποσῶς, κατὰ τὴν Παροιμίαν. «Ὁὐκ ὠφελήσει ὁ πλοῦτος ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ· Δικαιοσύνη

δὲ ρύεται ἐκ θανάτου»· Λέγει δὲ καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ταῦτα περὶ τῆς Κυρίας ἐλεύσεως. «Ὡσπερ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ Ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως Δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν Ἐλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ Σελήνη, οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τὰ ἐξῆς». Λοιπὸν εἰάν ἔχωμεν τῶρα τοιοῦτον φόβον, ὅταν ἀστράπτη καὶ βροντᾷ δυνατὰ, δειλιῶντες μὴν ἔλθῃ κεραυνὸς νὰ μᾶς θανατώσῃ, καθὼς τὸ ἔπαθον πολλὰκις τινὲς, (ποταπὸς φόβος), καὶ ποῖος τρόμος θελεῖ καταβάλλῃ τὸν Κόσμον ὄλον τὴν φοβεράν ἐκείνην ἡμέραν, ὅπου ἔχει νὰ τρομάξῃ ἡ γῆ, νὰ μεγγιστῇ ἡ θάλασσα, νὰ ἐξάψῃ ὁ αἶθρ, νὰ κατέβῃ πῦρ, νὰ κατακαύσῃ πάντα τὸν Κόσμον; Ἐπειτα νὰ ἔλθῃ μετὰ δόξης πολλῆς καὶ δυνάμεως ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων μετὰ πασῶν τῶν Οὐρανίων Δυνάμεων, οὐχὶ καθὼς ἦλθε πρότερον εὐτελής καὶ καταφρονημένος ὑπὸ πολλῶν, ἀλλὰ μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐνδοξος, καὶ ὑπὸ πάντων προσκυνούμενος; Εἰς τὴν πρώτην ἔλευσιν ἦλθεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς ταπεινὰ καὶ ἀπόκρυφα, χωρὶς τινὸς δόξης, κεκρυμμένος ἐννέα μῆνας εἰς τὴν Παρθενικὴν μήτραν, ἀμὴ τότε θελεῖ ἔλθῃ μετὰ δόξης πολλῆς ἐμφανῶς, καθήμενος ἐπὶ νεφέλης φωτεινῆς. Τότε ἐγεννήθη εἰς πενιχρὸν σπήλαιον, ἀνεκλίθη εἰς τὴν γάτ-

νην τῶν ἀλόγων, καὶ ἐνεδύθη πτωχὰ καὶ
 τὴν ἐπιπέφυκα, ἀμὴ τὴν δευτέραν, ὅτι
 εἶναι ἔνδοξος, καὶ ὑπὸ πάντων Θεὸς τῆς
 μεγαλειότητος γνωρίζομενος. Εἰς τὴν πρῶ-
 τήν ἦλθε μετὰ σαρκὸς παθητὸς ὡς βροτὸς,
 καὶ τὴν β'. μετὰ ἀπαθῶς οὐσίας Θεο-
 πρεπῶς. Τὸ πρῶτον Σωτὴρ πανάγαθος, καὶ
 τὸ δεύτερον Κριτὴς φοβερώτατος. Τότε ἦλθε
 διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς, ἀμὴ τώρα ἔρχεται
 κατὰ τῶν ἀμαρτωλῶν. Τότε διὰ νὰ παθῆ με-
 τὰς ἐκλεκτοὺς, καὶ τώρα διὰ νὰ βασιλεύσῃ,
 καὶ νὰ συνδοξασθῆ μετ' αὐτῶν. Εἰς τὴν
 πρῶτην ἔλευσιν αὐτὸς δὲν ἐπρόλαβαν σημεῖα
 καὶ τέρατα, νὰ μαρτυροῦσι τὴν παρουσίαν
 αὐτοῦ, ἀμὴ εἰς τὴν δευτέραν θέλουσιν φαίνε-
 σθαι τόσα σημεῖα εἰς τὸν ἥλιον, εἰς τὴν Σε-
 λήνην, καὶ πάντα τὰ κτίσματα, ὅπως νὰ τὸν
 ἐγνωρίζουσιν ὅλοι, ὅτι ἔρχεται Κριτὴς τῶν
 ἀπάντων, διὰ νὰ ἀποδώσῃ ἐκαστοῦ κα-
 τὰ τὰ ἔργα του. Ὁ σοφὸς Ἰερώνυμος λέγει
 εἰς τὰ Βιβλία του, πῶς ἠῤῥηκεν εἰς τοὺς
 Χρονολογικοὺς τῶν Ἑβραίων ὅτι ἔχουν νὰ
 προλάβουσι τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ δώ-
 δεκα σημεῖα, ἦχουν τὴν α'. ἡμέραν, νὰ ὑ-
 ψωθῆ τὸ σῶμα τῆς θάλασσης, ὅπου νὰ ὑπε-
 ρέβῃ δεκαπέντε πῆχαις ὅλα τὰ ὄρη, ἔχι
 νὰ τὰ σκεπάσῃ, ἀλλὰ νὰ στέκεται εἰς
 τὸν τόπον τῆς, ὡς περὶ νὰ ἦτον τείχος τρι-
 γύρου τῆς. Τὴν β'. νὰ κατέβῃ τὸ σῶμα βα-
 θεῖα, ὅπου σχεδὸν νὰ μὴ φαίνεται. Τὴν
 γ'. νὰ φαίνωνται ἐπάνω εἰς τὴν θάλασ-
 σαν τὰ μεγάλα κτήνη καὶ θηρίδια· νὰ
 φωνάζουν τὸσόν δυνατὰ καὶ μεγάλα, νὰ
 ἀκούεται ἡ φωνὴ τους ἕως τὸν οὐρανόν.
 Τὴν δ'. νὰ κατακαυθῆ ἡ θάλασσα, καὶ
 πάντα τὰ ὕδατα. Τὴν ε'. νὰ ἰδρῶσουσιν
 αἷμα ὅλα τὰ δένδρα τῆς γῆς καὶ χορτά-
 ρια. Τὴν σ'. νὰ γένη ἕνας σεισμὸς οἰκου-
 μενικὸς εἰς ὅλον τὸν κόσμον τσοῦτον
 μέγας καὶ φοβερός, ὅσον νὰ μὴ δύναται
 ἄνθρωπος, οὔτε ζῶον, νὰ σταματίσῃ εἰς
 τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ πέσουν ὅλαις
 ἡ οἰκοδομαῖς, καὶ τὰ κτίρια, καὶ ὅλα τὰ
 βουνά, καὶ πᾶς τόπος ὑψηλός, νὰ γένη
 μία πεδιάδα ὅλος ὁ κόσμος. Τὴν ζ'. νὰ
 κτυποῦσιν οἱ λίθοι καὶ πέτραις ἀλλήλους
 του, νὰ συντρίβωνται. Τὴν η'. νὰ ἀ-
 νοίξουν τὰ μνημεῖα ἀπὸ Ἀσιατικῶν Ἰ-

λίους μέχρι Δυσμῶν, νὰ εὐγουν τὰ κόκ-
 καλα τῶν ἀπεθαμμένων, νὰ στέκωνται
 ἄνωθεν τῆς γῆς. Τὴν θ'. νὰ πέσουν τὰ
 ἄστρον ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ τὰ κτήνη ὅλα
 νὰ συναζώνται εἰς τὰ πεδία, νὰ φωνάζου-
 σιν ἰσχυρῶς χωρὶς νὰ βύσκωντα. Τὴν ι'.
 νὰ ἀποθάνουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, διὰ νὰ
 ἀναστηθῶν με τοὺς ἄλλους μεθαύριον. Τὴν
 ια'. νὰ καταφλεχθῆ ὁ οὐρανός, ὁ αἴθρ, καὶ
 ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὑπὸ πυρὸς σφο-
 δροτάτου. Τὴν ιβ'. νὰ γένη νέος οὐρανός,
 καὶ γῆ καινὴ, καὶ τότε νὰ ἔλθῃ ὁ φοβερός
 Κριτὴς ἐμφανῶς, καὶ πῦρ νὰ προπορευέται
 αὐτοῦ, καθὼς λέγει ὁ Δαβὶδ· Ὁ Θεὸς
 ἐμφανῶς ἦξει, καὶ οὐ παρασιωπήσεται.
 Πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ τὰ
 ἔξῃς τοῦ Ψαλμοῦ. Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ
 Προφῆτης Ἰωὴλ εἰς τὸ β'. κεφ. Ὁ δὲ
 μέγας Βασίλειος λέγει ὅτι ἀφ' οὗ καθα-
 ρίσῃ τὸν κόσμον ὁ Κύριος διὰ πυρὸς
 (τὸ ὅποιον πῦρ θέλει ἀνεβῆ ὑπεράνω τῶν
 ὀρέων δεκαπέντε πῆχαις, καθὼς καὶ τὸ
 ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ) τότε θέλει δια-
 χωρίσει τὴν θέρμην ἀπὸ τὸ φῶς, τὴν
 μὲν καῦσιν νὰ στείλῃ εἰς τοὺς ἀμαρτω-
 λούς διὰ σφοδρότεραν τῆς κόλασιν, τὸ δὲ
 φῶς νὰ δώσῃ τοῖς δικαίοις, διὰ νὰ ἔ-
 χουν περισσοτέραν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ-
 λίαςιν. Τότε γοῦν καθίσει ὁ Κριτὴς ἐπὶ
 θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσονται
 ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ τὰ
 ἔξῃς. Διὰ τέσσαρας αἰτίας εἶναι χρεῖα
 νὰ γένη ἡ οἰκουμένη Κρίσις· πρῶτον
 μὲν, ἵνα φανερωθῆ ἐν αὐτῇ ἡ δικαιοσύ-
 νη τοῦ Θεοῦ, οὕτως εἰς τὴν πληρωμὴν
 τῶν ἀγαθῶν, ὡς περὶ εἰς τὴν τιμωρίαν
 τῶν φαυλῶν πράξεων, κατὰ τὸν λόγον τοῦ
 Ψαλμοῦ « Γινώσκεται Κύριος κρίματα
 ποιῶν », καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν « Πάντα
 τὰ ἔθνη ἤξευσι, καὶ προσκυνήσουσιν ἐ-
 νώπιόν σου ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφα-
 νέρωθησαν ». Δεύτερον, πρέπει με δικαιο-
 σύνην νὰ ἐπαινεθῶσι τὰ καλά ἔργα ἐ-
 νώπιον πάντων Ἀγγέλων τε, καὶ ἀνθρώ-
 πων, καὶ τὰ πονηρὰ νὰ κατασχυνθῶσι·
 καθὼς ὁ Παῦλος μᾶς νοθετᾷ νὰ μὴ κρι-
 νωμεν τινὰ πρὸ καιροῦ, ἀλλὰ νὰ καρτεροῦ-
 μεν τοῦ Δεσπότη τοῦ τὴν ἔλευσιν, οἰοῦ φ-

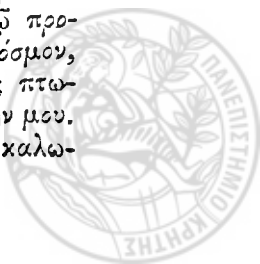


τίξει τὰ ἀπόκρυφα, καὶ τότε θέλει κριθῆ ὑπ' αὐτῆ πᾶς ἕνας. Τρίτον, ἡ κρίσις τῶν ἀνθρώπων σφάλλει πολλά εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, διατὶ κρίνει τὰ ἔξωθεν ἅπερ φαίνονται, ἀμὴ δὲν ἠξεύρει τὰ ἔσωθεν, ἀλλὰ νομίζονται ἄρνες οἱ λύκοι, καὶ θηρία τὰ πρόβατα. Διὰ τοῦτο κάμνει χρεῖα, νὰ κριθῆ πᾶς ἕνας καθὼς εἶναι, νὰ φανερωθοῦσιν αἱ πράξεις του. "Ὅτι καθὼς τὰ δένδρα τοῦ πεδίου δείχνουσιν ὅλα τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος μιᾶς λογῆς, καὶ δὲν διαχωρίζεις τὸ χλωρὸν ἀπὸ τὸ ξηρὸν, καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ εὐκαρπὸν ἀπὸ τὸ ἀνωφελές τε καὶ ἄκαρπον, ἀμὴ ὅταν ἔλθῃ τὸ ποθεινότατον ἔαρ, ὅπου ἐνδύεται ὁ κόσμος χρῶμα καινόν, πρασινίζουσι τὰ λιθαῖδια, οἱ λειμῶνες εὐωδιάζουσι, τὰ φυτὰ ἀνθοῦσι, καὶ ὅλα τὰ δένδρα ἐνδύνονται φύλλα καὶ ἄνθη διάφορα, τότε γνωρίζονται τὰ ὄσπερ ἀπὸ τὰ ξηρὰ ὅτι τὰ τρυφερὰ φορτῶνται φύλλα καὶ ἄνθη, καὶ ἀποδίδουσι εἰς τὸν καιρὸν τὸν καρπὸν τῆς, τὰ δὲ ξηρὰ μένουσιν ἄχρηστα, ὑστερημένα πάσης εὐπρέπειας καὶ ὠραιότητος, καὶ μόνον ἄξια διὰ νὰ τὰ καύσουν. Οὕτω καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἕως οὗ εὐρισκόμεσθαι εἰς τὸν δριμύτατον χειμῶνα τῆς παρουσίας ζωῆς, δύσκολα γνωρίζεται ὁ καλὸς ἀπὸ τὸν κακόν, καὶ ὁ δίκαιος ἀπὸ τὸν ἀμαρτωλόν. Ἀμὴ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, ὅπου εἶναι τὸ ἀληθινόν καὶ ἄφθαρτον ἔαρ, καὶ ἀνακαινίζεται ὁλος ὁ κόσμος, καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀναστρέφονται, τότε θέλουσιν γνωρισθῆ σαφέστατα ὅσοι ἦσαν ὄσπερ ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅσοι ἀπέθαναν εἰς τὴν ἀμαρτίαν ὅτι οἱ μὲν ἀμαρτωλοὶ καὶ ὑπεύθυνοι, ὡς δένδρα ξηρὰ, ἰστάμενοι εἰς τὴν ἀριστεράν τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴν ἔχουν τινα εὐπρέπειαν, οὔτε ἄνθος, ἢ φύλλον, οὐδὲ καρπὸν ὠραιότητος, δόξης ζωῆς αἰώνιου, καὶ ὡς ξηρὰ καὶ ἄχρηστα δένδρα, νὰ βαλθοῦσιν εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Καὶ πάλιν οἱ δίκαιοι, ὡς ὄσπερ ἄφθαρτα φυτὰ καὶ εὐκαρπα δένδρα γεμάτοι ἔργα καλά, νὰ στέκουσιν ἐκ δεξιῶν τοῦ Κυρίου πεποικιλμένοι μὲ ὠραιότατα ἄνθη, νὰ λάμπουν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, νὰ βρῶσιν γέμουσες τὸν καρπὸν τῆς ἐνδοξοῦ Μακαριότητος. Τέταρτον, καὶ τελευταῖον, βλέ-

πομεν τοὺς κακοὺς, καὶ ἀνόμους εἰς τὴν ζωὴν ταύτην εὐτυχημένους, καὶ τοὺς ἐναρέτους καὶ δικαίους εἰς θλίψεις διαφόρους καὶ βάσανα ἔθεν πρέπει νὰ δείξῃ ὁ Κύριος τὴν αἰτίαν εἰς πάντας, διατὶ ἔδωσε τοῖς ἀμαρτωλοῖς ἐδῶ εὐτυχίαν, καὶ τοῖς δικαίοις τσαούτην παιδεύσιν· καὶ τοῦτο γίνεται εἰς αὐτὴν τὴν κοινὴν ἀνάστασιν, ὅταν οἱ Δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς φωστῆρες, ἀπολαμβάνοντες τὸν καρπὸν τῶν καλῶν τῶν ἔργων, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ διὰ τὴν φάλην αὐτῶν καὶ πονηρὰν πολιτείαν, νὰ λάβωσιν αἰσχύνην αἰώνιον. Διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἔχει νὰ γένη ἡ ἀνάστασις. "Ἐπι δὲ καὶ διὰ νὰ ἀπολαύσουν ἀνάμα ἢ ψυχὴ μὲ τὸ σῶμα τὴν τῶν ἔργων ἀνάμειψιν ὅτι ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο ταῦτα ποιῶσι τὸ ἀγαθόν, ἢ τὸ πονηρὸν, εἶναι δίκαιον νὰ κολασθοῦσιν, ἢ νὰ δοξασθοῦσιν ἀμφοτέρω. Πολλὰ καὶ διάφορα πράγματα εἶναι ἄξια στοχασμῶν εἰς αὐτὸ τὸ Κριτήριον· ἀμὴ ἐπάνω εἰς ὅλα ἐρευνῆσε, μὲ ποῖαν ποταπὴν ἀκρίβειαν ἔχει νὰ γένη ἀπὸ τὸν Κριτὴν ἡ ἐξέτασις, ὅπως ἔχῃ νὰ ἐρωτηθῆσιν καὶ τὰ παραμικρὰ πταίσματα, οὐ μόνον ἔργων, ἀλλὰ καὶ λόγων, καὶ διαλογισμῶν. Τίς νὰ μὴ θαυμάσῃ καὶ νὰ φοβηθῆ, ἀκούων ταῦτα τὰ Θεοποικτικά λόγια; "Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ εἰάν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως· ταῦτα λέγει εἰς τὸ β'. Κεφ. τοῦ Ματθαίου. Καὶ εἰάν διὰ τὰ ἀνωφελῆ καὶ ἄκαιρα λόγια, ὅπου δὲν κάμνουσιν τινὸς κακόν, ἔχομεν νὰ ἐξεταχθοῦμεν, τί θὰ πάθωμεν διὰ τὰ ἄπρεπα καὶ ἀναίσχυντα; τοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς καὶ βέρυπωμῆτους; τοὺς μοιχοὺς καὶ πορνικοὺς ὀφθαλμοὺς; τὰ αἱματωμένα χέρια; καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν διὰ ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς μας, ὅπου τὸν ἐδαπανήσαμεν εἰς ἔργα πονηρὰ καὶ ἄπρεπα; "Ὁ πόσην αἰσχύνην θέλουσι λάβῃ οἱ ἀμαρτωλοὶ τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅποταν ὄλαις ἢ αἰσχροουργίαις καὶ ἀνομίαις ὡς ἔκρυστον εἰς τὰς γωνίας τῶν οἴκων τους, καὶ ἡ ἀναίσχυντία ὅπου ἐπράξασιν εἰς ὅλην τὴν ζωὴν, νὰ δημοσιευθοῦν καὶ νὰ φανερωθοῦσιν, νὰ ταῖς ἀκούσῃ ὁλος ὁ κόσμος, νὰ κατα-

σχυνοῦν ἐνώπιον πάντων τῶν Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων. Τότε γὰρ βοῶσι κατ' ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν οἱ τρεῖς οὗτοι κατήγοροι. Πρῶτος, ὁ δαίμων, ὅστις βέλει γὰρ δείξῃ ἐγγεγραμμένης πάσας τὰς ἀμαρτίας ὅπου ἐπράξαμεν τότε, καὶ ποσακίς καὶ ποῖω τρόπῳ, γὰρ βοᾷ πρὸς Κύριον λέγων· Δικαιοτάτε Κριτὰ, οὗτος ὁ ἀμαρτωλὸς δὲν ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς σου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐτέλει διηνεκῶς τὰ σαρκικά του βελήματα, λοιπὸν ἀποφασίσει τον κατὰ τὰς πράξεις του. Ὁ β'. κατήγορος εἶναι ἡ κακὴ μας συνείδησις ἥγουσιν αὐταὶ αἱ ἀμαρτίαι ἡμῶν, αἱ ὁποῖαι γὰρ εἶναι γεγραμμένα εἰς τὰς βίβλους γὰρ ἰδοὺ ὁ Κύριος γὰρ κάμη τὴν κρίσιν, καθὼς λέγει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκαλυψιν: Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ μεγάλους ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεφίχθησαν, καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βίβλοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Τρίτος κατήγορος ἡμῶν εἶναι ὁλος ὁ κόσμος καθὼς λέγει ὁ Χρυσόστομος: Τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν βέλομεν δυνηθῆ γὰρ προσαισθηθῶμεν εἰς τὸν Κριτὴν, μὲ τὸ γὰρ εἶναι κατ' ἡμῶν ὁ οὐρανὸς, ἡ γῆ, τὸ ὕδωρ, ὁ ἥλιος, τὰ ἀστέρη, καὶ πᾶς ὁ κόσμος. Ἐπι δὲ καὶ ὁ φύλαξ τῆς ψυχῆς Ἀγγελος τοῦ κατ' ἐνός, ὅστις γινώσκων τὰ ἔργα καὶ λόγια ἅπαντα, βέλει μαρτυρήσει τότε τὴν ἀλήθειαν. Φαίνεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅτι οἱ Ἀδελφοὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἀββᾶ Ἀμμῶν, γὰρ τοὺς εἰπὴ λόγον ψυχοφελῆ, καὶ ἀπεκρίνατο, λέγων: Ὁ ὅστις βέλει γὰρ λυτρωθῆ ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ Διαβόλου, ἵνα μὴ πέσῃ εἰς τὴν φοβεράν ἀβυσσον τῆς κολάσεως, ὡς ἔχη τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του πάντοτε εἰς ἐκείνην τὴν φοβεράν ἀπόφασιν, ἣν ἐκφωνήσῃ ὁ δίκαιος Κριτὴς κατὰ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὡς στέκεται μὲ τὸσον φόβον καὶ βλάβην, ὅσην ἔχουσιν εἰς τὴν φυλακὴν οἱ κλέπται καὶ λησταὶ ἐκδεχόμενοι τὴν ὄραν καὶ τὴν τῆς θανάτου ἀπόφασιν· οἱ τινες ἤξεύροντες, ὅτι δὲν ὄνουνται γὰρ λυτρωθῶσι ἀπὸ τὸν κίνδυνον κλαίουσιν ὀδυρόμενοι διηνεκῶς, καὶ ἐρωτοῦσι διὰ τὸν Κριτὴν, πότε ἔρχεται γὰρ τὸς ἀποφασίση εἰς θάνατον. Οὕτω πρέπει γὰρ κάμνη ὁ Μισαχός, καὶ πᾶς ἄλλος πι-

στὸς Χριστιανός, γὰρ λέγη κατ' ὄραν μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ δακρῶν θερμῶν· Οἴμοι, οἴμοι τῷ ἀθλίῳ, πῶς γὰρ παρασταθῶ τὴν φοβεράν ἐκείνην ἡμέραν εἰς τὸ ἀδίκαστον Κριτήριον, γὰρ δώσω ἀπολογία γὰρ διὰ τὴν ἀμελή καὶ φαύλην πολιτείαν μου ὁ ἀσύνετος. Καὶ ἀδελφοὶ μου γινώσκετε, ὅτι ὅστις οὐκ ἔχει τοῦτον τὸν φόβον εἰς τὴν καρδίαν του, ἐν εὐκολίᾳ πίπτει εἰς τὴν ἀμελείαν, καὶ ἄλλα διάφορα ἀμαρτήματα. Ἀλλὰ ὡς ἔλθωμεν εἰς τὴν μακαρίαν ἐκείνην φωνὴν καὶ παμπόθητον ὅπου βέλει εἰπεῖ ὁ Δεσπότης πρὸς τὸς φίλους του. Τότε ἀφ' οὗ ποιήσῃ ὁ βασιλεὺς τὴν ἐξέτασιν, καὶ χωρίσῃ τοὺς δικαίους ἀπὸ τοὺς ἀμαρτωλοὺς, καὶ τὸς στήσῃ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, ἐρεῖ αὐτοῖς ταῦτα μὲ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον: " Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἰταίμασμένην ὑμῶν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, καὶ τὰ ἐξῆς. " Ἐλθετε, ἐκλεκτοὶ μου δοῦλοι, γὰρ ἀπολαύσετε τῶρα τὸν μισθὸν τοῦ κόπου σας πολυπλάσιον, ἐλάτε γὰρ λάβετε βασιλείαν ἀτελεύτητον, χάραν ἀνεκλάλητον, καὶ δόξαν ἀμάραντον. Εἰς τὴν προτέραν μου ἔλευσιν ἐγενόμην ἄνθρωπος παθιτὸς, καὶ ὑπέμεινα διὰ τὴν ἀγάπην σας ἐμπαιγμῶς καὶ μάστιγας καὶ ἐπονείδιστον θάνατον, καὶ σᾶς ἔδωκα εἰς τροφὴν τὴν Σάρκα μου, καὶ ἑτέρας πολλὰς εὐεργεσίας ὡς ἔκαμα, καὶ τῶρα πάλιν ἦλθον γὰρ σᾶς βεῶσω, καὶ γὰρ σᾶς δώσω τὴν δόξαν μου. Ἡ βασιλεία μου γὰρ εἶναι ἐδική σας· ἡ Θεότης μου Μακαριότης σας· οἱ Ἀγγελοι συμπολιταὶ σας· ἡ Μήτηρ μου Μητήρ σας· ὁ Πατήρ μου ὑμέτερος, καὶ ἐγὼ Ἀδελφός σας. Δὲν ἤμπορῶ γὰρ σᾶς δώσω περισσώτερον χάρισμα, ὅτι δὲν εὐρίσκειται ἀξιώτερον τίποτες. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου. Ἐλάτε ἐσεῖς ὅπου ἐκαταφρονήθητε, καὶ ἐδιώχθητε ἀπὸ τὸν κόσμον διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ ἀπαρνήθητε πατέρα, μητέρα, καὶ ἀδελφούς, γὰρ σᾶς τιμῶσω καγὼ καὶ γὰρ σᾶς δοξάσω, ἐπεὶ ὑπακούσατε τῷ προστάγματί μου, καὶ ἐμισήσατε τὸν κόσμον, τὴν σάρκα σας, ἐδείξατε πρὸς τοὺς πτωχοὺς σπλαγγνα οἰκτιρμῶν δι' ἀγάπην μου. Γινώσκετε, ὅτι ἐμένα ἐκάμετε τὴν καλω-



σύνην εκείνην, διὰ τοῦτο ὡς χρεοφειλέτης
 σᾶς ἀνταμείβω πλουσιοπάροχα σήμερον μὲ
 δόξαν ἀμάραντον καὶ εὐφροσύνην αἰώνιον.
 Ὡ ἀντάμειψις ἄπειρος εἰς τόσην ὀλίγην εὐ-
 ἐργεσίαν. Ὡ εὐεργεσία ἀνείκαστος εἰς το-
 σούτον βραχύτατον χάρισμα. Ὡ ἀτίμητος
 δωρεὰ εἰς μικρὰν ἀγαθοεργίαν. Ὡ Θεὸς μὴ
 πανάγαθε, καὶ τί ἀντάμειψις εἶναι αὐτῆ,
 νὰ δώσης τοιαύτην βασιλείαν καὶ Μακα-
 ριότητα ἀνεκλάλητον διὰ ὀλίγον ἄρτον, καὶ
 οἶνον, καὶ ποταπὸν ἰμάτιον; Ὡ καλότυχοι
 δίκαιοι, ὅπου κληρονομάτε τοιαύτην ἀπό-
 λαυσιν διὰ ὀλίγου καλὸν ὅπου ἐπράξατε.
 Ἀφ' οὗ εὐχαριστήση τοὺς ἐναρέτους ὁ βασι-
 λεύς, στρέφει μετ' ὀργῆς καὶ θυμῆ ἀνεκί-
 στου τὸ πρόσωπον πρὸς τοὺς ταλαιπώρους
 ἀμαρτωλοὺς, λέγων πρὸς αὐτοὺς τὰ τοιαῦ-
 τα: Ὡ ἄνομοι καὶ ἀσεβέστατοι, ἦλθεν ὁ και-
 ρὸς νὰ ἀπολαύσετε κατ' ἀξίαν τῶν ἔργων
 σας. Ὡ ἀχάριστοι, ὅπου ἐκαταφρονᾶτε τὸν
 Νόμον μου, τὰς ἐντολάς μου δὲν ἐψηφάτε
 ποσῶς, ἐκαταπατεῖτε τοὺς δούλους μου, νο-
 μίζοντες, ὅτι δὲν θέλετε δώσει ἀπολογία
 τῶν ἔργων σας. Ἀλλ' οὐαί σας· τώρα νὰ
 καταλάβετε τὴν μεγάλην ζημίαν σας. Ὡ
 κλήματα τῆ ἀμπελωνός μου ἄκαρπα. Ἐγὼ
 δὲν ἔλειψα ποτέ νὰ σᾶς ποτίζω μὲ τὴν
 δρόσον τῆς χάριτός μου, καὶ μὲ τὸ ὕδωρ
 τῆς σοφίας μου, νὰ σᾶς φωτίζω μὲ τὸν
 Ἡλιον τῆς Πίστεως, καὶ νὰ σᾶς τρέφω μὲ
 τὴν βρωσιν τῶν Μυστηρίων μου· τοὺς Ἀγ-
 γέλους μου ἔδωσα διὰ φυλακᾶς σας, καὶ ἄλ-
 λας χάριτας καὶ εὐεργεσίας σᾶς ἕκαμα, καὶ
 ἐσεῖς ἀγνώμονες ἐμοὶ ἀνταπεδώκατε πο-
 νηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. Ἀντὶ σταφυλὴν ὄρι-
 μον καὶ καρπὸν ἀγαθοεργίας, ἐγεννήσατε
 ἀκάνθας καὶ τριβόλους. Ἐγὼ ἔγινα ἄν-
 θρωπος δι' ἀγάπην σας, καὶ πολλὰ ἐκο-
 πίασα διὰ νὰ σᾶς λυτρώσω ἀπὸ τὴν προ-
 πατορικὴν ἀμαρτίαν. Παρεδόθην εἰς χεῖ-
 ρας ἀνόμων, ἐμαστιγώθην, ἐρράπισθην,
 ἐστέφθην ἀκάνθαις, καὶ ἀπέθανον εἰς τὸν
 Σταυρὸν μὲ αἰσχύνην πολλήν διὰ λόγου
 σας, νὰ σᾶς λυτρώσω τῆς αἰωνίου αἰχμα-
 λωσίας, καὶ νὰ σᾶς κάμω κληρονόμους τῆς
 βασιλείας μου· καὶ ἐσεῖς ἀχάριστοι εἰς το-
 σαύτας εὐεργεσίας τί ἐκάμνετε διὰ λόγου
 σας; Πόσην ἐλεημοσύνην ἐδώσατε; πόσον ἐ-

κακοπαθήσατε μὲ νηστείαις, ἀγρυπνίαις,
 καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὅπως ἐχρεωστεῖτε νὰ πρά-
 ξετε; Πολλὴν ἀχαριστίαν ἐδείξατε πρὸς τὸ
 Πάθος μου, τὰ Μυστήριά μου κατεφρονή-
 σατε, καὶ ὅλα σας τὰ θελήματα ἐτελέσατε,
 πλεονεξίας, πορνείας, φονικὰ, καὶ ἄλλα ὁ-
 μοια ἀνομήματα, καὶ ἐμὲ δὲν ἐψηφάτε πο-
 σῶς, οὔτε διὰ Θεὸν σας μὲ εἶχετε. Ἀλλὰ
 καὶ πολλάκις ἐβλασφημάτε τὸ ὄνομά μου ἀ-
 ναίσχυντα. Λοιπὸν, ἐπειδὴ τοιαυτοτρόπως ἐ-
 πολιτεύθητε, καὶ τὰς ἐντολάς μου δὲν ἐφυ-
 λάξατε, τώρα δὲν ἔχετε μέρος μετ' ἐμοῦ, ἔ-
 δε ποσῶς εἰς τὴν βασιλείαν μου. Ἀλλὰ πῶς
 νὰ διηγηθῶ, ἀδελφοί μου τὴν φοβεράν ἐ-
 κείνην ἀπόφασιν, ὅπως θέλει ἐκφωνήσῃ κατ'
 αὐτῶν, ἀφ' οὗ τοὺς ἐλέγξῃ ὁ Κύριος; Τρέ-
 μει ἡ χεὶρ μου κατ' ἀλήθειαν· οἱ ὀφθαλμοί
 μου σταλάζουσι δάκρυα, καὶ δὲν δύναμαι
 νὰ τὴν γράψω· ἡ γλῶσσα γίνεται ἄλαλος,
 καὶ τὸ αἷμα ψυχρὸν· ὁ λάρυγξ μου ἐβρά-
 χυιασε, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ συντύχω. Ἐκ-
 στηθὶ οὐρανὸς, ἡ γῆ τρέμαξον, φρίξον θά-
 λασσα, καὶ σαλευθῆτε τὰ στοιχεῖα πάντα
 τῆς Κτίσεως. Ὡ λίθοι· Ὡ φυτὰ καὶ χορ-
 τάρια ἀκούσατε τὴν καταδίκην τῶν ἀμαρ-
 τωλῶν, τὴν φοβεράν ἀπόφασιν, καὶ συμπονί-
 σατε τούτους, καὶ ἐκ τῶν φύλλων σταλά-
 ξατε δάκρυα. Ὡ καὶ νὰ ἦτον δυνατόν τὴν
 ὄραν ταύτην, νὰ ἠκούσθηκεν ἡ φωνὴ μου
 εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, νὰ τὴν
 ἐνωτίσθησαν ἅπαντες, πλούσιοι καὶ πέ-
 νητες, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, νὰ ἐγροικῆ-
 σασιν τὴν φοικτὴν ἐκείνην ἀπόφασιν, ὅπου
 θὰ δώσει ὁ δικαιοτάτος ἐκεῖνος Κριτὴς κα-
 τὰ τῶν ἀμαρτωλῶν, λέγωντας: Πορεύεσθε
 ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ
 αἰώνιον, τὸ ἠτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ, καὶ
 τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ὡ ἀπαρακλήτου
 συμφορᾶς. Ὡ ζημίας ἀνεκδιηγήτης. Κλαύ-
 σατε πάντες οἱ ἀκραταί, καὶ θρηνήσατε,
 ὅτι φοικτὴ καὶ ἀμετάθετος ἡ ἀπόφασις,
 ἡ θλίψις αἰώνιος, καὶ ἡ ὀδυνη ἀπαρηγόρη-
 τος. Οὗτος ὁ λόγος θέλει νὰ εἶναι τοσαύ-
 τος δυνάμεως, ὅπου νὰ ἀνοίξῃ ἡ γῆ πα-
 ρευθὺς νὰ καταπίῃ εἰς τὴν ἄβυσσον ὅσους
 ἔπαιζον τὴν κιθάραν καὶ τὰ κύμβαλα,
 καὶ χαίροντες μὲ τὴν μουσικὴν καὶ γλυκύ-
 τητα τῶν ὀργάνων, ἐθαπανοῦσαν εἰς μίστην

καὶ ἀκαιρα τὰς ἡμέρας τοῦς. Ταύτην τὴν πτωσὶν γράφει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, λέγων· Ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου. Καὶ μετὰ ταῦτα λέγει πάλιν· Εἶδον ἕνα Ἄγγελον ἰσχυρὸν, καὶ ἐσήκωσεν ὑψηλὰ ἕνα λίθον μεγάλου ὡς μύλον, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων· Μὲ τὴν ταραχὴν ταύτην θέλει βυθισθῆ ἑκείνη ἡ μεγάλη χώρα τῆς Βαβυλωνίας, καὶ ποτὲ νὰ μὴ σηκωθῆ ἀπὸ τὸν βυθόν. Οὕτως οὖν θέλουσι πέσει οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς ἐκείνον τὸν θρηνώδη βυθόν καὶ ζοφωδέστατον τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως. Ὡ ἀκροαταί, πεταπὴν θλίψιν καὶ πικρίαν νομίζετε θέλουσι λάβῃ οἱ τάλαντες, ὅταν ἀπ' ἀλλήλων χωρίζονται; ὁ φίλος ἀπὸ τὸν φίλον, ὁ πατὴρ ἀπὸ τὰ φίλτατα τέκνα, ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τὴν ἠγαπημένην ὁμόζυγον, νὰ ὑπάγουσιν, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς κόλασιν ἀτελεύτητον; Τότε νὰ καταρᾶται ἕνας τοῦ ἄλλου του, ὁ μὲν νὰ λέγῃ πρὸς τὰ παιδιὰ του· Κατηραμένον νὰ ἦσαι τέκνον, καὶ σὺ ὦ θυγατερ, ὅτι διὰ τὴν ἄμετρον ἀγάπην, ὅπου σὰς εἶχα, διὰ νὰ σὰς ὑπανδρεύσω εὐγενικά, νὰ σὰς κάμω πλούσια, ἐμίσησα τὴν ψυχὴν μου, καὶ δὲν ἐνθυμούμουν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ἤρπαξα τὰ ἀλλότρια, καὶ ἀδίκενα, διὰ νὰ σὰς πλουτίσω, καὶ τώρα κολάζομαι διὰ λόγου σας. Καὶ αὐτὰ πάλιν νὰ λέγουσι πρὸς αὐτοῦς· Ἀνάθεμά σας γονεῖς μας ἀσεβεῖς καὶ παράνομοι ὅπου δὲν μᾶς ἐδιδάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, οὔτε πρὸς σωτηρίαν μᾶς ὠδηγήσατε. Ποίαν ὠφέλειαν μᾶς ἐκάμετε μετὰ τὸν πλοῦτόν σας; αὐτὸς ἦτον αἰτία τῆς ἀπωλείας μας, διὰτὶ δὲν τὸν ἀποκτήσατε μετὰ δικαιοσύνην, ἀλλὰ μετὰ ἀρπαγὴν, καὶ πλεονεξίαν· καὶ πάλιν ἡμεῖς διὰ νὰ ἔχωμεν πολλὰ χρήματα, ἐκάμναμεν τὰ σαρκικά μας θελήματα· ἀμὴν εἰάν ἡμασθεν πτωχότεροι, δὲν ἠθέλαμεν ἀμαρτάνῃ τοσοῦτον ἀναίσχυντα. Ἀνάθεμά σας γοῦν, ἀφρονέστατοι, ὅτι διὰ νὰ μᾶς πλουτίσετε, καὶ νὰ μᾶς δώσετε πρόσκαιρον γῆν, καὶ φθειρομένην ἀπόλαυσιν, μᾶς ὑστερήσατε τῆς αἰωνίου Μακαριότητος, καὶ ἐχωρίσθημεν

καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐσεῖς ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ κατεχρίθημεν εἰς πῦρ ἀτελευτήτου. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια θέλουσι λέγει ἕνας συγγενῆς πρὸς τὸν ἕτερον ἀνωφέλευτα, ὅτι τότε δὲν χρήζει ποσῶς ἢ μετάνοια. Ἰκούσατε, κοσμικοὶ εὐγενέστατοι, πόσῃ ὠφέλειαν λαμβάνετε νὰ κάμνετε τὰ τέκνα σας πλούσια, καὶ πόσης κολάσεως τοὺς γίνεσθε αἰτίοι; Ἀμὴν διὰτὶ ἔχετε τόσῃ δίψαν εἰς τὴν κατηραμένην φιλαργυρίαν; Τί τὰ θέλετε τὰ χρήματα, καὶ τὰ συναζέται εἰς ἀπωλείαν σας; διὰτὶ δὲν τὰ δίδετε τοῖς πτωχοῖς, νὰ σὰς τὰ χρεωστῆ ὁ Δεσπότης τότε, εἰς ἐκείνο τὸ πάνδημον θέατρον, νὰ σὰς εὐλογήσῃ ἐνώπιον πάντων, νὰ σὰς κάμῃ συγκληρονόμους τῆς βασιλείας του, ἀμὴν προτιμάτε ἀσύνητοι νὰ κολασθῆτε, διὰ νὰ ἀφήσατε τὰ τέκνα σας πλούσια; Εἶναι τινὲς τοσοῦτον ἀνόητοι, καὶ ὑπὸ δαιμόνων περιφερόμενοι, ὅπου ἐναντιοῦνται εἰς τὰ ἄνωθεν, λέγοντες· Τίς ἠξεύρει νὰ εἶναι ἀλήθεια, πῶς ἔχομεν νὰ ἀναστηθῶμεν πάλιν μετὰ τὴν τοσοῦτον χρόνον περίοδον, ὅπου οὔτε καν κομμᾶτι κόκκαλον ἔμεινεν, ἀλλὰ πάντες ἐγίνημεν στάκτη καὶ γῶμα ἀψήφιστου; Ὡ τῆς βλασφημίας! Ὅστις ἀρνέεται τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανασίαν, νὰ λέγῃ ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις νεκρῶν, εἶναι καθολικὸς Ἄθεος· ὅτι τόσον εἶναι νὰ εἰπῇ ταῦτα, ὡσπερ νὰ ἔλεγεν, οὐκ ἔστι Θεός. Τοῦτο εἶναι νὰ ἀνοίξῃ τινὰς τὴν θύραν εἰς πᾶσαν ἀσελγίαν, καὶ νὰ κάμνῃ ὅσα κακὰ τοῦ ὑποβάλλῃ ὁ δαίμονας. Ὅτι εἰάν δὲν ἦτον ἄλλη ζωὴ μετὰ θάνατον, ἔκαμνε χρεῖα νὰ φεύγωμεν τώρα τὰς ἀρετὰς, καὶ νὰ τελοῦμεν ὅλα τὰ σαρκικά μας θελήματα, νὰ διαγῶμεν μίαν ἄσεμνον ζωὴν καὶ χοιρῶδη, καὶ νὰ φεύγωμεν ὅλον ἐκεῖνο ὅπου μισᾷ ἢ φύσις μας, νὰ πολιτευώμεσθην ὡς ἄλογα ζῶα ἀνόητα. Ἐτι δὲ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον βλέπομεν καὶ γίνονται πολλαῖς ἀδικίαις. Οἱ πλούσιοι καταφρονοῦσι τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς πνίγουσι μετ' ὠφελείας καὶ ἀθανάτις διαφοραῖς· οἱ τύραννοι φουεῦσιν πολλοὺς ἀδίκως, καὶ παιδεύονται οἱ ἀνευθνοὶ· οἱ δυσσεβεῖς καὶ παράνομοι λαμβάνουσι τὰς ἡγεμονείας· οἱ ἄγνωστοι καὶ ἀνάξιοι ἔχουσι

ταῖς τιμαῖς καὶ ἀξίαις, οἱ δὲ συνετοὶ καὶ γραμματισμένοι εἰσὶ καταφρονημένοι, καὶ ἀτιμοὶ· οἱ σοφοὶ ἠγμενουμένους ἀπὸ τοὺς ἀσέβους, καὶ τοὺς φρονίμους ὀρίζουν οἱ ἄφρονες· οἱ πονηροὶ καὶ ὑποκριταὶ προστάζουσι, καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ ἐνάρετοι εὐτελίζονται· τὸ ψεῦδος ἐπαινῆται, καὶ ἡ ἀλήθεια καταπατεῖται· καὶ ἀπλῶς ὁ ἔχων ψυχὴν οὐκ ἔχει ζωὴν. Ἐάν οὖν οὐκ ἔστιν ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, καὶ ἀνταμοιβῆ τῶν πράξεων, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπῶμεν, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν κυδεῖν τὸν κόσμον καλῶς· ἐπειδὴ γίνονται τόσαις ἀταξίαις, καὶ δίδει αἰτίαν καὶ τολμῶσιν οἱ ἄτυχοι νὰ κάμνουν πᾶσαν ἀνομίαν, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς παιδεύει βαρύντατα. Καὶ τοῦτο μόνον νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὸν νοῦν του τινὰς εἶναι μεγάλη ἀσέβεια. Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ πιστοὶ λέγομεν, ὅτι τὸ κακὸν ὅπου δὲν παιδεύει ὁ Κύριος εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, τὸ παιδεύει εἰς τὴν ἄλλην βαρέως· καὶ τοῦτο εἶναι σημεῖον ἀληθῆς καὶ μαρτυρία ἀψευδестаτή, ὅτι πῶς εἶναι ἄλλο Κριτήριον εἰς τὸ ὅποιον μέλλει νὰ ἐξεταχθοῦσιν ἔλαις αἱ πράξεις μας. Ὁ Χρυσόστομος λέγει εἰς τὴν δ'. Ὁμιλίαν περὶ Προνοίας ταῦτα, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι καὶ ἄλλη ζωὴ μετὰ θάνατον. Ἐνας κριτὴς λέγεται δίκαιος, ὅταν δυνάμενος παιδεύει τοὺς κακοὺς, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς βραβεύει· καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ὑπέρτατος παντὸς τοῦ κόσμου Κριτὴς, ἀνάγκη νὰ κάμῃ τὸ ἔμοιον, ἀλλῶς δὲν ἤθελεν εἶσται Θεός, οὔτε δίκαιος· ὅτι ἡ δικαιοσύνη εἶναι τοσοῦτον ἐνωμένη μὲ τὴν Θεότητα, ὅπου ὅς τις ἀρνηθῆ τὴν δικαιοσύνην εἰς αὐτόν, ἀρνεῖται καὶ τὴν Θεότητα. Τώρα βλέπομεν πολλοὺς ἐνάρετους καὶ ἀγίους ἀνθρώπους, οἱ τινες οὐ μόνον δὲν βραβεύονται διὰ τὰς ἀγαθοεργίας αὐτῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχουσι θλίψεις, διωγμοὺς, καὶ διάφορα βάσανα, καὶ πάλιν ἄλλους μοχθηροὺς, ὅπου δὲν ἔχουσι θλίψιν, καθὼς τοὺς πρέπει, ἀλλὰ ἀπόλαυσι. Ἐάν οὖν δὲν εἶναι ἄλλη ζωὴ, ἀδίκος εἶναι ὁ Θεός· ἀμὴ βάνωντας τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, φυλάγεται ἡ δικαιοσύνη καὶ τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ· ὅτι ὅσοι κλαίουσιν ἐδῶ δι' ἀγάπην τῆς, εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ἀγάλλονται· καὶ πάλιν οἱ ἀμαρτωλοὶ,

ὅπου ἔχουν ἐδῶ γὰρ καὶ ἀπόλαυσι, θλίβονται ἐκεῖ ἀτελεύτητα, κατὰ τὴν παραβολὴν τοῦ πλουσίου, καὶ τοῦ Λαζάρου: Μνήσθητι τέκνον, ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ τὰ ἐξῆς. Λέγει δὲ καὶ εἰς τὴν Σοφίαν ὁ Σολομών· ὅτι εἰς τὴν κόλασιν θέλουν λέγει οἱ ἀσεβεῖς διὰ τοὺς σεσωσμένους ταῦτα: Ἴδε, πῶς ἐκείνοι, ὅπου ἐκαταφρονοῦμεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, εἰσὶ τώρα συναριθμημένοι μὲ τοὺς τοῦ Θεοῦ ἀγίους, καὶ ὁ εὐτυχισμένος κληρὸς αὐτῶν εἶναι ἀναμέσον τῶν Ἁγίων. Οὐ μόνον δὲ εἰς τὰς ἡμετέρας βίβλους, ἀλλὰ καὶ εἰς μερικὰς τῶν Ἑλλήνων φαίνεται αὕτη ἡ ἀλήθεια· διατι ἦσαν τινὲς φιλόσοφοι, καὶ ἐκατάλαβαν ἀπὸ τὴν πολλὴν τους γνῶσιν τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανασίαν, καὶ ἄφησαν περὶ τούτου γεγραμμένα μερικὰ λόγια, ἀπὸ τὰ ὅποια νὰ αναφέρω δύο μαρτυρίας εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, καὶ τῆς ἀληθείας βεβαιώσιν. Ὁ Πλάτων ἐκεῖνος ὁ σοφώτατος (τὸν ὅποιον διὰ νὰ συντύχῃ περὶ Θεοῦ εὐσεβέστατα, ὠνόμασαν θεῖον) γράφει εἰς τὸν Γοργίαν ταῦτα: Ἐσχάτον κακὸν, καὶ πολλὰ ζημιώδες εἶναι νὰ υπάγῃ ἡ ψυχὴ μου εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν πεφορτισμένη ταῖς ἀμαρτίαις. Ἐτι δὲ εἰς τὸν διάλογον Φαίδωνα λέγει ταῦτα: Ἐάν ἀπόθαινε καὶ ἡ ψυχὴ μὲ τὸ σῶμα, ἔχασιν πολλὴν ὠφέλειαν οἱ ἄνομοι, ὅτι ἔζησαν καθὼς τοὺς ἤρσεν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, καὶ δὲν ἤθελαν δώσει ἀπολογίαν διὰ τὰς πράξεις τους· ἀμὴ ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος, δὲν ἤμποροῦσι νὰ φύγουν τὴν τιμωρίαν τῶν ἔργων τους. Ἐκείναις δὲ πάλιν ἡ Σιβύλλαις, οἱ χρησμοὶ τῶν ὀπίων εἶναι εἰς τὸν κόσμον τόσον περιφνημοί, ὠμίλησαν περὶ τούτου· ὥσπερ ἡ Ἐρυθραία, ἣτις εἶπε ταῦτα περὶ τῶν τιμωριῶν τῆς κολάσεως: Τὸ αἰώνιον πῦρ θελεῖ καίει τοὺς ἀμαρτήσαντας· καὶ ἡ Δελφικὴ, καὶ ἄλλαις, τῶν ὀπίων ἀφίνω τὰς ῥήσεις διὰ νὰ μὴ μακρύνω τὸν λόγον, καὶ ἔρχομαι εἰς τοὺς ἐδικούς μας, οἱ τινες οὐ μόνον μὲ τὴν θέλῃσιν τοῦ νοός, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔργα, καὶ μὲ τὸ αἷμά τους ὠμολόγησαν ἐμφανεστάτα τὴν κοινὴν ἀνάστασιν. Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες λέγω, ὅπῃ ὑπέμειναν διάφορα κολαστήρια, οἱ ὅσοι Ἄ-

σκηταί, οἱ τινες ἐκακοπάθησαν τόσον, βαδίζοντες τὴν τεθλιμμένην ὁδὸν τῶν θλίψεων, καὶ ἐφύλαξαν τοσαύτην ἐγκράτειαν, ἵνα λάβωσι τὴν ἀμοιβὴν τῶν καμάτων. Ἀπὸ τῆτο γοῦν φαίνεται ἀψευδέστατα, ὅτι εἰάν δὲν ἦτον ἄλλη ζωὴ, δὲν ἐκαταφρουοῦσαν αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον, νὰ φανοῦσι τοσοῦτον σκληροὶ καὶ ἄσπλαγχοι πρὸς τὴν σάρκα τους. Τόσοι διδάσκαλοι καὶ γραμματισμένοι σοφώτατοι ἄνθρωποι πάσης γενεαλογίας, ἀπὸ κάθε μέρος τοῦ κόσμου, μὲ τὰ τούτων συγγράμματα ἐμαρτύρησαν αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, οἱ ὁποῖοι διατι εἶχαν νοῦν ὑψηλὸν καὶ πολλὴν σοφίαν, κάμνουσι καὶ τοὺς ἀπλουστερῆς καὶ ἰδιώτας νὰ μὴν ἀμφιβάλλουσι. Τόσοι βασιλεῖς Ἀυτοκράτορες, ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ Θεοδοσίος, καὶ οἱ τούτων διάδοχοι, ὅπου ἐκυρίευσαν ὅλον τὸν κόσμον, καὶ εἶχασιν τόσην ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ἐξέτασαν ἐμμελῶς ἵνα μάθωσιν εἰάν ἦτον ἄλλη ζωὴ, καὶ οὕτως ὠμολόγησαν λόγοις τε καὶ ἔργοις μὲ τὴν ἐνάρετον αὐτῶν πολιτείαν, καὶ ἐβεβαίωσαν ὅτι εἶναι, καὶ δὲν ἄφησαν ἀμφιβολίαν ποσῶς. Ἀλλὰ διατι νὰ διηγηθῶμαι μὲ μαρτυρίας ἀνθρώπων αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ἣν ὁ Κύριος εἰς πολλοὺς τόπους τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐπαράγγειλε, λέγων: Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε. Χαίρετε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ εἰς ἄλλους τόπους ὁμοίως. Εἰάν οὖν δὲν ἦτον ἄλλη μαρτυρία, καὶ ἀπόδειξις, μόνον αὐτὴ τοῦ Δεσπότη, φθάνει νὰ μὴν ἀμφιβάλωμεν. Ὅτι τόση ἀναίσχυντία καὶ ἀσέβεια εἶναι νὰ εἴπῃς πῶς δὲν εἶναι νεκρῶν ἀνάστασις, ὥσπερ νὰ εἴλεγες, ὅτι οἱ Πατριάρχαι, καὶ Προφῆται δὲν ἤξευραν τί ἐλάλησαν, οἱ Ἀπόστολοι καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μας ἔσφαλαν· ὅτι ὅσοι ἐμίσησαν τοῦ κόσμου τὰς ἡδονὰς, καὶ ἐκακοπάθησαν, ἐλπίζοντες τὸ βραβεῖον εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ἐπλανήθησαν· καὶ πῶς οἱ Μάρτυρες ἐλωλάθησαν νὰ καθανατηθῶσιν ἄγνωστα, ἐπειδὴ μετὰ θάνατον δὲν λαμβάνουσι καμμίαν ἀμοιβὴν, οὔτε χάρισμα εἰς τοσαῦτα ἡρωϊκὰ καὶ ἐνδοξότατα ἔκαθλα, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ὡσάν

νὰ εἴλεγες, ὅτι ἡ διδαχὴ καὶ ὁ νόμος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ψεύτικος. Διατι εἰάν δὲν ἦτον τῶν ἔργων καὶ πράξεων ἀνταπόδοσις, ἠθέλαμεν εἶσται ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀφρονέστεροι ἀπὸ ὅλα τὰ Ἔθνη, ἐπεὶ διάγομεν στενωτέραν ζωὴν, καὶ παρμόχθηρον. Λοιπὸν μὴ πλανᾶσθε, ἐπειδὴ εἶναι ἀνάστασις νεκρῶν· μὴ διάγετε ἀμέριμνα, ἀλλὰ διορθώσατε τὴν ψυχὴν σας, ἀμαρτωλοὶ, καὶ μὴ καθευθετε εἰς τὴν ἀμέλειαν, ἀνοίξατε τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὠτά σας, νὰ ἀκούσετε τὴν σωτηριώδη βουλὴν, ὅπου σας δίδει ὁ Προφῆτης Ἰερεμίας, λέγων· Δότε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν δόξαν πρὸ τῆς συσκοτάσαι, καὶ πρὸ τοῦ προσκοφῆν πόδας ὑμῶν ὑπ' ὄρη σκοτεινὰ, καὶ ἀναμενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκια θανάτου. Καὶ ὁ Δεσπότης κάλλιον ἀπὸ ὅλους μᾶς νοθετᾷ εἰς τὸ καὶ Κεφάλαιον τοῦ Λουκᾶ, λέγων· Προσέχετε ἑαυτοῖς, μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ, καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ἡμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ἦγουν, φυλάγεσθε ἄνθρωποι, μὴ δοθῆτε εἰς πολυποσίαν καὶ μέθην καὶ μερίμνας, καὶ φροντίδας τοῦ κόσμου, καὶ ἔλθη ἐξαφνου εἰς ἑσᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Φοβηθῆτε γοῦν τὴν ἔλευσιν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Παμβασιλέως τῶν ὅλων, μὲ τόσον τρόπον, ὅσον ἔχετε εἰς τὴν παρουσίαν ἐνὸς ἐπιγείου κριτοῦ, ὅπου νὰ ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ τὰς πράξεις σας. Ὁ τῆς ἀνοίας! Ἐάν ἦρχετο ὁ βασιλεὺς ἐδῶ εἰς τὴν Χώραν σας, ἢ νὰ στείλῃ ἄλλον Ἐπίτροπον, νὰ ἐξετάξῃ διὰ πταισίμου ἀποστασίας, πῶς ἐσυνήδασθητε μὲ ἄλλον Ἀθένητον νὰ προδώσετε τὴν πόλιν εἰς χεῖράς του, καὶ ὅσους εἶρη εἰς τοῦτο πταίσαντας νὰ τοὺς θανατῶνῃ ἀνελεήμονα, ποταπὸν φόβον ἐλάμβανον ὅσοι ἐγνώριζαν εἰς τοῦ λόγου τους ἔγκλημα; Κρινετέτο μοναχοὶ σας, χωρὶς ἐγὼ νὰ σας τὸ εἴπω. Ὡς ποσα ἐδοῖδαν, διὰ νὰ φύγουν τὸν θυμὸν τοῦ ἐπιγείου Κριτοῦ. Ἐπ' ἀληθείας ἐχαρίζαν θησαυροὺς, ἐξωδίαζαν τὸ χρυσίον τους ὅλον καὶ τὸ ἀργύριον, ἐπουλοῦσαν ἀμπελῶνάς τε καὶ χωράρια, καὶ πᾶσαν ἄλλην ζημίαν ἔστεργαν νὰ πάθουν, μόνον νὰ φύγουν τὸν θάνατον. Ὁ ἀμαρτωλέ, εἰς μεγα-

λήτερον συμφορὰν εὐρίσκεισαι, καὶ δὲν τὸ γινώσκεις, δι' αὐτὸ δὲν ἐπιμελᾶσαι τὴν σωτηρίαν σου. Ὁ βασιλεὺς μέλλει νὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν ἐξ οὐρανοῦ μὲ ὄλους τοὺς Ἄγγέλους, νὰ συγκαλέσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ κτήματα κατὰ σοῦ, νὰ σὲ ἀφανίσῃ δικαίως, διατι ἐπρόδωσες τὴν νοσητὴν πόλιν αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς του, ἤγουν τὴν ψυχὴν σου, τελῶν τοῦ Διαβόλου τὸ θέλημα, καὶ σὺ δὲν φροντίζεις νὰ ἐπιστρέψῃς ταλαίπωρε εἰς μετάνοιαν; Τὸν ἐπίγειον Κριτὴν δειλιάς τοσοῦτον, καὶ τὸν Ἐπουράνιον δὲν φοβάσαι; Διὰ νὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τοῦτου (ὅς τις δὲν δύναται νὰ σοῦ κάμῃ κακὸν περισσότερον, εἰμὴ μόνον νὰ σοῦ πάρῃ ζωὴν τὴν πρόσκαιρον) ἔστεργες νὰ ὑπομείνης πᾶσαν θλίψιν

καὶ βάσανον, καὶ ἐχαρίζες ὅλον τὸ πρᾶγμα σου, καὶ διὰ νὰ λυτρωθῆς ἀπὸ τὸν δυνάμενον σῶμα καὶ ψυχὴν ἀπολέσαι, δὲν θέλεις νὰ δώσῃς ἐλεημοσύνην τὰ ἡμῖς; Ὡς ἀγνωσίας καὶ ματαιότητος! Διὰ νὰ φύγῃς τὸν τοῦ σώματος θάνατον, ὅπῃ πάλιν τελευτᾷς αὐριον, ἔκαμες τόσον, καὶ διὰ νὰ λυτρώσῃς τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἀντάμα ἀπὸ τὸν αἰώνιον καὶ ἀτελεύτητον θάνατον, δὲν βάνεις ἄφρων, ποταπὴν ἐπιμέλειαν; Φθάνουσι ταῦτα διὰ νὰ παρακινήσουν τὸν ἀμελή καὶ ὀκνηρὸν πρὸς μετάνοιαν. Καὶ ὡς εἰποῦμεν ὀλίγα τινα περὶ τῆς δόξης τοῦ Παραδείσου, διὰ νὰ καταλάβῃ πᾶς ἕνας πόσων ἀγαθῶν ὑστερεῖται διὰ τὴν ἀκηδίαν αὐτοῦ καὶ ἀμέλειαν.

ᾠδᾶριον Λέοντος τοῦ σοφοῦ εἰς τὴν β'. τοῦ Κυρίου Παρουσίαν, κατὰ Ἄλφάβητον.

Ἄρα τίς γῆθεν αἰείρας, ἐν συστροφῇ με ζεφύρου,
 Ἄκαρταίως ἀποίσει πρὸς τὴν κλαυθμῶνος κοιλάδα,
 Ἴν' ὅπως με τὰς μενούσας ἰδὼν κολάσεις θρηνησῶ;
 Βαβαὶ βαβαὶ πῶς βρυχήσει, γαῖα διχῆ ῥηγνυμένη,
 Νεύσει τῆς ὑπεροθὲν βίας, φοικῶδεις ἀπογυμνοῦσα
 Χώρους τοὺς νῦν κεκευθμένους! Φεῦ μοι τῆς θείας ἐκείνης!
 Γλαφυροτόρνευτοι τάφοι σκότους μεστοί τε καὶ γνόφου.
 Μυχὸς ἀπύβμαντος ἄλλος, καὶ ἀντρονύχιος γάσμη,
 Ἐν ἀποκρύφοις τηροῦνται πᾶσι λυγρῶς τοῖς βιοῦσι.
 Δεινῶς ἐκείσε κοιτάζων, ὁ ἄγριος αἱμοπότης,
 Βρύχει, λαιμᾶ, σαίνει κέρκον, καὶ κεχηνῶς ἀναμένει,
 Καταπιεῖν πικρὸς σκώληξ, τοὺς κατ' ἐμὲ πλημμελοῦντας.
 Δακρῶν ἄμβρους μοι δίδου, εὐίλατε Θεοῦ Λόγε,
 Πρὶν κατακρύψῃ με τάφος, ξύνου γυμνὸν εὐπραγίας.
 Πρὶν οἱ πικροὶ φορολόγοι ζητήσουσί μου τὰς πράξεις.
 Ἐκεῖ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὀλολυγμὸς τε καὶ θρήνος.
 Τάρταρος ἄμοιρος θέρμης, ἀνήλιος καὶ σκιώδης.
 Ἐκεῖ πολύστενον πένθος, καὶ ὄχετοὶ τῶν δακρῶν.
 Ζυγὸς καὶ πλάστιγξ τὰ ἔργα, σταθμίζεσθαι δοκιμάζων,
 Ἀνακουρίζων βαρύνων οὐ τὰ ἐσθλά, τὰ δὲ φαῦλα.
 Ἄπερ ἐγὼ ἐπεπράχην ἐκ πονηρᾶς συνηθείας.
 Ἡ καταιγὶς ἐκθροεῖ με, καὶ ταραχὴ τῶν πνευμάτων.
 Τὸ αὐχηρὸν τῆς θυέλλης, καὶ συνοχὴ τῶν κτισμάτων,
 Κτύποι βροντῶν ἐπαλλήλων, ἀστεροπῶν τε τὸ θέος.
 Θάμβος ἰδεῖν ὑπὲρ πάντα, καὶ τρόμος ἀναποληῖσαι,
 Τὸν ποταμὸν τοῦ παμφάγου πυρὸς ὁμοῦ τε καὶ λίμνην.
 Παμφλάζουσαν καὶ βριμῶσαν, ἐνδίκως με πυρπολεῖσαι.



Θεοκυῆτορ Μαρία, τῶν γηγενῶν εὐκληρία,
 Χριστιανῶν προστασία, ἀμαρτωλῶν ἐλπίς μόνη,
 Καὶ κοσμικὴ Συμηδία, ρῦσαι πυρὸς ἀπειλῆς με.
 Ἰδοὺ ψυχὴ παναθλία, βλεφάροις τῆς διανοίας,
 Ἰστορήσά σοι τὰς θλίψεις, καὶ τὰς ποινὰς πρὸ τῆς δίκης.
 Νῆφε θερμῶς ποτιῶσα, τῆς πείρας τούτων ρυθθῆναι.
 Κριτῆς σοι πόρρωθεν ἤξει, θρονούμενος ἐν νεφέλαις.
 Τὴν Κτίσιν ἀνατινάσων νερτέρων ἐκ τῶν Σεμέθλων.
 Κυμαίνων καὶ τὸν ἀέρα, παναλκυστάτη δυνάμει.
 Λαίλαψ λικμίσει τὰ ὄρη, καὶ ἀφανίσει τὰς νάπας.
 Καὶ ἐν πυρὶ ἀκαμάτω, ἐκτεφρωθήσεται χέρσος.
 Ἄπο προσώπου Κυρίου, κρῖναι τὴν γῆν ἐρχομένου.
 Μαρμαρυγαὶ τῶν φωστήρων, σβεσθήσονται παραυτίκα.
 Καὶ τῶν ἀστέρων τὰ πλήθη, οἷά περ φύλλα πεσοῦνται.
 Σὺ δὲ βροτὲ πῶς ὑποίσεις τὴν ἔλευσιν τοῦ Δεσπότου;
 Μίδον Ὑψίθρονε φῆσαι, ὡς εὐδιάλλακτος φύσει,
 Ταῖς τῆς Μητρὸς σου πρεσβείαις, τῶν Νοερῶν στρατευμάτων.
 Πάντων ἰμοῦ τῶν Ἁγίων, τοῦ πλάσματος τῶν χειρῶν σου.
 Ναμάτων θάλασσα σπάνιν ὑφέξει δειματουμένη.
 Καὶ ποταμοὶ κονισθῶσι, πηγάζοντες ἀεννάως.
 Σὲ δὲ ψυχὴ τί ποιήσεις, τούτων φρικτῶς τελουμένων;
 Ἔνουν ιδέσθαι τὰ πάντα, τὸ περιέχον στοιχεῖον,
 Πυρκαϊᾶς ἀφανεία, διδόμενον ὕλης δίκην.
 Καὶ εἰλισσόμενον αὖθις, ὡς κώδικα μεμβρανώδη.
 Οἴμοι πῶς ταῦτα μέλαινα, ἐν τῇ ψυχῇ οὐ λαμβάνεις,
 Ἄλλ' ὑπὲρ ψάμμον θαλάσσης ἀμνημονεῖς ἀμαρτῶσα;
 Ἀθῆλως ὄθεν τὸ τέρμα ἤδη λοιπὸν σοι προσφάουσι.
 Πῶς λιγυρῶς ὑπαδύσης, τῆς σάλπιγγος ὑπενέγκεις;
 Τῶν κενεῶνων γὰρ γαῖα νέκυας ἀνασφερήσει.
 Καὶ θάλασσα τοὺς σφετέρους, τῇ φοβερᾷ ἐπιτάξει.
 Πεποιθησίς μοι Παρθένε γενοῦ τῆς δίκης ἐν ὄρα,
 Σκέπη, φρουρὸς, εὐεργέτις, καὶ ἰλασμός, καὶ συλλήπτωρ,
 Ἐξ ἔργων μὴ κεκτημένῳ ἐλπίδα θείας συγγνώμης.
 Ῥαγήσεται τὰ μνημεῖα, νεκάδων κατεστιγμένων.
 Τῇ τοῦ Κριτοῦ ὑπαντήσει, Ἀγγέλου σπέρχοντος ἅμα.
 Πάντας ριπῆ παραστήσαι, τεσσάρων ἐκ τῶν ἀνέμων.
 Σύνες ψυχὴ μετὰ ταῦτα, φρικτοὶ πῶς τίθονται θρόνοι.
 Καὶ ἀναπτύσσονται βίβλοι, παρισταμένων ἐν φόβῳ,
 Ἀπείρων καὶ ἀναρίθμων Ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων.
 Τότε λοιπὸν αἱ κολάσεις δειχθήσονται ὡς προέφην,
 Ἀπολαμβάνειν ἐτοιμῶς τοὺς ὑπευθύνους διψῶσαι.
 Ὡν τελευταῖος καὶ πρῶτος μόνος ἐγὼ ὁ παντλήμων.
 Ὑπαγορεύσει πραέως ὁ Δικαστῆς τοῖς ἀξίοις,
 Καὶ ἀναξίους ὡσαύτως τοῦ Βήματος ἀπελάσει,
 Οὓς μὲν πρὸς δόξαν ἐφέλκων, οὓς δὲ πρὸς ἄληκτου πένθος.
 Ὑπὸ πολλῆς εὐσπλαγχνίας καμπτόμενος Θεοῦ Λόγε,
 Μὴ φοδεροῖς ὑπηρέταις, καὶ ἀμειλίχοις Ἀγγέλοις,
 Ἀθέμιτα τὸν ἐκ βρέφους σοὶ πταίοντα παραδώσης!



Φιλανθρωπίας τῆς ὄντως ἐκπέσουσιν ἀλαζόνες,
 Κριταί, σεφοί, καὶ δυνάσται, καὶ βασιλεῖς ὑπερόπται.
 Ἀζύγων καὶ ἱερώων, οἴμοι, πληθύς καὶ μιγάδων.
 Χωριζομένων συγγόνων, γονέων, φίλων, καὶ τέκνων,
 Τίς ἐννοῶν οὐκ οἰμώξει; τίς δὲ βαστάσει τὸν πόνον;
 Οὐκ ἔφονται γὰρ ἀλλήλους εἰς τοὺς ἀπείρους αἰῶνας.
 Ψυχὴ λογίζου πῶς ἄρδην βληθήσονται εἰς κολάσεις,
 Ἐλκόμενοι ἀποτόμως ὑπὸ πυρφόρων Ἀγγέλων,
 Καὶ στέναξον πρὸ τῆς πείρας ἐκ βάθους τῆς διανοίας.
 Ὡς Ψησαυροὺς τῆς ἀθύσσου, καὶ οὐρανοῦ καταράκτας,
 Ἀνέφξας κατακλύζων, Σῶτερ τὴν γῆν ἐπὶ Νῶε,
 Οὕτω καὶ νῦν κατακλύσαις, τὸν βορβορον τῶν παθῶν μου.
 Ὡ Δέσποτα τῶν αἰώνων, Πάτερ Υἱέ, καὶ τὸ Πνεῦμα.
 Ἡ τρισυπόστατος μία, καὶ ἀδιαίρετος Φύσις,
 Δός μοι καιρὸν μετανοίας πρὸς λύσιν ἀμπλακημάτων.
 Ὡ Δέσποινα Θεοτόκε, σπεῦσον βοήθει μοι τάχος.
 Ἡ γὰρ ἀκμή τῆς ἀξίνης, ὡς ἀκαρπον ὀρώθει με.
 Ὁ δὲ λικητήwor τὴν καῦσιν, ὡς ἄχρον ἀπειλεῖ με.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ Α'.

Περὶ τῆς ἀφράστου Δόξης τοῦ Παραδείσου, καὶ τῆς
 τῶν Δικαίων Μακαριότητος.

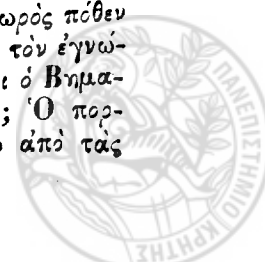
Ὁφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἀ-
 ήτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, λέγει ὁ Μακάριος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους α'. Ἐπιστολὴν, Κεφάλαιον β'. Καὶ εἰάν αὐτὸς ὁ θαυμασίος, ὁποῦ ἠρπάγη ἕως τρίτον οὐρανὸν, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, δὲν ἐδυνήθη νὰ διηγηθῆ ἱκανῶς περὶ τῆς ἐνδόξου ἐκείνης Μακαριότητος, πῶς νὰ τοιμήσω ἐγὼ ὁ ἀνάξιτος, νὰ διαπλεύσω τοσοῦτον πέλαγος ἀκινδύνως, ὁποῦ εἶμαι ἀμαρτωλὸς καὶ ἀγράμματος; Τί λέγω; Ἐάν ἠθέλασιν ἐνοβῆ ἀντάμα ὅλαις ἢ γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων, πάντα τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὅλα τὰ φύλλα τῶν δένδρων, νὰ ἠθέλασι μετατραπῆ εἰς εὐλαλαῖς γλώσσαις, καὶ σοφωτε-
 ραῖς τῶν εὐγλωττοτάτων ῥητόρων, πάλιν δὲν ἐδύνοντο νὰ διηγηθῶν πρὸς αὐτάρκειαν τὰ ἀκατάληπτα καὶ ἀνεκλάλητα ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ὁποῦ ὀφθαλμὸς δὲν εἶδε, καὶ αὐτὶ ἔθεν τὰ ἤκουσεν, εὐτε ὁ νοῦς νὰ καταλάβῃ

δύναται. Πλὴν διὰ νὰ λάβωμεν τινα αἰσθησιν αὐτῶν καὶ παραμικρὰν εὐωδίαν, ἠξιώθησαν τινὲς ἐνάρετοι, καὶ εἶδασιν με-
 ὀπτασίαις καὶ ὄρασαις, δι' ἐκστάσεων, μέ-
 ρος τι ἀπ' ἐκείνην τὴν ἀνεκφραστον ἠδονὴν καὶ κάλλος ἀμήχανον, καὶ μᾶς τὸ ἀφησαν γραφικῶς, διὰ νὰ τρώσουν τὴν καρδίαν ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνον τὸν σωτήριον ἔρωτα. Γράφει εἰς τὸν διάλογον αὐτοῦ ὁ Καισα-
 ριος, ὅτι εἰς ἓνα Κοινόβιον ἦτον εἰς εὐλα-
 βῆς Μοναχὸς καὶ ἐνάρετος, ὅς τις ἔκαμε λ. χρόνους ὑπήκοος πᾶσι, καὶ πρόβυμος ἐπι-
 μελητῆς πασῶν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου. Εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶδεν ἐκ-
 στασιν, ἤγουν, ἀπῆλθεν ἡ ψυχὴ του εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ εἶδεν ἐκείνην τὴν θείαν Μακαριότητα, καὶ ἀφ' οὗ ἔστρεψεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐφώνησε τὸν Ἠγουμένον, καὶ τοὺς Ἀδελφοὺς, λέγων ταῦτα πρὸς αὐτοὺς με ἱλαρὸν καὶ χαρούμενον πρόσωπον. Ὡ γλυκυτάτη καὶ πάμφωτος ἡ προλαβοῦσα νῦς διὰ λόγου μου, πόσον ἦτον ἐνδοξὸς καὶ

χαρμόσυνοι διὰ τοὺς θαυμασίους ὕμνους, ὅπου ἤκουσα εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ ἐψάλλασιν οἱ Ἐπουράνιοι χοροὶ τῶν Ἀγγέλων καὶ μακαρίων ἀνδρῶν, ὅπου ὕμνοῦσι τὸν Θεὸν μὲ τὴν γλυκυτάτην μελωδίαν καὶ ἤχον ἀκατάπαυστον, στοχαζόμενοι ἐκείνην τὴν ἄρρητον δόξαν καὶ κάλλος ἀμήχανον τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος. Ὡς πόσῃ συμφωνίᾳ ἔχουν οἱ ὕμνοι τοὺς καὶ τὰ ἄσματα. Εἰς τὰ ἐδικὰ μας ψάσματα εἶναι πολλὴ ἀσυμφωνία καὶ σύγχυσις, κόποι, πάθη, ἰδρώτες, καὶ ἕτερα ὅμοια, ἀμὴ εἰς ἐκείνην τὴν μακαριωτάτην βασιλείαν δὲν εἶναι καὶ ἓνα ἀπὸ ταῦτα τὰ ἐλαττώματα, ὅτι ὅλα τὰ οὐράνια Πνεύματα συμφωνοῦσιν εἰς τὴν μελωδίαν τε καὶ γλυκύτητα, ὅπου δὲν φθάνει νὰ τὸ εἰπῇ ἀνθρωπίνη γλῶσσα, οὔτε παύουσιν, οὔτε κουράζονται νὰ δοξολογοῦσι τὸν Ποιητὴν, ἀλλὰ ὅσον τὸν ὕμνοῦσι, τόσον αὐξάνει εἰς αὐτὸς ὁ πόθος νὰ τὸν δοξάζουσιν. Εἶδα εἰς ἐκείνους τοὺς μακαρίους χορούς καὶ ἐγνώρισα τινὰς ἀπὸ τοὺς κεκοιμημένους ἀδελφούς μας ὅπου ἔγιναν ἀθάνατοι, καὶ ὑψώθησαν εἰς πολλὴν εὐτυχίαν καὶ δόξαν μακαριότητος· διατὶ ἐτελεύτησαν εἰς ὑπακοήν, οἱ τινες τοσοῦτον ἀστράπτουσιν, ὅπου ἐθαύμασα εἰς τοσαύτην εὐπρέπειαν, καὶ ἐκατάλαβα, ὅτι ὅσοι ἐταπεινώθησαν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον, ὑψώθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐδοξάσθησαν περισσώτερον. Τοὺς ὁποίους ἠρώτησα, εἰ ἔλα νὰ συναριθμηθῶ καὶ γὼ μετ' αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς γένω συμμέτοχος εἰς τοιαύτην Μακαριότητα; καὶ μοῦ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ὁποῖος πολιτευθῇ ἄμεμπτα καὶ ἀναμάρτητα εἰς τὴν σάρκα, νὰ φυλάξῃ τὸ Μοναδικὸν ἐπάγγελμα ἄσπιλον, ἀξιοῦται τοσαύτης ἀγαλλιάσεως. Οὕτω γοῦν ἐκδιηγούμενος τὴν ὁπτασίαν, ἔλεγε θαυμαστά καὶ ἐξαισία πράγματα, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Φαίνεται εἰς τὸν Λειμῶνα τῶν Ἀνθίων, εἰς τὸ περὶ δόξης τοῦ Παραδείσου, Σ'. Κεφ. σξδ'. ὅτι εἰς ἓνα Κοινόδιον ἦτον εἰς Μοναχὸς πολλὰ εὐλαθὴς εἰς τὰ Θεῖα, καὶ ἐκπληρωτῆς πάσης Μοναδικῆς ὑποσχίσεως, ὅς τις ἀκούων τὸν στίχον αὐτὸν, ὅπου λέγει ὁ Προφήτης « Χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου

Κύριε, ὡς ἡμέρα ἡ ἔχθες, ἧτις διήλθεν » ἠρέυνησε πολλάκις εἰς τὸν νοῦν τοῦ αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν· καὶ ἐπειδὴ εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον δὲν ἦτον τινὰς σοφὸς διδάσκαλος νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, ἔκαμνε πρὸς Κύριον δέησιν νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τοῦτο τοῦ στίχου τὸ νόημα. Οὕτω πολλάκις εὐχόμενος, τοῦ ἐπήκουσεν ὁ τὸ Δεῖγμα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος, καὶ μίαν ἡμέραν, ἀφ' ἧ ἀνέγνωσαν τὴν Ἀκολουσίαν τοῦ Ὁρθρου, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰ κελλῖα πάντες οἱ Ἀδελφοί, ἔμεινε μόνος αὐτὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προσήχητο κατὰ τὴν συνήθειαν. Τότε βλέπει ἓναν αἰτὸν ὠραιότατον ὑπὲρ φύσιν, καὶ ἐγύριζεν ὄλον τὸν νοῦν, πηγέωντας καὶ πλησίον τοῦ Μοναχοῦ πολλάκις. Ὑψράνθη οὖν εἰς τοσαύτην ὠραιότητα, καὶ ἐδοκίμαζε νὰ τὸν πιάσῃ. Ὁ δὲ αἰτὸς ὀλίγον ἐμόκρανε, καὶ αὐτὸς τοῦ ἠκολούθη, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς ἓνα δάσος τοῦ Μοναστηρίου πλησίον, διατὶ δὲν ἐπέτα ὑψηλὰ ὡς τῆς λοιποῦς αἰτούς, ἀλλὰ σιμᾶ εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ τοῦ ἀκολουθῇ ὁ Ὁσιος. Ἀφ' οὗ γοῦν εἰσῆλθον εἰς ἓνα τόπον τοῦ δάσους ἀπόκρυφον, ἀρχίζει ὁ αἰτὸς ἓνα ἄσμα τοσοῦτον ἰσθῶ καὶ γλυκυτάτου, ὅπου ἦλθεν ὁ Μοναχὸς εἰς ἐκστασιν θαυμάσιον ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τοῦ κοιλαδισμού ἐκείνου, στοχαζόμενος μὲ ἄρρητον εὐφροσύνην τὴν μελωδίαν τοῦ Παραδείσου, καὶ ἀφαρτώθη ἡ σὰρξ αὐτοῦ με Θεῖαν νεῦσιν καὶ βούλησιν, καὶ οὔτε ψύχος ἠσθάνετο, οὔτε πῖναν, ἢ ἄλλην ἀνάγκην καὶ φθορὰν τοῦ σώματος, μόνον ἐστέκετο εἰς ταύτην τὴν Θεῖαν ἀλλοίωσιν, ὡσπερ νὰ ἦτον κυρίως εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ ἀκροάζετο τοῦ αἰτοῦ τὴν Ἀγγελικὴν ὕμνωδιαν χρόνους τριακασίους. Καὶ τότε ὁ μὲν Ἄγγελος, ὅπου ἔδειχεν εἰς αὐτὸ τὸ σχῆμα, ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοῦς, ὁ δὲ Μοναχὸς γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, ἀπῆλθεν εἰς τὸ Μοναστήριον, νομίζωντας ὅτι μίαν ὥραν μόνον ἔλειψεν ἀπ' ἐκεῖ. Καὶ φθάσας εἰς τὴν Μονήν, τὸν ἠρώτησεν ὁ Συρωρὸς πῶς ἦτον; Ὁ δὲ ἐθαύμασε πῶς δὲν τὸν ἐγνώριζε, καὶ λέγει αὐτῷ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Βηματάρης ὁ δεῖνας· δὲν μὲ ἠξέυρεις; Ὁ παρατάρης ἐθαύρρυσεν, ὅτι ἦτον ἔξω ἀπὸ τὰς



φρένας του, και ειπεν αὐτῷ: Ὑπαγε εἰς τὸν δρόμον σου, και ἡμεῖς ἔχομεν βηματάρην, ἀμὴ ἐσένα δὲν σέ εἶδα ἄλλην φορὰν, οὔτε ποτὲ εἰσῆλθες εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον. Ὁ δὲ εὐλαδῆς Μοναχὸς ἐξίσταμενος, εἶπεν αὐτῷ πάσας τὰς τάξεις τοῦ Κοινοβίου, και τῶν Ἀδελφῶν τὰ ὀνόματα και ἀπελθόντες εἰς τὸν Ἡγούμενον, ἐσυνάχθησαν πάντες, και τινα δὲν ἐγνωρίσεν ἀπ' ἐκείνους ὅπου ἤξευρεν, ὅθεν εἶπε πρὸς αὐτοὺς μετ' ἐκπλήξεως: Ἀπορῶ, και ἐξίσταμαι, Ἀδελφοί, πῶς ἔγινε τοιαύτη ἐναλλαγὴ διὰ μίαν ὥραν ὅπου ἔλειψα ἀπὸ λόγου σας, νὰ ἀλλάξῃ ἡ μορφή σας, νὰ μὴ γνωρίζω τινα, οὔτε ἐσεῖς ἐμένα, Μάρτυς μου ὁ Κύριος, θαρρῶ νὰ μὴν ἐπέρασε μίαν ὥρα, ὅπου εὐγῆκα ἀπὸ τὸ Μοναστήριον ἀφοῦ ἀνεγνωσάμεν τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὁρθρου, και ἦτον ὁ δεῖνας Ἡγούμενος, οἱ γέροντες οἱ δεῖνα, και οἱ λοιποὶ πάντες. Ὁ δὲ Προεστῶς ἐρευνησας τὴν βίβλον, ὅπου εἶχαι γεγραμμένα τὰ ὀνόματα πάντων τῶν Ἀδελφῶν, ἐγνωρίσεν ὅτι ἦσαν, τ'. χρόνοι. Τότε τὸν ἐξέτασε τί ἄνθρωπος ἦτον, και ποίας ἀρετᾶς ἐκατῶρθωσε, διὰ νὰ γνωρίσῃ πῶς ἤξιώθη παρὰ Θεοῦ τοιαύτης χάριτος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, λέγων· Δὲν ἤξεύρω τινα ἀρετὴν εἰς τοῦ λόγου μου, μόνον πάντοτε εἶχον ὑπακοὴν πρὸς τοὺς Προεστῶτας, και εἰς ὅλους τοὺς Ἀδελφούς τελείαν ἀγάπην, μῆτε τινα ἐσκανδάλισα. Ἐξαιρέτως δὲ ἔχω τὴν Πανάμωμον Δέσποιναν εἰς πόθον πολὺν και εὐλαδίαν, και καθ' ἐκάστην ἀναγινώσκω τοὺς Οἴκους της. Ἐπειτα τοὺς εἶπε καταλεπτῶς, ὡς ἄνωθεν, τὴν ὑπόθεσιν τοῦ αἰετοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ἐκατάλαβαν τὴν ἔννοιαν, και κλαύσαντες ἀπὸ τὴν χαρὰν, ἠσπάσαντο αὐτὸν ἅπαντες, και τὸν ἐκύτταζαν ὡς οὐράνιον πλάσμα, και ὄχι ἐπίγειον, ὅτι τὰ λόγια του τοὺς ἐφαίνοντο κατὰ ἀλήθειαν θεϊκά, και ὄχι ἀνθρώπινα. Τότε τοῦ λέγει ὁ Προεστῶς: Δὸς δόξαν τῷ παντοδυνάμῳ Θεῷ, ὅπου σέ ἠξίωσε τοιαύτης θαυμασίας ἐκστάσεως, ὅπου δὲν τὴν εἶδε τοιουτοτρόπως ἄλλος τινὰς εἰς τοῦτον τὸν πρόσκαιρον και μάταιον κόσμον, και ἐκατάλαβες ἐμπράκτως μέρος τι ἐκείνης τῆς οὐρανίου μελωδίας, και ἀνεκ-

φράστου ἀγαλλιᾶσεως. Και γίνωσκε, ὅτι τριακοσίους χρόνους ἦσαν εἰς ταύτην τὴν ἐκστασιν, και ἐφάνη σου μίαν ὥρα. Τοσαύτην χαρὰν και εὐφροσύνην ἔχουν νὰ αἰσθάνωνται οἱ Ἅγιοι εἰς τὸν Παράδεισον ἀπ' ἐκείνην τὴν μακαρίαν ἀπόλαυσιν τῆς Παναγίας και ζωοχοικῆς Τριάδος, ὅπου νὰ τοὺς φαίνεται χίλιοι χρόνοι ὡς περ μίαν ἡμέρα, κατὰ τὸ ἄνωθεν ῥητὸν τοῦ Δαβὶδ, ὅπου εἶχες πόθον νὰ μαθῆς τὴν ἔννοιαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ὅσιος, ἐκατάλαβε τὴν ἀλήθειαν, και δοξάζων τὸν Κύριον, ἔκλαυσεν ἀγαλλιῶμενος, και ἐζήτησε νὰ κοινωνήσῃ τὴν ἀγίαν Σάρκα και Αἷμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Και μεταλαβὼν τῶν ἀχράντων τοῦ Θεοῦ Μυστηρίων μετὰ πολλῆς εὐλαθείας, εἶπε ταῦτα: Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλον σου, Δέσποτα, και τὰ ἐξῆς, και τότε παρευθὺς παρέδωκε τὴν ἀγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἀκουσον δὲ, ὦ ἀκροατά, και μίαν μελέτην, ὅπου ἔγραψεν ὁ σοφώτατος Ἀγούστινος περὶ αὐτῆς τῆς Μακαριότητος: Ὁ ζωὴ ἀνεκκλήητος, ἡτοιμασμένη παρὰ Θεοῦ διὰ τοὺς φίλους αὐτοῦ. Ζωὴ μακαρία. Ζωὴ ἀπέραντος. Ζωὴ ὅπου δὲν ἠξέυρει φθορὰν, ἢ ἀλλοίωσιν. Ζωὴ ἄλυπος και ἀθάνατος. Ἐκεῖ δὲν εἶναι ἐχθρὸς νὰ βλάβῃ ποσῶς, οὔτε θλίψις νὰ ὀσῃ λύπην τινα. Ἡ ἀγάπη εἶναι τελεία, και φόβος οὐδεὶς. Ἡ ἡμέρα αἰώνιος, και νύκτα δὲν εἶναι ὀλότελα. Ἡ νόμιμος τροφή τῆς ψυχῆς εἶναι νὰ βλέπῃ τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ὁ ζωὴ παμπόθητος, εὐλεεστάτη, και πανευφροσύνος. Χαίρομαι νὰ μελετῶ τὴν λαμπρότητά σου. Ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ μου νὰ σέ στοχάζεται. Ὁρέγεται σε, και ἐπιποθεῖ ἡ καρδία μου. Και ὅσον μᾶλλον σέ προσρῶ, και στοχάζομαι, τόσο περισσότερο με πληγώνει ὁ ἔρωτας τῆς ἐπιθυμίας μου. Εὐφραίνομαι νὰ σέ ἐννοῶ, και νὰ σοῦ ἐνθυμοῦμαι ἀγάλλομαι. Ὁ ζωὴ ἀπέραντος, και κατὰ ἀλήθειαν μακαριωτάτη και πάγκalos Βασιλεία, ὅπου δὲν ἔχεις τέλος ποτὲ, οὔτε θάνατον. Οἱ καιροὶ δὲν ἀλλάσσουν, οὔτε ποσῶς διαδέχονται. Ἡ ἡμέρα ποτὲ δὲν βραδιάζει, οὔτε γινώσκει τὸ παράπαν ἀλλοίωσιν. Αὐτοῦ χαίρεται ὁ τροπαιοφόρος στρατιώτης, ἀπολαμδάνων Λο-

ρούς τῶν Ἀγγέλων, καὶ στέφεται ἀμαράντινον στέφανον δόξης, ἄδωντας, καὶ ψάλλοντας τῷ Κυρίῳ. Καλότυχος καὶ ὄντως μακάριος ὅς τις ἀξιοθῆ νὰ βλέπῃ τὴν δόξαν σου καὶ λαμπρότητα, τὰ τείχη καὶ τὰς θύρας τοῦ Κάστρου σου, τοὺς πόρους σου, τὰ παλάτια, τοὺς γενναίους πολίτας, καὶ τὸν Παντοδύναμον καὶ ὑπερένδοξον βασιλέα σου. Οἱ λίθοι τῶν τείχων εἶναι ἀτίμητοι, αἱ θύραι μὲ μαργαριτάρια ἐκλαμπρα, καὶ τὰ παλάτια πάγχρυσα, μὲ ψηφί στολισμένα, καὶ σάπφειρον. Ὡτάρα πάνυ καὶ ὑπέροκλος εἶσαι Μήτηρ ἡμῶν Ἱερουσαλήμ εἰς τὰς εὐφροσύνας σου. Πράγμα παθητὸν, ἢ φθαρτὸν δὲν ἔχεις ἀπὸ ταῦτα τὰ πρόσκαιρα. Τὸ φῶς, ὅπου διηνεκῶς σὲ φωτίζει, δὲν εἶναι ἀπὸ λαμπάδας, ἢ ἀστρῆ, ἢ Σελήνην, ἢ Ἥλιον αἰσθητὸν, ἀλλὰ τὸ ὄντως Φῶς ἐκ φωτός, καὶ Θεὸς ἐκ Θεοῦ σοῦ δίδει τὴν ἔλλαμψιν. Ὁ Χριστιανέ, ποταπὴν ἀγαλλίασιν θέλεις ἀπολαύσει ἐκεῖ, εἰάν ζήσης ὡδὲ μὲ φόβον Θεοῦ εἰς ταύτην τὴν παροικίαν σου, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέλθῃς ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς ἀθανασίαν, ἐκ τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἀφθαρσίαν, καὶ ἀπὸ μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν εἰς ἓνα πολύφωτον καὶ λελαμπρυσμένον Παράδεισον, ὅπου οἱ Χοροὶ τῶν Ἀγγέλων μὲ γλυκυτάτην μελωδίαν εὐφραίνονται, ἀπολαμβάνοντας ἀδελφικῶς ὁ ἓνας τὴν δόξαν καὶ τιμὴν τοῦ ἑτέρου. Ἐκεῖ ἐορτάζεται μία πανηγυρις χαρμῶν, καὶ ἐορτὴ πανευφρόσυνος, μὲ ἦχον ἄπαστον, καὶ μελωδίαν ἠδυτάτην καὶ ἔμμουσον. Ἐκεῖ ἀγάλλεται τὸ τάγμα τῶν Προφητῶν. Ὁ ἔνδοξος Χορὸς τῶν Ἀποστόλων. Ὁ ἀήττητος στρατὸς τῶν Μαρτύρων. Ἡ εὐλαθὴς συναγωγὴ τῶν Ὁσίων, καὶ Ὁμολογητῶν. Ἐκεῖ τὰ πρόβατα καὶ οἱ ἄρνες, ὅπου ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὰς παγίδας καὶ δίκτυα τῆς παρουσίας ζωῆς, ἀγάλλονται εὐφραίνόμενοι εἰς τὴν χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν ὁμοιοι, ἀμὴ εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἀξίας διαφοροὶ ὅτι φθόνος, ζηλῖα, ἢ ἔρις, καὶ φιλονεικία ἐκεῖ δὲν χωρεῖ, ἀλλὰ βασιλεύει ἡ ἀγάπη μὲ τελειότητα. Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἰς ὅλους τὸ πᾶν, ὃν ἀκαταπαύστως στοχαζόμεθα, καὶ εἰς τὸν ἔρωτα τούτου καὶ πόθον ἀκμάζουσι πάντοτε. Ἀγαπῶντες ὑμνοῦσι,

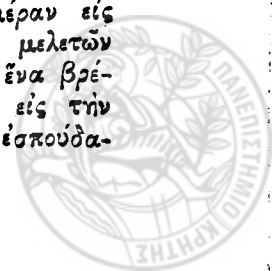
καὶ ὑμνοῦντες αὐτὸν ἀγαπῶσι. Καὶ πᾶσά τους ἐργασία καὶ ἑπάϊνος εἶναι ἀκόπως καὶ δίχως κουρασίν. Τὴν τιμὴν τοῦ ἐνὸς χαίρονται καὶ ἀπολαμβάνουσι ἅπαντες, ὡς περ νὰ ἦτον ἐδική τους, ὅτι τοῦτο τὸ ἔχει ἡ ἀγάπη ἐκ φύσεως. Καθὼς καὶ εἰς τούτον τὸν κόσμον πολλάκις τὸ εἶδαμεν, καὶ ὅταν εἰς ἀγαπᾷ τὸν συγγενῆ του μὲ τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν του, ἢ καὶ καμμίαν γυναῖκα μὲ σαρκικὸν ἔρωτα, ἔχει τὴν δύναμιν ἢ ἀγάπην, ὅπου χαίρεται, καὶ ἀπολαμβάνει τὸ καλὸν τοῦ ἠγαπημένου του, ὡς περ νὰ ἦτον ἐδικόν του καὶ περισσότερον. Ἐὰν οὖν ἔχη ἡ σαρκικὴ ἀγάπη τσοσάυτην δύναμιν, ποταπὴν νομίζεις νὰ ἔχη ὁ πνευματικὸς καὶ θεϊκὸς ἔρωτας; Ὁ καλότυχος καὶ μακάριος, ὅσοι ἀξιοθῶσι νὰ ἀκούσων ἐκεῖνα τὰ μελωδικὰ ἄσματα τῆς Ἐπουρανίου μουσικῆς, ὅπου ἐστὶν ὁ ἀκατάπαυστος ἦχος, καὶ νὰ συμπάλλωσι μὲ τὴν οὐράνιον ἐκείνην χορείαν τὸ, Ἀλληλουῖα, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ Θεοῦ τῶν ἀπάντων, νὰ τὸν ἰδοῦσιν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, καθὼς αὐτὸς εἶπε πρὸς τὸν Πατέρα αὐτοῦ: Πάτερ, αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημά μου, νὰ συνευρεθῶσι μετ' ἐμοῦ ἐκεῖνοι, ὅπου μοῦ ἔδωκες, ἵνα ἴδωσι τὴν λαμπρότητα ὅπου εἶχα μαζῆ σου, πρὸ τῆς τοῦ κόσμου κτίσεως. Ὁ Μοναχέ, εἰάν τσοσάυτην εὐφροσύνην αἰσθάνεσαι ἔδῳ εἰς τὸν κόσμον, ὅταν ἀποκτήσης τὴν κατάνυξιν, καὶ ἔρχεται σοῦ ἀπὸ τὸ πένθος τοιαύτη παράκλησις, ὅπου ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ σου καὶ χαίρεται, πόσῃ ἀπόλαυσιν νομίζεις νὰ εὕρῃς ἐκεῖ, ὅς περ δὲν χωροῦσι πλέον τὰ δάκρυα, οὔτε τόπον ἔχει τὸ πένθος, ἀλλὰ πάντοτε ἡ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις; Ἐξέλθε ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐτούτου τοῦ σώματος, καὶ στοχάσου τὸ βραβεῖον καὶ τὴν πληρωμὴν, ἣν ἀπολαμβάνεις ἐκεῖ διὰ τὸν ὀλίγον καιρὸν ἐτούτον, ὅπου κοπιάζεις παραμικρὸν εἰς τὴν ἀρετὴν. Πόσῃ τιμὴν θέλεις λάβει, ὅταν ἡ ἱερά Παρθένος καὶ Θεοτόκος, καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος καὶ νυμφίος σου, μὲ τοὺς Ἁγίους ἅπαντας ἔλθῃ πρὸς ὑπάντησίν σου νὰ σοῦ εἰπῇ ἐκεῖνα τὰ λόγια τοῦ Ἀσματος. « Ἐγείραι σπουδαίως, καὶ ἀκολουθή » θεῖ μοι, ὡραισιότατη μου περισσότερά. Παρῆλθεν ὁ χειμὼν, καὶ τὰ ἀνθή ἐφάνησαν ».

Πόσῃ χαρὰν δεῖλει λάβει ἡ ψυχὴ σου, ὅταν τὴν ὑπάγουσιν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι εἰς τὸν δεῖον θρόνον, νὰ κηρύττουν τὰ καλά σου ἔργα, τοὺς σταυροὺς, καὶ θλίψεις, αἷς διὰ τὸν Κύριον ἔπαθες; τὰς προσευχάς, τὰς νηστείας, ἐλεημοσύνας, καὶ τὰς λοιπὰς ἀγαθοεργίας σου; Τότε δεῖ γνωρίσῃ τῆς ἀρετῆς τὸ ἀξίωμα. Ἐκεῖ ὁ καλὸς τιμᾶται, κατὰ τὸν κόπον του. Ἐκεῖ ψάλλεται τὸ ᾄσμα τοῦ Δαβὶδ. « Εἰμὴ ὅτι Κύριος ἐβοήθησέ μοι, παραβραχὺ παρώκησε τῷ ἄδῃ ἡ ψυχὴ μου ». Ἐκεῖ εἰσέρχονται οἱ ἀήττητοι στρατιῶται, αἱ ἀνδρεῖαι γυναῖκες, ὅπου ἐνίκησαν τὸν κόσμον, καὶ τὴν γυναικείαν χαυνότητα, καὶ δοξάζονται μὲ διττὸν τρόπον τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ κόσμου, μὲ ἀμαραντίνους στεφάνους καὶ διαδήματα πάγχρυσα. Ἐκεῖ πολλοὶ νέοι καὶ βρέφη μικρά, ὅπου ἐνίκησαν τὸ τρυφερὸν τῶν χρόνων τους μὲ ἀρετὴν καὶ διάκρισιν, λαμβάνουσι τὸ βραβεῖον τῆς παρθενικῆς αὐτῶν καθαρότητος. Ἐκεῖ γνωρίζουσι τοὺς φίλους, πατέρας καὶ διδασκάλους τους, καὶ ἀγκαλιαζόμενοι ἐν ἀγίῳ φιλήματι, ἀπολαμβάνουσι τὸν καρπὸν τῶν ἀρετῶν ἡδιστα, καλὰ καὶ ἄλλον καιρὸν νὰ τοὺς ἐφαίνοντο πικρίαν γεμάταις ἢ ρίζαις των. Γλυκὺς εἶναι ὁ θροσερὸς ἀέρας εἰς τὴν μεσημερινὴν καυσίν. Ἡδύτατον τὸ ὕδωρ εἰς τὸν διψασμένον ὁδοιπόρον. Γλυκὺς ὁ ὕπνος καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κοπιήσαντος δούλου, ἀλλὰ τούτων ἀπάντων γλυκύτερα ἡ ἀγάπη τῶν Ἁγίων καὶ ἡ εἰρήνη κατὰ τὸν πόλεμον, μετὰ τὸν κίνδυνον ἢ ἀσφάλεια, καὶ μετὰ τὰς θλίψεις καὶ κόπας τοὺς περασμένους, ἢ τελεία ἀνάπαυσις καὶ αἰώνιος. Τότε τελειώνουν οἱ πόλεμοι, καὶ δὲν ἔχει χρεῖαν πλέον τινας νὰ εἶναι ἀρματωμένος, καθὼς καὶ οἱ Ἰσραηλιταί, ἀφ' οὗ ἐπήρην τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀπέθεσαν τὰ ὅπλα, καὶ ἀστόχησαν ὅλους τοὺς φόβους τοῦ πολέμου καὶ σύγχυσιν, καὶ πᾶς ἕνας ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν δένδρων ἐχαίρετο τοὺς γλυκεῖς καρποὺς τῆς εἰρήνης καὶ ἀναπαύσεως, Ἐκεῖ ὅσοι ἔσπειραν ἐδῶ δάκρυα, μέλλουν νὰ θερίζουν αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ἐκεῖ ὁ Γεώργιος, ὁ Δημήτριος, καὶ οἱ λοιποὶ Ἀθηναῖ, λαμπουσιν ὡς ἀστέρες πολύφωτοι, ἀγαλλόμενοι,

ὅτι διὰ πόνον ὀλίγον καὶ πρόσκαιρον λαμβάνουσι τσαυτὴν ἀνταμοιβὴν ἀπολαύσεως. Ἐκεῖ ὁ Ἰωάσαφ, Ἀντώνιος, Εὐθύμιος, καὶ πάντες οἱ Ὅσοιοι, νὰ χαίρουν ἀπολαμβάνοντες τὴν πληρωμὴν τοῦ κόπου τους πολυπλάσιον, καὶ ἀπλῶς οἱ Ἄγιοι πάντες, Προφῆται καὶ Ἱερομάρτυρες, καὶ ἐξόχως οἱ δεῖοι Ἀπόστολοι, ἔχοντες πρωτοστάτην καὶ ταξίαρχον τὸν μέγαν Βαπτιστὴν καὶ Πρόδρομον, νὰ ἀγάλλωνται, σκιρτῶντες ἐν ᾄσμασι, καὶ νὰ δοξάζουσι τὸν Θεὸν πῶς τοὺς ἐδυνάμωσε, καὶ κατεφρόνησαν τὸν μάταιον κόσμον, καὶ νὰ κρίζονται καλότηχοι καὶ εὐδαίμονες, ὅτι ἐνίκησαν τὴν σάρκα καὶ τὴν ὑπόταξαν τελείως τῷ πνεύματι, καὶ ἀπέλαβον διὰ γῆνα καὶ πρόσκαιρα πράγματα, ὅπου κατεφρόνησαν, παντοτινὰ καὶ οὐράνια, διὰ κόπον ὀλίγον, ἀνάπαυσιν ἄμετρον, διὰ αἰσχύνῃν καὶ ἀτιμίαν μικράν, τιμὴν καὶ δόξαν ἀμαραντον, διὰ θλίψιν πρόσκαιρον, χαρὰν ἀνεκλήτητον, καὶ ἀπλῶς εἶπεν, διὰ βέοντα καὶ φθαρτὰ, ὅπου διαλύονται ὡσεὶ καπνὸς καὶ μαραινόνται ὡς τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, ἀπόλαυσιν ἄφθαρτον καὶ αἰεὶ διαμένουσαν. Ταῦτα συλλογιζόμενοι οἱ Ἄγιοι, νὰ εὐφραίνονται, βλέποντες τῆς Παναγίας Τριάδος τὴν αἰεὶ διαμένουσαν εὐκλειαν. Ὁ γλυκωτάτη δόξα! Ὁ ἐκλεκτὴ συνοδία! Μακάριοι οἱ σὲ ἀπολαύοντες, καὶ τρισάθλιοι ὅσοι ὑστερηθοῦσι τῆς σῆς ὠραιότητος. Ὁ ἄνθρωπε, εἰάν εἰς αὐτὰ τὰ φθαρτὰ καὶ πρόσκαιρα πράγματα ἔδωκεν ὁ πανάγαθος τοιαύτην εὐπρέπειαν, ποταπὴν νομίζεις νὰ ἔχουσι τὰ ἄφθαρτα καὶ αἰώνια; Εἰάν ὑψώσης πρὸς οὐρανὸν τὰ ὄμματα, βλέπεις τὸν πάμφωτον Ἡλιον, τὴν τῆς Σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων λαμπρότητα. Εἰς τὴν γῆν θεωρεῖς ὠραῖα καὶ θαυμαστά ποιήματα, ὄρη, βουνά, κοιλάδας, φάραγγας, δένδρα καὶ ζῶα διάφορα, ποικιλόχροα ἄνθη καὶ κρίνα ὠραῖα, πηγὰς καὶ λίμνας, ποταμούς, καὶ τὴν θάλασσαν. Βλέπεις ἀργύριον, χρυσίον, λίθους τιμίους, μαργαρίτας, καὶ ἕτερα ὅμοια. Λοιπὸν εἰάν εἰς ταύτην τὴν κοιλάδα τῶν δακρύων καὶ θλίψεων, καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν καὶ παροικίαν μᾶς ἔδωκεν ὁ πανάγαθος τοιαῦτα ὠραιότατα πράγματα, ποταπὰ νο-

μίξεις νὰ εἶναι εἰς τὸν Παράδεισον; Ὁ πλουσιόδωρε Δέσποτα, εἰάν εἰς τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις, εἰς ταύτην τὴν φυλακὴν τοῦ κόσμου, μᾶς ἐχάρισες τοιαύτην ἀπόλαυσιν, πόσα ἀγαθὰ μᾶς θέλεις δώσει εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ μακαρίαν πατρίδα μας; Ἐάν τοῖς ἀμαρτωλοῖς, ὅπου εἶναι ἐχθροὶ σου, δίδεις τόσην χαρὰν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, ποταπὴν εὐφροσύνην νὰ ἀξιοῦθῃς εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα οἱ φίλοι σου; Γίνωσκε ὡ ἀκροατὰ, ὅτι τὴν δευτέραν Παρουσίαν μέλλει νὰ ἀνακαινισθῇ ὁ κόσμος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, νὰ γένη πολλὰ ὠραιότερος καὶ λαμπρότερος ἀπὸ τώρα. Τὰ στοιχεῖα νὰ καθαρισθῶσιν ἀπὸ πᾶσαν φθορὰν, νὰ εἶναι τὸ πῦρ λαμπρότερον, ἀμὴ νὰ μὴ καίῃ, ὅτι ἡ καυσις τοῦ ὅλη πηγενεὶ εἰς τὴν κόλασιν. Ὁ ἀὴρ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ πᾶν σκότος καὶ σύμφεον. Τὸ ὕδωρ νὰ λαμπρυνθῇ, νὰ λάμπῃ ὡσπερ καθρέπτης καὶ κρυστάλλον, καὶ νὰ μὴ ἔχη πλέον ψυχρότητα. Ὡσαύτως καὶ ἡ γῆ νὰ λεπτύνη, νὰ γένη καθαρά παντὸς ῥύπου καὶ ὕλης βλαπτικῆς· ὅτι ὅλα τὰ βλαβερὰ, ὅπου δίδουν Ἠλίψιν καὶ ἀσθένειαν, ἤγουν ἡ ζέριμη τοῦ πυρός, τὸ ψυχρὸν τοῦ ὕδατος, τὸ σκότος τοῦ ἀέρος, ἡ καυσις τοῦ ζέρου, ἡ φθορὰ τοῦ ἀέρος, καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία καὶ βρῶμα τοῦ κόσμου τούτου, νὰ συναχθῇ εἰς τὴν ἄδυsson τῆς κολάσεως, διὰ περισσοτέραν ὀδύνην τῶν ἀθλίων ἀμαρτωλῶν. Καὶ οὕτω μένουσι τὰ στοιχεῖα καθαρθέντα, νὰ εἶναι ἡ γῆ ὅλη ἀβλαβος, καὶ ὠραία ὡς ἄλλος Παράδεισος. Ὡσαύτως οἱ οὐρανοὶ καὶ ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, καὶ τὰ ἄστρη νὰ δίδουσι λάμψιν θαυμασίαν καὶ περισσότερον ἐπταπλασίως, καθὼς λέγει ὁ Ἡσαΐας· ὅτι θέλει εἶσται τὸ φῶς τῆς Σελήνης, ὡς τὸ Ἡλιακόν, καὶ τὸ φῶς τῆς Ἡλίας ἐπτάκις λαμπρότερον, ὡσπερ τὸ φῶς τῶν ἐπτά ἡμερῶν. Ἐτι δὲ νὰ παύσουν τὴν κίνησιν αὐτῶν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, καὶ οἱ Πλανῆται κινουῦνται τώρα διὰ τὴν εὐεργεσίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἤγουν διὰ τὴν γένεσιν, καὶ φθορὰν, καὶ τότε παύουσι ταῦτα μετὰ τὴν κοινὴν ἀνάστασιν· ἀναμφιβόλως πιστευτέον, νὰ παύσουν ὅλα τότε τὸν δρόμον τους, νὰ στέκῃ ὁ Ἥλιος εἰς τὴν Ἀνατολήν,

ἡ Σελήνη εἰς τὴν Δύσιν, καὶ τὰ λοιπὰ εἰς τοὺς τόπους τους, καθὼς ἐξ ἀρχῆς ἐκτίσθησαν, οὔτε νὰ ἀλλάσσουν οἱ καιροὶ, οὔτε χειμῶν, ἢ ζέρος νὰ εἶναι, οὔτε νύξ, ἀλλὰ πάντοτε μία αἰδιότης χρόνων αἰώνιος, μετὰ ἀπείρου εὐφροσύνης καὶ ἀνεκίστου ἀγαλλιάσεως. Καὶ ταῦτα πάντα γίνονται Θεῖω προστάγματι, διὰ περισσοτέραν δόξαν καὶ ἀπόλαυσιν τῶν Δικαίων, ἵνα λάβωσι τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἔργων τους πολυπλάσιον. Πόσην χαρὰν οὖν καὶ ἀγαλλίαν θέλεις ἔχει τότε, ἀκροατὰ, νὰ ἀπολαύσῃς τοσαύτην Μακαριότητα; Ἄν σοῦ ἀρέσῃ ὁ τόπος, μὴ βαρεθῆς τὸν τρόπον, ἀλλὰ βιάδιζε τεθλιμένην ὁδόν, ἵνα συνδοξασθῆς μετὰ τῶν Ἁγίων. Συγκακοπάθησον τώρα, καὶ μάρανον τῆς σαρκὸς τὰ κινήματα, μὲ σκληραγωγίαν καὶ ἀσκησιν, καὶ τότε νὰ χαίρεισαι πάντοτε. Δὲν πρέπει νὰ σοῦ φαίνεται οὐδένας κόπος σκληρός, οὔτε μακρὸς ὁ καιρὸς, ὅπου εἶναι μέσον καὶ ὄργανον νὰ ἀπολαύσῃς τὴν αἰώνιον ἀγαλλίαν. Ὁ μέγας Ἀγγουστίνος λέγει, ὅτι εἶναι τοσαύτη ἡ ὠραιότης τοῦ αἰδίου φωτός, ἡ ἡδύτης τῆς ἀκίστου Σοφίας, καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος, ὅπου ἂν δὲν ἦτον βολετὸν νὰ σταματήσωμεν ἐκεῖ, εἰμὴ μόνον μίαν ἡμέραν, ἔπρεπε διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ καταφρονήσωμεν ὅλα τὰ ἔτη τῆς προκαιροῦ ζωῆς, καὶ πᾶσαν σωματικὴν ἀπόλαυσιν. Οὗτος ὁ σοφώτατος διδάσκαλος θέλωντας νὰ ἱστορίσῃ ἕνα βιβλίον περὶ αὐτῆς τῆς Μακαριότητος, ὅσον περισσοτέρον ἔγραψε περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκαταλήπτου μυστηρίου τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, τόσον ὁ νοῦς αὐτοῦ ἐβυθίζετο, καὶ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ τελειώσῃ τὴν ἐνδοξὸν ταύτην διήγησιν. Ὅθεν ἔδειξεν αὐτῷ ὀπτασίαν ὁ Κύριος, διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ, ὅτι τὸ μυστήριον τῆς Παναγίας Τριάδος εἶναι παντελῶς ἀκατάληπτον, καὶ δὲν φθάνει ἀνθρώπου γλῶσσα νὰ διηγηθῇ τὰ ἀρρήτα ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἰστάμενος μίαν ἡμέραν εἰς τὸν αἰγιαλόν, στοχαζόμενος καὶ μελετῶν αὐτὴν τὴν οὐράνιον δόξαν, εἶδεν ἕνα βρέφος ὠραῖον καὶ εἶχε καμωμένον εἰς τὴν ἄμμον ἕνα λάκκον μικρὸν, καὶ ἐσπούδα-

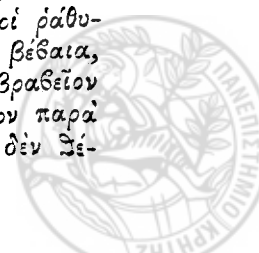


ζε νὰ εὐγάνη μὲ ἓνα μικρὸν ἀγγεῖον τὴν Σάλασσαν, νὰ τὴν χύνη εἰς τὸν λάκκον ἐκεῖνον. Ἄφ' οὗ γούν εἶδε, πῶς ἐπειράζετο τὸ βρέφος ὄραν πολλὴν εἰς τοιαύτην ἐγχείρησιν, τὸ ἠρώτησε τί ἐβούλετο νὰ κάμη, λέγει του· Τὴν Σάλασσαν ἐκείνην ὄλην θέλω νὰ βάλω εἰς τοῦτον τὸν λάκκον. Καὶ ὁ Ὅσιος· Εἰς μάτην κοπιᾷς τέκνον, διατί πῶς εἶναι βολετὸν νὰ βάλῃς ἐσὺ τοσοῦτον ἄπειρον πέλαγος εἰς ἓνα λάκκον μικρότατον; Τότε τοῦ λέγει τὸ οὐράνιον βρέφος· Εὐκολώτερον εἶναι νὰ περικλείσω ἐγὼ εἰς τοῦτον τὸν λάκκον ὄλον τὸ πέλαγος, πᾶρεξ νὰ δυνηθῆς ἐσὺ νὰ τελειώσῃς ἐκεῖνο ὅπου ἄρχησες, καὶ νὰ διηγηθῆς μὲ τὴν ὀλίγην σου γνῶσιν τοιαῦτα ἀνεκφραστα καὶ ἀκατάληπτα πράγματα. Ὁ δὲ ἀκούσας ἐθαύμασε, καὶ λέγει του, ποῖα; Τὸ δὲ βρέφος ἀπεκρίνατο, λέγων· Ἐσὺ πάσχεις μὲ τὸν νοῦν σου νὰ ἐρευνήσῃς, καὶ νὰ καταλάβῃς τὸ βαθύτατον καὶ ἀκατανόητον τῆς ἀδαιρέτου Τριάδος μυστήριον, καὶ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, νὰ γράψῃς ἱκανῶς περὶ τῆς θείας μεγαλειότητος. Τάχα δύνασαι νὰ περισφίγῃς ὄλον τὸν κόσμον εἰς τὴν χεῖρά σου; Ἡ νὰ κάμῃς τὸν ἔβανόν ἀκίνητον; Ἐκεῖνα ὅπῃ δὲν εἶδε ποτὲ ὀφθαλμός, δύναται ὁ ἐδικός σου νὰ στοχασθῆ, καὶ νὰ ἀκούσῃ τὸ οὖς σου ὅσα δὲν ἤκουσεν ἄλλου τινός, καὶ νὰ καταλάβῃς ὅσα εἰς καρδίαν ἀνθρώπου δὲν ἀνέβησαν; Ποῖον τέλος νὰ εὐρεθῆ εἰς τὸ ἀτελεῦτητον; Μὲ ποῖον μέτρον νὰ μετρηθῆ τὸ ἀμέτρητον; Ἀνάπαυσον τὸν λογισμὸν σου, καὶ φθάνει ὅσον σὲ ἐφώτισε τὸ πανάγιον Πνεῦμα, καὶ ἔγραψες περὶ τῆς αἰδίου Μακαριότητος· ὅτι δὲν θέλει ὁ πάνσοφος Δημιουργός, νὰ ἡξυρῆ ἀνθρώπινος νοῦς, καὶ νὰ καταλαμβάνῃ ἀνελλιπῶς τοιαῦτα μυστήρια εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, εἰμὴ μόνον ἐν οὐρανοῖς, εἰς τὴν ἀνέσπερον ἐκείνην ἡμέραν, ὅσοι ἀξιωθῶσι τοιαύτης ἀγαλλιάσεως· καὶ αὐτοὶ πάλιν, ὄχι νὰ καταλαμβάνουσιν ὄλοι τελείως τοῦτο τὸ θεῖον μυστήριον, ἀλλ' ὁ μὲν πολὺ, ὁ δὲ ὀλιγώτερον, ἕκαστος κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀρετῆς του. Ταῦτα λέγων ὁ Ἄγγελος, ἀνελήθη. Ὁ δὲ Ὅσιος εὐχαρίστησε πολλὰ τῷ Θεῷ, ὅπου τὸν ἡξίωσε τοιαύτης

ὁράσεως. Ἐὰν οὖν ποθῆτε, Χριστιανοί μου, νὰ ἀπολαύσετε τοιαύτην Μακαριότητα, ὑπομείνατε πᾶσαν ἐπερχομένην στενοχωρίαν, καὶ μισήσατε τὸν μάταιον πλοῦτον, ὅτι περισσότερο δοξάζεται ὁ μικρότερος δούλος τοῦ Θεοῦ, παρά ὁ μεγαλύτερος βασιλεὺς τοῦτου τοῦ κόσμου. Ὁ ἀγνωστος φιλαργυρία τῶν φιλοκόσμων! Ὁ τυφλότης ἀξία θνήσκω! Ὁ ἀφροσύνη, ἣν ἔχουσι σήμερον οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι νὰ προτιμοῦσι τὰ πρόσκαιρα καὶ φθαρτά, τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰώνιων, καὶ διὰ τὰ κόπρα καὶ σκύβαλα νὰ ζημιώνωνται! Θεσαυρὸν τὸν ἀτίμητον! Ὁ φρενοληψία ἀξία πένθους! Καὶ πόσοι εὐρίσκονται σήμερον, οἱ τινες ὄχι διὰ νὰ κυριεύσουσιν βασιλεία, ἢ Ἡγεμονίας καὶ Θεσαυροὺς τοῦ αἰῶνος τοῦτου, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ κερδήσουσιν ἓνα χωράφιον, ἢ ἀμπελῶνα, ἢ ὀλίγα ἀργύρια, ζημιώνωνται οἱ ἄθλιοι τοιούτων Βασιλείων. Τί λέγω; Ὁ πόσοι διὰ ἓνα βρῶμον καὶ δυσωδίαν σαρκὸς ὑστεροῦνται τοιαύτης Μακαριότητος, καὶ δὲν ἐννοοῦσιν οἱ ἄφρονες ὅτι ποθοῦντες ἐπίγεια, οὐ μόνον χάνουσι τὰ οὐράνια, ἀλλὰ κληρονομοῦσι καὶ ἀτελεῦτητον κόλασιν. Ὁ φιλήθονοι καὶ φιλόκοσμοι, συνάξατε τὸν νοῦν καὶ θέλησιν, μισήσατε πάντα τὰ σαρκικά θελήματα, ἵνα μὴ ὑστερηθῆτε τοσαύτης εὐφροσύνης διὰ βραχυτάτην ἀπόλαυσιν. Ὅσον ὑπερβαίνει ὁ Ὀκεανὸς ποταμὸς μίαν ρανίδα νερὸν εἰς τὴν ποσότητα, τόσον περισσεύει καὶ ἡ οὐράνιος ἀγαλλίασις ὅλας τὰς ἀπολαύσεις, ὅπου ἡμποροῦν νὰ εὐρεθοῦσιν εἰς τὸν Κόσμον, ἢ νὰ ἠκούσθησαν. Εἰς τὴν Βασιλείαν ἐκείνην δὲν εἶναι θλίψις, ἢ πόνος, ἢ στεναγμὸς, ἀλλὰ εἰρήνη ἀτάραχος, χαρὰ ἄλυπος, ὑγεία ἄνοσος, ζωὴ ἀθάνατος, πλημονὴ ἀνελλιπὸς, ἔαρ ἀχείμαστον, ἡδονὴ ἀνεκφραστός, καὶ κάλλος ἀμήχανον, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, μία εὐφροσύνη παντός ἀγαθοῦ καὶ ἀπόλαυσις ἀρρήτος. Αὕτη ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, Βασιλεία τῶν Βασιλειῶν, Βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων. Εἰς τὴν ὁποίαν οἱ βουνοὶ σταλάσσουν μέλι καὶ γάλα, καὶ τὰ ἔρη γλυκύτητα. Παραδείσος, καὶ κατοικία τῶν Μακαρίων, τῶν ὁποίων εἶναι ζωὴ καὶ Βασιλεὺς ὁ Θεὸς ὁ ἀθάνα-

τος. Οί στέφανοι αὐτῶν μὲ λίθους, μαρ-
 γαρίτας, καὶ χρυσίον πολυτίμον. Οἱ ἀδελ-
 φοί τους φωτεινοὶ Ἄγγελοι. Οἱ ὕμνοι τους
 ἀκατάπαυστοι μετὰ γλυκυτάτης μελωδίας,
 μετὰ τερπνῆς εὐωδίας, καὶ ἀνεκφράστου ἀ-
 γαλλιάσεως. Ὡ τέκνα τοῦ Ἀδάμ, υἱοὶ ἀν-
 θρώπων, γενεὰ τετυφλωμένη καὶ ἄγνωστος,
 πλανημένα καὶ διασκορπισμένα πρόβατα .
 Αὐτὴ ἐστὶν ἡ πατρίδα καὶ κατοικία σας .
 Τί ἄλλα πράγματα διώκετε; ποῖον πλοῦ-
 τον καὶ ἀξίαν ἄλλην γυρεύετε; πῶς ἐπο-
 μένετε νὰ ζημιωθῆτε τοιοῦτον ἀγαθὸν διὰ
 ὀλίγον κόπον, καὶ θλίψιν πρόσκαιρον; Ἐὰν
 κοπιᾶτε τόσον ἐδῶ εἰς τὴν ἐξορίαν σας, διὰ
 νὰ λάβετε παραμικρὸν ἀγαθόν, ὅπου βα-
 σταῖ καιρὸν ὀλίγον, διατὶ νὰ μὴ κοπίσετε
 διὰ τὴν ἔντως Μακαριότητα, ὅπου εἶναι
 ἀμέτρητον ἀγαθόν, καὶ ἀγαθὸν τὸ ἀκρό-
 τατον, τοῦ ὁποῦ δὲν ἤμπορεῖ τινὰς νὰ σᾶς
 ὑστερήσῃ, ἀλλὰ τὸ ἔχετε πάντοτε; Μὴ βα-
 ρεθῆς οὖν τὰς θλίψεις, ὅπου σοῦ ἔλθουσιν
 ἐδῶ πρόσκαιρα, ἐπεὶ δι' αὐτῶν ἀξιοῦσαι
 τοιοῦτου βραβεῖου, καὶ τσαυτῆς ἀνταπο-
 θάσεως. Μὴν ἐκνεύσης, ἀλλὰ βιάζου νὰ
 ἀπολαύσης τοιαύτην Μακαριότητα. Δὶ ἀ-
 γάπην ταύτης μίσησον ἔλα τὰ σαρκικά
 καὶ ἐπίγεια. Ἡ μερίδα σου εἶναι εἰς τὴν
 χώραν τῶν ζώντων. Ἐκεῖ ἐστὶν ὁ θησαυ-
 ρός, καὶ ὁ πλοῦτός σου. Ἐκεῖ σὲ ἐκδέχεται
 ὁ Δεσπότης, νὰ σὲ τιμήσῃ μὲ περισσοτέραν
 δόξαν, ὅσον φανῆ θερμότερα πρὸς αὐτὸν ἡ
 ἀγάπη σου . Ἐγειρε γοῦν ἐκ τοῦ ὕπνου
 τῆς ἀμελείας, καὶ ἐπικάλου τὸν Κύριον,
 νὰ σὲ ὀδηγήσῃ, νὰ σὲ φωτίσῃ, καὶ νὰ σοῦ
 δώσῃ τὴν δύναμιν νὰ ὀδεύσῃς τὴν τεθλιμ-
 μένην ὁδόν, ὅτι ἄλλος τρόπος δὲν εἶναι ψυ-
 χωφελέστερος ὥσπερ οὗτος, ἦγον, νὰ πο-
 θῆς τὰς θλίψεις ὅπου βασανίζου τὴν
 σάρκα, νὰ χαίρεσαι ὅταν σὲ καταφρονῶν
 καὶ ὑβρίζουσι, καὶ ἀπλῶς, νὰ ξεριζώσης
 ἀπὸ σοῦ πᾶσαν φιλαυτίαν, ὅτι αὐτὴ εἶναι ὁ
 ἴος καὶ τὸ φαρμάκι, ὅπου θανατώνει τὴν
 ψυχὴν, καὶ σὲ κάμνει καταφρονητὴν τῆς
 Θεῆς Μεγαλειότητος . Αὐτὴν ξερίζωσον,
 καὶ ἀφάνισον τελείως ἐκ τῆς καρδίας σου,
 καὶ ἀφάνισον τῆς ἀπωλείας σου, καὶ πόθησον
 ὀλαφύχως τὸν δημιουργόν καὶ Σωτῆρά σου,
 ὑπὲρ πάντα τοῦ Κόσμου τὰ πράγματα. Καὶ

περιπάτει ἐπιμελῶς εἰς τὴν ἐνάρετον πολι-
 τείαν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς ἐκεῖνο τὸ ἀκρότα-
 τον ἀγαθόν, νὰ βλέπῃς τὴν τῶν Ἁγίων
 λαμπρότητα, τὴν δύναμιν τοῦ Πατρὸς, τὴν
 σοφίαν τοῦ Υἱοῦ, καὶ τὴν τοῦ Παναγίου
 Πνεύματος ἀγαθότητα, νὰ ἀπολαμβάνῃς
 πᾶσαν εὐφροσύνην εἰς ἐκείνην τὴν Οὐρά-
 νιον πολιτείαν, ὅπου εἶναι μία γλοῦσσα καὶ
 φράσις εἰς ὅλους, μία ἀγάπη, μία ἐργασία,
 ὁ αἰώνιος ὕμνος καὶ ἀκατάπαυστος Ἀγγέ-
 λων τε καὶ ἀνθρώπων, μία μόνιμος ἀγαλ-
 λίασις, μία φιλία καὶ τράπεζα . Ὑπαγε
 τώρα, φρενολήπτε καὶ μωρὲ φιλόκοσμε, κτίζε
 οἰκοδομὰς καὶ παλάτια, γύρευε τιμὰς καὶ
 ἀξίας, ἀπόκτησον πλοῦτον, ὑποστατικά καὶ
 χωράφια, ἐξουσίαν ἡγεμονίας, ἔριζε πό-
 λεις πολλὰς καὶ βασιλεία . Μὲ ἔλα ταῦ-
 τα, δὲν εἶσαι ποτὲ τσαυτὸν μέγας καὶ ἔντι-
 μος, ὡς ὁ μικρότερος δούλος τοῦ Θεοῦ, ὅς
 τις λαμβάνει ὅσον ὁ Κόσμος ὅλος νὰ δώσῃ
 δὲν δύναται, καὶ κληρονομᾷ ἐκεῖνο ὅπου
 ποτὲ δὲν παρέρχεται, ἀλλ' αἰεὶ καὶ πάντοτε
 διαμένει ἀπαρασάλευτον. Ἐσὺ μὲ τὸν πλοῦ-
 τον καὶ δόξαν σου πηγένεις εἰς κόλασιν ἀ-
 τελεύτητον, καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν κόλπον τοῦ
 Ἀβραάμ, νὰ ἔχῃ εὐφροσύνην ἀνεκδιήγη-
 τον. Μὴν ἀμελήσωμεν οὖν, ἀδελφοί, εἰς
 ταύτην τὴν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν. Μὴν ἐ-
 κνεύσωμεν, ἀλλὰ ἄς ἀγωνισθῶμεν ἀν-
 δρείως, ἵνα τὸν μισθὸν ἀπολαύσωμεν. Ἰ-
 δοῦ πρόκειται τὸ βραβεῖον, καὶ ὁ ἀμαράν-
 τινος στέφανος. Δὲν εἶναι αἰσχύνη καὶ ἐν-
 τροπή μας, νὰ ἔχουσιν οἱ στρατιῶται τοῦ
 ἐπιγείου Βασιλέως πόθον περισσώτερον εἰς
 τὸ μικρὸν δῶρον ἐκεῖνο, ὅπου βάνει εἰς τὸ
 στάδιον, τὸ ὁποῖον χρῆζει ἑκατὸν φλωρία,
 ἢ διακόσια, καὶ τὸ λαμβάνει μόνον ἕνας,
 ὅποιος νικήσῃ τὸν πόλεμον, καὶ οἱ λοιποὶ
 μένουσι μὲ ζημίαν καὶ αἰσχύνην ἀμέτρη-
 τόν; Πολλάκις δὲ ὑστεροῦνται καὶ τῆς ζωῆς
 τους, καὶ πάλιν δὲν ἀμελοῦσιν, ἀλλὰ πολε-
 μοῦσιν ἀνδρείως, ἐλπίζοντας πᾶς ἕνας νὰ
 λάβῃ τὴν βέουσαν ἐκείνην τιμὴν, καὶ τὸ
 βραχύτατον χάρισμα, καὶ ἡμεῖς οἱ ῥάθυ-
 μοι καὶ ἀσύνετοι, ὅπου ἠξεύρωμεν βέβαια,
 πῶς ὅλοι λαμβάνομεν τοιοῦτον βραβεῖον
 βασιλικώτατον, καὶ δῶρον ἀτίμητον παρὰ
 Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀμελοῦμεν, καὶ δὲν δι-



λομεν νὰ ἀγωνισθοῦμεν ὀλίγον, νὰ κοπιᾶσῶμεν; Ἄς εἴστε βεβαίαι ὅτι οἱ ὀκνηροὶ καὶ ἀκνηδιῶντες τοιαύτης δόξης οὐκ ἐπιτεύχονται, ἀλλὰ οἱ ἀγωνισταὶ καὶ σπουδαῖοι, οἱ τὸν Κόσμον καταφρονήσαντες, καὶ τὰς τῆς σαρκὸς ἡδονὰς βδελυξάμενοι. Ὅσοι ὀρέγονται νὰ ἀπολαύσουσι τοιοῦτον ἀγαθὸν εὐκταϊστότατον, ποθοῦσιν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον θλίψεις διαφόρους καὶ κολαστήρια, ὡς ὁ ἱερός Ἀγγουστίνος ὅς τις ἔλεγε κατ' ἑαυτὸν ταῦτα· Χρεῖα εἶναι, ὦ ψυχὴ μου, νὰ πάσχω θλίψεις καὶ βάσανα, διὰ νὰ ἰδῶ τὸν Σωτῆρα Χριστὸν εἰς τὴν δόξαν του, καὶ νὰ συναριθμηθῶ μὲ τοὺς Ἁγίους αὐτοῦ. Πρέπειν εἶναι νὰ δοκιμάσω ἐδῶ πᾶσαν κόλασιν, διὰ νὰ γ' ὦ τοιαύτης δόξης καὶ ἀγαλλιάσεως μέτοχος. Ὅλα τὰ λυπηρὰ τοῦ βίου μου φαίνονται ἡδοναῖς καὶ ἀπολαύσαις, μόνον νὰ ἀναπαυθῶ εἰς ἐκείνην τὴν Βασιλείαν αἰώνια. Μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην ὑπέμενον ὁ Ὀνούφριος, ὁ Ἰωάσαφ, καὶ πάντες οἱ Ἀσκηταὶ τὰς νηστείας, τὰς ἀγρυπνίας, καὶ πάσας τὰς τῆς ἐρήμου σκληραγωγίας, πιστεύοντες ὅτι εἶχασιν νὰ ἀπολαύσουσιν ἐκείνην τὴν ἀτελευτήτου Βασιλείαν, καὶ εὐφροσύνην τὴν ἀνεκλάλητον. Αὐτὴ ἡ ἐλπίς ἦτον ἡ ἀγκυρα, ὅπου ἔκαμεν ὅλους τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ νὰ στέκουσι στερεοὶ καὶ ἀσάλευτοι εἰς τόσους κλύδωνας, ὅπου

ἔπαθον εἰς ταύτην τοῦ βίου τὴν νοσητὴν καὶ κυμαινομένην θάλασσαν. Καὶ ἐπειδὴ τινὰς δὲν ἐδοξάσθη ἄνευ πόνων καὶ θλίψεων, διατι νὰ μὴ ἀποκλίνωμεν καὶ ἡμεῖς, νὰ κακοπαθήσωμεν, ἔχοντες τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐλπίδα μας εἰς τὸν παντοδύναμον Βασιλέα, νὰ μᾶς δώσῃ βοήθειαν; Ναι, πολυεύσπλαγγε Δέσποτα, Θεὲ Πατέρ Παντοκράτωρ, ἐδῶ μᾶς παιδεύσει, ἐδῶ μᾶς κόλασον, καὶ βασάνισον πρόσκαιρα. Στείλέ μας συμφορὰς, ἀσθενείας, λιμοῦς, διωγμῆς, πικρίας, κινδύνους, καὶ διαφόρους θλίψεις καὶ μᾶστιγας. Ἄς μᾶς πειράζουσι οἱ ἐχθροὶ, καὶ ἄς μᾶς θλίβουσιν. Ἄς ἐνωθοῦσιν ὅλα τὰ κτίσματα κατ' ἡμῶν, νὰ μᾶς πολεμοῦσι, νὰ μᾶς διώκουσιν. Ἄς γίνωμεν παῖγνια τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄς μᾶς καταφρονέσῃ ὅλος ὁ Κόσμος. Ἄς ὀλιγοστεύῃ εἰς ὀδύνην ἢ ζωὴ μας, καὶ εἰς στεναγμοῦς ὀχρόνοι μας, καὶ ἀπλῶς, ἄς μᾶς περικυκλώσουσιν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον πᾶσαι αἱ δυστυχίαι καὶ βάσανοι. Μόνον νὰ μᾶς ἀξιώσῃς τῆς Βασιλείας σου, νὰ ὑμνολογοῦμεν καὶ νὰ δοξάζωμεν σὲ τὸν προάναρχον Πατέρα, καὶ τὸν συνάναρχον Υἱὸν, καὶ τὸ ὁμοούσιον Πνεῦμα, Τριάδα ἀχώριστον. Ὅτι σοὶ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΚΒ'.

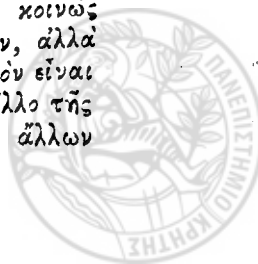
Περὶ τῶν ἀρρήτων τιμωριῶν τῆς ἀτελευτήτου Κολάσεως.

Εἰ Μωσείως καὶ τῶν Προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστή, πεισθήσονται, λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸ 15'. Κεφ. τοῦ Λουκᾶ ἐν τῇ παραβολῇ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου, ὅπου ὑπάρχων εἰς πολλὴν ὀδύνην βασανιζόμενος ὁ πρῶτος ἐκλαμπρος καὶ περίφημος, ὁ ἐμπειλησμένος παντός ἀγαθοῦ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ἐζήτη μίαν ράνιδα νερὸν εἰς τὴν γέενναν, φλογιζόμενος ὑπὸ ἀμέτρου δίψης καὶ ἐκκαίόμενος, καὶ δὲν ἐπέτυχε τοῦ αἰτήματος, ἀλλὰ ἤκουσεν ἀπὸ τὸν φιλιζένου Ἀβραάμ.

ὁ μισάδελφος καὶ ἀσπλαγχνος ταῦτα: Ἐνθυμήσου τέκνον ὅτι ἀπέλαδες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου. Ὁ δὲ πτωχὸς Λάζαρος εἶχε θλίψεις, πείναν καὶ δίψαν, καὶ τώρα ἀγάλλεται καὶ παρακαλεῖται, ἀπολαβὼν τὴν τῶν πόνων ἀντάμειψιν. Καὶ σὺ παλιν, ὅπου εἶχες τότε πᾶσαν σωματικὴν παράκλησιν, νὰ ὀδυνᾶσαι τώρα αἰώνια. Ἀφ' οὗ γοῦν εἶδεν ὁ ἄθλιος ὅτι δὲν εὗρισκε ποσῶς ἕλεος διὰ λόγου του, ἐνεθυμήθη τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ παρεκάλεσε τὸν Ἀβραάμ νὰ στείλῃ τὸν Λάζαρον, ἢ ἄλλου νεκρὸν, εἰς

τὸν οἶκόν τευ νὰ τοὺς ἀναγγείλῃ τὴν βάνανον ὅπου εἶχεν ἐκεῖνος διὰ νὰ φοβηθοῦν, νὰ μετανοήσουσιν, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ κολασθῶσιν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Ἐχουσι τὰς Βίβλους τῶν Προφητῶν, καὶ ἄς ἀκούσουσιν τὰ λόγια τους, νὰ διορθώσουσιν τὴν πολιτείαν τους. Πλέον κηδεταὶ ὁ πλάστης Θεὸς τῶν ἀδελφῶν σου, ὅπου τοὺς ἐποίησε, παρὰ ἐσένα, καὶ μήσε μέλη διὰ λόγου τους. Ἐχουσι διδασκάλους καὶ ἄς πιστεύουσιν. Ὁ δὲ πλούσιος εἶπε, καὶ αὐτὸς ἤκουε τὰς Γραφάς, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευεν, ἀμὴ ἐνόμιζε πῶς εἶναι μῦθοι καὶ ψεύματα, διὰ τοῦτο εἶπεν: Οὐχὶ πάτερ, δὲν πιστεύουσι τῶν Γραφῶν τόσον, ὅσον εἴαν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. Λέγει του ὁ Ἀβραάμ: Ἐάν τὰς Γραφάς ἀπιστοῦσι, μήτε εἴαν ἀναστῆθῆ καὶ νεκρός, πιστεύουσιν. Οὕτως εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἀδελφοί. Ὅτι εἴαν τῶν Γραφῶν δὲν πιστεύουσι τινές, ὅπου τὰς ἐρεύνησαν, καὶ ἐξέτασαν τόσο σοφώτατοι Διδάσκαλοι καὶ ἅγιοι ἄνδρες, καὶ ἔσπεραν αὐτάς ὡς ἀψευδεῖς, καὶ μηδένα ὄλον ἢ λάθος ἐν ταύταις εὐρήκασιν, πῶς νὰ ἠθέλασιν πιστεύσῃ τῶν ἀναστάντων νεκρῶν, ὅπου πολλοὶ ἀνέστησαν κατὰ φαντασίαν ἐκ διαβολικῆς συνεργείας, καὶ ἀπίστρεψαν τοὺς ἀπλουστέρους τῆς εὐθείας ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς ἀπώλειαν; Μάλιστα τότε ἠθέλε σοφισθῆ ὁ Διάβολος, καθὼς λέγει ὁ Βουλγαρίας Θεοφύλακτος, βλέπωντας τοὺς ἀνθρώπους πῶς πιστεύουσι τοῖς νεκροῖς, νὰ σπεῖρη δόγματα τῆς κακίας του, ὅσα ἠθέλεν εἰς τοὺς ἀνοήτους περὶ τοῦ ἄδου, νὰ γίνονται πολλαῖς σύγχυσεσιν καθ' ἑκάστην, καθὼς τὸν καιρὸν τῶν εἰκονομάχων, καὶ τῶν λοιπῶν αἰρετικῶν, ὅπῃ εἶχεν ἡ Ἐκκλησία τοιοῦτον πόλεμον. Ἀμὴ τώρα δὲν ἠμπορεῖ ὁ ἀποστάτης νὰ πλανίσῃ τινα, ἐπειδὴ ἐρεύνησας τὰς Γραφάς ἀκριβῶς, καὶ ἐμμελῶς οἱ φωστῆρες τῆς Οἰκουμένης, καὶ λάμπουσιν ὡς τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, ὅθεν φαίνεται δι' αὐτῶν ὁ κλέπτης καὶ γνωρίζεται. Λοιπὸν αὐτάς ἄς πιστεύσωμεν ἀδελφοί, καὶ μὴ ζητοῦμεν νεκρῶν ἀνάστασιν. Ταῦτα δὲ ἔγραψα ἐδῶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐτούτου τοῦ λόγου, διὰ νὰ μὴ τολμήσῃ τις ἄγνωστος νὰ εἰπῇ, πῶς εἶναι τὰ ἐνθάδε ἐγγεγραμμένα ψεύματα, καθὼς τι-

νὲς ἀνόητοι λέγουσιν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φιλόανθρωπος, καὶ δὲν κολάζει τινα Χριστιανόν, ἀλλὰ τοὺς ἀπίστους. Καὶ τίς ἦλθεν ἀπὸ τὸν ἄδην νὰ μᾶς εἰπῇ, εἴαν εἶναι ἀλήθεια ὅσα λέγουσιν αἱ Γραφαὶ περὶ τοῦ Παραδείσου, καὶ τῆς κολάσεως; καὶ ἄλλα ὁμοια φλυαρίσματα, τὰ ὅποια ὅσοι τὰ λέγουσιν, εἶναι ἀπίστοι μᾶλλον, ἢ Χριστιανοὶ καὶ Ὀρθόδοξοι, οἱ τινές, ὅταν τοὺς ρίψουσιν οἱ δαίμονες εἰς ἐκεῖνα τὰ πάνδεινα κολαστήρια, τότε τὰ δέλουσι πιστεύσει οἱ ὄθλιοι. Ἀρκετὸν ἦτον ὅσα ἐγράψαμεν εἰς τὰ ἄνω γεγραμμένα γ'. Κεφ. καὶ μάλιστα τὸ περὶ τῆς δόξης τοῦ Παραδείσου, νὰ σὲ παρακινήσουσιν, ὡ ἀμαρτωλὲ, πρὸς μετάνοιαν καὶ ἱκανοποίησιν τῶν σῶν ἐγκλημάτων, διὰ νὰ μὴν ὑστερηθῆς τοιαύτης Μακαριότητος. Ἀλλὰ πόσον εἶναι νὰ προσθέσῃς εἰς τὴν μεγάλην ζημίαν, καὶ τὸ βάρος τῆς τιμωρίας, καὶ τὴν δριμύτητα τῆς κολάσεως, ὅπου εἶναι ἠτοιμασμένη τοῖς ἀμαρτάνουσι; Δὲν ἠμπορεῖς οὖν νὰ παρηγορηθῆς εἰς τοῦτο, λέγωντας, ὅτι εἴαν εἶμαι κακός, ὅλη μὴ ἡ ζημία εἶναι νὰ μὴν ἀπολαύσω τὸν Θεόν, μὰ δὲν λαμβάνω ἐτέραν παιδείουσιν. Οὐκ ἔστι τοῦτο, οὐκ ἔστιν. Ἀλλὰ εἶναι χρεία, ἢ εἰς τὸν Παράδεισον νὰ εἶσαι εἰς τὴν συνοδίαν τῶν Ἀγγέλων, νὰ δοξάζῃς σὺν αὐτοῖς τὸν Κύριον πάντοτε, ἢ μὲ τοὺς δαίμονας νὰ ὀδυνᾶσαι εἰς τὴν κόλασιν ἀτελεύτητα. Καὶ ὅσον εἶναι ὁ κλῆρος τῶν δικαίων καλύτοχος, τόσον πάλιν ἡ τῶν κολασμένων κατάστασις ἐλευνὴ καὶ ταλαίπωρος. Ὅτι ἡ ἀπόλαυσις τῶν Ἁγίων εἶναι ἕνα οἰκουμενικὸν ἀγαθὸν καὶ παντέλειον, εἰς τὸ ὅποιον περιέχονται ὅλα τὰ καλά, ὅπου ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Καὶ πάλιν ἡ παιδείουσις τῶν κολασμένων εἶναι ἕνα κακὸν πανόδουον, καὶ ταλαίπωρία ὀλόκληρος, χαλεπωτέρα ἀσυγκρίτως καὶ δριμυτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ πρόσκαιρα κολαστήρια. Γίνωσκε γοῦν ὅτι αἱ ἀσθένειαι καὶ πόνοι τῆς παρουσίας ζωῆς εἶναι κακὰ μερικὰ, δι' αὐτὸ δὲν βασανίζουσιν κοινῶς ὅλα τὰ μέλη καὶ αἰσθήσεις ἡμῶν, ἀλλὰ μόνον μερικῶς, τουτέστιν ἕνα κακὸν εἶναι τῶν ὀμμάτων, ἄλλο τῶν ὠτίων, ἄλλο τῆς καρδίας, τοῦ στομάχου, καὶ τῶν ἄλλων



μελῶν. Κανένα ἀπὸ ταῦτα δὲν εἶναι κοινόν, νὰ θλίβῃ ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἀλλὰ μερικόν εἰς ἓνα μέλος· ὁμως βλέπομεν ὅτι καὶ μία μόνον ἀπὸ ταύτας τὰς ἀσθενείας ὀδόντων, ἢ ὠτίων, ἢ ὀφθαλμῶν, δίδει πολλὴν ὀδύνην καὶ θλίψιν τῷ πάσχοντι. Τάξαι οὖν πῶς βλέπεις ἓνα παράλυτον νὰ ἔχῃ εἰς ὅλα τὰ μέλη ἀσθενείαν, καὶ νὰ μὴν εἶναι κανένα μέρος ὅπου νὰ μὴν ἔχῃ ὀδύνην καὶ τιμωρίαν, ἀλλὰ εἰς ἓνα καιρὸν νὰ πάσῃ δριμυτάτους πόνους εἰς τὰ ἐντόσθια, εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰς τὰ ὦτα, καὶ ὄμματα, καὶ ἀπλῶς, εἰς πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος, καὶ οὕτω νὰ κείτῃται εἰς τὸ κρεβάτι θλιβόμενος καὶ βασανιζόμενος. Πόσῃν τιμωρίαν νομίζεις νὰ αἰσθάνεται ὁ τοιοῦτος; Τί πράγμα ἤμπορεῖ νὰ εἶναι πλέον ταλαιπῶρον καὶ δακρῦν ἄξιον; Ἐπ' ἀληθείας οὐ μόνον ἄνθρωπον ὀμόφυχόν σου, ἀλλὰ καὶ ἓνα ζῶον νὰ ἔβλεπες νὰ κείτῃται εἰς τὸν δρόμον οὕτως ὀδυνώμενον ἐλυπάτο ἢ ψυχὴ σου νὰ τὸ πονέσῃ. Τιοιουτοτρόπως, καὶ ἑκατονταπλασίως χειρότερα ἔχουν νὰ τιμωροῦνται εἰς τὴν κολάσιν οἱ ἀμαρτωλοὶ, εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις καὶ μέλητους, μὲ τὰ ὅποια ἐπταίσασι τοῦ Θεοῦ· καὶ οὕτω πᾶν μέλος καὶ αἰσθησις, καθὼς ἐδῶ ἀπῆλαυσε τὴν ἰδούνην τῆς ἀμαρτίας, οὕτως ἐκεῖ νὰ αἰσθάνεται τὸν πόνον καὶ τιμωρίαν του, καὶ ὅσοι ἔπραξαν περισσότερα ἀμαρτήματα, νὰ ἔχουσι διαφοροὺς κολάσεις εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄχαρον τόπον, ὅπου θέλει εἶσται πᾶσα ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός· καῦσις πρὸς λαυροτάτη, πάγος ψυχρότατον, καπνὸς φλογώδης, ὄψεις τῶν δαιμόνων ζοφώδεις καὶ φοβερώταται, βρυγμός ὀδόντων, δίψα ἀκατάπαυστες, βρῶμα καὶ δυσωδία ἀνείκαστος, σκώληξ ἀκοίμητος, καὶ πᾶσα ἀκαθαροσία καὶ βάσανος. Πλέον δὲ πάντων τῶν ρηθέντων κολάσεων θέλει εἶσται ἢ ὑστέρησις τοῦ Θεοῦ, ὅτι τοῦτο ἔχει νὰ τοὺς θλίβῃ περισσότερο, καθὼς ἐδῶ κάτω θέλομεν εἶπει εἰς τὴν τάξιν του, διὰ νὰ γράψωμεν πρῶτον περὶ τῶν ἐλαφροτέρων κολάσεων. Εὐρίσκομεν εἰς τὰς Γραφάς, ὅτι οἱ ἀμαρτωλοὶ θέλουν ἔχει ἐννέα τιμωρίας. Πρῶτον τὴν καῦσιν τοῦ πυρός, καθὼς γράφει ὁ ἱερός Ματθαῖος, ὡς ἀπὸ στόματος τοῦ

Κυρίου, εἰς τὸ Περεῦσεθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Μὴ νομίσης νὰ εἶναι τὸ πῦρ ἐκεῖνο ὡσπερ τοῦτο, ὅπου ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον ὑπηρετοῦμεσθιν, ἀλλὰ τοσοῦτον καυστικώτερον, ὅσον εἶναι τοῦτο τὸ πῦρ σφοδρότερον ἀπὸ τὸ ζωγραφισμένον. Οὕτω λέγει ὁ Αὐγουστίνος, ὅτι ὅσον καίει περισσότερον αὐτὴ ἡ στία, ὅπου ἄπτομεν ἐδῶ ἀπὸ μίαν στίαν ἱστορισμένην εἰς τοῖχον, τόσον περισσότερον πάλιν ἀπὸ ταύτην τὸ πῦρ τῆς κολάσεως, τὸ ὅποιον διαφέρει ἀπὸ τοῦτο εἰς τρία πράγματα. Α'. Εἶναι σκοτεινὸν χωρὶς φῶς, μόνον τὴν καῦσιν ἔχει. Β'. Δὲν ἄπτει ἀπὸ ὕλην τινά, ἤγουν ξύλα, ἀλλὰ αὐλὸς καίει, καὶ θλίβει σφοδρότερον. Γ'. εἶναι ἄσβεστον, ὅπου ποτὲ δὲν σβύνει, οὔτε μαραίνεται. Βάλε γοῦν εἰς τὸν νοῦν σου, ὅτι βλέπεις μίαν μεγάλην κάμινον, νὰ σπινθηρολογᾷ ὡς τὴν Βαβυλωνίον, καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρός νὰ κείτῃται ἓνας δεδεμένος χειρας καὶ πόδας μὲ ἀλύσεις, νὰ φλογίζεται, ἀμὴ νὰ μὴν ἤμπορῇ νὰ ἀποθάνῃ, οὔτε νὰ κατακαῖ, καθὼς παθαίνουν ἐδῶ οἱ κατάδικοι, ἀλλὰ πάντα νὰ καίεται εἰς τὴν λαύραν τοσοῦτου πυρός, χωρὶς ἐλπίδα τινὰ νὰ εὐγῇ ποτὲ ἀπὸ ταύτην τὴν ἄσβεστον φλόγα, οὔτε νὰ ξεχειλήσῃ πώποτε. Οἱ μοι, οἱ μοι, πόσας φωνὰς νὰ εὐγάξε, καὶ πόσα δάκρυα νὰ ἔχυνεν ὁ τοῖστος; πόσας δεήσεις καὶ προσευχὰς ἔκαμνε πρὸς τὸν Θεόν, νὰ λυτρωθῇ τοιαύτης κολάσεως; ἐπλήρωνεν ὄλον του τὸν πλοῦτον, καὶ τὰ ὑπάρχοντα· πᾶσαν ἄλλην βάσανον ἔστεργε νὰ ὑπομείνῃ, ἐσχάτην πτωχείαν, σκοτεινὴν φυλακὴν, κάτεργον ὄλην του τὴν ζωὴν, αἰχμαλωσίαν εἰς τοὺς ἀπίστους, πείναν, δίψαν, γυμνότητα, καὶ πᾶσαν ἄλλην στενοχωρίαν, μόνον νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν ἄσβεστον κάμινον. Ὡ ἀμαρτωλέ, ἐσὺ εἶσαι ὁ καταδικασμένος εἰς τοιαύτην ὀδυνηρὰν καίδευσιν, ἐάν δὲν ἐπιστρέψῃς πρὸς μετάνοιαν, νὰ κλαύσης πικρῶς, καὶ νὰ διορθώσης τὴν πολιτείαν σου, καὶ πῶς νὰ υποφέρῃς τὴν καῦσιν ἐκεῖνην, ταλαιπῶρος; πῶς δὲν στοχάζεσαι ἀπὸ τώρα τὴν μέλλουσαν βάσανον, νὰ ὀδύρεσαι ὄλην σὲ τὴν ζωὴν, ἵνα μὲ τὸ ὑγρὸν τῶν δακρῦν ἔξαλείψῃς τὰς ἀνομίας σου, ἀμὴ γέλας, καὶ

μετεωρίζεσαι; Ἄν σὲ ἤθελε καταδικάσῃ ἡ Ἀθεντία διὰ τίποτας πταισίμων, νὰ κάμῃς μόνον μίαν ὥραν εἰς ἓνα φουρνον καιόμενον, ἢ ὅλην σου τὴν ζωὴν εἰς τὸ κάτεργον μὲ ἀλύσεις εἰς τοὺς πόδας αἰχμαλωτος, τί ἐπρόκρινες; δὲν εἶχες κἀλλιον τὴν πολυχρόνιον αἰχμαλωσίαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην στενωχωρίαν, παρά τῆς μίας ὥρας ἐκείνης τὴν παιδευσιν; Ἄμῃ διατί, ἄφρον, δὲν καταφρονᾷς τὰς τῆς σαρκὸς ἰδούας, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον, ὅπως λυτρωθῆς τῆς ἀτελευτητάτου ἐκείνης φλογός; Ὡ τῆς ἀνοσίας! Τὴν ζέσιν τοῦ Σέρου δὲν ἠμπορεῖς νὰ υπομείνης, ἀλλὰ ξετρέχεις εἰς τοὺς ὀρσερενῶς τόπους τὸ κατάψυχον, καὶ κειτόμενος εἰς τὸ κρεθβατί δὲν υπομένεις κἂν τὸ σκέπασμα, ἀπὸ τὴν ὀκίγην καῦσιν τοῦ Νότου, ἀλλὰ στρέφεις ὡδε κἀκίεις στενωχωρούμενος, καὶ ἐκεῖ πῶς νὰ υπομείνης τσαούτην φλόγα ἀμάραντον; Ἡ δευτέρα τιμωρία εἶναι τὸ πάγος καὶ ἡ ψυχρότης. Οἱ δαίμονες νὰ εὐγάζουν τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐκ τοῦ πυρός, νὰ τοὺς ρίπτουν εἰς τὸν τάρταρον, ὅπου εἶναι λίμνη μεγάλη γεμάτη ὕδωρ καὶ πάγος ψυχροτατον. Τούτο εἶναι, ὅπου λέγει τὸ Εὐαγγέλιον βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ μὴ νομίζης ὅτι εἶναι ὁ πάγος ὀλίγη παιδευσίς. Ὅς τις ἔτυχε τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος εἰς τὸ ὕδωρ μέσα, γνωρίζει τί ἄρρητος πόνος εἶναι, ὅτι μελανίζει ἔλη ἢ σάρκα, ἀφανίζεται ἡ ὠραιότης, φεύγει τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ ἄκρα, καὶ συναζέται εἰς τὰ ἐνδότερα μέλη μὲ πόνον ἀνεύκαστον· ἡ μὲν καρδιά ἀπὸ τὴν πλημμύραν τοῦ αἵματος, τὰ δὲ ἄκρα ἀπὸ τὴν τούτου ὑστέρησιν. Ἡ γὰρ παιδευσίς εἶναι ὁ βρωμῆς, ὅτι ἐκεῖ συναζέονται ὅλα τὰ ἀκάθαρτα καὶ φετυπωμένα βδελύγματα ὅλα τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ καὶ ὁ τόπος ἀπὸ τὰ τόσα σώματα ἔχει τσαούτην δυσωδίαν, καὶ μάλιστα αἱ συγχαμεροὶ δαίμονες, ὅπου νὰ δίδῃ τοῖς ἀμαρτωλοῖς μεγάλην στένωσιν εἰς τὴν ὀσφρησιν διὰ τὸν ἀμειτρον βρωμον ἐκείνου τοῦ βεβαρβρωμένου τόπου. Ὅτι τὴν δυσωδία εἶναι εἰς τὴν κόλασιν ὅπου εἰάν ἦτον βολετὸν νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον ἓνας ἀπὸ τοὺς κολασμένους, ἐφείρετο ὁ ἀὴρ ἀπὸ τὴν δυσωδίαν, νὰ γένη θανατικὸν εἰς τὴν

γῆν. Καὶ ὅς τις εἰς τοῦτο ἔχει ἀμφιβολίαν, ἄς ἀναγνώσῃ εἰς τὴν βίβλον, ὅπου λέγεται Καθρέπτῃς τῶν ὑποδειγμάτων, τὰ κάτω γεγραμμένα, νὰ πιστωθῇ τὴν ἀλήθειαν. Ὅπου φαίνεται, πῶς δύο ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα ἔτυχαν εἰς τὴν διδασχὴν ἐνὸς Πνευματικοῦ, ὅς τις ἐσύντυχε διὰ τὰς τιμωρίας τοῦ ἁδοῦ, τὰς ὁποίας ἐφοδῆθη ὁ εἰς ἀδελφός, καὶ διὰ νὰ σωθῇ ἐγένη Καλόγερος. Ὁ δὲ ἕτερος, μὴ πιστεύων τσαούτα λόγια, ἔμεινεν εἰς τὸν κόσμον, διάγων μὲ διαφόρους ἀμαρτίας. Εἰς ὀλίγους χρόνους ἦλθεν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐπαρκαλέσεν ὁ Μοναχός, νὰ τοῦ ἐμφανισθῇ μετὰ θάνατον, νὰ τοῦ εἰπῇ πῶς εὐρίσκετο. Μίαν νύκτα οὖν ἐφάνη εἰς τὸν ἀδελφόν ὁ ἀπεθαμμένος, καὶ λέγει του, ὅτι ἦτον εἰς ὀδύνην ἀμέτρητον. Ὁ δὲ Μοναχός τὸν ἠρώτησε, λέγων· Εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν χωρὶς ψεῦδος. Εἰς τὸν ἁδὸν εἶναι τσαούτον φοβεραὶ αἱ κολάσεις, καθὼς τὰ βιβλία μᾶς λέγουσιν, ἢ μόνον διὰ νὰ μᾶς ἐκφοδῆσουν τὰ ἔγραψαν αἱ διδάσκαλοι; Λέγει του ὁ ἀπεθαμμένος. Μυριάκις εἰσὶ περισσότεραι ὄσας ἐγράψασιν, ὅτι ὄλαις ἢ γλώσσαις δὲν φθάνουσι νὰ διηγηθοῦν αὐτὰς τὰς ὀδύνας. Καὶ ὁ Μοναχός· Τάχα ἠμπορῶ νὰ ταῖς δοκιμάσω παραμικρὸν αἰσθητῶς, νὰ βεβαιωθῶ τὴν ἀλήθειαν; Λέγει του· Ναί, μὲ ποίαν αἰσθησιν θέλεις νὰ ταῖς καταλάβῃς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἶμαι πολλὰ μικρόψυχος, καὶ δειλιῶ μήπως καὶ ἀποθάνω, μόνον κάμε με νὰ μυρισθῶ μὲ τὴν ὀσφρησιν, ἕσον ἠμπορεῖς ὀλιγωτέρον. Τότε τοῦ ἐφάνη πῶς ἐπέταξεν ὁ φανείς τὸ ἱμάτιον, καὶ ἐξῆλθε τσαούτη δυσωδία, ὅπου δὲν ἐδύνοντο οἱ Μοναχοὶ τοῦ Μοναστηρίου ἐκείνου νὰ ὑποφέρουσιν, ἀλλὰ ἐγύριζαν ἐδῶ ἐκεῖ ὡς φρενολήπτοι, οὔτε ἠσύχασαν, ἕως οὗ ἀπῆλθον εἰς ἄλλον τόπον μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἔκτισαν Μοναστήριον. Ὡ ἐξαισίον διήγημα! Οὐαὶ εἰς ἐκείνας τὰς γυναῖκας, ὅπου βαστεῦσαι μύσχος καὶ ἄλλα μυρωδικὰ, νὰ εὐωδιάζουσιν εἰς τοὺς ὀρόμους· ὅτι ἐκεῖ θέλουσι βρωμῆ χειρότερα ἀπὸ τὰ φοβισμένα θράση, καὶ ὑπὲρ τὴν κόπρον καὶ βάρβωρον. Ἡ δ' ἐκλάσις ἐστὶ τῆς ὀράσεως, ἢ ὁποία νὰ τιμωρῆται μὲ τὴν ζοφεράν ὄψιν

τῶν δαιμόνων, οἱ τινες εἰσὶ τόσου ἀσχημοὶ καὶ φοβεροί, ὅπου, ἂν ἐβλεπες τώρα τινα ἀπὸ αὐτούς, καὶ νὰ εἶναι πλησίον σου ἕνας ἐγκρεμνός ῥ. ὄργυιαις, ἢ φοῦρνος ἀπτούμενος, ὀγλιγωρότερα ἐπιπτες εἰς τὸν ἐγκρεμνόν, ἢ μέσα εἰς τὸν φοῦρνον νὰ κατακαῖς, παρέξ νὰ βλέπης τὴν ὄψιν τοῦ δαίμονος. Τόσῃν ἀσχημίᾳ ἐπῆραν τὰ πονηρὰ πνεύματα μετὰ τὴν παράβασιν, ὅτι καθὼς ἴσαν πρότερον τὰ ωραιότερα κτίσματα τοῦ Ποιητῆ, οὕτως ἔγιναν πάλιν τὰ ἀσχημότερα. Ἡ πέμπτη τιμωρία εἶναι πῆνα ἐσχάτη καὶ δίψα ἀμέτρητος, καθὼς λέγει ὁ Δαβὶδ, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων. Καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκαλύψιν. Νὰ ἐσθίουσιν καὶ νὰ τρώγῃσι τὰς σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τὴν μεγάλην πῆναν καὶ πόνον ἀμέτρητον. Καὶ ὁ Ἡσαΐας, Οἱ υἱοὶ μου νὰ τρώγουσιν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, καὶ ἐσεῖς τάλανες νὰ πεινάτε, ἔγουν εἰς τὸν ἄδην, ὑπερούμενοι πάσης χάριτος. Ἡ δίψα δὲ νὰ τοὺς διδῇ ὑπερβολικὴν θλίψιν καὶ βάσανον, νὰ φωνάζουσιν ἐλεεινῶς μετὰ τῆ ῥηθέντος πλουσίς: Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ δός μας μίαν ρανίδα νερόν, νὰ καταφυγίσωμεν τὴν κατακαιομένην γλῶτταν, ὅτι ἐκ τῆς σφοδρότατης καύσεως πικρῶς ὀδυνώμεθα. Ὁ δὲ τοὺς ἀποκρίνεται: Ἐλάβετε τὰ ἀγαθὰ σας εἰς τὴν ζωὴν σας. Ὡ πένθους ἀπαρακλήτου! Παρακαλῶ σας, πλούσιοι, στοχασθῆτε εἰς ταύτην τὴν αἴτησιν τοῦ ἰμοίουσας ἐκείνου ἀνελεγόμενος τρία πράγματα. Τί εἶναι, ὅπου ζητᾶ ἰνός τὸ ζητᾶ; καὶ τί μεγάλου χάρισμα ἐζήτησε, καὶ οὐκ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως. Διατί βλέπομεν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὅταν ζητήσῃ τινὰς δωρεάν, καὶ δὲν ἐπιτύχῃ, εἶναι αἰτία ἕνα ἀπὸ ταῦτα τὰ γ. ἢ ὁ ζητῶν ἐστὶ ποταπὸς καὶ ἀνάξιος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἰσκαύεται, ἢ τὸ ζητήμα εἶναι μέγα καὶ δύσκολον, ἢ ὁ ἄρχων ἐκεῖνος εἶναι σκληρὸς, καὶ δὲν συμπονεῖ τὸν Ἀδελφόν, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν αἴτησιν. Ἐδῶ εἰσὶν ἅπαντα τὰ ἐναντία. ὅτι ὁ αἰτῶν ἐστὶ μέγας ἄρχων καὶ λίαν πρὶφης, ἐνδεδυμένος πορφύραν καὶ βύσσον. Ὁ Ἀβραάμ πάλιν δὲν ἦτον ἀσπλαγγνος, ἀλλὰ μάλιστα ἐλεγμων πολλὰ καὶ φιλόξενος. Ἡ αἴτησις ὁμοίως δὲν

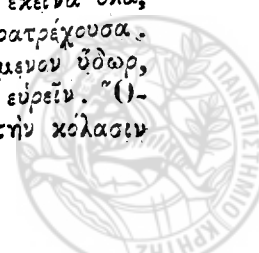
ἦτον μεγάλον τίποτες χάρισμα· ἀλλὰ τί; Μία ρανὶς νεροῦ, καὶ δὲν τοῦ τὸ ἐδῶσε· διατί; Ὅτι ἐν τῷ ἄδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια οὔτε ἔλεος. Ὅς τις δὲν ἔσπειρε τὸν χειμῶνα, δὲν εὕρισκει τὸ θῆρος νὰ ἐσοδιάσῃ. Ὡ ἀπαρηγορήτου ζημίας! Ὡ συμφορὰς ὀλοθρηνῆτου! Ὡ πλούσιοι καὶ λαίμαργοι, ὅπου δὲν καταδέχεσθε νὰ φατε, παρέξ νὰ ἔχετε εὐμορφα καὶ ωραιότατα βρώματα, καὶ ποτὰ εἰς τὴν τράπεζαν, πῶς νὰ ὑπομείναιτε τρισάθλιοι τὴν αἰώνιον ἐκείνην πῆναν, καὶ δίψαν τὴν ἀπαρακλήτου; Ἡ ἕκτη παιδείσις εἶναι ὁ ἀκοίμητος σκώληξ τῆς συνειδήσεως, ἡγῶν, νὰ βλέπῃ ἔμπροσθεν αὐτῆ ὁ κολασμένος ὄλας τὰς ἀμαρτίας ὅπου ἐτέλεσεν, ὥσπερ νὰ ἦτον ἱστορησμέναις εἰς τὸν τοῖχον, διὰ νὰ θλίβεται μᾶλλον, καὶ ἀπὸ τὸν λογισμὸν ἐτούτου νὰ βασανίζεται. Διατί καθὼς ὁ σκώληξ γυνάται ἀπὸ τὸ σαπημένον ξύλον, ἔπειτα τρώγῃ καὶ ἀφανίζει αὐτὸ τὸ ξύλον, ὅπου τὸν ἐγέννησεν, οὕτω καὶ ὁ ἄχρηστος καὶ σαπημένος ταῖς ἀνομίαις ἀμαρτωλός, ἀπὸ τὸν πόνον γεννᾷ τὸν σκώληκα τῆς συνειδήσεως, ὅς τις ἐσθίει ἀκαταπαύστως καὶ ἀκοιμήτως τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ Διάλογος Γρηγόριος εἰς τὰ Ἠθικά. Ὅτι τώρα φαίνεται τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἠδονικὴ τῆς σαρκὸς ἢ ἀπόλαυσις, ἀμὴ τότε ἢ γλυκύτης θείας μετατραπῆ εἰς σκώληκας, νὰ τρώγῃ αὐτοῦ τὰ ἐντόσθια, κατὰ τὸ ῥητόν τοῦ Ἡσαΐου. «Ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ οβεσθήσεται». Ἡ ζ. εἶναι τὰ δεσμὰ καὶ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅτι τὸ πῦρ ἐκεῖνο δὲν δίδει φῶς, μόνον καίει καὶ θλίβει ἀνείκαστα. Περὶ τούτου λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸν Ματθαῖον, διὰ ἐκείνου ὅπου δὲν ἦτον ἐνδεδυμένος ἔνδυμα γάμου: Δῆσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτόν, καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ὡ ἀλύτων δεσμῶν! Ὡ ἀπαρακλήτου φυλακῆς, καὶ ζοφώδους καθεύξεως! Ἡ ὀγδὴ παιδείσις εἶναι ἡ ἀπόγνωσις καὶ λύπη αἰώνιος, ὅπου ἔχουν οἱ ταλαίπωροι κολασμένοι χωρὶς ἐλπίδα τινα νὰ εὕρωσι πώποτε ἀπ' ἐκείνου τὸν πανώδυνον τόπον, καὶ τοῦτο νὰ τοὺς θλίβῃ μᾶλλον, ἢ ὅσα ἐγράψαμεν ἕως ἴδε. Ὅτι ἠξέουρτες, πῶς

δὲν ἔχει τέλος ἢ κόλασις. Σέλουσι φωνάζει ἀκαταπαύστως, νὰ ἀναθεματίζουσι, νὰ βλασφημοῦσι τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, καὶ ὅλα τὰ κτίσματα, καὶ αὐτὸν τὸν Κριτὴν, ὅπου τοὺς ἀποφάσιεν εἰς τσαύτας θλίψεις, καὶ νὰ τρώγουσι τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς λυσσάρεις σκύλους· νὰ προσκαλοῦνται τὸν Σάνατον, καὶ νὰ μὴν ἐπακούονται, ὅτι ἐκεῖ ἀρχίζει κατ' ἐκάστην ὥραν ὁ Σάνατος, ἀμὴ τέλος δὲν ἔχει. Περὶ τούτου γράφει ταῦτα ὁ Αὐγουστίνος: Ὁ Σάνατε, πόσον εἶσαι τώρα πεθητὸς καὶ γλυκύτατος εἰς ἐκείνους, ὅπου ἔσσουν ἐδῶ μισητὸς καὶ πικρότατος. Τότε σὲ ἐφοβοῦντο, καὶ ἔφευγον, καὶ τώρα σὲ ἐπιθυμοῦν, καὶ ζήτοῦσι. Ὁ ἀτελευτήτων δακρῶν καὶ θλίψεων! Ὅλα τὰ Βασιλεία τοῦ κόσμου ἐδίδαν οἱ ταλαίπωροι, εἰάν ἦτον βολετὸν νὰ ἀπόβαιναν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὕτως· ὅτι ὁ Σάνατος αὐτῶν εἶναι ἀθάνατος, τὸ πέρασ ἀπέραντον, τὸ πῦρ ἀσβεστον, ὁ θρῆνος ἀκατάπαυστος. Ἄλλο ἐκεῖ δὲν ἀκούεται, εἰμὴ μόνον φωναὶ καὶ κραυγαὶ ἐδύων καὶ θλίψεων. Οὐαί, οὐαί, οἶμοι, οἶμοι, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ἄλλο δὲν εἶναι, ἀμὴ ἔρεις καὶ σκώληκες καὶ ἀνελετήμονες δαίμονες, καὶ ἀποβαίνουν κατ' ὥραν οἱ ἄθλιοι, καὶ τέλος ποτὲ νὰ μὴν ἴδωσιν. Ἄλλα διὰ νὰ καταλάβῃς ἀκριατὰ τὴν αἰδιότητα ταύτην, ἄκυσον, καὶ μὴν ἐκνεύσης νὰ ἀναγνώθῃς πολλάκις τοῦτο τὸ Κεφ. ὅτι, ὅς τις δὲν μετανοήσῃ τὰς ἀμαρτίας του διὰ τὸν φόβον τοιαύτης κολάσεως, ἢ σαλὸς εἶναι καὶ δαιμονισμένος, ἢ ἄπιστος, περὶ ὧν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ὁ λόγος.

Εἰάν ἦτον πεθὲς ἕνας βουβὸς ἄμμος, νὰ ἐγγίξῃ ἢ κορυφῇ του ἕως τὸν Οὐρανόν, καὶ νὰ λαμβάνῃ κατ' ἡμέραν ἕνα σπυρὶ ἀπὸ ταύτην τὴν ἄμμον τὴν ἄπειρον καὶ ἀμέτρητον, ἐτελείωνεν ἕνα καιρὸν. Ἀμὴ ἡ κόλασις δὲν ἔχει τέλος. Ἄκουσον καὶ ἄλλην φρικωδέστεραν σύγκρισιν, μήπως καὶ κατανοητῇ ἢ σκληρὰ καὶ ἀδαμαντίνῃ σου καρδίᾳ, νὰ ἐπιστρέψῃς πρὸς μετάνοιαν, ἵνα λυτρωθῇς τοιαύτης κολάσεως.

Εἰάν ἤθελεν εἰπῆ ἕνας Ἄγγελος πρὸς τοὺς κολασμένους ταῦτα τὰ λόγια, ἐλάμβαναν πολλὴν ἀγαλλίασιν, ἤγουν, Χαίρτε κατακριμένοι, καὶ μὴν ἐδύρεσθε, ὅτι ἐ-

πρόσταξεν ὁ ἐλεήμων Θεὸς νὰ καταβαίνω ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς κάθε χρόνον μίαν φωνήν, νὰ εὐγάνω μίαν βανίδα νερόν ἀπὸ τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος, καὶ ὅταν ἐξαντλήσω ὅλην τὴν θάλασσαν, τὰς πηγὰς, τοὺς ποταμοὺς, καὶ φρέστα, τότε νὰ λάβῃ τέλος ἡ τιμωρία σας, νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὴν κόλασιν. Ἐπ' ἀληθείας πολλὴν χαρὰν ἠθέλασι λάβῃ ἀκούοντες, ὅτι ἔμελλε νὰ ἴδουσι τὸ τέλος ἕνα καιρὸν, καὶ ὡς ἤθελαν περάσῃ καὶ τόσοι χρόνοι, ὅσαις βανίδες ὕδωρ εἰς τὸν Κόσμον ὅλον εὐρίσκονται. Ἀμὴ δὲν εἶναι βολετὸν νὰ ἀκούσουσι ποτέ τους τοιαύτου λόγου οἱ τάλανες. Ἀλλὰ καθὼς ἡ δόξα τοῦ Παραδείσου δὲν ἔχει τέλος ποσῶς, οὕτω καὶ τούτων ἡ κόλασις, ὅπου Σέλουσι ἔχει περισσοτέραν τὴν παιδευσιν, ὅση ἦτον ἐδῶ ἡ ἀπόλαυσις, ἤγουν εἰς τὰ μέλη, ὅπου ἡμαρτον, νὰ ὀδυνῶνται σφοδρότερον. Οἱ λαιμαργοὶ ἀπὸ πείναν καὶ δίψαν. Οἱ πόρνοι καὶ ἀσελεγεῖς νὰ φλογίζωται εἰς δυσωδὴ τόπον. Οἱ υπερέφρανοι νὰ ἔχουσι πολλὴν ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν. Οἱ φιλάργυροι πείναν ἐσχάτην, καὶ ἀπλῶς δὲν εἶναι κανένα πρᾶσιμον, νὰ μὴν ἔχη τὴν οἰκίαν παιδευσιν, ἀλλὰ νὰ εἶναι μίας ὥρας τιμωρία ἐκεῖ χειρότερη, παρὰ ἑκατὸν χρόνους εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον. Τότε, ὡς ἀπεγνωσμένος, νὰ λέγῃ πᾶς ἕνας ταῦτα τὰ λόγια· Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα, ἐν ἣ ἔγεννηθην, καὶ νῦν ἐκείνη, ἢ εἶπον, ἰδοὺ ἄρσεν. Διατί ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα; Ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον, καὶ οὐκ εὐθύς ἀπωλόμην; Ἴνα τί μαστοὺς ἐθήλασα; Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια, ὅπου εἶναι εἰς τὸ γ. Κεφ. τοῦ Ἰωβ, νὰ βοῶσιν. Ἐτι δὲ καὶ τὰ τῆς Σοφίας λέγουντες· Ὁ ἄφρονες ἡμεῖς, ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας. Τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν ἐν ἡμῖν. Ἀνομίας ἐπλήσθημεν τρίβους καὶ ἀπωλείας, καὶ διωδεύσαμεν ἐρῆμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν Κυρίου οὐκ ἔγνωμεν. Τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ υπερηφανία, καὶ τί ὁ πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας ἡμῖν συμβέβληται; Παρῆλθον ἐκεῖνα ὅλα, ὡσεὶ σκιά, καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα. Ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ὡς διαβάσεως, οὐκ ἔστιν ἴχνος εὐρεῖν. Ὅμοια λόγια Σέλουσι λέγει εἰς τὴν κόλασιν



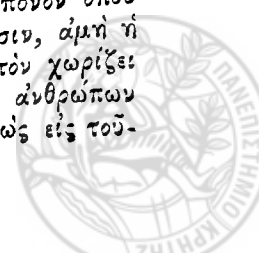
οὐ ἁμαρτωλοὶ, μετανοῶντες ἀνόνητα, ὅτι ἐκλείσθη ἡ θύρα τῆς μετανοίας, καὶ ἐπέρασεν ἡ πανήγυρις. Ὡ τάλανες γλώσσαι, ὅπου ἄλλο δὲν συντυχέετε, εἰμὴ βλασφημίας. Τρισάθλια ὦτα, ὅπου ἄλλο δὲν ἀκούετε, εἰμὴ θρήνων καὶ δάκρυα. Ὡ κακότηχοι ὀφθαλμοί, εἴ τινες ἄλλο δὲν βλέπετε, πᾶρεξ ὄφεις καὶ δαίμονας. Ὡ πικραμένα σώματα, ὅτι ἄλλην ὀρόσον δὲν ἔχετε, εἰμὴ πῦρ ἀτελεύτητον. Ὡ πόσον ὀλίγη καὶ βραχεία ἀπίλαυσις ἔπλεξε τοιαύτην σειρὰν τιμωριῶν καὶ κολάσεως. Ὡ φρενέληπτοι, ποίαν ὠφέλειαν ὡς δίδουσιν ὅλαις ἐκείναις ἢ ἡδοναῖς ὅπου ἔχετε, εὐρισκόμενοι τῶρα εἰς πένθος ἀπαρामύθητον; Ταῦτα ἀναγινώσκοντες ἀδελφοὶ μὴ νομίσητε νὰ ἐγράψαμεν περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, μάλιστα μῆτε ἀπὸ τὰ χίλια ἕνα· διατὶ τόση ὀδύνη εἶναι εἰς ἐκείνον τὸν ἄχαρον τίπον, ὅπου τὸ στόμα νὰ διηγάται, καὶ ἡ χεὶρ νὰ τὰ γράφῃ κουράζεται. Καὶ ὅσοι τὰ εἶδασιν αἰσθητῶς, ἐμίσησαν τὸσον τὴν σάρκα τους, ὅπου πᾶς ἕνας ἐκαταλάμβανε ποταπὰ νὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ κολαστήρια, ἐπειδὴ ἐδίδασιν ἐδῶ τοῦ σώματος τόσην παιδευσιν, διὰ νὰ φύγουν ἐκείνην τὴν ἄρρητον. Νὰ εἰποῦμεν οὖν καὶ ἡμεῖς ἕνα ὑπόδειγμα ἀληθέστατον, καθὼς τὸ ἤυραμεν εἰς ἀξιοπίστα Βιβλία, διὰ νὰ φοβηθῇ πᾶς ἕνας τὴν μέλλουσαν τιμωρίαν, νὰ ὑπεμείνῃ πρόσκαιρον παιδευσιν, καθὼς ἔκαμεν ὁ κάτω γεγραμμένος νεκρόημετος. Διηγᾶται ὁ Ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας εἰς μίαν Ἐπιστολὴν, ὅπου γράφει πρὸς τὸν Γερῶν Αὐγουστίνον, καὶ λέγει, ὅτι τρεῖς ἄνθρωποι ἀνέστησαν ἐκ νεκρῶν, οἷς κρίμασιν ὁ Θεὸς εἶδεν, ὅ τὰ πάντα πρὸς τὸ ἡμῶν συμφέρον οἰκονομῶν. Ἐναν ἀπὸ τῆς ἐπείους ἐπῆγα καὶ ἤυρηκα, ὅς τις ἐθρήνει ἀπαρηγέρητα, καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν, δὲν μοῦ ἀπεκρίνατο τίποτας, μόνον ἔκλαιε. Τέλος πάντων ἀφ' οὗ ἐβαρέθη τὴν αὐθαδεϊάν μου, διατὶ τὸν ὄρκισα εἰς τὸν Θεόν, νὰ εἰπῇ λόγον τινα εἰς ὠφέλειαν τῶν παρισταμένων, μοῦ ἀπεκρίθη οὕτως: Ἐάν ἤξευρες τὰς τιμωρίας τοῦ ἄδου, δὲν ἤθελες δυναθῆναι νὰ κρατήσης τὸ πένθος οὐδὲ ποσῶς. Ἀλλὰ ποταπὰ κλαστήρια θαρραίεις νὰ εἶναι ἴτοι-

μασμένα τοῖς ἁμαρτάνουσι; Λέγω σου. Νομίζω νὰ εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὰ πρόσκαιρα. Ὁ δὲ στενάξας βάρους, εἶπεν: Ἐάν ὅλας τὰς θλίψεις καὶ τιμωρίας, ξοχιμοὺς καὶ μαρτύρια, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ πάθῃ τις εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, παρομοιάσης, καὶ νὰ τὰ συγκρίνης μὲ τὸ μικρότερον καὶ ὀλιγώτερον τῆς κολάσεως, θέλουν σοῦ φανισθῇ ἐτούτα ἡδοναῖς καὶ παραμύθια. Πιστευσόν μοι, ὅτι δὲν εἶναι τινὰς, ὅπου νὰ ἤθελε δοκιμάσῃ ἐκείνων τῶν κολάσεων τὴν δριμύτητα, νὰ μὴν ἔχη κάλλιον νὰ παιδεύεται χωρὶς ἄνεσιν ἐδῶ, ἕως τὸ τέλος τοῦ Κόσμου, μὲ ὅλας τὰς θλίψεις καὶ βάσανα, ὅπου ἐπάβασιν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ Ἀδάμ ἕως σήμερον, παρὰ νὰ κάμῃ μόνον μίαν ἡμέραν ἐκεῖ εἰς τὴν κόλασιν. Ἡ αἰτία λοιπὸν τῶν δακρῶν μου εἶναι ἐτούτη, διατὶ ἔπταισα τοῦ Θεοῦ, ὅς τις ὑπάρχει τοσοῦτον δίκαιος, ὅπου μῆτε τοῦ δαιμόνος ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ παραμικρὰν ἀδικοκρισίαν. Μὴ θαυμάζης γοῦν τὸ πῶς κλαίω, ἀλλὰ μᾶλλον φρίττε καὶ θαυμάζε ὅτι ἤξευροντες οἱ ἄνθρωποι, πῶς τοὺς ἐκδέχονται τοιαῦτα κολάσεις, οὐδὲν περὶ τοῦτου φροντίζουσιν, οὔτε μεριμνοῦσι νὰ ἐξαλείψουν τὰς ἁμαρτίας τους. Γίνωσκε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὴν ὄραν, ὅπου ἐχώριζεν ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ ἀθλείου μου σώματος, ἐπῆρα τόσην ὀδύνην καὶ πόνον, ὅπου εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ καταλάβῃ τις, ἢ νὰ τὸ πιστεύσῃ, ἐάν δὲν τὸ δοκιμάσῃ ἐμπράκτως. Ἔως ὧδε εἶναι λόγια τοῦ ἁγίου.

Ὡ μακάριοι ὅσοι ἀκούουσι τοιαῦτα ψυχωφελῆ διηγήματα, καὶ ὀδύρονται ἡμέραν καὶ νύκτα, τῶρα ὅπου χρήζουσιν τὰ δάκρυα. Ναι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ μου, λάβετε γνῶσιν ἀπὸ ἀλλοτρῶν κινδύνους καὶ ὑποδείγματα. Νὰ ἦτον βολητὸν νὰ ἀκροασθῆτε τὸν ἀπαράκλητον θρήνον, τὸ ἀκατάπαντον δάκρυον, καὶ τὺς συνεχεῖς ὀδυρμοὺς τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων, ὅπου ἦσαν ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον μεγάλοι, καὶ τῶρα εὐρίσκονται εἰς τὸν ἄχαρον ἄδην, ἀπεκδεχόμενοι τὰς ῥηθείσας κολάσεις. Ὅτι ἐάν τῆς ἡκούετε αἰσθητῶς πόσην θλίψιν ἔχουσι, πῶς δὲν ἐδουλεύσασι τοῦ Θεοῦ, νὰ λυτρω-

ὄν τῆς κολάσεως, δὲν εἴχετε τοσαύτην ἀμέλειαν. Ἐπ' ἀληθείας, εἰάν ἐδύνοντο νὰ μᾶς συντύχουν οἱ ἰσχυροὶ καὶ ἀήττητοι πολεμάρχαι ἐκεῖνοι οἱ παλαιοί, ὁ Ἡρακλῆς λέγω, ὁ Ἔκτωρ, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Ἀλέξανδρος, οἱ Καίσαρες, καὶ ἄλλοι Βασιλεῖς ἀνδρειωμένοι, καὶ πλούσιοι, ἠθέλασιν εἰπεῖν αὐτὰ τὰ λόγια. Ὁ ζῶντες, νὰ ἦτον βολετόν νὰ ἐστρέψαμεν εἰς τὸν Κόσμον σας, ὅτι δὲν ἠθέλαμεν φροντίξῃ πλέον διὰ Χώρας, καὶ Καστρῆ, ὅτε Βασίλεια, ἢ διὰ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ πλοῦτον πρόσκαιρον, ἀλλὰ ἢ πτωχεία καὶ ἢ ἐσχάτη πενία νὰ εἶναι βασιλεία μας, τὰ δάση, ἢ ἔρημος, καὶ οἱ τόποι ἄβατοι, αἱ κατοικίαι μας, καὶ ἡ τροφή μας νερόν καὶ χορτάρια. Πλέον δὲν μᾶς ἐβλέπετε νὰ βάνωμεν ὄπλα κεχρυσωμένα, νὰ θανατοῦμεν ἀνθρώπους, καθὼς ἐκάμαμεν, ἀλλὰ νὰ φοροῦμεν ῥάσα τρίχινα, νὰ πολεμοῦμεν τοὺς δαίμονας, ὅχι ἐνδεδυμένοι πορφύραν καὶ βύσσον, ἢ χρυσοῦφρανα, ἀλλὰ ἱμάτιον ἄχρηστον. Οὐχὶ μὲ ξίφος, καὶ δόρυ, καὶ τόξον εἰς τὴν πλευράν, ἀλλὰ μόνον μίαν ῥάβδον εἰς τὴν χεῖρά μας, διὰ νὰ στηρίζωμεν τὰ ἀχαρμυσμένα μέλη μας, νὰ δυνώμεσθε νὰ ὀδεύωμεν. Ὅχι πλέον μὲ στόλον καὶ φουσατά περικυκλούμενοι, ἀλλὰ εἰς ὄρη καὶ ἄγρια δάση περιφερομένοι. Δὲν μᾶς ἐβλέπετε πλέον εἰς πολυτελεῖς καὶ πλουσίας τραπέζας, εἰς μετεωρισμούς καὶ παιγνίδια, οὔτε ποτὲ νὰ γελάσωμεν, ἀλλὰ πάντοτε εἰς ἐγκράτειαν, καὶ ἄπαντα δάκρυα. Ὁ πόσον καλότυχοι ἠθέλαμεν κράζεσθαι, εἰάν εἴχαμεν τὸν πολυτίμητον καιρὸν, ὅπου εἰσεῖς εἴχετε οἱ ζῶντες, καὶ ἠμπορεῖτε νὰ κάμετε ἔργα θεάρεστα, ὅτι μίαν ὥραν δὲν ἐξωδιάζαμεν ἄκαιρα, ἀλλὰ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας εἰς δούλευσιν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ψυχῆς μας ὠφέλειαν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὅμοια λέγουσιν οἱ τάλανες, ὀδυρόμενοι ματαίως καὶ ἀνωφελῆτα, ὅτι, Οὐκ ἔστιν ἐν τῷ ἄδη μετάναια. Ἐσὺ ἔχεις τὸν πολυτίμητον καιρὸν, ἀκρατὰ, εἰς τὰς χεῖρας, καὶ χάνεις του, διὰ νὰ μὴ θέλῃς νὰ κοπιάσῃς ὀλίγον τίποτες ὅθεν κληρονομᾶς τὰς ἀνω εἰρημένους κολάσεις, καὶ ὑστερεῖσαι καὶ τῆς Θείας ὀράσεως, ἥως ἐστὶν ἢ

ἐνάτη καὶ ἐσχάτη τιμωρία τῶν κολασμένων, ἦγουν, ζημιῶσαι ὅλας τὰς ἀπολαύσεις, ὅπου εἴπαμεν εἰς τὸ πρότερον Κεφ. διὰ τοῦτο δὲν γράφομεν ἐδῶ περισσώτερον. Μόνον τοῦτο γίνωσκε, ὅτι ὅσας θλίψεις καὶ ζημίας ἰστορίσαμεν ἄνωθεν πῶς ἔχουν οἱ κολασμένοι, περισσώτεραν ὀδύνην νὰ αἰσθάνωνται διὰ ταύτην τὴν ἐσχάτην ζημίαν, παρά ὅλας τὰς ἀνω γεγραμμένας. ἦγουν, πῶς ὑστερήθησαν ἐκείνης τῆς ποθεινοτάτης Θείας ὄψεως, καὶ ἐζημιώθησαν τὸ ἀκρότατον ἐφετόν καὶ ὑπέρτατον, ὅτι ἔστεργον οἱ ἀμαρτωλοὶ νὰ βλέπουσιν τὸν Θεόν, καὶ νὰ ἔχουν ὅλας τὰς θλίψεις τῆς κολάσεως, παρά νὰ μὴν αἰσθάνονται θλίψιν τινά, καὶ τὸν Θεόν νὰ μὴν βλέπουσιν. Ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ τέλος τῆς ψυχῆς, νὰ ἀπολαύσῃ τὸν Κτίστην αὐτῆς, καὶ εἰς τοῦτο λαμβάνουσι μεγαλῆτερον ἠδονὴν οἱ Ἅγιοι, παρά εἰς τὰ ἄλλα ἀγαθὰ, ὅπου ἔχουν εἰς τὸν Παραδεισον· καὶ πάλιν ἔσσι ὑστερηθοῦσι τοῦτου τοῦ ἐφετοῦ, αἰσθάνονται περισσώτεραν θλίψιν διὰ τοῦτο, παρά διὰ ὅλας τὰς κολάσεις, ὅπου νὰ ἔχουσιν. Ἀλλὰ θέλει ἐρωτήσῃ τινὰς, νὰ εἴπῃ. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι πολυεύσπλαγχνος, διατί νὰ δίδῃ διὰ πρόσκαιρον ἠδονὴν, τιμωρίαν αἰώνιον; ἦγουν ἕνας ἀμαρτάνει δύω χρόνους τυχόν, ἢ δέκα, ἢ περισσώτερον, διατί νὰ φλογίζεταί αἰώνια διὰ τόσων ὀλίγων χρόνων ἀπολαύσιν; Ἄκουσον τὴν ἀπόκρισιν. Φαίνεται εἰς τὰ κρίσιματα τῆς δικαιοσύνης, ὅτι διὰ ὀλίγον πταίσιμον δίδει πολλὴν τιμωρίαν. ἦγουν, φονεῖ τινὰς, ἢ δυναστεῖει κόρην, ἢ κλέπτει, ἢ ἄλλο ὅμοιον πράττει, τὰ ὅποια ἐγκλήματα γίνονται εἰς ὀλίγην ὥραν ὅμως ἢ Ἀυθεντία δὲν τιμωρᾷ τὸν πταίστην μόνον τόσον καιρὸν, ὅσον ἔκαμεν τὸ κακόν, ἀλλὰ ἐξορίζει τον, ἢ βάνει του εἰς τὴν φυλακὴν ὅλην του τὴν ζωὴν, ἢ εἰς τὸ κάτεργον. Εἰ δὲ πάλιν καὶ θανατώσουν τον διὰ τὸ ἄσχημον τοῦ ἐγκλήματος, γίνωσκε, ὅτι δὲν τοῦ δίδει ὁ Νόμος διὰ κόλασιν τοῦ πταίσματος ἐκεῖνον τὸν ὀλίγον πόνον ὅπου λαμβάνει, ὅταν τὸν θανατοῦσιν, ἀμὴ ἢ παιδευσίς του λογίζεται, ὅτι τὸν χωρίζει αἰώνια ἀπὸ τὴν συνοδίαν τῶν ἀνθρώπων ὡς ἀνάξιον τῆς ζωῆς. Καὶ καθὼς εἰς τοῦ-



τον τὸν Κόσμον δὲν ἔμπορεῖ τινὰς Νόμους νὰ ἀναστήσῃ τὸν καταδικασμένον μετὰ τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωὴν, οὕτω καὶ ὁ κολασμένος δὲν εἶναι βολετὸν μὲ κανένα Νόμον νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸν ἄδην, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Παράδεισον. Ἐτι δὲ, καθὼς ἔσοι ἀποθάνουν ἀμετανόητοι, δὲν λογίζονται πῶς ἀφῆκαν τὴν ἀμαρτίαν· διατὶ εἰάν ἠθέλασιν ἦνται ἀκόμη εἰς τὴν ζωὴν, δὲν ἐπίστρεφαν πρὸς μετάνοιαν, ἀλλὰ ἐκάμνασι τὰ θελήματά τους, ἔσους χρόνους ἠθέλαν ζῆσθαι, διὰ τοῦτο δικαίως κολάζονται ἀτελεύτητα, καθὼς καὶ ἡ γνώμη τους εἶναι εἰς τὸ κακὸν ἀχρόστατος. Ὡσαύτως καὶ οἱ σωζόμενοι δὲν ἀπολαμβάνουσι τὴν Οὐράνιον εὐκλειαν τόσον καιρὸν μόνον, ἔσον ἐργάζονται εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' αἰεὶ καὶ πάντοτε, διατὶ ἡ γνώμη τους ἦτον καλὴ, καὶ εἶχασιν πόθον καὶ ἔρεξιν, ἔσους χρόνους ἠθέλαν ζῆσθαι, νὰ τοὺς δαπανήσουν ἐνάρετα κατὰ τὰ Θεῖα προστάγματα. Διὰ πρεπόντως ἀπολαμβάνουσιν, ὄχι κατὰ τὸν ὀλίγον τους κόπον, ὅπου ὑπέμειναν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πολλὴν ἔρεξιν ὅπου εἶχασιν. Ἐτι δὲ, καθὼς ὁ ἐλετήμων Θεὸς εἰς τὴν ζωὴν ταύτην χράται εὐσπλαγχνίαν ἀμέτρητον πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας, παραβλέπων τὰς ἀνεμίας τους, καὶ τοὺς παρακινᾷ πρὸς ἐπιστροφὴν διὰ μέσου ἐναρέτων ἀνδρῶν, καὶ θεῶν φωτισμῶν καὶ ἀποκαλύψεων, καὶ εὐεργεσιῶν διαφόρων, καὶ ὁσάκις μετανοήσουν τοὺς ὑποδέχεται, οὕτω πάλιν δείχνει τὸ αὐστηρὸν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ μετὰ θάνατον πρὸς τοὺς ἀχαρίστους, καὶ ἀσεβεῖς, τοὺς τοσαύτην εὐσπλαγχνίαν καταφρονήσαντας· οἱ τινες, καθὼς λέγει πρὸς Ἑβραίους ὁ θεῖος Ἀπόστολος, καταπατοῦσι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ νομιζοῦσιν ὡς ἀκάθαρτον, καὶ ὑδρίζουσιν τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος, σταυροῦντες ἄλλην μίαν φορὰν μὲ τὰς χεῖράς τους τὸν Υἱὸν τοῦ Υψίστου, καὶ καταφρονοῦντες αὐτοῦ τὴν μεγαλειότητα. Πρεπόντως οὖν θυμῶνται κατ' αὐτῶν, καὶ τοὺς παιδεύει αἰῶνια νὰ ὀδύρωνται αἰεὶ καὶ πάντοτε τὴν ἀγνωσίαν αὐτῶν, ὅπου ὑστερήθησαν τοιαύτης εὐκλαιστότης καὶ παμποθήτου Μακαριότητος, καὶ ἐκληρονόμησαν το-

σαύτην τιμωρίαν καὶ κόλασιν. Λέγει ὁ Αὐγουστίνος, ὅτι εἰάν ἔκλαιεν ἓνας κολασμένος τόσους χρόνους, ἕως νὰ εὐγάλῃ τόσα δάκρυα, ἔσον εἶναι τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης, οὐδὲν ὠφελῆται, οὔτε ἔμπορεῖ νὰ ἐξαλείψῃ ἓνα μόνον ἀμάρτημα. Ὡ πρᾶγμα ἐξαίσιον! Ὡ θρηῖνος ἀνωφέλευτος! Ὡ δάκρυα ἀνευέργητα! Ὡ πόνος ἀνιάτρευτος, καὶ πληγὴ ἀθεράπευτος! Ὡ καρδία σκληρὰ καὶ ἀδαμαντίνη, ἐπειδὴ τότε δὲν ὠφελεῖ ὁ πόνος σου, διατὶ δὲν ἔλιβεσαι τώρα, καὶ νὰ ράισης, σχιζομένη ἀπὸ τὴν συντριβὴν τῆν μετανοίας τῶν ἐγκλημάτων σου; Ὡ ὀφθαλμοὶ μικροὶ καὶ ἀναίσχυτοι! διατὶ δὲν εὐγάζεσθε τώρα θερμότετα δάκρυα, ἵνα μὴ πευθῆτε τότε ἀνόνητα; Ὡ ψυχὴ ἀναίσθητη καὶ ἀμετανόητη, διατὶ μισᾷς τοῦ λόγου σου; δὲν προβλέπεις τὸν μέγαν κίνδυνον, νὰ διορθώσης τὰς πράξεις σου; Κλαύσετε, ἀκροαταὶ μου, καὶ πευθήσατε τώρα, ὅπου χρεῖζει περισσότερον μία ράνιδα δάκρου, παρὰ τότε ἓνα ἄπειρον πέλαγος. Θρηνησατε ἀπαράκλητα, νὰ εὐγάλετε καὶν τόσον δάκρυον, ἔσον ἦτον τὸ ὕδωρ ὅπου ἔβαπτίσθητε, καὶ τὸ ἄχραντον Αἷμα, ὅπου ἔχυσεν ὁ πανοικτίρμων Θεὸς διὰ λόγου μας, ὅτι δι' αὐτὰ τὰ δύο ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον ἐν ᾧρα Κρίσεως. Ἐτι δὲ καὶ νὰ κλαίωμεν διὰ τὰς ἀμαρτίας, ὅπου πρᾶττομεν κατ' ἡμέραν, καὶ ᾧραν, καὶ στιγμὴν οἱ ἀσύνετοι. Μὴ νομισθε, ὅτι εἶναι παραμύθια ὅσα ἐγράψαμεν εἰς τὴν Βίβλον ταύτην. Ἀλλὰ πιστεύοντες αὐτὰ ὡς ἀληθῆ τε καὶ ἀψευδέστατα, καμετς τόσον, ἔσον ἠθέλε κάμῃ ἓνας κολασμένος, εἰάν τοῦ ἔκαμνεν ὁ Θεὸς τὴν χάριν νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ν' ἀναστήθῃ τὸ κορμί του, νὰ ἀγωνίζεσθαι, διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν φρικτὴν ἐκείνην καὶ ἀβύρρητον κόλασιν. Ἐνόησον, πόσον πικραμένην καὶ τεθλιμμένην ζωὴν ἠθέλε περᾶ ὁ τοιοῦτος, νὰ μὴ φροντίξῃ φαγητὰ εὐμορφα, ἢ ἐνδύματα, νὰ τὸν ὑδρίζουν καὶ νὰ μὴ σκανδαλίζεσθαι, νὰ τὸν δέρνουν καὶ νὰ μὴ ἀμύνηται, οὔτε πῶς νὰ κακοσυνεῖται, ἀλλὰ νὰ τὰ ὑπομένῃ ὡς παίγνια, καὶ νὰ κρίνῃ τοῦ λόγου του ἄξιον τοσούτων καὶ πλείονων βασάνων, διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπ

ἐκείνην τὴν ἀτελεύτητον . Οὕτως ἄς κάμω-
μεν καὶ ἡμεῖς . Ἄς συγχωρήσωμεν τοῖς μι-
σοῦσιν ἡμᾶς . Μὴ ἀποδώσωμεν κακὸν ἀντὶ
κακοῦ . Ἄς φιλοξενήσωμεν τοὺς πτωχοὺς,
ὅτι ἄλλη ἀρετὴ δὲν δύναται τόσον νὰ κα-
ταπραύνη τὸν θυμὸν τοῦ Δικαστοῦ, ὡς ἡ
θεομίμητος εὐσπλαγγνία καὶ ἐλεημοσύνη
πρὸς πένυτας . Ἄς ἔχωμεν ὑπομονὴν εἰς
τὰς θλίψεις, καὶ μὴ ῥαθυμούμεν, νὰ πα-
ραπονούμεσθην πῶς μᾶς πειράζουσι ἄδικα·
ὅτι ὅσα βάσανα καὶ θλίψεις μᾶς ἔλθουσι
ἐξ ὀρατῶν ἢ ἀοράτων ἐχθρῶν, εἰσὶ κατὰ

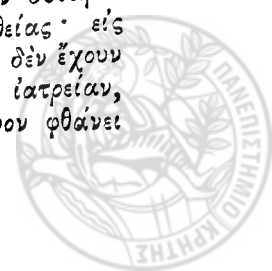
Θεῖαν συγχώρησιν, ἤγουν, μὲ τὸ θέλημα
του, καὶ πρέπουσί μας διὰ τὰς ἀμαρτίας
μας, καθὼς εἰς τὸ ἀ. μέρος σαφέστερον
φαίνεται . Καὶ ἄς εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ,
ὅπου μᾶς παιδεύει εὐσπλαγγνῶς, ὡς πατήρ
φιλότεκνος πρόσκαιρα, ἵνα λυτρωθῶμεν
ἐκείνης τῆς αἰωνιζούσης φλογὸς τοῦ ἀτε-
λευτήτου πυρὸς τῆς κολάσεως, χάριτι καὶ
φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ . Ὡ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων .
Ἄμήν .

Κ Ε Φ Λ Λ Ι Ο Ν ΚΓ'.

Περὶ Μετανοίας . Ὅτι ἐν ὧρα τοῦ θανάτου οὐδὲν ὠφελεῖ .

Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν
Οὐρανῶν, λέγει ὁ Σεῖος Προδρόμος εἰς τὸ
γ'. Κεφ. τοῦ Ματθαίου . Καὶ παρακάτω
λέγει . Ἦδη ἡ ἀξίωσις πρὸς τὴν ρίζαν τῶν
δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιῶν
καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλ-
λεται . Μὲ ὅλα ἐκεῖνα, ὅπου ἐγράψαμεν εἰς
τὰ ῥηθέντα Κεφ. τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια νὰ
κατανύξουν τὴν σκληροτέραν καρδίαν, νὰ
τὴν φέρουν εἰς μετάνοιαν, εὐρίσκονται τινὲς
ἄγνωστοι, ὅπου βάνουσι καιρὸν εἰς τὸ μέ-
σον καὶ διώρισιν, λέγοντες· Ἄς περάσῃ
κανένας χρόνος, καὶ τότε νὰ ἐπιστρέψωμεν .
Ὡ τῆς ἀνοίας! Τώρα τοὺς φαίνεται δύσκο-
λον νὰ ἀφήσουν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ μὲ και-
ρὸν εὐρίσκουν τὴν εὐκολίαν . Οὗτος εἶναι
ἓνας ἀπὸ τοὺς δόλους καὶ πανουργίας τοῦ
δαίμονος διὰ νὰ σύρῃ τὸν καιρὸν παρεμ-
πρὸς, ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος, νὰ ἀποθάνῃς
ἀμετανόητος . Ἐννόησον, ἄθλιε, τὴν ἀπά-
την τοῦ ὄψεως, καὶ κατάλαβε τὴν ἀλήθειαν .
Ἐὰν σήμερον σοῦ φαίνεται δύσκολον νὰ
μετανοήσῃς, πῶς νὰ δυνηθῇς τὸν ἐρχόμε-
νον χρόνον, εὐρισκόμενος διηνεκῶς εἰς τὴν
ἀμαρτίαν, νὰ τὴν ἀφήσῃς, ὅπου εἶσαι πλέον
συνηθισμένος εἰς τὸ κακόν; ἡ φύσις σου
ἀχαμνισμένη, ὁ δαίμων ἔχει δύναμιν πε-
ρισσότεραν ἐπάνω σου, καὶ σὺ πλέον ἀπὸ
τὸν Θεὸν μακρυνόμενος . Πῶς εἶναι τότε λοι-

πὸν εὐκολώτερον νὰ κατορθώσῃς τὴν ἀρε-
τὴν, εὐρισκόμενος εἰς τσοσάυτας δυσκολίας
μὲ τὴν πράξιν τῆς ἀμαρτίας; Ἐὰν ὁσάκις
ἀμαρτήσῃς, μακραίνεις μίαν ἡμέραν διά-
στημα ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, πῶς νὰ
στρέψῃς εἰς αὐτὴν εὐκολώτερα, ὅταν εὐρί-
σκεσαι τόσας ἡμέρας μακρὰν ἀπὸ ταύτην,
δι' ὅσας ἀμαρτίας ἐτέλεσας; Αὕτη ἡ πρόφασις
εἶναι βέβαια ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ ψεύδους,
ὅπου δὲν ἠξέυρει ποτὲ νὰ εἰπῇ ἀλήθειαν .
Καθὼς ἐκεῖνος, ὅπου βάνει εἰς τὸ ξύλον
ἓνα καρφί, καὶ ὅσον τοῦ δίδει μὲ τὴν σφύ-
ραν, τόσον τὸ καρφῶναι στερρότερα, οὕτω
καὶ ἡμεῖς πᾶσαν φορὰν ὅπου ἀμαρτήσωμεν,
ρίζωνει ἡ ἀμαρτία εἰς τὴν ψυχὴν μας βα-
θύτερα, ὡσπερ νὰ τῆς ἐδίδαμεν μὲ τὴν σφύ-
ραν, καὶ εἶναι δύσκολον νὰ τὴν ἀνασπά-
σωμεν ὕστερα . Διὰ τοῦτο εἶδαμεν τινὰς εἰς
τὸ γῆρας τοὺς, ὅπου ἐδαπάνησαν τὴν νεό-
τητα εἰς πονηρὰς πράξεις, πῶς ἦτον καὶ τὸ
γῆρας ῥερυπωμένον μὲ τῆς προτέρας ζωῆς
τὴν ἀσελγίαν . Καλὰ γοῦν καὶ τὸ γῆρας
νὰ μὴ ζητᾷ πλέον τὴν ἀμαρτίαν ἐκείνην,
καὶ αὕτη ἡ φύσις νὰ τὴν ἐμίσησῃ, καὶ
ὅμως ἀμφοτέρα νικοῦνται ἀπὸ τὴν δύναμιν
καὶ τυραννίαν τῆς κακῆς συνήθειας· εἰς
τρόπον ὅπου τοιαῦτα ἐγκλήματα δὲν ἔχουν
ἄλλον ὅρον νὰ τελειώσουν, οὔτε ἰατρειάν,
εἰμὴ τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος μόνον φθαίνει



νά τους Θεραπεύσει, και νά ξεριζώση τὸ ἔγκλημα. Ἡ ἀφορμὴ εἶναι, ὅτι ἐγέρασεν ἡ συνήθεια, και ἔγινε φύσις, ἥτις ἐρρίζωσεν εἰς τὰ κόκκαλα ὡς τὴν ἐκτικὴν Θερμασίαν, ἡ ὁποία, ὅταν ριζώσῃ εἰς τὰ ἐντόσθια, και περάσῃ τὸν μυελὸν τῶν κοκκάλων, δὲν ἔχει πλέον τινὰ Θεραπείαν, ἀλλὰ μένει κα-
 Σόλου ἀνιάτρευτος. Τοῦτο ἐσημείωσεν ὁ Κύριος εἰς τὴν ἔγερσιν τοῦ τετραήμερου Λαζάρου, ὃν ἐζώωσε με φωνὴν μεγάλην (ὅπου ἄλλους με πολλὴν εὐκολίαν ἀνέστησε) διὰ νά μᾶς δώσῃ νά γνωρίζωμεν πό-
 σον εἶναι θάναστον, νά ἀναστήθῃ εἰς ἀπεθαμένους πολλῶν ἡμερῶν και βρωμε-
 σμένος, τουτέστι πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ἀμαρτίαν συνηθισμένος. Ὅτι κατὰ τὸν Αὐγουστίνου ἀπὸ τὰς δ' ἡμέρας ταύτας, ἡ πρώτη λογαταί ἡ ἡδονὴ τῆς ἀμαρτίας ἡ β'. ἡ συγκατάθεσις ἡ γ'. ἡ προᾶξις και ἡ δ'. τῆς ἀμαρτίας συνήθεια. Καὶ ὅς τις ἔφθασεν εἰς τοὺς ὅρους τουτούς, εἶναι νε-
 κρὸς τετραήμερος, και δὲν ἀναστένεται πᾶρεξ με βιαίαν φωνὴν τῶν διδασκάλων, και δάκρυα.

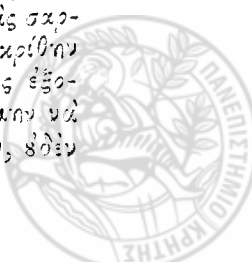
Εὐρίσκονται πάλιν ἄλλοι τινὲς τοσοῦτον ἀναίσθητοι και τετυφλωμένοι ἀπὸ τὸν ἀν-
 θρωποκτόνον Διάβολον, ὅπου ἔχουσι εἰς τὸν νοῦν τους μόνον εἰς τὸν θάνατόν τους νά ἐπιστρέψουσιν εἰς μετάνοιαν. Ὡ τῆς ἀφροσύνης σου ἀμαρτωλέ! οὕτω θαρρῆεις νά ἀπολαύσῃς Βασιλείαν Οὐράνιον; Δὲν ἠξεύρεις, ὅτι τὸ ἀγαθόν, ὅπου πράξις τὴν ὥραν ἐκείνην, δὲν εἶναι με ἐδικήν σε προαι-
 ρεσιν, ἀλλὰ ἐξ ἀνάγκης και στατικῶς σου; οὐχὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τῆς Κολάσεως; Ὅτι φυσικὸν πρᾶγμα εἶναι νά φοβάται πᾶς τις τὴν ζημίαν του. Τώρα θάπανᾶς τὴν ζωὴν σου ὅλην εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ δαίμονος, εἰς τὸ τέλος νά ζητήσῃς τοῦ Θεοῦ, νά σοῦ χαρί-
 ση τὴν Βασιλείαν του; Δὲν ἤκουσας τί ἔπα-
 ζον αἱ μωραὶ παρθένοι, διατί ἐκαρτεροῦ-
 σαν νά ἀγοράσουσι τὴν ἐλεημοσύνην τὴν ὕστερην ὥραν; ὅθεν ἐκλείσθη ἡ θύρα τοῦ Παραδείσου, και αὐταὶ αἱ ἄφρονες ἐκολά-
 σθησαν, διὰ νά μὴν εἶναι ἐτοιμασμένας προσητέρα; Τί ἄλλο βεβαιότερον ὑποδειγμα εἶλεις, ὡσπερ ἐτοῦτο; Οὕτως ἔχεις νά τὸ

πάθῃς και σὺ, εἰὰν μείνης ἕως τέλους εἰς τὴν ἀμέλειαν. Ὅταν εἶσαι νέος πρέπει νά σηκώσῃς τὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου, και ὄχι νά χαρίξῃς τοῦ Κόσμου τὸ ἄνθος τῆς γλι-
 κίας σου, και τοῦ Κυρίου νά δίδῃς τὴν λά-
 σπην και τὸ χειρότερον. Νά δουλεύῃς, ὅταν ἔχῃς τὴν δύναμιν τοῦ Κόσμου, τῆς σαρ-
 κός, και τοῦ δαίμονος, και εἰς τὸ γῆρας σου ὅπου πλέον δὲν δύνασαι νά σαλεύσῃς, νά δίνεσαι εἰς τὴν θείαν ὑπηρεσίαν; κα-
 θὼς τὸ κάμνουσι τινὲς ἀρχόντισσαις, ὅπου ἀφ' οὗ παλιώσουσι τὴν φορεσίαν τους, και δὲν ἔχει πλέον χρῆσιν τινὰ, τὴν ἀφιερώνουσι εἰς τὰς Ἐκκλησίας, και τὴν κάμνουσι πο-
 δίασις εἰς ταῖς εἰκόνες, ἀμὴ εἰς τοῦτο μι-
 σθὸν δὲν ἔχουσιν. Ὅτι ὁ Κύριος προστάζει εἰς τὸ Λευιτικόν, νά εἶναι τὸ καλλιώτερον ἀρνίον, ὅπου τοῦ ἐθυσίαζαν, και νά μὴν ἔχῃ τινὰ ἀσθένειαν. Ἐὰν ἤθελεν ὑπάγῃ ἕνας ὑπέργηρος χρόνων ἑκατὸν ἔμπροσθεν ἑνὸς Βασιλέως, νά τὸν παρακαλῇ νά τὸν πάρῃ ὑπῆρέτην, τάσσωντας νά τοῦ κάμῃ μεγάλην δουλεύειν, δὲν τὸν ἐθέλασιν ἐμ-
 παιξῆ, και νά τὸν περιγελάσουσι ἅπαντες; Περισσότερον εἶσαι σὺ καταφρονησεως ἄ-
 ξιος, ἐπεὶ ἀφήνεις τὸν καλὸν καιρὸν τῆς ζωῆς σου, και περνᾷ ὅλος εἰς τὴν τοῦ σώ-
 ματος δουλεύειν, και καρτερεῖς εἰς τὰ ὕστε-
 ρά σου νά κάμῃς μετάνοιαν ὅταν γερᾷσῃς, και πλέον δὲν δύνασαι. Σπανίως και ὀλι-
 γωστά εὐρίσκεται, νά κάμῃ τινὰς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου καλὴν μετάνοιαν. Καὶ ἂν δὲν πιστεύῃς ἐμένα, ἀνάγνωσε ὅλους τοὺς διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας μας νά ἰδῇς πόσῃ ἀμφιβολίαν ἔχουσι εἰς ταιαύ-
 τὴν ὑπόθεσιν, και μάλιστα ὁ Αὐγουστίνος, ὁ ὁποῖος λέγει εἰς τὴν Βίβλου τῶν τεσσαρά-
 κοντα διδαχῶν τὰ λόγια ταῦτα. « Τὸ
 » ἀρρώστου, ὅπου ζητᾷ εἰς τὸ τέλος τῆς
 » ζωῆς αὐτοῦ τὸ τῆς μετανοίας Μυστήριον
 » (ὀηλονότι Ἐξομολόγησιν, και ἱεράν Κοι-
 » νωνίαν) ἐπιδίδομεν αὐτῷ ταῦτα, ἐπειδὴ
 » τὰ ζητᾷ, ἀμὴ δὲν τολμῶμεν νά εἰπούμεν
 » πῶς σώνεται, ὅτι δὲν τὸ ἠξεύρομεν βέ-
 » βαια ». Καὶ παρακάτω πάλιν λέγει.
 « Ἐὰν θέλῃς, ἄνθρωπε, νά ἔχῃς τὸ ἀσφα-
 » λές, ὅτι σώνεσαι, μετανόησον τώρα ὅπου
 » εἶσαι νέος και ὑγιής, και φαίνεται πῶς

» ἀφῆκες τὴν ἀμαρτίαν, ὅταν ἠμπόρεις νὰ
 » ἀμαρτήσης· ἀμὴ ἐὰν καρτερῆς εἰς τὸ γῆ-
 » ράς σου, τότε δὲν ἀφῆκες ἐσὺ τὴν ἀμαρ-
 » τίαν, ἀλλ' αὐτὴ ἀφῆκεν ἐσένα ». Ἴδες
 βουλὴν σοφωτάτην, ἀμαρτωλέ; Κατάλαβε
 γοῦν, ὅτι δὲν ὠφελεῖται ὅς τις κάμνει τὴν
 ἀρετὴν στανικῶς του. Οἱ κλέπται, καὶ φο-
 νεῖς δὲν ὁμολογοῦσιν ἐκουσίως τὰς ἀνομίας
 τους, μόνον ὅταν τοὺς δίδῃ ἡ δικαιοσύνη
 στία, σκάρσους, δαρμούς, καὶ ἕτερα κολα-
 στήρια, ὅμως ἡ ἐξομολόγησις αὐτῆ οὐδὲν
 ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς δίδει κακὸν καὶ
 πικρότατον θάνατον. Συνήθειαν ἔχουσιν
 οἱ ναῦται καὶ ἔμποροι, ὅταν τοὺς ἔλθῃ
 φουρτούνα καὶ κλύδων μέγιστος εἰς τὸ πέ-
 λαγος, νὰ ρίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν ὅσα
 πράγματα ἔχουσι, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπόντιζαν,
 ἐὰν δὲν ἐφοβοῦντο τὸν κίνδυνον, ὅς τις ὄ-
 ταν περάσῃ, κάμνουσι πάλιν πᾶσαν μηχαν-
 νήν, νὰ εὕρουσιν ὅσα δυνηθῶν, ἀπ' ἐκείνα
 ὁποῦ ἐρρίψασι. Τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν οἱ ἀπο-
 θυήσκοντες. Ἐξομολογοῦνται διὰ τὸν φό-
 βον τοῦ θανάτου καὶ τῆς Κολάσεως. Ἐ-
 φορτῶνουν τὸ βῆρος τῆς κακῆς συνειδή-
 σεως. Συγχωροῦσι τὴν ὕβριν. Χωρίζονται
 τὰς παλλακίδας. Ἀφήνουσι ψυχικά, καὶ
 ἄλλας πολλὰς ἀγαθοεργίας πράττουσι, τὰ
 ὁποῖα δὲν ἔκαμναν, ἐὰν δὲν εἶχασι τοιοῦ-
 του φόβου καὶ κίνδυνου. Καὶ ἀπὸ τοῦτο
 νὰ καταλάβῃς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἐὰν τύχῃ
 νὰ μὴν ἀποθάνουσι, στρέφουσι πάλιν εἰς
 τὰ πρῶτά τους, καὶ τρώγουσιν ὡς κύνες τὸν
 ἴδιον ἑμετόν.

Ἄκουσον δὲ καὶ ὑπόδειγμα εἰς ἀψευδῆ
 μαρτυρίαν, νὰ βεβαιωθῆς, ὅτι ὅσοι διά-
 γουσι εἰς ἀμέλειαν τῆς σωτηρίας αὐτῶν,
 ἀμαρτάνοντες ὅλην τους τὴν ζωὴν, ἀν καὶ
 εἰς τὸν θάνατόν τους μετανοήσωσιν, οὐδὲν
 ὠφελοῦνται. Φαίνεται εἰς τὸ Ἀνθισμένου
 Λειβάδιον, εἰς τὸ ἀ. Μέρος, Φύλ. ρκῆ. ὅτι
 εἰς τὸ Παρίσιον τῆς Φραγκίας ἦτον ἕνας
 Κανόνικος, Ἐφημέριος εἰς μίαν Ἐκκλη-
 σίαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλουσιος
 καταπολλά, διὰτὶ εἶχεν ὁ Νὰός εἰσοδήμα-
 τα, καὶ διῆγεν ἀμελής εἰς τὰ ψυχικά καὶ
 παμδύβηλος, εἰς δὲ τὰς σωματικὰς ἀπολαύ-
 σεις πρόθυμός τε καὶ ἄσικκος, καὶ ἐτέλει πά-
 σας τὰς τῆς σαρκὸς ἐπιθυμίας ὁ ἄθλιος.

Τέλος πάντων ἦλθεν εἰς θανάσιμον ἀσθί-
 νειαν, καὶ φοβόμενος μὴν ἀποθάνῃ, ἐξω-
 μολογήθη ὅλα τὰ ἀμαρτήματα, καὶ ἐκοι-
 νώνησε τὰ ἄχραντα Μυστήρια μὲ καλὴν
 διάθεσιν, καὶ δάκρυα εἰς τὸ φαινόμενον,
 καὶ οὕτως ἀπέθανε, καὶ τὸν ἔθαψαν μὲ
 προπομπὴν καὶ τιμὴν μεγάλην. Καὶ πολλοὶ
 ἐθαύμασαν, διὰτὶ ἦτον χειμῶνας καιρὸς,
 καὶ ἔβρεχε πρότερον ἡμέρας πολλάς, καὶ
 τότε ἔκαμεν εὐμορφον καιρὸν καὶ τὸν ἐντα-
 φιάσαν μὲ πολλὴν ἔξοδον καὶ παρόρησίαν
 ἀνεύκαστον. Ὄθεν ἔλεγον τινές, ὅτι ἦτον
 καλότυχος, ὁποῦ εἶχεν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν
 τὰ θελήματά του, εἰς δὲ τὸ τέλος τὸν ἠξίω-
 σεν ὁ Θεός, καὶ ἐσώθη μὲ τὴν μετάνοιαν.
 ἔπειτα πάλιν ἔκαμεν ἡμέραν ἐαρινήν, καὶ
 ἐσυνώδευσε τὸ λείψανόν του λαὸς ἀναρίθμη-
 τος. Ἀλλὰ διὰτὶ αἱ κρίσεις τῶν ἀνθρώπων
 σφαλλοῦσι, καὶ δὲν γνωρίζουσι τὴν ἀλή-
 θειαν, ἠθέλησεν ὁ πανάγαθος Θεός νὰ φα-
 νερώσῃ εἰς παράδειγμα ἡμῶν τῶν ζώντων,
 ὅτι ἐκολάσθη ὁ ἄθλιος. Ἐφάνη γοῦν ὁ ἀ-
 πεθαμμένος εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὸν Ἐ-
 φημέριον τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας τὸν φίλου
 αὐτοῦ καὶ διάδοχον, καὶ λέγει του, ὅτι ἐ-
 κολάσθη καὶ δὲν εἶναι ποσῶς διὰ λόγου
 του ἐλπίδα σωτηρίας, ἢ ἔλεος. Ὁ δὲ ἔντρο-
 μος ἀπεκρίνατο, πῶς εἶναι βολετόν νὰ κο-
 λασθῆς, ὁποῦ ἐμετανόησες τὰς ἀμαρτίας
 σου; ἐξωμολογήθῃς μετὰ δακρῶν πολλῶν,
 καὶ ἐκοινωνήσῃς τὸ τίμιον Σῶμα καὶ Αἷμα
 τοῦ Κυρίου ἡμῶν; Ὁ δὲ τεθνηκῶς ἀπεκρί-
 νατο: Ἀναξίως τὰ ἐκοινωνήσα, ὅτι ἡ με-
 τάνοιά μου δὲν ἦτον καθὼς ἔπρεπον, ἀλλὰ
 ἐξ ἀνάγκης διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου καὶ
 τῆς προσδοκημένης κολάσεως· καὶ ἔταξα
 μὲν τοῦ Πνευματικοῦ μου, νὰ κάμω ἀποχὴν
 τοῦ κακοῦ ἐὰν ζήσω, πλήν ἡ διάνοια, καὶ
 ἡ κακὴ μου συνειδήσις μου ἔλεγον, ὅτι δὲν
 θέλω δυνηθῆ νὰ κάμω ἐγκράτειαν, καὶ ἔ-
 κλινα εἰς τοῦτου τὸν λογισμόν καὶ συγκα-
 τάθεισιν ἄπρεπον ὄθεν τελευτήσας εἰς τὴν
 γνώμην αὐτὴν ὁποῦ εἶχα, τουτέστιν, ἐὰν
 ἤθελα ζῆσῃ, νὰ στρέψω πάλιν εἰς τὰς σαρ-
 κικὰς ἡδονάς, δι' αὐτὸ δικαίως κατεκρίθην
 εἰς τὰς αἰωνίους κολάσεις· ὅτι ὅς τις ἐξο-
 μολογήθῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ στερεὰν γνῶμιν νὰ
 μὴν ἀμαρτήσῃ πλέον εἰς τὸ ἐρχόμενον, ὁ δὲν



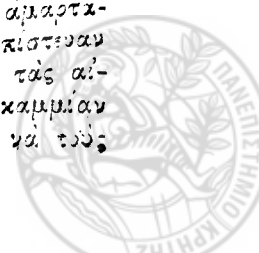
ὡφελείται. Ταῦτα εἰπὼν, ἐγένετο ἄφαντος. Οἱ δὲ ζῶν ἔμειναν ἔμφοβος, καὶ καταλιπὼν τὸν Κόσμον, ἀπῆλθεν εἰς Μοναστήριον, ὅπου ἐτελεύτησε μὲ πολιτείαν εὐάρεστον. Βλέπεις, ἀμαρτωλέ; Διαρθώσου, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα ἐκείνη, ἔταν δὲν ὡφελῆσαι ποσῶς. Ὡ τῆς ἀμελείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ πῶς δὲν φροντίζουν τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, ἀλλὰ πάντες ἐξέκλιναν εἰς τὸ πονηρὸν;

Ἐρεῦνησον, ὦ ἀκρατά, τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, νὰ ἰδῆς εἰς ποίαν κατάστασιν εἶναι εἰς ταῖς ὑστεριναῖς ἡμέραις ταύταις, νὰ θρηνησῆς. Εἰς ὅλον τοῦτο τὸ μυστικὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ δὲν εὐρίσκειται μέρες ὑγιᾶς καὶ ἀνόλεθρον. Δὲν εἶναι λέγω σημεῖον εὐσεβείας ποθέν, ἀλλὰ μάλιστα, ὅπου καὶ ἂν συντυχαίνουσι, δὲν ἀκούεις ἄλλο, παρ᾽ ἄλλο δόλους καὶ ψεύματα, ψιθυρισμοὺς καὶ καταλαλιάς, φλυαρίας τε καὶ αἰσχρολογίας, ὄρκους, βλασφημίας, φιλαργυρίας, πορνείας, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ὅλον διὰ γῆϊνα, καὶ πρόσκαιρα πράγματα συντυχαίνουσι, καὶ σπανίως νὰ ἀκούσῃς λόγον περὶ Θεοῦ καὶ Θεῶν πραγμάτων. Μάλιστα δὲ ἀντὶ τούτων, ὁμνύουσι ψεύματα, καὶ βλασφημοῦσι τὸ ὄνομα τοῦ τοῦ ἁγίου, καὶ οὕτως ἐνθυμοῦται τοῦ Θεοῦ οἱ ἀγνώμονες. Τόσον ὅπου διὰ τὰ σημεῖα, ὅπου φαίνονται ἔξωθεν, μετὰ βίας ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τινας, εἴναι εἰναι Χριστιανοί, ἢ Ἕλληνες, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τούτῃ Σταυρούς καὶ τούτῃ ὄρκους, ὅπου ἀκούεται τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα, ἀμὴ αἱ πράξεις καὶ τὰ ἔργα τους ὅλα εἶναι παρ' ὀλίγον Ἑλληνικά. Πῶς ἠμποροῦσιν οὗτοι λοιπὸν νὰ συναριθμηθοῦν μὲ ἐκείνους, ὅπου λέγει ὁ Ἡσαΐας, ὅτι ὅσοι τοὺς ἴδωσι, θέλουσι τοὺς γνωρίζει εὐθὺς πῶς εἶναι τὰ φυτὰ, ὡς ὁ Κύριος ἠλόγησεν; Ἐάν νῦν πρέπει νὰ εἶναι ἡ πολιτεία τοῦ Χριστιανοῦ τοιαύτη, ὅπου νὰ τὸν γνωρίζουσιν ὡς τέκνον Θεοῦ οἱ ὄρῳντες, πῶς νὰ εἰπούμεν τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους; Χριστιανούς ἢ ἀγνώμονας; Ὡ τῆς ἀμελείας αὐτῶν καὶ ἀμεριμνίας, ὅπου ἔχουν οἱ ἄφρονες ὡσπερ νὰ ἦσαν ἀθάνατοι. Ὅλαις τους ἢ φρονεῖδες εἶναι μόνον διὰ τὸ μοχθηρὸν καὶ γῆϊνον σῶμα εἰς τὸ φαγητὸν καὶ ἐνθύματα, καὶ νὰ αὐξήσων τὸν πλοῦτον, νὰ

τὸν ἀφήσων ὀπίσω τους. Ποίαν οὖν ἐλπίδα σωτηρίας ἠμποροῦσι νὰ ἔχουν οἱ ἄφρονες; Τοῦτο ὅλον εἶπα, διατὶ λέγῃσσι τινας ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φιλόανθρωπος, καὶ δὲν ἀφῆκει κανένα νὰ κολασθῇ, διὰ τὴν εὐσπλαγγίαν αὐτοῦ. Ἐπεὶ οὖν οἱ ἄπιστοι πάντες κολάζονται, καὶ πολλοὶ τῶν Χριστιανῶν, ὅσοι δὲν φυλάττουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, οὐκ ἔσονται εἶναι νὰ κολασθῆς καὶ σὺ, ὦ ἀμαρτωλέ, ὅπου θάρρῃς νὰ σωθῆς, χωρὶς νὰ πράξῃς τὸ ἀγαθόν, μόνον διὰ τὴν εὐσπλαγγίαν τοῦ Θεοῦ, ἀμὴ γίνωσκε πῶς δὲν εἶναι εἶναι ὡφελῆσαι τοιαύτη πρόσφασις. Μὲ τὴν εὐσπλαγγίαν αὐτὴν παρεχώρησε, καὶ ἐξωρίσθησαν οὐρανῶθεν οἱ Ἄγγελοι, καὶ ἐγένον δαίμονες. Οἱ Προπατορες κατεκρίθησαν μὲ τὸ γένος μας ὅλον εἰς θάνατον. Μὲ ὅλην ταύτην τὴν εὐσπλαγγίαν, ἔστειλε τὸν φοβερὸν ἐκείνον κατακλισημὸν πανταχοῦ, καὶ ἐκάλυψε ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ ἐπνίγησαν διὰ τὴν ἀμαρτίαν πάντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὕστερον πάλιν ἐχάλασε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ Ἱερουσαλήμ, τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἑτέρας Ἐπαρχίας τε, καὶ Βασιλεία. Καὶ οὐ μόνον ἀλλοτρίους καὶ ἀμαρτωλοὺς ἐπαίδευσεν ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν ἡγαπημένον, χωρὶς ποσῶς ἐδικόν του πταισμον, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος μας, διατὶ εἶναι Κριτὴς δικαιοτάτος, καὶ δὲν παραπονεῖ τὴν δικαιοσύνην διὰ τὴν ἐλεημοσύνην αὐτοῦ ὅτι εἴναι ἠθέλει συγχωρήσῃ τὸν ἀνθρώπου, χωρὶς νὰ παιδεύσῃ τὴν ἀμαρτίαν, ἢ του ἐλεημων, καὶ ὄχι δίκαιος. Ἐάν οὖν διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἀμαρτία ἀπαιδευτος, ἐτιμωρήθη ὁ ἀνεύθυνος διὰ ἀλλότριον πταισμον, τί θέλομεν πάθει ἡμεῖς οἱ ὑπταίσιμον, ὅπου παραβαίνουμεν τὰς Θεῖας ἐντολὰς καθ' ἑκάστην; Ἐάν εἰς τρυφερόν, καὶ κάρπιμον ξύλον ἐγένῃ αὐστηρὰ παιδευσις, τί νὰ πάθῃ τὸ ξηρὸν καὶ ἀκαρπὸν δένδρον, τί νὰ πάθῃ τὸ ξηρὸν καὶ ἀκαρπὸν δένδρον, ὡς ἀμαρτωλέ; καὶ μὴ θάρρῃς ὅτι μόνον διατὶ ὁμολογεῖς τὸν Χριστὸν Θεόν, ἀξιώνεσαι τῆς Βασιλείας αὐτοῦ, ἀλλὰ ἔταν φυλάξῃς τὰς ἐντολὰς του, ὡς αὐτὸς εἶπεν. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, εἰς τὴν Βασιλείαν μου εἰσελεύσεται, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὰς ἐντολὰς μου. Ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ

δαίμων δοκιζόμενος τὸν υμνολογεῖ Υἱὸν Θεοῦ, ἀλλὰ διατὶ δὲν κάμνει τὰς ἐντολάς του, δὲν τὸν ὠφελεῖ ἡ ὁμολογία του. Μὲ τὸν ὁποῖον θέλεις ὑπάγει, ἀνόητε, εἰάν δὲν ἀφήσης ταύτην τὴν ματαίαν ἐλπίδα σου, νὰ κάμης ἀρετὸν κανόνα, καὶ ἱκανὴν μετάνοιαν. Δὲν εἶναι αὕτη ἐλπίς ἀλλ' αὐθάδεια, ὅτι ἐλπίς λογίζεται νὰ πιστεύσης, πῶς ἀπέχωντας ἀπὸ τὸ κακόν, καὶ κάμνωνας ἀρετὴν μετάνοιαν, θέλει σοῦ συγχωρήσει ὁ εὐσπλαγχνὸς ὅσας ἀμαρτίας ἐτέλεσας; ἀλλ' νὰ παρῶς ὅτι μὲ ὄλον ὁποῦ εὕρισκεςαι εἰς τὴν ἀμαρτίαν, σώσειςαι διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐσπλαγγίαν, λαυθάνειςαι, καὶ δὲν εἶναι αὐτὸ ἐλπίς, ἀλλ' ἀναιδεσάτη αὐθάδεια. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀμελήῃς, οὔτε νὰ βάνῃς καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ἀλλ' εὐθὺς νὰ στρέψῃς πρὸς τὴν μετάνοιαν. Στοχάσου τὴν περασμένην πολιτείαν σου, νὰ ἰδῆς πόσην ἀχαριστίαν ἔδειξες πρὸς τὸν ποιητὴν σου, ὅτι Χριστιανὸς ὢν, ἀναγεννημένος μὲ τὸ ὕδωρ τοῦ Θεοῦ Βαπτίσματος, ἔχεις τὸν Θεὸν ὡς Πατέρα καὶ τρέφειςαι ἅρπυ τὸν Εὐαγγελικὸν καὶ Οὐράνιον, ἔγρου τὴν ἱερὰν Κοινωνίαν. Μὲ ὅλας αὐτὰς τὰ εὐεργεσίας, ἐπολιτευθῆς τοσοῦτον ἀναίσχυντα, ὡσπερ νὰ ἦσουν εἰς Ἔθνηκός καὶ εἰδωλολάτρης, ὁποῦ νὰ μὴν ἐγνωρίσῃς ποτέ του Θεοῦ. Ὡ τῆς ἀνοίας σου! Ποίας λογῆς ἀμαρτία εἶναι, καὶ νὰ μὴ τὴν ἐτέλεσες; Ποῖον χωράριον εὐμορφον εἶδες, καὶ νὰ μὴν ἔχου τασες τὴν πορνικὴν σου ὄρεξι μὲ τὴν ὄρασιν; Πόσας ἀνομίας ἐμπροσάτως ἐτέλεσας; Τί ἄλλο περισσότερον ἤθελες κάμῃ εἰάν ἦσων ἀπιστος, νὰ μὴ φοβᾶσαι τὴν αἰώνιον κόλασιν; Ὁλην σου τὴν ζωὴν ἐδαπάνησες μετὰ τὴν προστάγματός, κάμνωνας ὅλα σου τὰ θελήματα, καὶ νομίμωντας τὴν φιλαργυρίαν, τὴν ὑπερηφανίαν, τὴν πορνείαν, μακαριότητα, τῶν ὁποίων τοὺς νόμους ἐφύλαττες, ὡσπερ νὰ ἦτον θεοὶ σου τοῦ θεοῦ ἀληθοῦς καὶ ὄντως Θεοῦ τὰς ἐντολάς δὲν ἐφήφας, ὡσπερ νὰ ἦτον ἱστορίαι καὶ παραμύθια. Ὡ ἄξιε τῆς κολάσεως, τί κάμνει ὁ σκώληξ τῆς συνειδήσεως; πῶ εἶναι τὸ λογικόν, ἢ γυνῶσις, καὶ ἢ κρίσις, ὁποῦ σὲ κάμνει τῶν ἀλόγων παρόμοιον; πῶς δὲν φοβᾶσαι τοσοῦτον κίν-

δουον; Ἄν σου ἤθελαι βάλῃ εἰς τὴν τράπεζαν ἓνα φαγητὸν ὠραιότατον, καὶ νὰ σοῦ εἰπῇ τίς ποταπὸς ἄνθρωπος ὅτι ἦτον φαρμακευμένον, ἐτόλμας ποσὼς νὰ τὰ δοκιμάσης; Οἱ Προφῆται πάντες, οἱ Εὐαγγελισταί, οἱ Κήρυκες, οἱ Διδασκαλοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς βοῶσι καὶ λέγουσιν ὅτι, ὁ θάνατος εἶναι εἰς τὸ φαγητὸν ἐκεῖνο τῆς ἀμαρτίας, ταλαίπωρε, εἰς ἐκείνην τὴν βραχυτάτην ἡδονὴν καὶ ὀλίγον νοστιμάδα, ὁποῦ σοῦ βάνει ἔμπροσθεν ὁ Διάβολος, πῶς λοιπὸν λαυθάνεις ἐκουσίως τὸν θάνατον, καὶ πίνεις, ἄφρον τὴν κόλασιν; Τί κάμνει ἢ πίστις; Πῶς δὲν ἀκούεις τὰ θεῖα λόγια; οὔτε αἰσθάνειςαι τὴν ζημίαν σου; Ὡ πόσον σοῦ ἦτον κάλλιον νὰ μὴν ἤθελες γεννηθῆ εἰς τὸν Κόσμον, οὔτε νὰ λάθῃς τὸ Βάπτισμα, οὔδὲ νὰ γνωρίσης τὴν Πίστιν, ὅτι ὄλον τοῦτο, οὐ μόνον δὲν σὲ βοηθᾷ εἰς τὴν κοινὴν Κρίσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπροφάσιστον ποιῆσει τὴν ἀμαρτίαν σου. Ὅτι: εἰάν τὸ φῶς τοῦ λογικοῦ ἔκαμν ἀπροφάσιστος τοὺς φιλοσόφους, διατὶ γινώσκοντες τὸν Θεὸν εἰς τρόπον τινα, δὲν τὸν ἐδόξαζαν, οὔτε τοῦ ἐδοῦλευσαν, καθὼς λέγει ὁ μέγας Παῦλος, πόσω γε μᾶλλον θέλει κατακριθῆ ὅς τις ἔλαβε τὸ φῶς τῆς πίστεως, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ Θεοῦ Βαπτίσματος, καὶ ἀνοίγει τὸ παρμύριον στόμα του, καὶ λαυθάνει αὐτὸν τὸν Θεὸν, καὶ ἀκούει τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ κατ' ἐκάστην, εἰάν δὲν κάμῃ ἀρετὴν περισσότερον ἀπ' ἐκείνους; Ὡ ἀφροσύνη τινῶν καὶ ἀναίδεια, οἱ τινες ἔχοντες πίστιν, τὴν ἀπειθεῖσιν, εὕρισκομενοι διηνεκῶς εἰς τὴν ἀμαρτίαν· καταφρονοῦσι τὰ θεῖα προστάγματα, βυθίζονται εἰς πᾶσαν λογῆς ἀνομίαν χωρὶς τινα μέρικον, δίχως κανένα φόβον, τρώγοντες, πίνοντες, γελῶντες, καὶ μετεωρίζομενοι μὲ τοσαύτην ἀναίσχυντίαν, ὡσπερ νὰ ἦτον ὄλον ἐκεῖνο ὁποῦ πιστεύουσι ὄνειρον, καὶ πάντα τὰ λόγια τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ Διδασκάλων μας ψεύματα. Καὶ ἐπ' ἀληθείας, εἰσὶ τινὲς Χριστιανοὶ κατὰ τὸ ὄνομα, ὁποῦ ἀμαρτανουοῖ μὲ τὴν ἀνομίαν, ὡσπερ νὰ ἐπίστευαν πῶς δὲν εἶναι Θεὸς, νὰ κολάσῃ τὰς ἀσχευργίας τους, καὶ δὲν ἀφήνῃσι καμμίαν τους ὄρεξι, οὔτε ἀμαρτίαν, ὁποῦ νὰ τοῦ-



ἐνθυμίαση ὁ δαίμων, νὰ μὴ τὴν πράξουν εἰ δειλαιοί. Εἰ δὲ καὶ ἐγκρατευθῶσι παραιμῶν, δὲν τὸ κάμνουςι δι' ἀγάπην Χριστοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τῆς Ἀσθεντίας, ἵνα μὴ λάθωσι τῶν πράξεων τὴν πληρωμὴν, καὶ ἀντάμειψιν· ἀλλὰ διὰ τὴν ἐντολὴν Θεοῦ, δὲν ἀφήνουςι καρμίαν ἐπιθυμίαν αὐτῶν, νὰ μὴ τὴν θεραπεύουν, ὅταν εὕρωσι καιρὸν ἐπιτήθειον, καὶ τόπον ἀρμόδιον εἰς τὴν γνῶμην των. Ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἀμαρτωλε, κύτταξε τὴν ἄπειρον μεγαλειότητα τοῦ Δεσπότου τῶν ὄλων, ὃν αἱ Δυνάμεις τῶν Οὐρανῶν δοξάζουσι, καὶ ὑμνεῦσιν ὅλα τὰ κτίσματα. Κατάλαβε, πόση αὐθάδεια καὶ ἀναισχυντία σου εἶναι νὰ τολμᾷς, ὡ σκώληξ ἀναξιώτατε, νὰ παροργίζης, καὶ νὰ παροξύνῃς τοσάκις τοιαύτην μεγαλειότητα. Ἐνόησον δὲ τὴν μακροθυμίαν καὶ ὑπομονὴν αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ Βασιλέως, ὃς τις καρτερεῖ, καὶ ἀπαντοχαίνει σε τόσον καιρὸν ὅπου εὕρισκῃσαι εἰς τὴν ἀμαρτίαν, καὶ φοθήσου, μήπως καὶ βαρεθῇ σε, καὶ παρakinθῇ εἰς ὀργὴν δικαίαν καὶ θυμὸν κατὰ σοῦ, νὰ σε ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸν Κόσμον, διὰτὶ δὲν ἔρχῃσαι εἰς μετάνοιαν. Βάλε εἰς τὸν νοῦν σου τὰ κρίματα αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅπου εἶδαμεν, νὰ τρομάξῃς, βλέπων ὅτι μεγάλοι καὶ ἐνάρετοι ἄνθρωποι ἐκολάσθησαν. Ἀναμινώσκομεν ἕνα Σολομῶντα σοφώτατον, ὃς τις ἀφόντισ ἐσύνθεσεν ἐκείνην τὴν θυμιαστὴν Σοφίαν, καὶ τρεῖς χιλιάδας Παροιμίας, καὶ ἄλλα βαθεῖα μυστήρια, τὸν ἐγκατέλιπεν ὁ Θεός, καὶ ἐπροσκύνησε τὰ ἀναίσθητα εἶδωλα. Ἔτι δὲ τὸν Ἰσχαριώτην Ἰούδαν, ὃς τις ἦτον ἕνας τῶν ἱβ'. Ἀποστόλων, καὶ ἔκαμε πρῶτον σημεῖα καὶ θαύματα, ὡς τοὺς ἄλλους, καὶ ὕστερα τὸν ἔρριψεν ὁ πονηρὸς εἰς τοιαύτην ἀσέβειαν. Ἔτι ἕνα ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἐπί τοῦ Διακόνους τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπῃ εἶχασιν Πνεῦμα ἁγίου, καὶ ἔγινεν αἰρεσιάρχης ὁ ἄθλιος, ἦγον ὁ πασῆλυτος Νικόλαος. Οἶδαμεν ἐκείνον τὸν ἱερέα Σαπρίκιον, ὃς τις ὑπέστη παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ διάφορα κολαστήρια, καὶ εἰς τὸ τέλος, ἐπάνω εἰς τὴν ὠραν ὅπῃ ἔμελλε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, νὰ λάθῃ ὡς ἀθλητῆς τοῦ Μαρτυρίου τὸν στέφανον, ἀ-

νήθη τὸν Χριστὸν καὶ ἠσέθησεν, καὶ τοῦτο ἦτον Θεοῦ ἐγκατάλειψις, διὰτὶ δὲν ἠθέλην ὁ ἄφρων νὰ συγχωρήσῃ τοῦ Νικηφόρου, μετὸν ὅποιον ἐσκανδαλίσθησαν, καθὼς εἰς τὸ β'. Κεφ. ἔγραψα. Βλέπομεν τὸν Πατριάρχην ἐκείνου Σέργιον, ὅστις ἐσύνταξε τὰς κδ'. Οἴκου τῆς Ἀκαθίστου, εἰς ἐγκώμιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅπου εἶναι γλυκύτεροι τῆς ἀμβροσίας καὶ νέκταρος, καὶ ὕστερον ἐκολάσθη ὁ ἄθλιος. Καὶ οὐ μόνον αὐτὸς ὅπου εἶπομεν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους πολλοὺς ὀνομαστοὺς καὶ ἀνωμότους ἐναρέτους ἀνθρώπους τὸ πρότερον, καὶ ὕστερον ἔπεσον εἰς ἀμαρτίαν καὶ ἀπωλείσθησαν, τοὺς ὁποῖους δὲν γράφω ξεχωριστὰ ἕνα καὶ ἕνα διὰτὶ κάμνει χρεῖα νὰ χαλάσω τὰ ἱστία, ἦγον νὰ κατεδάσω τὰ ἄρμενα, καὶ νὰ βράξω εἰς τὸν λιμένα τῆς σκωπῆς, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσω εἰς ξέραν τινὰ καὶ συντριφῇ τὸ πλοῖάριον. Ἀμὴ πᾶς ἕνας ἠμπορεῖ νὰ ἀναγνώσῃ τὰς βίβλους ἡμῶν, καὶ μάλιστα τὸ Λαυσαϊκόν, νὰ ἰδῇ πόσοι Ἀσκηταὶ ἀγιώτατοι, ὅπου εἶχασιν χρόνους νὰ φάγωσι βρωσιν τινὰ, καὶ οἶνον νὰ πίνουσιν, εἰμὴ μόνον ἄρτον καὶ ὕδωρ, ἢ καὶ χορτάρια χωρὶς ἄρτου, καὶ ὕστερον ἔπεσον εἰς πορνείαν, ἢ ἄλλο ἔγκλημα, καὶ ἐτελεύτησαν εἰς τὴν ἀπόγνωσιν. Καὶ οὐ μόνον ἐκείνον τὸν παλαιὸν καιρὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον περισσότερο βλέπομεν ἄστρα πολλά καὶ πίπτουσιν ἐκ τοῦ νοητοῦ στερεώματος μετ' ἐλεεινὸν καὶ ταλαίπωρον ὄλισθον, καὶ κυλιόνται εἰς τὴν λάσπην καὶ βόρβορον τῶν ἀλόγων ζώων, ἐσθίουτες τροφήν τῶν κτηνῶν, ὅσοι ἐκάθοντο εἰς τὴν οὐράνιον τράπεζαν, καὶ ἔρωγαν ἄρτον Ἀγγέλων. Ὡ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ Θεοῦ! καὶ πόσοι ἀσεβοῦσι τὴν σήμερον, καὶ ἀρουῶνται τὴν Πίστιν, οὐ μόνον κοσμικοί, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Κλήρον; τοὺς ὁποῖους ὁ Κύριος ἐγκατέλιπε διὰ τινὰ ἀποκρυφον ἔγκλημα ἀχαριστίας, ἢ ἄλλο ὅμοιον. Εἰὰν οὖν τοὺς ἐναρέτους καὶ δικαίους καταλιμπάνει μετὰ τὴν δουλεύειν τόσων χρόνων διὰ ἀμαρτίαν τινὰ, τί ἐκδέχεσαι ἐσὺ τριτάθλιε, ὅπου ἄλλο δὲν ἔκαμες ὄλην σου τὴν ζωὴν, εἰμὴ ἀνομήματα; Ἔως ποτε νὰ διαζῆς εἰς τὴν ἀμέλειαν, καὶ νὰ μὴ φροντίζῃς

τὴν σωτηρίαν σου; Ἐρεῦνήσον τὴν συνείδησίν σου, καὶ ὅλου ἐκεῖνο, ὅπου κηρύττει ἡ Πίστις, ἤγουν πῶς ἔχεις τὸν ἀλάθητον Κριτὴν ἐπάνω σου, ὅς τις βλέπει καὶ γινώσκει ὅλας τὰς πράξεις σου, τὰ ἔργα, τὰ λόγια, καὶ τὰς ἐνθυμήσεις τῆς διανοίας. Ἐνόησον, ὅτι δὲν ἀποθάνει ἡ ψυχὴ ποτὲ, ἀλλὰ εἶναι ἀθάνατος, καὶ ὅτι πῶς οὕτως ἡ πληρωμὴ καὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἀρετῆς, ὡσπερ καὶ τῆς ἀμαρτίας ἢ παιδείσεις, εἶναι ἀτελεύτητα καὶ αἰώνια, καθὼς ἤκουσες εἰς τὰ προγεγραμμένα δύο Κεφ. Ἐπὶ οὖν εἶναι τόσου μεγάλα τὰ χρέη μας διὰ τὰς εὐεργεσίας, ὅπου μᾶς ἔκαμεν ὁ πανάγαθος Κύριος, καὶ ἔχει νὰ μᾶς δώσῃ ἀκόμη εἰς τὸν Παράδεισον τοσαῦτα θαυμασία, ὅπου, εἰάν ἐξούσαμεν τόσους χρόνους, ὅσα ἄσρη ἔχει ὁ οὐρανός, καὶ νὰ τοὺς ἐξωδιάζαμεν ὅλους εἰς τὴν αὐτοῦ δουλειαν, ὀλιγώτερον ἦτον ἀπὸ τὸ χρέος μας. Ἐάν οὖν εἶναι ἡ ἀρετὴ τοσοῦτον μέγαλον ἀγαθόν, ὅπου ὅλοι οἱ θησαυροὶ τοῦ κόσμου, καὶ εἴτι δύναται νὰ ποθήσῃ ἡ καρδιά, δὲν φθάνει νὰ παρομοιωθῇ μετ' αὐτὴν, καὶ εἰάν τοσοῦτον μέγαλα πράγματα μᾶς προσκαλοῦν εἰς τὴν ἀρετὴν, διατί εἶναι ὀλίγοι οἱ φίλοι τῆς; Ἐάν κινῆται πᾶς ἕνας, καὶ τρέχει εἰς τὸ ὄφελός του ἐκ φύσεως, ποῖον ὄφελος μεγαλύτερον, ὡς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον; Εἰ δὲ ἀπὸ φόβου τιμωρίας, ποῖα δριμυτέρα παιδείσεις εἰς τὴν ἀτελεύτητον κόλασιν; Εἰ δὲ διὰ χρέος καλωσύνης καὶ εὐεργεσιῶν, ποῖα χρέη ἠκούσθησαν ποτὲ μεγαλύτερα, ὡσπερ ἐκεῖνα, ὅπου ὀφείλομεν τοῦ πλουσιωδάρου καὶ εὐεργέτου Θεοῦ καὶ Σωτῆρός μας; Ἐάν ὁ φόβος τοῦ κινδύνου μᾶς σώφρονῃ, ποῖος μεγαλύτερος ὡσπερ τοῦ θανάτου ὁ κίνδυνος; Ἐάν ποθοῦμεν τὴν εἰρήνην, τὴν ἐλευθερίαν, καὶ γλυκύτητα ταύτης τῆς ζωῆς, καὶ τοῦ πνεύματος τὴν εἰρήνην τε καὶ ἀνάπαυσιν, ὅπου εἶναι πράγματα ἀπὸ ὅλους ἐπιθυμούμενα, φανερόν εἶναι ὅτι ταῦτα ἐπιθυμῶνται τελειότερα ἀσυγκρίτως καὶ ἐκλεκτότερα εἰς τὴν ζωὴν ἐκείνην τὴν Ἐπουράνιον, ὅπου κυβερνᾶται μὲ σοφίαν καὶ σύνεσιν, παρὰ εἰς ταύτην τὴν πρόσκαιρον, τὴν ὑποκειμένην εἰς ἀνωμαλίας καὶ πάθη διάφορα.

Ἐάν δὲν σοῦ φθάνουσιν ὅλα ταῦτα, νὰ καταλάβῃς τοιαύτην ἀκρίβειαν, βάλε κἄν εἰς τὸν νοῦν σου, ὅτι διὰ τοῦτο ἐκατέδη εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ Θεός, καὶ ἐγένεν ἄνθρωπος, καὶ ἐκοπίασε χρόνους τρεῖς καὶ τριάκοντα εἰς τοῦτο τὸ ἔργον, ὅπου ὅλον τὸν κόσμον ἐποίησεν εἰς ἕξ ἡμέρας, καὶ διὰ νὰ λάβῃς ἐσὺ τὴν ἀθανασίαν ἀπόθανεν ὁ ἀθάνατος. Ὁ τοῦ θαύματος! Ὁ Θεός ἐσταυρώθη διὰ νὰ θανατώσῃ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἡμεῖς νὰ τὴν ζωοποιῶμεν εἰς τὴν καρδίαν μας; Ἄλλὰ διατί νὰ μακρύνω τὸν λόγον; Πολλὰς μαρτυρίας εἶχα νὰ λέγω, ἀλλὰ τὰς ἀφήνω διὰ βραχύτητα. Τοῦτο μόνον προσέχετε, ἄνθρωποι, ὅτι ἔπου κυττάζουσι οἱ ὀφθαλμοί μας, οὐ μόνον ὁ Χριστὸς καθηλωμένος εἰς τὸν Σταυρόν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ κτίσματα βοῶντα, μᾶς προσκαλοῦσιν εἰς τοῦτο τὸ ἀγαθόν, δηλοῦσι εἰς τὴν ἀγάπην καὶ δουλειαν τούτου τοῦ Κοινοῦ Δεσπότη καὶ βασιλέως μας, τόσον ὅπου, ὅσα κτίσματα εὐρίσκονται, εἰσὶ διδάσκαλοι, κήρυκες, βίβλοι, καὶ φωναί, ὅπου εἰς τοῦτο μᾶς κράζουσι. Πῶς εἶναι δυνατόν, τοιαῦτα ὑποσχέσεις καὶ τασσηματα, τόσαι ἀπειλαὶ καὶ φοβερικοί, νὰ μὴ δυνηθῶν νὰ μᾶς φέρουσιν εἰς τὸ ἄκρον ἀγαθόν τῆς ψυχῆς μας; Τί ἄλλο περισσότερον ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὁ πανάγαθος Κύριος ἀπὸ ὅσα ἔκαμε, διὰ νὰ μᾶς σύρῃ πρὸς τοῦ λόγου του;

Ἄς ἀποφασίσωμεν τὸ λοιπὸν ὅτι δὲν εἶναι ἄλλη γνῶσις, ἄλλη σοφία, οὔτε ἄλλη συμβουλή εἰς τὸν κόσμον, ἔξω ἀπὸ ταύτην· τούτέστι νὰ ἀφήσωμεν εἰς ἕνα μέρος ὅλα τὰ ἐμπόδια, τὰς ὑπηρεσίας πάσας τοῦ κόσμου, τὰς σαρκικαῖς φροντίδες, καὶ ὅλας τὰς μερίμνας τοῦ βίου, νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν νόμιμον ταύτην καὶ ἀληθεστάτην τῆς σωτηρίας ὁδόν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἀποκτᾶ καὶ ἀπολαμβάνει πᾶς ἕνας ὅπου τὴν περιπατήσῃ, ἀληθινὴν εἰρήνην, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Εἰς τοῦτο μᾶς προσκαλεῖ ὁ νόμος, ἡ δικαιοσύνη, ἡ Κρίσις, καὶ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Χριστοῦ, ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, καὶ ὅλα τὰ κτίσματα. Εἰς τοῦτο μᾶς παρακινεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μὲ τὸ στόμα τοῦ Ἐκκλη-

σιαστικού λέγον ταῦτα: Υἱέ, ἄκουσον τοὺς λόγους μου, καὶ ἔχε ἀκριβῆν τὴν βουλὴν μου. Βάλε μετὰ χαρᾶς τοὺς πόδας σου εἰς τὰ δεσμά τῆς σοφίας, καὶ εἰς τὰς ἀλύσεις αὐτῆς τὸν τράχηλον. Ἀναμένων καρτερικῶς τοὺς καρπούς ὅπου σοῦ δώσει, ὡσπερ ὁ γεωργός, ὅπου δουλεύει καὶ σπέρνει. Ἀκολουθήθαι τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐξ ὅλης σου τῆς δυνάμεως. Ἐπιμελήσου νὰ τὴν ἀποκτήσης, ὅτι μετὰ τὴν σοφίαν εὐρήσεις ἀνάπαυσιν. Ὀλίγον εἶναι ὁ κόπος, καὶ πολὺς καὶ γλυκὺς ὁ καρπὸς τῆς γνώσεως, ὅπου θέλεις ἀπολαύσει, καὶ εἴτι σοῦ ἔδειχνε πρῶτον βαρετόν, θέλει σοῦ εἶναι ἀπολαυστικόν. Ἔως ὡς εἰσὶ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος τὰ λόγια, μετὰ τὰ ὅποια εἰς τρόπον τινα ἠμπορεῖς νὰ καταλάβῃς, πόσον εἶναι θαυμασιὸς ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῆς ἀληθῆς σοφίας, ὅπου εἶναι ἡ ἀρετὴ καὶ ἐπίγνωσις τοῦ Θεοῦ, περὶ τῆς ὁποίας λαλοῦμεν. Εἰ δὲ καὶ δὲν εἶναι ἀρκετὸν ὅλον τοῦτο νὰ νικήσῃ τὸ σκληρὸν τῆς καρδίας σου, ἄρουν ἐν τῷ ὕψει τοὺς ὀφθαλμούς σου, σήκωσε ἐπάνω τὰ ὄμματα, κύτταξε ἐκεῖνον τὸν Δεσπότην καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων, ὅπου εἶναι καθηλωμένος εἰς τὸν Σταυρὸν δι' ἀγάπην σου, καὶ καρτερᾷ σε μετὰ ἀνοιχτὰς ἀγκάλας νὰ σε δεχθῆ καὶ κλίνει τὴν ἄκραντον Κορυφὴν, διὰ νὰ σοῦ δώσῃ ὅταν ἐπιστρέψῃς, τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης, καθὼς ἔκαμεν εἰς τὸν Ἄσωτον. Ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐκεῖνον σε προσκαλεῖ, καὶ κράζει σε μετὰ τόσας φωνὰς, ὅσας ἔχει πληγᾶς, εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀκήρατον Σῶμα καὶ

ἀγιώτατον. Βάλε εἰς τὸν νοῦν σου τὰ λόγια, ὅπου λέγει τῇ ψυχῇ σου εἰς τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων. Στρέψε πρὸς με, καὶ δέχομαί σε. Ἡξεύρω πῶς ἐπέρονευσες μετὰ ἄλλης ἀγαπητικούς, ὅσους ἤθελες, πλὴν ἐπίστρεψον, καὶ ἐγὼ νὰ σε συγχωρήσω ὅτι ἐγὼ εἰμί ὁ Πατὴρ καὶ Θεὸς σου, ὁ Κτίστης, ὁ Σωτὴρ, ὁ ἀληθὴς φίλος σου, ὁ νόμιμος εὐεργέτης, ἡ τελεία μακαριότης, καὶ τὸ ὑπερὸν τέλος σου. Εἰς ἐμέ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν, ἀγαλλίασιν, εἰρήνην, σωτηρίαν, σοφίαν, ἀλήθειαν, καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὴν φέδαν τῶν ζωηρῶν ὑδάτων, ὅπου σβένουσι τὴν δίψαν, καὶ ὀδηγοῦν τὴν ψυχὴν εἰς ἀναψυχὴν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Αὐταὶ εἰσὶν αἱ φωναί, μετὰ τὰς ὁποίας προσκαλεῖ τοὺς ἀμαρτήσαντας ἢ ὄντως σοφία, εἰς ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν. Μετανόησον οὖν ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας. Μὴν ἐξουμολογεῖσαι σήμερον, καὶ αὔριον πάλιν νὰ στρέψῃς εἰς τὸν ἴδιον ἑμετόν, ὅτι κατὰ τὸν σοφὸν Ἀγγουστίνον, δὲν ὠφελεῖ ἡ μετάνοια, ὅπου ρυπῶνεται πάλιν μετὰ νεώτερα ἀμαρτήματα· μάταιοι οἱ στεναγμοί, καὶ τὰ δάκρυα ἀνωφέλευτα, εἰάν δὲν κάμῃς ἀποχρῆν τοῦ κακοῦ νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν προτέρα ἀσέλγησαν. Μίσησον οὖν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τὴν ἀμαρτίαν. Συλλογίζου αἰεὶ καὶ πάντοτε ὅσα εἰς τὴν παροῦσαν βίβλον ἐγράψαμεν εἰς ὠφέλειάν σου, δηλονότι, ὅσα λόγια δύνανται νὰ σε φέρουν εἰς τὸ μῖσος τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἐξαιρετώτερα ταῦτα τὰ ψυχοφειλέστατα καὶ σωτήρια.

Στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται. Διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον. Οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν.

Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὅμοια γράψον, ἀμαρτωλέ, εἰς τὰς θύρας καὶ τοίχους τοῦ οἴκου σου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, εἰς τὴν διανοίαν καὶ καρδίαν σου, νὰ τὰ μελετᾷς καθ' ἑκάστην. Ἄρουν τὸν Σταυρὸν ἐπ' ὤμων, ἀκολουθήσαν τῷ δια σέ σταυρωθέντι Θεῷ, ἵνα συνδοξασθῆς αὐτῷ εἰς τὴν

βασιλείαν αὐτοῦ τὴν αἰώνιον, ὅπου ἡ ἀνεκφραστός ἠδονὴ, τὸ ἀμήχανον κάλλος, ἡ ἀρόρητος εὐφροσύνη, καὶ ἀνεκδιήγητος ἀγαλλίασις, νὰ δοξάζῃς Πατέρα, Υἱόν, καὶ Ἄγιον Πνεῦμα, Τριάδα ἀχώριστον, μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν ἀτελευτήτων αἰώνων. Ἀμήν.

Τ Η Σ Τ Ω Ν

Α Μ Α Ρ Τ Ω Λ Ω Ν

Σ Ω Τ Η Ρ Ι Α Σ

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο Ν .

Ἐκ τῶν ὑπερφυῶν Θαυμάτων τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου,

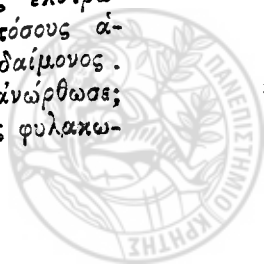
ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ.

Ὀλίγα τινὰ συγγραφέντα ἐκ διαφόρων Διδασκάλων, καὶ μεταγλωττισθέντα παρ' ἐμοῦ εἰς κοινὴν ὠφέλειαν.

Ἄγαπίος τοῖς ἐντευξομένοις.

Ὅταν ἀκούσῃ τινὰς κληνῆρης καὶ ἀσθενῆς πολυχρόνιος, ὅτι εὗρέθη ἕνας ἔμπειρος καὶ μαθηματικὸς ἰατρός, ὁποῦ θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν, εὐφραίνεται, σκιρτᾷ, καὶ ἀγάλλεται, ἐλπίζοντας νὰ ἀπολαύσῃ τὴν πρὸς ἐκείνην ὑγίαν ταχύτερον. Ὅσοι γοῦν ἔχετε ἀσθένειαν τινὰ ψυχῆς τε ἢ σώματος, χαίρετε, καὶ ἀγαλλιᾶσθε, σκιρτήσατε εὐφραϊνόμενοι, καὶ πνευματικῶς ἑορτάσατε, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἃς εὐφρανθοῦμεν ὅλοι, καὶ χαρμονικῶς ἃς πανηγυρίζωμεν, ὅτι ἀποκτήσαμεν ἕνα θαυμασίον ἰατρὸν, ὁποῦ ἀναργύρως καὶ χωρὶς πληρωμῆν, ἢ μισθὸν τινὰ θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἀλλὰ τίς εἶναι οὗτος ὁ ἐλεήμων τοσοῦτον καὶ πάνσοφος ἰατρός; Ὁ κοινὸς βοηθὸς ἀπάντων ἡμῶν

τῶν Χριστιανῶν, καὶ πρὸς Θεὸν πρέσβυς καὶ μεσίτης θερμότητος, ὁ φωτισμὸς τῶν ἐν σκότει, ὁ λιμὴν τῶν χειμαζομένων, καὶ τῶν αἰχμαλώτων ἢ λύτρωσις, ἡμῶν τῶν πειθούτων παράκλησις, καὶ τῶν παραλύτων ἀνόρθωσις, ἢ ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, καὶ πάντων τῶν ἀπεγνωσμένων παντελῆς λύτρωσις· ἡ βασίλισσα λέγω τῶν Ἀγγέλων, ἢ τιμιωτέρα καὶ Ἁγιωτέρα πάσης τῆς Κτίσεως, καὶ Ἀειπαρθένος Θεοτόκος, ὁ κοινὸς ἰατρός τῶν ἐν νόσοις καὶ θλίψεσι, καὶ πρὸς τὸν Δεσπότην ἄλλος παράκλητος, ἥτις ἐλύτρωσε καὶ ῥύεται καθ' ἑκάστην τῶν ἀμαρτωλῶν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δαίμονος. Πόσους χωλοὺς καὶ παραλύτους ἀνόρθωσε; Πόσους νεκροὺς ἀνέστησε; Πόσους φυλακω-



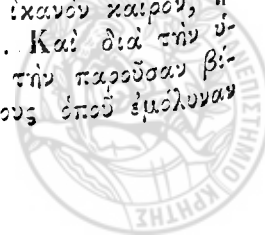
μένους ἐρρύσατο; Πόσους ὀδυνωμένους ὑπὸ νόσων διαφόρων ἰάτρευσε, καὶ εἰς παντελῆ ὑγίαν ἀπεκατέστησεν; Ἐπὶ ἀληθείας, ἀγαπητοί, ἐάν εἶχα πάσας τὰς γλώσσας τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, πάλιν δὲν ἤθελα δουληθῆ νὰ διηγηθῶ τὰς ἀναριθμητάς καὶ παραδόξους τερατουργίας, ὅπου καδ' ἐκάστην ἐργάζεται αὕτη ἡ πλουσιόδωρος ἐνεργέτις, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν ἀπάντων ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν. Ἀλλὰ τί θαυμαστόν, ἐπειδὴ οἱ δοῦλοι τῆς ἐκτελοῦσι παρόμοια θαύματα; Πόσα ἔκαμεν ὁ μυ-

ροβλύτης Νικόλαος; ὁ Τριμυθοῦντος Σπυρίδων; ὁ Νεοκαισαρείας Γρηγόριος, καὶ ἕτεροι ἀναριθμητοί. Καὶ ἐάν αὐτοὶ μὲ τὴν θείαν δύναμιν, καὶ τὴν ταύτης βοήθειαν ἐδουλήθησαν νὰ ἐργάσων τοιαῦτα, πόσα νομίζετε νὰ ἠμπορῆ νὰ τελήσῃ ἡ πάντων Δεσπόζουσα, ὡς Θεὸν γεννήσασα, ὅπῃ δὲν εἶναι μεγαλιότερον θαῦμα, καὶ ἐξαισιώτερον τερατεργημα, ὡσάν νὰ γεννήσῃ μία Παρθένος τὸν ἀπάντων Θεόν; Ἐπεὶ οὖν τοσοῦτον ἐχαριτώθη ἀπὸ τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς, δὲν εἶναι παράξενον νὰ ἐργάζεται τοιαύτας θαυματουργίας.

Ὅπου γὰρ βούλεται Θεός, νικᾶται φύσεως τάξις. Καὶ ὅπου Θεός ἐνεργεῖ, τὸ ἀδύνατον ἀργεῖ.

Διὰ νὰ καταλάβῃ γοῦν καὶ νὰ γνωρίσῃ πᾶς ἕνας πόσῃν βοήθειαν εὐρίσκει ψυχῇ τε καὶ σώματι, ἔχωντας πόθον καὶ εὐλάβειαν εἰς αὐτὴν τὴν οὐράνιον Ἀνασσαν, ἠθέλησα νὰ γράψω μερικά θαύματα, ἀπὸ τὰ ἀναριθμητά ὅπου ἐτέλεσε, καὶ καδ' ἐκάστην ἐργάζεται. Ὅσοι δὲ ἀναγνωσούσι τὰ τοιαῦτα, εἰ μὲν εἶναι ἀμελεῖς τε καὶ ῥάθυμοι, ἄς ἐγερθοῦν εἰς μετάνοιαν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν Ἀειπαρθένου Δέσποιναν, οἱ δὲ ἐνάρετοι καὶ ἀγωνισταὶ εἰς περισσότερον ἀγῶνα, καὶ πρὸς αὐτὴν θερμότεραν εὐλάβειαν. Δέξασθε οὖν ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, τοῦτο τὸ ὄψρον ὡς πολυτίμητον, ψυχοφελές τε καὶ σωτηριωδέστατον, καὶ μὴν ἐναντιωθῆ τινὰς σοφός καὶ γραμματισμένος, νὰ εἰπῆ διὰ κανένα θαῦμα, πῶς νὰ μὴν εἶναι ἀληθινόν, ἀλλὰ ἐδικά μου εὐρέματα. Ὁ γὰρ τοιοῦτος θέλει ἔχει ἀντίδικον τὴν Ὑπεραγίαν, ὡς τῆς ἀληθείας ἀντιμαχόμενος. Διὰ τὸν Θεὸν τῶν ὄλων σᾶς δίδω μάρτυρα, δὲν ἔγραψα τίποτε ἀπὸ τοῦ νοῦν μου, ἀλλὰ καθὼς τὰ ἡῶρα τετυπωμένα εἰς διαφόρους βίβλους διδασκάλων Ἰταλῶν τε καὶ Γραικῶν, οὕτω καὶ ἐγὼ τὰ ἰστόρησα. Εἶναι πολλά θαύματα, ὅπου δὲν γράφουσι τὸ Ἔτος, μήτε τὸν τόπον ὅπου ἔγιναν, ἢ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ἐβούλουμου νὰ τὰ γράψω ἀπ' ἐαυτοῦ μου, διὰ νὰ λαμβάνῃ πᾶς ἕνας, βλέπων τὸ ὄνομα, τὸν

τόπον, καὶ τὸν καιρὸν, περισσότεραν πίστωσιν ἀμὴν ὁ Πνευματικὸς μου Πατὴρ μὲ ἐπρόσταξε νὰ μὴ προσθέσω τίποτε ἀπὸ λόγου μου, μόνον νὰ τὰ γράψω καθὼς τὰ εἶχασιν οἱ παλαιοὶ γεγραμμένα. Μὴν ἀμελήσῃ τινὰς λοιπὸν εἰς τὴν ἀγάπην καὶ πόθον πρὸς τὴν ἐνεργέτιν ἡμῶν καὶ μεσίτριαν, ἀλλὰ ἄς ἀυξάνῃ πρὸς αὐτὴν εὐλάβειαν μάλιστα, καὶ ἄς ἀναγνωσῇ καδ' ἐκάστην τοὺς κδ'. Οἴκους, ἡγουν τὸ, Ἀγγελος πρωτοστάτης, καὶ τὰ ἐξῆς, καθὼς ἐδῶ παρακάτω τὰ ἔχομεν τυπωμένα, ὅτι πολλὴν ὠφέλειαν εὐρίσκει δι' αὐτὸ ἡ ψυχὴ του. Ὅς τις δὲ πάλιν εἶναι περίσση ἀμαρτωλός, μὴ πέσῃ εἰς τὴν ἀπόγνωσιν, ἀλλὰ ἄς ἔχη ὅλην του τὴν ἐλπίδα πρὸς τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ πανοικτιζομένου Θεοῦ, καὶ τὸ θάρρος του πρὸς τὴν Ἀειπαρθένου, καὶ ἐξομολογούμενος μὲ κατανύξιν, ἄς φυλάξῃ ἀκριβῶς τὸν κανόνα τοῦ Πνευματικοῦ, καὶ οὕτως ἄς ἔχη θάρρος, ὅτι δὲν τὸν ἀφήνει ἡ Παναγία νὰ κολασθῆ, ἀλλὰ τὸν ἀξιώνει τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Καθὼς ἐδῶ μέσα φαίνεται πόσον ἔλεος ἔκαμεν εἰς τινὰς ἀμαρτωλοὺς, ὅσοι, ἐάν ἦτον καὶ μεγάλη ἡ ἀνομιὰς τους, ὅμως διὰ τὴν ἐμίσσησιν αὐτὴν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ἐκλαυσαν ἱκανὸν καιρὸν, ἠξιώθησαν συγχωρήσεως. Καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἔγραψα τὴν παρῶσαν βίβλον, ἡγουν, διὰ ἐκείνους ὅπου ἐμύλουαν



τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, διὰ νὰ μὴν ἀπελπισθοῦσι τελείως τῆς σωτηρίας αὐτῶν, νομίζοντες ὅτι δὲν εὐρίσκουσιν ἄφεσιν. Διατί δὲν εἶναι ἀνόμημα, ὅπου νὰ νικᾷ τὴν θεῖαν εὐσπλαγγίαν καὶ ἔλεος. Ἀλήθεια, νὰ μὴ γένη με πανουργίαν καὶ πραγματείαν, ἀλλὰ ἐξ ἀπροσεξίας, ἢ βίας, ἀπὸ πολὺ σκάνδαλον τῆς σαρκός. Λόγου χάριν, ὅταν πράξῃ τινὰς μίαν ἀμαρτίαν, καὶ δὲν γνωρίζῃ αὐτὴν τὴν ὥραν τὸ βάρος τῆς, ἢ ἔχει πολὺ σκάνδαλον τῆς σαρκός, καὶ πορνεύσῃ, ἢ τοῦ δώσουσιν διάφορα παιδευτήρια, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ ἀρνεῖται τὴν Πίστιν, ἢ ἄλλο ὁμοίου ἀνόμημα πράξῃ, ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν κακίαν καὶ πονηρίαν του, ἀλλὰ συνεργεία τοῦ δαίμονος καὶ βία τῆς φύσεως ἐγιναν, ὅταν μετανοήσῃ ὁ εἰς ταῦτα πεσὼν, ἀξιούται συγγνώμης, ὅτι ὑπερνικᾷ τὸ φιλόκτιστον τοῦ Θεοῦ πάσαν ἀσέβειαν. Ἀλήθεια, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁ πόνος τῆς μετανοίας ἰσοῤῥόπος τῆς ἀμαρτίας, ἤγουν, ὅσον ἦτον ἡ πληγὴ τῆς ψυχῆς θανάσιμος, τόσον νὰ εἶναι καὶ τὸ φάρμακον τῆς μετανοίας ὀρμιότερον, καὶ τῶν δακρύων οἱ κρουνοὶ καὶ οἱ ὄχθοι περισσότερον. Ὄταν δὲ γένη ἡ ἀμαρτία χωρὶς πειρασμοῦ τινός τῶν ἄνωθεν, ἀλλὰ με πραγματείαν, καθὼς τινὲς ἀσύνετοι πράττουσι, λέγοντες· Ἄς τελείωσωμεν τῶρα τῆς σαρκός τὰ θελήματα, καὶ ὅταν ἀπολαύσωμεν τὰ τοῦ κόσμου, θέλωμεν κάμνει ἀποχὴν, νὰ δουλεύσωμεν διὰ τὴν ψυχὴν μας, οἱ τοιοῦτοι δὲν ἀξιῶνται ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ μετανοήσουσιν ἀλλὰ πρὸ καιροῦ τελευτῶσιν, ὅταν δὲν τὸ θάρροῦσι, διατί ἀμαρτάνουσιν ἐκουσίως τε καὶ ἐν γνώσει, με πανουργίαν καὶ πραγματείαν κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα γράφω διὰ τινὰς ἀγράμματούς καὶ χωρικούς, νὰ μὴ πέσουσιν εἰς τὴν πλάνην ταύτην, ἀκούοντες ἐδῶ εἰς τὴν βίβλον, ὅτι πολλοὶ πόρνοι, λησταί, καὶ ἀρνηταὶ τοῦ Κυρίου ἐσώθησαν, διατί εἶχασιν

τὴν Δέσποιναν εἰς εὐλάβειαν, νὰ εἰποῦσιν· Ἄς ἀμαρτήσωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ με ὀλιγην μετάνοιαν δυνόμεσθην νὰ τύχωμεν συγχωρήσεως. Μὴ γένοιτο, νὰ βάλῃ τινὰς λογισμόν τοιοῦτον εἰς τὴν διάνοιαν· ἀλλ' ὅς τις ἀναγνώσῃ ταῦτα τὰ θαύματα, συλλογιζόμενος ἐξ αὐτῶν τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν τῆς αὐτοῦ πανυπεράγου Μητρός, εἰ μὲν ἔχει παραμικρὰν ἀρετὴν καὶ πρὸς τὸν Θεὸν εὐλάβειαν, μὴν ἀμελήσῃ, ἀλλ' ὡς αὐξήσῃ τὸ ἀγαθὸν ὅσον δύναται, καὶ ὡς ἀναγνώθῃ κατ' ἐκάστην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἀειπαρθενοῦ Εὐχὰς καὶ Κανόνας, δεόμενος νὰ τὸν ἀξιώσουσιν νὰ τελειώσῃ εἰς τὴν ἀγαθὴν πολιτείαν, ὅπου εὐρίσκειται. Εἰ δὲ καὶ εἶναι πάλιν εἰς πολλὰς ἀνομίας βεβυθισμένος, μὴ δειλιάσῃ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτημάτων αὐτοῦ, μηδὲ φοβηθῇ τὴν βραδύτητα, ὅτι ὁ Θεοπότης, ὡς πανοικτιζόμενος καὶ πολυέλεος, πληροῖν ἐκείνον ὅπου ἔφθασε τὴν ὑστερὴν ὥραν, ὡσάν καὶ αὐτὸν, ὅπου ἐργάτευεν ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ τὸν ὑστερον ἔλεει, καὶ τὸν πρώτον θεραπεύει. Μόνον ὡς δρᾶμην πρὸς τὴν κοινὴν ἀπάντων ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν σωτηρίαν, τὴν Ἀειπαρθενοῦ Θεομήτορα, ὅτι, ὁ ἔχων αὐτὴν συνήγορον καὶ μεσίτην πρὸς τὸν Θεοπότην, ἀξιωθήσεται συγχωρήσεως. Πολλὰ γὰρ ἰσχύει δέησις Μητρός πρὸς εὐμένειαν Θεοπότη. Ὅσοι δὲ ἀναγινώσκοντες ταύτην τὴν δέλτον, ὠφελήθητε τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ καὶ χάριτι, εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ, καὶ ἱκετεύσατε τὸν Θεοπότην, καὶ τὴν πανύμνητον Μητέρα αὐτοῦ, νὰ με ἀξιώσουσιν νὰ τελειώσω τὸν δρόμον τῆς παροικίας μου με καλὴν μετάνοιαν, ὅπως ἐπιτύχω τῆς αἰωνίου Μακαριότητος, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὅ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, πάντοτε, νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.



ΧΑΙΡΕΤΗΣΙΜΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ.

Ποίημα τοῦ Εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδώρου τοῦ Λάσκαρι.

ᾠδὴ Α'. Ἦχος Α'. Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιὰ.

Χαῖρε ἰλαστήριον ψυχῶν, Παρθενομήτωρ χαρὰν ἡ κυήσασα. Χαῖρε ἡ βασίλισσα. Χαῖρε Ναὶ Χριστοῦ. Χαῖρε ἡ πάνσεμνος. Χαῖρε προστασία, ψυχῶν ἑμοῦ καὶ κραταίωμα.

Χαῖρε εὐζωΐας ἀπαρχή. Χαῖρε ἀρᾶς ἡ ἀναίρεσις Δέσποινα. Χαῖρε Μητροπόρ-
Σενε, ὑπερφυῶς τὸν Θεὸν ἡ γεννήσασα. Χαῖρε θεία βράδδος, παθῶν πελάγη ἡ ῥύπτουσα.

Χαῖρε γαλουχὸς ὁ τῆς ζωῆς. Χαῖρε τοῦ Λόγου ἡ Μήτηρ Θεόνυμφε. Χαῖρε στάσις γνώσεων. Χαῖρε Ἀγγέλων δοξασμὸς καὶ καύχημα. Χαῖρε Θεομήτωρ. Χαῖρε λυχνία ἀυγάζουσα.

Χαῖρε ἡ χωρήσασα Χριστόν. Χαῖρε τῆς πρὶν παραπτώσεως ὕψωσις. Χαῖρε ἡ ἀνίκητος. Χαῖρε προστατίς κόσμου. Χαῖρε ἀχραντε. Χαῖρε βασιλείας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡ οἰκείωσις.

ᾠδὴ γ'.

Χαῖρε ἡ μόνη εἰδὼς τῆς τῶν βροτῶν. Χαῖρε ἔλδος ἄσυχλος Πιστῶν. Χριστοῦ χαῖρε διάδημα. Χαῖρε ἀστὴρ Κυρίου λαμπρότατε. Πηλίκου ὕψος, χάριν μοι ἔρεξον, τοῦ βῶν σοι Δέσποινα. Χαῖρε μόνη Ἀνασσα, ἡ παστὰς τοῦ Παντάνακτος.

Χαῖρε νύμφη πάναγνε Θεοῦ. Χαῖρε Θεοχαρίτωτε. Δι' ἧς βροτοὶ ἐθεώθημεν. Χαῖρε ἡ βάτος ἀκατάφλεκτος. Χαῖρε τὸ γαλήνιον. Χαῖρε ἡ ἀφάνισις τῆς ἀρᾶς. Χαῖρε μόνη πανύμνητε.

Χαῖρε ὁ λιμὴν ὁ σωστικός. Δειμῶν χαῖρε ὁ εὐσμος. Χαῖρε λαμπτήρ ψυχῶν πανάχραντε. Χαῖρε ἀπάντων τὸν Κτίστην ἡ τέξασα. Χαῖρε ἡν ἀνύμνησε, Προφητῶν ὁ σύλλογος, Γαβριὴλ δὲ τὸ Χαῖρε προσήγαγε.

Χαῖρε ἡ βασίλισσα βροτῶν. Ἀγγέλων χαῖρε Δέσποινα. Χαῖρε Ἀρχῶν αὐτῶν ὑπερέχουσα. Ταμείου χαῖρε Χριστοῦ πανάμωμε. Χαῖρε πύλη ἀβατε. Χαῖρε πόκε ἔμφυχε. Χαῖρε μόνη ἐλπίς τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ᾠδὴ δ'. Ὄρος σε τῆ χάριτι.

Χαῖρε Μητροπόρθενε, Ἀγνή. Χαῖρε πύρινε Στύλε φωτὸς Ἡλιακέ. Χαῖρε σεμνὴ περισσότερά. Χαῖρε τιμαλφέστατον τοῦ βασιλέως παλάτιον. Χαῖρε ἡ μόνη τῆν πτωσὶν μειώσασα.

Χαῖρε ἡ ὀλέφωτος, νεφέλη πανάχραντε. Ναὶ Θεοῦ χαῖρε σεμνὴ. Χαῖρε νυμφῶν ὁ εὐπρεπής. Χαῖρε σέλας ἄδυτον, τοῦ νοκτὸς Φωσφόρου. Χαῖρε ἀείφωτε, κόσμῳ λαμπτήρ. Χαῖρε πάναγνε Δέσποινα.

Χαῖρε ἡ βασίλισσα. Σκέπη βροτῶν ἀκατάληπτε, κόσμου μεσίτρια σεμνή. Χαῖρε ἀστήρ ἀειλαμπής. Χαῖρε ἀλάσαστρον φρικτόν, τοῦ μύρου τοῦ τῆς χάριτος, τοῦ νοητοῦ Φυτοῦ τοῦ βλαστήσαντος, ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Χαῖρε πάνταγε Δέσποινα.

Χαῖρε ἡ πολύπτυχος, Χριστοῦ βιβλος Ἄνασσα· τῶν διεστώτων συνδρομή. Χαῖρε τὸ ρεῖθρον τῆς ζωῆς. Χαῖρε τὸ ξύλον τῆς τρυφῆς, Ἄγνόν οἰκητήριον. Τράπεζα, Χαῖρε καὶ στάμνε καὶ γέφυρα.

ᾠδὴ ε'. Ὁ φωτίσας τῇ ἐλλάμψει. Χαῖρε τόμε, ὁ Θεοῦ τὴν Σοφίαν δεξαμένως. Χαῖρε πλάξ ἐγγραφεῖσα τὸν Λόγον τῷ Πνεύματι. Χαῖρε Θεοπάροχον, Δῶρον βροτῶν εἰς σωτηρίαν. Εὐλογημένη πανύμνητε.

Χαῖρε ἄνθος, ἠγνισμένου ἀρδείαις τοῦ Πνεύματος. Χαῖρε ἄστρον τηλαυγέστερον πάσης καθάρσεως. Χαῖρε ἀδιάδοχε, Κρατὴρ πιστῶν ἀειζωΐας, Μαρία Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

Χαῖρε ὄρος, τὸν ἀκρόγωνον λίθου ἡ τέξασα. Χαῖρε πύργε τῶν ἐχθρῶν ἀπαντοῖσα τὸ φρύαγμα. Χαῖρε φῶς στίδιον, τῆς ὑπεράρχου Θεαρχίας, εἰσδεξαμένη Πανάμωμε.

Τὸν κλύδωνα τῶν πολλῶν μου πταισμάτων κατεύνασον· καὶ τὸν σάλον τῶν παθῶν μου Ἄγνη καταπράννον· καὶ πρὸς ἀπαθείας με, βαθεῖαν ἴθυνον γαλήνην, τὸν σὲ γνῶσιως δοξάζοντα.

ᾠδὴ ς'. Τὸν Προφήτην Ἰωάν. Χαῖρε λύχνε φαεινέ. Χαῖρε φῶς ἀειλαμπές. Χαῖρε πλοῦτε νοητέ. Χαῖρε Μήτηρ τοῦ Θεοῦ Πανάμωμε. Χαῖρε ἡ μόνη Θεὸν κηύσασα.

Χαῖρε βάσις ἀσφαλῆς. Χαῖρε φαῦσις ἀστραπῆς. Χαῖρε νύμφη τοῦ Πατρός, Χαῖρε Μήτηρ τοῦ Χριστοῦ, Πανύμνητε, τοῦ κόσμου σκέπη, ἡ πάντων ἐλπίς.

Χαῖρε κλίμαξ νοητή, ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανόν, ἡ μετάγουσα Πιστούς. Χαῖρε στάσις εὐσεδῶν. Παντάνασσα. Χαῖρε Ἀγγελῶν τὸ ἐγκαλλώπισμα.

Ἐπὶ σὲ διαπαντός, καταφεύγω ἀγαθή. Σὲ γὰρ μόνην ἀσφαλῆ, καὶ βεβαίαν

ἐν δεινοῖς, Πανάχραντε, ὁ σὸς οἰκέτης ἄγκυραν κέκτημαι.

ᾠδὴ ζ'. Σὲ νοητήν. Χαῖρε ψυχῶν ὄρμος ὁ γαλήνιος. Χαῖρε παστάς χρυσοειδής. Χαῖρε κλίμη βασιλική. Θρόνε ἀστραπόμορφε. Χαῖρε Μητροπάρθενε. Δί ἧς ἡμῖν ἐξανέτειλεν ὁ αἰνετός τῶν πατέρων Θεὸς καὶ ὑπερένδοξος.

Χαῖρε σαφὴς νοσημάτων ἴασις, τῶν προστρεχόντων ἐπὶ σοί. Χαῖρε σκέπη πολυκλής. Χαῖρε εὐσυμπάθητε. Χαῖρε ροῦς ἀένναος, τὸν ἰλασμόν πελαγίζουσα, καὶ νοσημάτων κρουνοὺς ἀποξηραίνουσα.

Χαῖρε ζωῆς ἀπαρχὴ καὶ γέφυρα. Διαβεβάζουσα λαοὺς, ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς οὐρανόν. Χαῖρε οἰκητήριον. Ἄχραντον ἀκήρατον. Θεοῦ Λόγου ὡς ἠδδοκῆσε. Χαῖρε Πιστοῖς φωσφοροῦσα λυχνία τὰ χαρίσματα.

Χαῖρε πηγὴ ἀειζώου νάματος. Χαῖρε Παράδεισε τρυφῆς. Χαῖρε τείχος τῶν Πιστῶν· χαῖρε Ἀειπάρθενε. Χαῖρε μόνη Δέσποινα. Δί ἧς ἡμῖν ἐξανέτειλεν. Ὁ αἰνετός τῶν Πατέρων Θεὸς καὶ ὑπερένδοξος.

ᾠδὴ η'. Ἐν καμίνῳ παῖδες Ἰσραὴλ. Χαῖρε στάμνε πάγχρυσε Θεόν, ὡς μάννα δεξαμένην. Ὡς ρεῖθρον ἀειζωΐας τοῖς λαοῖς. Χαῖρε σεμνή. Χαῖρε πανακήρατε Θεομήτορ. Χαῖρε ὀρθοδόξων λιμνὴ καὶ προστασία. Χαῖρε τῆς ψυχῆς μου ἐλπίς ἀρραγιστάτη.

Χαῖρε αὖγος Ἥλιον Χριστόν, εἰσάξασα τῷ κόσμῳ. Τὸ κάλλος τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Χαῖρε ἀγνή χαρὰς ἡμῖν πρόξενος. Εὐλογοῦμεν, πάντα τὰ ἔργα τὸν ἄχρονόν σου Τόκον, καὶ σὲ κατὰ χρέος γεραίρομεν ἀπαύστως.

Χαῖρε ράβδος ἡ νικοποιός, πάντων τῶν ἀντιπάλων, συνθλώσα τῇ σῇ πρεσβείᾳ τὰς ἐπάρσεις κραταιῶς. Χαῖρε μυριώνυμε Παναγία. Χαῖρε Μοναζόντων κραταίωμα καὶ φύλαξ. Χαῖρε τῆς ψυχῆς μου καταφυγὴ καὶ σκέπη.

Κοίμισόν μου δὲ τὰς ἐμπαθεῖς ὀρέξεις, παθῶν τε τῶν ψυχοφθόρων τὰ ἰνθάγματα Ἄγνη, εἰς τέλος ἐξάλειψον Θεομή-

τερ. Ἴνα δεξάξω αἰεὶ καὶ εὐλογῶ σε.
Τὴν μόνην αἰτίαν τῆς πάντων σωτηρίας.

Χαῖρε Θεοτόκε Δέσποινα. Χαῖρε τὸ ὕψος τῆς σοφίας ἢ τέχασα. Σοφίαν καὶ Λόγον τοῦ Πατρὸς ἐνυπόστατον. Χαῖρε πέλαγος γνώσεως ἄπειρον, χαρᾶς ἀδιάδοχου καταξιῦσα τοὺς τιμῶντάς σε.

Χαῖρε χελιδῶν ἢ εὐσημος. Περιστερά τε τὴν γαλήνην εἰσάξασα. Χαῖρε ἀσπιλε. Χαῖρε τὸ ἄνθος τῆς φύσεως. Βασιλίδων πασῶν χαίροις Ἄνασσα. Ἡ Βασιλεία πάντων τῶν Βασιλέων Κόρη τέχασα.

Χαῖρε κρίνου ἔντως εὐσομον. Ῥοδωνία χαρίτων λαοῖς σωτήριος. Χαῖρε ἀστραπή τὸν μαργαρίτην εἰσάγουσα. Χαῖρε φύσεως ὅλης τὸ ἔξοχον. Παστᾶς Ἐπουρανία. Χαῖρε ἐλπίς μου ἀκαταίσχυντε.

Ἄρον τὸ βαρὺ φορτίου μου τῶν ἐγκλημάτων Παναγία πανύμνητε. Καὶ τὸν ἐλαφρότατον ζυγὸν καταξίωσον. Τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου βασταῶν με, τρίβον διοδοεῖν, τὴν πρὸς τὴν ἄνω λῆξιν ἄγουσαν.

Προσέμοια ποιηθέντα παρὰ Ἀγαπίου.

Ἦχος α'. Τῶν Οὐρανίων ταγμαίων.
Ἄμαρτωλῶν σὺ ὑπάρχεις καταφυγὴ καὶ λιμὴν χειμαζομένων Ἠλίς, Θεοτόκε Μαρία. Δέξαι σὺν βοῶ σοι κάμου τὴν εὐχὴν, καὶ τὴν δέησιν Ἀχραντε ἦν καὶ προσάγαγε τάχει τῷ σῶ Υἱῷ, ἵνα σώσῃ με τὸν ἄσωτον.

Θεὸ καὶ Κτίστα τῶν ὄλων, Υἱέ μου φίλτατε, συγχώρησιν παισιμάτων, δώρησαι τῷ σῶ δούλῳ, ἵνα γνῶσι πάντες, ὅτι πρὸς σέ, παρρόησιαν ὡς Μήτηρ σου, μεγίστην ἔχω Χριστέ μου τοῦ δυσωπεῖν, ὑπὲρ πάντας τοὺς Ἁγίους σου.

Ὁ Χριστός.

Ἀχραντε Μήτηρ Παρθένε, τῇ σῇ δεήσει καμφθεῖς, τὴν ἄφεισιν παισιμάτων, ᾧ ἀγνωμοντι τούτῳ δίδωμι, καὶ ἄφες τοῦ ἐκβοᾶν, ἀλλ' εἰπέ τούτῳ παύσασθαι, τοῦ ἀμαρτάνειν καὶ ἔλκειν με πρὸς ὀργὴν. Φύσει γὰρ εὐσπλαγγνος πέφυκα.

Ἡ Θεοτόκος πρὸς τὸν Ἀγαπίον.
Ἰδοὺ τὴν ἄφεισιν ἔσχες, τῶν ἐγκλημάτων σου, ἐμοῦ λιταῖς καὶ πρόσχες, τὸν ὑπολοιπὸν βίον, θεάρεστον τελέσαι, ὅπως τρυφῆς ἀπολαύσης τὴν εὐκλειαν, ἐν Παραδείσῳ σὺν πᾶσι ταῖς ἐκλεκτοῖς, τὴν σὺδέπω λῆξιν ἔχουσαν.

Κοντάκιον.

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖς ἐκ τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια, ἀναγράφω σοι ὁ δούλος σου Θεοτόκε. Ἄλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον, ἵνα κράξω σοι: Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Οἱ Οἶκοι.

Ἄγγελος πρωτοστάτης, οὐρανόθεν ἐπέμφθη, εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τὸ: χαῖρε. Καὶ σὺν τῇ ἀσωμάτων φωνῇ, σωματούμενόν σε θεωρῶν Κύριε, ἐξίστατο καὶ ἴστατο κραυγάζων πρὸς αὐτὴν τοιαῦτα: Χαῖρε δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει. Χαῖρε δι' ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείπει. Χαῖρε τοῦ πεσόντος Ἀδάμ ἡ ἀνάκλησις. Χαῖρε τῶν δακρύων τῆς Εὐσας ἡ λύτρωσις. Χαῖρε ὕψος δυσαναβάτου ἀνθρωπίνους λογισμοῖς. Χαῖρε βάθος δυσθεώρητον καὶ Ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς. Χαῖρε ὅτι ὑπάρχεις βασιλέως καθέδρα. Χαῖρε ὅτι βασταῶν τὸν βασταζόντα πάντα. Χαῖρε ἀστήρ ἐμφαίνων τὸν ἥλιον. Χαῖρε γαστήρ ἐνθεοῦ σαρκώσεως. Χαῖρε δι' ἧς νεουργεῖται ἡ κτίσις. Χαῖρε δι' ἧς βρεφουργεῖται ὁ Κτίστης.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Βλέπουσα ἡ Ἁγία ἑαυτὴν ἐν ἀγνείᾳ, φησὶ τῷ Γαβριὴλ Σαρσαλέως: Τὸ παράδεξόν σου τῆς φωνῆς δυσπαράδεκτόν μου τῇ ψυχῇ φαίνεται: ἀσπόρου γὰρ συλλήψεως τὴν κύησιν πῶς λέγεις; κράξων.

Ἀλληλουῖα.

Γνώσιν ἀγνωστον γνῶναι ἡ Παρθένος ζητούσα, ἐβόησε πρὸς τὸν λειτουργοῦντα: Ἐκ λαγόνων ἀγνῶν υἱὸν πῶς ἐστὶ τεχθῆναι δυνατόν; λέξου μοι. Πρὸς ἣν ἐκείνος ἔφησεν ἐν φόβῳ, πλὴν κραυγάζων οὕτω: Χαῖρε βουλῆς ἀπορρήτου μυστίς. Χαῖρε σιγῆς δεομένου πίστις. Χαῖρε τῶν θαυμάτων Χριστοῦ τὸ προϊμίον. Χαῖρε τῶν δογμάτων αὐτοῦ τὸ Κεφάλαιον. Χαῖρε κλί-

μαξ ἔπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός. Χαίρε γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν. Χαίρε τὸ τῶν Ἀγγέλων πολυθύλητον θαύμα. Χαίρε τὸ τῶν δαιμόνων πολυθρήνητον τραῦμα. Χαίρε τὸ φῶς ἀρήρητως γεννήσασα. Χαίρε τὸ πῶς μηδένα διδάξασα. Χαίρε σοφῶν υπερβαίνουσα γνώσιν. Χαίρε πιστῶν καταυγάζουσα φρένας.

Χαίρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Δύναμις τοῦ Ὑψίστου ἐπισκίασε τότε πρὸς σύλληψιν τῆ ἀπειρογάμῳ, καὶ τὴν εὐκαρπον ταύτης νηδὺν, ὡς ἀγρόν ὑπέδειξεν ἡδὺν ἅπασι τοῖς θείουσι θεριζέειν σωτηρίαν, ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως :

Ἀλληλούϊα.

Εχουσα Θεοδόχον ἢ Παρθένος τὴν μήτραν, ἀνέδραμε πρὸς τὴν Ἑλισάβετ. Τὸ δὲ βρέφος ἐκείνης εὐθὺς ἐπιγυνοῦν τὸν ταύτης ἀσπασμόν, ἔχαιρε, καὶ ἀλμασιν ὡς ἄττης ἀσπασμόν, ἔχαιρε, καὶ ἀλμασιν ὡς ἄττης ἀσπασμόν, ἔχαιρε πρὸς τὴν Θεοτόκον : Χαίρε σμασιν ἐδόα πρὸς τὴν Θεοτόκον : Χαίρε βλαστοῦ ἀμαραντοῦ κτήμα. Χαίρε καρποῦ ἀκηράτου κτήμα. Χαίρε γεωργὸν γεωργούσα φιλάνθρωπον. Χαίρε φυτουργὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν φύουσα. Χαίρε ἄρουρα βλαστάνουσα εὐφορίαν οἰκτιρισμῶν. Χαίρε τράπεζα βαστάζουσα εὐθηρίαν ἰλασμοῦν. Χαίρε, ὅτι λειμῶνα τῆς τρυφῆς ἀναβάλλεις. Χαίρε, ὅτι λιμῆνα τῶν ψυχῶν ἐτοιμάζεις. Χαίρε δεκτὸν πρεσβείας θυμίαμα. Χαίρε παντός τοῦ κόσμου ἐξίλασμα. Χαίρε Θεοῦ πρὸς θνητοὺς εὐδοκία. Χαίρε θνητῶν πρὸς Θεὸν παρρησία.

Χαίρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων λογισμῶν ἀμφιβόλων ὁ σῶφρων Ἰωσήφ ἐταράχθη, πρῶν ἄσπιλόν σε γνωσκῶν, καὶ ἔγκυόν σε θεωρῶν, ἀμειπτε· μαθῶν δὲ σου τὴν Σύλληψιν ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, ἔφη :

Ἀλληλούϊα.

Ηκουσαν οἱ ποιμένες τῶν Ἀγγέλων ὑμνῶντων τὴν ἔνσαρκον Χριστὸν παρουσίαν· καὶ δραμόντες ὡς πρὸς ποιμένα, θεωροῦσι τοῦτον ὡς ἀμνὸν ἄμωμον ἐν ταῖς ἀγκαλαις Μαρίας, ὡς ἐπὶ Θρόνου Χερουδίου ἀναπαυόμενον· ἦν ὑμνοῦντες εἶπον : Χαίρε ἀμνοῦ καὶ ποιμένος Μήτηρ. Χαίρε ἀλλήλογικῶν προβάτων. Χαίρε ἀοράτων ἐχθρῶν ἀμυντήριον· Χαίρε Παραδείσου θυρῶν

ἀνοικτήριον. Χαίρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλεται τῇ γῇ. Χαίρε ὅτι τὰ ἐπίγεια συγχορεύει οὐρανοῖς. Χαίρε τῶν Ἀποστόλων τὸ αἰγιητὸν στόμα. Χαίρε τῶν Ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος. Χαίρε στερόδον τῆς Πίστεως ἔρεισμα. Χαίρε λαμπρὸν τῆς χάριτος γνωρίσμα. Χαίρε δι' ἧς ἐγυμνώθη ὁ Ἄδης. Χαίρε δι' ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν.

Χαίρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Θεοδρόμον ἀστέρα θεωρήσαντες μάγοι, τῇ τούτου ἠκολούθησαν αἴγλη· καὶ ὡς λύχνον κρατοῦντες αὐτὸν, δι' αὐτῆς ἡρέωνων κραταῖον Ἄνακτα· καὶ φθάσαντες τὸν ἀφαστον, ἐχάρησαν αὐτῷ βοῶντες :

Ἀλληλούϊα.

Γδον παῖδες Χαλδαίων ἐν χειρὶ τῆς Παρθένου τὸν πλάσαντα χεῖρι τοὺς ἀνθρώπους· καὶ Δεσπότην νοσοῦντες αὐτὸν, εἰ καὶ δούλου ἔλαβε μορφήν, ἔσπευσαν τοῖς δώροις θεραπεῦσαι, καὶ βοῆσαι τῇ εὐλογημένῃ· Χαίρε ἀστέρος αὐτοῦ Μήτηρ. Χαίρε αὐγὴ μυστικῆς ἡμέρας. Χαίρε τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον σέβασα. Χαίρε τῆς Τριάδος τοὺς μύστας φωτίζουσα. Χαίρε τύραννον ἀπάνθρωπον ἐκβαλοῦσα τῆς ἀρχῆς. Χαίρε Κύριον φιλάνθρωπον ἐπιδείξασα Χριστόν. Χαίρε ἡ τῆς βαρβάρου λυτρομένη θρησκείας. Χαίρε ἡ τοῦ βορβόρου ῥυομένη τῶν ἔργων. Χαίρε πυρὸς προσκυνησιν παύσασα. Χαίρε φλογὸς παθῶν ἀπαλλάττουσα. Χαίρε πιστῶν ὁδηγὲ σωφροσύνης. Χαίρε πασῶν γενεῶν εὐφροσύνη.

Χαίρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Κήρυκες Θεοφόροι γεγονότες οἱ Μάγοι, υπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐκτελεσαντες σου τὸν χρησμόν, καὶ κηρύξαντες σε τὸν Χριστὸν ἅπασιν, ἀφέντες τὸν Ἡρώδην ὡς ληρώδη, μὴ εἰδὸτα ψάλλειν :

Ἀλληλούϊα.

Λάμπας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωτισμόν ἀληθείας, εἰδίξας τοῦ ψεύδους τὸ σκοτὸς· τὰ γὰρ εἰδῶλα ταύτης, Σωτήρ, μὴ ἐνέγκαντά σου τὴν ἰσχύν πέπτωκεν, οἱ τούτων δὲ ῥυσθίντες, βοῶσι πρὸς τὴν Θεοτόκον : Χαίρε ἀνόρθωσις τῶν ἀνθρώπων. Χαίρε κατὰπτωσις τῶν Δαιμόνων. Χαίρε ἡ τὴν πλάνην σαφῶς ἀφανίσασα. Χαίρε τῶν εἰ-

δῶλων τὸν δόλον ἐλέγξασα. Χαῖρε θάλασσα ποντίσασα Φαραῶ τὸν νοητὸν. Χαῖρε πέτρα ἢ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωὴν. Χαῖρε πύρινε στυλε ὀδηγῶν τοὺς ἐν σκότει. Χαῖρε σκέπη τοῦ κόσμου πλατυτέρα νεφέλης. Χαῖρε τροφή τοῦ Μάννα διάδοχε. Χαῖρε τρυφῆς ἀγίας διάκονε. Χαῖρε ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Χαῖρε ἐξ ἧς ῥέει μέλι καὶ γάλα.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Μέλλοντος Συμεῶνος τοῦ παρόντος αἰῶνος μεθίστασθαι τοῦ ἀπατεῶνος, ἐπεδύσης ὡς βρέφος αὐτῶ, ἀλλ' ἐγνωσθῆς τούτῳ καὶ Θεὸς τέλειος· διόπερ ἐξεπλάγη σου τὴν ἀρρήτην σοφίαν, κράζων:

Ἄλληλουῖα.

Νέαν ἔδειξε Κτίσιν, ἐμφανίσας ὁ Κτίστης ἡμῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γενομένοις, ἐξ ἀσπόρου βλαστήσας γαστρός, καὶ φυλάξας ταύτην ὡς ἀφορον, ἵνα τὸ θαῦμα βλέποντες, ὑμνήσωμεν αὐτὴν βοῶντες: Χαῖρε τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας. Χαῖρε τὸ στέφος τῆς ἐγκρατείας. Χαῖρε ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπουσα. Χαῖρε τῶν Ἀγγέλων τὸν βίον ἐμφαίνουσα. Χαῖρε δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί. Χαῖρε ξύλον εὐσχοιόφυλλον, ὑφ' οὗ σκέπονται πολλοί. Χαῖρε κυφοροῦσα ὀδηγὸν πλανωμένοις. Χαῖρε ἀπογεννώσα λυτρωτὴν αἰχμαλώτοις. Χαῖρε Κριτοῦ δικαίου δυσώπησις. Χαῖρε πολλῶν πταιόντων συγχώρησις. Χαῖρε στολή τῶν γυμνῶν παρρησία. Χαῖρε στοργή πάντα πόθου νικῶσα.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ξένου τέκον ἰδόντες, ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου, τὸν νοῦν εἰς οὐρανὸν μεταθέντες. Διὰ τοῦτο γὰρ ὁ ὑψηλὸς Θεὸς ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινὸς ἄνθρωπος, βουλόμενος ἐλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος τοὺς αὐτῶ βοῶντας:

Ἄλληλουῖα.

Ὅλος ἦν ἐν τοῖς κάτω, καὶ τῶν ἄνω οὐδ' ὅλως ἀπῆν ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος. Συγκατάβασις γὰρ Θεϊκῆ, οὐ μετάβασις δὲ τοπικῆ γέγονε· καὶ τόκος ἐκ Παρθένου Θεολήπτου ἀκουούσης ταῦτα: Χαῖρε Θεοῦ ἀχωρήτου χώρα. Χαῖρε ἀσπετοῦ μαστηρίου θύρα. Χαῖρε τῶν ἀπίστων ἀμφίβολον ἄ-

κουσμα. Χαῖρε τῶν πιστῶν ἀναμφίβολον καύχημα. Χαῖρε δχημα πανάριον τοῦ ἐπὶ τῶν Χερουβίμ. Χαῖρε οἰκημα πανόριστον τοῦ ἐπὶ τῶν Σεραφίμ. Χαῖρε ἡ τάναντία εἰς ταῦτο ἀγαθοῦσα. Χαῖρε ἡ παρθενίαν καὶ λοχείαν ζευγνῦσα. Χαῖρε δι' ἧς ἐλύθη παράβασις. Χαῖρε δι' ἧς ἠνοιχθη Παράδεισος. Χαῖρε ἡ κλεῖς τῆς Χριστοῦ Βασιλείας. Χαῖρε ἐλπὶς ἀγαθῶν αἰωνίων.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Πᾶσα φύσις Ἀγγέλων κατεπλάγη τὸ μέγα τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον. Τὸν ἀπρόσιτον γὰρ ὡς Θεὸν, ἐθεώρει πᾶσι προσίτον ἄνθρωπον, ἡμῖν μὲν συνδιάγουτα, ἀκούοντα δὲ παρὰ πάντων οὕτως;

Ἄλληλουῖα.

Ρῆτορας πολυφθόγγους, ὡς ἰχθύας ἀφῶνους, ὀρώμεν ἐπὶ σοὶ Θεοτόκε· ἀποροῦσι γὰρ λέγειν τὸ πῶς, καὶ Παρθένος μένεις, καὶ τεκεῖν ἴσχυσας. Ἡμεῖς δὲ τὸ μυστήριον θαυμάζοντες, πιστῶς βοῶμεν: Χαῖρε σοφίας Θεοῦ δοχεῖον. Χαῖρε προνοίας αὐτοῦ ταμεῖον. Χαῖρε Φιλοσοφους ἀσόφους δεικνύουσα. Χαῖρε τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα. Χαῖρε ὅτι ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζητηταί. Χαῖρε ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί. Χαῖρε τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκάς διασπῶσα. Χαῖρε τῶν αἰεῶν τὰς σαγήνας πληρεῦσα. Χαῖρε βουθῶ ἀγνοίας ἐξέλκουσα. Χαῖρε πολλοὺς ἐν γνώσει φωτίζουσα. Χαῖρε ὀκλάς τῶν θελόντων σωθῆναι. Χαῖρε λιμὴν τῶν τοῦ βίου πλωτῆρων.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον ὁ τῶν ὄλων κοσμήτωρ, πρὸς τοῦτον αὐτεπάγγελτος ἦλθε· καὶ ποιμὴν ὑπάρχων ὡς Θεός, δι' ἡμᾶς ἐφάνη κατ' ἡμᾶς ἄνθρωπος· ὁμοίῳ γὰρ τὸ ὁμοίον καλέσας, ὡς Θεὸς ἀκούει:

Ἄλληλουῖα.

Τεῖχος εἰ τῶν παρθένων, Θεοτόκε Παρθένη, καὶ πάντων τῶν εἰς σὲ προστρεχόντων. Ὁ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, κατεσκευάσας σε ποιητῆς ἄχραντε, οἰκήσας ἐν τῇ μήτρᾳ σου, καὶ πάντας σοὶ προσφωνεῖν διδάξας. Χαῖρε ἡ στήλη τῆς Παρθενίας. Χαῖρε ἡ πύλη τῆς σωτηρίας. Χαῖρε ἀρχηγὴ νοητῆς ἀναπλάσεως. Χαῖρε χορηγὴ

Θεϊκῆς ἀγαθότητος. Χαῖρε σὺ γὰρ ἀνεγέννησας τοὺς συλληφθέντας αἰσχροῦς. Χαῖρε σὺ γὰρ ἐνουθεήσας τοὺς συληθέντας τὸν νοῦν. Χαῖρε ἢ τὸν φθορέα τῶν φρεῶν καταργούσα. Χαῖρε ἢ τὸν σπορέα τῆς ἀγνείας τεκούσα. Χαῖρε παστάς ἀφθόρου νυμφεύσεως. Χαῖρε πιστοὺς Κυρίῳ ἀρμόζουσα. Χαῖρε καλὴ κουροτρόφε παρθένων. Χαῖρε ψυχῶν νυμφοστόλε ἀγίων.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Υμνος ἅπας ἤττάται, συνεκτείνεσθαι σπεύδων, τῷ πλήθει τῶν πολλῶν οἰκτιρῶν σου. Ἰσαριθμούς γὰρ τῇ ψάμμῳ ὠδάς ἂν προσφέρωμέν σοι, Βασιλεῦ Ἁγίε, οὐδὲν τελοῦμεν ἄξιον, ὧν δέδωκας ἡμῖν τοῖς σοῖ βοῶσιν.

Ἄλληλουῖα.

Φωτοδόχον λαμπάδα τοῖς ἐν σκότει φανείσαν ὁρῶμεν τὴν ἁγίαν Παρθένον· τὸ γὰρ αὐλὸν ἄπτουσα φῶς, ὁδηγεῖ πρὸς γνῶσιν Θεϊκὴν ἅπαντας, αὐγῇ τὸν νοῦν φωτίζουσα, κραυγῇ δὲ τιμωμένη ταῦτα: Χαῖρε ἀκτίς νοητοῦ Ἥλιου. Χαῖρε βολίς τοῦ ἀδύτου φέγγους. Χαῖρε ἀστραπὴ τὰς ψυχὰς καταλάμπουσα. Χαῖρε ὡς βροντὴ τοὺς ἐχθροὺς καταπλήττουσα. Χαῖρε, ὅτι τὸν πολυφωτον ἀνατέλλεις φωτισμόν. Χαῖρε, ὅτι τὸν πολύρρυτον ἀναδύζεις ποταμόν. Χαῖρε τῆς κολυμβήθρας ζωγραφουσα τὸν τύπον. Χαῖρε τῆς ἀμαρτίας ἀποσμήχουσα ῥύπον. Χαῖρε λουτήρ ἐκπλύων συνείδησιν. Χαῖρε κρατὴρ κερνῶν ἀγαλλία-

σιν. Χαῖρε ὁσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας. Χαῖρε ζωὴ μυστικῆς εὐωχίας.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Χάριν δοῦναι. Σελήσας ὀφλημάτων ἀρχαίων, ὁ πάντων χρωλύτης ἀνθρώπων, ἐπεδήμησε δι' ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς ἀποδήμους τῆς αὐτοῦ χάριτος· καὶ σχίσας τὸ χειρόγραφον, ἀκούει παρά πάντων οὕτως:

Ἄλληλουῖα.

Ψάλλουτές σου τὸν Ἰόκον, ἀνυμνοῦμέν σε πάντες ὡς ἔμψυχον Ναὸν Θεοτοκε. Ἐν τῇ σῇ γὰρ οἰκῆσας γαστρὶ ὁ συνέχων πάντα τῇ χειρὶ Κύριος, ἠγίασεν, ἐδόξασεν, ἐδίδαξε βῶν σοι ταῦτα: Χαῖρε σκηνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου. Χαῖρε ἁγία ἀγίων μείζων. Χαῖρε Κιβωτὴ χρυσοβεῖσα τῷ Πνεύματι. Χαῖρε θησαυρὸς τῆς ζωῆς ἀδαπάνητε. Χαῖρε τίμιον διάδημα Βασιλέων εὐσεβῶν. Χαῖρε καύχημα σεβάσμιου Ἱερέων εὐλαβῶν. Χαῖρε τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀσάλευτος πύργος. Χαῖρε τῆς Βασιλείας τὸ ἀπόρρητον τῆχος. Χαῖρε δι' ἧς ἐγείρονται τρόπαια. Χαῖρε δι' ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσι. Χαῖρε χρωτὸς τοῦ ἐμοῦ Σεραπεῖα. Χαῖρε ψυχῆς τῆς ἐμῆς σωτηρία.

Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ω Πανύμνητε Μῆτερ, ἢ τεκούσα τὸν πάντων ἀγίων ἀγιώτατον Λόγον, διξαμένη τὴν νῦν προσφορὰν, ἀπὸ πάσης ῥύσαι συμφορᾶς ἅπαντας, καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως τοὺς σοῖ βοῶντας:

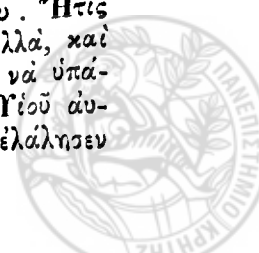
Ἄλληλουῖα.

Θ Α Υ Μ Α Α'.

Περὶ τῶν ἐκτυφλωθέντων Ἰουδαίων, καὶ τοῦ ἐκκοπέτος τὰς χεῖρας, καὶ μετὰ τὸ πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ, ὑπὸ τῆς Θεοτόκου Σεραπευθέντος.

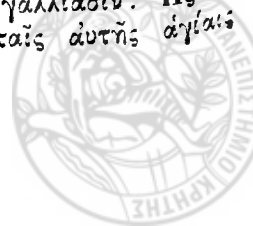
Τὸν καιρὸν, ὅπου ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ μετοικήσῃ ἀπὸ τούτου τὸν κόσμον τὴν πανάχραντον Μητέρα αὐτοῦ εἰς τὴν οὐράνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν, νὰ συμβασιλεύῃ μετ' αὐτοῦ αἰωνίως, καθὼς τῆς ἔπρεπεν, ἐπρόσταξε νὰ συναχθοῦν οἱ Ἀπόστολοι ἀπὸ ὅλου τὸν κόσμον, ὅπου εὐρίσκοντο διεσπαρμένοι, κηρύττοντες τὸν σωτήριον λόγον, καὶ νὰ ὑπάγουσιν εἰς

τὸν χωρίον Γεθσημανῆ, ὅπου ἦτον ἡ Παναγία, νὰ τὴν ἐνταφιάσουν. Τότε λοιπὸν μετ' αὐτῆς εὐχρησάμενος καὶ βούλησιν τοὺς ἄρπαξαν σύνεφα, καὶ εὐρέθησαν ἅπαντες εἰς μίαν στιγμὴν ἐνώπιον τῆς Ἀειπαρθένου. Ἦτις ἰδοῦσα τούτους, ἐχάρη κατὰ πολλὰ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι ὁ καιρὸς ἤγγικεν νὰ ὑπάγῃ, νὰ συνευφραίνεται μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς καὶ Δεσπότης. Καὶ ἀφ' οὗ ἐλάλησεν



ὅσα ἠθέλησε πρὸς νουθεσίαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐπαρηγόρησε, καθὼς εἰς τὴν κοίμησιν αὐτῆς φαίνεται, σχηματίσασα τὸ πάντημον αὐτῆς καὶ πάνσεπτον Σῶμα, εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ παρέδωκε τὴν παναγίαν Ψυχὴν της εἰς τὰς ἀχράντους ἱαλάμας τοῦ αἰωνίου Θεοῦ. Τότε κατὰ τὴν παραγγελίαν της οἱ Ἀπόστολοι ἔλαβον τὸ ἀγιώτατον ἐκεῖνο Σκῆνος, καὶ πορευόμενοι με εὐταξίαν καὶ εὐλάβειαν, ἔψαλλον συμφώνως ὕμνον ἐξοδίου. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἅγιοι Ἀγγελοι συνοδεύοντες τὴν Κυρίαν αὐτῶν καὶ Βασιλείσαν, ὕμνουσαν ἀοράτως, καὶ ἐγκωμιάζαν με γλυκύταταις φωναῖς Σαυμασίως, ὅπου εἰς τὸν ἀέρα ἤκούοντο. Ἄλλὰ οἱ φθονεροὶ καὶ ἀσεβεῖς Ἰουδαῖοι, δείχνοντες ἀκόμη τὸ μῖσος ὅπου εἶχαν πρὸς τὸν Κύριον, καὶ τὴν κακοςύνην τους, ὠρμησαν κατὰ τοῦ κραβδάτου, ἔχοντες εἰς τὸν νοῦν τους νὰ ἀτιμάσουσι τὸ πολῦτιμον καὶ Σεῖκὸν Σκῆνωμα. Ἄλλὰ παρευθὺς ἔφθασεν ἡ Σεῖα δίκη τοὺς τολμητὰς ὡς ἐπλησίασαν, καὶ ἐτυφλώθησαν ἅπαντες. Εἰς δὲ ἀπ' ἐκείνους πλέον ἀυθάδης, ἐτόλμησε με ἀναισχυντίαν ὁ ἀσυνειδήτος, καὶ ἄρπαξε τὸν ἱερὸν κραβδάτον, βουλόμενος νὰ τὸν ρίξῃ ἀπὸ τοὺς ὤμους τῶν Ἀποστόλων. Ἄλλὰ οἱ ἅγιοι Ἀγγελοι δὲν ὑπόφεραν νὰ γένη τοιαύτη ὕβρις εἰς τὸ Βασιλικὸν σκῆνωμα, ἀμὴ ἐπαίδευσαν δικαίως τὴν ἀναισχυντίαν αὐτοῦ καὶ αὐθάδειαν, κόπτοντες ἀοράτως τὰς χεῖράς του, αἱ ὅποιαι ἔμειναν εἰς τὸν κραβδάτον κρεμασμέναις, εἰς φορικωδέστατον καὶ ἐλεεινὸν Σεάμα. Ὁ δὲ πάσχων ἐθρήνηε πικρῶς ὀδυρόμενος. Ὁ γοῦν Πέτρος ὡς μιμητῆς τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ εὐσπλαγχνίσθη, καὶ ἐλυπήθη τούτου τὰ δάκρυα, καὶ πλησιασας εἶπεν αὐτῷ: Πίστευσον ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἀληθῶς Μήτηρ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅς τις ἐγεννήθη ἄνευ πορᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς Ἀειπαρθένου, καὶ τότε νὰ γνωρίσης τὴν δυνάμιν της νὰ λάβῃς πάλιν τὰς χεῖράς σου. Ὁ δὲ μετὰ δακρῶν ἐφώνησε, λέγων: Πιστεῦω Κυρία μου, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι ἀληθῶς καὶ ἀφθόρως ἐγεννησας τὸν Δεσπότην καὶ Σωτῆρά μου Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Τότε ὁ ἱερὸς Πέ-

τρος τὸν ἐπλησίασεν εἰς τὰ κομμένα χεῖρια, καὶ ἐγγίζοντας αὐτὰ εἰς τοὺς τόπους των (ὡ Σαυμασίς τερατουργήματος) ἐκόλλησαν ὑπὲρ φύσιν, καθὼς καὶ πρῶην Σαυμασίως ἐκόπησαν, καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν, καὶ τὴν πανάχραντον Δέσποιναν. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι ὅπου ἐτυφλώθησαν, ἀκούσαντες τὴν Σαυματοργίαν ταύτην, εἰάν ἦσαν καὶ σκληροκαρδιοὶ, ὅμως διὰ νὰ λάβουσι τὸ φῶς τους, ὠμολόγησαν μετὰ δακρῶν τὴν ἁμαρτίαν τους, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν αὐτοῖς: Πλησιαστε καὶ ἐσεῖς, νὰ ἐγγίσετε τοὺς ὀφθαλμούς σας εἰς τὸ ρούχον της, καὶ ὡς Μητὴρ ἐλέους σπλαγγνίζεται νὰ σᾶς ἰατρεύσῃ. Οὕτως γοῦν ποιήσαντες, καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἀνέβλεψαν. Καὶ τίς διηγήσεται τὴν δόξαν, ὅπου ἔδωσαν τῷ Θεῷ καὶ πρὸς τὴν Παρθένον εὐχαριστίαν; Ὅλοι τὴν ἐγκωμιάζαν, ἕως ὅπου ἔφθασαν εἰς τὴν Γεθσημανῆ, καὶ κηδεύσαντες τὸ πανάχραντον σῶμα, ἤκουον τρεῖς ἡμέρας τοὺς ὕμνους τῶν Ἀγγέλων, ἕως ὅπου τὴν ἐπήρασιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνασταθεῖσαν, καὶ τὴν ἐκάθισαν ἐκ δεξιῶν τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς καὶ Σωτῆρός μας. Ἄλλὰ μὴ φανῆ τινὸς περισσόν, πῶς ἐκεῖνο τὸ Θεοδόχον σῶμα ἀπέθανε, καὶ τὸ ἔβησαν εἰς τὸν τάφον, ὅτι εἰάν ὁ Υἱὸς της ἐκαταδέχθη καὶ ἐτάφη, πῶς καὶ ἡ ἀγία του Μητὴρ νὰ μὴ πάθῃ τὰ ὅμοια; Πρέπον ἦτον νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὸν τάφον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Παράδεισον, διὰ νὰ πιστωθοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ἀπὸ τὸ μνημα ἔχομεν νὰ ἀναστῆθοῦμεν, ὅταν Σελήσῃ ὁ Κύριος. Ἄλλὰ ἡμεῖς μὲν παθαίνομεν εἰς τὸν τάφον λύσιν τοῦ σώματος καὶ διαφθοράν, διὰ νὰ ξεριζωθῇ ἡ ἁμαρτία, ὅπου εἶναι εἰς τὴν σάρκα μας. Ἀμὴ τὸ ἀγιώτατον σῶμα τῆς Παρθένου, ὡσάν ὅπου ἦτον ἀπὸ τὴν σύλληψιν ἡγιασμένου ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἔπαθε διαφθοράν εἰς τὸ μνημα, ἀλλὰ παρευθὺς ἀνεστήθη παρὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς, καὶ βασιλεύει σὺν αὐτῷ αἰωνίως εἰς ἐκείνην τὴν ἀνεκλάητον δόξαν καὶ ἄφραστον ἀγαλλίασιν. Ἡς ἀξιωθείμεν καὶ ἡμεῖς ταῖς αὐτῆς ἀγίαις προσεβδαιαῖς. Ἀμήν.



Θ Α Υ Μ Α Σ Ι Α

Περὶ τῆς γαλακτοθρεψάσης νεκρᾶς τὸ βρέφος αὐτῆς, καὶ μετὰ
ἐνιαύσιον χρόνον ἀναστήσεως.

Μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ χρόνους, ἰ. Ἀφόντις ἐλιθοβό-
λησαν οἱ μιαιοὶ Ἰουδαῖοι τὸν Πρωτομάρ-
τυρα Στέφανον, καὶ ἐδίωξαν ὅλους τοὺς
Ἀποστόλους ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὅσους
ἄλλους ἐκήρυττον τὸν Χριστόν, ἦτον ἕνας
ἀπὸ τοὺς ἱβ'. Μαθητᾶς, Μαξιμίνας ὀνόματι,
ὅς τις ἦτον εἰς τὴν συνοδίαν τῆς Μάρθας
καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, καθὼς ὁ
Ἀπόστολος Πέτρος τοῦ ἐπαράγγειλε, νὰ μὴ
ξεχωρίσῃ ἀπὸ ταύταις· ἐπεὶ ὁ ἀδελφός τες
ἔφυγεν εἰς τὴν Κύπρον διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων, νὰ μὴ τὸν φονεύσῃ, αἱ δὲ ἀ-
δελφαὶ αὐτοῦ ἔμειναν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα
μὲ τὴν Παναγίαν, ἕως τὴν ταύτης Με-
τάστασιν· ἐπειτα ἐπούλησαν τὰ πράγματα
τοὺς ὅλα, καὶ ἔδωσαν τὰ χρήματα τοῖς
πτωχοῖς, ἀποστολικῶς διάγουσαι. Οἱ γοῦν
Ἰουδαῖοι βλέποντες, ὅτι ἐκήρυττον παρρη-
σίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ἔβαλαν
εἰς μίαν βάρκαν χωρὶς ἄρμενα, ἢ κουπία
ποσῶς, διὰ νὰ πνιγούσι, καὶ ἄφησαν τὸ
ξύλον νὰ ὑπάγῃ ὅπου τὸ διώξῃ ὁ ἀνεμος.
Ἦτον δὲ ἔσω εἰς τὴν βάρκαν ἡ Μαρία, ἡ
Μάρθα, Μαξιμίλλα ἡ δούλη των, ὁ ἀνωθεν
Μαξιμίνας, καὶ ἄλλος ἕνας Καλλιθώνιος
ὀνόματι, ὅς τις ἦτον ὁ τυφλὸς γεννηθεὶς, ὃν
ὁ Κύριος ἐθεράπευσεν. Οὗτοι αἱ πέντε ἐ-
δέοντο τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τόπον,
ὅπου θέλει ἡ χάρις του· οὐ ἡ δύναμις καὶ
ἡ βοήθεια τοὺς ὑπήγεν εἰς μίαν χώραν τῆς
Γαλλίας πολυάνθρωπον, λεγομένην Μαρ-
σίλιαν. Ἐξελθόντες οὖν τοῦ πλοίου, καὶ
δοξάσαντες τὸν Θεόν, ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀ-
γορὰν, μῆπως καὶ δώσῃ τοὺς τινὰς ἐλεη-
μοσύνην νὰ πορευθούσιν. Οἱ δὲ ἄνθρωποι
τῆς Πόλεως, ὡς εἰδωλολάτραι, δὲν τοὺς
ἐσπλαγγίσθησαν. Ἦτον δὲ εἰς τὴν πόλιν
αὐτὴν ἕνας Ἠγεμῶν ἄτεκος, ὅς τις εἶδεν
αὐτὴν εἰς τὸ δράμα του τὴν νύκτα ἐκείνην μίαν

γυναῖκα, καὶ λέγει του· Ἐσὶ κοιμᾶσαι
ἀναπαυόμενος εἰς τὸ κρεβάτι μὲ τὴν ὁμό-
ζυγον, ἀσπλαγγχε, ἐμπεπλησμένος πικρῶς
ἀγαθοῦ, καὶ οἱ δούλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ
ἀποβαίνουν ἀπὸ τὴν πείναν. Ἐγερθεὶς,
ὑπάγε εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ πρωτὶ, ἔπαρε καὶ
ἐκείνους τοὺς πέντε ξένους, καὶ ἀνάπαυσον
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκόν σου· εἰ δὲ καὶ δὲν μὲ
ἀκούσης, θέλει λάβει κακὸν καὶ ἄσχημον
θάνατον. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Ἠγεμῶν, καὶ ἡ
συμβίος, ἐφοβήθησαν, καὶ τοὺς ἐπήραν εἰς
τὸ παλάτιον, περιποιηθέντες αὐτοὺς εἰς ὅλα
τὰ χρειαζόμενα. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς
ἀκούων τὴν διδασχὴν τῆς Μαρίας, ἣτις
ἐκήρυττε τὸν Χριστόν Θεόν ἀληθινόν, διη-
γουμένη τὰς θαυματουργίας, ὅπου ἐτέλεσεν,
εἶπεν αὐτῇ· Ἐὰν ὁ Χριστὸς, ὅπῃ κηρύττεις
Θεὸν παντοδύναμον, μοῦ δώσῃ ἕνα παιδί,
ὅπου ἔχω πόθον εἰς τοῦτο, τάσσω σου νὰ
γένω Χριστιανὸς, καὶ νὰ ἀφανίσω πάντα
τὰ εἰδῶλα. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Οὐχὶ μό-
νον αὐτὴν τὴν χάριν δύναται ὁ Δεσπότης
Χριστὸς, ἀλλὰ καὶ εἶτι ἄλλο ζήτημα θέλεις.
Μόνον πιστεύσον εἰς αὐτὸν ἀδιστακτως, καὶ
θέλεις γνωρίσει τὴν τούτου δύναμιν. Εἰς
ὀλίγας ἡμέρας ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐγκυώθη,
καὶ εὐθὺς ἐδαπτίσθησαν ὅλοι τοῦ παλατίου·
καὶ τόσῃν εὐλάβειαν ἔδειξεν ὁ Ἠγεμῶν,
καὶ πόθον εἰς τὴν Πίστιν, ὅπου ἠθέλησε νὰ
ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, νὰ προσκυνήσῃ
τοὺς ἁγίους τόπους. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ, ὡς
εὐλαβῆς, τὸν ἐπαρεκάλει μετὰ δακρύων,
νὰ τὴν ἐπάρῃ καὶ αὐτὴν, ὅς τις στανικῶς,
διὰ νὰ μὴ τὴν πικράνῃ, ἔστεργε νὰ ὑπάγῃ
μετ' αὐτοῦ. Ἀφῆκεν οὖν Ἐπίτροπον ἀν-
τ' αὐτοῦ τὴν Μαρίαν, δίδωντάς της γραφί-
κῶς ἐξουσίαν νὰ χαλάσῃ πάντας τοὺς βω-
μοὺς τῶν εἰδῶλων, νὰ κτίσῃ Ναοὺς, καὶ
εἶτι ἄλλο θέλησῃ νὰ κάμῃ ἀνεμποδίστως,
δίδωντας τὰς κλεῖδας τῆς Πόλεως καὶ ὅλου

τὸν Σησαφρὸν εἰς τὰς χεῖράς της. Ἐπειτα εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον μετὰ τῆς συμβίου, καὶ τινῶν ἄλλων, νὰ τοὺς ὑπηρετοῦσιν. Ἀρμένισαν οὖν τὴν πρώτην ἡμέραν, καὶ τότε ἠγέρθη ἐναντίος ἄνεμος· ἐσταμάτησαν πολὺν καιρὸν εἰς ἓνα λιμένα, ἕως νὰ φυσήσῃ ἐπιτίθδειος ἄνεμος, καὶ τότε πάλιν ἀρμένισαν. Εἰς τὸν δρόμον ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς γυναικὸς νὰ ἐλευθερωθῇ, καὶ ἐγέννησε μὲ πολλὴν βάσανον παιδίον ἀρσενικόν, καὶ τότες εὐθὺς ἐξεψύχησεν. Ὄθεν ὁ ἄρχων ἐλυπήθη κατὰ πολλὰ· πλὴν δὲν ἐσμίχρυνε ποσῶς ἢ εὐλάβειά του, νὰ σκανδαλισθῇ εἰς τὸν Θεόν, νὰ στρέψῃ ὀπίσω· μόνον, ἀφ' οὗ ἐκλαυσεν ἱκανῶς, εἶπε τοὺς ναύτας νὰ ὑπάγουσιν εἰς ἓνα ἐρημονῆσι, ὅπου ἦτον ἐκεῖ πλησίον· καὶ οὕτως εὐγαλαν τὴν ἀπεθαμμένην, καὶ τὴν ἔθεσαν εἰς ἓνα σπήλαιον μὲ τὸ βρέφος, καὶ σκεπάσας αὐτήν, εἶπε ταῦτα: Ὑπεραγία Θεοτόκε, Μῆτηρ τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν ἀπληπισμένων βοήθεια, καθὼς ἐγέννησες τὸν Θεὸν μὲ τρόπον θαυμασίον, οὕτω περιφρουρήσῃ καὶ τὸ βρέφος τοῦτο, καὶ οἰκονόμησον εἰς αὐτὸ εἴτι βούλεσαι. Οὕτως εἰπὼν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρια τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἐξελθὼν ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν, καὶ ἐκεῖ μὲ δέλημα Θεοῦ ἤρε τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὰ γενόμενα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, εἰρήνη σοι τέκνον, ὅπου ἐπίστευσες εἰς τὸ σωτήριον Κήρυγμα. Περὶ δὲ τῆς σῆς ὁμοζύγου καὶ τέκνου σου, μὴ λυπᾶσαι, ὅτι ὁ Κύριος δύναται νὰ μετατρέψῃ τὴν Σλίψιν σου εἰς εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν. Ἀπελθόντες οὖν ἀμφότεροι, τοῦ ἔδειξεν ὅλους τοὺς τόπους, ὅπου ἐπεριπάτησεν ὁ Κύριος, καὶ ἔκαμε τὰ θαυμάσια. Τὸν Δεῖπνον τὸν μουσικόν, τὸν κῆπον, τὸν Γολγοθᾶ, καὶ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἀνελήφθη εἰς Οὐρανούς· καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν ἱκανῶς ἅπαντα τὰ τῆς Δείας

Οἰκονομίας καὶ Πίψεως. Καὶ ἀφ' ἧ ἔκαμεν ἐκεῖ περισσότερον ἀπὸ ἓνα χρόνον, τὸν ἐπροβόδησεν ὁ Ἀπόστολος, καὶ εὐχίθη του· ὅς τις νεύσει τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸ ξηρονῆσι, ὅπου ἀφῆκε τὴν τελευτήσασαν μετὰ τοῦ βρέφους. Καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ σπήλαιον, εἶδε τὸ βρέφος καὶ ἐβύζανε τὴν νεκράν, ἥτις ἦτον σὼα καὶ ἀκέρα, καθὼς τὴν ἀφῆκεν. Ὄθεν ἐξέστη, καὶ εἶπε ταῦτα μετὰ δακρῶν πρὸς Κύριον: Θεε παντοδύναμε, ἡ χάρις σου, ὅπου ἔτρεφε τὸ βρέφος τοῦτο τόσον καιρὸν, πιστεύω ὅτι δύνασαι νὰ ἀναστήσῃς καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ λύπη μου εἰς διπλὴν χαρὰν κατὰ τὴν πρόρρησιν Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου σου. Ναι, πολυεύπλαγγχε Δέσποτα, ἐπάκουσόν μου τοῦ ἀναξίου δούλου σου διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἀειπαρθένου Μητρός σου, καὶ τῆς δούλης σου Μαρίας, ἥτις μὲ ἐφώτισε, καὶ εἰς τὴν σὴν ἐπίγνωσιν καθωδήγησεν. Οὕτως εἶπε μετὰ δακρῶν καὶ πίστεως, καὶ εὐθὺς (ὡ τοῦ θαύματος) ἀνέστη ἡ νεκρά ὡσπερ ἐξ ὕπνου, καὶ στενάξασα, εἶπε ταῦτα: Ὁ γλυκυτάτη μου Δέσποινα, εὐλογημένου τοῦ ὀνομά σου, ὅπου μὲ ἔσκητες, καὶ ἐκυβέρνησες εἰς τὴν γένναν, καὶ ἔτρεφες τόσας ἡμέρας τὸ τέκνον μου. Τότες ἀνήγγειλε τοῦ ἀνδρός της, λέγουσα: Γίνωσκε, ὅτι ὅλους τοὺς ἁγίους τόπους ὅπου σοῦ ἔδειξεν ὁ Ἅγιος Πέτρος, ἐκεῖ ἦμην καὶ ἐγὼ, καὶ τὰς ἔβλεπα ὅπου μὲ ὠδήγα ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ· καὶ οὕτω τοῦ εἶπεν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ἱερῶν τόπων. Ὁ δὲ περισσῶς ἐξεπλήττετο. Καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθον εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ προσκυνήσαντες τὴν Ἁγίαν Μαρίαν, τῆς εἶπαι τὰ γενόμενα. Καὶ πάντες τῆς Πόλεως ἐβαπτίσθησαν, ἠδάφισαν ὅλα τὰ εἶδωλα, ἐκοδόμησαν ἱεράς Ἐκκλησίας, καὶ ἑτέρας ἀγαθοεργίας ἐτέλεσαν εἰς δόξαν Πατρός, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος.



Θ Α Υ Μ Α Γ.

Περὶ Ἰωάννου τινὸς ὀπτασία ὠφέλιμος.

Τῇ κγ'. τοῦ Νοεμβρίου φαίνεται εἰς τὸ Συναξάριον, ὅτι, ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ Βασιλέως, ἦτον τις ῥάπτης Ἰωάννης ὀνόματι, ζῶν ἀσέμνως εἰς ταῖς ἡδοναῖς τῆς σαρκός, χωρὶς νὰ συλλογηθῇ τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὅπου ἐκδέχεται τοὺς ἀμαρτάνοντας. Ὁ δὲ ἐλεήμων, καὶ πολυεὐσπλαγχνος Θεός, ὁ τὰ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομῶν, τοῦ ἔδειξε μίαν φοβερὰν ὀπτασίαν, διὰ νὰ διορθωσῇ τὴν πολιτείαν του. Ἐφάνη του γοῦν εἰς τὸ ὄνειρον μίαν νύκτα, ὅτι ἐτελείωσεν ἓνα ἱμάτιον, καὶ τὸ ὑπῆγε τοῦ Βασιλέως, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυνωμίλει, καὶ ἀντάμα ἐχαίροντο. Ἐπειτα τοῦ ἐφάνη, πῶς ἐγυμνωσεν ὁ Βασιλεὺς μάχαιραν, καὶ τὸν ἄρπασεν ἀπὸ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, ἦγουν τὰ μαλλία, τὰ ὁποῖα εἶχασιν τότε μακρὰ, καὶ τὰ ἔκοπτε, λέγων πρὸς αὐτόν: Ὅταν ἀποκόψῃ τὰς τρίχας σου ἢ μάχαιρα, τότε δεῖλει κόψῃ καὶ τὴν κεφαλὴν σου, καὶ οὕτως ἐγένετο. Λοιπὸν ἀπὸ τὸν πολὺν φόβον ὅπου ἐπῆρεν, ἔταν ἔκοψε τὸν τράχηλόν του ἢ μάχαιρα, ἐξύπνησεν ὅλος ἐντρομος, καὶ ἔλεγε ταῦτα: Εὐχαριστῶ σοι ὄνειρε, ὅτι τὸν φοβερὸν ἀγῶνα, ὅπου εἶδα, ἐτελείωσες εἰς φάντασμα. Ἐμεινεν οὖν ὁ αὐτὸς ἀδιόρθωτος, ἀστοχήσας τὸν φόβον ὁ ἀγνωστος. Λοιπὸν ἦλθε του ἀσθένεια πολλὰ βαρῆα. Τότε πάλιν ὁ ἐλεήμων Θεὸς τοῦ ἔδειξεν ὀπτασίαν, ὅχι εἰς τὸ ὄνειρον, ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ με ἔκστασιν· καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς τὸν ἐπήγασιν εἰς ἓνα τόπον, ὅπου εἶχασιν συνήθειαν νὰ καθίζουσιν οἱ κριταί, ὅταν ἔκαμναν ἀπόφασιν, νὰ θανατώσουν τινα. Τότε βλέπει, καὶ ἐκάθετο ἓνας Βασιλεὺς φοβερώτατος, ἐνδεδυμένος Ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ Βασιλικήν. Πλησίον δὲ αὐτοῦ ἐστέκοντο ἐκ δεξιῶν μὲν τινὲς Ἱεροπρεπεῖς ἄνδρες καθεζόμενοι· ἐκ δὲ ἀριστερῶν ἔβλεπεν ἄλλους ἀγρίους καὶ ἀσχήμους τὴν θείαν, καὶ ὀπι-

σθεν αὐτοῦ ἦτον ἓνας λαίκεος σκοτεινὸς πολλὰ καὶ ὀδυνηρὸς. Οὕτω γοῦν ἰστάμενος εἰς πολὺν ἀγῶνα ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐντρομος, τοῦ εἶπεν ὁ Βασιλεὺς· Τάχα ἤξεύρεις τίς εἶμαι ἐγὼ, ὦ νεανία; Ὁ δὲ μετὰ πολλοῦ φόβου ἀπεκρίνατο· Νομίζω Κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ σαρκωθείς δι' ἡμᾶς, καθὼς αἱ Γραφαὶ μας διαλαμβάνουσι. Λέγει τε ὁ Χριστὸς· καὶ ἐπειδὴ μὲ ἤξεύρεις ἀπὸ τὰς Γραφᾶς, διατὶ ἀστοχήσες τὴν ἀπειλήν, ὅπου σὲ ἐφόβησεν ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντίνος; Ἡ δὲν ἤξεύρεις τοῦτο, ὅπου σοῦ λέγω; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἠξεύρωτο Δέσποτα, καὶ ἀκόμη τὸν φόβον ἐκείνον βαστάζω εἰς τὴν ψυχὴν μου· καὶ ὁ Βασιλεὺς· Ἐπειδὴ, καθὼς λέγεις, ἀκόμη τὸν φόβον ἔχεις εἰς τὴν ψυχὴν, πῶς δὲν ἐμετανόησες τὰς ἀμαρτίας σου; Ὅμως κάθου μὲ τὴν ζημίαν σου, ὅτι ἐγὼ ἤμουν, καὶ ὄχι ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντίνος, ὅπου σοῦ ἔδειξα τὴν φοβερὰν βάσανον. Ταῦτα εἰπὼν ἔκαμε νεῦμα εἰς τοὺς παρεστῶτας, νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸν ὀδυνηρὸν ἐκείνον βόθρον. Ὁ δὲ γερωῶς ἐβόησε ταῦτα μεγαλοφωνῶς: Παναγία Θεοτόκε, βοήθει μοι. Τότες εὐρέθη ἡ Παναγία ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἔκαμε δέησιν πρὸς τὸν Δεσπότην, νὰ τὸν ἐλεήσῃ. Καθὼς τὸν ἐτράδιζαν οὖν νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸν λαίκεον ἐκεῖνοι οἱ ἀνιλεῖς, ἤκουσε τὴν φωνὴν ταύτην: Ἀφεῖτέ τον διὰ τὴν δέησιν τῆς Μητρὸς μου, καὶ ὡς ἔχη καιρὸν νὰ μετανόησῃ. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὁ ἀσθενῆς, καὶ μὲ τὴν χάριν τῆς Παναγίας εὐρέθη ὑγιὴς ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν. Λοιπὸν ἀπελθὼν εἰς ἓναν εὐλαδῆ Μοναχόν, τοῦ ἀνήγγειλε τὰ γενόμενα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ, ἀδελφέ, καὶ εὐχαρίστησον τὴν Παναγίαν, ὅπου σὲ ἤξιωσε τοιαύτης ὀράσεως. Διόρθωσε τὸν βίον σου συντομώτερον, νὰ μὴ τὸ πάθῃς καθὼς ἓνας Ἀρχὼν ἡμέραις περασμέναις, Γεώργιος

ὄνοματι· διὰ τὸν ὁποῖον εἶδε τίς φίλος του ἐμείαν ὄπτασίαν, καὶ τὸν ἔστυραν νὰ τὸν βυθίσουν εἰς τὸν ἄδην, καὶ ἐλυτρώθῃ καὶ αὐτὸς τοῦ κινδύνου διὰ πρεσβειῶν ἐκείνων, ὅπου δύνονται πρὸς Κύριον, καὶ τοῦ ἔδωσαν διωρίαν ἡμέρας εἴκοσι. Ταύτην τὴν ὄπτασίαν ἀνήγγειλε πρὸς τὸν Γεώργιον ὁ εὐλαθὴς ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὅπου τὴν εἶδεν· ἀμὴ αὐτὸς δὲν ἐσυλλογίσθη ποσῶς τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ ἔμεινεν ἀδιόρθωτος. Λοιπὸν μετὰ τὰς εἴκοσι ἡμέρας ἐξεψυξεν ὁ Γεώργιος, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἐκείνα τὰ φοβερά κολαστήρια. Φυλάγου λοιπὸν καὶ ἐσὺ, καὶ ἐπιμελήσου

τὸν βίον σου. Ἐπειδὴ εἶδες, ὅτι δὲν ἦδες ἄλλον βοηθόν, μόνον τὴν Παναγίαν· αὐτὴν πρέσβευε μετὰ δακρύων διηνηκῶς, νὰ σὲ ἀξιῶσῃ τῆς αἰωνίου Μακαριότητος. Ταύτην τὴν σωτήριον συμβουλήν ἀκούσας ὁ Γεώργιος παρὰ τοῦ εὐλαθοῦς Μουαχοῦ, καὶ ἐνθυμήμενος πάντοτε τὸν φόβον τῆς φρικτῆς ἐκείνης ὁράσεως, ἐξωμολογήθη πᾶντὰ τὰ ἀμαρτήματα αὐτοῦ, ἔδωκεν ἐλεημοσύνην πολλήν, ἔκαμε ὑποστασίας, καὶ ἄλλας ἀρετάς, καὶ τελειώσας εἰς πολιτείαν Σεάρεστον, ἀπῆλθεν εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Θ Α Υ Μ Α Δ'.

Περὶ τοῦ ἐν Νεωρίῳ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου.

Φαίνεται εἰς τὴν ὑστερήν τοῦ Αὐγούστου, ὅτι τὸν καιρὸν τῶν εὐσεβεστάτων Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν τίς Πατρίκιος, τὸ ὄνομά του Ἀντώνιος, ὃς τις εἶχεν εἰς τὸν οἶκόν του κτισμένον Ναὸν ὠραῖον καὶ ἐνδοξον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐντόπῳ λεγόμενῳ Νεωρίῳ. Τὸν ὁποῖον Ναὸν οἱ πρότερον Βασιλεῖς, εἰκονομάχοι ὄντες, ἀπεγυμνωσαν πάσης εὐπρεπειας, καθὼς ἔκαμαν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας, καὶ εὐγαλαν τὰς Εἰκόνας ὅλας, καὶ μόνον Σταυροὺς ἐχάραξαν εἰς τοὺς τοίχους καὶ ἐπροσκυνούσαν. Τότε γοῦν, ὅπου ἔλαμψεν ἡ Ὁρθοδοξία, πάλιν ἐστόλισεν αὐτὸν τὸν Ναὸν ὁ Πατρίκιος με χρυσίον καὶ Εἰκονίσματα, καὶ κάτωθεν αὐτοῦ ἔκτισε μικρὸν λουτρὸν πρὸς σωματικὴν παραμυθίαν. Ἔως οὖν ἔζη ὁ εὐλαθὴς οὗτος Πατρίκιος, ἐκυδέρινα τὸν Ναὸν αὐτὸν, ἐξώδιαζεν εἴτι ἔκαμνε χρεία· καὶ οὕτως ἄνωθεν μὲν ἐτελείτο ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ πάντοτε· κάτωθεν δὲ εἰς τὸ λουτρὸν ἐγίνοντο θαύματα ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας· καὶ πολλοὶ ἄρρωστοὶ, καὶ βασανιζόμενοι ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, ἐθεραπεύθησαν. Ἀφρόντις δὲ ἀνεπαύθη ὁ Ἀντώνιος, κατελείφθη ἀνεπιμέλητον τὸ λουτρὸν, διὰτι

δὲν εἶχασιν ἔξοδον οἱ ἀπόγονοί του νὰ φέρουσι νερόν πρὸς αὐτάρκειαν, καὶ ἐπήρασε τινὲς καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ μάρμαρά του. Ὁ δὲ Ναὸς ἔμεινεν εἰς τινα εὐλαθῆ Ἱερέα, ὃς τις τὸν ἐφημέρευε μετὰ πάσης προθυμίας, διὰτι ἔκαμνε πολλὰ θαύματα ἢ Παναγία, καὶ εἶχεν ὁ λαὸς εἰς ἐκείνον εὐλασίαν, παρέχοντας τὰ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ Ἱερέως. Μετὰ δὲ καιρὸν, Σέλωνας ὁ Βασιλεὺς Ῥωμανὸς νὰ κτίσῃ εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ ἕνα οἶκον εὐμορφον, ἐγύρευε μάρμαρα, καὶ τοῦ εἶπαται, ὅτι εἰς τὸ ἄνωθεν λουτρὸν ἦσαν ὠραϊότατα, καθὼς τὰ ὠρέγετο. Λοιπὸν ἐμελέτα νὰ χαλάσῃ τὸ λουτρὸν, νὰ τὰ πᾶρη. Ἀλλὰ ἡ Παναγία Θεοτόκος, ὅπου ἔκατοίκα εἰς αὐτὸν τὸν Ναὸν, δὲν ἀμέλησεν, οὕτε ἀφῆκε νὰ καταστρέψου τὸν οἶκόν τῆς· ἀμὴ ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς ὄπτασίαν πρὸς τὸν Νέστορα (ὃς τις ἦτον κτίστης, καὶ τὸ ἔδωκεν ὁ Βασιλεὺς Σέλημα νὰ χαλάσῃ τὸ λουτρὸν) καὶ λέγει του· Φυλάγου, μὴ τολμήσῃς νὰ εὐγάλῃς κἄν ἕνα λίθον ἀπὸ τὸν οἶκον μου τοῦ Νεωρίου· εἶδε, μεγάλην ζημίαν λαμβάνεις. Ταῦτα ἀνήγγειλεν ὁ Νέστωρ τῷ Βασιλεῖ, ὃς τις ὡς εὐλαθὴς καὶ ἐνάρετος, εἶπε ταῦτα· Δὲν Σέλω νὰ ἔχω δίκην καὶ ἐγκαλέσιμον μετὰ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τὸν οἶκον αὐ-

τῆς νὰ ἀνακαινίσω εἴτι χρειάζεται. Ἐπρόσταξεν οὖν εὐθὺς, καὶ ἐκατασκευάσαν τὸ λουτρόν τρανιότερον, καὶ ἤρχετο νερὸν πολὺ. Καὶ ἐλουσθησαν οἱ Βασιλεῖς εἰς αὐτό, Ῥωμανός, Χριστοφόρος, καὶ Κωνσταντῖνος, δίδοντες καὶ Χρυσόβουλλον, νὰ ἔχη ὁ Ναός ἐκεῖνος τόσα φλωρία ἐσοδῶν τὸν καθὲ χρόνον ἀπὸ τὰ Βασίλεια. Ἐκαμνεν οὖν καλὴν Δαύματα ἄπειρα ἡ Θεοτόκος, ὡς πρότερον, ἀπὸ τὰ ἐπεῖα νὰ γράψωμεν ἕνα εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων καὶ ἀψευδεστάτην βεβαίωσιν.

Γυνή τις περιφανῆς εἶχεν ἀσθενεῖαν δεινὴν· καὶ ἐπρίσθη ὅλον τὸ σῶμά της τὸσον, ὅπου ἐγέμησεν ἔλκη βρωμερὰ λίαν καὶ δυσωδέστατα, καὶ ἠθάνατο ἐδύνην καὶ πόνον ἀνείκαστον. Δαπανήσασα γούν εἰς τὴν ἰατροῦς τὸν βίον αὐτῆς, καὶ μηδὲν ὠφελήσασα, ἀκούσασα τὰ θαύματα, ὅπου ἐτέλει ἡ Θεοτόκος τοῦ Νεωρίου, ἀπῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἔμεινεν ἡμέρας πολλὰς· ἀμὴ δὲν τὴν ἐθεράπευσεν, ὅτι ὁ Κύριος θέλει νὰ ἔχωμεν ὑπομονὴν πολλήν· καὶ δὲν μᾶς ὑπακούει εὐθὺς, ὅταν τοῦ ζητήσωμεν τίποτε, ἕως νὰ φανῆ ἡ ὑπομονὴ καὶ καρτερία μας. Ἀφ' οὗ γούν εἶδεν, ὅτι δὲν ὠφελήθη, ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἐν Βλαγέρναις Ναόν, καὶ πίπτουσα κατὰ γῆς εἶδετο ταῦτα μετὰ δακρῶν: Ἐλέησόν με, Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἄλλην ἐλπίδα δὲν ἔχω ἢ ταλαίπωρος, μόνον τὴν σὴν βοήθειαν, καὶ πρὸς σὲ μόνην κατέφυγον. Ταῦτα προσήχετο πολλάκις·

καὶ τὴν ἐνάτην ἡμέραν εἶδεν εἰς τὸ ὄραμα τῆς μίαν σεμνοπρεπῆ καὶ ἔντιμον γυναῖκα, καὶ λέγει τῆς· Τί ἔχεις, ὦ γυναῖ, καὶ δὲν ἠσυχάζεις ποσῶς, ἀλλὰ βοᾷς ἐνοχλοῦσά με; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἡξέυρω Δέσποινα μου, ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας μου πειράζομαι· ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲ ἡμᾶς τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐσαρκώθη ἐκ σοῦ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ γέγονεν ἄνθρωπος, δι' αὐτὸ κατέφυγα πρὸς σὲ ἡ δυστυχῆς, ἵνα ἐλεήσης καὶ θεραπεύσης με. Λέγει τῆς ἡ Δέσποινα· Ἀπελθε εἰς τὸν ταπεινὸν μου οἶκον τοῦ Νεωρίου, καὶ ἐκεῖ εὐρήσεις τὴν ἴασιν. Ὡς ἐξύπνησεν οὖν ἡ ἀσθενὴς εὐχαριστήσασα τῷ Θεῷ, ἀπῆλθε καλὴν εἰς τὸν ῥηθέντα Ναόν, καὶ εἶδετο τῆς Παρθένου, νὰ πληρώσῃ τὴν εὐσπλαγχνίαν, ὅπου τῆς ἔταξεν. Ἀπεκρίθη οὖν, καὶ βλέπει ὁμοίως τὴν Δέσποιναν μὲ ἕνα εὐλαβῆ ἄνδρα, καὶ λέγει του· Σχίσου τὸν ὄμφαλόν τῆς ἀσθενοῦς ταύτης. Ἐκεῖνος δὲ ἔκρουσε μὲ τὴν ὀσάδου του τὴν κοιλίαν αὐτῆς, καὶ οὕτως ἐξύπνησεν ἡ γυνή, καὶ βλέπει πῶς ἦτον τὸ ὄραμα ἀληθέςτατον, καὶ ἔτρεχαν ἐκ τῆς γαστρὸς αὐτῆς τόσα ἔλκη καὶ σαπήματα βρωμερὰ, ὅπου ὄλοι ἐθαύμασαν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ λουτρόν, καὶ ἐπλύθη, καὶ οὕτως ἔμεινεν ὅλη ὑγιής, δοξάζουσα, καὶ εὐχαριστοῦσα τὴν παντοδύναμον Ἀνασσαν. Ἦς ταῖς πρεσβείαις ἀξιωθείμεν τῆς Οὐρανίου Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α ΕΙ.

Περὶ τοῦ τυφλοῦ, ὃν ἐφώτισε τὸ ὕδωρ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Φαίνεται εἰς τὸ Πεντηκοστάριον τῆ α'. Παρασκευῆ, ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἦτον τις στρατιώτης, εὐσπλαγχνός, πολλὰ καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος, Λέων ὀνόματι, Μακέλλης τὸ ἐπινόμι. Διὰ τὴν καλὴν σὺνην αὐτοῦ τὸν ἠξίωσεν ὁ Θεός, καὶ ἔγενε Βασιλεὺς εἰς τὸ ὕστερον. Ὅταν οὖν ἦτον ἀκόμη στρατιώτης, ἔτυχεν εἰς ἕνα δάσος πλησίον τῆς Πόλεως, καὶ ἐκεῖ εἶδεν ἕνα τυφλόν, ὃς τις ἦτον ἀπὸ τὴν ὀδοποιρίαν καὶ

τὴν καῦσιν πολλὰ διψασμένος. Τοῦτον ἐλυπήθη ὁ Λέων, καὶ τὸν ἔσυρεν ἀπὸ τὴν χεῖρα νὰ ὑπάγῃσι παρεμπρὸς, μήπως καὶ εὖρη ὕδωρ νὰ τὸν ποτίσῃ. Ἀφ' οὗ γούν ἀπῆλθεν ὀλίγον διάστημα, ἔπεσον ὁ τυφλός, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ περιπατῆ ἀπὸ τὴν δίψαν. Ὁ δὲ Λέων ἐγύρευεν ὡραν ἱκανὴν εἰς τὸ δάσος ὕδωρ καὶ δὲν εὐρίσκει· ἔθεν ἐλυπάτο κατὰ πολλὰ, φοβούμενος μήπως καὶ ἀποθάνῃ ὁ τυφλός ἀπὸ τὴν λειποθυ-

μίαν του. Ἐρευνῶντας οὖν εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη, ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν· Μὴ λυπᾶσαι, ὦ Λέων, ὅτι αὐτοῦ σιμᾶ σου εἶναι τὸ ὕδωρ, καὶ πότισε τὸν τυφλόν. Ἐπειτα νίψαι τοὺς ὀφθαλμούς του μετ' αὐτό, νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμίν μου. Σὺ δὲ γίνωσκε ὅτι μέλλει νὰ γένῃς Βασιλεὺς, καὶ τότε ἐνθυμοῦ νὰ μοῦ κάμῃς ἐδῶ ἓνα Ναόν, νὰ κατοικῶ εἰς αὐτόν, νὰ ἔρχωνται ὅσοι χρειάζονται τὴν βοήθειάν μου, νὰ εὐρίσκουν σωτηρίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Λέων ὅλος ἔντρομος ἠγαλλιάσατο, ὅτι ἦν τρεῖς ὥρες ἀπὸ μίαν, ὅπου ἐγύρευεν. Ἀπελθὼν οὖν παρεμπρὸς τρία βήματα ἤρπεν ὕδωρ εἰς ἓνα λάκκον· καὶ πίνοντας ἐγχείρησεν ἕσω του πολλὴν εὐφροσύνην καὶ οὐναμιν. Λαθὼν δὲ ἐξ αὐτοῦ ἐπότισε τὸν τυφλόν, καὶ ἐσυνήφερεν. Ἐπειτα ἔνιψε τοὺς ὀφθαλμούς του, κατὰ τὸ πρόσταγμα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ παρευθὺς (ὡ τῶν Σαυμασίων σου Δέσποινα) ἀνέβλεψεν ὁ πρῶν πηρὸς, καὶ ἔλαβε τοσαύτην ἀγαλλίαν, ὅσην ἡμπορεῖ πᾶς ἓνας νὰ κατα-

λάβῃ. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀνέβη ὁ Λέων εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Βασιλείας, καὶ ἔκτισε Ναόν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅπου ἦν τὸ ἱαματικὸν ὕδωρ εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ ἐπωνόμασε τὴν Ἐκκλησίαν νὰ λέγεται Ζωοδόχος Πηγή. Ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο ἦτον χάρισμα ἀπὸ τὴν ἔντως πηγὴν τῆς ζωῆς, τὴν παντοδύναμον Ἀνασσαν· καὶ οὐ μόνον ταύτην τὴν Σαυματουργίαν ἐτέλεσεν, ἀλλὰ τόσας καὶ τοιαύτας, ὅπου ὑπερβαίνουσι εἰς τὸν ἀριθμὸν τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ. Ἀποστήματα γάρ, καὶ δυσουρίας, καρκίνων πάθη, αἱμορροίας, πυρετοὺς, λέπραν, λῶδην, πυρώσεις, ὀμμάτων λευκώματα, καὶ ὑλώπας, καὶ ἄλλα διάφορα νοσήματα ἐθεράπευσεν ἡ παντοδύναμος Ἀνασσα διὰ τοῦ ζωηροῦ αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καθ' ἑκάστην Σεραπεύει τοὺς πάσχοντας· καὶ νεκροὺς ἀνέστησε, καθὼς παρακάτω Σέλομεν γράψει σαφέστερον, εἰς δόξαν τοῦ ἐξ αὐτῆς ἀφράστως τεχθέντος Θεοῦ ἡμῶν· ὃ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Σ

Περὶ τοῦ σοφοῦ Βασιλέως Λέοντος.

Τὸν καιρὸν, ὅπου ἐδασίλευεν ὁ σσφώτατος Λέων, εἶχε μίαν σύζυγον ἐνάρετον διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς καθὼς εἰς τὸν Συναξαριστὴν φαίνεται 15'. τοῦ Δεκεμβρίου. Πρὸ τοῦ νὰ τελευτήσῃ γοῦν ἡ Ἁγία, ἦλθε τοῦ Βασιλέως μεγάλη ἀσθένεια, καὶ ὀδύνη ἀνιάτρευτος, ἣτις λέγεται λιθίασις, ἦγον φιάγκο, καὶ γεννῶνται τινὲς πέτραις ἕσωθεν εἰς τὸ ἀπόκρυφον μέλος, καὶ φράσσουσι τὸν πόρον, καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ εὐγῆ τὸ εὖρος, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν. Οὕτω γοῦν ὀδυνώμενος ὁ Κύρ Λέων, ἐσυναχθησαν ἔλοι οἱ ἱατροί, ἀμὴ δὲν ἐδύνουνταν νὰ τὸν Σεραπεύσουσι. Τὴν Ἐδομαδα τῆς Τυρινῆς τὸν ἐσφιγξαν οἱ πόνοι τόσου, ὅπου τὸν ἀποφάσισαν οἱ ἱατροί πῶς ἀποθαίνει, καὶ τοῦ ἠτοίμαζαν τὰ τοῦ θανάτου ἐφόδια. Τότε, ἡ μακαρία Βασίλισσα,

βλέπουσα, ὅτι τινὰς ἱατρός ἐπίγειος δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν Σεραπεύσῃ, ἔδραμεν εἰς τὸν Ἐπουράνιον. Εἰσῆλθεν εἰς τὸν Βασιλικὸν Σάλαμον, καὶ πίπτουσα ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, μετὰ πίστεως καὶ δακρῶν Σερμῶν ἐδέετο, νὰ χάρισῃ τοῦ ἀνδρός τῆς ὀλίγην ζωὴν ἕως νὰ ψηφίσῃ Βασίλεια Κωνσταντίνου τὸν υἱόν τους νὰ μὴ κινδυνεύσῃ τὸ Βασίλειον. Προσευχομένη γοῦν ἡ Βασίλισσα τῆς Πόλεως, καὶ ἱκετεύουσα τὴν Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἀπάσης δεσπόζουσαν, ἤκουσε φωνὴν ἀρατῶς λέγουσαν· Μὴ λυπᾶσαι, Θεοφανῶ, καὶ σήμερον ἔρχεται τὸ ἱατρικὸν βότανον, νὰ Σεραπεύσῃ τὸν ἄνδρα σου. Ταῦτα ἀκούσασά ἡ Ἁγία ἐχάρη λίαν· καὶ τρέχουσα πρὸς τὸν ἀσθενῆ, βλέπει πῶς ἦτον εἰς τὴν ὑστερην ὠραν νὰ ἐψυχῆσῃ. Καὶ οἱ ἱατροὶ ἔκαμαν συμβού-

λιον να τον σχίσουν. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄφετε αὐτὸν, ὅτι ταχέως ἔρχεται ἄλλος ἰατρός να τὸν θεραπεύσῃ. Καὶ μετὰ τὴν πολλήν, ὅταν ἐνόμιζαν ὅτι παντελῶς ἐνεκρώθη, βλέπουσι καὶ ἔρχεται, δρομαίως μία Μοναχὴ, Ἀγάθη ὀνόματι, ἣτις ἦτον εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Χρυσοπηγῆς, καὶ βαστάζουσα ἓνα ἀγγεῖον ὕδωρ ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ἱαματικόν, εἶπε ταῦτα πρὸς τὴν βασιλίτισσαν· Σήμερον, ὅταν ἠγέρθηκα τὸ πρωῖ, καὶ ἐφιλοκάλουν τὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας, ἤκουσα φωνήν, καὶ λέγει μου· Ἀγάθη· ἔπαρε ταχέως ὀλίγον ὕδωρ ἀπὸ τῆν Πηγῆν μου, να ὑπάγῃς τοῦ Βασιλέως να τὸ πῆν, να θεραπευθῇ καὶ αὐ-

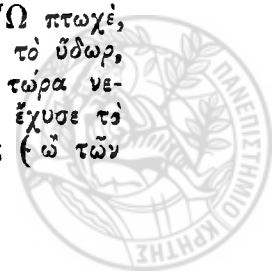
τός, καὶ να παύσῃ ἡ λύπη τῆς ἀγαπημένης του Θεοφανοῦς, ἣτις μετὰ δακρύων πρὸς με βοᾷ· Ἐδωκεν οὖν ἡ Βασιλίς τὸ ὕδωρ τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ παρευθῆς, (ὡ τῆς ταχυτάτης λυτρώσεως) ὡς τὸ ἐπιεν, ἐθεραπεύθη τελείως, καὶ τὴν δύναμιν ἔλαβεν ὅπου ἠγέρθη τῆς κλίτης ὅλος ὑγιής, ὡσπερ ποτὲ να μὴν εἶχεν ἀσθένειαν. Τοῦτο τὸ θαυμασίον ἐξέπληξεν ἅπαντας. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐπρόσταξε, καὶ ἐτέλεσαν Ἐορτὴν χαρμῶσυν εἰς ἐνθύμησιν τοιαύτης εὐεργεσίας, καὶ εὐχαριστίαν τῆς Ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν, καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς ἀφράστως τεχθέντος. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Ζ.

Περὶ τοῦ ἀναστηθέντος Θετταλοῦ ὑπὸ τοῦ ὕδατος
τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Εἰς τὸ Πεντηκοστάριον, τῇ Παρασκευῇ τῆς Διακαινησίμου ἀναγιγνώσκειται ὁμοίως ὅτι, ἀνθρωπὸς τις πλούσιος ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην μετὰ πολλήν εὐλάβειαν να ὑπάγῃ εἰς τὸν ἄνωθεν Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς να προσκυνήσῃ, ἀκούοντας τὰ ἐξαισία θαύματα ὅπου ἐτέλει ἡ παντοδύναμος Δέσποινα μετὰ τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον εἶχε πόθον να πῆν εἰς ἀγιασμὸν τῆς ψυχῆς του. Λαβὼν οὖν ἰκανὰ ἀργύρια διὰ ἔξοδον, διὰ να δώσῃ εἰς τὸν Ναὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀρμενίζοντας, τοῦ ἦλθε βαρὴ ἀσθένεια, ὅθεν γνωρίσας ὅτι ἀποθαίνει, εἶπε τὸν ναύκληρον· Νομίζω, ὅτι δὲν ἦμου ἀξιὸς να προσκυνήσω τὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας, οὔτε να πῶ ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ τὸ ἀγιώτατον· καὶ ἐπειδὴ αἱ ἁμαρτίαι μου ἐμπόδισαν να μὴν ὑπάγω ζωντανός, ὀρκίζω σε εἰς τὸ ὄνομα τῆς Δεσποίνης Θεοτόκου, να μὴ με ρίψῃς εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ να με βάλῃς εἰς ἓνα σεντούκιον, να με ὑπάγῃς εἰς ἐκεῖνον τὸν ἅγιον Ναὸν, να με ἐνταφιάσῃς ἐκεῖ, καὶ οὕτω θέλεις ἔχει μὲν βοηθὸν τὴν Παναγίαν, ἀφήνω σου δὲ καὶ

ἀπὸ τὰ ἄσπρα μου ἑκατὸν χρυσᾶ, καὶ τὰ ἐπίλοιπα να δώσῃς εἰς τὸν Ναὸν ἐκεῖνον, διὰ μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου. Ταῦτα λέγων ὁ ἀσθενής, ὤμοσεν αὐτῷ ὁ καρaboκύρης να κάμῃ τὸ θέλημά του· καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ὁ δὲ ναύκληρος ἐφύλαξε τὸ λείψανον, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ εὐγάζοντας τὸν νεκρὸν, ἐπροσκάλεσαν ἱερεῖς να τὸν ψάλλουν κατὰ τὴν τάξιν, καὶ να τὸν ἐνταφιάσουν εἰς τὸν ἄνωθεν Ναὸν τῆς Παρθένου. Καὶ καθὼς τὸν ἔψαλλον, ἐφάνη τοῦ Ἐφημερίου να ανοίξῃ τὸ σεντούκι διὰτὶ δὲν ἐβρωμεῖ ὡς οἱ ἄλλοι νεκροί. Ἀνοίξαντες οὖν, ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸ λείψανον τὸν πληθὸν σταυροειδῶς, κατὰ τὸ σύνθηδες, λέγων· Τὸν πληθὸν ὁ κεραμεὺς ζωοπλάστῃσας ἐνέθηκάς μοι, καὶ τὰ ἐξῆς. Τότε λαβὼν εἰς σὺντροφος τοῦ πλοίου ὀλίγον ὕδωρ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ πλησιάσας τῷ νεκρῷ, εἶπε ταῦτα· Ὡ πτωχὲ, πόθον εἶχες να πῆς ἀπὸ τοῦτο τὸ ὕδωρ, καὶ δὲν ἐπρόφθασες, ἀλλὰ καὶ νῦν να κρὸς ἀποδέξῃς το. Οὕτως εἰπὼν, ἔχυσεν τὸ νεκρὸν εἰς τὸ λείψανον, καὶ εὐθὺς (ὡ τῶν



ὑπερφῶν Σαυμασίῳ σου ζωοπάροχε Δέσποινα) ἠγέρθη ὁ νεκρὸς, καὶ ἐκάθισε, δοξάζων τὸν Κύριον, καὶ τὴν Μακαρίαν Παρθένον. Πόσῃ ἐκπληξῆιν, ἀδελφοί μου, νομίζετε νὰ ἔλαβον οἱ περισσώτεροι καὶ μάλιστα οἱ ναῦται, ὅπου πόν εἶδασιν ὅτι ἐξέψυξε, καὶ τότες, ὅπου ἦτον ἡμέραι τέσσαρες, νὰ ἀναστήθῃ ὡς ὁ τετραήμερος Λάζαρος; Ἄλλ' αὐτοὶ μὲν περισσῶς ἐθαύμαζον· ὁ δὲ νεκρότερος εὐχαρίστησεν ἰκανῶς τὴν Ὑπεραγίαν, καὶ οὐκ ἀστόχησε

τὴν εὐεργεσίαν, ἀλλ' ὡς εὐγνώμων ἐμεινεν ἕως τέλους εἰς τὸν Ναόν της, ὑπηρετῶν μετὰ πνεύματι καὶ προθυμίας, γενόμενος Μοναχὸς εὐλαβῆς καὶ ἐνάρετος. Ἦρχοντο δὲ ἀπὸ διαφόρων τόπων, καὶ τὸν ἠρώτων διὰ τὸν ἄδην, ἀλλ' αὐτὸς οὐδὲν περὶ τινὸς ἀπεκρίνατο, καθὼς καὶ ὁ Λάζαρος. Ζήσας δὲ διαέβησεν καὶ Σαυμαστὴν πολιτείαν χρόνους εἰκοσι μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀναδίωσιν, ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Η'.

Περὶ τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ, ὃς τις ἐποίησε τὰ τῶν Ἁγίων Πάντων Κοντάκια.

Φαίνεται εἰς τὸν Μεταφραστὴν τῆ α'. τοῦ Ὁκτωβρίου Μηνός, ὅπου εὐορτάζομεν τὸν Ἅγιον Ῥωμανὸν τὸν Μελωδόν, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἐδουίνων Πόλιν, καὶ ἀνεχώρησε τῆς πατρίδος, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινου, κατώκησεν εἰς Μοναστήριον τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν, τὸ ἐν τοῖς Κύρου λεγόμενον. Καὶ πολλακις ἀπήρχετο ἀπὸ τὸ κελλίον τὸ εἰς τὸν ἐν Βλαχερναῖς Ναόν τῆς Ἀειπαρθένου, καὶ ἐκεῖ ἐνυκτέρευεν εἰς τὴν παννυχίδα, ὅτι ἦτον κατὰ πολλὰ εὐλαβῆς καὶ ἐνάρετος, ἀγρυπνῶν τὰς Δεσποτικὰς Ἐορτάς, καὶ προσευχόμενος ὅλην τὴν νύκτα. Διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπὸ τὴν Δέσποιναν· ἦγον, τὴν ἀγρυπσίαν τῶν Χριστογενῶν εὐρισκόμενος εἰς τὸν ἄνωθεν Ναόν τῶν Βλαχερνῶν, ἀπεκοιμήθη ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον, καὶ τότε βλέπει τὴν Παναγίαν εἰς ὄπτασίαν, καὶ εἶδαστα ἓνα Τόμον, ἦγον μίαν βίβλον, καὶ λέγει του· Ἄνοιξε τὸ στόμα σου, νὰ φάγῃς τὸ χάρισμα τοῦτο, ὅπου σοῦ δίδω. Ἐφάνη του γοῦν πῶς ἤνικε τὸ

στόμα του, καὶ ἐκατάπιε τὸν Τόμον ἐκεῖνον. Καὶ τότε ἀφ' οὗ ἐξημέρωσεν, ἀνέβη εἰς τὸν Ἄμβωνα, καὶ ἀρχίζει μὲ πολλὴν εὐλαδίαν τὸ Κοντάκιον τῆς Ἐορτῆς, ἦγον.

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει, καὶ τὰ ἐξῆς. Τὸ ὅποιον ἔφαλε μὲ τοιοῦτον μέλος καὶ τσαούτην γλυκύτητα, ὅπου ἐγνωρίσθη σαφέστατα, πῶς ἦλθεν οὐρανόθεν, καὶ ἔχι ἐξ ἀνθρώπων ἡ χάρις, ὅπου τοῦ ἐδόθη, καὶ πάντες ἐθαύμασαν ὅτι οὐ μόνον τοῦτο τὸ Κοντάκιον ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα τῶν Ἐορτῶν τῆ Σωτῆρος, τῆς Παναγίας, καὶ τῶν Ἁγίων ὄλων, καὶ ἐσύνθεσεν ὑπὲρ τὰ χίλια Κοντάκια, τουτέστιν ὅλου τοῦ χρόνου, ὅσα φάλλει ἡ Ἐκκλησία μας. Ταυτην δὲ τὴν χάριν ἠξιώθη ὁ Σαυμάσιος ὑπὸ τῆς Θεομήτορος, διατὶ τὴν εὐλαδεῖτο κατὰ πολλὰ, καὶ ἐσέβετο. Διὸ καὶ παρ' αὐτῆς ἐδοξάσθη εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον τὸν πρόσκαιρον, καὶ τὴν Οὐράνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν. Ἦς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.



Θ Α Υ Μ Α Θ .

Περὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Νεοκαισαρείας,
τοῦ Θαυματουργοῦ.

Εἰς τὰς 1. Νοεμβρίου ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὸν Ἁγίου Γρηγόριον τὸν Θαυματουργόν, ὃς τις ἦτον Ἀσκητὴς ἀπάνω εἰς ἓνα ὄρος, καὶ ἐπέρονα διαγωγὴν καὶ πολιτείαν Θαυμασίον. Διὰ τοῦτο ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς μὲ τρόπον ἐξαισίον, ὅτι δὲν ἐγένεον ὡσπερ τοὺς ἄλλους Ἀρχιερεῖς, νὰ τὸν ψηφίσουσι παρόντα, ἀλλὰ ἀγωνιζόμενος εἰς τὸ ὄρος, ἐχειροτονήθη ἀπὸν Ἀρχιεπίσκοπος Νεοκαισαρείας. Ὅς τις ἀφ' οὗ ἀνέβη εἰς τὸν ὑψηλὸν θρόνον τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἐσπούδαξε νὰ κάμνη καὶ ἀρετὴν περισσώτερον διὸ καὶ παρὰ Θεοῦ μεγάλων χαρισμάτων ἠξιώθη, καθὼς εἰς τὸν βίον αὐτοῦ φαίνονται τὰ ὑπὲρ φύσιν Θαυμάσια, ὅπου ἔκαμεν. Οὗτος οὖν ὁ Ἅγιος προσευχόμενος εἰς τὸ κελλίον του μίαν νύκτα, κατὰ τὸ συνήδες, ἦλθε θεῖα λάμψις, καὶ ἐφωτίσθη ἡ οἰκία ἅπασα περισσώτερον, παρὰ νὰ ἦτον αὐτὸς ὁ Ἥλιος. Τότε βλέπει μίαν Γυναῖκα ὑπὲρπεσάτην, ὠραίαν τε καὶ Θαυμάσιον, καὶ πλησίον αὐτῆς ἓνα γηραιὸν τιμιώτατον καὶ αἰδέσιμον. Ἐθαύμαζεν οὖν ὁ Γρηγόριος, καὶ ἐκρινεν εἰς τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, ὅτι ἐκείνη ἢ σεδασμιωτάτη Γυνὴ ἦτον ἢ τῶν Ἀγγέλων Βασιλίσσα, ἀμὴ τὸν γηρεὸν δὲν ἐδυνήθη νὰ παταλάθῃ ἕως ὅπου ἤκουσε τὴν Παναγίαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννη, Μαθητὰ τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ Δεσπότου, καὶ τῆς Θεολογίας ἐπώνυμε, παραδος τὸ μυστήριον τῆς ἀληθινῆς Πίστεως τῷ ἡγαπημένῳ δούλῳ τούτῳ τοῦ Διδασκάλου σου Γρηγορίῳ, νὰ καταλάθῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς Θεολογίας, διὰ νὰ μὴ τὸν νικῆσῃ τινὰς αἰρετικὸς πώποτε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἅγιος, ἐγνωρίσεν, ὅτι ἦτον ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης, καὶ ἦλθασιν μετὰ τὴν Παναγίαν νὰ τὸν διδάξουν τὴν Ὁρθόδοξον ὁμολογίαν τῆς Πίστεως, διὰτὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦσαν πολλοὶ αἰρετικοί, καὶ μετὰ τὰς

πιθανολογίαις τὸν ἐπλανοῦσαν πολλοὺς, καὶ τοὺς ἔσευναν εἰς τὰ διεστραμμένα τῶν δόγματα. Τότες οὖν ἐγραψεν ὁ μέγας οὗτος καὶ Θαυματουργὸς Γρηγόριος τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀληθοῦς καὶ Ὁρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως, καθὼς τὸν ἐφωτίσεν ἡ Παναγία, καὶ τὸν ἐδίδαξεν ὁ Ἀπόστολος, καὶ παρεδωκεν αὐτὴν τῇ ἀγία τοῦ Χριστοῦ καὶ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, καθὼς εἰς τὸν βίον αὐτοῦ σαφέστερον φαίνεται, τὸν ὁποῖον ἐγραψεν ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Οὗ μόνον δὲ ταύτην τὴν χάριν ἠξιώθη παρὰ τῆς Θεομήτορος οὗτος ὁ πιστὸς καὶ εὐγνωμὸν δούλος τῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θαυματουργεῖν, καὶ ἐτέλεσε μετὰ τὴν βοήθειαν αὐτῆς τῆς παντοδυναμοῦ Δεσποίνης τοιαῦτα τεράστια, ὅπου πάντες ταῦτα Θαυμάζουσι· καὶ ὃς τις βούλεται ὡς ἀναγνωσῆναι τὸν βίον αὐτοῦ, νὰ λάθῃ φυγῆς εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαςιν. Τὰ ὅποια ἀφίνω, διὰτὶ δὲν εἶναι ἐδική μας ὑπόθεσις. Μόνον ἓνα νὰ εἰπῶ πρὸς πίστωσιν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ γνωρίσετε πόσῃ χάριν εὐρίσκει παρὰ Θεοῦ ὃς τις ἐκπληροῖ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ εὐλαβεῖται τὴν πολυδύμητον καὶ ὑπερένδοξον Ἀνασσαυ.

Εἰς τὴν Νεοκαισαρείαν, ὅπου ἦτον Ἀρχιερεὺς οὗτος ὁ Ἅγιος, εἶναι ἓνας ποταμὸς μέγας, καὶ τὸν ὀνομάζουσι Λύκον, ὃς τις ἐπλήθευε τὸν χειμῶνα πόσον, ὅπου ἔκαμνεν ἀμέτρονς ζημίας οὐ μόνον εἰς τὰ χωράφια καὶ οἴκους, ὅπου ἔχάλα, καὶ ἐπνιγε ζῶα, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπους πολλοὺς ἐθανάτωνεν. Ἀπῆλθον οὖν οἱ ἐγγῶροι πρὸς τὸν Μέγαν Γρηγόριον, καὶ τὸν ἐπαρκαλέσαν νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὁ δὲ Ἅγιος νουθετήσας αὐτοὺς νὰ ἔχουν τὴν ἐλπίδα τοὺς πρὸς τὸν Θεόν, ὑπήγαγε μετ' αὐτοὺς βαστάζων εἰς τὰς χεῖρας του μίαν ράβ-

δου, τὴν ὁποίαν ἐκάρφωσεν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ πρῶτον μὲν ἔκαμε προσευχὴν μυστικά, ἔπειτα εἶπε καὶ ταῦτα ἐκφώνως: Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραγγέλλω σοι ἐγὼ ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, νὰ μὴν εὐγῆς πλῆεν ἀπὸ τὸν τόπον σου, οὔτε νὰ περάσῃς τὸν ὄρον τοῦτον τῆς ράβδου μου. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἁγίου (ὦ τῶν μεγάλων θαυμασίων σου Κύριε) ἡ ξηρὰ ράβδος ἐκείνη καὶ πάσης ὑγρότητος ἄμειρος ἐρρίξωσε, καὶ ἔγινε δένδρον μέγαλον καὶ εὐθαλές ὡραιότατον, καὶ θαῦμα ἡκολούθει τῷ θαύματι, διὰ νὰ κηρύττεται πάντοτε ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. Καὶ φαίνεται ἕως τὴν σήμερον τὸ δένδρον ἐκεῖνο, καὶ δὲν ἐσάπησεν ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν, οὔτε ὁ ποταμὸς ἐτόλμησε ποτὲ νὰ περάσῃ τὸν ὄρον, ὅπου τὸν ἐπρόσταξεν ὁ Ἅγιος, μόνον, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ δένδρον ἐκεῖνο, ἐπιστρέφει εἰς τὰ ὀπίσω τὴν πορείαν, καὶ εὐλαβεῖται τοῦ Ἁγίου τὴν ράβδον. Οὕτως οἶδε δαξάζειν ὁ Κύριος τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Βλέπετε, Χριστιανοὶ μου, πόσα τέρατα καὶ σημεῖα ἐποιούσαν οἱ εὐλαβεῖς δούλοι τῆς Θεοτόκου, διὰτὶ εἴχασι πίστιν πρὸς τὸν Θεόν; Ἀμή πῶς τολμῶσι τινὲς φιλόσοφοι, καὶ λέγουσιν ὅτι εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ θαυμάσια τῆς Ὑπεραγίας ψεύματα; Οἱ ἄνθρωποι δύναται καὶ τελοῦσι τοιαῦτα μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Δεσπότου, καὶ ἡ Μητὴρ αὐτοῦ δὲν δύναται; Οὗτος ὁ Ἅγιος ἐπρόσταξεν ἕνα λίθον μέγαν ὡς ὄρος, καὶ εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν τόπον του, καὶ ἀπῆλθεν ἀλλαγθεν. Τὸ αὐτὸ ἔκαμεν ὁ Ἀββᾶ Μάρκος τῆς Θράκης ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ἰωακείμ. Ὁ μέγας Ἀβέσκιος Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερα-

πόλεως ἐπρόσταξε τὸν διάβολον, καὶ ἐσῆκωσεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ἕνα βωμὸν λίθινον, ὡσπερ βουνόν, ἠγουν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ τὸν ὑπήγεν εἰς τὴν Φρυγίαν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ὁρόμον, μὲ ἐκπληξίαν τῶν ὁρώντων καὶ ἔκστασιν. Ὁ θαυματουργὸς Σπυρίδων ἐπρόσταξεν ὁμοίως ἕνα ποταμὸν πλημμυρισμένον ὡραν χειμέριον, καὶ στραφεῖς εἰς τὰ ὀπίσθεν, ἐπέρασεν οὐ μόνον ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐτύχασιν. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια φαίνονται εἰς τοὺς βίους τῶν ἁνωθεν, ὅπου ἔγραψεν ὁ Μεταφραστὴς Συμεὼν, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας, Θεοῦ βοηθοῦντος τυπῶνται καὶ αὐτοί, καθὼς τοὺς ἐμεταγλώττισα, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. Ἐάν οὖν οἱ Ἅγιοι ἐτέλεσαν τοιαῦτα θαυμάσια, πῶς δὲν ἐδουθήθη ἡ Δέσποινα νὰ κολληθῇ κεκαμμένης χεῖρας, νὰ ἀναστήσῃ νεκροὺς, καὶ νὰ τελέσῃ ὅμοια τέρατα, ὡς Θεὸν γεννήσασα; Ἐγὼ τὰ πιστεύω, καὶ τὰ γράφω, καθὼς τὰ ἦρα γεγραμμένα, διὰ νὰ κατανύγωνται οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ ἐπιστρέψουν πρὸς μετάνοιαν, ἵνα συγχωρήσεως τύχωσι· καὶ εἰς ἔσφαλα εἰς τοῦτο, ὁ Κύριος νὰ μὴ συγχωρήσῃ. Ὅτι ὡσπερ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βίβλου προεῖπα, ἐγὼ πιστεύω καθὼς ὁρίζει ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία τῶν Γραικῶν, ὡς Ὁρθόδοξος, καὶ μὴ μὲ κατηγορήσῃ τίς ἄδικα· ὅτι διὰ τὴν πολλὴν εὐλαβεῖαν, ὅπου ἔχω εἰς τὴν Παναγίαν, ἐσυνθέσα ταύτην τὴν βίβλον, καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτῆς καὶ χρηστότητα νὰ μὴ βοηθήσῃ, νὰ λυτρωθῶ τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἡ ῥυσθείημεν πάντες οἱ Χριστιανοὶ διὰ πρεσβειῶν αὐτῆς τῆς Ἀειπαρθένου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Σ Ι Α

Περὶ τοῦ θαυμασίου τοῦ Ἱωάννου, οὗ τινος τὴν κεικομμένην χεῖρα ἡ Πανάμωμος ἐθεράπευσε.

Φαίνεται εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἱωάννου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ θαυματουργοῦ, ὅπου τὸν ἔγραψεν ὁ σοφώτατος Ἱωάννης Πατριάρχης Ἀντιόχειας, ὅτι τὸν καιρὸν Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου

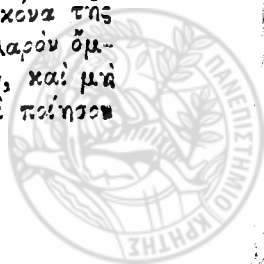


ἦτον μεγάλη εἰκονομαχία εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ πολλοὺς ὀρθοδόξους ἕδασάνισεν ὁ μισόχριστος βασιλεὺς μετὰ διάφορα κολαστήρια. Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Δαμασκόν, ὅπου τὸν εἶχεν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν πρωτοσύμβουλος, ἔγραφε κατ' ἐκάστην Ἐπιστολᾶς, καὶ ἔστειλεν εἰς τὴν Κωνσταντίνου τοῖς Ὀρθοδόξοις, εἰς ταῖς ὁποίαις ἀπέδειχεν μετὰ μαρτυρίας ἀξιοπίστες, ὅτι, ὅσοι δὲν προσκυνοῦσι τὰς ἱεράς εἰκόνας, εἶναι αἵρετικοὶ καὶ ἄθεοι, καὶ τῆς Χριστοῦ Βασιλείας ἀλλότριοι. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς, ἔκαμε τρόπον, καὶ τοῦ ἔδωσαν μίαν ἀπὸ ταῖς Ἐπιστολαῖς τοῦ Ἰωάννου, τὴν ὁποίαν ἔδειξε τῶν διδασκάλων, ἐρωτῶν αὐτοὺς, εἰ ἐδύνητο τις ἐξ αὐτῶν νὰ μιμηθῇ τὴν εἰκόνα τοῦ γράμματος. Εὐρέθη γοῦν ἕνας εἰς τὴν καλλιγραφίαν περίσσεια ἔμπειρος, ὃς τις ἔταξε τοῦ βασιλεως νὰ τὰ γράψῃ τοσοῦτον ὅμοια, ὅπου αὐτὸς ὁ Ἰωάννης νὰ μὴ τὰ γνωρίσῃ πῶς εἶναι ἀλλότρια. Τοῦτο ἐπροστάξεν ὁ πεπονηρευμένος βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε πρὸν αὐτὸν ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Ἰωάννου ἐπιστολήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλεγε ταῦτα:

Βασιλεῦ πολυχρονιμένε, τὴν προσήκουσαν προσκύνῃσιν κομιζῶ τῆς βασιλείας σε ἐγὼ ὁ δούλος σου Ἰωάννης ἀπὸ τὴν Δαμασκόν. Γίνωσκε δὲ, ὅτι ἡ πόλις μας εἶναι τὸν καιρὸν ἐποῦτον ἀχαμνισμένη, διατὶ λείπουσιν οἱ περισσότεροι στρατιῶται τῶν Ἀγαρηνῶν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ εἰάν στείλῃς ὀλίγον στόλον, ἐν εὐκολίᾳ λαμβάνεις νίκην, καὶ βοηθῶ καὶ ἐγὼ ὅσον δύνομαι εἰς τοιαύτην ἐγχείρισιν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς μου εἶναι ὅλη ἡ πόλις. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα γράψας ὁ δόλιος βασιλεὺς, ἔκαμε καὶ ἕτερον γράμμα μετὰ τὸ χεῖρ του, πρὸς τὸν Ἀρχонта τῶν Ἀγαρηνῶν, λέγων ταῦτα: Εὐγένεστατε καὶ παμφίλτατε Ἀρχηγὲ τῆς πόλεως Δαμασκοῦ χαίροις. Δὲν οἶδα μακαριώτερον τίποτα, ὡσάν τὴν ἀγάπην, καὶ νὰ φυλάγῃ τινὰς τὰς συνθήκας εἰρηνικὰς, εἶναι ἐπαινετὸν καὶ φιλόθεον. Διὰ τοῦτο δὲν θέλω νὰ χαλάσω τὴν φιλίαν, ὅπου ἔχομεν μετὰ τὴν εὐγένειάν σου. Μετὰ ὅλον ὅπου καὶ ἕνας φίλος σου ἀκριδὸς μετὰ πηρακινᾶ καὶ προσκαλεῖ με εἰς τοῦτο, καὶ μοῦ ἔστειλε γράμματα

πολλάκις, νὰ ἔλθω νὰ σὲ πολεμήσω. Διὰ δὲ τὸ βέβαιον σου στέλλω μίαν ἀπὸ ταῖς Ἐπιστολαῖς, διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀληθῆ φιλίαν, ὅπου σου ἔχω, καὶ τὸ δολερὸν καὶ δύστροπον ἐκείνου, ὅπου τὸ ἔγραψεν. Αὐτὰ τὰ δύο γράμματα ἔστειλεν ὁ λευτῶνυμος καὶ ὀφιογνώμων εἰς δόλον μετὰ ἕνα δούλου πρὸς τὸν βάρβαρον, ὁ ὁποῖος ἰδὼν αὐτὰ ἐθυμώθη, καὶ προσκαλίσας τὸν Ἰωάννην τοῦ τὰ ἔδειξεν· ὁ δὲ καταλαβὼν τοῦ βασιλεως τὸν δόλον, ἐπροφασίζετο, ὅτι οὐ μόνον δὲν τὰ ἔγραψεν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰ ἔβαλε ποτὲ εἰς τὸν νοῦν του. Ὁ δὲ βάρβαρος νικῶμενος ὑπὸ τοῦ θυμοῦ δὲν ἐπίστευεν, οὔτε διωρίαν τοῦ ἔδωκε νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀληθές, ἀλλὰ προστάζει νὰ κόψουν τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Ἐκόπη λοιπὸν ἡ δεξιὰ ἐκείνη, ἡ ἐλέγγουσα τοὺς μισοῦντας τὸν Κύριον, καὶ ἀντὶ μέλανος, ὅπου ἕδαφτετο πρότερον, ἕδαπτη μετὰ τὸ ἴδιον αἷμα. Τὴν ὁποίαν ἐκράμασαν εἰς τὴν ἀγορὰν νὰ τὴν βλέπουσιν ἅπαντες. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐπέρασεν ἡ ἡμέρα, ἔστειλε τὸ βράδυ μεσίτας ὁ Ἰωάννης, δεόμενος τοῦ Τυραννοῦ, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν χεῖρα, νὰ τὴν ἐνταφιάσῃ, νὰ ἐλαφρύνῃ ὁ πόνος του. Ὁ δὲ ἔστερεξε, καὶ τὴν ἔδωκε. Λαβὼν οὖν αὐτὴν ὁ Ἰωάννης, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν πηρηνῆς ἔμπροσθεν τῆς ἱεράς Εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, λέγων ταῦτα μετὰ δακρῶν καὶ πίστεως: Δέσποινα πάναγνε Μήτηρ, ἡ τὸν Θεὸν μου τεκοῦσα, διὰ τὰς Θείας εἰκόνας ἡ δεξιὰ μου ἐκόπη. Οὐκ ἀγνοεῖς τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐμάνη ὁ Λέων. Πρόφθασον τοίνυν ὡς τάχος, καὶ ἴασαί μου τὴν χεῖρα. Ἡ δεξιὰ τοῦ Ἰψίστου, ἡ ἀπὸ σου σαρκωθεῖσα, πολλὰς ποιεῖ τὰς δυνάμεις, διὰ τῆς σῆς μεσιτείας. Τὴν δεξιάν μου καὶ ταύτην νῦν ἴασάτω λιταῖς σου. Ὡς ἂν τοὺς ὕμνους οὓς δόησι, καὶ τοῦ ἐκ σου σαρκωθέντος, ἐν ρυθμικαῖς ἀμαρτίαις συγγράψῃ τε Θεοτόκε. Καὶ συνεργὸς χρηματίσῃ τῆς Ὀρθοδόξου λατρείας.

Ταῦτα λέγων ὁ Ἰωάννης μετὰ δακρῶν ἀπεκοιμήθη, καὶ θεωρεῖ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀειπαρθένου, καὶ λέγει του μετὰ ἰλαρὸν ὄμμα· Ἴδε ὑγιής γεγονός σου ἡ χεῖρ, καὶ μὴ σὲ μέλει πλέον διὰ ταύτην, ἀλλὰ ποιήσω



αυτήν κάλαμον γραμματέως ὄξυγράφου, καθὼς ἀπὸ τῶρα μου ἔταξες. Ἀφυπνισθείς οὖν, καὶ ἰδὼν τεθεραπευμένην (ὡ τῆς μεγίστης δυνάμεως σου Πανάχραντε) καὶ κολλημένην τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ἐπὶ τῷ Θεῷ, καὶ τῇ τούτου Μητροί. Ὅτι ἐποίησεν αὐτῷ μεγαλεῖα ὁ δυνατός. Ὅλην τὴν νύκτα ἔφαλλεν εὐφραϊνόμενος ὡδὴν τῷ Θεῷ εὐχαριστήριον, λέγων· Ἡ δεξιὰ σου χεῖρ Κύριε θεδόξαται ἐν ἰσχυρί. Ἡ δεξιὰ σου τὴν θραυσθεῖσάν μου δεξιάν ἴσατο. Καὶ διὰ ταύτης θραύσει ἐχθρούς, τοὺς μὴ τιμῶντας τὴν σὴν σεβασμίαν εἰκόνα, καὶ τῆς Τεκνοῦσής σε. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου τοὺς ὑπεναντίους εἰκονοθραύστας συντρίψει διὰ χειρός μου. Ἐπέρασσε γοῦν ἔλαν τὴν νύκτα ἀγαλλιώμενος, ψάλλον ἐγκώμια πῆς Ἀειπαρθένου καὶ Θεομήτορος. Ὅταν ἐξημέρωσε, καὶ εἶδασιν οἱ γείτονες τὸ θαυμασίον, ἐδημοσιεύθη εἰς ὅλον τὸ Κάστρον. Τινὲς δὲ μισόχριστοι ἐφθόνησαν, καὶ προσευθέντες εἶπον τοῦ Ἀρχοντος, ὅτι δὲν ἔκοψαν τὴν χεῖρα τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ τινὸς ἄλλου δούλου του, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ κάμη καλοσύνην τοῦ αὐθεντός του, ἔστεργε νὰ κόψουν τὸ χεῖρι του, διατι τοῦ ἔδωσεν ἀργύρια ἀναρίθμητα. Ὁ δὲ Ἀρχων προστάζει νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰωάννης, νὰ ἰδοῦσι τὰς χεῖράς του, καὶ ἔλθων ἔδειξε τὴν ἐκκοπίσάν χεῖρα, ἣτις εἶχε μίαν γραμμὴν, τὸ ὁποῖον φημιόνησεν ἡ Παναγία διὰ ἀψευδῆ μαρτυρίαν τῆς ἐκκοπῆς. Λέγει του ὁ βαρβαρός· Τίς ἰατρός σε ἐθεράπευσε, καὶ ποῖα φάρμακα ἔβαλεν; Ὁ δὲ λαμπρᾶ τῇ φωνῇ καὶ μεγάλῃ κήρῳ τοῦ θαύματος γίνεται, λέγων· Ὁ Κύριός μου ὁ παντοδυναμιώτατος ἰατρός ὁποῦ ἔχει τὴν δύναμιν πρὸς τὴν θείαν. Ὁ δὲ Ἀρχων ἀπεκρίνατο· Συγχώρησόν μοι, ἄνθρωπε, ὅτι ὡς φαίνεται, ἀνεύθυνος εἶσαι, καὶ δὲν ἔπταισες εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἀλλὰ ἀδίκως σε ἐκατάκρινα. Ἐχε γοῦν τὴν προτέραν τιμὴν, νὰ εἶσαι πρωτοσυμβουλός μου, καὶ τάσσω σου νὰ μὴ κάμω ποτὲ τίποτε χωρὶς τῆς σῆς βουλῆς καὶ θελήσεως. Ὁ δὲ ἔπεσεν εἰς τὰς πόδας αὐτοῦ, δεόμενος νὰ τοῦ συγχωρήσῃ, νὰ ὑπάγῃ νὰ δουλεύσῃ τῆς εὐεργέτου, καθὼς τὸν ἐπροστάξεν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐφιλο-

νείκησαν ὄραν πολλήν, εὐσχημάτισθη ὁ Ἀρχων, καὶ τοῦ ἔδωκεν ἀδειαν καὶ συγχώρησιν νὰ ὑπάγῃ ὅπου βούλεται. Ὁ δὲ εὐχαριστήσας, ἀπῆλθε. Καὶ διαμοιράζων τοῖς πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἐλευθερώσας τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὑπήγεν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα, καὶ γενόμενος Μοναχός, ὑποτάχθη ἐνὸς αὐστηροῦ γέροντος· ὃς τις τὸν ἐπροστάξεν, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Μοναδικῆς πολιτείας, νὰ κόψῃ τελείως τὸ δάλημά του, καὶ νὰ μὴ κάμῃ ποτὲ τίποτε χωρὶς συγχωρήσεως, οὔτε νὰ ψάλλῃ ποσῶς Τροπάριον. Συντέμνω τὸν λόγον διὰ βραχυτητα, καὶ διὰ νὰ μὴν εὐγῶ ἀπὸ τὸ προκείμενον. Ἀμὴ ὃς τις ὀρέγεται νὰ καταυχθῆ περισσότερον, ἢ ἀναγνώσῃ τὸν βίον του τῇ δ' τοῦ Δεκεμβρίου, νὰ λάβῃ μεγάλην ὠφέλειαν. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν παρεκάλεσε τὸν Ἰωάννην εἰς ἀδελφός τῆς Μονῆς, νὰ συνθέσῃ κανένα Τροπάριον νεκρώσιμον Κατανυκτικόν, νὰ πάρῃ ὀλίγην ἀνεσιν διατι ἐκοιμήθη ὁ κατὰ σάρκα αὐτοῦ ἀδελφός. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐφοβεῖτο μὴ σκανδαλίσῃ τὸν γέροντα, ὅμως ἐνικήθη ἀπὸ τὴν πολλὴν ἰκεσίαν τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ γράψας Τροπάριον πανααρμόνιον, ἤγουν τὸ, Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, τὸ ἔφαλλε. Καὶ φθάνωντας ὁ γέρον ἀπ' ἔξω, ἀκούσας τὴν μελωδικὴν ἐκείνην φωνήν, ἐσκανδαλίσθη, καὶ ἐδίωξε τὸν Ἀγιον ὡς παρτίκοον. Ὁ δὲ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ γέροντος, ἐζήτη συγχώρησιν, ἀμὴ ἐκαίνος ποσῶς δὲν ἐκλίεν· ὅμως διὰ τὴν πολλὴν ἰκεσίαν τῶν Προσετῶν, εὐσχημάτισθη πάλιν νὰ τοῦ δεχθῆ, μόνον νὰ καταδεχθῆ νὰ καθαρῖξῃ τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ἀναπαύσει τῶν Μοναχῶν. Ὁ δὲ ἔστεργε, γινώσκων τῆς ὑπακοῆς τὸ ὠφέλιμον. Ὁ δὲ γέρον, αὐτὸν ὑπακούοντα βλέπων, τὸν ὑποδέχθη πάλιν, προστάξων αὐτὴν τὴν σιωπὴν, ὡς τὸ πρότερον. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας, φαίνεται ἡ Παναγία εἰς τὸν ὕπνον τῷ γέροντι, λέγουσα· Διατι ἔφραξες τοιαύτην θαυμασίαν πηγὴν, ὅπερ προχέει δαφιλὲς νάμα καὶ ὕδωρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν, τόσον νεκταρῶδες καὶ γλυκύτερον ὑπὲρ τὸ ἐκ πέτρας ἐν ἐρήμῳ βλύσαν ξυνοπρεπῶς; Ἄφες τὴν βρύσιν νὰ ποτίσῃ πάσαν τὴν Οἰκουμένην νὰ καλύψῃ θαλάσσης αἰ-

ρίσεων καὶ νὰ τὰς μετατρέψῃ πρὸς θαυμασίαν γλυκύτητα. Αὐτὸς ἔχει νὰ περισσεύσῃ τὴν Προφητικὴν Κιθάραν τοῦ Δαβὶδ καὶ τὸ Ψαλτήριον, ἄδων ἄσματα κοινὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ μελουργήματα, ὑπὲρ τὴν ᾠδὴν τοῦ Μωσέως, καὶ τὴν Χοραυλίαν. Πρὸς σύγκρισιν τῆς μελουργικῆς καὶ θαυμαστῆς αὐτοῦ Κιθάρας, Σέλουσι λογισθῆ μῦθος ἀχρηστος τὰ τοῦ Ὁρφείως ἀνόητα μελωδήματα. Οὗτος ἄσεται τὴν πνευματικὴν καὶ οὐράνιον μελουργίαν. Οὗτος τοὺς Χερουβικούς ὕμνους μιμήσεται. Οὗτος ὀρθοτομήσει τὰς τῆς Πίστεως δόγματα, καὶ στηλιτεύσει πάσης αἰρέσεως διαστροφὴν καὶ λοξότητα. Ὄταν ἐξύπνησεν ὁ γέρον, ὅπου εἶδε τὴν ὀπτασίαν ταύτην, καὶ ἀπεκαλύφθη τὰ ἀπόρρητα, εἶπε πρὸς τὸν Ἅγιον ταῦτα: Ὁ τέκνον τῆς ὑπακοῆς τοῦ Χριστοῦ, ἀνοιξόν σου τὸ στόμα, οὐκ ἐν παραβολαῖς, ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ, οὐκ ἐν αἰνίγμασιν, ἀλλ' ἐν δόγμασι. Λόγους, οὓς ἔγραψε τὸ Πνεῦμα ἐν τῇ καρδίᾳ σου. Ἀνῆλθες εἰς τὸ ἕρος τὸ Σί-

ναιον τῶν ὀπτασιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποκαλύψαι, καὶ ἐταπεινώσας ἑαυτὸν ἕως σφόδρα. Νῦν οὖν ἀνελθε εἰς τὸ τῆς Ἐκκλησίας ὄρος καὶ κήρυξον εὐαγγελιζόμενος τῇ Ἱερουσαλήμ. Ἐν ἰσχυρῇ ὕψωσον φωνήν, ὅτι δεδοξασμένα μοι ἐλαλήθη περὶ σοῦ παρὰ τῆς Θεομήτορος, καὶ συγχώρησόν μοι ὅσα σοι ἔπαισα, ὅτι ἔπαισα, ὅτι ἀπὸ τὴν ἀγνωσίαν μου σὲ ἐμπόδισα. Τότε λοιπὸν ἀρχὴν ποιήσας ὁ Ἰωάννης τὰ μελιρρύτα ἄσματος, ἐφαίδρυνε τὰς Ἐκκλησίας τοσοῦτον, καθὼς πᾶς ἕνας ὅπου εἶδε τοὺς λόγους του καὶ τὰ ποιήματα, ἤμπορεῖ νὰ καταλάβῃ. Οὕτως οὖν πολιτευόμενος ὁ Ἅγιος ἐν ἰναρίτῳ καὶ θαυμασιωτάτῃ διαγωγῇ, καὶ πολλὰ συγγράμματα καταλειποῦς κατὰ τῶν Εἰκονομάχων, καὶ συντάξας Κανόνας πάνυ ωραίους, καὶ Ἰδιόμελα παναρμένια, καὶ ἑτέρους Λόγους Πανηγυρικούς, εἰς αἶνον καὶ ἐγκώμιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ. Ὁ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Ι Α.

Περὶ τῆς Βασιλείου τῆς Φραγκίας, ἧς τὰς κεκαμμένας χεῖρας
ιάτρειυσεν ἡ παντοδύναμος Δέσποινα.

Ἦτον εἰς τὴν Φραγκίαν τις Βασιλεὺς χηρευόμενος ἀπὸ τὴν πρώτην γυναῖκα, μετὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἕνα Σηλυκὸν παιδί πολλά ωραιότατον, καὶ τὸ ὠνόμασε Μαρίαν. Ὅς τις ἦλθεν εἰς δεῦτερον γάμον, καὶ ἐπῆρε τὴν ωραιότεραν γυναῖκα, ὅπου νὰ εὐρίσκατο εἰς τοὺς τόπους του. Ἡ ὁποία ὅσον ἦτον εὐμορφος εἰς τὸ σῶμα, τόσο ἦτον εἰς τὴν ψυχὴν ἀσχημος καὶ ἐξόχως ἐκυριεύετο τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ φθόνου, ὅπου ποσῶς δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ πῶς ἦτον ἄλλη ποθὲς ωραιότερῃ της. Καὶ βλέπουσα τὴν προγονὴν της, πῶς εἶχε κάλλος θαυμασίον, συνελαβεν εἰς τὴν καρδίαν της τὸν διάβολον, καὶ ἐγύρισε τρόπον νὰ θανατώσῃ ἀπὸ τὸν φθονὸν της τὴν ἀνεύθυνον κόρην, διὰ νὰ μὴ γένῃ ωραιότερη ἀπὸ ταύτην. Ὄταν οὖν ὑπῆγεν εἰς ἄλλην Χώραν ὁ Βασιλεὺς

διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν, ἠῆρεν ἡ πάντολμος καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ τελήσῃ τὴν φθονεράν της ἐπιθυμίαν. Ἐσύντυχεν ἕνα πιστὸν δούλου, ὅπου εἶχε Σάρρος πολὺ μετ' αὐτοῦ, καὶ λέγει του· Μίαν χάριν θέλω νὰ μοῦ κάμῃς κρυπτῶς, νὰ μὴ τὸν μάθῃ τις καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω τόσα χαρίσματα, ὅπου νὰ γένῃς πρῶτος εἰς τὰ Βασιλεία. Ὁ ὁποῖος ἔταξε μετ' ὄρκου νὰ τελήσῃ τὸ προσταττόμενον. Ἡ δὲ εἶπε αὐτῷ· Ἡ πρώτη γυνὴ ὅπου εἶχεν ὁ Βασιλεὺς ἔκαμεν αὐτὴν τὴν θυγατέρα ὄχι μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μετ' ἄλλον τινὰ κακώτροπον ἀνθρώπον, διὰ τοῦτο ὡς μοιχείας γέννημα κάμνει ἔργα ἄτοπα καὶ αἰσχύνῃς πεπληρωμένα, καὶ εἰς ἀκροζήσῃ, ἔχει νὰ ἐντροπιάσῃ τὸν οἶκόν μου. Παρακαλῶ σε γοῦν, ἐπαρέ τὴν αὐρίον, καὶ εἶπε της πῶς τὴν ὑπάγει εἰς περιβολί.



νά σσιανίση, καὶ σὺ θανάτωσέ την εἰς ἔρημον τόπον, καὶ κρύψαι την, νά μήν ἀκούσῃ τινὰς περὶ τούτου. Καὶ διὰ σημείου ἀψευδοῦς μαρτυρίας, κόψαι τὰς χεῖράς της, νά μου τὰς φέρῃς. Ὁ γοῦν ὑπηρετῆς ἔταξε νά πληρώσῃ τὸν πόθον της, καὶ ἠτοιμάσθη ἀφ' ἑσπέρας μὲ ἓνα συγγενῆ του καὶ φίλου πιστόν. Τὸ μεσονύκτιον ἐξύπνησεν ἡ Βασίλισσα τὴν κόρην, καὶ λέγει της· Ὑπαγε, Μαρία μου, μὲ τοὺς ἀνθρώπους τούτους εἰς τὸν δεῖμα τόπον, ὅπου ἔρχομαι καὶ ἐγὼ εἰς ἀλίγην ὥραν, νά περιδιαβάσωμεν. Οὕτω γοῦν ἐπήραν τὴν κόρην, καὶ ὑπήγασιν εἰς μακρὸν καὶ ἔρημον τόπον, ὅθεν ἐκατάλαβε τὸν δόλου, ὅτι ἦτον ἐκ φύσεως φρόνιμη. Ἐσήκωσεν οὖν τὰ ὄμματα πρὸς τὸν Οὐρανόν, καὶ μετὰ δακρῶν προσήύξατο, λέγουσα· Δέσποινα Θεοτόκε, ἄλλην ἐλπίδα καὶ βοήθειαν δὲν ἔχω, παρέξ τὴν χάριν σου, καὶ σὺ ἀνταποδώσον τοὺς ἐχθροῖντάς με ἀδίκως. Λέγουσιν αὐτῇ οἱ ὑπηρεταί· Μὴ κλαίεις, καὶ δὲν φοβάσαι νά πάθῃς κακὸν ἀπὸ λόγου μας. Ἡ δὲ εἶπε· Διατί ψεύδεσθε; ἡ μητρὶά μου μὲ ἐξηπάτησε, καὶ παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σας νά με θανατώσετε, ἀμὴ ἐλπίζω εἰς τὴν ἐλπίδα τῶν ἀπελπισμένων νά πληρώσῃ τὴν ἀνομίαν σας· τί θέλετε παρεμπρός; ὁ τόπος εἶναι ἔρημος νά κάμετε τὸ πρόσταγμα τῆς κυρίας σας, μόνον παρακαλῶ σας μὴ μὲ φονεύσετε ἔξαφνα, ἀλλὰ ὁμολογήσατέ το, νά παραδώσω διὰ προσευχῆς τῷ Δεσπότῃ τὸ πνεῦμά μου. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῇ· Καλὰ τὸ ἐγνωρίσατε, ὅπου νά μὴ μᾶς ἤθελες ἀκολουθήσῃ, ὅτι αὐτὴ μᾶς ἐπρόσταξε, καὶ ἐτάξαμεν νά σὲ θανατώσωμεν. Ἡ δὲ εἶπε· καὶ δὲν φοβάσθε τὸν Θεόν νά μὲ φονεύσετε ἀδίκως; δὲν ἔξεύρετε, ὅτι ἡ χάρις του δὲν ἀφίνει ὡς δίκαιος Κριτῆς τοιαύτην πράξιν κρυπτὴν, καὶ ἀπαίδευτον; ἀλλὰ νά τὴν ἐκδικήσῃ καὶ εἰς ἐσᾶς, καὶ εἰς αὐτὴν ἀσχηρότατα, ὅτι μῆτε ἐκείνην, μῆτε ἐσᾶς ἀδίκησα πώποτε. Ἐάν θέλετε νά λείψετε ἀπὸ τὴν τοιαύτην παρανομίαν, ἀφήτε με εἰς τοῦτον τὸν ἔρημον τόπον, καὶ εἰπέτε της πῶς μὲ φονεύσατε· ἐδῶ δὲν εἶναι τινὰς νά μὲ περιποιηθῇ, καὶ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν πείναν, καὶ μὴ μιάνετε τὰς χεῖράς σας εἰς

τοιαύτην μισοφονίαν. Αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα λέγουσα μετὰ δακρῶν, τὴν ἐσυμπόνεσαν, καὶ εἶπον αὐτῇ· Ἡμεῖς σὲ λυπούμεσθαι, καὶ σὲ ἀφίνομεν ζωντανήν· ἀμὴ ἐκείνη μᾶς εἶπε νά της φέρωμεν τὰς χεῖράς σου, νά πληροφορηθῇ τὸν θάνατόν σου, καὶ εἰάν δὲν κάμωμεν τὸν λόγον της, μᾶς θέλει κοκοποιήσῃ· ἀμὴ ἂν σὲ ἀφήσωμεν καὶ ζωντανήν, τὰ θηρία σὲ τρώγουσιν. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Πικρὸς εἶναι καὶ ὁ ἓνας θάνατος, καὶ ὁ ἄλλος, ἀμὴ κἄν ἔχω παρηγορίαν πῶς μὲ ἐφάγασι θηρία καὶ ὄχι ἄνθρωποι, καὶ εἴστε ἀνεύθυνοι καὶ ἐσεῖς ἀπὸ ταύτην τὴν ἀνομίαν. Κάμετε διὰ ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας, ὅπου ἐγέννησε τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ Κριτὴν τῶν ἀπάντων, μὴ με φονεύσετε· ἐπειδὴ δὲ λέγετε, ὅτι της ἐτάξατε τὰς χεῖράς μου, ὁσπερὲ τας, νά τὰς ἰδῆ, νά χαρῆ, καὶ ἐμένα ἀφήτε ἐδῶ νά ἀποθάνω ἀπὸ τοὺς πόνους. Οἱ δὲ ἔστερξαν νά τὴν ἀφήσουσι ζῶσαν. Τότε αὐτὴ ἡ ταλαίπωρος, διὰ νά φύγῃ τὸν θάνατον, θέτει τὰς χεῖράς εἰς ἓνα κλάδον, καὶ τὰς ἔκοψαν ἀπὸ τὴν φύλησιν μὲ τρόπον ἐπιδέξιον, καὶ τὰς ἐπήγασι τῆς βασίλισσας, ἡ ὁποία τοὺς ἔδωσε δωρεὰς καὶ χαρίσματα ἀναρίθμητα. Ἡ δὲ ταλαίπωρος κόρη ἔμεινεν εἰς ὄδυνην ἀνείκαστον, καὶ δὲν εἶχεν ἄλλην θεραπείαν εἰς τοὺς ὀδυνητάτους πόνους, μόνον τῆς Παναγίας τὸ ὄνομα, τὴν βοήθειαν τῆς ὁποίας ἐπεκαλεῖτο μετὰ δακρῶν καὶ πίστεως. Ὅθεν οὐκ ἀπέτυχε τῆς αἰτήσεως· ἀλλὰ νεύσει τοῦ παναγαθοῦ Θεοῦ ἔτυχε βοήθειας τοιοῦτοτρόπως. Εἰς νεὸς εὐγενῆς ἐκυνήγια εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τοῦ δάσους μὲ τοὺς δούλους του, καὶ ἀκούοντες τὸν ἀπαράκλητον θῆνον, ἐγύρευσαν ἕως ἔτῳ τὴν εὐρήκασιν· καὶ θαυμάζοντες τὴν συμφορὰν, καὶ τὸ κάλλος της, ἠρώτησαν τὴν ὑπόθεσιν καὶ αὐτὴ οὐδὲν ἀπεκρίνατο, μόνον ἔκλαιε ζητοῦσα βοήθειαν. Ὁ δὲ Ἄρχων εἶπε τοὺς ὑπηρετάς· Καιρὸς δὲν εἶναι νά τὴν ἐρωτώμεν, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ Κύριος μᾶς ὠδήγησεν ἐδῶ διὰ λόγου της, ἐπάρετέ την ἐπιδέξια νά τὴν ὑπάγωμεν εἰς τὴν χώραν. Οὕτω γοῦν ποιήσαντες, τὴν ἐπερὶ ποιήθη ἐπιμαλῶς μὲ βότανα καὶ ἰατρικὰ διάφορα, καὶ ἔπαυσαν αἱ πόνοι τελειῶν·

θναυμάζοντες πάντες τοῦ παλατίου, τὴν σοφίαν ὅπου εἶχε, καὶ ὠραιότητα· καὶ αὐτὴν πολλάκις ἠρώτου τίνος ἦτον θυγατέρα, καὶ διατί ἔκοψαν τὰς χεῖράς της, καὶ αὐτὴ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ὁμολογήσῃ. Ἀπὸ ταῖς καλαῖς της γούν τάξαις καὶ εὐγενικὴν της ὄψιν καὶ ὠραιότητα τὴν ἠγάπησεν ἐξ ὅλης τοῦ τῆς καρδίας ὁ νέος, καὶ λέγει τοῦ Δουκὸς μίαν ἡμέραν. Πάτερ μου, γνωρίζω πῶς με ἀγαπᾷς, καὶ παρακαλῶ σε νὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν ταύτην· Ἡμεῖς εἰμεσθεν πλοῦσιοι, καὶ δὲν χρειάζομεσθεν πράγματα. Ὅταν θέλει ὁ πλοῦσιος νὰ ὑπανδρευθῆ πρέπει νὰ μὴ γυρεύῃ ἄλλο, μόνου γυναικα νὰ τοῦ ἀρήσῃ. Τοῦτο θέλω καὶ ἐγὼ νὰ κάμῃ εἰς ἐμένα τὸ κράτος σου, νὰ πάρω τὴν κόρην, ὅπου ἦρα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ δὲν χρειάζομαι ἀπὸ τὴν δούλευσιν τῶν χειρῶν της. Ὁ Δουξ ἀπεκρίθη. Ἡμεῖς ἠμποροῦμεν νὰ πάρωμεν ἐνὸς Ἀθηντὸς ὁμοίου μας θυγατέρα, καὶ σὺ θέλεις νὰ πάρῃς αὐτήν, ὅπου δὲν εἶναι τόσον πῶς εἶναι ἄσχημος, ὅσον ὅπου δὲν ἰξεύρομεν ἐὰν εἶναι τινὸς ἀγροίκου παιδί, καὶ θέλει εἶσται αἰσχύνῃ μας. Ὁ δὲ εἶπε Πάτερ μου, αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι· ὅτι τὸ κάλλος, ἡ γνῶσις, ἡ καίδεισις, καὶ αἱ τάξεις αὐτῆς τὴν μαρτυροῦσι ἀπὸ αἷμα Βασιλικόν. Ἀμὴ ἐὰν ἦτον καὶ τοῦ μικροτέρου ἀνθρώπου παιδί, ἐγὼ τὴν θέλω· καὶ ἂν δὲν τὴν πάρω, ἐπ' ἀληθείας ἄλλην δὲν πέρνω, καὶ θέλει περάσει ἡ ζωὴ μου με λύπην ἀνεύκαστον. Ἰδῶν οὖν ὁ Δουξ τὸν πόθον τοῦ νέου, ἐσυγκατέβη, καὶ ἔκαμεν τοὺς γάμους με χαρὰς πλοσυιώτατα. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ὁ πατὴρ αὐτῆς ἦτον εἰς θλίψιν ἀπαραμύθητου, μὴν ἰξεύρωντας πῶς νὰ εἶναι ἡ θυγατέρα του, διατί ἡ βασίλισσα τοῦ εἶπεν, ὅτι ἔφυγε κρυφά μίαν νύκτα, καὶ δὲν ἰξευρε τί ἐγένεν. Ὁ δὲ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα, καὶ εἶχεν ὑποψίαν εἰς τὴν βασίλισσαν, ἀμὴ δὲν ἐφανέρωσε τὴν γνώμην του, ἕως νὰ μάθῃ τὸ βέβαιον. Ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς διαφόρους τόπους νὰ ἐρευνήσουν. Ἐγραφε καὶ πρόσταγμα νὰ συναχθοῦσιν οἱ Ἡγεμόνες καὶ Ἀρχοντες τῆς Περιοχῆς του, νὰ κάμωσιν Ἴπποδρόμιον, διὰ νὰ λάθῃ ὀλίγην χάριν, νὰ μὴ τὸν θανατώσῃ ἡ θλίψις. Ὑπῆ-

γεν οὖν ὁ ὀρισμὸς οὗτος καὶ εἰς τὸν τῶπον, ὅπου ἦτον ἡ θυγατέρα του. Καὶ θέλων ὁ Δουξ νὰ καθαλικεῦσῃ, δὲν τὸν ἀφῆκεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ· λέγων· Πάτερ μου, δὲν εἶναι πρέπον νὰ βασανίζῃσαι γέρον ὦν τοσαύτην ὀδοιπορίαν, μόνου ἀναπαύου, καὶ ἐγὼ νὰ ὑπάγω ἀντὶ σοῦ. Ἀγάπα τὴν συμβίαν μου, ὡς καὶ ἐμένα, καὶ ἐὰν γεννήτῃ πρὶν ἐπιστρέφω, ἐπιμελήσου τὴν. Ὁ δὲ Δουξ τὸν πύχθη, καὶ εὐχαρίστησε. Καὶ παρρηθὺς, ἔκαμε μετὴν θεῖαν δύναμιν τόσον ἀνδρειομένας πράξεις, καὶ ἠρωικὰ ἔπαθλα εἰς ἐκεῖνο τὸ Ἴπποδρόμιον, ὅπου ὅλοι δὲ αὐτὸν ἐσουτύχεναν, αὐτὸν εὐφῆμου καὶ ἐγκωμιάζον. Ἡ δὲ πονηρὰ βασίλισσα τὸν ὠρέχθη, καὶ προσκαλέσασα τὸν δούλου αὐτοῦ τὸν ἠρώτησε, πῶθεν ἦτον ὁ Ἀθῆντης του, ἐὰν εἶχε γυναῖκα, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ὁ δὲ δούλος τῆς εἶπε καταλεπτῶς ἅπαντα. Πῶς ἦρεν εἰς ἓνα δάσος μίαν χωρὶς χεῖρια, καὶ τὴν ἐπῆρε, καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Τέλος πάντων τῆς εἶπεν, ὅτι αὐτὴν τὴν ὦραν ἦλθασιν ἀπὸ τὸν Πατέρα του γράμματα, ὅτι ἡ γυνὴ του ἐγέννησε δύο παιδιὰ ἀρσενικά, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τινὰ εὐνοίαν. Τότε ἡ κακὴ καὶ πονηρὰ συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν. Ἐφιλοδώρησε τὸν ἀνθρώπου, καὶ τὸν παρεκάλεσεν, ὅταν γράψῃ ὁ Ἀθῆντης του ἀπόκρισιν τοῦ Δουκὸς νὰ φέρῃ ἐκεῖ τὸν γραμματοκομιστὴν, νὰ τοῦ παραγγείλῃ καὶ αὐτὴ. Ὁ δὲ ἔταξε νὰ τὸ κάμῃ. Ἀφ' οὗ γούν ἔγραψεν ὁ νέος ἀπόκρισιν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα τῆς γυναικὸς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, σφραγίσας τὸ γράμμα τὸ ἔστειλε μετὸν δούλου, ὃς τις μὴ γινώσκων τὴν πανουργίαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν βασίλισσαν. Αὐτὴ δὲ τὸν ἐφίλευσε πλοισιοπάροχα, καὶ λαβοῦσα τὸ γράμμα κρυφά, ἔγραψεν ἄλλο, καὶ εὐγάλε τὴν σφραγίδα τοῦ Δουκὸς μετὸν τρόπον ἐπιδέξιον, καὶ τὴν ἔβαλε εἰς τὴν ἐδικὴν της γραφὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψε ταῦτα· Πάτερ μου, γίνωσκει, ὅτι αὐτὴ ἡ νύμφη σου εἶναι ἐνὸς κακοποιῦ ἀνθρώπου παιδί, καὶ διὰ τὰς ἀτυχίας αὐτῆς ἔκοψαν τὰς χεῖράς της, ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιὰ αὐτὰ δὲν εἶναι ἐδικὰ μου. Λοιπὸν δέομαί σε, ὡς ἀναγνώστης τὸ γράμμα μου, νὰ τὴν θανατώσῃς μετὰ τὰ παιδιὰ

της, καὶ εἰάν δὲν ἀκούσω τὸν θάνατόν της, αὐτοῦ δὲν ἔρχομαι. Ταύτην τὴν δολίαν γραφὴν ἔδωκεν ἡ ἔχιδνα τοῦ χαρτοφόρου, καὶ τὴν ὑπῆγε τοῦ Δουκός. "Ὅς τις ἰδῶν τὰ γεγραμμένα, διηπόρει λυπούμενος, μὴν ἰξήυρωτας τί νὰ κάρῃ. Οὕτω διαλογιζόμενος ἐσυμβουλευθῆ με ἕνα του δούλου πιστοῦ πῶς νὰ πράξῃ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Μὴ καίμης τοιοῦτου ἀνόμημα νὰ τὴν θανατώσῃς, ἀλλὰ δός μου τὴν ἐμὲ νὰ τὴν ὑπόγω εἰς τὸν τόπον, ὅπου τὴν ἤραμεν, νὰ τὴν ἀφῆσω ἐκεῖ, καὶ ὁ Κύριος ὡς τὴν κυβερνήσῃ ὡς βούλεται, καὶ οὕτω νὰ ὑπάγω νὰ εἰπῶ τοῦ Κυρίου μου, πῶς ἐκάμαμεν εἴτι μᾶς ἔγραψεν. Ὁ λόγος οὗτος ἤρесе τοῦ Δουκός. Λοιπὸν λαθὼν ὁ δούλος τὴν Μαρίαν με τὰ τέκνα, ἀφῆκεν αὐτὴν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὑπῆγε νὰ ἔυρῃ τὸν ἄνδρα της. Αὐτὴ δὲ ἡ πτωχὴ καὶ ἄπορος ἔμεινεν εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄβατον τόπον, με πολλὴν ἀθυμίαν καὶ θλίψιν ἀπαραμύθητον ἐκδεχομένη τὸν θάνατον. Κλαίουσα γοῦν, καὶ ὀδυρομένη εἶδεν ἕνα μονοπάτι, καὶ λαβοῦσα τὰ παιδία εἰς τὰς ἀγκάλας της, ὡς ἐδύνητο, περιπάτει τὸν δρόμον, ἕως ὅπου ἔφθασεν εἰς ἕνα σπήλαιον, ἐποῦ ἀσκήτευεν ἕνας ἐρημίτης, ὃς τις ἰδῶν αὐτὴν ἐνόμισεν ὅτι ἦτον φάντασμα τοῦ ἐχθροῦ. Ὅταν δὲ ἤκουσε τὰ πάθη της ἐλυπήθη, καὶ ἀφείξ αὐτὴν εἰς τὸ σπήλαιον, ὑπῆγεν εἰς ἄλλον τόπον καὶ καθ' ἑκάστην ἐμαζώνεν ἀπὸ ταῖς ρίζαις καὶ χορτάρια, ὅπου ἔτρωγε καὶ αὐτός, καὶ τῆς ἔφερνε, καὶ ἐτρέφετο μετ' ἐκεῖνα, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μετὴν θείαν δύναμιν. Καὶ ἐπέρασαν ἡμέραι, ὅπου ἔστρεψεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς εἰς τὴν Χώραν του, καὶ μαθὼν τὰ γενόμενα ἐκλαυσε πικρῶς. Ἐπειτα λαθὼν τοὺς ὑπηρέτας, εἶπεν: Ἄς ὑπάγωμεν νὰ γρεῦσωμεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν Πανάχαρτον Θεοτόκον, τὴν ὁποῖαν ἡ πτωχὴ ἐπικαλεῖτο πάντοτε, ὅτι καθὼς τὸ πρῶτον τῆς ἰδοθήσῃς, νὰ τὴν ἔχῃ καὶ τώρα φυλαγμένην. Τὴν νύκτα ἐκείνην φαίνεται ἡ Παναγία εἰς τὸν ὕπνον τῆς Μαρίας, καὶ λέγει τῆς Αὔριου ἔρχεται ὁ πιστός σου ἀνὴρ νὰ σὲ κάρῃ, καὶ πλέον βέβαιος νὰ μὴ σοῦ ἐγγίσῃ ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν, διὰ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ διὰ τὴν πίσιν ὅπου

μοῦ εἶχες, καὶ με ἔκραζες βοηθόν εἰς τὰ πάθη σου, νὰ παύσουσιν αἱ θλίψεις, καὶ αἱ λύπαι σου νὰ στρέψουσιν εἰς ἀγαλλίασιν. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο: Εὐχαριστῶ, καὶ προσκυνῶ σε, Κυρία μου, ὅπου δὲν με ἐγκαταλείπεις. Ἀμὴ πῶς νὰ ἰδῶ τελείαν χαρὰν ἕως νὰ εὐρίσκομαι χωρὶς χεῖρια; ὅμως δὲν ἀπελπίζομαι ἢ ἀμαρτωλός, ἀλλὰ θάρρῶ εἰς τὸ ἔλεός σου νὰ μοῦ δώσῃς καὶ περισσότεραν βοήθειαν. Ταῦτα λέγουσα ταπεινῶ τῷ σχήματι, ἤκουσε τὴν Βασίλισσαν τῶν Ἀγγέλων, καὶ λέγει τῆς: Λάβε τὰς χεῖράς σου τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ βοηθεία καὶ χάριτι: οἱ γὰρ ἀγαπῶντές με, καὶ πεποιθότες ἐπὶ τῇ σκέπῃ μου, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. Ταῦτα εἰπούσα, εὐρέθη ἡ γυνὴ τεθεραπευμένη. Ὅθεν ἀπὸ τὴν χαρὰν της ἐξυπνησε, καὶ βλέπει (ὡ τῶν μεγίστων θαυμασίων σου Δέσποινα) καὶ ἦτον ἡ ὄπτασία ἀληθινή. Τί δύναται νὰ εἰπῇ τὴν ἀγαλλίασιν ὅπου ἔλαβε, καὶ τὰς πρὸς τὴν Παναγίαν εὐχαριστίας; Ὁλὴν τὴν ἐπίλοιπον νύκτα ἐπέρασεν εἰς προσευχὰς καὶ γουγκλισίαν, λέγουσα τὸν Ἀρχαγγελικὸν ἀσπασμόν, καθὼς εἶχε πάντα συνήθειαν νὰ λέγῃ μετ' εὐλαθείας καὶ κατανύξεως. Ἀφ' οὗ ἐξημέρωσεν, ἤκουσεν ἀνθρώπων συνομιλίας, καὶ ἐξεληθούσα βλέπει τὸν ἄνδρα της, ὃς τις ἰδῶν αὐτὴν ἐκλαυσε ἀπὸ τὴν χαρὰν του. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ τὴν θαυματουργίαν ἐπιδείξασα τὰς χεῖρας αὐτῆς, τὰς ὁποίας ἰδόντες ἐξέστησαν. καὶ δοξάσαντες τὴν εὐεργετίδα, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Χώραν, καὶ προστάζει ὁ Ἄρχων νὰ εορτάσουσιν τὴν Ὑπεραγίαν ἡμέρας ὀκτῶ με πολλὴν ἀγαλλίασιν. Ὅσοι ἤκουσαν τοιαύτην τερατουργίαν ἐξεπλήττοντο. Μετὰ ταῦτα ἐξετάζωντας ὁ Δουξ διὰ τὸ δόλιον γράμμα, ὅπου ἔγραφε νὰ τὴν θανατώσουσιν, εἶπεν αὐτῷ ἡ Μαρία: Ἐως τώρα ἐκρύπτουμι, καὶ δὲ ἤθελα νὰ φανερωσω τίς εἶμαι: ἀμὴ ἐπειδὴ εἶναι θέλημα Θεοῦ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ, ἀκούσατε: Γινώσκετε οὖν, ὅτι εἶμαι θυγατέρα τοῦ Βασιλέως σᾶς, καὶ ὅσα ἔπαθα, μοῦ τὰ ἔκαμεν ἡ βασίλισσα: ἀλλὰ ἡ Οὐράνιος Ἄνασσα ἡ Μητὴρ τῶν ὀρφανῶν (εὐλογημένον τὸ ὄνομά της) με ἐλύτρωσεν ἀπὸ ὅλα τὰ λυπηρὰ: δὲν ὡμο-

λόγησα πρότερον, διὰ τὰ μὴ με ἰδῆ ὁ Πατήρ μου, τὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν Ἑλιψίν· ἀμὴ τῶρα, ὅπου ἔκαμε τοσαύτην εὐσπλαγχίαν ἢ Μήτηρ τῆς ἐλεημοσύνης, στείλειτε γράμμα, ἕως τὰ ἐτοιμασθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ὑπάγωμεν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Δουξ, ὅπου εἶχε τὴν λύπην, πῶς δὲν ἔξευρε τὸν πατέρα της, ἔλαβε πολλὴν ἀγαλλίασιν, καὶ πάντες τοῦ Παλατίου. Ἐξόχως δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Οὐρανὸν λέγων: Εὐλογητός ὁ Θεός, ὅπου με ἤξιωσε τὰ λάβω γυναῖκα τὴν κυρίαν μου. Τότε τὴν ἐπροσκύνησαν ἅπαντες ὡς Βασίλισσαν, καὶ στείλαντες γράμμα τῷ πατρὶ αὐτῆς, ἐκίνησαν καὶ αὐτοὶ τὴν τρίτην ἡμέραν. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Φραγκίαν, προὔπῆντησεν αὐτῆς ὁ Βασιλεὺς, καὶ δραμῶν, ἔπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ κατεφιλεῖ μετὰ δακρῶν. Ἡ δὲ κατηραμένη του γυνὴ ἐκρύφθη, διὰ τὰ μὴ τὴν εὖρη ὁ Βασιλεὺς· ἀλλ' αὐτὸς ἐξέταξε, καὶ ἐρέυνησεν ἀκριβῶς, ἕως ὅπου τὴν ἦυρε, καὶ ἄψας μεγάλην πυρκαϊάν ἐν μέσῳ τῆς Πόλεως, τὴν ἐκατέκαυσεν οὕτως, ὅπου μὴτε κίκαλον ἔμεινε. Τῇ ἐπαύριον ἔστεψε τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Βασιλέα. Καὶ ἐλθὼν ὁ Δουξ εἰς τὴν χαρὰν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι του, ἐτέλεσαν ἑορτὴν χαρμῶσυνον τῇ Ἀειπαρθένῳ

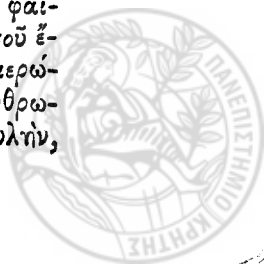
Θεοτόκῳ. Κτίζοντες δὲ καὶ Ναὸν περιφρῶντες εἰς τὸ ὄνομά της, ἐώρταζον πάσας τὰς ἑορτὰς αὐτῆς· ἀμὴ ἐξαιρέτως τὴν ἡμέραν, ὅπου ἐθεράπευσε τὰς χεῖρας τῆς Βασιλίσσης. Εἰς τὴν ὁποίαν ἑορτὴν ἔκαμε πολλὰς εὐεργεσίας πενήτων, καὶ ὀρφανῶν, καὶ ἄλλαις ἀγαθοεργίαις διαφοραῖς, ἐνθυμημένη πάντοτε τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν, ὅπου τῆς ἔκαμεν ἢ ἱανάχραντος· ἀμὴ ἀπάνω εἰς ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐπροτίμα τὴν ἐλεημοσύνην, καὶ δὲν ἐκουράζετο ποτὲ τὰ κάμη ψυχικὰ καὶ εὐποιῖας τοῖς δεομένοις· μῆτε ἄφνη καμμίαν τῆς δούλης τὰ δώσῃ τὰ πρὸς τὴν χρείαν τοῖς πένησιν, ἀλλ' αὐτὴ ἰδιοχείρως τὰ ἔδιδε, λέγουσα: Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἐδικὰ μου αὐτὰ τὰ χεῖρια, ἀλλὰ τῆς Οὐρανοῦ Βασιλίσσης ὅπου διὰ πολλὴν τῆς εὐσπλαγχίαν μου τὰ ἐχάρισε, δὲν εἶναι πρέπον τὰ ὀκνεῦν ποτὲ εἰς εὐποιῖαν τῶν δούλων τῆς καὶ ἐλεημοσύνας πενήτων, μάλιστα ὅπου καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ δὲν εἶναι ἐδικὰ μου, ἀλλὰ δωρεῖς τοῦ παναγάθου Δεσπότη Χριστοῦ, καὶ πρέπει τὰ διαμοιράζω τοῖς ἀδελφοῖς μου ἀφ' ἑνοπαρόχα. Οὕτω λοιπὸν ἢ εὐγνώμων Βασίλισσα ἐχάρη καιρὸν πολὺν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον τὴν ἐπίγειον Βασιλείαν, καὶ μετὰ τέλος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Οὐράνιον· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.

Θ Α Υ Μ Α Ι Β'.

Περὶ τῆς ἐξορυξιάσης τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἵνα σωφροσύνην καὶ παρθενίαν φυλάξῃ.

Εἰς τὰς ἀρχάς, ὅπου ἐδέχθη τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἢ Βρετανία, ἦσαν εἰς αὐτὴν περίσσα εὐλαβεῖς καὶ ἐνάρετοι ἄνθρωποι, καὶ πολλοὶ πλούσιοι δὲν ὑπάνδρευαν τὰς θυγατέρας αὐτῶν, ἀλλὰ ἐξωδίαζαν πλῆστον πολὺν, καὶ ἔκτιζαν Μοναστήρια, καὶ ἔδαναν αὐτὰς ἐκεῖ, καὶ ἐμόναζαν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον τίς Ἄρχων φιλάρετος, καὶ εἶχε μίαν θυγατέρα ἐτῶν ἰβ'. Μαρίαν ὀνόματι, περίσσα ὡραίαν, καὶ δέλωντας τὰ τὴν κάμηκαλογραϊάν, τὴν ἠρώτησε, διὰ τὰ ἰδῆ

καὶ αὐτῆς τὴν γνώμην, καὶ λέγει της: Ἐπεθύμουν τὰ εἶχα καὶ ἄλλο παιδί τὰ τὸ βάλω εἰς Μοναστήριον μετὰ τὸ ἡμισὺ μὲν πρᾶγμα, τὰ τὸ ἀφιερῶσω τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, καὶ τὸ ἄλλο τὰ ὑπάνδρευσω· ἀμὴ ἐπειδὴ ἔχω μόνον ἐσένα, λυπῆμαι, καὶ δὲν ἔξευρω τί τὰ κάμω ἀπὸ τὰ δύο· ὅμως ἐμένα φαίνεται κάλλιον τὸ κάλλος αὐτὸ, ὅπου σοῦ ἔδωσεν ὁ πανάγαθος Κύριος, τὰ τὸ ἀφιερῶσω ἐκεῖνον, παρέξ τὰ τὸ φθειρῆ τίς ἄνθρωπος· καὶ εἰάν κάμης ταύτην μου τὴν βουλήν,

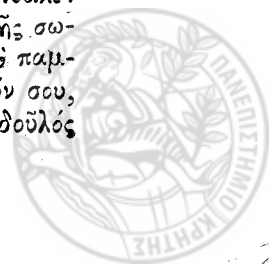


Σέλεις τιμηθῆ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, καὶ εἰς Οὐρανοὺς παρὰ τῷ Θεῷ. Λέγει του ἡ Κόρη: Φρόνημα τὸ ἔκρινες Πάτερ, ὅτι προτιμῶ καὶ ἐγὼ νὰ λάβω τὸν Σωτῆρα νομφίου μου, παρὰ τὸν τρανύτερον Ἄρχοντα. Τότε τὴν ἠυχήθη κεν ὀλοφύχως, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν τὴν ἔβαλεν εἰς ἓνα Παρθενῶνα, ὅπου ἦσαν καὶ ἄλλαις Καλογραῖς, καὶ δαπανήσας πάντα τὸν βίον του, ὠκοδόμησε Μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἐμόναζε με ταῖς ἄλλαις ἐνάρετα. Ἔβαναν δὲ καὶ ἕτεροι Ἄρχοντες τὰς θυγατέρας αὐτῶν, καὶ ἐσταματοῦσαν ἐκεῖ, ἕως νὰ ἔλθουν εἰς ἡλικίαν νόμιμον, καὶ τότε τὰς ἐρωτοῦσαν, τί ἐπροκρίνασι; καὶ ἄλλαις ὠρέγοντο τὴν τάξιν, καὶ ἐκηρεύοντο, ἄλλαις πάλιν ἀνευλαβεῖς ὑπανδρεύοντο. Τότε ἦτον εἰς Ἡγεμῶν, ὅπου ὤριζε τὴν Χώραν, Ρικάρδιος ὀνόματι, ἄσωτος πολλὰ εἰς τὴν πολιτείαν καὶ ἀκρατῆς, ὅς τις εἶχε μίαν θυγατέρα ὄφρα ἡν ἀπὸ τὴν μητέρα, τὴν ὅποιαν ἔβαλε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ῥήθην Μοναστήριον. Ἡ Ἡγεμένη τὴν ὑπεδέχθη μετὰ χαρᾶς, καὶ διὰ νὰ τιμῆσθ τὸν Ἡγεμόνα, ἐπρόσταξε καὶ ἦλθον πᾶσαι αἱ Ἀδελφαὶ νὰ τὸν χαιρετήσουσι. Ἀνάμεσον εἰς ταῖς ἄλλαις ἦτον καὶ ἡ ἄνωθεν Μαρία, ἥτις βλέψασα τὴν στολήν τῆ Ἡγεμόνος, ἔλεγεν εἰς τὸν νῦν Ἄραγε, Κύριέ μου, νὰ ἔχη καὶ εἰς τὴν Βασιλείαν σε τοσαύτην δόξαν ἄστος ὁ ἀνθρώπος; Ἐκείνος δὲ ὡς τὴν εἶδε, πῶς τὸν ἐκύτταξεν ἐτρόθη τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸ κάλλος τῆς, νομιζῶντας ὅτι καὶ αὐτὴ με τοιαύτην γνώμην τὸν ἔβλεπεν. Ἐλαβεν οὖν πληγὴν ἔρωτος ἀνιάτρευτου, καὶ τότε μὲν δὲν ἔδειξεν εἰς τὸ φανερὸν διὰ ταῖς ἄλλαις τὴν γνώμην του· ἀμὴ ὀφόντις ὑπήγεν εἰς τὸ παλάτιον, ἐμήνυσε τῆς Ἡγεμένης νὰ τῆ στείλῃ τὴν Μαρίαν τὸ βραῦν, καὶ ἔξερει ὅτι καὶ αὐτὴ ὁμοίως τὸν ἀγαπᾷ. Ἡ δὲ Ἡγεμένη ἐλυπήθη κατὰ πολλὰ, καὶ μνηστὸν νὰ μὴ κάμη τοῦ Μοναστηρίου τόσῃν αἰσχύνῃ, καὶ ὅτι ὡς αὐθεντῆς τῆς Πόλεως ἔπρεπεν, εἰάν ἤθελεν ἀκούσῃ πῶς ἄλλος Σέλει νὰ πράξῃ τοῖδτον ἄτοπον ἔργον, νὰ τὸν παιδεύσῃ ἐκεῖνος, καὶ πολλὰ ἕτερα Σεάρεστα λόγια τοῦ ἐμήνυσεν· ἀλλ' αὐτὸς οὐδέ πσοῶς τὰ ἐσυλλογίσθη, ὡς ἐσκοτισμένος

ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, καὶ μνηστὸν τῆς δευτέρου χωρὶς ἄλλο νὰ τοῦ τὴν στείλῃ, ὅτι ὀρέγεται τοὺς ὀφθαλμούς τῆς πολλὰ, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπλήγωσαν εἰς τὴν καρδίαν ὅταν τὸν ἐκύτταξαν, καὶ νὰ τὴν πέμψῃ ἐξ ἀποφάσεως, ἢ ὑπάγει μοναχὸς του νὰ τὴν πάρῃ βιαίως νὰ κάμη μεγάλην αἰσχύνῃ τῆς Ἡγεμένης, καὶ ζημίαν τοῦ Μοναστηρίου ἀνεϊκαστον. Εἰς τὸ μέσον τοῦτο, πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ τὸ δευτέρου μῆνυμα, ἠρώτησε τὴν κόρην ἡ Ἡγεμένη, καὶ λέγει τῆς: Ὁ πατήρ σου σε ἀφιέρωσεν ἐδῶ τῷ Θεῷ, καὶ τῇ Ἄειπαρθένῳ αὐτοῦ Μητρὶ, με ὅλον τὸν πλοῦτόν τε, καὶ ἀπέθανε με χαρὰν πολλήν, βλέπων ὅτι ἐπρόκοπτες εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, καὶ κατόπι με ἄλλη δὲν γίνεται Ἡγεμένη, μόνου ἐσὺ, διὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ τὸν πλοῦτόν σου. Θαυμάζω λοιπὸν, πῶς ἔκαμες ἐκείνο τὸ σφάλμα νὰ κυττάξῃς τὸν Ἡγεμόνα, ὅς τις μοῦ ἐμήνυσε νὰ σε στείλω, καὶ δὲν ἔξευρω τί νὰ γενοῦμεν. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο: Μητῆρ μου, με ἄλλου λογισμόν τὸν ἐκύτταξα ἐγὼ, ἀμὴ ἐκεῖνου ἡ γνώμη ἦτον πεπονηρευμένη; καὶ τὸ ἔβαλε εἰς τὸ κακόν. Ὅταν οὖν ξαναστείλῃ ἀνθρώπον, ἄφες νὰ δώσω ἐγὼ τὴν ἀπόκρισιν, νὰ γνωρίσῃς πόσον πόθον ἔχω νὰ φυλάγω τὴν παρθενίαν μου. Λέγει τῆς ἡ Ἡγεμένη: Βλέπε, μὴ εἰπῆς λόγου σκληρόν, νὰ μὴ θυμωθῆ νὰ χαλάσῃ τὸ Μοναστήριον. Ἡ δὲ εἶπεν: Ὑπάγω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ παρακαλέσω τὴν Δέσποιναν, νὰ με φωτίσῃ νὰ δώσω τὴν πρέπουσαν ἀπόκρισιν· καὶ αὐτὴ ἡ Ἄειπαρθένος Σέλει φυλάξει ἐμέ, καὶ τὸ Μοναστήριον. Ἐδραμεν οὖν εἰς τὴν ἀνωθεν βοήθειαν, καὶ ἐδέετο μετὰ δακρῶν ἐνώπιον τῆς Εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῆς σαρκός. Μὲ τὴν ὄραν ἔφθασεν ὁ ἀνθρώπος, καὶ λέγει τῆς Ἡγεμένης τὸ ἀνωθεν. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ στείλω τινα εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἀμὴ εἰπέ τῆς, καὶ εἰάν Σέλη, ἄς σοῦ ἀκολουθήσῃ. Ὑπήγασι οὖν εἰς τὸν Ναόν, καὶ λέγει τῆς ὁ ἀπεσταλμένος, Κυρία μου, ὁ αὐθεντῆς μας εἶδε τὸ κάλλος σε, καὶ ἐπληγώθη τόσον εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τὴν ὄρασιν τῶν γλυκυτάτων ὀμμάτων σου, ὅπου δὲν εὐρίσκει ἄλλην Σέ-

ραπειάν, εἰς δὲν ἔλθῃς νὰ σὲ ἰδῇ· ἔλθῃ λοιπὸν ἔκουσίως, νὰ σὲ κάμῃ ὁμόζυγόν σου, νὰ τιμηθῇς πολλά, καὶ νὰ δοξασθῇς εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔλθῃς Σεληματική, σὲ πέρνει βιαίως, νὰ καταισχυρθῇς εἰς ὅλην τὴν Βρετανίαν. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο. Ὑπάγε παρέξω τῆς Ἐκκλησίας, καρτέρησον, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ σὲ δῶσω ἐκεῖνο, ὅπου ποθεῖ ὁ αὐθέντης σε. Ὁ δὲ ἐξῆλθε χαρούμενος, νομίζοντας ὅτι ἐσυγκατέβη εἰς τὴν γνώμην τοῦ Ἄρχοντος. Ὁμοίως καὶ ἡ Ἥγμενη ἐνόμισε πῶς νὰ ἐνικήθῃ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ κατὰ πολλὰ ἐλυπήθη. Ἡ δὲ εὐλαθῆς νύμφη τοῦ Χριστοῦ πορευθεῖσα, ἔστι ἔμπροσθεν τῆς Ὑπεραγίας, λέγουσα ταῦτα μετὰ δακρῶν: Δέσποινά μου, καλὸν μου ἦτον νὰ ἔχω τὸς ὀφθαλμούς, νὰ βλέπω τὴν ἁγίαν Εἰκόνα σου, ἀμὴ ἐπειδὴ αὐτοὶ με ἐμπόδισαν ὀρώντες τὸν μιὰρόν, κἀλλιον νὰ τοὺς εὐγάλω, πᾶρεξ νὰ μολύνω τὴν παρθενίαν μου, καὶ τὴν χάριν σου βέλω βλέπει μὲ τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα. Συγχώρησόν μοι, δέομαί σου, Κυρία μου, καὶ μὴ εἰς ἁμαρτίαν μοι λογισθῇ ἡ ἐγχείρησις αὕτη, ὅτι ἐξ ἀνάγκης γίνεται· καὶ γὰρ δὴ κακῶν προκειμένων, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον. Ταῦτα λέγουσα (ὡς τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιότητος) εὐγάνει ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς με ἕνα μαχαίριον, καὶ τοὺς ἔβαλεν εἰς ἕνα ἀγγεῖον. Ἐπειτα ἐφώνησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ τῆ εἶπεν· Ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ ὄμματα ἔπταισαν τοῦ αὐθεντός σε, καὶ τὸν ἐπλήγωσαν, ἰδοὺ δικαίως τὰ ἐπιμώρησα· καὶ εἰς αὐτὰ, καθὼς εἶπες, δύνανται νὰ τὸν θεραπεύσουν, ὑπάγε, δός του τα, ἵνα λάβῃ ἐξ αὐτῶν πᾶσαν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν. Ὁ δὲ ἔντρομος ἐπῆρε τὰ ὄμματα, καὶ τὰ ὑπῆγε τοῦ Ἥγεμόνος, λέγων αὐτῷ καὶ τὰ ἄνωθεν λόγια. Ὅς τις ἐξέστη ἰδὼν αὐτὰ, καὶ ἠλλοιώθη θείαν ἀλλοιώσιν, θαυμάσας τὴν ἀρετὴν τῆς γενναίας κόρης. Μετέβαλε τὴν σαρκικὴν ἀγάπην εἰς εὐλάβειαν Πνεύματος, ἔκλαυσε πικρῶς, ἐμέσσησεν ἐκ καρδίας τὰς ἀνομίας του, καὶ κατανοεῖς τὴν ψυχὴν, ὑπῆγε τὰ ὄμματα εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ τὰ ἔβασεν ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, καὶ εἶδε τὴν τυφλὴν ἐκεῖ.

πλησίον νὰ σκέκεται. Καὶ συνάξας πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα, εἶπεν αὐταῖς: Πέστετε ὅλαι εἰς προσευχὴν μετὰ δακρῶν δεόμεναι τοῦ παντοδυναμοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, καὶ τῆς Ὑπεραγίας καὶ Ἀειπαρθένου Μητρὸς αὐτοῦ, νὰ κάμωσιν ἔλεος εἰς τὴν εὐλογημένην αὐτὴν Ἀδελφὴν, νὰ τὴν θεραπεύωσι, καὶ εἰς ἔχωμεν θερμότητα Πίστεως, ὑπακούει ὁ Δεσπότης, μόνον μὴ διακριθῇ εἰς τὴν καρδίαν σας, οὔτε ποσῶς ἀμφιβάλλετε. Τὰ γὰρ ἀδύνατα παρ' ἡμῖν, δυνατὰ ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ, τῷ ποιῶντι τὸ Σελημα τῶν φοβουμένων αὐτόν· καὶ παρακαλῶ σας, μὴ τολμήσῃ καμμία νὰ ἐγερθῇ ἀπὸ τὴν γῆν, ἕως νὰ τελειώσω τὴν δέησίν μου καὶ γὼ ὁ ἀνάξιος. Οὕτως εἶπων, ἔβαλε στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, κατὰ πρόσωπον ἀσκεπῆς μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, ἐδέετο μετὰ πολλῶν δακρῶν, καὶ ὀδυσμῶν Κυρία καὶ Δέσποινα τῶν Ἀγγέλων, Μητὴρ τοῦ παντοδυναμοῦ Θεοῦ, καλὰ καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ βλέπω τὴν ἁγίαν Εἰκόνα σου, οὔτε νὰ ἀναίξω τὸ παμμίαιρον στόμα μου νὰ σὲ παρακαλέσω, ὅτι δὲν ἀφῆκα τινὰ ἁμαρτήμα, ὅπου δὲν ἐτέλεσα, καὶ ἐμέλυνα τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά μου, καὶ ὅλην τὴν γῆν ὅμως ἐπειδὴ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσαρκώθη διὰ τὰς ἁμαρτωλοὺς, καὶ δὲν ἐσυχαθῆ πόρνας καὶ ληστὰς, καὶ τελῶνας, ἀλλὰ προσεδέγετο πάντας, περιταπῶν εἰς τὸν κόσμον σωματικῶς, καὶ εἰς τὴν θείαν αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν Ἀνάληψιν, σὲ ἀφῆκε Μεσίτριαν τῶν ἁμαρτωλῶν· Ἐσένα δίδω καὶ ἐγὼ ἐγγρηπρία, Δέσποινά μου, πρὸς τὸν Υἱόν σου τὸν εὐσπλαγχνον, νὰ ἐπιστρέψω ἀπὸ τὴν πονηραὺν ὁδὸν τῶν ἀνομιῶν, καὶ διὰ μετανοίας νὰ ἀποπλύνω τὸν βόρβρον τῆς ψυχῆς μου, μόνον νὰ ἐπακούσῃ ἡ χάρις σου τῶν προσευχῶν τῆς Ἁγίας Καθηγουμένης, καὶ πάσης τῆς ἱερᾶς Ἀδελφότητος, νὰ δώσῃς πάλιν τὰ ὄμματα αὐτῆς τῆς ἁγίας δούλης σου, ὅπου ἐγὼ ὁ ἀσύμετος ἤμου αἰτία καὶ ἔκβαλε. Καὶ οὕτως αὐτὴ μὲν νὰ λυτρωθῇ τῆς σωματικῆς ἀδελφίας, καὶ λαβοῦσα τὸ παμπόθητον φῶς, νὰ ὑπηρετᾷ τὸν ναόν σου, ὡς πρότερον· ἐγὼ δὲ ὁ ἀνάξιος δούλος



σου να λυτρωθῶ τῆς δεινῆς αἰχμαλωσίας τοῦ πονηροῦ, ὅπου με σύρει δεδεμένον ἀοράτως με σιδηρᾶν ἄλυσον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα ἔλεγε μετὰ δακρύων ὁ Ἡγεμῶν, καὶ αἱ Μοναχὶ ὁμοίως ἐδέοντο ἔλκην τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Καὶ ἐπεὶ μετὰ πίστεως ἤρχοντο, καὶ ἡ αἴτησις ἦτον εὐλογος καὶ ἁγία διὰ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην, εἰσηκούσθη αὐτῶν ταχέως ἡ δέησις, καὶ κατὰ τὴν ὄραν τοῦ Ἑσπερινοῦ ἔλαμψεν ὅλη ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἤκουσθη φωνὴ λέγουσα· Λάβε τὸ φῶς σου μετὰ τὴν χάριν τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος. Ἡ Μοναχὴ ἀναβλέψασα, εἶδε τὴν παντοδύναμον Δέσποιναν ἰσταμένην ἐνδον τοῦ Θυσιαστηρίου, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μεγαλύνω τὸ ὄνομά σου Κυρία μὲ, καὶ δοξάζω τὴν χάριν σου. Ὁ δὲ Ἄρχων καὶ πᾶσαι αἱ Ἀδελφαί, ὡς ἤκουσαν τὴν φωνὴν, ἠγέροντο, ἀμὴ τὴν Παναγίαν δὲν εἶδασιν. Ὅμως ἰδοῦσαι τετραπευμένην τὴν πρώην ἀόμματον, ὅλαις

ἐδόξασαν τὴν παντοδύναμον Δέσποιναν, καὶ ἠγαλλίασαν, ἀγρυπνοῦσαι βίβην τὴν ἐπερχομένην νύκτα. Ἐπειτα ὁ μὲν Ἡγεμῶν ἔδωκεν εἰς τὸ Μοναστήριον δῶρα πάντοια, καὶ μεταμεληθεὶς τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, δὲν ἐμολύνθη πλεόν, εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, διὰ τὴν σωφροσύνην αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ Ἀδελφαὶ τὴν ἐπροτιμοῦσαν διὰ τὴν ῥηθείαν θαυματουργίαν, καὶ τὴν ἐνάρετον αὐτῆς πολιτείαν. Καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν τῆς Ἡγουμένης, κοινῇ γνώμῃ ἐψήφισαν αὐτὴν, ἥτις θαρσύνως ποιμάνασα τὴν ἁγίαν Μοῆν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν. Ἦς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡς πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ὁμοσώφῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΙΓ΄.

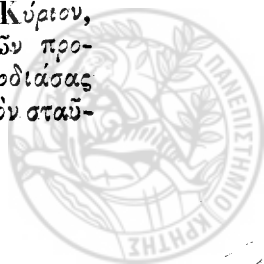
Περὶ τῆς ἐκκοφάσεως τῆς χεὶρς αὐτῆς καὶ τὴν ῥίνα, ὅπως τὴν ὑποσχεθεῖσαν παρθενίαν φυλάξῃ.

Ἦτον τις παρθένος ἐνάρετος, θυγάτηρ ἑνὸς πλουσίου Ἀρχοντος, τὸ ὄνομά της Εὐφημία, ἥτις ἀφιέρωσε τὴν παρθενίαν αὐτῆς τῇ παναμώμῳ Θεομήτορι, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας πολιτευομένη θαυμαστά καὶ ἐνάρετα. Ποτὲ δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τὰς ἑορτάς, καὶ πάντες ἐξίσταντο, βλέποντες τοσαύτην εὐλάβειαν εἰς νεανίδα τόσοσιν τρυφερῆν. Ἦτον δὲ καὶ κατὰ τὸ σῶμα πολλὰ ὡραία καὶ εὐμορφος. Ὅσον δὲ νῆξενεν ἡ ἡλικία τοῦ σώματος, τόσοσιν ἐπλήθυνεν καὶ ἡ τῆς ψυχῆς εὐλάβεια. Ὅθεν ὁ δόλιος δράκων ἐφθόνην κατὰ πολλὰ τὴν αὐτῆς σωφροσύνην, καὶ ἔτρωσεν εἰς τὴν ἀγάπην της ἑνα πλουσιώτατον Ἀρχοντα, ὃς τις τὴν ἐζήτησε τοῦ πατρὸς αὐτῆς διὰ σύζυγον. Ὁ δὲ ἐχάρη, νὰ κάμη γαμβρὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον καὶ τὴν ἔταξεν. Ἡ δὲ ἄμωμος νύμ-

φη τοῦ Χριστοῦ ἐναντιώθη τοῦ πατρὸς Δελήματος, λέγουσα ὅτι δὲν ἦτον δίκαιον, οὔτε πρέπει, νὰ ψευσθῇ τὴν Ἀειπαρθενοσ Θεοτόκου ὅπου τῆς ἔταξε τὴν παρθενίαν αὐτῆς, καὶ νὰ προτιμήσῃ φθαρτὸν καὶ σκληρόσροτον ἄνθρωπον τοῦ ἀφθάρτου καὶ Ἐπουρανοῦ Νυμφίου. Ἀλλ' ὁ πατήρ αὐτῆς ἐθυμώθη, καὶ λέγει της· Ἡ συγγένεια εἶναι μεγάλη, ὅπου δὲν ἦσων ἀξία νὰ λάβῃς ἄνδρα τοσῶτον εὐγενῆ, καὶ πλούσιον Ἀρχοντα· λοιπὸν ἐξ ἀποφάσεως θέλω νὰ κάμησ τὸ θέλημα μου, ἢ σὲ παιδεύω σκληρότατα. Βλέπουσα γοῦν ἡ εὐγενῆς Κόρη τὴν ἀμετάθετον γνώμην τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν κίνδυνον τῆς παρθενίας αὐτῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θεῖον ναόν, καὶ προσευχομένη μετὰ δακρύων, ἐδέετο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, νὰ τῆς βοηθήσῃ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην, νὰ μὴ μολύνῃ τὴν

σάρκα της. Ἀφ' οὗ γοῦν προσήυξατο ὦραν ἱκανήν, διελογίζετο ἐν ἑαυτῇ ταῦτα· Ἐπειδὴ ἡ ὠραιότης τοῦ σώματός μου εἶναι αἰτία νὰ ψευματήσω τοῦ οὐρανοῦ Νυμφίου, νὰ μαινωθῶ ὑπὸ ἀναξίου ἀνδρώπου, κάλλιον εἶναι νὰ ὑστερηθῶ τοῖσ-του κάλλους ἀνωφελούς, καὶ νὰ γένω ἄσχημος τῷ εἶδει καὶ ἄμορφος, μόνον νὰ φυλάξω τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα, τὴν ὁποῖαν μᾶλλον ὀρέγεται ὁ Κύριος, ὑπὲρ τὴν φθαρτὴν ὠραιότητα. Ταῦτα μελετῶσα, καὶ θερμοθυθεῖσα ἀπὸ τὸν Θεὸν τῆς σωφροσύνης ἔρωτα, ἔκοψε τὴν μήτην καὶ τὰ χεῖλη της. Ταύτην τὴν τόλμην ἀκούσας, καὶ ἰδὼν ὁ πατὴρ αὐτῆς, ἐθυμώθη τόσον ὅπου ἐβουλήθη νὰ τὴν φονεύσῃ, ἀμὴ διὰ νὰ μὴ δώσῃ μόνον ἓνα πόνον, εἰάν κόψῃ τὴν κεφαλὴν της, ἀφῆκεν αὐτὴν ζωντανὴν διὰ νὰ τῆς δίδῃ καθημεροῦσιον κόλασιν. Ἀφ' οὗ γοῦν τὴν ἔδειρεν, ὅσον ἤθελεν, ἐφώνησεν ἓνα γεωργόν, ὅπου εἶχεν εἰς τὰ χωράφια του, σκληρὸν πολλὰ καὶ ἀπάνθρωπον, τοῦ ὁποῖου τὴν ἔδωκε, νὰ τὴν ἔχη σκλάβαν, νὰ τῆ κάμνη ταῖς πλείον βαρέαις καὶ καταφρονημέναις ὑπηρεσίαις τοῦ ἀγροῦ, καὶ νὰ τὴν δέρῃ ἀνελεήμονα, ὅταν δὲν τοῦ κάμῃ ὑπακοήν. Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ, ὅτι εἰάν ἀκούσῃ πῶς τὴν ἐλυπήθη καμμίαν ἡμέραν καὶ τὴν εὐεργετήσῃ, ἢ δείξῃ σπλαγγος πῶς εἰς αὐτήν, νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν του. Λαβὼν οὖν αὐτὴν ὁ χωρικός, τὴν ἔθλιβε, καὶ ἔδερευεν ἀσπλαγχνα, διατι ἐκ φύσεως ἦτον ὠμός καὶ ἀπάνθρωπος, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ Πατρὸς της, καὶ τὴν ἔθανεν εἰς ταῖς βαρύτεραις ὑπηρεσίαις. Ἡ δὲ εὐγενεστάτη κόρη ὑπέμεινε γενναίως πάντα τὰ λυπηρὰ εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον, ὅπου τὴν ἠξίωσε νὰ παιδεύεται δι' ἀγάπην του. Ὁταν δὲ τὴν ἤθελε δείρῃ ὁ ἀσπλαγγος ἐκεῖνος, ὑπήγγενεν εἰς τόπον ἀπόκρυφον, καὶ προσήυχετο ὦραν ἱκανὴν μετὰ δακρύων πρὸς Κύριον, δεομένη αὐτοῦ, νὰ τῆς δίδῃ ἕως τέλους καρτερίαν καὶ δύναμιν τὰς περισσοτέρας νύκτας ἑδαπάνα εἰς μετανοίας καὶ προσευχάς, ὅταν εἶχεν ἄδειαν. Ταύτην τὴν δεινὴν καὶ σκληροτάτην αἰχμαλωσίαν ὑπέμεινε ἡ ἀθληφόρος καὶ Μάρτυς τῆς

σωφροσύνης ὄχι δέκα ἡμέρας, ἢ ἑκατὸν, ἀλλὰ ἑπτὰ χρόνους ὀλοκλήρους· καὶ ὡς τις τὴν ἔβλεπεν, ὅπου νὰ τὴν ἔξευρε πρότερον πόσῃ ὠραιότητα εἶχε, καὶ ποταπὴ ἑκαταστήθη ἀπὸ τοὺς κόπους, τὰς θλίψεις, καὶ βάσανα, δὲν ἦτον βολετὸν νὰ μὴ συμπονέσῃ καὶ νὰ δακρύσῃ τὴν δυστυχίαν της. Μία νύκτα, ὅπου ἦτον ἡ Παραμονὴ τῶν Χριστογενῶν, ὅταν εἰδείπνα ἐκεῖνος ὁ βαρβαρος, ὑπήγγεν εἰς τὸν σταῦλον ἡ Εὐφημία, κρυφά, καὶ προσήυχετο, μελετοῦσα τὴν Σάρκωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅπου κατεδέχθη νὰ γένῃ διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἀνδρώπος. Ὁ δὲ χωρικός βλέπωντας ὅτι ἔλειπεν ἡ κόρη, ἄρπαξε μίαν ράβδον, καὶ ἔδραμε νὰ τὴν δείρῃ, καθὼς εἶχε συνήθειαν. Τρέχων οὖν πρὸς τὸν σταῦλον, εἶδε μακρόθεν φῶς περισσόν, καὶ ἐφοδῆθη, νομίζων ὅτι ἦτον στία, καὶ ἐκαίγετο ὁ σῆκος. Πλησιάζοντας δὲ ἐκύτταξεν ἐκεῖνον, ὅπου δὲν ἦτον ἄξιος νὰ ἰδῆ, τουτέστι τὴν οὐρανοῦ Ἀνασσαν μὲ πλῆθος ἀγίων Ἀγγέλων, ἧτις ἐπαρηγόρα τὴν Εὐφημίαν, λέγουσα· Ὑπόμεινον καρτερικῶς, φιλάττη με θυγάτηρ ὅτι διὰ ταύτην τὴν πρόσκαιρον θλίψιν ὅπου πάσχεις ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Υἱοῦ μου, θέλεις ἀπολαύσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ αἰώνιον δόξαν, καὶ ἀμαράντινον στέφανον, καὶ διὰ σημείον καὶ ἀράβδωνα τῆς μεγίστης παρρησίας, ὅπου ἔχεις νὰ ἀξιώθῃς πρὸς τὸν Ἐπουράνιον σε Νυμφίον νὰ εἶσαι ἀπὸ τοῦ νῦν θεραπευμένη εἰς τὰ κεκομμένα μέλη, μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Υἱοῦ μου. Ταῦτα ἰδὼν ὁ χωρικός ἔφοιξε, καὶ φωνήσας πάντας τοὺς οἰκέτους εἶδασιν ὅλοι τὴν Πανάμωμον Δέσποιαν μετὰ τῆς οὐρανοῦ αὐτῆς συνοδίας, καὶ τὴν κόρην μὲ χεῖλη καὶ μήτην ὡς πρότερον, καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς μὴ δυνάμενοι ὁρᾶν τοσοῦτον φῶς. Μετὰ δὲ ὦραν ἐγερθέντες, εἶδασιν μόνην τὴν Εὐφημίαν προσευχομένην, καὶ ἐξαστράπτουσαν. Ἐστειλαν οὖν λόγον εἰς τὸν πατέρα της, ὡς τις ἦλθεν εὐθύς, καὶ ἰδὼν αὐτὴν τεθεραπευμένην, ἐξίστατο, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπ' αὐτῆς τῶν προτέρων ἀγνοημάτων. Ἐπειτα ἐξοδιάσας χρυσίον πολὺν, ἔκτισεν εἰς ἐκεῖνον τὸν σταῦ-



λον ωραιότατον Μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ δουλεύσῃ τοῦ οὐρανοῦ Νομφίου αὐτῆς· ἤτις μὲ τὴν ἐνάρετον αὐτῆς πολιτείαν ἐσυνάθροισε καὶ ἄλλαις πολλαῖς. Καὶ καλῶς καὶ θαυμασίως

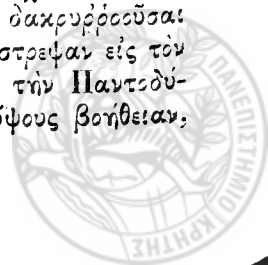
πολιτευομένη ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Κυρίου, καὶ θαυμάσιως ποιμάνασα τὸ ἱερόν ποιμνιον, καταλιποῦσα τὰ πρόσκαιρα, ἀπῆλθεν εἰς βασιλείαν τὴν ἀτελεύτητον. Ἡ γένοιτο ἐπιτυχεῖν πάντας.

Θ Α Υ Μ Α Ι Δ'.

Περὶ τῶν ἀνευθύνων νεανίδων, αἷς ἀπέστειλεν οὐρανθεν τοὺς στεφάνους ἢ πανύμνητος Δέσποινα.

Γυνὴ τις εὐγενῆς καὶ ἐνάρετος εἶχε δύο θυγατέρας ωραίας λίαν, τὰς ὁποίας ἐνουθέτα νὰ τὴν μιμῶνται εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν, καὶ ἐξόχως τὴν πολλὴν εὐλάβειαν, ὅπῃ εἶχε πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐπτώχευσε πολλὰ, καὶ μὴ ἔχουσα νὰ ὑπανδρεύσῃ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, ἐπικραίνεται, φοδουμένη μήπως καὶ προδώσῃ τὴν τιμὴν αὐτῶν διὰ τὴν πενίαν· ὅθεν ἔχουσα πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ στᾶσα ἔμπροσθεν τῆς Ὑπεραγίας, εἶπε ταῦτα μετὰ δακρύων: Δέσποινα τῶν Ἀγγέλων, Μήτηρ τῶν ἄρρατων, καὶ τῶν πτωχῶν ἢ βοήθεια, εἰς τὴν κηδεμονίαν καὶ σκέπην σου παραδίδω ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς αὐτὰς τὰς δύο ἄρρατας, νὰ ταῖς κυβερνήσῃς, ὅτι δὲν δύνομαι νὰ ταῖς φυλάξω ἐγὼ, χωρὶς ζημίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος, διὰ τὴν πενίαν καὶ ἀπορίαν μου· λοιπὸν ἢ θεῖα σε πρόνοια, κατὰ τὴν ἀπειρον εὐσπλαγχνίαν σου, νὰ ταῖς περισκέπῃ, νὰ ταῖς διαφυλάτῃ, νὰ μὴ μολύνουσι τὴν παρθενίαν αὐτῶν. Ταῦτα λέγῃσα ἢ εὐλαβῆς μήτηρ, καὶ λαβοῦσα τὰς χεῖρας τῶν θυγατέρων αὐτῆς, τὰς ἔγρψε μὲ τὰς χεῖρας τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης εἰς σημεῖον τῆς συμφωνίας νὰ εἶναι ἢ Παναγία μητέρα τῶν ἀπὸ τὴν ὄραν ἐκείνην, καὶ ὄχι πλέον αὐτῆ. Τούτου γενομένου, ὑπέστρεψαν εἰς τὸν οἶκον τους, καὶ ὡσὰν ἔσωσαν εἰς τὴν θύραν, ἰδοὺ νέος τις ἀστρατηφόρος, ὃς τις ἐβάστα ἓνα βαλάντιον γεμάτου ἀργύρια, καὶ λέγει αὐτῇ· Ἡ οὐράνιος Ἄνασσα σε στέλλει τούτα τὰ χρή-

ματα, νὰ κυβερνήσῃς τὰς θυγατέρας σου. Λαβοῦσα γοῦν ταῦτα, ὁ μὲν ἀνῆλθεν εἰς οὐρανούς· ἢ δὲ ἔπεσε κατὰ γῆς μετὰ δακρύων εὐχαριστοῦσα τὴν πλουσιόδωρον εὐεργέτην εἰς τὴν ταχεῖαν ἐπικουρίαν ταύτην καὶ ὄξεϊαν ἀντίληψιν. Ἐπειτα ἐξοδιάσασα, ἐνίδυσεν αὐτάς, καὶ ἠγόρασε τὰ ἀναγκαῖοτερα τῆς ζωῆς τους. Οἱ δὲ πονηροὶ γείτονες, γινώσκοντες τὴν προτέραν πενίαν αὐτῶν, καταλάλουν, καὶ ἐδυσφήμουν αὐτάς, ἀδίκως καὶ αἰσχρῶς κατακρίνοντες, ἦγυν, ὅτι ἢ μήτηρ ἐπρόδωσε τὴν τιμὴν αὐτῶν τινὸς τῶν πλουσίων, καὶ ἐπῆρεν ἀργύρια. Αὐτὴν τὴν δεινὴν συκοφαντίαν μαθοῦσα ἢ εὐλαβῆς γυνὴ, πᾶς ἓνας ἄς συλλογισθῆ, πώσῃ θλίψιν καὶ πόνον ἔλαβεν. Ὅσον οὖν ἐπλήθηναι αἱ ἡμέραι, τοσοῦτον καὶ ἢ κατακρίσεις νύξανε, καὶ τὸ ἔμαθεν ὅλη ἢ Πόλις. Λοιπὸν, μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ τῶν ἀνθρώπων τὰ λόγια, εἶπε ταῖς θυγατράσιν: Ὑπάγετε τέκνα μου, εἰς τὴν πολυεύσπλαγχνον Μητέρα σας, καὶ μετὰ δακρύων καὶ ταπεινῆς καρδίας ἰκετεύσατε τὴν αὐτῆς ἀγαθότητα, νὰ σας βοηθήσῃ νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔαν μετὰ ἀδιστακτοῦ πίστεως δεηθῆτε, ὑπακούει σας ἢ πολυέλεος Μήτηρ τῶ πανοικτιρμονος Θεοῦ, καθὼς καὶ πρώην μᾶς ἐβοήθησεν. Ὑπήκουσαν οὖν ταῖς μητρικαῖς παρακινήσεσι, καὶ ἀπελθοῦσαι εἰς τὸν θεῖον ναὸν ἐποίησαν καθὼς ἐδιδάχθησαν. Καὶ ἀφ' οὗ προσηύξαντο ἰκανῶς, δακρυρροῦσαι μετὰ θερμῆς πίστεως, ὑπέστρεψαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, ἐλπίζουσαι εἰς τὴν Παντοδύναμον, νὰ ταῖς στείλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν.



καθώς και ἐγένετο. Ἡ γὰρ κουρτρῶφος βασιλίσα προσδεχομένη τὴν ταπεινὴν ἰκείαν, καὶ τὰ δάκρυα τῶν ἀνευθύνων νεανίδων, ὑπήκουσεν αὐτῶν, καὶ θαυμαστῶς ἐβοήθησε. Μίαν Ἑορτὴν ὅπου ἦτον ὄλος ὁ λαὸς τῆς Πόλεως εἰς τὴν Μητρόπολιν, καὶ ἔκαμνε διδαχὴν ἕνας Πνευματικός, ὅπου ἦτον καὶ ἡ ἄνωθεν γυνὴ μετὰ τὰς κόραις τῆς, ἰδὼς εἰς τὸ μέσον τῆς διδαχῆς, ὅταν ξεκουράζεται ὁ διδάσκαλος, βλέπουσιν ὅλοι ἕνα ὡραιότατον Ἄγγελον, καὶ εἰσήλθεν ἀπὸ ἕνα παράθυρον, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του δύο ὡραῖα καὶ θαυμασία στέφανα, συνθεμένα ἀπὸ λευκὰ τριαντάφυλλα, καὶ ἕτερα ἄνθη εὐωδέστατα, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τὰς δύο νεανίδας εἰς ἐπήκουον πάντων: Αὐτὰ τὰ δύο εὐώδη στέφανα τῶν λευκῶν ἀνθέων σᾶς στέλλει ἀπὸ τοῦς οὐρανοῦς ἡ βασιλίσα, διὰ σημεῖον τῆς παρθενίας σας. Ταῦτα εἰπὼν, ἔβαλεν εἰς τὰς κεφαλὰς των τὰ στέφανα, καὶ εὐθὺς ἐγένηκεν ἄφαντος. Πόσῃν εὐφροσύνῃν, νομίζετε, ὦ ἀκροαταί, νὰ ἔλαβον αἱ νεανίδες, καὶ ἔκπληξιν οἱ περιεστώτες; Ἀφήκασιν τὴν διδαχὴν ἀτελείωτον. Ἐδραμεν ὁ Ἀρχιερεὺς, καὶ οἱ Ἄρχοντες καὶ ἠσπάζοντο τοὺς οὐρανοὺς στεφανοῦς, καὶ ἀπλῶς πᾶς λαὸς συνερίζοντο τίς νὰ τιμήσῃ τὰ νεανίδας περισσότε-

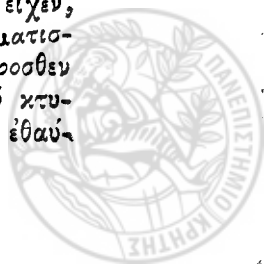
ρον τέλος πάντων τὰς ἐσυνώδευσαν ἕως τὸν οἶκον αὐτῶν, αἱ τινες δὲ ἐκενοδόξησαν διὰ τόσῃν τιμῇν, ὅπου ἔλαβον, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς ταπεινότητος ἠὲ χαρίστησαν τὴν φιλότιμον Ἄνασσαν. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς, καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Μεγιστάνων ἐξωδίασαν βίον ἀμετρον, κτίζοντες δύο Μοναστήρια ὡραιώτατα εἰς ὄνομα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐψήφισαν τὴν πᾶσαν μίαν κόρην Ἰγουμενήν εἰς τὸ ἕνα Μοναστήριον. Αἱ τινες ἐπενοῦσαν τόσου ἐνάρετον καὶ θαυμαστὴν πολιτείαν, ὅπου πολλὰ ἐγγενικαῖς κορασιδὲς Ἀρχόντων, οὐ μόνον ἀπ' ἐκείνην τὴν Πόλιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἕτερα Καστρη, ἀκούουσαι τὴν καλὴν αὐτῶν φήμην, καὶ πολιτείαν θαύραστον, ἀφίνασι πλοῦτον ρέοντα, ματαίαν δόξαν, καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν ὑπακοὴν αὐτῶν, καὶ τοσοῦτον αὔξησαν αὐτὰ τὰ δύο Μοναστήρια, καὶ τὰ εἶχασιν πάντες εἰς τόσῃν εὐλάβειαν, ὅπου τὸ ἐνόμιζαν μεγάλην μακαριότητα, εἴτις ἤθελεν ἀξιωθῆναι νὰ συναριθμηθῆ μετὰ τὸ εὐλογημένον ἐκεῖνο σύνταγμα. Αἱ δὲ δύο θαυμασταὶ Προεστώσαι ἐτελείωσαν ἀγιώτατα, καὶ τὰ μὲν ἁγία τους Λειψάνα εὐωδίασαν, αἱ δὲ μακάριαι αὐτῶν ψυχαὶ ἀπήλθον εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν. Ἦς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.

Θ Α Υ Μ Α ΙΕ΄.

Περὶ τοῦ μεθυσθέντος Μοναχοῦ.

Μοναχὸς τις ἦτον Κελλάρης εἰς Κοινόβιον ὅπου ἔδιδε τὸν οἶνον τοῖς ἀδελφοῖς ὅς τις εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ δὲν ἔλειπε ποτὲ ὅπου τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ ἦτον καὶ πρόθυμος εἰς τὰς ψυχικὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς σωματικὰς τῶν Μοναχῶν ἄσκησις. Πλὴν ἠγάπα τὸ κρασί ὁ πτωχός, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἐκεῖνο τὸ διακόνημα, ἔπιπε μερικαῖς φοραῖς περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐδειπνησε, καὶ ἔπιπε τόσον, ὅπου ἐμέθυσε, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ στρῶμα. Τὴν ὥραν τοῦ Ὄρθρου ἐξύ-

πνησε καὶ ἀκούων τὸν σημαντῆρα ἠγέρθη, ὡς ἐδύνητο, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διατί, ὡς ἄνωθεν εἶπομεν, εἶχε πόθον πολὺν εἰς τὰ θεῖα, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ὑστερηθῆ ποτὲ τῆς σωτηριώδους τῶν Ἀδελφῶν συναθροίσεως. Περιπατήσας οὖν ὀλίγον διάστημα, δὲν ἐδύνητο νὰ ὑπάγῃ παρεμπρός, ὅτι ἐπόνει ἡ κεφαλή του ἀπὸ τὴν κραιπαλὴν ὅμως διὰ τὸν πόθον, ὃν εἶχεν, ὑπήγεν. Ὁ δὲ διάβολος μετασχηματισθεὶς εἰς ἕνα ταῦρον, ἤρχετο ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἔδειχνεν ὅτι ἤθελε νὰ τοῦ κτυπήσῃ μετὰ τὰ κέρατα. Ὁ δὲ Μοναχὸς ἐθαύ-



μασε, καὶ ἔκαμεν τὸν Σταυρὸν τοῦ ὄθεν ὁ ἐχθρὸς ἀνεχώρησεν ὀλίγον, καὶ πάλιν μετασχηματισθεὶς ἔγινε μαῦρος σκύλος, καὶ τὸν ἐμπόδιζε νὰ μὴν ὑπάγῃ παρεμπρός. Ὁ δὲ ὡς ἀνωθεν ποιήσας ἀπήρχετο. Ὁταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν πύλιν τῆς Ἐκκλησίας, ἔγινεν ὁ δαίμων φοβερώτατος λέων, καὶ ὤρμησεν ἐπάνω του νὰ τὸν ξεσχίσῃ. Τότε φαίνεται μία ὠραιότατη Γυνὴ, ἥτις ἐδίωξε τὸν δαίμονα, ἐλέγχων αὐτὸν μετὰ ἀπειλῆς, πῶς ἐτόλμησε νὰ κακοποιήσῃ τὸν δούλόν της. Ἐπειτα χειραγωγήσασα τὸν Μοναχόν, τὸν ὑπήγαγεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, λέγουσα: Φυλάγου ἀπὸ τῶρα καὶ ἔμπροσθεν νὰ μὴ μεθύσῃς, εἰάν ὀρέγεσαι νὰ σωθῆς, καὶ ἐξομολόγησον τὴν ἁμαρτίαν ταύτην εἰς τὸν δεῖνα Πνευματικόν, νὰ κάμῃς τὸν κανόνα, ὅπου σοῦ δώσει. Ὁ δὲ Μοναχὸς ἠρώτησεν αὐτήν, τίς ἦεν, ὅπου τοῦ ἔκαμε τὴν καλοσύνην; Ἡ δὲ εἶπεν: Ἐγὼ εἰμὶ ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰη-

σοῦ Χριστοῦ. Ταῦτα ἀκούσας ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν μετὰ φόβου πολλοῦ, νὰ τὴν προσκυνήσῃ. Ἡ δὲ ἄφαντος ἐγένετο. Ἐκλαυσεν οὖν ἀπὸ τὴν χαρὰν του, καὶ εὐρέθη τὴν ὄραν αὐτὴν ἕλος ὑγιῆς ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ ἄβλαβος, καὶ ἐξομολογηθεὶς ἐμμελῶς, κατὰ τὸ Κυριακὸν πρόσταγμα, ἐφύλαξε τὸν κανόνα, καὶ ἔκαμεν ἀποχὴν τελείως τοῦ οἴνου, καθὼς πρέπει νὰ κάμῃ πᾶς ἕνας, ὅπου νικᾶται ὑπὸ τούτου τοῦ πάθους, εἰδὲ ἄς ἰξεύρῃ, ὅτι κολάζεται. Ὅλοι εἶναι χρεῶσται νὰ φυλάγονται ἀπὸ τὴν πολυποσίαν ὡς ἀσωτίας μητέρα· καὶ ἀνοίξατε τοὺς ὀφθαλμοὺς σας, ὅσοι ἀγαπᾶτε τὴν μέθην, νὰ βιάσεται τῆ λόγου σας, νὰ κάμετε ἀποχὴν, ἵνα μὴ ὑστερηθῆτε τῆς αἰωνίου εὐφροσύνης καὶ ἀπολαύσεως· ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ταῖς εὐπροσδέκτοις προσδαιαίαις τῆς Ἀειπαρθένου καὶ Θεομήτορος. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΙΣ'.

Περὶ τοῦ πειραζομένου ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς πορνείας, καὶ διὰ τῆς Θεομήτορος λυτρωθέντος.

Μοναχὸς τις ἠούραζεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἔχων εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ὠραίαν εἰς τὸ κελλίον του, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ προσήυχετο κατ' ἐκάστην, δεόμενος νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τοῦ δαίμονα τῆς πορνείας· διατὶ εἶχε τόσου πόλεμον εἰς αὐτὸ τὸ πάθος, ὅπου δὲ τὸν ἄφηνεν ἡμέραν καὶ νύκτα, ἀλλὰ τὸν εἶχε τόσου νικημένον, ὅπῃ ἐκινδύνευε νὰ τὸν ρίψῃ καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν. Εὐθύς δὲ ὅπου ἤθελεν ἀνάψῃ εἰς τὴν καρδίαν του αὐτὴ ἡ ψυχοβλαβὴς στία τῆς βδελυρᾶς ἐπιθυμίας, ἔτρεχεν εἰς τὴν ἱεράν εἰκόνα, καὶ μετὰ δακρῶν εὐχόμενος ἠφανίζετο τὸ τῆς σαρκὸς σκάνδαλον. Καλὰ οὖν καὶ ἐβλεπεν ὁ ἐχθρὸς ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου ὁ Ἀδελφὸς ἐλυτρῶνετο, ὅμως δὲν ἐσχόλαζεν, ἀλλὰ τὸν ἐπειράζε πάντοτε· καὶ μίαν ἡμέραν, ἰστάμενος ἔξωθεν τοῦ

κελλίου, ἦλθασιν πάλιν οἱ πονηροὶ λογισμοί, καὶ θέλωντας νὰ δράμῃ εἰς προσευχὴν, κατὰ τὴν συνήθειαν, βλέπει ὀφθαλμοφανῶς τὸν διάβολον, καὶ λέγει του: Ἐως πότε, ἐχθρὲ τῆς ἀληθείας, νὰ μὲ πειράζῃς; δὲν ἐγνώρισες τὴν γνώμην μου, πῶς δὲν συγκαταβαίνω; τί με βασανίζεις ματαίως; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Ἐγὼ πολλοὺς ἄλλους πλεον ἐναρέτης ἀπὸ ἐσένα ἐνίκησα, καὶ θέλω κάμει καὶ σὲ νὰ νικηθῆς εἰς τὸ ὑστερον· ὅτι δὲν ὀκνεύω, ὅτε ἄλλην ὑπηρεσίαν ἔχω ἀπὸ ταύτην. Ὁμως, εἰάν κάμῃς ἐκεῖνο ὅπου σοῦ εἶπῶ, θέλω παύσει καὶ ἐγὼ νὰ μὴ σὲ πειράζω. Ὁ δὲ εἶπε: Τί θέλεις νὰ κάμω; Λέγει του ὁ δαίμων: Εὐκολον καὶ ὀλίγον τίποτες εἶναι ἐκεῖνο ὅπου ζητῶ· καὶ κάμε με ὄρκον νὰ μὴ τὸ ὀμολογήσῃς ἄλλῃ τινός, καὶ νὰ τὸ εἶπῶ. Ὁ δὲ Ἀσκητὴς ὡς ἀγράμματος καὶ ἀπονή-

ρευτος ὁποῦ ἦτον, διὰ τὸν πόθον νὰ λυτρωθῆ τοιοῦτου πολέμου, ὥμοσε νὰ μὴ τὸ εἰπῆ τινὸς ἄλλου. Λέγει του ὁ σχολιὸς ὄφρις: Μὴ προσκυνᾷς πλέον αὐτὴν τὴν Εἰκόνα, ὁποῦ ἔχεις εἰς τὸ κελλίον σου· εὐγαλέ την ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ πλέον νὰ μὴ σὲ πειράζω. Ὁ δὲ εἶπεν: Αὐρίου νὰ σοῦ δώσω περὶ τούτου ἀπόκρισιν. Ὁ μὲν οὖν δαίμων ἐγένεν ἄφαντος. Ὁ δὲ Μοναχὸς ἐδιδαλογίζετο, μὴ ἰξυύρωντας τί νὰ καμῆ ἀπὸ τὰ δύω, καὶ εἶχε πολλὴν τὴν θλίψιν καὶ βάσανον· μάλιστα διατι ὥμοσε νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσῃ, ὅτι ὁ παμπόνηρος ἔπασχε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, ἵνα μὴ ἐρωτήσῃ τινα διδάσκαλον νὰ μάθῃ τὸ μικρότερον ἐγκλημα. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Αἰλιώτης, ὃς τις ἦτον ἔμπειρος ἀπὸ τὴν Γραφὴν, καὶ πρακτικὸς ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, καὶ ὅσοι τὸν ἐρωτοῦσαν, ἐλάμβανον μεγάλην ὠφέλειαν. Ἀπελθὼν ἐν καὶ ὁ ῥηθεὶς Μοναχὸς, ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ δὲ Ἀββᾶς τὸν ἐκανόνισε βαρῶς διὰ τὸν ὄρκον. Ἐπειτα τοῦ λέγει: Δὲν ἰξυύρεις, ὅτι ὁ ἐχθρὸς δὲν εὐγάνει τινα ἀπὸ ἀμάρτημα ποτέ, νὰ τὸν ρίψῃ εἰς μικρότερον, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τρανότερον κίνδυνον τὸν κρημνίζει; ποία μεγαλύτερη ἀνομία εἶναι, ὡσάν νὰ μὴ προσκυνᾷς τὴν ὑπερύμνητον Δέσποιναν; ὀλιγώτερον ἀμάρ-

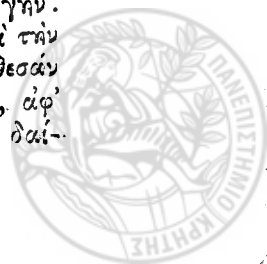
τημα εἶναι νὰ πορνεύσῃς μυριάκις, πᾶρεξ νὰ ἀπαρηθῆς τὴν Ἀειπαρθένον Θεοτόκον· λοιπὸν μὴν ἀκούσῃς πλέον τοῦ πονηροῦ, ἀλλὰ παρακαλέσῃς τὴν, καὶ ἐκείνη σὲ βοηθᾷ νὰ κατασχύνης τὸν δαίμονα. Τότε μισεῖ ὁ Ἀσκητὴς ἀπὸ τὸν Ἀββᾶν, καὶ πηγναμένος πρὸς τὸ κελλίον, τὸν ὑπῆντησεν ὁ δαίμων καὶ λέγει του: Κακόγηρε, δὲν μοῦ ὥμοσες νὰ μὴν ὁμολογήσῃς τινὸς εἴτι σοῦ εἶπα; γίνωσκε, ὅτι ὡς ἐπίορκος ἔχεις νὰ κολασθῆς, καὶ ἐγὼ δὲν θέλω παῦσαι ἕως τέλους νὰ σὲ πειράζω. Ὁ δὲ εἶπεν: Ἐχθρὸ τοῦ καλοῦ καὶ παμπόνηρε, ἢ πόρνος εἶμαι, ἢ ἐπίορκος, δὲν μὲ κρίνεις ἐσὺ, μόνον ὁ Θεὸς καὶ Δεσπότης, ὁ Υἱὸς τῆς Ἀειπαρθένου, ὁποῦ μοῦ λέγεις νὰ ἀρνηθῶ, ἀμὴ ἐγὼ δὲν σοῦ ὑπακούω, καὶ κάμε με εἴτε δύνεσαι. Ἡ χάρις τῆς μοῦ βοηθᾷ, καὶ μὲ λυτρῶνει ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς καὶ παγίδας σου. Τότε ὁ δαίμων ἐγένη ἄφαντος. Ὁ δὲ Μοναχὸς ποιήσας σφραγίδα, ἣτις εἶχε τὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας, τὴν ἐβάστα πάντοτε. Καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ τὸν πειράξῃ ὁ δόλιος, ἀλλὰ ἐπέονα τὴν ζωὴν του ἐνάρετα, καὶ ἠξιώθη τῆς οὐρανίου Μακαριότητος· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Ι Ζ'.

Ἐπιτομὴ τοῦ πανσέβαστου Ὄνομα τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας ἀφανίζει, καὶ διώκει τοὺς δαίμονας.

Εἰς μίαν Χώραν τῆς Κολωνίας, Βοῦναι ὀνόματι, ἦτον εἰς ἱερούς, καλούμενος Πέτρος, ἄνθρωπος ἀσελγὴς καὶ κακότροπος· τὸν ὁποῖον διὰ τὰς ἀσέμνους πράξεις αὐτῆ ἐκρέμασαν ἀπ' ἕξω τοῦ οἴκου του. Εἶχε δὲ μίαν παλλακίδα, Ἀγλαΐδα ὀνόματι, ἣτις ἔλαβε τόσον φόβον καὶ τρόμον ὅταν αὐτὸν ἐκρέμασαν, ὁποῦ ἀφῆκε τὸν κόσμον, καὶ προεβήσα εἰς Μοναστήριον ἐκαλογε-
μεῖθη. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἰσταμένη

εἰς τὸ παράθυρον τοῦ κελλίου τῆς, εἶδεν ἕξωθεν εἰς ἓνα πηγάδι, καὶ ἐστέκετο ἓνας δαίμων εἰς σχῆμα νέου, ὃς τις ἐπήδησεν ἀπὸ τὸ πηγάδι πρὸς τὸ παράθυρον νὰ τὴν ἀρπάσῃ. Ἡ δὲ ἐντρομος ἐπεσεν ὀπισθεν, καὶ ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν αἱ Ἀδελφαὶ ἐσυνάχθησαν, καὶ τὴν ἐσῆκωσαν ὡς ἀπεθαμμένην, καὶ ἔθεσαν τὴν εἰς τὸ κρεβάτι. Μετὰ δὲ καιρὸν, ἀφ' οὗ ἔθεραπεύθη ὀλίγον, ἦλθε πάλιν ὁ δαί-



μων, και λέγει της. Ἀγλαΐς φιλετάτη μου, τί σοῦ ἔκαμα, και με ἀπαρνήθη; ἐγὼ ἐτέλεσα ὅλα σου τὰ θελήματα, και σύ με ἐμίσησες; στρέψε εἰς τὸν κόσμον, και ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω ἄνδρα ἕνα πλούσιον Ἀρχοντα, νὰ σε ἀξιῶσω πολλαῖς ἀπόλαυσεσι· νὰ τρώγῃς ὠραιόταταις βρώσαις, νὰ πί- νῃς, νὰ ἔχῃς ὅλα τῆς σαρκὸς τὰ θελήμα- τα, και μὴ κάθῃσαι ἐδῶ, ἄγνωστη, νὰ ἀ- ποθάνῃς πρὸ καιροῦ με τόσας νηστείας, ἀγρυπνίας, και κακουχίας τοῦ σώματος. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, λέγουσα: Ἀφανίσθητι ἀπ' ἐμοῦ, ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας, ὅτι ποτὲ δὲν θελω κάμει τὸ θελήμα σου, ἀλλὰ μάλ- λον νὰ κλαίω, και νὰ ὀδύρωμαι διὰ τὸν και- ρόν, ὅπου ὡς ἄγνωστος σοῦ ἐδούλευα. Τό- τε ἠφανίσθη ὁ δαίμων ὀλίγον καιρόν· και πάλιν ὁμοίως ἤρχετο, και τῆς ἔδιδε πολ- λάκις ἐνόηλῃσιν. Αἱ δὲ Μοναχαὶ τὴν ἐ- συμβούλευσαν νὰ ἔχῃ εἰς τὸ κελλίον καμ- πόσου ἀγίασμα, και ὅταν ἔρχεται ὁ πει- ράζων, νὰ χύνη ὀλίγον κατ' αὐτοῦ, νὰ τὸν διώχῃ με τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυ- ροῦ, και οὕτως ἔκαμεν. Ὁ δὲ ἐχθρὸς ἐ-

φρευγεν ὅταν τοῦ ἐρρίπτε τὸ ἀγίασμα, ἀ- μὴ πάλιν εἰς ὀλίγον διάστημα ἔστρεφε. Τότε μία Ἀδελφὴ γραμματισμένη τῆς ἐρμήνευ- σεν, ὅταν ἰδῇ τὸν δαίμονα, νὰ ἐπικαλῆται τὸ ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡ- μῶν, και νὰ λέγῃ τὸν Ἀγγελικὸν ἀσπα- σμόν, ἡγοῦν τό:

Χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, και τὰ ἐξῆς. Ταῦτα ὡς εἶ- πεν ἡ Ἀγλαΐς πρὸς τὸν δαίμονα, ἔφυ- γεν εὐθὺς με τὸσση ταχύτητα, ὥσπερ νὰ τὸν ἐδίωκεν ἀστραπή και φλόξ κα- τακαίουσα, και ἠφανίσθη τοιουτοτρόπως, ὅπου πλέον δὲν ἐτόλμησε νὰ τῆς πλησιά- σῃ, οὔτε ποσῶς νὰ ἐμφανισθῇ. Ὁθεν ἐτελείωσεν ἡ Ἀγλαΐς εἰς ἐκεῖνο τὸ Μο- ναστήριον με πολιτείαν θεάρεστον. Ὁ- σοι γοῦν ἔχουσι πειρασμόν τινὰ ἀπὸ ἐχ- θρῶν νηπτῶν και αἰσθητῶν, ἄλλο φάρ- μακον δὲν εἶναι ὠφελιμώτερον, ὡς τὸ ὑ- περῦμνητον αὐτὸ και ὑπερβαύμαστον ὄνο- μα, ἐπικαλούμενον μετ' εὐλαβείας και πί- στως.

Θ Α Υ Μ Α Ι Η'.

Παρόμοιον.

Ἄλλη τις Μοναχὴ εὐρίσκετο εἰς Μονα- στήριον, νηστείαις και ἀγρυπνίαις σχολάζουσα, τὴν ὁποίαν ὁ πονηρὸς πολλακις ἠπάτησε μετασχηματιζόμενος εἰς Ἀγγέ- λου μορφήν. Καὶ ἤρχετο διαλεγόμενος με- τ' αὐτῆς περὶ διαφορῶν πραγμάτων, και τῆς ἀπεκρίνατο εἰς ὅσα τὸν ἠθελεν ἐρω- τήσῃ. Ὁ δὲ Πνευματικὸς πατὴρ τῆς ἀνω- θεν Μοναχῆς τὴν ἠρώτησεν εἰς Ἐξομολό- γησιν, πῶς ἐπέρινα εἰς τὴν κατάστασιν τῆς Μοναδικῆς πολιτείας. Ἡ δὲ εἶπε: Κα- λά με τὴν εὐχήν σου, Πάτερ μου ἅγιε. Ὁ δὲ ἀκούσας αὐτὴν τὴν ὑπερήφανον ἀπόκρι- σιν ἐλυπήθη, και τὴν ἐνουθέτησε νὰ μὴ συντύχη πλέον λόγου τοιοῦτον· ἀλλ' εἰάν κάμῃ και πάσας τὰς ἀρετὰς, νὰ ταπει- νῶνται πάντοτε, νὰ λέγῃ πῶς εἶναι ἀ-

μαρτωλὸς, και ἕτερα ὅμοια. Ἡ δὲ εἶπεν: Ἰξευρε, Πάτερ, ὅτι Ἀγγελος Κυρίου ἔρχε- ται οὐρανόθεν, και ἐπισκέπτει με, δι' αὐ- τὸ εἶπα. Ὁ δὲ Πνευματικὸς ἐνθυμούμε- νος τὸ τοῦ Ἀποστόλου ρήπόν, ὅπου λέγει ὅτι ὁ Ἀγγελος τοῦ σκότους μετασχηματί- ζεται εἰς Ἀγγελον φωτός, ἀπεκρίθη, λέ- γων αὐτῇ: Ὅταν ἔλθῃ πλέον ὁ Ἀγγελος νὰ σε ἐπισκέψῃ, εἰπέ του νὰ σοῦ δεῖξῃ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, και εἰάν σοῦ ἀ- κούσῃ, ὡς τὴν ἰδίην, προσκύνησε, και εἰάν σταματήσῃ, ἕως νὰ τελειώσῃς τὴν προ- σταματήσῃ, ἕως νὰ τελειώσῃς τὴν προ- σευχήν, ἡ Κυρία μας εἶναι· εἶδὲ και ἀφα- νισθῇ, γίνωσκε, ὅτι φαντασία δαίμονος εἶναι, και ἀπατάσῃ, διὰ νὰ σε ρίψῃ εἰς μέγα ἔλισθον. Ταύτην τὴν σωτηριώδη βουλήν λαβοῦσα ἡ Μοναχὴ, εἶπε πρὸς τὸν

νομιζόμενον ἄγγελου τὰ ἀνωθεν λόγια. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: Ἀρκεῖ σοι ἡ παρουσία μου, ὅτι δὲν εἶσαι ἀξία νὰ ἰδῆς με τὸς σωματικούς ὀφθαλμούς τὴν Παντάνασσαν. Ἡ δὲ μάλιστα παρεκάλει αὐτόν, νὰ τῆς κάμη τὴν χάριν ταύτην. Τότε ἐφάνη ἐνώπιον αὐτῆς μία κόρη εὐειδῆς καὶ ὠραία, ὡσπερ βασίλισσα. τὴν ὁποίαν ἡ Μοναχὴ προσεκύνησε, λέγουσα τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Ἁγγέλου. Τότε παρευθῆς ἡ μὲν διαβολικὴ φαντασία, ὡς ἤκουσεν ἐκεῖνα τὰ λόγια, ἐξέλειπεν ὡσεὶ καπνὸς καὶ ἄνεμος, καὶ ἠφάνισται. Ἡ δὲ Μοναχὴ ἔμεινεν ἔντρομος,

καὶ ἠσθένησε τόσον, ὅπου μετὰ βίας καὶ κόπου πολλοῦ ἐδυνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν. Ὅταν οὖν μᾶς ἔλθῃ τινὰς πειρασμὸς ἐκ τοῦ διαβόλου, ἢ ἐκ τοῦ κόσμου, ἢ καὶ ἀπὸ τὴν σάρκα, δὲν εἶναι ἄλλη θεραπεία ὠφελιμωτέρα, ὡσπερ νὰ ἀνακράζωμεν αὐτὰ τὰ σωτηριώδη ὀνόματα, τὰ γλυκύτερα τῆς ἀμβροσίας καὶ νέκταρος, ἡγοῦν, τὸ Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ Μαρία· ὅτι ὅς τις τὰ ἐπικαλεσθῆ μετὰ πίστεως, εὐρίσκει θεραπείαν θαυμασίον εἰς καιρὸν παντὸς πειρασμοῦ τε καὶ θλίψεως, καθὼς πολλοὶ ἐμπράκτως ἐγνωρίσαν.

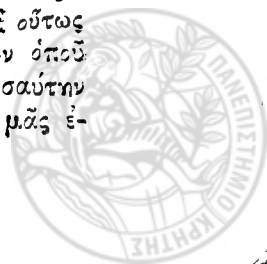
Θ Α Υ Μ Α Ι Θ'.

Περὶ τοῦ ἀναστηθέντος Νεστοριανοῦ.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Συρίας ἦτον τὸν παλαιὸν καιρὸν πολλοὶ Ἀσκηταί, διατὶ ἦτον ζεστός ὁ τόπος, καὶ ἐδύνοντο νὰ νηστεύουν, καὶ νὰ διάγουν ἀκτημοσύνην, γυμνότητα, καὶ πᾶσαν ἄλλην στενοχωρίαν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς ἄλλους ἕνας Ἐρημίτης ἐνάρετος καὶ ἅγιος ἄνθρωπος, Παρθένιος ὀνόματι· ὁ ὁποῖος εἶχε συνήθειαν νὰ πηγμένη πολλάκις εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, νὰ προσκυνᾷ τὴν ἁγίαν Βάτον, ἐνθαυμούμενος τὸ θαῦμα ὅπου ἐγένη ἐκεῖ, εἰς τύπον τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας. Ὑπήγευε δὲ καὶ ἔως τὴν κόκκινην θάλασσαν, καὶ ἔφαλλε τὸ τροπᾶριον τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἰωάννου.

Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ τῆς ἀπειρογάμου Νύμφης εἰκὼν διεγράφη ποτέ· καὶ τὰ ἐξῆς. Μίαν φορὰν οὖν ἀπὸ ταῖς πολλαῖς, ὅπου ἀπῆλθεν ἐκεῖ βλέπει νεκρὸν, καὶ ἐκείτετο εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ σπλαγχνισθεὶς εἰς τὸ ἐλεεινὸν θέαμα, ἔκαμε δέησιν θερμοτάτην μετὰ δακρύων πρὸς Κύριον, νὰ βοηθήσῃ ἐκεῖνον τοῦ νεκροῦ, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Καὶ καθὼς προσήγγετο, βλέπει τὸν νεκρὸν καὶ ἀνέστη, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, λέγων: Εὐχαριστῶ σοι ἅγιε τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡ πολλὴ σου εὐλάβεια καὶ ἀγάπη, ὅπου ἔχεις πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τὴν Ἀειπαρθένον

Μητέρα αὐτοῦ, δὲν ὠφέλει μόνον τοῦ λόγου σου, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐλυτρώθησαν ἀπὸ ψυχικὸν θάνατον, καὶ ἐξέχως ἐγὼ ὁ ἀνάξιος. Λέγει του ὁ Παρθένιος: Ὁρκίζω σε εἰς τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς Κυρίας τοῦ κόσμου, νὰ μὴ εἰπῆς, τίς εἶσαι, καὶ ποῖαν εὔρες ὠφέλειαν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: Ναί, δούλε τοῦ Θεοῦ, τὸ πρέπειν εἶναι, νὰ κηρυχθῆ εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὸ θαυμασίον ἔργον τοῦτο, καὶ ἡ ἐξάρετος τερατουργία τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς ἀληθῶς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἄκουσον· Ἐγὼ ἡμῶν πεπλανημένος εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ ἀσεβεστάτου Νεστορίου, καὶ ὅπου ἤθελα ἀκούσῃ νὰ λέγεται τὸ ὄνομα τῆς Κυρίας Θεοτόκου, ἐθυμώνομουν, καὶ ἐναντιούμενος ἔλεγα, πῶς ἦτον μεγάλου ἀνόμημα νὰ λέγεται γυναῖκα Θεοτόκος. Ἦλθε δὲ καιρὸς, ὅπου ὑπήγενα διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ· καὶ εἰς τὸ καρδί, ὅπου ἦμουν, ἔτυχεν ἕνας εὐλαβῆς ἄνθρωπος, ὅς τις ἀκούων ὅτι ἦμουν Νεστοριανός, με ἐνουθέτα πολλάκις νὰ ἀφήσω τὴν αἵρεσιν· ἐγὼ δὲ τοῦ ἐναντιούμην, θέλωντας νὰ ἀποδείξω ἀληθεστέραν τὴν γνώμην μου, καὶ οὕτως ἐκάμαμεν μεγάλας διαλέξεις, τόσον ὅπου ἠθέλαμεν νὰ σφαγῶμεν ἀπὸ τὴν τοσαύτην φιλονεικίαν· καὶ αὐτοὶ οἱ ναῦται μᾶς ἐ-



βαρέθησαν, καὶ τὸ πρῶτον μὲν μᾶς ἐξεχώρισαν δύο τρεῖς φοραῖς· ἀμὴ ὕστερα βλέποντες ὅτι δὲν εἶχαμεν εἰρήνην, οὔτε συνήβασιν, μᾶς ἀφήκασιν μὴπως καὶ φουεουθόμεν, νὰ μὴ τοὺς δίδωμεν τσιαυτήν ἐνόγλησιν, καὶ οὕτω παλεύοντες ἡμεῖς ἐπέσαμεν ἀμφοτέροι εἰς τὸ πέλαγος· καὶ φθάσαντες εἰς τὸν βυθόν, εἶδα μίαν ἔνδοξον καὶ φωτοφόρον γυναῖκα, καὶ λαμβάνει ἐκείνον ἐκ τῆς χειρὸς, λέγουσα: Ἐπειδὴ εἶσαι φίλος μου, καὶ ἐμάχουσον διὰ θυμά μου, ἐγὼ δὲν σὲ ἀφίνω νὰ πνιγῆς, ἀλλὰ νὰ σὲ ὑπάγω νὰ προσκυνήσης τοῦ Υἱοῦ μου τὸν Τάφον κατὰ τὸν πόθον σου, καὶ εἰς τρεῖς χρόνους νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν οὐράνιον. Ταῦτα λέγουσα, τὸν ἐκράτει ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ ἔστεικεν εἰς τὴν ξηρὰν γῆν ὅτι ἡ θάλασσα ἐσύρθη ὀπίσω, σχιζομένη εἰς δύο μέρη καὶ δὲν τοὺς ἐγγίξε. Τότε λέγει καὶ πρὸς με ἡ Δέσποινα: Ὑπαγε σὺ, ἄφρον, εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὅπου εἶναι ὁ διδάσκαλός σου ὁ Σατανᾶς, νὰ παιδεύσῃς με τὸν αἰρεσιάρχη Νεστόριον, καὶ τὴς ἄλλης ὅπου δὲν με ὁμολογῶσι ἀληθῆ Θεοτόκον, καὶ εἶναι ἀρνηταὶ τῆς Θείας Σαρκόσεως τοῦ Υἱοῦ μου. Ταῦτα εἰπούσα ἐπῆρεν ἐκείνον, καὶ δὲν ἤξεύρω τί ἐγένεον· ἀλλὰ θάρρῶ (καθὼς τοῦ εἶπε) νὰ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ· ἐμὲ δὲ ἐσκέπασεν ἡ θάλασσα, εὐθύς ὡς ἀνεχώρησεν

ἡ Παρθένος. Λαβόντες δὲ τὴν ἀθλίαν ψυχὴν μοι οἱ σκοτεινοὶ δαίμονες, τὴν ὑπήγασιν εἰς τὴν κόλασιν· ὅπου εἶδον πλῆθος πολὺ, οἱ τινες δεινῶς βασανιζόμενοι ἀναθεματίζαν τὸν Νεστόριον, ὅς τις ἦτον αἰτία τῆς τούτων κολάσεως. Ἐκεῖ γοῦν ὀδυνώμηνη καὶ ἐγὼ ἕως τὴν ὥραν ταύτην, ὅπου μοῦ ἐφάνη ἡ ὑπερένδοξος ἐκείνη Γυνὴ, καὶ λέγει μοι: Ἐξέλθε ἀπ' αὐτοῦ διὰ τὴν δέησιν τοῦ δούλου μου Παρθενίου, καὶ εἰπέ του νὰ μὴ κάμη πλέον δέησιν διὰ τῆς ἐχθρῶς μου· σὺ δὲ κήρυττε πανταχοῦ τὴν κόλασιν, ὅπου ἔχουν οἱ Νεστοριανοί. Ταῦτα ὡς ἤκουσα ἔστρεφεν εἰς τὸ σῶμα τὸ πνεῦμά μου. Λοιπὸν εὐχαριστῶ σοι, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, καὶ δεομαί σου νὰ μὲ ἀπομυρῶσης ὅτι ἀπαρνοῦμαι τὴν μιανὰν τῶν Νεστοριανῶν αἵρεσιν, καὶ ὁμολογῶ τὴν Ἀειπάρθενον Μαρίαν κυρίως ἀληθῆ Θεοτόκον, δεόμενος τὴν εὐσπλαγχτίαν αὐτῆς νὰ μὲ δεχθῆ διὰ δούλόν της, νὰ τῆς δουλεύω ὅλην μου τὴν ζωὴν, εἰ καὶ ἀχρεῖτος εἰμὶ καὶ ἀνάξιος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ὁσῖος ἐχάρη λίαν, καὶ ἀπελθόντες εἰς Ἱερουσαλήμ, εὗρον τὸν ἄνωθεν εὐλαβῆ, καὶ ἀπελθόντες ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐδούλευον καὶ οἱ τρεῖς τῷ Κυρίῳ ἕως τέλους τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἀγίως πολιτευόμενοι· καὶ οὕτως ἡξιώθησαν τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.

Θ Α Υ Μ Α Κ'.

Περὶ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη.

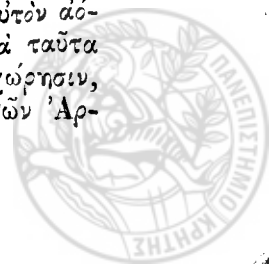
Ἦτον τις νέος εἰς τὴν μεγαλόπολιν Δυρράχιον τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, ὄρφανός ἀπὸ τὸν πατέρα. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ, ὡς εὐσεβῆς καὶ φιλόθεος, ἔδωκε τὸν παῖδα νὰ μαθάνῃ τὰ ἱερά γράμματα· τὸν ὁποῖον (διατί ἦτον εἰς τὸν νοῦν ἐπιδέξιος καὶ πλεῖστα καλόφωρος) ἅπαντες τὸν ἐπώνομαζαν ἀγγελοφώνον. Τὸν καιρὸν ἐκείνον (καθὼς εἶναι συνήθεια εἰς τὰ Βασιλεία πάντοτε) ἐξηγοῦσαν εὐλόως καὶ καλοφώνους, καὶ εὐρόντες αὐτὸν ἔβαλον εἰς

σχολεῖον Βασιλικόν, νὰ παιδεύεται τὴν Μουσικὴν τέχνην, ἕως νὰ γένη εἰς αὐτὴν τέλειος· ὅς τις εἰς ὀλίγον καιρὸν, ὡς ἀγγίλους καὶ φρόνιμος, ὑπερέβη ἅπαντας· ὅθεν καὶ ὁ Βασιλεὺς τὸν ἠγάπα κατὰ πολὺ, καὶ ἐβούλετο νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ πλουσιοπάροχα.

Μετὰ δὲ καιρὸν βλέπωντας, ὅτι οἱ Ἄρχοντες ὅλοι τὸν ἐτιμοῦσαν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Βασιλέως, καὶ τὴν ἔμμουσον αὐτοῦ μελωδίαν, ἐλυπᾶτο καὶ ἐπικραίνεται, φο-

βούμενος μήπως και ζημιωθῆ διὰ τὴν πρόσκαιρον δόξαν, τὴν οὐράνιον ἀγαλλίασιν· ὅθεν ἐζήτηει καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἔτυχεν ἐκεῖ εἰς τὸν βασιλέα ὁ Ἡγουμένος τῆς μεγίστης Λαύρας τοῦ ἀγίου ὄρους, διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν καλῶς διορθώσας ἔστρεψε πάλιν εἰς τὸ αὐτοῦ Μοναστήριον. Ὁ δὲ Κουκουζέλης ἰδὼν τὴν εὐκοσμίαν τοῦ Ἡγουμένου, καὶ τὴν Ἀγγελικὴν αὐτοῦ πολιτείαν, εὐλαβηθεὶς, κατέλιπε πᾶσαν δόξαν καὶ φαντασίαν Βασιλικὴν, καὶ αὐτὰ τὰ σαρκικά καὶ μεταξωτὰ ἱμάτια ἐκδυσθεὶς, ἐνεδύθη τρίχινα, καὶ ῥάβδον ἐργατικὴν εἰς χεῖρας λαβὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λαύραν, καὶ τὸν ἠρώτησεν ὁ θυρωρὸς, πῶθεν ἦτον, τί ἐζήτηει, καὶ ποταπὴν ἐπιστήμην ἤξευρεν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, Μοναχὸς ποθῶ νὰ γένω, ἡμῶν βοσκός. Ταῦτα μαθὼν διὰ τοῦ θυρωροῦ ὁ Ἡγουμένος, ἐχάρη, διατὶ εἶχασιν χρεῖαν ἀπὸ τοιοῦτον ἄνθρωπον. Καὶ δοκιμάσαντες αὐτὸν ὀλίγον καιρὸν, τὸν ἐκαλοθέρευσαν, καὶ ἔστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν ἔορμον νὰ βόσκη τοὺς τράγους· ὅς τις ἀπῆλθε μετὰ χαρᾶς καὶ πόθου πολλοῦ εἰς τὴν ἡσυχίαν ὅπου ὠρέγετο, καὶ ἔκαμνε τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἀόκνως, προσευχόμενος ἀδιαλείπτως πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶχε θλίψιν πολλὴν διὰ λόγου του· καὶ ἀποστείλας ἀνθρώπους ἐγύρευσαν τόπους, καὶ Κάστρον, ἐρήμους, καὶ Μοναστήρια. Καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν Ἄθωνα, ἠρεύνησαν καὶ ἐκεῖ κάθε τόπον ἐπιμελέστατα, ἀμὴ τινας δὲν ἐνόμιζε διὰ λόγου του, ἐπειδὴ ἦτον ἐνδεδυμένος παλαιὰ καὶ διεφθόγῳτα ἱμάτια. Ὅς τις ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν βόσκων τοὺς τράγους εἰς ἓνα ἀκρωτήριον, καὶ θεασάμενος ἔυθεν κάκειθεν, ὅτι δὲν ἦτον τινας νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἀρχίζει καὶ ἔφαλλεν ἓνα Ἵμνον μὲ τέχνην πολλὴν καὶ κατάνυξιν. Ἀσκητὴς δέ τις, ἐκατόικα ἐκεῖ πλησίον εἰς ἓνα σπηλαίον, ἀκούσας τσοαύτην μελωδίαν γλυκοκάτην καὶ παναρμόνιον, ἐθαύμασε, καὶ ἐξεληθὼν τοῦ σπηλαίου, βλέπει (ἐξ αἰσίου δέσμα) τὸν μὲν βοσκὸν ψάλλοντα, τοὺς δὲ τράγους μὴ βόσκοντας, ἀλλὰ ἐστέκοντο, καὶ τὸν ἐκύτταζαν ὡσπερ ἐκπληττόμενοι,

καὶ χαίροντες εἰς τὴν Ἀγγελικὴν μελωδίαν ἐκείνην, καὶ ὄχι ἀνθρώπινον. Ταῦτα θεασάμενος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λαύραν, καὶ τὸ ἀνήγγειλε τὸν Ἡγουμένον, ὅστις ἔστειλε καὶ τὸν ἤφραν, καὶ λέγει του: Ὁρκίζω σε εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ εἰπῆς τὴν ἀλήθειαν. Εἰσὶ εἶσαι ὁ Κουκουζέλης Ἰωάννης, ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως τοσοῦτον ζητούμενος; Ὁ δὲ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἐζήτηει συγχώρησιν μετὰ δακρῶν, λέγωντας: Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἀνάξιος δούλος τῆς ἀγιωσύνης σου· ὅμως θέσμαι πολλὰ καὶ παρακαλῶ σε νὰ μὴ ἀφήσῃς εἰς αὐτὸ τὸ εὐτελὲς διακόνημα, ὅπου μὴ ἔδωκες ἐξ ἀρχῆς, νὰ ποιμαίνω τοὺς τράγους, διὰ νὰ μὴ τὸ μάθῃ ὁ Βασιλεὺς. Οὕτω γοῦν ποιήσας, ἀπῆλθεν ὁ Προεστὼς εἰς τὴν Βασιλεύσσαν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ Ἀνακτος, εἶπε ταῦτα: Δέσμαι καὶ παρακαλῶ τὸ κράτος τῆς ἐξουσίας σου Δέσποτα, νὰ μὴ χάρισῃς ἓνα ἄνθρωπον διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, καὶ εἰς ἐλύπησε τὴν Βασιλείαν σου, νὰ τὸν συγχωρήσῃς. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἠρώτησε τοῦ ζητουμένου τὸ ὄνομα. Λέγει του ὁ Ἡγουμένος: Ἐὰν δὲν μὴ δώσῃς ἐγγράφως τὸ συμπάθει, δὲν σοῦ τὸ λέγω. Τότε γοῦν ἐκέλευσε νὰ κάμουναι γράμμα, καὶ τὸ υπέγραψεν. Ἐπειτα ὁ Ἡγουμένος ἐδιηγήθη περὶ τοῦ Μοναχοῦ Κουκουζέλη καταλεπτόως ἅπαν. Ὁ μὲν οὖν Βασιλεὺς ταῦτα ἀκούων, ἐδάκρυσεν, καὶ ἐπῆρε χαρὰν καὶ λύπην εἰς τὴν καρδίαν ἀνεύκαστον. Ἐχάρη μὲν, ὅτι ἦτον τοσοῦτον εὐλαβὴς, καὶ ἐνεδύθη σχῆμα Ἀγγελικόν, μισήσας πᾶσαν σαρκικὴν ἡδονήν. Ἐπικράνθη δὲ, πῶς ἔδωκε τὴν χάριν ἐγγράφως, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἀρνῆθῃ εἰς τὸ ὑστερον. Ὁ δὲ Ἡγουμένος κατεπαύνη μὲ λόγους παρακλητικὸς τὴν καρδίαν του. Ἐπειτα εὐχαριστήσας αὐτὸν, καὶ εὐχόμενος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Μονὴν αὐτοῦ, καὶ διηγήθη πᾶσι τοῖς Ἀδελφοῖς τὰ γενόμενα. Ἐμεινεν οὖν ὁ θαυμάσιος Ἰωάννης τοῦ λοιποῦ ἀνενόχλητος ἀπὸ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα, καὶ ὑπηρετᾷ τὸν Ἐπουράνιον, ψάλλον καὶ ὑμνολογῶν αὐτὸν ἀόκνως καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Μετὰ ταῦτα λαβὼν ἀπὸ τὸν Προεστῶτα συγχώρησιν, ἔκτισε κελλίον, καὶ Ἐκκλησίαν τῶν Ἀρ-



χαγγέλων, ἔξωθεν, τοῦ Μοναστηρίου, διὰ τὴν ἐκείνην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, τὰς δὲ Κυριακὰς καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτὰς δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸν δεξιὸν Χορὸν τῆς μεγίστης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἔφαλλε τῷ Θεῷ μετὰ πόθου καὶ κατανύξεως. Ἐν δὲ τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαβίστου, ἀφ' οὗ ἔφαλλεν ἐπιμελῶς τὰ Ἰδιόμελα, καὶ τὸν Κανονατῆς Θεοτόκου, κατὰ συνήθειαν, ἀπὸ τὸν κόπον ἀφύπνωσεν ὀλίγον εἰς τὸ στασίδι του ὄρθιος. Τότε φαίνεται αὐτῷ ἡ Κυρία Θεοτόκος, καὶ λέγει του: χαίροις, Ἰωάννη τέκνον μου· ψάλλε μοι, καὶ ἔμῃ σε ἐγκαταλείπω. Ταῦτα εἰπούσα, τοῦ ἔδωκεν ἓνα χρυσοῦν νόμισμα. Ὁ δὲ ἔξυπνος γενόμενος, εὗρεν (ὡ τοῦ θαύματος) εἰς τὴν αὐτοῦ δεξιάν τὸ νόμισμα. Ὅθεν χαρᾶς ἀπείρου καὶ δακρύων πλησθεὶς, ἠνχαρίσται τὴν Θεομήτορα. Ἐκεῖνο δὲ τὸ νόμισμα ἔβαλαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ ὁποῖον ἐτίλει μεγάλα

θαύμασια. Ἐκτοτε λοιπὸν δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸν δεξιὸν Χορὸν πώποτε, ψάλλον προθύμως, καὶ δοξολογῶν ἀκόπως τὸν Κύριον. Ὅθεν ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον ἐσάπησε τὸ πόδι του, καὶ ἔτρεχεν ὕλη βρωμερὰ· ἀλλ' ἡ παντοδύναμος Δέσποινα τὸν ἰάτρευσεν, ὡς καὶ τὸν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην, ἐμφανισθεῖσα αὐτῷ, καὶ λέγουσα: Ἔση ἀπὸ τοῦ νῦν ὑγιής· καὶ εὐθὺς ἔλαβε τὴν θεραπείαν παντέλειον. Ὅθεν εὐχαριστήσας τῇ Θεομήτορι, ἔμεινεν ἄσους ἕως τέλους, βιώσας ἐν νηστεῖαις, ἀγρυπνίαις, καὶ ἐξόχως εἶχε πολλὴν ταπεινώσιν. Προΐδε δὲ καὶ τὴν τελευταίην αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς Ἀδελφοῖς συνταξάμενος, καὶ προσευξάμενος δι' αὐτούς, ἐπαράγγειλε νὰ τὸν ἐνταφιάσουν εἰς τὸν οἶκον τῶν Ἀρχαγγέλων, ὃν αὐτὸς ἠκοδόμησε. Καὶ οὕτως ἀνεπαύσατο ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Κ Α'.

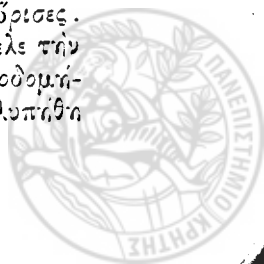
Περὶ τῆς ἀγίας Λαύρας τοῦ Ἁθωοῦ, καὶ περὶ τοῦ ὕδατος τοῦ Οἴου Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἀναφέραμεν διὰ τὴν μεγάλην Λαύραν τοῦ Ἁθωοῦ, τὸ πρῶτον εἶναι νὰ εἰποῦμεν καὶ δι' αὐτὴν τὴν θαύμασιον καὶ περιφανεστάτην Μονήν, πότε, καὶ πῶς ἠκοδόμηθη. Εἰς τοὺς ἐξ χιλιάδας τετρακοσίους ἐξήκοντα καὶ ἑννέα χρόνους ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἦτον τίς ἀνὴρ σοφώτατος, εὐλαβὴς, καὶ θεοφόρος, ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, Ἀβράμιος ὀνόματι, ὃς τις εἶχε πόθον πολὺν, εἰς τὰ Θεῖα καὶ δελωντας νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον, ἀπῆλθεν εἰς ἓνα ὄρος τοῦ Κυμινῶ λεγόμενον, ὅπου ἦτον ἓνας ἅγιος γέρον, Μιχαὴλ Μαλείνος ὀνόματι· καὶ γενόμενος ὑπὸ αὐτοῦ Μοναχός, ἔμεινεν αὐτῷ ὑπακούων, καὶ φυλάττων ἀκριθῶς πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἀσκήσιν, τρώγωντας μίαν καὶ μόνην φอรὰν τὴν ἑβδομάδα, καὶ μεταλαμβάνων τὰ δεῖτα Μυστήρια. Ὁ δὲ ἅγιος γέρον τὸν ἐπρόσταξε νὰ τρώγῃ καθὲς τρεῖς ἡμέρας,

καὶ νὰ κοιμᾶται εἰς μίαν ψάβαν, καὶ ὄχι ὄρθιος, καθὼς ἐποίει τὸ πρότερον. Τότε ἦλθον εἰς ἐκεῖνον τὸν ἅγιον γέροντα δύο ἀδελφοὶ Ἠγεμόνες, καὶ Ἀρχοντες εὐγενεστατοὶ, ἀνεψιοὶ τοῦ αὐτοῦ Μαλείνου. Ὁ μὲν ἓνας, ὀνόματι Νικηφόρος, ἦτον ἀπὸ τὸν Βασιλεῖα Ῥωμανοῦ ψηφισμένος στρατηγός, νὰ ἐξουσιαζῆ ὅλην τὴν ἀρμάδα, ὅπου ἔστειλε νὰ πολεμήσουν τοὺς Κρήτας. Ὁ δὲ ἕτερος, ὀνομαζόμενος Λέων, ἦτον Πατρικός καὶ δομῆστικός τῶν σχολῶν τῆς Δύσεως. Πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ ὄσιος: Γινώσκετε, τέκνα μου φίλτατα, ὅτι ἔχω μαθητὴν ἓνα μέγαν ἄνθρωπον, τὴν κλήσιν Ἀθανάσιον, ὃς τις εἶναι περίσσα ἐνάρετος, καὶ δέλω νὰ ἐξομολογήσῃ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν· ὃς τις εἶναι ἄξιος κατὰ ἀλήθειαν, νὰ κυβερνήσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων. Τούτῳ συνωμιλήσαντες οἱ ἄνωθεν ἄρχοντες, ἐθαύμασαν αὐτοῦ

τὴν σοφίαν καὶ συνέσει, καὶ ἐξωμολογήθησαν εἰς αὐτόν. Ἐπειτα τοῦ εἶπε καὶ ταῦτα ὁ Νικηφόρος: Γίνωσκε, Πάτερ, ὅτι ἔχω πόθον πολὺν νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ τοῦ κόσμου, νὰ ἡσυχάσω εἰς Μοναστήριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Ἐχε τέκνον τὴν ἀγαθὴν γνώμην ταύτην εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ὁ Θεὸς θέλει βοηθήσει πρὸς τὸ συμφέρον σοι. Ἀπέλυσεν οὖν αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια. Ὁ δὲ Μιχαὴλ ἀπὸ τότε, ὅσοι ἤγεμονες καὶ μεγάλοι ἄνθρωποι ἤρχοντο εἰς αὐτόν, χάριν Ἐξωμολογήσεως, τοὺς ἐστελλεν εἰς τὸν Ἀθανάσιον ὡς τις ἐκαθέζετο ἐξωθεν τῆς Μονῆς κατ' ἰδίαν. Ὡς μισόδοξος δὲ καὶ ταπεινὸς ὅπου ἦτον ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, γνωρίζας ὅτι ὁ ἅγιος γέρον ἔμελλε νὰ τὸν ἀφήσῃ μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἀδελφῶν διάδογον. Ἀπῆλθεν οὖν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τῶν Ἀθῶνων, καὶ ἐκεῖ ἠῤῥεν εἰς ταῖς καραῖς ἕνα ἀπλούστατον γέροντα, ἡσυχαστὴν, καὶ τοῦ ὑποτάζετο, προσποιούμενος ὅτι ἦτον ἀγράμματος, καὶ ἄρροικος ἄνθρωπος. Λοιπὸν ὁ γέρον τοῦ ἔγραψε τὸ Ἀλφάδιτον, καὶ ἐμάνθανεν. Ὁ δὲ ῥήθεις Νικηφόρος μαθὼν τὴν αὐτοῦ ἀναχώρησιν, ἐπικράνθη πολλὰ, καὶ ἐπειδὴ ἐγίνωσκε τὴν γνώμην αὐτοῦ πνευματικὰ, ὅτι εἶχε πόθον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἄθωνα, ἔγραψε πρὸς τὸν Κριτὴν τῆς Θεσσαλονίκης νὰ ἐρευνησῇ ὅλον τὸ ὄρος ἐπιμελῶς, ἕως νὰ τὸν εὕρῃ ἐξ ἀποφάσεως, καὶ τοῦ ἔγραψε καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῆς ὄψεως αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σχήματα. Ὁ δὲ ἀπελθὼν, ἀνήγγειλεν ἅπαντα εἰς τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου Ὁρους, ὃς τις τοῦ εἶπε νὰ καρτερήσῃ ἕως τὴν Ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων, ὅπου ἐσυναθροίζοντο οἱ Ἀδελφοὶ εἰς τὸ Πρωτάτον, νὰ ἐρωτήσῃν. Ὅταν οὖν ἔψαλλαν τὴν ἀγρυπνίαν, εἶδεν ὁ πρῶτος τὸν Ἀθανάσιον, καὶ τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ τὰ σχήματα, ὅπου ἔγραφεν ὁ περιφανὴς Νικηφόρος. Λοιπὸν ἔβαλεν αὐτῷ μετάνοιαν, νὰ κάμῃ κατὰ τὴν τάξιν Ἀνάγνωσιν. Ὁ δὲ ἐπροφασίζετο, ὅτι δὲν ἤξευσε γράμματα. Ἀμὴ ὁ Προεστὼς τὸν ἀφώρισεν, εἰάν δὲν ἀναγνώσῃ καθὼς ἤξευρε. Τότε λοιπὸν καὶ στανικῶς του ἐφανερώσε τὴν ἀλήθειαν, καὶ πάντες ἐξέστη-

σαν ἀκούοντες ἐκείνην τὴν πάνσοφον γλώσσαν καὶ εὐλαλον, καὶ προσκύνησαν αὐτόν, καὶ ἐξαιρέτως ὁ γέροντάς του, ζητῶντας τῶν προτέρων ἀγνωσμάτων συγχώρησιν. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἀθανάσιος, ὅτι ὁ Νικηφόρος ἔστειλε γράμματα δι' αὐτόν, παρεκάλεσε τὸν Προεστῶτα νὰ μὴ τὸν φανερώσῃ, καὶ οὕτως ἐποίησεν. Ἀλλὰ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἤλθεν ὁ ἀνωθεν Λέων ὁ ἀδελφὸς τοῦ Νικηφόρου, καὶ ἐξετάξας εἰς ὅλον τὸ ὄρος ἠῤῥεν αὐτόν, καὶ ἀγκαλισάμενος τοῦτον, ἐχάρησεν, καὶ εὐφρανθήσασιν τῷ πνεύματι. Οἱ δὲ Ἀδελφοὶ τῆς ἀσκήσεως ἰδόντες τὴν εὐλάβειαν τοῦ Ἀρχοντος πρὸς τὸν Ὅσιον, τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ τοῦ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην, νὰ κτίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Πρωτάτου τρανιτέριον, ὅτι ἦτον μικρὴ, καὶ ἐστενοχωροῦντο πολλὰκις. Ἐδωκεν οὖν ὁ Ἀρχὼν διὰ τὴν ἰκεσίαν τοῦ Ἀθανασίου ἱκανὰ χρήματα, καὶ ἀνήγειραν τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ θεμελίων καὶ ἀποχαιρετήσας τὸν Ἅγιον ἀπῆλθε πρὸς τὸν ἀδελφὸν Νικηφόρον. Ὁ δὲ ἀκούσας περὶ τοῦ Ὀσίου, ἔβη εὐθὺς πλοῖον, γράφων πρὸς τοὺς Προεστῶτας νὰ τοῦ τὸν στείλουν ἐξ ἀποφάσεως. Οἱ δὲ ἰδόντες τὴν πίστιν αὐτοῦ, ἐπαρακίνησαν τὸν Ἅγιον νὰ ὑπάγῃ ὡς τις ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου ἦτον τότε ὁ εὐσεβὴς Νικηφόρος πολεμῶν τοὺς βαρβάρους ἐκείνους· καὶ μετὰ τὴν θείαν βοήθειαν, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου, ἐνίκησεν αὐτούς κατὰ κράτος, καὶ τῷ πιστῷ Βασιλεῖ καθυπέταξε. Τότε λέγει πρὸς τὸν Ἀθανάσιον: Ἰδοὺ, Πάτερ, μετὰ τὴν εὐχὴν σου ἐλυτρώθη τὴν ἄρῃν τὸ ὄρος τῶν Ἀθῶνων ἀπὸ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν ἀπελθὼν οὖν, οἰκοδομήσῃ Μοναστήριον ἡσυχαστικόν, νὰ ἔλθω, καθὼς ἐνθυμάσαι καὶ ἔχομεν συμφωνίαν, νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, τοῦ ἔδωκε χρήματα, ἀμὴ αὐτὸς δὲν τὰ ἤθελε, λέγωντας: Ἐχε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ πρόσχε ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ κόσμου, καὶ εἰάν εἶναι θεάσεστον, θέλει τελειωθῆ ἢ προῖξιν αὐτῆς, ὅπου ὤρισες. Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἅγιος, διατὶ δὲν ἤθελε τὴν φροντίδα καὶ περισπασμὸν τοῦ οἰκοδομήματος. Ὁ δὲ εὐλαβὴς Νικηφόρος ἐλυπήθη



εἰς αὐτό. Ἐπειτα ἀποχαιρετήθησαν καὶ ὁ μὲν Ἅγιος ἐστρέψεν εἰς τὸ Ὄρος, ὁ δὲ Νικηφόρος ἀπῆλθεν εἰς τὰ Βασιλεῖα, καὶ τοῦ ἕκαυται τιμὴν μεγάλην καὶ τρέπαια, πῶς ἐνίκησε τὴν Κρήτην καὶ ὑπερὸν τὸν ἐψήφισαν Βασιλέα. Ἐχόν δὲ πάντες τὸν ἀνώθεν πόθεν νὰ κτίσῃ Ναὸν τῆς Ἁειπαρθένου Θεοτόκου, ἀπίστευτον ἐξήντα λίτροις φλωρία μὲ ἕνα Πνευματικόν, Μισόδιον καλούμενον, ὃς τις ἔλθων εἰς τὸν Ἀθῶνα ἔφερε τὰ χρῆματα. Λοιπὸν ἰδὼν ὁ Ἅγιος τὴν πολλὴν εὐλάβειαν τοῦ εὐσεβιστάτου Βασιλέως, ὑπεδέχθη τὰ χρῆματα, καὶ ἄρχισε νὰ οἰκοδομῇ τὴν Μονὴν εἰς τρεῖς ἑνεακοσίους ἐξήκοντα ἕνα χρόνον ἀπὸ Χριστοῦ. Ὅσα δὲ ἐναντία καὶ πειρασμοὺς ἔπαθεν ἀπὸ τοῦ δαίμονος· πόρους κόπους καὶ πόνους ὑπέμεινε, ἕως νὰ κτίσῃ τοιαύτην μεγίστην οἰκοδομήν, καθὼς τὴν σήμερον φαίνεται, δὲν ἀρμόζει νὰ γράφω ἐνταῦθα, διὰ νὰ μὴν εὐγῶ ἀπὸ τὸ προκείμενον. Ἀμὴ ὃς τις δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, νὰ ἰδῇ αὐτὴν τὴν ἁγίαν Λαύραν, πόσην ωραιότητα ἔχει, πᾶσας πηγὰς καλλιβροῦς, δένδρα ωραία καὶ πανευφρόσυνα, πύργους ὑψηλοῦς, κελία ἀμέτρητα, Ναοὺς πλουσίους, καὶ ἄλλα παρόμοια, ὡς ἀναγνώσῃ τὸν βίον αὐτοῦ τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου, νὰ λάθῃ πολλὴν ἀγαλλίαν. Ἡμεῖς δὲ ἀφύροντες τὰ ἄπειρα θαύματα, ἀποῦ ἐτέλεσε ὁ αἰδιδιμος, θέλομεν γράψαι μόνον διὰ τὴν Ἁειπαρθένου Θεοτόκου, ἥτις εἶναι Οἰκονόμος τῆς αὐτῆς Λαύρας ἕως τὴν σήμερον, καθὼς ἐδῶ κάτω σαφέστερα φαίνεται. Ἀφ' οὗ γοῦν ὁ Ὄσιος ἐξώδισε τὰ ἀργύρια, ὅπου ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς, ἐπεινοχωράτο, ὅτι δὲν ἔσθασαν νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον, καθὼς τὸ ἔπραξε καὶ συλλογίζομενος περὶ τούτου, ἐμίσησεν ἀπὸ τὴν Μονὴν, ὁδυνῶν πρὸς ταῖς Καραῖς, διὰ νὰ συμβουλευθῇ τὸν πρῶτον τοῦ Ὄρους, ἐάν ἦτον πρόπον νὰ στείλῃ ἀνθρώπους πρὸς τὸν Βασιλέα, ἢ ἄλλους Ἀρχοντας, νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Ὅταν οὖν ἦτον μακρὰν ἀπὸ τὴν Λαύραν μίλια τέσσαρα, βλέπει μίαν ωραίαν γυναῖκα καὶ ὑπέρολαμπρον, ἥτις εἶπεν αὐτῇ: Πόθεν ὁδεύεις, Ἀθανάσιε; Ὁ δὲ ἐκπλαγείς, ἀπεκρίνατο: Τίς εἶ-

σαι ἐσὺ, καὶ μὲ ἐξετάζεις; Ἡ δὲ εἶπεν: Ἐγὼ εἰμὶ ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου σου. Λέγει ὁ Ἅγιος: Συγχώρησόν μοι, Δέσποινα, ὅτι δὲν πιστεύω, ἐάν δὲν ἰδῶ σημεῖον τίποτες: πολλὰ γὰρ αἱ παγίδες τοῦ δαίμονος. Λέγει του ἡ Πάναγος: Κτύπησον εἰς τὴν πέτραν αὐτὴν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος σταυροειδῶς μὲ τὴν ράβδον σου, καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ ἐξ ἔμου τεχθέντος νὰ εὕρῃ ὕδωρ θαφιλές τε καὶ ωραιότατον. Οὕτω γοῦν ποιήσας ὁ ἅγιος, ἐξῆλθεν ὕδωρ πλῆθος πολὺ καὶ ἐξαισίον. Τότε ὁ μὲν ἔπεσε κατὰ γῆς, αἰτῶν τὴν συγχώρησιν. Ἡ δὲ ἠρώτησεν αὐτόν, πῶς ἀπήρχετο. Καὶ τῆς εἶπε τὴν ρηθείσαν ὑπόθεσιν. Λέγει του ἡ Δέσποινα: Ὑπάγε εἰς τὸ Μοναστήριον, νὰ εὕρῃς τὰς ἀπεθήκας γεμάτας σιτάριον, τὰ ἀγγεῖα οἴνου καὶ ἔλαιον, καὶ ἄλλα ὅσα χρειάζεσαι, τὰ ὅποια νὰ σὲ φθάσουν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Υἱοῦ καὶ Δεσπότη μου, ἕως νὰ τελειώσῃς τὴν Μονὴν ἅπασαν· εἰς τὴν ὁποίαν μὴ τολμήσῃ τις κανένα καιρὸν νὰ ψηφίσῃ Οἰκονόμου, ὅτι ἐγὼ θέλω εἶσται αἰκονόμος σὰς πάντοτε, νὰ σὰς φροντίζω τὸ πρὸς τὴν χρείαν, μόνον μὴν ἀμελήτε τὰς υποσχέσεις τοῦ σχήματος, τὴν Ἀκολουθίαν, καὶ τὸν κανόνα σας. Ταῦτα εἰπούσα ἐγένετο ἄφαντος. Ὁ δὲ Ὄσιος ἐπιστρέψας εἰς τὴν Μονὴν, ἤνεν ἅπαντα, καθὼς τοῦ εἶπεν ἡ Δέσποινα, καὶ ἔφθασαν πρὸς αὐτάρκειαν, ἕως οὐ ἐτελειώθη ὁ θεῖος Ναός, καὶ ἅπασα ἡ Μονὴ, καθὼς ἕως τὴν σήμερον φαίνονται. Τοῦτο τὸ θαῦμα τοῦ ὕδατος δὲν φαίνεται γραφικῶς εἰς τὸν βίον τοῦ Ἁγίου. (δὲν ἰξεύρω τὸ αἴτιον), ἀμὴ τὸ ἔχον ἐκ παραδόσεως, καὶ τὸ ἰξεύρουσι ὅσοι κατοικοῦν εἰς τὸν Ἀθῶνα. Φαίνεται δὲ καὶ μία Εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας εἰς τὸν Ναόν, ὅπου εἶναι ἀπὸ μέσα τῆς θύρας τοῦ Μοναστηρίου, καὶ στέκεται ὁ Ἅγιος ἔμπροσθεν τῆς Παναγίας μὲ σχῆμα ταπεινόν, καὶ πολλὴν εὐλάβειαν. Αὐτὴ δὲ ἐκτείνει τὴν δεξιὰν πρὸς τὸν Ὄσιον, καὶ εἶναι γραμμένα ταῦτα: Μήτηρ Θεοῦ, Οἰκονόμος ταυτῆς τῆς Λαύρας. Καὶ πάλιν εἰς τὸ περιθώριον τῆς Εἰκόνος, ὅπου εἰσὶν ἱστορισμένα τοῦ Ἁγίου τὰ θαύματα, ἔχει καὶ αὐτὰ τὰ δύο. Εἰς τὸ ἕνα τοῦ δεξι-

χει δακτυλοειδῶς τὸν λίθον ἢ Δέσποινα, καὶ αὐτὸς κτυπᾷ μετὴν ῥάβδον, καὶ εὐγέ-
νει τὸ ὕδωρ. Καὶ εἰς τὸ ἄλλο τοὺς ἔχει πά-
λιν καὶ τοὺς δύο ἱστορισμένους, καὶ τὴν
Μονὴν, καὶ γράφει ταῦτα· Ἡ Παναγία
συντάττουσα αὐτὴν εἶναι Οἰκονόμος τῆς
Μονῆς· τὸν δὲ Ὅσιον, Παροικονόμον. Ἀ-
πὸ ταῦτα γοῦν βεβαιώνεται ἡ ὑπόθεσις, καὶ
μάλιστα ὅπου ποτὲ δὲν ἔκαμαν τινὰ Οἰκο-
νόμον εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν Λαύραν, μόνον
Παροικονόμον τὸν λέγουσι ἕως τὴν σήμε-
ρον. Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.
Ἀφ' ὧντις ἐτελείωσε τὴν Μονὴν ὁ Ἅγιος, ἐώρ-
ταξεν, ἕως ἕξῃ, τὴν Παναγίαν, καὶ μετὰ
τὴν αὐτοῦ τελείωσιν ὁμοίως καὶ οἱ Ἄδελ-
φοὶ τὴν ἐώρταξαν. Ἀμή ἢ Πανύμνητος

ἐφάνη εἰς τὸν προσετώτα διὰ δόξατος λέ-
γουσα· Ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν μὴ ἐορ-
τάζετε πλέον ἐμέ, ἀλλὰ τὸν δοῦλόν μου Ἀ-
θανάσιον· ἐπειδὴ αὐτὸς ἠγωνίσθη εἰς τοῦ-
τον τὸν οἶκον ἕως θανάτου, καὶ πρέπει νὰ
ἔχη παραμικρὰν ἀμοιβὴν καὶ εὐχαριστίαν
διὰ τὸν αὐτοῦ κάματον καὶ ἀγώνισμα.
Ἐκτοτε οὖν τὸν ἐορτάζουσι χαρμονικῶς τῇ
ἐ. τοῦ Ἰουλίου Μηνός· καὶ συναίξονται δύο
χιλιάδες σχεδὸν Μοναχοὶ τε καὶ Λαϊκοί,
καὶ τελούσιν ἀγρυπνίαν παννύχιον, μετὰ
ναυαγώσεις καὶ μελωδικὰ ᾄσματα, ἀπὸ τῆν
δύσιν τοῦ ἡλίου ἕως πρωΐ, ψάλλοντες τῷ ἐν
Τριάδι Θεῷ. Ὅ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ,
καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ-
νων. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΚΒ'.

Περὶ τῆς ἱεράς Μονῆς τῶν Ἰσθίων, καὶ τῆς σεβασμίας Εἰκόνης
τῆς Πορταΐτισσας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου
καὶ ἀοιδίμου Βασιλέως Κωνσταντίνου ἤν-
δει ἢ Πίστις ἡμῶν, καὶ ἤνθεαν διὰ τῆς
χάριτος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Οἱ δὲ ναοὶ τῶν εἰδώλων ἐξηφανίζοντο, καὶ
τὰ τῶν Μοναχῶν ἐπληθύνοντο τάγματα,
καὶ ὠκοδόμουσι κατὰ πάσας πόλεις καὶ
Χώρας Ναοὺς καὶ Θυσιαστήρια. Μετὰ
δὲ χρόνους ἐγένετό τις ἀνὴρ θεοσεβῆς καὶ
ἐνάρετος, Πέτρος ὀνόματι· ὃς τις ἐπόθει
νὰ εὖρη τινὰ ἡσυχαστικὸν τόπον καὶ ἔρη-
μον, νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον, νὰ
περάσῃ τὸν βίον ἀσύγχυτον. Περὶ τού-
του δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ
ποῦ νὰ ὑπάγῃ, βλέπει εἰς ὀπτασίαν τὴν
ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ λέγει του· Πά-
τερ, εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω εἶναι ἡ ἀνάπαυ-
σις σου· τὸ ὅποιον ἐξήτησα εἰς κληρὸν
ἀπὸ τὸν Υἱόν καὶ Θεόν μου, διὰ νὰ τὸ
ἔχουσι καταφύγιον ὅσοι ἀναχωρήσων ἀπὸ
ταῖς φροντίδαίς τοῦ κόσμου καὶ σύγχυ-
σεις, νὰ ἐπιμελοῦνται τὴν ἀρετὴν, ἀμέριμ-
νον βίον διάγοντες, ὅπως τύχωσι τῆς αἰ-
ωνίου Μακαριότητος, ὅτι πολλὰ ὠρέχθηκα

τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔχει
νὰ πληρωθῇ Μοναχοὺς ἀπὸ πᾶσαν Χώ-
ραν καὶ τόπον. Καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Υἱοῦ μου
καὶ ἡ βοήθειά μου νὰ μὴ λείψῃ ἀπ' αὐτοὺς,
ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐπισκέπῃ, νὰ τοὺς διαφυ-
λάττῃ, δεομένη τοῦ Υἱοῦ μου διὰ τὴν σω-
τηρίαν τους. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐξύπνησεν ὁ ἱε-
ρός Πέτρος, εὐχαριστήσας τὸν Κύριον ἱ-
κανῶς, καὶ τὴν ἁειπαρθενοῦ Μπτέρα αὐ-
τοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο, καὶ κατὰ
δαιμόνιον ἀνδρικῶς ἠγωνίζετο, καὶ πολλὰς
ὁράσεις καὶ ὀπτασίας Ἀγγέλων ἰδεῖν ἠ-
ξιώθη διὰ μεσιτείας τῆς Θεομήτορος, καὶ
γενόμενος μέγας θαυματουργός, ἀπῆλθε
πρὸς Κύριον. Μετὰ δὲ χρόνους ἦλθεν καὶ
ὁ Πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος, ὃς τις ὠκοδό-
μησε τὴν μεγίστην Λαύραν. Ἐν δὲ τοῖς
χρόνοις ἐκείνοις ἦτον καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν
Γωάννης, τὸ ὄντως δοχεῖον τοῦ παναγίου
Πνεύματος καθαρώτατον, τὸ γένος Ἰσθῶ,
ἀπὸ αἵμα Βασιλικόν, καὶ πλούσιος· ἀλλὰ
ἀφίνωντας τὴν δόξαν, τὸν πλοῦτον, καὶ
ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἀπῆλθεν εἰς Μο-
ναστήριον, καὶ ἐκδουθεῖς τὰ λαμπρὰ φο-

ρέματα, ἐνδύθη βάσα πενιχρά καὶ πτωχότατα· ἀκούσας δὲ τὴν φωνὴν τοῦ ἁγίου Ὁρόου, καὶ τοῦ οἴου Ἀθανασίου, ἦλθε, καὶ εὐρών αὐτόν, ἠγωνίζοντο ὡς ἀδελφοὶ τὸν καλὸν ἀγῶνα καὶ σωτήριον. Καὶ εἰς ἐλίγον καιρὸν μαθὼν, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εὐθύμιος ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον διὰ εἰρήνην, ἀπῆλθεν εἰς αὐτοῦ ἀναζήτησιν. Καὶ εὐρών αὐτόν, ἀπῆλθον ἀμφοτέροι εἰς τὴν ποθουμένην ἡσυχίαν πρὸς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον· ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπαιδεύθη πᾶσαν φιλοσοφίαν, καὶ σχεδὸν ἐγένη νέος Χουρσάστομος, καὶ ἐμιταγλώττισε πᾶσαν τὴν ἡμετέραν Γραφήν εἰς τὴν τῶν Ἰσθέρων διάλεκτον. Μετὰ δὲ παραδρομὴν ἐλίγου καιροῦ ἦλθε καὶ ὁ μέγας Ἐρνίκιος, καὶ ἔγινε Μοναχός· ὅς τις ἦτον στρατηγὸς τῆς βασιλείας τῶν Ἰσθέρων, καὶ ἔκαμε πολλὰς ἀνδραγαθίας κατὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐπῆρεν ἀναριθμητοὺς νίκας καὶ τρόπαια. Τὸν καιρὸν ἐκείνου τὰ ἄθεα γένη τῶν Περσῶν ἤκουσαν τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως Ρώμανοῦ, καὶ ἐστράτευσαν κατὰ τῆς Βασιλίδος τῶν Πίλων, ἔχοντες ἀρχηγόν τινα, ὀνόματι Σουλάρου, ὅς τις ἔδραμεν εἰς τὴν Ἀνατολήν, κούρσεύοντας τὰς Πόλεις καὶ Χώρας, μὴ εὐρίσκοντας τινα νὰ τοῦ ἐναντιωθῆ, ἐπειδὴ τὰ τέκνα τοῦ Βασιλέως ἦσαν μικρὰ καὶ ἀνήλικα, μὴ δυνάμενα νὰ ἀντιμαχήσων αὐτῶ. Ἡ δὲ Βασίλισσα τὸ εἶχε λυπηνὴ καὶ θλίβην πολλήν, μαθούσα ὅτι οἱ βάρβαροι ἐπλησίασαν. Καὶ μὴ ἔχουσα ἄλλην ἐλπίδα, ἐθυμῆθη τοῦ Ἐρνικίου, λέγουσα· Ἐάν δὲν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ὁ στρατηγὸς τῶν Ἰσθέρων, δὲν βοηθούμεσθην. Ἐστειλεν οὖν εἰς τὸ ἄγιον Ὁρος παρακαλεστικά γράμματα τοῦ Ἀθανασίου, καὶ Ἰωάννου, δεομένη νὰ στείλωσι τὸν Ἐρνίκιον. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελε. Πλὴν μετὰ βίας διὰ νὰ μὴ παρακούσῃ τοὺς Ἁγίους ἐσυγκατέβη, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. Ἡ δὲ Βασίλισ ἐδοῦσα αὐτόν, ἔλαβε πολλήν ἀγαλλίασιν, καὶ ἐπιδείξασα τὰ τέκνα, εἶπεν αὐτῶ· Εἰς τὴν ψυχὴν σου, τίμιε Πάτερ, κρέμεται ἡ ζωὴ τῶν ὀφθαλμῶν τούτων. Ὁ δὲ Ἐρνίκιος, ἀπελθὼν μετὰ στίλου, κατέκοψεν ὄλον τὸν στρατὸν τῶν βαρβάρων, καὶ πολλοὺς δορυαλώτους λαθῶν, υπέστρεψε μὲ

νίκην εἰς τὰ Βασιλεια. Ἡ δὲ Σύγκλητος ἅπασα προὔπληθη αὐτόν, καὶ πολλὰ τὸν ἐτίμησαν, καὶ μάλιστα ἡ Βασίλισσα· ἦτις εὐχαριστήσασα ὡς ἔπρεπεν, ἔδιδεν αὐτοῦ πολλὰ χρήματα, ἀμὴ δὲν ἤθελε νὰ τὰ πάρῃ, λέγωντας· Ἐγὼ, Δέσποινα, ἀφήκα τὰ ἰδικά μου διὰ τὸν Κύριον, καὶ τώρα νὰ συναῶ αλλότρια; πλὴν ἐάν ὀρίξῃ τὸ κράτος σου, οἰκοδόμησον Μοναστήριον εἰς τὸ Ὁρος, νὰ τὸ ἔχῃ τὸ γένος μας τῶν Ἰσθέρων παραμυθίαν τῆς ξενιτείας αὐτῶν. Ἡ δὲ Βασίλισ μετὰ χαρᾶς τοῦ ὑπήκουσε, καὶ ἔστειλεν Ἀρχοντας μὲ χρυσίον ἀπειρον πλῆθος, προστάσσουσα τοὺς νὰ τελήσων τὸ ἔργον αὐτὸ τοσοῦτον ἐπιμελές, ὅπου νὰ μὴ εὐρίσκειται ὠραιότερον, καὶ οὕτως ἐγένετο. Ἀλλὰ καὶ μὲ σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐκόσμησε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Μονὴν ταύτην προάστειά τε, καὶ μετόχια, καὶ Χώρας εἰς ψυχικὸν τῆς μνημόσυνου. Ἀλλὰ περὶ τῆς Μονῆς τὸν λόγον ἄς καταπαύσωμεν, ἵνα εἰπῶμεν περὶ τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Πορταΐτισσας. Τὸν καιρὸν, ὅπου ἔδασίλευεν ὁ εἰκονομάχος Θεόφιλος, ἦτον πολὺς διωγμὸς κατὰ τῶν ἁγίων Εἰκόνων. Αὐτὸς γὰρ ὁ μισόχριστος ἐξώρισε πολλοὺς τῶν Ὀρθόδοξων, καὶ διαφόροις βασάνοις παρέδωκε, προστάσσοντας νὰ κατεδάσων ὅλας τὰς Εἰκόνας ἀπὸ τοῦς Ναοῦς, νὰ ταῖς ἀφανίζουσιν. Ἐστειλε καὶ στρατιώτας κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ Χώραν νὰ ἐρευνηθοῦσι, καὶ ὅσας εὕρουν, νὰ τὰς καύσων. Ἦν δὲ τις χήρα εἰς τὰ μέρη τῆς Νικαίας, μονογενῆ υἱὸν ἔχουσα, πλουσία πολλὰ καὶ ἐνάρετος, ἦτις ὠκοδόμησεν Ἐκκλησίαν πλησίον τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ εἶχε μίαν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, τὴν ὁποίαν εὐλαβεῖτο κατὰ πολλὰ, καὶ ἠσπάζετο, καὶ ἄλλη τις Ἄννα ἀληθῶς ἐγνωρίζετο. Γυρευόντες οὖν οἱ στρατιῶται τοῦ βασιλέως εἰς κάθε τόπον, ἦλθον καὶ εἰς τὸν οἶκον τῆς Θεοφίλου ἐκείνης γυναικὸς, καὶ στοχαζόμενοι περιεργότερον ἀπὸ μίαν θυρίδα τοῦ εἰρημένου Ναοῦ, εἶδασιν τὴν ἱεράν Εἰκόνα, καὶ ἐχάρησαν, ἐλπίζοντες νὰ ἀποκτήσων δι' αὐτῆς ἱκανὰ ἀπούρια, καὶ εἶπον πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ δὸς μας χρήματα, ἢ κάμνεμεν τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα, νὰ σὲ θανατώσωμεν

μέ διάφορα κολαστήρια. Ἡ δὲ σώφρων ἐκείνη χήρα ταπεινῶ τῷ σχήματι ἀπεκρίνατο, Χρημάτων πολλὰ νὰ σὰς δώσω αὐτίου, ἔτι δὲν τὰ ἔχω εἰς τὸν οἶκόν μου. Ταῦτα ἀκούσαντες, ἀνεχώρησαν. Καὶ τὴν νύκτα εἰσῆλθεν αὐτὴ μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ κλίνασα τὰ γόνατα, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὄμματα, καὶ προσήχετο ὡραὴν ἰκανὴν μετὰ δακρύων, τὴν γῆν καταβρέχουσα· καὶ ἐγεθεῖσα, ἔλαβε μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τὴν Εἰκόνα με φόβον πολὺν καὶ εὐλάβειαν, καὶ τὴν ἐπήγαυ εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τότε πάλιν ᾄξατο, λέγουσα· Δέσποινα καὶ Κυρία τοῦ κόσμου, ἡ χάρις σου ἔχει τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ὡς Μήτηρ Θεοῦ, πάντων τῶν κτισμάτων δεσπόζουσα, νὰ λυτρώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ὀργάνῃ τοῦ παρανόμου βασιλέως, καὶ τὴν σὴν Εἰκόνα ἀπὸ τὰ ὕδατα. Ταῦτα εἰπούσα, ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν Εἰκόνα· καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! δὲν ἔπεσε δίπλα, ἀλλὰ ὄρθια, καὶ ἐπάνω τοῦ ὕδατος τὴν πορείαν ποιούσα, ἔτρεχε πρὸς ἡλίου δυσμᾶς. Τοῦτο τὸ ἐξάϊσιον θαῦμα ἰδοῦσα ἡ γυνὴ, ἀνέπεμπε τῷ Θεῷ, καὶ τῇ παναγίᾳ αὐτοῦ Μητρὶ τὴν προσήκουσαν εὐχαριστίαν. Καὶ ἐπιστραφεῖσα πρὸς τὸν υἱόν, εἶπε ταῦτα, δακρύουσα· Τέκνον μου ποθεινότατον, τώρα θέλει φανῆ ὁ πόθος ἡμῶν, καὶ ἡ πρὸς Θεὸν εὐσέβεια, καὶ ἡ πρὸς τὴν ἁγίαν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου εὐλάβεια. Ἐγὼ, τέκνον μου φίλτατον, γυνὴ τυγχάνω, καὶ οὐ δύναμαι ἀπελθεῖν εἰς Χώραν μακράν· ἔθεν ἢ κρυθίσσεται, ἢ ἐὰν με κρατήσωσιν, ἐτοιμὴ εἶμαι νὰ ἀποθάνω διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Θεομήτορος. Σὺ δὲ ἀπέλθε εἰς τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ μὴ σὲ κακοποιήσωσι. Ταῦτα εἰπούσα, καὶ κατασπασάμενοι ἀλλήλους, ἀνεχώρησαν δακρύνοντες. Ὁ δὲ νέος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ κατήντησεν εἰς τὴν σεβασμίαν Μονὴν τῶν Ἰδίων. Καὶ γενόμενος ἐκεῖ Μοναχός, καὶ ὁσίως πολιτευσάμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὃν ἐπέθησε. Τάχα δὲ ἦτον καὶ Δεία οἰκουμῆν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ νὰ ἀναγγεῖλῃ ὁ νέος τὴν τῆς Εἰκόνης ὑπόθεσιν, ἔτι αὐτὸς τοὺς ἐξηγήθη τὰ ὅσα ἐ-

γράφαμεν. Ἀλλὰ ἄς ἐλθούμεν εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου μας. Ἡ μὲν οὖν Εἰκὼν τῆς Ἀειπαρθένου ἦτον εἰς τόπον ἀπόκρυφον πολλοὺς χρόνους, ἢ εἰς τὴν στερεάν ἢ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς αἶθε μόνος ὁ τὰ πάντα γινώσκων, καὶ ποιῶν ἐνδοξά τε καὶ ἐξάϊσια. Καθεζομένου δὲ τινῶν ἁγίων γεροντῶν ἐν τῇ Μονῇ τῶν Ἰδίων, καὶ ἐμιλούντων περὶ σωτηρίας ψυχῆς, θεωροῦσιν ἐξαίφνης εἰς τὴν θάλασσαν ὡς φλόγα πυρός, ὡσπερ νὰ ἦτον ἓνας στύλος, καὶ ἡ κορυφή του ἐφθανεν ἕως τὸν οὐρανόν. Τοῦτο ἰδόντες ἀνίστησαν, κρίζοντες τὸ, Κύριε ἐλέησον· καὶ συναχθέντες πάντες οἱ Ἀδελφοί, ἔβλεπον μὲν τὸ φαινόμενον, καὶ θαυμάζον, ἀμὴ τίς ἦτον ἡ αἰτία, δὲν ἐδύνοντο νὰ καταλάβουν πῶς. Τοῦτο δὲ οὐ μόνον τὴν ἡμέραν ἐφαίνετο, ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα πολλῶ μᾶλλον ἔλαμπεν ὡς ὁ ἥλιος. Διὸ καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ ὄρει Μοναχοί, ἰδόντες τοιοῦτον τεράστιον, ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἰδίων με μονοῦζυλα ἀπὸ τὴν Λαύραν, ἀπὸ τὸ Βατοπαίδι, καὶ ἀπὸ ἕτερα Μοναστήρια, καὶ πλησιάζαντες, εἶδον τὴν ἁγίαν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος· καὶ ὅσον αὐτοὶ ὑπήγεναν πλησιέστερον, τόσον ἐκείνη ἐμάκραινεν. Ὁ δὲ Προεστὼς τῆς Μονῆς τῶν Ἰδίων ἐπρόσταξε νὰ συναχθοῦν εἰς τὸν Ναὸν ἅπαντες, καὶ ἰκέτευον μετὰ δακρύων τὸν Κύριον νὰ τοὺς ἀξιῶσῃ νὰ λάβουν τὴν ἁγίαν Εἰκόνα τῆς Μητρὸς αὐτοῦ, νὰ τὴν ἔχουσιν εἰς παραμυθίαν τῆς ξενιτείας τους, καὶ οὐκ ἀπέτυχον τῆς αἰτήσεως, ἀλλ' ἐπήκουσεν ὁ Κύριος τῆς τῆτων δεήσεως. Καὶ ἀκούσατε.

Ἦτον τίς Μοναχὸς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐκ τῆς αὐτῆς Μονῆς, τὸ γένος Ἰδίων, τὴν κλῆσιν Γαβριὴλ, τὸν τρόπον ἀπλοῦστατος, τὸν ἀναχωρητικὸν μετερχόμενος βίον, καὶ τῷ Θεῷ καταμόνας ἀδιαλείπτως εὐχόμενος. Ὅς τις τὸ μὲν μέρος ἐκάθετο εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ ὄρους διὰ τὸ ἦσυχον· τὸν καιρὸν δὲ τοῦ χειμῶνος ἐκατέβαινε διὰ τὰ χιόνια κατώτερα. Τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ ἦτον τρίχινον, ἢ τροφή του ἄγρια βότανα, τὸ ποτὸν ὕδωρ. Εἶχε τὴν μακαρίαν ἀπλότητα, καθὼς καὶ ὅλοι τῆς γενεᾶς αὐτῶν ἔχουσι. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐπίγειος Ἄγγελος

ήτον, καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος. Οὗτος πο-
 τέ προσευχόμενος, καὶ μικρὸν νυστάξας,
 ὄρα τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκου, μετὰ δόξης
 πολλῆς ἐξαστράπτουσα, καὶ λέγει αὐτῷ·
 Ὑπάγε εἰς τὸ Μοναστήριον, ἀνάγγελον τῷ
 Προεστῶτι, ὅτι βουλομαι νὰ τοὺς δώσω τὴν
 Εἰκόνα μου εἰς σκέπην αὐτῶν καὶ βοήθειαν·
 εἰσελθε οὖν ἀδιστακτικῶς εἰς τὸν αἰγιαλόν,
 περιπάτησον εἰς τὰ ὕδατα, νὰ γνωρίσουσιν
 ἅπαντες τὴν ἀγάπην καὶ πρόνοιαν, ὅπου
 ἔχω εἰς τὴν Μοῦνίαν σου, καὶ ἦλθον ἐπιταυ-
 τοῦ ἐνταῦθα εἰς ὑμετέραν βοήθειαν. Ταῦτα
 εἰπούσα, ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ
 θεὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ σπεύσας ἐκατέβη εἰς τὴν
 Μοῦνίαν, καὶ ἀνήγγελε τῷ Προεστῶτι τὰ
 ὄραθέντα. Ὁ δὲ ἐκέλευσε νὰ συναχθεῖσιν
 ὅλοι οἱ Μοναχοὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ
 ἄφαντες λαμπάδας, ἐξῆλθον μετὰ θυμια-
 μάτων, εὐλαδῶς λιτανεύοντες· καὶ φθάσαν-
 τες εἰς τὸν αἰγιαλόν, εἰσῆλθεν ὁ ῥήθεις
 Γαβριὴλ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπειπάται
 (ὦ τοῦ θαύματος!) ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα.
 Τότε καὶ ἡ Εἰκὼν πλησιάσασα, ἔλαβε ταύ-
 την εἰς τὰς ἀγκάλας, καὶ ἔφαλλεν ἀγαλλό-
 μενος· καὶ ὁ Προεστῶς δρομῶν, ὑπήκτισε
 τῷ ἀγίῳ γέροντι· καὶ ἐξεληθόντες ἐπὶ γῆν,
 ἐγένετο χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις ὑπὸ
 πάντων τῶν Μοναχῶν, τρία νυχθήμερα
 ἀγρυπνοῦντες καὶ ψάλλοντες. Εἶτα ὠκο-
 δόμησαν Παρακλησιδίον εἰς τὸ περιγιάλι,
 καὶ ἐλειτούργησαν. Μετὰ ταῦτα ἔφερον τὴν
 ἀγίαν Εἰκόνα εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ Βήμα-
 τος, καὶ πάλιν ἀγρυπνήσαντες ὅλην τὴν
 νύκτα, καὶ τὴν θείαν Ἱερουργίαν τελέσαν-
 τες, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Μοῦνίαν αὐτοῦ ἑ-
 καστος. Τῇ δὲ ἐπαύριον εἰσῆλθεν ὁ κανδη-
 λάπτης τὴν ὄραν τοῦ ὄρθρου νὰ εὐτρεπί-
 σῃ κατὰ τὴν τάξιν, νὰ ἀναγνώσῃ τὴν
 Ἀκολουθίαν, καὶ δὲν ᾔρε τὴν Εἰκόνα εἰς
 τὸν τόπον, ὅπου τὴν εἶχασιν, καὶ πανταχοῦ
 ἐρευνήσαντες, τὴν ἠῶρασιν ἀνωθεν τῆς πύ-
 λης τοῦ Μοναστηρίου, εἰς τὸ τεῖχος τοῦ
 Κάστρου, καὶ λαβόντες αὐτὴν ἀπήγαγον
 εἰς τὸν πρότερον τόπον, καὶ πάλιν ἐποίη-
 τὰ ἕμοια, οὐ μόνον ὁὖς καὶ τρεῖς, ἀλλὰ
 καὶ πολλάκις. Οἱ δὲ Μοναχοὶ ἀποραῦντες
 εἰς τοῦτο δὲν ἔξευραν τί νὰ κάμουν. Τό-
 τε πάλιν ἡ Δέσποινα ἐφάνη τῷ προῤῥή-

θέντι Γαβριὴλ, λέγουσα· Ὑπάγε εἰς τὸ
 Μοναστήριον, καὶ εἰπέ τοῖς Μοναχοῖς νὰ
 μὴ μὲ πειράζουσιν· ὅτι ἐγὼ δὲν ἦλθα νὰ
 μὲ φυλάγετε ἐσεῖς, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ
 εἶμαι· ἐγὼ φρουρὸς σας καὶ φύλακας, οὐ
 μόνον εἰς τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς αἰῶνα
 τὸν μέλλοντα. Ὅσοι Μοναχοὶ γοῦν πολι-
 τευθοῦν εἰς τοῦτο τὸ ἔρος μὲ φόβον Θεοῦ,
 καὶ δὲν ἀμελεῖσιν τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν
 ἀρετὴν, ὡς ἔχουσι θάρρος καὶ ἐλπίδα εἰς
 τὴν εὐσπλαγγίαν τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ Δε-
 σπότητος, καθὼς τὸ ἐζήτησα, καὶ ἔδωσέ μου
 τοῦτο τὸ χάρισμα· καὶ δίδω σας αὐτὸ τὸ
 σημεῖον, ἕως νὰ βλέπετε εἰς τὸ Μοναστή-
 ριον τὴν Εἰκόνα μου νὰ μὴ σᾶς λείψῃ ἢ
 χάρις τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἔλεος. Ταῦτα
 ἀκούσας ὁ θεοφόρος Γαβριὴλ κατήλθε
 σπουδαίως εἰς τὴν Μοῦνίαν, καὶ τὰ ἀνήγ-
 γειλε τῷ Προεστῶτι. Ὁ δὲ χαρᾶς ἀπείρου
 πλησθεὶς, συναθροίζει πᾶσαν τὴν Ἀδελ-
 φότητα καὶ λέγει αὐτοῖς τὰ ῥηθέντα. Ἐ-
 πεῖτα ἔκτισαν Ναὸν εἰς τὴν πύλιν τῆς Μο-
 νῆς, εἰς ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου
 τῆς Πορταίτιδας, καὶ τὴν θύραν εἰς ἄλλο
 μέρος, καθὼς καὶ ἕως τὴν σήμερον φαίνε-
 ται εἰς ἀψευδῆ μαρτυρίαν τῆς ὑποθέσεως.
 Ἀπὸ τότε γοῦν εἰς τὴν Μοῦνίαν ταύτην γί-
 νονται ἄπειρα θαύματα. Δαιμονιζόμενοι
 θεραπεύονται, χωλοὶ περιπατοῦσι, τυφλοὶ
 ἀναβλέπουσι, καὶ πᾶσα νόσος δραπετεύει
 ἀπὸ τῶν πάσχοντα. Ἀπὸ δὲ νὰ πολλὰ,
 ὅπου ἐτέλεσεν ἡ Παντοδύναμος, νὰ εἰπού-
 μεν ὀλίγα τιὰ διὰ νὰ πιστωθῆτε καὶ τὰ
 ἐπίλοιπα.

Ποτὲ καιρὸν ἐστράτευσαν τὰ ἄθρα γένη
 τῶν Περσῶν κατὰ τῆς Κωνσταντινου διὰ
 ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, πλῆθος ἀναριθ-
 μτον. Ὁ δὲ Ἀμκρᾶς καὶ ἀρχηγὸς αὐ-
 τῶν μαβῶν, ἔτι εἰς τὸ ἔρος τοῦ Ἄθω ἦσαν
 πολλὰ Μοναστήρια, ἐπῆρε δεκαπέντε πλοῖα
 πολεμικά· καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ ἔρος ἄρῃ-
 ξαν εἰς τὴν Μοῦνίαν τῶν Ἰδίων· καὶ εὐθὺς
 ἐπέδησαν, περικυκλοῦντες αὐτὴν ὡς θῆρες
 ἄγριοι καὶ ἀνήμεροι. Οἱ δὲ Μοναχοὶ ἰ-
 δοῦντες τὸ πλῆθος τῶν Βορβάρων, καὶ τὴν
 ὀργὴν ἐκείνην τὴν ἄτακτον, εἰσελθόντες
 εἰς τὸν θείον Ναόν, ἔλαβον τὰ ἱερά Σκευῆ
 καὶ τὴν πάνσεπτον Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου,

καὶ ἔκρυψαν αὐτὰ εἰς τὸν πύργον, ὅπου εἶχασιν τὸ Σκευοφυλάκιον, εἰς τὸ ὅποιον ἐκρύφθησαν καὶ αὐτοί. Οἱ δὲ Βάρβαροι μὴ ἔχοντες ἀντιμάχοντα, ἐποίησαν μηχανήν, καὶ εἰσῆλθαν εἰς τὴν Μονήν· καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμαν ὅσα ἤθελαν, καὶ τὴν ἐρήμωσαν παντελῶς, καὶ ἠφάνισαν, ἐπήρασι τὰ σχοινία τῶν πλοίων, καὶ ἔδεσαν τὰ κίονα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐτραδίζαν ἀλαλάζοντες, ἵνα ρίψουν τὸν ἱερόν Ναόν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν. Οἱ δὲ Μοναχοὶ ὀρώντες αὐτὰ, καὶ ἀκούοντες, ἔλεγον ἐκ βαθύς καρδίας ἐκεῖνα τὰ Προφητικά ῥήματα· Ἰνα τί ὑπνοῖς, Κύριε; Ἀνάστηθι, καὶ μὴ ἀπόσῃ εἰς τέλος. Ὁ Θεός, ἦλθσαν Ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ἐμίανον τὸν Ναόν τὸν ἁγίου σου. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς· καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Καὶ μὲ δάκρυα θερμά τὴν γῆν βρέχοντες, καὶ τὴν ἀγίαν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ὑψούντες, ἔλεγον· Ὁ Δέσποινα, τοιαύτας ἡμῖν τὰς ὑποσχέσεις ἐποίησας; Δὲν ἔταξες νὰ εἶσαι φύλαξ καὶ βοηθός; Ἀλλὰ μὴ μᾶς παραδώσῃς εἰς τέλος, εἰ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐσμέν καὶ ἀνάξιοι, διὰ νὰ μὴν εἴπωσιν οἱ ἐχθροὶ μας· Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεός αὐτῶν; Ταῦτα οἱ μὲν Μοναχοὶ δακρύνοντες ἔλεγον. Ἡ δὲ ὑπέρμαχος στρατηγός, ἡ ὀξυτάτη καὶ ταχίστη τῶν ἐπικαλουμένων αὐτὴν βοήθεια, ἡ Ἀειπάρθενος Θεοτόκος, ἡ προπολεμουσα τῆς ἰδίας Μονῆς, οὐ παρέιδεν αὐτῶν τὰς δεήσεις, οὔτε τὰς ὑποσχέσεις ἐψύσατο, ἀλλὰ καὶ ἐπλήρωσε, καὶ εἰς ἀφανισμόν παντελῆ τοῦς πολεμίους παρέδωκεν. Ἀλλὰ τίς λαλήσει τὰ τῆς Παρθένου Σαυμάσια; Ἀφ' οὗ ἐνύκτωσεν, ἐξαίφνης ἐγένη τὸσαύτη καταίγις καὶ φουρτοῦνα εἰς τὴν Σαλασσαν, ὅπου ἐτξακίσθησαν ὅλα τὰ πλοῖα, καὶ δὲν ἔμεινεν, εἰμὴ μόνον τὸ ἓνα τοῦ Ἀμηνᾶ. Καὶ τοῦτο, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ ἄφρων τὴν ἁμαρτίαν του, καθὼς καὶ ἐγένετο. Θαῦμα γὰρ ἠκούλουθι τῷ θαύματι. Ὅταν ἐξημέρωσε, βλέπουσιν οἱ Μοναχοὶ τὰ νεκρὰ σώματα τῶν βαρβάρων, καὶ ἐκείνοντο ἓνας σωρός εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ τῶν πλοίων ἡ ἀποσκευὴ ἅπασα. Τότε καὶ ὁ ἀρχηγός αὐτῶν ἰδὼν τὴν τῶν πλοίων ἀπώλειαν, ἔτυπτε τὸ πρόσωπον, καὶ ἔβαλε χῶμα εἰς τὴν

κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν ταπεινῶ τῷ σχήματι, γίνεται ἱκέτης εὐγνώμων ὁ πρῶτος Σὴρ, καὶ οὐκ ἄνθρωπος, λέγων πρὸς τοὺς Μοναχοὺς· Δειθῆτε, δούλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἵνα μὴ καὶ ἐγὼ ἀπόλωμαι. Καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον δέδωκεν αὐτοῖς πλήθος ἄπειρον, λέγωντας· Λάβετε τὰ χρήματα ταῦτα· ἀνοικοδομήσατε τὰ τεῖχη τοῦ Μοναστηρίου σας· καμῆτί τα ὑψηλά, διὰ νὰ μὴν ἔλθουσι πάλιν ἐχθροί; νὰ σᾶς ζημιώσουσιν. Οἱ δὲ Μοναχοὶ λαβόντες τὰ χρήματα, ἔκτισαν εἰς ὕψος τὰ τεῖχη, κατ'ὡς καὶ μέχρι τῆς σήμερον φαίνονται. Οὐ μόνον δὲ τότε ἀλύπως καὶ ἀκινδύνως ἡ Πάναγνος Δέσποινα τὴν Μονὴν αὐτῆς διεσώσατο, ἀλλὰ καὶ ἄλλην φορὰν δὲν εἶχασιν ἀλευρὶ πτωχῶς, καὶ ἦτον εἰς πολλὴν ἀθυρίαν καὶ στενοχωρίαν ὁ Προεστώς. Ἡ δὲ Πανύμνητος φαίνεται εἰς τὸν ὕπνον καὶ λέγει του· Τί λυπᾶσαι, τέκνον, διὰ τὴν τοῦ ἀλευροῦ ὑστέρησιν; ὕπαγε νὰ ἰδῆς τὸ δοχεῖον πεπληρωμένον, διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν, ὅπου σᾶς ἔχω. Ὁ δὲ Προεστώς ἐγερεθείς ἀπῆλθε μετὰ σπουδῆς, καὶ βλέπων τὸ δοχεῖον γεμάτο ἀλευρον ἕως ἄνω, ἐσύναξε πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα, καὶ εἶπε αὐτοῖς τὰ γινόμενα. Οἱ δὲ ἐκπλαγέντες, καὶ κλαύσαντες ἀπὸ τὴν χαρὰν, ἐδόξασαν τὸν Κύριον, καὶ τὴν Ἀειπάρθενον. Ἄλλην φορὰν πάλιν ὑστερήθησαν οἴνου, καὶ ἐφανισθεῖσα ἡ Δέσποινα, ἐπλήρωσεν ὅλα τὰ ἀγγεῖα, ὅπου ἔχυνετο ἄνωθεν· καὶ τοσοῦτον κῆδον καὶ νόστιμον ἦτον, ὅπου πᾶς ἓνας ἐγνωρίζεν ὅτι ἦτον οὕτως Σαυματοουργίας, καὶ ὄχι φύσεως ποίημα. Ἄλλοτε πάλιν ἐπλήθυε τὸ ἔλαιον, ἄλλην φορὰν τὰ ὄσπρια, καὶ ἑτέρας πολλὰς ἐνεργειῶν καὶ θαύματα ἐτέλεσε, καὶ ποιῆ καθ' ἐκάστην εἰς τὴν Μονὴν ταύτην διὰ τῆς σεβασμίας Εἰκόνης αὐτῆς.

Καὶ ἕως τὴν σήμερον μὲ τρόπον ἀόρατον καὶ θαυμασίον περισκίπτει, καὶ διαφυλάττει ἡ παντοδύναμος Δέσποινα αὐτὴν τὴν περιδύπτου καὶ πανεύφημον Μονὴν τῶν Ἰσθίων, καὶ εἶναι πλουσιώτερη ἀπὸ ὅλα τοῦ ἁγίου Ὄρους τὰ Μοναστήρια. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπὸ ἄλλης αἰτίας, καθὼς νομίζω, παρὲξ διὰ τὴν πολλὴν ἐλεημο-

σύνη, ὅπου δίδου εἰς τοὺς ξένους καὶ πέντητας· ὅτι καλὰ καὶ δίδου ἔλα τὰ Μοναστήρια, καὶ φιλεύου πολλοὺς, ἀλλὰ ἐκεῖνα κάμνου μόνου μίαν Ἐορτὴν τὸν κάθε χρόνον· ἀμὴ οἱ Ἰβηρίται κάμνουσι τρεῖς. Πρῶτον, τὴν Κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· β'. τὰ Φῶτα· καὶ γ'. τὴν νέαν Τρίτην. Εἰς τὰς ὁποίας Ἐορτάς συναζόνται περισσότερον ἀπὸ χίλιαις ψυχαῖς, καὶ τοὺς φιλεύου ἀφ' ἑσπέρας καὶ αὐριον. Καὶ οὐ μόνου τότε, ἀλλὰ καὶ ταῖς Κυριακαῖς ἔλου τοῦ χρόνου δὲν λείπου πτωχοὶ πολλοὶ· διατι εἶναι μέση τοῦ ἔρου, καὶ τὸ παζάρι τῶν Καρεῶν σιμά, καὶ τοὺς πλακῶνου περίσσα. Δίδου καὶ οἱ Λαυριώταις, οἱ Σιμοπεριταῖς, οἱ Βατοπεδινοὶ καὶ τὰ ἄλλα Μοναστήρια, ἀμὴ δὲν πολυτρέχου ἐκεῖ, διατι εἶναι παράμερα· ἔξω γὰρ τύχου καράβια, εἰς τὰ ὅποια ἔλα δίδουσι ἐλεημοσύνην παξιμαδί, καὶ τοὺς φιλεύουσι. Ὅτι εἴαν ἔχου καὶ χρεῖαν τὰ Μοναστήρια διὰ τὰ βαρῆα χαράτζια, ὅπου πληρῶνου ἀμετρα χρήματα, ἔμωσ δίδου καὶ αὐτοὶ ἐλεημοσύνην τὸ καταδύναμιν, οὕτω τὰ Κοινόβια, ὥσπερ καὶ τὰ μικρὰ κελλία, καὶ δὲν ἀποστρέφουσι ποτὲ πτωχὸν ἀπρακτου. Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν, καὶ διὰ βραχέων ῥημάτων τὴν ὀφειλομένην εὐχαριστίαν τῇ πανυμνήτῳ καὶ ὑπερδόξῳ Βασιλίδι τῶν Ἀγγέλων προσοίσωμεν, τῇ ἡμῶν ἐπιμελεῖ καὶ ἀγρύπνῳ Μεσιτρίᾳ καὶ φύλακι.

Ναί, φιλάγαθε καὶ φιλάνθρωπε Δέσποινα, σὺ μὲν, ὡς Μήτηρ φιλόπαις ἰμοῦ

καὶ φιλόστοργος, οὐ διαλείπεις προσουμένη καὶ διασώζουσα, φυλάττουσά τε καὶ περιέπουσα τοὺς ἀναξίους ἱκέτας σου· ἡμεῖς δὲ ἀντὶ τούτων κηρύττομεν τὰς χάριτας· οὐ κρύπτομεν τὰς εὐεργεσίας· ἀδομεν μεγαλοφῶνως τὰ σὰ θαυμάσια· τὴν κηδεμονίαν δοξάζομεν· τὴν πρόνοιαν μεγαλύνομεν· τὴν προστασίαν ὑμνοῦμεν. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς παρελθοῦσι μεμνημένοι τῶν σῶν δωρεῶν, ἐξ ὧν κινδύνων ἐρύσθημεν διὰ σοῦ, ταύτην σοι τὴν εὐχαριστίαν καταχρεῖως προσφέρομεν· ἐπὶ δὲ τοῖς ἐνεστώσι καὶ ληποῦσιν ἡμᾶς, δεόμεθα τῆς σῆς εὐσπλαγγχίας, μὴ ἐπιλάβῃ ταύτης τῆς πόμυνης σου, ἀλλὰ στῆθι πρὸς τὸν σὸν Υἱὸν καὶ ἡμῶν Δεσπότην πρέσβις ἀκίμπτου, καὶ βοήθησον ἡμῖν κινδουνεύουσι, καὶ ῥύσαι ἡμᾶς συμφορῶν ἀδοκίπτων. Ὁρᾶς, Δέσποινα, εἰς πόσους κινδύνους πεπτώκαμεν· ἀνάστησον οὖν ἡμᾶς, πάντα τὰ λυπηρὰ ἀφανίζουσα· διάλυσον τοὺς ἐπικειμένους φόβους· παῦσον τὰ σκάνδαλα· τοὺς πολέμους κόπασον· τὴν κινθῆσαν ὀργὴν καταπράυνον· τὰς παραχὰς καὶ στάσεις ἀφανίσον· καὶ εἰρήνην σταθερὰν ἡμῖν βράβευσον. Ναί, πολυεὐσπλαγγχε Δέσποινα, πρόσθε καὶ ταύτην ταῖς ἄλλαις εὐεργεσίαις σου· ἕνα διὰ παντός καὶ ἀκαταπαύστως κηρύττοντες τὰ σὰ ἐλέη καὶ τὰ θαυμάσια, δοξάζωμέν σε, καὶ τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα Θεὸν σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΚΓ'.

Περὶ τοῦ ἀρνησαμένου τὸν Χριστὸν διὰ γράμματος.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας ἦτον τις Ἄρχων, ὀνόματι Κάρολος, ὃς τις ἐξωδιάζε τοῦ βίου του ἄνωτα εἰς διαφόρους ἀπολαύσεις καὶ σαρκικὰς ἡδονὰς· ἔθεν εἰς ὀλίγου καιρὸν ἐπτώχευσε, καὶ μὴ ἔχων δαπάνην γὰρ πορευεταί πλουσιοπάροχα ὡς τὸ πρότερον, ἐπικραῖνετο, καὶ ἦλθεν

εἰς τὴν ἀβυμίαν, ὅπου ἔλεγεν ὡς ἀπεγνωσμένος λόγια βλάσφημα. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἀπῆλθεν εἰς ἕνα δάσος γὰρ εὐρὴ μάγον τινα, γὰρ τὸν ἐρωτήσῃ εἴαν εὐδυνετο ὁ δαίμων γὰρ τὸν πλουτίσῃ. Περιπατῶν οὖν, ὑπῆντησεν αὐτῷ ὁ διάβολος εἰς σχῆμα στρατιώτου, καὶ λέγει του· Ἐγὼ εἶ-

μαι ἐκεῖνος, ὅπου γυρεύεις, καὶ ἐάν στέργῃς
 νὰ μοῦ κάμῃς ὁμολογίαν μὲ τὸ αἷμά σου
 γεγραμμένην, νὰ λέγῃ, ὅτι συντάσσεσαι
 μετ' ἐμένα, καὶ ἀπαρνεῖσαι τὴν Πίστιν σου,
 ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω πάσας τὰς ἀπολαύσεις
 τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ νὰ κάμω ὅλα σου
 τὰ θελήματα, νὰ ἔχῃς τόσας ἡδονάς, ὅπου
 νὰ μὴν εἶναι τινὰς ὁμοίος σου. Ἐκεῖνος δὲ
 ὁ ταλαίπωρος, μεθυμένος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος
 τῆς φιληδονίας, ἔστεργεν ὡς ἀπεγνωσμένος,
 καὶ ἔγραψε τὰ ἐναντία τοῦ Βαπτίσματος·
 τουτέστιν, ἀπετάξατο τῷ Χριστῷ, καὶ ἐσυν-
 τάχθη τῷ δαίμονι· ὃς τις τοῦ ἔδωκεν ἡδο-
 νὰς καὶ ἀγαθὰ πρόσκαιρα καθὼς τοῦ ἔτα-
 ξε, καὶ ἦτον εἰς τὴν συνοδίαν αὐτοῦ, ἀκο-
 λουθῶν αὐτῷ εἰς τὸ σχῆμα ἐκεῖνο τοῦ στρα-
 τιώτου, καὶ ἐτέλει πάσας τὰς ἐπιθυμίας
 αὐτοῦ. Ἐπέρασαν δὲ ποτὲ ἀπὸ μίαν Ἐκ-
 κλησίαν, καὶ στρέφων εἰς αὐτὴν ὁ τάλας
 τὰ ὄμματα, εἶδε τὴν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.
 Ὄθεν ἐνθυμούμενος τὸ ἀνόμημά του ἐστέ-
 ναξε βαρέως, καὶ ἐπόνεσεν ἡ καρδιά του.
 Τότε τοῦ ἔδωκεν ὁ δαίμων μὲ μίαν ράβ-
 δον τόσαις, ὅπου ἐμαύρισαν ἡ σάρκες του.
 Εἶτα τοῦ εἶπε· Πρόσεχε· ἀπὸ τώρα καὶ
 ἐμπροσθεν μὴ τολμήσῃς πλέον νὰ κυττά-
 ξῃς τὴν Εἰκόνα τῆς Παρθένου Μαρίας, ὅτι
 αὐτὴ μοῦ ἔκαμε πολλὰς ζημίας, καὶ πολ-
 λούς ἐπῆρεν ἀπὸ τὰς χεῖράς μου· ἐάν οὖν
 σὲ ἰδῶ ποτὲ νὰ στρέψῃς πρὸς ἐκείνην
 τοὺς ὀφθαλμούς, σοῦ δίδω σκληρότατον
 θάνατον, νὰ ζημιωθῇς τὰς ἡδονὰς τῆς
 παρουσίας ζωῆς, νὰ πάρω καὶ τὴν ψυχὴν
 σου εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ταῦτα ἀ-
 κούσας ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος, ἔμεινε περίλυπος,
 ἔχι τόσον διὰ τὰς πληγὰς τοῦ σώματος,
 ὅσον διὰ τὸν τῆς ψυχῆς θάνατον. Καὶ
 συλλογιζόμενος ἐν ἑαυτῷ πῶς νὰ λυτρω-
 θῇ ἀπὸ τοιαύτην αἰχμαλωσίαν, ἔλεγε ταῦ-
 τα· Ὁ ἐχθρὸς μοναχὸς του ὁμολόγησεν,
 ὅτι ἡ Παναγία ἐπῆρε πολλοὺς ἀπὸ τὰς
 χεῖράς του, καὶ ἴσως νὰ σπλαγγισθῇ καὶ
 ἐμένα ἢ χάρις τῆς, ὡς Μήτηρ Θεοῦ τοῦ
 παντελεήμονος. Ταῦτα αὐτὸς μὲν διελογί-
 ζετο· ὁ δὲ ἐχθρὸς μὴ γινώσκων τὰ κρυ-
 πτὰ τῆς καρδίας του, τὸν ἐπέρασε πάλιν
 ἀπὸ ἄλλην Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ ἰδῇ ἐάν τοῦ
 ὑπακούσῃ τὸ πρόσταγμα. Καὶ αὐτὸς ἰδὼν

τὴν θύραν ἀνεωγμένην, ἔδραμε σπουδαίως,
 καὶ εἰσελθὼν πίπτει κατὰ γῆς ἐνώπιον τῆς
 πανσέπτου Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, τύπ-
 τω τὸ στήθος, καὶ βοῶν ταῦτα ἐκ βάθους
 καρδίας μὲ ἀναστεναγμοὺς καὶ θερμότατα
 δάκρυα· Δέσποινα καὶ Κυρία τοῦ Κόσμου,
 πρόφθασον, λύτρωσαι με ἀπὸ τὰς χεῖρας
 τοῦ δαίμονος. Πολλὴ εἶναι ἡ δύναμις σου
 Παντάνασσα, δεῖξάι τὴν καὶ εἰς ἐμὲ τὸν
 τρισάβλιον. Μεγάλῃ εἶναι ἡ εὐσπλαγγυία
 σου, καὶ ἐλέησον καμὲ τὸν ταλαίπωρον.
 Ἀμέτρητον εἶναι τὸ ἔλεός σου, καὶ σπλαγ-
 χνίσου με τὸν ἀνάξιον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα
 πλείονα λέγων, ὁ ἐχθρὸς ἐταράσσετο ἔξωθεν
 τοῦ Ναοῦ, καὶ ἔκαμε πολλὴν σύγχυσιν.
 Ἐπειτα μετὰ ὧραν ἰκανὴν ἐβόησε, λέγων·
 Ἐγὼ πηγαίνω, ἀπίστε, ὅτι μὲ διώκει τῆς
 Παρθένου ἡ δύναμις, ἀμὴ κρατῶ τὸ χει-
 ρόγραφόν σου, καὶ ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱός τῆς
 νὰ κρίνῃ ὡς δίκαιος Κριτής, θέλει σὲ
 παραδώσει εἰς χεῖράς μου, ἐπειδὴ ἐκουσίως
 ἀρνήθης τὴν Πίστιν σου. Ταῦτα λέγων ὁ
 πονηρὸς ἠφάνισται. Ὁ δὲ Κάρολος μὲ πε-
 ρισσότερα δάκρυα καὶ δαρμούς ἐδέετο ἐκ-
 τενέστερον πρὸς τὴν εὐσπλαγγυν Μήτηρα
 τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ, ζητῶν ἐλεημο-
 σύνην καὶ ἄφεσιν. Οὕτω γοῦν ἔκαμε τρία
 νυχθήμερα κλαίων πικρῶς ἐκ καρδίας, καὶ
 λέγων λόγια τσοῦτου παραπονετικά καὶ
 θρηνώδη, ὅπου σχεδὸν οἱ λίθοι ἐδάκρουν,
 καὶ οὕτως ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον καὶ τοὺς
 δαρμούς ἀπόκαμε· καὶ ὀλίγον ὑπνώσας,
 εἶδεν ἐν ὄραματι τὴν Ὑπεραγίαν, καὶ λέ-
 γει του· Ἐσὺ ἀρνήθης τὸν Υἱόν μου· λοι-
 πὸν τί θέλεις ἐδῶ εἰς τὸν οἶκόν μου; Ὁ
 δὲ ἀπεκρίνατο μὲ ταπεινὴν λαλίαν καὶ
 δάκρυα, λέγωντας· Ὁ ὑπερένδοξε Μήτηρ
 τῆς ἐλεημοσύνης, διὰ ποίους ἐσταυρώθη ὁ
 παντελεήμων Υἱός σου καὶ πολυεὐσπλαγ-
 χος; οὐχὶ διὰ τοὺς δικαίους, ἀλλὰ διὰ
 τοὺς ἁμαρτωλοὺς· ἐγὼ δὲ, εἰ καὶ μέγα
 ἀνόμημα ἔπραξα, ὅμως ὁ λησστής, ἢ πόρνη,
 ὁ ἄσωτος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ μὲ παρρύνουσι,
 τοὺς ὁποίους διὰ τὴν ἀπειρον εὐσπλαγ-
 χνίαν αὐτοῦ ὑποδέχθη, καὶ ἠλέησεν ὅπου
 δὲν ἔχασι πρέσβιν καὶ μεσίτριαν σὲ τὴν
 γλυκυτάτην αὐτοῦ Μητέρα, καὶ πάλιν δὲν
 τοὺς ἀπέκλεισε τὰ φιλόθροπα σπλάγγνα.

Καὶ ἐμένα πῶς νὰ μὴ δεχθῆ, ὅπου ἔχω τὸ θάρρος σου; Σπλαγγνίσου με, Δέσποινα μου. Ἐὰν γὰρ θέλῃς δύνασαι, καὶ ὅσα ζητήσεις τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου, λαμβάνεις ἀναμφιβόλως, ἐπειδὴ σὲ ἔκαμε μεσίτριαν τῶν ἀμαρτωλῶν. Τότε τοῦ λέγει ἡ Δέσποινα· Ἐπειδὴ ἐμίσησας τὴν ἀνομίαν σου, καὶ μετανοεῖς ἐξ ὅλης καρδίας, ὑποδέχομαι σε, καὶ στρέφω σε τοῦ Υἱοῦ μου, καὶ μὴ φανῆς ἀχάριστος εἰς τὴν μεγίστην αὐτὴν δωρεάν, ἀλλὰ δεῖξον ἔργα ἀξία μετανοίας. Ὁ δὲ εὐχαρίστησεν ἱκανῶς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Δέσποινά μου καὶ Κυρία δεδοξασμένη, πάντα δύνασαι· λοιπὸν κάμε μου καὶ ταύτην τὴν χάριν εἰς πληροφρορίαν τῆς ἐμῆς συγχωρήσεως· πρόσταξον νὰ μοῦ στρέψῃ ὁ ἐχθρὸς τὸ πονηρὸν ἐκεῖνο χειρόγραφον, διὰ νὰ μὴ μὲ ἐκφοδῆ, πῶς θέλει νὰ τὸ φέρῃ τοῦ δικαίου Κριτοῦ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως· γνωρίζω, ὅτι οὐδὲν σοὶ ἀδυνατεῖ· ὡς Μήτηρ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ δύνασαι νὰ πάρῃς αὐτὸ τὸ ἀφρονέστατον γράμμα, διὰ νὰ ταπεινωθῆ τελείως ὁ πονηρὸς, νὰ μὴν ἔχῃ ἐλπίδα τινα εἰς τοῦ λόγου μου. Λέγει τοῦ ἡ Δέσποινα· Εἰς δόξαν τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ μου νὰ σοῦ γένη καὶ τοῦτο. Ταῦτα εἰπούσα, τοῦ ἐφάνη πῶς ἤκουσεν εἰς τὸν ἀέρα φωνᾶς, καὶ ἐλέγησιν· Ὡς Μήτηρ τῆς δικαιοσύνης μὴ κάμῃς τὴν ἀδικίαν ταύτην, ὦ Δέσποινα, νὰ μοῦ πάρῃς ἐκεῖνον, ὅπου ὁμολογᾷ μὲ τὸ γράμμα του πῶς εἶναι ἐδικός μου. Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐχθρὲ τῆς ἀληθείας, πάντοτε εἶσαι ψεύστης, ἀμὴν τῶρα εἶπες ἀλήθειαν, πῶς εἶμαι μήτηρ τῆς δικαιοσύνης, καὶ διὰ τοῦτο θέλω νὰ κάμω δικαίαν κρίσιν, νὰ

πάρω τὸ πλάσμα τοῦ Υἱοῦ μου ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, ὅτι ἀδικον εἶναι νὰ ἐξουσιαῶς ἐσὺ τὸ ἀλλότριον.

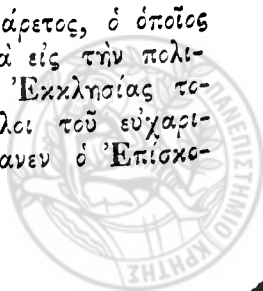
Ταῦτα ἀκούων ὁ Κάρολος ἔλαβε πολλὴν εὐφροσύνην, καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν του ἐξυπνήσεν, καὶ βλέπει ὅτι δὲν ἦτον ὄνειρον, ἀλλὰ εὐρέθη (ὦ τοῦ θαύματος!) εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸ χειρόγραφον. Πόσῃν εὐφροσύνην νομίζετε νὰ ἔλαβε τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι τὸ ἤκουσαν, καὶ εἶδαν τὸ χειρόγραμμα; Πάντες ἐξέστησαν, ὅλοι ἐθαύμασαν τοῦ Δεσπότου τὸ ἀπειρον ἔλεος, καὶ τῆς πανυμνήτου Παρθένου τὴν ἀνείκαστον δύναμιν. Αὕτη ἡ φήμη ἀπῆλθεν εἰς Πόλεις καὶ Κάστρον διάφορα· καὶ ὡς τὸ ἔμαθεν ὁ ἀγιώτατος Λέων, ὅπου ἦτον τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εἰς τὴν Ῥώμην Ἀρχιεπίσκοπος, ἔστειλεν ἀνθρώπους, καὶ ἤφεραν τὸν Κάρολον. Καὶ ἰδὼν ἐκεῖνο τὸ γράμμα, ἐπρόσταξε νὰ γένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καινῶς μεγάλη εὐχαριστία τῇ Θεομήτορι, καὶ ἐτέλεσαν Ἐορτὴν πανευφρόσυνον, καὶ πολλοί, ὅπου ἦσαν εἰς διαφόρους ἀνομίας καὶ ἀσελγείας βεβυθισμένοι, μετενόησαν ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἐλπίζοντες ὅτι διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου νὰ ἀπολάσσοσι τὴν τῶν ἀμαρτημάτων συγχώρησιν. Ὁ δὲ Κάρολος γενόμενος Μοναχὸς, ἔδειξε καρποῦς ἀξίους τῆς μετανοίας, καθὼς τὸν ἐπρόσταξεν ἡ Κυρία μας, καὶ διὰ τῆς χάριτος αὐτῆς ἤξιώθη τῆς Οὐρανοῦ μακαριότητος. Ἦς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ταῖς αὐτῆς ἰκεσίαις, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Κ Δ'.

*Ἐτερον παρόμοιον περὶ Θεοφίλου τοῦ τὸν Χριστὸν ἀρνησαμένου ἐγγράφως.

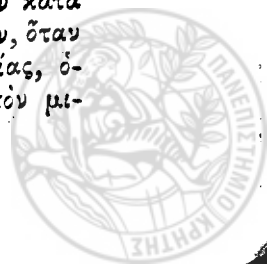
Μετὰ τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χρόνους φθζ'. ἦτον εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Κιλικίων ἕνας Ἐπίσκοπος, αἰκονόμος τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Πόλεως Ἀδανῶν, τὸ ὄνομά του Θεοφίλος,

ἄνθρωπος θεοσεβῆς καὶ ἐνάρετος, ὁ ὁποῖος ἐπέρινα καλὰ καὶ γνωστικά εἰς τὴν πολιτείαν, κυβερνῶν τὰ τῆς Ἐκκλησίας τοσοῦτον θαύρεστα, ὅπου ὅλοι τοῦ εὐχαριστοῦσαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἐπίσκο-



πος, ἔδραμον πάντες εἰς τὸν Μητροπολίτην, ζητοῦντες νὰ χειροτονήσῃ αὐτοῖς τὸν Θεόφιλον, ὃς τις ἦτον ἐνάρετος ἄνθρωπος. Τοῦτου οὖν ἐβούλετο νὰ ψηφίσῃ, ἀμὴ ὁ Θεόφιλος δὲν τὸ ἔστερξεν, ὡς ταπεινός, ὅπου ἦτον. "Ὅθεν ἰδὼν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ, χειροτονήσεν ἕτερον, καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεόφιλον, καὶ νὰ τὸν ἔχη Ἐπίτροπον. Οὕτως οὖν ἐπέονα πάλιν ἐνάρετα ἱκανὸν καιρὸν ὁ Θεόφιλος· ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας ἐφθόνησε τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, καὶ ἐβουλήθη νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς μέγαν ὄλισθον, καθὼς ἔκαμεν. Ἦγουν, ἐνέργησε μὲ ταῖς πανουργίαις του, καὶ μὲ διαβολαῖς τινῶν κακοτρόπων ἀνθρώπων, καὶ τὸν ἐμίσησε τοσοῦτον ὁ νέος Ἐπίσκοπος, ὅπου τὸν ἐδίωξεν ἀδίκως τῆς Ἐκκλησίας, ὑστερήσας αὐτὸν πάσης ἀξίας, καὶ ἔκαμεν ἄλλον Ἐπίτροπον. Αὐτὴν τὴν ἀδικον καθαίρεισιν πρῶτον μὲν τὴν ὑπέμεινεν ὁ Θεόφιλος, καὶ ἔδειξεν ὅτι δὲν ἐλυπήθη· ἀμὴ ὕστερον τὸν ἐρέθιζεν ὁ δαίμων εἰς ὀργὴν πολλήν, ἐνθυμίζων αὐτοῦ τὴν ἀξίαν, ὅπου εἶχε, καὶ τὸν ὑστέρησεν ὁ ἀχάριστος Ἐπίσκοπος, ὅπου αὐτὸς ἦτον αἰτία, διὰ νὰ μὴ δέλῃ δόξαν, καὶ ἐχειροτονήθη ἐκείνος, καὶ τώρα νὰ εἶναι ὑπ' αὐτοῦ καταφρονεμένος καὶ ἐχθρευόμενος. Αὐτὰ, καὶ ἕτερα πλείονα ἔθανεν ὁ ἐχθρὸς εἰς τὴν τοῦ Θεοφίλου διάνοιαν, καὶ τόσον τὸν ἐπολέμησεν, ὅπου τὸν ἐνίκησε τὸν ταλαίπωρον, καὶ ἐκατάπεισέ του νὰ κάμῃ τοῦ Ἐπισκόπου τινὰ μαντείαν νὰ τὸν δεχθῆ πάλιν εἰς τὴν ἀξίαν, ὡς πρότερον. Ἦτον οὖν εἰς ἐκείνην τὴν Χώραν εἰς Ἰουδαίος, ὅπου ἔκαμεν μεγάλας μαντείας. Τοῦτου ἠρώτησεν ὁ Θεόφιλος εἰάν ἐδύνητο νὰ τοῦ βοηθήσῃ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ στρέψῃς εἰς τὸ Ὀφεικίόν σου, καὶ νὰ ἔχῃς περισσοτέραν τιμὴν, μόνου νὰ προσκυνήσῃς τὸν διδάσκαλόν μου, καὶ νὰ κάμῃς εἴτι σὲ εἶπῃ, ἀμὴ φυλάγου νὰ μὴ κάμῃς τὸν Σταυρόν σου, εἴτι καὶ ἂν ἰδῆς, εἴτι μένομεν ἀπρακτοί. Ὁ δὲ ἔστερξεν ἐκ τοῦ θυμοῦ νικώμενος. Καὶ πορευθέντες εἰς τόπον ἔρημον, ἀρχίζει ὁ μιὰρὸς Ἰουδαίος τὰς ἐπιφάσεις του, ἀνακραζὼν τοὺς δαίμονας, οἳ τινες ἐσυναχθήσαν πλῆθος ἀπει-

ρου, καὶ εἰς τὸ μέσον τοὺς ἐκάθισεν ὁ πρῶτος μὲ πολλὴν ἔπαρσιν. Τότε λέγει ὁ μάντις πρὸς τὸν Θεόφιλον· Προσκύνησον τὸν αὐθεντην μας. Τοῦτου γενομένου, εἶπεν ὁ Ἐβραῖος τῷ δαίμονι· Δέσποτα ἡμέτερε, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου αὐτοῦ, καὶ σοῦ τὸν ἤφερα νὰ τοῦ βοηθήσῃ. Λέγει ὁ δαίμων· Ἐάν δέλῃ νὰ γραφθῆ δουλός μου, καὶ ἀρνητῆς τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν κάμω νὰ ἔχῃ περισσοτέραν τιμὴν τῆς προτέρας, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν νὰ τοῦ δώσω, καθὼς ἐσὺ γινώσκεις τὴν δύναμίν μου, μόνου ἄς μοῦ κάμῃ ἰδιόχειρον γράμμα, πῶς ἀρνεῖται τὸν Υἱὸν τῆς Μαρίας, διὰ νὰ μὴ μὲ γελάσῃ εἰς τὸ ὕστερον. Τότες ὁ Θεόφιλος ἐκτυφλωθεὶς ἀπὸ τὴν ματαίαν δόξαν τοῦ Κόσμου, ἢ μᾶλλον εἶπεν ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὑπερηφανίας, ἔγραψεν ὁ ἄφρων τὴν ἀρνησιν τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἐσυναχθῆ τῷ δαίμονι, καὶ σφραγίσας τὸ γράμμα, τὸ ἔδωκε τῷ ἐχθρῷ. Ὁ ὁποῖος τὸν ἐνηγκαλίσθη, καὶ κατεφίλησε, λέγωντας· Τώρα νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμίν μου. Ταῦτα εἰπὼν ἐγένετο ἄφαντος μὲ ὄλα τῆς πονηρίας τὰ πνεύματα. Ὁ δὲ ἀποστάτης μὲ τὸν προδότην ἔστρεψαν εἰς τὴν Πόλιν. Τῇ ἐπαύριον ἐπροσκάλεσεν ὁ Ἐπίσκοπος τὸν Θεόφιλον, καὶ τὸν ἐψήφισεν Οἰκονόμον, ζητῶντάς του συγχώρησιν εἰς τὴν ἀτιμίαν ὅπου τοῦ ἔκαμε, καὶ τοῦ ἔβαλεν ἕως ἐδάφους μετάνοιαν, τόσον ὅπου ἐθαύμασαν οἱ περισσώτεροι. Ἀλλὰ τοῦτο ἐγένεον ἐκ συνεργείας τοῦ δαίμονος, ὃς τις ὑπῆγε τὴν νύκτα, καὶ τὸν ἐφόβησε τόσον, ὅπου τὸν ἔκαμε καὶ ἐτρόμαξεν. Ὑψώθη γοῦν ὁ Θεόφιλος περισσοτέρον τῆς προτέρας τιμῆς, ἀμὴ ὄχι ταπεινός ὡσάν τότε, ἀλλὰ μάλιστα ὑπερήφανος, καὶ τὸν ἐφοβοῦντο ὄλοι, καὶ τὸν ἐτίμουν, ἐξαιρέτως δὲ ὁ Ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ μάντις ὑπήγγεινε πολλάκις, καὶ τὸν ἐνουθέτα νὰ φυλάττῃ τὴν ὑπόσχεσιν πρὸς ἐκείνον, ὅπου τοῦ ἔδωκε τὴν τιμὴν, καὶ νὰ μὴ βάλῃ ποτὲ εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὸν ἀπαρνηθῆ, καὶ νὰ γένη πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος. Αὐτὸς δὲ ὁ ἄφρων κατὰ πρῶτον τοῦ εὐχαρίστα· ἀμὴ ὕστερον, ὅταν συλλογίσθῃ τὸν βυθὸν τῆς ἀπωλείας, ὅπου τοῦ ἐπροξένησεν, ἀρχίζει νὰ τὸν μι-



σᾶ, ἐνθυμήμενος τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ ἔλεγε κατ' ἑαυτὸν ταῦτα· Οἶμοι! πῶς ἐπλανήθην ὁ ἄφρων, καὶ γέγονα δούλος τοῦ ἐχθροῦ διὰ τῆν πρόσκαιρον τιμὴν ταύτην; τὴν υστέρησιν τῆς Οἰκονομικῆς δὲν ἐδύναμουν νὰ ὑποφέρω, καὶ τὴν ζημίαν τῆς αἰωνίου Μακαριότητος πῶς δὲν ἀναλογίζομαι ὁ τρισάθλιος, ἔταν μὲ ματακρίνη ὁ Ἐπουρανίος Βασιλεὺς νὰ φλογίζομαι ἀτελεύτητα; ὦ τῆς ἀνοίας μου, καὶ τίς νὰ μὴ με κλάυση τὸν ἀφρονέστατον; Ταῦτα διανοόμενος ὠδύρετο ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ἐδειλίαζε νὰ κάμῃ προσευχὴν ὡς ἀνάξιος· ἀλλὰ μόνον ἔκλαιε πικρῶς, λέγων· Οὐαί σοι, ταλαίπωρε Θεόφιλε! πῶς ἐμωράνθης νὰ ἀρνηθῆς τὸν Δεσπότην σου; τίς δύναται νὰ πάρῃ τὸ χειρόγραφον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δαίμονος; οἶμοι τῷ ἀθλίῳ· καλλίον μου ἦτον νὰ ἤθελε σχισθῆ ἡ γῆ νὰ μὲ καταπίῃ, ἢ νὰ πῆσῃ φλόξ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ νὰ μὲ ἀφανίσῃ, πᾶρξ νὰ ἀρνηθῶ τὸν δημιουργόν καὶ Σωτῆρά μου. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγων, ἔλαβεν ὀλίγον θάρρος καὶ ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ ἐλέους, καὶ ἀπελθὼν εἰς ἓνα Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πίπτει ἐνώπιον τῆς ἱεράς αὐτῆς Εἰκόνας, κλαίει πικρῶς, καὶ στεναίξων ἐκ βάθους καρδίας, καὶ ὁμολογῶν ἐκφώνως τὴν ἀνομίαν αὐτῆ, καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν θέλει σηκωθῆ ἐκ τῆς γῆς ἕως νὰ ἰδῇ παραμικρὰν εὐσπλαγχνίαν ἀπὸ τὴν Μητέρα τοῦ ἐλέους· καὶ οὕτως ἐτέλεσεν ὀδυρῶμενος ἡμέρας μί· μετὰ τὴν βοήθειαν τῆς Ὑπεραγίας, ἣ ὅποια τὸν ἐδυνάμωσε νὰ περάσῃ νῆστις τόσον καιρὸν, καὶ οὔτε τὸς δαίμονας ἀφῆκε νὰ τοῦ δώσουν τινα ἐνόχλησιν. Μετὰ τὰς μί· ἡμέρας ἀφυπνώσας, βλέπει τὴν Κυρίαν τοῦ Κόσμου, καὶ καταφυγὴν τῶν ἀμαρτωλῶν, τὴν Πηγὴν τῆς ἐλέως, καὶ λέγει του· Ἐσὺ ἀπαρνήθης τὸν Υἱόν μου, πῶς οὖν ἐγὼ νὰ δεηθῶ διὰ λόγου σου; Ὁ δὲ μετὰ δακρύων εἶπεν αὐτῇ· Κυρία καὶ Δέσποινα, ἡ σωτηρία τοῦ Κόσμου, γνωρίζω ὅτι μεγάλη εἶναι ἡ ἀνομία μου, ἔπαισα τοῦ Δεσπότη μου· ἀλλὰ γινώσκω καὶ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν, καὶ φιλανθρωπίαν ἀμέτροτον, καὶ ὅτι διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἔπαθε, καὶ ληστὰς καὶ τελῶνας διέσωσεν· ἀγκαλὰ καὶ ἡ ἀνομία μου

νὰ εἶναι βαρυτέρα πάντων, καὶ χειροτέρα, ἔμω εἰς τὴν σκέπην σου καὶ βοήθειαν καταφεύγω, καὶ εἰς τὸ πέλαγος τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ πανοικτιρμονός σου Υἱοῦ ἀποβρίπτω τὴν ἀπόγνωσιν τῆς ψυχῆς μου, ἐλπίζοντας νὰ εὕρω τίποτας ἐλεημοσύνην, καὶ ἡ μικρά μου μετάνοια μὲ τὴν μεγάλην σου βοήθειαν, θέλουσι δυσωπήσει τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ ποιητοῦ καὶ Σωτῆρός μου· λοιπὸν, Δέσποινά μου, ἐγγυῆτρια τῶν μετανοήτων, δός μοι, μικρὰν παρηγορίαν, καὶ μὴ με βδελύξῃς τὸν ἄσωτον, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ μεμολυσμένου, καὶ τάσσω σου, Κυρία μου, ὅτι μὲ τὴν καλλὴν μου μετάνοιαν νὰ πικρῶν ἑκείνου τὸν δαίμονα, ὃν ἠυφρανα μὲ τὴν ἀσύμετον συνταγὴν μου· καὶ καθὼς ἐλύπησα τοὺς ἀγίους Ἀγγέλους, οὕτω πάλιν νὰ τοὺς εὐφρῶν μὲ τὰ ἔργα τῆς μετανοίας μου· ἡ ὅποια εἰὰν δὲν φθάσῃ νὰ εἶναι τόση, ὅση ἦτον ἡ ἀνομία μου, ἂν ἀναπληρωσῇ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ παναγαθοῦ Δεσπότη, ὅπου ἔχουσε διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς τὸ αἷμα αὐτοῦ τὸ πολυτίμου· καὶ αὐτὸν ὅπου διὰ τὴν ἀφροσύνην μου ἀρνήθηκα, αὐτὸν ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας ὁμολογῶ καὶ πιστεύω Θεὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ Κόσμου, καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ χύσω τὸ αἷμά μου δι' ἀγάπην του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἡ ὁμολογία μου· καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀναθεματίζω, καταφρονῶ, καὶ τὸν ἀρνοῦμαι, καὶ σὲ τὴν ὑπέριμον Βασίλισσαν ἀπάσης τῆς Κτίσεως, σεβομαι καὶ προσκυνῶ, δεόμενός σου νὰ μοῦ δώσης τὴν σὴν βοήθειαν. Ταῦτα λέγων, τοῦ ἀπεκρίθη ἡ Δέσποινα· Ἐπειδὴ πάλιν ὀλοφύχως ὁμολογεῖς τὸν Υἱόν μου Θεὸν ἀληθῆ, ἐγὼ νὰ κάμω δέησιν διὰ σέ, νὰ σοῦ δεχθῇ τὴν μετάνοιαν· Οὕτω λέγουσα, ἐξύπνησεν ὁ Θεόφιλος, καὶ λαβὼν θάρρος καὶ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας αὐτοῦ, προσέθετο τοῖς δάκρυσι δάκρυα. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας πάλιν εἶδεν ὁμοίως τὴν Δέσποιναν, καὶ τοῦ εἶπε μὲ ἰλαρὸν πρόσωπον· Χαίρου, ὅτι ἐδέχθη ὁ Υἱός μου τὴν σὴν μετάνοιαν, καὶ σοῦ συγχωρεῖ τὸ ἀνόμημα· λοιπὸν σπούδαζε ἕως τέλους τῆς ζωῆς σου νὰ κάμῃς τὸν προπούμενον ἀγῶνα καὶ ἄσκησιν, ἐνθυμούμενος τοιαύτην εὐεργεσίαν.

Ὁ δὲ εὐχαριστήσας εἶπεν αὐτῇ: Ἐπει-
δὴ ἠπάνισες τὴν ἀμετρον λύπην μου, δέο-
μαί σου, παντοδύναμε Δέσποινα, πρόσ-
ταξον, ἵνα λάβω τὸ ἀφρονέστατόν μου χει-
ρόγραμμα εἰς πληροφορίαν τῆς ἐμῆς συγ-
χωρήσεως, ὅτι αὐτὸ μὲ λυπεῖ καὶ ἐκ-
θλίβει με, ὅταν ἐνθυμηθῶ πῶς τὸ ἔχει
ὁ πονηρὸς δαίμων, καὶ ὅλος ἀπονεκρώνο-
μαι. Λέγει του ἡ Θεοτόκος: Φοβοῦ τὸν
Θεόν, καὶ αὐτὸς ποιεῖ τὸ θέλημα τῶν
φοβουμένων αὐτόν. Τότε ἠγέρθη μὲ πολ-
λὴν χαρὰν ὁ Θεόφιλος, καὶ προσευχόμε-
νος ἄλλας τρεῖς ἡμέρας, ὡς περ τὸ πρό-
τερον, τοῦ ἐμφανίζεται ἡ πανύμνητος εἰς
τὸ ὄραμα, λέγουσα: Διὰ τὴν βεβαιωθῆς,
ὅτι ἐδέχθη σου ὁ Κύριος τὴν μετάνοιαν,
καὶ σὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν
τοῦ δαίμονος, λάβε καὶ τὸ σὸν ἰδίόχειρον.
Ὁ δὲ ἔξυπνος γενόμενος, τὸ εἶδεν εἰς τὰς
χεῖρας αὐτοῦ, καθὼς τὸ εἶχεν ἐσφραγι-
σμένον. Τίς τὴν ἀνιχνεύσει τὴν ἀγαλλίασιν,
ὅπου ἔλαβεν; Ἐδόξαζε τὸν Κύριον, καὶ
εὐχαρίστα τὴν Ἀεικάρθενον, κηρύττων

αὐτῆς τὸ ἀπειρον ἔλεος, καὶ τὴν ἀνείκα-
στον δύναμιν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἐπίσ-
κοπος καὶ πάντες τῆς Πόλεως, ἐδόξασαν
τὸν Θεὸν τὸν ποιοῦντα τοιαῦτα τεράσ-
τια. Ὁ δὲ Θεόφιλος ἐνεκρώθη τελείως τῷ
κόσμῳ, μισήσας πάντα τὰ τῆς σαρκὸς
θελήματα, ἀπαρνησάμενος πᾶσαν δόξαν
ματαιάν καὶ τιμὴν πσοσκαίρον, καὶ ὑπη-
ρέτα ἐκείνον τὸν ναὸν τῆς Ὑπεραγίας ἕως
ὄλην του τὴν ζωὴν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν,
καὶ ταπεινώσιν· καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην με-
τάνοιαν, καὶ ἄλλας ἀρετάς, ὅπου ἐκατέρω-
θωσεν, εὐωδίασε τὸ λειψανόν του, καὶ ἐ-
τέλεσε καὶ θαυμασία εἰς δόξαν Θεοῦ τοῦ
παντελελήμονος, καὶ τῆς παναμώμου Μη-
τρὸς αὐτοῦ. Ταύτην τὴν διήγησιν ἔγραψεν
ἕνας τοῦ ὑποτακτικὸς Εὐτυχιανὸς ὀνόμα-
τι, ὃς τις ἦτον παρὼν εἰς ὅλα, καὶ ἁμαρ-
τύρησι, διὰ τὴν μάθωμεν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτω-
λοὶ πόσον δύναται ἡ Δέσποινα τῶν Ἀγγέ-
λων, καὶ προστασία ἡμῶν καὶ μεσίτρια.
Ἡς ταῖς προσεβίαις ἀξιοθετήμεν τῆς αὐ-
ραίου Μακαριότητος. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΚΕ΄.

Περὶ τοῦ ἑωρακότος τὴν Παναγίαν κοινωνοῦσαν τοὺς κοπιῶντας
Ἄδελφούς οὐράνιου Ἄρτου.

Τὸν καιρὸν τοῦ ἁγίου Σάββα ἦσαν εἰς
τὴν Λαύραν αὐτοῦ πολλοὶ καὶ ἐνάρετοι
Μοναχοί, καὶ ἐδούλευαν τῷ Κυρίῳ. Ἵπῆ-
γε δὲ καὶ εἰς Ἄρχων εὐγενῆς καὶ πλού-
σιος τὴν μονάσῃ, τὸν ὁποῖον ὑποδέχθη
μετὰ χαρᾶς ὁ Ἅγιος. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦ-
τον μαθημένος τοῦ κόπου, τὸν ἐκυβέρ-
να, καὶ δὲν τὸν ἄφηνε τὴν πηγύνη μὲ τοὺς
ἄλλους εἰς τὰς βαρέας ὑπηρεσίας τῆς γῆς,
οἱ ὅποιοι ἐδούλευαν ἕως τὴν Ἰ. ὥραν,
καὶ τότε ἤρχοντο, καὶ ἀνέγνωσαν κοινῶς
τὴν Ἀκολουθίαν, καὶ μετὰ τὸν Ἐσπε-
ρινὸν ἔτρωγαν μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν Κοι-
νοβιάτικα. Τοῦτο ἐπειδὴ δὲν ἐδύμετο τὴν
κάμη αὐτὸς ὁ ἀρχάριος, τὸν ἐπρόσταξε
τὴν ἀγωνίζεσθαι εἰς τὸ Μοναστήριον τὸ κα-
τὰ δύναμιν, καὶ τὴν νηστεύῃ ἕως τὴν ἔρ-

χωνται ὅλοι οἱ Ἄδελφοί, τὴν τρώγον ἀν-
τάμα κατὰ τὴν τάξιν. Αὐτὸς δὲ οὐτε
κἂν ταύτην τὴν ἐντολὴν ἐφύλαττεν· ἀμὴ
ἔτρωγεν εἰς τὸ κελλίον του, διατὶ τοῦ ἡ-
φεραν οἱ συγγενεῖς του φαγία διάφορα. Ὁ
Ἅγιος τὸ ἔξευρεν, ἀμὴ διατὶ ἦτον ἀρχά-
ριος δὲν τὸν ὠνείδισε, τὴν μὴ βαρεθῆ, μό-
νον ἐδέετο τοῦ Θεοῦ τὴν τὸν διορθωσῃ.
Ἡλθεν οὖν ἡ Ἑορτὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεο-
τόκου τῇ 14. τοῦ Αὐγούστου, καὶ τὸ πρῶ-
τῆς Παραμονῆς, ὅταν ὑπήγασιν οἱ Ἄδελ-
φοὶ τὴν δουλεύουσι, τοὺς εἶπεν ὁ Ἅγιος
τὴν ἀρχαρίου ἐκείνου εἶπε τὴν ὑπάγῃ εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ὥραν τοῦ Ἐσπερινοῦ
τὴν κυττάξῃ ὅταν ὅλοι οἱ Ἄδελφοὶ συνα-
χθῶν, τὴν τὴν δώσῃ λόγον. Οὕτω γοῦν



ἔκαμε. Καὶ ἀφ' οὗ ἤλθασιν οἱ πατέρες, εἶδεν ὁ ἀρχάριος μίαν θαυμαστήν ὄπτασιαν, οὐχὶ κοιμώμενος, ἀλλὰ ἔξυπνος ἦγον, εἶδεν μίαν ὠραιότατην γυναῖκα ἐν μέσῳ δύω Ἀγγέλων, ὑπὲρ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἥλιου φωτοβολοῦσα· καὶ ὁ μὲν εἰς ἐκράτει ἓνα Ποτήριον γεμάτου Ἄρτου οὐράνιου, καὶ ὁ ἕτερος ἓνα λεπτόν μανδύλιον. Ἡ δὲ ὠραία ἐκείνη γυνή, ἥτις ἦτον ἡ Δέσποινά μας, ἐθάσταζε μίαν χρυσήν λαβίδα, καὶ ἀπήρχετο ἓνας καὶ ἓνας Ἀδελφός, καὶ ἐσπόγγιζε τὸ πρόσωπόν του ὁ Ἄγγελος μὲ τὸ μανδύλιον· ἔπειτα ἐπροσκύνα τὴν Παναγίαν, καὶ αὐτὴ ἐλάβανε τὴν λαβίδα, καὶ τοῦ ἔδιδε τὸν οὐράνιον Ἄρτον. Ταῦτα βλέπων ὁ ἀρχάριος ἐθαυμάζετο, καὶ πλησιάσας, διὰ νὰ ἀξιωθῆ καὶ αὐτὸς τοιαύτης δωρεᾶς, δὲν ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου. Οὕτε γὰρ ὁ Ἄγγελος τὸν ἐσπόγγισεν, οὕτε ἡ Παναγία τὸν ἐκοινωνήσεν. Ἀλλὰ εἶπέ του: Αὐτὴ ἡ βρωῖσις εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Υἱοῦ μου, καὶ τὸ λαμβάνουσι ἄσοι νηστεύουν

ἕως τὴν ὥραν ταύτην, καὶ καθαρίζονται, ἀμὴ ἐσὺ δὲν νηστεύεις, καὶ πῶς νὰ κοινωνήσῃς τούτου τοῦ Ἄρτου; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἄς μὲ σπογγίσῃ καὶ ὁ Ἄγγελος μὲ τὸ ἱερόν αὐτοῦ μανδύλιον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο: Ἐὰν θέλῃς νὰ σπογγίσῃσαι μὲ τούτο, κάμε νὰ κοπιᾷς καὶ σὺ μὲ τοὺς ἄλλους, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἰδρωμένοι ἀπὸ τὸν κόπον, καὶ διὰ τοῦτο σπογγίζονται, ἀμὴ ἐσεῖνα ποῖον ἰδρωτὰ νὰ σπογγίσῃ ὁ Ἄγγελος; Ταῦτα ἀκούων ἐτρόμαξε, καὶ δραμὼν πρὸς τὸν Ἠγούμενον εἶπεν: Ἐἶδετε τάχα τὴν ὄπτασιαν, ὅπου εἶδα ἐγὼ ὁ ἀνάξιτος; Ὁ δὲ Ἄγιος ἀπεκρίνατο: Αὐτὸ ὅπου εἶδες ἦτον πρὸς διόρθωσίν σου ἀμὴ οἱ Ἀδελφοὶ πληροφορημένοι εἰσίν, ὅτι ἡ Παναγία τοὺς ἀγιαξεί, νὰ εἶναι ἄξιοι εἰς πᾶσαν πανήγυριν νὰ κοινωνοῦσι τὰ θεῖα Μυστήρια. Ἀπὸ τότε λοιπὸν καὶ ἔμπροσθεν ἐκοπίαζε καὶ αὐτὸς περισσότερο, καὶ ἔτρωγεν ὀλιγώτερον, καὶ οὕτω τελειώσας εἰς τὴν μακαρίαν ὑπακοήν, ἤξιωθη τῆς οὐρανίου Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α Κ Σ.

Περὶ τῆς τεξιάσης μέλαν παιδίον, καὶ ἐκ τῶν ὑδάτων μετὰ τοῦ παιδὸς παρὰ τῆς Θεομήτερος λυτρωθείσης.

Εἰς τὴν Χώραν, ὅπου λέγουσι Νάρνην, ἀπὸ τὸ μέσον τῆς ὁποίας τρέχει ὁ μέγας ποταμὸς ὁ Νάρης, ἀνωθεν τοῦ ὁποίου ἔχουσιν ἓνα γεφύρι κτισμένον, πολλὰ μεγάλου καὶ ὠραιότατου, διατι ὁ ποταμὸς εἶναι περίσσο πλατὺς καὶ βαθύτατος· εἰς αὐτὴν τὴν χώραν ἦτον εἰς πλούσιος Ἄρχοντας, καὶ εἶχεν ὑπηρέτας καὶ δούλους πολλοὺς, μέσα εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ἓνας Ἀράπης, ὃς τις τοῦ ἔκαμνε πολλὴν δουλειαν, καὶ τὸν ἠγάπα ὁ Ἄρχων. Ἐτυχε δὲ καὶ ἐγέννησεν ἡ Ἀρχόντισσα ἓνα παιδίον, τῶσον μαῦρον καὶ μελανόν, ὅσον ἦτον σχεδὸν καὶ αὐτὸς ὁ Ἀράπης. Τὴν αἰτίαν δὲν ἤξεύρω, ὅτι ἡ γυνὴ ἦτον καθαρὴ καὶ σώφρων, καὶ ἕτερον ἄνδρα δὲν ἐγνώριζε, πᾶρξ τὸν ὁμόζυγόν της: Ἐ-

ξῶχος δὲ εἶχεν εἰς τὴν Παναγία πολλὴν εὐλάβειαν, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν τὴν ἠγάπα ἡ Δέσποινα, καὶ τῆς ἔκαμε τὴν χάριν, ὅπου ἐδῶ κάτω γράφομεν. Ὅσοι γοῦν ἔβλεπαν τὸ παιδίον, οὐ μόνον οἱ ξενεῖ, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἄρχων αὐτὸς, ἐνόμισαν ὅτι μὲ τὸν Ἀράπην τὸ ἔκαμε, καὶ εἶχε πολλὴν τὴν λύπην, αἰσχυρόμενος τοὺς ἀνθρώπους· ὅτι ὅλοι διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐσουτύχεναν, καὶ πολλάκις τὸν εὐίκα ἡ θλίψις τόσον, ὅπου ἐμελέτα νὰ φονεύσῃ τὸ βρέφος, τὸν Ἀράπην, καὶ τὴν ὁμόζυγον. Ὅμως ἡ Παναγία τοῦ ἔδιδεν ὑπομονήν, ὅπου ἐγίνωσκεν ἐκείνην τῆς ἀνευθύου τὴν καθαρότητα. Διὰ νὰ φύγῃ γοῦν τὸ δυσειδὸς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν κατάκρισιν, εἶπε τῆς γυναικὸς τῆς, ἀφ' οὗ ἐξαφόρωσθη. Ἐ-

παρε κακή γυναίκα τὸ μπασταρδί, ὅπῃ ἐγένυ-
νησες, καὶ φύγε ταχέως ἀπὸ τὸν οἶκόν μου,
καὶ ὑπάγε εἰς τόπον, ὅπου νὰ μὴ σέ ἰδοῦσι
πλέον οἱ ὀφθαλμοὶ μου, μὴ θυμωθῶ καμ-
μίαν φοράν νὰ τὸ θανατώσω. Ταῦτα λέγων,
ἄρπαξεν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς πλοκάμους, καὶ
τὴν ἔρριξε μετὰ τὸ βρέφος ἔξω τοῦ οἴκου. Ἐ-
κείνη δὲ ἡ πτωχὴ κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη
ὑπῆγεν εἰς ἕνα τῆς Δεῖου, νομίζουσα νὰ τὴν
ὑποδεχθῆ καὶ ἐκεῖνος, ὅπου ἦτον ἀπὸ τὸ
αἷμά του, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τὴν ἐδίωξε μετὰ
πολλῶν ὀνειδισμῶν τε καὶ ὕβρεων· καὶ οὐ-
τως ἔκαμαν ὅλοι οἱ ἐδικοί τῆς καὶ συγγενεῖς,
θαρρῶντες ὅτι μὲ τὸν Ἀράπην ἔκαμε τὸ
τέκνον κατὰ ἀλήθειαν. Ἐπῆρεν οὖν τσαού-
την λύπην ἡ ἀθλία, ὡς εἶδεν ὅτι πάντες οἱ
συγγενεῖς τῆς τὴν ὕβρισαν καὶ ἐδίωξαν, ὅ-
που ἔβαλε γνώμην νὰ θανατωθῆ μετὰ τὸ βρέ-
φος, μὴ ὑποφέρουσα τῶν ἀνθρώπων τὸ ὀ-
νειδος. Ταῦτα μελετήσασα, εἰσῆλθεν εἰς
ἕνα ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ
σταματᾷ ἐνώπιον τῆς ἱεράς εἰκόνης αὐτῆς,
καὶ ἔκλαυσε τόσον, ὅπου ἔβρεξεν ὅλον τὸ ἔ-
δαφος, λέγουσα: Γλυκυτάτη μου Κυρία καὶ
Δέσποινα, δέομαι τὴν εὐσπλαγχτίαν σου,
μὴν ἀφήσης τὴν ψυχὴν μου νὰ κολασθῆ
διὰ τὸν ἐκούσιον θάνατον, ὅπου ὑπάγω νὰ
λάβω, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν τῶν
ἀνθρώπων αἰσχύνην, καὶ ὀνειδος. Ἀφ' οὗ
γοῦν ἔκλαυσε ὥραν πολλήν, ἀπῆλθεν εἰς
τὴν ἀγορὰν πλησίον τοῦ ποταμοῦ, καὶ λέ-
γει ταῦτα μεγαλοφώνως εἰς ὑπήκοον πάν-
των· Ἀκούσατέ μου διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυ-
ρίου. Ὅλοι γοῦν ἠκροάσθησαν τί θέλει
νὰ εἴπῃ. Καὶ λέγει τοὺς: Ἡ Δέσποινα
Θεοτόκος νὰ δείξῃ σημεῖον εἰς ἐκείνους, ὅπῃ
μὲ συκοφαντοῦσιν ἀδίκως, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔ-
χω τι νὰ κάμω μόνον ἐτούτο· καὶ μὲ τὸν
λόγον ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν μετὰ τὸ βρέ-
φος. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ τινὲς συγγε-
νεῖς, ὅσοι ἔτυχαν ἐκεῖ εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐ-
λυπήθησαν τὸν θάνατόν τῆς· καὶ εἰσελ-
θόντες εἰς τὸν ναὸν ἐπροσεύχοντο, δεόμε-
νοι τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ τοὺς παιδεύσῃ διὰ ταύ-
την τὴν αἰτίαν, ἐπειδὴ αὐτοὶ δὲν ἤξευραν
ἐὰν ἦτον ἀνεύθυνος, ὅτι τὸ παιδίον ἀπὸ τὸ
χρῶμα ἐμαρτύρει τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ταῦτα
προσευχόμενοι, ἀκούουσι τὸν λαὸν ἔξωθεν,

καὶ ἐδόξαζον μεγαλοφώνως τὸν Κύριον, ὅτι
ἡ γυνὴ ἐξῆλθεν ὑγιῆς ἐκ τοῦ ποταμοῦ μετὰ
τὸ βρέφος, τὸ ὁποῖον ἦτον λευκὸν καὶ εὐμορ-
φον. Εὐθύς οὖν ἔδραμεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐκ-
πληττόμενος καὶ ἀγκαλιζόμενος αὐτὴν, ἔ-
κλαιεν ἀπὸ τὴν χαρὰν, καὶ τῆς ἐζήτη συγ-
χώρησιν εἰς τὴν σκληρότητα ὅπου ἔδειξε,
καὶ κατεφίλει τὸ βρέφος, δοξάζων τὸν Κύ-
ριον, ὅπου δὲν ἀφήκε νὰ ἀποθάνῃ ἡ ἀνεύ-
θυνος ἀδίκᾳ. Τότε τὴν ἠρώτησε πῶς ἔγινεν
ἡ θαυματουργία. Ἡ δὲ εἶπεν: Ὅταν εἶδα
πῶς μὲ ὕβρίζετε ὅλοι, καὶ ἐδίωξτε, ἐβουλή-
θηκα νὰ θανατωθῶ ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
θλίψεως· ἀμὴ πρῶτον εἰσῆλθον εἰς τὴν
Ἐκκλησίαν, καὶ παρεδόθην εἰς τὴν Ὑπε-
ραγίαν Θεοτόκον, τὴν ὁποίαν εἶδα, ὡς ἔ-
φθασα εἰς τὸν βυθὸν τῆς ποταμοῦ, καὶ λέγει
μου: Μὴ λυπεῖσαι, ὅτι ἐγὼ δὲν ἀφίνω νὰ
πνιγῆς. Τότε τὸ ὕδωρ ἐστέκετο εἰς δύο
μέρη, καὶ δὲν μού ἔγγιζεν. Ἐγὼ δὲ εἶπον
αὐτῇ· Καὶ τί τὴν θέλω τὴν ζωὴν, Δέσ-
ποινά μου, νὰ ἔχω θλίψεις, ὀνειδισμοὺς
καὶ βάσανα; Ἡ δὲ εἶπε: Ἄλλη γυναί-
κα νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν Χώραν σας πλέον
ἔνδοξος ἀπὸ λόγου σου, οὔτε ἄλλο παιδίον
ᾠραιότερον τοῦ ἐδικοῦ σου. Ταῦτα εἶπε,
καὶ μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς μὲ τὸ τέκνον,
καὶ μὲ ἤφερεν εἰς τὴν γέφυραν λέγουσα:
Ἐπειδὴ θέλει ὁ ἀνὴρ σου σημεῖον νὰ πι-
στεύσῃ πῶς εἶναι ἐδικόν τε τὸ βρέφος, ἄς
γένῃ ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιά τῆς πόλεώς σας
λευκότερον. Καὶ εὐθύς ὡς εἶπε ταῦτα,
αὐτὴ μὲν ἀνῆλθε εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τὸ δὲ
βρέφος ἔλαβε θαυμασίως ταύτην τὴν ᾠ-
ραιότητα. Ἀκούσαντες οἱ περιεστῶτες, καὶ
ἰδόντες τοιοῦτον τεράστιον, πάντες ἐδόξα-
σαν τὸν Θεόν, καὶ τὴν Ἀειπάρθενον Δέ-
σποιναν. Αὐτὴν δὲ τὴν γυναίκα ἐδέοντο νὰ
τοὺς συγχωρήσῃ τὴν ἀδικὸν συκοφαντίαν,
καὶ μάλιστα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὅς τις ἐπαρε-
καλεῖ αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκόν του.
Ἡ δὲ εἶπε: Δοξάζω τὸν Κύριον, καὶ τὴν
Δέσποιναν, περισσότερον πῶς ἐπιστῶθης
ὅτι δὲν ἐπρόδοσα τὴν τιμὴν σου, παρέξ
πῶς ἐγλύτωσα τὴν ζωὴν μου· ἀμὴ ἀπὸ
τώρα καὶ ἔμπροσθεν δὲν πρέπει νὰ δου-
λεύω πλέον τοῦ οἴκου σου, οὔτε νὰ φανῶ
ἀχάριστος πρὸς τὴν εὐεργετίαν, ὅπου μοῦ



ἔκαμε τοιαύτην χάριν θαυμασίον· ἐσὺ μὲ ἐδίωξες καὶ ἐμίσησες, αὐτὴ δὲ μὲ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δὲν ἀφῆκε νὰ ἀπολεσθῶ ψυχῆ τε καὶ σώματι. Ἀπῆλθεν οὖν εἰς Παρ
 θενῶνα, καὶ ἐμόνασε. Ζήσασα δὲ πολιτείαν ἐνάρετον, καὶ θαυμασίον, ἤξιωθη τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.

Θ Α Υ Μ Α ΚΖ.

Περὶ Μοναστηρίου τινός βοηθουμένου παραδόξως εἰς ἐσχάτην ἀνάγκην παρὰ τῆς Θεομητορος.

Τὸν καιρὸν, ὅπου ἦσαν οἱ βασιλεῖς ὀρθόδοξοι, εὐρίσκετο ἓνα Μοναστήριον εἰς ἔρημον τόπον, ἀφιερωμένον τῇ Ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ, τὴν ὁποίαν ἀκαταπαύστως ὑμνολογοῦσαν οἱ Μοναχοί, καὶ ἐδόξαζον. Ἰξευρόντες δὲ οἱ Χριστιανοὶ τὴν εὐλάβειάν τους, τὴς ἔστελλαν εἰσαδήματα καθῆ χρόνον, καὶ ἐπορεύοντο. Οὐ μόνον δὲ ὁ κοινὸς λαὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλεῖς τοὺς ἐπιμπού δωρεάς καὶ χαρίσματα. Μετὰ καιρὸν ἐσηκώθησαν μάχαι καὶ πολέμοι ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, οἳ τινες ἐνίκησαν τοὺς Χριστιανούς, καὶ ἐπῆραν τοὺς τόπους, ὅπου εἶχε τὸ Μοναστήρι τὰ εἰσαδήματα· καὶ μήτε οἱ βασιλεῖς εἶχασιν ἀδειαν νὰ τοὺς στείλουν πλέον δαπάνην νὰ πορευθῶσι. Λοιποῦ ἠβουλῆθησαν οἱ Μοναχοὶ νὰ ἀναχωρήσουν, μὴ ἔχοντες τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Μίαν ἡμέραν οὖν ἐσυμβουλευθήσαν νὰ τελέσουν τὴν θείαν Ἱερουργίαν, νὰ κοινωνήσουν τὰ ἄχραντα Μυστήρια, νὰ συγχωρηθῶν, καὶ νὰ ὑπάγη κατ' εἰς ὅπου βούλεται. Συναχθέντες οὖν, ἔψαλλαν ἀπασαν τὴν Ἀκολουθίαν μετὰ δακρύων, καὶ ἅταν ἔλεγον εἰς τὴν Λειτουργίαν τὸ,

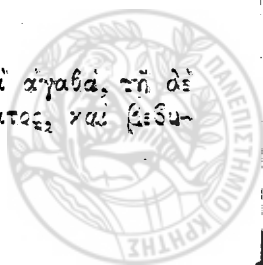
* Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζει σε τὴν Θεοτόκον, ἤκουσαν ταραχὴν καὶ κτύ-

πους εἰς τὸ δοχεῖον, καὶ ἀπελθὼν ὁ τραπέζαρης, ἤνρεν (ὡ τοῦ θαύματος) ὄλους τοὺς σορούς καὶ ἀμπάρια γεμάτα αἴτου ἐκλεκτοῦ καὶ ὠραίου, τὸν ὁποῖον ἰδόντες μετὰ τὴν Λειτουργίαν οἱ Ἀδελφοὶ ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην, λέγοντες ταῦτα μεγαλοφώνως: Δόξα σοι ὁ Θεός. Εὐχαριστοῦμεν σοι, Κύριε, ὅπου δὲν μᾶς ἐγκατέλειπες τοὺς ἀναξίους ἰκέτας σου, ἀλλὰ ἐξαπέστειλας δύναμιν ἐξ ὕψους. Οὐ μόνον δὲ ταύτην τὴν θαυματουργίαν τοῦ αἴτου ἐτέλεσεν ἡ πανταδύναμος Δέσποινα, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν παρόμοιον ἤγουν, εὐρίκασιν ὅλα τὰ ἀγρία γεμάτα οἶνον, ἔλαιον, ὄσπρια, καὶ ἄλλα, ὅσα εἶναι πρὸς χρείαν τοῦ σώματος· καὶ τοσαύτου πλήθος, ὅπου τοὺς ἔφθασε διὰ χρόνους πολλούς. Τότε τοῦν ὄλοι ἠυφράνθησαν, ἐμπλησθέντες παντός ἀγαθοῦ· καὶ ἐσυμφώνησαν, ὅτι πλέον νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ τις ἀπὸ τὴν ἱεράν ἐκείνην Μονήν, αὐτε νὰ ἀμελήσουν ποτὲ εἰς τοὺς ὕμους τῆς εὐεργετίας. Καὶ οὕτως ἐπέρασαν τοῦ βίου ἐνάρετα, καὶ ποτὲ δὲν ὑστερήθησαν τινός τῶν ἀναγκαίων. Ἀλλὰ ὅσα εἶχασιν χρείαν τοὺς ἔστειλεν ἡ πλουσιόδωρος Ἄνασσα. Ἦς ταῖς πρεσβείαις ἀξιωθείμεν τῆς οὐρανόου Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α ΚΗ.

Περὶ τοῦ ἀναστηθέντος Ῥωμαίου.

Εἰς τὰ μέση τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἠ-
 τον τίς Ἀρχὼν κριτὴς ἐνός Κάστρου καὶ
 πλούσιος εἰς τὰ σωματικὰ ἀγαθὰ, τῆ δὲ
 ψυχῆ ἐνδεὴς καὶ πτωχότατος, καὶ βεδυ-



Δισμένους εἰς τὰ σαρκικά θελήματα. Πλήν εἶχεν εἰς τὴν Παναγίαν πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ πρὸς τοὺς πένητας συμπάθειαν ἄμετρον, δίδοντας πολλὴν ἐλεημοσύνην τοῖς δεομένοις. Οὗτος οὖν ἀπῆλθεν εἰς τὴν συνοδίαν τινῶν ἄλλων Ἀρχόντων διὰ περιδιάσασιν ἔξω τῆς πόλεως, καβαλλαροῖο εἰς τὰ ἄλογα. Εἶχε δὲ καὶ ταύτην τὴν καλὴν συνήθειαν ὁ Ἀρχὸν οὗτος. Πάντοτε ὄταν ἤθελε νὰ εὐγῆ ἀπὸ τὸν οἶκόν του, ἐσταμάτα ἐνώπιον τῆς Ὑπεραγίας προσευχόμενος ὧραν ἱκαντὴν, λέγων τὸν Ἀγγελικὸν Ἀσπασμὸν, καὶ ὅσας ἄλλας εὐχὰς ἤξευρε, δεόμενος τῆς χάριτος αὐτῆς νὰ τὸν σκέπη, καὶ νὰ τὸν φυλάττη ἀπὸ τὰς ἐνέδρας τοῦ δαίμονος. Οὕτως οὖν ἔκαμε καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅτῃ ὑπῆγε μὲ τῆς φίλους του νὰ περιδιαδάσουν. Ἀλλὰ ὁ πονηρὸς τὸν ἐχθρεύετο διὰ τὴν πολλὴν εὐλάβειαν, ἐποῦ εἶχε πρὸς τὴν πανάμωμον, καὶ ἐζήτηι καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ τοῦ ἀποκτείνῃ. Ὅταν οὖν ἐπερουῶσαν ἓνα ποταμὸν, εἰσῆλθεν ὁ δαίμων εἰς τὸ ἄλογον τοῦ Ἀρχόντος, καὶ ἀγριεύθη τοσοῦτον, ὅπου τὸν ἔρριψεν εἰς τόπον βαθὺν τῶν ὑδάτων. Οἱ δὲ σύντροφοι βλέποντες ὅτι ἐπνίγη, καὶ ἐβούλησεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ποταμοῦ ἐλυπήθησαν, θρηνηοῦντες τοῦ φίλου τὸν θάνατον, καὶ ὑπέστρεψαν νὰ ἀναγγείλουν τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν, νὰ τοῦ ψάλουν Ἀκολουθίαν νεκρώσιμον, νομίζοντες ὅτι ἀπέθανε, καθὼς ὀφθαλμοφανῶς τὸν εἶδασιν. Ἀλλ' ὁ κοινὸς βοηθὸς τῶν Χριστιανῶν καὶ ἡ ταχυτάτη ἀντίληψις,

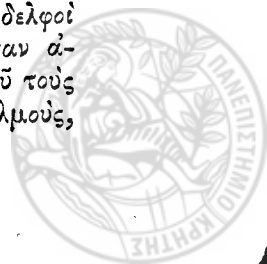
καὶ μεσίτρια τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ἐλύτρωσε διὰ τὴν εὐσπλαγγίαν αὐτῆς ἀπὸ τὸν σωματικὸν καὶ ψυχικὸν θάνατον. Ὅτι καθὼς ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἐπικαλέσθη τὴν Δέσποιναν λέγωντας: Παναγία Θεοτόκε βοήθει μοι· καὶ ὡς ἔσωσεν εἰς τὸν βυθὸν, τὴν βλέπει καὶ τὸν ἐπῆρεν ἔξω, βαστάζουσα αὐτὸν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὸν οἶκόν του, λέγουσα: Ἴδε ὑγιῆς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε· ἀλλὰ εὐχαριστῶν τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ, κοίησον καρποῦς ἀξίους τῆς μετανοίας, ἵνα σωθῆς. Ὅσοι γοῦν ἦσαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐξεπλάγησαν, βλέποντες αὐτὸν ὑγρὸν ὅλον, καὶ ἀπὸ τὸν φόβον ἠμίθνητον, οὔτε ἤξευρεν ἀκόμη ποῦ ἦτον. Μετὰ ὧραν πολλὴν ἤλθαν οἱ συνοδοιπόροι αὐτοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παραδόξως ἐξέστησαν. Ὁ δὲ ἐδιηγῆθη καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ πάντες ἐμεγάλυνον τὴν ὑπερβαύμαστον Δέσποιναν. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς τοῦ τότε καιροῦ ἐσύναξε πάντας τοὺς Ὀρθοδόξους, καὶ ἐτέλεσε χαρμόσυνον Ἑορτὴν εἰς εὐχαριστίαν τῆς Κυρίας μας. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἀρχὼν δὲν ἔστρεψε πλέον εἰς τὴν προτέραν ὁδὸν, ἀλλὰ ἀπελθὼν εἰς ἓνα ναὸν τῆς Ὑπεραγίας, ὅπου ἦσαν καὶ ἕτεροι Μοναχοί, ἐνεδύθη τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ ὑπῆρέτα τὴν Ἐκκλησίαν ἕως ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς με πολιτείαν θαυμασίαν καὶ θαύραστον, καὶ οὕτως ἠξιώθη τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἦς γένοιτο ἐπιτυχεῖν πάντας ἡμᾶς. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΚΘ'.

Περὶ τοῦ μὴ δυνηθέντος μαθεῖν γράμματα, εἰμὴ μόνου τοῦ, Χαίρε Μαρία.

Εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ἦτον εἰς ἄνθρωπος ὀνόματι Ἰωάννης, κατὰ πολλὰ εὐλαθῆς καὶ πλούσιος· ἀμὴ εἶχε τὸν νοῦν δύσκολον τόσον, ὅπου δὲν ἐδύνατο νὰ μαθῆ γράμματα, ἔτε κἄν μίαν Προσευχὴν, νὰ τὴν λέγῃ κατὰ τὴν τάξιν τῶν Χριστιανῶν. Διὰ τοῦ-

το ἀπῆλθεν εἰς Μοναστήριον, καὶ ἀφιερῶσας εἰς αὐτὸ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα ἐκουρευθη, διὰ νὰ τὸν μαθάνουν οἱ Ἀδελφοὶ γράμματα· οἱ ὅποιοι τὸν ὑποδέχθησαν ἀσπασίως διὰ τὸν πολὺν πλοῦτον, ὅπου τοὺς ἔδωκε· καὶ ὅλοι τοῦ ἐρμήνευσαν Ψαλμοῦς,



καὶ Εὐχὰς· ἀλλὰ δὲν ἔδύνητο νὰ μάθῃ τίποτα. Τότε εἰς Ἀδελφὸς ἔμπειρος καὶ ἐνάρετος, ἀναγνώσας αὐτῷ πάσας τὰς Εὐχὰς μίαν πρὸς μίαν, τὸν ἠρώτησε, ποία ἀπὸ ὅλαις τοῦ ἐφαίνετο ωραιότερη, νὰ μάθῃ; Ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι τὸ, Χαῖρε Μαρία, τοῦ ἦρσε περισσότερο. Ἐβαλον οὖν κόπον πολὺν, καὶ τοῦ ἔμαθαν τὸν Χαιρετισμὸν τοῦ Ἀγγέλου. Ἦγουν τὸ,

Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία, καὶ τὰ ἐξῆς· τὸν ὁποῖον ἔμαθε μὲ τὴν πολυκαιρίαν, καὶ ἔλαβε τόσῃν χάριν καὶ εὐφροσύνην, πῶς ἔμαθεν αὐτὸν τὸν Ἀρχαγγελικὸν Ἀσπασμὸν, ὅπου τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἦρε Σησαυρὸν πολυτίμητον· καὶ πᾶσαν ὥραν ἄλλον δὲν ἔλεγεν, εἰμὴ τοῦτον. Χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία. Ὅθεν πάντες οἱ Ἀδελφοὶ τοῦ εὐγαλαν ἀπ' αὐτὸν τὴν ἐκωνυμίαν, καὶ τὸν ἔλεγον ὅλοι, Χαῖρε Μαρία· τὸ ὁποῖον αὐτὸς τὸ εἶχεν εἰς πολλὴν ἀγαλλίασιν, καὶ πάντοτε προσηύχετο πρὸς τὴν Ἀειπάρθενον, λέγωντας αὐτὸν τὸν Ἀσπασμὸν μὲ ἡδύτητα καὶ Συμηδίαν ἀνείκαστον· καὶ τοῦτον ἔλεγεν ὁ αἰμίμηστος ἕως τὴν ὥραν ὅπου εὐγῆκεν ἡ μακαρία ψυχῆτου. Ἀφ' οὗ γοῦν τὸν ἔφαλαν κατὰ τὴν τῶξιν, τὸν ἐνταφίασαν εἰς ἓνα τόπον ξεχωριστὸν, διατὶ εὐωδίασε τὸ ἱερόν αὐτοῦ Λείψανον· ἡ ὁποία εὐωδία δὲν ὀλιγόστευσε, εἴφ' οὗ τὸν ἐσκέπασαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἠῦξανε καθ' ἑκάστην, καὶ ἠσθάνοντο οἱ Ἀδελφοὶ

Συμηδίαν ἄρρητον. Τὴν ἐνάτην ἡμέραν, ὅταν τὸν ἐμνημόνευαν, Σηωροῦσιν ἓνα Θαῦμα παράδοξον καὶ ἐξέστησαν· ἦγουν, ἐφύτρωσεν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἑναὶς ωραιότατος κρίνος καὶ εἰς καθὲ φύλον ἦτον γεγραμμένα ταῦτα μὲ χρυσὰ γράμματα:

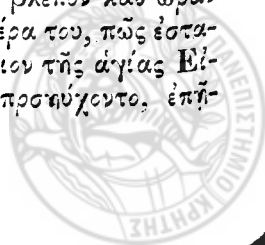
«Χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία». Καὶ ἡ τὸ κρίνου εὐωδία ἦτον τόσον πολλή, ὅπου δὲν ὠμοίαζε μὲ κανένα ἄνθος ἐπίγειον. Ὁ δὲ ἠγούμενος εἶπε τοῖς Ἀδελφοῖς, Πατέρες μου, ἀπὸ τὸ Θαυμασίον τοῦτο νὰ γνωρίσωμεν ὅτι ποταπὴν ἀγιωσύνην εἶχεν ἕτος ὁ μακάριος, καὶ πόσον πόθον πρὸς τὴν Κυρίαν μας· ἀλλὰ πρέπειν εἶναι νὰ ἰδοῦμεν καὶ τὴν ρίζαν τοῦτου τοῦ κρίνου, διὰ νὰ καταλάβετε πόσον χαριτώνεται ὡς τις ἀγαπᾷ ἐξ ἑλθῆς τοῦ τῆς καρδίας τὴν Ἀειπάρθενον. Ἐσκαψαν οὖν τὸν τάφον καὶ βλέπουσιν ὅτι εὐγενεὶς ὁ κρίνος ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ὁσίου, καὶ ἐξεπλάγησαν. Ὁ δὲ ἠγούμενος ἐπρόσταξε καὶ ἔσχισαν τὸ ἱερόν Λείψανον, καὶ εἶδασιν, ὅτι εὐγενεὶς ἀπὸ τὴν καρδίαν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον ἱστορισμένη ἡ εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ πάντες ἐξέστησαν. Λαβόντες δὲ μετὰ Λιτανείας καὶ Συμμάματος ἐκείνου τὸν ἱερώτατον κρίνον, τὸν ἐφύλαξαν μὲ τὰ ἅγια Λείψανα, καὶ ὅλοι τὸν ἐτιμούσαν, καὶ τὸν ἐσέβοντο διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Θεομητορίας. Ἦς ταῖς πρεσβείαις ἀξιωθεῖμεν καὶ ἡμεῖς τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α Λ'.

Περὶ τοῦ λυτρωθέντος παιδὸς τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐκ τῶν ποταμίων ὑδάτων.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Λομβαρδίας ἦτον ἓνα Ἀνδρογυνοῦ πολλὰ ἐνάρετον, ἔχοντες εἰς τὴν Παναγίαν πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ ἱστορίσαν εἰς ἓνα τοῖχον τοῦ οἴκου τοὺς τὴν εἰκόνα τῆς μὲ πολὺν πόθον καὶ ἔξοδον, διὰ νὰ γένη ὠραία καὶ εὐμορφος. Καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν, ὅσαις φοραῖς ἐπερυῖσαν ἀπέμπροσθεν τῆς ἀγίας εἰκόνας, ἐπροσκυνούσαν, καὶ ἔλεγον τὸν Ἀγγελικὸν Ἀσπασμὸν. Διὰ τὴν ὁποίαν αὐτῶν καλὴν

συνήθειαν τοὺς ἔστειλεν ἡ χάρις τῆς ὅλα τὰ καλὰ, καὶ πᾶσαν εὐφροσύνην, καὶ ἐπερυῖσαν τόσον ἐνάρετα, καὶ ἀσκανδάλιστα ἀλλήλων τοὺς, καὶ μὲ ὅλους τοὺς γείτονας, ὅπου τοὺς ἐπυνόμασαν, καὶ τοὺς ἔλεγον ὅλοι εἰρηνικούς. Εἶχασιν καὶ ἓνα βρέφος τριῶν χρόνων, τὸ ὁποῖον βλέπον καθ' ὥραν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του, πῶς ἐσταματοῦσαν πολλάκις ἐνώπιον τῆς ἀγίας Εἰκόνας μὲ εὐλάβειαν καὶ προσήχοντο, ἐπὶ



ρε συνήθειαν καὶ αὐτὸ, καὶ ὄσαις φοραῖς ἤθελε περάσῃ ἀπ' ἐκεῖ, ἐπροσκύνα, μιμούμενον τοὺς γεννητόρας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσύντυχεν, ἔμαθε καὶ αὐτὸ τὸν Ἀγγελικὸν Ἀσπασμὸν καὶ τὸν ἔλεγεν ὁσάκις ἐπέρνα, καὶ προσήνεχοτο, ἔχι ἀπὸ εὐλαβείαν, ἀλλὰ ἐκ συνηθείας, καὶ ἐνόμιζεν, ὡς νήπιον ὅπου ἦτον, βλέπον ἐπὶ θρόνου τὴν Παναγίαν (καθὼς ἦτον ἱστορισμένη) ὅτι αὐτὴ ἦτον ἡ Κυρία τοῦ οἴκου, διὸ ἐφθείτο, καὶ ἐπροσκύνα την, καθὼς ἔβλεπε τοὺς γονεῖς του καὶ ἔκαμναν. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν παίζοντας μὲ ἄλλα παιδιά εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, ἀπὸ συνεργείας τοῦ μισοκάλου ἔπεσεν εἰς τὰ ὕδατα. Τὰ δὲ ἄλλα παιδιά ἀνήγγειλαν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐπνίγη τὸ τέκνον της. Ἡ δὲ ἔδραμε κλαίουσα, καὶ πάντες εἰ γείτονες, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν ποταμὸν, ἐγδύθησαν δὺν ἄνθρωποι, διαπὶ ἦτον βαθὺς περίσσα, καὶ ἔδουτούσαν πολλὴν ὄρην, ἔρευνῶντες μὲ ἐπιμέλειαν, ἀμὴ δὲν τὸ νύρασιν. Ἡ δὲ γυνὴ κυττάζουσα εἰς ἄλλο μέρος κατώτερον, βλέπει τὸ παιδίον της καθεζόμενον ἄνωθεν τῶν ὑδάτων εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, ὡς ἐπὶ θρόνου θαυμασιώτατα, καὶ λέγει αὐτῷ· Τέκνον μου, πῶς εὐρίσκεισαι; Καὶ ἀπεκρίθη λέγων· Καλὰ, μῆτὲρ μου, ὅτι ἡ Κυρία μὲ κρατεῖ, καὶ δὲν φοδοῦμαι. Ἡ γυνὴ δὲν ἐκατάλαβεν ἀπὸ τὴν χαρὰν διὰ ποίαν

εἶπεν. Ἐπάραντες οὖν αὐτὸ, τὸ ἔδωσαν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἣτις ἀπῆλθεν ἀγαλλομένη εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὅπου ἔφθασε καὶ ὁ ἄνδρας της, καὶ ἀκούσας τὴν ὑπόθεσιν, ἠρώτησε τὸ παιδίον νὰ εἰπῇ πῶς ἐγλύτωσε; Τὸ δὲ βρέφος ἀπεκρίνατο οὕτως· Ὡς ἔπεσα εἰς τὸν ποταμὸν, ἔδραμεν ἐκεῖνη ἡ Κυρία τοῦ οἴκου μας (δείχοντας μὲ τὸν δάκτυλόν του τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.) καὶ ἄρπασέ με ἀπὸ τὸ νερόν, καὶ ἐκρατεῖ με, ἕως ὅπου μὲ ἐπῆραν οἱ ἄνθρωποι. Ταῦτα ἀκούοντες οἱ παρεστῶτες ἐθαύμασαν, βλέποντες μάλιστα τὸ βρέφος νὰ δείχνη δακτυλοειδῶς τὴν εἰκόνα, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν, καὶ ἐδόξασαν τὴν χάριν της ποιοῦντες ὀλονύκτιον ἀγρουπνίαν. Πᾶς ἕνας δὲ ὅπου νὰ ἤθελεν ἐρωτήσῃ τὸ βρέφος πῶς ἔπεσεν, ἀπεκρίνατο, καὶ ἔλεγε τὴν ὑπόθεσιν ξεκαθαριστὰ, ὅπου τὰ ἄλλα λόγια ἔλεγε τραυλὰ, καὶ ψελίζου ὡς καὶ τὰ ἄλλα βρέφη· ὅταν δὲ ἐδιηγάτο τὴν θαυματουργίαν αὐτῆν, ἔλεγε τὰ λόγια τόσον ἑναρθρα καὶ καθαρία, ὅπου ὅλοι τὸ ἐθαύμαζον· οὕτω γοῦν οὐ μόνον τὸ βρέφος ἐκεῖνο, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἄλλοι τιμοῦσι τὰς ἱεράς εἰκόνας μετ' εὐλαβείας, λυτρώνονται ἀπὸ προσκαιρῶν κινδύνων, καὶ ἀξιοῦνται τῆς ἀφράστου ἀγαλλιάσεως. Ἦς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΛΑ΄.

Περὶ τοῦ λυτρωθέντος Ἰουδαίου ἐκ τῶν δεσμῶν,
καὶ τῷ Κυρίῳ πιστεύσαντος.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Λομβαρδίας ἐπέρνα μίαν ἡμέραν εἰς Ἰουδαῖος μὲ πραγματείαν, περίσσα πλούσιος, τὸν ὁποῖον ἤχμαλώτευσαν οἱ λησταί, καὶ τὸν ἔκλεισαν εἰς ζοφεράν φυλακὴν, δεδεμένον μὲ ἄλλυτες σιδηραῖς, ἐλπίζοντες νὰ πάρουν καὶ ἕτερα χρήματα, ἢ εἰς τὸ ὕστερον νὰ τὸν θανατώσουν. Εὐρισκόμενος οὖν ὁ ταλαίπωρος Ἰουδαῖος οὗτος αἰχμαλώτος, ὠδύρετο πικρῶς, ἐκδεγόμενος καθ' ὄραν τὸν θάνατον· καὶ διαλογιζόμενος

διαφόρους τρόπους, πῶς νὰ κάμῃ νὰ λυτρωθῇ τοῦ κινδύνου, ἐνεθυμήθη ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία, ὅπου κάμνει πολλὰς θαυματουργίας εἰς τοὺς Χριστιανούς, δύναται νὰ τὸν λυτρώσῃ, εἴαν αὐτὴν ἐπικαλεσθῇ μετὰ πίστεως. Κατανυγείς οὖν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, εἶπε ταῦτα μετὰ δακρῶν· Κυρία καὶ βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δεῖξαι τὰ ἐλέη σου καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον, νὰ θαυμασθῇ ἡ χάρις σου, καθὼς καὶ ἄλ-

λαις φοραῖς ἀναρίθμηταις ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα, ὡς ἤκουσα ἀπὸ τῶν Χριστιανῶν. Πολλοὺς δαιμονῶντας ἰάτρευσας, διαφόρους ἀσθενείας ἐθεράπευσας, καὶ αἰχμηλωτὸς παραδόξως ἐλύτρωσας. Λοιπὸν σπλαγγίσου καὶ ἐμέ τὸν ἀνάξιον, καὶ μὴν ἐνθυμηθῆς τὴν κακίαν τῶν προπατόρων μου, ἀλλὰ ὡς Μήτηρ τοῦ ἐλεύου, καθὼς οἱ Χριστιανοὶ σὲ κηρύττουσι, βοηθήσόν μοι εἰς τῆς τῆς αὐτῆς ἀνάγκην, καὶ λύτρωσαί με, ἵνα κἀγὼ πιστεύσω εἰς τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεὸν, καὶ κηρύξω σου τὰ θαυμάσια. Ταῦτα εὐχόμενος ἀφύπνωσε, καὶ βλέπει εἰς τὸ ὄραμά του μίαν εὐδοξοτάτην βασιλισσαν, φωτοβολοῦσαν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, περικυκλουμένην ὑπὸ Ἀγγέλων, οἱ τινες εὐγαλαν τὴν ἄλυσον τοῦ Ἰουδαίου προστάξει τῆς Θεομήτορος. Ὁ δὲ ἀπὸ τῆν χαρὰν ἐξύπνησε, καὶ θεωρεῖ (ὄχι ἐν ὄραματι ὡς πρότερον) ἀλλὰ ὀφθαλμοφανῶς τὴν Κυρίαν μας μὲ δόξαν πολλήν καὶ λαμπρότητα, καὶ λέγει αὐτῇ· Εἰπέ μοι, Δέσποινα, τὸ ὄνομά σου, ἐπειδὴ μὲ ἔκαμες τόσῃν καλοσύνην, νὰ ἰξεύρω τὴν εὐεργέτιν μου. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἐγὼ εἶμαι ἡ Μαρία, ὅπου ἐπικαλέσθης, καὶ σοῦ ἐπήκουσα· ὅτι καλὰ καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος νὰ εἶναι ἐχθροὶ ἐμένα, καὶ τοῦ Υἱοῦ μου, ὡς ἀρνηταὶ τῆς σωτηριώδους αὐτοῦ Σαρκώσεως, ὅμως, ἐπειδὴ μετὰ πίστεως καὶ δακρῶν ἐκέκραξας, σὲ ἐσπλαγγίσθη ὡς Θεὸς ἐλεήμων καὶ ἀνεξίκακος, καὶ ἐπρόσταξε νὰ λυτρωθῆς καὶ τῶν

δύω κινδύνων ψυχῆς τε καὶ σώματος. Ταῦτα λέγουσα ἐκέλευσε τοῖς Ἀγγέλοις, καὶ τὸν ὑπήγαγον εἰς ἓνα χάσμα πολλὰ φοβερὸν καὶ βαθύτατον, ὅπου ἦσαν ψυχαὶ ἀναρίθμητοι παιδευόμεναι μὲ ἀρόρητον κόλασιν, ὅθεν εὐγενε δυσωδία ἀνείκαστος. Ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀπὸ τὸν φόβον ἔπεσε κατὰ γῆς. Λέγει του ἡ Δέσποινα· Αὕτη ἡ κόλασις εἶναι τῶν ἀσεβῶν Ἰουδαίων, ὅπου δὲν πιστεύουσι τὴν ἑνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ καὶ Υἱοῦ μου. Τότε τὸν ὑπήγαγον πάλιν εἰς ὄρος ὑψηλόν, καὶ εἶδεν ἓνα τόπον ὠραίου καὶ πανευφρόσυνου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εὐγενε εὐωδία γλυκυτάτη καὶ πάντερπνος, ὅπου ἦσαν ἄγλος πολὺς, καὶ ἔφαλλον ἀκαταπαύστως ἀγαλλιόμενοι. Ἐκπληττόμενος οὖν ὁ Ἰουδαῖος εἰς τῆς αὐτῆς ὠραιότητα, τοῦ εἶπεν ἡ Δέσποινα· Οὗτος εἶναι ὁ κλῆρος τῶν ψυχῶν, ὅπου ἐλύτρωσεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ πολυτίμιον αὐτοῦ καὶ ἄχραντον Αἷμα· προτίμησον οὖν ἓνα ἀπὸ τοὺς δύο τόπους, ὅπου σοῦ ἔδειξα, ὁποῖον ὀρέγεται. Ταῦτα εἰπούσα ἀπῆλθεν εἰς οὐρανοὺς ἡ Παντάνασσα. Ὁ δὲ Ἰουδαῖος εὐρέθη ἀπ' ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἐβαπτίσθη, ἀπαρνούμενος πλοῦτον καὶ συγγενεῖς, καὶ μονάσας, ἐδοῦλευσεν ἐκ καρδίας τῆς εὐεργέτου αὐτοῦ ὅπου τὸν ἐλύτρωσε, καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ Πίστιν θαυμασίως ἐχειραγώγησε, καὶ οὕτως ἠξιώθη τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α ΛΒ'.

Περὶ τοῦ φονευθέντος παιδὸς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰουδαίου, καὶ ἀναστάντος, καὶ τὴν Παναγίαν Θεοτόκον ὁμολογήσαντος.

Ιουδαία τις ἔγκυος εἶχε πολλὴν ὀδύνην καὶ βάσανον, καὶ δὲν ἐδύνητο νὰ γεννηθῆ, καθὼς συμβαίνει πολλάκις τῶν γυναικῶν· καὶ μὲ ὅσους τρόπους καὶ ἰατρικὰ τῆς ἐκείνης, δὲν ἦτον βολετὸν νὰ εὕγῃ τὸ βρέφος, μόνον ἐκδέχοντο εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ ξεψυχήσῃ ἡ ταλαίνα. Τότε τῆς εἶπε μία

Χριστιανῆ, ὅπου ἔτυχεν ἐκεῖ· Ἐὰν θέλῃς νὰ ἐλευθρωθῆς, ἐπικαλέσου τὴν Ὑπεράγιαν Θεοτόκον, ὅτι δὲν εὐρίσκεις ἄλλην βοήθειαν. Ἡ δὲ ἀσθενὴς μὲ ταπεινὴν λαλίαν, ὡς ἐδύνητο, ἀπὸ τῆν τῆς ὀδύνης σφοδρότητα, εἶπε ταῦτα μετὰ δακρῶν· Εὐλόγημένη Μαρία Ἀειπάρθευε, εἰ καὶ ἀνάξιος

εἶμαι νὰ σέ ἐπικαλεσθῶ ἢ παμβέβηλος, ὅτι καταβαίνω ἀπὸ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ὅπου ἐφόνευσεν τὸν Υἱόν σου, ὅμως ἀκούω, πῶς ἡ εὐσπλαγχνία σου καὶ τὸ ἔλεος δίδεται δωρεὰν τοῖς ἀμαρτωλοῖς καθ' ἐκάστην· δέομαί σου γοῦν, λύτρωσαι με τούτου τοῦ κινδύνου, καὶ τάσσω σου νὰ λάβω ἐγὼ, καὶ τὸ βρέφος ὅπου γεννήσω, τὸ δεῖον Βάπτισμα. Ταῦτα εἶπούσα, ἐγέννησεν εὐθὺς παιδίον ἀρσενικόν, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας, ὡς ἠγέρθη τῆς κλίνης, ἐβαπτίσθη μετὰ τοῦ βρέφους. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἔλειπεν εἰς ἓνα χωρίον, καὶ ἔλθων ἔμαθε τὰ γενόμενα· ὅθεν θυμωθεὶς ἐφόνευσεν τὸ παιδίον. Οἱ δὲ γείτονες ἐσυνήχθησαν εἰς τὴν σύγχυσιν, καὶ θέλοντες νὰ πιάσῃσι τὸν Ἑβραῖον, νὰ τὸν ὑπάγουσιν εἰς τὴν κρίσιν, ἔφυγε, καὶ αὐτοὶ κατόπι. Τρέχων οὖν ὁ Ἑβραῖος, ἐκουράσθη, καὶ ἰδὼν εἰς τὸν δρόμον ἓνα Ναόν, εἰσελθὼν ἐκρύβη εἰς ἓνα τόπον. Ἐκεῖ γοῦν ὅπου ἔστηκεν ἔντρομος, βλέπει μίαν εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ χάριτι Θεοῦ κατανουγείς τῇ καρδίᾳ, ἐλάλησε ταῦτα· Ὁ Δέσποινα, πόση εἶναι ἡ εὐσπλαγχνία σου, καὶ σκέπεις, καὶ διαφυλάττεις ἓνα βρεπυμένον σκύλον καὶ ἀσεδέστατον, ἔπου ἔθανάτωσε τὸν Υἱόν σου, καὶ τώρα στέκομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ δὲν ἀνοίγει ἡ γῆ νὰ μὲ καταπίῃ· ἐπεὶ οὖν τσσαύτη εἶναι ἡ ἀγαθότης σου, ἐλέησον καὶ ἐμένα, παρακαλῶ σε, καθὼς ἠλέησεν ὁ πανοικτίρμων Υἱός σου Παῦλος τὸν διώκτην, καὶ συγχώρησον πάσας τὰς ἀνομίας μου· πιστεύω γάρ, ὅτι ἀφράστως ἐγέννησες τὸν Ἰησοῦν, χωρὶς νὰ βλαπτῇ πρὸς ἡ Παρθενία σου, καὶ αὐτὸν ὁμολογῶ Θεὸν καὶ ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου τὸ ἔλεος εἶναι ἀπειρον καὶ ἀμέτρητον. Ταῦτα λέγων μετὰ δακρῶν, ἔφθασαν οἱ Χριστιανοί, καὶ τὸν ἔδεσαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Δέομαί σας διὰ τὸν Κύριον, ὑπάγετέ με εἰς τινα Ἱερία, ἵνα λάβω τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ τοῦτο, μάρτυς μου ὁ Θεός, δὲν τὸ λέγω διὰ φόβον θανάτου, ἢ δειλίαν πο-

σῶς, μάλιστα ὡς βαπτισθῶ, δότε μου τὸν προκείμενον θάνατον. Ἐκαμαν οὖν τὸν λόγον του, καὶ ἀφ' οὗ ἐδαπτίσθη, τὸν ἔδωσαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν ἕως αὔριον νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἐθρήνηε τὸν θάνατον τοῦ παιδίου ἀπαραμύθητα, καὶ καθὼς τὸ ἐκράτει εἰς τὰ γόνατά της, καὶ ἐδέρνετο, τὸ βλέπει, καὶ (ὡ τοῦ θαύματος) ἀναστήθη. Ἀκούσασα δὲ, ὅτι ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐδαπτίσθη, καὶ βούλονται διὰ τὸ φονικόν νὰ τὸν θανατώσῃσι, λαβοῦσα τὸ βρέφος ἔδραμεν εἰς τὴν κρίσιν· καὶ ἰδόντες αὐτὸ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν, καὶ ἠλευθέρωσαν τὸν φονέα, ὃς τις ἦλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐρευνήσας τὸ βρέφος εἰς τὸν λαιμόν, ὅπου τοῦ ἔδωκε μετὰ τὴν μάχαιραν, ἐφαίνετο ἡ πληγὴ, διὰ νὰ κηρύττεται τὸ θαύμασιον. Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσεν ἕως ὧδε, ἀγαπητοί, τὴν εὐεργεσίαν ἢ πλουσιόδωρος Ἀνασσα, ἀλλὰ ἠκολούθει θαῦμα τῷ θαύματι. Ἐδόθη χάρις τῷ παιδίῳ, καὶ ἐσύντυχεν ἕναρθρα καὶ καθαρά, ὥσπερ νὰ ἦτον εἴκοσι χρόνων, καὶ εἶπε μεγαλοφώνως ταῦτα·

Ἡ Μήτηρ τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ πάσης παρακλησεως, ἢ μετὰ τοκοῦ Παρθένος καὶ Θεοτόκος Μαρία, με ἀνέστησε διὰ τὴν πίστιν τῶν γεννητόρων μου, εἰς ἐλεγχον τῶν ἀσεβῶν Ἰουδαίων, ὅπου ἀρνοῦνται τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐνανθρωπήσιν.

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ περισσώτεροι ἐδάκρυσαν ἀπὸ τὴν χαρὰν, δοξάζοντες τὸν Κύριον καὶ τὴν Δέσποιναν. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ παιδὸς ἐδούλευσεν ὅλην του τὴν ζωὴν τῆς Ὑπεραγίας, γράφων λόγους διαφοροῦς κατὰ Ἰουδαίων εἰς ἐγκώμιον αὐτῆς, καὶ πολλοὶ δὲ αὐτοῦ ἐπιστρέψασιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ βρέφος ἐκαῖνο αὐξήθη, ἐγένη ἐνάρετος ἄνθρωπος, καὶ ἐτελείωσε μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς Θεαρῆως, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Ἦς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.



Θ Α Υ Μ Α ΛΓ'.

Περὶ τοῦ ἐνδυναμωθέντος ἀσθενοῦς τε καὶ γέροντος, καὶ εἰς ἰσχύον νεωτέρου ἐλθόντος.

Οταν ἦτον ἡ Βρεττανία ὀρθόδοξος, εὐρίσκειτο εἰς Μοναχὸς ἀγιώτατος εἰς ἓνα Κοινόδιον, ὃς τις εὐλαβεῖτο κατὰ πολλὰ τὴν Ὑπεραγίαν, καὶ τὴν ἐτίμα περίσσια, καὶ πᾶσαν φορᾶν, ὅπου ἤθελεν ἀκούσῃ τὸ ὑπερῦμνητον αὐτῆς ὄνομα, ἤγουν νὰ εἴπῃ τινὰς, Μαρίαν, ἢ Θεοτόκον, ἢ καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἀνέγνωθε ποθὲς, ἔκλινε τὰ γόνατα, καὶ ἐπροσκύνα εἰς ἐδάφους. Οὗτος οὖν ὁ ἐνάρετος καὶ φίλος πιστὸς τῆς Ὑπεραγίας ἐγήρασε, καὶ ἠσθένησε, μὴ δυνάμενος ἀπὸ τὴν πολυετίαν νὰ ἐγερθῆ ποσῶς τοῦ κραδαστοῦ. ὁ δὲ Ἠγούμενος τοῦ ἐδῶσεν ἓναν ὑπηρετήν, νὰ τοῦ ἐτοιμάσῃ τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν. Μιᾶ φορᾶ γοῦν ἔτυχε καὶ δὲν ἦτον ὁ ὑπηρετῆς ἐκεῖ· ὁ δὲ γέρον εἶχεν ἀνάγκην νὰ σηκωθῆ. Καὶ ἀρ' οὗ ἔκαμε προσευχὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐδοκίμασε πολλάκις νὰ ἐγερθῆ, ἀμὴ δὲν ἐδύνατο. Τότε στραφεὶς πρὸς τὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας ἐδάκρυσε, καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν μετὰ πίστεως· Γλυκυ-

τάτη μου Παναγία, βοήθει μοι· καὶ εὐθύς (ὡ τῆς ταχείας ἐπακούσεως) εὐρέθη ἐνώπιον αὐτοῦ ἡ Παντάνασσα, καὶ λέγει του· Διὰ τὴν πολλὴν σε εὐλάβειαν, καὶ ἀγάπην, ὅπου μοῦ ἔχεις, ἰδοὺ δίδω σε ἄλλους τριάκοντα χρόνους ζωῆν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, καὶ νὰ ἔχῃς τσσαυτην δύναμιν, ὅσην εἶχες τριακοταετῆς· καὶ τοῦτο διατὶ μοῦ ἀρέσει ἡ πολιτεία σου, ὅπου τιμᾶς τσαυτοῦ τὸ ὄνομά μου. Τότε ἡ μὲν Ἀειπάρθενος ἀνελήφθη· ὁ δὲ Μοναχὸς ἀγαλλιώμενος ἤλατο, καὶ περιεπάτει ὑγιῆς καὶ ῥωμαλῆος τῷ σώματι· καὶ πάντες οἱ Ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὴν ἐν αὐτῷ φαινομένην θαυματουργίαν ἐξέστησαν, καὶ τὸν εἶχασιν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν. Αὐτὸς δὲ ἐνθυμούμενος τὴν εὐεργεσίαν, ὑμολόγησεν διηνεκῶς, καὶ ἐδόξαζε τὴν πανῦμνητον μετὰ νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἄλλας ἀγαθοεργίας, ἕως ὅτου ἀνεπαύσατο ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΛΔ'.

Περὶ τῶν σκανδαλισθέντων ἀδελφῶν, καὶ παρὰ τῆς Παναγίας Δεσποίνης εἰρηνευθέντων.

Εἰς τὸ ῥήθην Κοινόδιον ἐσκανδαλίστησαν δύο Ἀδελφοὶ ἀπὸ συνεργίας τοῦ δαίμονος. Καὶ ὁ μὲν εἶς, ὡς ἐνάρετος ὅπου ἦτον καὶ εὐλαβῆς, ἐσυγχόρα τοῦ ἄλλου, καὶ ἐπροσεύχετο διὰ τὴν φυγὴν του, ὁ ἄλλος δὲ ὑπερηφανεύετο, καὶ ἐκατάβαλεν εἰς τὸν ἠγούμενον ψεύματα, ὅτι ἐπραξὲ μίαν ἀμαρτίαν αἰσχύνης πεπληρωμένον. Τοῦτο μαθὼν ὁ εὐλαβῆς Μοναχὸς ἐβλίσθη πολλά, καὶ ἐντραπή, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τσαυτὴν συκοφαντίαν· ὅμως μὴ ἔχων εἰς ἄνθρωπον

τὴν ἐλπίδα, ἀλλὰ εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν, καὶ τὴν ὑπέραγνον Μητέρα αὐτοῦ, ἔδραμε πρὸς τὴν χάριν της νὰ τοῦ βοηθήσῃ, νὰ μὴ καταισχυθῆ εἰς τοὺς Ἀδελφούς. Μιᾶ ταχυῆ, ὅταν ἐψάλλασιν τὸν Ὄρθρον, βλέπει τὸν συκοφαντὴν ἰστάμενον εἰς τὸν Χορὸν πλησίον αὐτοῦ μετὰ αἰσχυρῆς, μηδὲν παρὶ τῆς ἀδίκου συκοφαντίας μετανοοῦμενον. Τότε νικώμενος ἀπὸ τὴν ἐλπίδιν ὁ Ἀδελφός, ἀνεχώρησε, μὴ δυνάμενος νὰ τὸν βλέπῃ, καὶ ἀπελθὼν εἰς ἓνα Παρακλι-

σι, πίπτει κατὰ γῆς, καὶ ἐδέετο μετὰ δακρύων, λέγων· Ὑπεραγία Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, καὶ ἡ τῶν ἀβοηθήτων βοήθεια, πρόφθασον, λύτρωσαι με τῆς ἀδίκου συκοφαντίας, ὅτι ἐὰν δὲν προλάβῃ ἡ χάρις σου, δὲν εὐρίσκω ἄλλην βοήθειαν. Ταῦτα λέγων, βλέπει τὴν Παναγίαν, καὶ ἐστέκετο πλησίον τῆς ἱεῤῥᾶς Τραπέζης ἀντάμα μὲ ἓνα σεμνὸν καὶ ἱεροπρεπῆ ἄνθρωπον. Ἰστάμενος δὲ μετὰ φόβου καὶ εὐλαβείας, τοὺς εἶδε καὶ προσκύνησαν κατὰ ἀνατολάς, ὅταν ἔφαλλαν οἱ Δεμέστιχοι τὸ, Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Τότε στρέφεται πρὸς τὸν τεθλιμμένον ἢ Δέσποινα, καὶ λέγει του μὲ ἰλαρὸν πρόσωπον· Μὴ θλίβεσαι πλέον, ὅτι ἐδεήθην διὰ λόγου σου τοῦ Υἱοῦ μου, καὶ ἐφώτισε τὸν ἐχθρόν σου νὰ μετανοήσῃ τὴν ἀμαρτίαν του, νὰ μὴ κολασθῇ, καὶ νὰ λυτρωθῆς καὶ ἐσὺ τῆς δυσφημίας. Ὁ δὲ εἶπε· Παρακαλῶ σε, Κυρία μου, εἶπέ μου, τίς εἶναι αὐτός ὁ Ἅγιος, ὅπου στέκεται πλησίον σου; καὶ διατί ἀπὸ τώρα ἐπροσκυνήσατε; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Οὗτος εἶναι ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ δευτέρός μου Υἱός, ὅπου μού τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Σταυρὸν ὁ Θε-

σότης μου· μὴ θαυμάσης δὲ πῶς ἐπροσκυνήσαμεν τῷ Θεῷ, ὅτι ὁσάκις ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι ψάλλετε ἐδῶ εἰς τὴν γῆν τινα ὕμνον καὶ δοξολογίαν τῆς Παναγίας Τριάδος, προσκυνοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἅπαντες εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, καὶ συγκαίρομεσθιν διὰ τὴν δόξαν, ὅπου πρεπόντως καὶ καταχρῆως ἀποδίδεται τῷ πανευδόξῳ καὶ υπερμυητῷ Θεῷ, καὶ κλίνομεν μετ' εὐλαβείας τὰς κεφαλὰς καὶ προσκυνοῦμεν τὸν ποιητὴν καὶ Σωτῆρα μας. Ταῦτα εἰπούσα, ἀνῆλθεν εἰς Οὐρανοὺς ἡ Παντάνασσα, καὶ ἔμεινε τόση εὐωδία εἰς τὸν Ναόν, ὅπου ἐξέστησαν ἅπαντες· ἀλλὰ καὶ ὁ συκοφάντης ἐκείνος ἐκατανύχθη ἀπὸ τὴν ὁσμὴν τῆς εὐωδίας, καὶ ὠμολόγησεν ἐνώπιον πάντων τὴν ἀδικὸν συκοφαντίαν. Τότε ὁ Ἀδελφός ἐδιηγῆθη καταλεπτῶς τὴν ὄρασιν, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν Ναὸν ἐκείνον, ὅπου ἐφάνη ἡ Δέσποινα, εὐγενεὺς ἀκόμη ἡ εὐωδία θαυμασίως ἀπὸ τοῦ μάρμαρου, ὅπου ἐπάτησαν οἱ ἄχραντοὶ πόδες, τὸ ὅποιον εὐγάλαν, καὶ ἐφύλαξαν μὲ τὰ ἅγια Λείψανα, διὰ ἐνθύμησιν τῆς θαυματουργίας τῆς ὑπερυδόξου Θεοτόκου. Ἦς ταῖς πρεσβείαις τυχοῖμεν τῆς οὐρανίου Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α Λ Ε'.

Περὶ τοῦ πόρνου στρατιώτου, ᾧ ὁ Κύριος, ταῖς τῆς Μητρὸς ἱκεσίαις ἐπικαρπτόμενος, τὴν ἄφρασιν ἐδωρήσατο.

Πτου τις στρατιώτης ἐναγῆς καὶ παμβέβηλος, καὶ διαφόρους ἀμαρτίας πεφορτισμένος, ἐξόχως δὲ εἰς τὴν πορνείαν περιφημένος. Οὗτος εἶχε γυναῖκα πολλὰ ἐνάρετον τὸν Θεὸν φοβουμένην, ἥτις πολλάκις τὸν ἐνουθέτα νὰ μετανοήσῃ τὰς ἀμαρτίας του, καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου τὸν ἐκατάπεισεν ἢ καλὴν του ἐμόχουτος, καὶ ἐνήστευε τὴν Τεσσαρακοστὴν τοῦ Ἀγίουστου διὰ τιμὴν τῆς Ὑπεραγίας, καὶ ὄλαις ταῖς Παραμοναῖς τῶν ἑορτῶν αὐτῆς, καὶ δὲν ἔτρωγεν αὐτὰς τὰς ἡμέρας, εἰμὴ μόνου ἄρτου καὶ ὕδωρ μετὰ τὴν ἐνάτην ὥραν μίαν φοράν. Οὐ μόνον δὲ εἰς ταύτην τὴν ἀρετὴν τὸν ἐκαθω-

δήγησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱερὴν προσευχὴν. Ὅς τις λαβὼν αὐτὴν τὴν καλὴν συνήθειαν, ἐσταματά πολλάκις ἐνώπιον τῆς ἱεῤῥᾶς Εἰκόνας τῆς Ὑπεραγίας, καὶ ἔλεγε μετ' εὐλαβείας τὸν Ἀγγελικὸν Ἀσπασμὸν, καὶ ὅσα ἄλλα ἔξυρε. Μίαν ἡμέραν λοιπὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προσευχόμενος ἔμπροσθεν μιᾶς Εἰκόνας, ὅπου οἱ ζωγράφοι ὀνομάζουσι Ἐλεούσαν, καὶ κρατεῖ τὸν Κύριον ὡς βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, βλέπει ἓνα θαῦμα παράδοξον, τὸ ὅποιον τοῦ ἔδειξεν ὁ πολυεὐσπλαγχνος, διὰ νὰ κατανυχθῇ ἡ καρδιά του, νὰ μισήσῃ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἐγένετο. Εἶδεν

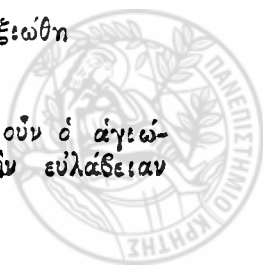
οὖν τὸ Δεσποτικὸν βρέφος, καὶ ἦτον ὄλον πληγωμένον, καὶ ἀπὸ τῆς πληγῆς ἔτρεχεν αἷμα νωπὸν, ὅσαν νὰ ταῖς ἔκαμαν αὐτὴν τὴν ὥραν. Ὁ δὲ στρατιώτης κατανουγείς τῇ καρδίᾳ, ἔκλαυσε πικρῶς δεόμενος πρὸς τὴν Παναγίαν, καὶ λέγων ταῦτα ἐξ ὅλης ψυχῆς· Γλυκυτάτη μου Κυρία, σπλαγχνίσου με τὸν ἀσεδῆ, καὶ μισίτευσον πρὸς Κύριον νὰ μοῦ συγχωρήσῃ, ὡς μισίτρια τῶν ἀμαρτωλῶν ὅπου εἶσαι. Τότε ἤκουσε φωνὴν ἀπὸ τὴν Εἰκόνα λέγουσαν· Ἐσεῖς οἱ ἀμαρτωλοὶ μὲ ὁμολογεῖτε μὲ τὴν γλῶσσαν Μητέρα τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ μὲ ταῖς ἀνομίαις σας μὲ κάμνετε μητέρα λύπης καὶ Σλίψεως. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ὀδυρόμενος ἔλεγε· Δέσποινά μου, μὴ μὲ ὀργισθῆς τοῦ ἀθλίου, ἀλλὰ ὡς μισίτις τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ βοήθεια ἰκέτευσον διὰ λόγου μου· πολλὰ γὰρ ἰσχύει ἡ δέησίς σου πρὸς τὸν Δεσπότην. Οὕτω λέγων ὁ στρατιώτης πρηγῆς ἐπὶ γῆς κοιτῶμενος, καὶ μὴ τολμῶν ἀνεῖσαι τὸ ὄμμα, ἀκούει τὴν Δέσποιναν, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς Κύριον· Γίε μου παμφίλτατε, ἐλέησον διὰ τὴν ἀγάπην μου τὸν ἀμαρτωλὸν τοῦτον, ὅπου προσπίπτει μετὰ δακρῦων, καὶ ἐξομολογεῖται τὰς ἀμαρτίας του. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Μὴ μὲ ἐνοχλῆς περὶ τούτου, ὦ Μῆτερ, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιός σου συγχωρήσεως. Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐνθυμήσου, τέκνον γλυκυτάτον, τὴν μητρικὴν ἀγάπην, ὅπου σὲ ἀνέθρεψα μὲ τόσον πόθον καὶ ἐγαλούχησα, καὶ ἄφες αὐτῷ τὰς ἀνομίας. Ὁ δὲ εἶπε· Μὲ δικαιοσύνην, ὦ Μῆτερ, δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ ὑπακούσω. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Δὲν σοῦ ζητῶ νὰ τὸν κρίνης μὲ δικαιοσύνην, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπειρον εὐσπλαγχνίαν σου· ἐπειδὴ πάντες μὲ ὀνομάζουσι Μητέρα τῆς ἐλεημοσύνης. Λέγει τῆς ὁ Χριστὸς· Μὴ βαρεθῆς πῶς δὲν

σοῦ ὑπακούω εἰς τοῦτο, ἀλλὰ ἐνθυμήσου, ὅτι καὶ ἐγὼ ἐδεήθην τρισσοῦς τοῦ Πατρὸς μου τὸν καιρὸν τοῦ Πάθους, εἰάν ἦτον βολετὸν νὰ λυτρωθῆ τὸ ἀνθρώπινον μὲ ἕτερον τρόπον, νὰ μὴ λάβω θάνατον, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐπήκουσεν. Ὅταν οὖν εἶδε ἡ πολυεύσπλαγγνος Δέσποινα, ὅτι τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν τοῦ στρατιώτου ἐκάλυε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἔκλινε τὰ γόνατα καὶ τὴν ἀκήρατον κορυφὴν, νὰ τὸν προσκυνήσῃ, διὰ νὰ βιάσῃ μὲ τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ταπεινώσεως τὰ σπλάγχνα τοῦ Φιλανθρώπου πρὸς ἔλεος, καθὼς καὶ ἐγένετο· ὅτι ὡς τὴν εἶδε, καὶ ἔκαμε σχῆμα νὰ προσκυνήσῃ, δὲν ἀφῆκεν, ἀλλὰ εἶπεν αὐτῇ· Ἐπειδὴ εἰς τὸν Νόμον γέγραπται νὰ τιμᾷ πᾶς τις τὸν Πατέρα καὶ τὴν Μητέρα του, δὲν θέλω νὰ σοῦ ἀβητήσω τὴν αἴτησιν· λοιπὸν ἄς εἶναι συγχωρημένα τούτου τὰ ἀνομήματα, καὶ διὰ σημεῖον ἀγάπης ἄς πλησιάσῃ νὰ ἀσπασθῆ τὰς πληγὰς μου. Ταῦτα ἀκούων ὁ στρατιώτης ἠγέθη ἀγαλλιώμενος, καὶ προσελθὼν ἠσπάζετο τὰς πληγὰς· καὶ ὦ τοῦ θάνατος! καθὼς ἐφίλει μίαν πληγὴν, ἰατροῦετο, καὶ πάλιν ἄλλην ἐμοίως, ἕως οὗ ταῖς ἐφίλησεν ὅλαις, καὶ τελείως ἐθεραπεύθησαν. Λαθὼν οὖν πληροφορίαν τῆς αὐτοῦ συγχωρήσεως, καὶ εὐχαριστήσας τῷ Κυρίῳ, καὶ τῇ Ἀειπαρθένῳ αὐτοῦ Μητρὶ, ἀπῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀναγγείλας τῇ συμβίᾳ αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν, ἔστρεψεν ὅλα τὰ ἄδικα, καὶ ἔδωκε πολλὰς ἐλεημοσύνας. Ἐπειτα κοινῇ βουλῇ καὶ θελήσει ἐμόνασαν καὶ οἱ δύο τους, ἡ μὲν εἰς Παρθενῶνα, ὁ δὲ εἰς Κοινόβιον ἀνδρῶν, ὅπου ἐτελείωσαν ἐνάρετα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Λ Σ'.

Περὶ τῆς ἀνεκφράστου ὠραιότητος τῆς Ἀειπαρθένου, ἣν ἰδεῖν ἠξιώθη
Κληρικὸς εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος.

Εἰς τὸ Παρίσιον ἦτον ἓνας ἐνάρετος Κλη- | λιγραφίαν ἐπορεύετο. Οὗτος οὖν ὁ ἀγιώ-
ρικὸς σοφὸς ἄνθρωπος, ὃς τις μὲ τὴν καλ- | τας ἄνθρωπος εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν



εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ ἐπεθύμα νὰ ἰδῆ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον τὴν ἔνδοξον αὐτῆς ωραιότητα. Ἐχοντας οὖν τὸν πόθον αὐτὸν ἱκανὸν καιρὸν, καὶ πολλάκις περὶ τούτου τῷ Θεῷ προσευξάμενος, ἐπήκουσεν αὐτοῦ ὁ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος, καὶ ἦλθεν Ἄγγελος οὐρανῶθεν, καὶ λέγει του· Ἡ Βασίλισσα τῆς οἰκουμένης ἐπήκουσε τῆς δεήσεώς σου, καὶ ἀπέστειλέ με νὰ σοῦ εἰπῶ νὰ ἐτοιμασθῆς, καὶ τὴν Κυριακὴν τῆ ὥρα τοῦ Ὁρθρου ἔρχεται νὰ τὴν ἰδῆς, πόσῃn ωραιότητα ἔχει, καὶ πάλιν ὄχι ὀλοκλήρως, καθὼς εἶναι εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, ἀλλὰ ὅσον χωρεῖ νὰ ἰδῆ ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος· πλὴν γίνωσκε, ὅτι ἀπὸ τὴν τόσῃν λαμπρότητα ἔχεις νὰ ὑστερηθῆς τοῦ φωτός, νὰ μείνης ὀλότυφος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως στέργω νὰ ζημιωθῶ τὸ πρόσκαιρον φῶς, μόνον νὰ καταξιωθῶ νὰ ἰδῶ τὴν γλυκυτάτην ὄψιν καὶ λαμπρότητα τῆς Κυρίας μου. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἄγγελος ἀνεχώρησεν, ἔμεινεν ὁ Κληρικὸς διαλογιζόμενος, καὶ ἐδίσταζεν ἀπὸ ὀλιγοπιστίαν, λέγων ταῦτα κατ' ἑαυτὸν· Πῶς νὰ πορεύσω τὴν ζωὴν μου τυφλός, ὅπου δὲν δύνομαι πλέον νὰ γράφω, ἢ νὰ κάμνω ἄλλην ὑπηρεσίαν τοῦ σώματος; Ταῦτα ἐνθυμούμενος ἐμελέτα νὰ κλείσῃ τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν, καὶ μετὸν ἄλλον νὰ ἰδῆ τὴν Ὑπεραγίαν, διὰ νὰ μὴ τυφλωθῆ τελείως. Ὅταν οὖν ἦλθεν ἡ ὀρισιμένη ὥρα, ἐπέστη ἐνώπιον αὐτοῦ ἡ Παντάνασσα μετὰ τσοσάτην λάμψιν καὶ ωραιότητα, ὅπου γλῶσσα ἀνθρώπου δὲν δύναται νὰ εἰπῆ, οὔτε νὰ καταλάβῃ. Ἀφ' οὗ γοῦν τὴν ἐστοχάσθη ὀλίγον διάστημα μετὰ τὸ ἕνα ὄμμα, ἐκπληττόμενος τοιαύτην θόξαν καὶ τοιαύτην μεγαλοπρέπειαν, ἤνοιξε καὶ τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ περισσοτέραν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν· ἀλλὰ παρευθὺς ἀνελήφθη ἡ Δέσποινα. Αὐτὸς δὲ ἔμεινε μονόφθαλμος· ἤγουν τὸ ἕνα, ὅπου εἶχε κλεισμένον, ἔμεινεν ὑγιές, καὶ τὸ ἄλλο, ὅπου εἶδε τὴν λάμψιν, ἐτυφλώθη ὀλότελα. Τότε γοῦν μεμφομένος τὴν ὀλιγοπιστίαν αὐτοῦ, ἐκατηγόρα τοῦ λόγου του λέγωντας· Οἴμοι τῷ

ἄφρονι, πῶς ὑστερήθην τοιαύτης δόξης καὶ ἀπολαύσεως; διατί νὰ μὴ κυττάζω καὶ μετὰ τὰ δύο ὄμματα, νὰ ἀπολαύσω τοσαύτην ἰδύτητα, καὶ ἄς ἤθελα μείνη ὀλότυφος; ὦ Θεέ μου, ἀξιώσόν με νὰ τὴν ἰδῶ ἄλλην μίαν φοράν, καὶ ἄς ὑστερηθῶ καὶ τὸ ἐπίλοιπον φῶς. Ἐκαμην οὖν προσευχὴν πολλάκις πρὸς τὴν Παρθένον μετὰ δακρῶν καὶ νηστειῶν, δεόμενος νὰ τοῦ ἐμφανισθῆ δεύτερον. Τότε πάλιν ἔρχεται Ἄγγελος Κυρίου, καὶ λέγει του· Ἡ Παντάνασσα εὐσπλαγγίσθη τὸν πόνον σου καὶ τὰ δάκρυα, καὶ καταδέχεται νὰ ἔλθῃ πάλιν νὰ τὴν ἰδῆς, ἐπειδὴ στέργεις νὰ μείνης ὀλότυφος δι' ἀγάπην της. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπερευχαριστῶ τὴν χάριν της, καὶ προσκυνῶ, καὶ δοξάζω την, ὅπου μοῦ κάμνει τοσαύτην εὐεργεσίαν, καὶ οὐ μόνον τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων νὰ ζημιωθῶ, ἀλλὰ καὶ χεῖρας καὶ πόδας καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ σώματος, καὶ αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον ζωὴν στέργω νὰ ὑστερηθῶ, μόνον νὰ ἰδῶ τὴν Κυρίαν μου. Λέγει του ὁ Ἄγγελος· Διὰ ταύτην σου τὴν εὐλάβειαν ἠξιώθης νὰ ἰδῆς τὴν Δέσποιναν αὐρίον, καὶ οὐ μόνον νὰ μὴν ὑστερηθῆς αὐτοῦ τοῦ φωτός, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλλο ὄμμα νὰ ἀπολαύσης, διὰ νὰ τὴν ἰδῆς μετὰ ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν ἐναργέστερον, νὰ εὐφρανθῆ ἡ καρδιά σου. Καὶ οὕτως ἐγένετο, καὶ ἐνεφανίσθη αὐτῷ ἡ Δέσποινα. Ὁ δὲ ἀπὸ τὸ περισσὸν φῶς, ὅπου εἶδεν, ἔπεσε πρηνὴς ἐπὶ τῆς γῆς, ὡσπερ ποτὲ οἱ Ἀπόστολοι ἐν τῷ Θαβωρίῳ. Ἐπειτα τοῦ ἔδωσε χάριν καὶ δύναμιν ἡ Ὑπεραγία, φωτίσασα αὐτὸν ψυχῇ τε καὶ σώματι, καὶ ἐγερθεὶς εὐρέθη μετὰ τὰ δύο ὄμματα, καὶ τὴν ἔβλεπεν ὥραν ἱκανὴν εὐφραίνόμενος. Καὶ οὕτως ἡ μὲν ἀνῆλθεν εἰς Οὐρανοὺς, ὁ δὲ ἔμεινεν εὐχαριστῶν εἰς τοσαύτην εὐεργεσίαν, καὶ διαβιώσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν ἐναρέτῳ πολιτείᾳ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. Ὡν ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς ταῖς αὐτῆς τῆς ὑπερνωδύτου Δεσποίνης πρεσβείαις, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων.

Ἀμήν.



Θ Α Υ Μ Α Λ Ζ'.

Περὶ τοῦ ἀναστηθέντος παιδός, καὶ ὁμολογησαμένου τὸν αὐτὸν ἀποκτείναντα.

Γυνή τις ἐνάρετος καὶ Δεσποδής, καὶ πρὸς τὴν Παναγίαν πολλὰ εὐλαδής, εἶχεν ἀνδρὰ ἀσεβῆ καὶ παράνομον, ὃς τις ἐμοιχεύετο μετ' ἄλλην γυναῖκα· αὐτὴν δὲ τὴν νόμιμον ἐμίσα, καὶ τὴν ἐχθρεύετο (καθὼς τὸ κάμνουσιν οἱ τοιοῦτοι) τόσο, ὅπου οὔτε καὶ τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ἔδιδεν. Ἄλλ' αὐτὸς μὲν ἔλειπε πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ τὸν οἶκόν του, διὰ τὰ κάμνη τὰ κακά του Δελήματα, ἐκείνη δὲ ἢ πτωχὴ μὴ ἔχουσα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, ἐπῆρεν ἕνα παιδίον ἐνὸς πλουσίου τὰ βυζάνη. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς εἰσῆλθε κρυφὰ μίαν νύκτα, ὅταν αὐτὴ ἔκοιμάτο, καὶ ἐκτυελωθεὶς ἀπὸ τὸν διάβολον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπὸ τὴν κακίην του προκαίρεισιν, ἐφόρευσε τὸ βρέφος ὁ ἀσεβέστατος ἐπιταυτοῦ, διὰ τὰ θανατώσῃ ἢ κρίσις τὴν γυναῖκά του. Τούτου γενομένου, ἔφυγεν ἡσυχᾶ. Τὸ πρῶτ', ὅταν ἡ γυνὴ τὸ ἦυρον ἀπεθαμμένον, ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο, μὴ ἔξεύρουσα πῶς ἐγένεν ἡ ὑπόθεσις. Καὶ συναγθέντες πάντες οἱ γείτονες, ἦλθε καὶ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρῶν, ὃς τις δὲν τῆς ἐπίστασε πῶς τὸ ἦυρον οὕτω θανατωμένον, ἀλλὰ νομίζοντας ὅτι αὐτὴ τὸ ἐφόρευσε, τὴν ἐκατάδωσεν εἰς τὴν κρίσιν, τὰ τὴν θανατώσουσιν ὡς φονεύτριαν. Οὕτω λοιπὸν ὁ μὲν φονεὺς ἦτον ἐμπροσθεν αὐτῶν προσποιούμενος ὅτι ἐθλίβετο διὰ τὴν τῆς συζύγου κατηγορίαν, ἡ δὲ ἀνεύθυνος κατεκρίθη ἀδίκως εἰς θάνατον. Περνευμένη γοῦν ἡ ταλαίπωρος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, μὴ ἔχουσα τινα βοήθον ἐπὶ γῆς, ἢ συνήγορον εἰς ταιαύτην ἀνάγκην, τὰ μεσιτεύσῃ εἰς τοὺς κριτὰς διὰ λόγου τῆς, ἐπικαλέσθη τὴν ἄνωθεν δύναμιν καὶ βοήθειαν, καὶ στραφεῖσα πρὸς οὐρανὸν, ἐλάλησε ταῦτα μετὰ δακρῶν καὶ πίστεως· Ὑπερένδοξε

καὶ παντοδύναμε Δέσποινα, καὶ Κυρία πάσης τῆς Κτίσεως, βοήθησόν μοι τῇ ἀδελφίᾳ εἰς τὴν συκεφαντίαν ταύτην, καὶ δυσώπησον τὸν δίκαιον Κριτὴν, τὰ μὴν ἀφήσῃ τὰ μεθ' ἀνατοίσοισιν ἀδίκᾳ. Οὕτως εἶπεν ἐκ βάθους καρδίας, καὶ παρευθῆς (ὡ τῆς ὀξυτάτης βοήθειας καὶ ἀντιλήψεως!) φαίνεται ἐνώπιον πάντων μία σεμνοτάτη καὶ τιμῖα γυνὴ, ὡραία εἰς τὴν ὄψιν καὶ ἐνδοξος, ἔχουσα ἕνα βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἣτις εἶπε ταῦτα πρὸς τοὺς κριτὰς· Καρτερήσατε ὀλίγον τὴν κρίσιν ταύτην, τὰ τὴν ἀνακρίνη τὸ τέκνον μου. Τότε λέγει αὐτοῖς τὸ Θεῖον βρέφος· Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ὡ ἄνθρωποι, ἀλλὰ δικαίως, ἵνα μὴ λάβητε αἰώνιον κόλασιν· διατί, ἄγνωστοι, κατεκρίνατε ἄνευ μαρτύρων τὴν ἀνεύθυνον; οὕτως οἱ νόμοι διακελεύουσι; φέρετε τὸ πεφονευμένον βρέφος ἐδῶ, τὰ κάμω ἐγὼ δικαιοσύνην εἰς τὸν φονεῖα. Ἀκούσαντες οἱ περισσώτεροι τὴν σοφίαν ἐνὸς βρέφους ἐξέστησαν, καὶ φέροντες τὸν νεκρὸν, εἶπε πρὸς αὐτὸν τὸ οὐράνιον τέκνον· Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἔγειραι, καὶ εἶπέ μας τίς σε ἐφόρευσε; Τότε ἀνέστη τὸ νεκρὸν, καὶ ἐσυντυχὲς ξεκαθαρίστᾳ λέγον τὸ ὄνομα τοῦ φονεῖως, καὶ τὸν ἔδειξε δακτυλοειδῶς μετ' ἐκπληξιν πάντων. Ἐπειτα ἡ φαινομένη Γυνὴ μετὰ τοῦ βρέφους ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοὺς, καὶ οἱ Κριταὶ τὸν μὲν φονεῖα ἐπρόσταξαν τὰ δεῖσθαι εἰς τὴν οὐρανὸν ἐνὸς ἀλογοῦ, καὶ τὸν ἔσυραν εἰς ὄλον τὸ κάστρον, ἕως ὅτου κακῶς ἐξέψυξε· τὴν δὲ ἀνεύθυνον ἠλευθέρωσαν, ἣτις εὐχαριστήσασα τὴν ἁειπαρθενον Δέσποιναν, ἀπῆλθεν εἰς Μοναστήριον, καὶ ἐτελείωσε μετ' πολιτείαν ἐνάρετον, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΛΗ΄.

Περὶ τοῦ κοινωνήσαντος παιδὸς Ἰουδαίου, καὶ μὴ χωνευθέντος ὑπὸ τοῦ πυρός τῆς καμίνου.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἦτον τις Ἰουδαίος ἔχων παιδίον χρόνων ἑπτὰ· τὸ ὁποῖον ἀνταμώθη μίαν ἡμέραν μετὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ παγένοντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκοινώνησε τὸ τίμιον Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου, καθὼς εἶδε τὰ ἄλλα παιδιά καὶ ἔκαμναν. Ὁ γὰρ Ἱερεὺς νομίζων ὅτι εἶναι Χριστιανοῦ παιδίον, τὸ ἐκοινώνησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφαγε τὸ Ἀντίδωρον, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀνήγγειλε τοὺς γονεῖς του. Ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ ἐθυμώθη, ὡς ἐχθρὸς τοῦ Χριστοῦ, καὶ θέλωντας νὰ ἐκδικήσῃ τὴν ὕβριν, ὅπου τὸ βρέφος ἔκαμε (καθὼς αὐτὸς ὁ πλανημένος ἐνόμιζε,) τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ἄρπασεν εὐθύς τὸ ἀνεύθυνον, καὶ τὸ ἔρριψεν εἰς μίαν ἀναμμένην κάμινον, βάνωντας καὶ ἕτερα ξύλα περισσά, διὰ νὰ χωνεύσῃ ταχύτερον. Ἀλλ' ὁ ἐν μέσῳ τῆς Χαλδαϊκῆς καμίνου τοὺς τρεῖς Παῖδας ἀβλαβεῖς διαφυλάξας, ἐσκέπασε καὶ αὐτὸ τὸ εὐλογημένον, καὶ δὲν ἐχωνεύθη ὑπὸ τοῦ παμφάγου πυρός, ἀλλὰ ἐστάκετο ὡσπερ νὰ ἦτον εἰς δρόσον ἀναπαυόμενον. Τοῦτο ἀκούσασα ἡ Μήτηρ αὐτοῦ ἔδραμε μετὰ ὀδυρμῶν, νομίζουσα νὰ τὸ εὔρη στά-

κτην γενόμενον. Ἀπελθόντες δὲ καὶ ἄλλοι Χριστιανοί, εἶδασι τὸ παιδίον ἰστάμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς φλογὸς σῶον καὶ ὑγιές, καὶ μήτε ἔνδυμα μήτε τρίχα τῆς κεφαλῆς του ἐβλάπτη. Ἀφ' οὗ γοῦν τὸ εὐγυγιαν ἔξω μετὰ Σάμβου πολλοῦ καὶ ἐκπλήξεως, ἐβόησαν ἅπαντες, ὅτι ἔπρεπε νὰ ρίψουσιν εἰς τὴν κάμινον τὸν πατέρα του, ἵνα λάβῃ τὴν αὐτοπάθειαν. Ἐδεδασαν οὖν αὐτὸν, καὶ ἔρριψαν ἔσω, καὶ εὐθύς ἐχωνεύθη ὁ ἄθλιος. Τὸ δὲ παιδίον ἐρωτηθὲν ἀπεκρίνατο λέγων· Ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἣτις εἶναι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου ἔφαγα τὸ ψωμί, καὶ κρατεῖ τὸ βρέφος εἰς τὴν ἀγκάλην της, ἔσπεκε πλησίον μου, καὶ ἐσκέπαζέ με μετὰ τὸ ἐπανωφόρι της, καὶ δὲν μοῦ ἐγγίξεν ἡ φλόξ τὸ καθόλου. Τότε ἐκατάλαβαν, ὅτι ἡ Παναγία ἦτον ὅπου τὸ ἔσπεκε διὰ τὴν χάριν τῆς ἱερᾶς Κοινωνίας. Οὕτω λοιπὸν γνωρίσασα ἡ Ἰουδαία τὴν ἀληθῆ Πίστιν, ἀνεγεννήθη μετὰ τοῦ παιδὸς, βαπτισθέντος εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἐπι δὲ καὶ ἕτεροι Ἰουδαῖοι διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΛΘ΄.

Περὶ τῆς αἰμομίκτρας καὶ παιδοκτόνου, ἣν ἡ Πάναγνος τῆς κατηγορίας ἐρρύσατο.

Εἰς τὴν Ρώμην ἦτον εἰς εὐγενῆς Ἀρχὴν περίσση ἐνάρετος, ὅς τις ἰξυρῶντας πῶς ὁ βίος οὗτος παρέρχεται ὡσεὶ ὄνειρος, ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον, διὰ νὰ εὔρη τὴν σωτηρίαν του. Οὕτω γοῦν λαβὼν ἀπὸ τὴν ὁμόζυγον του συγχώρησιν,

τῆς ἀφῆκεν ἕνα παιδίον ἀρσενικόν, ὅπου ἔκαμε μετ' αὐτῆς, καὶ ἀπελθὼν εἰς ἕτερον καὶ ἤσυχον τόπον, ἐτελείωσε θεαρέστως. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἔμεινεν εἰς τὸν οἶκόν της μετὰ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἠγάπα ὑπὲρ φύσιν, καὶ τὸ εἶχεν εἰς τὰς ἀγκάλας της σχε-

δὸν ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ πάντοτε τὸ ἐφίλει καὶ κατησπάζετο. Οὐ μόνον δὲ ἔταν ἦτον μικρὸν, ἀλλὰ καὶ ἀφόντις ἐτράνεψε, καὶ ἦλθεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον, τὸ εἶχεν ἡ ἀγνωστος μήτηρ καὶ ἐκοιμάτο ἀντάμα, ἀγνωοῦσα τὸν μέγαν ἔλισθον, ὅπου ἤμπορει νὰ τῆς ἔλθῃ ποτὲ δι' αὐτοῦ. Λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν αὐτῆς καὶ συνεργίαν τοῦ δαίμονος ἔπεσεν εἰς ἁμαρτίαν μετ' αὐτοῦ ἡ ταλαίπωρος, διατι δὲν ἐπρόσεχε καλῶς εἰς τοιαύτην κινδυνώδη ὑπόθεσιν. Ὄταν οὖν ἐγνώρισεν ὅτι ἐγγαστρῶθη ἀπὸ τὸ τέκνον της, ἔλαβε τόσῃν θλίψει, ὅπου ἤθελε νὰ θανατωθῇ. Ἐπειτα συλλογιζομένη τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔπεσεν εἰς ἀπόγνωσιν, ἀλλὰ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν τὸν πανοικτίρμονα Κύριον, καὶ δὲν ἔκαμνεν ἄλλην ὑπηρεσίαν τοῦ οἴκου της, μόνον ἐπέρνα πάσας τὰς ἡμέρας με νηστείας, με ἐλεημοσύνας, με προσευχὰς καὶ δάκρυα ἐξ ὅλης ψυχῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς γέννας, ἀπῆλθεν εἰς τόπον ἀπόκρυφον τῆς οἰκίας αὐτῆς, καὶ ἐγέννησεν. Ἐπειτα, διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνῃ, ἔρριψε τὸ βρέφος εἰς τόπον ἀκάθαρτον, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὕτω δὲν ἠκούσθη τί περὶ τούτου διὰ τὴν ὄραν. Ἄλλ' ὁ εὐρετῆς τῆς κακίας δὲν ἐχόρτασεν ἕως ἄδῃ, ἀμὴ ἤθελονε νὰ τὴν καταισχύνῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ θλιθῇ περισσώτερον, καὶ νὰ τῆς δώσουν ἄωρον θάνατον, νὰ ἀποθάνῃ ἀμετανόητος. Μετασχηματιζόμενος οὖν ὁ παμμίαιρος, ὅτι ἦτον Πνευματικὸς σοφώτατος καὶ προορατικὸς, γινώσκων τὰ κρυπτά τῆς καρδίας, ἐδίδασκε τὸν λαόν· καὶ διὰ νὰ πιστεύουν τὰ λόγια του ἐφανερώσει πολλά φονικά καὶ κλεψίας, καὶ ἕτερα ἀνομήματα, τόσον ὅπου τὸν εἶχασιν εἰς εὐλάβειαν οὐ μόνον ὁ κοινὸς λαὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄρχοντες τῆς Πόλεως· πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπε μίαν ἡμέραν· Εὐγενέστατοι Ἄρχοντες, ἐγὼ μεγάλα πράγματα καὶ ἐξαισία βούλομαι σήμερον νὰ διηγηθῶ· καὶ μάλιστα μίαν ἀσεβεστάτην πράξιν καὶ παρανομίαν ἄθεσμον, γενομένην ἐδῶ εἰς τὴν Χώραν σας, τόσον φοβεράν, ὅπου θανατῶζω πῶς δὲν ἔρριψε πῦρ ὁ Θεὸς νὰ κατακαύσῃ ὅλην τὴν Ρω-

μην, ὡσπερ τὰ Σόδομα, ἐπειδὴ ἐπράχθη ἐδῶ ἀσχηματέρα ἀσεβεία· γινώσκετε, ὅτι ἡ δεινα γυνή, ὅπου θάρσείτε πῶς εἶναι ἀγία, διὰ τὴν ὑποκρισίαν αὐτῆς καὶ ψευδοσχηματιζομένην εὐλάβειαν, ἐπόρευσε με τὸν υἱόν της, καὶ ἔκαμε παιδί, καὶ ἐφόνευσέ το, διὰ νὰ μὴ ἀκουσθῇ τοιαύτη ἀσεβεία. Τοῦτο ἀκούσαντες οἱ περισσώτεροι ἐναντιώθησαν, λέγοντες ὅτι ἐψεύδετο, διατι ἐκεῖνη ἦτον ἐνάρετος καὶ ἀγία ψυχὴ, ὅπου τὴν ἔξευρεν ὅλος ὁ λαός, καὶ τὴν εὐλαβοῦντο. Ὁ δὲ ἄχθρὸς ἐβεβαίωσε τὴν κατηγορίαν μετ' ὄρκου, λέγωντας· Ἄφετε μίαν πυρκαϊάν ἐδῶ ἔμπροσθεν, καὶ φέρετε τὴν γυναικα, νὰ ἐλεγχθῶμεν ἀμφοτέροι, καὶ ὅς τις φανῇ ψευστῆς ἀπὸ τοὺς δύο μας, νὰ τὸν καύσετε. Προσκάλεσαντες οὖν οἱ Κριταὶ τὴν κατηγορηθεῖσαν, εἶπον αὐτῇ, Κυρία, ἤξευρε ὅτι ὁ προφήτης οὗτος, ὅπου ἀνέστησεν ὁ Θεὸς εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, σὲ ἐγκαλεῖ ὅτι ἐτέλεσας τὴν δεινα ἀσέλγειαν· λοιπὸν, εἰάν ἔπταισες, ὁμολόγησέ το, ἢ ἐλεγξον αὐτὸν ὡς ψευδοκατήγορον. Ἡ δὲ γυνὴ πεφωτισμένη παρὰ Θεοῦ ἀπεκρίνατο· Σοφώτατοι Κριταὶ, δότε μοι διορίαν ὀλίγας ἡμέρας, νὰ ἀποκριθῶ εἰς τοιαύτην συκοφαντίαν, ὅτι ὁ σοφὸς Σολομὼν λέγει, νὰ μὴ ἀποκρινεταιίνας εὐθύς εἰς μεγάλην ὑπόθεσιν, ἀλλὰ πρῶτον νὰ συμβουλευεται κατ' αὐτὸν, διὰ νὰ δώσῃ ἀποκρίσιν πρέπουσαν. Ἐδωσαν οὖν αὐτῆς διορίαν ἡμέρας ὀκτώ. Καὶ ἐξελευσάσα τοῦ Κριτηρίου, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ μὴ ἔχουσα τὴν ἐλπίδα εἰς ἄνθρωπον, ἀλλὰ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν, ἔκλαυσε πικρῶς. Εἶτα ἀπῆλθε πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τῆς Πόλεως, ὅπου ἦτον τότε Λουκιανὸς τ' ὄνομα, καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἐξομολογουμένη τὴν ἀνομίαν της με τόσῃν συντριβῇ καρδίας καὶ χύσιν δακρύων, ὅπου ἐθαύμασεν ὁ Ἀρχιερεὺς, καὶ λέγει της· Ἐγε θάρρος, θυγατερ, εἰς τὸν πολυέλεον Θεόν, ὅτι μεγαλῆτερη εἶναι ἡ ἐσπλαγχνία του ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνομήματα, ἐπειδὴ δὲν ἐμίσησε Παῦλον τὸν διώκτην, καὶ Πέτρον τὸν ἀρνητῆν, ἀμὴ οὐ μόνον τοὺς ἐσυγχώρησεν, ἀλλὰ καὶ πρώτους τῶν Ἀποστόλων κατέστησε· δεήσου γοῦν τὴν

Υπεραγίαν Θεοτόκον μετά δακρύων, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μόνιμος ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, καὶ πάντων τῶν ἀμαρτωλῶν ἡ βοήθεια· ἐπεὶ δὲ ὁ καιρὸς τῆς διορίσας εἶναι ὀλίγος, δὲν σοῦ δίδω κανόνα περισσότερον, μόνον ἡ προσευχὴ πρὸς Κύριον ἃς εἶναι τῆς ἀνομιᾶς σου ἡ συγχώρησις, καὶ προσεύχου ἀκαταπαύστως μὲ συντριβὴν καρδίας καὶ δάκρυα. Ἀπὸ τοιούτους λόγους ἔλαβε θάρρος, καὶ πορευθεῖσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ἐκλείσθη εἰς ἀναχωρητικὸν μέρος, κλαίουσα ὄλην τὴν ἐβδομάδα ἄσιτος, καὶ κτυποῦσα τὸ στῆθος, εἶχε πρὸς οὐρανὸν ὑψωμένα τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, τὴν δὲ καρδίαν πρὸς τὴν πανάχραντον Θεοτόκον, δεομένη αὐτῆς νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν ἀντικείμενον, νὰ μὴ κατασχυρῆθῇ ἐνώπιον τῆς Συγκλήτου, καὶ πάσης τῆς Πόλεως. Καὶ ἐπειδὴ μετὰ πίστεως καὶ θερμῶν δακρύων ἐζήτη βοήθειαν, τῆς ἐπήκουσεν ὁ ταχύς βοηθὸς τῶν ἐν θλίψεσι. Καὶ ὅταν ἤλθεν ἡ διατεταγμένη ἡμέρα, καὶ ὑπήγεν ἡ γυνὴ μὲ ταῖς δούλαις καὶ συγγενεῖς τῆς εἰς τὸ Κριτήριον, τότε καὶ αὐτὴ ἡ παντοδύναμος Δέσποινα τὴν ἐσυνώδευσεν εὐσιωδῶς, καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτὴν εἰς τὸ Θέατρον. Οἱ Κριταὶ οὖν εἶπον πρὸς τὸν νομιζόμενον Κληρικόν, τουτέστι τὸν δαίμονα Γδοῦ, Πάτερ Πνευματικὲ καὶ διδάσκαλε, ἡ γυνὴ, ὅπου ἐσυκοφάντησες, λέγων κατ' αὐτῆς τὴν αἰσχροτάτην ἐκείνην κατηγορίαν· λοιπὸν ἀπόδειξάι της, καὶ ἔλεγξον αὐτὴν φανερῶς, νὰ λάβῃ τὸν πρεπούμενον

θάνατον εἰς τὴν πυρκαϊάν, ὅπου ἐκέλευσες, καὶ ἐγένετο· εἰ δὲ καὶ φανῆς ψευδοκατήγορος, νὰ λαμβάνῃς κατὰ τὸν νόμον τὴν αὐτοπάθειαν. Ὁ δὲ Κληρικὸς ἐκύταξεν ὄραν ἱκανὴν τὴν γυναῖκα, καὶ ἐθαύμαζε, μὴ δυναμένος νὰ συντύχῃ. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ Κριταὶ· Πῶς στέκεσαι οὕτως ἀπορῶν; τί ἐξίστασαι, καὶ δὲν κατηγορεῖς αὐτὴν ὡς τὸ πρότερον; Ὁ δὲ εἶπε· Δὲν εἶναι ἐκείνη ἡ αἰμομίκτρα καὶ παιδοκτόνος, ὅπου ἐκατηγόρησα, ἀλλὰ μάλιστα εἶναι ἐνάρετος καὶ ἀγία ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων Ἱερουσαλήμ· φοβοῦμαι νὰ εἰπῶ τίς εἶναι, καὶ δὲν δύνομαι νὰ τὸ ὁμολογήσω, ὅτι ἡ Μαρία εἶναι πλησίον αὐτῆς, καὶ διαφυλάττει καὶ σκέπει τὴν, εἰς τρόπον ὅπου δὲν εἶναι πλέον καθὼς ἦτον, ἀλλὰ ἐτέρα παρόμοιος καὶ ἐνηλλαγμένη. Καὶ οὕτως τὴν ἀλήθειαν εἶπεν ὁ ψεύστης, ἀγαπητοί, ὅτι δὲν ἦτον πλέον ἀμαρτωλὸς ὡς πρότερον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἱερᾶς μετανοίας ἠλλοιώθη θείαν ἀλλοίωσιν τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου. Ταῦτα ἀκούοντες, ἐσφραγίσθησαν μὲ τὸ σημεῖον τῆς τιμῆς Σταυρῆς, μὲ τῆς ὁποῖας τὴν ζωοπάρουχον δύναμιν ὁ διάβολος ἐξέλιπεν ὡσεὶ καπνὸς καὶ ἠφανίσθη ἀπὸ τὸ μέσον τους. Οἱ δὲ θαυμάσαντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὴν δὲ γυναῖκα ἐκείνην ἐτιμᾶσαν καὶ ἠυλαβδύοντο περισσότερον. Ἦτις εὐχαριστήσασα τὴν εὐεργέτιν, ὡς ἔπρεπε, μὲ ἀγαθοεργίας, ἐπέρασε πολιτείαν θεάρεστον, εἰς αἰσχύνῃν τοῦ μισοκαλοῦ, καὶ δόξαν τοῦ Πανοικτίρμονος.

Θ Α Υ Μ Α Σ Ι Α

Περὶ τοῦ παραδοθέντος ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐν τῇ συλλήψει αὐτοῦ τῷ Δαίμονι.

Ἦτον ἓνα ἀνδρόγυνον, ἀμφότεροι φοβούμενοι τὸν Θεόν, ποιοῦντες ἐλεημοσύνας, καὶ ἄλλας ἀρετάς· καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμαν ἀντάμα ἱκανοὺς χρόνους, ἐσυμφώνησαν νὰ κάμωσιν ἀποχὴν τῆς σαρκικῆς μίξεως, καὶ οὕτως ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, ὅπου ἐζούσαν ὡς ἀδελφοί, καὶ ὄχι ὡς ἀνδρόγυ-

νον. Ἄλλ' ὁ ἐχθρὸς τῆς σωφροσύνης ἐφθόνησε τὴν ἀρετὴν τους, καὶ ἐπολέμησε τὸν ἄνδρα μίαν ἡμέραν, ὅπου ἦτον μέγα Σάββατον, καὶ τοῦ ἔδωκε τόσον πειρασμόν, ὅπου μὴ δυναμένος νὰ ὑπομένῃ, ἔπεσε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ στατικῶς τῆς, ἡ ὁποία τὸν ὠνείδισε πολλὰ, καὶ ἠλεγγξεν,

ἐνθυμίζουσα τὸ τῆς ἡμέρας αἰδέσιμον, ἀμὴ ἐκεῖνος δὲν ἐσυλλογίσθη τὸν ἔλεγγον, ἀλλὰ ἔκαμνε τὴν ἐπιθυμίαν του. Τότε τοῦ λέγει ἡ γυνὴ μετ' ὀργῆς· Ἐπειδὴ δὲν εὐλαβήτης ἀνόητε τὴν σεβασμίαν τοῦ Κυρίου Ἀνάστασιν, παρακαλῶ τὸν Θεόν, εἴτι γεννηθῆ ἀπὸ λόγου μας τὴν νύκτα παύτην νὰ εἶναι παραδομένον τοῦ Δαίμονος. Τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅπου εἶπε τὸν λόγον ἡ ἀγνωστος, ἐσυλλήφθη, καὶ μετ' οὗτον καιρὸν ἐγέννησεν ἕνα ἀρσενικὸν παιδὶ ὠραιότατον, τὸ ὁποῖον ὅσον ἐτρέφετο, ἔδειχνε πλέον χαριτωμένον καὶ φρόνιμον, τὸσον ὅπου ἐγαίρουντο οἱ συγγενεῖς νὰ τὸ βλέπουσιν. Ὄταν δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς ἰβ'. χρόνους, φαίνεται πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ ὁ Δαίμων, καὶ λέγει τῆς· Εἰς τρεῖς χρόνους ἔρχομαι νὰ πάρω τὸ δῶρον, ὅπου μου ἔταξες. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ ἀθλία μήτηρ, ἔλαβε θλίψιν καὶ πόνον εἰς τὴν καρδίαν, καὶ καθεκίστην ἐθρῆνει ἀπαρμύθητα, καὶ μάλιστα ὅταν ἐκύτταζε τὸν υἱὸν τῆς, ὅς τις ἐθαύμαζεν εἰς αὐτὸ, καὶ τὴν ἠρώτησε λέγων· Εἰπέ μοι, μήτηρ παρακαλῶ σε, διὰ ποίαν αἰτίαν πάντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετ' ἐξουσίας βλέπουν καὶ χαίρονται, καὶ σὺ μόνον θακρύνεις ὀρθῶσά με; Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ νέος λοιπὸν ἐπικράνη πολλά, καὶ φοβούμενος μὴ πάθῃ τίποτε ἐναντίον ἀπὸ τὸν ἀνθρωποκτόνον διάβολον, ἔφυγε μίαν νύκτα, καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐξωμολογήθη τῷ Πατριάρχῃ, ὅς τις τὸν ἔστειλεν εἰς ἕνα Ἐρημίτην Πνευματικὸν ἀγιώτατον, ὅπου ἐτρέφετο ἐκ χειρὸς Ἀγγέλου, ὁ ὁποῖος τοῦ ἤφερε καθ' ἑκάστην ἕναν ἄρτον θαυμασίων· ὅταν δὲ ἀπῆρχετο τινὰς νὰ τὸν εὖρη, τοῦ ἔφερνε ὁ Ἀγγελος δύο ἄρτους, καθὼς ἔκαμε καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Εἰς ὀλίγην ὥραν ἐλθὼν ὁ νέος, τοῦ ἔδωσε τὸ γράμμα τοῦ Πατριάρχου, καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἀνέγνωσεν, εἶπεν αὐτῷ· Ἄς ἐπικαλέσωμεν, τέκνον μου, τὴν πανάμωμον Δέσποιναν, ἥτις δύναται πολλά κατὰ τῶν δαιμόνων, ὅτι αὐτὴ τοὺς ἐξενούρισεν, ἀφανίζουσα αὐτῶν τὴν δύναμιν ἅπασαν, καὶ πολλὰς ψυχὰς ἄρπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐλύτρωσε τῆς αἰωνίου κολάσεως.

Ὁὕτως εἶπε, καὶ νοουθετήσας αὐτὸν νὰ προσεύχεται μετ' ἀκράτου πολλὰ καὶ εὐλάβειαν, τὸν ἐκράτησεν εἰς τὸ κελλῖον του ἕως τὴν ἀγίαν Λαμπρὰν, ὅπου ἐτελείωναν οἱ τρεῖς χρόνοι ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ὅπου ὁ δαίμων ἐσύντυχε τῆς μητρὸς τοῦ νέου· καὶ τότε ὁ Ἅγιος ἐλειτούργησεν. Ὁ δὲ νεανίας ἐπέκειτο ἐκεῖ ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας Τραπέζης μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ. Ὄταν δὲ ἐξῆλθεν ὁ Ἱερεὺς μετὰ τὰ Ἅγια εἰς τὸν Χερουδικὸν ὕμνον, εἰσῆλθεν ὁ δαίμων, καὶ ἄρπασας τὸν νέον, τὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν κόλασιν σύσσωμον. Ὁ δὲ Ὅσιος ἀκούσας τοῦ νέου τὰς φωνὰς ἐθλίβη πολλά, καὶ ἀποθέσας τὰ Ἅγια εἰς τὴν ἱεράν Τράπεζαν ἐδῆστο μετὰ θακρύνων, ἱκετεῦον ἐκτενωῶς τὸν Δεσπότην, καὶ τὴν Ἀειπάσθενον Μητέρα αὐτοῦ, νὰ μὴν ἀφήσουν ἀπαίδευστον τοιαύτην ἀθάδαιαν καὶ ἀναισχυντίαν τοῦ Δαίμονος, ἀλλὰ νὰ τοῦ παρουσίαν εἰς τὸ πῆσμα του τὸν νεανίαν, νὰ τὸν στρέψουσι σῶν καὶ ἀδλαβῆ, διατὶ ἐτόλμησεν ὁ τρισκατάρατος νὰ τὸν ἄρπασῃ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Βῆμα. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ὅσιος ἀνέγνωθε τὰς εὐχὰς τῆς Ἱερουργίας, νὰ μὴ τὴν ἀφήσῃ ἀτελείωτον· καὶ καθὼς ἔλεγε τὴν εὐχὴν ταύτην·

Ὡς τε γενεσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς, εἰς ἄφεισιν ἀμαρτιῶν, καὶ τὰ ἐξῆς, ἤγουν, ἀφ' οὗ ἐτελειώθησαν τὰ Ἅγια, ὅταν ἐκφώνησε, λέγων :

Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας ἀχράντου· Μέγας εἰ Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου! Ὁ τῆς ἀπετῆτου τῆς Παρθένου δυνάμεις! εὐρέθη ὁ νέος εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, καὶ ἐφώνησε λέγων· Μέγα τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας Τριάδος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ Ἀειτουργία, ἐκοινωνήσεν ὁ νέος, ἔπειτα τὸν ἠρώτησεν ὁ Ὅσιος ποῦ τὸν ὑπῆγασιν, καὶ τί ἔπαθεν; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι, καθὼς τὸν ἄρπασεν ὁ Δαίμων, τὸν ἔρριψεν εἰς ἕνα τόπον ζοφώδη καὶ δυσωδέστατον, ὅπου ἦσαν ψυχαὶ ἀμαρτωλῶν ἀναρίθμητοι, ἀρρήτως βασανιζόμεναι, καὶ εὐθὺς παρεγένετο ἡ πολυῦμνητος Δέσποινα, καὶ τὸν εὐγάλεν ἀπ' ἐκείνου τὸν πανώδυνον τόπον, καὶ οὕτως εὐρέθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ γοῦν Ἅγιος ἐδόξασε τὸν Κύριον, καὶ τὴν Ἀειπάσθενον Κόρην, ὅπου ἐπήκουσαν αὐτοῦ τῆς δεήσεως.

Οὐ δὲ νεανίας ἀπελθὼν εἰς τὸν Πατριάρχην, καὶ εὐλογηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, παρεγένετο εἰς τοὺς συγγενεῖς του, οἱ τινες ἔκλαιον αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν, νομίζοντες ὅτι οἱ Δαίμονες τὸν ἐπήρασαν. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν ἀνεπίστως, πᾶς τις ἤμπορεῖ νὰ καταλάβῃ

πόσῃ ἀγαλλίασιν ἔλαβον, καὶ πόσας εὐχαριστίας ἀνέπεμψαν τῷ Δεσπότη Χριστῷ, καὶ τῇ πανομνύτῳ αὐτοῦ Μητρὶ· ἧς ταῖς ἰκεσίαις τύχοιμεν τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος.

Θ Α Υ Μ Α Μ Α'.

Περὶ τοῦ ἀμφιβάλλοντος εἰς τὴν τῆς Θεομήτορος Παρθενίαν, καὶ λυτρωθέντος διὰ τινος τερατουργήματος.

Μετὰ τὴν Σάρκωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χρόνους ἑπτακοσίους, ἦτον τις Ἐρημίτης, Ἀθηναῖος τὸ γένος, σοφὸς εἰς τὰ γράμματα, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν σοφώτερος, τὸ ὄνομά του Ἀιγίδιος, ὃς τις μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων αὐτοῦ διαμερίσας πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντα, ἀνεχώρησε τῆς Πατρίδος. Καὶ προσκυνήσας τοὺς ἀγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἐνδοτέρα μέρη τῆς ἐρήμου, εἰς ἓνα τόπον ἄβατον πολλὰ καὶ ἀπόκρυφον, ὅπου ἦσαν ἓνα σπήλαιον μὲ πηγὴν ὠραιστάτην καὶ δένδρα ὀλίγα. Ὁρεχθεὶς οὖν τοῦ τόπου τὸ ἥσυχον, ἔμεινεν ἐκεῖ, καὶ ἀσκήτευεν, ἐκτρεφόμενος ἀπὸ μίαν ἔλαφον, ἣτις μὲ θείαν νεῦσιν ὑπήγεγε, καὶ τὴν ἄρμεγε, καὶ μὲ τὸ γάλα τῆς καὶ χορτάρια ἐπορεύετο. Πλησίον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἦτον εἰς ἓνα Κάστρον κάποιος διδάσκαλος, τοῦ ὁποῦ ἔσπειρεν ὁ ἀνθρωποκτόνος ζιζάνια εἰς τὸν λογισμὸν, καὶ εἶχεν ἀμφιβολίαν εἰς τὴν Παρθενίαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, λέγων ταῦτα κατὰ διάνοιαν· Πῶς βολεῖ νὰ εἶναι Μητὴρ, καὶ Παρθένος; Τοῦτον τὸν δαιμονικὸν διαλογισμὸν ἐπάσχευ ὁ πτωχὸς διδάσκαλος νὰ διώξῃ ἀπὸ τὸν νοῦν του, καὶ δὲν ἐδύνετο. Ὅθεν ἀκούσας, ὅτι ὁ ῥηθεὶς Ἀναχωρητὴς εἶχε χάριν Θεοῦ καὶ σοφίαν ἀνθρώπινον, ὑπήγε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ περὶ τούτου, μήπως καὶ δυνήθῃ νὰ τὸν λυτρώσῃ ταύτης τῆς κατὰ διάνοιαν βλασφημίας. Ὅταν οὖν ἦτον ὁ διδάσκαλος πλησίον εἰς

τὸ κελλίον τοῦ Ἀββᾶ Ἀιγιδίου στάδια τρία, ἐξῆλθεν ὁ Ὅσιος εἰς αὐτοῦ προῦπάντησιν, (ἐκ θείας γὰρ χάριτος ἐγνώρισε τοῦ διδασκάλου τὴν ἔλευσιν, καὶ τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας τῆς) καὶ ὅταν ἐπλησίασεν ἓνας τοῦ ἄλλου, καὶ τὸν ἐχαιρέτησεν ὁ διδάσκαλος, ποιῶν αὐτῷ ἕως ἐδάφους μετάνοιαν, δὲν τοῦ ἀπεκρίθη ὁ Ὅσιος, ἀλλὰ ἐκτύπησε μὲ τὴν ράβδον εἰς ἓνα λίθον, λέγων ταῦτα μεγαλοφώνως·

Παρθένος πρὸ τόκου. Ὅτως εἶπεν ὁ Ἄγιος· καὶ εὐθύς (ὡ παραδόξου τερατουργήματος!) ἐφύτρωσεν εἰς ἐκεῖνον τὸν λίθον ἓνα κρίνον εὐμορφον εἰς τὴν θείαν καὶ ὠραιότατον, εἰς δὲ τὴν εὐωδίαν θυμασίον. Τότε ἐδευτέρωσε, καὶ κτυπᾷ μὲ τὴν ράβδον, λέγων·

Παρθένος ἐν τόκῳ. Καὶ ἐφύτρωσεν ἕτερον κρίνον τοῦ προτέρου ὁμοῖον. Ἐπειτα ἔκρυσσε πάλιν τρίτον μὲ τὴν ράβδον εἰς τὸν αὐτὸν λίθον, λέγων·

Καὶ μετὰ τόκου Παρθένος μείνασα. Καὶ εὐθύς ἐγῆκεν ἄλλο ἓνα κρίνον ὁμοίως θυμασιώτατον. Τότε ὁ μὲν Ὅσιος ἐστράφη εἰς τὸ κελλίον του, χωρὶς ποσῶς νὰ συντύχῃ ἕτερον λόγον. Ὁ δὲ διδάσκαλος ἐκπληττόμενος εἰς τοιαύτην θαυματουργίαν, ἐλυτρώθη τοῦ πειρασμοῦ, καὶ πᾶσιν ἐκήρυττε τὸ τεράστιον, διὰ νὰ δοξάζεται ἡ ὑπεράγνος Θεομήτωρ· ἧς ταῖς ἰκεσίαις τύχοιμεν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν.



Θ Α Υ Μ Α Μ Β'.

Ἐκστασις θαυμάσιος, ὅτι μία ρανίς τοῦ Δεσποτικοῦ Αἵματος
ὑπερβαίνει πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτήματα.

Πότεν τις Μοναχὸς ἀμελής καὶ ράθυμος, ὅπου δὲν ἐφύλαξε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος, ἀλλὰ διήγειν ἐν ἀκηδία πολλή· μόνον ταύτην τὴν ἀγαθοεργίαν ἔκαμνεν, ἦγον, ἀπὸ τὴν πολλὴν εὐλάβειαν καὶ πόθον, ὅπου εἶχε πρὸς τὴν Παρθένον, ἑσταμάτα καθ' ἑκάστην, καὶ ἔλεγον ἐνώπιον τῆς σεβασμίας Εἰκόνας αὐτῆς ἑκατὸν φοραῖς τὸν Ἀρχαγγελικὸν Ἀσπασμόν, ὅτι δὲν ἔξευρε γράμματα νὰ ἀναγνωσκῆ ἄλλας εὐχάς. Οὕτω γοῦν ζῶν ἀμελῶς εἰς τὰς νηστείας, ἀγρυπνίας, καὶ ἑτέρας τάξεις τῆς μοναδικῆς πολιτείας, τὸν ἠξίωσεν ὁ πανάγαθος Κύριος, ὁ Σέλιων πάντας σωθῆναι, καὶ εἶδε φοβεράν ὄπτασίαν καὶ ἑκστασιν, ὡσάν ὅτι οἱ Δαίμονες ἄρπασαν τὴν ψυχὴν του, καὶ ὑπῆγαν ἐνώπιον τοῦ δικαίου Κριτοῦ, ζητοῦντες αὐτοῦ νὰ κάμῃ δικαιοσύνην, νὰ τοῦς τὴν δώσῃ κατὰ τὰς πράξεις της. Ὁ δὲ Βασιλεὺς γινώσκων αὐτῆς τὰς ἀμαρτίας, εἶπε τοῖς Δαίμοσι· Βάλετε αὐτὴν εἰς τὴν γέενναν, οὐκ ἔχει γὰρ μέρος μετ' ἐμοῦ· ὅτι τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Μοναδικοῦ σχήματος οὐκ ἐφύλαξεν. Εὐθύς οὖν ὅπου τὴν ἄρπασαν οἱ Δαίμονες, ὡς ἄγριοι λύκοι, ἠγέρθη τὸ Θρόνον ἢ παντοδύναμος Δέσποινα, καὶ εἶπεν αὐτῶ· Δέσποινα μου, Κύριέ μου, ἄκουσόν μου τὰ δικαιώματα, ὅπου ἔχω νὰ εἰπῶ εἰς βοήθειαν τῆς ψυχῆς ταύτης. Καὶ οὕτως ἔδειξεν ἕνα Βιβλίον, ὅπου ἦσαν γεγραμμένοι οἱ Χαιρετισμοί, ὅπου τῆς εἶπεν ὅλην του τὴν ζωὴν προσευχόμενος, καὶ προστάσσει τὸν φυλακὰ τῆς ψυχῆς ἐκείνης νὰ βάλῃ τὴν Βίβλον αὐτὴν εἰς τὴν πλάστιγγα. Ἀπὸ τὸ ἕτερον μέρος ἔβαλαν καὶ οἱ Δαίμονες βιβλία πολλὰ, ὅπου εἶχασι γεγραμμένα ὅλα τοῦ Μοναχοῦ τὰ ἐγκλήματα. Τότε ἔθάρυνε πολλὰ τὸ μέ-

ρος ἐκεῖνο, ὅπου εἶχε τὰ ἀμαρτήματα. Ἰδοῦσα λοιπὸν ἢ τοῦ παντελετήμονος Θεοῦ πολυεύπλαγγτος Μήτηρ πῶς δὲν ὠφελίθη πρῶς ἢ ψυχὴν μετὸν τρόπον τῆσεν, (ὅτι αἱ ἀμαρτίαι ἦσαν πολλαί, καὶ ἡ ἀρετὴ ὀλίγη,) λέγει πρὸς τὸν Δεσπότην· Ἐνθυμήσασθε, παμφίλιτάτε μου Υἱέ, ὅτι ἀπὸ τὴν ἐμὴν σάρκα ἀνελάβες τὴν παθητὴν σου οὐσίαν, καὶ χάρισαι μοι μίαν ρανίδα ἀπὸ τὸ ἄχραντον καὶ πολυτίμον Αἷμά σου, ὅπου ἔχυσες διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς εἰς τὸ σωτήριον Πάθος. Ναί, Δέσποινα πολυέλεε, κάμει τὸ ἔλεος τοῦτο εἰς αὐτὴν τὴν ψυχὴν, διατὶ μετ' ἡγάπα πολλὰ, καὶ προσήυχετο πρὸς με μετὰ πόθου καὶ πίστεως. Λέγει της ὁ Δεσπότης· Νὰ γένη, ὦ Μήτηρ, τὸ Σέλημά σου· ὅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ σοῦ ἀθετήσω καμμίαν αἰτήσιν· πλὴν γίνωσκε, ὅτι μία ρανίς τοῦ Αἵματός μου ὑπερβαίνει ὅλα τοῦ κόσμου τὰ ἀνομήματα. Ἐλαβεν οὖν τὴν αἰτήσιν ἢ Παντάνασσα· καὶ ὡς τὸ ἔβαλεν εἰς τὴν στάθμη, ἐκουφίσθη τὸ ἕτερον μέρος, ὅπου ἦσαν τὰ τέσσα βιβλία τῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἔγινεν ἐλαφρότερον ἀπὸ ἕνα πτερόν, ἢ ἄχυρον. Τότε αἱ μὲν Δαίμονες διεσκόρπισαν κατησχυρμένοι, καὶ ἔκραζον λέγοντες· Περύσσα εἶναι πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ἐλεήμων ἢ Δέσποινα, καὶ μᾶς κάμνει ἀδικίαν πολλάκις. Ὁ δὲ Μοναχὸς ἐν ἑαυτῶ γενόμενος, ἐδόξασε τὸν Κύριον, εὐχαριστῶν τὴν ὑπερύμνητον αὐτοῦ Μητέρα, ὅπου τοῦ ἔδειξεν ὄπτασίαν τοιαύτην. Καὶ μεταμεληθεὶς ἐδιώρθωσε τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ κατωρθωσε τόσῃν ἀρετῇ, ὅπου ἐθαύμαζον ἔσοι τὸν ἔξυραν πρότερον. Ἀγωνιζόμενος οὖν Σαρρέψως, ἀνεπαύσατο ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ τῶ Κυρίῳ ἡμῶν, ὃ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.



Θ Α Υ Μ Α Μ Γ'.

Περὶ τοῦ διατάζοντος εἰς τὸ τῆς Εὐχαριστίας Μυστήριον, καὶ τὸν Χριστὸν ἐωρακότες μετὰ σαρκὸς ὡς νύπιον.

Ητου τις Ἱερεὺς εἰς τὴν Ἀλαμανίαν πείρισσα ἐνάρετος, ὀνομαζόμενος Πελάγιος, ὃς τις εἶχε τοσαύτην εὐλάβειαν πρὸς τὴν Ἀειπάρθενον Μαρίαν καὶ τοιοῦτον πόθον, ὅπου δὲν ἔλεγεν ἄλλο Εὐαγγέλιον, οὔτε Ἀπόστολον, ὅταν ἐλείτουργα, εἰμὴ μόνον τῆς Παναγίας. Ταύτην του τὴν πολλὴν εὐλάβειαν ἐφθόνησεν ὁ ἐχθρὸς τῶν ἐναρέτων, καὶ τοῦ ἔσπειρεν εἰς τὴν διάνοιαν ἕνα λογισμὸν ἀσεβέστατον περὶ Πίστews, καὶ ἐδίσταξε εἰς τὸ Κυριακὸν Σῶμα, λέγων ταῦτα κατὰ διάνοιαν· Ἡὼς εἶναι βολετὸν νὰ γίνεταί ὁ ἄρτος Σῶμα Χριστοῦ, καὶ ὁ οἶνος Αἷμα; καὶ ἐὰν ἡ Παρθένος ἐγέννησεν ἕνα καὶ μόνον Υἱόν, ὃς τις ἐκουσίως παθῶν ἐτάφη, καὶ ἀνέστη μίαν καὶ μόνην φεραν, πῶς γίνεταί πάλιν κατ' ἡμέραν ὁ ἄρτος Σῶμα Θεοῦ, καὶ πάσχει πάθος; Αὐτοὺς τοὺς λογισμοὺς ἐρευνῶν ὁ Πελάγιος, ὡς ἀγράμματος καὶ ἀπλοῦστατος ἀνθρώπος ὅπου ἦτον, εἶχε θλίψιν πολλήν, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ τινα ἀνθρώπων, μόνον ἔδραμε πρὸς τὴν Παναγίαν, λέγων αὐτῇ προσευχόμενος· Δέσποινα καὶ Κυρία τοῦ κόσμου, παρακαλῶ σε ὁ ἀνάξιος δούλος σου, κάμε μου τὴν χάριν ταύτην, νὰ γνωρίσω τὸ τῆς Ἱερουργίας Μυστήριον, πῶς μετατρέπεται ὁ ἄρτος καὶ οἶνος εἰς Σάρκα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, διὰ τὸ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ καταλάβω τελείως. Οὕτω πολλάκις εὐχόμενος μετὰ δακρῶν πολλῶν ὁ Πελάγιος, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καθὼς ἐλείτουργα, ἀφ' οὗ ἐτελειώθησαν τὰ Ἅγια, ὅταν ἐκφώνησε τὸ,

Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας ἀγράντου· ἐγέννη ἀφανῆς ἀπέμπροσθεν αὐτοῦ ὁ ἅγιος Ἄρτος, καὶ δὲν ἦτον εἰς τὸ Δισκάρδιον. Ὁ δὲ Ἱερεὺς ἐρευνήσεν ὧδε κἀκείσε, μήπως καὶ ἐπαράπεσεν ἀπὸ ἀπροσεξίαν καὶ λή-

θην αὐτοῦ, ἀμὴ δὲν εἶδε τίποτες. Ὅθεν ἐντρομος, καὶ ἀγωνιῶν, ἔκλαυσε πικρῶς, δεόμενος ταῦτα· Ὑπεραγία Θεοτόκε, ἠξέσῳ, ὅτι διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν μου καὶ ἀμφιβολίαν, ὅπου εἶχα εἰς τὸ ἅγιον Σῶμα τοῦ Δεσπότου μου, μὲ ἐδεδλύχθη ἡ Βασιλεία του, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐμοῦ, νὰ μὴ τὸν κοινωνήσω ὁ ἀνάξιος· ἀλλὰ ἰκέτευσον αὐτόν, καὶ παρακάλεσέ τον νὰ μού συγχωρήσῃ ὡς εὐσπλαγγχος, καὶ νὰ μὴ μού ὀργισθῇ ἕως τέλους ὁ ἀμνήσίκακος. Αὐτὰ λέγων ὁ εὐλαθὴς Ἱερεὺς, εἶδεν ἐνώπιον τῆς ἀγίας Τραπεζῆς τὴν ὑπερένδοξον τῶν Ἀγγέλων Ἀνασσαν, ἣτις εἶχεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, βρέφος μικρὸν κατὰ πολλὰ ὠραιότατον, καὶ λέγει πρὸς τὸν Πελάγιον· Ἐτούτο τὸ βρέφος εἶναι ὁ Ποιητὴς καὶ Κτίστης τῆς οἰκουμένης, ὁ Υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνθρωπος τέλειος. Αὐτόν συνέλαβον ἐκ Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐγέννησα ἀφθόρως, Παρθένος μείνασα. Αὐτὸς ἔπαθε, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸν Σταυρὸν ὡς ἀνθρωπος διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, καὶ ἀνέστη, καὶ ἀνελήθη εἰς οὐρανοὺς, καθίσας ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς ὡς ὁμοούσιος τούτῳ καὶ σύνηρονος, ὅθεν μέλλει πάλιν ἔρχεσθαι κρίναι τὴν οἰκουμένην ἅπασαν. Αὐτὸς καὶ τῶρα κατ' ἐκάστην ἡμέραν, διὰ τὴν εὐσπλαγγγίαν αὐτοῦ καὶ πολλὴν ἀγαθότητα, συγκαταβαίνει μὲ ἄρρητον καὶ θαυμασίον τρόπον εἰς τὸ σχῆμα τοῦ Ἄρτου καὶ τῆς Οἴνου, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὅπου ἔχει πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀθρώπους, καὶ σὰς δίδεται εἰς βρῶσιν, καὶ πόσιν, καὶ ἀγιασμὸν τῆς ψυχῆς σας. Ψηλάφησον οὖν αὐτόν, καὶ ἀπόδως ἐρευνήσον, νὰ γνωρίσῃς πῶς εἶναι ἀληθινὴ θεωρία, καὶ ὄχι φάντασμα, ἀλλὰ Σῶμα ἀληθινόν μετὰ σάρκα καὶ

αἷμα, καθὼς τὸν ἐγέννησα, καὶ οὕτω γίνεται καὶ ὁ ἄρτος καὶ οἶνος, ὅπου ἱερούργεῖς. Ἀρὴν διατί ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δὲν δύναται νὰ φάγῃ σάρκα ὠμὴν, καὶ νὰ πίνῃ αἷμα, δι' αὐτὸ πανσόφως ὁ ἐλεήμων καὶ παντοδύναμος φαίνεται εἰς Ἄρτον καὶ Οἶνον, διὰ νὰ τὸν λαμβάνῃ πᾶς ἕνας μὲ πόσον καὶ ὄρεξιν. Κοινωνήσουσιν οὖν αὐτοῦ μετ' εὐλαθείας καὶ πίστεως· ὅτι ὅς τις τὸν μεταλαμβάνει ἀξίως, γίνεται μέτοχος τῆς Θείας δόξης αὐτοῦ. Ταῦτα λέγουσα ἡ πολυμήντος Δέσποινα, ἀπέθεσε τὸ Θεῖον Βρέφος εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ προσκυνήσασα τούτο μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ταπεινώσειν ἔγινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ Ἰεσοὺς μετὰ φόβου πολλοῦ καὶ ἀγαλλιᾶσεως ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐκεῖνο τὸ Θεῖον Βρέφος, καὶ ἀσπαζόμενος μετ' εὐλαθείας καὶ ταπεινότητος, ἐγνώρισε κατὰ ἀλήθειαν ὅτι ἦτον ζῶν βρέφος σαρκικόν. Ἐπειτα τὸ ἀπέθετε εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν μετ' εὐφροσύνης πολλῆς, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς

γῆς εἶπε ταῦτα μετὰ δακρῶν· Πιστεύω Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ εὐχαριστῶ τῆς εὐσπλαγχνίας σου, καὶ τῆς παναχράντου Μητρός σου, εἰς τὴν χάριν ὅπου σήμερον ἠξιώθην ὁ ἀνάξιος, καὶ συγχώρησόν μοι ὡς εὐσπλαγχνος εἰς τὴν προτέραν μου ἀγνωσίαν· καὶ καθὼς μὲ ἠξίωσας, καὶ σὲ εἶδα μετὰ σαρκός, ὡς ἐγεννήθης ἐκ τῆς Παρθένου, οὕτω πάλιν διὰ πρεσβειῶν αὐτῆς ἀξιώσέν με νὰ σὲ κοινωνήσω, οὐχὶ ὡς βρέφος, ἀλλ' ὡς Ἄρτον, καθὰ καὶ πρότερον. Οὕτω δέσμενος μετὰ πίστεως ἐγείρεται, καὶ βλέπει πάλιν τὸν ἅγιον Ἄρτον, καθὼς καὶ πρῶτον, καὶ ἐκοινωνήσεν εὐφραίνόμενος. Μετὰ ταῦτα ζήσας πολιτείαν Σαμαρτῆν καὶ Δεάρεστον, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Μ Δ'.

Περὶ τοῦ φονευθέντος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀναστήθέντος ὑπὸ τῆς Θεομήτορος.

Εἰς μίαν Ἐκκλησίαν εἶχασι συνήθειαν οἱ Χριστιανοί, καὶ ἔφαλλον τινὰς Λιταυείας καὶ ἐγκωμία τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας· ἀναμεταξὺ εἰς τὰ ὅποια ἐλέγασιν ἕναν Ὕμνον, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου εἶναι ταῦτα γεγραμμένα. Αἰσχυρόσθησαν οἱ ἀσεβεῖς Ἰουδαῖοι. Μίαν ἡμέραν οὖν συναθροισθέντες οἱ Ὀρθόδοξοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐπροσκάλεσαν ἕνα νέον εὐλαθεῖ, ὃς τις εἶχε φωνὴν μελωδικὴν καὶ ὠραίαν, καὶ τοῦ εἶπασιν νὰ ψάλλῃ αὐτὸν τὸν Ὕμνον μεγαλοφώνως· καὶ ψάλλωντας ἔτυχε, καὶ περνώντες τινὲς Ἰουδαῖοι ἀπ' ἐκεῖνον τὸν Ναόν, ἤκουσαν τὸν λόγον ἐκεῖνον, ὅπου ἔφαλλον ὁ νέος εἰς αἰσχυρὴν αὐτῶν καὶ κατάκρισιν, καὶ θυμωθέντες μεγάλως, ἐσυμβουλευθήσαν νὰ τὸν φονεύσουσιν, ὅταν εὐρουσιν καιρὸν ἐπιτήδειον. Λοιπὸν εἰς

ὀλίγας ἡμέρας τὸν ἐπήρασιν εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτῶν, προσασίζόμενοι αἰτίαν τινὰ, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐφόνευσαν, καὶ ἔρριψαν εἰς τόπον ἀπόκρυφον. Τότε, ἀφ' οὗ οἱ φονεῖς ἀνεχώρησαν, παρεγένετο ἡ παντοδύναμος Δέσποινα, ἧτις ἀναστήσασα αὐτὸν, τὸν ἐπρόσταξε νὰ ψάλλῃ ἀφόβως τοὺς Ὕμνους τῆς. Ὁ δὲ εὐχαριστήσας αὐτῇ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸν Ναόν, καὶ ἔφαλλε καθ' ἑκάστην μελωδικώτερα. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ φονεῖς Ἰουδαῖοι ἐξέστησαν, καὶ τὸν ἠρώτησαν μυστικῶς, εἰάν ἦτον αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅπου ἐφόνευσαν, καὶ πῶς ἀναστήθη; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι ἡ Ἀειπαρθένος Μητὴρ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἀνέστησε, διατί ἔφαλλε τὰ Ἐγκωμιά τῆς. Ἀπὸ ταύτην τὴν Σαματουργίαν ἐπίστευσαν οὐ μόνον οἱ φονεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ συγγενεῖς

καὶ φίλοι τους, καὶ ἕτεροι πλείστοι βαπτισ-
θέντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ᾧ ἡ δό-
ξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΜΕ΄.

Ὅτι ἡ Εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἠράνισε τὸ θανατικὸν ἐκ τῆς Ρώμης.
καὶ πάντας ἴασατο.

Εἰς τοὺς πεντακοσίους δέκα χρόνους ἀπὸ τὴν Ἐνσαρκον τοῦ Θεοῦ παρουσίαν ἦτον εἰς τὴν Ρώμην μέγαλον θανατικόν, τὸσον ὅπου ἀπόθνησκαι τὴν ἡμέραν δύο χιλιάδες ἄνθρωποι. Ὁ Πάπας λοιπὸν τοῦ καιροῦ ἐκείνου (ὅπου ἦτον ὁ μέγας Γρηγόριος ὁ Διάλογος) ἐπρόσταξε νὰ εὐγάλουν τὴν σεβασμίαν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ὅπου ἱστορίσεν ὁ Ἀπόστολος Λουκᾶς, νὰ κάμνωσι Λιτανείαν καὶ δέξαιν πρὸς Κύριον νὰ παύσῃ ὁ θάνατος. Καθὼς οὖν ὑπήγενεν ὁ Ἀρχιερεὺς μετὰ τὴν Εἰκόνα, δεόμενος τῆς πολυεσπλαγγου Μητρὸς καὶ παντελεήμονος νὰ εὐμενήσῃ τὸν Δεσπότην, νὰ καταπαύσῃ τὸν θυμὸν, καὶ δικαίαν αὐτοῦ ἀγανάκτησιν, ἔδλεπαν ὅλοι, ὅπου καὶ ἂν ἐπέρνα ἡ ἁγία Εἰκόνα, καὶ ἔφευγεν ἡ φθορὰ τοῦ ἀέρος, καὶ ἀφανίζετο ἀπέμπροσθεν τῆς σεβασμίας Εἰκόνης αὐτῆς, ὡ-

σπερ σύμφων, ὅταν τὸ διώκῃ βίαιος ἀνεμὸς, καὶ ἔμενεν ὁ αἴθρ γαληνὸς καὶ λαμπρότατος. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐγύρισαν ὅλην τὴν Πόλιν καὶ ἐτελείωσαν τὰς εὐχὰς, βλέπει ὁ Ἄγιος ἕναν Ἄγγελον ἱστάμενον ἄνωθεν εἰς τὸν πύργον, ὅπου ὀνομάζουσι τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ Κρησκεντίου, καὶ ἐσπόγγιζε μίαν σπάθην αἱματομένην, καὶ τὴν ἔβανεν εἰς τὴν θῆκην. Ἐκατάλαβεν οὖν, ὅτι διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἔπαυσεν ὁ θυμὸς τοῦ Δεσπότη καὶ ἀγανάκτησις. Ἐκτοτε οὖν ἕως τὴν σήμερον δὲν λέγεται πλέον ὁ πύργος ἐκείνος τοῦ Ἀδριανοῦ, ἢ τοῦ Κρησκεντίου, ἀλλὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, ὃ εἰς ὄνομα ἔκτισαν καὶ Ναὸν πολυέξοδον εἰς ἐνθύμῳσιν τῆς αὐτῆς θαυματουργίας τῆς Θεομήτορος· ἧς ταῖς πρεσβείαις λυτρωθεῖημεν καὶ ἡμεῖς τοῦ αἰωνίου θανάτου τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως.

Θ Α Υ Μ Α ΜΣ΄.

Περὶ τῆς εἰς τὸν Ζωγράφον θαυματουργίας.

Ἦτον τις ζωγράφος, Ἰωάννης ὀνόματι, πολλὰ εὐλαβῆς εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ εἰς τὴν τέχνην ἔμπειρος πλέον τοὺς ἄλλους. Ἔβανεν δὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ πάντα πόθον, ὅταν ἱστορίζε τὴν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, νὰ γενῆ πλέον ὠραία καὶ εὐμορφος ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἁγίους, τὸσον ὅπου ἔθαύμαζαν ὅλοι τὴν ὠραιότητα, ὅπου ἔχασιν αἱ Εἰκόνες τῆς Θεομήτορος, τὰς ὁποίας ἐστόλιζε μετὰ πᾶ-

σαν τέχνην καὶ τρόπον, ὅπου ἐδύνητο. Ὅταν δὲ πάλιν ἱστορίζε τὸν διάβολον, τὸν ἔκαμνε τὸσον ἄσχημον, ὅπου δὲν ἠμπόρει νὰ ἰδῆ τινὰς φοδερώτερον πρᾶγμα καὶ ἀσχημότερον, καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμνε δικαίως. Ὅτι καθὼς ἦτον πρῶην τὸ ὠραιότερον κτίσμα τοῦ ποιητοῦ, ὅταν ἦτον εἰς τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ, οὕτως ἔγινε πάλιν μετὰ τὴν παράθεσιν ἀσχημότερος πάντων καὶ φοβερώτερος. Τοῦτο τὸν εὐλαβῆ Εἰκονογρά-

φον ἐχθρεύετε πολλά ὁ μισάνθρωπος, καὶ ἐζήτει καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ τὸν ἀποκτείνῃ, ὄχι τόσο πῶς ἰστορίζεν αὐτὸν ἀσχημον, ὅσον διατὶ ἐφθόνηι εἰς τὴν τῆς Θεομήτορος ὠραιότητα, ὅτι μετ' ἐκείνην τὴν εὐμορφίαν ἐπαρακίνα τὸν λαὸν εἰς περισσοτέραν εὐλάβειαν. Τὸν καιρὸν ἐκείνον ἐκτίσαν ἕνα Ναὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπροσκάλεσαν τὸν Ἰωάννην αὐτὸν νὰ τὸν ἰστορίσῃ. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἔβαλε σκαλωσίας, νὰ ζωγραφίσῃ τὰ ὑψηλά μέρη, κατὰ τὴν συνήθειαν, πρότερον· καὶ καθὼς ἰστορίζε τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Ὑπεραγίας, βλέπει τὸν δαίμονα ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ τοῦ λέγει: Κὰν τώρα δὲν ἠμπορεῖς νὰ μοῦ φύγῃς, ἀλλὰ νὰ σὲ ἐγκρεμνήσω, ὅτι ἐδῶ εἰς τὰ ὕψη τοῦ Ναοῦ ἰστορίζεις τὴν Εἰκόνα τοσοῦτον εὐμορφον. Μετὸν λόγον, ἐχάλασε καὶ τὸ κρεβάτι, καὶ ἔρριψεν κάτω τὰ ξύλα, ὅπου ὁ ζωγράφος ἐστέκετο, ὁ ὁποῖος ἐδόθησε, λέγων·

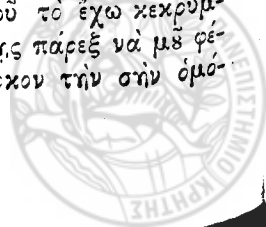
Παναγία Θεοτόκε, βοήθει μοι. Καὶ οὕτως ἄπλωσε τὰς χεῖράς του πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ παρευθὺς (ὡς θαῦμα ἐξαίσιον) ἡ Εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας ἐκταίνασα τὴν δεξιὰν αὐτῆς ἐκράτει τὸν ζωγράφον ἀπὸ τὰς χεῖρας, καὶ δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ δώσῃ κάτω, νὰ θανατωθῆ, ἀλλὰ ἐκρέμετο οὕτως ἀσχετῶς τόσην ὥραν, ἕως ὅπου ἤσπραν, καὶ ἐκατέδη χωρὶς τινὰ βλάβημον. Οἱ δὲ παρευστῶτες ἐξέστησαν. Τότε ὁ Ἰωάννης εὐχαριστήσας ἱκανῶς τὴν πανύμνητον, ἐδιηγήθη αὐτοῖς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν, καὶ τὴν Ἀειπάρθενον Θεομήτορα. Ἀπὸ τότε πλεον δὲν ἐτόλμησεν ὁ ἐχθρὸς νὰ τὸν βλάβῃ, μάλιστα καὶ καλὸν τοῦ ἐπροξένησε μετὸν τρόπον τοῦτον, ὅτι νομίζωντας νὰ τὸν ἀφανίσῃ, τοῦ ἔκαμε περισσοτέρον ὄφελος, διατὶ ὅλοι τὸν ἐπήραν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ τὸν ἐπροσκάλοῦσαν πανταχοῦ, καὶ ἰστορίζε.

Θ Α Υ Μ Α Μ Ζ.

Περὶ εὐλαθεῦς τινός, ἧς τὴν μορφὴν ἡ Δέσποινα προσελάβετο, καὶ τῆς τοῦ δαίμονος κακουργίας ἐρρύσατο.

Εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἦτον τίς πλουσιος, καὶ εἶχε γυναῖκα λίαν εὐλαθεὴ καὶ τὸν Θεὸν φοβουμένην, ἧτις εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ προστύχετο πρὸς αὐτὴν κατ' ἐκάστην μετὰ πόθου καὶ κατανύξεως. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἔκαμνε φιλίας καὶ συμπόσια ἀμέτρα, καὶ ἐδαπάνη τὸν βίον τῆ ἀκαίρα, τόσο ὅπου εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπτώγεισε, καὶ δὲν εἶχε τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Καὶ μίαν ἡμέραν ἐνθυμούμενος ὅτι ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς, ὅπου εἶχε συνήθειαν νὰ κάμνῃ μεγάλην πανηγυρίον μετὰ δαπάνην ἀμέτρητον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν οἶκον αὐτοῦ, μὴ ὑποφέρων τὴν ἐντροπὴν τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πλεον νὰ ἐξοδιάξῃ ὡς πρότερον, καὶ ὑπήγγεισε εἰς ἕνα τόπον παράμερα ἕως νὰ περάσῃ ἡ Ἑορτή. Ἐκεῖ γοῦν, ὅπου ἔστανε περίλυπος, φαίνεται ὁ δαίμων εἰς ἕνα μαῦρον ἄλογον καβαλλό-

ρης μετὰ σχῆμα φρατιώτου, καὶ τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς αὐτοῦ σκυθρωπότητος. Ὁ δὲ εἶπε αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν. Λέγει τοῦ ὁ δαίμων: Ἡ γυνὴ σου εἶναι αἰτία τῆς πτωχείας σου, καὶ ἐὰν φέρῃς νὰ μοῦ τὴν φέρῃς ἐδῶ τὴν δεῖνα ἡμέραν, νὰ τὴν κάμω ὡς βούλομαι, ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω περισσοτέρον πλοῦτον ἀπὸ ὅσον εἶχες τὸ πρότερον καὶ ὅσον ἐξοδιάξεις, τόσο νὰ πληθύνῃ μάλιστα. Ἐκείνος δὲ ἀπὸ τὴν δίψαν, ὅπου εἶχε τοῦ πλοῦτου, ἔταξε μετ' ὄρκου ὁ ἀγνώστος νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ τὴν ὁμοῦλον, μὴ γινώσκων ὅτι εἶναι ὁ δαίμων, μόνον ἐνόμιζε πῶς ἦτον τινὰς ἀρχων πλούσιος. Λέγει τοῦ ὁ διάβολος: Ὑπάγε εἰς τὸν δεῖνα τόπον τοῦ οἴκου σου, σκάψε νὰ εὔρῃς χρυσοῖον καὶ ἀργυρίον ἀναριθμητόν, ὅπου τὸ ἔχω κεκρυμμένον, καὶ μὴ τὸ ἐγγίξῃς πάρεξ νὰ μὲ φέρῃς πρῶτον κατὰ τὸν ὄρκον τὴν σὴν ὁμο-



ζυγόν, ἔπειτα κάμε το ὡς βούλεσαι. Ἀπελ-
θῶν οὖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εὐρῶν τὸν
θησαυρὸν ἐχάρη πολλά, καὶ ἐτοιμάζετο νὰ
πάρῃ τὴν νύκτα (διὰ νὰ μὴ τῆς τιμῆς)
τὴν συμβίαν τς. Ὅταν οὖν ἐπέρασαν τρεῖς
ῥαῖς τῆς νυκτὸς τὴν ἐπῆρε, προφασιζόμε-
νος ὅτι εἶχεν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν νὰ ὑπά-
γουσιν εἰς τόπον τινα μυσικὰ, νὰ μὴ τὸ
ἤξεύρουσι οἱ γείτονες. Αὐτὴ δὲ ἡ καλότυχος,
ὡς ὑπήκοος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, δὲν ἐναντιώ-
θη, μόνον ἔκαμε προσευχὴν εἰς τὴν Πανα-
γίαν κατὰ τὴν τάξιν τῆς, καὶ τοῦ ἡκολού-
θησεν ἔπειτα ἀπ' οὗ ἔκαμαν καρπόσπην
ὀδοιπορίαν, ἔδειχεν ὁ καιρὸς βροχερῆς,
καὶ ἐξέροῦτα. Εὐρίσκοντες οὖν μίαν Ἐκ-
κλησίαν, εἰσῆλθον ἕως νὰ ξεκόψη ὁ καιρὸς.
Εἰς ὀλίγην ῥαῖν ἐξῆλθεν ὁ ἀνδρας νὰ ἰδῇ.
Αὐτὴ δὲ πίπτει μετὰ δακρῶν ἐνώπιον τῆς
ιεράς Εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, λέγουσα:
Δέσποινά μου, ἐγὼ δὲν ἔξεύρω πῶς με ὑπά-
γει ὁ ἀνδρας μου, ἀλλὰ ἡ χάρις σου ἀς με
φυλάξῃ, ὅπως γινώσκεις πῶς σὲ ἀγαπῶ ἐκ
καρδίας καὶ εὐλαδοῦμαι σε. Οὕτως προσευ-
χομένη ἀπεκοιμήθη. Καὶ ἡ Δέσποινα Θεο-
τόκος ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς γυναικὸς, μετα-
μορφωθείσα εἰς τὴν ἰδέαν αὐτῆς, καὶ ἐξελ-
θεῖσα τοῦ Ναοῦ ἐπῆρεν αὐτὴν ὁ ἄρχων,
νομίζων ὅτι ἦτον ἡ σύζυγος. Τὸ πρῶτ' ἐ-
φθανον εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, καὶ ἐρχό-
μενος ὁ δαίμων χαρούμενος, ὅταν ἐπλη-
σίασε τὴν ἐγνωρίσει, καὶ ἔντρομος γενόμε-
νος ἐδόθησε μετὰ θυμοῦ, λέγων· Ὁ ἀπίστε
ἄνθρωπε καὶ ἀχάριστε, ἐγὼ σοι ἔδωσα τό-
σον πλοῦτον, διὰ νὰ φέρῃς ἐδῶ τὴν συμβίαν

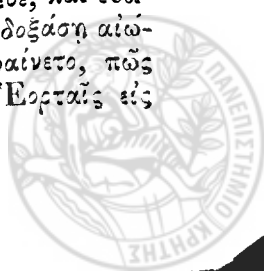
σου, νὰ ἐκδικηθῶ ἐπάνω τῆς εἰς τόσα κακὰ
ὅπου μοῦ ἔκαμε, νὰ τὴν θανατώσω, καὶ σὺ
μοῦ ἤφερες τὴν Κυρίαν αὐτὴν, ὅπου μόνον
ἡ ὄρασίς τῆς με ἐκφοβεῖ, καὶ τρέμω ὅταν
τὴν βλέπω; Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄρχων ἐ-
θαύμασεν. Ἡ δὲ Πανύμνητος εἶπε τῷ δαί-
μονι· Πῶς ἐτόλμησας ἀκάθαρτου πνευ-
μα, νὰ κακοποιήσῃς ἐκείνην, ὅπου ἔχει
πρὸς με τοσαύτην εὐλάβειαν; Ὑπάγε εἰς τὸ
πῦρ τῆς κολάσεως, τὸ ἡτοιμασμένον σοι, νὰ
φλογίζῃσαι, καὶ μὴ τολμήσῃς πλέον νὰ βλά-
ψῃς τινα ἐνάρετον. Τότε ἐγένη μία μεγάλη
βροντὴ, καὶ σχιζομένη ἡ γῆ κατέπιε τὸν
δαίμονα. Ὁ δὲ ἄρχων ἀπὸ τὸν φόβον ἔ-
κειτο χαμαί, καὶ ἡ Δέσποινα τὸν ἠγειρε
λέγουσα· Μὴ φοδοῦ, ὅτι δι' ἀγάπην τῆς
ὀμοζύγου σου σοῦ συγχωρῶ τὸ ἀνόμημα,
καὶ ὑπάγε, ἔπαρέ τὴν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν,
καὶ φοβεῖσθε τὸν Θεὸν νὰ σωθῆτε τὸν
πλοῦτον ὅπου ἦρες, ἄφες του τοῦ δαίμονος,
καὶ ἐγὼ σὰς στέλλω τὰ πρὸς τὴν χρείαν,
ὅτι τὰ περισσεύματα εἶναι αἰτία εἰς πολ-
λοὺς καὶ κολάζονται, καὶ κἀλλιον νὰ μὴν
ἔχετε πλοῦτον, καὶ νὰ σωθῆτε. Οὕτω λέ-
γουσα ἀνελήφθη. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν
εἰς τὸ Ναὸν, καὶ εἶπε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ
τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ δὲ ἔκλαυσεν εὐχαριστήσα-
σα τὴν Ὑπεραγίαν. Εἶτα ἀπελθόντες εἰς
τὴν οἰκίαν αὐτῶν, εὐρον ὅλον τὸν θησαυ-
ρὸν γενόμενον στάκτην. Ἀπ' ἐκεῖ οὖν καὶ
ἐμπροσθεν ἐπέρασαν θεάρεστα τὴν ζωὴν
τους, καὶ εἰς τὸ τέλος ἀπῆλθον εἰς τὴν Οὐ-
ράνιον Βασιλείαν ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς
ἐπιτυχεῖν.

Θ Α Υ Μ Α ΜΗ.

Περὶ τινος Κόρης, ἧτις δι' ἐκστάσεως ἐώρακε τὸν Χριστὸν ἐν
τῷ Παραδείσῳ ἱερουργούντα.

Γράφει ὁ Καισάριος εἰς τὸν Διάλογον αὐ-
τοῦ, καὶ ἄλλοι διδάσκαλοι, λέγοντες, ὅτι
εἰς ἓνα χωρίου τῆς Φραγκίας ἦτον μία εὐ-
λαθῆς καὶ εὐγενεστάτη Κόρη, ἀσθενῆς καὶ
παράλυτος, ἀμὴν περίσσα ἐνάρετος. Ἐξό-
χως εἰς τὴν ἐγκράτειαν, ὑπομονὴν, καὶ τα-
πείνωσιν, δὲν εὐρίσκατο ὁμοίαν τῆς ἄλλης,

ὅτι δὲν ἔτρωγεν, εἰμὴ μόνον ὀλίγας σταρί-
δας καὶ ὕδωρ, οὔτε ποτὲ ἐβαρῆθη τὴν ἀσ-
θενειαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχαίρετο, καὶ ἐδόξα-
ζε τὸν Κύριον ὅπου τὴν ἐπαίδευε, καὶ ἐθα-
σάνιζε πρόσκαιρα, διὰ νὰ τὴν δοξάσῃ αἰώ-
νια. Μόνον ἐλυπάτο, καὶ ἐπικραίνετο, πῶς
δὲν ἐδύνατο νὰ παγγένη ταῖς ἑορταῖς εἰς



τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, νὰ ἀκούῃ τὴν Ἀκολουθίαν, διὰ τοῦτο ἔκλαιε πολλάκις, ὅταν ἦτον μεγάλη Πανήγυρις πῶς ὑστερεῖτο ταύτης τῆς ψυχικῆς ὠφελείας. Ἀλλὰ ἐάν καὶ σωματικῶς δὲν ἦτον, ἔμωσ ψυχικῶς, ἦγαν μὲ τὸν νοῦν της ποτὲ δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸν ναὸν νὰ ἀκούῃ τὴν ψαλμωδίαν καὶ Σείας ὕμνους, καθὼς ἀπὸ τὸ κάτω γεγραμμένον Σαῦμα ἤμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ πιστωθῇ. Διατὶ τινὲς μὲν πολλάκις ἐν τῷ ναῷ προσευχόμενοι μὲ τὴν γλῶσσαν, πορνεύουσι μὲ τὸν νοῦν, καὶ μολύνουσι τὴν διάνοιαν· ἐκείνη δὲ ἢ ἀείμνηστος μὴ δυναμένη νὰ ἦναι σωματικῶς, ἦτον μὲ ὄλην τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν της, καὶ ἀκούουσα τῶν Ἀγγέλων τοὺς ὕμνους, εὐφραίνεται. Μίαν ἡμέραν, ὅπου ἦτον ἡ Ἑορτὴ τῆς Ἰσαπαντῆς, καὶ εἶχασιν εἰς ἐκείνην τὴν Χώραν συνήθειαν νὰ πηγένουν τὰς ἀγίας εἰκόνας τριγύρω, νὰ ἀκολουθεῖσιν ὁ λαὸς ὅλος ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες εἰς δόξαν τῆς Παναγίας, τότε εἶχεν ἡ μακαρία ἀσθενὴς λυπηρὴν ἀμετρον, πῶς ὑπήγεναν ὅλοι εἰς τὴν Πανήγυριν, καὶ αὐτὴ ἐκείτετο, καὶ ἔλεγε ταῦτα καθ' ἑαυτὴν: Πάντες οἱ Χριστιανοὶ ὑπάγουσιν εἰς τὴν χαρὰν τῆς Θεοτόκου, καὶ ἐγὼ ὡς ἀναξία καὶ ἄσωτος ὑπερσοῦμαι ταύτης τῆς πνευματικῆς ἀπολαύσεως. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγουσα μετὰ πόνου καρδίας, ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ ὑπῆγεν ὁ Ἄγγελος τὴν ψυχὴν της εἰς τὸν Παράδεισον, ὅπου εἶδε μίαν Λιτανεῖαν Σαυμάσιον πάντων τῶν οὐρανίων Δυναμέων, καὶ μακαρίων ψυχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Μαρτύρων, Ἱεραρχῶν, Ὁσίων, Παρθένων, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων, καὶ ὑπήγεναν δύο δύο, λάμποντες ὡς τὸν Ἥλιον, καὶ κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Ἔδωκε δὲ καὶ αὐτῆς ὁ Ἄγγελος μίαν ἀναμμένην λαμπάδα, καὶ ἠκολούθα μὲ τὰς λοιπὰς Παρθένας. Τότε βλέπει τὸν Σωτῆρα καὶ Βασιλέα μας, ὡς ἄκρον Ἀρχιερέα ἐνδεδυμένον στολὴν φωταειδεσάτην ὑπὲρ τὸν Ἥλιον, μὲ Στέφανον Βασιλικὸν καὶ Πατριαρχικὸν ὑπερένδοξον καὶ πολύτιμον. Εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ Χριστοῦ ἦτον ἡ ὑπέριμος καὶ ὑπερένδοξος Ἀνασσα, ἡ Μήτηρ αὐτῆ. Τοσαύτη δὲ λαμπὴς ἐξήρχετο ἀπ' ἐκείνα τὰ δύο Βασιλικὰ

πρόσωπα, ὅπου ἐφώτιζεν ὅλον τὸν μακαρίων ἐκείνων στρατόν, οἱ τινες συμφώνως ἐψάλλασιν τὰ ἀρμόζοντα τῆς Ἑορτῆς Τροπάρια καὶ Ἀντίφωνα μὲ ἦχον μελωδικόν τε καὶ παναρμόνιον. Φθάσαντες δὲ εἰς ἕνα ναὸν εὐρύχωρόν τε καὶ ὠραιότατον, εἰσῆλθον ὅλα τὰ τάγματα, καὶ ἐψάλλαν ἕνα ἄσμα τοσῶτον μελωδικόν καὶ ἠδύτατον, ὅπου εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ διηγηθῇ ἀνθρώπινος γλῶσσα. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἄσματος εἰσῆλθεν ὁ Δεσπότης εἰς τὸ ἱερόν Βῆμα, καὶ ἀρχίζει μεγαλοφώνως τὴν Σείαν Ἱερουργίαν, λέγωντας:

Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐξωθεν δὲ ἐψάλλαν οἱ Ἄγγελοι τὰ Ἀντίφωνα. Ὁ μέγας Παῦλος ἀνέγνωσε τὸν Ἀπόστολον, λέγωντας·

Ἀδελφοί, χωρὶς πάσης ἀντιλογίας· καὶ τὰ λοιπά. Ὁ Θεηγόρος Λουκάς ἐψάλε τὸ Εὐαγγέλιον, λέγωντας·

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνήγαγον οἱ γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦ. Ἐπειτα μετὰ τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας καθήσας ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ θρόνου δόξης, ἤρχοντο ὅλοι κατὰ τάξιν δύο δύο, καὶ ποιῶντες αὐτῷ ἑδαφιαίαν μετάνοιαν, ἐφιλοῦσαν τοὺς ἀχράντους πόδας αὐτῆ, καὶ τοῦ ἔδιδαν τὰς λαμπάδας, ὅπου ἔδαστοῦσαν. Ἡ δὲ εὐλαβὴς Κόρη βλέπουσα ταύτην τὴν ὄπτασίαν, καὶ γινώσκουσα ὅτι εἶχε νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν γῆν τῶν ἀνθρώπων, δὲν ἔδωκε τοῦ Δεσπότης τὴν λαμπάδα της, ἀλλὰ τὴν ἐκράτησε διὰ εὐλάβειαν καὶ ἐνθύμησιν ταύτης τῆς ἐνδόξου ὁράσεως. Ἀφ' οὗ δὲ ἔκαμε τὴν μετάνοιαν, ὡσπερ τοὺς ἄλλους, ἐσπούδαξε νὰ πηγένη, ἀμὴ ὁ Ἄγγελος δὲν τὴν ἀφῆκε λέγων: Δός τὴν λαμπάδα τοῦ Δεσπότητος, καθὼς ἔκαμαν ὅλοι. Ἡ δὲ εἶπε: Δὲν τὴν δίδω, ἔτι θελω νὰ τὴν ἔχω διὰ εὐλάβειαν. Ὁ Ἄγγελος τὴν ἐτράδιζε νὰ τὴν ἐπάρῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς της, καὶ αὐτὴ ἔσφιγγε δυνατὰ, τόσον, ὅπου ἐκόπη εἰς δύο καὶ ἐπῆρε πᾶς ἕνας τὸ ἕνα μέρος. Εἰς ταύτην τὴν φιλονεικίαν ἔλαβε τέλος ἡ ἔκστασις, καὶ στρεφομένη ἡ ψυχὴ εἰς τὸ σῶμα, βλέπει ἡ Κόρη, εἰς τὴν δεξιάν της τὴν μιστὴν λαμπάδα, καὶ ἔλαβε πολλὴν εὐφρεσύνην καὶ ἀγαλλίασιν, ὅταν εἶδε μάλιστα

τὰ ἐξαίσια θαύματα, ὅπου ἐτέλεσεν ὁ παντοδύναμος Κύριος μετὰ τὴν λαμπάδα ἐκείνην. Τυφλοὶ ἀνέβλεπαν, χωλοὶ ἐπεριπατοῦσαν, καὶ πᾶσα ἄλλη ἀσθένεια ἰατροῦτο. Ὅταν δὲ ἐδιηγάτο τινὸς τὴν θαυμαστίαν αὐτὴν ὀπτασίαν ἢ Κόρη ἔλεγε μετὰ τὴν γλυκύτητα, καὶ ψυχικὴν εὐφροσύνην, ὅπου ἐφαίνεται Ἄγγελος μᾶλλον, ἢ ἄνθρωπος.

Ζήσασα δὲ ὀλίγους χρόνους μετὰ τὴν ὄρασιν, ὡς ἄσαρκος καὶ ἄυλος πολιτευομένη, ἀπῆλθε νὰ ἀπολαμβάνῃ ἐκτυπωτέραν ἐκείνην τὴν ἀνέκφραστον ἡδονὴν, τὸ ἄρρητον κάλλος, καὶ εὐφροσύνην τὴν αἰώνιον, ἧς ἀξιοθείημεν καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α Μ Θ.

Περὶ τῆς ἀξιοθείσεως ἰδεῖν τὸν Κύριον σαρκοφόρον τριετῆ, καθὼς αὐτὴ ἐξηγήσατο.

Ἄλλη τις Κόρη, ὁμοίως ἐνάρετος καὶ εὐλαβὴς ὡς ἡ ἄνωθεν, εἶχε πόθον πολὺν νὰ ἰδῇ τὸν Κύριον παιδίον γ'. χρόνων, καθὼς ἦτον κατὰ τὴν σάρκα, ὅταν ἄρχιζε νὰ συντυχένη. Προσευχομένη γούν περὶ τούτου πολλάκις πρὸς Κύριον, τῆς ἐπήκουσεν ὁ πανοικτίρμων καὶ πολυέλεος. Μίαν ταχυνὴν ἀπῆλθεν ἡ Κόρη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ λειτουργηθῆ, καὶ ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ Γερουργία, καὶ ἀνεχώρησεν ὅλος ὁ λαὸς, ἔμεινε αὐτὴ καὶ προσπύχτο πρὸς τὴν Παναγίαν μετ' εὐλαβείας καὶ κατανούξεως ἕως τὴν ὄραν τοῦ γεύματος, καθὼς εἶχε συνήθειαν πάντοτε, λέγουσα τὸν Χαριτισμὸν τοῦ Ἀγγέλου, καὶ ἄλλα ὅσα ἤξευρε, καὶ μελετοῦσα τοῦ Κυρίου τὰ θεῖα μυστήρια, ἤγουν τὴν Σάρκωσιν, τὸ Πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασιν. Καθὼς οὖν ἴστατο εἰς ταύτην τὴν θεῖαν μελέτην καὶ θεωρίαν οὐράνιον, εἶδεν ἕνα παιδίον ὡς τριῶν χρόνων, καὶ περιῆγε τὴν ἱεράν Τράπεζαν, τὸ ὅποιον ἔδειχνε πολλὰ ὠραῖον καὶ ἐνδοξότατον. Αὐτῇ δὲ νερμίζουσα ὡς ἀπλουστάτη ὅτι ἦτον τινὸς Ἀρχοντος παιδίον, καὶ τὸ ἀφῆκασιν ἐκεῖ ἐξ ἀπροσεξίας, ἔλαβεν αὐτό, καὶ τὸ ἐκολάκευε, καὶ καταφιλοῦσα αὐτό ὄραν πολλὴν κατησπάζετο, διατὶ ἔδειχνε πολλὰ ὠραιότατον, καὶ χαριτωμένον ὑπὲρ πάντα τὰ βρέφη. Ἐρωτήσασα δὲ αὐτὸ τίνοσ ἦτον, οὐδὲν ἀπεκρίνατο, μόνον τὴν ἔβλεπε μετὰ νύμα γλυκύτατον καὶ θαυμάσιον. Ἡ δὲ ἐνόμιζεν ὅτι διὰ νὰ ἦναι ἀκόμη μικρὸν τῇ ἡλικίᾳ δὲν ἐσυντόχευε καὶ ἔχουσα πύ-

σον νὰ τὸ παρακινήσῃ νὰ λαλήσῃ κανένα λόγον τοῦ λέγει: Εἶπέ τέκνον μου, Χαῖρε κεχαριτωμένη τὸ δὲ βρέφος εἶπε τὰ ἴδια λόγια μετὰ λαλίαν ἡδυστάτην καὶ νόστιμον. Καὶ αὐτὴ πάλιν τοῦ ἔλεγε ἕνα καθ' ἕνα λόγον τὸν ἐπίλοιπον Ἀσπασμὸν τοῦ Ἀγγέλου τὸ δὲ Θεῖον Βρέφος τῆς ἀποκρίνετο, λέγον τὰ αὐτὰ μετὰ συντυχίαν γλυκυτάτην καὶ ἑναρθρον, ἕως ὅπου ἦλθεν εἰς τὸ

Εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου τὸν ὁποῖον λόγον ὁ πραότατος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ Ἰησοῦς δὲν ἠθέλησε νὰ εἰπῇ. Ἡ δὲ νεάνις τοῦ εἶπεν ἄλλαις δύο φοραῖς, παρακινουῦσα αὐτό, νὰ τὸν εἰπῇ καὶ αὐτὸν τὸν λόγον, ὡς τιμιώτερον πάντων τῶν ἄλλων. Τὸ δὲ βρέφος ἐνατενίζον πρὸς αὐτὴν εἶπε μετὰ νύμα ἰλαρὸν τε καὶ σπλαγγχνικώτατον: Χαῖρε, φιλάτη μου σύγατο· ὁ γὰρ ἐπόθεις ἐώρακας. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Δεσπότης ἐγένη ἄφαντος. Τότε ἡ ἐνάρετος Κόρη ἐγνώρισεν ὅτι ἦτον ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ ἐτρόθη τούτου τῷ ἔρωτι, εὐχαριστοῦσα τὴν εὐσπλαγγχίαν αὐτοῦ, ὅπου ἐκαταδέχθη, καὶ ὑπήκουσε, καὶ τὴν νύφρανε μετὰ τὴν θεϊκὴν παρεούσιαν του. Ἐμεινε δὲ τούτου ἡ ἐνθύμησις τοιουτοτρόπως εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῆς, ὅπου καθ' ὄραν τὸν ἐμελέτα καὶ ἐστοχάζετο μετὰ τὴν ἡδύτητα καὶ ἀπόλαυσιν, ὅπου ἤρχετο πολλάκις εἰς θεῖαν ἕστασιν. Οὕτως οὖν πολιτευομένη ἐν παρθενίᾳ καὶ καθαρότητι βίου, ἀνεχώρησε τῆς προσκαίρου ζωῆς, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἐκείνην τὴν μοκαρίαν καὶ αἰώνιον.

Θ Α Υ Μ Α Ν'.

Περὶ Ἀνδρογύνου τινός, οἱ τινες ἐφύλαξαν παρθενίαν, ἐν
 συζυγίᾳ διάγοντες.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Βασιλέων Ὀυ-
 ρίου καὶ Ἀρκαδίου, μετὰ τὴν κοίμησιν
 τοῦ μακαρίου Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ
 Θεοῦ, ἐπαρακινήθησαν πολλοὶ εἰς τὴν Ῥώ-
 μην διὰ τὸ τούτου ὑπόδειγμα, καὶ ἐφύλα-
 ξαν σωφροσύνην καὶ παρθενίαν, ἄνδρες τε
 καὶ γυναῖκες. Ἀναμεταξὺ εἰς ταῖς ἄλλαις
 ἦτον καὶ μία εὐειδής καὶ εὐγενεστάτη Κό-
 ρη, εἰς μὲν τὸ κάλλος τοῦ σώματος εὐμορ-
 φος, εἰς δὲ τὴν ψυχὴν ὠραιότερα. Ταύτην
 ὑπάνδρευσαν οἱ γεννιήτορες στανικῶς τῆς,
 καὶ ἐπήρασι γαμβρόν ἕνα εὐγενῆ καὶ με-
 γάλου Ἄρχοντα, τελούντες τοὺς γάμους,
 κατὰ τὴν τάξιν τοῦ κόσμου, μὲ ὄργανα
 μουσικὰ, χοροὺς καὶ τραγῳδία. Ἡ δὲ νύμ-
 φη τοῦ οὐρανίου Βασιλέως δὲν εἶχε ποσῶς
 τὸν νοῦν τῆς εἰς τὰ ἐπίγεια, ἀλλὰ μᾶλλον
 ἰστοχάζετο τὰ οὐράνια. Τὸ βράδυ, ὅταν
 τοὺς ὑπῆγαν εἰς τὸν νυμφικὸν Σάλαμον,
 καὶ ἔμειναν οἱ δύο μονώτατοι, ἔπεσεν ἡ
 Κόρη εἰς προσευχὴν ἐνώπιον μιᾶς εἰκόνης,
 δεομένη ἡσυχῶς μετὰ δακρῶν, καὶ ἰκε-
 τεύουσα τὴν Ἀειπαρθενοῦ νὰ τῆς βοηθήσῃ,
 νὰ φυλάξῃ τὴν Παρθενίαν τῆς ἄφθορον.
 Προσηύχето οὖν δύο ὥρας, καταδρέχουσα
 τὸ ἔδαφος ἀπὸ τὰ τόσα δάκρυα, ὅπου ἔχου-
 σεν. Ὁ δὲ νυμφίος ἐθαύμαζε, καὶ ἠρώτησεν
 αὐτὴν τὴν αἰτίαν τῆς τοσαύτης θλίψεως.
Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Κλαίω, ἀδελφέ μου φίλ-
 τατε, διατι ἔκαμα τάσιμον τῆς Ἀειπαρ-
 θένου Θεοτόκου νὰ μὴ γνωρίσω νυμφίου
 πρόσκαιρον, μόνον τὸν Ἐπουράνιον Δεσπό-
 την, τὸν Υἱὸν αὐτῆς καὶ Σωτήρᾳ μου, καὶ
 τώρα μὲ ὑπάνδρευσαν οἱ γονεῖς μου βιαίως,
 χωρὶς τὸ θέλημά μου, καὶ θέλει σκανδαλι-
 σθῆ ὁ Κύριος, καὶ ἡ Δέσποινα, νὰ μᾶς ἀ-
 φανίσουν ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ νὰ κολάσουν
 τὰς ψυχὰς μᾶς αἰώνια. Ὁ δὲ νέος ἔπασχε
 νὰ μετατρέψῃ τὸν λογισμὸν τῆς, καὶ εἶπε
 μαρτυρίας πολλὰς, ὅτι καὶ ὁ τίμιος γά-

μος εἶναι εὐπρόσδεκτος τῷ Κυρίῳ, καὶ πολ-
 λοὶ ὕπανδροι εὐηρέστησαν αὐτῷ, καὶ ἠγά-
 σαν. Ἡ δὲ σώφρων Κόρη πάλιν τοῦ ἐναν-
 τιεῖτο, ἐπαινοῦσα τὴν Παρθενίαν μὲ παρα-
 δείγματα ἀξιόπιστα, καὶ ἐξόχως τὸ τοῦ
 Δεσπότης Χριστοῦ, ὅς τις διὰ ἐγκώμιον
 τῆς Παρθενίας ἐγεννήθη ἐκ τῆς Ἀειπαρθε-
 νου Μαρίας, καὶ ἀπλῶς εἶπε τόσα λόγια ἢ
 αἰμυληστος, εὐφημοῦσα τὴν Παρθενίαν,
 ὅπου ἐνίκησε τὸν νέον, συνεργούσης τῆς
 Θείας χάριτος, καὶ ἔστεργε νὰ διάγουσιν
 εἰς σωφροσύνην ἀμίαντοι, συζυγίαν ὑπο-
 κρινόμενοι, καὶ οὕτως ἐπέρασαν εἰς ταύτην
 τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ ἀφθαρτον ἔνω-
 σιν χρόνους ἱκανοὺς, ποιοῦντες ἐλεημοσύ-
 νας, νηστείας, καὶ ἄλλας ἀρετάς, ὡς φίλοι
 Χριστοῦ καὶ ἠγαπημένοι. Καὶ τόσον εὐη-
 ρέστησαν τῷ Θεῷ, ὅπου ὅλοι τῆς πόλεως
 τοὺς εὐλαδοῦντο, βλέποντες τὴν θαυμαστὴν
 αὐτῶν πολιτείαν, ὅπου ποτὲ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ
 τινὰ ἀγρυπνίαν, καὶ πνευματικὴν σύναξιν.
 Τέλος πάντων ἐπροσκάλεσεν ὁ Δεσπότης τὴν
 ἄμωμον νύμφην αὐτοῦ εἰς τὴν οὐράνιον
 πόλιν, νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀγώ-
 νων αὐτῆς. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔφαλαν οἱ Ἱερεῖς
 τὴν Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν, κατὰ τὴν
 τάξιν, ὅταν τὴν ἐνταφιάζαν, πλησιάσας ὁ
 ἀνὴρ αὐτῆς μετὰ δακρῶν ἠσπάσατο αὐ-
 τήν, καὶ ἄρας τὰ ὄμματα καὶ χεῖρας πρὸς
 οὐρανὸν εἶπε ταῦτα εἰς ἐπήκοον πάντων:
Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ
 τὴν καλὴν συνοδίαν, καὶ σωφρονεστάτην
 συμβίαν ὅπου μοῦ ἔδωσες, ἢ μᾶλλον εἶπεν
 τὴν ἄφθορον νύμφην καὶ θαυρατὸν ἄσυλον,
 τὸν ὅποιον σοῦ ἀποδίδω σήμερον ἄμωμον
 καὶ ἀμίαντον, καθὼς αὐτὴν μοι παρέδωκας.
 Ταῦτα εἰπὼν (ὡ τῶν θαυμασίων σου Δέσ-
 ποτα) ἀνοιξεν ἡ Κόρη τὰ ὄμματα, καὶ
 ὀλίγον ὑπομειδιᾶσασα, εἶπεν αὐτῷ: Διατι
 νυμφίε μου φίλτατε ἐφανέρωσες πρὸ καιροῦ

ἐκείνο, ὅπου τινὰς δὲν σὲ ἠρώτησε; Τοῦτον τὸν λόγον ἀκούσαντες οἱ περιστώτες ἐξέπληξαν, δοξάζοντες τὸν Θεόν, τὸν ποιῶντα τεράστια. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀνεπαύθη καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ τὸν ἔθαψαν οἱ συγγενεῖς του εἰς τὸν τάφον αὐτῶν, ὁ ὁποῖος ἦτον εἰς ἄλλην Ἐκκλησίαν μακρὸν ἀπὸ τὸ μνημεῖον τῆς Κόρης. Μετὰ δὲ καιρὸν ὀλίγον θέλοντες οἱ ἐδικοί του νὰ εὐγάλουν ἀπ' ἐκεῖ τὸ λείψανόν του, νὰ τὸ βάλουσιν εἰς κενὸν μνημεῖον, ὅπου ἐκτίσασι, δὲν τὸ εὐρέησιν. Καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τούτῳ ἀνείξαν τῆς Κόρης τὸν τάφον, καὶ ἦτον ἐκεῖ εἰς μαρτύριον, ὅτι καθὼς ἦσαν ἐδῶ ἠνωμένοι με ἀγάπην ἀδελφικὴν καὶ σώφρονα, οὕτως ἔπρε-

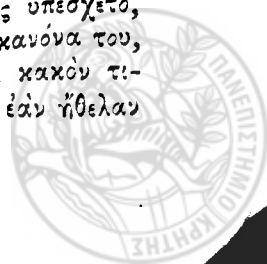
πε καὶ τὰ λείψανά τους νὰ εἶναι ἀχώριστα, καθὼς εἶναι καὶ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Αὐτὴ ἡ ἐνάρετος πρᾶξις ἔδωκεν ἔκπληξιν εἰς ὅλην τὴν Ρώμην, ὅτι ἐπ' ἀληθείας μεγάλην ἀρετὴν ἐκατέρωθωσαν, νὰ νικῆσουν τοιοῦτοτρόπως, καὶ νὰ καταπατήσουν τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς οἱ μακάριοι. Ἀλλὰ ἀντὶ τούτων τῶν φθειρομένων ἀπολαμβάνουσι τώρα τὰ ἄφθαρτα κάλλη τοῦ Παραδείσου, τὰ αἰεὶ διαμένοντα, καὶ χαίρουται ἐν ἀκηράτῳ συναφείᾳ ἀγαλλιόμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θ Α Υ Μ Α ΣΙΑ

Περὶ τοῦ ἀρχιεπιστοῦ, ὃς τις διὰ τὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν Θεοτόκον εὐλάβειαν ἔτυχε συγχωρήσεως, καὶ θαυμαστῆς ἐνταφιάσεως.

Ο ἄνωθεν Καισάριος γράφει εἰς αὐτὴν τὴν Βίβλον τῶν Διαλόγων, ὅτι εἰς μίαν χώραν τῆς Ἰταλίας, ὅπου ὀνομάζουσι Τρέντο, ἦτον ἓνας ἀρχιεπιστὴς περιδόητος εἰς ἓνα δάσος πλησίον τῆς πόλεως με τινὰς συντρόφους, καὶ ἐγδύναυ ἕσους ἤθελαν περάσῃ ἀπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ μερικῶς τελείως ἐφόνευσαν. Κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ἐπέραςε καὶ ἓνας Πνευματικὸς τὸν ὁποῖον εἰδὼν ὁ ληστής, καὶ νομίζοντας νὰ ἔχη ἄσπρα, στέλλει τοὺς ὑπηρετάς νὰ τοῦ τὸν φέρουσι, διὰ νὰ τὸν γλύσῃ. Ἐλθὼν δὲ ὁ Πνευματικὸς, ὡς σοφὸς ὅπου ἦτον, ἐφάρευσεν τὸν ληστήν με λόγια εὐμορφα, ἐνθυμίζων αὐτῷ τὴν αἰώνιον κόλασιν καὶ τὸσον τὸν ἐκατάνυξεν, ὅπου ἔστρεψε νὰ τοῦ εἰπῇ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ. Ἀφ' οὗ γοῦν ἤκουσεν ὅλην του τὴν Ἐξομολόγησιν ὁ γνωστικὸς ἱατρὸς, ἐγνωρίσεν ὅτι ἔκαμνε χρεία καὶ ἐπιδειξιότης πολλὴ νὰ μεταστρέψῃ, ἓνα μεμεστωμένον τῇ κακίᾳ ταχέως εἰς ἀρετὴν. Λοιπὸν δὲν τὸν ἐκανούησε νὰ ἀφήσῃ τὴν κλεψίαν ὀλότελα, ἤξεύρωτας ὅτι δὲν τοῦ ἔκαμνε ὑπακοήν, ἀλλὰ τοῦ εἶπε: Τάξε μου νὰ φυλαχθῆς ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν τὰς δύο

ἡμέρας τῆς Ἑβδομάδος, Τετάρτην, καὶ Παρασκευὴν, νὰ μὴ κακοποιήσῃς τινὰ, καὶ νὰ νηπεύσῃς αὐτάς τὰς δύο ἡμέρας διὰ τὰ πάθη τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ὅπου ἐσταυρώθη διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· ἔτι δὲ καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου νὰ ἐγκρατεῦσαι ὁμοίως ὡς ἄνωθεν, πάσας τὰς ἑορτὰς αὐτῆς, καὶ νὰ μὴ ζημιώσῃς τινὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν εὐσπλαγγνίαν αὐτῆς, καὶ ἐγγουῶμαί σε νὰ σωθῆς διὰ ταύτην τὴν ἐγκρατείαν. Ὁ δὲ ληστής, χάριτι Θεοῦ κατανυγὴς τῇ καρδίᾳ ἔταξεν ἀναμριβόλως νὰ φυλάξῃ τοιοῦτον κανόνα, καὶ λέγει του: Πάτερ μου, εὐχαριστῶ σου, ὅπου με καθωδήγησες εἰς μετάνοιαν, καὶ εἶμαι ἕτοιμος διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀφθόρου Μητρὸς αὐτοῦ, νὰ φυλαχθῶ τὰς ἡμέρας, ὅπου μοῦ εἶπες, νὰ μὴ φάγω τίποτε, οὔτε τινὰ νὰ κακοποιήσω, οὔτε ἄρματα νὰ λάβω ποσῶς, ἂν ἔλθῃ ὁ μεγαλιτερός μου ἐχθρὸς νὰ με φονεύσῃ. Οὕτω γοῦν, ὡς ὑπέσχετο, ἐφύλαξεν ἀπαρασάλευτα τὸν κανόνα του, καὶ οὐ μόνον αὐτὸς δὲν ἔκαμνε κακὸν τινὸς τὰς ἠρισμένας ἡμέρας, ἀλλ' ἐὰν ἤθελαν



πιάση τινά ὁδοιπόρου οἱ συντρόφοι του, τὸν ἐλύτρωσεν ἐκεῖνος ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ἐν μιᾷ γοῦν τῶν ἑορτῶν τῆς Ὑπεραγίας, γυρίζοντας εἰς τὸ δάσος ἀοπλος, καὶ τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ φυλάττων, τὸν ἐπερικύκλωσαν τινὲς φρατιῶται τοῦ Ἡγεμόνος τῆς ἀνωθεν πόλεως νὰ τὸν πιάσουν, καὶ αὐτὸς δὲν ἐναντιώθη πρῶτως, ἀγκαλιὰ καὶ ἐδύνετο ὡς ἰσχυρὸς ἄνδρας νὰ πάρῃ ἕνα σπαθὶ ἀπὸ τὰ ἐδικὰ τους νὰ φονεύσῃ πολλοὺς ἀπ' ἐκείνους, ἢ καὶ νὰ φύγῃ νὰ μὴ τὸν δεσποσύν, ὅμως ἐσταμάτησεν ὡσπερ ἄρνιον, καὶ τὸν ὑπῆγαν τοῦ Ἡγεμόνος, ὃς τις ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἐπειτα στοχαζόμενος ὁ Ἄρχων τοιοῦτον ἄνθρωπον ἀνδρειωμένον καὶ εὐμορφον, τὸν ἐλυπήθη, καὶ λέγει του: Χαρίζω σου τὴν ζωὴν μόνον νὰ ὁμότης νὰ μὴ βλάβῃς ποτέ τινὰ τῶν τῆς Ἐπαρχίας μου, μάλιστα δὲ νὰ μᾶς βοηθῆς, ἐάν ἔλθουσιν ἐχθροὶ μας κανένα καιρὸν νὰ μᾶς πολεμήσουν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: Εὐχαρισῶ τὴν ἀγάπην σου, ἀμὴ ἐγὼ ζωὴν δὲν χρειάζομαι, ὅτι ἐτέλεσα πολλὰς ἀμαρτίας, καὶ κάλλιον νὰ θανατωθῶ καὶ ἐγὼ πρόσκαιρα, καθὼς ἐφόνευσα ἄλλους, παρέξ νὰ κολάζωμαι ἀτελεῦτητα μόνον ἀν' ὀρίξης, ὃς μοι καιρὸν ἐλίγας ἡμέρας νὰ κλαύσω τὰς ἀνομίας μου ὁ ταλαίπωρος. Λαθῶν οὖν διωρίαν ἡμέρας ἐκτῶ, ἐξομολογήθη παρῆρσιὰ πάσας τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ μὲ πολλὴν συντριβὴν καρδίας καὶ ῥοὴν δακρῶν, καὶ πάντες ἐδόξαν τὸν Θεόν, ὅπου τοῦ ἐχάρισε τοιαύτην δωρεάν πολυτίμητον. Ἀλλὰ τοῦτος ἤξιώθη τῆς δωρεᾶς ἀχροαταί, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐπειδὴ τὴν εὐλαβήθη τοσοῦτον, καὶ διὰ ἀγάπην τῆς παρεδόθη ἐθελουσίως εἰς θάνατον. Ὅθεν οὐ μόνον αὐτὴν τὴν χάριν τοῦ ἔκαμεν ἢ πανύμνητος, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν θαυμασιωτέραν, διὰ νὰ γνωρίσῃ πᾶς ἕνας ἀμαρτωλὸς πόσον δύναται ἡ Μετάνοια. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκλαυσε τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἀκαταπαύτως,

ἀπῆλθεν ἐκουσίως εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐθάνατωναν τοὺς ληστὰς, καὶ τότε ἐπῆρα συγχώρησιν κατὰ τὴν τάξιν, ἀπὸ τὸν λαὸν ὅλον, καὶ προσευξάμενος ἔκλινε τὴν κεφαλὴν μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τὴν ἔκοψαν, ἐνταφιάζοντες αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τῶν καταδικῶν. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς εἶδασιν τινὲς φῶτα, ὅπου ἤλθασιν οὐρανόθεν εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ, καὶ πέντε κορασιῶδες ὠραιᾶς ὡς ἀστραπὴ, καὶ τὸν εὐγάλαν ἀπὸ τὸν τάφον, καὶ τὸν ἐπῆρασιν ἐπάνω εἰς ἕνα κράδδατον σκεπασμένον μὲ χρυσοῦφαντον καὶ ὠραιότατον πάπλωμα. Αἱ τέσσαρες ἐσήκωσαν, καὶ ἡ ἄλλη ὅπου ἔδειχνε ὡς Βασίλισσα ἠκολούθα ὀπίσθεν μὲ μίαν λαμπάδα πολύφωτον. Φθάνουσαι δὲ εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἰδόντες αὐτὰς οἱ φύλακες ἐφοβήθησαν, νομίζοντες φάντασμα τὸ ὀρώμενον. Τότε ἀπόθεσαν τὸ λείψανον αἱ νεάνιδες. Ἡ δὲ Κυρία αὐτῶν εἶπε τοὺς φύλακας: Ἀπαγγείλατε τῷ Ἐπισκόπῳ, ὅτι ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπρόσταξε νὰ ἐνταφιάσῃ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον εὐλαβῶς εἰς ἐντιμον τόπον. Τὸ πρῶν ἀνήγγειλαν οἱ φύλακες τῷ Ἀρχιερεῖ τὰ γενόμενα. Ὁ δὲ πορευθεὶς εἰς τὴν πύλην τοῦ Κάστρου μετὰ τὸν Κληρικῶν καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἰδόντες τὸ λείψανον σκεπασμένον μὲ τὸ πορφυροῦν ἐκεῖνο καὶ ὠραιότατον πάπλωμα, ὅπου ὅμοιον αὐτοῦ ποτέ τους δὲν εἶδασιν, ἐξεπλήττοντο, βλέποντες μάλιστα τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ σῶμα κεκολλημένην, καὶ ἀπὸ τοῦτο ἐπίστευσαν τὰ λαληθέντα ἀπὸ τοὺς φύλακας. Ἐνταφίασαν οὖν ἐκεῖνο τὸ μακάριον λείψανον, οὐχὶ ὡς ληστοῦ καταδικασμένου ὡς πρότερον, ἀλλὰ ὡς ἐνὸς τῶν Μαρτύρων, μετὰ πάσης δόξης καὶ εὐλαβείας, εἰς δόξαν Θεοῦ τοῦ παντελεήμονος, τῆς πανυμνήτου καὶ παναμώμου αὐτοῦ Μητρὸς, ἧς ταῖς ἱκεσίαις ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῆς οὐρανοῦ Μακαριότητος.



Θ Α Υ Μ Α ΝΕ΄.

Περὶ βλασφήμου τινός, ὃν ἐπαίδευσεν ὁ Κύριος ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ
ἐλευσινῶ θανάτῳ τοῦ σώματος.

Εἰς τὴν Σαξωνίαν ἦτον ἕνας σαρκικὸς ἄν-
θρωπος κακῆς καὶ διεστραμμένης πολιτείας
ἐξόχως δὲ εἰς τὴν βλασφημίαν συνηθισμέ-
νος πολλά ὁ ἀνόητος, καὶ μὲ πᾶσαν ὀλίγην
αἰτίαν ἐβλασφήμα βαρέως, χωρὶς ἔλεγχου
συνειδήσεως. Μίαν ἡμέραν ἔπαιξε τὰ χαρ-
τία, καὶ ἔχασεν ὄλα του τὰ ἄσπρα. Θυμω-
θεὶς οὖν ἄρχισεν ἡ διαβολικὴ γλῶσσά του
να βλασφημᾷ κατὰ τὴν συνήθειαν, λέγων-
τας λόγια κατὰ τοῦ Χριστοῦ τόσο ἀσχη-
μα, ὅπου οἱ παρεστῶτες ἔφραξαν τὰ ὦτα,
καὶ ἔφευγον διὰ να μὴ τὰ ἀκούσουσιν. Αὐ-
τὸς δὲ ὁ πάντολμος ἄρχισε να βλασφημᾷ
καὶ τὴν ὑπερύμνητον Θεοτόκον, λέγων καὶ
κατ' αὐτῆς φοβερά καὶ ἄπρεπα λόγια, τὰ
ὅποια δὲν ὑπόφευρεν ὁ παντοδύναμος Θεὸς
καὶ Υἱὸς τῆς, ἀλλὰ ἐπαίδευσεν ἀοράτως
αὐτὴν τὴν ὥραν τὸν τολμητὴν καὶ ἀθάτην
ἐκεῖνον μὲ τὴν σπάθη τῆς δικαιοσύνης.
Ὅθεν πεσὼν ἐπὶ γῆς, ἐβόα ταῦτα ἐλευσινῶς:
Κακὸν ὅπου ἔπαθα, τίς μὲ ἐφόνευσε τὸν
τρισάθλιον; Ταῦτα λέγων ἐξέψυξε. Καὶ
τὴν μὲν ψυχὴν ἐπῆραν οἱ δαίμονες εἰς τὴν
ἀβυσσον, τὸ δὲ σῶμα ἐγδύσαντες οἱ πε-
ριστῶτες (διατὶ ἔτρεγεν αἷμα ἄμετρον)
πύρσαι καὶ ἦτον σχισμένον ἀπὸ τὸ στήθος
ἕως τὰ ὑπογάστρια, ὥσπερ να ἤθελαν τὸν
ἀνοίξῃ μὲ μεγάλην ἀξίνην, καὶ ἐφαίνοντο
ὄλα του τὰ ἐντόσθια. Συναχθέντες οὖν ἀ-

ναριθμητοὶ να βλέπουν τοιοῦτον ἐλευσινῶν
δέαμα, ἔτρεξε καὶ ἕνας του φίλος να τὸν
ιδῇ. Καὶ εἰς τὸν δρόμον τοῦ ὑπήντησεν
ὥσει σκιά ἀνθρώπου, καὶ λέγει του· Ἐγὼ
εἶμαι ὁ δεῖνάς σου συγγενῆς, ὅπου ἀπόθα-
να τώρα νεωστὶ, καὶ μὲ ἐπρόσταξεν ὁ δι-
καιος Κριτῆς να σοῦ εἰπῶ ταῦτα, να τὰ
ἀκούσουσιν ὄλοι οἱ βλάσφημοι, να μετανοή-
σουν, ἵνα μὴ πάθωσι σφοδρότεραν παιδεύ-
σιν· γίνωσκε οὖν, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς,
ὁ μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, ὑπομένει μὲ
ὑπερβαύμαστον ἀνεξιδικίαν ἐκεῖνους ὅπου
τὸν ὑβρίζουσιν, καὶ κάμνουσιν ἄλλαις ἀνο-
μίαις διαφόραις, καὶ δὲν τοὺς παιδεύει ἐδῶ
πρόσκαιρα, ἕως να γένη ἡ Κοινὴ Ἀνάστα-
σις να τοὺς κολάσῃ αἰῶνια· ἀμή τοὺς ἀ-
δάδεις, ὅπου τολμήσουν να ἀτιμάσουν τὴν
ὑπέριμον καὶ ὑπέραγγεν Μῆτέρα αὐτοῦ,
δὲν ὑποφέρει ποσῶς τὴν ἀνάισχυντίαν τοὺς,
ἀλλὰ τοὺς δίδει ἀπὸ τώρα τὸν ἀρράβωνα
τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, καθὼς τὸ ἔπαθεν
οὗτος ὁ φίλος σου. Ταῦτα λέγουσα ἡ ψυχὴ
ἔγινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ὅπου ὁ νε-
κρὸς ἔκειτο, ἐπιστῶθη τὰ λαληθέντα, καὶ
τὰ ἐκήρυξεν ἅπασιν. Ὅθεν ἐφοβήθη πᾶς ὁ
λαὸς, καὶ ἐτρόμαξαν, οὔτε τινὰς ἐτόλμησε
πλέον να ἀνοίξῃ στόμα κατὰ τῆς Θεομή-
τορος, ἐνθυμούμενοι πάντες ταύτην τὴν
φοβεράν καὶ δικαίαν ἐκδίκησιν.

Θ Α Υ Μ Α ΝΣ΄.

Περὶ βλασφήμου τινός, ὃν ἡ Θεία δίκη ἀπέκτεινε.

Θεοδώρητος τις, τὴν Ἰερουσαλήμ Ἰουδαῖος
ὑπάρχων, ναύτης ἐτύγχανε, πρὸ τούτων
τῶν πέντε ἐτῶν ἐν τῷ κλεισμάτι. Τούτου
Amantolon Sotiria.

τοῦ Θεοδώρητου ὡς μισόχριστον τὸν υἱόν,
Ἡλίας ὁ μισάνθρωπος κατέστησεν ἐπι-
στάτην ἐπάνω τῆς ἐργασίας Χριστιανῶν

ἔστων ὑποταγμένων αὐτῷ. Ἐν μιᾷ οὖν ἑορτῇ τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, γενομένης τῆς ὥρας τῆς Συνάξεως, παρεκάλουν πάντες οἱ καίμοντες τὸν υἱὸν Θεοδωρήτου, ἐπὶ τὸ ἀπολυθῆναι αὐτοὺς τῆ ποιῆσαι τὴν ἁγίαν Σύναξιν. Ὁ δὲ προῤῥηθεὶς οὐκ ἀπέλυσεν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἐλοιθώρῃσεν, καὶ ὕβρισε τὴν ὑπερύμνητον Θεοτόκον, ἀνθρωποτόκον αὐτὴν ὀνομάζων, καὶ ἄλλας τινὰς ἀπρεπεῖς ὕβρεις. Ἄλλ' οὐκ ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας ἐνεκαυχῆσατο ἐν κακίᾳ ὁ δυνατός, ἀλλ' εὐθέως, κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, καὶ ἰσταμένων πάντων καὶ καμνόντων εἰς τὸν νεολκὸν τῶν πλοίων, ἔπεσεν ἄνωθεν ξύλον τέλειον, καὶ ἐκ παντός τοῦ πλήθους τοῦ

λαοῦ οὐδένα ἐθανάτωσεν, οὐδὲ ἔβλαψεν, εἰμὴ τὸν δυσσεβῆ ἐχθρὸν τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ἐν αὐτῇ γὰρ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ στόματι, ἐν ᾧ ἐβλασφήμησεν, ἐκεῖ τὴν πληγὴν λαβὼν, τοῦ ἐγκεφαλοῦ αὐτοῦ διασκορπισθέντος, νεκρὸς ἐλύθη ὁ δαίλαιος. Ὁ δὲ λαὸς ἀπελύθη. Καὶ διπλὴν ἑορτὴν ἑορτάσαντες, ἔλεγον· Μέγας ὁ Θεὸς τῆς Πίστεως τῶν Χριστιανῶν. Ἀπέδωκε γὰρ τῷ Δεσμάχῳ υἱῷ Θεοδωρήτου δικαίαν ἀμοιβὴν τῆς παντόλμου γλώττης αὐτοῦ, καὶ τῆς μιαρᾶς αὐτοῦ βλασφημίας φρικτὴν ἀνταπόδοσιν. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἡμεῖς εἰς βιβλίον χειρογράφου παλαιῶν εἰς ἓνα ὄρος, καὶ τὸ ἔγραψα καθὼς ἦτον.

Θ Α Υ Μ Α Ν Ζ'.

Περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀνασθηθείσης, ἵνα τὴν κεκρυμμένην ἁμαρτίαν ἐξαγορεύσεται.

Ἦτον τις γυνὴ ὑπανδρος, ἀμὴ ἐνάρετος καὶ Δεσεβῆς τόσον, ὅπου ἐπέρονα ὡσπερ νὰ ἦτον εἰς Μοναστήριον. Δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ποτέ· ἐδίδεν ἐλεημοσύνας, ἐνήστευε, καὶ ἄλλας ἀρετὰς ἐκατέρωθεν. Μόνον ἓνα ἁμάρτημα ἐπραξεν ἡ ταλαίπωρος, καὶ δὲν τὸ ἐξωμολογήθη τινὸς πώποτε. Πολλαῖς φοραῖς ἐβούλετο νὰ τὸ εἰπῇ τοῦ πνευματικοῦ, καὶ ὑπήγενεν ἐπιταυτοῦ, ἔπειτα, ἀφ' οὗ ἤθελεν ὁμολογήσῃ τὰ ἐπίλοιπα ἁμαρτήματα, αἰσχύνετο νὰ τὸ εἰπῇ καὶ αὐτὸ, καὶ ἔστρεφεν ἀπρακτος· ἀμὴ ἰσταμάτα πολλακίς ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τῆς Θεομήτορος ἀπαρηγόρητα κλαίουσα, καὶ διομένη τῆς εὐσπλαγχνίας τῆς νὰ τῆς συγχωρήσῃ τὸ ἐγκλήμα. Τέλος ἀπέθανεν ἡ γυνὴ χωρὶς νὰ ἐξωμολογήσῃ εἰς ἄνθρωπον αὐτὸ τὸ ἀνόμημα· καὶ διατὶ ἐκαρτεροῦσαν οἱ συγγενεῖς τῆς μίαν τῆς θυγατέρα, ὅπου ἦτον εἰς ἄλλην χώραν, δὲν τὴν ἔθαψαν ἕως τὴν γ' ἡμέραν. Καθὼς γοῦν τὴν ἔθαλαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν (ὡ τῶν θαυμασίων σου Κύριε) ἀνέστη ἡ νεκρά, καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸν κράββατον, λέγουσα ταῦτα: Μεγάλῃ ἡ δύναμίς σου,

Ἄειμακάριστε Δέσποινα. Ἐπειτα εἶπε, νὰ φέρουσι τὸν Πνευματικὸν καὶ ἐξωμολογήθῃ τὸ κεκρυμμένον ἁμάρτημα, καὶ τότε λέγει εἰς ἐπήκουον πάντων· Ἐγὼ ἡ ταλαίπωρος καὶ ἄγνωστος διὰ τὴν αἰσχύνην δὲν ὠμολόγησα μίαν ἁμαρτίαν, ὅπου ἐτέλεσα· τὴν ὁποίαν ἔκλειον καθ' ἐκάστην μέ συντριβὴν πολλὴν, ἰκετεύουσα τὴν Ἄειπάσθενον Θεοτόκον νὰ κάμῃ ἔλεος εἰς ἐμέ, νὰ μὴ μὲ κολάσῃ διὰ ταύτην τὴν ἀνομίαν μου. Εὐθύς οὖν, ὅπου ἐξῆλθεν ἡ ἀθλία μου ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος, μὲ ἄρπαξαν οἱ δαίμονες ὡς ἄγριοι λύκοι, ὄνειδίζοντες τὴν ἀπόκρυφον ἁμαρτίαν μου, διὰ τὴν ὁποίαν ἔχαιρον, νομίζοντες δι' αὐτὴν νὰ μὲ κυριεύσουν. Ὡς μὲ ἔφθασαν οὖν εἰς τὴν κόλασιν, ἔπου ἦτον σκότος βαθύτατον, καὶ ὀδυνη ἀπαρμύθητος, ἰδοὺ παρεγένετο ἡ τῶν ἁμαρτανόντων μεῖστρια, καὶ τῶν Ἀγγέλων βασίλισσα, ἣτις ἔλαμπεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ ἐδίωξεν ὅλον τὸ σκότος τοῦ ζοφωδεστάτου τόπου ἐκείνου μὲ τὸ ἀπειρον φῶς τῆς αὐτῆς Θεότητος. Τότε ὄνειδίζουσα τοὺς μιαρῶς δαίμονας πῶς μὲ ἐπήρασι, χωρὶς νὰ δώσῃ αὐτοῖς

ἔξουσιαν ὁ Κύριος, μὲ ἐπήρην ἀπὸ τὰς χεῖ-
 ράς τοις λέγουσαι· Ἄς τὴν υπάγωμεν εἰς τὸν
 δίκαιον Κριτὴν, καὶ εἴτι ὀρίση ἡ εὐσπλαγ-
 χυία του, νὰ γένη. Ἐπειτα λέγει πρὸς με·
 Μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ. Ἐγὼ γὰρ εἰμι βοηθὸς
 σοι. Ἀφ' οὗ γοῦν με ὑπῆγαν εἰς τὸν Δεσπό-
 την Χριστὸν, τὸν εἶδα, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ
 θρόνου μεγαλειότητος θυμωμένος πρὸς με,
 καὶ ὀργιζόμενος, διὰ νὰ με ἀποφασίσῃ εἰς
 αἰώνιον θάνατον. Ἡ δὲ πολυμήνυτος Δέ-
 σποινα εἶπεν αὐτῷ μὲ σχῆμα πολλῆς τα-
 πεινώσεως· Δέομαι καὶ ἰκετεύω τὴν σὴν
 ἀγαθότητα, ὑπερεύσπλαγγέ με Ἰέε καὶ Θεέ
 πολυέλεε, διὰ τὰ σπλάγγνα τῶν οἰκτιριμῶν
 σου καὶ ἄχραντον καὶ πολύτιμον Αἷμα,
 ὅπου ἔχουσε διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς, συγχώ-
 ρησον τῆς ἀβλίας ταύτης ψυχῆς, ὅτι γινώ-
 σκεις πόσῃ εὐλάβειαν εἶχε πρὸς με, καὶ
 πόσα δάκρυα ἔχρυσεν ἐνώπιον τῆς Εἰκόνης
 μου πενθοῦσα τὴν ἀνομίαν αὐτῆς. Ὁ δὲ
 Κύριος ἀπεκρίνατο· Ἰξεύρεις, φιλάττη μου
 Μήτηρ, ὅτι οὐδεὶς δύναται σωθῆναι χωρὶς
 τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηριώδους Ἐξομολο-
 γήσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ ἀσύνητος ἐκα-
 ταφρόνησε, καὶ δὲν εἶπε τὴν ἀνομίαν της,
 καὶ τώρα δὲν εἶναι βολετόν νὰ τῆς συγχώ-
 ρήσω. Ἐν γὰρ τῷ ἄδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια.
 Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἀλήθεια, Ἰέε μου γλυ-
 κύτατε. Οὐδεὶς δύναται σωθῆναι ἄνευ τῆς
 ἐξομολογήσεως, ἀλλὰ σὺ εἶ ὁ ζωῆς καὶ θά-
 νατου δεσπότης, καὶ πάντα δυνάμενος.
 Δέομαι σου γοῦν, ἐνθυμήσου τὰς πολλὰς
 ἀγαθοεργίας, ὅπου ἐτέλεσεν ἡ ταλαίπωρος,
 καὶ ἐξοχῶς τὸν διάπυρον ἔρωτα, καὶ ὑπερ-
 βαλουσαν ἀγάπην καὶ πίστιν, ὅπου εἶχε
 πρὸς με, καὶ δεῖξον εἰς αὐτὴν τὴν ἄπειρον
 εὐσπλαγγυίαν, τὴν υπερβαίνουσαν πάντα
 τὰ ἀνομήματα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Διὰ νὰ
 μὴ σε λυπήσω, ὦ Μήτηρ μου, προστάσω νὰ
 υπάγῃ ἡ ψυχὴ εἰς τὸ σῶμά της, νὰ ἐμολο-
 γήσῃ κατὰ τὸν νόμον τὴν ἀμαρτίαν της,
 καὶ τότε ἄς ἔχῃ συγχώρησιν. Ταῦτα εἰπὼν
 ὁ Δεσπότης, μὲ ἤφερον ὁ φύλαξ μου Ἄγγε-
 λος, καὶ με ἐζώωσε, καθὼς βλέπετε, καὶ
 τώρα πάλιν ἔχω νὰ τελευτήσω εἰς ὀλίγον
 διάστημα· διὸ παρακαλῶ σας ἔλους τοὺς
 συγγενεῖς καὶ φίλους μου, καὶ σὺ, παμφιλ-
 τάτη μου θυγάτηρ, ἀφῆτε τὰ δάκρυα, εἴτι

μὲ ταῦτα τινὰ ὠφέλειαν δὲν μοῦ δίδετε·
 μόνον Λειτουργίας, ὅσας δυνηθῆτε, καὶ
 ἐλεημοσύνας· κάμετε διὰ λόγου μου, καὶ
 φυλάγεσθε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν
 πολιτείαν σας νὰ μὴ τοῦ πταίσετε τίποτεας,
 καὶ νὰ ἐξομολογήσθε σῶα, καὶ ἀνελλιπῶς
 τὰ ἀμαρτήματα ἅπαντα. Ταῦτα εἰποῦσα
 ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ. Ἄλλα δελεῖ ἐρωτή-
 σει τινὰς, νὰ εἴπῃ. Εἰς τὸ β'. Μέρος τῆς
 βίβλου ταύτης, Κεφ. ζ'. γράφεις, ὅτι τρεῖς
 γυναῖκες ἐκολάσθησαν διὰ ὁμοίαν ὑπόθε-
 σιν· τουτέστιν ὅπου πᾶσα μία ἀπ' ἐκείναις
 ἐτέλεσεν ὁμοίως ἓνα ἀνόμημα, καὶ δὲν τὸ
 ἐξομολογήθη, ἅθεν ἐκολάσθη· διατί γοῦν
 καὶ αὐταῖς δὲν ἔτυχαν συγχωρήσεως, ὡς ἡ
 ἄνωθεν; μάλιστα ὅπου ἐκείναις ἦσαν Μο-
 ναχαῖς εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ ἔκαμναν
 περισσότεραις ἀγαθοεργίαις ἀπὸ ταύτην, ὅ-
 που ἦτον εἰς τὸν κόσμον καὶ ὑπανδρός. Εἰς
 τοῦτο σᾶς ἀποκρίνομαι πρῶτον μὲν, ὅτι τὰ
 κρίματα τοῦ Θεοῦ ἄβυσσος πολλή· καὶ δὲν
 εἴμεσθεν ἀξιοὶ ἡμεῖς νὰ καταλάβωμεν τὰς
 κρίσεις τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ, καθὼς τὰ νῦρα
 γεγραμμένα εἰς τὰ τυπωμένα βιβλία, τὰ
 γράφω, καὶ δὲν λέγω ἀπὸ δικοῦ μου τίπο-
 τες, ὡς τὸ ἐπροεῖπα εἰς τὸ Προοίμιον. Οὐ
 μόνον γὰρ εἰς ἓνα τόπον εἶναι γεγραμμένον
 τὸ παρὸν θαυματουργήμα, ἀλλὰ εἰς πολ-
 λούς. Εἰς τὰ θαύματα τῆς Ἑπεραγίας τοῦ
 Σιλθανοῦ, Μέρος α'. Κεφ. λδ'. εἰς τὸν Κῆ-
 πον τῶν παραδειγμάτων, εἰς φύλ. τοα'. εἰς
 τὸν Ἀνθισμένον λειμῶνα, φύλ. ριγ'. καθὼς
 καὶ ἔλα, ὅσα ἔγραψα, καὶ ὅσα γράψω ἕως
 τέλους, εἶναι εἰς διαφόρους τόπους τετυ-
 πωμένα, καὶ μαρτυρημένα ὡς ἀφευδέστα-
 τα. Δεύτερον δὲ νὰ ἰξεύρετε, ὅτι ἡ ἄνω
 γεγραμμένη γυνὴ δὲν ἐσώθη ἀπὸ τὰς νη-
 στείας, ἐλεημοσύνας, καὶ ἄλλας ἀρετὰς,
 ὅπου εἶχε· διατί εἴτι ἀγαθοεργίαν κάμη
 τινὰς, ὅταν εὑρίσκειται εἰς θανάσιμον ἀ-
 νόμημα ἀνεξομολόγητος, δὲν σώνεται, κα-
 θὼς τὸ ἔπαθον καὶ ἡ προγεγραμμέναις
 γυναῖκες· ἀλλὰ ἐσυγκατέθη ὁ πανοικτίρ-
 μων Θεὸς εἰς ἔλεος πρὸς τὴν ἄνωθεν γυ-
 ναῖκα, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην καὶ εὐλά-
 βειαν, ὅπου εἶχε πρὸς τὴν πανάχραντον
 Μητέρα αὐτοῦ. Καὶ ἀπὸ τοῦτο νὰ γνωρί-
 σωμεν πόσῃ ὠφέλειαν εὑρίσκει ὅς τις αὐ-

τὴν εὐλαβεῖται, καὶ καταχρέως τιμᾶ, καὶ τὴν σέβεται, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ παρεμ-
πρὸς θαῦμα ἡμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ πιστω-
θῇ, τοῦ πορνεύσαντος λέγω Κληρικοῦ, ὅς

τις ἀναστήθῃ ἐκ τῶν νεκρῶν διὰ τὴν πολ-
λὴν ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν, ἣν εἶχε πρὸς
τὴν πανάχραντον Θεοτόκον. Καὶ ἀκούσατε,
νὰ δεξάσθε τὸν Κύριον.

Θ Α Υ Μ Α ΝΗ.

Περὶ τοῦ πορνεύσαντος Κληρικοῦ, καὶ ἐν ποταμῷ πνιγμένου,
καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστηθέντος.

Φαίνεται εἰς τὸ γ'. Μῆρος τῆς αὐτῆς βί-
βλου τῶν Θαυμάτων λέγ. ὅτι ἦτον εἰς
Κληρικός εὐλαβὴς πολλά πρὸς τὴν Ἀει-
πάρθενον, ὅς τις προσήυχετο πρὸς αὐ-
τὴν πολλάκις, καὶ ἔλεγεν ὅσα ἐδύνητο,
καὶ μάλιστα τοὺς κθ'. Οἶκος τῆς Ἀ-
καθίστου, τοὺς ὁποίους ἀνεγίνωσκε καθ'
ἐκάστην μὲ πολλὴν κατανύξιν καὶ εὐλά-
βειαν. Ὅμως ὡς ἄνθρωπος καὶ αὐτός,
σάρκα φορῶν, ἔπεσεν ὁ τάλας εἰς τὸν
μολυσμὸν τῆς πορνείας, καὶ μίαν ἡμέ-
ραν, καθὼς ὑπήγγενε νὰ κάμῃ τὴν ἐπι-
θυμίαν αὐτοῦ, ἢ ὅταν ἔστρεφεν ὀπίσθεν
εἰς τὸν οἶκόν του, περνώντας ἀπὸ ἕνα
γεφύρι ἀνέγνωε τὰς Ὁσας, καὶ προσευ-
χὰς πρὸς τὴν Παναγίαν. Οὕτω λοιπὸν
πρόσευχόμενος, ἔπεσε τὸ γεφύρι ἐκ συ-
νεργείας τοῦ θαίματος, ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς
συναντήματος, καὶ ἐπνίγη εἰς τὸ ποτάμι
ὁ Κληρικός. Εὐθὺς οὖν ἄρπαξαν οἱ δαί-
μωνες τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, νὰ τὴν πάρουν
εἰς τὴν γένναν. Ἀλλὰ ἡ πολυεύσπλαγ-
χνος Δέσποινα ἐν τῷ ἅμα εὐρέθη ἐκεῖ,
καὶ προστάσσει τοὺς νὰ τὴν ὑπάγουν εἰς
τὸν δίκαιον Κριτὴν, νὰ τὴν ἀποφασίσῃ ὡς
βούλεται. Ἀπῆλθεν οὖν, καὶ εἰδείξαν οἱ
δεινοὶ φορολόγοι πάσας τὰς ἀμαρτίας αὐ-
τοῦ, καὶ μάλιστα τὴν νεωστὶ γενομένην
τῆς πορνείας, διὰ τὴν ὁποίαν ἔλεγον τῷ
Κριτῇ, ὅτι ὡς δίκαιος δὲν πρέπει νὰ κάμῃ
ἔλεος εἰς αὐτὴν τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ νὰ τοὺς
τὴν δώσῃ, ἐπεὶ ἀπέθανεν εἰς ἀνεμίαν θα-
νάσιμον. Ἀπὸ τὸ ἕτερον μῆρος, ὁ κοινὸς
προστάτης καὶ βοηθὸς τῶν ἀμαρτωλῶν,
ἡ πανεύσπλαγχνος Δέσποινα ἀπεκρίνατο
λέγουσα. Καὶ εἶνα: γεγραμμένον εἰς τὴν

Βεῖαν Γραφὴν. Ἐν ᾧ εὐρώσῃ, ἐκεῖ καὶ
κρινῶσῃ τὴν ὄραν αὐτὴν, ὅπου ἔτελεύ-
τησεν, ἀνεγίνωσκε τὴν Ἀκολουθίαν αὐ-
τοῦ, καὶ προσήυχετο πρὸς με, λέγων τὸν
Ἀσπασμὸν τοῦ Ἀγγέλου, καθὼς εἶχε πάν-
τα συνήθειαν, ὡς δούλος μου εὐλαβὴς ὅπου
ἦτον· μὲ δικαιοσύνην τὸ λοιπὸν δὲν ἔχετε
μέρος εἰς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ εἶναι ἐμένα
χωρὶς καμμίαν ἐναντιότητα. Τότε ἐπρό-
σταξεν ὁ Κριτὴς ἕνα Ἀγγελον νὰ φέρῃ
τὴν γλῶσσαν τοῦ Κληρικοῦ ἐκεῖ ἔμπρο-
σθεν. Ὁ δὲ ἀπῆλθεν εὐθὺς εἰς μίαν
στιγμὴν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εὐγάλε τὴν
γλῶσσαν τοῦ τεθνηκότος, καὶ φέρειν τὴν
εἰς τὸ Κριτήριον, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν
γεγραμμένα ταῦτα.

Χαῖρε Κεχαριτωμένη **Μαρία**. Τότες
εἶπεν ὁ Κύριος τῇ ψυχῇ· Ἐπίστρεψον
εἰς τὸ σῶμά σου, καὶ κάμῃ μετάνοιαν ἰ-
κανὴν, ὅτι δὲν ἔχει τινα ἐξουσίαν ὁ δαί-
μων εἰς ἐσένα, διὰ τὴν εὐλάβειαν, ὅπου
ἔχεις πρὸς τὴν Μητέρα μου, ἣτις εἶναι
σωτηρία τοῦ γένους σας, καὶ πρέπει νὰ
σῶσῃς τὸν ἑαυτὸν σου· κήρυξον οὖν
τὴν σέβεσθε ὅσον δύνασθε· κήρυξον οὖν
αὐτῆς τὴν μεγίστην πρὸς με παρρησίαν,
καὶ κατὰ δαιμόνων νίκην καὶ δύναμιν.
Οὕτω γοῦν ἐλυτρώθη ὁ Κληρικός τῶν δύο
θανάτων· ὅτι ὁ Ἀγγελος εὐγάλε τὸ λεί-
ψανον ἀπὸ τὸν βυθὸν τῶν ὑδάτων, καὶ
ἐμφυχώσας αὐτὸ, ἀπῆλθεν εἰς οὐρανοὺς.
Οἱ δὲ ἀναστήθῃς ἀπαρνήθη τὸν κόσμον,
καὶ πάσας τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς, καὶ γε-
νόμενος Μοναχὸς, εἰς Κοινόβιον, κατάρθω-
σε μεγάλας ἀρετὰς μὲ τὴν Βεῖαν δύναμιν.
Γδότες, ἀγαπήτοί πόσῃ βοήθειαν εὐρί-
σκει ὅς τις εὐλαβεῖται τὴν πολυύμνητον

Δέ σποιναν. Καί σπουδάσατε πάντες ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες νὰ τὴν ἱστορίσετε, οὐχὶ τόσο εἰς τοίχους, σανίδια, καὶ ἱμάτια, ἀλλὰ ἔσω εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν, ὅσον δύνεσθε, ὅτι, ὅση εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ καὶ εἰς εὐλάβεια πρὸς αὐτὴν τὴν Κυρίαν μας, τοσαύτην βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν θέλει ἀξιώθῃ καὶ αὐτὸς παρ

αὐτῆς εἰς ἐκεῖνο τὸ φοβερὸν καὶ ἀδωροδόκητον Κριτήριον, ὅπου οὐ πατήρ, οὐ τέκνα, οὐ συγγενεῖς, οὔτε πλοῦτος, ἢ ἄλλο τί τῶν ἐνταῦθα δύναται ἡμᾶς ὠφελεῖσαι, πάρεξ μόνου αὐτῆς ἢ παντοδύναμος καὶ πολυεὐσπλαγγος Δέσποινα· ἧς ταῖς ἐκείσε καὶ πάντων τῶν Ἁγίων ρυθειῆμεν τεῦ πυρὸς τῆς κολάσεως.

Θ Α Υ Μ Α Ν Θ'.

Περὶ τοῦ στρατιώτου ληστοῦ, ὃς καθεκάστην προσεύχετο, διό οὐκ ἐφρονεῦθη ὑπὸ τοῦ δαιμονος.

Ἀνάμεσα εἰς τὰ ἐπιλοιπα τῆς Θεομήτορος θαύματα εἶναι καὶ τὸ παρὸν ψυχοφελές ἐκδιήγημα, τὸ ὅποιον γράφομεν ἐδῶ πλησίον τοῦ ἀνωγεγραμμένου, διὰ νὰ βλέπουσιν ὅσοι ἀμελοῦσι τὴν Ἀκολουθίαν αὐτῶν, νὰ φυλάγωνται, καὶ νὰ φεύγουσι τὴν ἀμελείαν, ὡς ψυχοφθόρον καὶ θανάσιμον ἔγκλημα. Διατί εἶτι ἀμαρτίαν καὶ ἂν προῆξῃ τινὰς, δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἀμελῇ τὴν Ἀκολουθίαν του, καθὼς λέγουσι μερικοὶ ἄφρονες, νομίζοντες ὅτι ὡς ἀνάξιοι δὲν ἀρμόζει νὰ προσεύχωνται, διὰ νὰ μὴ παροργίσουσι τὸν Θεὸν εἰς περισσοτέραν ἀγανάκτησιν. Ὅταν πορευῆς, ἀγνώστε, δὲν φοβᾶσαι, οὔτε ἐντρέπεσαι, καὶ νὰ ἀναγνώσῃς τὸν Ὄρθρον, τὰς Ὁρας, καὶ ἄλλας προσευχάς, ἀίσχυνεσαι; Αὐτὸ δὲν εἶναι εὐλάβεια, ἀλλὰ ἀπόγνωσις. Ἀλήθεια, πρέπει νὰ σταματᾷς ἐνώπιον τὸν Εἰκότων, ἢ κατὰ Ἀνατολὰς (εἰάν δὲν εἶσαι εἰς Ἐκκλησίαν) νὰ προσεύχεσαι, ὅχι μὲ ἀναισχυντίαν ἀφόδως, ἀλλὰ μὲ ταπεινώσιν καὶ πόνον καρδίας, μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ, γινώσκων τοῦ Θεοῦ τὴν μεγαλειότητα, καὶ σοῦ τὴν ἀναξιοσύνην, νὰ κλαίῃς τὴν ἀμαρτίαν σου, δεόμενος τῆς Ὑπεραγίας νὰ σοῦ βοηθήσῃ, νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς μετάνοιαν. Ἄκουσον οὖν.

Ἦτον τις στρατιώτης, ἰσχυρὸς καὶ δυνατὸς ἄνθρωπος, ὃς τις ἑκατοῖκα εἰς ἓναν πύργον πλησίον ἑνὸς βασιλικῶν δρόμου μὲ ἄλλους τινὰς ληστὰς ἐμοίους αὐτῷ, καὶ ὅσοι ἐπερνοῦσαν τοὺς ἔγθους, καὶ ἐπερνευ εἶτι

ἐδάστοῦσαν· ὅμως εἶχε καὶ ταύτην τὴν καλὴν συνήθειαν, νὰ προσεύχεται καθεκάστην πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον νὰ τῆς λέγῃ πολλάκις τὸν Χαιρετισμὸν τοῦ Ἀγγέλου. Ἐν μιᾷ γοῦν τῶν ἡμερῶν ἐπέρνα ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη ἓνας Πνευματικὸς προορατικὸς, ἅγιος ἄνθρωπος. Ἀσιπὸν οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ στρατιώτου, ὡς ἀνήμερα θηρία, τὸν ἐγδύσαν, καὶ τοῦ ἐπῆραν εἶτι ἐδάστα· αὐτὸς δὲ τοὺς ἐπαρακάλεσε νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸν ἀρχηγόν τους, ὅπου εἶχε νὰ τοῦ συντύχη λόγον. Ἀπελθόντες οὖν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἀββᾶς· σὺναξε ὅλους τοὺς συντρέφους, νὰ σᾶς συντύχω ἀναγκαίαν ὑπέθεσιν. Ὁ δὲ ἐκέλευσέ, καὶ συνήχθησαν. Τότε λέγει ὁ Ἀββᾶς· Ἄλλος ἓνας εἶναι, καὶ πρόσταξε νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτός. Οἱ δὲ ἐρευνήσαντες, εἶδασιν ὅτι ἔλειπεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ ἀρχηγοῦ τους, ὅπου τοῦ ἠτοίμαζε τὰ φαγητά, καὶ καθὲ βράδυ τὴν κλίνην, καὶ τὸν ὑπέριτα νὰ κοιμηθῇ. Ἐφώνησαν οὖν καὶ αὐτὸν, ὃς τις, ἦλθε στανικῶς του, καὶ ἰδὼν τὸν Πνευματικὸν ἔστρεψε τοῦ ὀφθαλμοῦς εἰς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἔτρεμεν ὄλος, κάμνωντας τινὰ σημεῖα τῶν δαιμονιζομένων καὶ σχήματα, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ. Τότε τοῦ λέγει ὁ Ἀββᾶς· Ὁρκίζω σε εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ ὁμολογήσῃς τίς εἶσαι, καὶ τί βούλεσαι νὰ κάμῃς ἐδῶ τῷ κυρίου σου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄνθρωπος, ἀλλὰ δαίμων ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν μας νὰ φυλάγω τοῦ-

τον τὸν ἄνθρωπον, καὶ νὰ προσέχω ἐπιμελῶς, εἰάν περάσῃ καμμία ἡμέρα νὰ μὴ κάμῃ προσευχὴν πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν, νὰ τὸν φονεύσω νὰ λάβω τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διὰ τὰς ἀνομίας του εἰς τὴν κόλασιν, καὶ ἰδοὺ ἔχω σήμερον χρόνους ἰδ'. ὅπου τὸν ὑπηρετῶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ δὲν ἐπέρασε ποτὲ ἡμέρα νὰ ἀφοχθήσῃ τὴν προσευχὴν, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ἕξατο ὥραν ἰκανὴν μετ' εὐλαθείας δεόμενος πρὸς τὴν Ἀειπάρθενον, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις μὲ ἐμπόδιζε νὰ τὸν θανατώσω. Λέγει του ὁ Ἀββᾶς Προστάσσω σε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ γένῃς ἀφαντος, καὶ νὰ μὴ κακοποιήσῃς ποτὲ τινα, ὅπου νὰ ἐπικαλῆται τῆς Θεοτόκου τὸ ὄνομα. Καὶ οὕτως ὁ μὲν θαίμων γφάνισται, ὁ δὲ στρατιώτης

πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ Ὁσίου, νύχαρισησε τὴν εὐεργεσίαν ὡς ἔπρεπε, καὶ ἐξομολογούμενος παρρησίᾳ τὰς ἀμαρτίας του, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ γενόμενος Μοναχὸς ἰτελείωσεν εἰς πολιτείαν ἐνάρετον. Ἴδετε, ἀδελφοί μου, πόσῃ δυνάμειν ἔχει ἡ προσευχὴ, καὶ ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκου εὐλαβεία. Μὴν ἀμελῆ γοῦν τινὰς τὸν κανόνα του, ἀλλὰ ἄς ἀφίνη πάσας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ σώματος, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς, καὶ εἰάν εἶναι ἀσθενὴς καὶ κλινηρὸς, καὶ δὲν δύναται νὰ στέκεται ὄρθιος, ἄς προσεύχεται καὶ κοιτόμενος, καὶ τόσῳ τὸν δέχεται ὁ Θεός, εἰάν εὐχαριστῆ εἰς τὴν ἀσθενείαν του, νὰ μὴ βλασφημῆ, ἀλλὰ νὰ δοξάσῃ τὴν εὐεργεσίαν, ὅπου τοῦ κάμνει, νὰ τὸν παιδεύῃ πρόσκαιρα, διὰ νὰ τὸν δοξάσῃ αἰώνια.

Θ Α Υ Μ Α Ε'.

Περὶ τῆς πτωχῆς χήρας, ἧς τὴν ψυχὴν ἔλαβεν ἡ πανάμωμος Δίσποινα, εἰς δὲ τοῦ πλουσίου τὸν θάνατον ἐπίστησαν Δαίμονες.

Ἦτον εἰς Ἱερεὺς, ἐφημέριος εἰς μίαν ἐνορίαν, τὸν ὁποῖον ποτὲ προσεκάλεσαν νὰ ὑπάγῃ νὰ κοινωνήσῃ μίαν πτωχὴν γυναῖκα, καὶ ἓνα πλούσιον ἄρχοντα. Ὁ Ἱερεὺς ἐκαταφρόνησε τὴν γυναῖκα, διατὶ ἦτον πτωχὴ καὶ χήρα, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἄρχοντα. Ἀφ' οὗ γοῦν τὸν ἐκοινωνήσεν ἐκεῖ, καὶ τὸν ἐπαρηγόρα, ἐλπίζοντας νὰ τοῦ ἀφίση ἀπὸ τὸ πρᾶγμα του τίποτας, τότε πάλιν ἦλθεν ἄλλος, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς χήρας, ὅτι ἦτον εἰς τὴν ὥραν νὰ ξεψυχήσῃ. Ὁ δὲ Ἱερεὺς, ὡς ὑπερήφανος καὶ φιλάργυρος, δὲν ὑπῆγεν. Εἶχε δὲ ἓναν Ἱεροδιάκονον περίσσα ἐνάρετον καὶ θεόφοβον, ὁ ὁποῖος ἰδὼν, ὅτι ὁ Ἱερεὺς δὲν κατεδέχετο νὰ ὑπάγῃ, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ συγχωρήσῃ νὰ τὴν κοινωνήσῃ ἐκεῖνος. Ὁ δὲ ἔσπευξεν. Ἀπελθὼν οὖν ὁ Διάκονος μετὰ τοῦ Κυριακοῦ Σώματος εἰς τὸν οἶκον τῆς χήρας, ὅς τις ἦτον πτωχὸς καὶ εὐκαιρὸς ἀπὸ προσωρι-

νὰ ἀγαθὰ, ἀμὴ ἐμπεπλησμένοι ἀρετῆς τε καὶ θείας χάριτος, εἶδα τὴν πτωχὴν ἐκείνην, καὶ ἐκεῖτο εἰς μίαν ψαθνὴν· καὶ μὴ ἔχουσα ἀνθρώπους νὰ παραστέκονται, ὡς ὁ πλούσιος, ἐστέκετο ἄνωθεν αὐτῆς (ὡ χαριτωμένη πενία καὶ παρμακαρίστε) ἡ Θεοτόκος Μαρία μὲ χορὸν Παρθένων, αἱ τινες μὲ λευκὰ μανδύλια ἐσφόγγιζαν τὸν ἰδρῶτα τῆς ἀσθενοῦς, καὶ τὴν ἐρρίπιδιζαν. Ὁ δὲ ἱερός Διάκονος ἐξεπλάγη, βλέπωντας μάλιστα τὴν Δέσποιναν ὅτι προσεκύνησε τὸ τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁμοίως καὶ αἱ λοιπαὶ Παρθένοι ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ προσεκύνησαν τὸ Δεσποτικόν Σῶμα· ἔπειτα ἐγειρόμεναι ἐθάρρῆσαν τὸν Διάκονον νὰ πλησιάσῃ, νὰ τελέσῃ τὴν ἱεράν ὑπηρεσίαν. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐκοινωνήσεν ἡ ἀσθενὴς, ἔλαβον τὴν ἀγίαν αὐτῆς ψυχὴν αἱ ἱεραὶ Παρθένοι, καὶ ἀνῆλθον εἰς οὐρανοῦς. Ὁ δὲ Διάκονος ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πλουσίου, καὶ